KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

1/2010

13. ledna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 20. ledna

Z obsahu

* *Čtyřnásobné evangelium*
* *Z církví doma i ve světě*
* *Co nás spojuje a (zatím) dělí*

Pozdrav k novému roku 2010

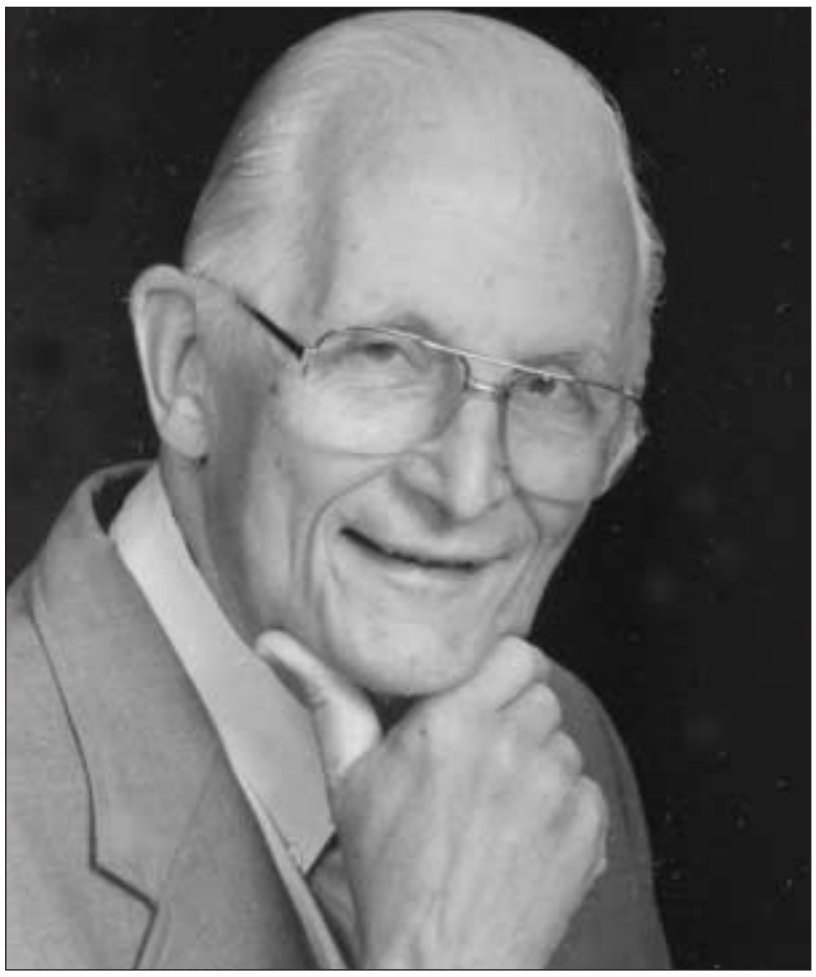
Milé sestry a bratři, vážení čtenáři,

upřímně vás zdravíme s prvním číslem Evangelického týdeníku – Kostnických jisker, v jeho již 95. ročníku. Přistupujeme k tomuto výročí s vděčností za úsilí mnohých našich předchůdců i s vděčností vám, dnešním čtenářům, příznivcům a autorům. V současné nesnadné době pokládáme za mimořádné a zavazující, že se smíme odvážit zahájit další rok vydávání s nadějí, že jej nejen zdárně dokončíme, ale že v něm budeme moci přinášet příspěvky, které nejen potěší, ale i pootevřou výhled k mocným a laskavým Božím činům. Stále nám jde i o to, abychom uveřejňovali svědectví o postojích a myšlenkách mužů a žen víry, kteří formovali podobu Božího lidu v dávné i nedávné minulosti, a abychom nabízeli i křesťanské pohledy na současné dění ve světě, které se nás tak výrazně dotýká.

Opravdu není kolem nás mnoho důvodů pro nějaké jásání a optimismus. Ale my se naštěstí nemusíme rozhlížet jen kolem sebe; můžeme vzhlížet i k Bohu, který nás prostřednictvím svého Syna Ježíše Krista ujišťuje: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne." To nám připomíná Heslo roku 2010 podle Janova evangelia (14,1 – meditaci na toto téma otiskujeme na této stránce). A tak si přejme, abychom čelili všemu, čím budeme muset i letos procházet s odvážnou vírou. Ne že my bychom sami byli silní a stateční, ale že smíme pevně spoléhat na Nejmocnějšího, Všemohoucího Boha, který je s námi.

Dobrý rok v Boží blízkosti vám všem přeje

Předsednictvo
Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů o.s.

Heslo roku 2010

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne."
Jan 14, 1

Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne.
V domě mého Otce je mnoho příbytků
A on je v nich ve všech.
To je život.
Uprostřed starostí a nejistot
Věřte ve mne a já vám připravím místo.
Znova a znova vás budu přijímat k sobě.
Znáte místo, kam jdu –
A já jsem Cesta a Pravda a Život.

Jdu do nebe a ty přijdeš
A podělíš se o Život, můj Otče.
A ať půjdu kamkoliv v tomto světě
Uvidíte Cestu.
Jděte Cestou, kterou jdu
A Otec vám dá jiného Obhájce
Ducha Pravdy a Věrnosti
Aby byl s vámi navěky.
To je Život.
Už nikdy nemusíš být sám
Bez výhledu,
Kterým je život denně a pravdivě skutečně žit.

Laskavý Bože
Často nelaskavého světa.
Milující Bože,
Nositeli životních výhledů, možností a snů.

Děkujeme ti,
Že jsi sdílel náš život
A šel naší cestou
Trápení i naděje.
Ať se naše srdce nechvějí úzkostí.
Protože z života pochází vznešená naděje
Zrozená
Z Božího slitování
A ze společenství milujícího Krista
A z Ducha, v jehož lásce má svět svůj počátek.

Arthur Freeman, biskup Jednoty bratrské, USA

Milost

„Slovo to tělo učiněno jest a přebývalo mezi námi (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce), plné milosti a pravdy."
J 1,14

„Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci skrze ně učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. V něm život byl, a život byl světlo lidí. A to světlo v temnostech svítí, ale tmy ho neobsáhly."
J 1, 1-5

„Což bylo od počátku, což jsme slýchali, co jsme očima svýma viděli, a co jsme pilně spatřili, a čeho se ruce naše dotýkaly, o Slovu života, (nebo ten život zjeven jest, a my jsme viděli,a svědčíme, i zvěstujeme vám ten život věčný, kterýž byl u Otce, a zjeven jest nám,) což jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme vám, abyste i vy s námi obecenství měli, a obecenství naše aby bylo s Otcem i se Synem jeho Jezukristem. A totoť píšeme vám, aby radost vaše byla plná."
1J 1, 1-4

Sluší se o první povánoční neděli dopovědět příběh, který znovu vynalézavě ožil při vánočních hrách dětí a mládeže.

Osmidenní nemluvně někde v betlémském čeledníku nebo v synagoze, pokud ji tam měli, poprvé pocítilo bolest našeho člověčenství, když je obřezali, jak přikázal Hospodin skrze Mojžíše o synech vyvoleného lidu Božího. Dali mu přitom jméno JEŽÍŠ (Jehošua- Hospodin je spása) podle návodu Božího posla, který doma v Nazaretu zvěstoval Marii jeho narození. Když mu pak bylo čtyřicet dní, přišli s ním do Jeruzaléma, aby v chrámu podle Zákona obětovali dvě hrdličky, nebo holoubátka. Zase tekla krev. A v tom znamení „postavili Ježíše Pánu", neboť je psáno, že každý pacholík otvírající život slouti bude svatým Hospodinu. Tak se podle evangelisty Lukáše končí příběh toho narození.

Vypravování je zvláštní lidská schopnost. Umožňuje účast na tom, co se vypravuje. Vtažení do děje, který líčením ožívá. Prostřednictvím slov si dokážeme v cizí události představit sebe

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Prezident novoroční

Máme málo tak kultivovaných politiků jako je president Václav Klaus. Nemám při tom na mysli jen slovník a dikci. Ale především též ucelenost myšlení, kontinuitu sdíleného a věrnost určité koncepci. U něho ovšem koncepci postmoderní liberalistické demokracie kapitalistické. Která propaguje, ale také prosazuje zcela určité vidění světa a přerůstá od otázek zdánlivě jen pragmaticky hospodářských ve světový názor a světový řád a ve filosofii a v náboženství, schopné argumentovat i svými údajně metafyzickými kořeny, jak je postavil zejména Milton Friedman a dodnes kultivuje plejáda amerických nobelistů.

President republiky jistě má právo sdělovat své názory a šířit je. Je však na nás ostatních, abychom si tuto skutečnost uvědomovali a hodnotili, a abychom srovnávali i zdánlivě nepatrné slovní úkroky se svým vlastním vyznáním, pokud nám na něm ještě záleží.

Není bez významu, že z našeho slovníku se ztrácí tak významné biblické slovo jako "spravedlnost", aby bylo nahrazováno i v církevním jazyce obecnou "svobodou". Kdysi evangelické a francouzskou revolucí zobecněné i zprofanované "bratrství" přerostlo v práva občanská ... ne ovšem "lidská". Slovo "humanita" ztratilo se z politických slovníků téměř zcela. Stejně tak i jeden z klíčových pojmů biblických, totiž "společnost" a "společenství", bývá ve své podstatě zpochybňován jako prázdný shluk hlásek. Svým způsobem jde u nás o kulturní revoluci měnící základy našeho existování fyzického, kulturního i psychického. A to v rozsahu osobním, rodinném, místním, národním, státním a nově i globálním.

V presidentově projevu nemohu v této souvislosti nepoukázat na snahu izolovat nás od světového dění, od generačního myšlení a od odpovědnosti za Zem a její budoucnost. Komu a jak chce vládnout "silná a akceschopná vláda" slabého a bezmocného státu? Proč je jen "módou" utíkat do budoucnosti, když na druhé straně nemáme zatěžovat budoucnost svých dětí? Proč vytýkat televizi, že nás vodí za humna? Proč odmítat obecný princip solidarity? Proč nemyslet a nedomýšlet?

Václav Klaus jako ideolog - to by bylo závažné a užitečné téma i právě pro biblického teologa. Zamyšlení nad současným pohybem světa, jeho východisky i možným nebo dokonce pravděpodobným směrováním. Abychom si alespoň uvědomovali, kde sami stojíme,- odkud jdeme - a kam.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Z církví doma i ve světě

Klima a stvoření

V čase zasedání Světové konference o klimatických změnách v Kodani uspořádala Světová rada církví (WCC) v Dánsku spolu s Kodaňskou universitou veřejný seminář s otázkou, jak může teologie pomoci ochránit svět před zhoršením klimatu.

"Neexistuje žádná zřejmá souvislost mezi evangeliem a klimatickými změnami," uvedl Jakob Wolf, vedoucí katedry systematické teologie. „Pokud jsou ovšem klimatické změny důsledkem lidské činnosti, pak jsou i ony podřízeny mravnímu hodnocení. Lidé jsou za svou činnost odpovědni. A přikázání lásky rozšiřuje se jim i na planetu Zemi, tak zranitelnou naší činností.... Odkaz na Boží dílo dává všemu stvoření zvláštní hodnotu a nemůže v nás nevyvolávat úctu lásky. A čím více lásky, tím více i ohledu a respektu.... Křesťanská víra a teologie mohou dodat ekologickému snažení sílu a zápal, jakými nedisponuje jen chladný kalkul a objektivní odpovědnost. Společnost má dnes dostatek nástrojů ke svému úkolu. Je to jen dobrá vůle, která chybí... "

Barbara Rossing, profesorka Luterské teologické školy v Chicagu, položila otázku, kde stojí Bůh. Odmítla názor, že Bůh dnes přírodními katastrofami trestá lidstvo, s nadějí, že Bůh s lidmi naopak pláče. „Hromadící se pohromy nejsou předpovědí, ale napomínáním a varováním a ukázkami, kam může vést nedostatečná odpovědnost a rozhled ... Kniha Zjevení neohlašuje konec světa, ale konec Říše a panování. A tak navzdory našim schématům neudržitelné spotřeby a naší na uhlí založené ekonomice existuje naděje. Zkáza není nevyhnutelnou: ještě zbývá čas ke změně a probuzení."

"Klimatické změny nás spojují v jedno jediné lidstvo," zdůraznil nově zvolený sekretář WCC Olav Fykse Tveit. "Jsme vyzváni předvést se jako jedno jediné lidstvo a ukázat, co to znamená, že Bůh miluje celý svět. Otázka ekologická spojuje se přitom se starou otázkou spravedlnosti a pokoje. Země není světem jen pro některé. Země je světem pro nás pro všechny .... "

Jesse Mugabi, pracovník university v Nairobi a člen pracovní skupiny WCC pro klimatické změny vyzdvihl, že na této zemi jsme všichni příbuznými, chováme se ale k sobě jako cizinci. Probíhající klimatické změny v Africe vedou již nejen ke změnám podnebí, ale vyvolávají druhotně i kruté vojenské konflikty. Války v Africe nejsou válkami etnickými, ale válkami o zdroje. Neradi také mluvíme o pomoci africkým zemím. Nejde o pomoc Afričanům. Jde o záchranu celého světa."

Převzato z internetu, silně zjednodušeno.

Ilja Herold

Poděkování

Dokončení uplynulého ročníku umožnili následující dárci:

Evangelická církev metodistická – Praha 2	10.000 Kč
Sbor církve bratrské – Jilemnice	600 Kč
Sbor církve bratrské – Praha 5 Smíchov	6.200 Kč
Sbor ČCE – Nosislav	5.000 Kč
II. sbor ČCE – Praha 3 Žižkov	1.000 Kč
sestra Amplová	3.000 Kč
sestra Bártová – Horky u Čáslavi	500 Kč
bratr Brchaň Pravdomil	1.500 Kč
sestra Flieglová Anna – Praha 5	300 Kč
sestra Gallusová – Brno Židenice	1.000 Kč
bratr Hanuš Ladislav	1.000 Kč
bratr Herold Ilja Ing. CSc.	500 Kč
sestra Chalupníková Eliška	1.000 Kč
bratr Chleboun Přemysl Ing.	1.000 Kč
bratr Chyba Lubomír MUDr.	250 Kč
sestra Janáčková Věra	1.000 Kč
bratr Jedlička Tomáš	500 Kč
sestra Lajtnová – Lysá n. Lab.	1.000 Kč
sestra Leczová Anna	1.000 Kč
sestra Kejřová – Vysoké Mýto	100 Kč
bratr Kotouček – Praha	400 Kč
bratr Kraus Jaroslav	1.000 Kč
bratr Kunz Jindřich	150 Kč
bratr Macek Jan	5.000 Kč
bratr Makovička Miroslav – Slavonice	1.500 Kč
bratr Mareček Miroslav – Praha	1.000 Kč
sestra Marečková Marie – Praha	1.000 Kč
Mařasovi – Švýcary	2.000 Kč
sestra Nová Jana	10.000 Kč
sestra Nývltová Drahoslava	300 Kč
sestra Olexová Marta Ing.	1.000 Kč
bratr Otter – Praha	500 Kč
Páralovi – Ústí n. Lab.	1.000 Kč
sestra Paulů H. – Vrchlabí	5.000 Kč
bratr Pawlica	2.000 Kč
sestra Pecháčková Marie	200 Kč
bratr Perner Bohumil	3.000 Kč
Pokorní – Pardubice	10.000 Kč
sestra Polohová – Ostrava Poruba	300 Kč
bratr Pospíšil Drahomír – Nové Město pod Smrkem	300 Kč
sestra Rašínová Libuše	500 Kč
bratr Schilla František – Praha	3.000 Kč
bratr Schulz	1.000 Kč
sestra Soukupová Jindra	1.500 Kč
bratr Szezom Pavol	1.000 Kč
bratr Švaříček Jaroslav	2.000 Kč
bratr Vandas Jiří – Příbram	1.000 Kč
sestra Vávrová Marie	800 Kč
sestra Vedralová Miloslava – Praha 10	1.200 Kč
sestra Zajícová Anna	500 Kč
sestra Žežulová – Praha 3 Žižkov	700 Kč
dárci, kteří si nepřáli být jmenováni	17.100 Kč

Všem jmenovaným i těm, kteří si nepřáli uvádět svá jména, opravdu srdečně děkujeme za velmi vítanou pomoc, kterou projevili svými dary na tiskový fond.

S vděčností a s přáním Božího pokoje

redakce a administrace Evangelického týdeníku Kostnických jisker

Milost

Dokončení ze str. 1

a přivlastnit si něco ze zkušenosti, kterou nám vypravěč sděluje. Skládáme si jakési puzzle jejich významů v nápodobu toho, co má na mysli.

S příběhem se přitom občas něco stává: Leccos přeslechneme, domyslíme si a přimyslíme, a vlastně i samo původní vypravování, jeho záznam je výběrem, který se kryje se skutečností jen částečně. Je spíše porozumivým svědectvím o tom, co se stalo, a poselstvím, které nezřídka něco skrývá.

Jsou příběhy, které se přihodí jen v mysli; v bájivé mysli. Třeba sny nebo romány. A přece nad tím neskutečným a vymyšleným si někdy řekneme: To je pravda, a myslíme tím své porozumění životu, pocit, nebo zkušenost. Příběh se nám stává podobenstvím, vyjádřením a snad i potvrzením dosud jen tušené a po slovech se ohlížející pravdy. Když ho jiný jako neskutečnou hloupost odloží, cítíme se zaskočeni. Kde žije? Snad jinam nasměrován? Jinak naladěn? Nabízí snad pro nás tak výstižný příběh své poselství jemu jako jinotaj na jiné frekvenci? Není mu dáno, ačkoli nám připadá nadanější? Máme se zastydět, že prokazatelně vyšší IQ nad tím mávlo rukou?

„Co je pravda?" ptá se Pilát v příběhu, který mu nedochází. To mu to nemohl Ježíš vysvětlit, když se k tomu narodil, aby vydal svědectví PRAVDĚ? Vždyť šlo o život!

„Kdo je z pravdy, slyší..."

Tu špatně položenou otázku si dodnes klade leckdo. V běžícím seriálu života ani nedoposlechne a svědecká sepsání do ruky nevezme. Samo pomyšlení na Boha se mu protiví, nebo zahleděnému jinam se zas už zprotivilo, takže ohluchlý neslyší, omluvně mumlá: „Co je pravda?" a krčí rameny. Slepý pro Boha svrchovaně se zjevujícího tak, jak JEST, hledí si náhražek od sofistikovaných spiritualit až po božské fetiše a pimprlátka po svém: „Vždyť co tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přicházíš, abys ťal do živého? Nás trápit? Zatratit?" (Mk 1,24 Mt 8,29)

Na samu dřeň se děje operace Božího promlouvání, „aby spasil, co bylo zahynulo" (L 19,10). Ostře dosahuje a rozeznává zhoubné bujení až do rozdělení duše, ducha a morku v kostech (Žd 4,12). Jde o život: „Nebudete-li činit pokání, všichni též zahynete," opakovaně říká Ježíš těm, které oslovil v tlačenici do nicoty (L 13,3.5). Ohrožen zhoubou, kterou v sobě nosíš, proder se tou štěrbinou k životu. Úzkostí pokání pojď do SVĚTLA naslouchavého bytí z PRAVDY. „Každý, kdo je z PRAVDY, slyší můj hlas." (J 18,37) MILOST je život z poznání toho, který se zjevuje.

JAN-JÓCHÁNÁN znamená „Hospodin je MILOSTIVÝ". Nad událostí Ježíšova narození mu jde o PRAVDU setkání s Božím zjevením, jak po tolika nápovědích Staré Smlouvy přichází a zjevuje se jako člověk, „Bůh mezi námi a s námi". Odhlíží od toho, co je před očima: „Na počátku bylo SLOVO." Slovo otevření a novosti všeho. SLOVO u BOHA, SLOVO BŮH. Mimo něj a bez něho nic a do nicoty propadák... Člověče, jsi loď, která ztroskotává? Situace ti připadá zoufalá poznáním, že každé světlo, které rozsvítíš, zhasíná? Že i tím nejlepším, co činíš, jen zpomaluješ nezadržitelný úpadek? Otevři SVĚTLU, které tmy nepohltí! Nevíš kudy kam? Vrať se k východisku:

Odedávna slýchané, co bylo na počátku, jsme na vlastní oči viděli a pilně spatřili. Těmahle rukama jsme hmatali, čeho vůbec bylo lze se dotknout o SLOVU ŽIVOTA, který se zjevil. ŽIVOT VĚČNÝ, který byl u OTCE, je zjevný nám, a my svědčíme. Oči obdařené viděním a srdce porozuměním se nemýlí. Co vám zvěstujeme, nikdo nám nerozmluví: Dávno předjímané v předporozumění proroků se napřáhlo přes proměnlivosti situace a podmíněnosti doby až ke konci času, ke dni jeho SLÁVY, který vyhlížíme. Vypravujeme vám to, abyste i vy z toho něco měli, vtaženi spolu s námi do obecenství s Otcem i s jeho Synem Jezukristem. Píšeme vám, aby vaše radost byla plná. Amen.

Bože Duchu svatý

děkujeme za vánoční vypravování, za příběh, který jsi svěřil těm, kteří porozuměli, že Otec poslal Syna, Spasitele světa.

Naslouchám jim a vytvářím si představu, obraz, svá podobenství těch věcí po svém.

Jinak to neumíme.

Přišels jako jeden z nás, Ježíši, a my to berem, jako bys nás tím potvrzoval v našem člověčenství; zatímco přicházíš, Bože z Boha jediného, a sloužíš nám známostí Otce k lidství novému života věčného. Amen

V Dobříši po Vánocích 2009

s.j.h.

Ave Maria III.

Betlém, judská osada nedaleko Jeruzaléma, svou minulostí připomíná Izraeli i nám Boží možnosti. Kde býváme v koncích, Pán Bůh proměňuje naše situace a osudy. Na přelomu čtrnáctého a patnáctého století dali Pražané tohle biblické jméno kostelu chudých. Místo zvěstování Kristova evangelia a své shromáždění tam nazvali Betlémem. Neděli co neděli k jesličkám a Jezulátku? Koledami oživit ozdobné dílko lidové fantazie a tvořivosti v každý roční čas? Anebo vždy s novou chutí a lačností k pokrmu, který zůstává k životu věčnému (J 6,27)? Ježíš sám své narození komentuje: „Já jsem chléb živý, který jsem z nebe sestoupil. Bude -li kdo jísti ten chléb, bude živ na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které já dám za život světa" (J 6,51).

Nečteme, že by se tenkrát nad plínkami rozprostřenými v jeslích rozhořela svatozář, jak nám sugerují betlémy, ani že v křiku oplachovaného kojence s právě ošetřeným pupíčkem bylo slyšet andělské kůry, ale že bylo novorozeně obklopeno lidmi schopnými slyšet Boží našeptávání, jak je odedávna vnímali proroci. Hospodinovo: „Sem se mi dívej," jak je zaslechl Samuel i David, nejmladší ze synů Izai Betlémského, když na stráních Efraty (kdysi snad kananejské svatyně úrodnosti a plodnosti) hlídal pod nočním nebem otcova stáda a žasl nad dílem prstů Stvořitele. Odtud poznával Boha „z úst nemluvňátek a těch, jež matka kojí, mocně odpírajícího vymstívajícímu se protivníku a nepříteli" (Ž 8,3; Mt 21,16). Sem se dívej, člověče, nebo se ti to všecko seschne a opadá. Zbude pimprlové divadélko, vyřezávaný betlém, série koled prokládaná paprsky pozlátek, přesýpající se kaleidoskop zábav a rozptýlení pod matematicky zmáknutým vesmírem.

Nemnoha pastýřům dal Bůh oči k vidění a uši k slyšení, že šepot sfér se jim proměnil ve zjevení andělů a nebeských vojsk chválících Boha a zvěstujících to narození. A také jen někteří hvězdopravci, danielové zapomenutí kdesi v babylonském rozptýlení, se zadívali do hvězd a zaslechli řeč toho umění (Ž 19,3), a tak přišli, hledajíce dítě.

Rodička Maria se od té doby dívá na prvorozeného průsvitkou téže záře. Světélka jeho očí jsou jí hvězdou jasnou a jitřní ať už kdesi v západní egyptské diaspoře, nebo po návratu k řemeslu v Nazaretu, a pak, mnohem později i nadějí překvapivých možností.

Lékař Lukáš pozoruhodně zaznamenal příběh Ježíšových dvanáctých Velikonoc: Jako vždy po velkém svátku PASCHA a po obětech prvních snopků a obilních prvotin, kdy i vzdálení přinášeli kněžím v Jeruzalémě svoje desátky, na sklonku svátečního týdne přesnic se Galilejští pomalu chystali na společné dny putování Zajordánim k domovu. Řemeslníci, nějaký ten rybář od Genezaretu, drobní hospodáři - ve směs praktičtí lidé zas po roce spolu jako jedna velká rodina. Už aby byli zpět u rozdělané práce v dílnách nebo na poli či vinohradu, u svých koz a ovcí. Při soumraku kolem ohně u první večeře chybí Josefův Ježíš. Do pozdních hodin ho marně všude mezi poutníky sháněli s rostoucími starostmi. Izmaelci na egyptské cestě stále čile obchodují s otroky. Nebylo by to první zašantročené dítě …

Kdo by pomyslel na spánek. Za úsvitu přes jordánské brody naproti Jerichu a zpátky do Jeruzaléma dosud obleženého poutníky, do tlačenic v ulicích a na tržištích. Po třech dnech a nocích strachu a marného vyptávání zbývá utrmáceným v krajní bezradnosti už jen modlitba. A tam, v chrámovém zákoutí, upoutáni shlukem udivených lidí ho konečně s ustrnutím uviděli, holobrádka. Ne okounět a postávat, ale sedět v živé rozpravě s mistry a učiteli Zákona, užasle sledujícími, kam že se to mládeneček odkudsi z venkova očima dokořán dívá a trefnými otázkami míří a jejich pozornost obrací, chlapec jménem Ježíš – Jehošua – Hospodin je spása.

„Synu, proč …? To nekonečné hledání s úzkostí …"

„Co že jste mne hledali? Nevěděli jste, že musím být ve věcech svého Otce?"

Nerozuměli, Jen matka mu na očích vidí, že přece mohli jít rovnou do chrámu. Přes dětství v jejím náručí se ne poprvé ohlíží po věcech Otce, jako host v její domácnosti.

Čas, který plynul, ji nezmýlil …, a zas jednou v tísni, tentokrát nad nouzí přátel v galilejské Káni, ji odměřeně, skoro cize odbyl: „Co mně a tobě, ženo? Ještě nepřišla má

Dokončení na str. 4

Můžu i já?

„Nejsme profesionálové, ba ani amatéři. Přesto vám chceme předvést vánoční hru o tom, jak to asi tehdy probíhalo…" Víc už Terezka ze svého úvodního slova povědět nestačila. Bočními dveřmi se totiž do kostela jako velká voda vhrnul divný neoholený mladík s igelitkou plnou prázdných lahví a počínal si, jako by mu patřil celý svět. Dokonce i lidi v lavicích obtěžoval. Teprve po chvíli jsme si my, diváci, uvědomili, že představení právě začalo. V tom rozpoznání nám pomohl učený doktor Jesenský, který to podivné individuum poněkud zpacifikoval. Začal mu totiž vyprávět vánoční evangelium.

První se dostali ke slovu mudrci. Počet jim sice úplně neseděl, ale Baltazar, který se zdržel se svým velbloudem v oáze u studny, je po chvíli dohnal, takže mohli začít rozumovat. Výpočty klaply. Událost, která navždy změní dějiny lidstva, je na spadnutí. Až se na nebi objeví veliká hvězda, znamená to, že se věci daly do pohybu. Ten divný mladík ale vůbec nedával pozor. V nestřeženém okamžiku dokonce vytáhl doktoru Jesenskému z kapsy peněženku. A ty jeho nevhodné poznámky! Ani andělovo zvěstování Marii mu nebylo svaté. Trochu se zklidnil teprve, když se objevil císař Augustus s písařem Quintem.

V hospodě „U deseti ran" bylo plno. Ale Lucretius Quintus, který mezitím odešel z císařských služeb a začal v Betlémě podnikat, se dal obměkčit a dovolil Marii s Josefem přespat ve chlívku. Sláma tam sice hřála, ale hrozně jim muselo vadit prase, které tam měl ten neobřezanec spolu s volem a oslem. – Ačkoli na nás se to prasátko z kulis docela hezky smálo. Sotva Marie porodila, nahrnulo se do chlívku plno pastýřů. Poslal je tam anděl. Když dorazili, Ježíšek zrovna usnul. Tak před ním alespoň poklekli a zašeptali: Spasiteli! Při této scéně dokonce zjevně zjihnul i ten divný, indiferentní kluk.

V Jeruzalémě zatím mudrci zjišťovali, jak dál. Herodes zrovna přemýšlel, co udělat, aby se proslavil. Když slyšel, že se narodil nový židovský král, vzkypěl vztekem. Takže jim moc nepomohl. Ale mudrci dítě našli i bez něj a předali mu své dary. Lucretius Quintus se ovšem projevil jako sketa. Jakmile zjistil, co se děje, rozběhl se za Herodem do Jeruzaléma a všechno mu vyzvonil. Když se však mečem ozbrojený Herodes v Betlémě objevil, našel v Quintově chlívku jen osla, vola a prasátko. A kousek dál stál ten divný kluk. Vlastně on už nebyl divný. A moc si považoval toho, že se i on mohl tomu děťátku poklonit.

Premiéra tohoto vánočního kusu se konala na druhý svátek vánoční v lyském evangelickém kostele. Autorem byl „učený doktor Jesenský", alias Terezka Provazníková. Devítičlenný herecký ansámbl tvořila mládež sboru. Za roztomilou necelou hodinou, proloženou hudebními vstupy (kytara, klávesy, trubka), bylo několik desítek hodin zkoušek, výroba kulis, shánění rekvizit, budování pódia. Ale kdo si hraje, nezlobí! Představení sledovalo asi 80 diváků. Na bohoslužby by jich tolik určitě nepřišlo. Ačkoli ony to vlastně byly bohoslužby. Zvěstování, modlitba, zpěv, nic z toho tam nechybělo.

Emanuel Vejnar

Zamilovaný císař

Nedávno v č. 31 Evangelického týdeníku - Kostnických jisker jsem upozorňoval na zajímavou knihu spisovatele Jiřího S. L. Kupky "Urozený podivín Špork". Rád upozorňuji na další knihy téhož autora, zejména na knihu nesoucí jméno „Zamilovaný císař". Autor tu soustřeďuje svou pozornost na postavu pro konec 18. století u nás obzvláště významnou, možno říci revoluční, císaře Josefa II.

Toleranční patent byl prvý z jeho revolučních činů, jimiž se rozhodl s temnostmi své říše bojovat. Ty však byly tak sveřepé a mocné, že se, jak nám to autor věrně líčí, císař skoro napořád jeví být v zápase o jejich uskutečnění osamělým bojovníkem. Nejen tehdy jedině uznávaná a tvrdě panující církev se staví proti němu, ale celý státní aparát a kde kdo jaké významnější postavení má, se uskutečňování jím prosazovaných reforem brání. Jeho výnosy tají, jejich provádění všemožně komplikují, ty, kteří se o nově nabytá práva hlásí, svou nevolí stíhají až i pronásledují, zfanatizovanému davu, na jehož zpracování si za pomocí kněží dávají záležet, vydávají všanc.

V autorově románovém zpracování to vše, ač již známé, ožívá. Spolu se zamilovaným císařem a dalšími kladnými i zápornými postavami se všichni stávají našimi až důvěrně známými osobami, jejich starosti a úzkosti, bolesti a radosti našimi bolestmi, úzkostmi a radostmi, sympatiemi i odporem k jejich jednání. Celá kniha je poutavým čtením. Jsou některé části vyprávění, že se od nich neodtrhnete.

Ale je to čtení i hluboce poučné. Vede od pouhé znalosti faktů a dějů do hloubky lidských niter k smysluplnosti či prázdnotě, nicotnosti i ničemnosti lidských životů, byť v přepychu či bohatství a snad i lesklé slávě a úspechu prožívaných.

Po tolerančním patentu, dávajícím možnosti sic ubohé, ale přece jen zákonem dané a zaručené existence dosud pronásledovaným evangelíkům, následovaly patenty další. Patent rušící poddanství, dávající všem svobodu pohybu, vzdělávání a zaměstnání, patent rušící jako společensky neužitečné jen k meditativní zbožnosti zaměřené mnišské řády. Poslední tak zvaný urbariální patent, který vlastně znamenal zrušení roboty, vydal císař na konci svého života již nemocen a byl šlechtou donucen k jeho zrušení.

V roce 1790, po přestálém vojenském tažení proti Turkům, po přestálých zápasech, nesnázích a nevůli mocných odpůrců lze se domnívat, že unaven a vyčerpán umírá po deseti letech vlády.

Císaře Josefa II. náš lid miloval. Nejdříve nevěřili, že zemřel. Nechtěli se ho vzdát. Domnívali se, že ho páni věžní, aby mohli svévolně vládnout a své poddané utlačovat. Ve věčné paměti však navždy zůstal a zůstává. Asi jako jediná světlá postava svého rodu.

Autorovi knihy děkujeme, že nám ji tak výrazně a svérázně připomněl. Vždyť i ta nenaplněná láska, o které ve své knize vypráví, byla vlastně oběť sic falešnému, ale v té době nezbořitelnému kultu jeho vlastní císařské důstojnosti, aby jí ozdoben a zmocněn, mohl podle svého přesvědčení soužit ušlechtilým cílům prospěchu své říše a v ní ujařmeným, trpícím lidem. Jeho dílo, ač je časově nedlouhé, je veliké, dobré a požehnané a Bohu díky za ně.

Kniha "Zamilovaný císař" vyšla také v nakladatelství Šulc-Švarc v Praze v roce 2008. Tu vyšly i další knihy tohoto autora. Jsou vesměs věnovány české historii. Nesou tato jména: Brána věčnosti, Královská jízda, a Záhadný mistr Theodorikus.

Dalibor Molnár

Evangelíci v Chýnicích

Historickému vývoji i současnosti obce Chýnice u Prahy (Praha-západ) je věnována zajímavá a přínosná publikace Františka Čápa "Chýnice. 670 let od první zmínky" (vydala obec Chýnice, 2009). První písemná zpráva o Chýnicích pochází sice až z roku 1339, ale archeologické nálezy dokládají existenci osídlení již o několik staletí dříve. Čtenáře našeho listu jistě zaujme kapitolka "Chejničtí evangelíci", přinášející údaje o tolerančním období (po roce 1781) i o minulosti evangelického hřbitova. Stojí snad za to výklad F. Čápa rozšířit a někde i poopravit.

V roce 1784 se v Chýnicích (Chejnicích), tedy po vydání tolerančního patentu, hlásilo k evangelickému vyznání 7 mužů a 6 žen. Tento počet představoval zbytek tajných evangelíků z předtolerančního období. Dokladem toho je zpráva jezuity Krauseneka z jeho misijní cesty v roce 1749. Tento misionář navštívil v Chýnicích tzv. Hladkovský mlýn, v němž od roku 1677 mlynařila rodina Hladkých, původem z Berouna (odtud název mlýna). Vdova Zuzana Hladká se koncem 17. století provdala za Jiříka Jelínka a rod Jelínků zde hospodařil až do roku 1903. Právě v tomto mlýně, když zde byl mlynářem Matěj Jelínek, objevil jezuita Krausenek zakázané evangelické knihy (Špalíček V. Kleycha, Výklad na Desatero od nejmenovaného autora a další).V Chýnicích dále zabavil modlitby Kašpara Motěšického mlynáři Jiřímu Kalinovi, snad z Dubového mlýna. Četné kacířské knihy byly nalezeny i u Jana Fialy z Chýnic. Při výslechu tvrdil, že je zdědil. Přitížilo mu však, že prý věděl, že jsou kacířské, přesto je půjčoval a sám, jak se píše ve zprávě, mluvíval kacířsky. Výsledkem bylo Fialovo půlroční uvěznění v nejtěžším žaláři. V roce 1749 byli v Chýnicích ještě usvědčeni z kacířství Matyáš Kříž se syny Václavem a Jakubem a švec Jan Hlava.

Farní kronika z Ořechu k roku 1858 uvádí v Chejnicích 30 evangelíků a nepočítaně skrytých". To bylo ještě před vydáním protestantského patentu z roku 1861, který evangelíky občansky zrovnoprávňoval". Znamená to určitý početní nárůst od roku 1784. F. Čáp uvádí, že již tehdy (1784) se malá skupinka chýnických evangelíků snažila "vybudovat si vlastní modlitebnu a hřbitov, kam by k obřadům docházel pastor" (z Prahy). Jde zřejmě o určité neporozumění - při výše uvedeném počtu evangelíků v roce 1784 nepřicházelo vybudování modlitebny v úvahu, odporovalo by to ostatně i tehdejším zákonným předpisům. Chýnickým se spíše jednalo o zřízení stálého bohoslužebného místa v některé selské usedlosti. Skutečně se tak stalo, když v roce 1790 se evangelíci scházeli na statku čp.12 sedláka Jana Fialy. Podle F. Čápa "místní evangelíci měli modlitebnu v Ruzyni, kde byli též křtěni a pohřbíváni". Pokud jde o modlitebnu, opět tomu tak být nemohlo, v Ruzyni žádná modlitebna nikdy nebyla.Jinak je tomu ovšem se hřbitovem. Evangelický hřbitůvek byl v Ruzyni založen již před rokem 1788 a pohřbívali se na něm evangelíci z širokého okolí, tedy patrně i z Chýnic.

Vzhledem ke značné vzdálenosti od Ruzyně usilovali chýničtí evangelíci o vlastní hřbitov již koncem 18. století. U své vrchnosti však se žádostí o přidělení pozemku neuspěli. Chýnice tehdy byly panstvím děkanství kapituly Všech svatých na Pražském hradě. Hřbitov nakonec vznikl v roce 1803 u nedaleké Dobříče, na sousedním karlštejnském panství, tehdy užívaném Ústavem šlechtičen na Pražském hradě. Tato zřejmě tolerantnější vrchnost přidělila pozemek pro hřbitov, který krajský úřad určil k pohřbívání evangelíků. Někdy před rokem 1825 byl hřbitov oplocen a opatřen dveřmi. Místo bylo nazýváno "Na Beranech", jak tehdy jinověrci evangelíky posměšně jmenovali. Protievangelické nálady ještě v první polovině 19.století dokládá skutečnost, že v roce 1825 skupina místní mládeže z katolických rodin pobořila hřbitovní zdi a rozbila dveře od hřbitova.

Poslední pohřeb na zdejším evangelickém hřbitově byl vykonán v roce 1944 (Marie Linhartová z čp.7). Podle údaje F. Čápa je dnes opuštěný hřbitov zpustlý a zarostlý křovinami. Písmák Antonín Ráž, poslední mlynář z Dolního mlýna v Tachlovicích, zobrazil tento stav verši ve své básni "Elegie o hřbitůvku". Z ní uvádíme -"Širých lánech malý hřbitůvek stojí,/beranským mu lidé přezdívají,/zdi jeho jsou rozvalené, /vrátka z něho odcizené.

Zmiňovaný toleranční hřbitůvek v Ruzyni byl díky sboru ČCE v Praze-Střešovicích i porozumění a podpoře Městské části Praha 6 v nedávných letech pietně upraven. Také evangelický hřbitov u Dobříče by si zasloužil záchranu a úpravu. Upřímným přáním autora je, aby se tento článek stal k tomu podnětem!

Michal Flegl

Ad Jak čtu Václava Havla

Souhlasím s bratrem Veselým, že "jeho slova jsou inspirativní pro všechny". Ale ne všechna. V. Havel mne zklamal svým výrokem o humanitárním bombardování Bělehradu. Tady inspirativní nebyl a opustil své morální principy, k nimž se hlásí. Nevyčítám mu to. Všichni jsme od přirozenosti nějak rozporuplní. Tedy i on. Je třeba, abychom si to o sobě uvědomili a snažili se s tím vnitřně co nejvíce vypořádat a vyvodit z toho pro sebe závěry. Nebezpečné je na celé věci to, že tento podle mne nedostatečně uvážený výrok z úst tak významné osobnosti názorově ovlivnil velmi mnohé. Sám jsem "humanitární bombardování" za války zažil a vím, co to obnáší. My jsme se snad od té doby dostali v Evropě dál, nebo snad ne? Smutné ovšem je, že ve světě se humanitárně bombarduje dál. Nechci rozebírat příčiny, to je na delší diskurs. Je to slučitelné s našimi křesťanskými principy? Domnívám se, že ne.

S pozdravem **L.K.**

Nedožité osmdesátiny Vladimíra Kaluse

Běda těm, kteří černému říkají bílé a bílému černé, běda těm, kteří nejsou ve své době pravdiví.

(Vladimír Kalus 15.1.1930 – 6. 11.1987)

Tato slova mně zní, když si připomínám nedožité osmdesátiny faráře Vladimíra Kaluse. Pronášel je v době tuhého totalismu, kdy nás jako starozákonní prorok burcoval ve svých kázáních z letargie a malomyslnosti. Vladimír Kalus byl mužem činu v každé době, i když procházel těžkou zkouškou po dobu 13 let, kdy byl „zbaven státního souhlasu".

Byl farářem své církve, svého sboru. Prvním jeho působištěm se stal nedlouho před jeho nástupem osamostatněný sbor v Chrástu u Plzně. Nejprve jako vikář a později farář přichází do velmi stísněných podmínek, kdy sbor neměl nejen svůj vlastní stánek, ale ani důstojné ubytování pro svého kazatele. Vladimír Kalus však dokázal i za těžké situace pro církev v padesátých letech vyburcovat sbor tak, že do 4 let za účinné pomoci mládeže z celé církve vybudoval sborový dům. Počáteční těžké podmínky v Chrástu se podepsaly na zdraví faráře Kaluse na celý život, ale na druhé straně právě zde prožíval radostné společenství svých blízkých kolegů - seniora Miroslava Rodra, far. Jiřího Vebera a far.Jakuba Trojana, které se stalo pevným přátelským poutem po celý život, i když se později rozešli působit do míst od sebe vzdálenějších. Po 7 letech působení v Chrástu odchází v roce 1959 farář Vladimír Kalus do Miroslavi. Přechod ze sboru vzniklého teprve po druhé světové válce, tvořeného ze členů převážně z přestupového hnutí, do jednoho z nejtradičnějších sborů naší církve, ve kterém stále setrvával ještě vliv farářů Františka Pokory a Josefa L.Hájka z doby před 1. světovou válkou, musel být pro nastupujícího ani ne 30letého faráře šokem. Zpěv z Šebestova kancionálu při bohoslužbách a přísné rozdělení na mužské a ženské lavice, to byl pouze vnější projev této tradice. Vladimír Kalus byl postaven před těžký úkol zachovat to podstatné ve sboru pro život z víry a překonat to, co už je neživé a pro sbor se stává přítěží. Nezaujatý pozorovatel nenáležející do tohoto sboru byl brzy překvapen, jak rychle si nový farář svým příkladem a svou pracovitostí dokázal sbor získat. Volba faráře Kaluse pro Miroslav byla prospěšná pro celou církev. Miroslavský sbor má jednu z nejrozsáhlejších diaspor. Vladimír Kalus sám vyšel z kazatelské stanice Mnichovice (sbor Soběhrdy), a věděl, že kdo nežil v diaspoře, nikdy nepochopí, jak obtížný je život z víry bez blízkého společenství věřících. Proto i v době totalitního omezování diasporu všemožně podporoval. Dokázal získat sbor pro vybudování modliteben v diaspoře (Moravský Krumlov, Litobratřice) a opravit modlitebnu v Bohuticích. Hlavně však diasporu neopouštěl jako pastýř, pravidelně se staral o jejich duchovní život a výchovu dětí. Pro tuto práci získal v Miroslavi stabilní tým spolupracovníků. V tom získávání pro cokoliv byl Vladimír Kalus opravdu mistr; nebyla to však jen darovaná hřivna, ale hlavně jeho usilovná práce vymyslet pro každého, i toho posledního, nějaký úkol ve sboru. Dokázat i tomu poslednímu, že je pro sbor prospěšný.

Chartu nepodepsal. Věděl, že podpisem by skončila jeho možnost burcovat a svým příkladem povzbuzovat druhé v naději, že všeho do času. Přitom málokdo pro věc poznání zhoubného vlivu normalizace udělal více. V Miroslavi (za aktivní pomoci rodiny Ryšavých) vybudoval sklad samizdatové literatury, kterou pak jako podnikový řidič měl příležitost šířit po celé republice. Jednou ročně shromáždil spřátelené rodiny v evangelickém středisku na Blažkově, kde tato literatura pak byla volně ke čtení. Církevní tajemníci pozdě pochopili, že odnětím státního souhlasu naopak přispěli k ještě většímu semknutí a posílení sboru i jeho přátel v odporu proti proticírkevní politice státu vedeného jedinou stranou - KSČ. Nevěděli, že státní souhlas je jedna věc a farář sboru druhá. A tak od tohoto roku farář Vladimír Kalus i nadále seděl ve farářské lavici v čele sboru, sice bez taláru, ale sbor jej za faráře stále považoval. A to tak dokonale, že sbor trval na zrušení odnětí souhlasu a 13 let nepřipouštěl odvolání volby svého faráře. Ne všechny sbory v církvi toto dokázaly. Vladimír Kalus z vnucené pozice aktivního řadového člena působil ve sboru s ještě větší intenzitou a byl tak podporou své ženě Janě, která se jako vikářka v této době ve sboru ujala plné duchovenské služby. Tento vynucený stav však pro Vladimíra Kaluse byl příležitostí k jeho svědectví životem křesťana v podniku, kde pracoval jako civilní zaměstnanec-řidič.

Miloval svou církev přes všechna její škobrtnutí. Jako předseda Svazu českého evangelického duchovenstva podával pomocnou ruku všude tam, kde farář si se svým sborem nerozuměl, nebo měl jiné potíže. Na rozdíl od některých farářů a filozofů nezatracoval svou církev v době normalizace, ale snažil se hledat takové řešení, aby aspoň sbor v dané době obstál.

Především však byl kazatelem - svědkem Kristovým. Zůstaly po něm rozmnožené sbírky kázání z let 1969 až 1972. Překvapující je, jak v této době se Vladimír Kalus neustále vracel k starozákonním prorokům. Většina jeho kázání je psána na starozákonní prorocké texty. Ač měl své nejbližší přátele v kruhu patřícímu Nové orientaci, sám přímým členem tohoto sdružení nebyl. Teologicky byl zakotven v reformované tradici a byl přesvědčen, že je stále živá, ale je ji nutno neustále obnovovat. Krátce po roce 1989 se na čas zdálo, že jeho prorocký apel je již přežitý, že církvi nastávají světlé zítřky a vše půjde samo sebou bez našeho přičinění. Velmi brzy dochází k vystřízlivění - církev takový hlas stále potřebuje. Takto k nám volá prorok Vladimír Kalus i dnes (závěr kázání z 4.6.1972):

Ani dnes nemůžeme se obrňovat svou nevšímavou zbožností. Slovo Boží znamená zastávat pravdu, zastávat druhého, pomáhat trpícím a zastávat se těch, kteří nemají zastání. Pomáhat těm, kteří jsou slabí a malí těchto dnů. Nenechat opuštěné a chudé na lásku bez povšimnutí. Hospodin sám nám dal Ježíše Krista, abychom nebyli sami, a on nám dá také odvahu a sílu, abychom obstáli. Jestliže budeme pěstovat svou zbožnost a budeme se snažit obstát tak, abychom prošli bez jakýchkoliv šrámů, pak ztratíme svou duši, za kterou nemůžeme dát nijakou náhradu. Doufat v Boha, to znamená jít Ezechielovou cestou záchranné služby. Amen.

Nakonec, když už se začal komunistický režim hroutit, bylo přece jen faráři Vladimíru Kalusovi dopřáno vrátit se ke svému povolání kazatele ve sboru v Brně-Židenicích. Bohužel na pouhou dobu necelých dvou let. Zemřel poměrně mlád - v padesáti sedmi letech - následkem autohavárie. Dnes již nikdo nezjistí, jak bylo možné, že se policejní auto převrátilo na nejrušnější křižovatce v Brně a přepadlo právě na automobil, který Vladimír řídil. Stalo se to 3 týdny před osudným synodem, který STB dokázala dokonale zmanipulovat, aniž by to církev nějak postřehla. I po 22 letech od této osudné chvíle má Vladimír Kalus řadu přátel, kteří na jeho působení vzpomínají a zároveň děkují za šťastné chvíle, kdy mohli čerpat posilu nejen z jeho kázání, ale z celého příkladného života svědka Kristova.

Ave Maria III.

Dokončení ze str. 2

hodina."

Neřekla: Jak to mluvíš s matkou, synu! Možná právě přijde znamení … „Cokoli by vám řekl, neváhejte," poradila služebníkům. Toho dne jí kvůli zjevil svou slávu (J 2,11), a jeho učedníci, ti vnímaví pro volání Křtitele, v něho uvěřili: Od starodávna, ode dnů věčných právě jej poslal Svatý Izraelský (Mich 5,2). S ním se přiblížilo jeho království, aby snad brzy nastalo, jak všichni doufají? Napravení všeho mocí Boží a ustavení šťastnějších poměrů mezi lidmi takovými, jací jsou?

„Přiblížilo se pro lidi, jací by být mohli. Změňte se!" říká. „Pokáním a živou vírou v Boha krále se změňte; zgruntu, propastně, jako z vody a Ducha, abyste spatřili a vešli (Gn 1,2; J 3,3.5). Všimněte si, čemu se to kralování podobá, jestli se vám tam vůbec chce. Je mezi vámi, ale hledat a nalézat předpokládá osobní změnu. Ten, jehož výhled sahá ke slávě, kterou měl u Otce dřív, než byl svět (J 17,5.24), naznačuje podobenstvími, proč tam netrefíme.

Z Nazaretu odešel. Už jen o něm slýchá, pověst se šíří po vší zemi s nadějí a očekáváními, jimž v patách jde zklamání. Dokonce řeči, že je od zlého, že se snad smyslem pominul … A kdo v takovém případě jedná, když ne matka? Provázena mladšími syny spěchá se ho ujmout. Vyptává se, hledá kdesi v domě, kde je hlava na hlavě. Vzdáleně za zády cizích lidí poznává hlas svého Ježíše:

„Kdo je má matka? A kdo bratři moji?" a zas to o věci nebeského Otce, o nové příbuznosti, o spříznění zájmem slova Božího a činěním jeho vůle: „Takoví jsou bratři moji i matka má i sestra má." Sama si připadá jako s rozumem v koncích a zmatená. „Budou se mu protivit," řekli jí, když se narodil, „a tvou vlastní duší pronikne meč." Už ví, o čem mluvil stařičký vidoucí v Izraeli. Bude to slavné, ale s bolestí; vzpomněla si v tom zahanbení.

A nenávist dál rostla až do té rány kamenem (J 8,59; 10,31). Věděl, do čeho jde a co má ještě za sebou. Království nebeské násilí trpí. Nechápou, odmítají jeho podmínky, uchvacují svaté nesvatým (Mt 11,12): Ať je v nebi jako na zemi …! Blázni a slepci (Mt 23,17).

„Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské; sami nevcházíte a těm, kdo chtějí vejít, zabraňujete" (Mt 23,13).

Když se shromáždili, zeptal se jich: „Co se vám zdá o Kristu? (o Mesiášovi?) Čí je Syn?" Odpověděli mu: „Davidův."

Řekl jim: „Jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy. Jestliže ho tedy David nazývá Pánem, jak může být jeho syn?"

Nebyli s to mu odpovědět ani slovo (Mt 22,41–46). Až Pilátovi řekli, když ho přemlouvali, aby jej popravil: „My Zákon máme, a podle našeho Zákona má umřít, protože se dělal Synem Božím" (J 19,7). Ale pohané vstavili mu nad hlavu nápis viny: Nazaretský Ježíš Židovský Král. Když umíral přibit na dřevo, stála u kříže matka spolu se svou sestrou a Marií Kleofášovou a Marií Magdalénou, a podpíral ji učedník, kterého miloval. „Ženo," řekl, „hle, syn tvůj," a jemu: „Hle, matka tvá," a od té chvíle ji přij al ten učedník k sobě.

Samuel Jan Hejzlar: Pojďa viz

Inzerce

FS ČCE ve Mšeně u Mělníka nabízí k pronájmu byt 2+1 v 1. patře na faře (možné využití zahrady, garážování pod střechou). Uvítáme pozitivní vztah ke sboru a aktivní účast na sborovém životě. Bližší informace na telefonu 608 718 898, e-mail: simek61@quick.cz

č. 59

FS ČCE v Jičíně pronajme byt 1+1 o velikosti cca 40 m². Zájem o sborový život vítán. Bližší informace na tel. 724 144 428.

č. 58

Hledáme evang. rodinu pro bydlení na Dobříši v rod. domě (5+1; cca 150m²), zahrada, centrum města. Volné od března 2010, informace u br. faráře, tel.: 603 578 108. Aktivní účast na sborovém životě předpokládáme.

č. 61

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Praha - Město

Českobratrská církev evangelická

Praha 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer

Praha 1, Nové Město; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová

Praha 1 - Staré Město; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek

Praha 2 – Vinohrady; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková

Praha 3 – Jarov; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková

Praha 3 - Žižkov I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; f O. Pellar

Praha 3 - Žižkov II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal

Praha 4 – Braník; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar

Praha 4 – Modřany; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm

Praha 4 – Nusle; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeříková

Praha 4 – Jižní Město; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek

Praha 5 – Radotín; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová

Praha 5 – Smíchov; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš

Praha 6 - Dejvice – Bubeneč; Ne 9.30 Dr. Z.Wintra 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová

Praha 6 – Střešovice; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný

Praha 8 – Kobylisy; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt

Praha 8 – Libeň; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur

Praha 9 - Horní Počernice; Ne 9.00 Třebešovská 2101/46; f P. Firbas

Praha 10 – Strašnice; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký

Praha 10 – Uhříněves; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír

Praha 10 – Vršovice; Ne 9.30 Tulská 1/14; f J. Ort

Ochranovský seniorát - Ne 9.30 Praha 4, Michelská I/7; f E. Šormová

Církev bratrská

Praha 1 – Staré Město, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot

Praha 2 - Nové Město, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner

Praha 3 – Žižkov, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta

Praha 4 - Jižní Město, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip

Praha 4 – Šeberov, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart

Praha 5- Smíchov, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík

Praha 6 – Dejvice, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko

Praha 9 – Černý Most, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich

Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.00 Ve Žlíbku 168, M. Kloubek

Praha 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek

Praha – mezinárodní sbor, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů

Praha 3, Ne 10 .00 Vinohradská 68

Praha 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilov

Praha 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris

Praha 4 – Pankrác, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš

Praha 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická

Praha 2 – Nové Město, Ne 9.30 Ječná 19, f P. Hradský

Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, f R. Novotný

Praha 10 – Strašnice, Ne 10.00 Vilová 26, f P. Kuchynka

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2010

20. ledna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 27. ledna

Z obsahu

* *Čtyřnásobné evangelium*
* *Z církví doma i ve světě*

Poselství k poslední neděli po zjevení Páně

Stále mám naději

Bůh osvítil moje srdce a dal mi poznat světlo své slávy. Jak skvělé! Přímo na mě osobně si Bůh vzpomněl! To si budu ten život v jeho slávě užívat.To bude přece zjevení plnosti. Budu mít,co budu chtít, můj život překoná všechna moje očekávání.

Ale náhle mě znejistila drobná obava.Já to světlo jeho slávy mám poznat ve tváři Krista. Ale které? Tváře muže, ke kterému přivedou nešťastnou ženu ke kamenování a v jehož tváři mohu vidět,že už ví o člověku všechno: jak snadno dá průchod krutosti, když si myslí, že hájí zákon, i jak se mu strachy třese srdíčko, když ho zákon nachytá na švestkách? Nebo tváře muže, který se modlí v úzkosti a chce, aby jeho nejbližší byli při něm a nespali a kteří usnou, sotva od nich odejde? Nebo té tváře, jejíž ústa řekla: Dokonáno jest, ale jejíž výraz říká: všechno se teprve začíná?

Není to pro mě spíš nárok a závazek?Ano, již další verš mě nenechá na pochybách. Je-li při mně něco dobrého, tak to není ze mne. Já jsem jen hliněná nádoba,do které stačí strčit a rozbije se. To není proto,že by mě Bůh neměl rád,že by mi nepřál,abych byl dobrý,ale proto,aby mě chránil přede mnou samotným. Já se tedy smím podílet na vzácných Božích darech, ale jen za jistých okolností.

A tak si na mě svět zase troufá. Jen ať se ten jeho Bůh ukáže! Možná ano,možná ne. Možná jsem sražen, ale nejsem poražen. Stále mám na sobě znamení Ježíšovy smrti,aby i jeho život byl na mně zjeven.

Josef Bartošek
studentský farář ETF UK

Známky pravé církve

Co to je, když se řekne *známky pravé církve*? Některý křesťanský filatelista by si mohl myslet, že jsou to poštovní známky římskokatolické církve, respektive Vatikánu. Od roku 1929, kdy je církevní stát přímým členem Světové poštovní unie (UPU), nesou označení Poste Vaticane. Vatikánské známky se těší velké oblibě filatelistů. Hlavně pro ně a pro turisty je Vatikán vydává, zatímco většina kuriální korespondence putuje diplomatickou cestou. Katolická církev věří, že ona je ta pravá, což jí rádi přiznáváme, protože každý jen tu svou má za jedinou. Takže si pak někdo může myslet, že vatikánské poštovní známky jsou známkami pravé církve.

Leč není tomu tak; o známkách pravé církve se mluvilo dávno předtím, než se v letech 1839-40 objevily první poštovní známky na světě a než spatřil světlo světa modrý a červený Mauritius, které jsou spolu s Britskou Guayanou nejstaršími a nejdražšími známkami světa. Latinsky se známky pravé církve nazývají notae verae ecclesiae a mluví se o nich už od doby reformace. Právě reformaci, která usilovala o obrodu církve, zajímalo, podle jakých známek se pozná pravá církev od nepravé. O známkách pravé církve se píše ve všech 4 konfesích, k nimž se hlásí českobratrští evangelíci: v Augsburské, Helvetské, Bratrské a České. Všechna tato vyznání jmenují shodně 2 známky pravé církve, „po kterých ona beze všeho omylu poznána bývá" (Č XI,7), a to kázání slova Božího a řádné vysluhování svátostí. Bratrské vyznání přidává ještě řád a kázeň.

Zatímco ve všech církvích se u nás káže dobré slovo Boží – proto s užitkem posloucháme všechny rozhlasové bohoslužby –, svátosti jsou brzdou ekumenického hnutí a nepřekonatelnou překážkou všekřesťanské jednoty. Církve se nemohou shodnout a zřejmě se nikdy nesjednotí v názoru, jak se svátosti řádně vysluhují a kolik jich vůbec je. Máme křtít děti, nebo dospělé? Pokropením, nebo ponořením? V kostele, v bazénu, nebo v rybníce? Je třeba překřtívat věřící, kteří nebyli pokřtěni po našem způsobu? Ještě více sporná je eucharistie. Jíme a pijeme tělo a krev Páně, nebo prostý chléb a obyčejné víno? Evangelík nemůže jít ke svatému přijímání a katolický kněz mu nesmí podat hostii. Svátosti jsou nejednou předmětem sporů i uvnitř církví, sborů a staršovstev. Proto je lépe o nich příliš nemluvit. Někteří dokonce tvrdí, že svátosti jako takové žádné nejsou a že je to jen pozůstatek nedokončené reformace (b. Dr. Josef Veselý na stránkách tohoto listu).

Existuje tedy něco, podle čeho se spolehlivě pozná pravá církev a opravdoví křesťané? Samozřejmě, a kupodivu je to velmi jednoduché a prosté. Pán Ježíš říká: Po ovoci poznáte je (Mt 7,16 aj.). Dobří křesťané jsou ti, kteří nesou ovoce Ducha, jak je vyjmenováno např. v ep. Galatským 5,22: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Klasifikoval bych to následovně: Kdo to všechno splňuje, dostane jedničku. Komu chybí radost a pokoj, má dvojku. Kdo je netrpělivý, musí se spokojit s trojkou. Komu se nedostává laskavosti, dobroty, věrnosti a tichosti, nezaslouží si lepší známku než čtyřku. A komu schází sebeovládání (Kraličtí měli středmost), kdo je nestřídmý a trpí obžerstvím (můj případ), je to vyloženě na pětku. Ovoce je klíč k určování křesťana i celých církví. Dobré a hojné ovoce Ducha jim dodává punc pravdivosti. A pravdu měla Jednota bratrská, když mezi známkami pravé církve uvedla řád a kázeň.

Vlastimil Tlustý

Instalace bratra Pavla Černého

Dlouholetý předseda Rady Církve bratrské a Ekumenické rady církví se po 16 letech vrací do služby ve sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenické ul., který si jej povolal za svého staronového kazatele.

V neděli odpoledne 10.1.2010 se sešel v této modlitebně nejen místní sbor, ale také řada hostů z ekumeny, kteří přišli při této slavnosti popřát kazateli zdar v další etapě jeho církevní služby.

Instalační shromáždění vedl svižně nový předseda Rady CB br. Daniel Fajfr, pro nějž to byla „primice", ale zvládl ji velice dobře – i s uvítáním a představením mnoha hostů, z nichž někteří dostali možnost oslovit kazatele Pavla Černého i jeho manželku Hanu (pod jejímž vedením zazpíval místní pěvecký smíšený sbor několik písní z Taizé). Z těch, kteří přednesli svůj pozdrav a přání, se sluší jmenovat (kromě kazatelských kolegů z CB a členů místního staršovstva) br. P. Filipiho z Evangelické fakulty, br. Joela Rumla, synodního seniora ČCE, br. J. Červeňáka z ECM, br. biskupa S. Pietaka ze Slezské evangelické církve…

Celé shromáždění působilo velice srdečným a radostným dojmem. A tak se i my přidáváme s přáním, aby dobrý Hospodin provázel svého služebníka a jeho rodinu i v novém působišti k pomoci potřebným a ke cti svého jména.

bok

Aktualita

PF 2010

Mezi novoročními PF jsem dostal jednu přející „nezaujatý pohled". Zní to pěkně, moderně. Odráží se v tom otevřenost, která se stala po roce 89 symbolem nového myšlení. Vlastně všeho nového, co chce prorazit a uchytit se. Cokoli chce získat vliv, potřebuje zpochybnit autority, které zde byly dříve. V čím širší míře se to podaří, tím se stává nabídka konkurenceschopnější. To nové může být lepší než staré. Ale také nemusí. Vzhledem k tomu, že ono PF přišlo ve firemní obálce, je pravděpodobné, že spíše než hluboká filosofie se za tím vtíravým sloganem skrývá docela obyčejný marketinkový tah: Nelpěte na tradičních značkách! Experimentujte! Na prvém místě samozřejmě s námi!

Bez určité míry experimentování se v životě neobejdeme. To bychom dodnes psali majzlíkem do kamene a bydleli v jeskyních. Apoštol Pavel vyjadřuje vztah mezi „novým" a „osvědčeným" slovy: „Všeho zkuste, co je dobré, toho se přidržte." Ať člověk testuje nové věci. Ale současně ať se drží toho, co se osvědčilo. Jen pokud se to nové prokáže být skutečně lepším a spolehlivějším, ať staré opustí a vydá se jinudy. Naše doba se od Pavlovy výrazně liší množstvím nabídek. Pokud bychom chtěli zkusit opravdu všechno, čím na nás reklama útočí, nezbyl by nám čas toho dobrého se přidržet. Přitom právě o to držení se dobrého jde. Cílem všeho toho experimentování je přece dospět právě sem.

Přát dnes lidem nezaujatý pohled je zbytečné, ano kontraproduktivní. Společnost i církev strádá nedostatkem zaujatosti. Lidé by přitom i třeba rádi zaujati byli. Drží-li se však toho, co za léta rozpoznali jako dobré, pustí se do nich zastánci „nezaujatých pohledů" a udělají z nich hlupáky. Z takových zkušeností vyrůstá lhostejnost a blbá nálada. Její vytváření jako by bylo až „podnikatelským záměrem". Znehodnotit všechno osvědčené a až společnost vyhladoví, vrhnout do ní své myšlenky. I ty nejhloupější pak budou bez konkurence. Tehdy už zasílané PF nebudou vybízet k nezaujatému pohledu. Budou volat k respektu vůči nejvyšší kvalitě, která se vynořila z marasmu lidské lhostejnosti a blbé nálady a přichází zachránit svět.

Emanuel Vejnar

Z církví doma i ve světě

Misie

Ve dnech 2.-6. června koná se v Edinburku Světová misijní konference ke 100. výročí historické misijní konference 1910. Ta otevřela tehdy epochu praktického ekumenismu a připomenula význam promyšleného směřování církví v duchu evangelia. Letošní konferenci organizuje Světová rada církví (WCC) a připravuje se na ni na 250 zástupců z celého světa.

(*Podle internetu*)

Sakrální památky

Policie nedávno představila nový webový portál, který zveřejňuje záznamy vedené od roku 1993 o odcizených uměleckých dílech a movitých kulturních památkách. V budoucnu by ho měl využívat i Interpol. Česká republika vlastní jako jediný stát ve světě unikátní systém, ve kterém spolupracuje několik resortů státní správy na záchraně kulturního dědictví. Po roce 1989 prudce vzrostla kriminalita v oblasti předmětů kulturního dědictví. Z galerií i dalších míst začaly mizet nejrůznější předměty historické hodnoty, které z valné části mířily do ciziny. Z 5500 sakrálních objektů již zhruba 90 procent zaznamenalo vloupání. Z gotického a renesančního umění zmizela zhruba polovina, z barokního zhruba třetina děl.

(*Podle tisku*)

Registrovaná partnerství

Za tři a půl roku platnosti zákona o registrovaném partnerství jej využilo již 917 párů, z nichž bylo 643 mužských a 274 ženských. Vztah oficiálně ukončilo jen 34 dvojic.

V prvním půlroce letoška lze očekávat překročení hranice tisícovky registrovaných partnerství u nás. Rekord utržil Pardubický kraj, kde poprvé v historii institutu nevstoupil v celém kraji v roce 2009 do partnerství nikdo. Tradičně nejvyšší počty drží hlavní město Praha.

(Podle tisku)

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Modlitební setkání zástupců ústředí církví Ekumenické rady církví v ČR

Novoroční pracovní tempo pozvolna nabírá Ekumenická rada církví v ČR. Jednou z pravidelných akcí v ekumenickém kalendáři je v této době modlitební setkání zástupců ústředí členských církví ERC. Letošní podvečer se konal 7. ledna 2010 v mrazivém, ale lidsky přívětivém zázemí Lutherovy síně Evangelické církve augsburského vyznání v Jirchářích. Po společném zpěvu písně Laudate omnes gentes uvítal přítomné hosty farář Dušan Tillinger, člen Řídícího výboru ERC za Evangelickou církev a. v., jeho kolegyně, farářka Jana Gregerová, poté pokračovala úvodní modlitbou. Hosté vyslechli čtení z Písma, nejprve ze 6. kapitoly starozákonní knihy proroka Izaiáše, poté epištolní čtení z listu apoštola Pavla Římanům. Milan Kern, předseda Výkonného výboru Bratrské jednoty baptistů, posloužil kázáním na text Lukášova evangelia o důležitosti našeho poslání, o odvaze toto poslání neodmítnout a o potřebě být dobrými svědky, kteří slyší Boží volání, tak, jak to učinil prorok Izaiáš. Všechny texty pro tento modlitební večer byly vybrány z brožury pro Alianční týden modliteb 2010. Následovalo společné vyznání víry, zpěv písní z ekumenického zpěvníku, přímluvné modlitby a modlitební ztišení, společná Modlitba Páně a požehnání přítomným od Předsedy ERC v ČR Joela Rumla, synodního seniora ČCE. Zúčastnění hosté byli nakonec pozváni k malému pohoštění do sborové místnosti luteránské farnosti, čímž byl modlitební podvečer zakončen.

Mgr. Sandra Zálabová, vedoucí tajemnice a tisková mluvčí ERC v ČR

„Vyzbrojeni vírou, nadějí a láskou“

8. leden 2010, který většina české populace vnímala jako den, který přinesl do naší země nečekanou sněhovou nadílku, byl pro zhruba 100 tisíc Čechů významným z úplně jiného důvodu. V tento den si totiž ti, kteří se v ČR (a na Slovensku, resp. ve Vídni) hlásí k tradici Církve československé husitské, připomněli 90. výročí zrodu této církve. Slavnostní rok oslav a vzpomínkových akcí započal odpoledními slavnostními bohoslužbami ve zcela zaplněném chrámu sv. Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí, kterého se, kromě řady věřících, zúčastnilo mnoho kněží Církve československé husitské napříč všemi šesti diecézemi, biskupové těchto diecézí, patriarcha a pozvaní ekumeničtí hosté. Bohoslužby dle liturgie zakladatele a prvního patriarchy dr. Karla Farského vedli střídavě patriarcha Tomáš Butta a biskupský sbor, kázáním posloužil patriarcha. Přítomnní měli možnost vyjádřit svou příslušnost k Církvi československé husitské společně zpívaným Velkým krédem CČSH, což nebývá při bohoslužbách během liturgického roku úplně běžné, o to slavnostnější nádech shromáždění mělo. Na závěr bohoslužeb vyslechlo shromáždění osobní pozdravy od Mons. Františka Radkovského, plzeňského biskupa Římskokatolické církve a od předsedy ERC Joela Rumla, synodního seniora Českobratrské církve evangelické. Pozdrav formou dopisu zazněl i od biskupa Slezské církve evangelické a. v. Stanislava Pietaka.

Mgr. Sandra Zálabová, vedoucí tajemnice a tisková mluvčí ERC v ČR

Poznávací zájezd do Izraele. Ve dnech 12.-22. září 2010 se koná ekumenický poznávací zájezd do Izraele. Přenocování v hotelech v Jeruzalémě, v Haifě a u Mrtvého moře. Přes den cesty autobusem za poznáváním biblických míst. Místním průvodcem bude Fredi či Ariel Winkler. Cena 11.000 Kč za letenky a 1.110 USD za služby v místě. V ceně je vše, tedy ubytování s polopenzí, autobus, všechny vstupy a služby průvodce. Zveme vás k účasti.
Dotazy nebo přihlášky možno poslat na adresu: Manželé Mikuláš + Anita Zoubkovi, Žižkova 1161/27, 358 01 Kraslice, telefon: 352 696 085, mail: mikulas.zoubek@seznam.cz č. 1

Ekumenické mlčení

V Irsku katoličtí kněží zneužívají a znásilňují dívky i chlapce, a nás evangelíky to nechává klidné. Na podporu kubánských disidentů organizujeme konference, pořádáme protestní pochody, konáme bohoslužby a lámeme si hlavu, jak tamní režim podkopat, aby se jejich situace změnila. Když za Lamanšským průlivem zneužívají naši kolegové v sutanách po desetiletí naprosto skandálním způsobem děti, mlčíme. Kde jste, profesoři, kde představitelé církví, kde bojovníci za lidská práva? Nečtete noviny? Nebo je 150 pedofilních dublinských kněží ještě málo? Jistě, každý z nich nemusel zneužít přes 100 dětí, jako ten, který tento počet uvedl. Každý nemusel mít normu jedno dítě na čtrnáct dnů, jako to po pětadvacet let podle svého doznání praktikoval jiný. Ale i kdyby byli proti nim ti ostatní troškaři, já bych byl raději občanem Kuby než irským katolíkem.

Možná se to na církevních ústředích a Ekumenické radě stále ještě vyhodnocuje. Možná se čeká, jestli se informace, které média poskytují, neukáží být zkreslené. Těžko. Na irskou kauzu už zareagoval i bratr papež. A ten určitě ví o detailech, o jakých se novinářům ani nezdá. V prohlášení z 11. prosince řekl, že „sdílí rozhořčení irského lidu" a je těmito „odpornými zločiny" hluboce otřesen. O rozsahu maléru, který se zde odehrál, svědčí i to, že případ šetřila vládní komise, která na něm pracovala tři roky. Vyšetřovatelé prozkoumali 60 000 záznamů, které církev do té doby tajila. Zjistila, že dublinští arcibiskupové o případech zneužívání policii neinformovali a situaci řešili překládáním kněží na jiné farnosti. Ve zprávě komise se píše i to, že irská policie stížnosti na sexuální zneužívání zlehčovala anebo tvrdila, že není pro jejich vyšetřování kompetentní.

Irská kauza vlastně obsahuje problémy dva. Prvním jsou pedofilní kněží. Někdo může namítnout, že tento problém je už vyřešen. Ale vládní komise ohraničila své šetření rokem 2004. A čas jde dál. Je nepravděpodobné, že by od dalšího roku všechny psychické temnosti v celibátu žijícího kléru zmizely. Strach je nyní nejspíš drží na uzdě. Ale až pomine? Papež slibuje zavést podle vatikánského sdělení „účinnou a bezpečnou strategii". Snad se mu to podaří. Druhým irskou kauzou nastoleným problémem jsou církevní aparátčíci, kteří se snaží ochránit pověst církve, a proto mlží a zametají věci pod koberec. Je otázka, který z těch dvou problémů ohrožuje věrohodnost církve více. Ekumenické mlčení činí evangelíky podílníky na tom druhém. Připadá mně to zbabělé. A při vzpomínce na nedávnou kampaň „Quo vadis, Cuba?", při které radili státu, vysloveně trapné.

Nutno říci, že ani naše Římskokatolická církev se k událostem v Irsku nevyjadřuje. Bratr kardinál na svých webových stránkách kritizuje českou politiku, filosofuje o nepřiměřenosti tolerance ke zlu, vykládá o duchovních a morálních hodnotách… O trámu v oku matky církve však neutrousí ani slovíčko. Ano, je také arcibiskupem. Má proto stejně jako ti dublinští v popisu práce církev bránit. Mlčení je mocná zbraň. O čem se nemluví a nepíše, to jako by nebylo. V Dublinu jako by po desetiletí pedofilních kněží nebylo. Co neututlala církev, to ututlala policie. Jestli jsou takto vstřícné vztahy plodem Konkordátu, tak tedy potěš pámbů, pokud ho náš parlament schválí. Důležitější než chránit církev – a to jakoukoli – je chránit lidi. Proto je toto ekumenické mlčení lidským selháním. I římská církev má prostě své slabiny. Ta největší tkví v její síle.

Emanuel Vejnar

Nafukovací láska

Kázání o lásce a o tom, jak se máme mít rádi, se hezky poslouchají, ale zároveň to působí jako mor v podobě nakažení pocitem, že zrovna já mám té lásky málo. A vskutku, když vám někdo vytkne, že nemáte lásku, tak má 90% šanci na oprávněnost své výtky. Je to něco jako pomluva účelovka, nemáte obrany. Jinou kapitolou zneužívání tohoto slova je jeho univerzálnost slýchaná z úst liberálů: "Křesťanství je hlavně o vztahu k Bohu a lidem - to je důležité, a ne lpění na nějakých příkazech a zákazech, to dělají jen sektáři, fundamentalisté a tradicionalisté a ne my - ti nejhodnější a nejtolerantnější humanističtí křesťané." Vždyť komu by se taková rétorika nelíbila!

Jenže Boží Slovo není jen o lásce. Např. Pavel v listu Filipským říká: *"A za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost."* (Fp 1,9) Jak vidno, seznam ctností se nám rozšiřuje. Podobně i Galatským 5,22 *"Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost..."* Podmínek lásky je celá řada, zvlášť přečteme-li si notoricky známé verše z 1. listu Korintským, ale hlavně mám na mysli konstatování: *"Je tedy láska naplněním zákona."* (Ř 13,10) Ano, je to láska k Bohu a jeho Slovu, které můžeme čerpat z Bible. Jedním ze základních protestantských tezí je "sola scriptura", což znamená "pouze Písmo", které je plnohodnotným zjevením.

Takže jinými slovy, láska by nemělo být slovo inflační, do kterého je možné nacpat cokoli. Kritériem pro posouzení skutečné lásky je nám pouze Bible. Někomu se možná zdá, že jedná s láskou, když dělá dobré skutky, pracuje v charitě či se tváří chápavě a sounáležitě. Jenže jak rozeznáte dobro? Dovolím si položit otázky: Pomůžeme bezdomovci, když mu dáme peníze? Nekoupí si za to více alkoholu? Nebo máme kupovat bioprodukty, aby netrpěly slepice v klecovém odchovu? Nezapomínáme se účastnit modlitebních řetězů za politiky v naší zemi? Kdo posoudí, co je dobré? Poznání toho nemáme.

A Pán Bůh někdy miluje, i když trestá. Přísloví říká: *"Lepší jsou zjevná kárání než skrývaná láska."* (Př 27,5) Takže se nebojme občas hlásat i soud pro poznání hříchu a k pochopení toho, co je tou největší láskou, kterou je přece Kristova vykupitelská oběť na kříži.

Ivo Kraus

Štětina lže

"Senát neodmítl Wilderse proto, že by se bál. Odmítl ho, protože patří mezi první povinnosti zákonodárců, aby ctili zákony. Velký katolický exeget Hans Küng kdysi řekl, že na světě nebude mír bez konfesního smíru. Wilders cílevědomě konfesní smír popírá s jasným politickým kalkulem získat voliče. Rozpoutává vlny zloby a záště vůči velkému abrahámovskému náboženství. V České republice je to považováno za porušení zákona… Wilders je nebezpečný." *(Jaromír Štětina, Hospodářské noviny)*

„Odmítání minaretů má vážnou slabinu. Rozpaluje náboženskou nesnášenlivost a směřuje k dominanci jediného náboženského kultu. Je to… nebezpečné. Ve Švýcarsku mají minaret jen čtyři mešity. Pokud jejich odpůrci pochopí výsledek referenda jako výzvu, proč by nemohli vzít do rukou kladiva a motyky?" *(Zdeněk Müller, Lidové noviny)*

Senátor Štětina je zřejmě náboženský ignorant. Rád by podporoval a obhajoval islám, ale buď korán nečetl, nebo ho četl velice povrchně. Co je to „konfesní smír"? Korán to zakazuje! Muslimové se nesmí přátelit s židy a křesťany, mají-li moc, nesmí vyjednávat o míru a islám je „v očích Alláha jediné pravé náboženství". Hans Küng měl, možná nechtěně, pravdu. Mír na světě nebude. Konfesní smír je nesmysl.

Každé náboženství si činí nárok na „absolutní pravdu". Kdyby tomu tak nebylo, mohla by se spolu smíchat a zůstalo by jen jedno univerzální. Po staletích hrůzy ztratili představitelé křesťanství politickou moc a se zabíjením nekřesťanů skončili. Žel, vůdcové některých náboženství dodnes podněcují k zabíjení jinověrců. Nejvíce obětí pro víru je v současnosti v řadách křesťanů.

Když někdo poukazuje na zrůdnost nacismu, to neznamená, že je pro společnost nebezpečný. Vlny zloby nerozpoutává Geert Wilders, ale muslimové svými činy proti lidskosti. Wilders nenavádí k nepřátelským akcím proti nikomu, jen ukazuje prstem. Štětinovy argumenty jsou hloupé, nicméně pochopitelné. Náboženská oblast mu není vlastní.

Horší je to s arabistou Müllerem. Většinou píše výtečně. On dobře ví, že náboženskou nesnášenlivost rozpaluje korán, ne Wilders. Muslimy rozpálí „do běla" každá negativní věta o islámu. Jsou připraveni vynést trest smrti a okamžitě zabíjet. Mají pocit, že svět je jejich a zbabělost politiků je v tom jen utvrzuje.

Vyloženě hloupá je Müllerova věta o kladivech a motykách v rukou muslimů. Švýcaři jsou doma, muslimové jsou hosté, proto měli Švýcaři plné právo odmítnout výstavbu muslimského symbolu dominance. Muslimové jsou povinni se s tím smířit, nebo odejít. Jaké štěstí, že socialisté z Bruselu nemohou Švýcarům rozkazovat a vyhrožovat.

(ko)

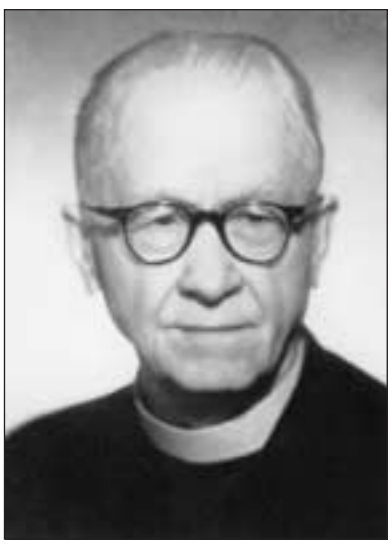
Prorocký hlas nevnímáme

Z hlediska církevního roku je advent již za námi. Uvědomovali jsme si společně, že zásah Božích mlýnů do naší časnosti je na pořadu dne. Bolševický režim právě v adventu definitivně padl a sotva kdo z nás ten okamžik předvídal. Ten rok, před dvaceti lety, to již tak trochu viselo ve vzduchu. Ale v padesátých a šedesátých letech? Prozřít do situace církve, v jaké se ocitne po převratu? To by mohl leda Pán Bůh, nebo Duchem svatým obdařený prorok. A on jeden takový skutečně byl! Dominik Pecka (1895–1981), římskokatolický kněz, doktor teologie, gymnazijní profesor, prozaik, esejista, filosof. To vše v jedné osobě a prorok před Hospodinem. Zdá se to být někomu možná nadnesené. Avšak zázraky se dějí nejspíš i dnes. Tento se však udál „včera" a vystihl náš „dnešek".

O Dominiku Peckovi je třeba uvést, že byl vězněn, dokonce dvakrát. V letech 1954-1960 ve Valdicích a na Mírově. Vše vylíčil v knize „Z deníku marnosti", vydané až posmrtně (1993). Je velká škoda, že se tak nestalo o tři roky dříve. V jeho knize je podáno jak na dlani, co bezprostředně po převratu (také) následovalo. Šlo o „pouhý sen" muklů, zaznamenaný mistrným perem. Dnes těžko odhadneme, co prožil vězeň Pecka sám, co některý z jeho přátel (Mario?) a co byla jeho fabulace. Dále můžeme vše uvést, žel, jen ve zkratce.

Spadla železná opona a skončila studená válka. Prostě spadla opona a oteplilo se. Do Prahy byl svolán synod veškerého kléru a z Říma přijel zvláštní delegát, státní podsekretář pro mimořádné církevní záležitosti. A začalo jednání. Veškerý klérus byl rozdělen na čtyři hlavní skupiny. *První skupina*. Kněží, kteří pracovali v tzv. Mírovém hnutí duchovenstva. Papežský delegát se tvářil velmi chmurně a vytkl jim, že spolupracovali s ateistickým režimem a uchvátili určité církevní hodnosti bez schválení Svaté stolice. Svým jednáním napomohli praxi náboženské diskriminace a kryli ji, mlčeli a předstírali přesvědčení, které neměli, a tím si získali řadu výhod a stali se pokrytci. Ti se hájili, že učili náboženství, pro věřící byl vydáván týdeník a pro kněze měsíčník, ale nakonec s určitou výhradou to uznali, vždyť každý člověk má nějakou tu chybičku. A vatikánský delegát jako pokání stanovil osmidenní exercicie u jezuitů, jež nakonec slevil na třídenní u kapucínů. *Druhá skupina.* Kněží, kteří vydrželi v duchovní správě za všech nepříznivých okolností. Ti přiznali bezobsažná a povrchní kázání, zanedbávání bohoslužeb, ale těch útrap, co prožili s církevními tajemníky. Některým z nich bylo snad přislíbeno, že budou jmenováni preláty a monsignory. *Třetí skupina.* Páni středních let, působící exotickým dojmem, přijeli ze Západu v nádherných limuzínách. Opustili vlast a neposkvrnili se spoluprací s ateistickým režimem. Osvojili si a přivezli nejmodernější pastorační metody a zkušenosti, které doufají uplatnit ve vedoucích funkcích. Řeklo by se dnes, flexibilní a kreativní. Bylo jim přislíbeno, že se delegát za ně ve Vatikánu přimluví. *Čtvrtá skupina* byla nejzajímavější. Byl na ni smutný pohled. Zestárlí, zešedivělí, schýlení, rozpačití. Římský delegát se jich mrazivě zeptal: „A co vy, pánové, co vy tady pohledáváte?". Ozvali se: „My jsme prosím také

kněží." Delegát si povzdychl: „A jak to, že vypadáte tak uboze?" Dotyční se přiznali, že byli zavřeni, a k údivu delegáta, skutečně ve vězení. Přiznali také, že nemohli číst breviář, žádný tam neměli, růženec si počítali na prstech, ani mši neslouželi, měli to tam zakázáno. Bylo jim vyčteno, že tam pracovali a tím budovali socialismus. A apoštolsky ani nepůsobili na spoluvězně, bylo to zakázáno. Posléze vyslovili přání, že by rádi nastoupili opět do duchovní služby. Vatikánský delegát byl nad nimi zarmoucen a sdělil jim, že budou posouzeni individuálně a snad ustanoveni jako kaplani u osvědčených duchovních správců. A řeholníci budou muset znovu vykonat noviciát ve svém řádu. A bývalí muklové v zástupu „ani nehlesli, všichni svěsili hlavy. Byli zvyklí poslouchat bez odmluvy".

Nyní již můžeme trochu posoudit, nakolik vize Dominika Pecky i dalších vězňů se shoduje, nebo rozchází s tím, co se po převratu stalo a děje. Chiméry, nadsázka, kouzlo nechtěného, realita, pokroucená skutečnost?

Podle „Deníku marnosti"
uvedl Jan Kašper

(redakčně upraveno)

Kurt Marti

STÁT SE CELÝM

ubohý
kdo uchvacuje

poloviční jen
kdo hromadí

celý vpravdě
kdo se sdílí

SVĚTELNÝ PAPRSEK

vždycky je ON
spolu s námi
vždycky je ON
od nás oddělen
vždycky je stěna
mezi námi a NÍM
a ve stěně
dveře –
často dlouho zamčené
náhle se otevírající
JEHO paprsek
JEHO slovo

Vojtěch Paulus

(Z básnické sbírky Slovo tělem. Praha : ERMAT, 2009)

Co je víc

Bůh je tak veliký, Bůh je tak mocný,
tak příliš veliký pro svět, i pro sny.
Je věčný, vládne, jsem jeho rab.
Mocný je Bůh. – Je víc být sláb.

Recenze

Pavel Kosatík: Sám proti zlu

Nakladatelství Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli vydalo nedávno brilantní publikaci Pavla Kosatíka o jedinečné životní cestě Přemysla Pittra. V podrobném, fundovaném zpracování se čtenář dozví vše podstatné nejen o Pittrově životě od nejranějšího mládí až do jeho posledních dnů, ale je mu předestřeno v celé šíři také jeho duchovní hledání, tápání, posléze konečné osobní rozhodnutí přijmout svůj životní cíl jako promyšlenou snahu pomáhat všemi dostupnými formami potřebným. „Můj život nepatří mně!" To bylo Pittrovo heslo, které „posvětil" vlastní obětí, když se zřekl svého osobního života, manželství, otcovství, aby tak mohl zvolenému etickému cíli věnovat své síly absolutně.

Jan Milíč z Kroměříže – *„první historicky doložený Čech, který vystoupil proti zkaženosti církve a který se rozhodl uskutečnit v praxi to, co, jak věřil, bylo původním Kristovým ideálem,"* se stal pro Přemysla Pittra příkladem. Pomoc nejzranitelnějším, tedy zanedbaným, opuštěným dětem, nabyla po pětileté nesoustavné práci na pražském Žižkově větších rozměrů v dokonale promyšlené, rozsáhlé výchovné práci v nově vybudovaném Milíčově domě v Praze, kde po léta nacházely stovky dětí láskyplné útočiště. Pedagogická práce vychovatelů byla novátorská a vyžadovala naprosto individuální přístup ke každému jedinci.

Když přišel Mnichov a brzy poté následovala válka, nasměroval Přemysl Pitter své snažení nejprve do Sudet a ohrožené děti českých vyhnanců začal přivážet do venkovské ozdravovny v Mýtě u Rokycan, kterou vybudoval již na podzim v roce 1937 původně pro ozdravný a léčebný pobyt „svých" pražských dětí. Po dětech uprchlíků ze Sudet to pak byly především děti židovské, které v ozdravovně nalézaly úkryt ještě i v čase, kdy něco podobného už bylo dávno úředně pod nejpřísnějšími tresty zakázáno. Po válce pak věnoval Přemysl Pitter stejnou pozornost, péči a vynalézavost záchranným akcím dětí německých, které musely podstoupit nejednou až drastickou formu odsunu.

Když přišel únor 1948, ovládla nastupující komunistická diktatura razantně a bleskurychle všechny oblasti života naší společnosti. Ani humánní činnost Přemysla Pittra nebyla výjimkou. Zpočátku si vlastní emigraci vůbec nepřipouštěl, ač na sobě nelibost mocných pocítil mezi prvními. Zoufal si však už jen při pouhé představě, že by musel opustil Milíčův dům, své dílo, které s takovou láskou a vynalézavostí léta budoval. Avšak velmi brzy se přímo před jeho očima, samozřejmě již nikoli jako ředitele Domu, ale jako pouhého řadového vychovatele, začalo poslání Milíčova domu proměňovat. Z laskavého, tvůrčího, výchovného prostředí se postupně stávala starší generaci známá „družina", kam byly děti zaměstnaných matek pouze mechanicky odkládány. *„Minula doba charitativních, humánních spolků. Je nutno se zapojit do socialistických masových organizací, pracovat v novém duchu pro kolektivizaci společnosti. Děláš to špatně, soudruhu!"* zněla výtka jemu adresovaná. – – –

Emigroval! Své životní motto si však odvážel do ciziny s sebou. *„Můj život nepatří mně!"* Velmi brzy se s ním setkáváme na místě z nejtěžších – v táboře Valka, zřízeném pro uprchlíky v Německu na přelomu čtyřicátých a padesátých let. Vedle sebe tady žili bývalí váleční zločinci, kteří čekali na denacifikaci, dále odsunutí Němci, váleční kolaboranti, ale i poválečni uprchlíci před komunismem. *„Valka se plnila lidmi, kteří za sebou spálili mosty, aniž objevili novou perspektivu. Demoralizace postupovala závratnou rychlostí a ve chvíli, kdy do tábora přišel Pitter, byla Valka malým peklem na zemi."* A tak se mohl Přemysl Pitter znovu stát vyhledávaným opatrovníkem bezmocných. Země, historický čas, národnost, politické a náboženské přesvědčení těch, jimž svou pomoc nabízel, nebyly vůbec důležité.

Pittrova práce – vytrvalá a celoživotní – je nejen srovnatelná s velkolepou záchrannou akcí Nicholase Wintona, která je skvěle popsána v Miláčově knize Loterie života, ale počtem zachraňovaných napříč časem dějinného vývoje neklidného, ba často nenávistného 20. století ji předčí.

Milada Kaďůrková

Katastrofa na srdci, katastr na jazyku

(Neuzavřené restituce jako společenské trauma)

„Nikde jinde na světě nebyla zatím vydána kniha, na jejíž obálce se skví název pro fobii dosud nepopsaného typu – pro CHOROBNÝ STRACH Z KATASTRU NEMOVITOSTÍ!" To jsem napsal před třemi lety, když jsem v předních českých internetových novinách vyhlašoval název „KATASTROFOBIE" nejméně zdařilým českým knižním titulem roku 2006.

Dotyčná kniha pojednává o (globálních) katastrofách, název měl tudíž správně česky znít „Katastrofofobie" (s opakováním slabiky „-fo-"). Nakladatelství zaměnilo „katastrofu" s „katastrem" (evidencí nemovitostí) …

Po třech letech je tu stejná záměna znovu! Při uvedení filmu 2012 jsme se v novinách mohli dočíst, že prý běží o kombinaci katastrofického filmu s komedií, tedy o žánr „KATASTROKOMEDIE". Jak mi výslovně potvrdili v jazykové poradně, takto vytvořená složenina se vztahuje ke katastru, nikoli ke katastrofě…

Katastrofální katastr, fatální katastrofy promítnuté do katastru. Katastr jako doklad dějinných katastrof (a selhání elit). Obavy z katastru. Komedie na katastru… Freude, Freude, vždycky na tě dojde! Mediální uřeknutí jako by naznačovala, že v zájmu „veřejného zdraví" (což je oficiální legislativní pojem) je třeba vyřešit a definitivně uzavřít otázku církevních restitucí …

František Schilla

Odkazy:
Barbara Hand Clowová: Katastrofobie. Praha BB art 2006
Schilla, F.: Obavy po česku vykecané, Britské listy, 22.12.2006

Snad to zmáknem taky

Když se před několika málo lety (v r. 2007) objevila na našem trhu s náboženskou literaturou knížečka „Děti píší Bohu", zapůsobila skutečně osvěžujícím dojmem. Tyto dětsky naivní vzkazy Bohu (modlitby) odhalovaly okruhy života, kterým se my z pohledu své víry již nezabýváme, překvapovaly podivuhodnými spojeními, a také nás zahanbovaly svou bezvýhradnou důvěrou. Mezi často přetěžkými, nežitovnými a vědecky upachtěnými theologickými studiemi nebo příliš soběstřednými osobními svědectvími tyto modlitby s odzbrojující hravostí nastavovaly zrcadlo naší strojené zbožnosti a dovolily nám nově vidět, co může znamenat spoléhat se na Boha jako děti – jak k tomu zval i Pán Ježíš.

Podobné pocity jsem získal i ze štíhloučké knihy Já to doufejme ňák zmáknu, s podtitulem a vysvětlivkou: 60 slohových prací neapolských dětí připravil k vydání Marcello D'Orta, učitel prvního stupně základní školy. Pro pořádek je třeba dodat, že ji česky vydal Baobab, Praha 2009.

Měl jsem z hltaných stránek knihy velice obdobné dojmy – i když většina slohových prací se nezabývá náboženskou tematikou, přece je zjevné, že pochází ze silně katolické země, kde náboženství patří zcela ústrojně nejen do školních osnov, ale i do života oněch malých školáků (na rozdíl od výše jmenované knížky, která vychází z anglosaského prostředí). Na druhou stranu je třeba dodat, že výchova k ekumenismu přinejmenším v okolí Neapole asi nepatří k silně akcentovaným náplním výuky, jinak by se v jedné z prací jen těžko mohla objevit úvaha: *„Nejzlejší člověk na světě byl Hytler, byl horší než Nero i než Martin Luter..."*. Nu, třeba se k tomu dostanou ve vyšších třídách. Třeba. Napořád se však v každé slohové práci setkáváme nejen s pohledem do tak chudého a syrového prostředí, které bychom asi ani nepředpokládali, ale narážíme tam také na vtipné postřehy ze světa dětí i dospělých; jsme konfrontováni se zcela spontánními reakcemi na to, s čím se pisatelé vyrovnávají, s objevnými pohledy na rodinné vztahy i na to, co už my, dospěláci, asi ani vidět neumíme. Nebo si myslíme, že se to na nás nehodí... A to se objevuje i tam, kde se mluví o Bibli, víře, církvi, Bohu.

Rád bych zde uvedl delší citát z jedné slohové práce, jejíž poslední věta se také stala názvem celé publikace. Tato písemka patří zřetelně k těm, kdy zadání jasně patřilo k biblickému vzdělávání. To zadání znělo: Které z četných podobenství o Ježíšovi vás nejvíc zaujalo?

.

.. Pánbů oddělí kozy od pastevců, jedny půjdou do prava, druhý do leva, do prostřed půjdou ty, který půjdou do Očistce.

Bude jich víc než dvě miliardy, víc než číňanů, těch koz, pastevců a krav. Ale Pánbů bude mít troje dvéře. Jedny velikánský (to bude Peklo), jedny prostřední (to bude Očistec) a jedny uzoulinký (to bude Ráj). Potom Pánbů praví: „Ticho tady bude!" a pak je rozdělí. Jednoho sem, druhýho tam. Někdo bude vyčůranej a postaví se sem, ale Pánbů ho uvidí...

... Bude strašlivý zmatek, Mars vybouchne, duše budou poletovat sem a tam nad zemí, aby si našly tělo, Arzanský starosta a ostatní radní půjdou ke kozám. Hodný se budou smát a zlý budou plakat, ty co budou v očistci se budou trochu smát a trochu plakat. Z dětí v Předpeklí budou motýlové. Já to doufejme ňák zmáknu.

Nu, nezbývá než s nadějí a vírou dodat titulkem této zvláštní, ale rozhodně neodborné recenze, že my to snad zmáknem taky.

Na okraj, ale ať se raději vyvarujete jalového podezření: Zarazilo-li vás v uváděných citátech nějaké pochybení proti spisovné češtině, není to překlep opisovače, ale pokus překladatelky přiblížit se podobě původní předlohy, jak ji vytvořila dětsky psaná italština, ještě nevybroušená letitou péčí pedagogů...

Nemohu vás přesvědčit, že by vás tyto slohové práce upoutaly. Možná že ne. Já se však přiznávám, že jsem se do nich začetl s takovou urputností, že jsem přejel vlakovou zastávku, kde jsem chtěl původně vystoupit. Ale bavil jsem se tak, že mně to ani nevadilo.

Bohumil Kejř

Novinky ze Samuele

Zakázaná zóna 10 - Šaman
Bill Myers, James Riordan
Desátý díl úspěšné série knih pro mládež.
Uprostřed pustých hor Nového Mexika musí Rebeka, Scott a Ryan čelit lžím a kouzlům mocného indiánského šamana. Mají ale šanci odhalit indiánskému kmeni pravdu, jestliže se klam vplížil i do jejich řad?
Stránky série Zakázaná zóna
SAMUEL, cena: 169 Kč

Bible
Vydání bez deuterokanonických knih.
Poprvé v nové sazbě. Hlavní text je ve dvou sloupcích, poznámky jsou umístěny ve spodní části stránky pod textem a odkazy na vnějších okrajích. Díky nové grafice je kniha dobře čitelná.
ČBS, pevná vazba, cena: 460 Kč,
měkká umělá kůže, cena: 640 Kč

Biblická sudoku 2
Paia L. Řebíčková
Kombinace klasického sudoku a testu Biblických znalostí.
Znalosti Bible vám napomohou rébus vyluštit, nebo vám vyluštěný rébus naopak prozradí něco nového o Bibli. Vhodný dárek pro ty, kdo si chtějí zábavnou formou obohatit své studium Písma, ale i pro všechny milovníky rébusů, hádanek a křížovek. Celkem 111 úloh.
ČBS, cena: 149 Kč

Schválně jsem zaspala
Hana Pinknerová
"Děti rostou, začínají být samostatné a já jim popouštím otěže a hledám, kdo teď budu. Nová kariéra? Jak bude vypadat mé manželství zase bez dětí? Co se stárnoucími rodiči? Jak radit kamarádkám, když o to nestojí? I já třeba budu brzy tchyně..." Známá autorka ve své nové knize přináší další "příběhy z obyčejného života". Život však nezůstává stát a perspektiva se mění...
KMS, cena: 165 Kč

Jan Bíca
Nakladatelství Samuel
Starodejvická 8, 160 00 Praha 6,
tel.: 224317674

Inzerce

FS ČCE v Jičíně pronajme byt 1+1 o velikosti cca 40 m². Zájem o sborový život vítán. Bližší informace na tel. 724 144 428.

č. 58

Hledáme evang. rodinu pro bydlení na Dobříši v rod. domě (5+1; cca 150 m²), zahrada, centrum města. Volné od března 2010, informace u br. faráře, tel.: 603 578 108. Aktivní účast na sborovém životě předpokládáme.

č. 61

Pozvánky

Koncert ve Strašnicích

Neděle 24. ledna 2010 od 17 h - Pavel Černý, varhany - J. S. Bach, F. M. Bartholdy, improvizace
ČCE Praha 10-Strašnice, Kralická 4

Nové knihy

Dana Morée,
KUBA, RÁJ TO NAPOHLED

Reportážně laděné vyprávění o cestě za obyvateli „ostrova svobody", kteří čelí nesvobodě, chudobě a duchamornosti pozdního castrovského režimu a podílejí se na nezávislých církevních a lidskoprávních aktivitách. Portréty konkrétních lidí a jejich životních okolností připomínají, že sounáležitost s těmi, na něž dopadá tíha nesvobody a nouze, nepřestává být důležitým úkolem. Zároveň autorka podává svědectví o tom, že přinášet podporu ze svobodného světa se může stát povzbuzením pro obě strany. Knihu doprovází série fotografií Josého Francisca Ruize Romána a aktuální seznam kubánských vězňů svědomí.

128 str., polotuhá vazba, 136 Kč,

Nico ter Linden, Povídá se... podle Marka a podle Matouše

Převyprávění dvou novozákonních evangelií od známého nizozemského vykladače a vypravěče. Bohatství a síla příběhu o Ježíši bez dogmatizování, frází a církevní nadřazenosti.

288 str., polotuhá vazba

Můžete nyní objednat z limitované série knih signovaných autorem, za 250 Kč bez účtování poštovného!

Objednejte u EMANA
Husova 656, 256 01 Benešov

tel.: 317 722 215

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Východomoravský

Českobratrská církev evangelická

Hodonín, Ne 9.00
Husova 6, f Jindřich Slabý

Hošťálková u Vsetína, Ne 10.00
Hošťálková u Vsetína č. 23, f Petr Maláč

Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou,
Velká nad Vel. Ne 8.30
Hrubá Vrbka 117, Ne 10.00
f Mojmír Blažek

Huslenky, Ne 10.00
Huslenky 439, f Jiří Palán

Jablůnka, Ne 9.00
Jablůnka č.45, j Martin Tomešek, adm. Daniel Heller, k Dušan Tajzler

Jasenná, Ne 8.45
Jasenná č.108, 763 12 Vizovice
f Radmila Včelná

Javorník nad Veličkou, Ne 10.00
Javorník nad Veličkou č.111, 696 74 Velká nad Veličkou, f Josef Hurta

Kateřinice, Ne 9.00
Kateřinice č.226 , 756 21 Ratiboř,
f Pavel Šebesta

Kroměříž, Ne 9.00
Riegrovo nám. 147/37, f Ivan Ryšavý

Kyjov, Ne 9.30
Dobrovského 511, f Dan Petříček

Leskovec, Ne 9.00
Leskovec č.156, 756 11 Valašská Polanka, f Libor Špaček

Liptál, Ne 10.00
Liptál č. 8, f jan Hudec

Pozděchov, Ne 8.45
Pozděchov č.121, 756 11 Valašská Polanka, f Vlastimil Kovář

Prusinovice, Ne 10.00
Přerovská 174, f Leoš Mach

Pržno, Ne 10.00
Pržno č.32, 756 23 Jablůnka n. Bečvou, f Jaroslav Voda

Ratiboř u Vsetína, Ne 9.30
Ratiboř u Vsetína č.221, adm. Pavel Šebesta

Rusava, Ne 8.30
Rusava č.28, f Ludvík Svoboda

Růžďka, Ne 10.00
Růžďka č.138, f Martin Fér

Střítež nad Bečvou, Ne 9.30
Střítež nad Bečvou č.120, f Vladimír Kopecký

Uherské Hradiště, Ne 10.00
Jana Blahoslava 419, adm. Petr Pivoňka

Valašské Meziříčí, Ne 9.30
Blahoslavova 430/3, f Daniel Heller

Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č. 30, 757 01 Valašské Meziříčí, f Jan Krupa

Vizovice, Ne 8.45
Palackého nám. 364, f Jiří Malý

Vsetín (Dolní sbor), Ne 9.30
Palackého 153, f Bronislav Czudek

Vsetín (Horní sbor), Ne 9.30
Palackého 156, f Jiřina Kovářová, j Pavel Čmelík

Zádveřice – Raková, Ne 8.45
Zádveřice č.139, 763 12 Vizovice, f Miloš Vavrečka

Zlín, Ne 9.30
Slovenská 3063, f Petr Pivoňka

Bratrská jednota baptistů

Kroměříž, Ne 9.00
Moravcova 430/16, k Alois Klepáček

Vsetín, Ne 9.30
Rokytnice 273, s Petr Mrázek

Zlín, Ne 9.30
Hluboká 1343/27, k Marek Titěra

Uherské Hradiště, Ne 14.00
Blahoslavova 419, k Pavel Novosad

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

3/2010

27. ledna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 10. února

Z obsahu

* *Články z týdeníku Euro*
* *Benjamin Kuras - Situace křesťanů se zhoršuje*
* *Nepravosti otců*

Poselství k neděli Septuagesimae

NEBESKÁ OLYMPIÁDA
1 K 9,24-27

Za pár týdnů začnou zimní olympijské hry. Pro sportovce vyvrcholení čtyřletého období příprav. Čtyři roky tvrdě trénovali, podrobili celý svůj život tomu, aby získali olympijskou medaili. Vzhledem k tomu, že naše země zatím získala jen čtyři zlaté medaile ze ZOH, mají jejich držitelé zajištěnu - novináři by napsali věčnou - slávu v ČR. Apoštol Pavel říká, že je to jen pomíjitelný věnec. Přesto jsou lidé ochotni nutit ke kázni své tělo opravdu na každý den. My usilujeme o nepomíjitelnou cenu. Náš tréninkový cyklus není čtyřletý a cíl není ve Vancouveru. Pavel takto mluví o celém našem životě a cílovým městem je pak Nový Jeruzalém. Může to tedy být docela dlouhé závodní období. O to víc odhodlání a nasazení potřebujeme k dosažení cíle. Navíc nejde o to porazit ostatní. Především kázníme sami sebe, abychom mohli vítězit nad svými slabostmi i nad překážkami zlého a nenechali se odradit od naplnění Boží vůle pro náš život. Jedině tak můžeme získat nepomíjející věnec - nebeskou cenu, jíž je povolání v Kristu Ježíši (Fp 3,14). Neúspěšní olympionici mají za čtyři roky další šanci. My máme jen jednu šanci, jeden celý život. Díky Boží milosti však nejsme na závod sami. Máme to nejlepší zázemí, jaké je možné - vztah s Bohem v Pánu Ježíši Kristu a přítomnost Ducha svatého. Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám odhodlání a sebekázeň, aby v naší zemi nebeských zlatých medailistů bylo více než těch českých na ZOH.

Pavel Plchot
kazatel CB, Praha 1, Soukenická

Z instalace nového seniorátního výboru pražského seniorátu Českobratrské církve evangelické. Na fotografii Bohumila Kejře: pražský senior Roman Mazur a synodní senior Joel Ruml.

Světový den modliteb 2010

První březnový pátek (letos připadá na 5. března) už tradičně řada církví slaví jako ekumenické setkání Světového dne modliteb. Připojí se tak ke křesťanům z více než 170 zemí světa, kteří se při společných bohoslužbách budou modlit za problémy země, která připravila liturgii. A nejen modlit - sbírka, kterou při této příležitosti vykonají, aspoň částečně pomůže problémy řešit. Společná celorepubliková sbírka má vyjádřit poslání Světového dne modliteb: poznávat - modlit se – konat (pomáhat).

Z loňské sbírky, konané v roce programu SDM z Papuy Nové Guineje, tak naši křesťané podpořili částkou 50000 Kč římskokatolický projekt Papežských misijních děl v České republice pro Papuu Novou Guineu, a to vybudování dvojtřídy pro 170 dětí v Yombe v diecézi Kundiawa. Kromě toho ještě podpořili částkou 15000 Kč projekt Orionu v Rychnově nad Kněžnou (pomoc handicapovaným dětem) a částkou 10000 Kč azylové zařízení v České Lípě (zakoupení pračky).

Letos bychom se měli seznámit s problémy obyvatel Kamerunu. Kamerunská republika se rozkládá ve střední Africe nad rovníkem. Její pobřeží, omývané Atlantickým oceánem, měří 402 km. Na západě hraničí s Nigérií a na jihu s Kongem. Rozlohou 475 440 čtverečních kilometrů ji můžeme srovnávat s Papuou Novou Guineou nebo s Kalifornií. Hlavní město Ya-oundé má 1,1 milionu obyvatel. Nejdůležitějším hospodářským střediskem je dřívější hlavní město Douala. Jih vyplňuje pobřežní nížina, ve vnitrozemí je hustý tropický prales, který přechází v savanu a step. Středem Kamerunu se táhne Adamawský masiv. K nejaktivnějším sopkám v západní Africe patří vulkán Kamerunská hora, vysoká přes 4000 m.

Zemi pro Evropany objevil v roce 1472 portugalský mořeplavec Fernando Po. Když připlul do Guinejského zálivu a zakotvil při ústí řeky Wouri, našel v ní takové množství krabů, že ji přejmenoval na Krabí řeku, portugalsky Rio dos Cameros. Podle ní dostala později celá země název Kamerun.

Počet obyvatel se v roce 2006 odhadoval na 17,3 milionu. V Kamerunu je vysoká porodnost, ale i velká dětská úmrtnost. V úrovni obyvatel existují velké kontrasty. K nejstarším obyvatelům země patří Bakobové, nazývaní též Pygmejové. Obývají pralesy a živí se sběrem lesních plodů a lovem. Provozují směnný obchod, nabízejí ulovenou zvěř za zboží a na peníze nejsou zvyklí. V ostatních částech země převažuje zemědělství a drobné podnikání. Více než 60 % obyvatel Kamerunu je mladší než 25 let. Školní docházka je povinná do 11 let. Na středních školách se platí vysoké školné, a proto většina dětí dál nestuduje. První univerzita byla založena v roce 1962 a od roku 1998 má Kamerun 6 státních a 5 soukromých univerzit. Ke křesťanství se hlásí 60 % obyvatel, k islámu 20 % a zbytek připadá na

Dokončení na str. 3

AKTUALITA

Instalace v pražském seniorátu

V zasněženém kostele U Martina ve Zdi se v rámci pravidelných večerních bohoslužeb uskutečnilo v neděli 17. ledna 2010 zcela zvláštní a dvojnásobně slavnostní bohoslužebné shromáždění. Ve vrcholných orgánech Pražského seniorátu ČCE a právě tak v místním seniorátním odboru mládeže došlo k podstatným změnám a dříve zvolené výbory byly uváděny do svého úřadu.

Pečlivě připravený program se svižně odvíjel kupředu, prokládán společným zpěvem, střídavě doprovázený varhanami a hrou na kytary, flétny a buben, s pravidelným čtením z Písma a modlitbami.

Po promluvě uvedl synodní senior Joel Ruml spolu se synodní kurátorkou Liou Valkovou do úřadu Seniorátní výbor pražského seniorátu, kterému popřáli i přítomní duchovní Českobratrské církve evangelické. Po kázání Romana Mazura, nového seniora, na téma „Děti, mládenci a otcové víry (1 J 2,12-14), byli uvedeni do svých funkcí členy seniorátního výboru Danielem Hellerem a Daliborem Titěrou noví členové pražského seniorátního odboru mládeže a jejich náhradníci (celkem 12 bratří a sester), kteří zastupují několik sborů pražského seniorátu.

V závěru této slavnostní události byla příležitost pro pozdravy a přání několika řečníků – první byla ses. Lydie Mamulová, odstupující seniorka.

Celé shromáždění bylo sice slavnostní, ale nikoliv úzkostlivě vážné, naopak v něm převládala uvolněná, srdečná, i místy veselá atmosféra.

Bohumil Kejř

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Je vlastnictví krádež?

Tou téměř dvousetletou otázkou se zabývá ve svém nedávném obsažném traktátu studijní středisko "Cristianisme y Justícia" Jezuitského řádu v Katalánsku. Je to jedna z těch nesporně velmi seriózních církevních institucí, která se záměrně a opakovaně vrací ke "světským" otázkám současné společnosti, protože v nich vidí měřítko a zrcadlo smysluplné víry a duchovních postojů, a své závěry pak šíří v obrovském pro nás nákladu po celém světě.

Traktát až ohnivě odmítá současnou strukturu vlastnických poměrů a vztahů v současném světě, a kriticky pak probírá historii sporů, hlavních myšlenkových proudů a protichůdných názorů na jejich oprávněnost. Závěr je jednoznačný: ano, násilně získané a k násilí využívané vlastnictví je krádež.

Přesvědčivost dílu ovšem ubírá skutečnost, že autor, podroben závazným postojům Římskokatolické církve, zná souhlasné i když jistě kritizovatelné levicové názory pouze nepřímo (zde z citátu P. J. Proudhona r. 1840!), přičemž Marx je mu zřejmě zcela neznám. A rovněž i smysluplnost studie končí závěrem apriorně daným: autor, tak jak je k tomu veden sociálním učením své církve, se vyhýbá jakýmkoli věcným řešením. Neboť to, co "JE", je od Boha, a tedy ve vyšším nám nedostupném chápání apriorně dobré. A na nás jedině zbývá, abychom toto dobré pouze vylepšovali.

Takže (dovozuji pochopitelně že ironicky) i německé koncentrační tábory měly vlastně zůstat zachovány, vězni ponecháni, dozorci neubližováni,- a vše pak naplňováno a kultivováno liturgií, zbožností, oddanou poslušností a láskou.

Přes tuto mou výtku jde o téma významné ... zajímavé ... poctivě a zaujatě zpracované ... na naše české poměry odvážné.

Text lze nalézt i stáhnout v angličtině, španělštině a katalánštině na "www.fespinal.com".

Existuje však i slušný český převod.

Ilja Herold,
iherold@upcmail.cz

Z církví doma i ve světě

Založení tří nových sborů Církve bratrské k 1. 1. 2010

Rada Církve bratrské sděluje, že k 1. lednu 2010 vznikají tři nové sbory Církve bratrské. V Ostravě vzniká druhý sbor osamostatněním dosavadní kazatelské stanice v Ostravě – Porubě. Během posledních let práce této stanice ostravského sboru začalo fungovat staršovstvo, v jehož čele slouží ordinovaný kazatel Petr Polách. Sbor prokázal schopnost samostatné duchovní služby a vytvořil také ekonomické předpoklady pro své samostatné fungování.

Druhým novým sborem je společenství v Říčanech, dosavadní kazatelská stanice Sboru CB v Praze 2 – Vinohradech. V tomto sboru již v uplynulých deseti letech probíhala intenzivní misijní práce, která si získala přízeň v městské komunitě. V posledních letech vedl tuto rozvíjející se práci kazatel Daniel Kvasnička. V současné době se podařilo splnit podmínky pro existenci nového sboru a vinohradský sbor propustil společenství v Říčanech do samostatné duchovní služby.

Třetím sborem je nově se formující korejské společenství v Praze. Jeho iniciátorem a kazatelem je Moonkey Choi, který byl vyslán sesterskou církví z Jižní Koreje, aby sloužil Korejcům žijícím v Praze a v okolí. Je potěšitelné, že korejské společenství nechce v cizí kultuře působit jako naprosto nový útvar, ale chce spolupracovat společně se stávající českou církví.

Novým sborům přejeme dobrý začátek samostatné služby, další růst k naplnění misijního poslání Kristovy církve a přínos pro společnost, ve které žijí a působí.

6 misijních organizací v ČR připravuje Misijní víkend 2010

Již podruhé se letos 6. února v Praze a 6. března v Českém Těšíně bude konat Misijní víkend - společná iniciativa 6 misijních organizací působících v ČR, která chce pro křesťany a sbory se zájmem o misii vytvořit prostor, kde mohou získat informace, radu, povzbuzení i inspiraci, aby se zapojili do celosvětové misie.

Letošní druhý ročník má téma "Převezmi štafetu Moravských bratří". Hlavním řečníkem konference bude Jan Schlegel. Tento německý fotograf se nadchl pro vizi obnovit dědictví Moravských bratří a přímo v německém Ochranově založil pobočku YWAM (Mládeže s posláním), která se rychle stala jednou z nejdynamičtějších v Evropě a dnes vysílá misionáře do mnoha zemí světa. Jan sám pracoval v zemích jako je např. Afghánistán, Indie, Pákistán, Čína, Nepál, Etiopie, Mali, Thajsko...

Chvály povedou v Praze skupina Oáza a v Českém Těšíně skupina Do nebe volající.

Po „misijním obědě" nabídnou odpolední semináře příběh o historii Ochranovských bratří, Martina Šambazová bude vyprávět o své misii ve Střední Asii i v ČR a nakonec si účastníci konference budou moci zvolit mezi semináři s následujícími tématy: „Jak poznám, že jsem to já", „Na misii s rodinou" a „Použij svoji profesi v misii". Připraven je i celodenní program pro děti od 4 do 14 let.

Srdečně zveme všechny křesťany, kdo mají zájem o misii, ať už se chystají sami vyjet, nebo se modlit za národy či podporovat misionáře. Misijní víkend je příležitostí k rozhovorům i naslouchání. Další informace naleznete na www.misijnivikend.cz .

Zemřel kardinál Cahal Brendan Daly, akademický profesor a pracovník na poli ekumenismu a mezináboženského dialogu

1. ledna 2010 zemřel ve věku 93 let v Dublinu akademický profesor, pracovník na poli ekumenismu a mezináboženského dialogu, emeritní arcibiskup Armaghu kardinál Cahal Brendan Daly, informuje zpráva tiskové kanceláře Konferencie biskupov Slovenska www.tkkbs.sk.

Kardinál Daly se narodil 1. října 1917 v Loughguile v Severním Irsku jako třetí ze šesti dětí v rodině venkovského učitele. Studoval humanitní vědy na univerzitě v Belfastu, posléze vstoupil do St Patrick's College (Seminář svatého Patrika) v Maynoothu a kněžského svěcení dosáhl 22. července 1941. V průběhu II. vatikánského koncilu (1963 – 1965) působil jako teologický expert a poradce biskupů Philbina a Conwaye.V roce 1963 se stal profesorem scholastické teologie na univerzitě v Belfastu a akademické dráze se věnoval třicet let. 17. října 1982 nastoupil do úřadu jako 30. biskup v diecézi Down a Connor s heslem „Iesus Christus heri et hodie", 6. listopadu 1990 byl inaugurován jako arcibiskup Armaghu, čímž se stal čelným představitelem římskokatolické církve v Irsku. Z tohoto úřadu pak odstoupil ze zdravotních důvodů 1. října 1996.

Hlavní snahou kardinála Dalyho bylo vyřešení bolestivých problémů Irska a vytváření dobrých mezilidských, mezicírkevních i mezináboženských vztahů. Biskupskou službu označoval jako „službu smiřování". Jeho podřízení oceňovali jeho disponibilitu a lidské jednání, příznačná pro něj byla i otevřenost, se kterou vystoupil v televizní show „The Late Late Show" v dílu věnovaném pedofilii.

V roce 2001 věnoval celý soubor svých spisů knihovně Linen Hall Library v Belfastu a při té příležitosti prohlásil: „Svatý Pavel psal o tom, že máme říkat pravdu v lásce, a to by měl křesťanský pastýř stále dělat. Jestli jsem s tímhle krédem selhal nebo uspěl, to musí posoudit jiní, ne já."

www.krestandnes.cz, autor: Kamil Sedláček

2. Ekumenický Kirchentag proběhne od 12. do 16. května v Mnichově

Ve dnech 12. až 16. května 2010 proběhne pod heslem „Abyste všichni měli naději" v bavorském Mnichově 2. Ekumenický Kirchentag. Informaci přinesly internetové stránky Ekumenické rady církví v České republice www.ekumenickarada.cz, kde je možno také stáhnout přihlášku k účasti na této akci.

Zpracovala Zuzana Dvořáková
Ekumenická rada církví, zdvorakova79@gmail.com

Neklidná nesvatá noc

Nejnovější vyostření izraelsko–palestinských vztahů

Od Štědrého dne se situace mezi Izraelem a Palestinskou autonomií (PA) zhoršila. Obě strany utrpěly v posledních dvou týdnech roku 2009 ztráty na životech. Nikdo zatím nedokáže předpovědět, kam povede současné napětí, útoky a šarvátky. Všechno to začalo... – a to je právě ten problém. Kde hledat počátek vývoje, který vedl k současnému stavu?

Na Boží hod a na Štěpána informovala německá tisková agentura Deutsche Welle pouze o násilnostech v Pákistánu, Íránu, Afghánistánu, Jemenu a Iráku, při kterých zahynulo nejméně 112 lidí. Všechno, co jste se mohli dozvědět o Blízkém východě, se týkalo vánočních svátků v Betlémě a mírové výzvy latinského patriarchy Fuarda Twala, který podle Deutsche Welle vyhlásil, že „pokoj a nenásilí by měly nastoupit na místo války a násilí". Až 26. prosince Deutsche Welle projevila obnovený zájem o dění ve Svaté zemi titulkem „Izraelská armáda zabila šest Palestinců".

Na Štěpána ráno došla Deutsche Welle k závěru, že „armáda zřejmě odpověděla na čtvrteční útok, při němž militantní Palestinci zabili Izraelce na Západním břehu Jordánu". Do večera už citovala pouze palestinského prezidenta Abbáse, který si stěžoval na „prudké vypuknutí násilí" a obvinil Izrael z „úmyslného zvyšování napětí".

Rozhodující zlom v izraelsko-palestinských vztazích však nastal už na Štědrý den, kdy byl poblíž osady Šavei Šomron v Samaří zákeřně zastřelen rabín Meir Abšalom Chaj. Na čtyřicetiletého otce sedmi dětí, který byl ve svém autě na cestě z Einav domů do Šavei Šomron, zaútočila posádka protijedoucího auta. Podle izraelských sdělovacích prostředků to byla první oběť teroristického útoku na Západním břehu po sedmi měsících. K útoku se přihlásila Brigáda mučedníků al-Aksa, militantní křídlo hnutí Fatah, které vede palestinský prezident Mahmud Abbás.

Orgány Palestinské autonomie v pátek poté uvěznily 120 Palestinců, ale nepodařilo se jim najít skutečné vrahy rabína. Proto v noci na sobotu izraelská armáda a tajná služba samy začaly zatýkat vedoucí představitele Brigády al-Aksa, patřící k Fatahu. Protože se Raed Surkadši, Assan Abu Šarach a Annan Zubach nevzdali, byli zastřeleni.

Dva z těchto tří mužů ve věku mezi 35 a 40 lety už byli dříve v izraelském vězení a podíleli se na několika teroristických útocích. Surkadši byl z izraelského vězení propuštěn až v únoru 2009. Bratr Abu Šaracha, Naif, byl zabit izraelskými jednotkami v roce 2004, když vedl nechvalně známé „Tanzim". Zubach byl na izrealském seznamu hledaných osob, ale byla mu udělena amnestie na základě jeho slibu, že se zdrží používání násilí. Předpokládá se, že čtvrtý podezřelý se sám vydal do rukou Palestinské autonomie dříve, než mohl být dopaden Izraelci.

Úřady palestinského prezidenta a premiéra odsoudily „zločin izraelských okupačních sil v Nablusu a na přechodu z Bet Chanun". Prezidentův mluvčí Nabil Abu Rudeina obvinil Izrael, že se „vrací k politice svévolných vražd" a tím „ničí bezpečnost a stabilitu palestinského lidu", a požadoval intervenci Rady bezpečnosti OSN.

Mluvčí izraelské armády hrdě prezentoval obrázky zbraní zabavených v domě Annana Zubacha během razie. O den později zveřejnil výsledek balistické expertizy, který potvrdil, že tyto automatické zbraně byly skutečně použity při vraždě rabína Chaje.

Bývalý šéf izraelské vnitřní tajné služby Šabak a současný představitel strany Kadima, Avi Dichter, v rozhovoru pro rozhlas naznačil, že palestinské bezpečnostní složky podnikaly tvrdé a vytrvalé zákroky proti Hamásu, ale byly velmi shovívavé vůči teroristům z Fatahu. Obvinil Palestince, že po zadržení čtvrtého podezřelého měli o vrazích rabína k dispozici dostatek informací, aby je mohli zatknout.

V Izraeli se spekuluje o tom, proč tři „podstatně zralejší" muži provedli tento útok sami – a proč to udělali tak brzo po propuštění z izraelské vazby. Zkoumá se možné napojení na libanonský Hizballáh. Izraelské tajné služby všechna obvinění odmítají; je však nápadné, že nikdo z podezřelých nebyl zajat živý. Premiér Netanjahu před vládou prohlásil: „Naše strategie proti terorismu je jasná. Budeme nadále ostře reagovat na každý útok na izraelské občany a na každé raketové ostřelování izraelského území."

Možná mělo zpravodajství o rostoucím napětí v izraelsko-palestinských vztazích začít u nějakých ještě dřívějších událostí. Třeba u cestovních povolení, které na Vánoce izraelská vláda vydala Palestincům. Nebo u zrušení uzavření silnic na Západním břehu, a to už před Vánocemi, premiérem Netanjahu, aby Palestinci měli větší svobodu pohybu. Konec-konců, vůdce Regionální rady pro Samaří, Geršon Mesika, vidí odstranění uzávěr mezi Nablusem a Tulkar-mem dva týdny předtím jako příčinu, proč musel rabi Chaj zemřít.

Je jasné, že na přelomu roku musí Stát Izrael čelit velkým potížím, které možná nejsou pro veřejnost obecně pochopitelné. Netanjahu jasně tvrdě pracuje na rozšíření vlády, což obhajuje takto: „Stát Izrael stojí před velkými úkoly v oblasti bezpečnosti i politiky. Proto doufám, že strana Kadima přijme můj požadavek."

© Johannes Gerloff,
Křesťanský mediální svaz KEP
přeložil – ms –
www.israelnetz.com

Minulosť, prítomnosť, budúcnosť

Meraná časom je minulosť nepredstaviteľne dlhá, dlhšia ako ľudská pamäť. Prítomnosť je krátka, úniková. A budúcnosť je tiež dlhšia ako naša predstava.

Pre nás stvorencov je čas jedným z predmetov stvorenia a má svoj počiatok i koniec. Pre Stvoriteľa však je čas len nepatrnou časťou nekonečnej večnosti.

Merané aj mierou priestorovou sú minulosť, prítomnosť a budúcnosť len časťou nekonečného vesmíru. Tam, kde sa makrokozmos dotýka mikrokozmu, stojíme my a s prirodzenými zmyslami a ľudskou predstavou vystihujeme len maličkú časť vesmíru. V čase a priestore stojíme my opustení a nemohúci, možno povedať stratení, keby nás Večný a Nekonečný nebol vyhľadal, keď sme ho opustili v nedôvere a neposlušnosti. Riešiť svoj postoj k minulosti, prítomnosti a budúcnosti si môžeme len za pomoci svetla Slova, skrze ktoré všetky veci boli urobené.

Je veľa ľudí, čo si ***minulosť*** nechcú pripomínať, lebo majú pekného málo, na čo by spomínali, a zo svojho spoločenského a rodinného alba by si najradšej vytrhali väčšinu vlepených obrázkov. Príčina zamietavého postoja k minulosti tkvie v nedostatku vďačnosti, lebo hriechy minulosti neboli im doposiaľ odpustené a nepriúšťajú si vedomie, že v knihe života sa vedú o dobrom i zlom pravdivé záznamy a že nič, čo bolo vykonané, sa nestratí pri poslednom rátaní. Dejiny minulosti sú predsa "magister vitae", keď sú pravdivé a keď si v nich pripomíname svedkov viery a predovšetkým skutky Božích činov spásy, následkom čoho je nám daná možnosť prijímať úžitok príkladu, povzbudenia a podieľať sa aj s druhými na bohatstve minulosti.

Prítomnosť je krátka, okamžite prechádza v nenávratnú minulosť. A predsa je pre človeka najdôležitejšia: možno v nej zatvrdiť svoje srdce, ale aj dosiahnuť oslobodenia z otroctva hriecha, prijať milosť odpustenia a prejsť do nového života. Takto sa stáva prítomnosť križovatkou pre rozhodnutie voľby úzkej a širokej cesty. Využitím či nevyužitím krátkej prítomnosti rozhodujeme o svojej minulosti a budúcnosti (Žd 3,7).

Budúcnosť má byť zakotvená v nádeji. Je buď večné nešťastie, alebo večné šťastie trávené v Božej blízkosti. Tretia možnosť nie je daná.

O večnom domove vieme málo v podrobnostiach, ale istota večnej záchrany nás prenesie aj údolím časnej smrti, lebo víťazný zachránca Ježiš Kristus je ten istý včera i dnes i na veky (Žd 13,8).

Pekné svetlo vrhá na trojakú stránku nášho predmetu aj trojina pojmov vzájomne sa prenikajúcich: viery, lásky a nádeje. Viera upretá na Kristov kríž zakrýva a zmýva minulosť. Láska **v srdci** ako ozvena lásky Božej plní blahom prítomnosť. A nádej **kotví** v istote šťastnej budúcnosti.

Neostáva nám nič iné, ako dôsledne a zodpovedne využiť prítomnosť šťastným uchopením ***lásky*** Božej v Pánu Ježiši, previesť bez strachu zúčtovanie so svojou ***minulosťou***, na ktorú potom budeme vďačne spomínať a pod obdržaným práporom ***nádeje*** šťastne budeme kráčať k cieľu, bežať "za odmenu nebeského povolania Božieho v Kristu Ježiši" (Fp 3,14).

Ján Valach st.

Světový den modliteb 2010

Dokončení ze str. 1

původní náboženství. U křesťanů převažují římští katolíci, následuje 11 denominací protestantských církví.
Hlavním zdrojem obživy pro 70 % kamerunského obyvatelstva je zemědělství (pěstuje se káva, tabák, kaučuk, banány, vzácné dřeviny). Vyváží se hlavně ropa, nerostné suroviny a zemědělské produkty.
O Kamerunu se říká, že je miniaturou Afriky, a proto je turisticky velmi atraktivní. Jsou tu deštné pralesy, kde sídlí vzácné druhy ptáků a gorily, savany, stepi, nejvyšší hory v západní a střední Africe, vodopády, kráterová jezera a přírodní pláže s barevným pískem.
V roce 1884 byl Kamerun vyhlášen německou kolonií. Po první světové válce byla země Němcům odňata a svěřena do poručenské správy Společnosti národů. Převážná část připadla Francouzům, menší část Britům. Pak probíhalo postupné osamostatňování, až v roce 1984 vznikla Kamerunská republika s demokratickým politickým zřízením v čele s prezidentem. Dělí se na 10 provincií. Politický vývoj Kamerunu se vyznačuje značnou stabilitou na rozdíl od mnoha jiných afrických zemí, kde se rychle střídají vládní režimy.
O zdraví obyvatelstva pečuje vláda prostřednictvím ministerstva zdravotnictví, které se sice snaží podporovat různé programy proti epidemiím, ale v praxi je situace značně nepříznivá. Hygienické podmínky (kvalita pitné vody, infikovaný hmyz apod.) způsobují vysokou úmrtnost, zvláště dětí. Zákony týkající se zaměstnávání dětí se nedodržují a země se potýká i s problémem dětské prostituce.
Kamerun se v roce 1983 připojil k zemím, které podepsaly Úmluvu Spojených národů proti diskriminaci žen. Postavení kamerunských žen je však dáno patriarchálními tradicemi, takže jejich diskriminace je stále častá. Existuje ještě i polygamie. Kamerunské ženy pracují převážně v zemědělství. Na venkově obdělává každá žena svůj kousek pole (maniok, yamy, kukuřice, arašídy, zelenina, koření). Živí z toho své děti a manžela. Ona rozhoduje, co se zaseje, a přebytky může prodat a získat sůl, mýdlo nebo konzervy, které vyměňuje dál. Muž pěstuje kakao nebo kávu na prodej. Platí daně a školné, učebnice, léky a látky na šaty, věci pro slavnosti. Často však výtěžek utratí za palmové víno nebo pivo a jen on rozhoduje, zda si raději koupí moped, rádio nebo další ženu. Žena proto musí mít vždy finanční rezervu na jídlo, protože tuto starost z ní nikdo nesejme. Pro zajištění práv žen se přesto udělalo mnoho. V roce 1970 až 1984 se stala ministryní pro sociální záležitosti žena, paní Delphine Tsanga, a některé ženy nyní pracují v policii, v armádě, v úřadech, jako novinářky, lékařky, učitelky i advokátky. Kamerunské ženy se účastní všech církevních aktivit, a to víc než muži. 40 % děvčat dokončí 1. stupeň, 16,5 % dostane závěrečné vysvědčení a 0,5 % udělá maturitu. Školní rok má 3 trimestry (podle francouzského školství), na konci roku jsou závěrečné zkoušky. Známky jsou od 0 do 20 (nejlepší), sleduje se průměr na žáka, třídu a školu. Každý sleduje, na jakém místě se umisťuje, není to šprtství, ale nutnost v konkurenčním prostředí. Na 1. stupni je 50 - 80 dětí ve třídě, v poslední třídě střední školy 15 - 20. Na vysokou školu jsou přijímací zkoušky. Čím je žák starší (tzn. že opakoval některé třídy), má menší šanci být přijat. Pro Kameruňany je důležité, z jakého národa kdo pochází, tam jsou jeho kořeny a tradice. Platí to i pro lidi, co už dlouho bydlí ve městě, pořád se řídí svými rodovými pravidly. Je to nezanedbatelná identifikace (čemuž my nerozumíme). Když je předseda vlády muslim, je jeho zástupce křesťan a naopak.
Zatímco v Evropě klesá porodnost (např. v Německu 40 % rodin nemá žádné dítě a průměr je 0,4 dítěte na rodinu, zatímco by bylo zapotřebí nejméně 2,4), v Kamerunu tento problém není. 4 lidé z každých 10 jsou do 15 let věku. Do 3-4 let mají děti bezstarostné dětství. Jejich "pracím" je "zlobit", radovat se. Dívky v 6 letech už pilně pracují a hodně zmohou - nosí vodu a hlídají mladší sourozence, v 10 letech již pracují stejně jako dospělé ženy. Chlapci mají méně povinností a mohou si déle hrát (oblíbený je fotbal). Od 10 let se často učí u některého řemeslníka nebo pomáhají otci na plantáži. Při cestách na trh pomáhají nést těžší náklady. Rodina je často polygamní. Nevlastním sourozencům se říká "malí sourozenci". Potřeby lidí se řeší uvnitř velké rodiny. Malá sestra doprovází novomanželku, o nemanželské děti se starají prarodiče (není hřích mít nemanželské dítě).
Ideál krásy je podle evropských měřítek: světlá kůže, rovné vlasy a francouzská móda.
Od roku 1985 je v Kamerunu vlastní televizní společnost. Existuje však málo vlastní tvorby, promítají se americké a francouzské pořady.
O Kamerunu se lze dozvědět i mnoho dalších zajímavostí právě první březnový pátek, pokud se letos i vaše společenství rozhodne uspořádat setkání Světového dne modliteb. Pokud byste si nevěděli rady, jak na to, jistě vám ráda pomůže předsedkyně českého výboru SDM farářka Církve československé husitské Mgr. Alena Naimanová z Rychnova nad Kněžnou, se kterou se můžete spojit telefonicky (494 534 854 nebo 739 071 416) či mailem: naina@seznam.cz. O materiály si můžete také napsat na adresu náboženské obce (Bezručova 16, 516 01 Rychnov nad Kněžnou).

Podle materiálů SDM
Helena Bastlová

Typická kamerunská architektura

Můžeš

Známý současný americký spisovatel Robert Fulghum ve své knize drobných příběhů, úvah, zamyšlení *Možná, možná ne* píše:
Jednou jsem sehrál přátelské intelektuální utkání s rabínem. Snažili jsme se najít jediné slovo, které by shrnovalo lidskou moudrost. Rabín se vytasil s hebrejským slovem "timšel". To slovo je z nejstarších příběhů společné četby nás všech – z Genesis, knihy počátku.
Po vyhnání z rajské zahrady měli Adam a Eva dva syny. Starší se jmenoval Kain. Kain vyrostl, obdělával půdu a své první plody chtěl obětovat Bohu. Hospodin oběť nepřijal a vysvětlil Kainovi, že se zaplétá se zlem – číhalo za dveřmi. Jenže, pokračoval Hospodin, ty nad zlem můžeš zvítězit a budeš žít plným životem.
To je stěžejní věta. Můžeš nad zlem zvítězit, žít plným životem. Klíčové slovo je hned to první, sloveso můžeš. V hebrejštině timšel. Můj přítel rabín se domnívá, že praktické poselství té pasáže v Písmu se týká životaschopnosti – sděluje nám to „ nebuď mrtvý" nebo „ nebuď jen trpnou obětí – žij – buď aktivní". Rabín to chápe jako upřímnou radu: se zlem to není jednoduché – opravdu bys s tím měl něco udělat. Překládat timšel jako „můžeš" znamená použít slovo, z něhož vyplývá možnost volby.
Uvedený text Gn 4,1-8 je jeden z velmi významných biblických textů. Často jsem přemýšlel, proč oběť Ábela Hospodin přijal a Kainovu nepřijal. Až po přečtení uvedeného „utkání" jsem si uvědomil, že důvodem nepřijetí bylo Kainovo zapletení se zlem, že se dopustil něčeho špatného, něčeho zlého, biblický text to blíže nevysvětluje, a to nebylo možno smazat obětním darem ze své úrody. Z celého dalšího pokračování je zřejmé, že Kain si toto své selhání neuvědomoval, spíše nechtěl si přiznat svá pochybení, neboť vzplanul velkým hněvem, a to jak proti Hospodinu, tak proti svému bratru Ábelovi. A nyní přichází nádherná vysvětlující řeč ke Kainovi s předpokladem vzájemného rozhovoru. Cítíme touhu Hospodina Kainovi pomoci. Obdivujeme respekt Hospodina ke Kainovi jako člověku svobodnému, který je zodpovědný za svůj život. Vysvětluje proč a pronáší ono klíčové slovo můžeš. Přeneseně jako řeč milujícího otce k synovi.
Můžeš zvítězit nad zlem a tím prožívat plný život. Slovo můžeš se překládá i jako musíš, či máš nebo i jinými odstíny. Jak už je řečeno rabínem, slovo můžeš znamená možnost volby. Již na začátku Bible je tak zcela jasně demonstrován vztah Boha k nám jako k suverénní svobodné bytosti, ať jde o dobro či zlo. Proto může být svoboda tak těžká. Kain tuto svobodu nezvládl, nenavázal s Hospodinem rozhovor, nepřijal nabízenou ruku , neřešil svoji minulost ani přítomnost a potvrdil svoji zapletenost se zlem bratrovraždou; jeho život byl smutným příběhem.
Tento prastarý příběh nepatří jen minulosti, bude živý co lidstvo bude zde na zemi. Je živý i pro nás, pro naši dobu, pro jakéhokoliv člověka. Odstíny zla nemusí být tak jasné, mohou být i zdánlivě nevinné či jinak zakryté, tím je to i složitější. Praktické poselství nám sděluje v úvodu rabín.
My žijeme dvacet let v politické svobodě a zjišťujeme, jak má svoboda svá úskalí. Ta pravá svoboda má svá pravidla. Je pro nás povzbuzením slovíčko MŮŽEŠ . Na jiném biblickém místě čteme: "milosrdenství chci, a ne oběť." Milosrdenství ve vztahu k člověku a zbožnost (svatá bázeň) ve vztahu k Bohu.

Jan Trnka

Faráři Košutové a rody spřízněné

Rodopis (genealogie) patří mezi pomocné vědy historické. Z historicko-sociologického hlediska přináší kromě jiného informace o rodových zaměstnáních a jejich významu pro typické vlastnosti příslušníků rodu. Mezi ně v našem evangelickém prostředí patří rody farářské, když se farářské povolání - či spíše poslání - dědilo a mnohdy dodnes dědí po generace. Mezi takové významné farářské rody patří Košutové, jimž je věnována studie Věrky Drozdové v Rodopisné revue č.1-2009. Rod Košutů pochází z Valašska, jeho kolébkou byla Lhota u Vsetína (Vsacká Lhota). Zde žil nejstarší doložený předek Šimon Košut (1619-1679), sedlák a fojt. Jeho pravnuk Martin patřil k vůdcům neúspěšné selské rebelie a byl roku 1740 popraven. Všichni Košutové byli sedláci, až jeden z nich, Jan Košut (1765-1836),se v době toleranční stal farářem evangelické církve helvetského vyznání. Od té doby se farářské povolání v rodu dědilo a jeho členové působili v řadě českých sborů h.v.
Nejvýznamnějším z této farářské "dynastie" nepochybně byl Janův syn - Bedřich Vilém Košut (1819-1893). Stal se v roce 1847 prvním farářem evangelického sboru h.v. v Praze. Zde rozvinul bohatou pastorační a kazatelskou činnost, zasahující i do širších oblastí středních Čech. Pro pražský sbor se mu podařilo získat kostel sv. Klimenta na Novém Městě, slavnostně otevřený roku 1850 (viz knížku Blahoslava Hájka z roku 2000). B.V.Košut se výrazně zapsal do církevních i širších národních dějin v revolučním roce 1848. Tehdy byl zvolen do Národního výboru, kde působil velice aktivně. Je třeba si uvědomit, že čeští evangelíci byli v toleranční době (po roce 1781) nejen rozděleni do dvou církví (a.v. a h.v.), ale také omezováni ve svých občanských právech (byli totiž pouze tolerováni, nikoliv zrovnoprávněni). V revoluční náladě let 1848-1849 se do středu pozornosti dostala obecně lidská práva, tedy i svoboda svědomí a právo menšin. Za této situace se B.V.Košut ze strany reformované a Josef Růžička z luterské strany pokusili o spojení obou církví na základě Bratrské konfese z roku 1574. Její text roku 1848 vyšel v novém vydání péčí pražského měšťana Jana Sluníčka. Košut s Růžičkou také připravili "Předběžné návrhy", zaměřené na postavení evangelíků v Čechách a na jejich poměr k státu. Požadovali kromě jiného náboženskou svobodu ve smyslu Rudolfova Majestátu (1609). Uskutečnila se řada setkání duchovních i laiků obou církví. K určitému zlepšení postavení evangelíků tehdy skutečně došlo,, ke spojení církví však nikoliv, a to jak z důvodů měnících se politických poměrů, tak ale také z důvodů vnitrocírkevních. B.V.Košut byl za změněné politické situace perzekvován, souzen a internován. Nakonec byl donucen k emigraci do Pruska. Klimentský sbor pak převzal jeho mladší bratr Benjamin Košut (1822-1898).
Také další sourozenci Košutové byli spjati se službou církvi. V. Drozdová o tom píše:"Já sama jsem potomek Košutů jak se strany otce, tak i matky. Stalo se to tak, že Jan Košut (1765-1836), evangelický farář působící v Novém Městě na Moravě, Bučině, Borové u Poličky a Černíkově u Hradce Králové měl 10 dětí, z nichž šest dospělo. Čtyři synové (Jan, Antonín, Bedřich Vilém a Benjamin) byli faráři. Dvě dcery, Pavlína a Antonie se provdaly za faráře Josefa Fleischera a Čeňka Jurena. Zmíněný syn Antonín (1804-1870, senior a farář v Krouně) byl pradědem mého otce a nejmladší Benjamin (1822-1898, farář v Borové, Velenicích a v Praze) byl pradědem mé matky. Můj otec Richard Heim byl synem Marie,vnučky Antonína Košuta. Má matka Jiřina Vonková byla dcerou Rudolfa Vonky a Libuše Chmelařové, vnučky Benjamina Košuta."
Pokud jde o rod Vonků, původem z Nymburska, je třeba připomenout, že zmíněný Rudolf J. Vonka (1877-1964) působil po roce 1918 na československém vyslanectví v Nizozemsku a výrazně se zasloužil o vypátrání zapomenutého hrobu J. A. Komenského v Naardenu, o němž také napsal knížku. R.J.Vonka je autorem i dalších komeniologických a historických studií. Prof. F. M. Bartoš ve svých "Vzpomínkách husitského pracovníka" ho vděčně připomíná.
Farářské rodové tradice jsou jistě inspirující, ale také zavazující. A nejen pro příslušníky "farářských" rodů. Stejně tak pro ty, kdo k farářskému poslání teprve přistupují a třeba budou vytvářet tradice nové.

Michal Flegl

K pramenům

(Pocta prof. Amedeu Molnárovi a dvěma dalším historikům)

„Historika dělá především metoda," zdůrazňoval **prof. Amedeo Molnár (23. 1. 1923 - 31. 1. 1990)**. Jistě též – vedle imperativů technicko-řemeslných – ve vědomé návaznosti na reformační heslo z titulku. Ve vděčné vzpomínce na nenahraditelného českého odborníka na patristiku, medievalistiku, valdenství, katarství, českou a světovou reformaci si ve světle citovaného dikta povšimněme díla dvou Molnárových loni zesnulých kolegů-historiků.

Thierry Wanegffelen
(21. 3. 1965 - 20. 4. 2009)
Objevitelský (řečeno Molnárovým oblíbeným výrazem: „heuristický") dotyk s archivními materiály prozrazuje Wanegffelenova monografie o Ediktu nantském. Autor (o němž blíže viz článek Úplnější obraz kalvinismu i katolictví, ET-KJ č. 18/2009) navíc píše živým jazykem, takže čtenář je přímo vtažen do detailů (taktицky nenápadné až utajované) přípravy Ediktu, vyhlášení (záměrně tichého natolik, že jsou dodnes potíže s tím, k jakému dni roku 1598 je vlastně připsat), dramatického legislativního procesu („bitvy" o zaevidování tohoto aktu, k němuž nakonec došlo opožděně) i postupného vynucování Ediktu (který katolíci měli tendenci zpochybňovat a protestanti pramálo oceňovali, takže o rozčarované výkřiky nebyla na obou stranách nouze). Během 87 let platnosti Ediktu sice protestantská menšina (5-7% Francouzů) netvořila „stát ve státě" (jak tvrdil kardinál Richelieu), ale požívala podle Wanegffelena „plné svobody svědomí v duchu doby", „omezené, leč reálné svobody kultu", „občanské rovnosti s katolíky", privilegií v oblasti soudnictví a nadto „z pouhé milosti panovníka ještě privilegií finančních, vojenských a politických". (Král např. v souvisejícím dekretu zaručil protestantům roční královskou dotaci ve výši 45.000 stříbrných franků čili écus „na účely, o nichž Jeho Výsost nechce být informována ani o nich obdržet jakékoli výkazy" – zjevně běželo o údržbu kostelů a platy duchovních.)
Výraz „tolerance", zdůrazňuje autor, měl na konci 16. století význam dost odlišný od pojetí dnešního. Dobově příznačná jazyková formulace: protestanti jsou v celém textu aktu rezervovaně označováni za příslušníky náboženství „údajně" či „takzvaně" reformovaného (de la religion prétendue réformée).
Návazná „evropská historie tolerance od 16. do 20. století" jakožto předlouhého „osvojování si pluralismu" zachycuje např. velmi pěkně peripetie akceptace židovské menšiny v Anglii či režim finančních sankcí při procesu (nuceného) „odkatoličťování" anglického obyvatelstva. Průběžně pořizovaná „galerie portrétů" (od Erasma až po Lessinga) je rozsahem úctyhodná. Z této části Wanegffelenovy publikace (tedy ze čtyř pětin vlastního historického výkladu, bez návazných příloh) si ale český čtenář odnese i zklamání. Autorovy „sedmimílové boty" totiž přeskakují celé české dějiny, resp. k nim ani nedorazí. Spíše než o evropské dějiny konceptu tolerance běží o dějiny Francie a sousedních zemí (jedinou výjimku tvoří s. 109-111) pojednávající o mezikonfesijní toleranci v Polsku v poslední čtvrtině 16. století; v této souvislosti je zmínka o Jednotě bratrské, zejména o její polské větvi). Že byl třeba na východ od hlavního sledovaného teritoria roku 1789 vyhlášen Toleranční patent? Ani zmínka! (Zde lze z aparátu rozpoznat „sedmimílovou" mezerku v pramenech nearchivních, tj. druhotných.) Nad opomenutím si našinec znovu bolestně uvědomí předčasnost skonu prof. Amedea Molnára a připomene si mj. jeho výrok ke studentům na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (KEBF) ze druhé poloviny sedmdesátých let: „Nesepíšete-li historii Jednoty bratrské vy, nesepíše ji už nikdo…"

Yosef Hayim Yerushalmi
(20. 5. 1932 - 8. 12. 2009)
Tradiční židovský důraz na kolektivní paměť kombinoval podle většiny komentátorů inovativně s pramennou rešerší v archivech Yosef Hayim Yerushalmi, v němž v prosinci odešel patrně největší současný odborník na dějiny judaismu. Zabýval se mimo jiné existencí židů jakožto religio licita (tolerovaného náboženství) v rámci křesťanství, některými aspekty dějin židů na Iberském poloostrově (zejména tajným lpěním na židovském vyznání i po vynucené vnější konverzi ke křesťanství a výslednými antisemitskými reflexy okolí, jež byly dle Yerushalmiho za daných okolností sice tlumeny „křesťanskostí" společenského rámce, měly však již v zárodku některé společné prvky s pozdějším „pohanským" antisemitismem nacismu), klady a zápory konceptu „královských židů" (kdy židovská menšina spoléhala na přímou ochranu ze strany vrchnosti před lidovými animozitami a excesy).
Ad fontes! K pramenům! Metodu heuristické archivní rešerše (související s uvedeným reformačním heslem) je, mám za to, zcela na místě vyzdvihnout jak při vzpomínce na prof. Amedea Molnára, tak při sondáži do díla či souhrnné rekapitulace díla dvou význačných Molnárových kolegů z oboru: francouzského protestantského církevního historika Thierryho Wanegffelena a amerického historika judaismu Yosefa Hayima Yerushalmiho.

František Schilla

Odkazy:

Wanegffelen, T.: L'Édit de Nantes. Une histoire européenne de la tolérance. Lgf/Le Livre de Poche 1998
Vik, B.: Nantský edikt 1598, ET-KJ 11/2008

Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu

12. ledna 2010 v podvečer se v prostorách Emauzského kláštera uskutečnilo tradiční novoroční modlitební setkání, které pořádá ekologická sekce České křest'anské akademie pod vedením RNDr. Jiřího Nečase. Asi dvacítka přítomných si na úvod společně zazpívala píseň "Pán Bůh je přítomen'', poté se slova ujal Jiří Nečas, uvítal hosty a krátce se zmínil o myšlence, která tato modlitební setkání provází, o důležitosti vyjadřovat společně sdílenými slovy neustálou vděčnost za stvoření, vědomí jedinečnosti každé chvíle a lidského pocitu odpovědnosti k dílu Božímu.
Následovaly společné modlitby a zpěv písně "Pán Bůh je síla má''. Čtení z Písma, Matoušova evangelia 16,13-20 a Janova evangelia 2,1-11 uvedlo následnou promluvu PhDr. Zdeňka Vojtíška, který je odborným asistentem Husitské teologické fakulty UK, mluvčím Společnosti pro studium sekt a nových náboženských směrů a šéfredaktorem časopisu Dingir. Dr. Vojtíšek se zaměřil na aktuální moment liturgického roku, kdy se nacházíme v čase po svátku Epifanie, Zjevení a ptáme se, jakými způsoby se v našich životech zjevuje Bůh. Z. Vojtíšek si pro názorný příklad vybral pasáž z Janova evangelia, která líčí, jak Ježíš proměňuje vodu ve víno na svatbě v Káni Galilejské. Zjevuje tak svou slávu, i když ještě nepřišla "ta správná hodina'' - ta přichází až na kříži. Činí to nikoli všem přítomným na odiv, ale tak trochu skrytě. Ve chvíli, která je zasvěcena radosti, veselí, pozemskosti. V kontrastu s tím, co se bude dít "potom''. Společné vyznání víry, přímluvné modlitby, modlitba Páně, písně zpívané s doprovodem kytary Jana Knížka, požehnání na cestu - tak byl zakončen tento komorní modlitební podvečer. Zazněly také pozvánky na další akce ekologické sekce ČKA - 9.2. od 17.30 h v Emauzích debata s RNDr. JUDr. Jitkou Jelínkovou, Ph.D z České inspekce životního prostředí na téma "Právní ochrana stromů v praxi'', 20.4. od 18 h v kostele Nejsvětějšího Salvátora bohoslužby ke Dni Země a 22.5. odpoledne na Sedleckých skalách ekumenická bohoslužba za krajinu.

Mgr. SandraZálabová,
vedoucí tajemnice ERC v ČR
a tisková mluvčí

Inzerce

FS ČCE v Jičíně pronajme byt 1+1 o velikosti cca 40 m². Zájem o sborový život vítán. Bližší informace na tel. 724 144 428.

č. 58

Hledáme evang. rodinu pro bydlení na Dobříši v rod. domě (5+1; cca 150 m²), zahrada, centrum města. Volné od března 2010, informace u br. faráře, tel.: 603 578 108. Aktivní účast na sborovém životě předpokládáme.

č. 61

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu na téma Právní ochrana stromů v praxi aneb Jak úřady i občané mohou působit v (ne)prospěch stromů.
Úvodní slovo přednese RNDr. JUDr. Jitka Jelínková, PhD. z České inspekce životního prostředí.
Beseda se koná v úterý 9. února 2010 od 17.30 h v přízemí Emauzského kláštera (Vyšehradská 49, Praha 2)

JNe

Bohoslužby

Seniorát Horácký

Českobratrská církev evangelická

Daňkovice, Ne b d e 9.00 h (a c 11.00)
Daňkovice č.4, a.Michal Vogl

Horní Dubenky, Ne 9.00 h
Horní Dubenky č.54, f Tomáš Vítek

Horní Krupá, Ne 10.15 h
Horní Krupá č.63, f David Šorm

Horní Vilémovice, Ne 9.00 h
Horní Vilémovice č.31, 675 07 Čechtín, f Leonardo Teca

Humpolec, Ne 9.00 h
Husova 143, f Pavel Šindler

Jihlava, Ne 8.30 h
Vrchlického 1, f Jan Keřkovský

Moraveč, Ne 9.30 h
Moraveč č.35, 393 01 Pelhřimov, f Daniel Matějka ml.

Nové Město na Moravě, Ne 9.00 h
Křenkova 151, f Zdeněk Šorm, f Markéta Halamová, f Vojtěch Hrouda

Opatov, Ne 10.00 h
Opatov č.10, 588 05 Dušejov, a Pavel Šindler

Pelhřimov - Strměchy, Ne 8.45 h (Strm 10.45 h)
393 01 Pelhřimov Růžová 82, f. Michal Hána

Sázava, Ne 10.00 h
Sázava č.73, f Petr Gallus

Sněžné na Moravě, Ne 9.30 h
Sněžné č.60, f. Michal Vogl

Telč, Ne 8.30 h
Nám.Zachariáše z Hradce 21/I, f Petr Melmuk

Třebíč, Ne 8.30 h
Bráfova 33/561, f Aleš Mostecký, f Daniela Zapletalová Grollová

Velká Lhota u Dačic, Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č.37, 380 01 Dačice, f Kateřina Fruhbauerová

Velké Meziříčí, Ne 9.00 h
U Světlé 734/24, f.Pavel Janošík

Evangelická církev metodistická

Jihlava, Ne 8.45
Seifertova 13, Jan Zajíc

Seniorát Liberecký

Českobratrská církev evangelická

Česká Lípa, Ne 9.00 h
Chelčického 1012, f Marek Lukášek

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Pod Baštou 10, f Tomáš Matějovský

Jilemnice, 514 01, Ne 10.00 h
Jungmannova 268, f Martin Horák

Křížlice, Ne 8.45 h
Křížlice č.127, f Gabriela Horáková

Liberec, Ne 9.00 h
Masarykova 22, f Tabita Landová

Libštát, 512 03, Ne 9.00 h
Libštát č.83, f Filip Susa

Nové Město pod Smrkem, Ne 10.00 h
Blahoslavova 325, f Adam Balcar

Rumburk, Ne 10.30 h, c 15.00 h rodiny s dětmi
Krásnolipská 540/22, f Filip Šimonovský, Constance Šimonovská

Varnsdorf, Ne 8.45 h
Tyršova 1246/7 , f Filip Šimonovský

Evangelická církev metodistická

Jablonné v Podještědí, Ne 15.00 h
Markvartice 69, Jiří Šimek

Bratrská jednota baptistů

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Máchova 39b, Daniel Kuc

Liberec, Ne 10.00 h
Malé nám.7, Blahoslav Fajmon

Inzerce
Poznávací zájezd do Izraele. Ve dnech 12.-22. září 2010 se koná ekumenický poznávací zájezd do Izraele. Přenocování v hotelech v Jeruzalémě, v Haifě a u Mrtvého moře. Přes den cesty autobusem za poznáváním biblických míst. Místním průvodcem bude Fredi či Ariel Winkler. Cena 11.000 Kč za letenky a 1.110 USD za služby v místě. V ceně je vše, tedy ubytování s polopenzí, autobus, všechny vstupy a služby průvodce. Zveme vás k účasti. Dotazy nebo přihlášky možno poslat na adresu: Manželé Mikuláš + Anita Zoubkovi, Žižkova 1161/27, 358 01 Kraslice, telefon: 352 696 085, mail: mikulas.zoubek@seznam.cz.
č.1

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

4/2010

10. února 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 17. února

Z obsahu

* *Duch, duše, tělo*
* *Tajný husita*
* *Elogium P. A. Koniáše - - 1. část*

Poselství k neděli Estomihi

Cesty k lásce

1 K 13,1-13

Nejvyšším z darů je láska. Ano. Ale co mám dělat, když mě někdo štve? Když někoho milovat nedovedu? Asi by bylo na místě, zkusit to s ním přece ještě jednou...
Ale co dělat, když napínám síly a snažím se milovat, a ono to nějak nejde. Když se ten někdo stále ještě nezměnil... Pak je na místě začít hledat jinou cestu, jak takového člověka milovat.
První cesta je tedy cesta snažení. Snažit se a snažit a překousávat v sobě odpor. Snaha o lásku ke všem ve sboru je snahou o ideální sbor nebo ideální církev. Možná, že se povede žít v ideálním sboru, možná ale také ne.
Druhá cesta je cesta pokory. Tam, kde selhávám v lásce, si mohu uvědomit: jsem slaboučká. Ale: když Bůh dovede milovat hříšníky jako jsem já, mohu se od něj učit, co to znamená, milovat hříšníky stejné jako jsem já.
Tyto dvě cesty lásky se nevylučují. Naopak, jedna bez druhé nejsou úplné. A obě dají fušku. Ale stojí to za to.
Představte si skupinu lidí, ve které si mladí i staří naslouchají. Kde se bere vážně názor puberťáka i názor staré paní. Skupinu, která se navzájem obohacuje, kde se staří učí od mladých a mladí od starých. Dovedou se přít, ale dovedou se smířit. Je to taková mnohogenerační rodina. To je krása, co? No tak, do práce! Tohle může být charakteristika i vašeho sboru, budete-li se namáhat o nejvyšší dar - lásku!

Kateřina Frühbauerová,
farářka ČCE,
Velká Lhota u Dačic

Zaostřeno na blízko

Církev závislá na zadluženém státě?

V poslední době stále častěji uveřejňované zprávy o nadále narůstajícím dluhu českého státu znovu nastolují otázku po udržitelnosti rozvoje církví, které jsou dosud závislé na státních financích. Státní dluh, který přesahuje 1 bilion Kč, je skutečně velmi alarmující. I církve, které si snad možná dělaly zálusk na pěkné peníze jako tzv. odškodnění, jež by se jim začalo postupně vyplácet v případě odluky církví od státu, musí nyní o to více pobrat v úvahu docela reálnou možnost, že tento stát na nějaké řádné odškodnění ani nebude mít.
Nabízí se tedy opět v dějinách tak často se opakující klíčová otázka: počkáme, co na nás tak nějak přijde, anebo si uvědomíme, že stojíme na křižovatce a že je na nás, kterou cestou se vydáme? Budeme trvat na tom, že duchovní, faráři a další církevní pracovníci jsou vlastně zaměstnanci státu a svým způsobem státní úředníci sloužící občanům tohoto státu, anebo se vzhledem ke své menšinovosti rozhodneme vykročit cestou rozhodné odluky od státu třeba např. podle modelu církví v USA? Ani jedna z těch cest nebude bez trní, ale je lepší se nějakým směrem vydat, než jen čekat.
Jaké kroky bychom měli podniknout v případě, že se rozhodneme trvat na úzké spolupráci se státem? Měli bychom každopádně trvat na tom, že faráři, správcové sborů a další zaměstnanci jsou v podstatě v pozici státních úředníků, učitelů popř. kulturních pracovníků, a podle toho by i měli být platově ohodnoceni. Dnes by to znamenalo, že by stát musel zvýšit jejich platy, což by měli představitelé a zástupci církví zcela bez skrupulí prosazovat. Nezastupují sami sebe, ale ty, které mají pod sebou. Nejde přece v prvé řadě o jejich zájmy, ale jde také o zájmy jejich služebně podřízených zaměstnanců a vůbec celku církve. Problém by ale dnes spočíval v tom, že právě s narůstajícím dluhem státu ubývá jeden argument: Stát může směle říci, že za krize v žádném případě nemá na navyšování platů státních zaměstnanců. Problém by se musel nastavit tak, že nejde jen o zvyšování platů církevních zaměstnanců, ale o platové narovnání vzhledem k platům ostatních srovnatelných státních resortů.
A co v případě zvolení odluky ze strany církví? Nesměli bychom čekat na odškodnění, ale jednat tak, jako by už dávno odluka nastala, i když ne ještě de iure: postupně odbourávat závislost na zadluženém státě a právě tím mu začít alespoň v malém přispívat. Církve by tak ke státu nepřistupovaly jako k otci či pěstounovi, ale jako k dědovi či dítěti, které je potřebné, které teď naopak potřebuje oporu a péči. Představa státu jako dojné krávy je jednak nekulturní a jednak iluzorní. Pokud by došlo ke státnímu bankrotu, tak by také na státě závislá církev utrpěla strašlivý šok. Pokud dojde ke státnímu bankrotu a bude tu více soběstačná, a tedy méně závislá církev, bude pak moci tato církev naopak pomáhat daleko lépe veřejnosti, a tedy státu.
Ať už si zvolíme prostřednictvím představitelů našich církví kteroukoliv ze dvou výše nastíněných variant, bude to vždycky lepší než vyčkávání a přešlapování na místě.

Adam Balcar

Aktualita

Haiti

Generální sekretář Světové rady církví (WCC) vyzval světovou veřejnost, aby přispěla na pomoc Haiti mimo jiné i odepsáním dluhů. Haiti, nejchudší země západní polokoule, nese vzdor nedávným odpisům stále ještě dluh 641 milionů dolarů světovým bankám a věřitelům.
I letos by měla Haiti zaplatit 10 milionů USD Mezinárodnímu měnovému fondu. Většina haitských dluhů je přitom zřejmě nemravná, protože se vyvinuly ze závazků, které svého času uzavřela jménem Haiťanů, ale ve svůj prospěch brutálně vládnoucí dvojice otec a syn Duvalierovi a které nikterak nepřispěly obyvatelům země.
"Požadovat od Haiťanů, aby platili tyto dluhy na úkor zdravotnictví, vzdělání a ostatních kriticky zanedbaných sociálních potřeb a programů, je zcela nepřijatelné...".

Z projevu Rev.Dr.Olava Fykse Tveita 25. ledna 2010 (silně zkráceno)

Zakazovat kříž ve školách se může, ale zakazovat minarety ne?

V Evropě nedávno proběhl soud týkající se umísťování kříže ve školách. Sekulární rodiče se soudili se státem o to, zda má jejich dítě "trpět" ve škole tím, že musí hledět na kříž. Spor samozřejmě vyhráli za radostného jásotu levičáckých intelektuálů z celé Evropy, kteří v tom vidí blížící se osvobození Evropy od dědictví zatuchlého křesťanství. Krátce poté proběhlo ve Švýcarsku referendum o tom, zda se mají v této zemi stavět další minarety nebo nikoliv. Švýcaři rozhodli, že nemají. Evropští levicoví sekularisté z toho ale radost nemají. Naopak. Zuří, označují to za projev vrcholné netolerance a žádají zásah OSN.
Tyto dva spory se týkají i nás, a to více, než si dosud připouštíme. U nás sice ve školách kříže umístěné nemáme a minarety se u nás zatím taky ještě nestaví, ale problémy tohoto druhu nás brzy dostihnou. Česká společnost je sice velmi sekulární, ale některé křesťanské svátky a hodnoty stále uctívá. Mateřské i základní školy pořádají například mikulášské besídky, kterých se účastní svatý Mikuláš, anděl a čerti. Takové akce přitom již v sousedním Rakousku s odkazem na sekulární charakter státu zakazují. Chceme, aby se to dělo i u nás? Nebude to dlouho trvat a levicoví multikulturalisté s tím vyrukují.
Naopak stavbu minaretů tito lidé vítají. A každého, kdo proti tomu protestuje, označují za netolerantního xenofoba. Situace náboženské svobody v islámských státech tyto lidi ale nechává zcela chladnými. Je všeobecně známo, že ve státech, které se označují za Západ, je náboženská svoboda téměř úplná, zatímco v islámských státech je náboženská svoboda zcela neznámým pojmem. Zkuste si vzít na cestu do Saúdské Arábie výtisk Bible a dostanete se do vězení. To ale evropským levicovým multikulturalistům, zdá se, vůbec nevadí. Oni bojují o to, aby zničili a zatemnili veškeré ideové základy své vlastní civilizace.
Švýcaři jsou známi tím, že jsou velmi demokratičtí a také velmi tolerantní. Jsou to lidé zpravidla silně ukotvení v protestantské nebo katolické víře. Rozhodování v této zemi je velmi blízké ideálu přímé demokracie, kde o podstatných věcech rozhodují všichni dospělí lidé. A právě z důvodu křesťanského milosrdenství tato země v minulosti poskytovala azyl mnoha pronásledovaným z Evropy i z celého světa. Přesvědčily se o tom i stovky a tisíce Čechů, kteří tam emigrovali v době komunismu. Kritizovat nyní Švýcary za to, že v referendu odmítli schválit výstavbu nových minaretů, je absolutní pokrytectví a drzost. Švýcaři na to mají plné právo a navíc se tím náboženská svoboda v této zemi nijak neomezuje. Mešity ve Švýcarsku nikdo zavírat nebude.

Hynek Fajmon
www.fajmon.blog.idnes.cz, 20.01.2010

Z církví doma i ve světě

Svědectví o Ježíšově vzkříšení a o naději

V rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů, který proběhl od 18. do 25.1., se v pondělí 18. 1. v kostele sv. Tomáše v Praze 1 konala ekumenická bohoslužba. Předsedajícím byl kardinál Miloslav Vlk, arcibiskup pražský, kazatelem Mgr. Joel Ruml, synodní senior Českobratrské církve evangelické (ČCE) a předseda Ekumenické rady církví (ERC). (Fotografie jsou k dispozici na webových stránkách Ekumenické rady církví.)

Modlitební setkání začalo slavnostním průvodem ze středu lodi kostela sv. Tomáše. Všechny přítomné přivítal kardinál Miloslav Vlk, předsedající bohoslužby, který uvedl, že toto společenství modlitby je zviditelněním Ježíšovy závěti o jednotě. Jedním z hlavních úmyslů ekumenické modlitby byly prosby za oběti nedávného ničivého zemětřesení na Haiti. Právě postiženým touto přírodní katastrofou byla určena finanční sbírka při bohoslužbě.

V kázání se Mgr. Joel Ruml zaměřil na verš z Lukášova evangelia 24,48 "Vy jste toho svědky," které charakterizuje celý Týden modliteb za jednotu křesťanů. Pán nás předchází i dnes – je to struktura Božího jednání s člověkem a princip Boží spásy. Kvůli své nedokonalosti člověk zjistí až později, jaký plán má s ním Bůh. Ježíš uměl a chtěl čekat, dal učedníkům poslání. Na základě čtení o obrácení emauzských učedníků je jasné, že Pán se k nám přidá a znovu může zapálit naše srdce jako srdce učedníků z evangelia. Boží pomoc přichází do našich zmatků a strachu, když nejsme schopni rozhodovat se správně.

Verš "Vy jste toho svědky", rozumí se Ježíšova vzkříšení, znamená určení a proměnu věřících, kteří mají vidět Boží spásu, mluvit o ní a jednat na základě duchovních zkušeností. Kazatel dále připomněl, že je třeba "nelakotit na naději", což znamená vědět, co všechno můžeme vykonat a dovolit si pro spásu. Svědectví o Ježíšově zmrtvýchvstání v dnešní době u nás neznamená martyrství ve smyslu fyzického umírání pro víru, ale máme svědčit svými postoji a názory hlavně tam, kde se žije v blahobytu. Křesťan si má uvědomit, že má blíž ke spáse než ke zkáze.

Představitelé jednotlivých církví přednesli prosby. Kardinál Vlk na závěr poděkoval všem zúčastněným, P. Juanu Provechovi OSA a dalším otcům augustiniánům, v jejichž klášterním kostele se setkání konalo. Ekumenická bohoslužba byla zakončena opět slavnostním průvodem.

www.tisk.cirkev.cz,
autor: Richard Vocel
(zkráceno)

Papež se sešel s ekumenickou delegací Finské luteránské církve

V pondělí 18. ledna 2010 se papež Benedikt XVI. ve Vatikánu již po dvacáté páté sešel s členy ekumenické delegace Finské luteránské církve. Informovaly o tom internetové stránky www.radiovaticana.cz.

Zástupci finské luteránské církve putují do Říma vždy v dnech svátku svatého Jindřicha, patrona Finska. Papež ve svém projevu mimo jiné prohlásil, že druhým vatikánským koncilem římskokatolická církev nevratně vstoupila na cestu ekumenismu a „zaposlouchala se tak do hlasu Pánova Ducha, který nás učí, jak máme pozorně číst znamení doby". Zdůraznil také, že římskokatolická církev tuto cestu přijala celým svým srdcem. Společenství církví Východu a Západu ve Finsku označil za skutečné, i když nedokonalé, a připomněl, že je to „důvod litovat útrap minulosti, ale zajisté je to také motiv, který nás pobízí k ještě větší snaze o porozumění a smíření". Celý papežův projev lze najít v angličtině na stránkách www.zenit.org.

Benedikt XVI. také připomněl, že minulý rok uplynulo již deset let od podpisu Společné deklarace o nauce o ospravedlnění, kterou označil za „konkrétní znamení znovuobjeveného bratrství mezi luterány a katolíky". V této souvislosti ocenil společné úsilí, které luteránská a římskokatolická církev ve Finsku a ve Švédsku vyvíjejí v řešení některých otázek, které ze Společné deklarace vycházejí. Na závěr pak poděkoval Finské luteránské církvi za dvacet pět let „společného putování".

Toto setkání se uskutečnilo v rámci prvního dne 82. Týdne modliteb za jednotu křesťanů, jehož heslem je tento rok verš Lukášova evangelia 24,48 „Vy jste toho svědky". Letos si navíc křesťané připomínají sté výročí Misionářské konference v Edinburghu, která je považována za prvopočátek ekumenických snah.

www.cs.ecumenicalpress.com,
autor: Kamil Sedláček
Zpracovala: Zuzana Dvořáková, ERC

Vatikán vydá známku na pomoc Haiti

Krizová situace na Haiti nekončí. OSN informuje o tom, že chybí ještě 200 tisíc stanů, které by v období dešťů poskytly provizorní přístřeší více než milionu těch, kdo přišli o střechu nad hlavou. Na březen byla také ohlášena v newyorském sídle OSN mezinárodní konference o rekonstrukci Haiti.

Governatorát městského státu Vatikán se rozhodl obyvatelstvo Haiti postižené zemětřesením podpořit prostřednictvím svého Filatelistického a numismatického úřadu. Ten začátkem března vydá poštovní známky, jejichž výtěžek bude určen právě na pomoc karibské zemi (ze známky v nominální hodnotě 85 eurocentů půjde 20 centů na pomoc Haiti, pozn. red. Christnet).

www.christnet.cz

Nad jednou rozhořčenou zkratkou

Polemizovat se zkratkou (ko – Štětina lže, č.2/2010) je na jedné straně zvláštní, na druhé straně příhodné, protože mi nejde o kritiku konkrétního autora, ale určitého přístupu k problému, který se mi nezdá přiměřený. Předpokládejme, že si muslim opatří Bibli a začne číst. Bude jí rozumět? Rozhodně ho zaujmou mnohá starozákonní místa, z nichž přímo stříká krev a která my běžně přeskakujeme jako historicky podmíněná. Možná se zastaví se souhlasem u výrazného slova apoštola Pavla (2 K 6,14-16): „Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími! Co má společného spravedlnost s nepravostí? A jaké spolužití světla s temnotou? Jaký souzvuk Krista s Beliálem? Jaký podíl věřícího s nevěřícím? Jaké spojení chrámu Božího s modlami?"

Tady má křesťan oproti muslimovi podstatnou výhodu. Bible byla psána šest století před vznikem islámu, takže muslimy nemůže jmenovat konkrétně. Opačně to je samozřejmě jinak, protože Mohamed se s křesťany a Židy stýkal. Nicméně v čem podstatném se výpovědi Bible a Koránu ve vztahu k jinověrcům liší? Obojí čerpá z prastaré a společné semitské tradice, která střeží čistotu společenství víry a varuje před pokrevním mísením a společenským stykem mimo vlastní duchovní okruh.

Lze namítnout, že Ježíš Kristus postupně hranici směrem ke všem národům prolomil a rovněž že apoštol Pavel překročil vžitá pravidla mezi Židy a ne-Židy. Ovšem obojí spojuje Bible přímo s Božím působením a Pavla musí do domu setníka Kornelia Duch svatý doslova dokopat. Máme právo vytvořit maturitní komisi a zkoušet muslimy, zda dosahují maxim evangelia, když bychom zároveň u stejné zkoušky beznadějně propadli?

Další zvýhodnění přináší křesťanovu svědomí proces sekularizace. Společensky, kulturně i nábožensky je islám v podstatě to, čím bylo křesťanství do vrcholného středověku: tedy všezahrnující teorií i praxí. V západním světě se postupně emancipovala politika, právo, věda a tím jsme si tak nádherně odlehčili od odpovědnosti za spoustu věcí. Kdo si dnes vzpomene na středověký názor, že vůči muslimům se nemusí dodržovat slovo, nezavazuje slavnostní přísaha a není možné s nimi uzavírat trvalý mír? Poslední záchvěv lítosti pocítí našinec nad násilnou misií Španělů v Jižní Americe, protože tu si ještě spojuje s misionáři a církví. To ostatní už s námi nesouvisí. Koloniální výboje se vedly z hospodářských důvodů, za rozšíření antisemitismu do muslimského světa může Hitler: my se nemáme komu za co omlouvat.

Naopak muslim se nemůže těšit z polehčujících okolností. Každý projev terorismu, každé násilí, každou despotickou krutovládu bereme jako bezprostřední důsledek a vinu islámu. A tak naprosto zanikne skutečnost že poslední dvě světové války vznikly mezi křesťanskými národy a že při nich zemřelo mnohonásobně více lidí než ve všech válkách mezi muslimy a s muslimy od počátku dějin. Strojově dokonalé provedení holokaustu vzniklo na křesťanské půdě, a přesto dnes Němci vystupují jako puncovaní Evropané a kádrují Turky, že jako muslimové se nesmějí stát součástí Evropy. Kdo si dnes připomene desetitisíce muslimů, kteří položili život za osvobození Francie od nacismu? Stalinovo Rusko vyhladilo desítky milionů vlastních lidí, a přesto pojímáme komunismus nikoli jako rakovinu, ale jako přechodný a vyléčitelný stav společnosti, po němž se Rusko opět stane hrází křesťanské civilizace proti muslimskému barbarství. Žádná muslimská země dnes není stálým členem RB OSN a žádná neudržuje vojenské posádky a nezřizuje vojenské základny mimo své vlastní teritorium. Přesto -ko- napíše o muslimech s okouzlující povzneseností nad fakta, že „mají pocit, že svět je jejich a zbabělost politiků je v tom jen utvrzuje".

A tak kdyby se muslimové stavěli na hlavu a chovali úplně vzorně, stejně budou v Evropě překážet. Nedejme se oklamat frázemi o tom, že vadí pouze minarety a nošení muslimských šátků. Pro Gerta Wilderse a s ním pro mnoho dalších je principiálně nepřijatelný islám jako islám a přítomnost muslimů jako lidí. Jen je poslouchejme až do konce. Přidáme se k nim? - K tomu mě napadla zvláštní myšlenka, že těmi příchozími a cizinci v zemi bychom podle Bible měli být naopak my.

Miloš Hübner

Situace křesťanů se zhoršuje

Je třeba neústupně trvat na reciprocitě náboženské svobody islámu na Západě výměnou za stejnou zaručenou svobodu křesťanství a křesťanů v islámských zemích.

Situace křesťanů se zhoršuje, ať už jde o přímé vražedné útoky na křesťanské komunity, kterým místní vlády buď nedokážou, nebo nechtějí zabránit, nebo také ve formě občanské války tam, kde se křesťanská komunita radikálnímu islámu brání – nejdramatičtější příklad je Súdán. Za třetí jde o rozsáhlou diskriminaci křesťanů v muslimských zemích ve formě různých finančních znevýhodnění, nucených daní na podporu islámu, omezení staveb a oprav kostelů, zneplatňování křesťanova svědectví u soudů a tak dále. Čtvrtou formou jsou zákony o rouhání, náboženské konverzi a povinnosti každého muslima šířit islám. Například v Saúdské Arábii platí zákaz všech náboženství kromě islámu, v mnohých islámských zemích je konverze na jinou víru pro konvertitu i konvertujícího trestným činem, na nějž se v přísnějším výkladu islámského práva vztahuje trest smrti. Podobné tresty se vztahují i na takzvanou urážku islámu nebo proroka Mohameda.

Všechny čtyři formy mají své kořeny v islámské historii a samém koránu a vysvětlují postupnou islamizaci dříve křesťanského světa, který se před vznikem islámu v 7. století rozprostíral od Maroka až po okraj Afghánistánu.

Pátou formou islamizace byla vysoká daň, kterou museli křesťané platit za „ochranu" (tedy nezabití), šestou byl zákaz kritizovat cokoli islámského, propagovat veřejně svoji víru nebo se pokusit konvertovat muslima na jinou víru, a sedmou sociální a ekonomické zvýhodnění konverze na islám.

Dva proudy

Všechny formy dohromady tvoří dva proudy islamizace, která dnes probíhá na všech okrajích islámského světa. Té „mírumilovné", která počítá s tím, že dříve či později i ti pomýlenci prohlédnou a přestoupí na duchovně nadřazený islám. A té radikálnější, šířící víru násilím a dávající na vybranou konverzi, smrt nebo poddanství, známé pod jménem džihád. Takto vykládaný islám, provázený sílícím džihádistickým radikalismem, již přes 30 let opět nabývá v islámských zemích na síle a ke svým křesťanským menšinám se podle těchto příkazů chová. Ač tam žijí o šest století déle než komunita islámská, vnímá je jako vetřelce a agenty „křižáckého" a „satanského" Západu.

Od sympozia Frontpage Magazine se na internetových stránkách hromadí počty zabitých a perzekvovaných křesťanů. V Súdánu za 25 let džihádisté povraždili dva miliony lidí a vraždění dál pokračuje v provincii Dárfúr. V Nigérii bylo od zavedení islámského práva šaría během tří let zavražděno 11 000 křesťanů. Podobná čísla přicházejí z východní Indonésie, jež bývala po staletí vzorem náboženské tolerance. Opuštěnost perzekvovaných křesťanů a jejich nepřítomnost v povědomí západních institucí, médií a občanů svědčí o ztrátě soucitu, pocitu sounáležitosti a pudu sebezáchovy, kterou západní civilizace trpí. Neinformovanost, lhostejnost a bezcitnost vůči perzekvovaným křesťanům trvá, třebaže účastníci sympozia Frontpage Magazine už před sedmi roky upozornili na příčiny: Útoky na křesťany se dějí v místech, kam západní reportéry místní úřady nepustí nebo kam se reportérům nechce. Většina západních novinářů nemá dostatečné historické vzdělání, aby postavení křesťanů v islámském světě chápali, tím méně se o ně zajímali. Západní společnost svou sekularizací znecitlivěla vůči námětům týkajícím se náboženství a křesťanství zejména.

Silným faktorem neinformovanosti je strach z represálií jako trestu za zveřejnění, někdy i obavy o osud tamních křesťanů často trestaných za činy Západu. Podstatnou roli v šíření dezinformací hrají i peníze ropných států financujících západní vzdělávací instituce.

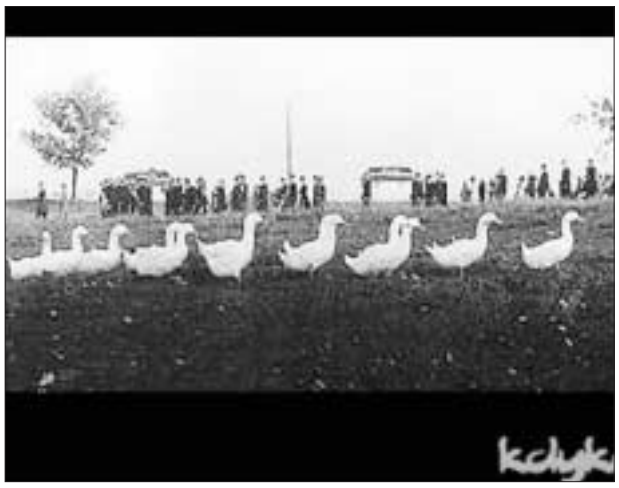
Změnit princip azylu

A možná řešení? Účastníci sympozia Frontpage Magazine i novější debatéři jako Robert Spencer a Daniel Pipes v Jihad Watch se shodují, že situace křesťanů v islámských zemích se bude dále zhoršovat, jestliže na ni nezačnou hlavní

Dokončení na str. 3

Jindřich Štreit

Fotografie

Miloš Vavrečka

Verše

Hřbitovu:

U pomníku z mramoru

usedám.

Kmeny stromů míří domů.

U sta hromů!

Zase sám

Ty oba a to obojí nacházíme v útlé knížce, kterou oba muži letos vydali. Farář a fotograf.
Co je spojuje? Kus života strávený v Rýmařově. Ale víc: schopnost v jednom okamžiku objevit poesii a tu pak vyjádřit. Na každé z 47 stran knížky najde čtenář Štreitovu fotografii a Vavrečkovu báseň, sedm deset řádků. Zaznamenání jednoho pocitu a kratičký sled myšlenek po nich. Před lety vydal Lubomír Nakládal sbírku povídek „Ještě na růži rosa". Nad Vavrečkovými verši se chce čtenáři říct „ještě na básni rosa".
Na jedné stránce uvidíte fotografii, na níž evangelický farář v taláru ponořuje do lesní tůňky mladou ženu v bílém. Vedle báseň: **Pokládám tě, dítě / pod království boží / celá v moři zmatku / v moci / velkých pátků / hoříš.**
Fotografie i verše jsou jakoby právě utržené ze života, ještě s tou rosou. Ale současně cítíte, že je v nich přítomen řád, který z nich činí skutečné umění. Čtenář se zálibou v literární teorii hledá systém rýmů, ale nenachází pevná schémata. A přitom rýmy jsou přítomny. Jednou se objeví už uvnitř verše (*pokládám **tě**, **dítě***). Jindy čekáte čtyři řádky, než se slabika objeví znovu (*boží*, *hoříš*). Rýmy se vynořují z řeči nečekaně a přitom přirozeně, s nějakou vnitřní nutností.
Řád ovšem neprolíná jenom formou. Je těžké ho postihnout, podobně jako u Štreitových fotografií: jsou tak všední a přitom spirituální. *Hřbitovu: U pomníku z mramoru / usedám. / Kmeny stromů míří domů. / U sta hromů! / Zase sám.* Autor jako by si hrál se slabikou **mu**. Ale ne, to není formální hra. To je ustrnutí, když se díval kolem sebe po hřbitově a pak se podíval do sebe. Ale jsou tam ještě ty stromy. Jejich kmeny míří domů. Že by do země? Nebo vzhůru k nebi? – Z veršů prolíná vyšší řád a spiritualita, podobně nepostižitelně a s vnitřní nutností, jako z nich vystupují rýmy.
Autentický prožitek a současně řád, který jej přesahuje. Jak jinak, verše psal básník na faře.

Ivan Ryšavý

Ještě o knížkách z loňského roku

Lituji, že jsem nestihl ještě před Vánocemi upozornit naše evangelické čtenáře na knížky od dvou autorů, dobře známých i z jejich příspěvků v "Jiskrách". Obě vyšly v minulém roce při příležitosti jejich významných jubileí; nabízejí nejen nové duchovní poznatky, ale i podněty k hlubšímu zamýšlení.
Abecedně první autor je **Milan Balabán** (80), jehož nová útlá knížka (85 str.) vyšla v naklad. PULCHRA pod názvem **Domov a bezdomoví i jiné zprávy**. Hned na protititulu povzbuzuje čtenáře obrázek známé laskavé a klidné autorovy tváře; a dodává mu odvahu, aby při četbě vydržel až do konce a trochu se pocvičil v biblické teologii. Číst M.B. je vždycky jakési dobrodružství, až i namáhavá práce, na kterou se musí čtenář plně soustředit. A tak můžeme v první části sledovat cesty dávného Izraele, již od praotce Abrahama, přes Egypt a pouště, i další dějinné etapy, jako hledání nového domova a vlasti, až posléze do oné vlasti poslední. Zkušenosti izraelské víry jsou zde v kontrastu s nestabilností politických institucí, až pak převažuje na oné dlouhé pouti mesiášská myšlenka překračující horizont pozemské vlasti. - Druhá část má název **Sestoupení do zahrady lásky** a zabývá se básnivě osobitým pojetím domova v Šalomounově Písni písní.- Třetí část obsahuje pod názvem **Poezie jako cvrlikání pravdy** zajímavé odkazy na verše českých básníků inspirované biblickými texty a tématy. Některými Balabánovými texty, plnými nevšedních básnických příměrů, se musí čtenář prokousávat, ale stojí to za námahu.

Druhý autor je **Jiří Josef Otter** (90), jehož nová knížka (80 str.) vyšla v KALICHU s názvem **Dva okrajové biblické spisy v aktuálním promýšlení**. Jde o dobře srozumitelný a svěží výklad novozákonních epištol **List Židům (Hebreům)** a **List Judův**. Ty často při četbě Nového zákona neotvíráme a jejich texty neslýcháme ani v kázáních. Proto se můžeme těšit, že nás poučený autor vezme za ruku a provede cestami a zákoutími teologického myšlení těchto biblických svědků. To vystihl svým metaforicky trefným příměrem v přívětivé předmluvě profesor M. Balabán jako religionista: *V obou těchto spisech je v pozadí situace, která je nám dost neprůhledná, ale bratr Jiří se snaží probodnout draka naší nevědomosti a obsahově spojit laskavost i tvrdost obou traktátů se známějšími epištolami psanými Pavlem. - Autor sám vysvětluje své výkladové pojetí uctivým odstupem od komentářů doprovázených záplavou poznámek a odkazů; a proto zůstal při nadlehčené formě aktuálního "přemyšlování".*
A tak, i když nejde o exegetický tlustospis typu německých komentářů, dozvídáme se to podstatné, co pozorný čtenář a písmák potřebuje. (Vlídnou vydavatelskou předmluvu za Centrum biblických studií ETF UK napsal jeho předseda prof. P. Pokorný.)

zŠ

Situace křesťanů se zhoršuje

Dokončení ze str. 2

západní média podrobně upozorňovat a západní instituce proti ní důrazně protestovat. Dokud tento námět pro ně zůstane tabu, islámský džihádismus bude beztrestně pokračovat a sílit. Je třeba neústupně trvat na reciprocitě náboženské svobody islámu na Západě výměnou za stejnou zaručenou svobodu křesťanství a křesťanů v islámských zemích. Poskytovat politickou, morální a ekonomickou pomoc perzekvovaným křesťanům. Zavádět sankce proti islámským režimům praktikujícím perzekuci nemuslimů a organizacím, které ji schvalují nebo zatajují.
Pokračovat v boji proti džihádistickému terorismu. Bránit západní státy před radikálním islámem uvnitř, důsledně dodržovat zákony demokracie pro všechny a chránit nejen nemuslimy, nýbrž i umírněné muslimy chtějící žít podle západních demokratických zákonů. A podpořit muslimské intelektuály, sekularisty, demokraty, humanisty, disidenty a statečné islámské ženy ve snahách o moderní reformu islámu.
Mohli bychom přidat ještě další bod, který souvisí se samým a dnes na hlavu postaveným principem politického azylu jako pomoci perzekvovaným: Místo přijímání perzekutorů, kteří chtějí naši civilizaci přeměnit ve svou, aby mohli perzekvovat nás, poskytujme azyl skutečně perzekvovaným, kteří naopak naši civilizaci budou chtít před postupující perzekucí bránit, protože ji zažili na vlastní kůži.

Z časopisu Euro

Benjamin Kuras
spisovatel,
spolupracovník redakce Euro

Noc otevřených kostelů ve sboru ČCE v Merklíně

Tisková zpráva z Noci otevřených kostelů

18. ledna 2010 se konal 4. ročník Noci otevřených kostelů, duchovně - kulturní akce, která každý rok láká do sborů, kostelů a modliteben desítky lidí nejen z řad věřících a pravidelných účastníků spirituálního života církví.
V roce 2007, během prvního ročníku NOK, se pozornost soustředila hlavně na podpis Charty Oecumenicy, dokumentu o posilování a růstu spolupráce církví v Evropě, který již o Velikonocích 2001 navrhl k přijetí kardinál Miloslav Vlk coby předseda Rady evropských biskupských konferencí společně s metropolitou Jerémiem, tehdejším předsedou Konference evropských církví, odkud dokument vzešel.
Každým rokem narůstá objem kulturních akcí s duchovním podtextem, které se v rámci Noci otevřených kostelů konají; nejinak tomu bylo i letos. Navíc se, oproti minulým letům, Noc otevřených kostelů nekonala pouze v Praze, ale i v Plzni, Merklíně, Táboře, Voticích a Přešticích. Zájemci si mohli vybrat z bohatého programu, který obsahoval koncerty, diskuze s promítáním, prezentace o činnostech v jednotlivých farnostech apod.
Plzeňský sbor Evangelické církve metodistické v Lochotíně například pozval návštěvníky do sborové čajovny, kde proběhl také koncert, čtení z Bible a diskuze o životě sboru. Jak uvedl místní farář Zdeněk Eberle, zúčastnilo se "Noci" asi 50 lidí, pro některé z nich byla návštěva sboru doslova "objevením Ameriky". Jako podvečerní poutní cestu pojali Noc otevřených kostelů věřící ze čtyř církví v Táboře. "Zvolili jsme způsob putování od kostela ke kostelu. Začali jsme v parku před Kotnovskou branou, kde je kostel Jakuba a Filipa a také památník židovských spoluobčanů, kteří byli z města a jeho okolí odvlečeni na podzim 1942 do Terezína. Pokračovali jsme přes kostel Proměnění Páně, dále sbor Církve československé husitské až do sboru Českobratrské církve evangelické, kde setkání zakončila povídáním o aktivitách sboru kurátorka MUDr. Hůlová," uvedl místní evangelický farář Ondřej Soběslavský. Vyhlášením výsledků výtvarné soutěže na téma "Andělé" začala NOK ve sboru Církve československé husitské ve Voticích. Asi třicítka přítomných se účastnila následné ekumenické bohoslužby, během které zazněly písně z Taizé, hudební vzpomínky na Petra Ebena a též mnohé přímluvy za lidi postižené zemětřesením na Haiti. Jak probíhala NOK v Merklíně, popsal Oto Tichý ze sboru ČCE: "V příjemně vytopeném kostele se sešlo několik desítek lidí. Úvodní slovo - Žalm 104 a krátké zamyšlení k němu - měl farář našeho sboru br. Jan Satke. Následoval nevšedně krásný hudební zážitek, klatovská skupina Zebedeus. Čas ubíhal tak rychle, že bylo škoda končit." Tradičně bohatý program připravila náboženská obec CČSH v pražském chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí. Během čtyřhodinového koncertu duchovní hudby se postupně představili Bohumír Rabas a Irena Štěpánová hrou na varhany, Lumír Čmerda úvahou na téma O jménu, které všichni často vyslovujeme, soubor Geshem vedený Markem Šlechtou, pěvecký chrámový sbor Resonance dirigovaný pastoračním asistentkou Mílou Pospíšilovou, taneční škola Jany Eriksson Tomanové, členové pražských symfonických orchestrů, operní basista Radek Krejčí a mezzosopranistka Ilona Slavíková a Happy Day Quintet. Modlitební a evangelizační program zvolila komunita Chemin Neuf ve spolupráci se sborem Evangelické církve metodistické v Ječné ulici. Bohatý program, kterého se zúčastnilo mnoho mladých lidí a rodin s dětmi, sestával z chval, písniček, improvizovaných scének ze života, jak jej vidí křesťané; přítomní mohli také zhlédnout výstavu Martina Ralfa, který se podělil o své svědectví života s Kristem. Kostely a sbory se otevřely také v Praze 6. Diskusi k filmu Evangelium sv. Matouše Piera Paola Pasoliniho a projekci připravil sbor CČSH v Břevnově. Dejvičtí evangelíci měli "otevřeno" od 17 do 20 hodin a zájemci mohli vyslechnout zamyšlení dr. Zdeňka Susy na verš Lukášova evangelia "Vy jste toho svědky" (L 24,48). Dr. Susa upozornil, že úsilí o jednotu a svědectví o Kristu musí být spojeno s pokáním, obrácením i ochotou k jednotě v pestrosti různými cestami na vrcholek téže hory, kde všichni společně spočíváme u paty kříže. Varhanní hudbou tuto reflexi zarámoval kurátor sboru Pavel Prosek. Poté farář Petr Hudec a organizátorka večera Hana Volná seznámili "přespolní" s historií sboru a s netradičními sborovými prostorami, které vznikly přebudováním suterénních bytů. Zájemci si mohli prohlédnout výstavy v prostorách předsálí sboru věnované třem českým překladům Písma, které vyšly v roce 2009, a také zhlédnout fotky z akcí křesťanských ekologů. K oběma výstavám následovaly diskuse. Na konci večera byla představena činnost Diakonie ČCE v Praze Stodůlkách. V rámci Noci otevřených kostelů se uskutečnil také koncert kapely AKANT v pravoslavném Chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici a tradiční studentská ekumenická bohoslužba v kostelíku CČSH Jana Křtitele Na Prádle.

Mgr. Sandra Zálabová,
vedoucí tajemnice a tisková mluvčí ERC v ČR

Jan Łaski – reformátor a neúspěšný apoštol jednoty

Málokterý z reformátorů měl tak dobré výchozí postavení, které by jej předurčovalo pro práci v nejvyšších duchovních úřadech církve, jako Jan Łaski, člen významného šlechtického rodu, narozený v roce 1499 v Łasku nedaleko polské Łodže. Jeho stejnojmenný strýc z otcovy strany byl hnězdenským arcibiskupem a primasem polským. Mladému Janovi se proto mohlo dostat nejvyššího myslitelného vzdělání doby. Navštěvoval katedrální školu v Krakově a po krátkém pobytu ve Vídni se rozhodl pro cestu do Itálie, kolébky renesančního humanismu. Mezi lety 1515 a 1518 studoval v Bologni a Padově klasické jazyky, antickou literaturu a kanonické právo. Poté přijal kněžské svěcení a byl jmenován kaplanem hnězdenského dómu. Zároveň se stal královským sekretářem a diplomatem. Touha po studiích jej ovšem hnala dále do světa. V roce 1524 se odebral do Basileje, kde se setkal s Erasmem Rotterdamským. Poté pokračoval dále do Paříže, kde se zapsal na Sorbonu, ale zanedlouho se opět navrátil do Basileje, kde pod Erasmovým vedením pokračoval ve studiích. Kníže humanistů si svého žáka natolik oblíbil, že mu později odkázal svou knihovnu.
Basilejský pobyt byl určující pro další duchovní orientaci Jana Łaského. Seznámil se zde s reformátory Ulrichem Zwinglim a Janem Oekolampadem i s humanistou Beatem Rhenanem. Po návratu do Polska získal další duchovní úřady a mezi lety 1530–1531 byl pověřen správou hnězdenského arcibiskupství. Vrchol jeho kariéry přišel v roce 1538, kdy se stal varšavským arcidiakonem. Ale v této době byl již život Jana Łaského zmítán těžkými duchovními zápasy. Dlouhá léta zastával vysoké úřady v katolické hierarchii, ale zároveň byl upřímně nadšen švýcarskou reformací, v jejímž duchu chtěl obnovit život celé církve. Odcestoval do Lovaně, kde se připojil k hnutí „bratří a sester společného života". Zde poznal i ženu, kterou v roce 1540 pojal za manželku a společně s ní se pak usadil ve fríském Emden. Když se dověděl, že jeho bratr Jeroným leží na smrtelné posteli, odcestoval tajně do Polska. Přesto se nevyhnul přísaze, jež ho měla zprostit podezření falešného učení, kterou musel složit před polským primasem. Po návratu do Emden se definitivně vzdal katolických církevních úřadů a stal se superintendentem východního Fríska. Polští biskupové jej nato definitivně prohlásili za kacíře. Horlivost pro obnovu církve Łaského mu nedovolila dlouho zůstávat na jednom místě. Pobýval v Anglii a Dánsku, kde organizoval život reformovaných sborů, a nějaký čas žil ve Frankfurtu nad Mohanem. Poslední zemí jeho pobytu se stalo rodné Polsko. Pokusil se zde sjednotit roztříštěné protestantské hnutí ve smyslu ženevské reformace v jedné národní polské církvi, ale jeho úsilí nebylo pro odpor luteránů a skeptický postoj Jednoty bratrské, která si více hleděla vlastní samostatnosti, korunováno úspěchem. Jan Łaski zemřel v Pińczówě před 450 lety, v lednu 1560.
„V šestém článku bratrského vyznání se citují Pavlova slova o našem ospravedlnění z víry (Židům 1,3 a 9,11–22). Protože tato slova dnes někteří vykládají nestejně, takže se například tvrdí, že naše víra je příčinou ospravedlnění, chtěli bychom znát také názor a smýšlení Českých bratří o těchto Pavlových slovech a podobných místech Písma. Neboť jedinou a pouhou příčinou ospravedlnění je skutečnost, že jsme zdarma přijati na Boží milost pro Krista, skrze jeho milosrdenství, nikoliv však naše víra; být tomu jinak, naše spasení by bylo nejisté, zvláště kdyby záviselo od naší víry jakožto příčiny, když přece naše víra v tomto životě nikdy nemůže být dokonalá a prostá jakékoli pochybnosti."
(Soud Jana Łaského o bratrské konfesi, 1558. Citováno dle Molnár, Amedeo – Rejchrtovi, Noemi a Luděk, Slovem obnovená. Čtení o refomaci, Praha 1977, s. 210)

Jiří Just

Vinohradské povídání

Téměř bez propagace sešlo se v nedělní podvečer 24. ledna ve Vinohradském sboru ČCE v Praze kolem padesáti účastníků panelové diskuse k provokativní otázce, zda je či není Českobratrská církev evangelická v krizi. Rozuměj: Zda některé její problémy a nedostatky nerostou - nepozorovány, nedbány i neošetřovány - do míry, která ji může existenčně ohrozit: snížit její věrohodnost, podvázat síly a postavit na okraj dění ... až i po ztrátu identity a celkový rozpad. K tématu zaznělo šest vstupních příspěvků. Podíleli se na nich (bez titulů) Jana Nechutová, Jindřich Halama, Tomáš Molnár, Miloš Rejchrt, Petr Sláma a já.
Prapůvodcem byl trutnovský farář Tomáš Molnár, který svou provokativní otázku pověsil již více než před rokem na Evangnetu, kde ale víceméně skomírala. Až nyní ji iniciativa Vinohradských předložila i církvi neinternetové.
Příspěvky nebyly předem učesané a ne vždy si ladily. Nicméně ten základní závěr vyplýval téměř samozřejmě: Ano, je o čem přemýšlet, je oč se starat a kam napřít síly. Naše církev poznatelně chřadne na těle a mnohde i na duchu. Osobní náročivost, pohodlnost a pohoda jakoby ledaskde až samozřejmě převládaly. A vše nelze donekonečna svádět na socialismus. Jsme církví s hrdinským pohledem upřeným dozadu. Nárokující si ale Boží ochranu a v tom smyslu i samozřejmé zabezpečení. Které ale nemusí následovat. Tučná léta jako bychom promarnili,- a připravit se na hubená jsme nepomysleli.
Závěr byl jistě trochu příliš vzdušný: Otázku neuhasit, ale mluvit ... psát ... psát ... mluvit. Ale nyní již věcně!! Otázkám i odpovědím hledat společného jmenovatele. A naordinovat si práci, snažení, hledání, obavy a starosti... ale také tušení, touhy a naděje.
Původní Molnárova výzva je stále na Evangnetu. Předpokládám, že se vedle objeví i příspěvky z uvedené panelové diskuse. Jinak ale Vinohradští příspěvky pohotově vytiskli v mimořádném vydání svého sborového věstníku, a možná, že pro neinternetové zájemce by nějaký výtisk ještě našli.
Pokud jde o další zájem a především o ochotu k práci a spolupráci, asi je nejlepší obrátit se přímo na kazatele sboru ČCE v Trutnově, Tomáše Molnára. Věřím, že ho to potěší.

Ilja Herold,
iherold@upcmail.cz

Výstava „Umění české reformace (1380 – 1620)"

16.12.2009 – 14.4.2010, Císařská konírna na Pražském hradě

V Císařské konírně na Pražském hradě probíhá v těchto dnech mimořádná výstava, která je věnována umění, jež vzniklo v době české reformace. Pokouší se zmapovat vztah všech hlavních proudů českého reformního hnutí k otázce obrazů v náboženské praxi a užívání výtvarných děl jako prostředků jejich sebeprezentace. Na výběru téměř jednoho sta děl je dokumentována kvalita i šíře tvorby. Zhlédnout zde můžeme například nákladné iluminované rukopisy, celou řadu obrazů, včetně mistrovských kusů Lucase Cranacha, deskové oltáře, kachle s motivy reflektujícími reformační ideje, epitafy, včetně patrně nejznámějšího pro Jana Jetřicha ze Žerotína z opočenských sbírek, na němž se didaktickým způsobem odrážejí hlavní teologická východiska luterské reformace, liturgické předměty, staré tisky a celou řadu dalších exponátů, z nichž stojí za zvláštní pozornost faksimile Jenského kodexu a doposud nikdy nevystavená Klaudyánova mapa Čech. Zvláštní kapitolu tvoří památky s vyobrazením M. Jana Husa. Jednota bratrská je zastoupena několika tisky, nechybí zde jeden díl komentovaného překladu Bible kralické či Šamotulský kancionál z roku 1561, výběrem literek z kralické tiskárny nebo ukázkami z nejnovějšího velkého nálezu bratrských písemných památek, archivu Matouše Konečného, nalezeného v roce 2006 „Na Karmeli" v Mladé Boleslavi.
Přípravy výstavy, jejímiž autory jsou Kateřina Horníčková a Michal Šroněk, se účastnila celá řada spolupracovníků z různých oborů. Katalog, v němž budou vedle popisu exponátů formou esejů přiblíženy jednotlivé oblasti reformačního umění, vyjde v průběhu jara. Výstava je otevřena denně od 10 do 18 h, plné vstupné přijde na 140,- Kč. Vzhledem k tomu, že vystavení tohoto cenného souboru uměleckých památek české reformace se již zřejmě nikdy nebude opakovat a velká část exponátů není ani běžně přístupná, lze částku považovat spíše za symbolickou.

Oznámení

V tichém zármutku, ale s vděčností za život naplněný láskou a službou oznamujeme všem přátelům a známým, že Pán života a smrti povolal do svého nebeského domova naši drahou maminku Jarmilu Dobiášovou, vdovu po českobratrském evangelickém faráři a senioru Františku Dobiášovi. Zemřela tiše 23.12.2009 ve věku nedožitých 99 let.

Inzerce

Staršovstvo farního sboru ČCE ve Vilémově u Golčova Jeníkova hledá kazatele, který by se ujal náročné práce v diasporním prostředí sboru. Staršovstvo sboru je připraveno kazatele podporovat modlitebně i aktivní spoluprací ve všech oblastech života. Kazateli s rodinou nabízíme prostorný byt 1+4 + kancelář, plynové (uhelné) vytápění, garáž, bezdrátový internet zdarma. V obci školka, ZŠ 1-9, lékař praktický, dětský, zubní. Nástup po osobním jednání 07-09 2010, Kontakt: Smetana Bohuslav 775 241 210, Smítko Vratislav 605 055 040

č. 2

Nové knihy

EMAN právě vydává

*** kol.,**
K SVOBODĚ JE DLOUHÉ PUTOVÁNÍ
Texty z kurzu Spolku evangelických kazatelů z r. 2009. Zásadní výklady i osobně pojaté texty o cestě českobratrské církve a její bohoslovecké fakulty různými etapami komunismu, a zejména o tom, jakým způsobem tuto minulost dokázali evangelíci uchopit a kriticky pojmenovat během posledních dvaceti let. Obsahuje mj. texty O. Matějky (Čeští evangelíci a KSČ), M. Vašiny (Vyrovnávání se s minulostí – osobní vyznání a pohled), M. Pfanna (Zpráva o práci rehabilitační komise KEBF v letech 1990–1992), M. Prudkého (K otázkám kontinuity a diskontinuity mezi KEBF a ETF UK), novozákonní studii U. Luze (Orientace směrem dolů a odpuštění podle Mt 18), J. Šimsy (Vliv J. L. Hromádky na vyrovnávání se církve s komunistickou dobou), S. Balíka (Katolická církev a dědictví komunismu) aj. Sborník doplňuje dokument mapující ojedinělý pokus veřejně se bránit devastujícímu tlaku ke spolupráci s StB „Veřejná diskuse o činnosti Státní bezpečnosti v roce 1966 na půdě Svazu českobratrského evangelického duchovenstva", připravený Ústavem pro soudobé dějiny. Knižnice SpEKu č. 15.
144 stran, 135 Kč

Objednávat můžete přímo na http://eman.evangnet.cz
e-mailem: eman@evangnet.cz
nebo na adrese:
EMAN, Husova 656, 256 01 Benešov (tel. 317722215) Při objednávce u nakladatele bude účtována „K"amarádská cena 95 Kč

Novinky zasíláme bez účtování poštovného.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Chrudimský

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří 223, f Lukáš Ondra
Bučina, Ne 10.00
Bučina č.1, f Libor Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č. 59, f Martin Grombiřík
Čáslav, Ne 9.00
Jana Karafiáta 159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 283/23, f Jaroslav Nečas
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č. 32, f Jan Machala
Džbánov – Ústí nad Orlicí, Ne 10.00
Voděrady-Džbánov č.4, f Jiří Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f Jan Plecháček
Holice v Čechách, Ne a b c e 9.00 d 14.00 Horní Jelení
Hradecká 53., adm.Daniel Ženatý
Horní Čermná, Ne 8.45
Horní Čermná č.2, f Jakub Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, f Jiří Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f Magdalena Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f Anna Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická čtvrť 65, adm. Miloš Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří 654, f Daniel Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A.Tomíčka 69, f Věra Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č. 53, j Rut Kučerová, adm.Jiří Kučera
Opatovice, Ne 9.00
Opatovice č. 5, f Jana Potočková
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická 492/25, f Daniel Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská 86, f Hana Schusterová
Semtěš, Ne 10.30
Semtěš č.69, j Hynek Schuster, adm. Jan Plecháček
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f Petr Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka č. 66, f Miloš Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova č.162
adm. Jiří Kučera
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49/IV, f Ladislav Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, Roman Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, Petr Asszonyi
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, Rostislav Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, Jan Hábl
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, Jan Šrámek
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, Petr Kučera
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, Martin Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, Petr Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Nádražní 526, Daniel Smetana
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, Přemysl Pýter
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, Samuel Jindra

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, Luděk Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, Vladimír Zeman

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2010

17. února 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 24. února

Z obsahu

* *Duch, duše, tělo*
* *Ekumenické mlčení*
* *Senioři v Chotěboři*

Poselství k neděli Invocavit

Přistupme směle k trůnu milosti!

Žd 4,14-16

Já bych rád, ale propána jak? Slovo směle by tu totiž mohlo znamenat i: *s odvahou, udatně, s důvěrou, svobodně* či dokonce *veřejně*. No, a já se stále něčeho obávám, nedůvěřuji si, cítím se svázán tím i oním, stydím se… zkrátka, nejsem *smělý*.

Díky Bohu ovšem v životě poznávám dost lidí, kteří na něj spoléhají a důvěřují mu, a to jim dává odvahu a propůjčuje jim smělost na nic a nikoho si nehrát a přitom mít naději pro sebe i pro ostatní - i třeba pro ty, kteří jim zrovna lezou děsně na nervy. Takoví lidé mi jsou povzbuzením, abych si dovolil *bez zábran* a *beze strachu* odhalit a zveřejnit svůj život, abych si všechno přiznal, abych nic nepředstíral a nic nehrál. Ti stateční věrní (a jsou to obzvlášť ti, o nichž vypovídá Bible) mě totiž svým životem přesvědčují, že ta jediná moc, před kterou má cenu se ve vší své nahotě odhalit, je ta, jejímž vele-uskutečněním se stal člověk z Nazaretu. Jemu nebyla cizí žádná lidská slabost, prošel si poslušně veškerým pokušením i vším lidským bahnem, ale protože naprosto spolehl na moc Milosti, byl zmocněn projít vším, co nás od jejího trůnu dělí, a usednout vedle něj! Jak mohu já k trůnu přistoupit? Inu vskutku *pro Pána*: V jeho duchu mohu vždy nanovo opouštět všechno, co mě drží zpátky a při zdi, a mohu ho svobodně a přede všemi a asi docela i odvážně a směle napodobovat a žít tak již teď v moci trůnící Milosti.

Marek Bárta,
farář ČCE
Náchod- Šonov

Zaostřeno na blízko

Farář světového formátu zemřel

Jan Jelínek spolu se svou manželkou, neméně statečnou ženou naplnili nám nepředstavitelným způsobem odkaz Kristův. Možná jsme ani nezaznamenali, že tento neuvěřitelně statečný muž, farář Českobratrské církve evangelické, podplukovník Svobodovy armády zemřel v léčebně pro válečné veterány 3. 12. 2009. Je ostudou, že sdělovací prostředky mu sotva věnovaly pozornost. Měla to být jedna z hlavních zpráv televizních i rozhlasových vysílání a v denících by mu slušela jen titulní strana. Nikdo, kromě účastníků pohřbu, tak patrně neslyšel čestné salvy; u hrobu se střídala čestná stráž, nastoupila čestná jednotka s rozvinutou zástavou a hrála vojenská hudba. Přítomen byl synodní senior ČCE Joel Ruml, náčelník generálního štábu Armády armádní generál Vlastimil Picek, kázal emeritní synodní senior Pavel Smetana. Abychom však zcela nekřivdili našim médiím V souvislosti s armádním vyznamenáním, půldruhého roku před smrtí, jej sdělovací prostředky zmínily. Je třeba zvláště ocenit Českou televizi, která přinesla nesmírně zajímavý medailon věnovaný našim hrdinům, faráři i jeho manželce. V evangelickém týdeníku jsme již čtenáře informovali v souvislosti s armádním vyznamenáním Laudi Memorabilis, jehož se mu dostalo před dvěma lety. Připomeňme jen, že s nasazením života s manželkou vytvořili azyl na faře pro mnohé běžence, vozil jídlo tajně do židovského ghetta a posléze oba sloužili jako zdravotníci ve Svobodově armádě; je absurdní, že v letech 1958-1960 je komunisté zavřeli do vězení za „pobuřování". Smutné je i to, že v prezidentské kanceláři neprošel návrh na jeho státní vyznamenání. Nicméně, jako statečný rytíř Ježíše Krista, obdržel již nyní vyznamenání od Nejvyššího, svého „nebeského hejtmana".

-kar

Mluvčí Charty 77

Tentokrát díky České televizi, panu Janu Šternovi za námět a paní režisérce Olze Sommerové za tento velmi důležitý dokument. Už bylo načase, aby se objevil. Mezi mluvčími jsme měli velmi čestné zastoupení v osobách bratří Hejdánka, Litomiského a M. Rejchrta.

Ve vymezeném prostoru tří pokračování nebylo často možno jinak, než glosovat. Nejen mluvčí - všichni by si zasloužili, pokud je ještě nemají, samostatné pořady typu GEN. Velmi působivě vyšly, jakoby mimochodem a nechtěně, portréty žen mluvčích. Jejich situaci - léta trvající nejistotu, sledování, ostouzení, výslechy, domovní prohlídky, diskriminaci dětí, často i velké hmotné potíže, si stěží dokáže představit ten, kdo to nezažil "na vlastní kůži".

V jednom bych si dovolila polemizovat s dr. Hejdánkem. Nikoli v jistě velké nadsázce řečeném stěhování k protinožcům, ale v tom, že činnost Charty neměla ohlas u občanů. Zcela jistě nebude možno zmapovat a zdokumentovat praménky a cestičky, jimiž se dokumenty Charty šířily až do nejzapadlejších koutů naší země. Nikdo nespočítá, kolik bylo kolportérů a kolportérek, kolik statečných opisovačů a zvláště opisovaček. Nejdůležitější cestou snad bylo šíření těchto dokumentů po rádiových vlnách, které ani železná opona nedokázala zastavit. Poslech zahraničního rozhlasu byl tehdy velmi rozšířený, jakýsi česko-slovenský folklor, a to už od dob druhé světové války. Lidem se tak dostávalo mnoho informací, které si jinak nemohli opatřit. Slova opravdu hý-bala a vedla posluchače k přemýšlení. Přinesla povzbuzení a potěšení, že někdo dokázal vyslovit to, co cítím, i za mne... Odezva byla - jak bylo možno očekávat od mlčící většiny - mlčenlivá, ale nebyla statická, hýbala svědomím. Vyhlížela a očekávala "ten den", kdy následovat příkladů, jež nás přece jen táhly, a vystoupit už bude s menším rizikem i jistějším vý-sledkem.

Jsem přesvědčena, že bez přínosu Charty by se nenalezly a nesešly davy ani ke zvonění klíči na náměstích. O tom mohou být ti, kteří nesli největší tíhu, ujištěni. Vaše práce nebyla daremná v Pánu. Někdo konal i za nás a na nás je, abychom dokázali být vděčni a nepromarnili všechno dobré, co nám svoboda přinesla.

Po celou dobu jsem musela myslet na naši současnou situaci. Podpis Charty 77 a souhlas s jejími dokumenty vzali aktéři na sebe zcela otevřeně s vědomím, že je i jejich blízké bude mnoho stát. Další velmi důležitý fakt: Nevedla je a nebyli naplněni nenávistí. Nikdy se neschovávali do kukel, nezakrývali si obličeje šátky či hluboko naraženými kšiltovkami jako ti, jimž se po totalitě evidentně stýská. I když to vehementně popírají, můžeme se o tom přesvědčit při demonstracích Dělnické strany, Národního odporu, anarchistů a jim podobných. Proč nejsou ochotni se za myšlenky, které propagují, postavit otevřeně? Zvláště nyní, kdy jim ve svobodné a demokratické společnosti - v porovnání s postihy chartistů a jiných kritiků režimu - prakticky nic nehrozí. Je to zbabělost? Stud, že je vede nenávist a jiné ohavné a pochybné ideje?

Eva Žárská

Aktualita

Opravený rodný domek Jana Husa za 151 milionů

Projektem za 151 milionů korun z ministerského fondu chce Husinec proměnit zchátralý rodný domek mistra Jana Husa s přilehlými prostorami v kulturní a badatelské centrum. Projekt má oživit Husovu postavu a jeho význam v dějinách i v současnosti. Podnětem k tomu je blížící se šestisté výročí mučedníkovy smrti i snaha očistit dějiny od všech účelových nánosů.

Podle ČTK je garantem projektu kardinál Miloslav Vlk, podle něhož je Husův odkaz důležitý nejen jako reformátora církve, ale také jako hlasatele pravdy. Patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta přidává jako nezbytné, aby byla obnovena i expozice a bylo interpretováno myšlení a dílo Jana Husa v nových souvislostech.

Podle tisku

Ilja Herold,
iherold@upcmail.cz

Instalace seniorátního výboru v Brně

Tato instalace byla stanovena na neděli 24. ledna odpoledne do prostorného chrámu J.A.Komenského, celému Brnu a okolí známého jako červený kostel, pro svou cihelnou novogotiku. Již před začátkem shromáždění byl kostel téměř zaplněný, mnohé neodradilo ani mrazivé počasí.
Celý seniorátní výbor nebyl volbou na konventu obměněn. Novým seniorem se stal brněnský farář a dosavadní náměstek seniora Jiří Gruber, seniorátním kurátorem zůstal Vladimír Zikmund, kurátor sboru v Brně – Husovicích. Miroslavský farář Ondřej Titěra je novým náměstkem seniora, který, žel, onemocněl. Náměstkem seniorátního kurátora byl opět zvolen Miroslav Maňák, kurátor z Brna – Židenic.
Instalační shromáždění mělo slavnostní ráz, který podtrhla i hojná účast ekumenických hostů a naprosté většiny evangelických farářů seniorátu. Vlastní uvedení seniorátního výboru vykonali synodní senior Joel Ruml a synodní kurátorka Lia Valková, která nám později v besedě při pohoš-

tění mimo údaje o sobě a své rodině (ve své funkci byla v Brně poprvé) k naší radosti sdělila, že pochází z Blanenska, tedy z území našeho seniorátu.
Kázáním posloužil nový senior na text z 18. kapitoly Exodu. Jetro radil Mojžíšovi: Vše sám nezvládneš! Vyhledej si schopné muže (důvěryhodné, nenávidící úplatek…), kteří budou spolu s tebou spravovat lid. Tak se už dávno objevili předchůdci našeho presbyterního zřízení.
Po oznámeních a poděkování brněnského kurátora Václava Matoulka všem pozdravili seniorátní výbor a shromáždění odstupující senior Pavel Kašpar a někdejší seniorátní kurátor Jiří Novák, kdy seniorátní výbor pracoval v naprosto odlišných podmínkách. Z vážených ekumenických hostů pronesli své pozdravy a přání: brněnský římskokatolický biskup Vojtěch Cikrle, za onemocnělého biskupa CČSH Petra Šanderu

přednesl jeho pozdrav brněnský vikář Miroslav Kubíček. Pozdrav zazněl také od představitele Pravoslavné církve v Brně Jozefa Fejsaka a od seniora Církve bratrské kazatele Jana Assonyia.
Společný zpěv (na varhany doprovázel Ondřej Maňák) se střídal se zpěvem sboru Cantate Domino, který řídil Libor Nykodým. Povzbudivé instalační shromáždění s modlitbami, kázáním, pozdravy a zpěvy jsme společně zakončili zpěvem písně 678 z Dodatku k EZ: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest pojí nás, tvoříme jedno tělo, slyšíme Kristův hlas: Otče, ať jsou jedno jak ty ve mně, ať jsou světlem světa, solí země…"

Jiří Novák

Farářský kurz 2010

Už tradičně, v posledním lednovém týdnu, se konal v Praze, v budově Evangelické teologické fakulty v Černé ulici, farářský kurz, pořádaný SPEKem (Spolkem evangelických kazatelů). Téma letošního kurzu znělo: „Člověče, kde jsi?" - Zkoušeli jsme podívat se na roli, postavení, místo člověka před Boží tváří, v tomto světě, v sociální skupině, v krajině, v níž žijeme...
Kurz byl zahájen v pondělí v podvečer bohoslužbami v kostele u Martina ve zdi. Skvělým kázáním na text první kapitoly 1. Samuelovy posloužila farářka Hana Pfannová. Na příběhu Chany připomněla, že i z lidského pohledu „vyloučení" lidé mají své místo před Boží tváří. A že služebníci Boží (kněz Elí, ale také faráři a farářky) mají takovým lidem citlivě naslouchat. A pak se dostane i „Slovo ke slovu" a povzbudí, potěší, naplní... Liturgii svaté večeře Páně svižně vedla farářka Hana Chroustová a zcela zaplněný chrám zpíval za varhanního doprovodu celocírkevního kantora Ladislava Moravetze.
Každý další den kurzu začínal krátkou ranní pobožností, na niž hned navazovaly přednášky. V první části Tomáš Trusina vynikajícím způsobem exegetoval žalm osmý. Člověk není sám, vyhoštěný, opuštěný v Bohu odcizeném světě. Člověk má své místo před Boží tváří, člověk je v paměti Boží. Svět není místem ohrožení, ale potkávání se se „JMÉNEM". Ve druhé přednášce z teologické antropologie předložil Petr Gallus dvacet statí, které na papíře vypadaly zpočátku dosti „suše", ale stačilo mu pouhých pětačtyřicet minut, aby se staly docela dobře „stravitelnými" a inspirujícími pro teologické přemýšlení o člověku. „Co je cílem člověka? - Nikoli nadčlověk či bůh, ale lidštější člověk. To je pointa Božího vtělení, a proto i lidského určení a teologické antropologie."
Docentka filosofie UK Anna Hogenová vnesla svou přednáškou svěží průvan, když se jí podařilo pootevřít dveře a okna našich myslí, abychom pohlédli na člověka filosoficky a pokusili se porozumět mu v souvislostech postmoderního světa. Úterní odpoledne patřilo setkání s profesorem Karlem Skalickým, katolickým knězem a učitelem na teologické fakultě Jihočeské univerzity, který v padesátých letech emigroval do Říma, přednášel teologii na Lateránské univerzitě a redigoval exilový časopis Studie. Pro mnohé účastníky kurzu byl největším zážitkem (tím emocionálním určitě) úterní večer s dokumentaristou Lukášem Přibilem, autorem filmů „Zapomenuté transporty". Jedná se o čtyři filmy s tematikou odsunu Židů, jejich přežívání i likvidace v koncentračních táborech málo známých jmen (v Polsku, na Ukrajině, v Litvě). To, jakým způsobem pátral po přeživších (z 13500 osob přežilo pouhých 50), jak s nimi vedl rozhovory, které pak zachytil spolu s dobovými fotografiemi a filmovým materiálem ve svých dokumentech, patří k mistrovskému umění a vede k silnému prožitku. („Zapomenuté transporty" vyšly již také na DVD.)
Zahraniční host Friedhelm Kraft, rektor Religionspädagogisches Institut Loccum v Německu, se s námi podělil o svůj pohled na „teologizování s dětmi" a problematiku vyučování náboženství na školách. V Německu je však situace dosti odlišná od naší. - Psycholog a sociolog PhDr. Oldřich Matoušek přednesl velmi erudovanou přednášku „Mladí lidé ohrožení sociálním selháním – možnost podpory". Z negativní i pozitivní stránky nastínil vliv sociální skupiny, v níž se mladý člověk pohybuje. „Stejně jako „patologická skupina" ovlivní k „páchání všelijakých alotrií", tak také „zdravá skupina" utáhne jednoho problémového. Skupinový tlak je velmi mocný příklad." - Středeční odpoledne bylo vy-hrazeno pro rozhovor se synodní radou; farářstvo mělo možnost se seznámit nejen s novými členy synodní rady, ale také s většinou zaměstnanců ústřední církevní kanceláře, které přivedla představit sestra vedoucí tajemnice Lydie Gallusová. Vítaným zpestřením kurzu jsou tzv „pracovní dílny", v nichž je možno „procvičit" se v základních disciplínách, které k farářskému povolání patří: v katechetické dílně pod vedením pedagoga Martina Čecha jsme čerpali inspiraci, jak může působit „farář/ka v malotřídce na faře", homiletická skupina s farářem Martinem Horákem rozvažovala nad biblickým textem a jeho využitelnost ke kázání a supervizní skupina pod dohledem psycholožky Marie Zemanové zpracovávala bálintovskou metodou pastorační rozhovor.
Ve čtvrtek nás zaujali, nejen svou výbornou češtinou, ale také přednáškou o významu pohřebních rituálů, Giuseppe Maiello, italský politolog a antropolog, vyučující na filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. PhDr. Naděžda Špatenková z univerzity Palackého v Olomouci upoutala od prvního okamžiku nejen svým půvabným vzhledem, ale také perfektně připravenou a místy až dojemně podmanivou přednáškou na téma „Ztráta – konec, nebo nový začátek?" O tom, jak překonávat „horu hoře", kde hledat a jak umět poskytnout pomoc, aby po ztrátách byla šance i na „nálezy", nám podala velmi zřetelný odborný výklad i osobní svědectví.
Protože farářský kurz pořádá Spolek evangelických kazatelů, koná se vždy v jeho rámci také valná hromada (neboli výroční schůze) SPEKu. Je podávána zpráva o činnosti a o plnění úkolů uložených poslední valnou hromadou a také zpráva o hospodaření, o vyplácení pohřebného a sociální výpomoci, o grantech na podporu vzdělávání členů spolku atd... Začátkem letošního roku evidoval SPEK 221 členů. - Čtvrteční večer bývá zpravidla vyhrazen pro kulturu. Letos měl být naším hostem Alexandr Kliment, český prozaik, básník a dramatik. Bohužel se nemohl mezi nás pro nemoc dostavit. Musím však ocenit Jana Čapka, který tohoto hosta zval, že velmi pohotově na místě zaimprovizoval četbou z Klimentovy knihy „Tři žíně" a podařilo se mu mezi přítomnými rozproudit rozhovor o spisovatelově životě a díle.
Kurz jsme zakončili v pátek dopoledne dvěma přednáškami. V té první se s námi podělil RNDr Václav Cílek, klimatolog a geolog, o svůj pohled na energetickou a klimatickou situaci země, na energetickou návratnost (uhlí 1:60, biopaliva jen 1: 0,7-1,7) a na neudržitelnost teorie o „trvale udržitelném rozvoji". Osobní skromnost proti kumulované spotřebě, budování společenství proti individualistickému opouzdřování a naději, kterou vnáší do života víra, to je několik světlých bodů v jinak dost skeptickém pohledu na lidi, krajinu a klima... Poslední v řadě, ale jistě ne co do významu, zazněla přednáška prof. Erazima Koháka. Z pohledu filozofa a aktivně praktikujícího křesťana se s námi zamýšlel nad výzvami, které stojí před dnešním člověkem. Přes analýzu strachů (už ne strach ze smrti jako takové, ale strach z „nesmyslnosti života"; smrtelná úzkost z toho, že se nedá ničemu věřit, to je to, s čím se dnešní člověk potýká) a konzumní společnosti (výši spotřeby říkáme „životní úroveň", jako by úroveň života závisela na tom, kolik toho spotřebujeme...") až k výzvě čelit strachu z pravdy (najít odvahu v otevřenost k důvěře, k pravdě): ochotně přijímat a kriticky zkoumat to, co zakoušíme, ale také pokorně přistupovat před zázrak Boží přítomnosti ve svém životě.
Jsem ráda a vděčná, že farářský kurz proběhl v dobré atmosféře. A že je nám dána v tom jednom pracovním týdnu za rok dobrá příležitost povzdělat se ve své profesi, ale také sdílet víru a přátelské společenství se svými kolegy a kolegyněmi. Srdečně doporučuji tuto možnost všem farářům a farářkám.

Anna Lavická

Pozvání na 2. ročník ekumenického Kirchentagu

Kirchentag je pětidenní setkání křesťanů, lidí, kteří chtějí zažít atmosféru města plného duchovní kultury, modliteb, bohoslužeb, ekumenických setkání, zpěvu, tance, koncertů a dalších představení, to vše v duchu hesla "Abyste měli naději", které bylo vybráno pro letošní 2. ročník Ekumenického Kirchentagu; koná se od 12. do 16. května 2010 v Mnichově.
Ekumenická rada církví v ČR organizuje již poněkolikáté zájezd na Kirchentag. Zajišťujeme dopravu autobusy do Mnichova a zpět, ubytování ve školách, vstupenku do areálu, kde se koná velká část programu a tzv. Český večer, ekumenické bohoslužebné shromáždění s programem a pohoštěním v jednom z mnichovských kostelů.
Zájemce prosíme o vyplnění a zaslání přihlášky, která je ke stažení na webových stránkách ERC v ČR www.ekumenickarada.cz a zaplacení poplatku 1000 Kč na číslo účtu, které je uvedeno na přihlášce. Přihlášky můžete zasílat do 26. února 2010 emailem na adresu: erc@ekumenickarada.cz nebo poštou: Sekretariát Ekumenické rady církví v ČR, Donská 5/370, 101 00 Praha 10 Vršovice.
Bližší informace v němčině a angličtině lze najít také na stránkách www.oekt.de.

Sandra Zálabová,
vedoucí tajemnice
Ekumenické rady církví v ČR

Učedník i úředník Kristův

Na počátku roku 2010 se v několika protestantských církvích odehrála změna v čele vrcholných orgánů. Jednou z nich bylo, že po dlouholetém působení br. Pavla Černého nastoupil na jeho místo jako předseda Rady Církve bratrské bratr Daniel Fajfr. Využíváme jeho ochoty odpovědět na několik otázek a seznámit čtenáře Evangelického týdeníku Kostnických jisker s jeho odpověďmi.

** Nedá se asi očekávat, že by pod tvým vedením nabrala Církev bratrská zcela nový kurz, protože jsi již delší dobu byl členem Rady a tak jsi spoluvytvářel již její předešlou podobu. Jsou však nějaké věci, na které by jsi chtěl klást obzvláštní důraz a trochu přeskupit priority stávajících důrazů?*
Máš pravdu, nejde o nějaké změny, spíše je to na rovině důrazů. Co potřebujeme oživit, je např. biblické vzdělávání zejména střední a mladé generace, lidí, kteří přišli do církve po politických změnách. Potýkáme se s krizí účasti na biblických hodinách a skupinkách. Přál bych si, abychom nejen Bibli znali, ale měli biblické myšlení, které se projeví ve způsobu života a obstojí v konfrontaci se sekulárním prostředím. Přál bych si, abychom nastartovali obnovný proces v této oblasti. Další posuny by měly pokračovat v řízení církve. Díky Bohu od roku 1989 pomalu rosteme, počet sborů se zdvojnásobil, což vyžaduje, abychom hledali nové prvky řízení, které náš kongregačně - presbyterní model umožňuje. V současné době pracujeme např. na efektivnějším způsobu práce Rady, na posílení významu a vlivu seniorátů atd.

** Mám čest tě osobně znát již mnoho desetiletí – a jsem rád, že jsi v církvi uplatňoval své schopnosti – především oslovovat necírkevní lidi (a že jablko nepadlo daleko od stromu - nějak jsi v tom podobný svému otci). Ale abych se přiznal, obávám se, že v této nové funkci budeš vystaven mnoha úřednickým úkolům a dřině všedního provozu, potřebě vycházet s těmi i s oněmi - a nebude dost prostoru pro to, aby ses mohl věnovat svému evangelizačnímu obdarování. Nemáš podobné obavy?*
Na to bych odpověděl příhodou, která se mi nedávno stala. Psal jsem si kázání, překlepl jsem se, a místo na „č" jsem klepl na „ř", což je na klávesnici hned vedle sebe. Takže místo „Kristův učedník" jsem vyťukal „Kristův uředník". Hned jsem to chtěl opravit, ale najednou jsem zpozorněl a uvědomil si, jak málo stačí, aby se z Kristova učedníka stal úředník. Budu tedy pracovat na tom, aby mě pestrá a rozsáhlá agenda nepohltila a zůstal mi čas na kázání a sdílení evangelia. Stále dostávám pozvání k tomuto typu služby, tak doufám, že ze mne nebude jen Kristův úředník.

** Církev bratrská v naší zemi hraje rozhodující úlohu mezi evangelikálními církvemi a lidmi, kteří se k těmto důrazům hlásí. Je to určitě potřebné poslání – ale nevede to také k druhému pólu, že totiž se Církev bratrská poněkud zdrženlivě v praxi staví k ekumenické spolupráci s ostatními církvemi?*
Nemám ten pocit. Co se týká ekumeny „shora", tam jsme poměrně aktivní. Například kazatel Pavel Černý již 20 let pracuje v ERC a nadále se angažuje, máme a měli jsme výrazné zástupce v komisích (např. J. Štěpán, K. Fojtík, D. Kvasnička, P. Raus), jsme členy Leuenberského společenství, patříme do České evangelikální aliance - což je také pestrá ekumena, a jsme zastoupeni v řadě dalších mezidenominačních grémií. Co se týká ekumeny „zdola", pak pokud vím, na řadě míst iniciují naši kazatelé setkávání s kolegy faráři z jiných církví na lokálních úrovních, a to k rozhovorům, modlitbám a společným akcím. Osobně se angažuji asi v pěti grémiích, jsem místopředsedou ERC. Navíc si občas zajdu zahrát „ekumenický" fotbálek. Neříkám ale, že by to nemohlo být lepší.

** Velmi citlivá zůstává otázka vztahu mezi státem a církvemi. Navíc Církev bratrská vznikla jako „svobodná" církev, která stála na co nejdůslednějším oddělení státu a církve. Jaký je tvůj názor na tyto věci, jaké řešení bys rád viděl a kde vidíš „koaliční" partnery?*
V této věci se náš postoj nemění. Spolu s několika dalšími církvemi preferujeme odluku církve od státu. To, že si stát nebyl schopen vyjasnit svůj vztah k církvím ani po dvaceti letech, je smutné, ale není to problém církví. Ty už přišly s několika návrhy, ale zatím nebyla politická vůle tuto ostudu napravit. Když už jsi použil politický termín, potom Církev bratrská chce být v této věci součástí „velké" koalice. Jsem přesvědčen, že partnerem v jednání se zástupci vlády má být tým odborníků zastupující všechny církve v ČR včetně římskokatolické. Koaličními partnery jsou tedy ERC a ČBK.

** Církev bratrská vydává svůj vlastní, denominační časopis Brána, který je opravdu trvale kvalitním časopisem. Evangelický týdeník má však výhodu, že jeho čtenářská obec je daleko různorodější – nebylo by pro vás přínosem využívat pro určité zprávy a prezentace i toto periodikum, které tradičně mělo v Církvi bratrské mnoho čtenářů, ale i velmi mnoho aktivních spolupracovníků?*
To by určitě bylo. Přemýšlíme o někom, kdo by měl přehled o aktivitách CB po celé republice, takový „tiskový mluvčí", a mohl připravovat zprávy do tisku. Zatím stačíme aktuálně zásobovat Bránu. Rozhodně by to neměly být jen zprávy o dění v Praze a okolí.

** Evangelický týdeník chce přinášet názory na společenské dění z evangelických východisek – není zde prostor i pro publikování postojů kazatelů CB a jejího vedení na mnohé otázky, které zasluhují nejrůznější odpovědi a tak formulování širších evangelických přístupů k tomu, čím procházíme v těchto bouřlivých časech?*
S publikováním kazatelů do celostátních periodik je vůbec potíž. Dnes, když mají sbory svoje časopisy a webové stránky, jsou kazatelé rádi, že stačí zásobovat svoje redaktory. Byl bych rád, kdyby se mezi našimi kazateli objevil někdo, kdo by měl určitý nadhled a měl tuto ambici. Moc se mi líbí například články bratra faráře J. Veselého, a využívám možnosti tohoto rozhovoru, abych mu poděkoval. Možná se i v našich řadách časem objeví někdo takový. Škoda, že do ET už nepíše Dan Drápal, ten má dar rozproudit rozhovor.

** Kde hledáš protiváhu toho, co tě převelice v myšlenkách zaměstnává dnem i nocí, když se setkáváš s těžko řešitelnými problémy, bolestmi, jimiž procházejí vaše sbory či pracovníci, kdy máš pocit, že jsi ve slepé uličce?*
Když nemohu v noci spát, tak si čtu něco na odreagování. Nyní mám na nočním stolku Masarykovu Českou otázku a soubor jeho projevů, a Benešovu Demokracii dnes a zítra. Pozoruhodné čtení. S rodinou jsme se nedávno přestěhovali do Prahy, takže s manželkou objevujeme krásná místa – uličky Starého Města, Malou Stranu, Vyšehrad, ale také Šárecké údolí, Kunratický a Michelský les, nádherné stráně Prokopského údolí, atp. Stačí dvě hodinky a hned je člověk restartován. Už se těším, až se oteplí a vyrazím na občasné vyjížďky na kole, či si zahraji tenis nebo fotbálek. Doufám, že mi zbude čas i na kulturu.

Tak ti za sebe i za čtenářskou obec Evangelického týdeníku Kostnických jisker přeji moudrost a zmocnění k roli učednické i úřednické, a ať se ti dobře vede i v těch časech, kdy nabíráš další síly.

Bohumil Kejř

Tváří v tvář

Rabíndranáth Thákur

Pane mého života,
den za dnem chci stát před tebou
tváří v tvář.
Se sepjatýma rukama
chci před tebou stát,
Pane všech světů,
tváří v tvář.
S pokorným srdcem
chci před tebou stát
pod vysokým nebem
osamělosti a mlčení,
tváří v tvář.
Chci před tebou stát
v tomto tvém světě
plném námahy a bojů,
mezi spěchajícími lidskými davy,
tváří v tvář.
Až skončí mé dílo v tomto světě,
králi králů,
chci stát před tebou
sám a beze slova.
Tváří v tvář.

Volte život!

(Američtí křesťané proti trestu smrti)

„Žádné humánní popravy neexistují," prohlašuje bývalý popravčí z Floridy, nyní aktivista zasazující se o zrušení trestu smrti v co největším počtu států USA.
Rozhovor s Ronem McAndrewsem v britském anglikánském týdeníku The Church Times z 20. listopadu 2009, to je opravdu síla! Ze všech rozhovorů na poslední straně v loňském ročníku asi utkví v paměti čtenářů nejdéle. McAndrews popravoval lidi elektrickým proudem a smrtícími injekcemi, nyní se mu vše vrací v nočních můrách. Proti trestu smrti (který byl odstraněn již v 15 státech USA) je podle něj většina křesťanských církví v USA, s jedinou výjimkou (kde se v daném ohledu zpravidla káže zásada „oko za oko, zub za zub").
McAndrewsovy postoje jsou podobné důrazům Alberta Camuse (7.11.1913 – 4.1.1960), který se svého času za zrušení trestu smrti také vehementně zasazoval. (V daném ohledu Evropa Ameriku jednoznačně předhonila.)

František Schilla

Štěstí oklikou

(Katolíci, evangelíci a Camus k existenciálnímu tématu)

„Křesťansky inspirované umění žít je umění žít dosažené oklikou," tvrdí Matthias Sellmann, katolický odborník z oboru praktické teologie.
Ve čtvrtém čísle rakouského čtvrtletníku Theologisch-praktische Quartalschrift z roku 2009 staví Sellmann důraz na jinakost křesťanského přístupu oproti konceptům známým ze světských „pomáhajících oborů" neotřele na „logice okliky" vyposlechnuté z klíčových novozákonních míst – kázání na hoře (např. Mt 6,33) a Pavlových epištol (např. Ř 8,28). Z křesťanského života má podle něj být předně čitelný nikoli zdařilý životopis, ale reprezentace Božího zaslíbení. Právě tato „nepřímost" působí mnohým křesťanům pravé štěstí, takže pak „mohou rozdávat něco, co vůbec nemají, a mohou být něčím, čím ještě vůbec nejsou".
Závěrem Sellmann sympaticky (a snad až příliš skromně) přiznává, že své stanovisko vyložil jenom zkratkovitě, a vyzývá k dalšímu exegetickému a pastorálnímu zkoumání celé věci. To je jistě pozitivní ekumenická výzva i pro čtenáře Kostnických jisker!
Vždyť který evangelík by si nad studií katolického učence v duchu s porozuměním nezanotoval slova známé písně: „Ó, jak vzácné štěstí pro mne, Ježíš můj že přítel jest…"
V určitém napětí k Sellmannovu poloironickému kaleidoskopu mediálních „specialistů na štěstí" si nicméně dovoluji připomenout jedno aktuální (lednové) kulaté výročí: Téma štěstí zavedl do moderního „vyššího" diskurzu (projevu) o člověku až francouzský spisovatel Albert Camus (7.11.1913 – 4.1.1960), a to zpočátku k nelibosti intelektuálních autorit. Podle některých komentátorů se štěstím tak intenzivně zaobíral v předtuše, že – jako nevyléčitelně nemocný tuberkulózou – zemře v poměrně mladém věku (nakonec zahynul při autohavárii). Za současnou všudypřítomností tématu štěstí (na níž katolický teolog pohlíží, jak cítím, svrchu asi jako Camusovi doboví opononenti) by tedy rovněž mohlo stát právě obecné povědomí o určitém existenciálním ohrožení (např. problémy ekologickými)...

František Schilla

Odkaz:
Sellmann, M.: Christsein als Lebenskunst. Eine pastoraltheologische Phänomenanalyse. Theologisch-praktische Quartalschrift 4/2009, s. 351-358 (http://www.ktu-linz.ac.at/thpq).

Jan Karafiát (4.1.1846 – 31.1.1929)

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, a ty včely tolik bzučely, a ta tráva byla taková velká, a ta rosa jako granáty, a ti ptáčci tolik zpívali, a ti cvrčci – ale ti se něco nacvrčeli! A Janinka už byla u Broučků, a kmotříček a kmotřička a Beruška, a čekali, až jen slunko zapadne. Brouček byl takový velký a silný. Seděl vedle Janinky, radost mu zářila z očí. Pomodlili se, nasnídali se, a – že slunko zapadlo. Brouček byl první venku. Povznesl se do výšky a zas se spustil na zem. Všichni si stoupli kolem něho a tatínek, že má něco na srdci.

„Milý Broučku! Já mám radost, maminka má radost, a my všichni máme radost, že už dnes poletíš. To je dobře, Pán Bůh to tak chce. Ale jen jestli ty budeš hodný, a budeš-li pořád pěkně svítit, jestli budeš poslouchat…“

Nádhernými, půvabnými slovy vtahuje Jan Karafiát své dětské i dospělé čtenáře do světa broučků a jejich životního poslání. Broučci, snad nejznámější česká dětská knížka, od jejíhož prvního vydání již uplynulo 134 let a je i dnes vydávána nově a nově, i když už ne v takových nákladech.

Jan Karafiát, vzdělaný reformovaný farář, začal psát Broučky již ve 27 letech a do roka je dokončil. Tato knížečka musela i odpočívat, kdy za totality nesměla léta vycházet, abychom pak znovu a nově mohli ocenit libozvučnost, krásu i poetičnost naší mateřské řeči.

...maminka s Beruškou tu nesly celé zrnko vína, jak se z hroznu utrhlo, takové krásné modré až do červena. Tatínek už měl kohoutek pohotově, vzal honem kladívečko, stopku vyrazil, kohoutek nasadil a natočil do křišťálového koflíčku, až se to rdělo a přímo vyskakovalo…

Je zajímavé, že přesto, že se v Broučcích hodně hovoří o Pánu Bohu a jsou tam půvabné modlitby, čtenáře i nevěřící to neodradilo, spíše přitahovalo. Možná u mnohých byla tajná touha, aby i u nich doma byla taková pohoda jako u Broučků, kdy tatínek dává mamince na rozloučenou hubičku a všichni se těší na shledání.

Někdy je této knížečce vytýkán přílišný důraz na poslušnost. Opakuje se to tam skutečně často. Je to však knížka nadčasová a dnešní doba jako by důraz na poslušnost a řád potřebovala. Ukazuje se jak je důležité poslouchat Pána Boha, mít respekt a úctu před ním a mít také normy rodinného života, jinak jsou rodiny ohroženy. Toto je nám nádherně připomenuto v Žalmu 19 – volně interpretováno: můžeme být šťastni, když si oblíbíme Hospodinův zákon a budeme o něm rozjímat, neboť Hospodinův zákon občerství naše duše. Hospodinovo svědectví nám dá moudrost. Hospodinova ustanovení jsou pro radost srdcí. Hospodinovo přikázání je ryzí a dá našim očím světlo, poznání i radost a pak i naše úsilí se zdaří. V této pravé, ne bezduché poslušnosti a bázni před Bohem vnímám (mimo jiné) poselství Karafiátových Broučků.

P.S. Deset Broučků má svůj pomník i s daty narození nad obcí Koníkov asi 10 km jižně od Karafiátova rodiště – Jimramova.

Jan Trnka

Tajný husita?

V průvodcích po církevních památkách se často dočteme o tom, jak je kdysi zpustošili husité, případně kolik kněží či mnichů přitom upálili. Kardinál Miloslav Vlk teď vystupuje jako „garant projektu", který má z rodného domku ideologického vůdce husitských hord vybudovat „vzdělávací, kulturní a badatelské centrum". Dokonce se do Husince osobně vypravil. Pravda, domek je zchátralý a oprava mu prospěje. Ale že by český primas náhle zapomněl na restituce a zatoužil se na sklonku svého funkčního období starat o zvelebování obecního majetku? To je samozřejmě vtip. Těch 151 miliónů, s nimiž projekt zadaný městem počítá, má být čerpáno z Integrovaného operačního programu Ministerstva kultury, do kterého přitékají finance z evropských fondů.

Prostředky tedy mají být z eráru. Je pouze třeba správně je proinvestovat. To je důvod, proč Vlk do projektu vstupuje. Peníze musí dostat lidé, kteří Husa postaví do správného světla. Římskokatolická církev takové lidi má. Jsou připraveni z Husovské komise, která nese kouzelný přívlastek „ekumenická". Husem se u nás asi skutečně nikdo nezabývá tak systematicky jako oni. Tito odborníci určitě odstraní „formální nedostatky", kvůli nimž byl zatím projekt z operačního programu vyřazen. Náměstek ministra, římský katolík Jaromír Talíř, se už ozval, že by upravený projekt mohl mít šanci na úspěch. - Je to stejně absurdní, jako kdyby se Vojtěch Filip prohlásil za garanta Klubu dr. Milady Horákové a jeho odborníci by veřejnosti vysvětlovali, jak to s jejím odsouzením vlastně bylo.

V římskokatolické církvi se dnes Hus těší většímu zájmu než v církvích reformačních. Ne mezi běžnými farníky, ale mezi skupinou odborníků, která má za úkol nejprve zbagatelizovat na Husovi to „kacířské" a potom odhalit, že byl vlastně vzorovým římským katolíkem. Označení „reformátor církve" je drápkem, kterým si ho už k sobě římskokatolická církev přitahuje.

Je jen otázkou času, kdy o Husa reformační církve přijdou. A budou při tom samy asistovat. Vlastně tak už činí. Třeba ignorováním každého 6. července nebo naivitou, s níž volají po tom, aby „bylo myšlení a dílo Jana Husa interpretováno v nových kontextech" (Tomáš Butta, patriarcha husitské církve). Vlk bude podle proroka Izaiáše pobývat s beránkem až v Božím království.

Emanuel Vejnar

Vděčně vzpomínáme

Došlo k tomu v době, kdy už potomci evangelických písmáků začali zapomínat na Bibli a v stále větším počtu našich sborů se rušily biblické hodiny. Tehdy se pilná farářka bukovského sboru, Dagmar Ondříčková, obrátila v lázeňském městě Bohdanči na vdovu, sestru Zdenku Svobodovou, zda by se v jejím domě nemohly pravidelně konat biblické hodiny. A sestra Svobodová ochotně otevřela dveře svého domu a v jejím velkém pokoji – pokládal jsem jej za salon – se každou středu začali shromažďovat sestry a bratři z Bohdanče k biblickým hodinám. Po odchodu farářky Ondříčkové se výkladu Písem ochotně ujal pardubický farář J. Nečas a od r. 1994 do r. 2005 bukovský farář J. Doležal. Bývaly to nezapomenutelné chvíle. A přidávali se další zájemci o vykládání Bible: z Bukovky, z Habřinky, z Pardubic a dokonce až z Přelouče, a ovšem stále se střídající lázeňští hosté z celé církve. A každý si přinášel svou Bibli a třicet minut se zájmem sledoval souvislé výklady jednotlivých biblických knih. Rozhovory po výkladu bývaly někdy vzrušené, ale vždycky zajímavé. Nikdo se nenudil. A vytvořila se živá komunitka deseti až patnácti sester a bratří (sestry mívaly vždycky většinu). A rádi jsme slavívali jubilea. A sestra Svobodová nás vždycky všechny pohostinně přijímala, její věrný pes Filip nás každého u branky vítal přátelským štěkáním, a písním a výkladům tiše naslouchal pod stolem, kolem kterého jsme sedávali. V pokoji vždy vzorně uklizeném se v zimních měsících topilo plynem, ale za vytápění sestra Svobodová od nás nikdy nepřijala ani korunu... Nejprve nás opustila sestra Machačová, pak Lišková, Salonová... Se sestrou Svobodovou, která zesnula v lednu ve věku nedožitých 87 let, jsme se rozloučili v pohřebním shromáždění v bukovském kostele v úterý 2. února. „Žena, která se bojí Hospodina, ta chválena bude" (Př 31,30).

J. Doležal

Pro informaci lázeňským hostům: evangelické biblické hodiny se nyní v Bohdanči konají každou středu v 16.30 h na katolické faře a koná je bukovský farář Martin Grombiřík.

Ekumena v Hořicích

V rámci týdne modliteb za jednotu křesťanů se v Hořicích v Pod-krkonoší v děkanském kostele Narození Panny Marie sešlo asi 40 věřících ze tří církví, římskokatolické, československé husitské a českobratrské evangelické. Ekumenické bohoslužby byly připraveny římskokatolickým bratrem farářem p.Depou podíleli se na nich zástupci všech tří zúčastněných církví. Celý průběh bohoslužeb vedl římskokatolický děkan p.Adam Depa z Hořic. Kázzala farářka Církve československé husitské Eliška Zapletalová z Velkého Vřešťova a za Českobratrskou církev evangelickou posloužili modlitbou kurátor sboru Oldřich Nekvinda a čtením Bible sestra presbyterka Eva Jónová. V kázání se farářka Eliška Zapletalová soustředila na Lukášovo evangelium kap.24, v.36 až 48, které hovoří o Ježíšově zjevení v Jeruzalémě. Vzkříšený Ježíš je mezi učedníky a žádá o nasycení.

Na začátku bohoslužeb převzali zástupci tří církví u stolu Páně dřevěné hranolky jako viditelné znamení rozdělení církve. Po kázání je opět u stolu Páně svázali dohromady jako vyjádření jednoty v Ježíši Kristu. Sbírka, která po skončení bohoslužby byla vykonána, vynesla 3.640 Kč a byla odeslána na pomoc lidem v zemětřesením zničeném Haiti. Po bohoslužbách bylo uspořádáno pro účastníky ekumenického sejití posezení a pohoštění na katolické faře. Bylo to milé a přátelské setkání, které bylo takto přijímáno ze všech účastnických stran. Podobná setkání proběhla též loňského roku při Dnech židovské kultury v synagoze církve husitské, v modlitebně církve evangelické při 594.výročí upálení M.J.Husa a na katolické faře při 20.výročí sametové revoluce, kdy se hovořilo na téma svobody jako daru.

Oldřich Nekvinda
kurátor sboru ČCE v Hořicích

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890. *A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Inzerce

KURZY ANGLIČTINY V MAJÁKU s rodilým mluvčím, Ječná 19, Praha 2, 90 min. týdně do června 2010 za 2000 Kč; info www.kcmajak.cz
Tel.: 296 325 990. 607762390

č. 3

Pozvánky

SDRUŽENÍ EVANGELIKÁLNÍCH TEOLOGŮ
pořádá 8. března 2010
Teologické fórum
Novodobé biblické překlady II.
Odborné posouzení překladů některých biblických knih ve znění Bible 21 a Českého studijního překladu. Rozvíjí diskusi ze setkání 7. září 2009, kdy byli hosty členové překladatelských týmů.
Místo konání: Evangelikální teologický seminář - Stoliňská 2417 / 41A, Praha 9 – H. Počernice
(Registrace 8.30 – 9.00 h)
* Teorie překladu Bible – Mgr. Jiří Hedánek
* Překlad listu Židům ve znění Bible 21 a Českého studijního překladu – Mgr. Pavel Paluchník
* Překlad listu Galatským – Mgr. Petr Cimala
* Překlad knihy Exodus – Viktor Ber, Th.D.
* Překlad výpravných knih SZ (Knihy Samuelovy a Královské) - Lydie Kucová, Ph.D.

Srdečně zveme na toto setkání.
Cena: 130 Kč
členové SET: 100 Kč

Bohoslužby

SENIORÁT ZÁPADOČESKÝ

Českobratrská církev evangelická

AŠ, 352 01; Ne 9.30
Husovo nám. 3, f Pavel Kučera
ČERNOŠÍN, 349 58; Ne 10.00 (a.c.e); 14.30 (b.d)
Husova 249, f Jiří Marván
DOLNÍ BĚLÁ, 331 52; Út 17.30
Nový obvod 137, a. Jiří Marván
DOMAŽLICE, 344 01; Ne 9.00
Tyršova 690, f Petr Grendel
HORNÍ SLAVKOV, 357 31 Nové Sedlo; Ne 11.00, Ne 8.00 Dolní příkopy, a. Radek Matuška
CHEB, 350 02; Ne 10.15
ul. 26. dubna 5, f Marek Ryšánek
CHODOV U KARLOVÝCH VARŮ, 357 35; Ne 9.15
Dukelských hrdinů 281, f Radek Matuška
CHRÁST U PLZNĚ, 330 03; Ne 9.30
Železniční 477, f Karel Šimr
KARLOVY VARY, 360 01; Ne 9.15
Zahradní 33, j Pavel Klimeš a Radek Matuška
KDYNĚ NA ŠUMAVĚ, 345 06; Ne 9.00
Dělnická 359, a. Jan Satke
KRALOVICE, 331 41; Ne 9.00
Žatecká č. 480, f Jana Kadlecová
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ, 353 01; Ne 10.00
Lidická 189/16, f Daniel Matouš
MERKLÍN U PŘEŠTIC, 334 52; Ne 9.00
Husova 201, f Jan Satke
NEJDEK, 362 21; Ne 9.00
Husova 525, f Bob H. Ogola
OSTROV, 363 01; Ne 10.00
Jáchymovská 170 , a. Bob. H. Ogola
PLZEŇ - KORANDŮV SB., 301 50; Ne 9.30
Anglické nábř. 13, f M. + H. Hamariovi
PLZEŇ - ZÁPADNÍ SB., 301 00; Ne 9.00
Němejcova 2, a. M. Hamari
PODBOŘANY, 441 01; Ne 11.05 (a.c)
Politických vězňů 300, f Jana Kadlecová
PŘEŠTICE, 334 01; Ne 9.00
Rebcova 557, f Jan Satke
ROKYCANY, 337 01; Ne 9.30
Jiráskova 481/II, a. M. Hamari
SOKOLOV, 356 01; Ne 10.30
nábřeží Petra Bezruče 501/7, j Pavel Knorek, a. Pavel Kučera
STŘÍBRO, 349 01; Ne 10.00 (a.c.d.e), 16.00 b, Masarykovo nám. 15, a. Daniel Matouš
TEPLÁ, 364 61; Ne 9.30
Máchova 357, j Renata Šilarová, a. Daniel Matouš

Církev bratrská

KARLOVY VARY, 360 01; Ne 9.30
Bulharská 2061/29A, Jan Valeš ml.
KLATOVY, 339 01; Ne 9.30
Masarykova 367/III, David Kašper
PLZEŇ, 301 00; Ne 9.00
Doudlevecká 31, Zdeněk Šplíchal

Evangelická církev metodistická

HORŠOVSKÝ TÝN, 346 01; Ne 16.00 (b.d.e)
Nádražní 79, Zdeněk Eberle
KARLOVY VARY, 360 01; po domluvě
Zámecký vrch 45, Miloslav Čech
PLZEŇ 1 LOCHOTÍN, 323 00; Ne 9.30
Bolevecká náves 2, Zdeněk Eberle
PLZEŇ 3, 301 24 ; Ne 9.00
Husova 14, Petr Procházka
TACHOV, 347 01; Ne 10.00
náměstí Republiky 85, Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

AŠ, 352 01; Ne 9.00
Táborská 9, Alois Boháček
CHEB 1, 350 02; Ne 9.00
Libušina 4, David Sláma
CHEB 2, 350 02; Ne 9.30
Mírová 6, Jan Katušťák
KARLOVY VARY, 360 01; Ne 9.30
Závodu míru 112, Ivo Šrajbr
KRASLICE, 358 01; Ne 10.00
Fučíkova 1639
SOKOLOV, 356 01; Ne 9:30
Brněnská 486, Michal Jílek
TEPLÁ, 364 61; Ne 9.00
Havlíčkova 42, Jaroslav Pospíšil

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2010

24. února 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 10. března

Z obsahu

* *Církev závislá i nezávislá*
* *Nepravosti otců, konfirmandi bez sametu*
* *O odpuštění v politice*

Poselství k neděli Reminiscere

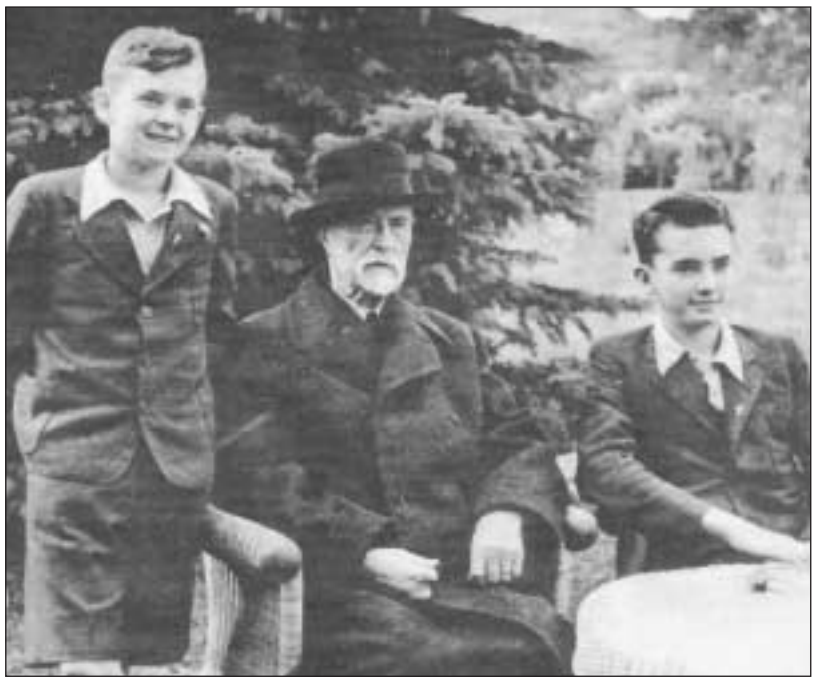

Máme pokoj s Bohem

Ř 5,1-5

Máme pokoj s Bohem? I přes všechny nářky, co se ve světě a mezi lidmi děje? I přes naše představy, co by Bůh měl nebo neměl dělat? I přes nedokonalost církve a našeho života víry? Vnímáme tolik skutečností, které se v našem vztahu k Bohu odrážejí spíš nepokojem. Tak máme pokoj s Bohem, nebo ne? Jiná varianta překladu těchto slov je „mějme pokoj s Bohem". Nejde o výzvu. Je to konstatování: Máme pokoj s Bohem, tak to vezměme jako fakt a mějme ho. Pokoj není předmětem očekávání, je tu, je jistý. Byl nám dán v odpuštění vin, v které jsme uvěřili, je zpečetěný na Golgotě. Není závislý na naší vrtkavé mysli, ani na situaci, ani na současných vinách. Závisí pouze na oběti Ježíše Krista. Je vůbec v této souvislosti něco na nás? To Bůh se s námi smířil, ne na základě našich citů, náboženskosti…, ale pro svou lásku k nám, kterou zjevil ve svém Synu. Nicméně: „Ospravedlněni jsme z víry…" Z víry, kterou jsme přijali jako dar. O ni prosme, vzdělávejme ji… To je náš úkol. A to ostatní nám bude přidáno: odpovědi na otázky, směřování našeho poslání, radost ze vztahu k Bohu, který ve svém díle neustává. A Bůh pokoje … nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen.

Daniela Brodská, farářka ČCE Kladno

Prezident Masaryk v Lánech se svými vnuky

Zpravodajství, ne přemílání frází

100 let německé Evangelické tiskové služby

3. února 1910 byla založena nejstarší ze současných německých tiskových agentur: EPD (dnes Evangelischer Pressedienst / Evangelická tisková služba, původně Evangelischer Pressverband für Deutschland / Evangelický tiskový spolek pro Německo). Výročí připomíná Chrismon (německý evangelický měsíčník) rozhovorem s Thomasem Schillerem, šéfredaktorem ústřední redakce EPD. Rozhovor se v únoru objevil na internetových stránkách měsíčníku (www.chrismon.de). V únorovém tištěném vydání „obecného" Chrismonu není, zřejmě byl zařazen do rozšířené mutace měsíčníku Chrismon Plus.

Profesionální zpravodajství s křesťanským zaměřením

EPD není „hlásnou troubou" církve (nestará se tedy, jak Schiller zdůrazňuje, o tzv. PR, o kultivaci vztahů církve s veřejností), ale nezávislou, profesionální zpravodajskou agenturou, jež kriticky zkoumá každý zdroj informací (včetně zdrojů církevních) a – což vynikne obzvláště na pozadí internetových fór a blogů, kde kdokoli zveřejňuje cokoli bez sebemenší záruky (dodejme: a nejednou s chybami přinejmenším na úrovni interpunkce) – ručí za pravdivost a kvalitu poskytovaných informací. Jako taková však sleduje především „témata církve", mezi něž Schiller počítá témata teologická a etická, témata mediální politiky, otázky sociální spravedlnosti a diakonie, problematiku „kultury a filmu" (rozdělení tleskám), ekologická témata a celou oblast mezinárodní politiky – rozvoj, globalizaci, lidská práva.

Co by jinak zůstalo světu skryto?

Zprávy dodává EPD tištěným médiím, rozhlasu, televizi a internetovým portálům. „Jsme hrdi na to, že mezi své zákazníky můžeme počítat všechny nadregionální noviny, jež vytvářejí veřejné mínění, …dále dvě třetiny všech regionálních časopisů a všechny veřejnoprávní rozhlasové vysílače," vypočítává Schiller.

Závěrečná otázka Chrismonu zní: „Co by světu zůstalo bez EPD skryto?" Z historie uvádí Schiller zpravodajství o církvi v NDR od stavby zdi až do zboření zdi, ze současnosti pak podrobný rozbor skryté reklamy ve vysílání předního německého veřejnoprávního televizního kanálu.

Srovnání s ČR

Obdoba německé Evangelické tiskové služby, tj. profesionální zpravodajské agentury s protestantským zaměřením, u nás zatím chybí. Církevní a teologická témata traktují česká obecná média zhusta přemíláním strnulých frází. Čeští novináři (včetně zpravodajů z ČTK) si běžně pletou druhou a třetí největší církev v ČR a referují o „Československé církvi evangelické". (Politolog Bohumil Doležal před časem v českých médiích objevil další eklesiologický fantom: „Církev adventistů sedmého nebe".) Pokud by kriticky hodnotili zdroje, sotva by se jim to mohlo stávat tak často. A sotva by v tuzemských novinách vycházely zprávy s floskulí „kontroverzní teolog" přímo v nadpise, pokud by se dodržovala profesionální zásada Schillerem z EPD zdůrazňovaná – oddělení zprávy od komentáře.

Za této obecné situace znamená každá seriózní zpráva (prostá chyb

Dokončení na str. 2

Aktualita

Počet čitateľov Biblie vo Francúzsku klesá

Počet čitateľov biblických textov vo Francúzsku klesá. Vyplýva to z ankety, ktorú iniciovala Francúzska biblická aliancia.

Len 37 % Francúzov má doma Bibliu a z nich len 3 % ju čítajú každý deň, alebo takmer každý deň. Prieskum uskutočnil inštitút Ipsos na vzorke 1 017 osôb a bol zverejnený v Paríži, v sídle UNESCO, počas slávnostného otvorenia výstavy s názvom: „Biblia, dedičstvo ľudstva". Zúčastnili sa ho predstavitelia politického, kultúrneho a náboženského života. Expozícia bola verejnosti prístupná do 12. februára. Z prieskumu ďalej vyplýva, že počet tých, ktorí vlastnia Sväté písmo, vo Francúzsku klesol oproti roku 2001 o 5 %.

Praktizujúci katolíci patria medzi najčastejších čitateľov biblických textov (68 %). Podľa 66 % Francúzov je Biblia len kultúrnou zmienkou, ktorá je relatívne málo prítomná vo francúzskej spoločnosti

www.krestandnes.cz

Zaostřeno na blízko

TGM

7. března to bude již 160 let od narození prezidenta Osvoboditele. V nelehké historii našeho národa byla světlá období naší státnosti, která si můžeme s hrdostí připomínat a k nim se vracet. A právě v těchto obdobích jsme dostali darem muže, kteří překročili stín malého národa. Svým rozhledem, svojí vizí a odvahou stanuli v čele a stali se následování hodným vzorem. K nim patřil především Tomáš G. Masaryk. Takového člověka nám záviděl celý tehdejší kulturní svět. Byl vzorem a posilou lidem nejen v nově vzniklé československé republice, ale zvláště v dobách nacistické okupace, v komunistické diktatuře, ale též v období po sametové revoluci.

TGM se po celý život zabýval otázkou po smyslu a opravdovosti lidské existence. Tuto otázku rozšířil - jaký smysl má naše česká minulost pro přítomnost a co musíme chtít a činit, abychom si jako národ zajistili budoucnost.

**TGM věděl, že česká otázka je i otázkou náboženskou. Přihlásil se k pohledu Palackého, který odhalil pravou velikost naší minulosti a odkazoval k reformaci české, k tradicím bratrským a husitským s výzvou k pokračování, neboť vývoj české reformace byl tragicky přerván. V jednom z odkazů Bratrství vidí humanitu jako náš národní úkol. …*humanitní ideál *vyžaduje, abychom soustavně, všude, ve všem a vždy odpírali zlému, vlastní a cizí nehumanitné společnosti a jejím orgánům, osvětovým, církevním, národním – všem. Humanita není sentimentalita, ale práce a opět práce… všecek smysl naší historie v tom je uzavřen: pochopit cíl humanitní po stránce mravní a rozumové, pochopit plně, že čistá člověckost nesmí být pouze obrozeneckým heslem, ale musí být snahou nás každého a všech…jeli však humanita cílem všeho myšlení, musí být cílem i všeho snažení, humanity se dobude jen humanitními prostředky , osvícenou hlavou a vřelým srdcem…nečekám spásy od žádné strany, ale budeme nepřemožitelni, jestliže ve všech stranách a třídách bude větší počet mužů opravdových a myslících, kteří beze všeho umlouvání a viditelného spojování, každý v kruhu svém, pracovat budou za stejným cílem. Jako viditelná církev žije církví neviditelnou, tak i my jako národ budeme žít bezpečně, jestliže nás značný počet spojeni bude tím tichým souhlasem, jenž vzniká ze správného posouzení našeho postavení světového a ze správného vysouzení toho, co a jak kde kdo máme pracovat. Pokud se nerozšíří tato neviditelná strana lidí opravdových a myslících, kteří se nebojí, když toho potřeba, pravdě dát svědectví i veřejně, všecka viditelná organisace nám nepostačí…národ náš, na počet nevelký, zápasí již druhé tisiciletí o uhájení a zachování svého bytí. Ač nerovni počtem obstáli jsme nejednou čestně, ale i slavně. Musí však být snažně připomínáno, že kdykoliv jsme zvítězili, dálo se to pokaždé více převahou ducha než mocí fysickou, a kdykoliv jsme podléhali, že tím vinen býval vždy nedostatek duchovní činnosti, mravní statečnosti a odvahy.*

S překvapením zjišťujeme, jak jsou to aktuální myšlenky i dnes. Pro nás všechny křesťany je zavazující i výzva v pokračování v nedokončené české reformaci - přinášet radostné, nadějné, nepochybující poselství evangelia.

Citace jsou z knihy Česká otázka. **Jan Trnka**

Z církví doma i ve světě

Redakce Náboženského vysílání oslavila 20 let svého působení

Před 20 lety, přesně 1. února 1990, začal Československý rozhlas pravidelně vysílat pořady s náboženskou tematikou. Tehdy vznikla Redakce náboženského života, která dodnes připravuje pro různé stanice Českého rozhlasu přenosy bohoslužeb, zprávy z církevního světa, komentáře, reportáže, debaty, dokumenty či portréty zajímavých osobností, vždy s přihlédnutím k duchovní dimenzi. Od září 2006 pod křídly stanice ČRo 6.

Vedoucím nově vzniklé redakce, tehdy čítající 4 členy, se stal Jiří Zajíc, později ho vystřídal například evangelický duchovní Miloš Rejchrt. Působily v ní známé osobnosti, jako Miloslav Fiala či Petr Kolář. V roce 2006 přešla tehdy už Redakce náboženského vysílání pod ČRo 6 a jejího vedení se ujal bývalý redaktor Svobodné Evropy Daniel Raus. Bez ohledu na osoby a obsazení zůstala přitom jedna věc beze změny: potřeba přinášet do českého éteru informace o dění z takzvaně „náboženského světa". Daniel Raus k tomuto často používanému termínu říká: „Kdybychom šli do hloubky, zjistíme, že existuje jenom jeden svět, který je jak politický, tak i náboženský. Že politická a kulturní dimenze veřejného života se s tou duchovní prolíná, ať už to připouštíme nebo ne."

Mezi oblíbené a tradiční pořady redakce patří především Křesťanský týdeník, vysílaný na Radiožurnálu v sobotu od 9.05 do 10.00, a přímé přenosy bohoslužeb z různých církví a míst ČR, jež vysílá stanice Praha v neděli po deváté hodině. Křesťanský týdeník na Radiožurnálu má zhruba 220 000 posluchačů. Přímé přenosy bohoslužeb, sleduje asi 130 000 lidí. „Je to neuvěřitelný úspěch, protože potenciální posluchači jsou právě v tom čase v kostele. Poslechovost našich pořadů se ale samozřejmě odvíjí hlavně od sledovanosti té které stanice. V obou těchto případech jde z rozhlasového hlediska o skvělé časy," vysvětluje Raus. „Myslím, že i postavení náboženské redakce v rámci rozhlasu je velmi dobré a stabilní. Vedení ČRo si uvědomuje její důležitost a dává nám v mnoha směrech skutečně zelenou," uzavírá vedoucí redakce.

Pořady s duchovní tematikou vysílá i stanice analytické publicistiky ČRo 6. Jsou to především: cyklus Kořeny – reflektující abrahámovská náboženství pohledem současníků, magazín Zaostřeno na církve a desetiminutové úvahy nabízející duchovní inspiraci nazvané Slovo na neděli. V té z 30.1.2010 se mluví právě o 20 letech vysílání náboženské redakce Českého rozhlasu. Její zvukový záznam naleznete na http://www.rozhlas.cz/na-bozenstvi.

(red. zkráceno)

Web věnovaný pronásledovaným křesťanům

Internetové stránky věnované současnému pronásledování křesťanů byly spuštěny z podnětu Sítě katolických rádií a televizí (Catholic Radio and Television Network, CRTN) působící v rámci sdružení Kirche in Not, jehož činnost je zaměřena na podporu církve v nouzi.

Internetová stránka www.wheregodweeps.org je nazvaná "Kde Bůh pláče – zaostřeno na utrpení církve" (Where God Weeps – the suffering Church in focus). Chce poskytovat návštěvníkům celkové informace o situaci v zemích, kde jsou křesťané vyháněni nebo zabíjeni, a sbírat svědectví biskupů, kardinálů a misionářů k tomuto tématu. Kdo tyto stránky navštíví, může zjistit, jak i v 21. století lidé stále nasazují svůj život, aby šíření evangelia přinášelo plody, jak se zvěstuje Pán i v místech, v nichž panuje diskriminace a pronásledování křesťanů. Základním formátem stránek je reportáž, která se připravuje každý měsíc, vždy v jiné zemi. Jde o 12minutový dokument, ve kterém se poskytují statistické údaje, celkový přehled o situaci a svědectví nebo rozhovor s některým z představitelů místní církve.

"Kde Bůh pláče" se nezastavuje jen na rovině informace, ale soustředí se také na konkrétní návrhy. Seznamuje návštěvníky s možnostmi finanční podpory pro evangelizační činnost a pro semináře a ukazuje podporu, kterou nabízejí libanonské diecéze křesťanům, kteří tam žijí jako uprchlíci.

Proběhl II. den modliteb za mír ve Svaté zemi

V neděli 31. ledna 2010 proběhl již II. světový den modliteb za mír ve Svaté zemi, informují internetové stránky Tiskové kanceláře Konference biskupů Slovenska. Františkánský kustod Svaté země Pierbattista Pizzaballa řekl, že zatímco minulý rok se do modlitební iniciativy zapojilo na 800 církevních společenství na celém světě, letos jejich počet přesáhl jeden tisíc. „Jeruzalém je fascinující město," prohlásil páter Pizzaballa, „ale i velmi rozdělené, trýzněné neshodami. Skutečnost, že miliony lidí ve světě se sjednotily ve společné modlitbě za Jeruzalém, je silné znamení a zcela jistě zanechá stopu." Světový den modliteb za mír ve Svaté zemi je zaměřen především na mladé lidi a jak informují internetové stránky www.zenit.org, pořádají ji italské mládežnické organizace Papaboys, Youth for Life a Chapels of Perpetual Adoration in Italy.

Papež Benedikt XVI. v úterý na náměstí sv. Petra ve Vatikánu řekl k poutníkům, že byl v duchu se všemi modlícími se, a vypustil dvě bílé holubice jako symbol míru a pokoje. Informovaly o tom internetové stránky www.romereports.com.

Zpracovala: Zuzana Dvořáková, ERC

Zpravodajství, ne přemílání frází

Dokončení ze str. 1

věcných, metodických, gramatických) z domácí či světové ekumeny v českém mediálním rybníčku hotovou revoluci. Tak tedy po vzoru německé Evangelické tiskové služby jenom houšť – na stránkách Kostnických jisker i jinde!

František Schilla

Odkaz:

Schilla, F.: Církev ryze virtuální aneb Od Doležala k Doležalovi, Britské listy 24.10.2005

Několik poznámek k diskusi o muslimech

Diskuse o islámu a vyhlídkách soužití muslimů se západní společností probíhá neustále a stránky ET-KJ v tom nečiní výjimku. Někdy na úrovni vědecké diskuse, někdy v podobě kampaně, která má ospravedlnit navrhovaná opatření na řešení problému. Občas jsem se této diskuse i účastnil (např. Otazníky nad stavbou plotu, č.1/2007). Protože nesdílím některá neustále opakovaná tvrzení a argumenty, cítím potřebu vyslovit formou několika poznámek svoje stanovisko.

1. Muslimský svět dnes představuje přes miliardu lidí žijících v mnoha desítkách států. Jsme neustále zaplavováni nesmírným množstvím informací, z nichž si vybíráme některé tak, abychom podepřeli ten či onen názor. Účelovým výběrem faktů lze vykreslit islám buď jako obraz nepřítele, nebo jako zdroj osobní inspirace, duševní stability a národní či rodinné identity velké části lidstva.

2. Historie sousedství islámu se Západem trvá přes 1400 let a vyzdvihování toho či onoho motivu rovněž slouží k podepření v podstatě jakéholiv stanoviska. Muslimové vypichují křižácké války nejenom jako symbol západní agrese, ale také jako doklad pomíjivosti západního snažení na jejich půdě. Křižácká království trvala sto let a poté roztála jako sníh v rozpálené poušti. My vyzdvihujeme data 1453 a 1683 jako mezníky v pokusu islámu dobýt Evropu. Já považuji za klíčové datum 1798, kdy Napoleon svým tažením do Egypta zahájil éru západní snahy kontrolovat, organizovat a ovládat území dnešního Blízkého východu. V 19.století sloužila tomuto účelu podpora stability upadající Osmanské říše a oddalování jejího rozkladu; poté, co tato říše spáchala harakiri vstupem do 1.světové války na špatné straně, následoval její rozpad a rozparcelování muslimského světa podle potřeb Anglie a Francie. Libanon, Sýrie, Jordánsko, Saúdská Arábie, Irák, britské mandátní území Palestina: to jsou uměle vytvořené celky s uměle narýsovanými hranicemi nerespektující kočovný způsob života obyvatel. Po 2. světové válce vznikly státy Pákistán a Izrael. Všechny tyto procesy uvrhly rozsáhlou část světa do nestability a Západ se neustále snaží tuto nestabilitu držet pod kontrolou nebo alespoň vojensky ovládat strategická území.

3. Vývojově prošel islám obdobím prvotní expanze, vrcholu a duchovního rozkvětu kolem roku 1000 a poté ustrnutí a stagnace: o příčinách této stagnace se diskutuje neustále. Mezi myšlenkovou strukturou společnosti vzešlé z křesťanství a společnosti vzešlé z islámu je tedy vývojový rozdíl mnoha set let. Každý pokus překlenout tento rozdíl má podobu buď násilné modernizace (Atatürk), nebo povrchního pozápadnění a vybavení předmoderně myslících lidí technologiemi a zbraněmi moderního věku. Průvodním jevem na straně muslimů potom musí být stres, vnitřní nejistota a pocit vykořenění: ostatně terorismus je zbraní slabších. U menšin žijících pod tlakem západní sekularizované společnosti mohou být tyto jevy intenzivnější.

4. Problém soužití s islámem má stránku náboženskou, hospodářskou, politickou, bezpečnostní a lidskoprávní. Pokud se omezíme pouze na problematiku lidských práv, skončíme u kladení nesplnitelných požadavků a protože nebudou splněny, vystupňováním radikální kritiky. Pokusme se např.domyslet, co znamená zdánlivě samozřejmý požadavek Benjamina Kurase (Situace křesťanů se zhoršuje, č.4/2010) trvat na reciprocitě náboženské svobody islámu na Západě výměnou za stejně zaručenou svobodu křesťanství a křesťanů v islámských zemích.

Vzhledem k naprosto rozdílnému stupni ve vývoji a struktuře myšlení je tato podmínka předem nesplnitelná a nemá to nic společného se zlou vůlí muslimů: prostě pro ně tato podmínka nemá žádný smysl. Může být dočasně splněna jen přímou politickou nadvládou Západu nebo formálně splněna podporou místních diktátorů navenek prozápadních. A když splněna nebude, máme se vrátit na Západě o několik set let zpět a začít se chovat k muslimům tak, jako se středověk choval k Židům? Co jiného znamenají hesla radikálních skupin, že pokud se nepřizpůsobí, mají táhnout tam, odkud přišli? To je samozřejmě pouze heslo určené veřejnosti, nikdo neví, jak bez války a okupace donutit muslimské státy vzít si k sobě zpátky evropské muslimy.

5. Předpokladem rozumného a umírněného přístupu k problému muslimů mezi námi je přijetí premisy, že tento problém nemá definitivní řešení. Je potřeba se s ním naučit žít. Jakýkoliv pokus problém vyřešit je buď založen na optimistických iluzích (idea multikulturalismu), nebo připravuje cestu uskutečnění nějaké formy etnického a náboženského vyčištění území. Ovšem takové čištění se ze své vlastní logiky nikdy neomezí pouze na jednu skupinu obyvatel, ale má tendenci zahrnovat další: ostatně Hitler neměl v úmyslu pouze zbavit svět Židů, ale také vyčistit německý národ od všech ostatních příměsí, např. duševně nemocných. Proto dnes považuji za nebezpečné vyvolávat z hrobu antisemitismu ducha kolektivní viny kohokoliv, i kdyby nás k tomu vedl tak ušlechtilý cíl, jakým je obrana hodnot křesťanské Evropy.

Miloš Hübner

Proč se musí o husitech mluvit jen špatně

Nejdříve jsem si myslel, že je to kvůli tomu, že byl celý český národ prohlášen za kacířský, dán papežem do klatby a vydáno proti němu pět křížových výprav (s tou proti Jiřímu z Poděbrad šest). Komu se ublížilo, o tom se už těžko může mluvit dobře, to je v logice věci. Od doby papeže Jana Pavla II. už sice platí "Hus ano, husité ne", přesto se člověk nemůže zbavit dojmu, že to obojí spolu souvisí. Přece jenom, kdyby byl Hus odvolal a nepovažoval Krista za vyšší instanci než koncil a papeže, nebo kdyby se nebyla stala ta hloupá chyba, že ho poslali na hranici, mohlo být všechno úplně jinak. Nebo aspoň kdyby se ti husité nebyli bránili! Křižáci vybavení odpustky mohli těžko pobít všechny, jako se to přihodilo svého času albigenským, a zbytek by se byl podřídil. Palacký a Jirásek by nebyli mohli otravovat národ svými bludy (abych byl formulačně na výši, měl bych napsat jiráskovsko-nejedlovskými - to už je teď ustálené novinářské klišé) a Masaryk by nebyl prohlásil: "Tábor - náš program" (ale prý to byl jenom takový úlet, říkají dnes historici).

Všechno jsou to důvody buď náboženské nebo ideové, ty však tu dnešní zavilost vůči husitům sotva opodstatní. A určitě nás kvůli nim nebudou mít v EU méně rádi.

Až když jsem si teď přečetl článek bratra Herolda o těch španělských jezuitech, hodnotících příliš velké soukromé majetky jako krádež, mě napadlo, že je tu ještě jeden, pádnější důvod. Oni ti husité totiž vymysleli čtyři artikuly pražské, z nichž jeden zní: aby byli staveni smrtelní hříchové, t.j. aby byl potrestán každý přestupek proti zákonu, ať už se ho dopustí pán či kmán, laik či kněz, chudák či boháč. Oni to ovšem pouze nedeklarovali, šli dál než ti španělští jezuité a jali se to prakticky provádět, např. tím, že netrpěli lichvu a prostituci. Že může být úplně všechno kšeft a že obchodník nahromadí takový majetek, až má větší moc než král, to je nemohlo napadnout ani ve snu. Ti by asi koukali, co je to lobbing, justiční mafie a falešný doktorát! Ale co chcete od "smečky vrahů a žhářů", jak se o husitech trefně vyjádřil v předminulém století arcibiskup pražský Schwarzenberg blahé paměti?

Jaroslav Kraus

Z dopisů čtenářů

Vážená redakce,

chci připomenout k článku o Kamerunu ve 4. čísle ET- KJ:

Před druhou světovou válkou, během ní i po ní působil v Kamerunu český misionář Mirko Mikolášek, bratr zemřelého faráře ČCE Adriana Mikoláška. Myslím, že tam vykonal velký kus práce. 1957 spolu s kamerunským seniorem Buonjo Mukoko navštívili některé sbory ČCE v ČSR. Bratr Mukoko přednášel velmi živě a bratr Mikolášek překládal. V té době to byla veliká vzácnost, když přijel cizinec, a k tomu ještě Afričan. Možná, že se někteří ze čtenářů na tuto milou návštěvu – která pochopitelně neměla pozornosti státních úřadů - pamatují.

S pozdravem

Libuše Soběslavská

Umění české reformace

Ve výstavní síni Císařská konírna na Pražském hradě probíhá kulturní veřejností velmi sledovaná výstava - Umění české reformace 1380-1620. Jedná se o průkopnický výstavní počin. Na výstavě je soustředěno přes 120 významných uměleckých děl (sochy, malované oltářní desky, iluminované rukopisy, výtvory uměleckých řemesel). Expozice dokládá výtvarnou tvorbu vysoké úrovně, vzniklou v českém reformačním prostředí uvedeného období. Objevně ukazuje zásadní změnu oproti dosavadnímu chápání náboženského obrazu. V reformačním pojetí jsou výtvory výtvarného umění, na rozdíl od pojetí katolického, představeny nikoliv jako předmět uctívání až zbožštění. Jsou naplněny jiným obsahem a jinou funkcí - jejich účel je chápán především jako didaktický či dekorativní. "Umění se tak zbavuje středověkých magických a náboženských funkcí a jeho nové funkce ve společnosti dostávají již novodobý, moderní ráz."
Vztah k uměleckým dílům ve sledované době (1380-1620) v prostředí husitském, utrakvistickém, luterském, kalvínském i bratrském názorně ukazuje jednak určitou jinakost v přístupu k výtvarnému umění jednotlivých reformačních církví, jednak vývoj od kritiky úcty k obrazům v chrámovém prostoru (Matěj z Janova na konci 14. století) k rozkvětu výtvarné tvorby v utrakvismu i luterství, až po kalvínské obrazoborectví ve svatovítské katedrále roku 1619. Uveďme zde jako příklad tolerance postoj Jednoty bratrské v 16. století, která ve své modlitebně neužívala oltářních obrazů, ale nezničila je a odložila, "kdyby potřebí bylo jiným" (viz ET-KJ,1979,č.35).
Na výstavě jsou představeny výtvory z významných středisek českého nekatolictví, nejen z Prahy, ale také z Hradce Králové, Kutné Hory či Chrudimi. Pozornost zcela jistě upoutá vyobrazení M.Jana Husa na hranici, a to na křídlech gotického oltáře z 15. století z kostela sv. Václava v Roudníkách u Chabařovic na Ústecku. Jak se zachovalo i přes protireformační období? V pobělohorské době bylo totiž přemalováno a teprve při restaurování oltáře v druhé polovině 20. století byl pod přemalbou odhalen Husův obraz (viz ET-KJ,1968,č.37). Takových případů by se dalo uvést více. Snad za všechny: před nedávnými léty objevený freskový obraz M. J. Husa na zdi kostela Nejsv. Trojice v Písku. (viz ET-KJ,1997,č.25). Tyto příklady přemaleb husovské ikonografie jsou jistě významným dokladem katolického protireformačního obrazoborectví, jak na to ostatně nedávno trefně upozornil referát v deníku MF Dnes.
Mezi výstavními exponáty upoutá pozornost také řezaný oltář Mistra IP z Týnského kostela v Praze (hlavního utrakvistického chrámu) z roku 1439, Litoměřický graduál s vyobrazením M.J.Husa, který je z hořící hranice brán do nebes, jako přímluvce českého národa dále Jenský kodex či Klaudiánova mapa Čech z počátku 16.století. Ta je vystavena vůbec poprvé a znázorňuje tehdejší konfesní rozdělení podle lokalit.
Výstava je uspořádána k 400. výročí Majestátu Rudolfa II. O náboženské svobodě z roku 1609 (ten je zde také vystaven). Záštitu nad úspěšnou a přínosnou výstavou převzali paní Livia Klausová, manželka prezidenta republiky, kardinál Miloslav Vlk a bratr Pavel Černý, bývalý předseda Ekumenické rady církví a Rady Církve bratrské. Jako zajímavost uvádím, že zmíněný Jenský kodex byl předmětem historického zkoumání a tematem disertační práce dnešního kardinála M. Vlka v době jeho studia na Filozofické fakultě UK (1960) Ten také o něm publikoval několik obsáhlých studií ve vědeckém tisku.
Nakonec praktická poznámka a pozvání - výstava je otevřena do 4. dubna t.r.

Michal Flegl

Klaudiánova mapa Čech

Duch, duše, tělo

"Pneumatosomatika" u K. Čapka a J. Updikea

„Já vám řeknu, čisté svědomí, to je ta nejlepší hygiena; a kdyby lidé byli spravedliví, snad by ani nemuseli umřít, " praví Karel Čapek ústy pana Krále v závěru Povídky o ztracené noze. Nelze přeslechnout biblickou inspiraci: „Odplata za hřích jest smrt." (Ř 6,23a) Stejnou inspiraci prozrazují některé povídky Johna Updikea z posmrtně vydané sbírky.

Pneumatosomatika. Dlouhé vedení

Hrdinu povídky Vysvobozen (s. 27-37) užírá a stravuje manželská nevěra, jíž se dlouhodobě dopouští. („V cizoložství nebyl dobrý…".) Začne trpět žaludečními potížemi – gastritidou. Doktorovi tvrdí, že je přetížen prací. Na jeho radu, aby „zvolnil", rezignuje Henry na (dobrovolnický) post spoluvedoucího v církevní kampani na opatření financí, vzdá se též kávy a cigaret. Zdraví mu to ovšem valně nezlepší ... Věc se do roka překvapivě vyřeší sama, když se Henryho milenka Leila s manželem odstěhuje na Floridu, tj. do jiného státu USA. Po letech Henry jako vdovec někdejší milenku znovu navštíví. Náhle jej některé věci (zejména vulgarita v Leilině slovním projevu, kterou si dříve tolik neuvědomoval) šokují. Přitom bolestně pocítí zahlodání „té staré bestie" – dávných žaludečních potíží. Ze schůzky, od níž si oba cosi nejasně slibovali, vycouvá. Konečně je, jak výslovně konstatuje i Leila, vysvobozen …
Kdejaký medik by poukázal na ty-pické příznaky psychosomatické – tj. na propojenost psychiky s fungováním tělesné schránky. U Updikea je však – podobně jako u Čapka – navíc přítomen duchovní rozměr. Domnívám se tudíž, že v dané souvislosti je na místě hovořit spíše o „pneumatosomatice".
Karel Čapek v Povídce o ztracené noze zúročil rodinnou tradici (byl synem lékaře), John Updike v povídce Vysvobozen vlastní celoživotní zkušenosti pacienta (zejména v oboru dermatologie, tj. kožních chorob; dle dermatologů vývoj kůže těsně souvisí s vývojem mozku). U obou autorů je přítomen ještě další odvozeně biblický moment, totiž motiv „dlouhého vedení": člověku až postupně (dodatečně, se značným opožděním) to či ono „dojde" (u Updikea běží – vedle úrovně teologické – typicky o „dlouhé vedení" mužské, pokud jde o pochopení dynamiky partnerských vztahů).

Koitus bez koexistence (Updike ve stopách Bartha)

Jak se oba autoři v pojetí „pneumatosomatiky" liší? U Updikea připadá státu (vrchnosti) role statisty v pozadí. Ne tak u Čapka! Shrňme Čapkův příběh: Lojzík simuluje za Rakouska ztrátu končetiny, pobírá invalidní důchod ještě za republiky, noha mu následně začne usychat; uzdraví se, až když si po úřadech „vyběhá" úřední uznání nohy. Až na detaily běží o příběh jako vystřižený z čítanky pro rakousko-uherské žactvo. Čapek jako by spolkl i s navijákem rakousko-uherská teokratická schémata: stát má atributy téměř božské. Vyzněním (dodejme: lehce pověrečným vyzněním) Čapkovy povídky je zpochybněno simulantství jako takové, bez ohledu na politický kontext. (Mnohým Čapkovým čtenářům mohla morální nezávadnost simulantství za totality – a tudíž předteologická, ano pověrečná stránka Čapkova pojetí „pneumatosomatiky" – dojít až v době polistopadové, kdy nejeden majitel tzv. modré knížky nezačal stonat, ale naopak dělat čest českému demokratickému státu ve špičkovém sportu.)
Faktické zbožnění vrchnosti / státu je u (dobře presbyteriánského) Updikea nemyslitelné. (V povídce Lekce němčiny z téže sbírky je profesorka němčiny opakovaně označena za „Hitlerovu couru" toliko kvůli někdejšímu členství ve Svazu německých dívek / Bund Deutscher Mädel, přestože běželo evidentně o členství „dobrovolně povinné".) Teologické zázemí, které Čapek neměl, je totiž Updikeovi vlastní. „Pneumatosomatická" povídka Vysvobozen (stejně jako např. povídka Výpadek) by mohla nést v záhlaví známé diktum Karla Bartha, s nímž se podle mého názoru Updike jako příznivec Bartha nemohl minout: „Koitus bez koexistence je démonská záležitost."

František Schilla

Odkaz:

Updike, J.: My Father's Tears and Other Stories. Hamish Hamilton 2009

Johann Christoph Blumhardt (16.7.1805–25.2.1880)

Württemberský probuzenecký kazatel a učitel na Basilejské misijní škole, vyrostlý v ovzduší „učeného švábského pietismu", vešel do církevních dějin svým duchovním zápasem o uzdravení Gottliebin Dittusové ve sboru v Möttlingen (1842-43), po němž následovalo v místě i v okolí velké probuzení. V roce 1852 zakoupili jeho přátelé Bad Boll, které se stalo útočištěm lidí hledajících odpuštění, duchovní a tělesné uzdravení. (Od r. 1869 s ním zde spolupracoval jeho syn Christoph.) Blumhardt pochopil, že duchovní dary nejsou jen výsadou prvotní církve, ale že je vítězný a přítomný Ježíš Kristus dává i v přítomnosti a že má stejnou moc jako kdysi. Vlna probuzení sice časem opadla, ale Blumhardt ve všech těch událostech viděl závdavek nových Letnic, předzvěst zaslíbené Boží budoucnosti, spásy veškerenstva, „napravení všech věcí" (Sk 3,21), které má předcházet druhý příchod Kristův. Touto univerzální nadějí nás povzbuzuje dodnes.
Vydával Příručku misijních dějin a zeměpisu (1828-37), Listy z Bad Bollu (1873-80), kázání a pobožnosti.
„Milý křesťane, jednej tak, abys jednou blahoslaveně zemřel! Ale Pán Ježíš chce víc. Nechce jenom mé a tvé vykoupení, chce vykoupení celého světa, zlu, které vládne ve světě, chce učinit konec, chce vysvobodit celý svět, který se pohybuje v samé bezbožnosti."

B. Vik

Predvalné zhromaždenie Svetového luteránskeho zväzu pre Európu bude v Bratislave

Predvalné zhromaždenie Svetového luteránskeho zväzu pre Európu sa bude konať v dňoch 13. – 17. marca 2010 v Bratislave za spoluorganizácie Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku.
Svetový luteránsky zväz so sídlom v Ženeve združuje 140 národných evanjelicko-luteránskych cirkví – to je asi 68,9 milióna evanjelických veriacich. Zastrešuje cirkvi, ktoré nadväzujú na učenie reformátora Martina Luthera. Spravidla každých šesť rokov sa koná valné zhromaždenie SLZ (posledné bolo vo Winnipegu v roku 2003) spolu s rôznymi sprievodnými akciami, na ktorých sa zúčastňujú delegáti zo všetkých luteránskych cirkví na čele so svojimi najvyššími cirkevnými predstaviteľmi.
Pred každým valným zhromaždením sa konajú tzv. predvalné zhromaždenia jednotlivých regiónov. Predvalné zhromaždenie SLZ pre Európu sa bude prvý raz v histórii konať v Bratislave, a to v dňoch 13. – 17. 3. 2010. Je to veľká česť pre našu cirkev, a zároveň i veľká zodpovednosť, aby sme dobre zvládli túto významnú úlohu.

ECAV na Slovensku

Michal Flegl sedmdesátiletý

Dlouholetý autor našeho listu, PhDr. Michal Flegl, se 7. března t.r. dožívá sedmdesáti let. Jak neuvěřitelně rychle uběhlo desetiletí od doby, kdy jsme si připomínali jeho šedesátiny (viz ET-KJ 2000,č.8). Ani v uplynulých letech však náš jubilant nezahálel a pokračoval v práci na svých tradičních, ale i nových tématech. Pragensia jsou jeho celoživotní láskou, a tak není divu, že se z podnětu bratra ing.Daniela Touška ujal zpracování souboru církevních památek v Praze. Soupis, který doplnil synchronní chronologií českých a evropských dějin i odkazy k judaismu a islámu, vyšel v rámci evropského projektu "Církevní turistika" jako DVD. K církevně historické tematice je soustředěna i kapitola o břevnovských evangelících v "Knize o Břevnově". Do tohoto rozsáhlého díla napsal M.Flegl také kapitoly o obcích sousedních (Střešovice, Ořechovka, Liboc, Ruzyně). Právě pražská Ořechovka a její pozoruhodný historický a urbanistický vývoj zaujala Flegla natolik, že jí věnoval samostatnou publikaci - "Ořechovka. Od vinice přes barokní zahradu k zahradní čtvrti". Všímá si v ní jak osobnosti významného ekonoma-merkantilisty Jana Kryštofa Bořka (původní název zahrady byl totiž Bořekovka), tak i stavebního vývoje zahradní čtvrti Ořechovky, první moderní pražské vilové kolonie po roce 1918. V regionálním časopisu "Břevnovan" pak otiskuje jako volné pokračování "Galerii osobností z Ořechovky a Hanspaulky". Tam vyšly portréty evangelíků architekta Bohumíra Kozáka, církevních historiků Ferdinanda Hrejsy a Rudolfa Říčana, právě tak jako historiků Kamila Krofty, Františka Roubíka, Josefa Šusty a Bedřicha Mendla. Časopis "Břevnovan" v minulých ročnících též přinesl Fleglovy články o starých Střešovicích a jejich památkách. V odborném tisku vyšla ještě drobnější pragensia, např o renesančním Kurzově letohrádku na Hradčanech, spjatém s pobytem astronoma Tycha Braha či o Strahovském klášteře. Rozsáhlejší studie je věnována sociální struktuře a geografickému rozmístění tolerančních evangelíků v Praze a ve středních Čechách v roce 1782.

K trvalým Fleglovým studijním zájmům patří dějiny českého dějepisectví. Mezi příspěvky z toho oboru jistě patří publikace "Cyril Merhout -historik nejen Malé Strany". Sleduje v ní dílo známého pražského historika, ale upozorňuje také na jeho další práce, zvláště z dějin školství (včetně monografie o J.A.Komenském). K studii o Merhoutovi se kromě zmíněných článků v Břevnovanu řadí další statě o českých historicích, publikované v odborném tisku (Jan Dyk, Antonín Frinta, Ferdinand Hrejsa, Karel Němec a další).
Své stálé lásce, Kostnickým jiskrám-evangelickému týdeníku, zůstal M.Flegl věrným i v minulém desetiletí. Připomeňme, že jeho první článek v našem listu vyšel již v roce 1963 a zahájil tak řadu větších i menších příspěvků, publikovaných od té doby až dodnes (celkem více než 350 článků, z toho od roku 2000 přes 30).
Částečně nový badatelský zájem vyjadřuje spolupráce s časopisem "Rodopisná revue". M.Flegl vyšel ze svých starších statí a z publikace (z roku 1970) o životě a díle regionálního historika Jana Dyka (1860-1926), svého pradědečka. Rodopisné studium se z dějin rodu Dyků rozrostlo i na postižení minulosti rodů spřízněných. Tak vznikla řada statí z kulturních a sociálních dějin, publikovaných v uvedené revue a pak souborně vydaných v samostatných publikacích v edici "Pramínek". Jsou to: "Příběh mlynářského a lesnického rodu Dyků" (sv.13) a "Jan Dyk a rody spřízněné" (sv.19). Nyní vychází další "pramínkový"svazek, obsahující výběrovou bibliografii jubilantových historických prací.
Také přednášková činnost patří k nepominutelným aktivitám bratra M.Flegla. Jistě je to v první řadě jeho pedagogické působení na naší Evangelické teologické fakultě UK. Po 19 let (od roku 1990) zde přednášel české dějiny a vedl proseminář pomocných věd historických. Oblibě u posluchačů se těšily jeho pravidelně pořádané exkurze po pražských církevních památkách. Životní kapitolu také znamenaly přednášky v odborech Kostnické jednoty a v evangelických sborech, konané nejen v Praze, ale i po celých Čechách (včetně konferencí Evangelického díla).
Co popřát bratru Michalovi k jeho životnímu jubileu? On sám se rád vrací k výroku historika české architektury Aloise Kubíčka (evangelíkům je známý jako objevitel zbytků Betlémské kaple). A ten výrok zní: "Historik nikdy neodchází do penze!" Takže milému jubilantovi přejeme vedení laskavou Boží rukou do dalších let a k další práci na poli historie.

Jiří Kleiner - Ota Tíma

Církevní Chotěboř pro seniory

Vždy počátkem června probíhá v Chotěboři u Havlíčkova Brodu rekreační pobyt starších členů nejen naší církve ČCE. Nevím, kdy tento nápad vznikl a kdo se o jeho uskutečnění zasloužil: snad sestra Květa Smolíková, nebo bratr Jiří Lejdar? Nevím. Já sama jsem se poprvé zúčastnila v roce 1986 a od té doby jezdím každoročně.
Co mne tam láká? Nejen staří známí, se kterými se vždy sejdu, ale i ti, kdo přijíždějí poprvé: jsou zajímaví a mají nové postřehy i podněty. Potom krásné umístění tábora uprostřed lesa a romantická krajina kolem říčky Doubravky. A v neposlední řadě nesmírná laskavost a péče vedoucích členů, jejich spolupracovníků a personálu v kuchyni.
Bydlíme v moderních pokojících ve dvou dlouhých chatách, které prošly v posledních letech rekonstrukcí; topení je ústřední, celý den teče teplá voda. K dispozici je knihovna, denně se můžeme zúčastnit biblického vzdělávání a večer připraveného programu. Nechybí ani každoroční výlet do blízkého okolí a denní vycházky do přírody nebo nedalekého městečka. Asi desetidenní pobyt je cenově dostupný. Je škoda, že některá místa zůstávají neobsazena. Možná, že je obsadíte letos Vy?

Milena Potměšilová

Pobyt seniorů se koná letos v termínu od pátku 18. do neděle 27. června. Cena 2.500,- Kč. Doprava autobusem z Prahy přímo do střediska a zpět. Terén je schůdný i pro ty, kdo chodí s holemi. Stravování včetně diet bez příplatku. Pobyt není vyhrazen jenom členům církve, rádi přivítáme každého, kdo chce strávit příjemné dny ve společenství věřících lidí v pěkné vysočinské přírodě.

Přihlášky a další informace:
D. Rotkovská, FS Libčice n. Vlt., 233930823, 776798580.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Inzerce

Kurzy angličtiny v Májáku s rodilým mluvčím, Ječná 19, Praha 2, 90 min. týdně do června 2010 za 2000 Kč; info www.kcmajak.cz
Tel.: 296 325 990. 607762390

č. 3

Evangelická církev metodistická,

farnost Plzeň 3, Husova 14,
http://www.umc.cz/maranatha,
E-mail: maranatha@umc.cz

srdečně zve rodiče, učitele nedělních besídek, pracovníky s dětmi, kazatele, diakony, další zájemce/služebníky mezi dětmi
na sobotu 6. 3. 2010 od 9.45 h.

Přednáší Jan Bíca na témata:
* Duchovní péče o děti v rodině
* Radikální křesťanský život - je to i pro děti?

Předpokládaný konec v 16 h.

Každé téma zabere cca 90 minut. Účast je bezplatná. Zájemci si budou hradit pouze oběd (objednaná pizza). Během setkání bude vykonána sbírka na podporu Sdružení Samuel, Biblická práce pro děti.*
Přihlašování do konce února u Soni Černé, mob. 777570658.

* Jan Bíca je vedoucí Sdružení Samuel, Biblická práce pro děti, které je nedenominační křesťanskou organizací, založena roku 1990 s cílem šíření biblického poselství zejména mezi dětmi a mládeží. Sdružení se během své existence podílelo na misijní práci mezi dětmi na českých školách i ve východní Evropě a organizovalo také oblíbenou Biblickou školu pro pracovníky s dětmi. V současné době se Sdružení Samuel věnuje pořádání seminářů o práci s dětmi a organizace každoroční Dětské konference v rámci Křesťanské konference KMS.

Bohoslužby

Seniorát Praha - Město

Českobratrská církev evangelická
Praha 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer
Praha 1, Nové Město; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová
Praha 1 - Staré Město; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek
Praha 2 – Vinohrady; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková
Praha 3 – Jarov; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková
Praha 3 - Žižkov I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; f O. Pellar
Praha 3 - Žižkov II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal
Praha 4 – Braník; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar
Praha 4 – Modřany; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm
Praha 4 – Nusle; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeříková
Praha 4 – Jižní Město; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek
Praha 5 – Radotín; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová
Praha 5 – Smíchov; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš
Praha 6 - Dejvice – Bubeneč; Ne 9.30 Dr. Z.Wintra 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová
Praha 6 – Střešovice; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný+f Lenka Ridzoňová
Praha 8 – Kobylisy; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt
Praha 8 – Libeň; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur
Praha 9 - Horní Počernice; Ne 9.30 Třebešovská 2101/46; f P. Firbas
Praha 10 – Strašnice; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký
Praha 10 – Uhříněves; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír
Praha 10 – Vršovice; Ne 9.30 Tulská 1/14; f J. Ort

Ochranovský seniorát
Praha-Ochranovský sbor; Ne 9.30 Praha 4, Michelská I/7; f E. Šormová

Církev bratrská
Praha 1 – Staré Město, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot
Praha 2 - Nové Město, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner
Praha 3 – Žižkov, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta
Praha 4 - Jižní Město, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip
Praha 4 – Šeberov, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart
Praha 5- Smíchov, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík
Praha 6 – Dejvice, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko
Praha 9 – Černý Most, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.00 Ve Žlíbku 168, M. Kloubek
Praha 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek
Praha – mezinárodní sbor, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů
Praha 3, Ne 10 .00 Vinohradská 68
Praha 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilov
Praha 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris
Praha 4 – Pankrác, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš
Praha 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická
Praha 2 – Nové Město, Ne 9.30 Ječná 19, f P. Hradský
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, f R. Novotný
Praha 10 – Strašnice, Ne 10.00 Vilová 26, f P. Kuchynka

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7/2010

10. března 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 17. března

Z obsahu

* *Jenský kodex*
* *Pryč od toho špatného*
* *Sedm darů milosti 1. část*

Poselství k neděli Laetare

BYL JSI BOHEM POTĚŠEN, PROTO TEĎ MŮŽEŠ POTĚŠOVAT... 2 K 1,3–7

Apoštol Pavel s neochvějnou jistotou a obrovskou vděčností vyznává, že milosrdný Bůh má potřebnou útěchu pro každého, kdo prochází nějakým soužením. Ano, Bůh má potřebnou útěchu a dokonce ji teď chce naším prostřednictvím nabízet druhým. Kdy to však bude moct udělat? Kdy budeme v ruce svého Pána lidmi, kteří jsou schopni přinášet Boží útěchu? Z toho, co říká Pavel, je jasné, že nejlepší přípravou (a do jisté míry nenahraditelnou) je naše osobní zkušenost. Když vím, jak Boží útěcha přinesla potřebnou sílu mému sevřenému a nejistému srdci, pak jsem schopen být druhému, který se ocitl uprostřed utrpení, mnohem blíž. Pak jsem lépe připraven být tu opravdu pro něj. Pak jsem schopen čekat, jak dlouho je třeba - přimlouvat se - a být pro něj ztělesněním naděje na Boží odpověď. Pak už mi v tom nepřekáží tolik zbytečných, zraňujících slov a tím víc jsem připraven dát prostor Bohu, aby mu On sám vlil do srdce sílu odhlédnout od viditelného a dočasného k neviditelnému a věčnému.

Žádný člověk není imunní vůči utrpení. Křesťan, který se rozhoduje a jedná v poslušnosti Krista uprostřed sekulární společnosti, teprve ne. Bůh však pro nás má pokaždé připravenou potřebnou útěchu. Tohle smí být pokorná jistota každého, kdo patří Kristu. Možná, že právě tobě dal Bůh svou útěchu proto, aby nezůstala jen tvojí útěchou, ale stala se ve tvém životě nadějí pro někoho jiného.

Pavel Kuchynka,
farář ECM, Praha 10 - Strašnice

Pro bezdomovce nebyla zima lehká - viz Aktualita

O odpouštění v politice

V luterské církvi se v poreformačním období rozšířilo tzv. „Učení o dvou říších". V podstatě říkalo, že duchovní oblast je jedna věc a politická oblast je věc druhá a tyto dvě oblasti by se neměly míchat. V každé z nich platí jiné zákony a o každé z nich by měli rozhodovat jiní lidé.

Toto učení později sehrálo úlohu spíše neslavnou. Někteří lidé jsou přesvědčeni, že právě toto učení usnadnilo Hitlerovi nástup k moci. V mnoha lidech přežívalo vědomí, že člověk může být členem NSDAP a současně dobrým luteránem. (Nechci ovšem vzbudit dojem, že němečtí katolíci či letniční si s Hitlerem nezadali.)

Musím se přiznat, že jsem byl trochu překvapen, když jsem se během svého tříletého angažmá v KDU-ČSL setkal s velice podobným přístupem. V osobním životě je prý místo pro odpuštění, ale v politice musí platit tvrdý boj. (Slyšel jsem to mimo jiné od jednoho poměrně významného lidovce, který kritizoval Jiřího Čunka, jenž po svém zvolení předsedou strany v roce 2006 nabídl ve snaze stranu sjednotit smíření svým odpůrcům a kritikům.) Slyšel jsem mezi lidovci i názor, že by strana měla ze svého názvu vypustit adjektivum „křesťanská", protože kvůli tomuto adjektivu je tato politická strana posuzována mnohem přísněji než strany jiné. (Tuto skutečnost mohu potvrdit.) Byl jsem mezi lidovci jeden z mála nekatolíků a někdy jsem měl dojem, že se někteří mí bratři (mám na mysli jiné lidovce) za svou stranu trochu stydí, protože si uvědomují, že v ní křesťanství přichází poněkud zkrátka.

Tématem tohoto článku ale nejsou lidovci. Zmiňuji je pouze proto, že jsem jakousi obdobu „učení o dvou říších" zaznamenal i mezi nimi.

Nyní zmíním druhý jev, který je pro naši současnou politiku patrně mnohem závažnější. Jedná se o postoj, který zaujímají mnozí antikomunisté. Tento postoj vyjadřovala bulvárně tiskovina Rudé Krávo, kterou vydával v první polovině devadesátých let Petr Cibulka. Ten tvrdil, že komunista vždycky zůstane komunistou. Slyšel jsem výrok, že „bývalý komunista" je něco jako „bývalý černoch". Jinými slovy, pokud sis jednou zadal s komunisty, nemůžeš se změnit.

Mnozí z nás rovněž vědí o napětí mezi těmi, kdo byli perzekvováni po roce 1948, a těmi, kdo tyto perzekuce po únorovém puči trpěli, schvalovali nebo se na nich dokonce i podíleli, pak prozřeli a byli po roce 1968 sami perzekvováni. Někteří z těch starších se nikdy nepřestali na bývalé komunisty dívat s nedůvěrou a mnohdy spolupráci s nimi odmítali. Zajisté tak nejednali všichni – bylo možno pozorovat celou škálu vzájemných reakcí, od naprostého odmítání po zcela neproblematizovanou spolupráci.

Dále jsem se setkal s názorem, že bývalí komunisté sice mohou činit pokání, ale pokud je jejich pokání upřímné a skutečné, už se nikdy nepokusí do politiky vstoupit. Pokud je totiž jejich pokání ryzí, uvědomují si, jaké zlo kdysi podporovali, a sami rozumějí tomu, že jsou navždy diskvalifikováni z aktivního politického života.

Učení „o dvou říších" je pro mě v klasické podobě nepřijatelné. Vztah křesťanství a politiky je ovšem složitý. Pokusím se nastínit svůj pohled.

Je mi jasné, že ani nejzbožnější národ nemůže zde na zemi lidskými prostředky vybudovat Boží království. Proto křesťanská angažovanost v politice nesmí mít ani trochu mesiášský charakter. Křesťanské pokusy vybudovat na zemi Boží království končívaly podobně neslavně jako pokusy sekulární, ať už šlo o Kalvínovu Ženevu nebo o Savonarolovu Florencii. To ovšem neznamená, že by křesťané měli politickou arénu vyklidit, případně se od ní štítivě odtahovat. Hrozí totiž, že místo, které křesťané vyklidili, zaplní nejrůznější gauneři. (Tam, kde se to děje, bývají pak někteří křesťané jen utvrzeni v názoru, že politika je jen a jen špinavost. Neuvědomují si, že k tomu sami nechtěně přispěli – právě tím, že se utekli do svého ghetta.)

Jako křesťanský politik mohu jednat

Dokončení na str. 2

Aktualita

Oběti sociální situace

Během letošní zimy – od 15. října do 24. ledna – zemřelo kvůli své špatné sociální situaci v mrazech již nejméně 33 lidí, z toho 32 lidí bez domova. 28 jich umrzlo, tři zaživa uhořeli a dva se otrávili. V tomto seznamu nejsou zahrnuty oběti cíleného násilí proti bezdomovcům ani ti, kterým úmyslně nebyla poskytnuta zdravotní péče.

(z tisku)

(ih)

Zaostřeno na blízko

Církev závislá i nezávislá

Ve svém podnětném článku nadepsaném "Církev závislá na zadluženém státě?" otevírá bratr Adam Balcar v ETKJ 04/2010 podobnou otázku, jakou se zabývalo i "Vinohradské povídání", o kterém jsem referoval v tomtéž čísle. Pokládám za účelné zmínit k tomu čtyři poznámky:

1. Financování církví ze státních prostředků není jen otázkou finanční, ale také společensko-právní a politickou. A nejde přitom jen o "atheistické levičáky, intelektuály, sekularisty, multikulturalisty a jiné nekulturní xenofoby", jak je staví bratr Fajmon opět v tomtéž čísle proti zbožným pravičákům stranícím církvím a poctivě světícím Mikuláše, anděly a čerty. I mezi věrnými členy ČCE je totiž daleko více levičáků, než se jich odváží k tomu pod společenským tlakem přiznat ... a naopak i mezi pravičáky všeho kalibru nemůže nás nestrašit těch odhadovaných celkem 82 % dospělých, podle kterých se mají církve starat samy o sebe.

Problém je spíše v tom, že Brusel vyžaduje rovnost vztahů mezi státem a všemi náboženskými společnostmi (a co když i ateistickými ?)... a že v takovém případném všeobecném vyrovnávání se budou nároky církví i ochota státu a veřejnosti znovu hledat a nesnadno vyvažovat ... ale sotva skokově zvyšovat.

Náhrad za nám "ukradený" majetek nebude mnoho, a nesnadno se budou vyvažovat se subvencemi za uplynulých 60 let. A vzorové nám církve v západním světě jsou pak po stránce financování spíše institucemi soukromoprávními, podnikajícími anebo kapitálově za dlouhá tučná léta náležitě zajištěnými, než institucemi státními či naopak člensky průběžně financovanými. Náš výhled na hospodaření "z ruky do úst" je tak sice evangelijní, ale neběžný a málo okouzlující. Přičemž základní porovnání celkových nákladů na provoz církve se stávajícími i možnými příjmy z úspor, podnikání i ze salárů zatím nikdo obecněji neprovedl.

2. Od té doby, co jsem v církvi rozum vzal, znám stížnosti na podfinancovávání našich farářů. Bratr Balcar nabádá k jejich platovému narovnání vzhledem k platům ostatních srovnatelných státních resortů. Což o to. Toto srovnání by bylo ovšem účelné provést předem a co nejdříve. Abychom si obecně ujasnili, které resorty jsou zde srovnatelné ... které funkce ... a také co a jaké nároky a práce.

Vedle nároků jde ovšem především o zdroje. Obávám se, že nám zde chybí základní realistická představa jak o skutečných finančních tocích, tak i o zdrojích a zejména o možnostech zvyšování salárů.

Důležité pak je, aby se faráři neporovnávali pouze s ostatními státními úředníky, ale především se identifikovali se členy sborů, ve kterých pracují, a to nejen co do životní úrovně, ale i co do sociálního postavení, objemu práce a životního stylu.

3. Za nejzávažnější ale připomínku pokládám, že uvažovaná změna financování se dotkne i struktury církve, jejího pracovního obsazení a stylu a obsahu práce. Je nutno počítat se snížením počtu farářských, administrativních i odborných sil ,... s posunem farních středisek,... i s přebytkem

Dokončení na str. 2

Co čekám od nového pražského arcibiskupa

Pohled expředsedy Ekumenické rady církví v ČR Pavla Černého

Formulovat vizi pro představitele jiné církve je přinejmenším troufalé. Na druhé straně se jedná o představitele největší církve v ČR a to se nějakým způsobem dotýká ostatních křesťanů i celé společnosti. Snažím se položenou otázku uchopit z ekumenické pozice, v níž se jistě projevuje pohled protestantského teologa a také několikaletá spolupráce se zralou křesťanskou osobností, jakou je dosavadní pražský arcibiskup – Miloslav kardinál Vlk.

1. Dobré zakotvení v Písmech Starého i Nového zákona. Dobře víme, že to dnes samozřejmostí není. Mnozí služebníci církví sledují všechno možné, ale na hlubší studium Písma svatého jim zbývá málo času a sil. Představitel církve v dnešní době pluralismu a relativismu musí být dobrým exegetou a zároveň i kazatelem, který poctivě staví most ze světa Bible do světa, ve kterém dnes žijeme. Zakotvení v Písmu svatém musí jít hluboko pod povrchní a frázovitá kázáníčka, která málokoho osloví a která jsou pouhým odvarem a někdy i karikaturou žhavého obsahu biblického poselství.

2. Nový pražský arcibiskup by měl být mužem křesťanské integrity. Kolik se už napsalo o tom, že křesťan dneška musí být člověkem hluboké spirituality. Každý představitel církve se dnes dostane do krizových situací hledání dalšího východiska, další cesty, smiřování lidí, kteří se vzájemně zranili, pod kritiku zvnitřku církve i z vnější společnosti. V takových situacích k zachování rovnováhy pomáhá osobní zbožnost, zavěšená na Krista a otevřená moci Ducha svatého. Staré rčení „vita clerici – evangelium populi" se nepřežilo, protože ti, kteří stojí v čele, svým životem předkládají interpretaci toho, v co věří, čím žijí a komu slouží.

3. Od představitele církve se dnes očekává i určitá mediální angažovanost. To vyžaduje nejen schopnost se dobře a přesně vyjádřit, ale také vystupovat s rozhodností a přitom trpělivostí a vnitřním pokojem, aby nebylo kompromitováno evangelium, o které jde především. Arogance a přezíravost k pracovníkům médií není v souladu s poselstvím o důstojnosti člověka.

4. Úcta a naslouchání schopným lidem ve vlastní církvi. V dnešní době nikdo nemůže obsáhnout všechno. Každý představitel církve potřebuje spolupracovníky a poradce. V hierarchické církvi, jako je katolická, je zapotřebí zdůrazňovat, že i tzv. laik (což je velmi nešťastné slovo pro člověka, který není ordinovaným duchovním) může přijmout od Boha velké poznání a přinést inspiraci a vizi dalšího směřování. Moudrý arcibiskup bude naslouchat nejen ostatním biskupům, ale také poradcům jiných oborů (pedagogům, sociologům, psychologům, zdravotníkům, ekonomům aj.). Bůh rozděluje duchovní dary, jak sám chce, a často se přitom nedívá především na post v hierarchické stupnici.

5. Ekumenické cítění. Dvacáté století bylo nepochybně význačné prudkým rozvojem ekumenického hnutí. V řadě oblastí začaly křesťanské církve úzce spolupracovat a vzájemně si pomáhat. Na začátku tohoto století se ekumenické hnutí zjevně zpomalilo. Ti, kteří se v něčem zklamali, už nemají takovou touhu jít dál. Někde dokonce vítězí tendence se znovu opevnit proti ostatním křesťanům a uhasit ekumenické snahy. Pražský arcibiskup je jako představitel největší křesťanské církve v ČR klíčovou postavou pro ochranu a další rozvoj ekumenismu. Má zde již vybudovanou určitou základnu spolupráce mezi ČBK a ERC a potom je zde přínosná spolupráce řady duchovních hnutí a misijních společností. Věřím, že moudrý arcibiskup bude podporovat život ekumenických hnutí a komunit. Dnešní lidé neznají historii církve, často jim nezáleží na jménu církve, ale jsou velmi citliví na podtržení společného křesťanského základu a ochotu ke spolupráci. Dobré ekumenické vztahy a bratrská spolupráce vyjadřují vizi budoucí jednoty.

6. Reevangelizace Evropy a misie církve, jak o těchto úkolech rád mluvil papež Jan Pavel II. Nový arcibiskup nesmí být údržbář starých pořádků a pouze připomínat doby, které se již nevrátí. Je třeba vést dnešní církev na nové cesty. Současná doba silně připomíná pluralistickou a multináboženskou společnost prvního století po Kristu. Ukazuje se, že spoléhání se na lidovou církev, do které lidé přicházejí svým narozením, je dnes málo funkční. Církev musí jít se zvěstí o Kristu za lidmi, na „tržiště" dnešní doby, a ochotně vstupovat do mezináboženského dialogu. Je třeba dále rozvíjet vyznavačský charakter církve. Nikdy se již nepodaří obnovit parochiální systém, který se nenávratně zhroutil. Lidé se budou zajímat o církev na těch místech, kde se bude srozumitelně zvěstovat evangelium, kde se bude sloužit všem generacím a kde bude společenství pokoje a lásky, které je tím nejlepším doporučením Kristova evangelia.

7. Hospodářské zabezpečení církve. Ano, církve mají právní nárok na odškodnění jako jiné organizace i jednotlivci. Je možné, že majetky, které byly jednou ukradeny komunistickým režimem, budou ukradeny podruhé demokratickou vládou, která vede jednu ze zemí EU. To nesmí vedení církve zaskočit. Pro službu ve společnosti je třeba přinášet oběti, někdy se i vzdát svých práv. Investicí svých sil, svého času a svých peněz člověk vyjadřuje, jak mu na službě lidem záleží. Nový arcibiskup se bude muset odvážně vyrovnávat s prodejem pozemků a budov, které církev nepotřebuje, aby bylo možné podepřít projekty, které jsou naplněním misijního poslání. Někdy je třeba se zbavovat i toho, co máme rádi, abychom mohli konat to, co konat máme.

8. Sledování priorit. V církvi byly vždy věci, které byly považovány za podstatné, a potom věci, které byly považovány za adiafora, věci indiferentní, kde se nemůžeme opřít o zjevenou Boží vůli. Představitel církve musí bedlivě rozlišovat mezi tím, co církev nesmí na základě Božího slova pominout, a tím, co není vymezené, kde je volný prostor pro rozhodování a kreativitu. Jestli bude církev zvěstovat evangelium a rozvíjet evangelium, to je dáno samotnou její existencí. Jestli bude pražskou katedrálu vlastnit církev či stát, to je jeden příklad záležitosti adiaforní. Podobných záležitostí bude v příštích letech v církvi celá řada.

Myslím, že již pominuly doby, kdy by se do úřadu představitele církve někdo dral. V dnešní době to je role náročná, riskantní a vyčerpávající. Ten, kdo vede, musí být podle Kristova slova služebníkem všech. Je to role služebná, ale stojí pod Božím zaslíbením.

ThDr. Pavel Černý, Th.D. byl po čtyři volební období předsedou Rady Církve bratrské (1993-2009) a dvě volební období předsedou Ekumenické rady církví v ČR (2005-2009). Nyní pracuje jako kazatel centrálního sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenické ulici.

www.christnet.cz

O odpouštění v politice

Dokončení ze str. 1

na základě zjevení, nemohu ale zjevením argumentovat. Mohu politické prostředí kultivovat, nemohu mu ale vnutit své normy a své vidění světa.

Jsem přesvědčen, že křesťanství určuje jistý přístup k politice. S některými praktikami (nedodržování slova, korupce atd.) je neslučitelné. Na druhé straně by bylo mylné se domnívat, že v Bibli najdeme jasné pokyny, jakou třeba prosazovat penzijní reformu nebo jak by měl vypadat dohled nad finančními institucemi. Evangelium by mělo nepochybně určovat srdce politika; neočekávejme od něj, že z něj odvodíme praktické politické kroky. Proto je navýsost problematická existence „křesťanských" stran. Křesťané mohou vnášet křesťanský politický styl do stávajících politických stran; nemyslím si, že by se měli vyčerpávat zakládáním stran nových. Uvědomuji si ovšem, že politická scéna může být natolik upadlá, že vstupovat do stávajících politických stran je velmi problematické. Ze stávajících parlamentních stran mi tak stále ještě vycházejí jako nejpřijatelnější ti lidovci.

To ovšem jenom na okraj – nechci v tomto článku hodnotit jednotlivé strany. Vrátím se k hlavnímu tématu: Odpouštění v politice.

Kdysi – bylo to v první polovině osmdesátých let – jsem v těžké osobní situaci uvažoval o tom, že rezignuji na své postavení duchovního v evangelické církvi. Byl jsem si vědom své osobní nedostatečnosti. Tehdy mne zastavil jeden starý moudrý bratr. Řekl mi: „Dane, necháme-li stranou Ježíše Krista, který byl jediný bez hříchu a který byl nejen pravý člověk, ale i Boží Syn, můžeme říci, že Bůh své dílo mezi lidmi postavil na třech vrazích: Mojžíšovi, Davidovi a apoštolu Pavlovi."

Ať to berete z jakéhokoli konce, tento bratr měl pravdu. Jistě že Bůh nepoužil těchto lidí, protože se dopustili vraždy. Všichni tři činili hluboké pokání z toho, co udělali. Nicméně platí, že Bůh si těchto mužů ke svému účelu zásadním způsobem použil. Ani v jednom případě je jejich hříchy, ba zločin, v Božích očích zásadním způsobem nediskvalifikoval. Apoštol Pavel, který měl podíl na vraždách Kristových služebníků, po svém obrácení zásadním způsobem přispěl k rozšíření křesťanství v tehdejší Římské říši.

Jsou pastoři v USA, kteří byli před svým obrácením gangstery či mafiány. Jeden z největších československých evangelistů 20. století, bratr J. K., byl před svou konverzí úspěšným komunistickým agitátorem. Počátkem padesátých let řečnil tam, kde komunisté chtěli založit JRD („Jednotné rolnické družstvo", slovenská forma českých JZD). Kde promluvil, tam JRD zpravidla skutečně vzniklo. Kdyby nežil v komunistickém Československu, mohl z něj být evangelista formátu Billyho Grahama nebo Reinharda Bonnkeho.

Pokud se bývalý komunista, který prožil obrácení a o jehož pokání nelze pochybovat, může stát pastorem, prorokem, evangelistou nebo apoštolem, proč by nemohl bývalý komunista, který evidentně činil pokání, působit v politice? Opravdu nechápu, jak bychom mohli mít na politickou činnost přísnější požadavky než na duchovní službu.

Znamená to snad, že považuji za zbytečný třeba lustrační zákon? Ne tak docela.

Možná cítíte podobně jako já, že neuralgický bod mého přístupu je otázka, kdy je možno pokání považovat za hluboké a autentické. Zatímco podpis na přihlášce do Komunistické strany nebo podpis na závazku spolupráce s StB je věc objektivní a většinou verifikovatelná, s pokáním je to z principu věci složitější. Jsou lidé, kteří vám bez rozpaků řeknou, že pokání činili, nicméně vy z nich ten pocit vůbec nemáte. Pak jsou lidé, u kterých není pochyb, že svého činu, svého jednání nebo svých postojů litují, ale někdo by mohl vždycky vznést otázku, zda je pokání tohoto člověka „opravdu hluboké". Když se dávali křtít od Jana i někteří farizeové, řekl jim Ježíš, že mají nést ovoce hodné pokání. I nám asi nezbývá než hledět na ovoce činnosti daného člověka. Mohl třeba napsat paměti, z nichž dosti zřetelně vyvstává, že svého – často mladického – poblouzení skutečně hluboce lituje. Může existovat svědectví, že člověk, který opustil komunismus ještě v padesátých letech, byl tvrdě perzekvován a nezlomil se. Každý lidský příběh je jiný.

Chápu, že v politice je třeba určitých obecných kritérií. Proto se asi bez lustračního zákona neobejdeme, přestože existuje řada svědectví, že diskvalifikoval lidi, kteří projevili velkou šlechetnost, a propustil lidi cti nehodné. Tuto daň asi musíme zaplatit za lidskou nedokonalost. Nicméně obešel bych se v politické straně bez podmínky „nikdy nebyl členem Komunistické strany". Znám totiž lidi, kteří byli členy Komunistické strany a před nimiž dnes hluboce smekám. Jako křesťan vím, že je přijal Bůh – jak bych je mohl nepřijmout já! Jak to v případě členství ve straně řešit prakticky? Třeba tím, že zatímco „řadový" zájemce musí mít ručitele dva, člověk, který byl kdysi členem Komunistické strany, jich musí mít pět. Tito ručitelé by museli písemně zdůvodnit svůj kladný postoj.

Je možné, že moje úvahy jsou v této věci čistě akademické. Mám ale pocit, že česká politická scéna trpí dvěma zhoubnými extrémy: Na jedné straně neochota vzít vážně, že se někdo mohl opravdu změnit a svým následným životem svou změnu dostatečně potvrdit, aby nemusel být diskvalifikován, na druhou stranu trapná a bezbřehá tolerance k přeběhlíkům, jejichž motivy někdy nejsou ani sporné, ale rovnou odporné. Možná i v politice existuje cesta milosti, která není maskovanou naivitou, nýbrž poznáním, že bychom spolu neměli zacházet jen na základě vnějších znaků, ale počítat s tím, že to nejdůležitější se odehrává v lidských srdcích. My sice na rozdíl od Hospodina lidské srdce přesně posoudit nedokážeme (a neměli bychom se o to ani pokoušet), nicméně můžete se řídit Ježíšovým slovem: „Poznáte je podle ovoce."

Dan Drápal

Zajímavosti z tisku

V Irsku platí od Nového roku zákon, který zpřísňuje tresty za rouhání. Provinivšímu může být uložena pokuta až 25 tisíc eur, tedy asi 650 tisíc korun. Provinění se dopustí ten, kdo řekne nebo napíše něco, co podle zákonodárce uráží jakékoliv náboženství. Proti tomu protestuje sdružení Atheist Ireland a chce proti každé žalobě bojovat u soudu. Oficiálně je stanoveno, že mají být chráněna všechna náboženství,- ovšem v Irsku se hlásí 93 procent obyvatel k římskokatolické církvi.

* * *

Některé výzkumy uvádějí, že mladí lidé ve věku od 12 do 17 let stráví ročně v průměru 50 hodin hovorem s rodiči, 850 hodin ve škole a 1500 hodin na internetu.

* * *

Britské soudy zakázaly katolické církvi v Británii diskriminovat homosexuály.

* * *

Zednáři v Belgii připravují lobbistickou firmu, která by bránila pronikání náboženství do politiky.

* * *

Některé vlivné osobnosti v Belgii (mezi nimi i bývalý šéf NATO) vyzvaly k odsunu všech 220 amerických jaderných zbraní z Evropy. Jde o 90 atomových bomb v Itálii a Turecku a po 20 v Belgii a v Německu. Zde však již Angela Merkelová odsun projednala.

(Podle tisku ih)

Církev závislá i nezávislá

Dokončení ze str. 1

a zatížením nevyužitých staveb. S tím pak souvisí i účinnější využití kazatelů, přesun míst a dob shromáždění ... a nikoliv v posledním i objem a způsob přerozdělování celkových církevně-sborových prostředků. Vždyť k církevní práci patří přece i vzdělávání, misie, tisk, charita ...

4. Bratr Balcar svěřuje veškeré otázky k vyřešení představitelům našich církví. Věc se však týká všech a především členské základny. Členové budou chodit nebo nechodit do shromáždění, členové budou přispívat nebo nepřispívat jak finančně, tak i vlastní starostí a prací, a jenom členové mohou posoudit, jak rádi, jak často, kdy a kam a jak moc. Členové a to mladí i staří budou zcela pragmaticky posuzovat, zda a co jim za co vše pak v církvi stojí nebo nestojí. A především svými konkrétními postoji na to reagovat. Soudím, že rozhovor o nejbližší budoucnosti církve je nutno postavit co nejšířeji a včas a zaujmout pro něj celé sbory i nadsborová setkání ... a učit se z něho ... a zkoušet.

Právě jsem se dověděl, že se vytvořil stálý kroužek pokračovatelů "Vinohradského povídání", který se chce těmto otázkám a jejich šíření věnovat. Jeho vedení převzal bratr Petr Sláma <slama@etf.cuni.cz>.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Pomsta není sladká, je nekřesťanská

V polovině února bývá připomenuto, zvláště v Německu, výročí bombardování Drážďan (1944). Již desetiletí se tak dálo tichým položením hořících svící k troskám chrámu Frauenkirche, který byl v posledních letech díky solidární, zahraniční i domácí sbírce uveden do původní podoby. Stojí za to tam navštívit pravidelné slavnostní bohoslužby. Ovšem v posledních letech, žel, se v Drážďanech houfují lidé z krajní pravice, aby halasným způsobem demonstrovali válečné viny spojenců na německém civilním lidu. Antidemonstrace a policie zabránily přerůst této akci ve skrumáž s neonacistickými rysy, což hrozilo. Potud bylo zřejmě vše v pořádku. Je zde však vážný kaz na mediálním obrazu onoho hrozného výročí. Vůbec, prakticky vůbec v našich médiích nebývá připomenuta obludnost bombardování kobercovými nálety Britů a Američanů. Jednalo se přece o cílené vyvražďování civilních obyvatel. Zatímco na německé straně toho bylo ovšem v nejrůznějších formách neskonale víc; pokud jde o srovnání celých měst se zemí, srovnat lze snad jen Coventry a Hamburk, Norimberk; ale Drážďany téměř v jediném okamžiku na samém sklonku války, když nebe bylo zcela vydané spojencům na pospas! Desetitisíce lidí zemřely v pár hodinách, jak mávnutím proutkem. Šlo o rozkaz nejvyššího spojeneckého velení, se souhlasem nejvyšších, politických představitelů. Vše se dálo proti nejzákladnějším, mezinárodně přijatým konvencím pro dobu války, rozlišení fronty a týlu, vojenských a průmyslových zařízení a vojáků oproti civilnímu obyvatelstvu a jeho zázemí.

Máme právo promýšlet „dávné dění", nemá snad „vše zhojit čas" a zapomenutí? Nikoli. Zde platí „padni komu padni" a nežít ve lži. Být si

vědomi, že dnes stojíme také na křižovatkách a je tak snadné se dostat na scestí. Utržil jsem i výhradu, že snad nadržuji fašistické Říši, která si zasloužila, oč si koledovala. Aby nedošlo k nedorozumění - můj otec v čas mobilizace ležel v bunkru na německé hranici a přál si, aby dostali povel, mohl nastartovat auto a hranici překročit. Ostatně jeho přítel, když nastala demobilizace, se proto zastřelil a otec sám měl z ústupu trauma. Jak tutéž dobu prožívali křesťané v Německu? Nikoli uvědomělí antifašisté, nýbrž většina národa?

Uvedeme několik příkladů. Ernst Modersohn, jeden z představitelů Evangelické aliance, oblíbený evangelista a kazatel, se nedokázal orientovat a lavíroval mezi Vyznávající církví a prohitlerovskými „Německými křesťany". V jeho kruzích byl Hitler zprvu nahlížen coby jakýsi Attila, bič Boží. Mnozí Adolfa Hitlera neprohlédli; vždyť nepil, nekouřil, dal lidem práci, šlo mu o pořádek, čistotu, zdraví, zajištění rodiny. A jeden kazatel mi vyprávěl, jak za války byl nasazen v Říši a měl štěstí; bydlel ve zbožné protestantské rodině. Byli na něj moc hodní. Cítil se tam jako doma. Později mu řekli, že mu důvěřují, ať jim jen poví, co si o Říši v jeho vlasti o všem myslíme. Popravdě odpověděl, a oni jej rozhořčeně vyplísnili, že propadl židobolševické propagandě. Žádné dozvuky to pro něj ale nemělo. Poslední ilustrace: biskup Jednoty bratrské Adolf Ulrich mi líčil, jak na misijní, chrischonské škole, slyšel z rozhlasu Hitlerův projev a také diakonku, která opakovaně a nadšeně volala: „Hlas Boží!" Hned nato přešel u Basileje francouzské hranice, vstoupil do armády a prožil anabázi ve spojeneckých armádách. Po návratu do vlasti se každý rok účastnil v uniformě vzpomínkové tryzny atentátníků na Reinharda Heydricha.

Je třeba ocenit, jak zvláště němečtí křesťané jsou si ve své většině vědomi svého selhání. Konec války popisuje teolog Helmut Thielicke s laskavým nadhledem, i hrůzu, kterou sám prožil, jak potřebnou katarzi. Sloužil bohoslužbami i ve zničených kostelech, sám v civilním prostředí líčí dobývání domu, kde žil: „Bylo slyšet křik znásilňovaných žen. Rabovalo se i v našem domě, dva těžce vyzbrojení chlapi. Zmohl jsem se na jednu francouzskou větu, jíž měli vojáci z Maroka porozumět: „Dovoluje vám to Alláh?" A oni kupodivu zmizeli." A poté když přehlíží zničenou vlast, přijímá to jako důsledek a cestu pokání, vnímá vše osvobodivě, když po temné noci jeho národu uprostřed zkázy vzchází světlo.

Co nemohou vyjádřit Němci, měli bychom proklamovat my. Vinu Spojenců na smetení centra historických Drážďan a vyvraždění jeho obyvatelstva jako zločin, který se neměl stát a nelze jej odčinit. Podobně jako svržení druhé (!) atomové bomby na japonské Nagasaki.

Pro Christnet
a ET-KJ
Jan Kašper

Irena Sendlerová

Irena Sendlerowa (rozená Krzyżanowska, počeštěná Sendlerová; *15. února 1910, Varšava, + 12. května 2008, Varšava) byla polská sociální pracovnice a učitelka, jedna z vůdčích osobností polského protinacistického odboje. Byla zakladatelkou, vedoucí a poslední žijící členkou dětského oddělení Rady pro pomoc Židům (Żegoty).

Za druhé světové války tato žena zorganizovala pod krycím jménem Jolanta záchranu asi 2500 židovských dětí, z nichž řadu osobně vyvedla z Varšavského ghetta. Byla zatčena a prošla mučírnami gestapa, aniž by promluvila. Byla odsouzena k smrti, ale s pomocí Żegoty popravě unikla a dál pracovala v odboji...

V roce 1965 jí Jad Vašem udělil titul Spravedlivá mezi národy, komunistická vláda jí ale nepovolila výjezd do Izraele, kam byla zvána. Svůj strom v Aleji spravedlivých tak mohla zasadit až v roce 1983. V roce 1991 obdržela čestné občanství Izraele.

S nepřízní režimu se potýkala i za komunistického režimu v Polsku. V roce 2003 obdržela Řád bílého orla.

Irena Sendlerowa zemřela 12. května 2008 v 8:40 h v nemocnici ve Varšavě po dlouhém boji se zápalem plic. Pohřbena byla 15. května. Místem jejího odpočinku se stal Cmentarz Powązkowski, nejstarší a nejslavnější hřbitov Varšavy.

Úplnější informace o Ireně Sendlerowe poskytuje Wikipedie:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Irena_Sendlerowa

Jindřich J. Kimler

Nepravosti otců, konfirmandi bez sametu

(Nejlepší evropský film roku 2009: výhost zdětinšťování)

Trojrozměrná podívaná (3 D), podmanivá hudba (sound-track), vypjatá akčnost!… – Tyhle žánrové výdobytky hází rakouský režisér Michael Haneke do koše. Jeho poslední film Bílá stuha, situovaný do severoněmecké protestantské vesnice roku 1913, není dokonce ani barevný. A černobílý obraz na plátně podmalovává jen monotónní hlas vypravěče (zdůrazňujícího mezery ve svých znalostech)... Tím více je divák nucen přemýšlet!

Dětský svět příkras zbavený

Dnešní média žel zpravidla se samostatným přemýšlením „konzumentů" nepočítají. Nikoli bulvarizace, ale infantilizace (zdětinšťování)! Tak zní podle odborníků přesný název procesu, který média v současnosti prodělávají (např. noviny mají stále více obrázků). Filmová branže je na špici obecného vývoje. Haneke však jde proti proudu! Po stránce formální i obsahové. Upozorněme v této souvislosti na dva výrazné momenty z jeho „německého dětského příběhu" (jak zní mrazivě ironický podtitul filmu).

Dveře. A nic. Žádná akce! (Podobně sledovali diváci v Hanekeho filmu Ukrytý snad celé čtyři minuty jakousi proluku.) Dveře se otevřou, sem a tam projde hoch bledý jako stěna, aby donesl rákosku. Pak zase jenom zavřené dveře. Neměnný obraz je po chvíli doplněn stupňovaným zvukovým doprovodem. To v místnosti za dveřmi právě dostávají dvě z farářových dětí od otce výprask … (Kontrolní otázka: Je ztrátou času sledování statických záběrů u Hanekeho, nebo spíše sledování akčních scén jinde?)

„Kdo jen může dělat takovéhle věci?" Tak se nad řetězcem záhadných nehod, neštěstí, sadistických útoků opakovaně táže kdekdo v obci i na přilehlém velkostatku. Naposledy, když je postižený Karli (nemanželský synek místního lékaře) nalezen svázaný, ztýraný a s lakonickým lístečkem o „navštěvování nepravostí otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení": Kdo je schopen takových ukrutností? Odpověď má po sérii náznaků doříci sám divák: Takhle kruté dokážou být pouze děti. (Děti, které doma denně nahlížejí pod fasádu, pod společenské dekorum sloupů sboru i obce, až k „nepravostem otců".) Jak si povšimne učitel, u „nehody" se pokaždé nachomýtne skupinka konfirmandů vedená farářovou dcerou...

Sporný ideál čistoty

Ideál čistoty, v jehož jménu jsou děti ujařmovány (a který evidentně tytéž děti konspirativně a „bez sametu" prosazují dále), symbolizuje ve filmu bílá stuha. Ta je, vyjádřeno terminologií české reformace, „nálezkem lidským", pod jehož znakem moralizující katecheze volně přechází v celospolečenský horor… Bílá stuha zastupuje „dětinské věci", jež zavrhuje už apoštol Pavel (srov. 1 K 13,11; Haneke se tedy ve svém protiinfantilním tažení nachází v té nejlepší společnosti). Bílá znamená fakticky černou. (Kontrolní otázka: Nejeví se na pozadí tohoto černobílého snímku jako schematicky černobílá spíše většina filmů barevných?)

„Dětský příběh" rakouského režiséra, který měl (jak praví vypravěč úvodem) ve výročním devítkovém roce „osvětlit mnohé z toho, co se v Německu odehrálo později", obdržel cenu Evropské filmové akademie za rok 2009 v kategoriích nejlepší film, nejlepší scénář a nejlepší režie. Vyzdvihnout je dle mého názoru třeba ještě výkon herce v roli nedůtklivého faráře, bezděčného to „producenta" jakobínských konfirmandů. Dodnes dalekosáhle určující „přelom v protestantské teologii" nastal až po době, v níž se film odehrává. A jediný kazatel z celé Československobratrské církve evangelické, který, co vím, v posledním půlstoletí se symbolikou bílé stuhy operoval, zemřel před lety bezdětný. Přesto jsem se při odchodu z kina nemohl zbavit dojmu, že onoho fotrovského tyrana v taláru dávno důvěrně znám ... (Poslední kontrolní otázka: Nenabrala mezi církevníky jak německá „Wende/změna", tak naše „sametovka" namnoze hlavně ráz dětinského „očišťování"?)

František Schilla

Vzpomínka na poznávací zájezd do Izraele 13.–23.9.2009

Cestovalo nás dvanáct a většinu tvořili členové ČCE Západočeského seniorátu. Po příletu do Tel-Avivu jsme měli krásné ubytování čtyři dny v Jeruzalémě a šest dní v Haifě. Na všechna místa nás vozil a odborným i biblickým výkladem doprovázel pan Fredi Winkler a v dalších dnech jeho syn Ariel Winkler.

Máme nezapomenutelné zážitky z návštěv pamětihodností s doprovodným čtením vhodných textů z Bible i s úvahami o dějinách a současnosti Izraele. V Jeruzalémě jsme byli např. na Olivové hoře, v kapli Dominus flevit (Pán zaplakal), v Kostele všech národů v zahradách getsemanských, kde jsme obdivovali olivovníky. Byli jsme na hoře Sion, na Chrámové hoře, v chrámu Božího hrobu. Měli jsme chvíli zamyšlení u Zdi nářků. Prošli jsme cestou Via Dolorosa. Jedno dopoledne jsme věnovali prohlídce památníku holocaustu Yad Vashem.

Velkým dojmem na nás zapůsobila další památná místa, například Kumrán, kde byly nalezeny Svitky od Mrtvého moře, nejpozoruhodnější pevnost Masada, kterou dal postavit král Herodes, archeologická pamětihodnost Caesarea, obdivuhodné mozaiky ve vykopávkách v Zippori, zříceniny římského města Beit Shean. Pěkná byla plavba po Genezaretském jezeru, návštěva Kafarnaum, výlet na horu Blahoslavenství, návštěva arabského města Akko. Cestovali jsme k vodopádům Banias. Projížděli jsme Golanskými výšinami, měli jsme výhled na hranici se Syrií. Navštívili jsme nejvyšší bod pohoří Gilboa. Během pobytu jsme se osvěžili koupáním v Mrtvém moři a také v moři Středozemním. Všude jsme obdivovali flóru Izraele, např. stromořadí eukalyptovníků, olivovníky, palmy, četné

Dokončení na str. 4

Svědek navýsost lidského Boha

(K odkazu předního římskokatolického teologa)

„Navýsost lidský Bůh – Deus humanissimus." Jako refrén se vrací tento motiv v rozhovorech s vlámským římskokatolickým (dominikánským) teologem Edwardem Schillebeeckxem (12.11.1914 – 23.12.2009).

Tradice v tradici

Výrazným rysem rozhovorů, jež na sklonku teologova života pořídil Francesco Strazzari (a jež vyšly knižně pod názvem Nepřestávám věřit v živého Boha), je až překvapivá formulační svěžest. Dominikánský mnich mimo jiné zdůrazňuje, že stvoření je rovněž pro samotného Stvořitele „rizikem, dobrodružstvím, sledem radosti i bolesti, utrpení a zklamání" (s. 47). Bůh se nestáhl zpět, ale „šel do rizika". Jeho lidskost je totiž „ještě hlubší než lidskost člověka, ... jako Bůh je humánnější než člověk sám" (s. 51). Bůh a náboženství podle Schillebeeckxe „nespadají vjedno" (s. 57), takže zabsolutizování vlastní tradice a fanatismus se nutně obracejí proti lidem. Podobně se bez živé víry, naděje a lásky obrací proti lidem i zabsolutizovaná etika: „Etika … bez vztahu k Bohu může být nemilosrdná." (s. 64) To platí jak pro etiku osobní, tak pro etiku v oblasti politické. (Něco z tohoto rozpoznání můžeme vystopovat v pozadí polistopadového rozčarování z „pravdoláskovnosti" u české veřejnosti; Schillebeeckx sám zde nepochybně reflektuje zkušenosti z mnohaletého „souputnictví" s nejrozmanitějšími aktivisty a aktivistkami.)

Podobně jako Luther razil pojetí „kánonu v kánonu", prosazuje vlámský teolog (shrnuji vlastními slovy) „tradici v tradici" – na desítkách stran např. z dominikánských, potažmo biblických pozic polemizuje s popularizovaným tomismem připomenutím toho, co důrazy Tomáše Akvinského původně znamenaly. Vyzdvihuje pluralitu novozákonních christologií: „Církve Východu a Západu tuto pluralitu Písma KANONIZOVALY…Nepochopili bychom to specifické na Ježíši, kdybychom

pustili ze zřetele nebo zapřeli tuto pluralitu VYZNÁNÍ o Ježíši z Nazareta..." (s. 23, obojí zvýrazněno Schillebeeckxem).

Svou životní moudrost shrnuje Schillebeeckx takto: „Po dlouhé a pracné badatelské činnosti bych chtěl ve svém věku pokorně říci, že Boží dobrota má poslední slovo nad naším životem, který je ve skutečnosti směsí smyslu a nesmyslu, zdaru a nezdaru, zoufalství i naděje." (s. 18)

Nalevo od „levicového radikála"

Spolu s Karlem Rahnerem, Hansem Ursem von Balthasarem a Hansem Küngem patří Edward Schillebeeckx ke čtyřem nejvýznamnějším římskokatolickým teologům 20. století. Podle prof. Davida Browna (zrekapitulovavšího dominikánovo dílo v anglikánském týdeníku The Church Times koncem ledna) byl ze všech čtyř nejradikálnějším myslitelem právě Schillebeeckx, který navíc jako jeden z mála teologů moderní doby vůbec usiloval opravdu o to, aby byl stejně kompetentní v oblasti biblistiky i systematické teologie (dogmatiky). Sehrál význačnou roli během 2. vatikánského koncilu a při koncipování tzv. holandského katechismu. Byl spoluzakladatelem a vůdčí postavou čtvrtletníku Concilium (navazujícího na koncil). Jako první a doposud jediný teolog obdržel roku 1982 Erasmovu cenu za významný příspěvek k evropské kultuře. (Roku 1986 obdržel tutéž cenu Václav Havel, roku 2001 Adam Michnik.) Většina nekrologů ve světových denících uvádí, že svého času vedl v Paříži řadu obsáhlých rozhovorů se spisovatelem Albertem Camusem.

Celkem třikrát byl Schillebeeckx potahován vatikánskou Kongregací pro nauku víry (šetření byla zahájena r. 1968, 1979 a 1984), která posléze opakovaně shledala, že některé body z jeho spisů „jsou sice v rozporu s oficiálním učením katolické církve, leč nejsou v rozporu s vírou" (nález zveřejněný po třetím řízení v Osservatore Romano cituje Strazzari).

Při přednáškách z praktické teologie na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (KEBF) ve druhé polovině sedmdesátých let na Schillebeeckxe odkazoval prof. Josef Smolík, zatímco prof. Luděk Brož (systematik) reflektoval v té době při přednáškách práce Y.Congara (mezi jehož žáky Schillebeeckx patřil).

Jak to vypadá s recepcí Schillebeeckxe v ČR dnes? Z teologova rozsáhlého díla zatím vyšly česky dvě knihy (To čiňte na mou památku a Lidé jako Boží příběh) a několik článků. Prorockým se tak jeví pozoufání prof. Luďka Brože z tuzemských polemik roku 1991: „Veškerá bída naší situace spočívá v tom, že z české perspektivy se konzervativní polský katolík Karol Wojtyla jeví jako levicový radikál." Edward Schillebeeckx coby celoživotní svědek „navýsost lidského Boha" stojí, ó hrůzo, nalevo od „levicového radikála" Jana Pavla II.!

František Schilla

Odkazy:

Schillebeeckx, Edward: Ich höre nicht auf, an den lebendigen Gott zu glauben. Gespräche mit Francesco Strazzari. Echter Verlag 2006

Brown, David: Legacy of a Dutch Catholic Radical, The Church Times 22.1.2010, s. 26

Silná slova či trpělivost a radostná vytrvalost?

V posledních letech vyvstává před řadou evropských zemí nebývalá otázka: máme zde mlčky přijímat zvyklosti přistěhovalců? Příliv muslimských přistěhovalců s sebou nečekaně přináší nová překvapení. Přinesli s sebou nejen šátky a burky, ale třeba i soudy práva šaría. Evropa se po staletích naučila toleranci a ta dnes patří mezi její pevně zakotvené hodnoty. Jak daleko má naše tolerance jít vstříc – dokonce i cizí netoleranci? Máme být až tak vstřícní, že se budeme zříkat vlastních tradic – abychom měli argument pro omezování cizích tradic zde?

To jsou vážné otázky. Zabývá se jimi Hynek Fajmon v letošním 4. čísle ET KJ v článku pod názvem „Zakazovat kříže ve školách …" Jeho rozhořčení se dá chápat, možná i sdílet. Avšak jeho přístup k problému ne. Autorovi připadá, že ti, kdo zastávají vstřícnost vůči přistěhovalcům, jsou přezíraví až nespravedliví vůči vlastním tradicím. A zastánce takových excesů umí také pojmenovat. Podle něho jsou to „levičáčtí intelektuálové", nebo „levicoví sekularisté" nebo i „levicoví multikulturalisté". Ti prý zuří po švýcarském referendu, jež odmítlo další minarety, ba dokonce náš autor ví, že „oni bojují o to, aby zničili a zatemnili veškeré ideové základy své vlastní civilizace". Projevují „absolutní pokrytectví a drzost". Ale je to opravdu tak? Je to tak jednoduché? Což se dají citlivé otázky řešit boxerskou pěstí? Proč tolik hněvu? Když nepřítele zahrnete pod souhrnné, jakkoliv nepřesné, jméno, snadno se proti němu válčí silnými slovy. To je však levná argumentace. Ano, je to nesnadný problém. Ale nevyhneme se mu, ani jej nevyřešíme, když budeme jednoduše spílat těm, kdo vidí věci jinak než my. A je na našich generacích, aby si lámaly hlavu s těmito i ostatními novými otázkami. Nemůžeme se ve všem spolehnout na tradice otců. Můžeme se však opírat o jejich trpělivost a radostnou vytrvalost (např. podle Kol 1,11).

Blahoslav Hájek

Vzpomínka na poznávací zájezd do Izraele 13.9.–23.9.2009

Dokončení ze str. 3

květiny i nádherné zahrady Svatyně Baha'i v Haifě. Večery jsme prožívali při úvahách nad Biblí, zpěvem, při různých besedách a hodnoceními prožitků dní.

Poděkování patří vedoucímu zájezdu bratru MUDr. Mikuláši Zoubkovi za pečlivou přípravu, za odborné i teologické doprovázení, za překládání všech sdělení p. Winklerů. S jeho blízkými a se všemi členy zájezdu jsme měli krásné společenství a já pevnou oporu na všech výletech.

Libuše Šimonová

Inzerce

Sháním nepotřebné funkční harmonium. Děkuji za kontakt, tel. 728 950 055.

č. 4

Staršovstvo Západního sboru ČCE v Plzni hledá duchovního, který by od 1. 9. 2010 pečoval spolu se staršovstvem o život finančně stabilního sboru. K dispozici je zrekonstruovaný farní byt 4 + 1, výborné spojení MHD do centra města i do přírody.
Informace podají:
kurátorka Pechová tel. 377375115,
Š. Pumr mob. 731920831,
e-mail plzen-zapad@evangnet.cz
http//plzen-zapad.evangnet.cz/

č. 5

Prodám obyvatelný patrový podsklepený dům 5 + 1, ÚT, 2x přísl., dílna, kotelna, zahrada, v okr. Pelhřimov. Cena dohodou, tel. 732 589 222.

č. 6

Pozvánky

O psychologii a etice milostného a rodinného života bude v sobotu 20. března od 15 hodin ve sborovém domě ČCE na nám. B. Hrozného v Lysé n. L. přednášet prof. UK PhDr. Pavel Říčan.
Srdečně zveme.

KJ v Lysé n.L.

* * *

V sobotu dne 27. března 2010 pořádá Presbyteriánský sbor Immanuel Praha o.s. **seminář o pastoraci.**
Přednáší Dan Drápal.
Seminář se koná v prostorách ETS v Praze 9 – Horních Počernicích.
Začátek v 9.30, předpokládaný konec v 16 hodin.
Vstupné 80 Kč
Pro zájemce zajistíme oběd v domově Bethesda/naproti ETS/
Přihlášky a bližší informace Michal Nosáľ, nosal.michal@centrum.cz

* * *

„Snaha o všestrannou přestavbu společnosti v Čechách ve 2. polovině XVI. století" – tak zní název přednášky, kterou prosloví doc. PhDr. Eva Melmuková na 31. semináři historické společnosti VERITAS. Přednáška se bude týkat důsledků tridentského koncilu u nás jako příkladu cílevědomé cesty menšiny za získáním moci.
Seminář se bude konat v Pardubicích v sobotu dne 27.března 2010 v 10 hodin, a to v sálku na faře ČCE v Sladkovského ulici č.638. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.
Od nádraží jedou k ul. Sladkovského trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru (3.zastávka). Fara je šestý dům za evangelickým kostelem.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Východomoravský

Českobratrská církev evangelická

Hodonín, Ne 9.00
Husova 6, f Jindřich Slabý

Hošťálková u Vsetína, Ne 10.00
Hošťálková u Vsetína č. 23, f Petr Maláč

Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou,
Velká nad Vel. Ne 8.30
Hrubá Vrbka 117, Ne 10.00
f Mojmír Blažek

Huslenky, Ne 10.00
Huslenky 439, f Jiří Palán

Jablůnka, Ne 9.00
Jablůnka č.45, j Martin Tomešek, adm. Daniel Heller, k Dušan Tajzler

Jasenná, Ne 8.45
Jasenná č.108, 763 12 Vizovice
f Radmila Včelná

Javorník nad Veličkou, Ne 10.00
Javorník nad Veličkou č.111, 696 74 Velká nad Veličkou, f Josef Hurta

Kateřinice, Ne 9.00
Kateřinice č.226 , 756 21 Ratiboř,
f Pavel Šebesta

Kroměříž, Ne 9.00
Riegrovo nám. 147/37, f Ivan Ryšavý

Kyjov, Ne 9.30
Dobrovského 511, f Dan Petříček

Leskovec, Ne 9.00
Leskovec č.156, 756 11 Valašská Polanka, f Libor Špaček

Liptál, Ne 10.00
Liptál č. 8, f Jan Hudec

Pozděchov, Ne 8.45
Pozděchov č.121, 756 11 Valašská Polanka, f Vlastimil Kovář

Prusinovice, Ne 10.00
Přerovská 174, f Leoš Mach

Pržno, Ne 10.00
Pržno č.32, 756 23 Jablůnka n. Bečvou, f Jaroslav Voda

Ratiboř u Vsetína, Ne 9.30
Ratiboř u Vsetína č.221, adm. Pavel Šebesta

Rusava, Ne 8.30
Rusava č.28, f Ludvík Svoboda

Růžďka, Ne 10.00
Růžďka č.138, f Martin Fér

Střítež nad Bečvou, Ne 9.30
Střítež nad Bečvou č.120, f Vladimír Kopecký

Uherské Hradiště, Ne 10.00
Jana Blahoslava 419, adm. Petr Pivoňka

Valašské Meziříčí, Ne 9.30
Blahoslavova 430/3, f Daniel Heller

Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č. 30, 757 01 Valašské Meziříčí, f Jan Krupa

Vizovice, Ne 8.45
Palackého nám. 364, f Jiří Malý

Vsetín (Dolní sbor), Ne 9.30
Palackého 153, f Bronislav Czudek

Vsetín (Horní sbor), Ne 9.30
Palackého 156, f Jiřina Kovářová, j Pavel Čmelík

Zádveřice – Raková, Ne 8.45
Zádveřice č.139, 763 12 Vizovice, f Miloš Vavrečka

Zlín, Ne 9.30
Slovenská 3063, f Petr Pivoňka

Bratrská jednota baptistů

Kroměříž, Ne 9.00
Moravcova 430/16, k Alois Klepáček

Vsetín, Ne 9.30
Rokytnice 273, správce Petr Mrázek

Zlín, Ne 9.30
Hluboká 1343/27, k Marek Titěra

Uherské Hradiště, Ne 14.00
Blahoslavova 419, k Pavel Novosad

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

8/2010

17. března 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 31. března

Z obsahu

* *Ageus znovu oživlý? I. část*
* *Velikonoční poselství*
* *Ekumenické dění*

Poselství k neděli Judica

Poslušně následovat poslušného

Žd 5,7 – 9

Utrpení je v každém lidském životě. Je-li jej málo, sláva. Je-li jej příliš, běda. To vede k zahořklosti, ukřivděnosti, k otupělosti. U Ježíše vede k poslušnosti, kterou epištola Židům zmiňuje jako poslední, snad až klíčový krok k dokonalosti. Jež není soukromým triumfem Ježíšovým, nýbrž zdrojem věčné spásy pro všechny, kdo jej poslouchají. Kristova poslušnost nebeského Otce, zrozená v zápasech s nečistými duchy, lidskou převráceností, zohavujícími nemocemi i úděly, v slzách a modlitbách v Getsemane, jakož i v paschálním martyriu, stala se pramenem vykoupení. Faktorem, který skrze slavný Boží div, Ježíšovo zmrtvýchvstání, uzdravuje neduživé, infikované, vykloubené životy těch, kdo se pokoušejí následovat jej a poslouchat. Jenže jak tuze se to nedaří. Jak mnoho je poklesků, omylů, pádů, jimiž mnohdy si působíme, na sebe přivoláváme, utrpení. Ach, jak v něm neutonout jako v kalné tůni! Leda poslušně následovat poslušného. Žel to není snadné. Ba, snazší bývá v bolestech a nesnázích zatrpknout, cestu za Kristem zatarasit sebelítostí. Avšak neokázalá trpělivost Páně, jeho: ne jak já chci, ale jak ty chceš, resp. Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha, trpělivost kulminující ve Vzkříšení, může nám být potěšením, vzpruhou, úběžníkem naděje. Motivací k poslušnosti Kristu. K neokázalé trpělivosti. K víře, která utrpení nevítá, ale ani mu nepodléhá.

Miloš Lapáček,
jáhen ČCE,
Borová u Poličky

Vyobrazení Jana Husa v Jenském kodexu - viz str. 2

Je smrt opravdu odplatou za hřích?

(Ř 6,23)

Maturovali jsme už téměř před šedesáti lety a když se sejdeme, skoro všichni mají nějaký zdravotní defekt. „Nikomu se ale nechce umřít," – prohlásil kamarád, „každý se drží života zuby nehty,"

Pro mnoho lidí už pouhá řeč o smrti je nepříjemná, tím spíše její blízkost. Pud sebezáchovy a pavor mortis (strach ze smrti) jsou opravdu silné. Umřít se nechtělo králi Chizkijášovi (2 Kr 20), smrt lekala i žalmistu (18,5; 116,3). Pro věřícího člověka může být smrt znepokojivá navíc i proto, že ji chápe jako spravedlivou odplatu za to, že žije jako hříšník – a to rozhodně není příjemné pomyšlení.

Snad je však možno chápat smrt i jinak – jako Boží stvořitelský řád. Slovům „Prach jsi a v prach se obrátíš"(Gn 3,16) není přece nutno rozumět jako vyústění jakéhosi prokletí. Bůh lidem prostě vyměřil na zemi jen určitou dávku let. „Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát," a jde hlavně o to, tato léta správně využít: „Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce!" (Ž 90,10 a 12) Umíráme ne proto, že nás Bůh chce skosit absolutním trestem, ale abychom podle jeho vůle a stvořitelského řádu udělali místo dalším generacím. Kdybychom neumírali, dopadalo by to na světě jako v Erbenově pohádce „Dobře tak, že je smrt na světě". Kdyby lidé neumírali, v kratičké době by byla na světě neřešitelná tlačenice, protože osidlování jiných planet je opravdu jen směšný fantastický projekt.

Problémem, s nímž se někdy těžce smiřujeme, jsou smrt „tragická" (smrt Jobových dětí), smrt „předčasná" (nevyléčitelné nemoci), smrt „násilná" (ve válkách) apod. Smrt si ovšem v určitých životních situacích může člověk i přát. Vzpomeňme na životní boj zemdleného Eliáše (1 Kr 19,4) nebo na apoštola Pavla, který chtěl žít jen kvůli druhým (Fp 1,21-23). Myšlenka, že smrtí blízkého člověka nebo svou vlastní smrtí budeme se svými drahými navzájem odloučeni, je skutečně smutná.

Věřící člověk jistě vděčně přijímá výdobytky vědy, které umožňují prožívat snadněji stáří nebo zmírňují bolesti umírání. Ale nepanikaří nad přirozeným během života jako ateista, pro něhož neexistuje nic než tato pozemská přítomnost. Ani se neděsí, že ho za jeho hříchy čeká peklo, jak o tom barvitě kázal páter Antonín Koniáš. Nebo je to snad tak, že si nás osedlala smrt a popohání nás hříchem jako ostruhou (řec. kentron = ostruha, bodec, osten) (1 K 16,56), abychom nakonec padli do propasti zmaru? Už ve Starém zákoně se píše o tom, že si Pán Bůh nepřeje, aby lidé kvůli svým hříchům umírali (Dt 32,40; Iz 55,7; Ez 33,11; Jl 2,12n). A Ježíš, jak si vzpomeneme, se zastal hříšnice, která podle mojžíšovských zákonů zasluhovala smrt. (J 8) Ježíš se také postavil proti domněnce, že tragická smrt pod troskami budovy byla trestem za hříchy. (L 13,4) My bychom sice opravdu zasluhovali, aby „mzdou za hřích" byla jako konečné slovo smrt, ale „darem jeho milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu". Věříme, že až uvolníme podle Božího moudrého úradku své místo na zemi dalším jeho dětem, „bude naše identita nějakým způsobem zachována" (Viktor Hájek) a budeme u něho. Tím je i ulomen osten smrti (1 K 15,57), v níž tak ochotně vidíme posledního nepřítele (1 K 15,26).

D. H.

Aktualita

Margot Kaessmannová odstoupila

Margot Kaessmannová, první žena-biskupka a nedávno uvedená předsedkyně Rady Evangelické církve v Německu, odstoupila z obou funkcí a vrátila se na sbor. Byla nejvyšší představitelkou 25 milionů německých evangelíků a církev v ní skládala pro její pokrokovost veliké naděje. Byla bojovná morální kazatelka, kritizovala německé vojenské angažmá v zahraničí a kladla veliký důraz na sociální spravedlnost.

Kaessmannová projela pod vlivem alkoholu křižovatku na červenou a čekají ji příslušné civilní tresty.

Nad odstoupením projevily lítost i mnohé významné osobnosti včetně kancléřky Merkelové. Ve zdůvodnění svého kroku v televizním prohlášení však paní Kaessmannová uvedla, že setrvání ve funkci by ztrácelo smysl, protože by neměla potřebnou svobodu vyjadřovat své postoje, když by byla sama kriticky napadnutelná jako osoba.

(podle www.denikreferendum.cz

ih

Zaostřeno na blízko

Jak se to vezme

Určitě se vám to už také stalo.Kritizujete dnešní poměry a váš partner v diskusi opáčí: "Doufám, že uznáš, že je to dnes lepší než za vlády jedné strany!" Je to tedy dnes lepší než tehdy? Dobrá otázka, jenomže záleží na tom, koho se ptáte. Co je pro jednoho lepší, může být pro druhého horší. Pro někoho znamenalo konec světa, že nemohl cestovat k protinožcům, jinému stačilo, že se jel koupat na Máchovo jezero nebo do Bulharska. Dnes nemá třeba práci a nemůže pomýšlet ani na to Bulharsko.

Takových příkladů bychom našli více, každý může posloužit nějakým možná i trefnějším. Ale tak tomu bylo vždycky. Cožpak nebyli (dodnes nevymřeli) tací, co s nostalgií pošilhávali po "starém dobrém" Rakousko-Uhersku a jen ta jím započatá první světová válka jim kazila náladu? Za císaře Josefa II. viděli situaci jinak evangelíci přeživší protireformaci a opět jinak členové mnišských řádů, císařským ediktem zrušených. A čtenář Bible si vzpomene na ty Izraelce, kteří po vyvedení z Egypta reptali proti Mojžíšovi a Áronovi, když na poušti hynuli hladem a žízní (viz Exodus 15. kapitola). Dovedu si dobře představit svár těch, jimž se stýskalo po dostatku vody a jídla v Egyptě, kdy byli sice sedřeni těžkou prací, ale jinak bez starostí, s těmi svobodomyslnými, oceňujícími spíše tu volnost bez okovů a biřiců, byť by to bylo třeba i na poušti.

Nemá prostě valný smysl přít se, zda je lepší dnešek než včerejšek nebo naopak, pokud se toho věčného srovnávání nepoužívá jako argumentu v politickém boji. Křesťan si takovouto otázku neklade, alespoň ne v první řadě. Jde mu totiž o to, že každé poměry jsou mu příležitostí, aby se osvědčil před Bohem, a z těch poměrů neutíká do lepších. Hlavně chce z úst svého Pána a Mistra slyšet: "To dobře, služebníče dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím." Že je to někdy snazší a někdy těžší, není rohodující. Ostatně, není obtížnější zhostit se svého vyznavačského úkolu v dobách hojnosti a svobody než v dobách útisku? Leccos by tomu koneckonců nasvědčovalo.

Jaroslav Kraus

Národní muzeum vydalo Faksimile Jenského kodexu

Kardinál Miloslav Vlk převzal patronát nad slavnostním uvedením faksimile Jenského kodexu v Pantheonu Národního muzea. Akce proběhla ve středu 17. února jako zásadní součást třídenní konference, konané pod názvem „Umění reformace v českých zemích (1380-1620)" v pražské Akademii věd ČR ve dnech 17.-19. února 2010.

Pokud by se někdo podivoval, že záštity v podstatě protikatolického díla se ujal právě kardinál Vlk, vysvětlení je jednoduché a podniku dodává zajímavý smysl a rozměr. Miloslav Vlk je autorem předmluvy k vydání faksimile díla (vydaného v nakladatelství Gallery jako dvousvazkový komplet faksimile s komentářem), ale především, koncem padesátých let při absolvování oboru archeologie na Filosofické fakultě University Karlovy psal diplomovou práci právě o tomto rukopisu a svým výzkumem přispěl k správnému chronologickému zařazení středověké památky.

Proto může otec kardinál fundovaně zodpovědět i dnešní otázk, týkající se pamětihodnosti Jenského kodexu: Čím je právě Jenský kodex unikátní? „Je výjimečný nejen svými osudy, které jako kniha měl, ale především je to soubor obrazů, které zřejmě v době husitské byly veřejným dobovým propagačním materiálem a komunikačním prostředkem husitských názorů." Zmíněné obrazy patří zřejmě vůbec k nejznámějším tuzemským iluminacím (jedno téma se dostalo i na platidlo socialistického Československa).

Připomeňme, že originál česky a latinsky psaného Jenského kodexu, pozdně středověkého rukopisu, vzniklého v letech 1490–1510 na základě starších předloh pocházejících ještě z doby Husovy, a obsahem zaměřeného proti církevní hierarchii, koncem padesátých let minulého století do sbírek Knihovny Národního muzea věnoval prezident tehdejší Němec-ké demokratické republiky, Wilhelm Pieck.

Zapříčinila popularitu díla tematika, která byla dobově a ideologicky vhodná? Ptáme se znovu kardinála Vlka: „Nádherných iluminovaných rukopisů a kodexů máme mnoho. Nemyslím si, že tento iluminovaný kodex je nejvzácnější po stránce umělecké, ale jeho zajímavost tvoří právě dobové umělecké ztvárnění ideových duchovních proudů té doby a jejich použití k ideovým střetům."

Do českého prostoru se ale kodex, původně uložený v Univerzitní knihovně v Jeně, „dostal" už dříve. Studoval ho totiž mimo jiné i Johann Wolfgang von Goethe, který nechal pro potřeby českých vědců pořídit kreslenou kopii díla. Ta je dodnes uchována rovněž v Knihovně Národního muzea.

Od poloviny dvacátého století, kdy se rukopis Jenského kodexu do Národního muzea dostal, bylo plánováno jeho faksimilování. To se tedy konečně nyní podařilo. Komentářové statě napsali přední odborníci na období husitství a na středověkou historii, například František Šmahel či Ivan Hlaváček. Prof. Šmahel rovněž pronesl úvodní slovo ke zmíněné konferenci. Další příspěvky přednesli např. Ondřej Faktor („Reflexe předreformačního klimatu v nástěnném malířství přelomu 14. a 15. století"); Ondřej Jakubec („Sakrální architektura nekatolických vyznání v českých zemích 16. a počátku 17. století"); Jan Royt („Voda trestající a voda omilostňující"). Závěrečnou slavnostní přednášku proslovila Milena Bartlová („Obraz a reformace: umění, komunikace, vizuální kultura").

Zpracovala: Zuzana Dvořáková
Ekumenická rada církví

Pryč od toho špatného

Kurátor jednoho sboru ve Východomoravském seniorátu řekl: *„Evangelické církvi má jít o morálku a tu také má kázat."* Ne zcela jsem souhlasil. Nejde mně o distanci od úctyhodné osoby páně kurátora, ale o to odejít pryč od špatných pojetí. V jednom má ten bratr pravdu: *morálka* je církevní pojem (bratr kurátor jej použil ve správné souvislosti), *mravnost* je pojem světský. Pozastavil jsem se nad výše uvedenou větou. Jaký smysl má fakt, že existuje křesťanská církev (obecná)? Opravdu jde jenom o morálku? Podle epištoly sv. Jakuba *„je víra, která není spojena se skutky, mrtvá"* (Jk 2,17 ČEP). To Luthera, kte-rý naddimenzoval (zcela správně) pojetí milosti a víry, pobuřovalo. Nazval Jakubův list *slaměnou epištolou*. Nicméně dr. M. Luther se v pokoře neodvážil tuto epištolu vypustit z novozákonního kánonu. Její platnost trvá dodnes i pro mě.

Evangelické církvi jde v první řadě o milost *skrze Krista* v návaznosti na velkého reformátora. Ona zlepšená morálka, po které milý bratr volá, je až odpovědí na dobro, které člověk (z milosti!) od Boha může přijmout. Evangelická církev, pokud dbá na tyto *věci podstatné* podle bratrské teologie, kterými jsou ze strany Boží *omilostnění* (nic než milost!) a ze strany lidské *víra, láska a naděje*, tři věci, které jsou odpovědí na dobrotu nebeského Otce, našla svůj skutečný důvod k životu na Zemi. Potom ona „evangelická církev" nedá průchod poučování, ano *moralizování*, protože zlepšená morálka je opravdu sekundární (druhořadá) záležitost, je to naše odpověď Bohu. A tu svým životem máme každý z církve zodpovědět. Miroslav Heryán nás na někdejší Biblické a misijní škole učil: *„Pán Bůh zde na zemi chce mít svůj viditelný předvoj Nebeského království"*.

Církev má v první řadě sloužit tak, jak slouží Velekněz Kristus tomuto světu. Je namístě liturgie (když řec. slovo *leiturgein* znamená „sloužit"). Tím se vyznačuje církev, že uctívá Boha a vzdává mu díky za všechno, co od něho má. Rozhodně církev nemá být pojímána jako útočiště pro ty, kteří chtějí nějakým způsobem unikat z tohoto nepříliš vlídného světa. O tom psal anglikánský biskup z Woolwich, John A. T. Robinson, v knize *Čestně o Bohu* v 60. letech, že jsou lidé, kteří unikají před tímto světem k eucharistii (ke sv. večeři Páně). (Vřelý dík vydavatelství Kalich za tuto rozšířenou reedici z r. 2006!). Robinsonova kniha podává slušnou porci učení P. Tillicha a D. Bonhoeffera. Druhý zmíněný, Bonhoeffer, víc než kdokoliv jiný vzal na sebe onu tíhu morální odpovědnosti, když jako vyznávající křesťan přijal z křesťanské teorie a liturgické praxe(!), z Božího slova milost – rozlišení dobra a zla - a rozhodl se k činu, který jej potom stál život. Mně samému potom stojí za to být v té slavné a ctnostné evangelické tradici, která na sebe bere všednodenní odpovědnost za tento svět. A zcela se vzdává církevního opatrnictví. A moralizování zejména.

Když jsem jako student evang. teologie byl ve třetím ročníku na praxi ve sboru ČCE, kterou jsem jako „bohoslovec na seznamu" musel podstoupit, můj mentor na synodní radu napsal, že „se ale nalézám v tradici luterské". Mně to tehdy připadlo, že jsem provedl neodpustitelný zločin. Nejsem seznán v tradici českobratrské, leč luterské. Jeden milý a starý pan farář ČCE, který měl celý život co do činění se zpívanou luterskou liturgií, mně na to odpověděl, že za ThDr. Viktora Hájka (někdejšího synodního seniora v letech 1950 - 1968) by se stát nemohlo, aby toto někdo řekl, napsal. Opravdu by se některé věci v ČCE stát nemohly, pokud by na ně byl brán zřetel. S ČCE jsem vztah nerozvázal, a právě proto od dob studií na mne útočí deprese, které se objevují dodnes. (Připadám si jako jeden ze Tří králů – ten černý a vzadu. Toť stopy rasismu.)

ČCE je unionovanou církví. Utrpěli však luteráni - zcela převládající kalvínský akcent takřka úplně umlčel zpívanou a ekumenickou liturgii Jiřího Třanovského. Luterství i kalvinismus se přece jen v něčem liší. Když slučováním a.v. a h.v. církví vznikala ČCE, měly tyto kroky své odpůrce. Gustav A. Skalský jako luterán i reformovaný Jan Karafiát sloučení nechtěli. Nicméně ČCE bude slavit sto let vzniku. Bere tato „naše církev" zřetel na luterskou menšinu? Na to torzo, co z ní zůstalo? Je církví zcela a dobře kalvínskou? Podceňování liturgie a její určité formy vytvoří přesně to, co nazývá jeden mladší kazatel ČCE, že „naše církev je jako chytrá horákyně"(ani oblečená, ani vysvlečená, jde pěšky i jede…). Opravdu ČCE mnohdy působí rozpaky nad tím, jak o sobě tvrdí, že stojí na *Čtyřech vyznáních* (Augustaně inv., Helvetské konfesi, Bratrském a Českém (utrakvistickém) vyznání) a přitom ani na jednom pořádně! S ohledem na stanovisko ČCE ke *Čtyřem vyznáním* není důvod, aby nebyla ona „unie" potvrzena tak, že lutersky orientovaní faráři jimi beze zbytku mohou být, ti jinak orientovaní zase jinak a beze zbytku,… atd., atd., aby se ale všichni obraceli ke Kristu. A byli církví křesťanskou.

Liturgie zajisté sama nic nevyřeší, ale přece jen vytváří svými neměnnými částmi (ordinarii) „domácí (důvěrné) prostředí", o kterém též mluvil M. Heryán. Prof. ThDr. J. Smolík volal po *svátostném prostoru*. *V Kapitolách z liturgiky* píše: *„Slovo Boží si totiž vytváří vždy určité formy, které jsou mu přiměřené"* (Kapitoly z liturgiky, v Praze 1960, str. 6). Když se modlím Denní modlitbu církve (breviář), nenacházím nic jiného než právě toto Boží slovo v podobě Žalmů, sz. i nz. čtení a kantik z evangelia – pouhé Písmo, které mají vedle kalicha evangelíci ve znaku. Onen „českobratrský model" mnohdy působí jako slátanina (od slova „látat") všeho možného, ale přesný profil historický – avšak oslovující, resp. křesťanský - starokřesťanský výraz s živým hlasem evangelia postrádá. Bohoslužby vypadaly a mnohde stále ještě působí dojmem spíše schůze než oslavy Vzkříšeného. Když v prostorách Husova domu v Jungmannově 9 v Praze otevřeli koncem 90. let divadlo Kalich, řekl jsem jednomu mladšímu faráři, že *„na synodní radě hrajou divadlo"*. On mně tehdy odpověděl: *„Jo, to už pěkně dlouho."* Onen farář je toho času mimo činnou službu v církvi, pracuje v jednom vydavatelství. Ústředí církve je ústředí církve. Ne divadlo. Nemělo by se míchat páté přes deváté. Služby Boží jsou služby Boží. Časem se to českým evangelíkům vymstí.

Pravda, trochu mě zamrzelo, ale nijak mě neurazili ti humanističtí a demokratičtí, kulturně – protestantští faráři, kteří mně řekli, že ten, kdo má rád liturgii, má i sexuální problémy. V mém případě se musím pousmát a potvrdit opak – před Pánem i sestrami, kterých se to týká a celou církví kajícně vyznávám. (Liturgicky patří vyznání vin (Confiteor) na začátek bohoslužeb.).

Křesťanství nevzniklo v reformaci. Je to starší, vlastně velmi stará tradice navazující na židovství, kterou potvrdil dr. Luther tím, že v novém církevním útvaru, v protestantismu, ponechal bohoslužbu v podobě nejbližší římskokatolické mši. M. Luther tím vyjádřil návaznost na starokřesťanskou symboliku, (tu biblickou zdůraznil).

Neodpustím si, a zcela lutersky povím nad „naší církví": jak se ona sama nachází v horizontále, je od Boha spuštěna vertikála, která ji protíná. A to je napořád znamení kříže, který je pavlovsky řečeno pohoršením, ale pro některé české bratry tím nesprávným. Nejde o to provádět rekatolizaci a protireformaci v Českobratrské církvi evangelické, ale spočinout u nohou milosrdného a vzkříšeného Mistra a Pána Ježíše Krista, *„který je stejný včera , dnes i na věky"* (Žd 13,8 ČEP). Nejde o to se zříci husitského symbolu kalicha, pokud jej čeští evangelíci chtějí mít v erbu, jakkoliv se mně jeho obsah často stává trpkým.

Prof. Pavel Filipi v jedné z řečí na začátku akademického roku varoval před teologickým diletantismem. Toho se opravdu bojím, jakkoliv jej vědomě a programově sám vytvářím. Bojím se jistého diletantismu ve víře. I v životě. Pak bude všechno zfušované, jako byla zbabraná Sametová revoluce i mnohé polistopadové dění až dodnes. Ve vší úctě k Pravdě a Lásce, která zvítězí nad lží a nenávistí, i v úctě k tomu, kdo to před dvaceti lety poprvé vyslovil, ačkoliv podle mého soudu ne příliš adresně.

Otto Miklík

Papežské tajemství prolomeno!

(Němečtí teologové k případům zneužívání nezletilých)

Za strukturální „kořen zla", pokud jde o problémy římskokatolického kléru se zneužíváním dětí a nezletilých, označuje emeritní profesor ekumenické teologie a předseda Nadace pro světový étos Hans Küng v německém deníku Süddeutsche Zeitung z víkendu 27. - 28. února 2010 povinný celibát kněží.

Zneužívání se vyskytuje v rodinách, školách, spolcích všeho druhu, jakož i v církvích, jež kazatelům povinný celibát neukládají. Nikde jinde k němu však nedochází v tak masovém měřítku jako právě v rámci církve vedené celibátníky! Küng se tudíž s odvoláním na pasáže z Nového zákona (1 K 7,1n, 1 Tm 3,2) důrazně přimlouvá za dobrovolnost bezženství pro římskokatolické kněze. Ututlávání souvisejících skandálů od počátku třetího tisíciletí zazlívá především současnému papeži. Ten ještě jako předseda vatikánské Kongregace pro nauku víry rozeslal 18. května 2001 všem římskokatolickým biskupům na světě dokument s názvem Epistula de delictis gravioribus (Dopis o mimořádně závažných provině-ních), v němž se praví, že případy zneužívání ze strany kléru spadají pod „SECRETUM PONTIFICIUM (papežské tajemství)".

Opačné stanovisko než Hans Küng zaujal pár dní předtím v deníku Frankfurter Rundschau katolický teolog a psycholog Wunibald Müller, podle něhož nelze přímou souvislost mezi (povinným) celibátem a zneužíváním ne-zletilých prokázat. I ten ale kriticky prohlásil, že hlavní starostí hodnostářů katolické církve by rozhodně nemělo být přimět v podobných situacích oběti zneužívání k mlčení.

Do konce února 2010 se předseda německé biskupské konference Robert Zollitsch jménem německé katolické církve všem obětem zneužívání ze strany kněží v Německu dvakrát omluvil. Jednotlivá německá katolická biskupství zřídila post pověřence pro prošetřování a zpracovávání případů sexuálního zneužívání.

Evangelická tisková služba (EPD) věnovala pohotově větší část dvaatřicetistránkového dokumentačního sešitu epd Dokumentation 9/2010 tématu „Případy sexuálního zneužívání v zařízeních katolické církve"
(blíže viz www.epd.de).

František Schilla

Kostelní sbírka na Haiti překročila dvacet milionů

Podle průběžných výsledků, které zveřejňuje na svých stránkách Charita ČR, překročila kostelní sbírka vykonaná v neděli 24. ledna na pomoc při odstraňování důsledků ničivého zemětřesení na Haiti a obnově země hranici dvaceti miliónů korun.

ERC

Hledáme i nové způsoby

V letošním 5. čísle našeho Evangelického týdeníku jsme otiskli zprávu o instalaci nového seniorátního výboru, který byl zvolen v brněnském seniorátu. Nabízí se tedy příležitost, abychom projevili, že nejsme soustředěni pouze na to, co se odehrává v Praze, a oslovili několika otázkami nového seniora bratra Jiřího Grubera.

**** Postoupil jsi do čela seniorátního výboru a tak vzrostla tvá odpovědnost za to, co se v této části církve Kristovy odehrává a bude odehrávat. Přijal jsi volbu s vědomím, že jsou určité věci, které bys chtěl v seniorátu prosadit, změnit?***

Svou novou funkci jsem přijal s vědomím, že nechci odmítat úkol, kterým mě bratři a sestry volbou pověřili. Rád bych v této pro mě nové práci využil své dosavadní zkušenosti z třicetileté práce v brněnském seniorátě, kde jsem postupně sloužil ve dvou sborech a kromě toho byl řadu let předsedou odboru pro mládež, členem seniorátního výboru a předsedou Jero-nymovy jednoty. Žádné výrazné změny neplánuji, budu rád, když dokážu navázat na dobrou práci svých předchůdců. Pokud přijdou změny, pak spíš proto, že se změní vnější podmínky a příležitosti pro práci církve. Momentálně bychom rádi iniciovali v rámci seniorátu finanční pomoc početně a hospodářsky slabším sborům.

**** Mohl bys krátce vyjádřit, co považuješ v této době a v naší zemi za obecný úkol pro křesťanskou církev? A má oblast, ve které působíš, nějaká svá specifika, své zvláštní úkoly?***

Řekl bych, že jeden z nejdůležitějších úkolů pro církev v tomto čase by mohl být třeba v tom, aby přítomnost církve a její služba byla chápána jako samozřejmá součást života společnosti a ne pouze jako soukromý zájem na okraji všeho dění. Například sport má velkou publicitu, přitom se ho aktivně neúčastní více lidí než života v církvi. Měli bychom se tedy naučit svou práci lépe „prodat" a zaujmout pro ni širší veřejnost. Nesmíme se s tím však příliš vnucovat, protože by to lidi zase odradilo. Takže je to běh na dlouhou trať.

**** Zaujalo mě, že na instalaci seniorátního výboru bylo mnoho představitelů nebo zástupců nejrůznějších církví. Je to jen při slavnostních příležitostech, nebo je ekumenická spolupráce něco, čemu se u vás velmi daří?***

Přiznám se, že na přítomnosti ekumenických hostů mi na instalaci seniorátního výboru velmi záleželo. Byl jsem je osobně pozvat. Snad je to i výsledek naší dosavadní ekumenické spolupráce v Brně, kdy se pravidelně již několik let scházejí duchovní šesti církví působících ve středu města a společně připravujeme během roku několik pravidelných akcí. Vrcholem této spolupráce je, když v říjnu jednu neděli dopoledne přesuneme vlastní bohoslužby a sejdeme se na jednom místě, kde pak společně slavíme večeři Páně.

**** Před časem se hovořilo o plánech na výstavbu nové mešity v Brně. Jaký postoj k tomu zaujímají brněnští evangelíci?***

Myslím, že vcelku neutrální. Dosavadní mešita je v Brně již několik let a nepůsobí to žádné problémy. Není tedy důvod, aby nemohla být postavena další. Jiná věc je, že se budeme muset daleko více zabývat islámem jako takovým. Evangelická mládež v Brně si nedávno pozvala k rozhovoru předsedu islámské nadace a když jsem poslouchal jeho korektní a věcné představení této víry a životní praxe, uvědomil jsem si, jak může být pro mnohé přitažlivá svou přímočarou jednoduchostí a jednoznačností. Tam, kde my si klademe otázky, oni mají jasné odpovědi. Půjde tedy o to, nebát se lidem ukázat, že kladení otázek je důležitější a cennější než mít na všechno hotové odpovědi.

**** Je význačným rysem Českobratrské církve evangelické, že v jejích orgánech mají stejné zastoupení laici. Je jejich působení opravdu srovnatelné s působením duchovních? A jaké vidíš příležitosti a potřeby pro jejich budoucí uplatnění v životě církve i v její činnosti ve společnosti?***

Zastoupení laiků je skutečně v ČCE zásadní a musíme ho umět více využívat. Zdaleka se nemusí starat jen o věci hospodářské a stavební. Nepostradatelný je i jejich vklad duchovní. Jejich zkušenosti z každodenního života a pracovního procesu je třeba v církvi náležitě využít. Velkým povzbuzením pro mne byly třeba přímluvné modlitby, které na instalaci seniorátního výboru pronesli laici společně s kazateli. Jinými slovy my kazatelé musíme našim laikům více naslouchat a učit se od nich.

**** Doléhají k nám zprávy o závažných trápeních ve světě (např. poničené Haiti). Organizujete nějakou společnou pomoc, nebo to necháváte na rozhodnutí jednotlivých členů církve?***

Sbírkou z instalačního shromáždění jsme se připojili k celocírkevní sbírce pro Haiti, kterou organizuje synodní rada. Její výhoda je v tom, že díky jedné švýcarské charitativní organizaci, která již na Haiti léta působí, se peníze dostanou přímo na místo určení. Jako seniorát se snažíme pravidelně podporovat dvě střediska Diakonie v Brně a Kloboukách.

**** Pečujete nějakým způsobem o to, aby se ke službě v církvi hlásili a připravovali mladí lidé z vašich sborů?***

Přiznám se, že tímto úkolem jsme se v brněnském seniorátě, pokud vím, nějak zvlášť nezabývali. Jsou sice bohoslovci, které jsme doporučili ke studiu, ale není jich mnoho. Upřímně řečeno mně víc leží na srdci příprava našich laických pracovníků. Byl bych rád, kdybychom pro své presbytery, pastorační pracovníky, učitele nedělní školy, vedoucí mládeže atd. měli kvalitní nabídku kurzů a systematického vzdělávání.

Děkujeme za poskytnutý rozhovor i za dlouholetou spolupráci s Evangelickým týdeníkem. Do plánovaných úkolů, ale i do těch, které se objeví nenadále, přejeme mnoho zdaru, Božího zmocnění, ale i vstřícné spolupráce tvých kolegů – duchovních i laiků.

Bohumil Kejř

Slepí vůdcové

Nejspíš nedohlédám hlubin teologického zakotvení českobratrských evangelíků a nevnímám dost citlivě jejich skrytý duchovní růst. Možná skutečně vyrostli z pití biblického i historického mléka a jejich vůdcové jim proto předkládají hutnou stravu bálů, poutí a ignaciánských exercicií. Ale teď vážně. Je škoda, že evangelická církev ignoruje postavy, které vyrůstají z reformační tradice a současně požívají společenskou vážnost. Není jich zase tolik: Hus, Komenský, Masaryk… Na těchto lidech je přece možno navenek i dovnitř církve názorně ilustrovat, jak člověka biblická zvěst proměňuje a tvární. Pro evangelikální denominace je typické vydávání svědectví o svém obrácení. Zbožnost lidové evangelické církve donedávna aktualizovaly a široké veřejnosti zprostředkovávaly postavy s výjimečnou společenskou autoritou. Ty vyjevovaly její duši.

Nelze se divit, že když o velikány českých dějin nejeví zájem nejbližší, ujímají se jich ti vzdálenější nebo třeba i hodně vzdálení. Zádušní mše za společensky zajímavé evangelíky (Palacký, Palach) jsou už starou záležitostí. Čerstvým příkladem takové „adopce" je shromáždění u příležitosti 160. výročí narození T. G. Masaryka. Konalo se na prestižním místě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Nepořádala ho však Českobratrská církev evangelická, jejímž byl náš první prezident členem, nýbrž Církev československá husitská. Od Masaryka na ni samozřejmě může padnout jen dobré světlo. Tak proč se ho nechopit, když se jeho církev k ničemu nemá. Dovolím si trochu zaprorokovat: Hutná strava, kterou se teď my, evangelíci, sytíme, způsobí, že garantem, ne-li organizátorem oslav 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa bude Římskokatolická církev.

Emanuel Vejnar

Betlémská kaple v Praze

Víra je pro mě střelkou, která mi ukazuje, kam se vydat

(Řeč premiéra Jana Fischera v Betlémské kapli)

Musím hned na úvod říci, že si opravdu velice cením vašeho pozvání. Je to skutečně v tom nejširším slova smyslu ekumenický přístup, když zvete na své jednání Žida, a teď navíc i politika.

Ale teď zcela vážně. Víra je samozřejmě soukromou záležitostí. A je to tak dobře. Nikdo z nás by se nechtěl vracet do časů oficiálního státního náboženství, ať už jím byl katolicismus či ateismus. Bůh nám všem dal stejnou svobodu volby a je na nás, jak ji využijeme, jakou cestou v životě půjdeme.

Nejpodstatnější částí té svobody je svoboda volit mezi dobrem a zlem. Každý z nás, ať věří v cokoli, dostal do vínku stejnou schopnost dobro a zlo odlišovat. Každý se může svobodně rozhodnout. A každý pak musí za své rozhodnutí nést odpovědnost. Právě to, jak každý z nás zachází se svou svobodou a se svou odpovědností, dává podobu našemu světu. Víra je sice ryze soukromou věcí, ale to, jak vystupujeme, jak jednáme s druhými, to je věc výsostně veřejná. A zde je role církví naprosto nezastupitelná.

Hodně se mluví o tom, že ve veřejném životě chybí morálka. Že chybí soucit s druhými. Že chybí pocit sounáležitosti. Toto vše nám náboženství nabízí. Nabízí nám to přirozeným způsobem. Má na to tisícileté know how. Víra znamená mír, lásku i naději. Myslím tím židovsko-křesťanská víra, protože ateistická víra automaticky nic takového nenabízí. Může však být založena na hlubokém humanismu a pak si zaslouží náš respekt. Ostatně kořeny pravého humanismu jsou veskrze náboženské.

Je naší společnou odpovědností, abychom se společně podíleli na tom, aby hodnoty našich náboženství, hodnoty humanismu, dostávaly prostor nejen v soukromém, ale i ve veřejném životě. Takto chápu i vaše dnešní pozvání. Chápu ho jako pozvání ke stolu, od kterého všichni odcházejí naplněni pocitem, že lidem tam venku mají co podstatného říci. Odcházejí naplněni pocitem, že se mají o co s nimi podělit.

Naše společnost je sekulární a je to dobře. Myslím, že si všichni uvědomujeme, jakou výhodou je jasné oddělení světských a církevních záležitostí. Všichni vidíme, jakou tragédií je někoho k víře nutit. Ať už je to víra v radikální islám, nebo víra v to, že tato země je jen pro bílé Čechy. Fanatismus je to nejhorší zlo. Fanatismus degraduje i tu nejúctyhodnější víru na pouhou ideologii. A ve jménu ideologie jsou lidé schopni těch nejhorších zvěrstev. Ideologizací se víra mění v modloslužebnictví. Taková víra neponechává lidem onu svobodu volby, kterou nám dal Bůh. Taková víra neponechává žádný prostor individuální odpovědnosti, ale jen kolektivní neodpovědnosti.

Je naší společnou odpovědností, abychom my, kteří máme zkušenost s opravdovou vírou, tuto svou zkušenost využívali ve prospěch dobra. Abychom my, kteří jsme díky své víře imunní vůči falešným vírám, vůči fanatickým ideologiím, bránili skutečnou svobodu. Svobodu, kterou nám nedal žádný člověk a žádný člověk nám ji nemůže vzít.

Musíme těmto falešným vírám čelit. Musíme společně čelit sobectví, násilí, xenofobii, rasismu. Ale i pocitu odcizování, nové vlně izolacionismu a uzavírání se do sebe. Jsem přesvědčen, že lidé víry v tomto zápase mají velkou odpovědnost, protože právě ve víře mají oproti ostatním velkou výhodu a velkou posilu.

Úplně na závěr se vám chci vyznat, že v mé funkci na mě tato odpovědnost těžce dolehla. Dolehla na mě tíha odpovědnosti, kdy se už nerozhoduji jen sám za sebe. Dolehla na mě tíha odpovědnosti, kdy vedu vládu bez jasného politického mandátu v době, kdy se takříkajíc láme chleba. Kdy lidé přestávají věřit politikům, přestávají věřit v demokracii. Víra je pro mě v této situaci posilou, je pro mě střelkou, která mi ukazuje, kam se vydat. A samozřejmě každé takovéhle setkání, každé setkání, které překračuje horizont každodenní politiky, je pro mě obrovskou vzpruhou. Je to pro mě příležitost dobít si baterky, dobít si je novou duchovní energií. Za tuto možnost vám děkuji.

Na žádost některých členů dejvického sboru otiskujeme řeč českého premiéra Jana Fischera, pronesenou na instalaci nové synodní rady 21. 11. 2009 v Betlémské kapli. Pro Souterrain tento projev opatřil br. kurátor Prosek, jemuž srdečně děkujeme!

Z dopisů čtenářů – Černilov

Vážená redakce!
V ET-KJ 3/2010 jste uveřejnili článek o faráři Janu Košutovi. Článek mne zaujal. Promiňte, že píši se zpožděním, ale trvalo mi dosti dlouho, než jsem se k tomu odhodlal. Obor genealogie mi není zcela cizí a vím, jak je důležité, aby věci a údaje souhlasily nejen s časem, ale i v pojmenování.
Pocházím z Černilova u Hradce Králové, a tak není divu, že se (blahé paměti) v naší rodině dosti často mluvilo o faráři Košutovi. Mám tedy za to, že tento vámi zmíněný farář Jan Košut byl téměř jistě farářem v Černilově u Hradce Králové a nikoli v Černikově. Domnívám se, že jde asi o překlep při psaní článku. Přikládám také několik drobností o této obci.

Jaroslav Hojný

Popis znaku

Štít na čtyři pole dělený: v 1. a 4. poli červeném zlatá (žlutá) česká koruna královská, pod níž dva zlaté křižmo přeložené listy palmové; v 2. a 3. poli stříbrném (bílém) černý vpravo hledící vzpínající se hřebec na černém vrchu..

Zdůvodnění figur v 1. a 4. poli:
Obec Černilov, za Václava II. a Karla IV. dědičná obec královská, pak od r. 1780 do 1918 c. k. obec na komorním panství Smiřice, používala v století devatenáctém - u vědomí svého zvláštního postavení vůči obcím jiným – pečetě s českou korunou královskou naspodu doprovázenou dvěma křižmo přeloženými listy palmovými. Tato znamení byla v našem návrhu znaku použita jako doklad a symbol dávných tradicí.

Zdůvodnění figur v 2. a.3. poli:
Po válce 30leté, za katastrofálně nízkého stavu obyvatel, byl jejich počet doplněn německými kolonisty ze Slezska a českých Krkonoš. Ti dali svému novému domovu – obci vlastní název Hengstenberg či též Schlackendorf. J. G. Sommer ve svém díle o Království českém (1836) ještě tyto názvy zná a uvádí. Pěkné německé jméno obce – Hengstenberg – Hřebčí hora, je dobře vyjádřitelné heraldicky. Černý hřebec stojící na vrchu (hoře) v 2. a 3. poli složeného znaku je tedy znakem mluvícím. – Černá tinktura zvířete i vrchu volena vzhledem k výmluvnému českému názvu obce. Znak schválil dne 12. XI. 1969 Dr. Iv. K. J. Štafl O. E. C. S. A, člen Čs. společnosti genealogicko-heraldické, Heraldického klubu při Vojenském ústavu, Heraldicko – faleristické sekce, Čs. společnosti drobné plastiky a Heraldicko – genealogické společnosti „Adler" ve Vídni.

Minulost a současnost

Úvod do historie obce
V místě vesnice Černilov, která se táhne do půlkruhu od západu k východu podél Černilovského potoka a je ve východní části mírně vyvýšena, bylo již v době bronzové sídliště. Vedla tudy stará obchodní cesta od Hradce Králové, zvaná také „Kladská", která končila až u Baltického moře. Svědčí o tom celá řada archeologických nálezů.
V roce 1889 na křižovatce k Divci vykopali osm zlatých svitků. Jsou uloženy v Národním muzeu v Praze. Roku 1901 bylo na Prokešově poli vykopáno šestnáct žárových hrobů s prázdnými, rozpadlými nádobami a v roce 1912 na poli Jana Adamíry depot jedenácti bronzových náramků. Na severní straně „Pod křížem" se nalezly zlaté mince, keramika a různé železné předměty. Stávala tu snad u staré obchodní cesty kovárna. Na louce „Pod ovčínem" byla nalezena kamenná sekera a v „Břilníku" Václava Prokeše při těžbě broušená sekera a srpová čepel.
První písemná zmínka o Černilovu je z roku 1271. Vesnice již tehdy měla kostel s českým plebánem Vavřincem. O velikosti svědčí porovnání placení papežského desátku. V roce 1385 se v Černilově platilo dvacet sedm grošů, v Jásenné, Plese a v Holohlavech jen devět grošů.
Obec ke svému jménu mohla přijít od jména zakladatele dvora, který ležel v místě dnešní vesnice. Černíl – Černilův dvůr. Ale mohlo to být také spojení dvou slov, která vyjadřují lov na černou zvěř. Černý lov – Černilov. V nejstarším zápisu z 12. století je psáno Cyrnelow. Poslední z podobných tvarů, se kterým se setkáváme v roce 1409, je Czrnyelow (Črnělov). Slovesný tvar črněl znamenalo černal, stával se černým. V archivu je listina, na které jsou podpisy zástupců obce a pečeť Wes Czernilov s královskou korunou a dvěma zkříženými palmovými listy. Listina se týká sporu obce s opočenským panstvím o lesy u Libníkovic.
Němečtí přistěhovalci pojmenovali ves Schlackendorf. Tento název označoval vesnici založenou na lesní mýtině. Jiný německý název pro Černilov byl Hengsberg. Německé obyvatelstvo splynulo časem s českým a oba cizí názvy upadly v zapomenutí.
Na severním okraji černilovského katastru stávala tvrz s vesnicí Kalthaus připomínaná v letech 1428 a 1550. Dnes jsou zde již jen slabě znatelné valy s vodním příkopem. Mezi Černilovem a Libřicemi je uváděna další tvrz s vesnicí Hrdlořezy. Je datována jako Kalthaus. Jde pravděpodobně o synonyma, nebo se jedná o zaniklou ves Přeboř, kterou se však nepodařilo přesně lokalizovat.
Za uplynulá století došlo k velkým změnám, které s sebou nesl čas. Přehnaly se války, období útisku a útrap. Přešla období míru a blahobytu. Každá doba přinesla něco nového. Ať to byly husitské války, bouřlivá doba pobělohorská, doba národního obrození nebo první a druhá světová válka. Původní královská vesnice se změnila k nepoznání.

Noemi
www.noemka.com

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.
Zaslání bližších info/přihlášky:
Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com
Noemi, Na Mušce 1124, 53401 Holice, ČR

č. 7

Inzerce

Šumava, ubytování v soukromí, Vlachovo Březí, Prachaticko mob. 728745295, tel. 388329363, e-mail: ChanovaDagmar@seznam.cz http://sites,google,com/site/ubytovanichanova.

č. 39

Pozvánky

O psychologii a etice milostného a rodinného života bude v sobotu 20. března od 15 hodin ve sborovém domě ČCE na nám. B. Hrozného v Lysé n. L. přednášet prof. UK PhDr. Pavel Říčan.
Srdečně zveme.

KJ v Lysé n.L.

* * *

V sobotu dne 27. března 2010 pořádá Presbyteriánský sbor Immanuel Praha o.s. **seminář o pastoraci.**
Přednáší Dan Drápal.
Seminář se koná v prostorách ETS v Praze 9 – Horních Počernicích.
Začátek v 9.30, předpokládaný konec v 16 hodin.
Vstupné 80 Kč
Pro zájemce zajistíme oběd v domově Bethesda/naproti ETS/
Přihlášky a bližší informace Michal Nosáľ, nosal.michal@centrum.cz

Informace

Úspěch naší publikace – také v Německu

Na podzim minulého roku jsme informovali čtenáře, že knížka vězeňských vzpomínek bratra J. Ottera, našeho dlouholetého spolupracovníka, vydaná česky v Kalichu pod názvem "Za mřížemi a dráty - také trochu jinak", vyšla i v německém překladu. (Článek: "Česká knížka z doby okupace- také pro německé čtenáře", ET-KJ č. 29 z 21.10.2009).
Nyní došla další zpráva, že tento německý překlad má (prostřednictvím GAW) i v Německu příznivý ohlas.
Publikace má být představena také na jarním knižním veletrhu v Lipsku 19.3.2010. Na veletrh byl pozván i sám autor, aby knížku představil. (Má během půlhodiny předčítat vybrané ukázky a pak během další hodiny odpovídat na otázky zájemců z publika.)
O této významné události chceme připravit zvláštní rozhovor.

BK

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890. *A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Horácký

Českobratrská církev evangelická

Daňkovice, Ne b d e 9.00 h, a c 11.00
Daňkovice č.4, a.Michal Vogl

Horní Dubenky, Ne 9.00 h
Horní Dubenky č.54, f Tomáš Vítek

Horní Krupá, Ne 10.15 h
Horní Krupá č.63, f David Šorm

Horní Vilémovice, Ne 9.00 h
Horní Vilémovice č.31, 675 07 Čechtín, f Leonardo Teca

Humpolec, Ne 9.00 h
Husova 143, f Pavel Šindler

Jihlava, Ne 8.30 h
Vrchlického 1, f Jan Keřkovský

Moraveč, Ne 9.30 h
Moraveč č.35, 393 01 Pelhřimov, f Daniel Matějka ml.

Nové Město na Moravě, Ne 9.00 h
Křenkova 151, f Zdeněk Šorm, f Markéta Slámová, f Vojtěch Hrouda

Opatov, Ne 10.00 h
Opatov č.10, 588 05 Dušejov, a Pavel Šindler

Pelhřimov - Strměchy, Ne 8.45 h (10.45 h Strměchy)
393 01 Pelhřimov, Růžová 82, f Michal Hána

Sázava, Ne 10.00 h
Sázava č.73, f Petr Gallus

Sněžné na Moravě, Ne 9.30 h
Sněžné č.60, f Michal Vogl

Telč, Ne 8.30 h
Nám.Zachariáše z Hradce 21/I, f Petr Melmuk

Třebíč, Ne 8.30 h
Bráfova 33/561, f Aleš Mostecký, f Daniela Zapletalová Grollová

Velká Lhota u Dačic, Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č.37, 380 01 Dačice, f Kateřina Fruhbauerová

Velké Meziříčí, Ne 9.00 h
U Světlé 734/24, f.Pavel Janošík

Evangelická církev metodistická

Jihlava, Ne 8.45 h
Seifertova 13, Jan Zajíc

Seniorát Liberecký

Českobratrská církev evangelická

Česká Lípa, Ne 9.00 h
Chelčického 1012, f Marek Lukášek

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Pod Baštou 10, f Tomáš Matějovský

Jilemnice, Ne 10.00 h
Jungmannova 268, f Martin Horák

Křížlice, Ne 8.45 h
Křížlice č.127, f Gabriela Horáková

Liberec, Ne 9.00 h
Masarykova 22, f Tabita Landová

Libštát, Ne 9.00 h
Libštát č.83, f Filip Susa

Nové Město pod Smrkem, Ne 10.00 h
Blahoslavova 325, f Adam Balcar

Rumburk, Ne 10.30 h, c 15.00 h rodiny s dětmi
Krásnolipská 540/22, f Filip Šimonovský, f Constance Šimonovská

Varnsdorf, Ne 8.45 h
Tyršova 1246/7 , f Filip Šimonovský

Evangelická církev metodistická

Jablonné v Podještědí, Ne 15.00 h
Markvartice 69, Jiří Šimek

Bratrská jednota baptistů

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Máchova 39b, Daniel Kuc

Liberec, Ne 10.00 h
Malé nám.7, Blahoslav Fajmon

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
9/2010
31. března 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 7. dubna

Z obsahu

* *Philipp Melanchton*
* *Je Tomáš opravdu horší než ostatní?*
* *Porevoluční oprava*

Poselství k neděli velikonoční

Kristus vstal – to je naše naděje

L 24,1-6

Snad pro každého je důležitá naděje. Doufáme, že zítřek bude úspěšný a všechno nakonec dopadne dobře. Doufáme, že po bouřce zmizí černé mraky a vysvitne slunce. S nadějí se totiž žije mnohem lépe. Naděje nám dává sílu překonávat všelijaké obavy, zahánět chmury, zvládat obtíže. Naděje vlévá do našeho života inspiraci, sílu a vytrvalost.

A právě velikonoční události Kristova kříže a vzkříšení nám zvěstují naději. A není to jen naděje lidského chtění. Je to naděje, která má zakotvení u samého Boha. Pán Ježíš Kristus, který žil pro druhé, byl sice ukřižován, ale jeho nebeský Otec se ho zastal a vzkřísil ho z mrtvých. Ženy z velikonočního příběhu se Ježíšovou smrtí trápily a nostalgicky chtěly uchovat jeho památku. Je to vlastně pochopitelné. Možná i my se jim někdy podobáme. Pak ale je pro nás Ježíš jen postavou minulosti.

Je to však jinak. Kámen je odvalen. A hrob je prázdný. Ježíš není mezi mrtvými. A nad tím vším zní evangelium Božích andělů: „Co hledáte živého s mrtvými? Není ho tuto, ale vstalť jest." Už se nemusíme bát. Ani potíží, neúspěchů a proher, ani bolestí, trápení a nemocí, a dokonce ani smrti. I v takových chvílích můžeme mít naději. Bůh totiž vzkřísil Pána Ježíše z mrtvých. Bůh vzkřísil toho, který žil pravdivě a milosrdně. Vzkřísil toho, který se obětoval pro druhé. Kristova cesta pravdivé lásky má před Bohem naději a budoucnost. A pokud Krista ve víře následujeme, máme naději i pro sebe osobně. I v trápení a bolesti, i v nemoci, i ve smrti. Neboť Kristus vstal.

Václav Hurt,
farář ČCE
v Mladé Boleslavi

Socha vzkříšeného Ježíše v meditační zahradě v Plzni

Život po životě existuje?

Ti, co zemřeli, opět žijí? Co se skutečně stalo s těmi, které jsme milovali a jejichž památku chováme v úctě? Můžeme připustit, že pro sebe se nezabýváme otázkou posmrtného života, ale což netoužíme znát skutečnost o těch milovaných a důvěrně známých, kteří nám navždy odešli? A kam? Jediná jistota, že nadále žijí, je událost Kristova vzkříšení.

Proč tato skutečnost, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých, svědčí o tom, že naší smrtí život nekončí? To proto, že Ježíš Kristus se vtělil do každého, kdo v něho uvěřil (Ga 2,20 „...živ jest ve mně Kristus"). Možná jsme poznali na tomto světě někoho, jehož víra a příklad svědčí o pravdivosti Ježíšova zaslíbení: „Kdož věří ve mne, neumřeť na věky" (J 11,26). Pro něho smrt těla, v němž chodí, neznamená konec; znamená bránu, za níž život pokračuje. Kristus jakoby stál u té brány a podával ruku vstříc každému, aby „nezahynul, ale měl život věčný" (J 3,16). Člověk, jenž zde umírá, přece „...živ jest z moci Boží. A tak i my živi budeme s ním, z moci Boží" (2 K 13,4).

Toto je Kristovo zaslíbení a naše jediná naděje. Tu naději nám smrt nemůže vzít.

Přivlastněme si proto znovu velikonoční poselství, abychom již od této chvíle byli účastni života věčného, skrze smrt Beránka Božího na kříži a jeho vzkříšení.

My víme, že jsme přeneseni ze smrti do života" (1 J 3,14).

L. P.

Velikonoční poselství

Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.

'Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil!"
1 K 15,54

Základ velikonočního křesťanského poselství je velice stručný: smrt nemá poslední slovo. Nad tím, co je tou poslední skutečností, která dokládá, v jakých svízelných podmínkách se odvíjí naše životy a kde a jak končí, vychází nová naděje. Poslední slovo nemají síly zmaru, nepokoje, zármutku, ale Bůh. Konečné a definitivní dobro, odpočinutí.

Zůstávají přitom však otevřené dvě otázky: Jak se to stane? Jak by mohly tyto proměny vypadat, jak by se to mohlo uskutečnit?! A tyto otázky budeme muset nechat otevřené. Jenom pevně věříme, že Hospodin, který své dílo s takovou láskou zahájil, jej také tak dokoná. A že se proto nemusíme bát.

Co je však otevřenou a aktuální otázkou: Když Bůh zvítězil – jak se to týká nás? Patříme i my do jeho vítězného týmu? A to je otázka, kterou si potřebujeme každý zodpovědět s veškerou vážností. Pozvání jsme dostali...

Všem vám, milí přátelé, bratři a sestry, přejeme radostnou jistotu, že Boží dílo se týká každého z vás!

Předsednictvo KJ

Beránek Boží

Martin Voráč

„Aj, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!"
Bůh má Beránka.
Obětního Beránka.
A hříchy světa.

„Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země."
Krev Abelova. Krev Bratrova.
Krev mého bližního.
Krev Kristova.

„Kdo jsi bez hříchu, hoď po ní kamenem."
Velikonoční beránek. Krev na veřejích.
Krev na rukou. Zavražděný Beránek.
Tebou i mnou.

„Potom ho vyhnali ven z města a kamenovali ho."
Toho, který vzýval Boha … „Pane, nepočítej jim tento hřích!"
Nemohli obstát proti moudrosti a Duchu.
„Slyšeli jsme ho mluvit rouhavé řeči proti Bohu ..."

„… bez vylití krve není odpuštění."
Krev beránkova a Beránkova.
Zrazená nevinná krev.
Pilát jim řekl: „Hleďte, člověk!"

„Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího po Boží pravici."
Ježíš je Beránek. Obětovaný beránek.
Učiněn člověkem. Učiněn hříchem za nás.
Za mne a za tebe.

„Třetího dne vstal …"
Krev smíření. Kříž sňal můj hřích.
Jsme Boží spravedlností v Beránkovi, v tom milovaném.
„… a dal nám službu toho smíření."

Na místě Kristově vás prosím:
„Smiřte se s Bohem!"

„V krvi je život těla."
Většina zapomněla...

Z církví doma i ve světě

Olav Fykse Tveit slávnostne uvedený do úradu generálneho tajomníka Svetovej rady cirkví

Ženeva - WCC. Ak chce byť jednotná, musí sa cirkev vrátiť k svojmu základu. Tým je jedine Ježiš Kristus, ten ukrižovaný. Kríž nie je len znakom náboženskej identity, ale aj skúškou pravdivosti pre cirkev aj ekumenické hnutie. To sú myšlienky Olava Fykseho Tveita z jeho kázne, ktorú predniesol počas bohoslužieb dvadsiateho tretieho februára v Ženeve.
Na týchto bohoslužbách bol Tveit aj formálne uvedený do úradu generálneho tajomníka Svetovej rady cirkví. Inštalácii nového tajomníka predsedal reverend Dr. Walter Altmann Po bohoslužbe odovzdali pozdravy predstavitelia Cirkvi Nórska, z ktorej Tveit pochádza, a zástupcovia viacerých cirkví a ekumenických organizácií.

Ekuména vo svete 9/2010

Setkání křesťanských médií

Ve středu 17.3.2010 se v sídle České biskupské konference v Praze 6-Dejvicích konalo setkání představitelů křesťanských médií. Zahraničním hostem byl děkan Fakulty institucionální sociální komunikace Papežské univerzity Svatého kříže v Římě Diego Contreras. Všechny přivítala RNDr. Irena Sargánková, CSc., tisková mluvčí ČBK a vedoucí Tiskového střediska, která setkání moderovala. Zástupci médií informovali o aktuální situaci na svých pracovištích a konzultovali možnosti další spolupráce.
Poté vystoupil děkan Diego Contreras z Papežské univerzity Svatého kříže v Římě (web univerzity: www.pusc.it) se svým příspěvkem nazvaným Profil křesťanského žurnalisty a jeho poslání. V něm se zaměřil na tři hlavní body související s problémem krize ve společnosti a chápáním podstaty žurnalistiky. Prvním tématem je Krize identity současné žurnalistiky. Antropologická a kulturní otázka, tedy druhé téma příspěvku, zahrnuje zachycení základních rysů doby, ve které novinář žije, a orientaci v závažných současných otázkách, jak se předkládají veřejnosti. S tím souvisí vědecký a technologický rozvoj společnosti: člověk se snaží změnit sám sebe na rovině fyzické, ale zapomíná na transcendenci, víru a spásu. Třetím důležitým bodem a tématem je Kulturní debata ve společnosti. Jedná se o teorii konceptu, ohraničenosti. Skutečnost pochopíme, jestliže si utvoříme její rámec; dochází k ovlivnění chápání věcí. Projevuje se touha zaujmout prostor našimi návrhy, přijít s konceptem jako první. Ne vždy se vyplatí "jít do boje", přijatelnější je nabízet alternativu.

Aleš Pištora
(zkráceno)

Skončila nevšední konference o duchovním životě u nás

Časopis Dingir a Husitská teologická fakulta UK uspořádaly 10.-11. března 2010 konferenci na téma "Duchovní život ve svobodné společnosti". V rámci bloku příspěvků představitelů různých duchovních tradic promluvil také kardinál Vlk, který velmi ocenil možnost společného dialogu.
Podle kardinála Miloslava Vlka je třeba, aby se jednotlivé církve a náboženské skupiny společně vyslovovaly k aktuálním otázkám naší společnosti. Především při panelové diskuzi, která završila první den konference, si kardinál Vlk znovu ověřil, že většina duchovních tradic působících v naší zemi "cítí mnoho věcí našeho života stejně". Při závěrečné debatě s rabínem Karolem Sidonem a ředitelem Islámského centra v Praze Vladimírem Sáňkou připomněl společné prohlášení církví a náboženských společností v ČR k problematice eutanazie a doprovázení umírajících, které spolu s evangelíky, židy a muslimy podepsal za Českou biskupskou konferenci arcibiskup Jan Graubner. Kardinál Vlk se domnívá, že by bylo možné tímto způsobem společně oslovovat společnost častěji.
Kardinál Miloslav Vlk také pozitivně hodnotí celou konferenci: "K takovému setkání důležitých duchovních tradic nedochází každý den." Doposud žádná akce u nás nesoustředila tolik představitelů celého spektra duchovních tradic ani tolik religionistů, kteří se zabývají podobami současného náboženského života. Ve svém referátu, který zazněl první den konference, se kardinál Vlk pokusil nastínit, co pro katolickou církev znamenala svoboda po pádu komunismu. Promluvil nejen o církvi a jejím životě po roce 1989, ale také o její roli v naší společnosti a o vztahu k ostatním církvím a náboženstvím.
Během prvního dne vystoupili také další představitelé křesťanských církví, ale i židů, muslimů, hinduistů, buddhistů a dalších duchovních společenství (esoterní tradice, New Age). Svůj referát přednesl patriarcha Tomáš Butta, synodní senior Joel Ruml, rabín Karol Efraim Sidon či ředitel Islámského centra v Praze Vladimír Sáňka. Ve večerní panelové diskusi hovořili sociolog, teolog a farář akademické farnosti Tomáš Halík a představitel indické tradice jógy Jan Lajka.
Ve čtvrtek 11. března byl duchovní život uplynulých dvaceti let reflektován z akademického hlediska. Promluvila řada českých religionistů, teologů a sociologů náboženství (Pavel Hošek, Dušan Lužný, Zdeněk R. Nešpor, Karel Skalický, Vladimír Šiler, Ivan O. Štampach a další); svůj přednáškový blok měla i početná delegace ze Slovenska.
Výběr z referátů bude k dispozici v religionistickém časopise Dingir 2/2010 (vychází v červnu).

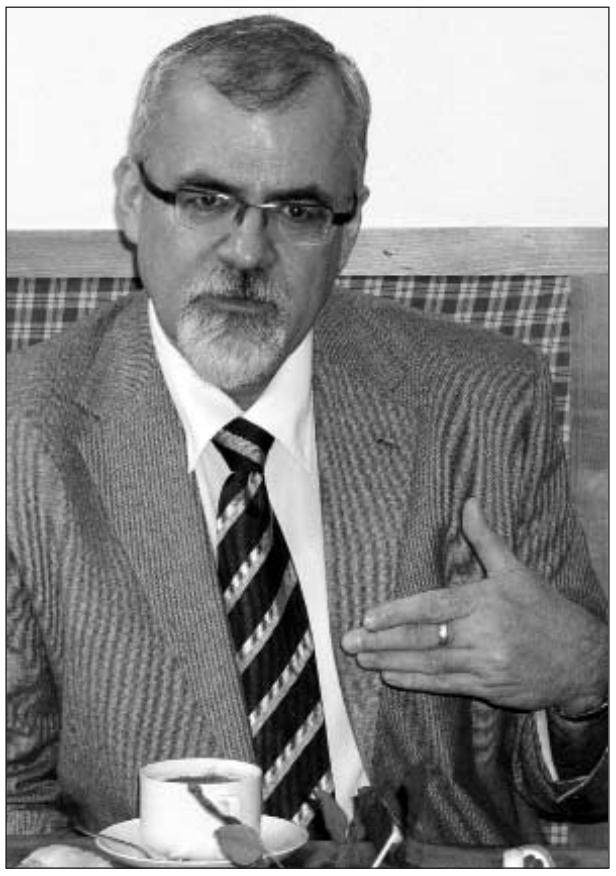
Z ekumenického monitoringu 9/2010

ČCE není unionovanou církví

Bratr Otto Miklík ve svém jinak sympatickém a podnětném článku uvádí tvrzení, které při bližším ohledání neobstojí a způsobuje zbytečný zmatek. Tím tvrzením je, že ČCE je unionovanou církví. To je ovšem pojem, který má svůj přesný církevně-právní význam a k němuž nestačí, že členy sjednocené církve se stanou bývalí luteráni a bývalí reformovaní. Jednotlivé sbory luterské a reformované se dohodnou, že si zachovají své vlastní vyznání a vnitřní řád, pouze vytvoří společnou církevní správu. Právně je zajištěno, že do reformovaných sborů přijdou reformovaní bohoslovci a zavazují se respektovat řád a vyznání sboru, podobně do luterských sbo-rů přicházejí pouze bohoslovci lu-terští.
Nic takového nebylo u nás v roce 1918 dohodnuto a nelze doložit, že by se ČCE při svém vzniku unionovanou církví chtěla stát či stala. Stát se jí ani nemohla, protože obě dosavadní církve odložily v duchu doby vědomým rozhodnutím svoji konfesijní identitu a zřekly se jak konfese helvetské, tak i augsburské. „Naším reformátorem není ani Luther ani Kalvín, ale Hus," prohlásil budoucí první senior ČCE bratr Josef Souček. ČCE vznikla jako církev nikoli čtyř konfesí, ale jako církev hlásící se pouze ke konfesím české a bratrské. Vyslovila se ve prospěch zbožnosti českobratrské. Pokud ta se svým rázem přiblížila reformované prostotě, potom nešlo o záměrnou kalvinizaci, ale o prosté mechanické rozpuštění menšiny uprostřed většiny. Nejsou stopy po takové luterské sebeobraně, která by vycházela z vědomého pěstování konfesijního svérázu.
Církví čtyř konfesí se ČCE stala až rozhodnutím 8. synodu v roce 1947, a to především z hlediska našeho členství v mezinárodních ekumenických organizacích. Aby bylo zcela jasné, že ve vnitřním životě církve tím nedochází k žádné změně, připojil synod k příslušnému usnesení doplněk: „Těmito usneseními se neporušují duch a zásady církevního sjednocení z roku 1918."
Tím nechci omezit potřebnou diskusi o směřování ČCE a její liturgické praxi. Ovšem přál bych si, aby z této diskuse zmizela tvrzení, že jsme unionovanou církví, že za 1. republiky docházelo k záměrné kalvinizaci, a aby nebyl ze skutečnosti, že k dnešnímu datu se ČCE hlásí ke čtyřem konfesím, vyvozován závěr, že ČCE jako církev čtyř konfesí vznikla a že tyto konfese tvořily po celou dobu neměnnou základnu jejího vyznávání.

Miloš Hübner

Předvolební výroky na adresu církví

Jak informovaly naše sdělovací prostředky, předseda Občanské demokratické strany (ODS) Mirek Topolánek hovořil v přestávce mezi focením pro homosexuální časopis Lui o církvi následovně: ***"Církev? To je jen organizace, která se chopila filosofie křesťanství. Rozhodně nedávám rovnítko mezi církev a náboženství," uvedl Mirek Topolánek. "Křesťanství je pro mě názor. Prvotní křesťanství bylo bez církve, církev se chopila díky různým liturgickým..., díky oblbování mas, díky brainwashingu totálnímu se zmocnili těch lidí a jejich mozků,"*** **dodal Mirek Topolánek.**

Joel Ruml, předseda Ekumenické rady církví v České republice a synodní senior Českobratrské církve evangelické řekl k tomu pro Lidové noviny: "Pokud je tato citace autentická, tak si myslím, že nejvíc ublíží panu předsedovi Topolánkovi. Neublíží ani církvím ani křesťanství. Pan předseda Topolánek rezignoval na to být premiérem svých občanů. Řekl o 30 % obyvatelstva, že jsou oblblí. Je z toho skoro cítit jistý tón přehlíživosti vůči křesťanství a vůči tomu, co je základem naší civilizace. Pokud je ten výrok autentický, pan předseda Topolánek si zkomplikoval situaci dva měsíce před volbami."

-kar

Velký pátek a gramatika
(Nedělní škola a studium angličtiny)

„Teologie je gramatika." – Lutherův bonmot, který měl v oblibě prof. Jan Heller, se osvědčí též v labyrintu anglických slovesných časů.
„Christ HAS DIED for us." (Kristus za nás zemřel.) To lze v angličtině adekvátně vyjádřit jedině uvedenou slovesnou formou, tj. časem používaným pro událost, která se stala v minulosti, ale týká se i přítomnosti. Přestože ke Kristově smrti na kříži došlo zhruba před dvěma tisíciletími, má spásný význam dodnes.
Těžko pro kritérium výběru daného anglického slovesného času (jehož přesná obdoba v češtině neexistuje) najít příklad frapantnější. Jenomže – zkuste to vykládat náboženskému analfabetovi! Pro toho je třeba hledat příklady jiné, náhradní, již ne tak staletími osvědčené…
Rodiče, kteří dětem místo výuky náboženství, resp. nedělní školy raději zorganizují „něco užitečnějšího, třeba kurz či doučování angličtiny", si tudíž mohou počínat kontraproduktivně: mohou své ratolesti spíše o něco zcela základního a podstatného (a to zcela základního a podstatného třeba i pro ono dnes populární studium angličtiny) připravit.

František Schilla

Australští anglikáni míří k plnému společenství s katolíky

Nadále trvá odliv tradicionalistických anglikánů do katolické církve. Svou konverzi oznámili také Australané: 4 biskupové, 40 kněží a 26 farností. Většina z nich je spojena s anglikánskou odnoží Traditional Anglican Communion, která již delší dobu neuznává za svého primase arcibiskupa z Canterbury. Dva biskupové, David Robarts a Harry Entwistle, však patří do hlavního proudu anglikánského společenství. Nejvyšší představitel Tradičního anglikánského společenství, arcibiskup John Hepworth z Adelaide, řekl, že ještě před Velikonocemi dostane Kongregace pro nauku víry oficiální rozhodnutí australských anglikánů spolu s prosbou o vytvoření vlastního personálního ordinariátu na základě podmínek stanovených Benediktem XVI. v apoštolské konstituci Anglicanorum coetibus. Arcibiskup Hepworth dále řekl, že ke konverzi na katolicismus je vede nejenom touha po jednotě, ale i nespokojenost z postupující sekularizace anglikánského společenství. Nejde přitom jenom o udělování svěcení ženám a homosexuálům, ale také o zpochybňování základních pravd křesťanské víry. Anglikánský tradicionalistický biskup uvedl jako příklad amerického biskupa Johna Shelby Sponga, který pochybuje o fakticitě Kristova zmrtvýchvstání. Radost z rozhodnutí vyjádřil již kardinál George Pell. „V katolické církvi jste vřele vítáni“ – řekl arcibiskup ze Sydney.

Rodičovská vina

Naše století jako by mělo snahu odčinit všechno zlo minulých generací, a tak není divu, že na přetřes přišla i otázka rodičovských rolí a jejich vliv na vývoj dítěte. Vzpomínám si, jak mi jedna velmi příkladná osoba zoufale sdělovala, že její dceři anorektičce řekla psycholožka, že příčinou je vztah matka - dcera. Toto zjištění mladou slečnu pěkně posílilo, protože za všechno stejně mohla máma! Bohužel, dotyčná přišla poměrně pozdě na to, že ať už je vinen kdokoliv, tak řešení je především na ní samotné.

Jindy jsem zase vyslechl názor dospělé ženy, že kdyby bývala neměla otce, tak by to snad bylo i lepší. Prý pořád jen chlastal a stejně se o ni nezajímal. Namítl jsem: "Nebýt jeho, tak byste nebyla na světě." Udivila se a dodala. "Ale přesně tak to říkal - vždyť ty mi máš být vděčná za to, že jsem ti dal život!" No, nechci teď hájit nezodpovědné rodiče, ale přesto bych si dovolil namítnout, že i výše uvedený táta svým způsobem měl nárok na dceřinu vděčnost. Vždyť Bůh řekl: ",Cti otce i matku' a ‚kdo zlořečí otci nebo matce, ať je potrestán smrtí.'" (Mt 15,4) Přece jen absenci úcty k rodičům nelze omlouvat jejich chováním, ať už jsou jací jsou. Ostatně Bůh ví, jak nás hodnotí naše děti.

Na druhou stranu, náboženstvím by neměla cloumat současná vlna pastorační psychologie. Mnozí rodiče jsou možná stresováni tím, že se jim nějak ta výchova nevede. Zájem dítěte je na prvním místě, potomci mají hlavně svá práva a živitelé především povinnosti. Zapomíná se však na to, že Bible jednoznačně upřednostňuje rodiče, a to nejen vůči nezletilým ratolestem. Je psáno: "Děti, poslouchejte své rodiče, protože to je spravedlivé před Bohem." (Ef 6,1) Když to čtu, nebojím se tvrdit, že toto přikázání má hlavně praktický charakter. Ano, je to spravedlivé, aby děti byly poslušné vůči rodičům. Vždyť rodiče byli první, co se starali, a navíc - dítě je Boží dar, takže když Bůh rodičům děti svěřil, dal jim i určité pravomoce.

Ještě jednou zdůrazňuji, že zde nemám na mysli extrémní případy zvláště nezodpovědných rodičů, které třeba řeší sociálka. Pouze se zamýšlím nad úlohou dětí a rodičů v kontextu biblického poselství. Rozhodně nezpochybňuji výsledky vědeckého bádání, neboť je nepochybné, že dětství má nesporně vliv na osobnostní profil dospělého jedince. Zároveň bych si přál, aby většina rodičů byla ideální přesně tak, jak to často psychologové správně radí.

Zároveň bych však chtěl povzbudit všechny ty, kterým jejich malí následovníci tu tam něco vyčtou, protože rodičům se nemají vyčítat vlastní selhání, i kdyby to byla pravda. Například nemohu omlouvat kouření tím, že mě rodiče nervují, drogy nudou, promiskuitu osamělostí, nezdravé hubnutí nepochopením apod. Páchá-li někdo hříchy, může za to především on sám!

Ivo Kraus
monteko@wo.cz

Synodní senior ČCE Joel Ruml a webmaster Tomáš Najbrt

Zabruste na www.e-cirkev.cz

Na tiskové konferenci byl 11.3.2010 představen nový projekt ČCE – a byl to zároveň den, kdy byl spuštěn do provozu. Jedná se o webové stránky, které mají nahradit už zastaralé srccce.cz a zároveň efektivněji spolupracovat s evangnetem.

Synodní senior Joel Ruml vítá, že nové stránky budou nejen přitažlivější pro lidi, kteří třeba s církví nemají mnoho společného, ale hledají… a že tyto stránky budou moci plnit další funkce pro církev – přinášet aktuální informace, časem i umožnit přihlašovat se na nejrůznější akce a taky jejím prostřednictvím hradit určité poplatky. Zároveň však naléhavě upozorňoval, že důležitější a potřebnější je, aby lidé nacházeli cestu do konkrétních sborových společenství, aby nebyli odtrženi od skutečného života církve.

Vlastní strukturou stránek nás provedl webmaster Tomáš Najbrt. Představil poměrně dlouhou historii jejích příprav a to, co zde je možné najít.

Nová webová prezentace ČCE má posloužit jako „ochutnávka církevního společenství pro veřejnost, představit církev jako normální, přístupnou součást společnosti…". Z prvních zkušeností můžeme konstatovat, že se web, zvláště jeho grafická podoba, skutečně povedl. Z tohoto hlediska jde tedy o lahodně příjemnou ochutnávku… Nicméně podstatné bude, jak se podaří pravidelně aktualizovat texty, doplňovat informace, přinášet novinky – a jak bude vše uspokojivě fungovat. V každém případě přejeme, aby e-cirkev byla značka nejen pro evangelickou církev, ale také pro církev ekumenickou a efektivní.

Bohumil Kejř

Karlův most a Jiří z Poděbrad

Otázky spjaté se současnou opravou Karlova mostu jsou dnes častým mediálním tématem. Jedná se, kromě dalších problémů, o zachování autenticity památky, o zachování co možná největšího počtu původních stavebních článků. Obávám se, že kritika průběhu oprav je v podstatě oprávněná. Most, jehož základní kámen byl položen roku 1357 (stavitel Mistr Otto a Petr Parléř), je postaven z pískovcových a křemencových kvádrů, odolnějších vůči působení vody nežli opuka, užívaná tehdy běžně na pražských stavbách. Pochopitelně, velká část původního stavebního materiálu musela být při opravách v minulých staletích vyměněna. O to více je třeba dbát na zachování nejstarších mostních částí.

Dnes Karlův most známe jako velkolepou galerii převážně barokních soch světců. Původně tomu tak však nebylo. Na mostě býval jen kříž, připomínaný již ve 14.století a později doplněný sochami P. Marie a sv. Jana Evangelisty. Stával na severní straně třetího pilíře (ve směru od Starého Města), kde je dnes umístěno barokní sousoší sv.Kříže (Kalvárie). Přímo proti němu, na jižní straně pilíře, jsou k roku 1496 uváděna kamenná Boží muka.

A co má s Karlovým mostem společného král Jiří z Poděbrad? Jak uvádí kronikář, byla zde kolem roku 1460 umístěna "statue jedna nevšední krásy", totiž jezdecká socha krále Jiřího, k níž snad patřil i lev ležící pod jakýmsi obeliskem. Její podoba se nezachovala ani na grafických vyobrazeních, víme o ní jen z písemných zpráv. Umělecko-historická literatura konstatuje, že její "zničení znamená těžkou ztrátu pro dějiny českého středověkého sochařství, neboť samotná jezdecká socha byla tehdy mimo Itálii velkou vzácností a zachované popisy či zmínky nevylučují určitou humanistickou komponentu v pojetí tématu" (Jaromír Homolka). Socha husitského krále byla symbolicky umístěna na korunovační cestě českých králů. K jejímu zničení patrně došlo již za vpádu Pasovských v roce 1611.

Nešlo však o jedinou Poděbradovu plastiku v Praze. Roku 1462 dal zvolený husitský arcibiskup Jan z Rokycan postavit do výklenku v západním štítu Týnského chrámu sochu trůnícího krále Jiřího z Poděbrad s taseným mečem v pravici. Vzhledem k tomu, že Týn byl hlavním chrámem utrakvistické církve, lze se domnívat, že šlo o programovou inspiraci sochou cí-saře Karla IV. na průčelí Staro-městské mostecké věže. Ani tato statue se nedochovala, byla zničena brzy po Bílé Hoře. Třetí pražská Poděbradova socha bývala patrně umístěna na Prašné bráně. Pro zajímavost uvádím, že socha husitského krále Jiřího je dodnes na bráně hradu Litice pod Orlickými horami. Hrad patřil pánům z Poděbrad a Kunštátu a v polovině 15. století byl Jiřím zásadně přestavěn.

Stavební aktivitu krále Jiřího dokládá ještě další památka na Karlově mostě, totiž větší z Malostranských mosteckých věží. Tu dal král postavit roku 1464 asi na místě starší románské věže. Prázdné výklenky na nové, gotické věži jsou dokladem, že se i zde počítalo s plastickou výzdobou, již neuskutečněnou.

Uvedené poznámky k ikonografii husitského krále jsou drobným doplňkem k výstavě "Umění české reformace" (viz ET-KJ,2010,č.6).

Michal Flegl

K odkazu Jana Kantorka

Janu Kantorkovi by bylo 24. března 103 let. Zemřel 25. května 2009.

Při pohřebním shromáždění v Chrudimi v sobotu 30. května 2009 jsme Pánu Bohu poděkovali za jeho život. Synodní senior Joel Ruml kázal na text Ž 103 „Dobrořeč, duše má, Hospodinu, celé nitro mé jeho svatému jménu! Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní!" Práci br. far. Kantorka vzpomněli zástupci sboru v Chrudimi, v Ratiboři a v Kateřinicích.

Jan Kantorek se narodil v Olomouci a vyrůstal v početné rodině sedmi dětí. Tatínek pocházel z Rožnova p. Radhoštěm a maminka byla z Prusinovic. Po studiích v Praze, Paříži a Edinburku se stal vikářem a pak farářem ve sboru v Ratiboři na Valašsku. Byla to jeho první láska a těžká práce. Tak třeba jen 22 hodin týdně náboženství v Ratiboři, v Kateřinicích a v Podolí. To bylo dvě hodiny pěšky a přes celý kopec! Na pasekách se konávaly také nešpory. V práci ho podporovala jeho milá paní Marie, roz. Tkadlecová z Olomouce. Dobrou pomocí byla také spolupráce čtyř okolních mladých farářů Karla Kyjánka z Hošťálkové, Josefa Ondrucha z Jablůnky, Jana Vejnara z Růžďky a Václava Losy z Pržna.

V době hospodářské krize 1931-1933 psal Kantorek spolu s Kyjánkem články do časopisů Hus a Českobratrská jednota, v nichž žádali pomoc pro chudé valašské sbory. Potom odjel ratibořský kurátor Martin Kolárek a pokladník Josef Kovář do Vanovic. Obcházeli po vesnicích sedláky a podařilo se jim sehnat obilí, které se přivezlo vlakem, ve mlýně semlelo, napekly se pecny chleba a ty se rozdávaly potřebným. Vpravdě křesťanská služba. O Vánocích zase zlínský pekař Eduard Čermák posílal dětem vánočky.

V roce 1943 odešel farář Kantorek do východočeské Chrudimi, kde sloužil dalších 27 let a kde pak prožil 37 let na odpočinku.

Br. Kantorek rád zpíval. Písně „V tvé síle, Pane Bože můj" a „Nuž, Bohu děkujme" jsme už zpívali bez něho, ale skoro jako by zpíval s námi. Při konfirmaci 1942 jsme s ním zpívali: „Nechť duch náš hlaholí zpěvem tvé chvály a heslem radostným srdce ať zní: Ty kníže života, nebeský králi, láskou tvou na věky jsme spaseni."

Dík všem, kdo se o br. faráře Kantorka starali a věrně při něm stáli, Naději, Pavle, ale především Janě.

Miroslav Frydrych

Písní proti zapomnění

(K odkazu francouzského šansoniéra)

Tvrzení, že téma deportací do nacistických táborů smrti „není v kurzu" a že je třeba opěvovat spíše věci pozitivní, zarytě odmítal šansoniér Jean Ferrat (26.12.1930 – 13.3.2010), vlastním jménem Jean Tenenbaum. Slova o „vyzáblých lidech v zaplombovaných vagónech", co už „nikdy neměli spatřit léto" a kterých bylo nejprve „dvacet a sto", potom „tisíce" a později zase „dvacet a sto", v době vzniku (tj. v padesátých letech) porušovala určité mediální tabu. Čas dal zapravdu nikoli tehdejším zástupcům hudebního průmyslu, ale šansoniérovi. Píseň Nuit et brouillard (Tma a mlha; srov. http://www.youtube.com/watch?v=dey3HRTJ-KEM) o poslední jízdě temnotou lidí, kteří se jmenovali „Jean-Pierre, Nataša nebo Samuel" (a mezi které, dodejme, patřil i zpěvákův otec nevrátivší se z Osvětimi), nakonec, přestože byla médii dlouho bojkotována, ve frankofonním světě zlidověla. Naplnila se tak (přinejmenším částečně) slova textu určená obětem deportací: „Aby jednou děti věděly, kdo jste byli!"

František Schilla

Poděkování za sbírku

Ekumenická rada církví v ČR pořádala v rámci lednového Týdne modliteb za jednotu křesťanů sbírku, jejíž výtěžek byl věnován na činnost občanského sdružení boNGO (www.bongoworldwide.org), které působí ve východní Africe, konkrétně v Malawi, kde podporuje aktivní venkovské komunity, jež se samostatně pokoušejí o vlastní rozvoj. Sbírka byla uzavřena k 28. únoru 2010 a její výtěžek 38.919 Kč byl odeslán na účet o.s. boNGO. Děkujeme všem dárcům, kteří přispěli na činnost tohoto občanského sdružení.

Mgr. Sandra Zálabová,
tisková mluvčí ERC v ČR

Za Václavem Šíblem

Ve věku téměř 81 let (nar. 5. 6. 1929) zemřel 27. února 2010 Kutnohořan Václav Šíblo, sloup sboru Českobratrské církve evangelické.
Narozen za faráře Viktora Szalatnye, celoživotní spolupracovník faráře Jana Duse, pak Ctirada Nováka a nyní Jaroslava Féra. Léta jako starší a kurátor sboru se zasloužil o dnešní reprezentativní podobu zdejšího kostela v Poděbradově ulici. Zvláště monumentální biblické obrazy Miroslava Rady svědčí o Šíblově péči o evangelický svatostánek. Díky němu je i hřbitov na gruntecké silnici v bezvadném stavu.
Jako přesvědčený republikán a masarykovec se aktivně účastnil poválečného znovuvybudování presidentova pomníku před Vlašským dvorem. Projevovala se tak i výchova v dětství v rodině válečného invalidy z 1. světové války. Po studiích na kolínské obchodní akademii působil 40 let jako hlavní účetní ve významném kutnohorském podniku Modena (Pragoděv) a zasloužil se o jeho trvalou prosperitu.
Václav Šíblo byl milovníkem dobrého umění (viz Radovy obrazy), zvláště pak vážné klasické hudby, jež se stala pro oba jeho nadané syny, Václava a Pavla, životním povoláním. Krásné svědectví o hudebních i duchovních kořenech domova podává v korespondenci mladší Pavel, žijící již léta v cizině, kam jej vyhnala nepříznivá situace ve vlasti. „Jsem tak rád, že jsem se narodil právě v naší rodině, měl šťastné dětství, úspěšné mládí a že mne (nás) Boží ochrana a požehnání tolik provázely a provází v míře hojné i nadále." Vzácné manželství Václava a Věry Šíblových trvalo přes padesát let.
Šíblova bohatá osobnost se projevovala i v širokém zájmu o protestantismus v udržování mnohostranných styků s evangelickým sborem v Saalfeldu v Durynsku i v dlouholeté péči a práci a propagaci ve společnosti Kostnická jednota i Evangelický týdeník Kostnické jiskry, věnující se české reformaci jako významné epoše našich dějin i mimo církevní kruhy.

Neformální vztah Šíblův k prvnímu československému prezidentu pramenil také zejména z trvalého studia jeho spisů, kde Masarykovo evangelictví nezakrytě vystupuje na mnoha místech. Nelze tu nepřipomenout, že přítelem a duchovním rádcem Masarykovy rodiny byl kazatel a theolog Jednoty českobratrské (Církev bratrská) František Urbánek, který působil léta v Kutné Hoře. Jeho slova zněla nad hroby Charlotty, prezidenta Tomáše i ministra Jana v Lánech. Masarykovo oblíbené řecké úsloví „lampadas peridi-dontes", nosiči pochodní, jež se nesporně vztahuje na něho samotného, lze v individuální obměně vztáhnout i na bytostného evangelíka, třebas „jen účetního", vynikajícího Kutnohořana, pracovitého a poctivého člověka, Václava Šíbla. A ještě jen jediná věta při jeho skonu z Masarykových Ideálů humanitních: „...věčnost nenastává teprve po smrti, věčnost jest již teď ... to nás vede k poctivé neodkladné práci pro bližního."
(Některé myšlenky použity z pohřebního kázání faráře M. Frydrycha.).

Šťa

* * *

Ve velice zaplněném evangelickém kostele v Kutné Hoře se 6. 3. 2010 shromáždili ti, kteří přišli poděkovat za život bratra Václava Šíbla a rozloučit se s ním. Byli to členové evangelické církve z domácího sboru i ze vzdálených míst, zástupci místní ekumeny i společenského a kulturního života. Rozloučení vedl bratr M. Frydrych a za Kostnickou jednotu promluvil předseda br. Bohumil Kejř:
Vážená zarmoucená rodino,
milé sestry a bratři
jsem rád, že zde mohu promluvit za občanské sdružení Kostnickou jednotu – Sdružení evangelických křesťanů, jehož věrným a dlouholetým členem bratr Václav Šíblo byl. Nemohlo tomu být ani jinak – sotva jsem se v Kostnické jednotě začal před mnohými lety angažovat, začal jsem se setkávat s bratrem Šíblem – člověkem a křesťanem usměvavým, skromným, ale ve své práci důsledným a vytrvalým. S podivením jsem sledoval jeho těsnopis, kterým zapisoval naše schůze, aby pak příště dovezl věrný a obsáhlý strojopis... Zapsal se ovšem především do našich srdcí a jsem rád, že i když už mu tělesná slabost bránila se osobně účastnit našich jednání, nadále jsme zůstávali ve styku. A nemluvím jen za sebe – řada dalších bratří a sester, kteří se dověděli, že se chystám na toto rozloučení, spontánně vděčnými a pochvalnými slovy vyjadřovala, co pro ně bratr Šíblo znamenal, jak jej měli rádi.
Ale i když zde hovořím za Kostnickou jednotu, kterou bratr Šíblo z celého srdce podporoval, v níž se po dlouhá desetiletí aktivně spolupodílel na její činnosti, s ní se radoval i trápil – vůbec nejde mně, protože o to nešlo ani jemu – pěstovat jen jakousi zájmovou spolkovou činnost, byť by byla ušlechtilá... Jde přece především o Boží věci, o Boží království. A my jsme byli a jsme přesvědčeni, že Kostnická jednota usiluje o plné pochopení Kristova evangelia, o jeho sílu pro zápasy osobní i národní, o ten nejcennější odkaz, který jsme přejali od svých předků a který bychom rádi srozumitelně a přitažlivě předali dalším generacím.
A tak zde mluvím s důvěřivou vděčností laskavému Bohu, který nám dává poznat velikost své lásky i naději, která nezaniká, ani když končí náš pozemský život – a těší nás, že můžeme právě na tomto místě a v této chvíli radostně vyznávat s naším milým bratrem Václavem Šíblem: „Jsem jist, že ani smrt ani život nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu." (Ř 8,38.39)

(Bok)

Vděčně vzpomínáme

V sobotu 20. února se pardubický sbor v přeplněném kostele rozloučil s br. Zdeňkem Jelínkem. Br. Jelínek se narodil a vyrůstal ve sboru semonickém v dobách, kdy tam sloužili faráři Fr. Ženatý, St. Růžička a B. Lopour. Ze semonického sboru a rodičovského domu si odnesl lásku ke slovu Božímu a úctu k farářské službě. Všem svým farářům byl br. Jelínek spolehlivou oporou a oddaným spolupracovníkem. Nepoznal jsem mnoho presbyterů, kteří by se v tom bratru Jelínkovi vyrovnali. Do pardubického sboru se svou manželkou Boženou br. Jelínek přišel r. 1956 a téměř ihned v něm našel domov jako bezpečné útočiště v těch nesnadných dobách, které jsme tehdy všichni prožívali. Ale br. Jelínek se svou manželkou a oběma syny byl věrným vyznavačem, za evangelium Kristovo se nestyděl. Život ve sboru a v církvi pro něj ovšem byl také službou. Sedmkrát byl zvolen do pardubického staršovstva, ochotně sloužil u varhan, zpíval a když bylo třeba i dirigoval zpěváky v domovském i seniorátním sboru. A nikdy nechyběl tam, kde bylo třeba brigádnicky pracovat.

Vždy přicházel s radostným, přátelským úsměvem. Vydatnou mírou přispíval k vytváření důvěry a přátelství ve sborovém bratrstvu a daleko přes jeho hranice. Přemnozí pamatují, jak dvacet let doprovázel svou manželku - „sionskou kuchařku"- do Herlíkovic a pak i do Chotěboře. Jak ti dva neúnavně sloužili všem hladovým a po občerstvení toužícím! A kolik měli a mají přátel takřka ve všech sborech církve. Však se také až do pozdních let rádi účastnili všech možných setkání a se zájmem sledovali, jak sbory, faráři i nefaráři žijí a pracují, jak mladí přicházejí a staří odcházejí. Br. Zdeněk Jelínek už odešel. Dožil se 82 let. Své hřivny rozhodně nezakopával. Takové svědectví mu vděčně vydáváme. „Památka spravedlivého bude požehnáním"(Př 10,7).

J. Doležal

Inzerce

Seniorátní výbor Chrudimského seniorátu ČCE hledá seniorátního kazatele (faráře či jáhna) pro práci s mládeží. Jedná se o kazatelské místo na půl úvazku s možným nástupem od 1.1.2011 nebo pozdějším podle dohody. V případě potřeby můžeme poskytnout pronájem bytu ve sborovém domě v Chrudimi. Zájemci nechť se hlásí do 31.5. na adresu seniorátního úřadu (Trnávka 66, 535 01 Přelouč). Požadujeme motivační dopis s údaji o uchazeči a jeho dosavadní zkušenosti z práce s mládeží.

č. 8

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu "Přírodní krásy Venezuely", při níž o své cestě pohovoří RNDr. Jan Pavlík (Český hydrometeorologický ústav). Beseda bude v úterý 13. dubna 2010 od 17.30 h v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49.

* * *

Akademická farnost Praha a Ekologická sekce České křesťanské akademie zvou na úterý 20. dubna 2010 do kostela Nejsvětějšího Salvátora na Starém Městě Pražském (u Karlova mostu) k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země. Bohoslužba začíná v 19 hodin. Kázáním poslouží Mgr. Milan Horák, zpěvem soubor Gabriel.
Po bohoslužbě cca od 20 hodin bude v sakristii kostela následovat diskuse, zaměřená k tématu Krajina".
Téma večera je "Příroda jako zjevení". Hostem při diskusi bude ředitel geologického ústavu AV ČR RNDr. Václav Cílek, CSc.

JNe

Noemi
www.noemka.com

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.
Zaslání bližších info/přihlášky:
Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com
Noemi, Na Mušce 1124, 53401 Holice, ČR

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Chrudimský

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří 223, f Lukáš Ondra
Bučina, Ne 10.00
Bučina č.1, f Libor Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č. 59, f Martin Grombiřík
Čáslav, Ne 9.00
Jana Karafiáta 159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 283/23, f Jaroslav Nečas
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č. 32, f Jan Machala
Džbánov – Ústí nad Orlicí, Ne 8.30 (Ústí) 10.00 (Džbánov)
Voděrady-Džbánov č.4, f Jiří Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f Jan Plecháček
Holice v Čechách, Ne a b c e 9.00 d 14.00 Horní Jelení
Hradecká 53, adm.Daniel Ženatý
Horní Čermná, Ne 8.45
Horní Čermná č.2, f Jakub Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, f Jiří Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f Magdalena Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f Anna Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická čtvrť 65, adm. Miloš Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří 654, f Daniel Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A.Tomíčka 69, f Věra Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č. 53, j Rut Kučerová, adm.Jiří Kučera
Opatovice, Ne 9.00
Opatovice č. 5, f Jana Potočková
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická 492/25, f Daniel Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská 86, f Hana Schusterová
Semtěš, Ne 10.30
Semtěš č.69, j Hynek Schuster, adm. Jan Plecháček
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f Petr Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka č. 66, f Miloš Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova č.162 adm. Jiří Kučera
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49/IV, f Ladislav Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, Roman Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, Petr Asszonyi
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, Rostislav Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, Jan Hábl
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, Jan Šrámek
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, Petr Kučera
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, Martin Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, Petr Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Nádražní 526, Daniel Smetana
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, Přemysl Pýter
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, Samuel Jindra

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, Luděk Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, Vladimír Zeman

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2010

7. dubna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 14. dubna

Z obsahu

* *Pochybnosti kolem poslední NZ epištoly*
* *Blíž tobě, Bože můj*
* *Porevoluční oprava*

Poselství k neděli Quasimodogeniti

A je po svátcích

1 P 1,3-9

„Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději."

Svátky jsou pryč a opět nastaly všední dny. Před týdnem jsme si připomínali Kristovo vzkříšení, dnes vzkříšení naše. Ježíšova smrt a vzkříšení jsou vzácné události, které se slušelo vymezit do svátečních dnů a připomínat s patřičnou oslavou. Avšak naše nové narození je třeba potvrzovat nyní, ve dnech všedních.

Ale kdo se dokáže vzkřísit z mrtvých? Kdo může vstoupit do těla své matky a znovu se narodit? Kdo umí žít po novém způsobu života? Výraz „nový život" (doslova znovuzrození) znamená narození z Ducha, jímž se člověk stává členem Boží rodiny. Tak jako se člověk nemůže narodit z těla sám, tak se nemůže ani sám znovuzrodit z Ducha. Je to jen z velikého Otcova milosrdenství, díky vzkříšení Ježíše Krista. Proto jde o dědictví nehynoucí (tj. nezničitelné), neposkvrněné (tj. čisté) a nevadnoucí (tj. nevzdalující se). Dědictví v nebi připravené, jehož garantem je ten, který si nás zamiloval.

Raduj se! „Boží moc skrze víru nás střeží ke spasení." Zármutek a rozmanité zkoušky mají přetavit k dozrání a vyzkoušet pravost víry, jež jest darem Božím.

Co když u zkoušky neuspěji? „Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí."

Tak se neboj!

Pavel Mošner,
kazatel CB
Praha 2 Vinohrady

Je Tomáš opravdu horší než ostatní?

Jan 20

V církvi byl po staletí vžitý černobílý náhled, že Marie Magdalská a učedníci jsou o Velikonocích ti hodní „věřící", kdežto Tomáš je „nevěřící". Pozorné čtení 20. kapitoly Janova sepsání evangelia nám však ukáže, že je tomu zcela jinak. Objevíme tu úplný řetěz nevěry. Mistrovu pastýřskou přípravu si nezapamatoval nikdo, ani ženy ani Milovaný učedník, kteří se odvážili provázet jej při umírání.Všichni si pak myslí, že smrt je to poslední a že je nic než smrt už nečeká, že vše skončilo a ze společenství s Ježíšem zbudou jen vzpomínky a nepříjemnosti. A tohle smýšlení nikdo neopustí dřív, než se setká se Vzkříšeným. Marie je u hrobu tak zmatená, že požádá živého Ježíše o jeho vlastní mrtvolu. Pozná jej, až když ji osloví jménem. Petr a Milovaný jdou na její popud obhlédnout otevřený hrob. Milovaného sice prohlídka přesvědčí, že nemohlo jít o krádež těla s úmyslem je zneuctít, ale on ani Petr ve svých úvahách nepřekročí hranici tohoto života: ještě totiž nepochopili Písmo, že musí vstát z mrtvých. Marie jim pak řekne, že viděla Pána, a vyřídí jim jeho vzkaz: Vstupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu. Ale výsledek je nulový, všichni dál sedí za zavřenými dveřmi a bojí se represe od velekněží. Teprve když se Vzkříšený postaví doprostřed nich a ukáže jim své ruce a bok, zaradují se. Teprve když se s ním osobně setkají a přijmou od něho pokoj, Ducha svatého a poslání, začnou věřit, že jejich Pán neprohrál. Ale s tou novinou všech novin se ještě neodváží ven, vyklopí ji Tomášovi, který přijde z osamělé pouti k nim dovnitř. Všichni věří, až když viděli, a my je za to nemůžeme odsuzovat, neboť byli v situaci, která neměla obdoby. A vykladačská tradice také všem výše jmenovaným neadresuje žádné tvrdé odsudky. Ty se sypou jen na hlavu Tomáše, který se od ostatních liší jen tím, že má pronikavější rozum a umí formulovat předem, co k víře potřebuje. Tomáš není horší než ostatní. Ale pro vykladače je pohodlnější nepřipustit, že někde byl jiný režim než u nás, že všichni první svědkové Vzkříšeného mohli potřebovat víc než slyšení, a přitom nikdo z nich nebyl zatvrzelý. Je jednodušší nevidět, že Tomáš nechtěl nic navíc, že chtěl jen to, co již ostatní dostali. On nechtěl mít víru z druhé ruky a chtěl mít jistotu, že Ježíš určitě počítá i s ním. Byl přece též jeden ze Dvanácti, proto žádal ono setkání. Když se Ježíš vrátil k ostatním, aby navázal přetržené učednictví, vrátí se jistě také k němu.

Dokončení na str. 2

Aktualita

Noc kostelů 2010

Předseda Ekumenické rady církví v ČR Mgr. Joel Ruml udělil záštitu Noci kostelů 2010, která se koná v letošním roce podruhé, a to 28. května. Ekumenická rada církví v ČR se tak zařadila ke stále rostoucí skupině církevních a dalších veřejných subjektů, které tuto akci podporují.

"Noc kostelů je pozváním všech lidí dobré vůle ke společnému setkání a k objevování krásy křesťanských výtvarných a architektonických pokladů, projevem kreativity a důvěry v život u lidí, kteří chrámy stavěli a zdobili, ale i u těch, kteří je dnes obývají a chtějí se podělit o svou víru, o svůj život a svoje osobní obdarování a dovednosti," píše se na oficiální webové stránce akce, www.nockostelu.cz.

Tato akce je událostí ekumenickou, je znamením živé spolupráce křesťanských církví. Zapojit se může každý, buď jako organizátor (faráři, kazatelé, pastorační asistenti apod.), nebo jako účastník bohatého a stále se rozšiřujícího programu (Noc kostelů se koná napříč Českou republikou téměř ve všech krajích). Cílem je jednak nezávazné představení křesťanství a křesťanské kultury, kdy rozmanitá nabídka programů vytváří platformu a prostor pro setkání k tomu, jak citlivě a živě přiblížit křesťanství, církev a víru co nejširšímu okruhu lidí, ale také společenský a kulturní přesah s důrazem na to, že nabídka, prostřednictvím níž se křesťanství během Noci kostelů představí, poskytuje možnost celoroční návaznosti. Důraz je kladen na ekumenicitu, rozmanitost a významné rysy jednotlivých křesťanských církví, všechny akce jsou zdarma, jejich uspořádání vychází z chuti místních společenství zapojit se do společného projektu.

Více informací, program a kontakty lze najít buď na stránkách www.nockostelu.cz nebo na stránkách Ekumenické rady církví v ČR, www.ekumenickarada.cz

Mgr. Sandra Zálabová,
vedoucí tajemnice
a tisková mluvčí ERC v ČR

Jaro a naděje

(K básni Kazatel 11,1 R.Wilbura)

„Dík té staré metafoře,
odvozené z pěstování rýže
na zaplaveném říčním břehu!

Učí nás,
že není až tak hříchem
dávat v naději, že dostanem.

Rozházím tedy
za dnešního lezavého chladu
kousky chleba po sněhu.

Vsadím kůrku i střídu,
že se slétnou ptáci a že
přijde ještě jedno jaro."

Tolik ve volném překladu čtyři ze šesti strof básně Richarda Wilbura s názvem „Kazatel 11,1", uveřejněné v týdeníku The New Yorker z 22. března 2010. Americký básník v ní dle mého názoru magické heslo „dám, abys dal (do ut des)" nehlásá, ale naopak s jemnou mudroslovnou ironií přeznačuje a relativizuje vneseným hlavním tématem, totiž tématem naděje. Na sklonku života (Wilbur je o pět let starší než Ludvík Vaculík, který téma příchodu jara zpracovává fejetonisticky) jakoby chtěl oproti tradičně cyklickému pojetí času zdůraznit, že naprosto nic není samozřejmé, tedy ani příchod „ještě jednoho jara". Kolik hloubky je v těch několika prostých slokách!

František Schilla

Odkaz:

Wilbur, R.: Ecclesiastes 11:1, The New Yorker, 22.3.2010, s. 31 (též www.newyorker.com/fiction/poetry/2010/03/22/100322po_poem_wilbur)

Z církví doma i ve světě

Pápež Benedikt XVI. navštívil evanjelický kostol v Ríme

Pápež Benedikt XVI. navštívil na pozvanie miestneho pastora rímsky evanjelický kostol. Napodobnil tak svojho predchodcu Jána Pavla II., ktorý tu zavítal v roku 1983.
Počas spoločnej bohoslužby slova Benedikt XVI. predniesol homíliu na úryvok z Jánovho evanjelia a miestny pastor Jens-Martin Kruse na úryvok z Listu apoštola Pavla Korinťanom.
„Nesmieme byť uspokojení ekumenickými úspechmi posledných rokov, pretože nemôžeme piť z jedného kalicha a byť spolu zhromaždení okolo oltára," povedal pápež vo svojom príhovore. Sprevádzal ho prefekt Kongregácie pre náuku viery, kardinál William Levada, a predseda Pápežskej rady pre podporu jednoty kresťanov, kardinál Walter Kasper.
Po čítaní Božieho slova a homíliách všetci prítomní predniesli Nicejsko-carihradské vyznanie viery a modlitbu Pána. Liturgické zhromaždenie vypĺňali skladby Wolfganga Amadea Mozarta, Johanna Sebastiana Bacha a Felixa Mendelssohna Bartholdyho.
Chrám rímskych protestantov pápež prvýkrát navštívil ešte v roku 1998 ako prefekt Kongregácie pre náuku viery, aby sa zúčastnil ekumenickej diskusie s evanjelickým berlínskym biskupom Wolfgangom Huberom. Pozvánku k opätovnej návšteve obdržal ešte v roku 2008. Miestna evanjelická komunita, ktorú tvorí asi 350 veriacich, si tak chcela pripomenúť 25 rokov od návštevy Jána Pavla II., ktorý kostol navštívil pri príležitosti 500. výročia narodenia Martina Luthera. Bolo to prvýkrát, čo sa hlava katolíckej cirkvi modlila na pôde protestantského chrámu.
Korene rímskej evanjelickej komunity siahajú do roku 1817, kedy nemeckí umelci stretávajúci sa v známej kaviarni Greco vytvorili malé náboženské spoločenstvo. V roku 1922 posvätili chrám Christuskirche na Via Sicilia, v ktorom sa stretávajú dodnes. Kostol má tri zvonice, pričom v najvyššej z nich sa nachádzajú tri tzv. Lutherove zvony, ktoré verne reprodukujú zvuk zvonov wittenberského kláštora, v ktorom pôsobil Martin Luther.

www.krestandnes.cz

Prezident SR sa stretol s generálnym tajomníkom Svetového luteránskeho zväzu

Prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič prijal v stredu 17. marca 2010 generálneho tajomníka Svetového luteránskeho zväzu (SLZ) Ishmaela Nokoa pri príležitosti rokovania Predvalného zhromaždenia Svetového luteránskeho zväzu pre Európu. Na stretnutí bol prítomný aj generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Miloš Klátik.
Partneri v rozhovore zdôraznili význam a symboliku stretnutia v súčasnej etape globalizácie, ktorá okrem pozitív predstavuje aj isté hodnotové ohrozenia. Prezident Ivan Gašparovič zdôraznil významnú úlohu cirkví, ktorá spočíva v šírení posolstva európskej kresťanskej tradície a ochrane kultúrneho dedičstva, na ktorom je vybudovaná duchovná báza Európy.
Svetový luteránsky zväz so sídlom v Ženeve združuje 140 národných evanjelicko-luteránskych cirkví – to je asi 68,9 milióna evanjelických veriacich. Zastrešuje cirkvi, ktoré nadväzujú na učenie reformátora Martina Luthera. Spravidla každých šesť rokov sa koná valné zhromaždenie SLZ (posledné bolo vo Winnipegu v roku 2003) spolu s rozličnými sprievodnými akciami, na ktorých sa zúčastňujú delegáti zo všetkých luteránskych cirkví na čele so svojimi najvyššími cirkevnými predstaviteľmi.
Na Slovensku sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania hlási približne 7 percent obyvateľov. Predvalné zhromaždenie SLZ pre Európu sa prvý raz v histórii konalo v dňoch 13. -17. marca 2010 v Bratislave. Ishmael Noko je prvým generálnym tajomníkom (SLZ), ktorý pochádza z Afriky. Narodil sa 29. októbra 1943 v Zimbabwe.

www.krestandnes.cz

Církev bratrská si v Náchodě připomene 130. výročí založení

Rada Církve bratrské (CB) schválila svolání Konference CB ve dnech 14. a 15. května 2010 do Náchoda; informují o tom internetové stránky www.cb.cz.
Jak uvádí zpráva, v jejím rámci v pátek večer 14. května proběhne mimořádný bohoslužebný program ke 130. výročí založení církve. Slavnostní shromáždění, kterého se může účastnit více než 300 osob nad rámec konferenčního jednání, ponese název "Stotřicítkou". Vedle ordinačního aktu bude obsahovat kázání předsedy Rady CB Daniela Fajfra, multimediální prezentaci, dramatický skeč a písně.
„Na toto mimořádné shromáždění v Náchodě srdečně zveme nejen okolní sbory, ale i další zájemce z větší dálky. Pozvánky s podrobnějšími informacemi budou k dispozici na sborech," uvádí zpráva z jednání Rady CB.
Počátky církve spadají do let 1860-80. V oblasti východočeského města Náchoda vzniklo nejprve lidové probuzení. V r. 1868 vedlo k založení sboru první Svobodné evangelické církve české. K jeho ustavení přispěla i Svobodná církev skotská, působící v sousedním Prusku. V roce 1880 přibyl v Praze sbor Svobodné církve reformované, který byl ovocem působení amerických kongregačních misionářů z Bostonu, uvádí www.ekumenickarada.cz. Církev bratrská je členem Ekumenické rady církví v České republice a České evangelikální aliance.

ERC

Je Tomáš opravdu horší než ostatní?

Dokončení ze str. 1

Tomáš nechtěl věřit jen tak ledaskomu, ale právě tomu Ježíši, který jej povolal a byl ukřižován. Chtěl se přesvědčit, dostat odpověď na otázku, zda Bůh opravdu vzkřísil Ukřižovaného, či posílá jiného. Zda ta cesta, kterou šel Ježíš a na niž postavil své učedníky, je Bohem vyvolená a pravá. Chtěl věřit, ale pečlivě ohledával základ své víry. Kladl otázky, jaké může položit jen hluboká oddanost Bohu, nikoli nevěra. Nebyl z těch, kdo kladou podmínky donekonečna, aby nemuseli uznat Boží autoritu. Označování těchto lidí za „Tomáše" uráží apoštola Tomáše. On byl připraven přijmout Božího Mesiáše. Chtěl jej poznat právě podle ran po křižování, byť neviděl, jak byly zasazovány. Jeho podmínka byla trefou do černého, on dokonale vystihl, co je na Ježíši nejdůležitější – ty rány, jimiž jsme uzdraveni. Čestně a usilovně zápasil o jistotu své víry, ale svůj pronikavý intelekt přitom nenechal stát někde v kůlně. Kde si lidé myslí, že víra a rozum jsou v protikladu, kde je dráždí každá jiná poslušnost než slepá, tam nemohou mít pro Tomáše pochopení. Myslím, že si tím církev po staletí škodila a dosud škodí a že jedna z příčin odcizení intelektuálů víře je právě v předsudku, že rozum a „mudrování" člověku při cestě k víře překáží. My se však spolu s Komenským modlíme: *Dar rozumu zdravého když nám ráčils dáti, pomoz ho ke cti tvého jména užívati.* My můžeme přijmout, že lidé, kteří zapojí svůj rozum do čestného zápasu o poznání Boží vůle, jsou Bohu blízko. Když to přijmeme, budeme mít v církvi přemýšlivé členy a členky, jež nikdo neutáhne na vařené nudli. Budeme mít i theology a theoložky a budeme s vděčností užívat toho, co získali svým dotazováním Písma.
Tomáš si však na rozřešení svých otázek musí počkat až do dalšího opakování dne vzkříšení, neboť neděle je den vysvobození. Tehdy Pán Ježíš přijde znovu jen kvůli ně-mu a přinese pokoj jeho nejisté duši. Nezvládnou to ostatní učedníci, musí to nechat na Pánu. A on se tehdy jako dnes řídí podle potřeby těch nejméně jistých mezi svými následovníky a nenechá je padnout. V jeho přítomnosti Tomáš kapituluje a zapomene na tu ze svých podmínek, která měla potvrdit, že ho oči neklamou a že nevidí ducha. Na-konec si nemusí sáhnout, byť mu to Pán Ježíš ve své lásce dovolí. Žel, tohle církevní malíři kreslí vesměs špatně. Ale když sledujeme text 4. evangelia, žádnou proluku, v níž by si Tomáš mohl sáhnout, tam nenajdeme. Pán promluví a vzápětí vyzná Tomáš, přemožen pouhým Slovem: *Pán můj a Bůh můj!* Zrovna jako Marie, která zvolala: *Rabbuni!*
I my se můžeme občas přistihnout při kladení podmínek Bohu. Někdy jsou to Biblí podložené podmínky ve vztahu víry: Někteří třeba nevěří, že jsou platně pokřtěni, když si neodbyli ponoření, nebo nevěří, že mají Ducha sv., když nemluví jazyky. Ale Tomášův příběh nás učí, že náš velkorysý Pán se přece na takové nezlobí! Oni nakonec v obecenství s ním poznají, že k jistotě všeho stačí, když na to mají jeho láskyplné Slovo. To dovoluje církvi hledat způsob, jak jim v mezích čistého učení vyjít vstříc, jak jim dát čas, aby jim Pán přetřídil podmínky nutné od zbytečných. Hůře se překonává, klade-li někdo Bohu nemoudré podmínky ve všedním životě. On však i tehdy s námi má trpělivost, až přijdeme na to, co je pro život jediné potřebné. Jelikož to zásadní je moc Slova živého Pána, končí on sám gratulací těm, kdo se dokázali spolehnout na pouhé Slovo. Víra se totiž napříště bude muset obejít bez vidění. A přece, i Pán, kterého nevidíme, je živý a mocný, může vzbuzovat lásku a víru a dávat věčný život. Dá jej i nám, když se nebudeme zdráhat přijímat Duchem oživené svědectví proroků a apoštolů, jež nám zvěstuje, co pro nás Pán učinil, a neurazíme se, že nám jej přináší hliněná nádoba sborového společenství a sborové služby zvěstování.

Dagmar Ondříčková,
farářka ČCE
v Berouně

Co jsou evangelíci?

Presbyterní konference pražského seniorátu

Zamýšlení nad naznačeným tématem a zajímavé, i někdy trochu provokativní podněty pro další rozhovory dodala konference, která se konala v sobotu 20.3.2010 ve vinohradském sboru ČCE.
Podle programu vystoupili a přednesli své příspěvky (po úvodní pobožnosti seniora R. Mazura z Ž 139, která vedla ke zkoumání sebe sama a od toho nasměrování k Bohu i lidem) následující řečníci:
Jaroslav Pechar: „Smrtelné hříchy ČCE".
Uchopil toto téma jako komentování zápasu mezi hříchy a ctnostmi. Prováděl nás poutavě řeží, která trvala sedm kol, aby nakonec přece jen potěšil přítomné posluchače zprávou o vítězství. Sice velice těsném, ale přece jen vítězství… Poněkud mi však radost kalilo poznání, že tento „sportovní výkon" není měřitelný na centimetry či časem, ani poměrem vstřelených a obdržených branek, ale že získané body jsou závislé na jejich přidělování /jako např. při krasobruslení/ a velice, velice záleží na subjektivním hledisku jednotlivých rozhodčích.

Kdo ví, jak si při tom sami fandíme? Ale rozhodně bylo ozřejmeno, že ten boj mezi hříchy a ctnostmi je vskutku lítý…
Miloš Rejchrt se soustředil na: „Evangelíci od kořenů po kořínky".
Na několika konkrétních projevech se pokoušel ukázat, co jsou typické evangelické kořeny, nosné a stabilizující. Např. i v proměnách času soustředění na stará vyznání víry; sice rezignace na kázeňské řešení toho, co nějak komplikuje církevní soužití, ale držení se přitom základních ideálů; ekumenická otevřenost; vděčnost za svobodu; církev politicky neagituje; dokázala odmítnout podporu, která by vycházela z hazardu…
Psycholog Daniel Heller se zamýšlel nad tím, zdali „**Existuje evangelická identita?".** Ohleduplně začal obecně od toho, co tvoří lidskou identitu / identity, co člověka spojuje s ostatními podobnými… Nemohl skrýt ve výkladu svou profesionální poučenost, ale když se přibližoval k tomu, co by mohlo tvořit právě charakteristické znaky evangelického křesťana, tedy jak prožíváme své křesťanství a jak se jako křesťané chováme – tam bylo zatěžko nalézt to, co nás všechny sjednocuje. Časy se mění a my s nimi – ale identita je to, jací jsme my…
Zbývá dodat, že ke všem referátům se připojovali mnozí diskutující a bylo tak zřejmé, že téma této konference je aktuální a že se zde otevřelo něco, co zasluhuje další promýšlení.
Konferenci bohatě a nápaditě hostil vinohradský sbor v Korunní ulici a pořad moderoval Petr Špirko.

Bohumil Kejř

O knižním veletrhu s přímým účastníkem

(Rozhovor s J. Otterem po návratu do Prahy)

**** Knižní veletrh v Lipsku je událostí velkého významu. Dovídali jsme se o několika našich spisovatelích, kteří tam reprezentovali českou literaturu. I když tys nebyl ve sdělovacích prostředcích zmíněn, již v polovině března jsme v našem týdeníku uvedli, že jsi byl pozván na jarní knižní veletrh v Lipsku, kde jsi měl jako autor představit 19. 3. německou verzi svých vězeňských vzpomínek „Za mřížemi a dráty - také trochu jinak". Jak k tomu vůbec došlo?***

Ono pozvání bylo pro mne velkým překvapením. Ale přišlo až po různém předchozím jednání, které vedl ekumenický tajemník KSR Mgr. Gerhard Frey-Reininghaus s tiskovým oddělením GAW (Gustav-Adolfského díla) v Lipsku. Po loňské prezentaci německé verze mé knížky v Praze, jíž jsi se také zúčastnil, měla publikace velmi příznivý ohlas u našich přátel v německých církvích, takže ji mohl bratr Reininghaus nabídnout i do širšího prodeje přes GAW. Když pak v prosinci 2009 oznámila pí dr. Cornelia Weinreich z vydavatelského oddělení GAW, že „poptávka po této knize je velmi dobrá", zmínila i plán, že by ji chtěli uvést v ještě širší známost přes jarní lipský veletrh 2010, kde má GAW také svůj knižní stánek. A připojila obligátní pozvání pro mne jako autora, abych přijel knížku osobně představit.

**** Ale to asi nebylo, promiň mi tu otevřenost, při tvém poměrně vyšším věku až tak snadné vypravit se na cestu; a vyžadovalo to jistě i určitou přípravu. Nejel ses tam jen představit?***

Já bych se nebyl vůbec odvážil toto pozvání přijmout. Ale zde opět pomohl bratr Reininghaus, který mne nejen přesvědčil, že účast na veletrhu napomůže ke zvýšení prodeje, ale také přislíbil, že mne bude doprovázet. Nakonec mohl jízdu do Lipska spojit se služební cestou do Berlína; a synodní rada dala souhlas s touto kombinací i s dopravou. Moje příprava se musela řídit podle přání pořadatelů. Měl jsem během půlhodiny předčítat vybrané ukázky a během další hodiny se zúčastnit besedy, a to nejen o publikaci samé, ale i o česko-německých vztazích vůbec. V tom obojím mně opět pomohl bratr Reininghaus. Paní Doreen Just, vedoucí stánku GAW v Messehalle Religion, nám dokonce poslala návrh kapitol, jejichž četba i ji samotnou zvlášť zajímala. Nakonec však souhlasila s mým návrhem, že bych se raději zaměřil jen na kapitoly dokumentující základní téma „také trochu jinak", související i s různou obětavou pomocí německých přátel, které jsem mohl poznat na okraji tvrdého vězeňského prostředí.

**** Jaké byly tvé dojmy na veletrhu – a jak proběhlo předčítání vybraných ukázek?***

Musím doznat, že jsem byl od rána toho dne jako „v Jiříkově vidění". (Německým pořadatelkám z GAW jsem to přetlumočil „Jako Alenka v říši divů"!) Už sama jízda autem, většinou po dálnicích, které v době mého někdejšího cestování do NDR ještě neexistovaly (nemluvě o tehdejším strachování při hraničních kontrolách!), a v Lipsku již za tři hodiny, to bylo něco povznášejícího. A pak sám lipský veletržní „babylon": s visutými prosklenými chodbami a davy chodců kol stovek knižních stánků, až se z toho motala hlava. Ale všechno bylo překonáno přátelským přijetím při knižním stánku GAW č. A-209, kde jsme mohli ještě blíže domluvit vlastní pořad. Ten začal ve 14 h v odděleném prostoru pro četbu: Leseinsel (Ostrov četby), o kapacitě asi do stovky sedadel. Zahájení dalšího autorského předčítání uvedla studentka konzervatoře zvučnou hudbou na fagot, pí. D. Just vysvětlila v úvodním slovu, o jakou četbu půjde, a pak jsem se střídal s Gerhardem v četbě vybraných ukázek. (Již doma jsem je rozvrhl do pěti tematických 5minutových částí, aby to vyšlo v časovém limitu.)

**** Ale pak měla ještě následovat beseda s účastníky a podpisování.***

To byla část pořadu, které jsem se trochu obával, protože jsem v dřívějších letech nejednou zakusil v Německu při přednáškových zájezdech nepříjemné reakce z řad revanšistických kruhů. Zde však byly ohlasy velmi přátelské. Mohl jsem připomenout i činnost našeho Kruhu přátel česko-německého porozumění. Hlavní zátěž se týkala spíše mých hlasivek a zápěstí, při podávání rukou a podpisování. Měl jsem i rozhovor do mikrofonu s redaktorkou církevních novin z Drážďan i s novináři z Lipska a Zhořelce. Většinou však šlo o individuální rozhovory, kdy jsem vyslechl i různé osobní reakce a vzpomínky. Také po této stránce zdatně vypomáhal můj vzácný přítel Gerhard; a tak mne mohlo jen těšit, že i on mohl nakonec vyslovit nad celou akcí svou spokojenost, stejně jako naši přátelé z GAW. Jim jsem pak v zápise do pamětní knihy vyjádřil i písemně svůj srdečný dík za počest, kterou mně svým pozváním na knižní veletrh prokázali.

Srdečně ti děkujeme za poskytnutý rozhovor, ale zvláště za všechno, co dosud s takovým nasazením konáš nejen pro náš týdeník a pro svou církev, ale i pro lepší vztahy mezi Čechy a Němci.

S díky za rozhovor
Bohumil Kejř

Aloisi Jiráskovi po osmdesáti letech

Milý spisovateli,
už za svého života jste byl národem vážený a ctěný za rozsáhlé literární dílo, v němž se Vám podařilo zachytit základní milníky české historie, tak výjimečně bohaté na zvraty. Dnes však není Vaše jméno spojováno s "pouhou" poctou či vážností. Dnes se Vám připisuje vliv tak dalekosáhlý a dlouhodobý, že se Vám o tom jistě nikdy ani nezdálo. Poslyšte, co o jednom z Vašich románů napsal např. historik Jaroslav Šebek (a on není výjimkou) v článku Vatikán zde vsadil na jistotu (Víkend Dnes, Kavárna, 27. února 2010):
„Polistopadový pocit solidarity s církví pronásledovanou nejprve nacisty a zejména komunisty zprvu odsunul historické dědictví protikatolických afektů do pozadí, ale nevymazal je. Při prvním náznaku problémů vystoupily kritické nálady znovu na povrch a v národní paměti ožily obrazy prezentující katolicismus jako nepřítele pokroku a vlastenectví, jak zde zapustily kořeny vinou Jiráskova Temna. …"
Že by jediná kniha mohla mít takový zásadní dopad na vnímání dějin, na vnímání instituce, a to po dobu tak dlouhou? Jaká by ta kniha musela být? Jistě geniální a všemi stále čtena, vidíte. To Vás ovšem musím zklamat. Máte sice své ctitele dodneška, ale plošně se Vaše dílo jen málo čte. Koneckonců kdyby se četlo, nemohlo by vůbec k takové invektivě, jíž se Vám dostalo a dostává, dojít. Vždyť ve své obsáhlé tvorbě podrobně popisujete nejen nešťastnou dobou pobělohorskou, ale kromě starých pověstí a období husitského i nadějné údobí národního obrození, na jehož uskutečnění se podílelo tolik nadšených, mravně silných katolických kněží. Vykreslil jste je v kronice U nás, v pětidílném románu F. L. Věk a v knihách dalších tak plasticky, takovým milým, oslovujícím způsobem, že jejich nádherné obrazy snadno zastíní neblahé působení pátera Koniáše v Temnu. A osud Machovcových? To přece není Váš výmysl, navíc to nebyla výjimka. Kolik bylo takových, jimž se násilím zasahovalo do výsostných vod osobní víry a vlastního svědomí. Ano, byla to temná doba vnitřní nesvobody, i když nám zanechala nejbohatší baroko v Evropě. Byla to doba, za jejíž nehumánnost nesou vinu především tehdejší mocenské a vládní struktury domácí i cizí. Katolická církev jistě též, ovšem až v druhém plánu. Jako již tolikrát – i v tomto případě bylo náboženství bolestně zneužito pro politické cíle. O tomto temném čase našich dějin nepíšete jen Vy ve svém Temnu, ale i jiní spisovatelé. Uveďme alespoň ještě jedno jméno – jméno katolického kněze Václava Beneše Třebízského. Jeho Pobělohorské elegie jsou výmluvným svědectvím o útlaku v Čechách po roce 1620 a rovněž se opírají o skutečné životopisné příběhy, jistě doplněné literární licencí, a o historické údaje politické i celospolečenské. Jenže jméno Třebízského není tak známé jako jméno Vaše a minulá doba totalitní je neglorifikovala tak, jako glorifikovala Vás.
Ano, byl jste ještě před dvaceti lety u nás označován jako nositel pokroku a revolučních tradic a my jsme tehdy zprofanované slovo pokrok a revoluce většinově nenáviděli. Ne, opravdu byste se neradoval z nadšených ovací socialistické literární kritiky. Jste spojován se jménem Zdeňka Nejedlého, a právě to Vám škodí. Jeho kladná, leč pokřivená, účelová hodnocení Vaší literární práce jsou uváděna v úvodu mnoha Vašich knih vydaných v době po druhé světové válce. Kdyby šlo jen o teoretické literární úvahy, ale ono se podle jejich závěrů učilo na školách, a tím vešly národu tak říkajíc do krve. Asi by Vás srdce bolelo, kdybyste musel být svědkem takového překrucování pojmů, jakým bylo např. označování bojovníků za Boží pravdu čistou – jimiž husité ve svých počátcích opravdu byli, a Vy jste je také takto vykreslil, a to i s chybami, jichž se dopouštěli – za revolucionáře. Jejich hnutí pak, jímž se vlastně rozběhla evrop-

Dokončení na str. 4

Philipp Melanchthon (Schwarzert)

16. 2. 1497 – 19. 4. 1560

Německý reformátor, pedagog a filolog získal už v r. 1511 titul bakaláře a 1514 magistra filosofie, 1519 se stal bakalářem teologie. Prošel univerzitami v Heidelberku a Tubinkách, ale 1518 zakotvil ve Wittenberku po boku Martina Luthera. Oproti svému učiteli vynikal umírněností humanistického vzdělance, kterou mohl uplatnit při jednáních na říšských sněmech a při bohosloveckých disputacích a rozhovorech s teology katolickými, německými, švýcarskými i bratrskými.
Věnoval velkou péči jazykovému vzdělání studentů a reformě univerzitního a středoškolského vzdělání, takže je nazýván praeceptor Germaniae – učitel Německa. Jeho vliv samozřejmě překročil hranice a působil v mnoha dalších zemích. Po Lutherově smrti (1546) a po porážce protestantů ve Šmalkaldské válce (1546/1547) se stal terčem útoků i ze strany luterských bohoslovců a jeho žáci „filipisté" byli hanlivě označováni za „kryptokalvinisty". Melanchthon tyto hádky, týkající se zvláště večeře Páně, špatně snášel i po zdravotní stránce, a to se pokládá za příčinu jeho předčasného úmrtí.
Z jeho pera jsou mimo jiné spisy věroučné Loci communes (Společná místa) z r. 1520/1535, spolupracoval na překladu Starého zákona do němčiny (1534), vypracoval Augsburské vyznání (1530/1540). Naučení vizitátorům (1528). O nápravě studia dospívajících (1518). O papežově moci (1537), komentáře, učebnice, psal básně a zanechal bohatou korespondenci.
„Poznávat Krista znamená poznávat jeho dobrodiní, a nikoli, jak se tvrdívá, zkoumat jeho přirozenosti a způsoby jeho vtělení." (Loci communes)
„Přísnější cvičení a kázeň ve vašich sborech se mi velice líbí. Kéž by i v našich sborech mohla být přísněji dodržována." (List bratru Benešovi Bavoryňskému)

B. Vik

TGM a evangeličtí Lužičtí Srbové

Za svého studia v Lipsku, v letech 1876/1877, se TGM seznámil s jedním z nejdůležitějších evangelických hornolužických Srbů, Janem K. B. Pjechem. Pjech byl překladatelem ze slovanských jazyků a též z angličtiny do hornolužické srbštiny. Stal se pro TGM dokonce rádcem v českých národních věcech a vedl jej k tomu, aby napsal monografii o K. H. Borovském, která vyšla skutečně v devadesátých letech 19. století. Oba dva, TGM i Pjech se shodli na evangelickém pojetí dějin pro český národ.

Další velký obdivovatel TGM z důležitých Lužických Srbů byl redaktor a překladatel Ota Wičaz, který napsal k jeho 60. narozeninám dlouhý životopisný článek do časopisu Lužica. Také Wičaz byl horlivým hornolužickosrbským evangelíkem a jeho působivý článek o TGM je plný nových skutečností a objevů, ze kterých se čerpá dodnes.
K 80. narozeninám TGM se o něm statečně rozepsala největší dolnolužickosrbská básnířka všech dob Mina Witkoje (1893-1975) v Serbskem Casniku. Uznala jako evangelička velký přínos TGM pro postavení žen v jeho době v evangelickém duchu a velký náboženský náboj, který přináší jeho osobnost a dílo. I ona ho znala osobně.
Jako posledního z řady nejvýznamnějších evangelických hornolužických Srbů, který je celoživotním obdivovatelem TGM, třeba zvláště zdůraznit jméno současného superintendenta Jana Malinka. Ten čas od času přednáší v Čechách i v Lužici o díle TGM a němu projevuje svou velkou úctu.

Josef Lebeda

Reakce čtenářů

Na otázku D.H. neodpovídám já se svými spekulacemi, ale samotné Písmo svaté tak, že odplata za hřích jest smrt. Jedině z tohoto výroku lze vycházet při křesťanském pohledu na život i na smrt. Určitě ne tak, že by tím Bůh člověka proklel a smrt používal k týrání člověka. Ne, spíš s lítostí konstatuje smutnou skutečnost satanského nároku, kterému člověk nedůvěrou v Boha propadl. Samotná skutečnost, že se všichni smrti bojíme, potvrzuje skutečnost, že smrt je něco, co od počátku stvoření nepatřilo a nepatří do Božího stvořitelského řádu. Po pádu člověka se smrt stala součástí naší existence, ale ne proto, že by to tak Bůh naplánoval, ale proto, že se Satan pokoušel a pokouší zničit život. Nesmrtelnost a život jsou z jiného úhlu pohledu dvě různé věci. Člověk je nesmrtelný, a přesto musí procházet trpkou zkušeností umírání. To pro svou hříšnost – jako trest za vzpouru. Snad se můžeme ocitnout v situaci, kdy se nám zdá být život již tak těžký, že se domníváme, že smrt nám život ulehčí. Zůstává otázkou, kterou však nikdo z těch, kdo si život, respektive umírání takovým způsobem ulehčil, nezodpoví, zda pro něj smrt byla skutečně vysvobozením, nebo jen bránou k něčemu ještě horšímu, než prožíval na světě vezdejším. Ve stejné, nikým nepotvrzené a nedosvědčené iluzi tak zůstávají i všichni atheisté, kteří se domnívají, že smrtí všechno končí. Je nepochybné a Písmem dosvědčené, že Bůh stvořil člověka nejen nesmrtelného, ale také pro život na své úrovni – jako někoho, s kým může na své úrovni komunikovat. Zaručovalo skutečně ovoce ze stromu života jen nesmrtelnost? Je zde řeč o životě a ne o nesmrtelnosti. Podstatou prvotního hříchu bylo nejspíš podezření, které Satan Evě našeptal, že Bůh lidem odpírá záměrně prostředky k tomu, aby se Bohu mohli ve všem podobat. Zapovězením ovoce druhého stromu však Bůh chránil člověka před poznáním, o kterém věděl, že člověka nepovznese na božskou úroveň. Lidé se stali bohy sami sobě - až do smrti. Nikde v Písmu nenajdeme potvrzení pro spekulaci, že by snad smrt byla Božím záměrem pro člověka, aby se svět náhodou nepřecpal lidmi. To je skutečně pohádka, která ke křesťanské víře nepatří. Naopak zcela jasně Písmo dosvědčuje, že s nesmrtelnými lidmi měl a má Pán Bůh záměry, které překračují jeho pozemskou existenci. Pán Ježíš odešel, aby nám připravil místo. Co je tím místem míněno, to přesně nevíme, ale rozhodně to není postel a stůl s rozkošemi tohoto světa. Spíš si to představuji jako pracovní místo, nebo prostor pro službu Bohu, nebo službu v Božích službách. D.H. zmíněné osidlování jiných planet v tomto kontextu tak ztrácí svou fantastičnost. Tak jako Bůh přemístil Enocha a Eliáše do své blízkosti bez zkušenosti smrti, tak bylo a je Božím záměrem přemísťovat své věrné do své blízkosti. K tomu Pán Bůh nepotřebuje smrt. Přesto jedna smrt byla nezbytná a nutná, aby trest za hřích byl smazán jednou provždy. Spravedlivý Bůh neruší zákony, jejichž platnost potvrdil. Hřích vzpoury musí být potrestán. Dostačující je jen trest nejvyšší a tj. trest smrti. Všichni si proto zasluhujeme smrt, protože všichni máme svůj podíl na vzpouře proti Bohu. Zachráněni můžeme být jedině někým, kdo zemře místo nás. Tím, kdo se obětoval místo nás, je Syn člověka Pán Ježíš Kristus. Jediný člověk, který nezhřešil. Druhý Adam, jak o něm svědčí apoštol. Neexistuje jiná cesta k životu, než Pán Ježíš sám. Přestože i po jeho vítězství nad smrtí umíráme, jsou jednou provždy odstraněny následky tohoto trestu za vzpouru proti Bohu. Cesta do Boží zahrady je nám otevřena. Bez víry v tuto zástupnou smrt se nikdo nedostane na místo, které Pán pro něj připravil. Vítězství Krista znamená zároveň prohru jeho nepřítele, který smrt používá jako svůj nejhorší nástroj zmaru.
Smrt, která patří k životu - to je ateistický slogan moderního světa. Smrt nikdy nepatřila, nepatří ani nebude patřit k životu. Je jeho naprostou negací a něčím, co Bůh člověku nikdy neurčil ani nepřál. Patří do satanského arzenálu a Satan se touto zbraní ničí s Božím svolením lidské životy. Spolu s tím, kdo jí vládne, bude podle svědectví Písma definitivně zničena. Tomu věřím a to je mou nadějí.

Dopis čtenáře

Vážená redakce,
s velkým zájmem jsem si přečetl v ET-KJ 8/2010 článek "Papežské tajemství prolomeno". Udivilo mne, jakou starost má EPD o "Případy sexuálního zneužívání v zařízeních katolické církve". Katolická církev odhaluje případy desetiletí staré, takže když se to shrne na hromadu, jeví se toho opravdu hodně. Nebylo by však poctivější místo mrvy v oku ka-tolické církve pozorovat břevno ve vlastním oku? Nejsme právě proto tak málo věrohodní ?
Moje dcera studovala na sociálně - právní škole. Objevila se možnost v rámci mezicírkevního kontaktu zúčastnit se studijní exkurze do anglických církevních sociálních zařízení. Dívky z různých škol a církví zorganizoval do výpravy protestantský duchovní z jakéhosi malého sboru. Ženatý s dětmi. Na místě si je k ubytování rozebraly místní věřící rodiny. Jaký byl údiv jedněch takových hostitelů, když jednou ráno nalezli pana kazatele v posteli s jednou účastnicí exkurze. Nedovedli to pochopit. Dcera mezitím zjistila, že účastnice exkurze považují projití postelí pana kazatele za zajímavou zkušenost a ona sama si vysloužila pověst hloupé husy. Pan kazatel si troufl mít harém.
Na Komenského fakultě studují muži i ženy. Pár se dohodne, že i během studia potřebují uspokojovat své sexuální potřeby, a tak si najdou společně placený podnájem. Budou spolu bydlet jen kvůli nezávaznému sexu. Po ukončení studia se bez závazků rozejdou každý po svém. Jakou pověst si zaslouží mít křesťanství, má-li takové pastýře ?
Mne, kupříkladu, oddával homosexuální kazatel, jinak ženatý s dětmi.
Protože protestanté nemají papeže, u kterého by se zjistilo, že doporučil zamést to pod koberec, zametá se to pod koberec jaksi samo od sebe. Nebylo by poctivější namísto péče o očistu katolíků věnovat se vlastní očistě? Ale jak na to?

Šlechta - Pardubice

Aloisi Jiráskovi po osmdesáti letech

Dokončení ze str. 3

ská reformace, na což bychom mohli být právem hrdi, a to ekumenicky – evangelíci i katolíci, ba i ateisté – bylo označováno jako revoluce. Duchovní boj, o nějž původně šlo, se v důsledku takových nepřesných posunutí obsahu slov scvrkl dominantně v pouhý boj sociální a tak je mnohými vnímán dodnes. Jsme dědicové nekompromisních bojovníků za pravdu a právo, nebo dědicové uchvatitelů a lapků, skrývajících se za libým označením „spanilé jízdy"? Bojím se a zároveň mám trochu naději, že v sobě nosíme odkaz těch i oněch. Vy jste přesně rozlišoval „zrno od plev". Boží bojovníci, stateční obránci osobní víry i svobody vlastní země, bez jediné postranní prospěchářské myšlenky, a teprve později útoční bratříci–lapkové (román Bratrstvo), kterým už se stával čistý Husův odkaz prázdným, leč stále atraktivním a účelovým pojmem. Kdo Vaše romány četl, ví. Ví také, s jakou pílí, s jakou faktografickou i historickou věrností byly zpracovávány, s jakým – někdy až únavným – smyslem pro detail jste zachytil konkrétní portréty osobností, konkrétní popisy krajiny, měst, putování, ví, že lze s Vaším F. L. Věkem chodit po Praze a sledovat její proměny, jak je přinesl plynoucí čas. A nejen po Praze! Stejně přesně je popsána Skalka i Dobruška a místa další.
Proč vůbec píši tyto řádky? Aby proti nedomyšlenému a nespravedlivému obviňování, které se snáší na Vaši hlavu, vystoupil alespoň někdo. I když jde jen o zcela bezvýznamného čtenáře společensky dnes rovněž jen málo významného periodika.

Milada Kaďůrková

Inzerce

Seniorátní výbor Chrudimského seniorátu ČCE hledá seniorátního kazatele (faráře či jáhna) pro práci s mládeží. Jedná se o kazatelské místo na půl úvazku s možným nástupem od 1.1.2011 nebo pozdějším podle dohody. V případě potřeby můžeme poskytnout pronájem bytu ve sborovém domě v Chrudimi. Zájemci nechť se hlásí do 31.5. na adresu seniorátního úřadu (Trnávka 66, 535 01 Přelouč). Požadujeme motivační dopis s údaji o uchazeči a jeho dosavadní zkušenosti z práce s mládeží.

č. 8

Pozvánky

Co je podstatné v evangelické liturgice?
Tuto otázku si položí účastníci jarního studijního setkání, pořádaného evangelickou iniciativou Coena, které proběhne 22.-24. dubna 2010 na faře ČCE v Krouně.
Hlavním přednášejícím bude profesor Pavel Filipi, který představí hlavní teze své připravované knihy.
Setkání začne ve čtvrtek 22. dubna večerní modlitbou v 19 hodin a skončí v sobotu dopoledne eucharistickou bohoslužbou a obědem. Hlavní přednášku s koreferáty zarámují diskuse a denní modlitby.
Zájemci se mohou přihlásit u krounského faráře Davida Sedláčka (e-mail: sedl.david@centrum.cz, mobil: 603 186 128).
Bližší informace včetně podrobného programu budou dostupné na http://coena.edunix.cz.

Karel Šimr

Noemi
www.noemka.com

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.
Zaslání bližších info/přihlášky:
Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com
Noemi, Na Mušce 1124, 53401 Holice, ČR

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Západočeský

Českobratrská církev evangelická

Aš, 352 01; Ne 9.30
Husovo nám. 3, f Pavel Kučera
Černošín, 349 58; Ne 10.00 (a.c.e); 14.30 (b.d)
Husova 249, f Jiří Marván
Dolní Bělá, 331 52; Út 17.30
Nový obvod 137, a. Jiří Marván
Domažlice, 344 01; Ne 9.00
Tyršova 690, f Petr Grendel
Horní Slavkov, 357 31 Nové Sedlo; Ne 11.00, Ne 8.00 Dolní příkopy, a. Radek Matuška
Cheb, 350 02; Ne 10.15
ul. 26. dubna 5, f Marek Ryšánek
Chodov u Karlových Varů, 357 35; Ne 9.15
Dukelských hrdinů 281, f Radek Matuška
Chrást u Plzně, 330 03; Ne 9.30
Železniční 477, f Karel Šimr
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.15
Zahradní 33, j Pavel Klimeš, a. Radek Matuška
Kdyně na Šumavě, 345 06; Ne 9.00
Dělnická 359, a. Jan Satke
Kralovice, 331 41; Ne 9.00
Žatecká č. 480, f Jana Kadlecová
Mariánské Lázně, 353 01; Ne 10.00
Lidická 189/16, f Daniel Matouš
Merklín u Přeštic, 334 52; Ne 9.00
Husova 201, f Jan Satke
Nejdek, 362 21; Ne 9.00
Husova 525, f Bob H. Ogola
Ostrov, 363 01; Ne 10.00
Jáchymovská 170 , a. Bob. H. Ogola
Plzeň - Korandův sb., 301 50; Ne 9.30
Anglické nábř. 13, f M. + H. Hamariovi
Plzeň - západní sb., 301 00; Ne 9.00
Němejcova 2, a. M. Hamari
Podbořany, 441 01; Ne 11.05 (a.c)
Politických vězňů 300, f Jana Kadlecová
Přeštice, 334 01; Ne 9.00
Rebcova 557, f Jan Satke
Rokycany, 337 01; Ne 9.30
Jiráskova 481/II, a. M. Hamari
Sokolov, 356 01; Ne 10.30
nábřeží Petra Bezruče 501/7, j Pavel Knorek, a. Pavel Kučera
Stříbro, 349 01; Ne 10.00 (a.c.d.e), 16.00 (b), Masarykovo nám. 15, a. Daniel Matouš
Teplá, 364 61; Ne 9.30
Máchova 357, j Renata Šilarová, a. Daniel Matouš

Církev bratrská

Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Bulharská 2061/29A, Jan Valeš ml.
Klatovy, 339 01; Ne 9.30
Masarykova 367/III, David Kašper
Plzeň, 301 00; Ne 9.00
Doudlevecká 31, Zdeněk Šplíchal

Evangelická církev metodistická

Horšovský Týn, 346 01; Ne 16.00 (b.d.e)
Nádražní 79, Zdeněk Eberle
Karlovy Vary, 360 01; po domluvě
Zámecký vrch 45, Miloslav Čech
Plzeň 1 Lochotín, 323 00; Ne 9.30
Bolevecká náves 2, Zdeněk Eberle
Plzeň 3, 301 24 ; Ne 9.00
Husova 14, Petr Procházka
Tachov, 347 01; Ne 10.00
náměstí Republiky 85, Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

Aš, 352 01; Ne 9.00
Táborská 9, Alois Boháček
Cheb 1, 350 02; Ne 9.00
Libušina 4, David Sláma
Cheb 2, 350 02; Ne 9.30
Mírová 6, Jan Katušťák
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Závodu míru 112, Ivo Šrajbr
Kraslice, 358 01; Ne 10.00
Fučíkova 1639
Sokolov, 356 01; Ne 9:30
Brněnská 486, Michal Jílek
Teplá, 364 61; Ne 9.00
Havlíčkova 42, Jaroslav Pospíšil

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
11/2010
14. dubna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. dubna

Z obsahu

* *Taizé - pokračování*
* *Kacířské poznámky k titulní straně velikonočního čísla*

Poselství k Misericordias Domini

PŘÍKLAD OBĚTOVNÉ LÁSKY
1P 2,21b-25

Jak vyjádřit myšlenku, že největší hodnotou pro mnohdy zmatené lidstvo je síla bezbranné vnímavé lásky, která se v případě nutnosti obětuje pro druhé? Děláme to jako křesťané dobře, když lidem opakujeme teorie, které navazují na obětní praxi známou ze Starého zákona? Je opravdu výstižná stará představa kozla, který byl symbolicky za hříchy starozákonního lidu vyháněn na poušť, aby tam bídně zhynul?
Srozumitelnější a lepší se mi jeví pokusit se přetlumočit dnešnímu člověku podstatu obětovné Kristovy lásky, než do nekonečna opakovat doslovné biblické citace.
Náš oddíl by se snad dal přiblížit následovně: smíme vidět v lidských dějinách příklad vnímavé obětovné lásky za životem Ježíše Nazaretského. Jeho myšlení a jednání má být pro nás inspirující. V soustředění k Bohu dokázal potlačit to, co nazýváme sklony ke zlému. Trpěl nevinně, a jeho postoj bez nenávisti znepokojoval narušené lidské svědomí. Síla jeho bezbranné, probolené lásky a vnit-řní pravdivosti se viditelně přes vnější prohru kříže zhodnocuje a míří do Božího království. Ten, který nám svým stylem života zavr-šeným obětí na kříži znovu propojil nebe a zemi, obnovuje naše lidství. Jde mu i o naši osobnost, která je před Bohem cenná.

Petr Melmuk,
farář ČCE v Telči

Evangelíci z chrásteckého sboru spolu s katolíky ze sousední farnosti v Dýšině nacvičili pašijové hry. Na fotografii z premiéry vidíme uzdravování - viz str. 2

Blíž tobě, Bože můj

Rádi zpíváme, že bychom chtěli být Bohu blíž. Ve skutečnosti se vědomě držíme dál od Boha. To je ten veliký a základní hřích, od něhož se ty další, vedlejší hříchy odvíjejí. I my, kteří čteme Kostnické jiskry, chodíme do kostela, známe jméno Boha a Ježíše Krista a pokládáme se za dost dobré evangelíky, jsme daleko od Boha, vzdálili jsme se jemu, ačkoliv Bůh se od nás nevzdálil a je nám blízko. Otevřete Nový zákon: Bůh v Ježíši Kristu je tu s námi, je blízký, nám se narodil a když odešel, zanechal po sobě nesmazatelnou stopu svého slova, svého utrpení, smrti a slavného vzkříšení a seslal nám svého svatého Ducha, aby nám byl v něm blízko. Abychom na to nezapomněli, dal to všechno zapsat do Nového zákona. Kdysi se o nás mluvilo jako o lidu Knihy. Četlo se. Dnes se naše vzdálenost od Boha projevuje také v tom, že se nečte, nečteme. To je vnější, viditelná známka té vzdálenosti.
Musí to tak zůstat? Nemusí!
Asi uznáte, že náš vztah ke Kristu se nevyčerpává v tom, že jeho jméno známe z domu, z církve a z kázání našeho faráře. A právě od něho - a teď si dejte pozor - jsme se dověděli, že byli lidé, kteří byli Ježíšovi blíž než ostatní - o jednom z nich je řeč v Novém zákoně - a i dnes jsou takoví, kteří jej oslovují, jako by byl živý mezi námi. A jsou ještě jiní, kteří se neostýchají přiznat, že Ježíše milují. Je jich málo - soudím tak podle sebe. Abyste té otázce o vašem vztahu k Ježíši Kristu lépe porozuměli, změňte ji na otázku, zda milujete svou ženu, ne ve svatební den, ale po letité známosti v manželství. Pravděpodobně si neradi vzpomenete, jak málo lásky jste do toho vztahu vložili, kolik něžnosti, kolik služby a kolik všedních prací, které mnohdy mluví opravdověji než slova. "Počkejte," namítnete, "vy neznáte mou manželku." Ale to už uhýbáte. Ona by byla jiná, laskavější, kdybyste vy...
Když jde o náš vztah k Ježíši, nepřipadá tato úhybná odpověď v potaz. Takže nezbývá než se ptát, jak jste odpověděli na jedinečnou lásku, kterou nás Ježíš miluje; miluje nás totiž takové, jací jsme. Chce s námi žít v lásce a přátelství, i když zná naši minulost: zapřeli jsme jeho jméno a zhanobili je svým skutkem. To však podle jeho evangelia nemá být konec našeho vztahu k Ježíši. Jeho láska je podivuhodná, nabízí odpuštění a nový život v lásce i těm, kterým se farář obloukem vyhýbá. A já také. Jsme lepší? Nejsme. Proto patří ta nabídka i nám. A tak pohleďte na svou ženu novýma, laskavýma očima. Protože vztah k ženě je podobenství, nemusím už teď na ni myslet, ale pomyslím na Krista, na jeho lásku a na naši lásku k němu.
Nebudeme přece souhlasit s názorem, že "takový je život", plyne samospádem, nedá se na něm nic měnit. V hloubi s tím názorem nesouhlasíme, ale sami nečekáme nic

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Potíže s mučedníkem

(Z britského anglikánského týdeníku The Church Times)

„Svatý? Proč ne?" Tak před mnoha lety začínal jeden z nejzmatenějších článků, jaký kdy v Kostnických jiskrách vyšel.
Citovanou dvojotázku vznáší, tentokrát konzistentně, též celobritský anglikánský týdeník The Church Times z 19. března 2010. Hned dva autoři se tu totiž zabývají salvadorským „lidovým světcem", jehož oficiální proces svatořečení zadrhává, totiž římskokatolickým arcibiskupem Óscarem Romerem (15.8.1917-24.3.1980). V komentáři Paula Vallelyho stojí – kromě nejednoho štulce na adresu nynějšího papeže – za pozornost především připomínka, že Romero byl dlouho konzervativním, opatrným prelátem a prodělal radikální proměnu až v arcibiskupském úřadu. Dále pak citát, jímž Romero předjímal vlastní násilnou smrt: „Bylo by smutné, kdyby v zemi, kde jsou lidé zabíjeni v tak děsivém měřítku, nebyli mezi oběťmi také kněží." Jak ve dvoustránkové reportáži uvádí Christine Allenová, režim v Salvadoru zabíjel tehdy (tj. od podzimu 1979) asi tři tisíce lidí měsíčně.
Odkaz salvadorského mučedníka tvoří ústřední téma čísla anglikánského týdeníku. V napětí k Vallelymu i Allenové bych řekl, že technické otázky kolem oficiálního svatořečení jsou denominačně specifické a nemusejí nás až tak vzrušovat. (V Novém zákoně znamená termín „svatí" prostě totéž co „křesťané".) Napříč konfesemi a denominacemi lze nicméně konstatovat, že Romero i ze záhrobí nepřestává znepokojovat a narušovat zaběhaná schémátka a škatulčičky ve smyslu nerudovské otázky: „Kam s ním?"

František Schilla

Pár vět k přeřekům Mirka Topolánka

Jak jsem se dočetl v ET-KJ tento týden, dotyčný politik nedává rovnítko mezi církev a náboženství, církev se podle něj chopila filozofie křesťanství a vymývá lidem mozky.
Rád bych připomněl několik věcí o církvi, a to tak, že bych ji přirovnal k fotbalu - asi takto: *Křesťanství - církev (sbor)- církev (denominace)* podobně jako: *Fotbal - fotbalové mužstvo (klub) - fotbalová liga.*

*** Někteří lidé se diví, že křesťané tvoří církve, ale nediví se, že fotbalisté vytvářejí mužstva, kluby a ligy.**

*** Jako člen a součást církve se nepohoršuji nad těmi, kdo svou víru praktikují sami, stejně jako se nepohoršuji nad těmi, kdo si sami kopají míčem o stěnu.**

*** Kdo umí dobře kopat s míčem, hledá často vhodný tým. Kdo věří v Krista, hledá často vhodnou církev. Láska - láska k fotbalu i láska ke Kristu - pomáhá překonávat při tomto hledání mnohá zklamání a křivdy.**

*** Bohužel existují mužstva, ve kterých nejde o fotbal, ale o jiné věci. Podobně existují církve, kde se víra zanedbává. Mnoho takových skupin jde ovšem oživit.**

*** Kdo kromě společných zápasů trénuje i sám, hodně pomáhá svému mužstvu. Kdo žije svou víru i sám, může přinášet svému sboru velké požehnání.**

*** Je zbytečné se hádat o to, co bylo dřív: Jestli víra, nebo církev, jestli kopání, nebo fotbal. Důležité je, jestli se při fotbalu kope a jestli se v církvi žije víra.**

Přeju hodně krásných zápasů a shromáždění, jako i osobních tréninků a zážitků s naším Pánem!

Ondřej Glac

Z církví doma i ve světě

Počet českobratrských evangelíků poprvé klesl pod sto tisíc

Členská základna největší protestantské církve v Česku, Českobratrské církve evangelické (ČCE), poprvé klesla pod sto tisíc. Podle údajů uveřejněných v Evangelickém kalendáři 2010 má církev necelých 98 tisíc členů.
Jestliže při sčítání lidu v roce 1991 se k ČCE hlásily asi 204 tisíce lidí, před dvěma lety to byly podle Evangelického kalendáře 2008 102 tisíce. Přitom ještě v roce 1950 se k ČCE hlásily 402 tisíce věřících.
Počet duchovních ČCE za uvedené období víceméně stagnuje (242 v roce 1991, 244 v roce 2006, 267 - včetně pastoračních pracovníků - v roce 2008). V tom je církev výjimečná, protože u téměř všech ostatních církví došlo k výraznému nárůstu. Například v Římskokatolické církvi stoupl počet kněží z 1719 v roce 1991 na 2975 v roce 2008. Církev československá husitská měla na začátku uvedeného období 256 placených duchovních, v roce 2008 pak 395. Vyplývá to z údajů ministerstva kultury.

www.christnet.cz

V jižní Kalifornii proběhla národní konference o teologii v éře ‚po Google'

Skupina křesťanů nabádá, aby věřící uchopili dnešní technologie a sociální média, a tím přispěli k teologickým diskusím.
Podle nich již teologické diskuse nejsou omezeny na držitele doktorátů, prezidenty seminářů a hlavy církví, ale jsou otevřeny všem křesťanům. Naneštěstí pokrokáři jsou pozadu za evangelikálními bratry co se týče efektivního využívání technologií a společenských sítí k tomu, aby jejich hlas byl slyšet.
Tony Jones, Tripp Fuller a Philips Clayton patří k těm, kdo to chtějí změnit skrze „revoluční projekt, který dostane teologii z poslucháren a pastorálních studií do ulic, obýváků, hospod a tak".
Nedávno shromáždili 150 lidí na Claremontské teologické škole v jižní Kalifornii na trojdenní konferenci s názvem „Teologie po Googlu".
„Odteď vy všichni… jste prezidenty a děkany seminářů a řediteli fakult. Takhle to funguje. Budoucnost křesťanské víry a toho, jak ji budeme vyjadřovat, bude v rukou všech," řekl Jones na začátku této události, která se konala ve dnech od 10. do 12. března.
„Doktoři z Oxfordu a Cambridge, kteří psali encyklopedie, byli sesazeni z trůnu," dodal. „Nyní každý ve světě může přispět k největší encyklopedii, která kdy byla dána dohromady."
Křesťané, kteří vedli tuto konferenci, patří k novému církevnímu hnutí, ke kterému jsou konzervativci velmi kritičtí. Konference byla označena nejméně jedním křesťanem jako „kacířský festival".
Organizátoři této akce pocházejí hlavně z Transforming Theology, což je celonárodní hnutí lidí v USA, kteří tvrdí, že pracují na transformaci a obnově křesťanské církve v a pro 21. století.

www.krestandnes.cz, autor: Klára Mázíková (zkráceno)

OSN schválila rezoluci proti diskriminaci náboženských menšin

Rada OSN pro lidská práva na svém zasedání schválila rezoluci, která odsuzuje diskriminaci náboženských menšin. Dokument navržený Pákistánem jménem Organizace islámské konference zdůrazňuje, že „respektování kulturních, etnických, náboženských a jazykových rozdílů je základem pro světový mír a porozumění mezi národy".
Projevy nesnášenlivosti a etnických a náboženských předsudků jsou podle dokumentu zdrojem nenávisti a násilí. Dokument také zdůrazňuje důležitou úlohu výchovy v oblasti podpory tolerance, „která zahrnuje přijetí jiného a úctu k různorodosti." S hlubokým znepokojením též upozorňuje na zintenzivnění podněcování k náboženské nenávisti. „Zvlášť vzrostly případy diskriminace muslimských menšin po tragických událostech z 11. září 2001," informuje tkkbs.

www.christnet.cz

Za zachování neděle jako dne pracovního volna

1. evropská konference o nepracovní neděli apeluje na evropské lídry.

Dne 24. 3 se v Evropském parlamentu v Bruselu uskutečnila první evropská konference pro nepracovní neděli, jejímiž účastníky bylo více než 70 organizací včetně církví, obchodních a neziskových organizací. Více než 400 účastníků konference připravilo výzvu pro hlavy států a vlád, které se den poté setkaly na půdě Evropské rady. Neděle by měla být nepracovním dnem pro všechny evropské občany. "Zachování nepracovní neděle má dalekosáhlý vliv na zdravotní stav pracovníků, na sladění pracovního a rodinného života a na život občanské společnosti jako celku. Tento obvyklý den odpočinku slouží k posílení společenské soudržnosti ve společnosti, která je narušena probíhající ekonomickou krizí."
Rüdiger Noll, ředitel Komise pro církev a společnost při Radě evropských církví podotkl: "Více než kterýkoli jiný den v týdnu, neděle nabízí možnost být s rodinou a přáteli. Společný volný čas je důležitým předpokladem občanské společnosti založené na sdílení a soudržnosti."

Zpracovala:
Zuzana Dvořáková,
Ekumenická rada církví

Blíž tobě, Bože můj

Dokončení ze str. 1

mimořádného, zvyk je náš přítel i pán. Upadáme do rezignace, která už napřed odmítá možnost nějaké změny a bojí se jí. Jak jste na tom vy, to asi sotva někomu řeknete, nicméně vězte, že změna začíná nepatrným, ale důležitým začátkem, zamyšlením. Zamyslíte se, zda je naprosto nutné, abyste se dál podrobovali samospádu života. Možnost změny už začala ve vás klíčit. Váš vztah k Bohu, ke Kristu a váš vztah k manželce - manželovi bývají spojité nádoby. Každá vzpomínka na Boha zahrne i bližního, a to nejprve toho nejbližšího v rodině a ve sboru. Stále se tu asi marně pokouším popisem chudoby vztahu k Bohu a k bližnímu docílit jejich změnu. Větší autoritu nemám. Má ji však Bůh. Očekává od svých věřících, že se změní k lepšímu. Přečtěte si znovu v 1K 3,1-2, jak apoštol Pavel litoval, že korintské křesťany musel živit mlékem Božího slova jako začátečníky na cestě víry, ale očekával, že dorostou, aby byli schopni přijímat pokrm. Myslíte, že Bůh je spokojen s tím, co mu předvádíte jako jeho stvoření, které Kristus Pán vykoupil z marného života? A slyšeli jste o tom, že On svým učedníkům změnil jejich učednictví v přátelství, aby byli jemu blíž? Sami uhodnete, proč ta změna v oslovení (J 15,15).
V Novém zákoně, zejména v evangeliu Janově Kristus své čtenáře a posluchače povzbuzuje, aby ho poznávali zblízka: "Pojďte a uvidíte, (kde bydlím). Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali ten den u něho" (J 1,39). "Poznáte, že já jsem ve svém Otci, vy ve mně a já ve vás" (J 14,20). Umyl svým učedníkům nohy a tak už naznačil, že za ně a za všechny lidi udělá ještě víc, položí život. "Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek" (J 14,23). Čtěte si tu kapitolu, abyste poznali to, co já, totiž že my, evangelíci, faráři i laici, jsme na takový příbytek ani nepomysleli: bydlet s Bohem a jeho Synem? Není do něho přístup zakázán ani vetřelcům.
Aspoň nepřeslechněme Ježíšova slova o milování a zachovávání jeho přikázání, tedy o lásce, která není citové planutí, ale přísná poslušnost, a vědomá. To pak budeme Kristu Pánu aspoň tak blízko, že snadno poznáme, co a jak dělat na jeho památku a čemu se vyhýbat.

Josef Veselý

V Chrástu zahráli pašijový příběh pod širým nebem

Evangelíci z chrásteckého sboru spolu s katolíky ze sousední farnosti v Dýšině nacvičili pašijové hry. V premiéře je veřejnosti představili na Květnou neděli 28. března 2010 na farské zahradě v Chrástu.
Asi dvě desítky amatérských herců převážně z dýšinské katolické a chrástecké evangelické farnosti pod vedením Marcely Švejdové společně nacvičily příběh umučení Ježíše Krista. „Chceme se podělit o ten dávný a přitom stále aktuální příběh oběti a lásky až do krajnosti i s těmi, kteří pašijím obyčejně nenaslouchají v kostelních lavicích. Také pro herce je to příležitost prožít pašije aktivně, v přímém dotyku s událostmi, o nichž třeba už mnohokrát slyšeli," vysvětluje smysl netradičního počinu Marcela Švejdová.
Dramatické ztvárnění doprovodil písněmi z vlastních folkrockových pašijí Martin Pachner.
Další vystoupení soubor naplánoval v kostele v Dýšině na Velký pátek a na Noc kostelů, která proběhne 28. května 2010.
Pašije (z lat. passio – „utrpení") jsou v původním významu vyprávění o utrpení a smrti Ježíše Krista. Označují se tak buď přímo evangelní vyprávění nebo příběhy, dramatické hry, liturgická čtení či hudební skladby, které se jimi inspirují a toto téma zpracovávají.

Karel Šimr
farář FS ČCE
v Chrástu

Škola trnové koruny

„Jako na nás v hojnosti přicházejí utrpení Kristova, tak na nás skrze Krista přichází v hojnosti i útěcha."
(2 K 1,5)

Na okně v pracovně hledím na kytku, které se lidově říká trnová koruna, jinak Pryšec zářivý (Euphorbia milii). Podle některých z ní byla upletena pro Krista koruna „židovského krále". Je zvláštní rostlinou. Má ostré ostny i zelené listy, takřka neustále kvete. Je jako lidský život. Žádné růže nejsou bez trní. Ale prý už se „inženýrsky" vyšlechtily i růže bez nich. Život bez zranění, bez bolesti. Vyšlechtěný, upravený, modifikovaný, umělý. Jeden „systém jistot" padl, už se buduje jiný. Všichni budou zase nastejno, se stejnou budoucností, se stejnými podmínkami, stejnými silami. Krásná jablka bez červů, mléko, co se nekazí. Proč to pořád děláme? Bojíme se ztrát. Vnímáme je jako zbytečné a marné. Nikdo z nás si nepřeje bolest a utrpení, to však přesto přichází. Nakonec se tomu stejně nelze vyhnout. Čeho se pak chytit? Kde brát posilu, povzbuzení, naději?
V pracovně hledím na svou trnovou korunu. Všímám si, že mi trochu poschla. Nějak jsem se jí teď málo věnoval. Tvářím se, že na ni nemám čas. Promiň, trnovko, pracuji na mnoha projektech pro „zářnou budoucnost" sboru. Nekvete, má jen zbytek zelených lístků. Jenom trny zůstávají. Bez vody, bez povzbuzení, bez posílení – to, co nakonec vždy zůstane, jsou jen ty trny. Bez posily a naděje zůstává jen smrt. Bez naděje ve vzkříšení, bez Velikonoční neděle zůstává jen Velký pátek. Ale bez Velkého pátku je Velikonoční neděle nehodnověrná a falešná stejně jako růže bez trní. Velký pátek s jeho trny je nutností života. Avšak Pán Bůh do té nutnosti, do té reality vstoupil. V Kristu Ježíši. Utrpení Kristova, jak o nich přemýšlí apoštol Pavel, jsou utrpení normální, lidská, obyčejná. Stejná, jaká žijeme. Pokud je člověk ale přijme, stanou se jeho, může v nich přijít v hojnosti i útěcha. Apoštol ví, o čem mluví. Dříve křesťanům působil utrpení. Ale tahle víra ve vzkříšeného mesiáše překvapivě kvetla, rostla. I s těmi trny.
Jarní slunce se na okně opírá do mé oschlé trnové koruny a já si připadám trochu hloupě. Cítím se jako poutník na poušti, co sveřepě obchází oázu. Chvíli mu připadá, že se až moc jednoduše nabízí, chvíli se tváří, že ji nepotřebuje. Vždyť je blízko neustále. Má to ale cenu takto pořád kroužit dokola? Beru vodu a svou trnovku zalévám. Těším se na Velikonoce, na oázu, na posílení a útěchu. Velký pátek je nutnost, Velikonoční neděle je možnost. Pro všechny, kdo stojí o to, aby se jim jejich trnová koruna zazelenala a vykvetla.
Každý život má své trny, svá zranění, bolest a zápasy. Může mít ale také krásné květy, které povzbudí a posílí. Pozvou k Bohu, k prame-

Dokončení na str. 3

Taizé

Mnoha a mnoha lidem na celém světě se okamžitě pod tímto názvem vybaví křesťanská mezinárodní ekumenická řeholní komunita založená bratrem Rogerem (Roger Louis Schutz 12.5.1915 – 16.8.2005). Dnes tato komunita má více než sto bratří z různých zemí a různých církví. Po celý rok přijíždí tisíce lidí, zvláště mladých, kteří do Taizé přicházejí hledat nebo chválit a velebit Boha. Hlavním poselstvím, které předával bratr Roger a totéž činí i jeho pokračovatelé, je smíření a ujištění, že Bůh chce, abychom byli šťastni a štěstí spočívá v nesobeckém životě, který je otevřen druhým a Bohu, zdroji veškeré radosti.

Myslím, že by bylo dobré si poslechnout samotného bratra Rogera, jaká byla jeho životní cesta, jak on přemýšlel o svém životě, o jeho skromných počátcích až k tomu mimořádnému ovoci, co jeho život přinesl.

Ve svých vzpomínkách píše: Když jsem byl ještě malý, žili jsme s rodiči, bratrem a sedmi sestrami v horské vesničce, nad pomyšlení chudé. Byl jsem nejmladší. V šesti či sedmi letech na mne zapůsobila chudoba některých obyvatel naší vísky. V době adventní jsem v obchůdku kupoval drobné dárky, abych je o Vánocích mohl rozdat těm nejchudším. Když se v srdci dítěte probudí radost z dávání, zůstane mu již po celý život. - Svědkem radosti a dobroty srdce je pro mne maminka. Již od dětství se učila vlídnosti ke každému člověku. V její rodině nepadala slova, která druhého hanobí tím, že ho zesměšní nebo příliš přísně soudí. Svým vlastním dětem plně důvěřovala. I když po celý život přicházejí zkoušky, v nichž sami o sobě pochybujeme a objevujeme své meze, přece nám zůstává tento nenahraditelný dar: Můžeš mít důvěru v sebe. Právě to chtěla maminka předat každému ze svých devíti dětí. Vyzařoval z ní pokoj, který vycházel ze zkoušek, jimiž prošla. Zdálo se, že si zachovává plnost pokoje, přesto mi několikrát řekla: „Myslíte si, že v sobě mám vždy pokoj, ale zatím prožívám hluboký vnitřní zápas.“ Moje maminka žila radostnou důvěru víry s hlubokým pokojem a vnitřní vyrovnaností. Několik let před smrtí měla srdeční záchvat. Jakmile mohla znovu mluvit, řekla tato prostá slova: „Nemám strach ze smrti, vím, v koho věřím, ale miluji život. Bůh jako nezničitelný maják uprostřed všech bouří, v každé temnotě.“ Další vliv na mne měla babička, ukázala mi, že člověk může vždy najít brod, přes který se dostane na druhý břeh. Tato věřící žena ze starého protestantského rodu přijímala ve svém domě lidi, kteří v první světové válce unikli bombardování. A na konci války se odvážila na svou dobu zcela mimořádného činu, chodila se modlit do katolického kostela, aniž by se tím zřekla víry svých předků. Měla jistotu, že kdyby se křesťané usmířili, mohli by zabránit nové válce v Evropě.

Toto morální dědictví bratra Rogera nasměrovalo.

Pokračuje: Sám jsem si v mládí, v oné době, kdy bylo po celém světě tolik rozkolů, kladl otázku, proč je mezi lidmi, i mezi křesťany tolik sporů. Jednoho dne, přesně si na něj pamatuji, jsem v soumraku pozdního letního večera pozoroval tlumené světlo, když na krajinu padal stín. Tehdy jsem si řekl: Začni u sebe, rozhodni se, že nebudeš vynášet přísné soudy, snaž se spíš pochopit druhé, než být pochopen, a nalezneš radost. Bylo mi asi šestnáct let. Toho dne jsem doufal, že toto mé rozhodnutí bude platit jednou provždy.

Díky četbě jsem poznal příběh jedné komunity řeholnic ze 17. stol. a byl jsem uchvácen, když jsem se

dozvěděl, co dokázalo několik žen žijících ve společenství. Položil jsem si otázku: Když několik žen, které daly svůj život pro Krista, mohlo v takové míře vyzařovat evangelium, nedokázalo by totéž i několik mužů, kteří by žili v komunitě?

O něco později jsem onemocněl plicní tuberkulózou s dlouhou recidivou. Tehdy se zdálo, že smrt je již nablízku. Já jsem tehdy hodně četl a meditoval a pomalu jsem dopěl k tomu, že je podstatné vytvořit komunitu mužů, ve které by každý mohl cele darovat svůj život a s odvahou kráčet stále kupředu. V létě roku 1940 konečně přišlo uzdravení. Byla válka a řekl jsem si: Hodně jsi přemýšlel a teď už je nutno začít. Chtěl jsem najít dům, který by mohl být útočištěm a kde by jednou mohla žít i komunita. Dostal jsem se ze Švýcarska až do Francie, rodné země mé maminky, do okolí městečka Cluny, které jsem znal jako místo benediktinského opatství, které bylo v 10. až 12 stol. majákem celého křesťanského západu, proslulo svatostí svých opatů a také přispělo k vývoji románského umění. Dnes už je pouhým stínem tohoto dávného benediktinského Jeruzaléma. Ale po způsobu vyhaslých hvězd, jejichž světlo stále proniká do našich nocí, vyzařování Cluny přetrvalo věky. Modlitba a práce mnichů opracovala za ta staletí okolní zemi a celý kraj posela románskými kostely. Blízkost Cluny je svědectvím o tomto daru křesťanské víry: Nikdy nejsme věřícími bez kořenů. Za námi i před námi se do nekonečna táhne řetěz dědiců naděje. Máme na opáncích nalepený prach dvou tisíciletí křesťanství. Tento prach nám však nebrání nabrat nový vítr.

Jan Trnka

Pokračování příště

Nad Biblí

Pochybnosti kolem poslední novozákonní epištoly

Podle moderního historického bádání je časově posledním apoštolským listem v Novém zákoně 2. Epištola Petrova (2 Pt). S tímto pozdním původem jsou spojeny pochybnosti, zda jejím autorem mohl být sám učedník a apoštol Páně Petr, který podle starokřesťanské tradice zemřel mučednickou smrtí v Římě, za císaře Nerona r. 64. Pochybnosti měli již někteří církevní otcové v prvních stoletích, kteří se o 2 Pt zmiňují až na přelomu 3.století (Klemens Alexandrijský a Origenes). Ti se však posléze také zasazovali o její zařazení do výsledného souboru novozákonních spisů (tzv. kánonu, uzavřeného až koncem 4.století).

Tato epištola zůstává dodnes spíše na okraji čtenářského zájmu; podobně je tomu i v církevní kazatelské praxi, až na několik klíčových veršů. Z nich některé zůstávají v paměti našich mnohých písmáků již od doby "zlatých textů" v Nedělní škole. V kralickém znění: *Žádného proroctví písma výklad nezáleží na rozumu lidském. Nebo nikdy z lidské vůle nepošlo proroctví, ale Duchem svatým puzeni byvše, mluvili svatí Boží lidé.* (2 Pt 1,20-21). Takto uváděl autor na pravou míru nepochopení, až i scestný výklad falešných učitelů své doby. Další pamětihodný text zní: *Umí Pán pobožné z pokušení vytrhnouti, nepravých pak ke dni soudu potrestaných dochovati.* (2,9). A konečně v závěrečné kapitole jsou slova povzbuzení věrných ve víře v druhý příchod Kristův: *NemeškáPán s naplněním slibů (jakož někteří za to mají, že obmeškává), ale shovívá nám, nechtě, aby někteří zahynuli, ale všichni ku pokání se obrátili.* (3,9). V oněch pouhých třech kapitolách okružního (obecného) apoštolského listu zní především varování proti bludným naukám podle zkresleného pojetí vyššího poznání (gnóze), což vedlo ve sborech k uvolnění mravů (kap.2.); a posléze je pisatelem obracena pozornost nové křesťanské generace na očekávání nového příchodu Páně v moci a slávě (kap.3.).

Pochybnosti o autorství učedníka Šimona Petra se týkají především časových okolností a dobového pozadí, jak to vyplývá ze samého textu epištoly. Již šlo o novou generaci synů: první otcové už zemřeli (3,4) a existovala již i sbírka Pavlových listů uznávaná ve sborech jako Písmo vedle Starého zákona (3,15-16). Střední část epištoly (2,1-18) se do značné míry shoduje s textem Judovy epištoly (Ju 1,4-16), která prokazatelně vznikla o něco dříve - na počátku 2. století. Moderní exegeti proto pokládají 2 Pt za tzv. pseudoepigraf, za spis vydaný anonymně pod jménem některé významné osobnosti, aby tak došel větší závažnosti a autority.

(Tento způsob byl v helénistickém starověku obvyklý a byl pojímán jako projev zvláštní úcty k osobnosti, jejíhož jména bylo použito. - Během 2. století vyšlo pod Petrovým jménem také několik apokryfních spisů: Petrova kázání kol. r.110, Apokalypsa kol 135, Skutky kol 150; a dokonce i Evangelium Pet-rovo kol r.190.) Pokud však nemohl být přímým autorem 2 Pt sám učedník Petr, mohl jím být některý z jeho žáků, který dodatečně tlumočil myšlenky svého učitele jako jeho apoštolský odkaz. Když pak byla prvotní církev ohrožena bludným učením, rozeslal pod Petrovým jménem tento (již druhý) okružní list do sborů v severovýchodních oblastech Malé Asie, kde Petr misijně působil (2 Pt 3,1; 1 Pt,1,1). V něm tlumočil myšlenky (ne-li i texty) svého učitele ve smyslu jeho apoštolského odkazu (2 Pt 1,12-14).

Ony historické připomínky a úvahy, spojené s pochybnostmi i snahou o pochopení dávných cest a způsobů při vzniku Nového zákona, ovšem nemohou ovlivnit základní význam této epištoly ve smyslu biblického svědectví. Jestliže byla pojata, byť až jako poslední, do souboru apoštolských listů pod Petrovým jménem, zůstává pro nás v našich biblích jako významný apoštolský odkaz učedníka Páně Šimona Petra.

Jiří J. Otter

Porevoluční oprava

(K básni F.Schillera Slova víry)

„Svobodný je člověk stvořen…," praví se v básni Slova víry.
Friedrich Schiller (1759-1805) zde vyzdvihuje tři slova, jež dělají člověka člověkem a jichž se lidé mají držet, aby lidství neztratili. První z klíčové trojice slov zní „svoboda/volnost". To podle Ully Hahnové, jež Schillerovu báseň rozebírá ve čtvrtletníku Die Horen (navazujícím na stejnojmenný měsíčník vydávaný Schillerem), není překvapivé. Vždyť francouzské Národní shromáždění přiznalo Schillerovi za jeho neutuchající publicistický zápas proti politické tyranii francouzské čestné občanství. Jenomže mezitím dva ze signatářů jmenovací listiny skončili pod gilotinou… Otřesen revolučními excesy, nahrazuje básník heslo „volnost, rovnost, bratrství" trojicí novou: „volnost, ctnost, Bůh".
Na základě Schillerovy porevoluční opravy se Hahnová ohrazuje proti soudobým náběhům k pojetí svobody jako „práva silnějšího". Závěrem autorka připouští, že místo výkladu básně přešla spíš do stylu kazatelského, neboť Schiller jako „geniální kazatel ke kázání svádí".
Jak Schillerovu báseň Slova víry, tak aktualizující výklad Ully Hahnové považuji za nosnou alternativu k lidovému aforismu, že „při revoluci holt padají hlavy a dodatečně se zjišťuje, že to nebyly ty správné…"

František Schilla

Odkazy:
Schiller, F.: Die Worte des Glaubens. Die Horen 236 (4/2009), s. 148
Hahn, U.: „Die drei Worte bewahret euch …". Die Horen 236 (4/2009), s. 149-151

Škola trnové koruny

Dokončení ze str. 2

ným života. Pozvou i ty, kteří stále ještě krouží na poušti. A mě tak napadá, že každá zranění, která přicházejí, mají už v sobě cestu, jak je přijmout a jít s nimi životem dál. Lépe je kříž nést, než ho vláčet.

Jarní slunce se opírá do mé pracovny a já chválím Boha za to, že vůbec je a že vstoupil do světa. Protnul zamotaný uzel příčin a následků, přerušil řetěz zdánlivých nutností a otevřel lidský život pro bezpočet krásných možností. Taková je škola trnové koruny, která vyučuje svými trny i květy - pravdivostí i nadějí.

„Pane, díky za trní i květy, které nás vedou k pravdě i naději… Amen."

David Šorm,
farář

Velikonoční dopis 2010 sboru ČCE v Horní Krupé a Havlíčkově Brodě

Neufinancovatelní sociálně slabí (dříve: chudí)

Sociální stát je mrtev! Příliš štědré sociální dávky! Netrestat úspěšné! Nedemotivovat bohaté progresivní daní! Nepodporovat flákače! Odvyknout si spoléhat na stát! Stěhovat se za prací! Rekvalifikovat se! Nezneužívat lékařské péče! Ne socialistickému přerozdělování! Pozor na návrat před listopad! Nezaměstnaní jsou líní podnikat! Nezadlužovat naše vnuky! Žili jsme si nad poměry! Nebude na důchody!

Takováto hesla nacházejí sluchu u nejednoho českého člověka, který je s to skloňovat jméno Masaryk ve všech pádech, ale přitom mu nevadí, že s masarykovsky ježíšovskými ideály humanitními to příliš nejde dohromady. Dejme tomu, že ten český člověk je povětšině bezvěrec, takže mu ten rozpor nedochází. Věřícím by však dojít měl, bohužel se tak ovšem neděje, pročež by ta hesla s chutí někteří podepsali. V nedávno otištěném článku nově zakládaného kulturního časopisu se zabývá religionista Ivan Odilo Štampach stavem víry a církví dnes a píše doslova: "Místo humanistického a sociálního poselství, které mluví z každé stránky Bible, slyšíme od církevních činitelů chválu současného politického a ekonomického systému. Římskokatoličtí biskupové se dostávají svým opěváním neoliberálního systému do ostrého rozporu se sociálním učením církve. Českobratrské evangelické ódy na systém jsou svědectvím naprosté ztráty kritického charismatu a jsou v rozporu se společným míněním sesterských reformovaných církví."

Skličující konstatování! Jak si tu nevzpomenout na první epištolu Janovu 3, 17: "Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí - jak v něm může zůstávat Boží láska?" Řečtina z doby autora epištoly neznala slovo "neufinancovatelnost" (ostatně je nezná ani Slovník jazyka českého z r. 1960, takže jde o newspeak, o novořeč). Jinak by autor místo "bez soucitu se od něho odvrátí" napsal "vymlouvá se na neufinancovatelnost". Zní to jinak, je to však totéž.

Jaroslav Kraus

Reakce čtenářů

K tzv. „unionované" církvi

Reaguji na článek Miloše Hübnera. Jsem rád, že jsou prováděny korekce, které jsou v myšlenkovém směřování nutné. Zvlášť v církvi Kristově, protože pokud je někdo, kdo o sobě smí říci, že je Pánem právě své církve, pak je to On – Ježíš Kristus. My patříme jemu a pak patříme snad jeden druhému jako bratři a sestry, jako rodina dětí Božích.

Miloš Hübner reagoval na můj článek Pryč od toho špatného. Jsem rád, že upřesňuje onu „kalvinizaci" ČCE. Ovšem já sám jsem nijak nenaznačil, kdy k oné „kalvinizaci" došlo! Miloš Hübner promine tuto moji výhradu. Nepodsouvejme si navzájem něco, co jsme ještě nevyslovili, nenapsali!

Vraťme se k „přestupovému hnutí" po roce 1918, kdy vzniká Českobratrská církev evangelická. Hnutí „Pryč od Říma" po vzniku samostatného Československa nemělo valné duchovní kvality. Obča né nového státu masově vystupovali z Římskokatolické církve, protože ta byla spojena s habsburskou monarchií. Nové demokratické Československo hledalo historické základy, které byly ryze „české". Tam stál právě mistr Jan Hus. Dvě nově vzniknuvší církve v odkazu české reformace – „naše" ČCE a CČSH (Církev československá husitská) způsobily vlnu zájmu o husitství a Husa. „Brožurková" doba dvacátých let je toho dokladem. Podobně i „Husovy slavnosti" té doby. Pokud Josef Souček poukázal na Husa, ne Kalvína či Luthera, pak to udělal v atmosféře doby. Jistě i v odpovědnosti za minulost české reformace a českých „spojených" evangelíků. Vážený čtenář nechť si povšimne Husových pomníků, které stávají vedle českobratrských chrámů, modliteben. Hus mívá ostré rysy a dlouhý špičatý vous - bradku. Podle historických záznamů byl snad mistr Jan Hus „obtloustlý a plešatý pán". Ten Hus, jak jej známe z pomníků, je opravdu „kalvinizován". Ostrými rysy a špičatou bradkou se vyznačoval právě Jan Kalvín.

ČCE se prezentuje jako první sjednocená církev v srdci Evropy. Sjednocení je přece spojení, ačkoliv spojení ještě nemusí vyjadřovat skutečnou jednotu. United States of America – Spojené státy Americké. Tam je ta „unie" – to spojení dáno americkou Ústavou. ČCE má své Církevní zřízení a řády a též Zásady, jak je definoval J. L. Hromádka. ČCE bývá představována jako „unionovaná církev". To jsem si nevymyslel.

„Přestupové hnutí" ve dvacátých letech bylo velmi „laciné". Občané nového státu – Československa - vstupovali do ČCE a CČSH kolikrát jenom proto, že tyto církve působily ve své době „nejmoderněji". „Neevangelíci" a „neluteráni" z jakýchkoliv řad, kteří vstoupili do ČCE, neznali luterskou zpívanou liturgii. Nemohli se zapojit při bohoslužbě. Proto se od ní upouštělo. Zmíněné nekatolické církve působily moderně. Navíc ve svých názvech měly to „Česko" nebo „Československo". S tím si dnes nevystačíme. Čeští evangelíci i „Čechoslováci" postupně vymírají. Vymřou tyto církve úplně? Co bude s kostely a modlitebnami? Kdo je koupí a jak budou využity?

ČCE opravdu stojí na Čtyřech vyznáních. Pokud tomu tak není, pak já sám patřím zřejmě do zcela jiné ČCE, než jak je obecně známá. Vím, že synodním seniorem ČCE (a tedy i mým!) je br. Joel Ruml.

Nechci, aby ČCE působila jako „chytrá horákyně". Nechci, aby komukoliv a čemukoliv „lezla do zadku" (s prominutím čtenáře), ale aby byla vděčná za ty historické střepy, na kterých stojí, či je z nich složena, a aby byla hrdá na trhu všemožných nauk a filozofií. Aby byla církví milosti, ne „tvrdosti". Bratru Miloši Hübnerovi děkuji, že se zapojil. Českobratrská tradice je přece slavná a důstojná! A opravdu platí: Historia est magistra vitae – historie je učitelkou života. Jen se v ní neutopit.

O. M.

Dorkas nabízí studium

Vyšší odborná škola sociální a teologická – Dorkas v Olomouci nabízí denní tříleté studium oboru „Sociální a diakonická práce", připravující k výkonu profese sociálního pracovníka s kvalifikací podle zákona o sociálních službách. Specifickou profilací tohoto vzdělávacího programu je příprava na sociální práci realizovanou v diakonických organizacích, případně podle osobních dispozic studenta pro uplatnění v křesťanských zařízeních volnočasových aktivit či přímo v církevní sféře v oblasti katechetické, evangelizační nebo pastorační služby.

Příslušnost k některé církvi není podmínkou přijetí, uchazeč by však měl mít kladný vztah k diakonickému zaměření vzdělávacího programu a respekt ke křesťanskému zaměření školy. Přijímací řízení probíhá formou individuálního pohovoru na základě motivačního dopisu.

Uzávěrka přihlášek pro první kolo přijímacího řízení je 21. května 2010, přijímací řízení proběhne 8. června 2010. V případě volné kapacity se bude konat 24.8.2010 druhé kolo přijímacího řízení, bližší informace budou zveřejněny po uzavření výsledků 1. kola.

Součástí školní budovy je též studentská kolej. V rámci Týdne otevřených dveří, který se bude konat 26.-30. dubna 2010 vždy od 8 do 15 hodin, je možno si školu prohlédnout a pohovořit s jejími studenty a pracovníky.

Podrobnější informace o vzdělávacím programu a přijímacím řízení lze získat na www.dorkas.cz

Chotěboř pro důchodce

Rekreace seniorů od 18. do 27. června 2010.

Vítáni jsou všichni senioři všeho věku.

Přihlášky v každé farní kanceláři

Českobratrské církve evangelické

Inzerce

Staršovstvo FS ČCE v Libštátě hledá kazatelku/kazatele s možným nástupem od 1. 2. 2011.

K dispozici je zrekonstruovaný služební byt s farní zahradou. V obci se nachází školka,

škola, zdravotní středisko i dům s pečovatelskou službou. Sbor působí v širokem okolí, včetně několika kazatelských stanic v okolních městech.

Bližší informace podá kurátor sboru br. Jiří Kotas, tel. 603 848 846.

Pozvánky

Mezinárodně o prázdninách

Evangelická mládež je zvána na tři prázdninové akce, na nichž jsou dosud volná místa.

1. Letní výjezd do Rumunska 19. - 31.7. - bližší informace a přihlášky u bratra faráře Sama Hejzlara, mail: sammy@quick.cz

2. Mezinárodní ekologická brigáda v Horní Krupé 7. - 15. 8.

3. Výlet do Hamburku 25. - 29. 8. - přihlášky a informace na mailu. mikulas.vymetal@seznam.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Praha - Město

Českobratrská církev evangelická

Praha 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer

Praha 1, Nové Město; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová

Praha 1 - Staré Město; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek

Praha 2 – Vinohrady; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková

Praha 3 – Jarov; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková

Praha 3 - Žižkov I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; f O. Pellar

Praha 3 - Žižkov II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal

Praha 4 – Braník; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar

Praha 4 – Modřany; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm

Praha 4 – Nusle; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeříková

Praha 4 – Jižní Město; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek

Praha 5 – Radotín; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová

Praha 5 – Smíchov; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš

Praha 6 - Dejvice – Bubeneč; Ne 9.30 Dr. Z. Wintra 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová

Praha 6 – Střešovice; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný+f Lenka Ridzoňová

Praha 8 – Kobylisy; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt

Praha 8 – Libeň; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur

Praha 9 - Horní Počernice; Ne 9.30 Třebešovská 2101/46; f P. Firbas

Praha 10 – Strašnice; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký

Praha 10 – Uhříněves; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír

Praha 10 – Vršovice; Ne 9.30 Tulská 1/14; f J. Ort

Ochranovský seniorát

Praha-Ochranovský sbor; Ne 9.30 Praha 4, Michelská I/7; f E. Šormová

Církev bratrská

Praha 1 – Staré Město, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot

Praha 2 - Nové Město, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner

Praha 3 – Žižkov, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta

Praha 4 - Jižní Město, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip

Praha 4 – Šeberov, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart

Praha 5- Smíchov, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík

Praha 6 – Dejvice, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko

Praha 9 – Černý Most, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich

Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.00 Ve Žlíbku 168, M. Kloubek

Praha 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek

Praha – mezinárodní sbor, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů

Praha 3, Ne 10 .00 Vinohradská 68

Praha 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilov

Praha 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris

Praha 4 – Pankrác, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš

Praha 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická

Praha 2 – Nové Město, Ne 9.30 Ječná 19, P. Hradský

Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, R. Novotný

Praha 10 – Strašnice, Ne 10.00 Vilová 26, P. Kuchynka

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2010

21. dubna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 28. dubna

Z obsahu

* *Taizé - pokračování 3*
* *Synu, jdi dnes pracovat na vinici*
* *Z ekumeny*

Poselství k neděli Jubilate

Nejen make-up...

1 J 5,1-5

„Lidé se málokdy mění uvnitř. Většinou si jen nasazují masky." Tento citát občas krutě a bohužel i pravdivě míří do našich vlastních řad. Zvlášť věřícím totiž někdy lidé vyčítají, že mají víc tváří. Jednu pro církev a jinou doma. Další v zaměstnání, další uprostřed kruhu přátel. A pak zbývá ještě jedna. Ta je pečlivě ukryta hluboko pod povrchem našeho srdce. A máme dobré důvody, proč ji skrývat. Bývají tam věci, kterými se obvykle nechlubíme. Pohrdání těmi, co nejsou tak dobří jako my. Lhostejnost vůči těm, které potkáváme. Nestydaté sobectví. Jak to Ježíš vystihl, když popsal člověka jako krásně vyzdobený hrob, který je ale uvnitř plný hniloby. Alespoň ve světlejších chvílích se nám chce volat s Pavlem: Jak ubohý jsem člověk! A v takových chvílích nás tento text povzbuzuje k smělé důvěře. Smíme být pevně přesvědčeni o tom, že jsme v rukou Mistra, který z nás právě formuje překrásný šperk. Obřezává naše srdce. A tam, kde mu důvěřujeme a vzdáme se kontroly, přemáhá hořkost, povýšenost a pohrdání druhými. Na-jednou jsme schopni milovat ty, kterými jsme dřív pohrdali, žeh-nat těm, kdo byli naši nepřátelé. Pán Bůh zjevně nemá zájem o nedělní křesťanství, vůbec nemá chuť lidem jen nanést make-up, abychom vypadali lépe a aby překryl místa, za která se stydíme. Vítězí totiž ti, kteří si upřímně přiznají krach a čerpají ze zdroje lásky, který nikdy nevyschne.

Přemek Pýter,
kazatel CB Vysoké Mýto

Rozpolcené vody

Nezní to příliš velikonočně. Tyto jarní svátky si spojujeme s vajíčky, zajíčky, v případě hlubšího biblického povědomí s ukřižovaným Ježíšem. Rozpolcené vody k Velikonocím přesto patří. Pravda, nejsou tak známým symbolem jako obětovaný Beránek či prázdný hrob. Ve starozákonním příběhu o vyvedení Izraele z Egypta, na něž křesťanské Velikonoce navazují, však hrají důležitou roli. Poslední překážku, která brání Božímu lidu vyjít z otroctví do svobody, v něm tvoří vody Rudého moře. Situace je o to dramatičtější, že mu zezadu šlape na paty faraónovo vojsko. Mojžíš tehdy vztáhne ruku nad moře a jeho vody se rozestoupí. Záchrana je završena. Kniha Exodus dokonce vysvětluje, jak se to stalo: „Hospodin hnal moře silným východním větrem, až ho proměnil v souš." My lidé dokážeme rozfoukat nejvýš vodu na talíři. Vidět v pozadí vanoucího větru Boha nám však příliš problémy nedělá. Mezi projevy, které Bohu Bible připisuje, patří vítr k těm intelektuálně nejstravitelnějším. Smrtící mořské vody rozpolcuje „Boží dech". Jeho vanutí má ovšem pro Boží lid zcela zásadní důsledky: Kde je Izrael v koncích, tam před ním Bůh otevírá novou budoucnost! Činí tak způsobem, který se vymyká všemu dosud poznanému. Moře se před ním rozestoupí a Boží lid prochází jeho prostředkem na druhý břeh. Uniká hrobníkovi z lopaty a vrací se zpátky do života. Nezakládá se tu nový přírodní zákon. Faraónovo vojsko ony vody vzápětí pohltí. Zachraňující milost spočívá jen na těch, v jejichž mysli se prolíná pokorné sklonění s vůlí po životě.

Rozpolcení vod Rudého moře je předehrou k Velikonoční neděli. Záchrana Izraele, k níž díky němu dochází, demonstruje vítězství pravdy nad lží, spravedlnosti nad svévolí. Vzkříšení ukřižovaného Ježíše posunuje toto poselství ještě o kvalitu výš. Už nikoli pouze vítězství v danostech tohoto světa. Ježíšův prázdný hrob dává najevo, že se možnost tohoto vítězství otevírá i za jeho hranicemi. Co my lidé svou neprozřetelností ustavičně vyvádíme z rovnováhy, nezůstává naším věčným prokletím. Ježíš zakrývá tuto hanbu našeho lidství a bere odpovědnost za naše lidské selhání na sebe. Mře jako obětní beránek a získává nám tak život. Už nejenom vody, ale i smrt je rozpolcena a ti, v jejichž mysli se prolíná pokorné sklonění s vůlí po životě, mohou přejít na druhý břeh.

Emanuel Vejnar

Aktualita

Polským křesťanům, všem Polákům

Vážení, sestry a bratři v Kristu,
přijměte naši hlubokou soustrast k tragickému úmrtí Vašeho prezidenta Lecha Aleksandera Kaczynského, jeho manželky Marie, k úmrtí představitelů církví, armády, politiky, Federace katyňských rodin.
Tragédií 10. dubna 2010 ve Smolensku jsme hluboce zasaženi. Neznáme slova, která by vyjádřila náš smutek. Tragédie se dotýká i nás, kdo spolu s Vámi žijeme v úzkém sousedství evropského prostoru.

Prosíme Boha Otce, aby Vás těšil ve Vašem zármutku.
Modlíme se, aby hrůzy, které se staly Vašemu národu u Smolenska roku 1940 a roku 2010, nezakryly naději, kterou máme v Kristu ukřižovaném a vzkříšeném.
S upřímnou účastí Vaši

sestry a bratři v Kristu z Českobratrské církve evangelické v České republice.

Lia Valková, synodní kurátorka
a Daniel Ženatý, 1. náměstek
synodního seniora

Světová rada církví (WCC) k podpisu Rusko – americké smlouvy o snížení počtu strategických zbraní

Na novou Rusko-americkou smlouvu, podepsanou 8.dubna 2010 v Praze, Světová rada církví již dlouho čekala: Ohlašuje dosažení dohody o snížení síly a počtu jaderných zbraní mezi dvěma nejsilněji vyzbrojenými státy světa. A my v tom vidíme znamení potřebného směřování ke spravedlivému a udržitelnému míru celého světa.

Obě vlády dohodly sice spíše skromné zásahy do svých ničivých arsenálů, ale nejslibnější částí jejich úspěchu je příslib vzájemné otevřenosti. Pakliže nejmocnější státy světa chtějí být vůči sobě otevřené ... jak doufáme že budou.., pak budou schopny vnést nové vztahy a naději i do ostatních problémů jaderného odzbrojení. A nová vzájemná důvěra jim pomůže vydláždit chodníček k dalším a hlubším zásahům do jejich neuvěřitelných arsenálů.

Znaky otevřenosti jsou významné zvláště nyní, kdy se blíží další příležitost k úspěchu: Doslovně všechny vlády přispěchají příští měsíc do Spojených národů, aby tam přezkoumaly nejvýznamnější dohodu o odzbrojení, stávající Smlouvu o nešíření jaderných zbraní. Jak řídicí středisko Světové rady církví prohlásilo již minulého září, "průhlednost je proveditelná, nepostradatelná a již dávno splatná". A co více, je potřebná.

Modlíme se, aby vlády měly odvahu a vůli pokračovat v tomto nepostradatelném vývoji.

Rev. Dr Olav Tveit,
Generální sekretář Světové rady církví

(Podle zprávy WCC ih)

Z církví doma i ve světě

Soustrastný dopis Diakonie ČCE

Vážení přátelé, bratři a sestry,
nesmírně nás šokovala zpráva o leteckém neštěstí u Smolenska, kde zahynul Váš prezident s chotí a s nimi velký počet reprezentantů polského státu, armády i církve a dalších osobností. Neumíme ani plně tuto skutečnost přijmout a adekvátně na ni reagovat. Což teprve musí tato tragédie znamenat pro Váš národ, pro každého Poláka bez ohledu na jeho politické či náboženské postoje. Stěží jen si umíme představit, jaký zármutek v těchto dnech prožíváte.
Přesto Vám chceme říci, že jsme v těchto chvílích v duchu s Vámi plačícími a naříkajícími. I my jsme hluboce zasaženi, plni zármutku a bolesti.
V modlitbách prosíme o posilu pro rodiny obětí letecké katastrofy. Myslíme i na Vaši církev, která ztratila svého služebníka br. Adama Pilcha. Myslíme na Vaše spoluobčany, kteří jsou ve svém životě znejistěni a kladou si otázky, na které se těžko hledají odpovědi.
Chceme Vám, pracovníkům Diakonie i celé církve vyjádřit naši solidaritu. Prosíme našeho Otce v nebesích, aby v této těžké situaci žehnal Vaší službě, abyste přinášeli naději, smíření a pokoj všem, kteří trpí.
Jménem pracovníků Diakonie Českobratrské církve evangelické

Mgr. David Šourek
Ředitel Diakonie ČCE

V Praze dne 12. dubna 2010

Prohlášení synodu Evangelické církve augsburského vyznání v Polsku

Tváří v tvář tragédii, která zasáhla naši zemi a její obyvatele, se XII. Synod naší církve připojuje ke všem, kteří prožívají utrpení, bolest, pocity znejistění a beznaděje.
Do svých modliteb vkládáme obzvlášť rodiny a blízké obětí tragédie. Právě oni mají v tomto těžkém čase pocítit naši solidaritu a projev přátelství. Jejich bolest je naší bolestí, jejich ztráta je naší ztrátou. Jakékoli rozdělující faktory jsou tu bezvýznamné, neboť v těchto dnech jsme společenstvím spoluobčanů, kteří prožívají lidské drama.
Symbolika místa a času dnešní tragédie nechť je znamením touhy po sjednocení, bratrství a po budování opravdové lásky pro budoucnost Polska.
Jako členové nejvyššího shromáždění polských evangelíků, kteří při této tragédii také ztratili vynikající osobnost a faráře, vyjadřujeme opravdovou úctu všem spoluobčanům, kteří byli tak náhle odvoláni k našemu Pánu. Jejich zkušenost, práce pro lepší, spravedlivější a bohatší zemi, stejně jako angažmá ve veřejném životě jsou nenahraditelné. Bez nich bude utváření skutečnosti mnohem obtížnější. Jsme přesvědčeni, že vzpomínka na ně, příklady, které vytvořili, stejně tak jako možnost cítit se sjednoceni kvůli jejich odchodu, nám v této těžké době pomohou.
Ve jménu památky a úcty k obětem, vědomi si, že Bůh jedná podlé své vůle, chceme zde prohlásit, že učiníme vše, co je v naší moci, abychom v každodenních činnostech evangelického společenství dokázali, že smrt našich sester a bratří nebyla marná.
Nechť jsme sjednoceni tváří v tvář této tragédii. Pracujme však také společně na tom, co naše země potřebuje.

Evropští baptisté úspěšně podporují zakládání nových sborů

Bělehrad - EBF. Víc než tisíc lidí přijalo od roku 2002 křesťanství díky programu Evropské baptistické federace na zakládání církevních sborů pod názvem Misijní projekt k samostatnosti. Na nedávném setkání výkonných pracovníků v srbském Bělehradě tento údaj prezentoval koordinátor projektu, pastor Daniel Trusiewicz.
V současnosti projekt podpořil padesát osm iniciativ ve dvaceti čtyřech zemích zvláště východní Evropy a Středního Východu. Projekt poskytuje finance na založení a provoz církevního sboru jen prvých pět let, potom by místní společenství mělo být schopno pracovat samostatně.
Úspěšně se to dosud podařilo jen sboru pod vedením Vladimíra Omelshuka v ukrajinském Kyjevě. V ostatních společenstvích si pastoři musí najít další zaměstnání jako dodatečný zdroj příjmů. Žádný sbor však navzdory problémům nezanikl.

Prvokřesťanská Písma

(K odkazu předního starozákoníka)

„První zákon. Na úpatí Sinaje." – Názvy dvou česky vydaných knih Ericha Zengera, který zemřel 4. dubna 2010 ve věku 70 let v německém Münsteru, označují dvě těžiska jeho celoživotního díla – starozákonní vědu a křesťansko-židovský dialog. Ze starozákonních spisů se Zenger nejobšírněji zabýval Tórou (pěti knihami Mojžíšovými) a Žalmy.
Podle Zengera by křesťané měli číst Nový zákon jako „midraš", výklad zákona „prvního", tj. Starého zákona, a neměli by zapomínat na židovské kořeny křesťanství. „Ignoratio enim Scripturarum ignoratio Christi est. (Neznat Písma znamená neznat Krista.)" – Při výkladu polemického výroku církevního otce Hieronyma nepřestával Zenger zdůrazňovat, že „Písmy" rozumí ještě Hieronymus Starý zákon. (Dodejme: Prvotní církev četla Starý zákon převážně v řeckém překladu, jako tzv. Septuagintu; mezi badatele zabývající se zvěstnými posuny mezi hebrejskou a řeckou verzí SZ patřil vedle Zengera zejména prof. Jan Heller.)
Jak aktuální je ústřední Zengerův důraz v době, kdy v rámci mediálního ohlupování za největšího odborníka na křesťanství platí obecně psavec Dan Brown, který snad Starý zákon nikdy ani neotevřel!

František Schilla

Kacířské poznámky k titulní straně velikonočního ET–KJ 2010

„...byl sice ukřižován, ale..." sice jsme brutálně udeřili nesnesitelně laskavého Boha do tváře, ale... Otec se ho zastal, takže už nemusíme sami sebe se bát?
Jak je to s námi, bratře Hurte, a s událostí toho vzkříšení ze Zákona mrtvých k novotě života?
Při pozornější četbě podle Jana si nelze nevšimnout, že Beránek Boží snímá hřích světa, bratře Voráči. Nikoli hříchy a už vůbec ne ze světa hovícího si ve zlém. Spíše osobně a po jednom osvobozuje ze závislosti na obecném trendu do zahynutí v jeho nesmiřitelnosti s Bohem takovým, jaký vpravdě je.
Na kříži ztělesnil, zviditelnil kvůli mně ukřižovaný můj hřích a smrt, a zjevil život, vzkříšení. Nikoli paušálnost, ale singularitu, naprostou jedinečnost té milosti každému věřícímu: „...abychom učiněni byli spravedlností Boží v něm?"
Aby na tobě a na mně, bratře, Bůh Otec zpřítomňoval životodárnou pravdu svého zjevení v Synu.
Nejde jen o poslední slovo, milé předsednictvo, ale o neméně významné potěšení prvního a posledního a všech mezi tím. To je ten soud. Naše životy se jen jaksi neodvíjejí směrem k věčnému odpočinutí. Oslavený Pán nás živí permanentní nadrozumovou obranou, inspirací a iniciativou srdce i mysli, totiž pokojem Božím. Ta zkušenost, totiž co to s námi dělá, není pro živou víru otevřenou otázkou, ale sérií odpovědí a svědectví.
A život po životě? Milý L.P., i ve škole života odpovídejme celou větou: „Víme, že jsme přeneseni ze smrti do života, protože miluje-me bratry. Kdo nemiluje bratra, zůstává ve smrti." (1 J 3,14)

Samuel Hejzlar

Zápal připomínající reformaci

(Církevní instituce v zrcadle světového tisku)

„Teď už vím, jaké pocity doprovázely reformaci!" – Výrokem katolického přítele uvádí mediální analytik Andrew Brown pravidelný rozbor britského tisku v anglikánském týdeníku The Church Times z 26. března 2010. Ten je zaměřen výlučně na téma, jež v současnosti hýbe médii nejen britskými: na případy zneužívání dětí v rámci římskokatolické církve. „Ve všem tom falešném či hysterickém rozhořčení je tvrdé jádro skutečného šoku … Myslím, že jsme sledovali, jak římskokatolická církev přichází v notné míře o morální autoritu, a že se jedná o poučný proces," pokračuje Brown.
Reformaci připomínající zápal (sebe)kritické a potenciálně obnovné eklesiologické reflexe, a to napříč denominacemi, bylo možno kolem Velikonoc 2010 v dané souvislosti ještě zřetelněji postřehnout v kvalitních (velkoformátových) novinách německých. Upozorněme alespoň na dva výrazné příspěvky v deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Otřesená důvěra v církevní instituce

O „krizi důvěry" u obou hlavních konfesí (tj. u katolické i evangelické církve) v Německu se zmiňuje Friedrich Wilhelm Graf, profesor systematické teologie v Mnichově. Od založení Spolkové republiky Německo obě církve agresivně expandovaly (bez ohledu na zmenšující se počet členů), což jim ale neprospělo. „Kdo chce, byť z pochopitelného vlastního zájmu, k posílení vlastních mocenských šancí, dělat mnohé a pokud možno vše, ten riskuje, že zanedbá svůj ústřední úkol, totiž oznamování evangelia jakožto osvobozující pravdy. Početnější personál nezaručuje vyšší náboženskou kompetentnost... Podobně jako v globální finanční krizi platí, že důvěra je v moderní společnosti něčím nedostatkovým."
Eroze až hrozící imploze křesťanských církví jako významných státotvorných institucí děsí nyní v Německu všechny odpovědnější veřejné činitele. Jak jí čelit? V církevním zvěstování lze podle Grafa často sotva poznat bohatství biblické tradice. Spory podložené argumenty a teologická vážnost bývají většinou nahrazovány žvásty založenými na pocitech, a zejména moralizováním, v němž jsou církevní elity obzvláště silné. Graf se pozastavuje nad tím, proč už dávno nejsou podrobeny rozboru frekventované pojmy jako „zachování stvoření", oblíbené pseudotrojiční formulace jako „rozhořčení, hněv a smutek" a kazatelnicový diskurz, jímž se návštěvníkům bohoslužeb – zhusta sociálně slabším – vnucuje kolektivní odpovědnost za utrpení v rozvojových zemích. Setrvalá moralistická zjednodušování, zdůrazňuje Graf, brání konstruktivnímu postoji vůči vlastním nedokonalostem. Za truchlivou kapitolu označuje aplikaci manažerských schémat z podnikatelské sféry na církevní tělesa.

Ožehavá témata mimo „ekumenickou" diskusi

„V tisících výborů, komisí a poradních orgánů se toho sice hodně napovídá, avšak málo řekne a ještě méně rozhodne. Ješitný sklon hlásit se o slovo naprosto ke všemu podrývá náboženskou věrohodnost," prohlašuje Graf a podobně jako autor nedávného článku v Kostnických jiskrách dodává, že o institucionálně rozhodujících otázkách se přitom ekumenicky, popř. korektnicky mlčí: O povolání katolického kněze se obzvlášť rádi ucházejí homosexuálové, přestože katolický učitelský úřad homosexuální jednání odsuzuje. Rutinně se hájí povinný celibát kněží, leč bez jediného přesvědčivého teologického ar-gumentu. (Doplňme: V českém prostředí teologicky interpretoval povinný celibát katolických kněží ad optimam partem, tj. z té nejlepší stránky, J.L.Hromádka a katolický teolog Skoblík, jehož argumenty před časem široce popularizoval spisovatel Ludvík Vaculík.) O pozice v evangelické církvi se stále více ucházejí ženy, zatímco brilantně vystudovavší teologové odcházejí pracovat do necírkevní sféry. Dvojznačnost tohoto vývoje je ignorována, zato se vítá institucní otevřenost. (Opět doplňme: Na poválečnou feminizaci českého soudnictví, jež časově spadala vjedno s tendencí „sekyrnickou", poukázala Vaculíkova manželka; šířeji byly rozebírány neblahé dopady feminizace v branži učitelské. Některé – nejen české – svobodné církve se feminizaci vlastního kazatelského stavu tradičně brání.) Zdá se, že mnozí „církevní vůdcové" zapomněli, že otevřená kritika církevní instituce je již pět set let legitimním výrazem křesťanské svobody, uzavírá Graf.

Kardinál Lehmann: hříšná církev

Rukavici vrženou turbulencemi kolem pedofilních skandálů zvedl na katolické straně poctivě mimo jiné německý kardinál Lehmann. Při všech výhradách vůči příčinnému spojování pedofilních skandálů s povinným celibátem uvádí: „Přesto je při tázání po případné souvislosti mezi celibátem a případy zneužívání jistě třeba mnohé zvážit: ... nakolik může kněžská životní forma přitahovat muže s pedofilní orientací ... " Neváhá dále poukázat na nepodařené snahy o recepci Druhého vatikánského koncilu, kdy církev projevila falešnou toleranci vůči světu, a zejména u otázek sexuality zůstala ve zvěstování jako ochrnutá, takže už nemohla v dostatečné míře pomáhat. Ba dokonce výslovně konstatuje: „Koncil se (ještě) nedokázal probojovat k jednoznačné výpovědi o tom, že samotná církev je nejenom svatá, ale i hříšná." Nezaznívá snad i z těchto kardinálových slov nefalšovaný reformační zápal?

František Schilla

Odkazy:
Graf, F.W.: Was wird aus den Kirchen? FAZ, 1.4.2010, s. 35-36
Kardinal Lehmann, K.: Kirche der Sünder, Kirche der Heiligen, tamtéž, s. 6
Brown, A.: Blame where blame is due, The Church Times, 26.3.2010, s. 28

Taizé

Pokračování z minulého čísla

A v těchto místech v blízké vesničce Taizé kupuje ve svých 25 letech dům. Možná i na přímluvu vesničanky: "Zůstaňte tady, jsme zde tak sami."

Vesnice byla tehdy jen pár kilometrů od demarkační čáry, která oddělovala obsazenou Francii od svobodné. Osud Taizé je vytyčen – vytvářet mosty mezi lidmi dobré vůle a rušit všechny demarkační linie. Ty, jejichž symboly jsou státní vlajky, i ty, které rozdělují Boží děti do různých církví. Z malého začátku, pak i s několikaletým přerušením práce v Taizé se znovu bratr Roger po válce vrací, ale již ne sám. Pokračuje - v počátcích naší komunity jsme si byli vědomi toho, že můžeme začít váhat, a ptali jsme se: Budeme schopni vytrvat v tom, k čemu nás Bůh volá? O našem hledání jsem napsal jeden text a nemohu zapomenout na setkání s jednou ženou, která jej četla. Velice jsem si jí vážil. Stala se spisovatelkou a velice dobře znala Nový zákon. Řekla mi: Bojíte se, že nedokážete vytrvat? Ale vždyť je tu Duch svatý, a on je dost silný, aby podporoval vaše povolání po celý život. Spolu s bratry jsme dospěli k pochopení, že Duch svatý je stále s námi a že povede naši cestu. A náhle nám bylo jasné, že věrnost povolání od nás požadovala, abychom přijali závazek na celý život. Učinili jsme tak o Velikonocích roku 1949 v románském kostelíku v Taizé. Bylo nás sedm bratří.

Kdo hledá společenství v Bohu, nechává na sebe neustále působit jedno zcela jasné místo z Nového zákona – Vždyť Bůh nám nedal ducha bázlivosti (strachu), ale ducha moci, lásky a rozvahy (2 Tm 1,7).

Nastává postupný rozvoj této komunity a čas ukázal, že byla postavena na dobrých a správných základech.

Připomeňme si některá slova slibu, kterým se noví bratři komunity po několikaleté přípravě zavazují na celý život k následování Krista ve společném životě v celibátu a v co nejprostším životě.

Milovaný bratře, co žádáš ?

Milosrdenství Boží a společenství svých bratří.

Kéž Bůh v tobě dokoná, co začal.

Je to cesta zcela jiná, než nabádá lidský rozum, ale tak jako Abraham, i ty můžeš po ní postupovat kupředu jen vírou a ne tím, co vidíš, s tou pevnou nadějí, že ten, kdo dá svůj život pro Krista, ten ho znovu nalezne…

A tak se od nynějška již neohlížej nazpět, raduj se v nekonečné vděčnosti a nikdy se neboj předcházet jitřenku, abys chválil, abys žehnal a abys zpíval Kristu, svému Pánu.

Přijmi mě, Kriste Pane, a budu živ, kéž se raduji ve svém očekávání.

Budeme ještě pokračovat myšlenkami bratra Rogera: Pozvání k vnitřní radosti nás staví tváří v tvář zásadní volbě – rozhodneme se žít v duchu chvály? Jak řekl jeden křesťan žijící ve čtvrtém století: „zmrtvýchvstalý Kristus činí z lidského života slavnost, která nikdy nekončí. Ano, je to úžasná radost – evangelium nese v sobě tak zřetelnou naději, že bychom dali i sami sebe, jen abychom ji mohli předávat dál.Kde je pramen naděje a radosti? Je v Bohu, který nás neúnavně hledá a nachází v nás hlubokou krásu lidské duše. Bůh z nás činí chudé evangelia. Volá nás k tomu, abychom mu velmi prostě dali svoji důvěru.

V povolání našeho společenství byly vždy dvě tužby - aby se náš vnitřní život ubíral cestou modlitby a abychom na sebe brali odpovědnost a učinili zemi obyvatelnější. Jedno nejde bez druhého. Kdo následuje Krista, drží se pevně Boha a současně je plně s druhými lidmi. Modlitba je pokojná síla, která na člověka působí a nedá mu jen tak dřímat. Z ní čerpáme sílu nezbytnou k tomu, abychom dokázali soucítit s druhými. Pro někoho může být modlitba o samotě velmi těžká. Krása společné zpívané modlitby - třeba jen ve dvou či třech - je neocenitelnou oporou duchovního života. Z prostých slov a opakovaných melodií může vyzařovat radost. Nepatří snad zpívaná modlitba k prvním darům našeho vzkříšení? Je úžasné, že v době, kdy jsme v mnoha zemích svědky ochabnutí víry, se nám Duch svatý dává především skrze společnou modlitbu.

Již v prvních letech naší komunity jsme s bratry začali zpívat. Tehdy jsem pochopil, že zpěv je nenahraditelná opora společné modlitby. Ve velké řeholní tradici, v níž vnitřní meditaci napomáhá lidský hlas, dokázala naše komunita najít nové hudební klíče k otevření bran duše. Jde o zhudebnění úryvků žalmů, citátů z evangelií… V Taizé se Slovo stalo zpěvem. Zpěvem pramene průzračně čistým pro ucho i pro rozum. Noty i slova chtějí být pokornými služebníky Slova. Prosté a čisté texty pracují jen s několika pojmy – radost, odpuštění, důvěra, pokoj, světlo, slitování… Modlitby chval a díkůvzdání se mění v ódy na radost. Tyto krátké a snadno zapamatovatelné sekvence proudem pronikají do největší hloubky lidské bytosti,až se něco prolomí a začne proudit „radost z nebe na zem".Tolik bratr Roger.

Hudba z Taizé je zpěv duše i těla a oslovuje člověka, aniž by se snažilo hrát na city, upoutá, ale neuvězní. Tyto zpěvy můžeme slyšet ve velkých shromážděních, jejich krása však vynikne i v menších skupinkách. To vysvětluje, proč se tak rozšířily. Zpívají se ve farnostech a sborech po celém světě. Hudba je univerzální jazyk; nikdy nebyla tato věta tak pravdivá jako díky Taizé. Zpěvy se staly nástrojem společenství, ale nejpozoruhodnější na těchto zpěvech, které mají nevýslovnou melodickou osobitost, je … jejich schopnost navodit ticho. Ticho po zpěvech z Taizé je ještě modlitba. Bůh rozumí každému jazyku. Když jsi v tichosti u Boha, už je to modlitba. Tvoje rty zůstávají zavřené, ale mluví tvé srdce.

Koncem padesátých let začíná přicházet do Taizé mnoho mladých lidí. Celá myšlenka Taizé, křižovatka jazyků, církví, osudů je obsažena ve slovu Smíření. Být tmelem smíření křesťanů s jinými křesťany a hlavně lidí s Bohem i se sebou. Srdcem Taizé je kostel, který nese příznačné jméno – Smíření. Mohutná budova postavená roku 1962 a v letech 1990 – 1991 rozšířená. Kopec v Taizé není místem oslňujícího zjevení. Příliš mnoho je těch, kteří sem přicházejí zraněni krizemi v rodinách, oslepeni pochybnostmi, tápou v životě, který jim připadá jako tunel. Ne náhodou se každou sobotu koná modlitba na způsob velikonoční vigilie, slavnost světel. Účastníci rozžínají svíčky, kteří všichni drží v ruce. Pomaloučku proniká temnotou souhvězdí světýlek. V zářivém velikonočním jitru je náhrobní kámen odvalen. A bratr Roger ujišťuje: Když na tebe nalétají tvoje temnoty, zůstává stále jeho světlo, proniká až do tvé tmy.

Komunita se vždy bránila tomu, že by měla být nějakým hnutím nebo školou víry. Taizé prostě každého zve, aby si vyhrnul rukávy tam, kde žije, ve své zemi, ve své farnosti ve škole či rodině. V Taizé jsou spartánské podmínky, jednoduché ubytování, skromné jídlo, ale co na tom! Zde poutníci hladoví po věcech náročnějších, Ostatně dokázat takto nakrmit, po dlouhá léta, desetitisíce lidí se rovná zázraku. Připravuje se zde asi jeden milion jídel za rok. Když zavřeme oči, můžeme vidět břeh Tiberiadského jezera, když Kristus pěti chleby a dvěma rybami nasytil pět tisíc lidí.

Jaký význam má Taizé dnes? Budeli mít Evropa také duši, a ne jen politické ambice a obchodní zájmy, bude za to zčásti vděčit Taizé. V době, kdy falešní proroci zvou mladé (ale i ostatní), aby svůj život postavili na písku úspěchu a materialismu, budou někteří z nich snít o tom,že svůj život postaví na skále evangelia. Je překvapující, že řeholníci, kontemplativně založení muži dokázali nejsilněji zapůsobit a působí na evropskou a světovou mládež. Bratr Roger začlenil do řeholních pravidel tuto výzvu – měj v sobě stále prostotu, radost, radost milosrdných, radost bratrské lásky. Všichni, kteří přicházejí do Taizé, jsou svědky že skutečně existuje úsměv, který je zde domovem. V průzračném pohledu bratří můžeme číst veselí, dobrotu, šlechetnost. Nejpodivuhodnější na tomto místě, kam se hrnou tisíce lidí, je, že bratři dovedou dát každému pocit, že je jedinečný, že je pozván, že je Bohem poslaný. Celou Evropu i ostatní svět zaplavili věčnou svěžestí evangelia.

Jan Trnka

Pokračování příště

K článku Pomsta není sladká, je nekřesťanská.(ET– KJ 7/2010)

Bratr Kašper se velmi odmítavě vyjadřuje k bombardování Drážďan spojeneckými leteckými svazy . Myslím,že se dopouští velké chyby, když začíná od konce těch tragických událostí.

Němci ve své velké většině odmítli Boha a zvolili na jeho místo ďábelského kaprála. Ten jim slíbil blahobyt a nový životní prostor - samozřejmě na úkor „ podřadné rasy". Také to brzy začal uskutečňovat. Nejmodernějším druhem zbraní - letectvem začal barbarsky napadat cizí města. Vymyslel pro to i nová slova. Coventrysieren, ausradieren. Česky to znamená vymazat město z povrchu zemského leteckými bombami. Ten seznam zločinů by byl nekonečný. Varšava, Londýn, Coventry, Rotterdam, Leningrad, Stalingrad. Při těchto náletech zahynuly desetitisíce obyvatel. Zmiňovat koncentrační tábory, plynové komory a další vraždění není snad třeba.

Leč kolo dějin se otočilo a Němci začali na všech frontách ustupovat . Josef Goebels vyhlašuje v roce 1943 totální válku. Další statisíce Němců včetně penzistů a čtrnáctiletých kluků se chápou zbraně, aby zachránily tisíciletou říši. V jednom historickém filmovém dokumentu ukazují dámu středního věku, jak se učí vystřelit z panzerfaustu , aby zničila spojenecké tanky a jejich posádky.

Je konec roku 1944 a první měsíce roku 1945. Na Velkou Británii a Belgii padají stovky řízených střel V1 a raket V2. Jsou záměrně cíleny na civilní zástavby měst. Znovu desetitisíce mrtvých. Hitler stále odmítá kapitulaci a slibuje novou zázračnou zbraň. Němečtí vědci usilovně pracují na atomové bombě.

Je vydán zákaz otevřených měst. Znamená to, že každé německé město se stává pevností a nepříteli má být kladen odpor do posledního živáčka. Spojenecká vojska jsou svědky dalších a dalších zločinů na civilním obyvatelstvu při ústupu wehrmachtu.

Teď se vyjádřím možná trochu drsně. Neumím si představit žádného spojeneckého velitele, který se postaví před tato vojska a řekne: „Milí pěšáci, před vámi se nachází město Drážďany, které z humanitních důvodů nebude bombardováno. Jsou tam totiž civilisté a historické památky. Je to tedy na vás. Za pomoci střelby z pušek budete dobývat jeden dům za druhým, jednu ulici za druhou. Zahyne vás mnohem víc, ale nedá se holt nic dělat. Humanita je humanita."

Bombardování Drážďan a dalších německých měst nebyl zločin. Byla to tragická událost z mnohých tragických událostí Druhé světové války. O pomstě nemůže být řeč. Aby se jednalo o pomstu, museli by spojenci znovu zprovoznit koncentrační tábory a plynové komory pro poražené.

Ještě jedna poznámka. Ve spojeneckých armádách bojovalo mnoho československých vojáků. Hodně našich letců tvořilo posádky Liberatorů , B 17 a dalších letadel , která bombardovala německá města. Mnozí naši letci obětovali své životy, aby osvobodili svou vlast. Ti, co přežili a vrátili se domů, skončili často v komunistických lágrech. Psát o bombardování německých měst včetně Drážďan jako o zločinu je zneuctění památky těchto hrdinů.

František Hoť

Pěkná píseň

Velikonoční čas nám oživil a připomenul jednu z nejpěknějších písní evangelického zpěvníku, píseň "Buď Tobě sláva …". Pěknou, jednoduchou a zpěvnou melodii otextoval svého času Samuel Verner (1897-1976). Zachoval jí bibličnost a vkus, vložil poetičnost a splnil nesnadné nároky českého jazyka.

Čeština se nesnadno zpívá: Má pevně stanovenou a pravopisem předepsanou délku slabik. Má pevně daný přízvuk slov. A navíc jsou přízvuk a délka slabik na sobě nezávislé. To například na rozdíl od ruštiny, kde přízvuk je vždy dlouhý a své místo ve slovu může měnit. Zkombinovat v české písni délku slabik s délkou not a současně i přízvuk slov s rytmem melodie je umění, dřina i kus štestí. Kde se to nepovede, tam zpěv škobrtá, což je v menší nebo větší míře údělem všech českých písní, bohužel často i kostelových. Kde se to povede, vzniká malý zázrak.

Sám Bedřich Smetana až nostalgicky kdesi vzpomíná na svou árii pana Voka v Čertově stěně "Jen jediná mne ženy krásná tvář .." jako na nejkrásnější a nejpovedenější vrchol své tvorby. A to právě proto, že se mu zde hudba i text doplňují a splňují nesnadné nároky českého zpěvu.

Samuel Verner se přitom v naší písni vyvaroval i pokušení slovosledného, kterému ovšem i on někdy podlehl zejména v některých svých překladech. Naproti pevné délce slabik a přízvuku slov má totiž čeština naopak volný slovosled. Verš " Z mrtvých jenž vstal jsi, Tobě sláva buď" je proto gramaticky správný a hudebně jakžtakž přijatelný. Kdo by jej měl ale zpívat a luštit?

Dojde-li proto někdy (a ó kéž brzy) v ČCE k revizi církevního zpěvníku, měla by píseň 346 zůstat nejen zachována, ale měla by se stát vzorem a výběrovou normou i pro písně ostatní.

Ilja Herold (iherold@upcmail.cz)

K stému výročí narození RNDr. Jana Vondry

Dne 22. března uplynulo sto let od narození tohoto významného laického pracovníka ČCE. Narodil se v Proseči, vystudoval učitelský ústav v Litomyšli. Učil na školách v Břeclavi, kde spolupracoval s far. Janem P. Šebestou. V r. 1936 přešel do Brna, učil zde na několika školách, r. 1952 promoval na přírodovědecké fakultě MU, kde se stal asistentem na katedře anorganické chemie. Toto místo musel pro své přesvědčení opustit. Zvláštním řízením Božím byl přijat do podniku Vodního hospodářství, kde mohl pracovat na poměrně samostatném a skrytém pracovišti.

Mohl se tedy dále věnovat svému hlavnímu zájmu, totiž práci v brněnském sboru. Pustil se hned do vytváření a vedení pěveckého kruhu Blahoslav a vedle toho do budování a vedení letního tábora Sázava, zprvu ležícího v obvodu sázavského sboru a později přeneseného na území novoměstské kazatelské stanice Blažkov.

Ve vedení pěveckého sboru mohl navázat na přejný zájem o živý zpěv, který si z ciziny přivezl zakladatel sboru Václav Pokorný. Ten dal podnět k tomu, asi kolem r. 1888, aby evangeličtí studenti se věnovali cvičení čtyřhlasého zpěvu. Byl to především František Žilka, pozdější profesor na bohoslovecké fakultě, a J. B. Šimek, po studiích lékař a hymnolog. Z jejich úsilí vyrostl poznenáhlu smíšený pěvecký sboreček. Během let se v něm vystřídala řada sbormistrů, z nichž někteří neměli vnitřní vztah k naší církvi a k duchovnímu zpěvu. „Až, (jak čteme ve výroční zprávě brněnského sboru z r. 1939) našel si náš kroužek s pomocí Boží horlivého a poctivého pracovníka v dirigentu Janu Vondrovi. Jeho snaha o vzrůst sboru a zdokonalení zpěvu, jeho láska k duchovním písním vytvořila mezi členstvem takovou přátelskou družnost a chuť k práci, jakou si lze přát." Blahoslav měl brzy 57 činných bratří a sester. Sbor zpíval nejen při místních, ale i při seniorátních celocírkevních příležitostech. Také při rozhlasovém vysílání služeb Božích, které začalo v brněnském rozhlase. Pořádal rovněž oblíbené zájezdy do mnoha sborů církve.

Po druhé světové válce se br. Vondra za pomoci nadšených spolupracovníků zasloužil o vybudování již zmíněného letního tábora Sázava. Tábor se stal místem pro biblické vzdělávání a rekreaci nejen členů brněnských sborů, ale i pro sbory seniorátu a hosty, zvláště z řad mládeže z celé církve.

Jak v pěveckém sboru, tak i v táboře vyžadoval br. Vondra jako zkušený kantor kázeň a pořádek. Spojil to ovšem s laskavou vstřícností vůči starým a nově přicházejícím účastníkům. Nenapodobitelné bratrské prostředí se mnohým vtisklo do srdce snad na celý život. Osobnost br. Vondry plná činnosti, strhujícího elánu a radostnosti zůstává tak ve vděčné paměti všech, kdo ho znali.

Br. Vondra zemřel 89letý v myslibořických ústavech. K stému výročí jeho narození svolali jeho syn Ing. Jan Vondra a Ester Marková na den 27. března do Brna, Blahoslavova domu setkání pamětníků jeho aktivit, zejména z řad zpěváků a „Sázavanů". Sešlo se nás asi 140 z různých konců republiky. Bylo to krásné a dojímavé sejití přátel, některých třeba až po padesáti i více letech. Zpěváci si mohli k osvěžení paměti zazpívat společně z předem rozeslaných partitur. Celý program moderovali manželé Jarek a Ester Markovi. Br. Jan Vondra ml. a s. Ester Marková připravili rovněž pěknou publikaci „Z pokladnice sbormistrova šuplíku", příspěvek k historii pěveckého sboru Blahoslav s mnoha dokumentárními fotografiemi. Za tuto nemalou práci jim patří upřímný dík. A Pánu Bohu dík za vše, co jsme skrze milého br. Vondru, jeho obdarování a jeho dílo přijali.

Jan Pokorný

Britští ateisté chtějí dát zatknout papeže

Dva "skalní britští ateisté" chtějí dát zatknout papeže Benedikta XVI. při jeho letošní návštěvě Velké Británie kvůli "zločinům proti lidskosti", kterých se podle nich dopustil. Jde o údajný podíl nynějšího papeže na krytí pedofilních kněží v době, kdy byl předsedou vatikánské Kongregace pro nauku víry, oznámila včera agentura AFP.

Podnět k britské justici a k Mezinárodnímu soudnímu dvoru v Haagu s cílem dosáhnout papežova zatčení chtějí dát britský vědec Richard Dawkins a britsko-americký spisovatel Christopher Hitchens, sdělil včera Dawkinsův advokát v listu The Guardian.

Papež má do Británie přijet v září. Bude to vůbec první oficiální návštěva hlavy katolické církve v této zemi. Agentura AFP citovala znalce mezinárodního práva z Oxfordské univerzity Dapa Akendeho, který řekl, že pokus obou aktivistů nemá šanci uspět, protože papež má jakožto šéf státu imunitu.

V roce 1998 byl v Británii na základě španělského zatykače zadržen tehdy už bývalý chilský prezident Augusto Pinochet. Loni v prosinci zrušila tehdy už také bývalá izraelská ministryně zahraničí Cipi Livniová na poslední chvíli cestu do Británie, když tam na ni byl vydán zatykač z podnětu propalestinských organizací. Británie pak slíbila, že bude pomýšlet na změnu zákonů, které umožňují uplatňovat podobné zatykače.

www.krestandnes.cz

Dorkas nabízí studium

Vyšší odborná škola sociální a teologická – Dorkas v Olomouci nabízí denní tříleté studium oboru „Sociální a diakonická práce", připravující k výkonu profese sociálního pracovníka s kvalifikací podle zákona o sociálních službách. Specifickou profilací tohoto vzdělávacího programu je příprava na sociální práci realizovanou v diakonických organizacích, případně podle osobních dispozic studenta pro uplatnění v křesťanských zařízeních volnočasových aktivit či přímo v církevní sféře v oblasti katechetické, evangelizační nebo pastorační služby.

Příslušnost k některé církvi není podmínkou přijetí, uchazeč by však měl mít kladný vztah k diakonickému zaměření vzdělávacího programu a respekt ke křesťanskému zaměření školy. Přijímací řízení probíhá formou individuálního pohovoru na základě motivačního dopisu.

Uzávěrka přihlášek pro první kolo přijímacího řízení je 21. května 2010, přijímací řízení proběhne 8. června 2010. V případě volné kapacity se bude konat 24.8.2010 druhé kolo přijímacího řízení, bližší informace budou zveřejněny po uzavření výsledků 1. kola.

Součástí školní budovy je též studentská kolej. V rámci Týdne otevřených dveří, který se bude konat 26.-30. dubna 2010 vždy od 8 do 15 hodin, je možno si školu prohlédnout a pohovořit s jejími studenty a pracovníky.

Podrobnější informace o vzdělávacím programu a přijímacím řízení lze získat na www.dorkas.cz

Chotěboř pro důchodce

Rekreace seniorů od 18. do 27. června 2010.

Vítáni jsou všichni senioři všeho věku.

Přihlášky v každé farní kanceláři

Českobratrské církve evangelické

Inzerce

FS ČCE Nový Jičín nabízí ubytování

Možnost rekreace ve dvou podkrovních pokojích. K dispozii je kuchyňka a sociální zařízení.

Okolí: hrad Starý Jičín, zámek Kunín, hrad Hukvaldy, památková rezervace Štramberk, muzeum Tatra Kopřivnice, možnost turistiky v Beskydách atd.

Kontakt: 556 707 882, 732 638 517.

č. 9

Pozvánky

Co je podstatné v evangelické liturgice?

Tuto otázku si položí účastníci jarního studijního setkání, pořádaného evangelickou iniciativou Coena, které proběhne 22. - 24. dubna 2010 na faře ČCE v Krouně. Hlavním přednášejícím bude profesor Pavel Filipi, který představí hlavní teze své připravované knihy.

Setkání začne ve čtvrtek 22.4. večerní modlitbou v 19 hodin a skončí v sobotu dopoledne eucharistickou bohoslužbou a obědem. Hlavní přednášku s koreferáty zarámují diskuse a denní modlitby.

Zájemci se mohou přihlásit u krounského faráře Davida Sedláčka (e-mail: sedl.david@centrum.cz, mobil: 603 186 128).

Bližší informace včetně podrobného programu budou dostupné na http://coena.edunix.cz.

Karel Šimr

Noemi
www.noemka.com

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.
Zaslání bližších info/přihlášky:

Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com
Noemi, Na Mušce 1124, 53401 Holice, ČR

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Chrudimský seniorát

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří č. 223, f L.Ondra
Bučina , Ne 10.00
Bučina č.1, f L.Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č.59, f M.Grombiřík
Čáslav, Ne 9.00
J.Karafiáta č.159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 23, f J.Nečas
Dvačkovice, Ne 9.00
Dvačkovice č.32, f Jan Machala
Džbánov Ústí nad Orlicí, Ne 10 h
Voděrady-Džbánov č.4, f J.Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f J.Plecháček
Holice v Čechách a,b,c,e 9.00
Hradecká 3, a D.Ženatý
Horní Čermná, N e 8.45
Horní Čermná č.2, f J.Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, f J. Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f M.Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f A.Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická Čtvrť č.65, k M.Středa
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří č.654, f F.Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A.Tomíčka 69, f V.Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č..53, k B.Tefr
Opatovice Ne 9.00
Opatovice č.5 , k L.Bárta
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická č.25, f D.Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská č. 86,
f H. Schusterová
Semteš,Ne 10.30
Semteš č.69 , k J.Ruml
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f P.Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka 66, f.M.Hubner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova 162, k B. Smetana
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49, f L.Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, k R. Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, k P. Asszonyi
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, k R. Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, k J. Hábl
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, k J. Šrámek
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, k P. Kučera
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, k M. Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, k P.Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Nádražní 526, k D. Smetana
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, k P.Pýter
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, k S. Jindra

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, k L. Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, k V. Zeman

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

13/2010

28. dubna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 12. května

Z obsahu

* *Koutek Písmáka*
* *Nezaměstnanost svléká do naha*
* *Z ekumeny*

Poselství k neděli Cantate

DESATERO PODLE SV. PAVLA
Koloským 3, 12-17

„VYVOLENÍ BOŽÍ, SVATÍ A MILOVANÍ" – tak to se mě netýká. Já a vyvolený? A svatý, no to už vůbec ne…Možná jsou někde takoví šťastlivci, ale já?

Škoda. Znělo to docela dobře…
Takhle mluví „starý člověk", nevykoupený, bez víry.
Jenže tohle píše apoštol o novém životě z víry v Krista. „Protože jste byli vzkříšeni s Kristem.."
Je to jako v Desateru, samé musíš - nesmíš. Když odtrhneme ten úvodní základní kámen -„Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, já jsem tě vyvedl… z otroctví" – zůstane jenom ta hromada následujících imperativů. Skutečně těžká, nereálná, nesplnitelná, protivná.
Dnes čteme
DESATERO PODLE sv. PAVLA
0. Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní
1. OBLECTE …
2. SNÁŠEJTE SE
3. ODPOUŠTĚJTE
4. MILUJTE
5. NECHTE SE NAPLNIT POKOJEM
6. BUĎTE VDĚČNI
7. DEJTE MÍSTO KRISTOVU SLOVU
8. UČTE A NAPOMÍNEJTE SE
9. OSLAVUJTE BOHA
10. VŠECHNO ČIŇTE VE JMÉNU PÁNA JEŽÍŠE

Platí: když ti tyto příkazy – z desatera Mojžíšova, stejně jako z tohoto Pavlova někde drhnou, nesedí, jsou protivné, bliká ti varovná kontrolka, že s tvým vztahem k Bohu, ke Kristu není něco v pořádku. Tvé připojení ke zdroji je omezeno či přerušeno. Nedoporučuje se pokračovat v jízdě. Hrozí závažné poškození, neli přímo zničení motoru.
Zastav! A zkontroluj připojení! – „Byli jste vzkříšeni s Kristem…"
Milovaní, ať vám to zase pěkně vděčně zpívá a chválí – jak Duch dá! Vždyť po Velikonocích je přece proč, ne?

Jaromír Strádal,
farář ČCE, Praha Žižkov II

„Synu, jdi na vinici mou dnes, a dělej"

Mt 21, 28
„Nebo podobno jest království nebeské člověku hospodáři, kterýž vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na vinici svou…"
Mt 20, 1-16
„..kdožkoli chtěl by mezi vámi býti velikým, budiž služebník váš. A kdož by koli mezi vámi chtěl býti přední, budiž váš služebník; Jako i Syn člověka nepřišel, aby jemu slouženo bylo, ale aby on sloužil, a aby dal život svůj mzdu na vykoupení za mnohé."
Mt 20, 26- 28

Jdi přece

Království Boží přichází na tržiště tohoto světa, říká Pán Ježíš. Přichází jako hospodář a najímá dělníky k dílu, které má být vykonáno. Je tu od Božího rána, od úsvitu dne, který je u Pána jako tisíc let a stejně tisíc let jako jeden den (2 P 3,8). S ním přichází úsvit pro všecky, kteří jsou hotovi jít a dělat. Smlouvá s nimi podmínky, mzdu k jejich spokojenosti, a posílá je do vinohradu.
Během dne pak ještě čtyřikrát vyjde („ sklizeň je mnohá a dělníků málo" - Mt 9, 37). Pokaždé potká zevlující, kteří zaspali a do práce se moc nehrnou. Nikdo o takové nestojí, „nikdo nás nenajal," říkají; zahálejí. Až se ozve hlad, půjdou po žebrotě. I pro takové je tu teď příležitost. Jejich mzdu ale hospodář neupřesňuje. „Chopte se práce a co bude spravedlivého, vezmete" (v. 7.). Neříká, co si zasloužíte. „Snažte se. Svou spravedlností vám ručím, že nepřijdete zkrátka."
Se soumrakem, když konečně padla, je tu pokyn k výplatě: „Začni od posledních," významně se usmívá hospodář na šafáře...
„Tý, pojď sem!" zvedá peníz jeden proti druhému. Počítali tak nejvýš s večeří za tu hodinu práce, a teď na ruku přede všemi jim pán vyplatil za celý den.
Není divu, že ti utahaní celodenní šichtou teď čekají víc. Za daných okolností se jim dohodnutá mzda zdá málo. Najednou jim výplata, na kterou se celý den těšili, nestačí. Není to fér. „Co práce je za námi narozdíl od těchhle! A nejde jen o ty peníze, ale smějí se nám do hrsti. Jsme za hlupáky. To přece nemůžeme nechat..."
„Příteli," bere si hospodář jednoho stranou, „poslyš, neděje se ti křivda. Dostal jsi přece, co ti podle smlouvy náleží. Chci dát posledním jako tobě. Jde to na můj účet. Mrzí tě, že JSEM jaký JSEM? Závidíš jim snad? Že na mou dobrotu reaguješ s nevolí?"
„Nezávidím, šéfe, ale něco tu nesedí. Ta výhoda jen pro někoho...," zdá se nám, že se mohl ohradit ten pracovitější.
„Není jaksi nespravedlivě dobrý tvůj hospodář, Ježíši?" Posledním řekl, že jim dá, co bude spravedlivého. Tedy každému, co jeho jest. Co si kdo zaslouží, platí na tržišti světa. „Každý podle svých schopností, každému podle jeho práce," masírovali nás čtyřicet let a říkali tomu sociální spravedlnost... Nasákli jsme tím v takzvané lidové demokracii. Ale mluvíme o království.
V češtině se mimochodem slovo „spravedlnost" (spravednost) utvořilo od „s pravdou", podobně jako třeba „opravdu" ze zvolání „ó pravdu máš", na rozdíl od němčiny, kde „Gerechtigkeit" se odvozuje od „Recht"- právo, stejně jako latinské „justitia" od „jus". „Na pravdě" se u nás říkalo místům popravčím. Vladař, suverén byl pánem práva k pravdě. Jeho byla spravedlnost.
V malém království svého hospodářství ten člověk právem rozhodl o spravedlnosti. Jejím základem a pravdou nebylo usnesení, ale jeho dobrota. Těm z nás, jejichž pravdou jsou zvyklosti, pravidla a ustanovení, zákon ať už obce nebo tržiště

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Rada Církve bratrské k polské tragédii

Rada Církve bratrské vyjádřila svoji účast na zármutku, který obestřel celý polský národ, a zaslala kondolenční dopis do ústředí sesterské církve ve Varšavě. Současně vyslovuje upřímnou soustrast všem bratřím a sestrám polské národnosti naší církve. Rada Církve bratrské rovněž tímto vyjadřuje hluboký soucit se všemi občany Polska. Chceme se připojit k těm, kteří se modlí a prosí, aby sám Všemohoucí Bůh byl jejich Utěšitelem.

CB

Pochod dobré vůle prosluněnou Prahou

V jarně naladěném městě se uskutečnil v neděli 18. dubna další Pochod dobré vůle. Účastníci se sešli na Staroměstském náměstí a procházeli historickou částí metropole kolem židovských památek na Palackého náměstí, kde byl připraven první happening – za doprovodu rytmické hudby tanečnice postupně dotvořily z velkého stojícího kovového kruhu kostru pro symbol židovské hvězdy.
Po tomto zastavení průvod pokračoval do Valdštejnské zahrady, kde bylo hlavní shromáždění, ke kterému se připojilo mnoho dalších účastníků. Uveďme, že se jednalo již o 7. ročník – který si však mohl získat větší náklonnost širší (i křesťanské) veřejnosti.
Bohatý program, který se konal pod záštitou předsedy Senátu P. Sobotky a primátora Prahy P. Béma (kteří oba také osobně výstižně promluvili), za přítomnosti mnoha osobností veřejného, kulturního a duchovního života, přinesl mnoho zajímavých podnětů.
Shromáždění uctilo minutou ticha také polské oběti letecké katastrofy. Kvůli účasti na pohřbu se také omluvil pan premiér Jan Fischer.
Na úvod zazpíval kantor židovské liberecké obce Michal Foršt a modlitby recitoval herec Jan Potměšil /který později přečetl i působivé texty židovských dětí z koncentračního tábora/.
O své vzpomínky se podělil pamětník Tommy Karas, který přežil holocaust. Tajemník Federace židovských obcí Tomáš Kraus přednesl zevrubnou zprávu o projevech antisemitismu v ČR – a i když těch jednotlivých případů zaznamenal dost, přece uvedl, že situace v naší republice je relativně dobrá v tomto ohledu; pro srovnání předložil alarmující čísla z Francie a Velké Británie.
Velmi zajímavé bylo vystoupení zástupkyně starosty Jeruzaléma paní Naomi Tsur, která nejprve uvedla, že ráda přijela do města, kde před několika stoletími byl její předek rabínem v místní synagoze. Z jejího projevu zmíním důležitou myšlenku, že Jeruzalém by neměl být ROZDĚLEN, ale společně SDÍLEN všemi, pro které je tak důležitý – a kteří jsou ochotni respektovat ty druhé…
Zaznělo také poděkování předsedovi ICEJ Mojmíru Kallusovi a jeho spolupracovníkům za mnohaleté a pečlivé přípravy těchto akcí. Sám na shromáždění také promluvil a překládal paní Tsur i pozdrav izraelského velvyslance.

Dokončení na str. 2

Systémová revitalizace židovských památek potrvá do roku 2013

V České republice byl slavnostně zahájen „Projekt revitalizace židovských památek". Stalo se tak v jičínské synagoze, kde rozhodnutí o přidělení dotace ve výši 279 682 893 Kč z Integrovaného operačního programu 5.1. převzal předseda Federace židovských obcí v České republice Jiří Daníček z rukou ministra kultury prof. Václava Riedlbaucha.

Nositelem projektu je Federace židovských obcí v ČR, která v současné době sdružuje deset židovských obcí a další přidružené židovské organizace a spolky. Hlavním cílem projektu je vytvoření koordinované, odborně a metodicky řízené prezentace židovské kultury jako jedinečného kulturního dědictví ČR. Díky Integrovanému operačnímu programu 5.1, jehož motto zní „Vracíme památky do života", vznikne na území sedmi krajů síť deseti oblastních center židovské kultury, která budou poskytovat kulturní a vzdělávací služby pro odborníky i širokou veřejnost. Vznik oblastních center se plánuje v Úštěku, Jičíně, Brandýse nad Labem, Plzni, Březnici, Nové Cerekvi, Polné, Boskovicích, Mikulově a Krnově, informuje server místnikultura.

V ČR se do dnešního dne uchovalo na 90 synagog, které mají památkovou hodnotu, dále přibližně 150 dalších budov památkové povahy (školy, obecní domy, rabináty, špitály, mikve) a na 350 židovských hřbitovů. Z nich bylo vybráno celkem 15 stavebně a historicky nejcennějších objektů, které čeká v rámci tohoto projektu revitalizace, zpřístupnění a využití ke kulturním i vzdělávacím účelům. V revitalizovaných památkách židovské kultury, mezi které jsou zahrnuty synagogy, sídla bývalých obcí, rabínské domy, bývalé židovské školy a další objekty, budou probíhat výstavy, přednášky, koncerty, literární večery, filmové projekce a divadelní představení. Plánovaný termín dokončení projektu Revitalizace židovských památek je září 2013.

www.christnet.cz

„Synu, jdi na vinici mou dnes, a dělej"

Dokončení ze str. 1

světa, se to nezdá. „Proto hledejte...! Hledejte nejprve a především to království a jeho spravedlnost," říká Pán Ježíš. „Já jsem její PRAVDA." (Mt 6,33; J 14,6)

Hospodář říká nespokojenci: „Vezmi, co tvého jest, a jdi... jdi přece." Nabízí se představa, že ve své dobrotě končil pracovní den společnou večeří, a že tihle naštvaní to prostě neberou. Odmítají vejít do pohody, do společné radosti z vykonaného díla, kde už jako první mezitím zasedli ti poslední. O tom, jak to dopadne, podobenství mlčí. Ale poznámka, že mnoho je povolaných, z nichž jen menšina se rozhodne šťastně, sem patří.

Vinice je dávný prorocký symbol Izraele (Iz 5). Ke konci svého působení, krátce před Velikonocemi, ho Pán Ježíš připomene ještě dvakrát (Mt 21, 28-31; 33-46). Pokaždé se zde zástupci pravidel, Zákona Smlouvy a ustanovení starších, setkávají s jejich přesahem zjevujícím se v tom, kterého Panovník poslal.

„Vstupujeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán...," čteme dál ve dvacáté kap. Matoušově. Vydán do rukou těch zasloužilých, jimž se zdá, že mají nárok, do rukou těch lepších, kteří nesnášejí vracející se marnotratné. Když na to přijde, řeknou: „My zákon máme, a podle našich pravidel má umřít nepravý dobroděj, protože Synem Božím se činil" (J 19,7). Zabijí Syna, aby uchvátili dědictví, vinici, CÍRKEV BOŽÍ pro sebe (Mt 21,38). Blázni a slepci (Mt 23,17), pokolení zlé a cizoložné (Mt 12, 39) ze zlého pokladu svých srdcí vynesou zlé (Mt 12,35), i tu spravedlnost zlou.

S podobenstvím, kde příčinou napětí mezi dělníky se stala různá míra hospodářovy přízně, se zdá korespondovat, co se dál přihodilo cestou: Matka Zebedeovců Jana a Jakuba přišla za Ježíšem se žádostí a nabídkou postavit své syny Mistrovi po bok. Nebude to zřejmě s tím královstvím snadné, jak sám opakovaně naznačuje. Měl by mít tělesnou stráž, pobočníky. Nuže, koho jiného než „Syny hromu" (Boanerges), jak jim sám přezdívá (Mk 3,17), hochy tak trochu od rány. Dokáží se zastat, osvědčili se (pravda, ne zrovna nejšťastněji), když Samaritáni odepřeli Mistrovi nocleh (L 9,54), a jindy hájili jeho pověst vůči tomu, kdo si dovolil vymítat ďábly v jeho jménu, ačkoli s nimi nechodil (Mk 9,38).

Nebyli by to špatní bodyguardi. Jenomže jsou tu ostatní, a těch se to dotklo: „Co si o sobě myslí, že! Není ten Jan, jak se na Mistra lepí, nějak móc chytrej? A teď s bráchou? To by byl pěknej kontrapunkt! Kam se tlačí? O co jim jde?" rozhněvali se na ty dva, čteme.

Ježíš si je svolal: „Takhle ne. Tak by to mezi námi nešlo. Handrkování o vliv a moc jste okoukali na tržišti tohoto světa. Ale jste děti království...

Trpíš komplexem nedoceněné významnosti, zatímco ten vedle je nezaslouženě středem pozornosti? Rád bys rozhodoval? Měl poslední slovo? Zkoumej, čího jsi ducha, čí mysli. Nezastíráš si něčím dar SLÁVY od Otce milujícího nás před ustanovením světa, SLÁVY, o niž se s vámi dělím? K ní, ke SLÁVĚ Otcově, jsem z mrtvých vstal, abyste i vy v novotě života chodili (Ř 6,4).

V její záři se ukáže malichernou každá ukřivděnost, bezvýznamnými se stanou prestiže a zájmy, jimiž byste si jinak konkurovali.

Užívejte si ji. Berte ji doopravdy a s radostí, zřetelně a přesvědčivě, aby poznal svět, že jsme odjinud: Já ve vás a Otec ve mně, abychom byli dokonáni v jedno" (J 17,23). Amen

s.j.h.

Pochod dobré vůle prosluněnou Prahou

Dokončení ze str. 1

Jednotlivé příspěvky byly prokládány vystoupeními kvarteta izraelského jazzového hudebníka Amose Hoffmana, hráče na arabskou loutnu.

Snad zbývá dodat, že Pochodu využili/zneužili i sympatizanti Palestiny. Ano, na poněkud nešťastně nazvané akci „všichni jsme lidi", která nepostihuje záměr Pochodu – totiž „kulturou proti antisemitismu a neonacismu", měli i oni své místo. Je třeba konstatovat, že nijak nenarušovali – pouze typicky parazitovali na tom, co vytvořili jiní.

Jsem přesvědčen, že obě propojené akce nebyly podařené a dobré jen kvůli příznivému počasí, pečlivé organizaci a podpoře vlivných osobností, ale že se zde připomíná něco velice podstatného nejen pro podobu soužití v naší společnosti, ale že je na místě, aby křesťané projevovali podporu svým „starším bratrům".

Text a fota
Bohumil Kejř

Diktatura svobody a lidských práv,

aneb šalba slov, a jak Homo sapiens jeden druhého i sama sebe balamutí

Jsou slova velká, vznešená, skoro posvátná, jimiž by se mělo šetřit, aby se zachovala jen pro skutečně velké, vznešené věci, aby nezevšedněla a ty velké, vznešené a posvátné věci nedegradovala, jak se už mnoha slovům přihodilo - např. v našem včerejšku slovům „mír" a „pokrok". My starší si pamatujeme, jak na každém nádraží se budovatelskou prací pro socialismus bojovalo za mír a pokrok ve světě, a také si ještě pamatujeme, jaký to byl mír a jaký to byl pokrok, kdy se spílalo prohnilému imperialismu a věštila jeho konečná a definitivní porážka, kdy se pokrokovým silám na celém světě posílaly zbraně, kdy se střílelo do lidí, kteří se pokoušeli dostat za hranice, ještě si pamatujeme, jak se stály fronty na pomeranče či před Čedokem na zájezd do Jugoslávie. Velká a vznešená slova o míru a pokroku zakrývala skutečnost, v prvních letech po válce však zněla tak krásně a nadějně, že jim uvěřil skoro každý. Teprve vývojem reálného socialismu, postupně ztrácela na věrohodnosti, až jim posléze věřil jen málokdo. To už jejich hlasatelům bylo jedno, získali co chtěli, pak už jim stačilo, aby všichni souhlasně přikyvovali či aspoň souhlasně mlčeli. Kdo tak nečinil dost viditelně, byl podezřelý a stal se občanem druhého řádu, kdo se odvážil říci pravdu, šel do arestu, v horším případě přišel o krk. To vše ve jménu oněch velkých, vznešených a posvátných slov.

Časy se změnily. Čtyřicetiletou éru bojovníků za mír a pokrok – mírových štváčů, jak jim říkali na druhé straně, parafrázujíce hitlerovskou nadávku židobolševickým válečným štváčům, vystřídala doba nových velkých, vznešených až posvátných slov, slov „svoboda" a „lidská práva". Po čtyřiceti letech bezpráví a nesvobody znějí i dnes právě tak krásně, jako zněla tenkrát ta poválečná. Zatím si málokdo uvědomuje, že i ona mohou dost zakrývat. Už jen tím, že jsou přinejmenším rozporuplná a může si je přivlastnit každý jednotlivec při prosazování svých zájmů. Připomeňme si třeba tu banální debatu o kouření v restauracích. Nekuřáci si reklamují právo dýchat čistý vzduch, kuřáci své právo zakouřit si, kdykoliv se jim zlíbí. Restauratéři zase v obavě z možného poklesu zisků v případě nějakých protikuřáckých opatření se brání zasahování do svobody podnikání. A všichni mají pravdu. Svou pravdu, pravdu podloženou a ústavou zaručenou svobodou jednotlivce a lidskými právy. Ve jménu těch velkých a vznešených slov se dělají zákony, aby vyhovovaly všem a nikoho neomezovaly. Se spravedlností mají pramálo společného. A protože zákon je zákon, nelze se divit, že mnoho páchaných nepravostí všeho druhu a všech kalibrů je právně nepostižitelných, od drobných krádeží až po krádeže celých nemovitostí nebo zpronevěry stamilionových částek. Před časem vyprávěl bývalý soudce Vojtěch Cepl o dvou mladých podnikatelích, kteří připravili sedmdesátiletou důchodkyni o byt, když jí dali podepsat jakousi smlouvu, které buď plně nerozuměla, nebo něco, psaného pravděpodobně malým písmem pod čarou, přehlédla. „Neudělali jsme nic nezákonného," hájili se a soud jim dal za pravdu. Měla si to důkladně přečíst. Jako svobodná občanka měla právo to nepodepsat. – Pro postižené pak velká slova o svobodě a lidských právech se stávají prázdnými pojmy. Neznamenají vůbec nic, protože znamenají všechno – jak pro koho. „Ze společnosti se zcela vytratilo povědomí, že některé věci se prostě nedělají, přestože je zákon přímo nezakazuje, je to nemravné," řekl bývalý soudce. Tohle jsem jako malý kluk slýchával od svých rodičů i ve škole. Nevím, zda to někdo říká dnešním dětem. Nejspíše ne, protože se i ve výchově propaguje něco podobného, jako je v ekonomice neviditelná ruka trhu. „Každé dítě má právo prožít své dětství bez nějakých připomínek a řádu," řekla nedávno v rozhlase jedna psycholožka. Billboardy na autobusových zastávkách nabádají rodiče, aby své děti nenapomínali slovy „Stůj rovně, když s tebou mluvím". Podle novinové zprávy (a nebylo to v Blesku nebo v Aha!) v jednom americkém státě dokonce odsoudil soud rodiče za to, že odmítli svému dítěti splnit přání a koupit mu koloběžku. To je další příklad šalebnosti a rozporuplnosti slov o svobodě a lidských právech: Svoboda a práva dětí kolidují s právy rodičů, kdy navíc byla práva prvých nadřazena právům druhých. Rodiče jsou omezováni ve volbě způsobu výchovy svých dětí, ani ta Komenského metlička jim není povolena (nemluvím o klacku). Právě dnes kritizoval přespřílišnou liberalizaci výchovy dětský psychiatr Maxmilián Kašparů. Nevím, jak dokáže ona neviditelná ruka z dětí vychovat svobodné a přitom slušné občany, nesobecké a ohleduplné, s uvědomělým povědomím morální odpovědnosti k celé společnosti. Asi to vůbec není žádoucí.

Absenci morálky ve společnosti pociťuje většina občanů, někteří však zvedají prst paradoxně proti těm, kteří to kritizují, ti prý chtějí omezovat svobodu. Ano, zajisté. Morálka má určité – nepsané – zákony, které dávají meze, nutné k udržení řádu. Jestliže je svoboda neslučitelná s morálkou, o jaké svobodě pak mluvíme? „Svoboda bez řádu je zhovadilost," řekl nedávno v rozhlase někdo z těch moralistů. Prof. Cepl řekl přímo: „Ve společnosti, která neví, co je to morálka, se moralizovat musí." Jen neví, kdo by se toho měl ujmout. „Snad církve, ale ty mají v naší ateistické společnosti malý vliv," posteskl si. A já se obávám, že se jim do toho ani nechce, snad to považují za příliš světskou záležitost. Před časem naznačil v rozhlase prof. Halík, že jeho „osvětový" projekt se u církevních špiček nesetkal s pochopením. Když přišel s takovým „osvětovým" projektem prof. Halík, předseda Křesťanské akademie, jeho nadřízené církevní orgány to odmítly. Stejně jsem pochodil já, když jsem brzo po převratu položil jednomu z našich uznávaných teologů otázku, co může církev udělat pro společnost, která byla po čtyřicet let deformována nezdravou ideologií. „Církev nemá jiný úkol, než hlásat Slovo Boží," odpověděl. To nepochybně. Jako prostý občan, křesťansky smýšlející, si ale stejně myslím, že páni profesoři Cepl a Halík mají pravdu. Když ne církve, tedy kdo? Vyznavači liberalismu, dnes převládající a oficiální filozofie, kteří prohlašují, že morálka škodí podnikání a obchodu – podle nich tomu jedině

Dokončení na str. 4

Dokončení z minulého čísla

Již na začátku jsme si připomněli, že dnes má komunita více než sto bratří. Bratři se živí pouze svou prací. Nepřijímají pro sebe žádné dary. Někteří z bratří žijí v malých skupinkách mezi nejchudšími v různých částech světa. Mimo to bratři také organizují malá i velká setkání, která jsou součástí „pouti důvěry na zemi".

Bratr Roger zemřel násilnou smrtí přímo při modlitbě v kostele Smíření rukou asi ne zcela zdravé ženy. Bratr Francois se zamýšlí proč: Na bratru Rogerovi, v jehož blízkosti jsem žil, mne vždy udivoval jeden aspekt jeho osobnosti; byl to člověk nevinný. Nikoliv proto, že by v sobě neměl žádnou chybu. Nevinný člověk je někdo, pro koho jsou zjevné a samozřejmé věci, které pro ostatní tak zjevné a samozřejmé nejsou. Takový člověk je takříkajíc „ vidí" . To, co říká, je pro něj jednoduché a jasné. Skutečnost pro něj není tak zahalená jako pro druhé, „ vidí skrz". Říkalo se o něm, že neměl teologické myšlení. Neviděl však mnohem jasněji než ti, kteří toto tvrdili? Celá staletí křesťané ospravedlňovali svá rozdělení. Byl realista, uvědomoval si, že některé věci zůstanou neuskutečnitelné a nemohl se s tímto faktem smířit. Jeho nevinnost mu dávala mimořádnou sílu, která se nikdy nevzdávala. Smíření je krokem, který každý křesťan udělat může.Měl v sobě i cosi radikálního, cokoliv, co by mohlo zpochybnit Boží lásku, pro něj bylo nesnesitelné. Měl jistotu, že Bůh je láska a odpouští a odmítá se ke zlu vracet. Každé skutečné odpuštění probouzí pravou podstatu lidského srdce, to jest jeho dobrotu. Měl v sobě cit pro lásku a odpuštění. Tyto dvě , pro něj evidentní skutečnosti chápal s bezprostředností, která nám mnohdy unikala. V této oblasti byl skutečně člověkem nevinným, vždy prostým a bezbranným, čtoucím v srdci druhých, schopným neobyčejné důvěry. Jeho krásný pohled to vy-jadřoval. Bratr Roger jistě fascinoval svou nevinností, svou vnímavostí, svým pohledem. Myslím, že v očích některých lidí, kteří v sobě nosí neřešitelné konflikty se tato nevinnost mohla stát nesnesitelnou. Pak nestačilo napadnout tuto nevinnost, bylo třeba ji odstranit. Je-li světlo příliš silné - a to, které vyzařovalo z bratra Rogera, mohlo oslňovat, nezbývá, než jej zhasnout.

Jeho smrt tajemně zpečetila to, čím vždycky byl. Nezemřel kvůli něčemu, ale kvůli tomu, čím byl.

Jan Trnka

Literatura:

Chantal Joly, Modlitba s Rogerem
Bratr Roger, Netušená radost
Internet (i česky) www.taize.fr

Chráněné bydlení, aneb „Jako doma"!

Kterak vyhlíží „domovy" pro naše různě postižené občany? Určitě odlišně, avšak nelze nevidět úspěšné snahy o změnu oproti předchozímu stavu. Ostatně před patnácti lety, když jsme měli možnost nahlédnout podobná bydlení např. v Holandsku, nevěřili jsme svým očím. Žádné kasárenské postele a kovové skříňky, nýbrž obýváky, kuchyňky a ložnice připomínající běžné rodinné prostředí.

V případě, který nás nyní zaujal, bychom rádi upozornili na odpovědnou službu asistentek Chráněného bydlení Brandýs n. L. - Spořilov. Přicházíme s nimi do kontaktu o nedělích i při případné návštěvě uživatelek nově otevřeného Chráněného bydlení. Studentky sociálně zaměřeného studia z našich řad na „Vyšším Hrádku" také vděčně zažily svou praxi. Náš evangelický kostel sv. Petra je od ústavu co by kamenem dohodil. Nedělní bohoslužby v 9.30 snad nejdéle navštěvovala paní Libuše Leuchterová (a s ní i další dvě zájemkyně), snad nejstarší obyvatelka domu, v němž žila již v předchozím zařízení pro zrakově postižené. Z nich zde jako naprosto slepá zůstávala snad poslední. A pak najednou jsme slyšeli, že se přestěhovala do chráněného bydlení v Čelákovicích. Při návštěvě jsem byl mile překvapen. Spatřil jsem něco, co je srovnatelné s obydlími, která jsem po převratu měl možnost obhlédnout v cizině. Obdobně je návštěvník potěšen při vstupu do Chráněného bydlení v Brandýse n. L. – Spořilově. Pozoruhodné je zejména propojení obytné části s kuchyňským koutem a odděleným soukromím ložnic. Jsou vytvořeny podmínky pro účast bydlících na běžném životě jako v kterémkoliv domově; při vaření, nákupech, úklidu, s určitým podílem na rozhodování o daných činnostech. Konečně nám způsobily radost asistentky, které ochotně přivádějí na bohoslužby své klientky. Ostatně, jak z Bible víme, Ježíš měl zájem často právě o lidi všelijak postižené a na pokraji společnosti. Chráněný domov dnes již nejednou, byť ještě ne všude, nevytváří ghetto, nýbrž otevřené prostředí a klientům, kteří by na to sami nestačili, obětavě pomáhá. Navíc někteří z nich mají možnost podílet se i na práci v chráněných dílnách ve Staré Boleslavi. Obyvatelky můžeme s jejich asistentkou vidět na snímku právě v jejich obydlí. Nezbývá než klientkám i jejich asistentkám popřát dost sil i dobré vůle pro naplnění jejich dobrých plánů a právě tak, aby život v domově nebyl narušován snad těmi, kteří této službě nepřejí, nebo nemají pro ni pochopení. Pro chráněné bydlení platí určitě zaslíbení tři tisíce let starého žalmu: „Hospodin ochraňuje ty, kdo jsou bez domova, ujímá se sirotka i vdovy, svévolným však mate cestu."

Jan Kašper

Jednota bratrská na Rychnovsku a v Kostelci nad Orlicí

Je obecně známé, že v Kunvaldu u Žamberka byla v roce 1457 založena Jednota bratrská. Již tři roky po jejím založení, tj. 1460 existuje sbor Jednoty bratrská v Rychnově n. K., kam se kvůli pronásledování uchýlila většina Kunvaldských i jejich kazatel Michal ze Žamberka, který byl s některými vězněn. Rychnov n. K. se stává v počátcích Jednoty bratrské střediskem několika blízkých sborů. Odtud se konala péče o sbory v Kunvaldu, v Žamberku, v Brandýse n. Orl., v Chocni, Kostelci n. Orl., Solnici, Javornici (vesnice u Rychnova n. K.), Lanškrouně, Bělči n Orl., Litomyšli, Krčíně u Nového Města n. Met. i Chrudimi. Platilo to zejména, než se některé z těchto sborů osamostatnily a získaly své kazatele. Tyto sbory často velmi úzce spolupracovaly, bratři se navzájem znali, zejména jejich kazatelé. Ve východních Čechách byly sbory Jednoty nejvíce rozšířeny. Nikde v Čechách nebylo tolik sborů pohromadě. V oblasti mezi Náchodem, Hradcem Králové, Pardubicemi a Litomyšlí byli bratři usazeni ve 43 obcích a měli zde 13 samostatných sborů.

Jedno z prvních důležitých písemných usnesení Jednoty bratrské podává „Spisek starých bratří či svolení na horách rychnovských" z r. 1484. Bratři se zde hlásí k víře, lásce a naději, kterou nacházejí v Ježíši Kristu, zavazují se k životu ctnostnému a pokornému, přislibují, že se budou navzájem vzdělávat a napomínat a napomínání přijímat a dodržovat řád a kázeň podle slova Božího.

Další velmi důležité sejití bratří na Rychnovsku je volba vlastních kněží a biskupů. Konalo se 6. 3. 1467 ve Lhotce u Rychnova – tam donedávna stála Bratrská borovice. Rozhodli se k tomu, když po tříletém věznění olomouckým biskupem byl upálen B. Jakub Chulava z Vyškova jako první oběť pronásledování. Kladli si otázku, zda mohou zůstat ve spojení s římskou církví, která se dopouští takových věcí proti vyznavačům pravdy. Vypsali modlitby s postem, aby jim Bůh zjevil, zda je skutečně čas k odloučení od řádu římského a k zřízení vlastního kněžství. Tak ve Lhotce zvolili první své tři kněze. To bylo vždy z katolické strany kritizováno, že si Jednota dovolila porušit apoštolskou posloupnost. Katolický řádový kněz P. Holeček (již řadu let se věnuje novému pojetí M. J. Husa a našich dějin) ve své přednášce o Jednotě bratrské v Letohradě 1998 prohlásil, že chápe bratry, když došli k tomuto rozhodnutí.

V lese asi 100 metrů nad silnicí č. 318 vedoucí z Rychnova n. K. do Častolovic přibližně 1 km západně od Rychnova pod dnešní obcí Rychnovská Lhotka stála z dávných dob mohutná košatá Bratrská borovice, která upomínala na tuto událost, volbu prvních kněží. Borovici ve 30. letech namaloval akademický malíř Jan Šplíchal ze Sloupnice. V 70. letech ji porazil blesk. Dnes je na tomto místě žulový památník, bohužel bez pamětní desky. Zřejmě by bylo vhodné umístit na tomto místě informativní desku o této důležité historické události. V Rychnově n. K. v Krocínově ul. na domě č. 342 je deska s nápisem: Zde na tomto místě bydleli první biskupové Jednoty bratrské a konala se zde důležitá shromáždění. Také nynější fara římskokatolické církve v Rychnově kdysi náležela jako soukromý dům členu Jednoty bratrské. Je možno ještě poznamenat, že v Rychnově n. K. a v Brandýse n. Orl. se konaly asi prvních 50 let existence Jednoty nejdůležitější synody a jednání. Město Rychnov n. K. se svým okolím může být hrdé na to, že zejména v druhé polovině 15. století bylo nejvýznamnějším střediskem Jednoty bratrské v českých zemích, neboť jak tvrdí naši přední historikové F. Palacký, T. G. Masaryk a francouzský historik A. Denis, husitství a Jednota bratrská bylo nejvýznamnější období českých dějin, které nám do současnosti předává následováníhodnou tradici humanitních ideálů lásky k Bohu i bližnímu, vzájemné tolerance a úcty jednoho k druhému, což jsou základní kameny demokracie.

Zprávy o existenci bratří v Kostelci n. O. jsou od počátku 16. století. Shromažďovali se zde, ale asi neměli svoji vlastní budovu. Byli zřejmě převážně obstaráváni z Rychnova n. K. Změna k horšímu nastala po bitvě u Mühlberka 24.4.1547, v níž zvítězil císař nad protestanty a zanedlouho pak jmenoval místodržícím českého království arciknížete Ferdinanda. Protestantská šlechta byla pronásledována a činnost Jednoty bratrské byla na katolických panstvích omezována, mnozí museli odcházet do ciziny, bratrské kostely byly zavírány. Ferdinand obnovil svatojakubský mandát zakazující působení Jednoty. 1548 zemřel Jan z Pernštejna a česká panství po něm zdědil jeho syn Jaroslav. Jemu nyní náležela místa, kde byly nejstarší bratrské sbory: Kunvald, Rychnov, Žamberk a v jejich sousedství Kostelec n. O., Solnice, Javornice a opodál Pardubice. Počet bratří se zde v posledním čase rozmnožil. Nastává nerovný zápas o udržení sborového života. Bratr Pavel Paulin, člen úzké rady, a vedle něho statečný B. Václav Holý, zároveň historik těchto událostí, pracovali tu s nasazením osobního nebezpečí, unikajíce zajetí. Bratřím byly zabaveny jejich domy. Někteří odešli na Moravu, kde byly svobodnější poměry. Mnozí však odcházeli do ciziny. Zikmund Winter v knize Život církevní (Praha 1895) píše: „Bratřím bylo tehdy nutno se stěhovati z vlasti, nebo se skrývat, či dát se na jinou víru. Jaroslav z Pernštejna, pověstný svou marnotratností, byl hotov na bratry v Rychnově přivolati vojáky, kdyby se k mandátu ukázali neposlušní. Prý se slzami v očích vyhnal Kostelecké, Kunvaldské, Solnické. Z jeho gruntů se vystěhovalo do Polska mnoho rodin. Dojemné bylo loučení... Z Litomyšle odjížděli na 70 vozech, z Turnova se vystěhovalo 41 měšťanských rodin. Když se ubírali bratři ze statků Pernštejnských, malé děti plakaly a objímaly matky: Maměnko, buďme doma. Před Kostelcem n. O. ustanovili sobě pole široké za místo, kdež jedni na druhé čekali, až se všichni sjeli. Tu ještě jednou padli na kolena, pohleděli na stranu, odkud přišli, plakali, modlili se a loučili s vlastí líbajíce rodnou půdu. Ve třech houfech odjeli do Poznaně, ve dvou z nich napočítáno 800 duší. Z Poznaně byli po 10 týdnech někteří tamním biskupem vyhnáni do Pruska."

V březnu 1548 byly sbory na pernštejnských panstvích zavřeny. Také v Kostelci n. O. V r. 1554 dal úředník potštýnský některé kostelecké bratry uvěznit v Pardubicích. Sbor zůstal zavřen, veřejná shromáždění se nekonala. Ale ze svého sídla i ze Solnice docházel B. Václav Holý a konal v Kostelci tajné bohoslužby. V pondělí svatodušní 1557 zde měl veliké shromáždění. Za Maxmiliána nastalo uvolnění (1576). Ale Vratislav z Pernštejna zapovídal shromáždění. V Kostelci měli však bratři poměrný klid. Do nového kostela za městem u hřbitova (jedná se o kostel sv. Anny?) byl uveden za kazatele B. Petr, aby zde kázal slovo Boží, jak to sděluje ve své zprávě B. Javor z úzké rady. Podle Aktů Jednoty bratrské uchovávaných v Herrnhutu (v Sasku) byl r. 1581 v Kostelci vysvěcen nový sbor s kostelem, nemocnicí a starobincem (kostel byl postaven snad již 1580, pravděpodobně na místě kaple sv. Václava, o níž jsou písemné zmínky již 1364). Konala se tu tedy plná sborová práce. Dne 21.4.1583 zemřel v Kostelci B. Jiří Škop, jáhen, který byl ženatý a byl hospodářem ve sboru. Správcem sboru byl od r. 1585 B. Samuel Benedikt (Blažek) rodem z Morkovic u Prostějova. Bratři měli v Kostelci n. O. kostelík na Rabštejnku (Rabštejně), u samé brány. B. Samuel se zde oženil. Narodilo se mu 5 dětí, o nichž zaznamenal pečlivě datum jejich narození, křtu, konstelaci hvězd, jméno křtícího bratra, jména kmotrů, jichž bylo při každém křtu 2-5 a současně 3-7 kmoter. Všichni pocházeli z předních bratrských šlechticů a měšťanů z Kostelce a okolí. Tři děti mu křtili rychnovští kněží Šimon Křížek, Jan Festus a Jan Kopečný. Syna Václava křtil kněz Martin Mach původem z Troubek z Přerova a dalšího syna kněz Jan Svatoš z Brandýsa n. O. Dne 2. února 1595 odevzdal Š. Benedikt stavební účty za stavení na Rabštejnku starším sboru z Brandýsa n. O. Bratři starší mu vyplatili 100 kop. Nástupcem kněze S. Benedikta se stal Matouš Názon, kněz z Dubence u Dvora Králové, který zemřel 1599. Podle bádání MVDr. Vladimíra Fiedlera v kosteleckých městských knihách v rychnovském archívu významným členem Jednoty bratrské byl zámožný měšťan Matěj Dubenský (zemřel 1624). O jeho rodu bylo referováno v kosteleckém Zpravodaji. Jeho dcera Kateřina byla 1591 oddána v bratrském kos-

Dokončení na str. 4

Oheň a maso

(K filmům Cesta, Škola života a Ženy v pokušení)

„Ačkoli si naprosto nemůžeme být jisti, že se osudové situace obrátí k lepšímu, budou pořád existovat lidé, kteří budou předávat pochodeň dobra, spravedlnosti a lásky příští generaci," praví vlámský teolog Edward Schillebeeckx v souvislosti s konstatováním, jak těsně se přiblížil ke křesťanskému pojetí naděje agnostik Jean-Paul Sartre.

Nést oheň

Podobně jako Sartre (1905-1980), který ke konci života prohlásil, že „navzdory všemu věří v možnost lidskosti pro lidi", se k naději navzdory všemu přihlásil americký spisovatel Cormac McCarthy v drsném románu Cesta (The Road). Stejnojmenný film kvalit předlohy nedosahuje („osekána" je žel většina výpovědí náboženských), něco však přece jen podržuje. To, co Schillebeeckx nazývá „předáváním pochodně" (s. 60), označují dvě hlavní postavy jako „nesení ohně". Tento ústřední motiv je ve filmu ponechán, stejně tak snové pohledy zpět („flash-backs") na „dobré Stvořitelovo dílo", v přítomnosti nenávratně narušené. Táta se synem putují pěšky na jih po zemi zachvívané zemětřeseními, kde v důsledku globální katastrofy zahynula s flórou a faunou i většina lidí a notně se ochladilo … Jejich hlavní starostí je nést (vnější i vnitřní) „oheň", opatřit si jídlo a vyhnout se tlupám kanibalů (pro něž jsou děti vzácnou, obzvlášť vítanou pochoutkou) …
Zatímco různí mudrlanti přednostně řeší otázku, zda je konzumace masa zvířat (ještě) etická, částečně či podmíněně etická, popř. zcela neetická, upozorňuje McCarthy brutálně na to, jak tenká a křehká je naše civilizační slupka! (Britský vojenský historik Antony Beevor vzbudil rozruch rozčleněním zajatých německých vojáků u Stalingradu do dvou kategorií: na tzv. růžolící a ostatní. „Růžolící" se živili masem padlých kamarádů ...) Poslední slovo – v McCarthyho knižní předloze i ve filmu – má přesto naděje. Úžasná kniha, ucházející film!

Škola života?

O nesení ohně lze obrazně hovořit též u britského filmu s poněkud zavádějícím českým názvem Škola života (v originále: An Education). „Vzděláním" se v originále míní vzdělání nabyté konvenčně, tj. ve školních škamnech. Tedy nikoli Gorkého „universitět žizni" („univerzita života")! Snímek situovaný do začátku šedesátých let 20. století a natočený podle autobiografického příběhu britské novinářky (jež nejprve pohrdla střední školou, pak se ke studiu vrátila) líčí, jak tzv. „praktický život" přivede hrdinku pouze k rozpoznání ceny vzdělání „teoretického". „Tak kvůli tomuhle jsou všechny ty písně?" táže se zklamaně sedmnáctiletá Jenny v Paříži po ztrátě panenství s (nanicovatým) padesátníkem, s nímž předtím „odešla žít" ... Otázka v kostce polemizuje se slogany a mýty kolem šedesátých let.
„We don't need no education, we don't need no thought control" (Nepotřebujem žádný vzdělání, nepotřebujem žádnou kontrolu myšlení)," zpívala o něco později skupina Pink Floyd. Fráze o školní nudě a o „škole života" jako čemsi řádově vyšším opakují celebrity dodnes, žel – a v tom tkví osudový posun oproti Pink Floyd i šedesátým letům vůbec – právě v zájmu mediálního ohlupování (tedy „kontroly myšlení"). Střední škola údajně „nic nedávala" herečce Aně Geislerové, tak z ní odešla. Za „over-educated" (příliš vzdělaného, školometského) označuje absolventa teologické fakulty ve filmu Gran Torino ústy své postavy (válečného veterána) filmař Clint Eastwood. No bodejť! Se vzdělanějšími lidmi se obtížněji manipuluje, hůře se jim v rámci filmu rádoby „ze života" podsouvá s třeskutými „životními moudry" to či ono (belgická čokoláda vychvalovaná ve filmu Medvídek za souběžného hanění českého národního zvyku „akorát si tak napéct buchty", pivo v Gran Torinu) … Leč despekt vůči vzdělání je podle tzv. mudroslovných spisů jedním z projevů „bláznovství"! (To platí za normálních poměrů. Nestor německých literárních kritiků Marcel Reich-Ranicki má pouze maturitu, neboť byl norimberskými zákony z dalšího studia z rasových důvodů vyřazen. Vše nicméně dohnal samostudiem.)
Oba filmy (Cestu i Školu života) lze čtenářům našeho týdeníku doporučit. Na okraj zmiňme, že více než půl miliónu diváků zhlédlo zatím nový český film Ženy v pokušení. Diváky, kteří kinosál opouštějí „růžolící", od těch ostatních statistiky po způsobu Antonyho Beevora nerozlišují. Propagační záběry šedesátileté divy v rouše Evině každopádně slibují pořádné „maso", potažmo „školu života". Jenom aby tomu nechyběla ona potřebná jiskra, neřku-li oheň …

František Schilla

Odkaz:
Schillebeeckx, Edward: Ich höre nicht auf, an den lebendigen Gott zu glauben. Gespräche mit Francesco Strazzari. Echter Verlag 2006

Jednota bratrská na Rychnovsku...

Dokončení ze str. 3

tele na Rabštejně s Pavlem Slovákem, synem měšťana Jiřího Slováka z Mladé Boleslavi. Pavel Slovák byl knězem Jednoty od r. 1596 v Lanškrouně, kde zemřel 1604 a byl pochován v Brandýse n. O. Byl to muž vzdělaný a učený. Další dcera Matěje Dubenského Dorota se provdala za kněze Jednoty Václava Kříže v Prostějově. Po jeho smrti se r. 1602 Dorota vdává v kostele na Rabštejně za kněze a seniora (biskupa) Jednoty bratrské a správce Betlémské kaple v Praze Jana Cyrilla, který 1619 spolu s Jiřím Dikastem, knězem podobojí korunoval ve sv. Vítu na Pražském hradě krále Fridricha Falckého. Manželé Cyrillovi měli tři děti: Dceru Annu si vzal 1622 významný kněz Jednoty Jiřík Laurin působící v Přerově a pak ve vyhnanství v několika sborech v Polsku. Syn Pavel Cyrillus byl kantor na gymnáziu v Lešně a později v Elbingu, kde byli v emigraci mimo jiné i šlechtici Matyáš hrabě Thurn, Ladislav Velen ze Žerotína a historik Pavel Skála ze Zhoře. Dcera Jana Cyrilla Dorota se provdala 3.9.1624 v Brandýse n. Orl. za Jana Amose Komenského, kněze a biskupa Jednoty bratrské, s nímž odchází 1628 do emigrace. Po jeho boku 24 let v Lešně i jinde prožívá léta zápasů o existenci Jednoty bratrské i o svobodu českého národa. Jejich dceru Alžbětu (nar. 1628) si vzal Petr Figulus, který významně spolupracoval po celý život s J. A. Komenským, svým tchánem. Z významných potomků Komenského a Doroty Dubenské z Kostelce n. O. je možno jmenovat Daniele Arnošta Figuluse (1660-1741), biskupa Jednoty bratrské a spoluzakladatele pruské akademie věd v Berlíně, dodnes významné vědecké instituce. Potomci tohoto rodu dodnes žijí v USA a v Německu. Autor těchto řádků měl tu čest se setkat osobně s paní J. Jäschke z Bad Boll v Německu a dvakrát s Paní Gertou Figulusovou – Kalikovou z Kalifornie v USA.
Spříznění J. A. Komenského s M. Dubenským, který se zřejmě významně podílel na stavbě bratrského kostela na Rabštejně, byl důvod k tomu, že nyní je tak vzácná památná budova nazvána kostelem J. A. Komenského.
Od r. 1607 byl správcem bratrského sboru v Kostelci kněz Tomáš Ebron, který předtím působil v Mladé Boleslavi a zemřel před r. 1613. Posledním knězem zde byl Martin Votický. Poslední záznam o bratřích je z r. 1623 v městské knize svatebních smluv. Po vydání nového zemského zřízení 1627 nastává protireformace a je povoleno jen vyznání katolické. Do ciziny do emigrace (do Německa, Polska a na Slovensko) odchází na 36000 nejlepších českých rodin.
Toto stručné pojednání o Jednotě bratrské na Rychnovsku a v Kostelci n. O. je sestaveno převážně na základě knihy od prof. dr. F. Hrejsy: Sborové Jednoty bratrské, Praha 1935. 304 stran.Zřejmě mnohé podrobněji by se dalo zjistit v archivních materiálech či v další odborné literatuře.

Miroslav Hejl

Diktatura svobody a lidských práv ...

Dokončení ze str. 2

důležitému – to jistě nebudou. Je toho snad málo, co by nějakým způsobem nesouviselo s Božím Slovem, k čemu by se církve nemohly vyslovit, aniž by se zpronevěřily svému hlavnímu poslání? Je to všechno natolik jen světskou záležitostí, aby se to mohlo odbýt slovy „dávej císaři, co je císařovo"? Asi nejsem sám, kdo cítí, že si císař žádá víc, než mu přísluší, že si bere i to, co patří Bohu, a k tomu by církve mlčet neměly. Já nevím, kdo je ten císař, nemá jména ani tváře, skrývá se za těmi velkými a vznešenými slovy, možná, že není ani z masa a kostí; vím jen, že je to diktátor, rafinovaný diktátor v glazé rukavičkách, kterému ochotně slouží všichni, kteří se těmi velkými a vznešenými slovy nechají balamutit, a ti, kteří si z balamucení druhých udělali výnosnou živnost.
Těm velkým a vznešeným slovům „svoboda" a „lidská práva" se omlouvám, že jsem je v nadpise napadl, ta za nic nemohou. Zůstanou velkými, vznešenými až posvátnými, budou-li naplněna svým pravým obsahem. Zatím tomu tak není.

L. Müller

Inzerce

Farní sbor ČCE v Praze 8 - Libni nabízí členům ČCE možnost krátkodobého ubytování ve sborové klubovně (dvojlůžko + 2 matrace, sprcha, WC). Nutno mít s sebou spacáky. Mimo neděli. Cena 100,- Kč/osobu/noc, děti se slevou.

č. 10

Pozvánky

Kostnická jednota zve:
V sobotu 22. května od 15 hodin bude ve sborovém domě Českobratrské církve evangelické v Lysé n/L naším hostem pan Jiří S. Kupka, spisovatel, autor knih, o kterých jsme nedávno četli v Kostnických jiskrách: O šlechtickém podivínovi Šporkovi, který se významným způsobem zapsal i do dějin národa, zejména pak Lysé a její podoby, který miloval honitbu a lov, marnotratný hazard, ale také umění a krásu, pravdu a knihy, hudbu a čistou duši před Bohem, tu svou i svých poddaných, a o Habsburkovi, kterého miloval český lid, poněvadž mu přinášel a vybojoval první červánky svobody.
Přijďte naslouchat a pohovořit o dějinách, o tom, co bylo a je k blahu a prospěchu národa.
Kostnická jednota - sdružení evangelických křesťanů v Lysé n/L

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu na téma "Jsou zvyky a tradice domorodců deštného pralesa brzdou, či přínosem jejich rozvoje?" Úvodní slovo přednese Jacques Célestin Moliba Bankanza, Ph.D., z Ústavu fyziky atmosféry AV ČR. Beseda bude v úterý 11. května 2010 od 17.30 h v Komunitním centru Armády spásy v Praze 5, Lidická 18a.

(jNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Chrudimský seniorát

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří č. 223, f L.Ondra
Bučina , Ne 10.00
Bučina č.1, f L.Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č.59, f M.Grombiřík
Čáslav, Ne 9.00
J.Karafiáta č.159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 23, f J.Nečas
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č.32, f Jan Machala
Džbánov Ústí nad Orlicí, Ne 10 h
Voděrady-Džbánov č.4, f J.Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f J.Plecháček
Holice v Čechách a,b,c,e 9.00
Hradecká 53, a D.Ženatý
Horní Čermná, N e 8.45
Horní Čermná č.2, f J.Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, f J. Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f M.Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f A.Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická Čtvrť č.65, k M.Středa, a. M. Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří č.654, f D.Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A.Tomíčka 69, f V.Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č..53, j Rut Kučerová, a. J. Kučera, k B.Tefr
Opatovice Ne 9.00
Opatovice č.5 , f J. Potočková, k L. Bárta
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická č.25, f D.Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská č. 86, f H. Schusterová
Semtěš,Ne 10.30
Semtěš č.69 , a. J. Plecháček, k J.Ruml
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f P.Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka 66, f.M.Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova 162, k B. Smetana, a. J. Kučera
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49, f L.Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, k R. Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, k P. Asszonyi
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, k R. Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, k J. Hábl
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, k J. Šrámek
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, k P. Kučera
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, k M. Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, k P. Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Nádražní 526, k D. Smetana
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, k P. Pýter
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, k S. Jindra

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, k L. Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, k V. Zeman

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2010

12. května 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 19. května

Z obsahu

* *Učebnice*
* *Antonín Frinta a Lužičtí Srbové*
* *Z ekumeny*

Poselství k Nanebevstoupení

Vstoupil na nebesa!

Lukáš 24,46-53

Kdosi řekl, že církev, která neslaví Nanebevstoupení Páně, si pod sebou řeže větev, na které sedí. Nikdo z nás se přece osobně nesetkal s pozemským Ježíšem. A náš dnešní vztah k němu je důsledkem onoho „zlomu", který učedníci prožili 40. den po Velikonocích.

Tehdy něco skončilo a něco začalo. Podobně jako v našem životě při svatbě, narození dítěte nebo naopak ztrátě někoho blízkého. Otázkou je, jakým druhem životního předělu událost dnešního svátku pro první učedníky i pro nás je. Radostnou, nebo smutnou? Tím si aktéři dění nejsou jisti. Jsou smutní, že končí jejich pozemské společenství s Ježíšem. Zároveň ale slyší ujištění, že tím to nekončí. Že v jejich životě, dokonce v dějinách celého světa začíná nová etapa a otvírá se nová budoucnost. Slabí a do sebe uzavření učedníci se proměňují v apoštoly, svědky Kristovy.

Už se nemají jen učit, ale vydávat svědectví o Kristu. Už nemají světu jen přihlížet, ale proměňovat ho. Obrazně řečeno: Kristus po Nanebevstoupení už nemá na této zemi jiné ruce, nohy, ústa – než ty naše. Právě proto apoštolům i nám slibuje dar a sílu Ducha svatého.

Ježíš učedníkům zmizel z očí, ale jim zůstala v srdci radost a před očima znamení vztažených – stále a každý den žehnajících – rukou. Kristus je stále s námi - už ne omezený časem a prostorem, ale vždy a všude.

Karel Šimr,
farář
Českobratrské církve evangelické,
Chrást u Plzně

Věnování

Svatopluk Čech

Za tu píseň, jíž mne uspávala,
za ty kyvy prosté kolíbky,
za ten křížek, jímž mne žehnávala,
za ty tiché, vroucí polibky,
za ty dobré oči, plné lásky,
za mateřských ctností řídký zjev,
za líc ubledlou a v ní ty vrásky,
přijmi, maminko,
můj chudý zpěv.

Nezaměstnanost svléká do naha

V posledních letech jsme kolem sebe často slýchali povzdechy nad těmi nemakančky, kteří se celý den jen válí, pokuřují, hrají na proherních automatech, chlastají a berou dávky, které musíme platit my všichni. Jenže přišla krize, začalo se propouštět a ejhle, kdekdo je bez práce. Jeden náš vysoce postavený politik kdysi prohlásil: "O zaměstnání možná přijdu, ale o práci ne! Tu si vždycky najdu, protože kdo chce dělat, ten si práci vždycky najde!" Zaslechl jsem něco, že zatím místo nemá, ale nechme se překvapit. Nicméně nejen jemu, ale mnoha našim politikům bych přál, aby se alespoň jednou zaevidovali na pracáku a prošli si jakýmsi sebezkušenostním výcvikem. Nebylo by to na škodu.

Být bez práce je náročné hlavně psychicky. Často to tak bývá, že s poklesem příjmu se něco doma rozbije, začnou vás bolet zuby, klouby nebo přijde únava z toho nicnedělání. Přátelé vás opouštějí, člověk se izoluje. Ostatně jak praví přísloví: "Majetek zjednává víc a víc přátel, nuzáka se i přítel zřekne." (Př 19,4) Ale toho bychom se rozhodně ne-měli držet. Apoštol radí: "Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytujte pohostinství." (Ř 12,13) A tak se zamýšlím nad tím, zda vlastně ona krize není příležitostí osvědčit se v uplatňování myšlenek evangelia v praktickém životě. Vždyť v dnešní době neznamená "mít nouzi" jen nemít co jíst a co na sebe.

Čerství nezaměstnaní se často za svoji situaci stydí. Raději se hodí marod, potřebují si odpočinout, hledají si něco lepšího. Jenže půlrok uteče jako voda, podpora je tatam a najednou není na splátky. Pak už člověk vezme cokoli, třeba za minimální mzdu, dojíždění, soboty, neděle, dvanáctky. Jenomže u takových super zaměstnavatelů jen stěží někdo překoná tříměsíční zkušební lhůtu. A protože na další dávky je nutné někde vydržet alespoň rok, stres začíná nanovo. Záchranou bývají rekvalifikace, ale jen na chvíli. Budoucnost je plná nejistoty, plány na lepší život se bortí, o plném košíku v Kauflandu si člověk může nechat jen zdát. V Knize přísloví je psáno: "Tvá chudoba přijde jak pobuda" (Př 6,11) Člověk si nemůže být jistý, kdy na něho bída zaklepe. A stát se to může každému.

Úvaha o nezaměstnanosti, která obrazně svléká člověka až do naha, protože mu hodně vezme z toho, na co byl zvyklý, mě vede k připomenutí Božího Slova: "Bůh má moc zahrnout vás všemi dary své milosti, abyste vždycky měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo pro každé dobré dílo..." (2 K 9,7-9) Ano, Hospodin na nás nezapomíná v našem trápení a jistě nás nenechá zahynout. Ba co víc, může nás obdařit i takovou hojností, abychom jako radostní dárci mohli pomáhat druhým v nouzi. Jistě, mnozí by tak chtěli činit, ale prostě materiálně nemohou. Myslím si však, že ti, kteří mají co dát, mohou jásat nad svým dostatkem, zejména při uvědomění si toho, kam až lidi může stáhnout bahno chudoby. Křesťan by měl být vděčný za to, co má a svůj majetek vnímat jako odpovědnost vůči svým bližním.

Ivo Kraus

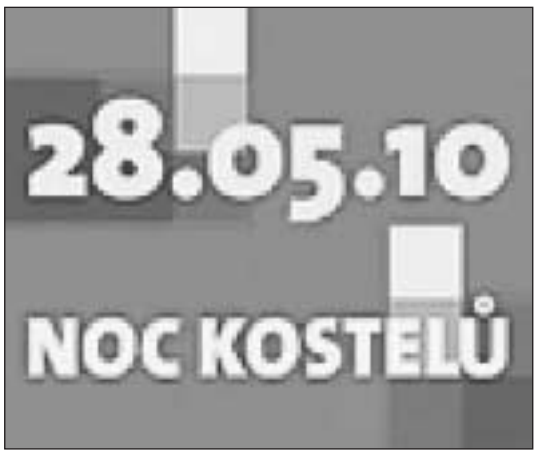
Aktualita

Noc kostelů 2010

Předseda Ekumenické rady církví v ČR Mgr. Joel Ruml udělil záštitu Noci kostelů 2010, která se koná v letošním roce podruhé, a to 28. května. Ekumenická rada církví v ČR se tak zařadila ke stále rostoucí skupině církevních a dalších veřejných subjektů, které tuto akci podporují.

"Noc kostelů je pozváním všech lidí dobré vůle ke společnému setkání a k objevování krásy křesťanských výtvarných a architektonických pokladů, projevem kreativity a důvěry v život u lidí, kteří chrámy stavěli a zdobili, ale i u těch, kteří je dnes obývají a chtějí se podělit o svou víru, o svůj život, a svoje osobní obdarování a dovednosti," **píše se na oficiální webové stránce akce www.nockostelu.cz.**

Tato akce je událostí ekumenickou, je znamením živé spolupráce křesťanských církví. Zapojit se může každý, buď jako organizátor (faráři, kazatelé, pastorační asistenti apod.), nebo jako účastník bohatého a stále se rozšiřujícího programu (Noc kostelů se koná napříč Českou republikou téměř ve všech krajích). Cílem je jednak nezávazné představení křesťanství a křesťanské kultury, kdy rozmanitá nabídka programů vytváří platformu a prostor pro setkání k tomu, jak citlivě a živě přiblížit křesťanství, církev a víru co nejširšímu okruhu lidí, ale také společenský a kulturní přesah s důrazem na to, že nabídka, prostřednictvím níž se křesťanství během Noci kostelů představí, poskytuje možnost celoroční návaznosti. Důraz je kladen na ekumenicitu, rozmanitost a významné rysy jednotlivých křesťanských církví,

všechny akce jsou zdarma, jejich uspořádání vychází z chuti místních společenství zapojit se do společného projektu. Více informací, program a kontakty lze najít buď na stránkách www.nockostelu.cz nebo na stránkách Ekumenické rady církví v ČR www.ekumenickarada.cz.

Mgr. Sandra Zálabová,
vedoucí tajemnice
a tisková mluvčí ERC v ČR

Z církví doma i ve světě

V Olomouci se konalo setkání Komitétu Světového luterského svazu v České republice

Dne 15.4. 2010 se v Olomouci konalo setkání Komitétu Světového luterského svazu v České republice, který tvoří zástupci Českobratrské církve evangelické a Slezské církve evangelické a.v. Jako čestný host byla přítomna také teoložka a diakonka Aleksandra Kowalczyková, členka polského komitétu. Vedl se rozhovor o vzájemné spolupráci, zvláště pak o spolupráci při přípravách oslav 500. výročí reformace Martina Luthera, které budou dovršeny roku 2017.

Součástí zasedání byl také referát Olgy Navrátilové o přípravném setkání na valné shromáždění Světového luterského svazu, které se odehraje v červenci 2010 ve Stuttgartu.

ERC

Kniha Mons.Tomáše Halíka byla vyhlášena v USA knihou měsíce

Na návrh Amerického katolického knižního klubu byla označena za knihu měsíce publikace českého teologa prof. Mons. Tomáše Halíka Patience with God, přeložená s názvem Vzdáleným nablízku, kterou loni vydalo prestižní nakladatelství Doubleday v USA.

Na podzim v témže nakladatelství vyjde Halíkova kniha Noc zpovědníka (Confessor's Night). Další knihy Tomáše Halíka vyjdou letos také v němčině, polštině, ukrajinštině a slovinštině, připravuje se i překlad do čínštiny.

www.tisk.cirkev.cz, Autor: Richard Vocel

Podle saúdskoarabských duchovních je podpora terorismu zločin

Saúdskoarabská Rada islámských učenců, nejvyšší duchovní instance země, uvalila svého druhu ‚klatbu' na financování terorismu. Fatwu, která přímo prohlašuje, že „finanční a morální podpora terorismu je zločin", podepsalo v přítomnosti předsedy Rady, velkého muftího Abdal Azíze bin Šajcha všech dvacet členů Rady islámských učenců. Saúdská Arábie přitom bývá považována za jednu ze zemí, které se na finanční podpoře teroristických skupin údajně podílely nejvíce.

„Západní publikum má tendenci přisuzovat pojmu fatwa daleko větší váhu, než je tomu ve skutečnosti. Fatwa je spíše takové právní dobrozdání k určité otázce. Zdaleka to neznamená, že někdo musí fatwu uposlechnout," říká zahraničně-politický komentátor Českého rozhlasu 6 Jan Fingerland, ale dodává:

„Na druhou stranu v tomto případě je důležité, že fatwu nevydal jeden člověk, ale celé oficiální těleso. Navíc v Saúdské Arábii, což je země, která v islámském světě hraje určitou roli, protože zde leží posvátná města Mekka a Medina. Saúdskoarabský islám je také znám svojí přísností. To by hovořilo pro to, že tato fatwa bude mít určitou váhu."

Podle Fingerlanda bude mít fatwa v šíitském světě odezvu velmi malou. Naopak v sunnitské části muslimských zemí se o fatwě bude minimálně diskutovat.

„Důležité také je to, že tato fatwa určila, co je terorismus a co není. Ne vše, co se na západě za terorismus považuje, je z pohledu této fatwy terorismem, ale například odbojem či osvobozovací kampaní," uvádí zahraničně-politický komentátor Českého rozhlasu 6.

www.rozhlas.cz/nabozenstvi,
Autor: Ondřej Černý, Jan Piroch /zkráceno/

Ekumenická bohoslužba za krajinu

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s OS Nad Drahaňským údolím, OS na ochranu památek v Dolních Chabrech, OS pro Ďáblice a občany Suchdola a Sedlce, Čimic a Dolních Chaber Vás srdečně zvou na Ekumenickou bohoslužbu za krajinu v sobotu 22. května 2010 v 15 hodin na levém břehu Vltavy, na louce na Sedleckých skalách.

Možnosti poutě na bohoslužbu

— odchod v 10 h od kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech, dále pěšky krajinou se zastávkami a výkladem vedoucích klubu Mladých ochránců přírody Sůvy. Kostel bude otevřen již od 9 h.

— nebo sraz ve 13.30 hodin na pravém břehu Vltavy u Sedleckého přívozu a společná pouť na místo bohoslužby.

Při bohoslužbě v 15 h bude kázat Jiří Nečas, ředitel Ekologické sekce ČKA a laický kazatel Českobratrské církve evangelické, účast přislíbili též evangelický farář Petr Hudec, katolický kněz Matúš Kocian, kněz Obce křesťanů Milan M. Horák a další.

Po bohoslužbě (cca v 15.45 h) bude následovat beseda o krajině s prof. Bedřichem Moldanem, senátorem a bývalým ministrem životního prostředí.

Místo konání bohoslužby je nedaleko žlutě značené cesty ze Suchdola do Roztok, nejbližší stanice autobusu MHD 147 Budovec. Na louce nebude možnost zakoupení nápojů, vzhledem k teplému počasí doporučujeme přinést si vlastní vodu. Předpokládaný konec akce je v 17 hodin.

Ekumenická bohoslužba za krajinu se konala poprvé v roce 2008 z podnětu obyvatel z obou břehů Vltavy, kteří usilují o rozumné řešení dopravy na severozápadě Prahy. Byl to tehdy výraz touhy po společné modlitbě, kterou mnozí pocítili při úředních jednáních na stavebním odboru pražského magistrátu. Loňská bohoslužba byla nesena výzvou k odpovědnosti, neboť „Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil". Letos si chceme připomenout, že „Hospodinova je země se vším, co je na ní", v pokoře a současně v jistotě, že nejen naše země, ale i naše životy jsou pevně usazeny nad vodními i jinými proudy.

Více na

www.drahan.chabry.cz

Snaha o všestrannou přestavbu společnosti v Čechách ve 2. pol. 16. století

Pokládám za potřebné předeslat poznámku, že zde nejde o tradiční černobílé líčení určitého dějinného úseku z „konkurenčního" hlediska dvou konfesních skupin. Záměrem je totiž sledování a rozbor jedné z obecných zákonitostí historického vývoje v souvislosti se snahou cílevědomé menšiny autoritativního typu o postupné přebírání a konečné převzetí moci ve společnosti. Tuto zákonitost sleduji na skutečnosti 16. století v Čechách právě pro názornost až učebnicově jasného příkladu.

16. století v Evropě

Dlouhá staletí monolitické středověké Evropy v rozsahu svaté říše římské končila s definitivní platností právě ve století šestnáctém. Již dříve byl ovšem tento vnější ideový a mocenský monopol nahlodáván, zcela výrazně se stoupající razancí od 13. do 15.století (kataři, valdenští, lollardi, husité), skutečné rozdělení valné části kontinentu však přineslo teprve období tzv. světové reformace. Už to nebylo pouze hnutí nezaštítěné žádným mocenským aparátem nebo v případě české reformace omezené na jediný stát, ale zásadní změna struktury Evropy. Luterská reformace postupovala ze svého původního ohniska na sever, ale také na západ a na jih. V poněkud pozměněné formě kalvínská reformace probojovávala svůj zápas ve Francii; na Apeninském i Pyrenejském poloostrově se podařilo dosavadnímu mocenskému středisku v Římě její šíření udusit a zastavit. Nastával rozhodující boj o ovládnutí středoevropského prostoru, kde se právě v této době konstituovala říše habsburské monarchie. Zde bylo střetnutí nejnesnadnější, právě i vzhledem k české reformaci, o století starší.

Na tomto místě je třeba upřesnění a vysvětlení. Luterská a později i kalvínská reformace si vybojovaly zásadu „čí vláda, toho náboženství", která předtím platila po celý středověk s tím rozdílem, že neexistovala žádná možnost volby. Nyní se osobně svobodní lidé (tedy nikoli poddaní) mohli rozhodnout pro jednu ze tří konfesí: římskokatolickou, luterskou nebo kalvínskou. Vrchnost ovšem rozhodovala o svých poddaných, jejich osobní rozhodnutí nebylo respektováno.

Tato skutečnost měla dalekosáhlé důsledky, především také v porovnání s českou reformací. Ta byla totiž výrazně pluralitní a respektovala i mínění poddaného. Zápas o ovládnutí Čech byl proto tím složitější.

16. století v Čechách

Do 16.století vstupovalo České království jako země „dvojího lidu" – „podjednou" a „podobojí", spojeného kompaktáty. Zvláštností situace byl fakt, že utrakvističtí kněží museli být svěceni „řádně ustanovenými", tj. římskými biskupy. Husité tedy byli takto stále spojeni s Římem, neměli svou vlastní církevní organizaci na Římu nezávislou. Tu měla Jednota bratrská, která však byla oficiálně nelegální a neplatila pro ni tedy ani ustanovení Kutnohorského smíru z r.1485 o vzájemném respektu obou částí zmíněného „dvojího lidu".

Dvacátá léta 16. století přinesla několik podstatných podnětů: důsledky Lutherova vystoupení, ale také nástup Habsburků na český trůn. Česká reformace v obou svých složkách se ocitla ve dvojím ohni. S luterány navázala přejné kontakty, nechtěla ovšem pozbýt svých vlastních důrazů a zkušeností. Přála si vydobýt si obdobné postavení jako luteráni, tj. ochranu vlastní konfese, právě to však v Čechách nebylo možné. Zde byl nejvyšším činitelem jako český král habsburský panovník a ten hájil zájmy zcela opačné, tj. likvidaci všeho, čeho už česká reformace do té doby dosáhla. Navíc její pluralitní charakter, v té době v Evropě ojedinělý, nebyli schopni pochopit, tím méně přijmout, ani přátelé z reformace luterské a později i kalvínské.

Tak se vytvořila zvláštní scéna pronikání protireformačního úsilí do Čech, do státu, kde panovnický absolutismus se nemohl projevit otevřeně a hned.

Dr. Eva Melmuková

Pokračování příště

Život na síti

(Z měsíčníku Chrismon 4/2010 a posledního románu Patricka Modiana)

I Kirchentag už je zaregistrován na internetové sociální síti Facebook!

Letošní Kirchentag (tradiční celoněmecký sjezd evangelíků) má podruhé nadkonfesijní, protestantsko-katolický charakter a koná se 12.-16. května v Mnichově. (První tzv. „ekumenický" Kirchentag se konal roku 2003 v Berlíně.) Předsedkyně synodu Evangelické církve v Německu (EKD) Katrin Göring-Eckardtová v článku „Život na síti" v letošním dubnovém čísle celoněmeckého evangelického měsíčníku Chrismon trefně poznamenává, že na adrese http://www.facebook.com/oekt2010 můžeme najít mnoho nadšenců „ne pro Facebook, ale pro Kirchentag". Zároveň varuje, že internetové „sociální sítě činí náš soukromý život stále propustnějším" (což je pouze jedno z rizik a vedlejších dopadů) a že stovky tzv. přátel z Facebooku jsou spíše jen kontakty. To by nás podle autorky mohlo vést k zamyšlení nad významem přátelství: „Opravdová přátelství nelze vypočítat a vygenerovat algoritmem, nejsou ani ‚lidským kapitálem', díky němuž kariérně postupuji."

Dvojznačnost internetu! Tento závěr si pozorný čtenář odnese i z posledního románu Patricka Modiana Obzor, velkého to „hitu" současné Francie. Hrdina po čtyřiceti letech díky internetovému vyhledávači objeví přítelkyni z pařížského mládí – dnes majitelku berlínského knihkupectví. Chystá se ji v obchodě překvapivě navštívit. Zde kniha končí. Literární kritici tleskají: Modiano (nejvýznamnější žijící francouzský spisovatel) konečně napsal román s pozitivním vyústěním. Jenomže to právě vůbec není tak jisté! Obě hlavní postavy románu trpí v mládí setrvalou plachostí až stihomamem (jen občas dočasně přehlušeným „bezstarostností mládí"), a to na základě reálných zážitků. K jejich druhé přirozenosti patří to, že za sebou rutinně „zametají stopy". (Tento setrvalý motiv Modianova díla pramení vposledu až v traumatu z tzv. konečného řešení židovské otázky.) A najednou bác – internetový vyhledávač! Bude Margareta nadšena z opětovného spatření Bosmanse, jemuž se ona sama z vlastního rozhodnutí celá desetiletí neozvala?!

Spisovatel vedený intuicí tak, domnívám se, dospívá k témuž co školená teoložka: internet je, pokud jde o výskyt osobních údajů, dobrým služebníkem, leč zlým pánem.

František Schilla

Odkaz: *Modiano, P.: L'Horizon, Éditions Gallimard 2010*

Zpráva o financích ET – KJ

Koncem loňského roku mohli naši čtenáři číst na stránkách ET-KJ nejednou o tíživé finanční situaci týdeníku, která vyústila na podzimním sjezdu KJ v rozhodnutí o zvýšení jeho ceny. S velkou vděčností našemu Bohu i Vám, předplatitelům a čtenářům, konstatujeme, že situace se po nelehkém období stabilizovala.

Našimi zdroji jsou především příjmy z předplatného a z darů těch, kteří Kostnické jednotě fandí a podporují ji. Pokud všichni naši předplatitelé uhradí své závazky a pokud nám dárci zachovají stejnou věrnost jako loni, očekáváme na konci roku poloviční ztrátu oproti roku 2009 (rok 2009 skončil se ztrátou cca 200.000,-Kč). Tento efekt zvýšení ceny jsme předpokládali a jsme za něj vděčni. Bereme jej však jako jeden z kroků na cestě dál, kterou rozumíme dosažení vyrovnaného výsledku hospodaření. Pro představu předplatitelů můžeme uvést, že např. zvýšení ceny ET o 1,-Kč za číslo pro nás znamená roční příjem necelých 100.000,-Kč.

Při tom všem stále spoléháme na štědré a věrné dary příznivců KJ, které tvoří 20-25 procent našich příjmů a podílí se tak významnou měrou na tom, že ET stále ještě vychází.

V současné době, i proto, že jsme neuspěli se svou žádostí o grant na Ministerstvu kultury, máme finanční prostředky zhruba do konce prázdnin, v červenci očekáváme výraznější příjem z předplatného od našeho distributora, který zajistí vydávání novin na další 2 měsíce. V období pravidelného výročního sjezdu KJ v říjnu t.r budeme tedy podle našich předpokladů znovu nuceni hledat zvýšenou podporu od našich příznivců, abychom vyšli s financemi aspoň do konce roku.

Ještě jednou tedy díky Vám, kteří stojíte v tomto boji po našem boku.

Tomáš Paulus, účetní

Koutek písmáka

Tímto koutkem chceme přispět k povzbuzení české tradice písmáctví, které bylo spojeno s naší reformací, láskou k pokladu našeho písemnictví, k Biblí svaté, jak čteme na úvodní straně kralického překladu. K meditaci, modlitbě, rozjímání, zpěvu i chválení či naslouchání.
Bratři z Taizé novým způsobem oslovili a oslovují velmi mnoho lidí a jistě to bude povzbudivé i pro naše čtenáře.

Připravují bratři z Taizé
Nic tak nepřivádí ke společenství s živým Bohem jako osobní a zvláště společná meditativní modlitba s jejím vrcholem- zpěvem a přetrvává v tichu srdce, když se ocitáme sami. V modlitbě se čerpají síly k boji za lidskou důstojnost za to, aby se země stala místem šťastného života. Kdo jde za Kristem, je blízko Bohu a zároveň druhým lidem.

Žalm
Modlitba žalmů nás začleňuje do velkého společenství věřících. Ježíš znal a recitoval tyto starodávné modlitby svého lidu, křesťané v nich odedávna nacházeli inspiraci. Naše radosti i trápení, naše důvěra v Boha, naše touha a dokonce i naše úzkost nacházejí v žalmech prostředek k vyjádření.

Čtení
Četbou Písma svatého se přibližujeme "k nevyčerpatelnému prameni, jenž žíznícímu poskytuje samého Boha" (Origenes, 3. stol.) "Písmo je dopis Boha svému stvoření, který nám dává odkrýt Boží srdce v Božích slovech" (Řehoř Veliký, 6. stol.).

Zpěv
Modlitba zpěvem je jedním ze základních prostředků k oživení a vyjádření touhy po Bohu. Olivier Clement o tom píše: „ Krátká opakující se píseň má v sobě jemný půvab, niterný postoj, vede k prameni modlitby."

Ticho
Chvíle ticha uprostřed modlitby připomíná, že často můžeme Boží hlas rozeznat, tak jako Eliáš, v tichém a jemném vánku. Již ztišení se před Boží přítomností, naplněné touhou po přijetí Ducha svatého, je modlitbou. Sv. Augustin říká.. my umlkneme a hovoří naše srdce. Ne pro lidské uši, ale k Bohu. Můžeš mít jistotu – Bůh tě slyší.

Přímluvná nebo děkovná modlitba
Prosbami svěřujeme Bohu radosti a naděje, zármutek i úzkosti. Děkovnou modlitbou chceme oslavovat Boha za všechno, čím pro nás je.

Až do Svatodušních svátků slavíme stále Velikonoce. Proto dle bratří z Taizé navrhuji tento program:
Píseň - Nebojte se
Žalm – 22, 26 – 32
Čtení – Zj 3,20; J 20,19 – 22
Píseň – Nebojte se
Ticho
Prosby:
Kriste, svým vzkříšením otevíráš všem lidem brány svého království. Veď nás do Otcovy slávy.
Svým vzkříšením jsi obnovil a upevnil víru svých učedníků a poslal je do světa. Dej, aby i církev podle jejich příkladu vytrvale hlásala radostnou zvěst.
Svým vzkříšením jsi nás usmířil ve svém pokoji. Dej nám všem, abychom žili ve společenství víry a lásky.
Svým vzkříšením uzdravuješ naše lidství a dáváš mu věčný život. Svěřujeme ti naše nemocné.
Otče náš
Modlitba:
Vzkříšený Ježíši, ty do nás vdechuješ Ducha svatého. A my bychom ti chtěli povědět: ty máš slova, jež dávají život naší duši. Ke komu bychom šli než k tobě.

Píseň – Novou píseň zpívejte (Singt dem Herrn)
Žalm – 18,1 – 4. 19 – 20
Čtení – J 20, 24 – 29,;1 J 5,1– 4
Píseň – Novou píseň zpívejte, Nebojte se
Ticho
Prosby:
Vzkříšený Kriste, tvé srdce jásá a tvá duše se veselí. Potěš všechny zarmoucené.
Vzkříšený Pane, ty proměňuješ náš život. Zapal v nás oheň své lásky.
Vzkříšený Pane, v tobě je již zde na zemi začátek našeho vzkříšení. Zapal v nás oheň své lásky.
Vzkříšený Pane, ty nás naplňuješ pokojem srdce. Zapal v nás oheň své lásky.
Vzkříšený Pane, tvůj Duch v nás spaluje smutek. Zapal v nás oheň své lásky.
Vzkříšený Pane, ty nás shromažďuješ ve svém těle – v církvi. Zapal v nás oheň své lásky.
Otče náš
Modlitba:
Vzkříšený Kriste, když v prostotě toužíme přijmout tvou lásku, v hloubi našeho nitra začíná hořet oheň lásky, udržovaný Duchem svatým. Může to být nejdříve docela malý plamínek. Je úžasné, že hoří stále. A když chápeme, že ty nás miluješ, důvěra plynoucí z víry se stane naší písní.

Jan Trnka

Pane, dej vzejít tichu
v mém srdci,
utlum vše,
co ještě zaznívá
všedností
a co není tvé;
ať oněmí vše,
aby bylo slyšet
už jen tvůj hlas,
tak zřetelně,
abych jej pak mohla
z modlitby vzít s sebou
do všedního dne,
a tím i všední den
aby se stal modlitbou;
ale můj hlas
ať pak pronáší
jen tvoje slova.

A. von Speyr

* * *

Lidé říkají, jak to, čím to,
že studánka, než se nadějete,
věčně pramenem vyvěrá,
věčně čistá, věčně teče,
věčně mladá, věčně svěží,
věčně proudící, věčně živá ?

Lidé dobří, říká Bůh,
vždyť na tom nic není,
pražádná záhada;
ona svou čistou vodu
vyvádí z vody špinavé,
a proto jí nikdy nechybí.
A právě proto je nadějí.

Charles Péguy

Recenze

Zdeněk R. Nešpor: Encyklopedie moderních evangelických (a starokatolických) kostelů Čech, Moravy a českého Slezska (Kalich 2009).
V pouhých 36 letech je jeho tempo psaní a zkoumání až neuvěřitelné. Samotná kniha má téměř 600 stran a není zdaleka jediná. Kapitolu Architektura evangelických kostelů napsala Blanka Altová, mapy zpracovala Olga Nešporová, obálku Jana Majcherová, grafická úprava a sazba je od Petra Kadlece, fotografie pořídil v naprosté většině autor díla. Uvedená kniha je něco ojedinělého už i proto, že se zabývá nejen kostely a modlitebnami nynější Českobratrské církve evangelické a Starokatolické, ale také i objekty bývalé Německé evangelické církve a Slezské evangelické církve a.v.. Poslední tři církve získaly přestupovým hnutím, které tam proběhlo o několik desítek let dříve než v česky mluvících oblastech, kdy došlo také ke zvýšení členů. V názvu ono moderních má být od Tolerančního patentu 1781.
Vzhledem k tomu, že evangelické kostely jsou málo zmapovány, zmiňme některé dřívější a současné publikace, i když jsou většinou pozapomenuty. Už v roce 1912 vydal Emil Edgar (vlastním jménem Emilián Kratochvíl) drobnou knížku Protestantismus a architektura a roku 1947 v Kalichu Stavebně umělecké předpoklady reformačních církví. I Bednářův Památník ČCE (1924) a dvě knihy Církev v proměnách času (Kalich 1969 a 2002) patří částečně do uvedené oblasti. Až z roku 2008 je Malý obrazový průvodce dějinami ČCE Evy Fialové. Pro úplnost ještě uvádím soubor fotografií ze stejného roku Toleranční modlitebny v kraji Vysočina (Jan Vondra, Marta Procházková a M. Fajmon) včetně putovní výstavy.
Předpokladem pro pochopení evangelických staveb jsou důležitá některá data. První bylo vydání Tolerančního patentu Josefa II. z 13.11.1781, který povolil dvě církve, a to augsburské (píše se různě) a helvetské konfese, a pravoslavnou včetně stavby modliteben dle tolerančních omezení. 26.5.1791 bylo povoleno kupovat zrušené katolické kostely, a tak když německý toleranční sbor už v tomto roce koupil kostel sv.Michala v Praze, úřady upustily od dodržení tolerančních předpisů. Méně známé je Protestantské provizorium z 30.1.1849. Ve stavební oblasti padala z velké části toleranční ustanovení a byly zrušeny platby ř.k.faráři a při přestupu šestinedělní cvičení. To je výsledek revoluce 1848-1849. Protestantský patent z 8.4.1861 zrovnoprávňuje katolickou a evangelické církve; evangelíci se brzy chtěli vyrovnat katolickým kostelům. Edgar je k těmto stavbám velmi kritický, ale Altová to tak černě nevidí. Ovšem na církevní stavby měla vliv i další data, vznik ČSR a ČCE v roce 1918 (náznaky vlastenectví, zvláště na Plzeňsku)a hlavně únor 1948 odkdy byla stavební činnost církví omezována. Určité uvolnění nastalo kolem roku 1968 a svoboda se připravovala na prahu 89. roku.
Ve Slezsku – na Těšínsku probíhal vývoj poněkud odlišně, protireformace nebyla tak masivní (i na Ašsku) a od r.1709 je zde určitá svoboda; ta poskytla možnost stavět velké kostely milosti(podle nich stavěli luteráni na Slovensku artikulární kostely). V Těšíně se uskutečnila stavba kostela pro 8000 účastníků. Tam chodili tajně v době protireformace hlavně Moravané.
Teď si všimněme některých (snad) zvláštností. Toleranční stavby musely vypadat tak trochu jako stodoly na konci obce, bez oblouků oken a dveří… Nejzachovalejší dřevěná modlitebna je ve Velké (Hrubé) Lhotě na Valašsku a kamenná (i po úpravách) v Javorníku na Horňácku. Vnitřek většiny reformovaných modliteben odpovídal uherským reformovaným kostelům (dle švýcarských), s uspořádáním lavic kolem stolu Páně a kazatelny na delší stěně budovy, s jednou nebo dvěma kruchtami na kratších stěnách. Dost brzy se začalo pošilhávat po katolických kostelech. Nové ohrádky kolem stolu Páně a kazatelna má být posvátný prostor, kam laik nemohl. Pak kazatelnu, stůl Páně a lavice přemísťovali, řešili nový vstup… Vedle staveb modliteben, jako venkovské lidové architektury, se v Praze pokračovalo v kupování odsvěcených kostelů. Reformovaný sbor si koupil v r.1850 kostel Klimenta. Tam instalovali asi první elektrické osvětlení pražských kostelů. Český luterský sbor dostal v roce 1863 darem od císaře Františka Josefa I. původně luterský chrám u Salvátora.Později po roce 1849 a zvláště po 1861 se začalo rozvíjet evangelické stavitelství úplně jinak. Ještě mnohem dříve byl stavěn mohutný pseudorománský kostel ve Vanovicích (1839-1844) s unikátním zvoněním a dostavbou dvou věží (1863-1865).
V 2.polovině 19. století a v části 20. století nové stavby většinou napodobovaly dřívější slohy, např.novogotiku (zvláště německé evangelické kostely třeba v Brně), pseudorománský sloh, novorenesanci a pak pokračovaly pseudobarokním klasicismem, secesí…
Do evangelického stavitelství výrazně zasáhl 1920 - 50 funkcionalismus. K jeho představitelům patřil např. Bohumír Kozák (Polička…), Ondřej Liska, Miloslav Tejc (Brno – Židenice, Břeclav…) Vladimír Karfík z týmu Baťových architektů (kostel ve Zlíně). V Brně v roce 1924 postavila ČCE jako středisko Moravy Blahoslavův dům dle návrhu stavitele Veselského. Funkcionalistickou kulturní památku mají i v Boskovicích z roku 1941 dle návrhu místního stavitele Fabiánka. Kostel v Českém Těšíně z roku 1929 je ve slohu architektonického kubismu (E. David). Raritou je, kolika církvemi byl a je užíván. Nejprve ČCE, pak po zabrání Těšína jako skladiště, po válce (ČCE převzala německý kostel) Církví adventistů s. d. (do jejího zákazu), pak CČSH a nyní Církví bratrskou. Plzeňský Machotka zpracoval s týmem pro SR (1940) projekt levné „typové modlitebny",realizován v Dolní Bělé.
I v období totality se stavělo, přestavovalo a přistavovalo. Důvody povolení byly různé. Nejprve dobíhalo to, co už bylo vyprojektováno, povoleno a rozestavěno, kde docházelo k asanacím, kde byli aktivní faráři a presbyteři a v době, kdy se režim uvolňoval… Připomeňme si v časovém sledu jen některé konkrétní stavby. Dřevěný kostelík v Praze - Braníku (návrh Pavel Bareš, pozdější dostavby David Vávra), posvěcen 9.5.1948. Sborový dům v Kateřinicích (návrh Bohumil Bareš) byl otev-

Dokončení na str. 4

Malá církev s velkými úkoly

Od počátku roku 2010 se odehrálo poměrně dost změn na čele některých protestantských církví v naší zemi, i v čele jejich dalších orgánů. Mezi ně patří i střídání na postu superintendenta Evangelické církve metodistické. Po dvaceti letech služby bratra faráře Mgr. Josefa Červeňáka byl jmenován novým superintendentem bratr farář Mgr. Petr Procházka.

**** Vážený bratře, mohl byste se nám krátce představit a zmínit své předchozí působení?***
Pocházím ze „staré" metodistické rodiny. Můj dědeček a babička uvěřili v dvacátých letech, kdy k nám přišla metodistická misie z Texasu. Od té doby patří naše rodina do církve. Vyrůstal jsem v Horních Počernicích, kde jsem si také prošel besídku, mládež i staršovstvo. Povolání do služby faráře jsem přijal ve svých 21 letech. Studoval jsem EBF v Bratislavě a ETF v Praze.
Posledních deset let jsem byl farářem sboru metodistického sboru Maranatha v Plzni. Zde jsem se setkal nejen se službou ve velkém sboru, ale i se sociální prací, kterou tento sbor vykonává mezi drogově závislými.
Moje manželka je také metodistickou farářkou, seznámili jsme se na studiích. Jsem do ní stále, i po společných 13 letech, zamilován. Máme tři malé úžasné děti.

**** S jakými obavami a s jakými nadějemi jste přijímal toto pověření od církve?***
V naší církvi si svého zástupce superintendenta vybírá biskup. Superintendent má na starosti svěřenou oblast, což je u nás Česká republika. Toto pověření přijímám s bázní a s nadějí, že Bůh si mě použije podle své vůle. Bůh, který zná člověka, jistě nejlépe ví, proč zrovna já se mu hodím do jeho plánu.

**** Metodistická církev u nás vždy patřila k těm nejmenším denominacím. V čem menší počet sborů a pracovníků vaši činnost podvazuje, a v čem je přednost této větší přehlednosti?***
Máte pravdu. Na rozdíl od naší mateřské církve v USA, v Evropě patříme mezi nejmenší církve. To je prostě fakt. Samozřejmě je možné najít výhody i nevýhody. Toho bych se chtěl nyní zdržet. Naše poslání je stejné jako u kterékoli jiné církve. Chceme zůstat Kristu věrní až po smrt a chceme zvěstovat evangelium.

**** Rozdělení Československa znamenalo, že se i tak nepříliš velká Metodistická církev musela organizačně rozdělit. Co vám tato nutnost přinesla v prvních časech a jak to hodnotíte s odstupem času? Existuje i nadále nějaká těsnější spolupráce?***
Evangelická církev metodistická zůstala ve společné Výroční konferenci. To znamená, že o ordinovaných pracovnících v obou zemích, řádu církve a dalších důležitých záležitostech rozhodujeme společně. Změna nastala v tom, že po rozdělení Československa vznikly dva distrikty. Tuto změnu vnímáme pozitivně. Vede k většímu rozvoji církve u nás i na Slovensku.

**** Podle mých dojmů se vaše církev věnuje mnoha charitativním, sociálním a dalším aktivitám – mohl bys některé přiblížit?***
Máte pravdu. Vzhledem k tomu, že metodistická církev u nás patří mezi nejmenší církve, je obdivuhodné množství námi dělané sociální práce. V současné době máme deset Středisek křesťanské pomoci (SKP). Naše služba zahrnuje službu dětem ve formě mateřských center, denní školky pro děti od dvou let, azylové domy, komunitu pro drogově a jinak závislé, dům Re-entry house, chráněné bydlení, pracovní a sociální agenturu, služby Street work. A je toho mnohem více.

**** Dlouhodobě je vaše církev ta, která Kostnické jednotě vychází velice vstříc – jak pronájmem prostor v domě vašeho ústředí, tak i finančním darem na konci roku v posledních letech, kdy býváme opravdu ve svízelné pozici… Z čeho pramení tento mimořádný vztah?***
Před mnoha lety jsme poskytli redakci Kostnických jisker kanceláře. Během let redakce Kj tak nějak „přirostla" k našemu domu v Ječné ulici. Jsme rádi, že můžeme podporovat službu křesťanům u nás. Zároveň si nejsem jist, zda tato naše podpora stačí v době kapitalistické nabídky a poptávky. Kostnické jiskry musí těmto výzvám čelit a zvětšit okruh svých podporovatelů a čtenářů.

Za rozhovor i za ty dobré vztahy za Kostnickou jednotu – Sdružení evangelických křesťanů děkuje

Bohumil Kejř

Recenze

Dokončení ze str. 3

řen 23.11.1952. Od stejného autora jsou také realizovány kostely v Praze-Malešicích (dnes neužívaný) a u skanzenu dřevěný kostel v Rožnově pod Radhoštěm (1951 – 1953). V roce 1960 byl dostavěn sborový dům v Kdyni na Šumavě. V miroslavském sboru se v roce 1967 uskutečnila adaptace domku na modlitebnu v Litobratřicích a nová stavba modlitebny v Moravském Krumlově. Kateřinický sbor postavil v Lázech modlitebnu s pokoji k rekreaci v roce 1968. Nosislavský sbor postavil modlitebnu v Přibicích (1968-71). Rozsáhlá byla stavba v Praze-Kobylisích od Ernesta Gisela (1969-71). V roce 1977 přestavěna k bohoslužebným účelům vila v Praze - Jarově s pozdějšími nároky restituentů, projektant a realizátor stavitel Lukáš ze Vsetína. V Leskovci ke sborovému domu (1950) přistavěli v letech 1980-83 modlitebnu. Novostavba sborového domu na Vsetíně probíhala v letech 1980-83.Na přelomu režimu vybudovali ve Velké nad Veličkou modlitebnu z ubytovny, kde zůstaly jen obvodové stěny, dle projektu Jiřího Nováka.
Po roce 1989 vznikaly další církevní stavby, např.v r. 1993 nový sborový dům v Pelhřimově, nová modlitebna ve Džbánově (1994). V 90. letech bylo vybudováno církevní rekreační středisko v Bystřici pod Hostýnem Sola gracia (architekt Kučera z Brna) v zakoupené vile bývalého majitele firmy Thonet. Vše vzniklo z iniciativy zemřelého faráře Bohuslava Nováka. Nyní v 21.století si postavili evangelíci nové sborové domy a kostely, a to v Letohradě (2003) dle projektu Zdeňka Auera, v Kaplici (2005) a v roce 2006 byla dokončena výstavba sborového domu v Praze – Jižním Městě dle projektu Jiřího Veselého. Jeden z posledních postavených kostelů je v Domažlicích (2007-08) dle návrhu Ladislava Shejbala, je prohlášen za stavbu roku 2008 Plzeňského kraje. Zmíním i výtvarníky, kteří dosud řeší naše interiéry, např. Jiřího Zejfarta a Miroslava Radu.
V textech jsou jen náznaky obsahu Encyklopedie, někde s drobnými doplňky. Musím také konstatovat, že většina našich shromažďovacích prostor je pro dnešek předimenzována, některé kostely a modlitebny neslouží svému účelu, ale jako hasičské zbrojnice, sklady nábytku, fary jako obytné domy. Chceme věřit, že se vše může měnit.To napoví i sčítání 2011.
Součástí publikace je i orientace po Starokatolické církvi, ale ta si zaslouží další článek.

Jiří Novák

Oznámení

Staršovstvo sboru Českobratrské církve evangelické na Kladně oznamuje, že bude zrušena kazatelská stanice sboru v Rakovníku. Poslední bohoslužby budou vysluhovány 23.5.2010.

* * *

Soubor statí Katedry biblistiky HTF UK Praha vyšel pod názvem OTEVŘENÉ DVEŘE v brožované podobě formátu A5 o rozsahu 300 stran a je za cenu 200 Kč dostupný v prodejně Kalicha (Praha 1, Jungmannova 9).

Předsednictvo Kostnické jednoty – sdružení evangelických křesťanů, o.s. a sbor Církve bratrské, Praha 2 vás srdečně zvou na přednášku seniora Jiřího Polmy: Hrabě M.L.Zinzendorf, jeho život, obnova Jednoty bratrské, a stále platné myšlenky o misii.
Přednáška se uskuteční v úterý 25. května 2010 od 18 h v modlitebně Církve bratrské, Římská 43, Praha 2.

Pozvánky

Kostnická jednota zve:
V sobotu 22. května od 15 hodin bude ve sborovém domě Českobratrské církve evangelické v Lysé n/L naším hostem pan Jiří S. Kupka, spisovatel, autor knih, o kterých jsme nedávno četli v Kostnických jiskrách: O šlechtickém podivínovi Šporkovi, který se významným způsobem zapsal i do dějin národa, zejména pak Lysé a její podoby, který miloval honitbu a lov, marnotratný hazard, ale také umění a krásu, pravdu a knihy, hudbu a čistou duši před Bohem, tu svou i svých poddaných, a o Habsburkovi, kterého miloval český lid, poněvadž mu přinášel a vybojoval první červánky svobody.

Přijďte naslouchat a pohovořit o dějinách, o tom, co bylo a je k blahu a prospěchu národa.

Kostnická jednota - sdružení evangelických křesťanů v Lysé n/L

* * *

VERITAS, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, o. s., svolává svou letošní řádnou valnou hromadu na sobotu 15. května 2010 od 10.00 hodin do sálku v zadním traktu sborového domu Českobratrské církve evangelické v Praze na Smíchově, ulice Na Doubkové 2040/8.
Hlavním bodem programu letošní volební valné schůze bude Vymezení základních typů reformace a našeho vztahu k nim.
Podkladem pro besedu na toto téma bude sborník z konference Život v Evropě ve vzájemném respektu, která se konala v loňském roce v Telči a Velké Lhotě u Dačic.
Malé občerstvení zajištěno. K účasti jsou zváni i další zájemci (tedy i nečlenové VERITAS).

K místu konání se lze dostat pohodlně s využitím pražské MHD: Ze stanice metra B Anděl pokračovat východem k zastávce autobusu Na Knížecí. Na lince č. 137 (směr U Waltrovky) je Santoška v pořadí první zastávka.
Z ní je nutno již jít do ulice Na Doubkové pěšky (prakticky to znamená obejít ze dvou kostelů ten níže položený).

Výbor VERITAS

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Praha - Město

Českobratrská církev evangelická
Praha 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer
Praha 1, Nové Město; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová
Praha 1 - Staré Město; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek
Praha 2 – Vinohrady; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková
Praha 3 – Jarov; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková
Praha 3 - Žižkov I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; f O. Pellar
Praha 3 - Žižkov II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal
Praha 4 – Braník; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar
Praha 4 – Modřany; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm
Praha 4 – Nusle; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeříková
Praha 4 – Jižní Město; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek
Praha 5 – Radotín; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová
Praha 5 – Smíchov; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš
Praha 6 - Dejvice – Bubeneč; Ne 9.30 Dr. Z. Wintra 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová
Praha 6 – Střešovice; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný+f Lenka Ridzoňová
Praha 8 – Kobylisy; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt
Praha 8 – Libeň; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur
Praha 9 - Horní Počernice; Ne 9.30 Třebešovská 2101/46; f P. Firbas
Praha 10 – Strašnice; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký
Praha 10 – Uhříněves; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír
Praha 10 – Vršovice; Ne 9.30 Tulská 1/14; f J. Ort

Ochranovský seniorát
Praha-Ochranovský sbor; Ne 9.30 Praha 4, Michelská I/7; f E. Šormová

Církev bratrská
Praha 1 – Staré Město, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot
Praha 2 - Nové Město, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner
Praha 3 – Žižkov, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta
Praha 4 - Jižní Město, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip
Praha 4 – Šeberov, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart
Praha 5- Smíchov, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík
Praha 6 – Dejvice, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko
Praha 9 – Černý Most, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.00 Ve Žlíbku 168, M. Kloubek
Praha 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek
Praha – mezinárodní sbor, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů
Praha 3, Ne 10 .00 Vinohradská 68
Praha 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilov
Praha 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris
Praha 4 – Pankrác, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš
Praha 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická
Praha 2 – Nové Město, Ne 9.30 Ječná 19, P. Hradský
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, R. Novotný
Praha 10 – Strašnice, Ne 10.00 Vilová 26, P. Kuchynka

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
15/2010
19. května 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 26. května

Z obsahu

* *Katolíci a protestanti společně slaví...*
* *Úchylní bachaři*
* *Sedm darů milosti - 1.*

Poselství k Hodu Božímu svatodušnímu

Zakotven v lásce Kristově, s metrem v ruce

Ef 3,14 - 19

Malé dítě prý trpí pocitem ohrožení z neznámého prostoru kolem sebe. Necháme-li jen na něm, aby samo hledalo kudy kam, co může a co nemůže, velmi mu ubližujeme. A naopak, prostor mezi hranicemi, které jsme poznali my a které svým vedením, povzbuzením, ale i zákazy tlumočíme dětem, se stává známým, bezpečným a přátelským. Neohrožuje. Dítě se v něm snadno orientuje, dobře a rychle se rozvíjí. Podobně k nám přistupuje apoštol. V modlitbě, na kolenou, prosí, aby se v nás posílil a upevnil „vnitřní člověk". Je třeba zbavit se paniky a znovu získat rovnováhu. I v situacích, kdy se všechno hroutí, kdy neznáme odpověď na řadu bolestných otázek. Teprve takto posílený, znovu na nohy postavený člověk je totiž schopen, aby Kristus skrze víru přebýval v jeho srdci. Ale pozor! Ve společenství, tedy „spolu se všemi bratřími"! A pak se začnou dít věci! Jako když se upevňují fixační lana u vysokého stožáru anebo napínací šňůry u stanu v bouřlivém větru, tak zapouští kořeny, tak je ukotven ten, koho zasáhl skrze Ducha, ve víře, Kristus. Pak se otevřou oči pro skutečné rozměry Kristovy lásky: Jako s metrem v ruce měříme všemi směry (my známe tři, tady je jich víc) a nestačíme se divit – protože kdo to kdy zažil? Skrz naskrz je v nás plnost Boží! A pak už to zase jde! Pak už to zase zvládáme!

Tomáš Jirků,
farář ČCE
v Jimramově

Motorkářské bohoslužby se konaly ve Strmilově - viz str. 3

Proč církve mlčí

L. Müller ve svém článku Diktatury svobody… (ET-KJ č. 13) vyjadřuje lítost nad tím, že naše dnešní církve nemají chuť vyjadřovat se k úpadku veřejné morálky. Ten úpadek výstižně dokládá na příkladech, jak se ve sdělovacích prostředcích i velká a vznešená slova někdy ohýbají a zneužívají až k pravému opaku jejich významu. Dokonce i svoboda a lidská práva se mohou obrátit proti těm, jimž měla být oporou. A co horšího – vedle těch, kdo tato slova cynicky zneužívají, mnozí další tuto lest ani neprohlédnou a tak pro ně tato velká slova rozbřednou a ztrácejí význam. Autor zaznamenává i stesk jednoho prosluléhо právníka, že by někdo ve společnosti měl kázat morálku, ale sám neví, kdo by se toho měl ujmout. Říká: „Snad církve, ale ty mají malý vliv."

Inu, to je svízel. Morálka sama nemůže fungovat. Potřebuje důvod, základ, z něhož vychází. Jak se ukazuje, veřejné dobro a spravedlnost poskytují v současné civilizaci jen mělký základ, protože vztahy v současné společnosti jsou příliš složité a představy o těchto hodnotách se značně liší. Křesťanská zvěst ovšem poskytuje důkladný základ pro morálku. Tím je milost Boží v Kristu. Je možné zvěstovat morálku bez tohoto základu? A je možno vyžadovat poslušnost Boží od těch, pro něž biblická zvěst nic neznamená?

A přece autorovi rozumím. Vždyť křesťanům nemůže být lhostejný svět, ve kterém žijí, vždyť církev nese spoluodpovědnost za své okolí. Vždyť se za ně svými modlitbami přimlouvá. (Je nezapomenutelné, jak se M. Niemöller v roce 1934 na nacistickém říšském kancléřství odvážil říci Vůdci do očí: Pane kancléři, nikdo z nás nemůže sejmout odpovědnost za německý národ, kterou nám uložil sám Bůh.) Opravdu se má církev hlasitě vyjadřovat k veřejným otázkám i k jejich morálce. Ale chci také povzbudit. Vždyť ona to alespoň trochu činí. Uvedu tři příklady: V roce 2000 vyšel ekumenický dokument Pokoj a dobro. V roce 2001 vyšla tzv. Charta oecumenica – společný dokument evropských evangelíků i katolíků.

Českobratrská církev spolu se všemi německými i rakouskými evangelickými zemskými církvemi vydaly loni společné prohlášení Obchod s lidmi, sexuální vykořisťování žen a zneužívání dětí v česko-německém příhraničí. Avšak žádné z těchto prohlášení nevyvolalo u nás zvláštní ohlas ani mezi křesťany. Všechna brzy zapadla. Je to tím, že křesťané neumí formulovat tak, aby zaujali? Nebo tím, že i křesťanští příjemci těchto zpráv podléhají lovu krátkodobých vzrušujících informací a nemají čas na trpělivé zamyšlení?

Dokončení na str. 2

Aktualita

Nedejme se odradit

Slovo ČCE k parlamentním volbám 2010

Milé sestry, milí bratři,
vážení přátelé,
podobně jako mnozí z vás vyhlížíme s obavami a rozpaky blížící se parlamentní volby. Způsob, jakým většinou politici a strany vystupují, vzájemně se napadají a obviňují, vyvolává nedůvěru a znechucení.

Byla by ovšem vážná chyba, kdybychom se negativními jevy nechali odradit od odpovědnosti, kterou ve společnosti máme. Jako křesťané chceme usilovat o pokoj a svobodu společenství, ve kterém žijeme. K tomuto úsilí patří v demokracii i spoluodpovědnost za volbu politických představitelů.

Chceme mít politiky neúplatné, čestné a obětavé, kterým jde v první řadě o dobro naší společnosti i mezinárodního společenství, kteří nebudou naši zemi zadlužovat, kteří vlastní zájmy odsouvají stranou, mají úctu ke svým politickým protivníkům a umí jim v zájmu obecného dobra dát i za pravdu.

Podle volební kampaně některých politických stran se zdá, že takoví politici nejsou. Jsme však přesvědčeni, že mezi těmi, kdo se ucházejí o veřejné funkce, jsou lidé, kteří svůj úkol vnímají jako službu společnosti, neupřednostňují své osobní zájmy, nepohrdají konkurenty a jde jim o spravedlnost a pokoj ve společnosti. Hledejme je, poznávejme důkladně ty, kdo se ucházejí o náš hlas. Volme ty, kterým se odvážíme důvěřovat.

Daniel Ženatý,
1. náměstek synodního seniora
Lia Valková,
synodní kurátorka
Pavel Kašpar,
2. náměstek synodního seniora
Pavel Stolař,
1. náměstek synodní kurátorky
Eva Zadražilová,
2. náměstkyně synodní kurátorky

Zaostřeno na blízko

Autor nevzal v potaz Dekalog

Videoklip "Přemluv bábu", šířený na internetu a nabádající vnuky, aby své prarodiče přesvědčili, že mají volit pravici, překonává svou vulgaritou veškeré představy. I kdyby byl však režisér Petr Zelenka zvolil ke svému verbování pod pravicový prapor prostředky méně nevybíravé, přesto by z videoklipu vyčnívalo jako šídlo z pytle pohrdání stářím, kterému už to málo myslí, které si nevidí na špičku nosu a nechá se opít levicově populistickým rohlíkem. Následky nemohou být jiné, než že se ještě více rozestoupí už tak dost široká propast mezi generacemi. Je to vývoj velmi nebezpečný, zavánějící už skoro fašismem, byť by mohla mladá generace mít - připusťme - nejeden důvod nesouhlasit s názory zaostalých seniorů (tak se dnes zásadně , nevím proč, označují lidé v důchodovém věku). Videoklip nebyl ostatně jednoznačně odsouzen, jeho sprostota byla dokonce označena za pouhou nešikovnost - inu, mládí!

Tato tendence živit mezigenerační rozkol je v přímém rozporu s pátým (nebo chcete-li čtvrtým) přikázáním. "Cti otce svého i matku svou" - to přece není v Desateru jen tak pro nic za nic, zvláště pokračuje-li to "ať se prodlejí dnové tvoji na zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dá tobě". Úcta k otci a matce je tu postavena na roveň takovým požadavkům, jako je necizoložit, nekrást a nevraždit. Jestliže se nikdo neodváží zlehčovat zabití člověka, pak by neměl ani zlehčovat základní zákon onoho tmelu lidské pospolitosti číslo pět. A není-li ta sklerotická osoba, která mi svou pomalostí, zkostnatělostí a dlouhým vedením leze strašně na nervy, právě mým otcem nebo mou matkou, je dozajista nebo dost pravděpodobně otcem či matkou někoho jiného. Herci M. Issová a Mádl sice hovoří o "bábě" a "dědovi", to však na věci nemění vůbec nic. Budeme tu neúctu trpět a z psychologického hlediska omlouvat? Budeme ji, ať už přímo či nepřímo, propagovat a přikládat pod kotel? Ale v tom případě se nebudeme jednou stačit divit, že "se na zemi, kterou nám Hospodin dal, naši dnové neprodlejí".

Jaroslav Kraus

Z církví doma i ve světě

Chrástečtí evangelíci staví zvonici

Zvonici přímo na střeše fary se rozhodli postavit členové Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Chrástu. Zvon získali darem ze saského Possecku. Uhradit stavební náklady jim pomůže akce "Podepiš se na zvonici!"

Chrást na severním Plzeňsku patří mezi obce bez klasického kostela a tedy i zvonů. To se ale brzy změní. Místní evangelický sbor totiž začal se stavbou zvonice na sborovém domě v Železniční ulici. Zvon přivezl jeho farář jako dar evangelické farnosti z německé obce Posseck. Původně byl ale menší litinový zvon v roce 1925 odlit pro kostel v bavorském městě Zeil am Main. Základ budoucí zvonice zatím stojí na farské zahradě. Přes polovinu z potřebných 70 000 korun se už evangelíkům v Chrástu podařilo vybrat a doufají, že poprvé se vyzvánění k bohoslužbám a jiným příležitostem ozve do prázdnin. Pomoci získat zbylé finanční prostředky má tento týden zahájená akce s názvem "Podepiš se na zvonici!". Lidé, kteří chtějí nevšední projekt podpořit, si mohou "koupit" část měděné střešní krytiny a zespodu na ni napsat své jméno.

Slavnost požehnání zvonu s bohatým kulturním programem proběhne na farské zahradě v Železniční ulici v Chrástu v sobotu 12. června 2010 odpoledne. Poté bude celá konstrukce i se zvonem vyzdvižena a upevněna na střechu fary.

Karel Šimr, farář sboru (http://chrast.evangnet.cz)

V Plzni zněla na Velký pátek Bible

Letos podruhé se Plzeňané připojili k Celonárodnímu čtení Bible. Na Velký pátek zněly v Plzni U Branky po celých 24 hodin biblické texty z nejnovějšího biblického překladu, tzv. Jeruzalémské Bible. Desítky lidí se opět zapojily po desetiminutových úsecích do četby spisů Nového zákona. Například plzeňský biskup František Radkovský své jméno připsal na sobotní 11. hodinu. Západočeská metropole se tak připojila k sedmi desítkám měst, kde letos podruhé proběhla akce s názvem Celonárodní čtení Bible.

Pořadatelé z plzeňských křesťanských církví pro tento rok zvolili nejnovější český překlad Knihy knih, tzv. Jeruzalémskou Bibli. Na jejím převodu do češtiny se významnou měrou podílel i nový primas české katolické církve Dominik Duka. „Veřejné čtení Bible jsme loni zkusili poprvé. Přestože se čte i celou noc, rozpis zájemců byl už před začátkem zaplněn do posledního místa a účastníci sami přišli s návrhem netradiční akci zopakovat. Naslouchání známým i méně známým biblickým pasážím nám může pomoci přiblížit se poselství Velikonoc, nejvýznamnějších křesťanských svátků," říká Karel Řežábek za plzeňské křesťanské církve.

Záštitu nad druhým Celonárodním čtením Bible převzal premiér ČR Jan Fischer. První ročník této akce proběhl v návaznosti na vydání nového českého překladu Bible (Bible 21) o Velikonocích 2009. Letošního ročníku této iniciativy se podle posledních zpráv zúčastnily církve, občanská sdružení, knihovny a městské úřady ve více než 70 městech.

Karel Šimr

Učebnice

Píšu o něčem, co neznám: O školské příručce k sexuální výchově dětí, která se dostává v tento čas do škol. Protestuje proti ní katolická církev a jmenovitě Česká biskupská konference, jisté rozpaky mají zřejmě i některé další kruhy: *"Při aplikaci postupů způsobem uvedeným v příručce lze očekávat, že bude zraňována důstojnost dětí i samotných pedagogů,"* znějí některé hlasy.

Z přečtených kritik se domnívám, že v sázce je nepominutelná intimita i jedinečnost sexuálních vztahů mezi lidmi tak, jak je tradičně chápe křesťanská etika, a že přezíravá "banalizace" a "individualizace" sexu, stejně jako bezproblémové soustřeďování se na fyziologické anebo dokonce jen na jevové a technické stránky věci je dětem i společnosti na škodu.

Opakuji ovšem, že píši o něčem, co neznám: Evangelické církve by ale znát měly... a měly by nám pomoci v orientaci... a měly by přidat svůj hlas v tomto rozhodování o závažných věcech celospolečenských, které jsou pro celou společnost dlouhodobě významné.

Ilja Herold
iherold@upcmail.cz

Proč církve mlčí

Dokončení ze str. 1

Je třeba vzít do úvahy ten dnešní složitý svět. Ono je totiž těžké v dnešní mediální vřavě vzbudit pozornost. A tak nejen slovo církve, ale i řada dalších skvělých hodnot snadno zapadá do zapomenutí. Každý překřikuje každého a my se učíme odlišovat podstatné od nepodstatného. A znám i praktický důvod malého vyjadřování církve: oficiální stanovisko církve je příliš těžkopádně dosažitelné: než se sejde synod, než se rozvine diskuse atd., kauza pozbude aktualitu. Navíc: ani uvnitř církve nemáme právo na zcela čisté svědomí. Avšak nezoufejme. Domnívám se, že když ne církev jako celek, tak alespoň vyznávající jedinci by mohli pohotově reagovat na křivdy – také i když se křivdí významu slov. Ať to činí třeba jen na regionální úrovni, tam to bude účinnější. Ať to činí bez zjednodušení, hněvu a urážek, a tak mohou vydatně napomáhat obecnému ovzduší pravdy a spravedlnosti. A ještě jedno povzbuzení: *Taková je přece Boží vůle, abyste dobrým jednáním umlčovali nevědomost nerozumných lidí. Jste svobodní, ale ne jako ti, jimž svoboda slouží za plášť nespravedlnosti, nýbrž jako služebníci Boží. Ke všem lidem mějte úctu, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále ctěte.* (1 Pt 2,15-17)

Blahoslav Hájek

Snaha o všestrannou přestavbu společnosti v Čechách ve 2. pol. 16. století 2

Pokračování z minulého čísla

Země dospěla k stavovské vládě v určitém „protodemokratickém" zaměření, což bylo třeba nejprve zlomit; podařilo se to v polovině století po šmalkaldské válce, kdy byla potrestána účast Čech na boji německých luteránů. Teprve za těchto okolností se mohla naplno projevit cílevědomá činnost, opřená brzy i o linii raženou tridentským koncilem, jejímž konečným cílem bylo ovládnutí Čech v centru Evropy.

Průnik do řídicích orgánů země a jejich ovládnutí

V době nástupu Habsburků na český trůn byla situace pro vládu s absolutistickými nároky zcela nevhodná. Po správní stránce byly významné stavovské sněmy se zastoupením šlechty vyšší („páni"), šlechty nižší („rytíři") a měst (kromě poddanských). „Duchovní stav" tam už dlouhá desetiletí na rozdíl od jiných zemí zastoupen nebyl. Moc tohoto sněmu byla v podstatě zlomena až po porážce stavů r. 1547.

Zbývala však nevyřešená otázka církevní správy. Arcibiskupský stolec v Praze byl od smrti Jana Rokycany (který stejně už nebyl potvrzen papežem) neobsazen a duchovenstvo spravovaly dvě konsistoře: horní (podjednou) a dolní (podobojí). Právě o tuto dolní konsistoř šlo nyní především. Otázka zněla: podaří se postupně spojit obě konsistoře tak, aby je dělila (dočasně!) opravdu jen kompaktáta, tj. bohoslužebné užívání kalicha, a jinak byly pevně začleněny do struktury římské církve, nebo se dolní konsistoř zradikalizuje a stejně jako němečtí luteráni vytvoří na Římu nezávislý církevní útvar? Vznikající habsburské soustátí bylo bytostně spjato s prvním řešením. Snahou Ferdinanda I. bylo dosáhnout oficiálního povolení kalicha a tím zabránitt vzniku samostatné církve české reformace, v níž by se spojila dosud nelegální Jednota bratrská s utrakvisty. Ovládnutí dolní konsistoře bylo proto úkolem číslo jedna.

Ferdinand I. si to zřetelně uvědomil už r. 1543, kdy zemský sněm (tehdy ještě významný) žádal volbu samostatného biskupa a spolupráci s Jednotou bratrskou. Král to odmítl a při jednání se zástupci dolní konsistoře vyslechl od dr. Václava Mitmánka jasné slovo, že jako křesťanský panovník nemá zasahovat do náboženských záležitostí. Mitmánek skončil samozřejmě ve vyhnanství a Ferdinand I. začal s cílenou „přestavbou". Představitele dolní konsistoře, jejího administrátora Jana Mystopola, který byl spolu s Mitmánkem u něho při slyšení, nejen potrestal, ale nakonec i totálně obrátil. Došlo to tak daleko, že měl být ustanoven společný biskup pro horní i dolní konsistoř (byl to vychovatel královských dětí Jan Horák), který měl světit kněží obou stran. V důsledku odboje českých stavů r. 1547 k tomu nedošlo, po jejich porážce chtěl však Ferdinand I. pokračovat ve svých plánech tím intenzivněji. Dolní konsistoř byla sice poslušná, ale zmíněná snaha narazila na odpor jak stavů, tak utrakvistických kněží. Na sjezdu utrakvistů v r. 1549 zaznělo, že je lépe se spravovat Biblí než nálezky lidskými, čímž byla míněna kompaktáta. O rok později ostatně i na moravském sněmu v Brně pronesl zemský hejtman Václav z Ludenic za souhlasu přítomných památná slova: „Dříve Morava v ohni a popeli zahyne, než aby trpěla nějakého u víře nucení."

Za této situace Ferdinand I. naoko ustoupil, dále narušoval utrakvistický tábor působením již získaného administrátora Jana Mystopola a čekal na svou příležitost. Té se dočkal r. 1554, kdy poprvé získal souhlas stavů s tím, že dříve vždy volené defensory (obránce zájmů utrakvistů z řad stavů) ustanovil sám král v dorozumění se zemskými úředníky a soudci. Nato začal usilovat o to, aby si zajistil vliv i na jmenování administrátora a ostatních členů dolní konsistoře. Postupoval pozvolna a ostražitě, k rozhodnému kroku došlo r. 1562. Využil stížnosti představitele tzv. staroutrakvistů, tj. utrakvistů, které dělil od římských katolíků opravdu jen kalich, M. Havla Gelasta Vodňanského. Ten se ve svém pamětním spisu bránil proti útisku ze strany těch, kteří usilovali o samostatnost.

Ferdinand I. dal předvolat dvacet kněží – „novotářů" před komorní soud. Ti tam přinesli své vlastní vyznání víry a žádali krále, aby je schválil. Ferdinand I. nijak nezasáhl, nikoho nepotrestal, ale konfesi samozřejmě neschválil a doporučil všem přidržet se kompaktát. Zatím už připravoval v témž roce další tah. Neschválil totiž oznámenou volbu členů konsistoře a jmenoval její členy sám. Na protesty stavů odpověděl právnicky nenapadnutelně. Žádal od nich důkaz, že mají privilegium volit členy konsistoře. Vzhledem k tomu, že šlo o zvykové, nikoli psané právo, vyšly všechny protesty naprázdno.

V roce 1562 došlo však ještě k další významné události, která se také dlouhodobě připravovala. Zlatou bulou Ferdinanda I. 26. 9. 1562 bylo totiž po necelém století sedisvakance obsazeno pražské arcibiskupství; k tomuto účelu byl získán i dům na Hradčanech, symbolicky vedle Pražského hradu. První arcibiskup Antonín Prus z Mohelnice (byl ustanoven už v září 1561) byl velmistrem řádu křižovníků a jako takový, stejně jako jeho nástupce Martin Medek, mohl vhodně v této dvojí funkci napomoci k ekonomickému zabezpečení pražského arcibiskupství. Antonín Prus byl ihned pověřen naléhavým politickým úkolem. Odjel do Tridentu na koncil, kde měl dosáhnout povolení kalicha, aby Ferdinand I. mohl sjednotit utrakvisty s římskými katolíky na základě kompaktát a zabránit tak vzniku samostatné církevní organizace. Koncil řešení otázky přenechal papeži a ani tam nebylo jednání snadné. Nakonec bylo úsilí korunováno úspěchem, 16. dubna 1564 papež Pius IV. kalich v Čechách i v některých sousedních zemích povolil. Toto rozhodnutí bylo slavnostně vyhlášeno 23. července 1564 ve Svatovítské katedrále; dva dny předtím, než Ferdinand I. zemřel.

Očekávaný úspěch se ovšem nedostavil a ani dostavit nemohl. Kompaktáta nejen nestačila, ale byla nyní naopak překážkou nezávislosti na Římu. Bylo vysvěceno jen nemnoho utrakvistických kněží, a to na nátlak nového panovníka Maxmiliána. Utrakvisté však nebyli ochotni přistoupit na podmínky, které podávání kalicha omezovaly, a tak svěcení utrakvistických kandidátů bylo zcela přerušeno. Situace se ještě vyhrotila v r. 1573, když arcibiskup žádal, aby kandidáti složili Tridentské vyznání víry.

Mezitím se utrakvisté vzdali kompaktát i oficiálně r. 1567. Dolní konsistoř byla od r. 1571 už zcela v rukou krále, bez účasti stavů. Administrátor Jindřich Dvorský ještě před svým dosazením do úřadu udržoval styky s arcibiskupem a jezuity a na jaře 1572 tajně odpřísáhl bludy a smířil se s Římem. Tato situace vedla k sepsání České konfese, spojující Augsburské vyznání z r. 1530 s Bratrskou konfesí z r. 1535 a s domácí tradicí husitskou. R. 1575 na sněmu v Praze, kde Maxmilián žádal stavy o finance na válku s Turky a o přijetí syna Rudolfa za krále, využili stavové této příležitosti k žádosti o schválení České konfese.

Dr. Eva Melmuková

Pokračování příště

Antonín Frinta a Lužičtí Srbové

Bratr prof. Antonín Frinta (1884-1979) se stal stoupencem myšlenek TGM a studií na pražské univerzitě. Přijal jeho program drobné práce i pro svoji lužickosrbskou činnost. Rozvedl ji jako horlivý evangelík, konvertita, v duchu evangelické teologie.

Jeho první návštěva Lužice Horní, Dolní proběhla v roce 1911. Vedle jazykovědných studií zároveň navázal četná přátelství s lužickosrbskými evangelickými duchovními. Taktéž se spřátelil s evangelickými i světskými představiteli a odborníky Lužických Srbů. Od dvacátých let 20. století se jeho velkou duchovní láskou staly Kostnické jiskry, do kterých přispíval takřka 55 let prakticky nepřetržitě. Zavedl zde několik lužickosrbských rubrik v duchu Páně dokonce lužickosrbský jazykovědný koutek.

Po 2. světové válce jako univerzitní profesor lužickosrbského jazyka a literatury v Praze pečoval o evangelické lužickosrbské studenty. V duchu Masarykovy evangelické koncepce českých dějin vypracoval literární dějiny Lužických Srbů. Tato práce z hlediska vědy i písemnictví Lužických Srbů je po 55 letech dosud nepřekovaná. Důraz položil na počátek velmi cenné dolnolužické duchovní evangelické literatury, která znamenala v 16. století vznik lužickosrbské literatury obecně.

Byl z nejvýznamnějších bratrů Českobratrské církve evangelické. V jeho vile na Vinohradech se stále scházeli evangeličtí bratři a sestry i s nejdůležitějšími duchovními. Jeho památka se zachovává pietou evangelických křesťanů s hlubokou úctou dodnes.

Josef Lebeda

Tycho Brahe a jeho působiště v Praze

Blížící se 410.výročí úmrtí prosluléh o dánského astronoma Tycha Braha, který byl luterského vyznání, upoutalo pozornost nejen odborné, ale i širší veřejnosti k Praze. Zde totiž Brahe na sklonku života působil a 24.října 1601 zemřel. Nedávno naším tiskem proběhla zpráva, že dánská vláda požádala o otevření astronomovy hrobky a o umožnění prozkoumání tělesných pozůstatků dánskými vědci. Hrobka se nachází v Týnském kostele na Staroměstském náměstí v Praze. Ten byl v době Brahova pohřbu hlavním chrámem utrakvistické církve.

Tycho Brahe, tehdy již slavný astronom, proslulý svými objevy např. při sledování komet, přišel na dvůr císaře Rudolfa II.v roce 1599. Pozval ho sem rovněž významný astronom, přírodovědec a lékař Tadeáš Hájek z Hájku (1525-1600), působící na pražské utrakvistické univerzitě. Jako osobní lékař císařů Maxmiliána II. a Rudolfa II. měl u dvora velký vliv, takže nebylo divu, že jeho návrh na pozvání T.Braha byl uskutečněn. Současně zprostředkoval podle Brahova přání pozvání i pro dalšího významného astronoma Jana Keplera (1571-1630), rovněž luterána. Oba učení hvězdáři vytvořili pak v Praze astronomické centrum světového významu.

Dlouho však zůstávalo neznámo, kde v Praze Tycho Brahe se svou rodinou žil a kde konal astronomická pozorování se svým spolupracovníkem Janem Keplerem. Podnětem k objasnění záhady se stalo tříšté výročí Brahovy smrti v roce 1901. Tehdy amatérský historik Václav Brož, pozdější náměstek pražského primátora, na základě studia písemných pramenů z archivu Strahovského kláštera učinil závažné odhalení. Doložil totiž, že Tycho Brahe žil a pracoval v letohrádku říšského místokancléře Jakuba Kurze ze Senftenavy na pražských Hradčanech. Renesanční letohrádek byl dokončen asi roku 1590 a Kurz (Curtius) ho Brahovi nabídl k pobytu. Tycho Brahe, který přišel do Prahy roku 1599, v letohrádku žil od 25.února 1601 až do své smrti.Zde měl také zřízenu observatoř, v níž s Keplerem pracoval.

Zbývalo však určit, kde přesně se Kurzův letohrádek nacházel. Václav Brož si již roku 1900 při boření části barokního opevnění Hradčan povšiml zbytků zdiva budov pod násypem hradební zdi. Konfrontací písemných a plánových dokumentů s odhalenými stavebními pozůstatky V.Brož přesvědčivě prokázal, že se jedná o Kurzův dům. Ten zanikl při stavbě zmíněného opevnění kolem roku 1650, kdy byl zasypán a tak v podstatě zachován. V. Brož nalezený objekt částečně zdokumentoval. Sondy však byly opět zasypány.

K novému odkrytí zbytků Kurzova letohrádku došlo v roce 1931, při stavbě nové školní budovy (dnes Gymnázium Jana Keplera). Iniciátorem výzkumu byl památkář Rudolf Hlubinka. Na rozdíl od počátku 20.století byl tentokrát odkryt objekt celý a podrobně fotograficky zdokumentován a zaměřen. Počítalo se s tím, že památka bude zakryta betonovým stropem a tak zachována pro budoucnost. K tomu však pro nedostatek financí nikdy nedošlo, takže zbytky zdiva krylo jen provizorní dřevěné přístřeší, a to až do roku 1960, tedy 29 let!! Střechy se časem propadly a zdi tak byly vydány napospas povětrnostním vlivům. Pokus ing. Adolfa Janouška z roku 1960 o alespoň částečnou záchranu zbytků letohrádku nevyšel. Zdivo bylo zasypáno obyčejnou zeminou, nikoliv sypkým propustným materiálem, jak bylo navrženo. Ani k vyznačení půdorysu objektu v trávníku zahrady školy nedošlo. Dnešní situace je taková, že uprostřed zahrady byl před několika roky postaven pavilon školní jídelny. Byť jde o lehkou, přízemní budovu, znamená to další zásah do terénu a zhoršení stavu zbytků památky, jejíž stále skrovnější zbytky zůstávají uchovány pod úrovní terénu. Jen velmi poučený návštěvník může (při dobré vůli) v terénu školní zahrady zaznamenat převelice skrovné kontury částí vnějšího půdorysu letohrádku. Zmíněné výročí smrti Tycha Braha by snad mohlo vést k oživení zájmu o pozůstatky jeho úmrtního domu.

Památku Tycha Braha a Jana Keplera připomíná pamětní deska u vchodu do školy a sousoší obou astronomů od Josefa Vajceho.

Michal Flegl

Motorkářské bohoslužby

Již celkově potřetí zahajovali motorkáři převážně z Jindřichohradecká motorkářskou sezonu zvláštními bohoslužbami a slavnostní vyjížďkou.

A také potřetí se tato asi celorepublikově zcela mimořádná akce konala ve strmilovském kostelíku Českobratrské církve evangelické (a částečně na okolních silnicích a parkovištích). První květnovou neděli po poledni byly tyto prostory obloženy nablýskanými motocykly, převážně vyšších kubatur, a evangelický kostel přeplněný lidmi nejčastěji v černých kožených kombinézách a s helmami přes ruku.

Se zaujetím naslouchali velice civilnímu kázání faráře Jaroslava Pechara, který hovořil o cestách a domově, ke kterému teprve směřujeme… Bohoslužby byly doplněny vším obvyklým a náležitým – modlitbou i spo-

lečnou písní s kytarou. I když tato příležitost měla své zcela jasné „cílové" účastníky a k nim byla přednostně zaměřena, bylo velice sympatické, že se jí účastnili také nejen „nemotorkářští" členové místního sboru, ale současně celá řada obyvatel Strmilova, kteří si nenechali tuto událost – kterou nebylo možné při burácení motorů přeslechnout – ujít, a bez nějakých zábran se nejen dívali, ale někteří z nich i účastnili tohoto netypického, ale naprosto otevřeného a vlídného shromáždění.

Po jeho ukončení v kostele se jezdci shromáždili u svých strojů, které v řadě lemovaly několik set metrů okraje vozovky. Pro představu - těch strojů bylo téměř 90, a tak to byla opravdu jedinečná přehlídka krásných mašin různých značek. A bylo patrné, jak většina majitelů si jich hledí s nebývalou pečlivostí. Před nastartováním jezdci, připravení u svých motocyklů, ještě vyslechli požehnání – a pak zazněl orchestr desítek vyladěných motorů. Než se v tom množství stroje postupně seřadily a připravily ke startu k slavnostní okružní jízdě Strmilovem, bylo trochu zmatku – ale pak již spořádaně celý peloton vyrazil na svou společnou vyjížďku, kterou motorkáři z blízka i dáli takto zahájili svou letošní sezonu.

Přejeme jim, aby také do cíle všech svých cest, nejen v sedle motocyklů, dojeli šťastně.

Text a fota Bohumil Kejř

Výlet se vzpomínkou a uctěním památky

Karlštejnské linky jsou projekt, který má sloužit rozvoji místní turistiky a stojí za ním občanské sdružení MAS Karlštejnsko. Toto občanské sdružení si 28. října 2009 při Modlitbě za domov vylosovalo Českobratrskou evangelickou církev pro rozvíjení určitého modelu spolupráce.

Tady je zpráva o prvním „dítku" vzešlém z tohoto spojení:

V sobotu 24.dubna byl krásný slunečný den a ti, kteří se vypravili historickým vláčkem na výlet po Karlštejnsku, nelitovali. Vláček nás ráno odvezl z pražského Smíchova a cestou se přidávali další souputníci. Měli jsme přestávku ve Zdicích a navštívili muzeum železniční a silniční techniky. Další přestávka byla v Berouně, kde jsme poobědvali. Motorového vláčku se čtyřmi historickými vagony mohl využít každý. Někteří zamířili do oblasti zvané Amerika jako turisté, jiní jako sportovní fanoušci (na závod motorek v lomu Čížovec).

Cílem naší cesty byla Ekumenická pieta k uctění památky politických vězňů totalitních režimů. Ekumenickou pietu v Mořině, u lomu "Trestanecký", pořádala Asociace soukromých zemědělců společně s Českobratrskou církví evangelickou, Konfederací politických vězňů, obcí Mořina a MAS Karlštejnsko, o.s.

Vyslechli jsme kázání radotínské farářky Lýdie Mamulové na slova z Mt 16,24-27 … Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej…

„Nenávidět svůj život neznamená nemilovat sám sebe a všechny Boží tvory a dary. Vzdát se života znamená ho získat, podobně jako rodiče, kteří milují své děti, a právě proto se jich musí vzdát a nechat jim svobodu, musí je nechat jít, i když o ně mají veliký strach…

Život těch, kteří tady žili a umírali, byl nesnesitelný, bolavý a zoufalý, ale byl to jejich život, kterým dosvědčili svou víru a předali jasnou zprávu, že zlo nemá nad člověkem poslední slovo." V modlitbách farářů několika církví pak zazněla slova díků za možnost a osvobodivou sílu odpuštění, přímluvy za bolavá místa dnešního světa i prosby za „dlouhou" paměť, která může být hrází proti opakování křivd a násilí trestaneckých lágrů.

Písně z Taizé celou pietu důstojně rámovaly, zněly zde asi poprvé v historii. Zdejší malebné skály znají spíš písničky trampské.

Zpátky jsme se vraceli pěšky vyhlídkovou cestou, při níž se nám ukazoval mohutný hrad Karlštejn z několika úhlů. Moc mu to v září odpoledního slunce a obklopenému nově se zelenajícími stromy slušelo Pěšky jsme dorazili do stanice Karlštejn, kde jsme nastoupili do starého známého vracejícího se vláčku. Ten nás dovezl zpátky na Smíchov. Zdařilý výlet.

(AŠ)

Za Janem Balabánem

ČCE a literátská obec se s ním rozloučila 30. 4. v ostravském chrámu; v neděli 2. 5. na hřbitově ve Sněžném je „připojen k lidu svému".

Když se v druhé polovině šedesátých let Balabánovi přistěhovali do Ostravy, vnímaly už jejich dvě děti nové prostředí ostře a dychtivě. Ve srovnání s předchozím Šumperskem tolik nových věcí! – Uprostřed města se tyčící těžní věže s koly otáčejícími se tam i zpět, jak se zvedaly nebo sestupovaly šachetní klece. Tu a tam za bílého dne přebíhající muži s plastovými přilbami na hlavách a s nezvykle bohatým nánosem černé obočenky na svých brvách. Do noci svítící struska vyklápěná na rostoucích haldách a dusivé spaliny v ovzduší ve dne i v noci. V tramvajích (po ostravsku lokajkách) davy lidí ženoucích se do práce (píchačky nikdo neošidí), nebo po směně zvadle se vracejících do starých dělnických kolonií nebo do unifikovaných bývaků v sídlištích. Ze Slovenska a kdoví odkud ještě do ocelového srdce republiky se stahující Romové, obsazující obytné prostory poslední kategorie. – To všechno překrývané hlučnou budovatelskou liturgií těch časů. – Ale bylo tu i leccos jiného: Prostředí krajské nemocnice s pavilony rozhozenými ve velké zahradě, které si žilo specifickými problémy lékařů i léčených. A byla tu škola se zastřenými i otevřenými útoky na duši vychovávaných človíčků a už tehdy patrným kolbištěm silnějších jedinců, kteří si dovolovali na bezbranné. A docela na okraji třistatisícové komunity křesťanský sborek, jemuž dovoleno rozvíjet svoji činnost v neprosperující hospůdce a který se pokoušel podle Písem odpovídat na otázky pokročilého 20. století. Zhruba to je podhoubí, z něhož vyrůstal, čerpal a tvořil spisovatel a překladatel Jan Balabán. A k tomu přidejte domácí prostředí, v lecčems ne zcela běžné. V rodině doktora Daniele Balabána se hodně zkracovalo doporučované čekatelství na dospělost; problémy těch velkých se nezamlčovaly, spíše vysvětlovaly a komentovaly. Chlapci byli do zralosti a dospělosti vtahováni. – Nevzpomínám si, že by J. B. byť jen na chvíli uvažoval o kariérním úniku z tohoto prostředí třeba do Prahy nebo ještě někam dál; s jakousi samozřejmostí přijal někdejší umístěnku svého otce, který v tomto koutu republiky sloužil na zubním, interním a posléze na dialyzačním oddělení, jako své dědictví a posléze jako vlastní poslání a úděl. (Vždyť tady žijí lidé! Chodí snad Boží věrnost jinými cestami?) Sem se také po studiu filosofie v Olomouci vrátil, aby si tady technickým překladatelstvím vydělával na chléb a založil vlastní rodinu. – A pilně si všeho všímal. Ještě jako chlapec si v křesťanském shromáždění vytříbil smysl pro to, co je existenciálně podstatné a nosné a co je jen gesto a vycpávková vata. Teď své poznatky vtěloval do povídkových medailonků, sice drsňáckou ostravskou mluvou, ale přísně koncentrovanou k vyjádření nezbytného, a zdobenou odkudsi z hlubin dobývanými básnickými metaforami. – Ne, ne, ta modlivá stařenka Rosenzweigová, jejíž projevy starší souvěrci přijímali s neskrývanou nevolí a mládež s chichotem, to je bezpečný můstek do Božího světa! – Ale Boží svět, to je přece také ponurá ostravská ulice a na ní se pohybují stíny bez radosti, kterým tvrdá „robota", vlastní přešlapy, fauly života zleva zprava i typická náhradní potěšení odsály zdraví, síly i jakoukoli vyhlídku na změnu! Jak by mohl myslivý komentátor lidského hemžení tyto bytosti odepsat a nemít pro ně zastání? Ti chacharští muklíci jsou bytosti s nezaměnitelným jménem a s nadějí totální proměny! Což neučinil soudce světa měřidlem lidství právě takové? „Cokoli jste činili (nečinili) jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili (neučinili)" – (Mt 25) – Tematika „Možná, že odcházíme", která dala název jedné z povídkových sbírek, je dobře odvoditelná z biblických pojmů správcovství a poutnictví. „Vždyť zde nemáme trvalý domov, ale vyhlížíme město, které přijde" (Žd 13,14). Už milý Bogomil v Černém beranu odloží usedlické české občanství a bez jakýchkoli záruk se pustí do dálav. Ale u J. B. jako by šlo o něco ještě podstatnějšího. Tušil snad ukrácenost svého osobního času? Nebo se pokusil postihnout jeden skrytý rys naší civilizace a blízkost něčemu, co je na spadnutí a co vůbec nechápe societas bezostyšně se bavící, plánující a předpokládající? – Znám jenom část z těch deseti knižních titulů, ale odvažuji se tvrdit, že je typické pro myšlení devětačtyřicetiletého autora:
Témata nejsou uzavřena, otázky nejsou odpovězeny, bodají, zneklidňují, trčí. Jako výtvarnické torzo, které jenom naznačuje. Ale na naše bezútěšná tázání přece jen J. B. cudně nekatechismově napovídá (a tam se podstatně liší od zoufalců a nihilistů): „Panovníče Hospodine, Ty víš." (Ez 37,3).

Ludvík Klobása

ČCE předsedům politických stran

Vážený pane předsedo,
obracíme se na Vás v souvislosti s blížícími se volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.
Jako představitelé Českobratrské církve evangelické (dále jen „ČCE"), která k dnešnímu dni registruje přibližně 120 tis. osob a je tak druhou největší církví v České republice, se o dění ve společnosti velmi zajímáme. Momentálně, v době probíhající kampaně před blížícími se parlamentními volbami, o to víc. Celospolečenský kontext a problémy jsou pro nás důležité nejenom osobně, ale jsou stěžejní i pro práci v čele církve. Podle zákona neseme spolu s dalšími zvolenými do synodní rady ČCE odpovědnost za spravování záležitostí ČCE (§ 4 odst. 3 zákona č. 2/2003 Sb., o církvích a ná-božen-ských společnostech, ve znění pozdějších předpisů). Mimo to se na nás často obrací i jednotliví věřící s prosbou o radu, jak plnit občanskou odpovědnost na jedné straně a dobře se orientovat v současné spleti argumentací jednotlivých stran. Na některé otázky však odpovědi neznáme.
Proto si Vás v této souvislosti dovolujeme oslovit a pozvat k dvoustrannému rozhovoru nad tématy, která nejenom nás tíží. V době, kdy se utváří politický program, který hodláte prosazovat následující čtyři roky, může být navrhované setkání přínosné i pro Vás, protože také my jsme připraveni sdělit Vám své pohledy k některým bodům života společnosti.
Konkrétně bychom rádi poznali Vaše názory na tato témata:
1. Role věřících a církví jako významné části společnosti z pohledu Vašeho i strany, již reprezentujete;
2. Řešení vztahu církví a státu – otázka majetkového narovnání, budoucího modelu soužití, odluka církví a státu, jiné modely a návrhy Vašeho řešení;
3. Otázka výchovy, rodiny, vztahů mezi lidmi, priorita, jakou jí dáváte a principy, na základě kterých ji budete prezentovat, případně řešit;
4. Korupce – jak tento celospolečenský problém řešit, co jste v této oblasti učinili dosud, jaká další opatření v této oblasti plánujete.
Pro úplnost dodáváme, že s podobnou nabídkou oslovujeme i předsedy dalších relevantních politických stran, které kandidují do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.
Věříme, že si v době probíhající volební kampaně naleznete čas k tomuto, oboustranně jistě přínosnému, setkání.
V případě zájmu, prosíme, adresujte svou odpověď na podepsané představitele církve a synodní rady a sekretariátu Ústřední církevní kanceláře (sekretariat@ecirkev.cz).
Záležitosti týkající se setkání domluvíme hned poté.

S pozdravem

Lia Valková
synodní kurátorka
Mgr. Daniel Ženatý
1. náměstek synodního seniora

Předsednictvo Kostnické jednoty – sdružení evangelických křesťanů, o.s. a sbor Církve bratrské, Praha 2 vás srdečně zvou na přednášku seniora Jiřího Polmy: Hrabě M.L.Zinzendorf, jeho život, obnova Jednoty bratrské a stále platné myšlenky o misii.
Přednáška se uskuteční v úterý 25. května 2010 od 18 h v modlitebně Církve bratrské, Římská 43, Praha 2.

Inzerce

Farní sbor ČCE v Mariánských Lázních nabízí ubytování ve dvou hezkých pokojích v přízemí fary. Mariánské Lázně jsou neobyčejně krásné lázeňské město v neméně krásné přírodě Slavkovského lesa. V okolí je možno navštívit celou řadu dalších zajímavých míst: hrady a zámky, kláštery, přírodní rezervace, lázně, stará a památná města. Přijeďte, bude se vám u nás líbit.
Kontakt:
marianske-lazne@evangnet
tel.: 354 622 464

č. 12

Oznámení

Staršovstvo sboru Českobratrské církve evangelické na Kladně oznamuje, že bude zrušena kazatelská stanice sboru v Rakovníku. Poslední bohoslužby budou vysluhovány 23.5.2010.

* * *

Soubor statí Katedry biblistiky HTF UK Praha vyšel pod názvem OTEVŘENÉ DVEŘE v brožované podobě formátu A5 o rozsahu 300 stran a je za cenu 200 Kč dostupný v prodejně Kalicha (Praha 1, Jungmannova 9).

Pozvánky

Tisková konference

Vážení přátelé,
u příležitosti zasedání Synodu, nejvyššího orgánu Českobratrské církve evangelické (ČCE), si vás dovolujeme pozvat na tiskovou konferenci, která se uskuteční ve čtvrtek 27. 5. 2010 v 15.30 h v evangelickém kostele U Salvátora, Salvátorská 1, Praha 1.
Novinářům k dispozici bude předseda Synodu ČCE V. Kopecký, synodní senior ČCE J. Ruml, synodní kurátorka ČCE L. Valková, ředitel Ústředí Evangelické akademie ČCE M. Čech a host z jedné ze zahraničních církví.
Kromě tiskových materiálů máme připraveno i malé pohoštění.
Těšíme se na setkání s Vámi.
Kontakt:

Tomáš Najbrt
E-cirkev.cz – šéfredaktor
e-mail: web@e-cirkev.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Západočeský

Českobratrská církev evangelická

Aš, 352 01; Ne 9.30
Husovo nám. 3, f Pavel Kučera
Černošín, 349 58; Ne 10.00 (a.c.e); 14.30 (b.d)
Husova 249, f Jiří Marván
Dolní Bělá, 331 52; Út 17.30
Nový obvod 137, a. Jiří Marván
Domažlice, 344 01; Ne 9.00
Tyršova 690, f Petr Grendel
Horní Slavkov, 357 31; Ne 11.00 Horní Slavkov, Ne 8.00 kz Nové Sedlo, Dolní příkopy, a. Radek Matuška
Cheb, 350 02; Ne 10.15
ul. 26. dubna 5, f Marek Ryšánek
Chodov u Karlových Varů, 357 35; Ne 9.15
Dukelských hrdinů 281, f Radek Matuška
Chrást u Plzně, 330 03; Ne 9.30
Železniční 477, f Karel Šimr
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.15
Zahradní 33, j Pavel Klimeš, a. Radek Matuška
Kdyně na Šumavě, 345 06; Ne 9.00
Dělnická 359, a. Jan Satke
Kralovice, 331 41; Ne 9.00
Žatecká č. 480, f Jana Kadlecová
Mariánské Lázně, 353 01; Ne 10.00
Lidická 189/16, f Daniel Matouš
Merklín u Přeštic, 334 52; Ne 9.00
Husova 201, f Jan Satke
Nejdek, 362 21; Ne 9.00
Husova 525, f Bob H. Ogola
Ostrov, 363 01; Ne 10.00
Jáchymovská 170 , a. Bob. H. Ogola
Plzeň - Korandův sb., 301 50; Ne 9.30
Anglické nábř. 13, f M. + H. Hamariovi
Plzeň - západní sb., 301 00; Ne 9.00
Němejcova 2, a. M. Hamari
Podbořany, 441 01; Ne 11.05 (a.c)
Politických vězňů 300, f Jana Kadlecová
Přeštice, 334 01; Ne 9.00
Rebcova 557, f Jan Satke
Rokycany, 337 01; Ne 9.30
Jiráskova 481/II, a. M. Hamari
Sokolov, 356 01; Ne 10.30
nábřeží Petra Bezruče 501/7, j Pavel Knorek, a. Pavel Kučera
Stříbro, 349 01; Ne 10.00 (a.c.d.e), 16.00 (b), Masarykovo nám. 15, a. Daniel Matouš
Teplá, 364 61; Ne 9.30
Máchova 357, j Renata Šilarová, a. Daniel Matouš

Církev bratrská

Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Bulharská 2061/29A, Jan Valeš ml.
Klatovy, 339 01; Ne 9.30
Masarykova 367/III, David Kašper
Plzeň, 301 00; Ne 9.00
Doudlevecká 31, Zdeněk Šplíchal

Evangelická církev metodistická

Horšovský Týn, 346 01; Ne 16.00 (b.d.e)
Nádražní 79, Zdeněk Eberle
Karlovy Vary, 360 01; po domluvě
Zámecký vrch 45, Miloslav Čech
Plzeň 1 Lochotín, 323 00; Ne 9.30
Bolevecká náves 2, Zdeněk Eberle
Plzeň 3, 301 24 ; Ne 9.00
Husova 14, Petr Procházka
Tachov, 347 01; Ne 10.00
náměstí Republiky 85, Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

Aš, 352 01; Ne 9.00
Táborská 9, Alois Boháček
Cheb 1, 350 02; Ne 9.00
Libušina 4, David Sláma
Cheb 2, 350 02; Ne 9.30
Mírová 6, Jan Katušťák
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Závodu míru 112, Ivo Šrajbr
Kraslice, 358 01; Ne 10.00
Fučíkova 1639
Sokolov, 356 01; Ne 9:30
Brněnská 486, Michal Jílek
Teplá, 364 61; Ne 9.00
Havlíčkova 42, Jaroslav Pospíšil

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2010

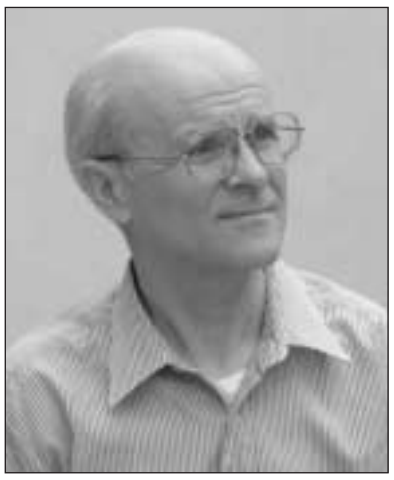
26. května 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 9. června

Z obsahu

* *Tradice doby pobělohorské*
* *Z ekumeny*
* *Sedm darů milosti - 2.*

Poselství k neděli sv. Trojice

Hlubiny Boží moudrosti

Ř 11,32-36

List Římanům je považován za věroučný list. Avšak zároveň je to list velice emotivní. Kolik zvolání v něm můžeme zaregistrovat! Snad nejznámější je: *„Jak ubohý jsem to člověk!"* Ale vedle tohoto zoufalého výkřiku máme zde také pasáže vyjadřující silné vnitřní pohnutí v kladném smyslu. Jako by to apoštol nemohl již vydržet a k probírané věrouce musel se on sám vyjádřit, jeho nitro bylo tím zasaženo a chvála musela ven.

Na konci 11. kapitoly čteme: *„Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! 'Kdo poznal mysl Hospodinovu a kdo se stal jeho rádcem?' 'Kdo mu něco dal, aby mu to on musel vrátit?' Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všecko! Jemu buď sláva na věky. Amen."*

Co jej tak vyprovokovalo, co se jej tak dotklo? Apoštol předtím rozebírá, jak se k evangeliu dostaly národy (pohané) a jakou úlohu v tom sehrál národ vyvolený (Židé). A také obráceně: jak křesťané z pohanů mají pomoci k přijetí evangelia Židům. Bezprostředně před tímto chvalozpěvem je věta: „Bůh totiž všecky uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval." Je to shrnutí nejen pasáže o Židech a křesťanech z pohanů, ale vlastně i celé „teoretické" části listu Římanům. Dovolím si říci, že je to shrnutí dějin spásy až po Krista. Konstatování provokující, příčící se lidskému chápání spravedlnosti. Jistě pobuřující nejen tehdejší Židy, ale i mnohé lidi dnes. Pro toho však, kdo je ochoten si udělat s apoštolem Pavlem exkurz do vlastního nitra, zvážit svoje možnosti, jak obstát před Bohem a nechat si poradit, pro toho to je důvod k pokoření se před Bohem a k jeho chvále spolu s apoštolem.

Svetozár Slavka,
kazatel Církve bratrské
v Českých Budějovicích

Zaostřeno na blízko

Diakonie ČCE pomáhá obětem záplav na Moravě

Lidé potřebují vysoušeče

Diakonie Českobratrské církve evangelické se opět aktivně zapojila do pomoci oblastem postiženým povodněmi a vyhlašuje veřejnou sbírku. Diakonická střediska sociální péče v oblastech zasažených záplavami monitorují situaci ve spolupráci s pražským krizovým štábem a jsou připravena pomoci obětem záplav - v oblasti působí například střediska ve Valašském Meziříčí, Ostravě či Uherském Hradišti.

„V současné době se na nás začínají obracet lidé s žádostmi o bezplatné zapůjčení vysoušečů, kterých máme k dispozici sto kusů," sdělil vedoucí krizového štábu Pavel Kalus. Vyžádá-li si to situace, poskytne DČCE na postižená místa vyškolené dobrovolníky a další materiální pomoc.

DČCE je dlouhodobě zapojena do Integrovaného záchranného systému ČR, který je zřizován Ministerstvem vnitra ČR. Pomoci postiženým živelnými katastrofami se DČCE aktivně věnuje již od roku 1997 a do dnešního dne zde rozdělila více než 63 milionů korun. Zároveň dlouhodobě vzdělává a zajišťuje dobrovolníky, kteří jsou na zasažená místa vysíláni.

Kam se obrátit o pomoc

Pro informace ohledně materiální a technické pomoci může veřejnost poslat zprávu na e-mail povodne@diakoniecce.cz, případně volat na mobilní číslo 724 515 408.

Jak můžeme sami pomoci

Lidé mohou přispívat bankovním převodem na povodňový sbírkový účet č. 27196349/0800 v.s. 2010 nebo zasláním dárcovské SMS ve tvaru DMS POMOCPOVODNE na číslo 87777. Cena DMS je 30 Kč, Diakonie ČCE obdrží 27 Kč. Službu DMS zajišťuje Fórum dárců. Výtěžek sbírky bude použit na konkrétní pomoc obětem záplav.

Kontakt pro média:

Mgr. Vendula Kodetová, Public Relations, mobil: 739 244 788, e-mail: kodetova@diakoniecce.cz
Mgr. Pavel Kalus, vedoucí krizového štábu, mobil: 776 022 942, e-mail: kalus@diakoniecce.cz

* * *

Diakonie ČCE je druhou největší neziskovou organizací sociální péče v ČR s déle než 20letou obnovenou působností. Poskytuje služby na 41 místech po celé republice. DČCE zajišťuje 125 registrovaných sociálních služeb, denně pomáhá v přímé péči tisícům klientů ve složitých životních situacích – od rané péče, pomoci rodinám s dětmi s postižením, přes provoz nízkoprahových klubů pro mládež až po seniorská zařízení či hospic pro umírající.

Zajímá se bohatá společnost o chudé?

Německý Kirchentag, slavený ve dnech 12. - 16 května v Mnichově, si položil mimo jiné otázku, zda a jak se věnují křesťané z bohaté společnosti péči o chudé.

Německé a vůbec evropské církve jsou "začleněny do společnosti, a tak jsou i částí mezinárodního tržního systému," řekl dr. Nikolaus Schneider, předseda Rady Evangelické církve Německa (EKD). "Protože členové církve, ať již se jim to líbí nebo ne, pracují ve společnostech, které tento systém tvoří. ... I církevní daň, kterou platí, odvisí od toho, že tento systém funguje. Všichni tím získáváme."

V této souvislosti, Schneider dovozoval, je třeba zabývat se "podstatnou otázkou, zda existuje způsob, jak se vymanit z kapitalistického hospodářského systému a vytvořit k němu alternativu, nebo zda stávající systém lze přetvořit tak, aby se stal spravedlivým a vyhověl zájmům chudých".

Na to se velmi těžko odpovídá, připustil Schneider, který je hlavou Evangelické církve v Porýní, a hovořil v panelové diskusi na téma "SLYŠÍME HLAS Z JIHU ?"

Panel byl součástí programu celého Kirchentagu. Toto církevní setkání, slavené tentokrát již podruhé ekumenicky, je organizováno protestantskými i katolickými laickými hnutími a navštívilo jej na 125 tisíc účastníků.

Schneiderův příspěvek následoval po vstupních poznámkách dr. Rogate Mshany, tanzanského ekonomisty, který je ředitelem Odboru pro otázky spravedlnosti, služby a odpovědnosti za stvoření při Světové radě církví (WCC). Mshana zdůraznil potřebu zaměřit se na klíčové otázky chudoby a na rostoucí propast mezi bohatými a chudými v národních i mezinárodních rozměrech. A právě k tomu mohou církve Jihu významně přispět.

Hovoře o příčinách, Mshana odmítl převládající pojetí ekonomické globalizace. Zde "několik zemí z G20 hovoří za celý svět a v čas krize vrhá obrovské zdroje na záchranu zhroucených bank místo malých farmářů." Mshana zde uvedl případ svého bratra pěstujícího cukrovou třtinu v Tanzanii, kterého zničil nadbytek cukru z Evropy. "Nechci pomoc," byla jeho reakce: "Chci spravedlnost."

Dokončení na str. 2

"Z lidského a sociálního pohledu je současná nespravedlnost největším pohoršením našeho světa," řekl arcibiskup římskokatolické církve v Bambergu, dr. Ludvík Schick, rovněž člen panelu. Stejně jako Schneider Schick uvedl, že církve Severu se podílejí na ziscích systému, který je nepoctivý a potřebuje být zreformován.

Schick uvedl, že církve v bohatých zemích mají trojí povinnost: Slyšet a interpretovat volání chudých,- odpovídat na ně,- a být chudým

Aktualita

Pozná se živá církev?

Světová rada církví (WCC) vysílá ekumenické skupinky předních pracovníků svých členských církví do rizikových míst "třetího" světa. Chápe je jako "živá poselství" (= Living Letters) a ukládá jim naslouchat ... pochopit postoje a přístupy místních lidí ... formulovat sporné otázky ... a radit, vést a napomínat k jejich smírnému řešení.

V druhé polovině května pracuje jedna taková skupina v africké Nigérii, v oblasti města Jos, kde bylo v nedávné době zabito několik set lidí v etnických sporech. Nigérie je nejlidnatější zemí Afriky, a přes významnou produkci nafty i jednou z nejchudších, protože obrovské zisky slouží pouze úzké vládnoucí menšině. Ve sporech o přežití dochází v zemi k četným sporům, které se projevují etnicky, nábožensky i třídně. Průvodním znakem jsou ozbrojená utkání, korupce, násilí a všemožné porušování lidských práv.

"Živé poselství" do Nigérie nese například vicepresident Všeafrické konference církví, generální poradce Programu pro křesťansko-muslimské vztahy, významná právní poradkyně a další představitelé a zástupci afrických, místních i evropských církví a uskupení.

Jde o zřejmě nesnadné, asi často i riskantní, ale nadějné dílo, kterému ze své evropanské pohody můžeme pouze přát vše dobré.

Podle internetu

Ilja Herold
<iherold@upcmail.cz>

Z církví doma i ve světě

Na mezinárodním semináři v Brně byla založena iniciativa ŠKOLA.ČLOVĚK.HODNOTY

V úterý 20. dubna se na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně uskutečnil mezinárodní pracovní seminář s názvem „Skryté hodnoty v kultuře školy". Téměř 50 účastníků z řad pedagogů, teologů a studentů se na něm zamýšlelo nad přítomností náboženské dimenze v kultuře školy. Téma otevřel Univ.Prof. Dr. Martin Jäggle, děkan Katolické teologické fakulty Vídeňské univerzity přednáškou „Náboženství jako výzva pro školy v Evropě?".

Další významný host Dr. Thomas A. Krobath, MAS, z Církevní vysoké školy pedagogické ve Vídni, představil strategii rozvoje školy, která vychází z klimatu a hodnot školy.

V následující panelové diskusi a poté v diskusních skupinách hledali účastníci semináře odpovědi na otázky, jakým způsobem je náboženská dimenze přítomna v kultuře současné české školy a jaké jsou potřeby i možnosti dalšího rozvoje školy především ve vztahu k duchovním hodnotám. Výsledkem společného setkání bylo založení iniciativy s názvem ŠKOLA.ČLOVĚK.HODNOTY. Jejím cílem je otevřít veřejnou diskusi o těchto otázkách v naší zemi a poukázat na náboženskou dimenzi života jako na kvalitu, která je sama o sobě hodnotou pro konkrétní rozvoj demokratické školy stojící na humanistických základech a usilující o lidsky důstojné vzdělávání.

Kubánský kardinál Ortega vyzval k propuštění politických vězňů

Kuba je v nejhorší krizi za poslední dobu. Prohlašuje to hlava katolické církve na komunistickém ostrově kardinál Jaime Ortega. Ten vyzval mimo jiné i k propuštění politických vězňů.

„Kuba potřebuje změny a potřebuje je rychle," uvedl mimo jiné kardinál Ortega v rozhovoru pro katolický list Palabra Nueva – Nové slovo. Zpravodajové na místě uvádějí, že to není poprvé, co třiasedmdesátiletý kardinál kritizoval poměry v komunistické zemi. Ale teď se poprvé vyjádřil tak ostře a otevřeně. Vyzval k osvobození politických vězňů a odsoudil šikanu světoznámého hnutí manželek vězněných disidentů - Ženy v bílém. Kritizoval ale také amerického prezidenta Obamu, protože nezahájil s kubánským režimem skutečný dialog.

„Situace na Kubě je opravdu špatná. Kardinál Ortega měl na mysli především ekonomické a sociální problémy. Lidé se začínají bouřit a atmosféra je tam velmi napjatá. Někdo možná čekal, že s nástupem Raúla Castra k moci nastanou nějaké změny. To se však nestalo. Podle mého názoru by se mělo o těchto věcech mluvit více a vyjádření kardinála Ortegy přicházejí v pravou chvíli," popisoval situaci vedoucí španělské redakce Českého rozhlasu 7 Freddy Valverde.

V Grand Rapids vznikne nové Světové společenství reformovaných církví

Ve dnech 18. až 28. června 2010 proběhne ve městě Grand Rapids v americkém státě Michigan Sjednocující valné shromáždění, na kterém dojde ke spojení Světového reformovaného svazu (World Alliance of Reformed Churches, WARC) a Reformované ekumenické rady (Reformed ecumenical council, REC),informují o tom internetové stránky Českobratrské církve evangelické.

Nově vzniklá organizace ponese název Světové společenství reformovaných církví (World Communion of Reformed Churches – WCRC). Bude reprezentovat více než 80 milionů reformovaných křesťanů z 227 církví ve 108 zemích. Jak uvádí internetové stránky WCRC, patří její členské církve k presbyteriánským, kongregačním, reformovaným, valdenským a sjednoceným tradicím. Jako svoje hlavní cíle WCRC vytyčil dosažení ekonomické a ekologické spravedlnosti, obranu osobní a náboženské svobody, zajištění rovnosti pohlaví na základě křesťanské víry, uvedl Ecumenical Press.

Z monitoringu Ekumenické rady církví,
který připravila
Zuzana Dvořáková

Zajímá se bohatá společnost o chudé?

Dokončení ze str. 1

zastánci. "Někdy i opakovaně musíme šlápnout na prsty mocným, kteří mohou a musí pomoci, a říci: >Hle, děje se nespravedlnost a je nutno něco s tím udělat<," řekl doslovně.

Schneider podpořil kritiku tržní ekonomiky na lidové úrovni i v bohatých zemích. To proto, že nedostatky trhu dopadají rostoucí mírou i na jejich životy. "Sever se přibližuje Jihu," Schneider dodal, "a ožebračování postupuje i v Německu, kde pozorujeme rostoucí propast mezi bohatými a chudými. Není dnes nikdo, kdo by v Německu neznal rodinu postiženou nezaměstnaností nebo čelící podobnému velkému problému."

Na jiné, pragmatičtější úrovni Schneider i Schick doporučovali členům církve i jejich sborům, aby věnovali větší pozornost akcím "fair trade" a měnili svou osobní spotřebu, návyky a životní styl.

Oba představitelé však varovali církve, aby byly skromné. "Nemůžeme všechno," řekl Schick ."Buďme realističtí, abychom se vyhnuli frustraci," přidal Schneider.¨

Mshana však připomenul, že "ekonomická a sociální nespravedlnost bývají nazírány jako problém Jihu. Je to však problém nás všech."A vyslovil se pro radikální přezkoumání celého systému tržní ekonomiky a světového finančního systému. "Reforma nestačí. Potřebujeme transformaci,- změnu."

Text WCC
přeložil ih

Snaha o všestrannou přestavbu společnosti v Čechách ve 2. pol. 16. století

Pokračování z minulého čísla

Současně s tím předložili i návrh nového správního uspořádání, totiž aby sami dosazovali administrátory a konsistoř, která by ustanovovala duchovní bez biskupského svěcení, a aby si mohli volit své defensory. Maxmilián takovou úplnou samostatnost samozřejmě povolit nechtěl, dal proto stavovské delegaci ne na sněmu, ale pouze soukromě ústní slib, že je nebude pro víru utlačovat. Jakmile odjel ze země, popřel sám sebe tím, že obnovil Mandát proti Jednotě bratrské a zakázal „změnu náboženství" v královských městech.

Dolní konsistoř zastánci České konfese nezískali. Na konci 16. stol. náleželo z asi 1.600 far v Čechách 200 arcibiskupovi, 200 staroutrakvistickému administrátorovi a zbývajících 1.200 far české konfese nemělo žádnou církevní záštitu.

S dalším panovníkem, Rudolfem, který jako český král přesídlil do Prahy, se v r. 1583 v tomto městě usídlili i papežští vyslanci – nunciové. Všichni zasahovali bezprostředně do dění v Čechách, program jejich působení pro tzv. rekatolizaci Čech však nastínil už první z nich, Giovanni Francesco Bonhomini. Požadoval v něm 3 fary v Pražských Městech, rekatolizaci univerzity, možnost vypovězení „pikartů a luteránů" (tj. utrakvistů a členů Jednoty bratrské hlásících se k České konfesi) ze země a donucení staroutrakvistů k unii s Římem. Všechny tyto návrhy bylo ovšem možné uskutečnit až po Bílé Hoře.

Koncem osmdesátých let 16. stol. byla dolní konsistoř už zcela ovládnuta Římem. V důsledku působení nuncia Jacopa Pubea se v r. 1587 administrátor Václav Benešovský spolu s ostatními členy konsistoře tajnou přísahou odřekl husitství, což učinil r. 1591 i jeho nástupce Fabian Rezek. Ten své odvolání dokonce r. 1593 opakoval jménem svým i ostatních kněží v Římě a dostalo se jim absoluce. Nakonec se už žádný vhodný administrátor nenašel, třetí v pořadí arcibiskupů Zbyněk Berka se proto na počátku 17. stol. prohlásil administrátorem sám.

Tento arcibiskup se před potvrzením své volby r. 1592 musel zavázat, že všechny důležité věci bude řešit až po dohodě s nunciem a jezuity, kteří působili v Čechách už od r. 1556; bude o nich ještě zmínka v další souvislosti.

Když byla takto zajištěna funkce oficiální církevní správy, zbývalo ještě obsazení významných zemských úřadů. R. 1599 byl z podnětu nuncia Filipa Spinelliho odstraněn místokancléř Kryštof Želinský ze Sebuzína, který hájil velmi rozhodně zájmy většiny (minimálně 85 %) obyvatelstva, hlásící se k protestantismu. Nestalo se tak jednorázově a přímo, ale Rudolf II. nejprve vyňal církevní a náboženské záležitosti z Želinského úřední pravomoci a teprve s jistým časovým odstupem ho sesadil a nahradil mladým Zdeňkem z Lobkovic, hlavním představitelem nastupující generace tridentského římského katolicismu. Česká kancelář, což byl hlavní orgán zemské správy v Čechách, se tak stala jednoznačným nástrojem rekatolizace. Obdobně byl i president dvorské komory (ekonomicko-finanční útvar) evangelík Ferdinand Hofman nahrazen římským katolíkem Breunerem. Není samozřejmě bez významu, že působením Spinelliho se na důležitá úřední místa dostali i horlivý konvertita Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka a přesvědčený protireformátor Jaroslav Bořita z Martinic.

Situace spěla k vyústění – k vrcholnému vyjádření názoru české reformace na uspořádání života společnosti v Rudolfovu Majestátu a k likvidaci této reality Ferdinandem II po Bílé Hoře..

Eva Melmuková
Dokončení příště

„Katolíci a protestanti společně slaví reformační výročí"

(Z německého evangelického měsíčníku Chrismon 5/2010)

Titulkem poněkud předbíháme vývoj.

Podle Katrin Göring-Eckardtové, předsedkyně synodu Evangelické církve v Německu (EKD) a členky představenstva květnového ekumenického Kirchentagu (celoněmeckého křesťanského sjezdu), s sebou citovaný novinový titulek přinesou oslavy reformačního jubilea v roce 2017. To Göring-Eckardtová předpovídá v rámci rozhovoru, který s ní a s Aloisem Glückem, předsedou Ústřední rady německých katolíků (nejvyššího německého katolického laického orgánu), vedla redakce Chrismonu (celoněmeckého evangelického měsíčníku) a který vyšel v letošním květnovém čísle časopisu. (Při husovském výročí v roce 2015 by se, mám-li parafrázovat předpověď Göring-Eckardtové, mohly v českém tisku objevit titulky o společné komemoraci katolicko-husitsko-protestantské. Tu bych – při náležitém teologickém ošetření celé akce – vnímal rovněž pozitivně.)

Plnohodnotná církev, či společenství křesťanů?

Za ocitování či shrnutí stojí i některé další pasáže rozhovoru. Na otázku, zda je Göring-Eckardtová členkou skutečné, plnoprávné církve, Glück praví: „Podle mého chápání ano … Pro mne ano!" Následuje otázka: „Jsou evangeličtí duchovní plnohodnotnými duchovními? Nebo platí ještě stále to, že mají (vyjádřeno po katolicku) defectus ordinis – nedostatek úřadu? Schází zde tedy něco?" Glück říká: „To záleží na příslušném pojetí církevního úřadu. Je důležité vzájemně se respektovat. Ale pokud jsem správně informován, evangeličtí duchovní právě nechtějí být knězi v katolickém smyslu. Proto zde vlastně nesoulad není …"

Další otázka patří Göring-Eckardtové: „Můžete pochopit, že Vatikán říká, že pouze katolická církev je církví ve vlastním smyslu?" Činovnice EKD odpovídá: „To je označení nenáležité. Takové označení musí evangelická strana pochopit jako znevažující, zavrhující." Na redakční podiv, jak velké ústupky je ochoten Vatikán učinit vůči tradicionalistům, a jak malé vůči evangelické církvi, Glück odpovídá, že po vstřícném přístupu ze strany Vatikánu by toužili i někteří uvnitř katolické církve, což tím spíše platí v souvislosti s ekumenou.

Nepodkuřovat v ekumeně!

Ohledně rezignace Margot Kässmannové (bývalé biskupky a hlavy EKD, nyní řadové farářky na sboru, nicméně jedné z hlavních postav nadcházejícího Kirchentagu) poté, co byla přichycena při jízdě na červenou pod vlivem alkoholu, prohlašuje Göring-Eckardtová, že tímto odstoupením byla položena nová měřítka, tedy vlastně nastavena vyšší laťka pro veřejné činitele. (Zde Göring-Eckardtová doslova přebírá tvrzení týdeníku Der Spiegel. Já bych věc viděl diferencovaněji: Úřadující biskupce byl na policejní stanici naměřen alkohol v krvi v sobotu po Popeleční středě. Typicky ironický novinový titulek – spojený s výtkou ohledně porušení půstu – tudíž zněl: „Na zdraví!" Evangelická církev v Německu proto měla dle mého názoru předně veřejnosti vysvětlit, že její členové ani představitelé nemají povinný půst. Rezignaci Kässmannové bez tohoto oficiálního upřesnění chápu jako projev teologické ochablosti, vyšeptanosti, popř. pseudoekumenismu ...)

Značná část rozhovoru je věnována skandálu ohledně pohlavního zneužívání dětí v církevních zařízeních. Glück k tomu mimo jiné říká: „Katolická církev musí intenzivně a bez zábran diskutovat o tom, zda existují specifické církevní podmínky, jež zneužívání napomáhají. Ty by mohly tvořit struktury autority, nebo ... také ztráta autority." Göring-Eckardtová upozorňuje: „Existuje žel zneužívání i v rámci evangelické církve a na mnoha místech ve společnosti, zejména v rodinách."

V závěru přichází dvojí šok – (zamýšlený) prvoplánový i (bezděčně spuštěný) druhoplánový. Göring-Eckardtová – tak trochu v koketním stylu tzv. celebrit – prozrazuje, že teprve nedávno u sebe zjistila zvláštní alergii: její organismus nesnese vůni kadidla. V pozorném čtenáři tak ovšem nemůže zpětně nevyvolat pochybnosti nad upřímností pasáží z úvodu rozhovoru, kde se – po neméně koketním srovnání svých střevíčků s obuví papeže – tatáž představitelka EKD naoko zasvěceně (leč až podezřele nekonkrétně) šíří o svých údajných hlubokých zážitcích během, citujme, okamžiků při „slavnostních katolických mších" … Výsledná pachuť možné neupřímnosti, ano možného zdvořilostního podkuřování (vyjádřeno jadrnou kraličtinou: „kadění") tvoří, mám za to, užitečnou lekci před jakýmikoli přípravami oficiálních mezikonfesijních komemorací: Podkuřování, jakkoli dobře míněné, se může vymstít …

František Schilla

Čas života od Vánoc k Velikonocům a k seslání Ducha svatého

Vzpomínka na lidi, kteří se vrátili domů do náruče Ježíše Krista

Jak může být čas Vánoc a zrození betlémského Dítěte i každého dalšího lidského tvorečka krásný tím, že se nový život rodí, toužebně ho očekáváme a maminky – andělé Boží - rychle zapomínají na utrpení, jak se dereme na tento svět, do kterého se nám nechce: jsou to obvykle maminky, které nás spolu s otci učí první slůvka a které bdí nad životy tolika dalších členů rodin a ty nejlepší z nich mají soucitné srdce i pro lidi nejpotřebnější. – Přichází pak v životě ale i ta chvíle, kdy se již se svými nejbližšími u jednoho stolu nesetkáváme. - Tak i já jsem se osudověsetkala asi před pěti lety s milou paní, bývalou učitelkou hudby, ctitelkou odkazu M. Jana Husa, pí Miroslavou Slancovou. O těchto Vánocích jsem část štědrovečerní večeře této paní donesla, povídala si s ní - těšily jsme se společně svými zájmy. Zjistila jsem, jak při naší vlastní únavě a třeba i jiných plánech naplníme to, co je potřebné, jen vztahem, soucitem a konkrétním skutkem vůči našim bližním. Tak jsem vzpomněla na myšlenku L. N. Tolstého: „Všechno pochopit znamená všechno odpustit".

O Vánocích jsem si uvědomovala s Wenigovými Staropražskými jesličkami – jak neúplnost každé rodiny je smutná a protikladná k záměru Tvůrce – o doplnění našich životů máme v pokoře před betlémskými jeslemi prosit – všímala jsem si, že častěji sv. Josef stojí a Panna Maria, Matka Boží v pokoře sedí či klečí – tak jsem z různých důvodů letos toužila zachovat si odlesk vánoční rodinné pohody, že teprve nedávno jsem betlémek doma složila do krabice, kde bude čekat opět na další rok. - A blížili jsme se k Velikonocům – to jsem bděla alespoň občasnými písemnými zprávami i nad dalším slunečným člověkem JUDr. Milošem Kočkou – věrným bratrem evangelíkem – který téměř do 100 let tvořil (vzdal hold Priessnitzovi, zakladateli lázeňské léčby v Jeseníku). - Sestra, která ho důstojně do posledních chvil ošetřovala, sdělila, co jí tento bratr blížící se „druhému břehu" řekl: „Přežil jsem se, neměl bych tu už být" a bytostně se obával závislosti na druhých... Tuto přítelkyni a zástupkyni nejužší rodiny, která žila daleko od Prahy, při pomoci v jeho stáří oprávněně nazýval andělem. -- I mně pí Miroslava často říkávala: „Vždyť také nemáte potřebnou oporu, co si mám o vás myslet? Kam si vás mám zařadit? Jste nezařaditelná".

Paní byla těsně před Velikonocemi dopravena po návštěvě praktické lékařky do nemocnice – narozena na Velký pátek, na Velký pátek při mé návštěvě zemřela. - Tušila jsem, že již náleží náruči Kristově, přesto cítím, že máme mít ještě větší odvahu tyto bližní pohladit, obejmout, příp. jim i oči zatlačit.

Po práci jsem k ní zacházela do bytu a obvykle jsme se loučily recitací z Karafiátových Broučků : „V podvečer tvá čeládka, co k slepici kuřátka, k ochraně tvé hledíme, laskavý Hospodine." - Zatímco p. dr. Kočka byl zkušeným modlitebníkem a vykladačem Písma sv. a zůstával radostným – pí Miroslava těžko hledala svoji cestu k církevnímu společenství. - Cítila jsem, že jsme jí povinni zčásti zaplnit tuto mezeru upřímným vyznáním a modlitbou.

Paní Miroslavo, pane Miloši – odpusťte nám, že jsme se vám sice snažili zradostnit poslední chvíle vašeho pozemského žití, ale možná život už náležitě prodloužit nedokázali -- - jeden z vás už jako Emilia Marty z Čapkovy a Janáčkovy Věci Makropulos odejít toužil. – Vy, paní Miroslavo, jste zůstala bytostí dětskou, nestačila jste dospět, ale vím, že s jemnou a utrpením prošlou básnířkou Marceline Desbordes-Valmorovou se můžeme společně modlit slovy: „Zmírám, aniž jsem ublížila. Já předlouhým jen dětstvím žila a nekonečnou láskou svou." - Dokud máme komu sloužit, koho obejmout, važme si toho, dokud nám na někom záleží natolik, že zanecháme prací svých a přinášíme drobné či větší oběti tím, že se snažíme udělat radost druhým a plnit ne přání svá, ale přání našich bližních, jsme na dobré cestě. Pak budeme dobrovolně následovat světlou bytost našich životů – Božího Syna a Syna člověka, a proto se za vás, milí v Pánu zesnulí, zvláště za svoje rodiče a prarodiče a dobré přátele modlím takto: Kéž setrváme celý den v pravdě, kéž máme stále tak čistě otevřené oči pro všechno dobré a krásné, ale i špatné a lhostejné kolem nás, kéž dobře slyšíme Boží hlas, v pravý čas dokážeme podat ruku, obejmout, pohladit, políbit a požehnat, kéž v našich časných životech cítíme již vůni a závan věčnosti, zárodek lepšího světa, kéž si zachováme svobodu myšlení, která je pro dobré svědomí nutná, a kéž jsme chráněni Boží dlaní od všech nebezpečenství, a když přijdou, jako dosud je s odvahou překonáme.- Jen vlídná pravda nás učiní svobodnými a přes nabytí velikonoční důvěry v život čekáme a těšíme se na seslání Ducha svatého, protože Duch svatý nám přináší milost. Pak i my budeme moci vyjevit spolu s dívkou, kterou pohnut opravdovým milosrdenstvím vykoupil z otroctví kdysi A. Lincoln. – Jsem opravdu svobodná a mohu jít, kam chci ?– Pak tě chci, Pane, navěky následovat.- To je pochopená vděčnost, tj. vzdání úcty tomu, kdo mi pomohl v životě v mých nejtěžších chvílích.

Anna Flieglová
/red. upraveno/

Z ekumenického Kirchentagu

Sedm darů milosti 1

Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou
Ř 12, 6

Mezi duchovní dary – charismata, které učedníci našeho Pána Ježíše Krista dostávají k dobru křesťanské obce, patří dar prorockého slova, nebo jak se také překládá (a částečně také vykládá) dar mluvit z vnuknutí.

Když se řekne prorok, vybaví se nám mnohé krásné příklady života a služby starozákonních proroků. Proroci, někdy také nazývaní vidoucí, přinášeli Izraeli Boží slovo a ukazovali mu další cestu. Požehnáním pro Izrael byla služba dobrých proroků, trestem pro Izrael bylo, když jim Bůh nedal proroky: „Svá znamení nevidíme, proroka už není, neví nikdo z nás, co přijde" (Ž 74,9).

V listě apoštola Pavla Římanům nešlo o proroky Starého zákona, ale o proroky Nového zákona. Dalo by se říct, že nejvyšším prorokem, podobně jako nejvyšším knězem a nejvyšším králem, je náš Pán Ježíš Kristus. Ale přesnější je vyjádření, že náš Pán Ježíš Kristus je víc než jen prorok, je Mesiášem, služebníkem Božím, Synem člověka. Novozákonní prorok

* je jedním ze spolupracovníků Ježíše Krista
* má vzdělávat, napomínat, těšit
* má schopnost interpretovat přítomnost; pochopení přítomné situace v rámci dějin spásy zahrnuje i výhled do budoucnosti
* je vždy povolán, aby byl poslán ke službě.

Při pohledu do života církve a společnosti se zdá, že Bůh nám odňal proroky nebo že naše doba trpí nedostatkem proroků. Ale to by našeho milujícího Otce obviňoval z nezájmu o nás a naši dobu. Spíš si myslím, že my nejsme vnímaví pro duchovní dary, nebo v případě daru prorockého slova, není náš život z víry na požadované úrovni. Proto nejen dnes společně prosme: Pane, dávej nám i dnes proroky – vidoucí. Pane, dávej nám vnímavost pro dary prorockého slova. Pane, dávej nám více víry.

Václav Slouk, Římskokatolická církev
Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010

Pokračování v příštích číslech

Obamova Amerika, Izrael a islámský svět

Prezident Barack Hussain Obama je pod obrovským tlakem – o tom nikdo nepochybuje. Vyhrál volby s heslem „Yes, we can!" Toto heslo se tehdy nikdo neodvážil zpochybnit a celý svět mu tleskal. Pak začal prezident Obama dokazovat, že opravdu „může", a 4. června 2009 ohlásil v slavném káhirském projevu nový začátek vztahů mezi Spojenými státy a islámským světem.

„Jsem křesťan, ale můj otec pocházel z keňské rodiny, která byla po mnoho generací muslimská." Toto osobní vyznání prezidenta Spojených států přijali zbožní muslimové blahosklonně – jako krok správným směrem. Zato tvrzení „Amerika není – a nikdy nebude – ve válce s islámským světem" je přijímáno s nevěřícným úsměškem. Obama ve svém káhirském projevu dokonce tvrdil, že „islám je součást Ameriky"; to ale islámskému světu nestačí. Amerika se musí islamizovat – dokud se to nestane, patří do „dar al-harb", tedy do „domu (oblasti) války". Tomu, že „islám má hrdou tradici tolerance", může věřit Obama, ale málokterý věřící muslim.

Několik týdnů po Obamově káhirském vystoupení následovalo udělení Nobelovy ceny míru. Nechápejme ho jako uznání dosažených zásluh. Od té doby, co se tohoto vyznamenání dostalo Jásiru Arafatovi, je jasné, že Nobelova cena není odměna, ale pobídka. V Obamově případě to bylo takové popostrčení zezadu – a ještě se ukáže, zda nebylo příliš silné, jestliže vyznamenaný padne na nos. Rozhodnutí o udělení Nobelovy ceny rozhodně zvýšilo tlak na ubohého muže v Bílém domě.

Řešení blízkovýchodního konfliktu patří k Obamovým vysněným cílům. Má-li svého cíle dosáhnout, musí tlačit na obě strany konfliktu. Na Blízkém východě totiž již nikdo nevěří na mír, s nímž by byli spokojeni všichni zúčastnění. Při průzkumu konaném počátkem dubna Palestinskou universitou An-najá v Nábulusu se více než dvě třetiny Palestinců vyslovily proti palestinskému státu v hranicích z roku 1967. Tři čtvrtiny nehodlají sdílet Jeruzalém jako hlavní město spolu s Izraelci. Do tří let by měla vzniknout nezávislá Palestina – alespoň podle představ prezidenta USA. Eitan Gilboa z izraelské agentury y-net k tomu poznamenal: „Tento časový rámec odpovídá politickým danostem ve Spojených státech, nikoli však reálně existujícím podmínkám na Blízkém východě."

Obama své požadavky původně směřoval Izraeli, Palestincům a proamerickým Arabům. Reagoval ovšem jen izraelský ministerský předseda Netanjahu, který v červnu roku 2009 oficiálně potvrdil „dvoustátové" řešení, koncem minulého roku vyhlásil desetiměsíční moratorium na nové osady a zrušil celou řadu zátarasů na silnicích palestinských území. Odměnou mu bylo, že Obamova vláda kritizovala výhradně jeho.

Izraelský velvyslanec ve Washingtonu Michael Oren prohlásil, že izraelsko-americké vztahy jsou nejchladnější za posledních pětatřicet let. Ed Koch, který byl v letech 1978-1990 starostou New Yorku, lituje, že izraelsko-americké vztahy už nikdy nebudou jako dřív. Svému prezidentovi, kterého v minulých volbách podporoval, vyčítá, že podlézá islámskému světu. „Věřím, že prezident Obama chce vybudovat nový vztah s arabskými státy jako je Saúdská Arábie, Jordánsko, Egypt a Irák, jako hráz proti Íránu." Za tímto účelem je prý ochoten obětovat Izrael. Bývalý izraelský velvyslanec při Spojených národech Dore Gold se ptá: „Jsou současné rozdíly mezi oběma zeměmi tak hluboké, že se změní jejich dlouhodobý vztah?" Nedávné průzkumy prokázaly, že velká většina Izraelců rozhodně odmítá jakýkoli pokus amerického prezidenta vnutit jim konečné řešení vztahů s Palestinci. Izraelsko-americké vztahy nejsou zdaleka jednostranné. To si v Americe uvědomují možná ještě více než v Izraeli. Již počátkem dubna podepsalo 327 kongresmanů dopis, v němž píší, že „otevřené napětí" mezi USA a Izraelem „neslouží zájmům" ani jedné z těchto zemí. O několik dnů později se ozvalo 50 penzionovaných generálů a admirálů: „Silný a bezpečný Izrael je kapitál, na který se mohou američtí vojenští stratégové a politici spolehnout." K tomu se ozývají hlasy, které říkají, že tato situace poskytuje Izraeli příležitost zbavit se vlivu Ameriky, který pro Izrael není dobrý.

Dore Gold vypočítává řadu izraelsko-amerických krizí a dospívá k optimistickému závěru: „Vždycky jsme se z toho zase zotavili." Strategické danosti nakonec vždy obě země přivedly k tomu, aby si hleděly společných zájmů a překonaly své rozdíly. Barack Obama může pokračovat v nastoupeném kurzu – nebo mu může dojít, že by mohl přijít o politický vliv. Platí ovšem, že pokud z mírového procesu něco zbývalo, po Obamově nástupu do úřadu se zhroutilo i to. Ani optimista Gold se nedomnívá, že by si Izrael nechal od Obamy vnutit hranice, které se nedají bránit, že by souhlasil s rozdělením Jeruzaléma a souhlasil s palestinskou svrchovaností nad posvátnými místy. Pozitivním znamením je, že v polovině dubna se prezident Obama vyslovil pesimisticky o „diplomatickém procesu". Zdá se, že si uvědomil, že palestinské samosprávě a Izraeli nelze žádnou dohodu vnutit.

© Johannes Gerloff,
Křesťanský mediální svaz KEP
přeložil –dd-
(zkráceno)

Úchylní bachaři našeho dětství

(Raná traumata u Jana Balabána a Xaviera Baumaxy)

„Tonda už byl velký chlap, o hlavu vyšší než Martin, široká ramena, ruce jako lopaty, kolem očí černé havířské obroučky. Dnes by tenhle rubač sadistickou učitelku Piskalovou zabil jedním pohybem zápěstí, ale ta už byla v bezpečí nepaměti. Zlí učitelé mají štěstí, že děti vytěsňují kruté okamžiky ponížení z paměti do tmavých komor své duše. Nikdo se nevrátí jako dospělý muž, aby na-fackoval zlé učitelce z první třídy za ty šrámy, co mu udělala na duši. Nikdo se s těmi úchylnými bachaři našeho dětství nikdy ne-vyrovná jako rovný s rovnými," konstatuje Jan Balabán (29.1.1961 – 23.4.2010) v románu Kudy šel anděl (s. 23).

Dva osamělí bardi reprezentativních témat

Týrání dětí (zejména psychické týrání pro víru) ze strany „úchylných bachařů / bachařek našeho dětství" (družinářek a učitelek za komunismu) tvoří jedno z Balabánových silných témat. Témat na vlastní kůži prožitých a probolených. Běží o zkušenost výjimečnou? Jak jistě potvrdí většina čtenářů našeho týdeníku, naprosto nikoli! Ostravský spisovatel zůstal nicméně v jeho uměleckém uchopení široko daleko sám, což samo o sobě svědčí o Balabánově výjimečné citlivosti i tvůrčí houževnatosti.

Solitérem zůstává též zpěvák Xavier Baumaxa. Ten s víceletým předstihem před celosvětově medializovanou aférou zveřejnil, že dva z jeho prarodičů byli v dětství pohlavně zneužíváni katolickým knězem. Trauma z takovýchto zážitků přechází podle odborníků na další generace; Baumaxa je ventiluje v písni Pan farář. Jak se dnes ukazuje, ani zkušenost dvou Baumaxových prarodičů není výjimečnou! Zpívá (a místy doslova vyje) o ní však široko daleko pouze Baumaxa. Co do východiska se tak řadí po bok svého protestantského spisovatelského kolegy.

Umělecké dílo a nihilistický manifest

Zásadně odlišný je ovšem způsob, jakým oba solitéři silné obecné téma zpracovávají. Balabán vytvořil v románu Kudy šel anděl pravdivé umělecké dílo. Píseň Pan farář je spíše zoufalým výkřikem, přioděným do podoby furiantského, nihilistického manifestu s tvrzeními příliš paušálními, ano až demagogickými: „Pan křesťan, to je buzna skrytá pod komží…" (Metoda společná demagogům všech směrů spočívá v tom, že používají pouze podobná obecná tvrzení.) Citovaná definice pravdivá není. Naprostá většina křesťanů – stejně jako příslušníků ostatních náboženských skupin – patří mezi heterosexuály. A ve spoustě křesťanských denominací se žádná komže nepoužívá. Nelze tedy souhlasit ani s refrénem: „Je to tak, je to tak, je to tak. A nic s tím nenaděláš."

Zpěvákův posměšný výkřik: „Je tu někdo z církve?", jímž je v jednom okamžiku zpěv proložen (zjevně k plezíru davu), nadto reprodukuje (na psychické rovině) hrubé násilí. Tím se traumatizovaný Baumaxa dodatečně připojuje k agitátorským trýznitelům pokorných, „tichých v zemi", jimž Balabán nepřestává bezvýhradně stranit napříč denominacemi a konfesemi. Z obou solitérů tématu „úchylné bachařky / úchylní bachaři našeho dětství" – spisovatele Jana Balabána a písničkáře Xaviera Baumaxy – je tedy podle mého názoru skutečným umělcem pouze jeden. (Známější a populárnější než román Kudy šel anděl je žel nihilistická píseň Pan farář.) Díky za život i dílo vnímavého svědka Jana Balabána!

František Schilla

Odkazy:

Balabán, J.: Kudy šel anděl. Druhé, přepracované vydání.Host Brno 2005

Baumaxa, X.: Pan farář (http://www.youtube.com/watch?v=Q6wwprAXJRY)

Jak vyhynuli veleještěři

Je už dlouho marně řešenou záhadou přírodovědců současnosti i všech dob, jak se to mohlo stát, že vyhynuli veleještěři. Brontosauři, dinosauři a jak je všechny ještě jmenují, byla zvířata tak mohutná, tak silná, tak dobře vybavená do vší nepohody, zápasů a bojů, ve kterých se mohla s ostatními tvory a živly přírody utkat - a najednou zcela vymizela. Jen ty udivující ostatky po nich nalézáme. Co je to postihlo, že neodolali?

Domnívám se, že jsem tuto záhadu vyřešil.

Chyba se stala, že při všech zkoumáních nebyly dostatečně postiženy, popsány a uváženy povahové vlastnosti těchto tvorů. Byla to zvířata nekonečně dravá a žravá, nesnášenlivá a krutá. Jejich velikost, moc a síla, kterou byla vybavena, se jim tak stala osidlem. Neměla ve všem tvorstvu rovnocenného protivníka, který by je mohl ohrozit, a tu v té nouzi a potřebě rvát se, přemáhat a vítězit, ničit, škodit a pokořovat se vrhli jeden proti druhému a zničili a pobili se navzájem.

Tento můj objev má svůj význam nejen pokud jde o vysvětlení dávno minulých událostí. Má veliký význam pro naši přítomnost.

Stále a oprávněně - buďme jim za to vděčni - ochránci přírody kolem nás varují před vymíráním živočišných druhů. Obávám se však, že si nedosti všímají a někdy i opomíjejí jeden z těch druhů, který je právě ve světle tragického konce veleještěrů mezi všemi druhy dnes žijícími snad nejohroženější, a to ohrožením, které se tragicky dotýká celého stvoření. V síle a schopnosti se příslušníkům tohoto druhu skoro nikdo a nic na zemi, na moři, a jak se soudí ani na nebi nic nevyrovná. Už skoro, zdá se jim, nemají konkurenta, kterého by nepokořili. A tak stále naléhavěji zbývá už jen ta závěrečná fáze nasycení a uspokojení povahy tohoto nenasytného triumfátora, totiž utkat se jedni s druhými a těmi silami a schopnostmi, kterými jsou vybaveni, které jim byly darovány, se vzájemně zničit. Směřování k té fázi závěrečné je už stále patrnější v jednotlivých výbuších, které stále častěji propukají a jsou pro ně stále ničivější a bolestnější a bolestnější a ničivější i pro celé stvoření.

Zbývá jediná naděje. Že vedle té moci a síly, kterou jsou příslušníci tohoto druhu vybaveni, mají na rozdíl od veleještěrů také rozum a srdce, které jsou oslovitelnější Stvořitelem všeho a že je na té cestě necitelných a nerozumných zvířat nezanechá, že je svým slovem osloví, zastaví a jejich schopností a sil, moci, která jim byla dána, užije k novému ještě krásnějšímu dílu svého stvoření, ještě krásnějšímu než je to současné.

Milí čtenáři, zasmáli jste se? A možná jste si řekli: Ten člověk, co to napsal, se poněkud pomátl na rozumu. Samořejmě prvou polovici mého "objevu", týkající se dávné minulosti, nelze brát vážně. Je to pokus o vtip. Vtip, který má upozornit na vážnost toho, co se týká naší přítomnosti. Ta touha, potřeba se rvát, vítězit, pokořovat, ničit a triumfovat je v nás. Není nutno jít ani do války, stačí pozorovat dění kolem sportovních zápasů jednotlivých klubů i mezinárodních utkání, jak nesmyslná klání a destruktivní vášně vyvolávají. Jejich ozvuky jako by někdy i do lenošek před televizory doléhaly.

A je tu jediné východisko, naděje: Naděje potěšující, naděje povzbuzující ty, kteří to Stvořitelovo oslovení slyšeli. Povzbuzení být jeho rozhodnými a statečnými svědky.

Dalibor Molnár

Pozvání do Izraele

Fredi Winkler, Beth Shalom Haifa a Ludmila Hallerová zvou ke společnému poznávání Izraele a biblických proroctví na těchto zájezdech:

2010

Podzimní zájezd spojený s návštěvou skalního města PETRA v Jordánsku - od 3. do 14. října

Izraelem od jihu na sever - 11. - 21. listopadu

2011

Zájezdy jen Izraelem:

13. – 23. ledna

24. ledna – 1.února

17. – 27. března

Termíny podzimních zájezdů zatím nemám.

Koncem listopadu 2010 navštíví Prahu a Košice Fredi Winkler s přednáškami o budoucnosti Izraele, Církve a národů.

Bližší informace na hallerova@volny.cz

Tel: 242 428 814, mobil:774 572 671

Ludmila Hallerová, Ve vilách 7, 140 00 PRAHA 4 - Michle

Pozvánky

Konference ECEN v Praze „Chléb náš vezdejší..."

Od 9. do 13. června 2010 proběhne v pražském Mezinárodním baptistickém semináři (IBTS) konference Evropské křesťanské sítě pro životní prostředí (European Christian Environmental Network – ECEN). Je to na evropské úrovni největší křesťanská nevládní organizace lidí, kteří považují péči o Boží stvoření a zodpovědnost za ně za přirozenou součást života křesťana. Členy ECEN jsou profesionální pracovníci církví, vyčlenění pro ekologickou práci, duchovní, členové různých národních neziskových organizací i ti, kdo se připojili z osobního zájmu o věc.

Konference ECEN, které probíhají jednou za dva roky, jsou velmi cennou příležitostí pro vzájemné obohacení se nápady, informacemi a kontakty a přinesly mnohé konkrétní výsledky po celé Evropě. Téma letošní pražské konference je „Chléb náš vezdejší – potrava v čase klimatické změny".

Konference má být zahájena ve středu 9. června na sklonku odpoledne. Čtvrtek bude věnován přednáškám k hlavnímu tématu konference. V pátek a v sobotu se budou scházet pracovní skupiny. Součástí programu jsou i kreativní workshopy a dvě varianty exkurze – jedna bude zaměřena na udržitelnou energetiku a management církevních budov a druhou bude pouť do Svatého Jana pod Skalou, spojená s návštěvou Svatojánské koleje. V sobotu večer bude příležitost v krátkých vystoupeních předvést jednotlivé aktivity českých církví, zaměřené na životní prostředí. Program je otevřený; hosté se mohou zapojit (anglicky).

Konference končí vždy v neděli ráno společnou bohoslužbou, tentokrát to bude v pražském kostele Českobratrské církve evangelické U Klimenta na Novém Městě (od 9:30).

Kdokoli by měl zájem se konference nebo některé její části zúčastnit nebo něčím přispět, může požádat o další informace na emailové adrese imuko@tiscali.cz nebo sledovat přímo webové stránky ECEN (www.ecen.org).

Ilona Mužátková, Jiří Nečas

(Poradní odbor pro otázky životního prostředí ČCE)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Horácký

Českobratrská církev evangelická

Daňkovice, Ne b d e 9.00 h, a c 11.00
Daňkovice č.4, 592 03 Sněžné na Moravě, a Michal Vogl

Horní Dubenky, Ne 9.00 h
Horní Dubenky č.54, f Tomáš Vítek

Horní Krupá, Ne 10.15 h
Horní Krupá č.63, 580 01 Havlíčkův Brod 1, f David Šorm

Horní Vilémovice, Ne 9.00 h
Horní Vilémovice č.31, 675 07 Čechtín, f Leonardo Teca

Humpolec, Ne 9.00 h
Husova 143, f Pavel Šindler

Jihlava, Ne 8.30 h
Vrchlického 1, f Jan Keřkovský

Moraveč, Ne 9.30 h
Moraveč č.35, 393 01 Pelhřimov, f Daniel Matějka ml.

Nové Město na Moravě, Ne 9.00 h
Křenkova 151, f Zdeněk Šorm, f Markéta Slámová, f Vojtěch Hrouda

Opatov, Ne 10.00 h
Opatov č.10, 588 05 Dušejov, a Pavel Šindler

Pelhřimov - Strměchy, Ne 8.45 h
Pelhřimov (10.45 h Strměchy)
393 01 Pelhřimov, Růžová 82, f Michael Hána

Sázava, Ne 10.00 h
Sázava č.73, 592 11 Velká Losenice, f Petr Gallus

Sněžné na Moravě, Ne 9.30 h
Sněžné č.60, f Michal Vogl

Telč, Ne 8.30 h
Nám.Zachariáše z Hradce 21/I, f Petr Melmuk

Třebíč, Ne 8.30 h
Bráfova 33/561, f Aleš Mostecký, f Daniela Zapletalová Grollová

Velká Lhota u Dačic, Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č.37, 380 01 Dačice, f Kateřina Frühbauerová

Velké Meziříčí, Ne 9.00 h
U Světlé 734/24, f.Pavel Janošík

Evangelická církev metodistická

Jihlava, Ne 8.45 h
Seifertova 13, Jan Zajíc

Seniorát Liberecký

Českobratrská církev evangelická

Česká Lípa, Ne 9.00 h
Chelčického 1012, f Marek Lukášek

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Pod Baštou 10, f Tomáš Matějovský

Jilemnice, Ne 10.00 h
Jungmannova 268, f Martin Horák

Křížlice, Ne 8.45 h
Křížlice č.127, 514 01 Jilemnice, f Gabriela Horáková

Liberec, Ne 9.00 h
Masarykova 22, f Tabita Landová

Libštát, Ne 9.00 h
Libštát č.83, f Filip Susa

Nové Město pod Smrkem, Ne 10.00 h
Blahoslavova 325, f Adam Balcar

Rumburk, Ne 10.30 h, c 15.00 h rodiny s dětmi
Krásnolipská 540/22, f Filip Šimonovský, f Constance Šimonovská

Varnsdorf, Ne 8.45 h
Tyršova 1246/7 , f Filip Šimonovský

Evangelická církev metodistická

Jablonné v Podještědí, Ne 15.00 h
Markvartice 69, Jiří Šimek

Bratrská jednota baptistů

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Máchova 39b, Daniel Kuc

Liberec, Ne 10.00 h
Malé nám.7, Blahoslav Fajmon

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17/2010

9. června 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 16. června

Z obsahu

* *Tradice doby pobělohorské* 2.
* *Z ekumeny*
* *Sedm darů milosti - 3.*

Poselství k 2. neděli po sv. Trojici

Čin smíření

Ef 2,17-2,22

Ježíš Kristus se setkával s předěly, které se vytvářely mezi Židy a pohany či mezi Židy a Samaritány. Takových bariér bylo v dějinách nepočítaně a stále vznikají nové, mnohdy velice razantní. V církvi i ve společnosti. Bylo tomu tak i za apoštola Pavla v čerstvě založeném křesťanském sboru ve starověkém městě Efezu. Vedle sounáležitosti věřících se objevovalo stejně často napětí různě namíchaných tradic a proudů. Apoštol ale píše všem bez rozdílu: „Vy patříte k sobě. Sjednoťte se a přistupujte spolu pod milost Boží. Vždyť o to vám jedněm i druhým jde." Nejde tu v těchto slovech jen o hledání nějaké křehké názorové rovnováhy, která se při prvním vážnějším sporu naruší. Díky duchu kristovské lásky lze ustát i značné rozdíly mezi námi. Nikdo už nemá být v církvi ani na zemi cizincem, každý je tu doma. Rozdělení je z moci evangelia překonané. Už neplatí staré zásluhy a výhody, ale nové povolání všech. Živá víra překonává bezesporu také jakékoli etnické i nábožensky motivované dělení. Kristus tvoří nové lidství, které je založeno v aktu smíření. Na tento dar smíme odpovědět novým vztahem k lidem zcela odlišným. Nebývá to snadné a může to přinášet zásadní odmítnutí ze strany našeho nejbližšího okolí. Nepřivlastnit si však tuto Boží výzvu znamená odmítnout to, co je ve víře v Krista věcí zcela podstatnou.

LM

Den otevřených kostelů

Překročíte-li hranici z Rakouska do Čech v Dolním Dvořišti, stanete na silnici č. 55, která vás dovede přes České Budějovice do Prahy a dál přes Litoměřice do Drážďan a konečně do Hamburku. Sotva jste však na ni vstoupili, upoutal vás v Horním Dvořišti kostel, který těsně sousedí s nočním klubem. Rozdíl mezi nimi je dobře čitelný, kostel je otevřen ve dne, za světla, noční klub v noci, za tmy. Kostel navede i cizojazyčné návštěvníky svou vysokou typickou věží a svým zvoněním. Noční klub přivádí své klienty už zdálky světelným nápisem a červeně zářícím srdcem, které ovšem nikoho neoklame, že by tu šlo o něco jiného než o obchod, a tedy o peníze. Nelze tam na oplátku vstoupit s otevřeným srdcem, je třeba otevřít peněženku.

Ale dosti o tom. Písmo svaté dávno a dávno dřív než naše pohraničí a daleko zřetelněji soudí o rozdílu mezi dnem a nocí,a mezi světlem a tmou. Pán Ježíš a jeho apoštolové vyvozují všechny své výroky o noci a tmě ze základní skutečnosti, že "Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy" (1J 1,5) a označují tak i věřící: "Vy však, bratří, nejste ve tmě, vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani temnotě" (1Te 5,4,5). Křesťanství vstoupilo do světa jako věc veřejná, všem na očích: "Co vám říkám ve tmě, povězte na světle, a co slyšíte v soukromí, hlásejte se střech" (Mt 10,27), praví Ježíš. Proto otevíráme kostel ve dne, aby byl všem lidem přístupný. Otevřít jej za tmy je proti dobré zvyklosti.

Leč stalo se to. Kdosi přišel s tou myšlenkou a kostely snad všech církví se otevřely za tmy na několik hodin, a to v sobotu, v den, kdy po Ježíšově zatčení v zahradní tmě a po nočním procesu zdánlivě vyhrála temnota nad světlem. Na výsměch této výhře věřící v tu dobu spí, aby v neděli ráno, kdy Kristus Pán vstal z mrtvých, oslavovali jeho a své vítězství nad smrtí. Všichni lidé jsou k této slavnosti zváni.

Chtěl-li bych hledat nějaký pozitivní smysl v té nezvyklosti a nenormálnosti "Nocí otevřených kostelů", viděl bych jej jako jeden ze způsobů, jimiž se církev snaží představit se veřejnosti a zvláště odcizeným lidem, ukázat jim svou dobrou vůli žít s nimi v přátelství, být jim ku pomoci evangeliem Ježíše Krista a také k překonání ostychu vstoupit do "svatého" domu, kde jeden už měsíce a jiný roky nebyl.

Negativní smysl noční prohlídky kostela lze spatřit na těch nevěřících, kteří řeknou sobě i druhým: "Přišel jsem, viděl jsem a neshledal jsem na tom nic, proč bych měl být toho žádostiv, nic na tom není." K vidění opravdu nic.

Jenže tenhle noční způsob nikdy neukáže církev takovou, jaká ve skutečnosti je. Ani vy ani my neukážeme náhodnému cizímu hostu, jaká naše domácnost je, dokud se host nepromění v bratra, s nímž si sedneme k společné večeři. K takové proměně díky Duchu svatému dochází zvěstováním evangelia, které se obvykle děje v neděli. Cizí, náhodný i podle lidského mínění zcela nevhodný host, který uvěří, že Ježíš je Boží Syn, je pozván i k chlebu a vínu, aby sdílel radost ve společenství Kristova lidu. Evangelium jako kázané pozvání na tuto cestu je nezbytné, aby uvěřivší žili v pokoji a radosti i v opatrnosti a trvalém úsilí odolávat pokušením a útokům zlého svůdce. Ježíšova

Dokončení na str. 2

Aktualita

Lidmi a pro lidi

Na plenárním zasedání Papežské akademie sociálních věd v pátek 30.dubna se vyslovil papež Benedikt XVI.pro státní zásahy do tržních mechanismů a podtrhl křehkost současného ekonomického systému a jeho institucí.

"Světová finanční krize ukázala křehkost současného ekonomického systému a institucí, které jsou s ním spojeny ... Krize také ukázala chybu, která spočívá v myšlence, že trh je schopen samoregulace, bez státních zásahů a bez mezinárodních morálních opor."

Dále uvedl, že slepé vzývání neviditelné ruky trhu je založeno na omezené koncepci ekonomického života jako jakéhosi samoregulačního mechanismu, který uvádějí v činnost zájmy jednotlivce a jeho snaha o zisk. Takový názor ponechává stranou etickou podstatu ekonomiky, která je aktivitou vyvíjenou lidmi a pro lidi.

Vloni v červenci papež vyzval k vytvoření světové politické autority, která by ozdravila ekonomiky zasažené krizí. Zároveň zdůraznil naléhavost reformy OSN, která by se mohla touto autoritou stát.

Podle tisku

Ilja Herold
iherold@upcmail.cz

Zaostřeno na blízko

Diakonie ČCE pomáhá obětem záplav

Zástupci Diakonie ČCE se zúčastnili další koordinační schůzky humanitárních neziskových organizací spolu s krajským hasičským sborem v Ostravě. DČCE je nyní po opadnutí vody připravena ke konkrétní pomoci domácnostem v obcích zasažených povodněmi.

Aktuality dnešního dne

Na Ostravsku se v současnosti následkem záplav nalézá 17 obcí ve stavu nebezpečí – na tato území uvolňuje speciální prostředky a prioritní pomoc stát a místní samospráva. „Pozornost charitativních nestátních subjektů se následně soustřeďuje také na pomoc povodněmi zasažených oblastí, které leží mimo kategorii stavu nebezpečí, nicméně jejich obyvatelé jsou škodami po záplavách postiženi. Diakonie ČCE monitoruje nyní situaci mj. na Frenštátsku v obcích Čeladná, Kunčice p. Ondřejníkem a Veřovice. V úzké komunikaci se starosty obcí zjišťujeme potřeby obyvatel ze zatopených a poškozených domácností," sdělil Tomáš Matuška, koordinátor humanitární pomoci DČCE.

K demolici jsou pravděpodobně určeny 4 domy v Horních Domaslavicích a Hrčavě. DČCE čeká na případnou výzvu obcí a je zde připravena pomoci. „S rozsáhlými demoličními pracemi máme zkušenost z minulých povodní, zejména ze stoleté vody v roce 2002," zdůraznil Matuška. Dvě skupiny dobrovolníků ze Vsetína mohou operativně pomoci, kde je třeba. Zájem je nadále o vysoušeče, jež jsou k dispozici v ostravském středisku Diakonie ČCE. Další pracovní skupiny s technickým vybavením (wapky, kladiva, kolečka, lopaty, elektrické agregáty apod.) lze svolat v případě nouze do 48 hodin. Pomoci postiženým živelnými katastrofami se DČCE věnuje již od roku 1997 a dosud zde rozdělila více než 63 milionů korun. DČCE je zapojena do Integrovaného záchranného systému ČR při Ministerstvu vnitra ČR.

Kam se obrátit o pomoc

Pro informace ohledně materiální a technické pomoci může veřejnost poslat zprávu na e-mail povodne@diakoniecce.cz, případně volat na mobilní číslo 724 515 408.

Jak můžete sami pomoci

Lidé mohou přispívat na povodňový sbírkový účet č. 27196349/0800 v.s. 2010 nebo zasláním dárcovské SMS ve tvaru DMS POMOCPOVODNE na číslo 87777. Výtěžek sbírky bude použit na konkrétní pomoc obětem záplav. Cena DMS je 30 Kč, Diakonie ČCE obdrží 27 Kč. Službu DMS zajišťuje Fórum dárců.

Kontakt:

Mgr. Pavel Kalus,
vedoucí krizového štábu,
mobil: 776 022 942,
mail: kalus@diakoniecce.cz

Z církví doma i ve světě

Vrcholí přípravy na biskupskou synodu pro Blízký východ

V žádné arabské zemi, dokonce ani v těch nejumírněnějších jako je Jordánsko či Sýrie, neexistuje svoboda svědomí. V nejlepším případě jsou tam křesťané jenom tolerováni; konverze na křesťanství je zakázána a přísně trestána. Naproti tomu islámský proselytismus je všeobecný. Každý rok se v těchto zemích zříkají své víry tisíce křesťanů a také křesťanští imigranti. Nejčastěji jsou to mladé ženy, které se provdají za muslimy. Tyto údaje zveřejnil minulý týden pomocný biskup Jeruzaléma William Shomali.

Ve Svatém městě se konají intenzivní přípravy zasedání biskupské synody pro Blízký východ, které se bude konat letos v říjnu. Ve čtvrtek diskutovalo o budoucnosti církve v tomto regionu 140 řeholníků z jeruzalémské diecéze latinského obřadu. Diskusi uvedl svým vystoupením právě biskup Shomali, který představil geopolitickou a pastorační situaci církve. Podle jeho mínění je největším problémem masová emigrace křesťanů, která je skutečnou pohromou, srovnatelnou s genocidou Arménů v Turecku na začátku 20.století. Příčinou odchodu jsou pronásledování a diskriminace nebo jednoduše nejistá situace. V mnoha zemích Blízkého východu se křesťané stali nepatrnou menšinou a tam, kde je jejich počet dosud značný, už přestali mít podstatnou roli.

O těchto a dalších problémech bude jednat na podzim ve Vatikánu biskupská synoda. Pracovní text jejího zasedání předal Svatý otec zástupcům biskupů tohoto regionu během své návštěvy na Kypru, který je součástí regionu Blízký východ. Návštěva Benedikta XVI. se uskutečnila ve dnech 4. až 6. června a byla to vůbec první návštěva papeže na tomto ostrově v novodobých dějinách.

www.christnet.cz

Z monitoringu Ekumenické rady církví,
který připravila
Zuzana Dvořáková

Od lužickosrbských evangelíků

Politickou stranou evangelických Horních a Dolních Lužických Srbů v Sasku a Braniborsku ve Spolkové republice Německo byla vždy od jejího sjednocení CDU. Při všech spolkových, zemských a komunálních volbách vždy vystupovali lužickosrbští evangelíci pro ni aktivně i jako voliči. Evangeličtí lužickosrbští duchovní se ve svých kázáních i písemných projevech dokonce i politických v její prospěch zasazovali. To platí i pro všechny poslední volby v obou Lužicích. Tento postoj vyjadřuje historickou stále platnou dohodu křesťanských církví s vedením CDU v SRN.

Josef Lebeda

Seminář Rodina – stavební kámen

Komise žen Ekumenické rady církví v ČR zve dne 17. června 2010 do prostor sboru Českobratrské církve evangelické na Vinohradech k účasti na připravovaném semináři z cyklu Rodina - stavební kámen.

Téma pilotního dílu je "Nenásilná komunikace v rodině" a cílem je přiblížit toto téma nejen z biblického pohledu, ale i z pohledu psychologické praxe. Přednášet bude Dr. Jeroným Klimeš, psycholog s křesťanským zakotvením, mj. autor teologických a psychologických publikací. Praktickou část pak převezme Mgr. Petr z Poradny pro manželství, rodinu a mezilidské vztahy a povede workshop o zvládání emočních reakcí. Seminář je kapacitně omezen a je určen přednostně pastoračním pracovníkům církví, kteří se blíže zabývají tematikou rodiny.

Konferenční poplatek činí 200,- Kč (zahrnuje účastnický poplatek, občerstvení a oběd).

Přihlášky přijímáme do 10. června mailem na adrese rip@ekumenickarada.cz nebo telefonicky na čísle 776 599 977 nebo 271 742 326

Den otevřených kostelů

Dokončení ze str. 1

náruč je široká, nepohrdne úzkostlivcem, který se bojí vstoupit nemaje roucha svatebního, ani zatvrzelým hříšníkem, do něhož hřích zažral se jako rez do cibule.

Kostel tedy není na dívání ani kdejaké povídání a slyšení. Kostel je domem Slova Evangelia, bez něhož nic neprospěje. Kolikrát bude třeba otevřít jej v sobotu večer, aby se v nevěřících a zvědavcích probudila správná zvědavost nejen vidět, ale "zažít" církev v jejím normálním životě a čase, ve dne, ne v sobotu, ale v neděli. Jednou je jistě málo. Jediné noční otevření vypadá jako zoufale vztažená ruka k nevěřícím, aby byli získáni pro podivnou, ztracenou věc. Anebo byl to, jak někteří pociťovali, zajímavý kulturní zážitek, který by se mohl opakovat. Kolikrát tedy, aby přinesl i zamýšlený užitek? To nevím, avšak slušelo by se, aby k příští pozvánce k sobotní noční návštěvě kostelů byla připojena pozvánka na další nedělní dopoledne, kdy bohoslužby a kázání budou zaměřeny na ty, které zvlášť zaujala noční návštěva kostela a jsou zvědaví dovědět se a prožít víc. Všechny křesťanské církve oznámí celému BRNU, že po "Noci otevřených kostelů" budou v neděli v 8.30 a v 10.00 hodin slavit DEN otevřených kostelů.

První křesťané se shromažďovali k slávě Boží první den po sobotě, v neděli, jak nám to sděluje evangelista Jan, 20,1.

Josef Veselý

Snaha o všestrannou přestavbu společnosti v Čechách ve 2. pol. 16. století

Dokončení

Získávání veřejného mínění

Celou tuto velmi zajímavou kapitolu lze připomenout pouze v telegrafickém přehledu, což by však mělo v dané souvislosti postačit. Základní roli hrála rozšířená fronta spolupracovníků, téměř výhradně šlo o řády, nové či obnovené.

Z nich nejvýznamnější byli jezuité. Řád byl založen r. 1540 a do Prahy přišlo z Vídně 12 jeho členů, původem z území dnešní Belgie a Německa, v r. 1556. První členové řádu z Čech, vesměs z Horšovského Týna, vyškoleni v Římě přímo za-kladatelem řádu Ignácem z Loyoly, přišli v r. 1559. Činnost jezuitů byla velmi bohatá a různorodá. Kázali, zpovídali, konali misie, věnovali se velmi intenzivně školství. V Praze zřídili hned r. 1556 na své koleji gymnasium; r. 1562 obdrželi od Ferdinanda I. právo doktorských promocí z teologie a filosofie, čímž gymnasium získalo charakter university. Při koleji byly zřízeny také dva semináře, jeden pro šlechtice a druhý, tzv. svatováclavský, pro chudší žáky. Kromě toho organizovali jezuité ve značné míře i kulturní život, zejména pokud jde o divadlo a hudbu.

Nejméně viditelnou, ale tím významnější složkou jejich činnosti bylo hledání a nalézání osobních kontaktů s žáky, případně i jejich rodinami, což často končilo konverzí obdobně jako u už vzpomenutého Viléma Slavaty. Prostředkovali jednání s nuncii a tvořili aktivní buňky pro realizaci protireformačního programu.

Další koleje v Čechách byly zakládány na panstvích sympatizantů z řad šlechty: 1586 Český Krumlov (Vilém z Rožmberka), 1594 Jindřichův Hradec (Adam z Hradce), 1589 Chomutov (Jiří Popel z Lobkovic).

Kromě jezuitů se na protireformačním programu podílely i některé další řády, k jejichž obnově došlo. Byli to zejména premonstráti, při jejichž klášterech v Teplé (a na Moravě v Louce) byla také zřízena gymnasia. Z kláštera v Teplé pocházel strahovský opat, působící v Praze na Strahově od r. 1586, Jan Lohelius. Od r. 1587 se stal generálním vikářem premonstrátů v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, v Uhrách a v Polsku. V jeho díle pokračoval jeho nástupce strahovský opat Kašpar Questenberk. Lohelius byl potom v období platnosti Majestátu i na počátku pobělohorské doby pražským arcibiskupem.

Z klášterů cisterciáckého řádu byl důsledně prováděn rekatolizační program na území kláštera ve Vyšším Brodě. Konečně řád křižovníků poskytl dva první arcibiskupy na obnoveném pražském stolci a umožnil ekonomické zabezpečení arcibiskupství tím, že dočasně prakticky spojil funkce arcibiskupa a velmistra řádu. Antonín Prus z Mohelnice byl navíc osobním přítelem jezuity Petra Canisia, který založil vídeňskou i pražskou kolej..

Jako poslední, ale nikoli nevýznamnou informaci lze ještě uvést už zmíněné pronikání do rodin a příbuzenstva, škol a různých institucí či organizací. Nejznámější v této souvislosti jsou sňatky českých pánů s cizinkami, zejména Španělkami. Tyto ženy pracovaly velmi horlivě a cílevědomě, aby nejen jejich manželé a rodina, ale i poddaní na jejich panství se „srovnali ve víře" s panovníkem.

Zákonitosti historického vývoje na příkladu snahy o ovládnutí Čech ve 2. pol. 16. stol.

(uvádím jako souhrn pouze v heslech)

I. Průnik do řídících orgánů země a jejich ovládnutí

1. Osobní jednání, získávání osob („pátá kolona")
2. Legalizace dohledu nad správními institucemi
3. Neupřímná chlácholící vyjádření
4. Stanovení programu
5. Dosazování do centrálních funkcí

II. Získávání veřejného mínění

1. Rozmnožení spolupracovníků
2. Výchova mladé generace
3. Podněty relaxační (včetně kulturních)
4. Průnik do příbuzenských a dalších vztahů

III. Veškerá činnost menšiny autoritativního typu ve státu s demokratickými nebo alespoň protodemokratickými rysy bývá až do určitého okamžiku neoficiálně řízena ze zahraničí

Dr. Eva Melmuková

Přednáška v Pardubicích 27. 3. 2010

(red. mírně zkráceno)

Tradice doby pobělohorské

I. 1620–1648

Období třicetileté války v českých zemích bylo dobou plnou prudkých zvratů, nadějí i zklamání. Nic nebylo definitivně rozhodnuto až do r. 1648.

Křesťané hlásící se k české reformaci a s nimi i ostatní evangelíci se dostali velmi rychle do situace druhořadých občanů a konečně byli postaveni úplně mimo zákon se všemi důsledky. Obnoveným zřízením zemským bylo ustanoveno římskokatolické náboženství jako jediné státem uznávané křesťanské vyznání. Nekatolíci byli nuceni přestoupit na katolicismus nebo emigrovat, pokud nebyli poddanými. Do emigrace tehdy odešla přibližně čtvrtina obyvatel. Až do konce války se emigranti nevzdávali naděje na návrat svobody dané Majestátem z r. 1609. O to větší trauma jim způsobilo definitivní řešení dané Vestfálským mírem.

Vídeňský dvůr i vedoucí činitelé římskokatolické církve se snažili o bezodkladné získání členské základny administrativně mocenskými prostředky. Vedle této hlavní linie, ať už v neúprosné nebo mírnější formě, se někteří představitelé začali zaměřovat i na vlastní obnovu v duchu tridentského koncilu.

Obecně lze konstatovat, že průběh jednotlivých fází třicetileté války s konečnou platností proměnil zápas o konfese v běžný zápas politicko-mocenský.

II. 1649–1680

Po skončení třicetileté války bylo teprve možné rozvinout systematicky úsilí o hloubkovou proměnu konfesionálního profilu českých zemí. Systém spočíval v důsledném průzkumu stávající situace, v rychlém a zásadním konečném řešení otázky konfesní příslušnosti, ale i v rekonstrukci vlastní římskokatolické církevní správy včetně zřizování nových biskupství a konečně v cílené podpoře působení uměleckých projevů různého druhu. Symbolem vstupu do této etapy je Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze: byl postaven jako výraz díkůvzdání za úspěšnou obranu Prahy před švédskými vojsky, evangelíky byl však chápán jako symbol triumfalismu panující církve.

V Čechách a na Moravě byly reformační církve úředně zakázány a jejich tradiční struktury byly až na několik výjimek prakticky rozbity. Skrývající se kazatelé sloužící ve větším obvodu měli své základny zpravidla v cizině. Někteří však zůstávali trvale v zemi a vykonávali některé běžné rukodělné povolání.

Po stránce ekonomické tvoří významný mezník Berní rula v Čechách a Lánský rejstřík na Moravě. Oba katastry se staly základem hospodářské evidence v rozsahu celých zemí.

III. 1681–1711

Po odeznění morové epidemie a povstání venkovského lidu nastal čas jistého uklidnění. Projevilo se to i rozvojem ekonomiky ovlivňované stále silněji merkantilismem, tj. úsilím o zbohatnutí z vlastních zdrojů. Začíná období zřizování manufaktur, ale také soustavného tlaku na zvyšování robot a následných vzpour poddaných.

V této době má římskokatolická církev již pevně v rukou monopol nejen na veškerou církevní správu v českých zemích, ale i na veškeré oficiálně existující školství a kulturu. Oběma posledně zmíněným odvětvím věnuje velkou pozornost; vzniká řada hodnotných děl zejména v oblasti architektury a výtvarného umění. Chybí však ještě stále úplná obnova sítě předhusitských farností, i když někde naopak vznikají střediska nová, zejména poutní.

Předbělohorské struktury reformačních církví jsou v podstatě rozbity. Kazatelé ze zahraničních středisek pověření prací v zemi spolupracují stále výrazněji s osobnostmi z domácího prostředí. Tyto osobnosti přebírají aktivitu v místech, kde nedošlo k výměně obyvatelstva, a to především tam, kde šlo o přímou návaznost na předbělohorskou existenci církví české reformace – Jednotu bratrskou a zejména orientaci tzv. věrných Čechů v církvi podobojí.

IV. 1712–1740

Poslední morová epidemie pominula, začíná se intenzivně rozvíjet ekonomika v duchu merkantilismu. Sílící státní instituce se dostává do konkurenčního napětí s institucí církevní, přitom je však s ní spjata společnou snahou o likvidaci („vykořenění") kacířství. Tato snaha ovšem není totožná.

Pokračování příště

Smutný týden strašnického sboru

Pán Bůh pohlédl na pozemské trápení a do svého domova povolal sestru Evu Balcarovou, vdovu po evangelickém faráři Lubomíru Balcarovi. Když se sbor shromáždil k děkovným bohoslužbám, bylo to smutné pondělí a smutná pátá hodina odpolední.
Často žijeme s lidmi celé roky, sdílíme s nimi jejich radosti i trápení, těšíme se z jejich úspěchů a držíme jim palce, když se musí rozhodovat o své budoucnosti, o životě svých dětí a nejbližších, máme stále dost času/a to je hrozný omyl/, ale najednou se ten čas zastaví a my se musíme s tím,koho jsme měli rádi a kdo patřil do našeho života, rozloučit a definitivně rozejít. Najednou začínáme brát vážně to, čemu se říká stáří, překvapí nás nemoc a nakonec, někdy zcela nečekaně, jako zloděj v noci, přijde smrt.
Křesťan ví o své konečnosti, a přesto s ní není srozuměn. Uvědomuje si, že není nesmrtelný a přesto s tím nepočítá. Ví, že ani jeho blízcí tu nebudou věčně, a přesto je ve chvíli loučení často zaskočen.Ti, kteří svou konečnost berou vážně a umějí s ní žít, jsou vzácní. Jejich vlastní konečnost, smrtelnost jim nebere síly, neochromuje je, naopak jim umožňuje, aby s jistou lehkostí a přitom odpovědně žili svůj vyměřený čas.Sestra Balcarová nijak nelpěla na tom, co dělala a uměla. Byla oblíbená, uměla pomoci, posloužit, ale bez jakýchkoli gest i bez potřeby uznání.
Celý sbor vnímal a s vděčností přijímal její aktivitu, činorodost a píli.
Rád vzpomínám na její vyučovací hodiny. Jako žačka vynikajícího pedagoga prof. Viléma Kurze trpělivě a s láskou opravovala „geniální" prstoklady svých žáků a snad, jak věřím, se někdy dočkala vděku za tu námahu a nekonečnou dřinu. Sedával jsem na zahradě a poslouchal naši Rut, jak zápasí s Mozartem, Dvořákem i Martinů a s dalšími autory a vždycky jsem si nahlas připomínal, že i oni nějak začínali a museli bojovat s etudami, stupnicemi, variacemi a předepsanými tempy. Zařadit do vyučovacího procesu Bohuslava Martinů, k tomu byla potřebná velká dávka odvahy a zkušeností.
V krátké životopisné vzpomínce bylo podtrženo, že sestra Balcarová byla žena moudrá, praktická a skromná. Dovedla si najít toho, kdo to potřeboval a kdo zůstal stranou pozornosti ostatních.Tam nenápadně, bez jakékoliv okázalosti vstoupila. Dovedla najít slovo do situace, často slovo odvážné, ale silné a pomáhající.
Když Ondřej Balcar, člen České filharmonie, zahrál na kontrabas nádhernou skladbu Johanna Sebastiana Bacha AIR ze Suity D-dur, byla atmosféra ve strašnické modlitebně prosycena a provoněna evangeliem z jiného světa, ze světa, ve kterém sestra Balcarová žila skoro 90 let. I já jsem vděčen za její život a práci.

I další den v tomto smutném týdnu nás, účastníky odpoledních bohoslužeb přinutil k zamyšlení, modlitbě a projevu vděčnosti. Strašnický sbor se loučil se sestrou Slávií Radechovskou, pravidelnou a věrnou návštěvnicí bohoslužeb, biblických hodin a dalších sborových akcí. I když mnozí členové našich sborů neměli nikdy příležitost se osobně setkat s paní profesorkou, jistě nepřehlédli, že u mnohých žalmů je vedle známých a slavných jmen také uvedeno jméno sestry Radechovské, která jako češtinářka pečovala o jazykovou úpravu žalmových textů a mnoha jiných písní. Tedy nejen B.J.Strejc, František Šebesta, Milan Balabán, ale i sestra Radechovská a další básníci nás zvou svými verši k oslavě Boží slávy, věrnosti a velikosti. Češtinářka a němčinářka, která vystudovala tyto obory na FF UK, sloužila naší církvi nejen jako jazykový znalec, ale i jako učitelka dětí v Nedělní škole, zastupovala bratra faráře při výkladu Písma v biblických hodinách a když bylo třeba, posloužila i jako překladatelka.
Už mnoho měsíců pro Slávii nejezdíme. Každou neděli nás čekala před svým domem a v 8,40 jsme vyjížděli do strašnické modlitebny. Tam čekala další dobrovolnice a jako uvaděčka doprovodila sestru na její místo v druhé lavici vpravo. Po úmrtí sestry a švagra v roce 2002 zůstala v domácnosti sama a s pomocí rodiny byla schopna se o sebe postarat až do jara 2009. Po onemocnění chřipkou se významně zhoršil její zdravotní stav, byla nucena být v trvalé péči rodiny a v Domově odpočinku ve stáří v Krabčicích 2. května 2010 zemřela. Sestry ze strašnické Křesťanské služby ji v ústavu ještě navštívily, ale při posledním rozhovoru bylo již patrné, že se blíží konec.
Připomeňme si její básnickou tvorbu jednou velikonoční básní ze sedmdesátých let:

Jdou lidé ulicí, smějí se, pracují, kupují,
lhostejně pohlédnou stranou.
S rozepjaté náruče kříže krůpěje kanou.
Ty, který pníš na kříži,
kdo se dnes k tobě přiblíží?
Kdo si dnes tebe všímá?
Polední ulice dřímá, pokojně lidé si žijí,
pokojně hodiny na věži bijí.

Co je na tvé smrti, Ukřižovaný?
Koho hledají tvé smrtí zamčené oči?
Po kom se ještě zraky tvé točí?
Proč výmluvně hovoří tvá zamčená
ústa,
když smrt je přece nechala pustá.

Proč nás nenecháš jít, pracovat a
pokojně žít?
Co ještě chceš?
Ty do své náruče zveš!

Ale Ty, Vzkříšený !
Přes hroby víry dýchá tvůj dech,
čin nového stvoření.
Odvališ hrobový kámen,
tvým dechem plápolá mohutný sloup a
mohutný plamen,
na tvoje slovo vychází víra ze stínu smrti
- odhodíš roušku zavinutí,
svobodně může zas vydechnout,
do očí tobě pohlédnout, až znovu zahoří
tvůj plápol a plamen,
a k tvému živému slovu s hořícím
srdcem řekne své
AMEN.

zš

Kalich na budově strašnického sboru Českobratrské církve evangelické

Sedm darů milosti

Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás:
Kdo má dar služby, ať slouží.
Ř 12,6.7

Kdo má dar sloužit, ať slouží

Podle řady vykladačů má zde apoštol na mysli zcela zvláštní dar Ducha svatého - službu u společného stolu. To, co dnes možná považujeme za věc okrajovou, v prvotní církvi byla služba významná. Skoro bych řekl „ státotvorná". U společného stolu se vytvářelo a dodnes vytváří, čemu říkáme křesťanské společenství. Z cizích lidí se stávají bratři a sestry. Při křesťanských bohoslužbách se v apoštolské době sedělo u jednoho stolu, společně zpívalo, četlo z Písma, modlilo, svědčilo o Kristu a večeřelo. A to byla v antické době revoluce. Nikdy předtím si za společný stůl nesedli Žid a pohan, pán a otrok, boháč a chudák. Společné jídlo totiž znamenalo takovou důvěrnost a stupeň přátelství , jako když se dnes s někým při příchodu políbíme. Když někdo s někým jedl, stával se součástí jeho rodiny a osobním přítelem.
I když se ze společného jídla později vydělila ta část, při níž se připomíná Kristova oběť na kříži, a ta byla svěřena jako služba kněžím, zůstala nám dodnes ve všech církvích služba, kterou většinou zastávají naše sestry a k níž patří různé formy sborového a farní stravování. Společná káva, čaje, zákusky, pomazánky, obědy, večeře a snídaně při různých setkáních, kurzech a konferencích. Služba opomíjená, někdy až příliš samozřejmá, ale na druhé straně důležitá - ano nezbytná. Špatně se káže hladovým a rozhádaným lidem. Dobře najedení a spokojení lidé se daleko snáz domluví a smíří.
Jídlo nás sbližuje. Jíst musíme všichni. Ať jsme z jakékoli církve, jakéhokoli věku nebo sociálního postavení. Když Ježíš sytil zástupy, nedělal to jen proto, že byli chudí a hladoví, ale proto, aby bylo zřejmé, že přišel pomoci všem. Jídlo nás staví do jedné řady. Jídlo vyjadřuje naši závislost na Pánu Bohu.
Proč je však třeba mít k vaření a roznášení jídla dar Ducha svatého? Myslím, že jsou k tomu přinejmenším tři důvody. Za prvé – aby nás jídlo sbližovalo, musí nám chutnat. A aby nám chutnalo, musí být připraveno s láskou. Když někdo chystá jídlo pro druhé, je k tomu třeba stejné lásky a ochoty, jako když někdo ošetřuje raněné nebo koná pastoraci. Není to nic okrajového, ale naopak svátostného. Copak se před jídlem v církvi nemodlíme – podobně jako před kázáním.
Za druhé - k daru sloužit u stolu patří umět lidi pozvat. Ani dnes není samozřejmé, že se někdo zdrží na oběd či večeři, sedne si ke stolu a přijme nabízený pokrm. Mnoho lidí se zdráhá a brání. Neumí překonat ostych, rozpaky a nejistotu. A právě tohle umí mnohé naše sestry a bratři překonat tím, že někomu nabídnou čaj, pozvou ho ke stolu, usadí na místo a prohodí s ním pár osobních slov. Kdo ví, možná se mnozí z nás stali součástí církve a Kristova těla ve chvíli, kdy si někde na faře nebo v klášteře sedli s křesťany ke stolu, pomodlili se s nimi a pak něco dobrého snědli nebo vypili.
Za třetí – když se v církvi prostírá stůl, musíme pečlivě dbát na to, aby se na nikoho nezapomnělo. A to se bohužel stává. Ve Skutcích čteme, jak v Jeruzalémě opakovaně zapomínali pozvat ke stolu řecky mluvící vdovy. Proto museli apoštolé povolat do služby sedm mužů, kteří byli plni Ducha svatého, aby jim svěřili spravedlivé rozdělování pokrmů.
Když se rozděluje jídlo, je třeba pamatovat také na nepřítomné. Církev - to nejsou jen ti, kteří se právě sešli a všechno, co našli, snědli. Když Pán Ježíš sytil zástupy, vždycky ještě zbylo pár košů. I nám musí v církvi něco zůstat pro ty, kteří nemohli přijít. Jsou různé způsoby, jak jim to poslat. Dnes budeme mít sbírku na lidi bez domova. V našich sborech a farnostech probíhají sbírky na pomoc lidem na Haiti. Dar sloužit u stolu znamená na nikoho nezapomenout. Nejen při modlitbě ale i při vaření.

Jiří Gruber,
Českobratrská církev evangelická

Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010

Vyjádření Konference Církve bratrské

k záměrům Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v oblasti sexuální výchovy na základních školách

Delegáti Konference Církve bratrské v Náchodě vyslechli zprávu o zhodnocení materiálů MŠMT vydaných k realizaci koncepce podpory a ochrany zdraví ve školách. Jmenovitě se jednalo o Doporučení MŠMT k realizaci sexuální výchovy v základních školách (dále Doporučení) a o metodickou příručku Sexuální výchova – vybraná témata (dále Příručka) – a zasílají MŠMT a veřejnosti následující vyjádření:
Jako občané České republiky vnímáme potřebu informovanosti mladistvých v oblasti lidské sexuality. Kladně hodnotíme snahu autorů zmíněné Příručky a Doporučení připravovat mladistvé v základních školách na jevy, se kterými se budou setkávat v naší společnosti a v době svého zrání v oblasti sexuality. Jako důležité vnímáme informovat žáky např. o nebezpečích sexuálních nemocí, včetně HIV, o nebezpečích internetu a syndromu CAN (Child Abuse and Neglect) – zneužívání dětí i nechtěného otěhotnění, aby bylo zabráněno potratům. Na druhou stranu si uvědomujeme, že podle zmíněných dokumentů škola přebírá čím dále větší odpovědnost a určuje charakter sexuální výchovy.
Podobně jako Česká biskupská konference i my považujeme za nezbytné, aby tak závažnému programu sexuální výchovy předcházela diskuse pedagogů s dalšími zainteresovanými skupinami, k nimž v prvé řadě patří rodiče dětí. Nic takového se dosud nestalo. Přitom podle platné novely školského zákona má být umožněno zákonným zástupcům se vyjadřovat ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání. S uplatněním tohoto práva Doporučení, jak se zdá, nepočítá. Obáváme se, že zde škola překračuje svou kompetenci a snaží se autoritativním způsobem do sexuální výchovy zasahovat.
Za nepřípustnou považujeme např. kapitolu č. 15 (Příručky) o didaktických námětech, kterými se učitel může násilně vlamovat do soukromí dítěte a intimní otázky a zápasy žáků dokonce zveřejňovat před spolužáky. V některých pasážích metodická Příručka podtrhuje prospěch jedince na úkor mezilidského vztahu. Předkládané didaktické náměty nejenže popírají záměr Doporučení, aby si žáci „osvojili a kultivovali odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s reprodukčním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem a rodičovstvím", ale doporučují takové formy a metody, které ohrožují mravní výchovu mládeže, což je v naší společnosti nepřípustné. Při použití zmíněných postupů způsobem uvedeným v Příručce lze předpokládat, že bude docházet ke zraňování důstojnosti dětí i samotných pedagogů.
Jako křesťané žijící a pracující v naší zemi podporujeme úsilí o vhodnou informovanost a výchovu dětí a mladých lidí. Nelze však zakrývat, že v naší společnosti existují různé etické standardy a to je třeba také v sexuální výchově respektovat. Informace je třeba ve škole předávat v respektu k hodnotám vyznávaným rodiči a zaměřit se na výchovu ke zralému lidství.

Kazatelé a delegáti Konference
Církve bratrské v České republice

Zemřel Pravdomil Dostál

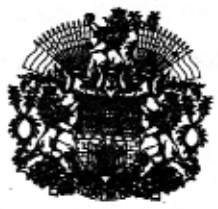
(11. 11. 1933 – 24. 4. 2010)

24. dubna 2010 Pán života a smrti povolal do nebeského domova významného Kristova svědka MUDr. Pravdomila Dostála. Bratr Dostál z Brna byl aktivním pracovníkem a dlouholetým starším Církve bratrské. Mnoho práce vykonal v Kostnické jednotě a také v křesťanské ekumeně. Budeme s vděčností vzpomínat na jeho věrnou službu, která v sobě spojovala živá a biblicky fundovaná kázání, přednáškovou činnost a také praktickou lékařskou pomoc mnohým. Dr. Dostál zůstává příkladem křesťana, který dobře propojoval angažovanost v církvi a široký rádius působení v civilním povolání. Svědectví jeho života v sobě zahrnuje biblickou zakotvenost a moudrost a lásku k lidem. Pohřební shromáždění za přítomnosti mnoha přátel a ekumeny se konalo v přeplněném Sboru Církve bratrské v Brně, Kounicova 15, v pondělí 3. května 2010. Z pohřebního shromáždění přinášíme připomenutí života, jehož podklad připravila manželka – sestra Noemi Dostálová a přednesla sestra Lenka Broklová.

Pavel Černý

Pravdomil Dostál se narodil dne 11. listopadu 1933 v Benátkách nad Jizerou v rodině kazatele Jednoty českobratrské, dnes Církve bratrské, jako nejstarší ze tří dětí.
V Benátkách chodil do obecné školy, kde učila jeho maminka. V roce 1943 přešel do gymnázia v Boskovicích, kde měl tetu, prof. Lydii Dostálovou. Byl to nadaný chlapec, zkoušky do 1. ročníku udělal ze 4. třídy obecné školy. Po válce se v roce 1946 odstěhoval k dědečkovi, kazateli Františku Dostálovi, do Brna a dokončil reálné gymnázium v Husovicích, kde maturoval v roce 1951.
Vyrostl v křesťanské rodině a viděl kolem sebe mnoho dobrých a kvalitních křesťanů. Svoji osobní víru potvrdil i křtem v dospělosti. Tvrdil, že nejlepší životní program je Kristovo evangelium, a proto mu byla velice blízká sociální oblast. Přihlásil se ke studiu medicíny, i když jeho velkou zálibou byla historie a teologie. Uvažoval o studiu na evangelické teologické fakultě v Praze. Radil se tehdy s dr. Bohuslavem Benešem. Ten mu odpověděl, že stát zrušil církvi deset sborů a vyhlídky do budoucnosti za komunistického režimu jsou nevalné. Bude proto nejlépe vystudovat medicínu a pak pomáhat v církvi. Tuto radu uposlechl, vystudoval lékařskou fakultu v Brně a po promoci v červnu roku 1957 nastoupil na umístěnku do severočeského pohraničí, do Okresního ústavu národního zdraví v Jablonci nad Nisou.
V pohraničí pracoval postupně jako sekundář, obvodní lékař, částečně závodní i sportovní lékař, a to až do roku 1967, kdy se mu podařilo po deseti letech vrátit se do Brna. Netajil se nikdy svým křesťanským postojem, byl vždy přímočarý a otevřený. Byl tedy ideologicky vhodný pro ten nejnižší stupeň ve zdravotnických službách. Nastoupil jako závodní lékař v tehdejších Elektrotechnických závodech Julia Fučíka, kde měl hned dvě ordinace – hlavní závod a slévárnu. Zde pracoval od roku 1968 až do svého odchodu do penze, i když pak vypomáhal ještě v několika zdravotnických zařízeních.
Léta strávená v drsném pohraničí byla pro něj dobrou školou. Našel zde řadu dobrých přátel, měl otevřenou a družnou povahu, byl ekumenicky zaměřený.
Po návratu do Brna se seznámil s Noemi Kadlecovou, s kterou se oženil v roce 1972. Bylo to šťastné manželství. Někteří přátelé s laskavým humorem říkali, že je nepraktický praktický lékař. Jeho manželka ho doplňovala, byla jeho pomocnicí i sekretářkou. Oba pocházeli z evangelických rodin, oba měli mnoho přátel ve všech protestantských denominacích.

Pod záštitou primátora hlavního města Prahy

MUDr. PAVLA BÉMA

a starosty městské části Praha 1

Ing. FILIPA DVOŘÁKA

se koná

v pondělí 21. června 2010 v 18.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ K UCTĚNÍ PAMÁTKY

27 POPRAVENÝCH PŘEDSTAVITELŮ ČESKÉHO ODBOJE

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze

a

u desky popravených oběti

Pořádají:

Město Mnichovo Hradiště, Potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EXULANT – potomci pobělohorských exulantů, Kostnická jednota, Masarykova společnost, ČSBS, ČsOL, Společnost E. Beneše, Církev československá husitská v Praze, historické společnosti a další organizace

Dr. Dostál samozřejmě nejintenzivněji pracoval ve staršovstvu své Církve bratrské v Brně, kde byl dlouhá léta jeho místopředsedou, ale navíc hodně elánu vložil i do činnosti Kostnické jednoty v Brně. Byl to jediný ekumenický spolek v době totality, který měl možnost pořádat různé ekumenické akce. Dr. Dostál byl dobrý organizátor, této možnosti využíval a za období téměř 20 let uspořádal se svými spolupracovníky celou řadu výborných přednášek, zajímavých setkání i konferencí. Po revoluci v roce 1989 však činnost Kostnické jednoty téměř zanikla, neboť se otevřelo nebývalé množství jiných možností.
Pravdomil Dostál byl výborný a pohotový řečník, jeho přednášky spojené s množstvím podnětů ze zdravotnické oblasti byly vždy vyhledávány. Měl hbité pero, přispíval svými články do řady novin i časopisů, byl členem redakční rady Bratrské rodiny.
Po roce 1989 se pro něj otevřela nová oblast, která mu byla v době totality uzamknuta, a to činnost veřejná. Jako dobrý organizátor a znalec poměrů ve zdravotnictví byl přizván ke spolupráci v brněnské lékařské komoře, kde pracoval určité období jako předseda Čestné rady.
Ale čas nezastavíš, ozývaly se i zdravotní potíže: infarkt v oku, plicní embolie, srdce, vysoký krevní tlak, cukrovka. Před dvěma lety touto dobou ukončil svou čtyřicetiletou službu v církvi. Cítil, že už je unavený a na vše nestačí. Jen jeho nejbližší věděli, že je pro něj velice namáhavé vyjít jen malý kopeček nebo schody a že si nejraději posedí u novin nebo dobré knihy. Ale zájem o historii, o dění v církvi a v politice ho do poslední chvíle neopouštěl. Vyhlížel každé nové vydání dějin některého státu, byla to jeho po Bibli nejmilejší četba. Zvlášť znalosti historie byly obsáhlé, téměř encyklopedické. Historii srovnával se současným děním a často velmi přesně dovedl odhadnout, kam povedou kroky některých našich i cizích politiků. Také jeho kázání na historické starozákonní texty jsme poslouchali s napětím až do konce.
Jeho zdravotní rezervy se menšily, a když přišel úraz, zlomení žeber a poraněná plíce, nevěstilo to nic dobrého, i když na krátkou dobu se zdálo, že se vše zlepší. „Náš svět umírá s námi," tak zní titul jedné knihy. I jeho svět zemřel zde na zemi s ním, aby začal novou kapitolu ve světě jiném, v Božím království.
Jeho poslední věta v nemocnici byla pro něj typická. Rozhlédl se po pokoji, dal prst na ústa, aby ho snad nikdo neslyšel, a řekl: „Mám plán!" „A jaký?" „Půjdu domů!"
I Pán Bůh má své plány, jsme v jeho režii. Jeho plán byl stejný, vzal ho do svého domova. Ušetřil ho možná těžkého stárnutí a ubývání sil i schopností. Ale bude nám zde na zemi scházet.

Inzerce

Prodám domek 7 km od Mar. Lázní, dostupná autobus. doprava, 4 místnosti + podkroví, zahrada, celkem cca 1000m². Nutná oprava.
Informace na tel. č. 354623634.

č. 13

Pozvánky

Pozvání do Izraele

Fredi Winkler, Beth Shalom Haifa a Ludmila Hallerová zvou ke společnému poznávání Izraele a biblických proroctví na těchto zájezdech:

2010
Podzimní zájezd spojený s návštěvou skalního města PETRA v Jordánsku - od 3. do 14. října;
Izraelem od jihu na sever - 11. - 21. listopadu

2011
Zájezdy jen Izraelem:
13. – 23. ledna
24. ledna – 1.února
17. – 27. března

Termíny podzimních zájezdů zatím nemám.
Koncem listopadu 2010 navštíví Prahu a Košice Fredi Winkler s přednáškami o budoucnosti Izraele, Církve a národů.
Bližší informace na hallerova@volny.cz
Tel: 242 428 814, mobil:774 572 671

Ludmila Hallerová,
Ve vilách 7,
140 00 PRAHA 4 - Michle

Noemi
www.noemka.com

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.
Zaslání bližších info/přihlášky:
Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com
Noemi, Na Mušce 1124, 53401 Holice, ČR

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Východomoravský

Českobratrská církev evangelická

Hodonín, Ne 9.00
Husova 6, f Jindřich Slabý

Hošťálková u Vsetína, Ne 10.00
Hošťálková u Vsetína č. 23, f Petr Maláč

Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou,
Velká nad Vel. Ne 8.30
Hrubá Vrbka 117, Ne 10.00
f Mojmír Blažek

Huslenky, Ne 10.00
Huslenky 439, f Jiří Palán

Jablůnka, Ne 9.00
Jablůnka č.45, j Martin Tomešek, adm. Daniel Heller, k Dušan Tajzler

Jasenná, Ne 8.45
Jasenná č.108, 763 12 Vizovice
f Radmila Včelná

Javorník nad Veličkou, Ne 10.00
Javorník nad Veličkou č.111, 696 74 Velká nad Veličkou, f Josef Hurta

Kateřinice, Ne 9.00
Kateřinice č.226 , 756 21 Ratiboř,
f Pavel Šebesta

Kroměříž, Ne 9.00
Riegrovo nám. 147/37, f Ivan Ryšavý

Kyjov, Ne 9.30
Dobrovského 511, f Dan Petříček

Leskovec, Ne 9.00
Leskovec č.156, 756 11 Valašská Polanka, f Libor Špaček

Liptál, Ne 10.00
Liptál č. 8, f Jan Hudec

Pozděchov, Ne 8.45
Pozděchov č.121, 756 11 Valašská Polanka, f Vlastimil Kovář

Prusinovice, Ne 10.00
Přerovská 174, f Leoš Mach

Pržno, Ne 10.00
Pržno č.32, 756 23 Jablůnka n. Bečvou, f Jaroslav Voda

Ratiboř u Vsetína, Ne 9.30
Ratiboř u Vsetína č.221, adm. Pavel Šebesta

Rusava, Ne 8.30
Rusava č.28, f Ludvík Svoboda

Růžďka, Ne 10.00
Růžďka č.138, f Martin Fér

Střítež nad Bečvou, Ne 9.30
Střítež nad Bečvou č.120, f Vladimír Kopecký

Uherské Hradiště, Ne 10.00
Jana Blahoslava 419, adm. Petr Pivoňka

Valašské Meziříčí, Ne 9.30
Blahoslavova 430/3, f Daniel Heller

Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č. 30, 757 01 Valašské Meziříčí, f Jan Krupa

Vizovice, Ne 8.45
Palackého nám. 364, f Jiří Malý

Vsetín (Dolní sbor), Ne 9.30
Palackého 153, f Bronislav Czudek

Vsetín (Horní sbor), Ne 9.30
Palackého 156, f Jiřina Kovářová, j Pavel Čmelík

Zádveřice – Raková, Ne 8.45
Zádveřice č.139, 763 12 Vizovice, f Miloš Vavrečka

Zlín, Ne 9.30
Slovenská 3063, f Petr Pivoňka

Bratrská jednota baptistů

Kroměříž, Ne 9.00
Moravcova 430/16, k Alois Klepáček

Vsetín, Ne 9.30
Rokytnice 273, k Jan Vychopeň

Zlín, Ne 9.30
Hluboká 1343/27, k Marek Titěra

Uherské Hradiště, Ne 14.00
Blahoslavova 419, k Pavel Novosad

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2010

16. června 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 30. června

Z obsahu

* *Peter Beyerhaus v Českých Budějovicích* 2
* *Z ekumeny*
* *Sedm darů milosti - 4.*

Poselství k 3. neděli po sv. Trojici

Nevěděl, co dělá! My ano?

1 Tm 1,12-17

Jak se ten student učitele Gamaliele do toho zabral, ba přímo propadl tomu očistit území židovství od nového učení Ježíše z Nazareta. Vše, co s jeho osobou souviselo, nenáviděl, kde mohl stoupence jeho pronásledoval, napomáhal dokonce k jejich fyzické likvidaci. Zdálo by se, že to vše má Saul dobře zdůvodněné, rozumí tomu, ví o celé záležitosti vše potřebné. A věří, že jeho tvrdý přístup ke stoupencům Ježíše je řádně zdůvodněn starozákonními postoji.

Téměř v závěru života pokorně vyznává, že ve své nevěře nevěděl, co dělá. Nebyl v tom sám. Apoštol Petr při kázání v chrámu o ukřižování Krista řekl: "Vím ovšem, bratři, že jste jednali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové." Sám Ježíš na kříži zvolal: "Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí."

Když my se ohlížíme třeba jen do minulého týdne či dne, jsme najednou zahanbeni, jaké jsme zaujímali rasantní přístupy, bez moudrosti a Boží lásky. Jestli jsme však byli upřímní ve snaze svět učinit lidštějším, nezoufejme. Bůh to vidí a jeho milost je větší než naše nevědomost. Navraťme se k evangeliu o Božím království, Písmu svatému a Duch svatý nás uvede do pravých souvislostí a nevěru promění na důvěru v toho, který jediný se může nad námi i světem kolem smilovat. Vždyť přímluva Ježíšova na kříži se týká i nás dnes. Díky jemu za to.

Jan Valeš st.
kazatel CB
v Jablonci n. N.

„Kterou branou?“ - z letošního ekumenického Kirchentagu

Zaostřeno na blízko

Domov a služba ve sboru

Kdesi jsem četl prohlášení jedné české filosofky: "Největší hodnotou je domov." Jenomže, co když to doma není ono?
Zaslechl jsem mnoho vyprávění o tom, jak to někomu neklape. Vybavuje se mi také legendární seriál Homolkovi, kde Luďa trpí ve vztahu s Heduš, bez které by paradoxně asi nebyl schopen samostatné existence.
Ptám se: "Je důležité, aby byli partneři šťastní?" Určitě ano. Křesťanské manželství nemůže být jen tvrdým patriarchátem, kde pokorná ženuška plní svému páníčkovi, co mu na očích vidí. Podobně by ani muž neměl úpět pod pantoflem. Kdepak, tak to v životě nechodí. Člověk by měl cítit, že je milován. To vědomí je důležité, protože člověk trpící neláskou si připadá ohrožený a ochuzený. Vzájemný vztah se v lepším případě mění na kolbiště různých zájmů, v horším na bojové pole, kde silnější dominuje nad slabším bez rozdílu pohlaví. Poražený poté většinou ztratí veškerou chuť a energii obětavě vykonávat něco pro druhé, není-li posílen Kristem a svojí druhou rodinou ve víře.
Přes všechny obtíže rodinných životů hledáme někdy v církvi bratra či sestru, kteří by byli vhodní ke křesťanské službě. Domnívám se, že je určitou výhodou, když to má dotyčný doma stabilizováno. Ne proto, že by ti, co takové štěstí nemají, byli horší. To ne! Ale na druhou stranu bychom si měli přiznat, že "pokojný domov" je Božím požehnáním. Někomu Bůh požehná v tomto ohledu více a jinému méně. Z toho vyplývá, že někteří mohou být pro určitý druh služby ve sboru vybavenější než druzí.
Z praxe vím, jak je těžké sestavovat staršovstva či zapojovat dobrovolníky do sborových aktivit. Situace mnohde nemusí být optimální a třeba si někde ani nemohou vybírat. Přesto však vybízím k modlitbám, aby Pán nejen povolal dělníky na svou vinici, ale aby jim i náležitě žehnal nejen v jejich službě, ale i v jejich rodinách, neboť i ony se často spolupodílí. Amen.

Ivo Kraus

Co tomu řeknete?

Asi před půl stoletím jsem byl upozorněn, že bych měl Bultmanna, totiž jeho knihy, vyhodit z knihovny. Ta německá sestra, podle svého mínění velmi správně věřící, přijela do našeho sboru v Jilemnici se skupinou stejně věřících, jimž říkáme sběrným slovem evangelikálové. Slyšíte z jejich názvu, že se liší od obyčejných evangelíků svou správnou vírou, takovou, jak ji vyžaduje evangelium, jak je totiž chápou a vykládají evangelikální profesoři a kazatelé. Ti postavili celou moderní teologii na pranýř. Místo ukamenování vyhlašují nad ní anathema - prokletí, a postihli jím určité autory, teology, mezi nimi i novozákoníka Rudolfa Bultmanna (1884 - 1976). Ten za 2. světové války napsal manifest "Nový zákon a mythologie", který vzbudil neobyčejný rozruch v teologickém a církevním světě. Vězme, že Bultmann započal svou teologickou dráhu jako zastánce liberální teologie, která v posledu usilovala o zničení ústředního křesťanského poselství o odpuštění a spáse skrze víru v Ježíše Krista. Když ve svých padesátých letech přišel se svým programem demythologizace Nového zákona, sklidil kritický zájem jedněch a vášnivý odpor druhých. To už se zbavil liberalismu v tom ohledu, že uznal vůdčí autoritu Kristovu, jak o ní svědčí Nový zákon. Jeho výklad Janova evangelia (1968) slouží mně a mnohým kazatelům k poučení i přímému užitku.

Od svého o 5 let mladšího kolegy, filozofa Martina Heideggera, přijal pozvání naslouchat mu a následovat jej na nové filozofické cestě, zvané existencialismus. Vám bude stačit, co i mně, že existencialismus je odvozen od starosti o existenci člověka, ne na tom nejnižším stupni (co budeme jíst a pít a čím se budeme odívat), nýbrž o smysl a způsob i kvalitu lidské existence. Tento existencialista nově pochopil člověka jako jedince, jenž svou svobodu uplatňuje v dějinách. Svérázným, vrchnostenským způsobem se dívá na Nový zákon, pokládá jej za služebníka. Ku příkladu hlásá, že to, co kdy mělo a má nebo nemá pro člověka cenu, nezáleží toliko na něm, na Novém zákoně a na člověku, ale hlavně na filozofické náladě, která vládne v každé dějinné etapě. Nedávno se ptala po milosrdném Bohu a později po milosrdném bližním. Nyní má odpovědět Nový zákon svým mnohoznačným poselstvím na stávající touhu po šťastné a pokojné existenci, kterou člověk nenalezl v moci, v majetku ani v dětech: hledá smysl svého vlastního života, chce někde či v někom spočinout. Zda bude k tomu potřebovat Boha, o tom sám rozhodne.

Nový zákon se bude vždy vzpírat použití podle vůle člověka. V Bibli vůbec není na člověku, aby kladl otázky. Klade je Bůh člověku:

Dokončení na str. 2

Nejen ekumenický rej

Letošní evangelicko-katolický Kirchentag jakoby předznamenal jeden z výroků závěrečné bohoslužby: „Církev - to jsme my ne úřad, nebo instituce; od nás se odvíjí důvěryhodnost a autorita církve." Již jsme informovali, že Mnichov pět dní ožil dobrou stovkou tisíc hostů, vedle místních křesťanů, kteří zajišťovali zázemí a pomáhali organizačně. Vedle pestrých akcí na výstavišti, v kostelích i na ulici k vlastnímu programovému jádru patří tematické programy a přednášky s diskusí, zasahující mezioborově teologii, kulturu, politiku, netoliko humanitní vědní obory, různé společenské činnosti. Vše se dálo ve velkých halách, do nichž se vešlo i 5 000 lidí, ale také v místnostech pro odhadovaných 100 i méně účastníků. Ovšem zde byla prakticky podmínkou znalost německého jazyka, který se žel v našich zemích stává popelkou. Pokusme se ukázkou upozornit na některé z nich.

Mimořádný zájem byl věnován očekávanému vystoupení kancléřky Angely Merkel, konfirmované evangeličky. Je pozoruhodné, že její otec, evangelický farář, se z Hamburku přestěhoval s rodinou do NDR a výrazně podporoval nekonfliktní vztahy se státem. Angela Merkel je bezesporu pro svou zkušenost života v NDR populární a prostředkující osobností. Připomeňme jen, že bývalý prezident Johannes Rau, člen sociální demokracie, býval ve své vlastní straně označován jako „Bruder Johannes" a působil i jako laický kazatel. Merkel, členka pravicové, křesťansky orientované strany CDU/CSU, dobře postihla, že na Kirchentagu se sejdou křesťané nejrůznější politické orientace. Vyvarovala se politických invektiv, vyjadřovala se přesvědčivě, ovšem dosti obecně. Svým vystoupením jako by chtěla podpořit ústřední téma: Naděje v nejistých dobách. Hovořila o potřebě šetřit, jedním dechem ale také o nutnosti dostát v německé společnosti hospodářskému dostatku pro občany. Zvláště naléhavé je pro ni zajistit start dětí do života a jejich uplatnění v něm. Diskusi v souvislosti s Řeckem doplnila výzvou „Nejprve si musíme udělat po-

Dokončení na str. 3

Z církví doma i ve světě

„Někteří pochybovali..."

(Mt 28,11-20)

Ohlas z výjezdu pražské pastorálky ČCE do Povltaví po neděli Nejsvětější Trojice 2010.

Hleďme, skeptici mezi učedníky! Znamená to polehčující okolnost pro dnešní pochybovače? Že je pochybnost mezi námi křesťany jaksi samozřejmá a omluvitelná? Nebo je to výraz akutní potřeby a nezbytnosti Letnic? Daru Ducha pravdy, svatého Ducha utěšitele, bez něhož bývá vikláni a společenství se rozpadá, jak ilustruje poslední kapitolou Janovo sepsání?

Jestliže suspendujeme milování „z celého srdce, ze vší duše a mysli a sil" na zájem mezi zájmy a kazatelsky ošetřujeme přesilovku kulhání na obě strany, můžeme ovšem evangelistovu zprávu o Mistrově loučení s učedníky (vlastní Matoušovu látku) šikovně pojmout jako jeho účelový traktát shovívavosti k pravděpodobným pochybovačům vlastního sboru: „Pochybuješ o evangeliu Krista Boha? Není divu. Vždyť už tenkrát někteří z jeho nejbližších pochybovali o tom, co měli před očima."

Jenomže po Letnicích nelze přeslechnout výstrahu epištoly sepsané podobně jako Matoušovo evangelium pod vlivem Ježíšových slov a také pro křesťany z Židů, „jichž se patrně týkají hříchy a omyly, které kárá, a pokušení, o nichž se zmiňuje" (A. Novotný). „... kdo pochybuje, podoben je vlnám mořským, které vítr sem i tam žene a jimi zmítá. Ať si takový člověk nemyslí, že něco přijme od Pána. Je to muž dvojí mysli, nestálý ve všem, co činí" (Jk 1,6-8).

Jsme ještě církví Písma? Nezájem o Bibli je známkou duchovní ospalosti. Nejsme v pokušení své duchovní spáče, aby je neofouklo, raději šetrně přikrývat, než bychom riskovali jejich mrzutost jasným: „Probuď se ty, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zasvítí se tobě Kristus" (Ef 5,14)?

Hospodin volá ústy proroka Amose (5,4): „Hledejte mne a živi buďte!" ne v jakési hře na schovávanou, ale zve nás v naší časnosti do pravé své skutečnosti.

Samuel Jan Hejzlar

Tradice doby pobělohorské 2.

Pokračování z minulého čísla

Panující církvi jde o aspekt ideově-mocenský, stále emancipovanějšímu státu o aspekt ekonomicko-politické jednolitosti státního území.

Církevnímu působení napomáhá především monopol v oblasti školství, který se stát snaží zvolna narušovat postupnými zásahy. Další mocnou zbraní na církevní straně zůstává umění, zvlášť výtvarné, a bohatství vjemů barokní kultury při nejrůznějších příležitostech (např. betlémy a kalvárie), především však při církevních slavnostech (zejména svatořečení Jana Nepomuckého).

Z různorodosti předbělohorských reformačních církví se začíná vytvářet vnitřně jednolitá skrytá církev české reformace, navazující na prvky uvedené ve třetí etapě. Kazatelé přicházející ze zahraničí, navštěvující už pouze rozsáhlá území, respektují tuto návaznost, která je i jim vlastní (jde vesměs o emigranty či potomky emigrantů). Posilou se stává také nové středisko Obnovené jednoty bratrské v Ochranově (Herrnhut). Objevuje se i úsilí o znovuzískání náboženské svobody legální cestou (memoranda).

Odpovědí na tyto aktivity je nasazení nejtvrdších likvidačních zákonů i praxe, což obojí přebírá do své kompetence stát. Církev je nadále pokládána za odborného poradce, který má kacířství vyhledávat (inkvizice) a jeho míru i typ rozeznat (tomu měl sloužit i Koniášův Klíč).

V. 1741–1772

Několik desetiletí neustálé nejistoty uprostřed opakujících se válečných tažení a hrozících či dokonaných politických změn poznamenalo nepochybně rychlost dalšího vývoje. K udržení říše bylo třeba silné armády. Základním trendem zůstala důsledná centralizace a byrokratizace státu, což obojí mělo napomoci především udržení mocenského postavení říše a ve svém důsledku to vedlo i k rozvoji ekonomiky. Obrana státu vyžadovala vždy více vojáků, nové technologie manufakturní výroby vyžadovaly vždy více pracovníků. Cestou k osvícenskému absolutismu již nebylo možné přehlížet poddané a jejich životní podmínky.

Dosavadní privilegované postavení církve bylo zásahy státu výrazně oslabeno (např. redukce počtu svátků, státní cenzura náboženské literatury, úprava teologického studia, omezení a kontrola styků s římskou kurií). Pokračuje laicizace na poli školství a vědy, v podmínkách českých zemí často spojená s germanizací (nikoli z přehnaného nacionalismu, ale racionalismu státní byrokracie). Rekatolizační snahy však dále pokračují. V českých zemích se objevují poprvé i svobodní zednáři.

Série prusko-rakouských střetů usnadňovala emigraci z řad skryté církve české reformace; mnohá území Čech, Moravy a rakouského Slezska byla po delší dobu přímo pod pruskou vládou. Za těchto okolností lze zaznamenat první, byť nedokonalý pokus o zmapování kacířství v Čechách. Hierarchie jednajících institucí zde byla již naprosto zřejmá: základní průzkum prováděly státní orgány, které vyzvaly církevní orgány k provedení analogické akce po jejich linii.

Pokračování příště

Co tomu řeknete?

Dokončení ze str. 1

"Adame, kde jsi?" a Ježíš se táže: "Za koho mne pokládáte vy?" A člověk mlčí a utíká. Ale Bůh jde za ním, hledá ho. Nálada nebo lidová filozofie od úst k ústům nemůže být ukazatelem, jenž dovolí nebo nedovolí Bohu a Kristu Pánu klást otázky. Teolog Bultmann se někdy nechává určovat filozofií existencialismu víc než je přípustno, myslím, že musel při četbě a výkladu Nového zákona pocítit, jak Boží slovo ze sebe střásá každé poručníkování.

Ve zmíněném manifestu ani nemusel dokazovat, že v Novém zákoně je obraz světa mythický, vybájený, neskutečný. Učinil to však s nebývalým novým důrazem. A čtenáři s ním brzy souhlasili, že svět není rovný jako placka a že nebe nad mraky není Božím příbytkem. Problémem ovšem pro ně zůstává, jak Bůh působí v dějinách. Už vědí, že vůbec všechny příběhy a zvlášť tak zvané zázračné lze pochopit tak, že Nový zákon vypravuje zcela světským způsobem a světskými reáliemi o tom, co není světské, ale svaté, Boží.

Naproti tomu filozofie odmítá zázraky ve jménu zákonitosti, kterou Bůh vložil do všeho stvoření a která nemůže být porušena. Všechno, co je nad tuto zákonitost, je třeba demythologizovat, najít jádro a odhodit slupku. Z tohoto hlediska Bultmann zvažuje křesťanskou zvěst o příchodu Božího Syna na svět i k poslednímu soudu, jeho smrt na kříži jako výkupné za mnohé, vzkříšení i víru v ně. Co k tomu řekneme? Zákonitost nemůže vyhrát proti Boží svrchovanosti! Víra poznává Boží skutečnosti tam, kde Bultmanna zaujme bájná slupka, která zdůrazněna může oslabit vlastní sdělení nebo zjevení textu.

I člověk se změnil. Rozumí sám sobě či chápe sám sebe jinak než my, dříve narození. Nemusíte ho dlouho hledat: sedí u počítače jako jeho zajatec. Jen z donucení by se vzdal tohoto zdroje poznání a nejkratšího a nejpohodlnějšího způsobu komunikace s blízkými i dalekými. O jeho vezdejší bytí se stará jeho lékař. Co tu chcete demythologizovat? Už v útlém věku otevřel dvířka všech tabu a až do nebe letěl s kosmonauty, kteří mu řekli, že tam Boha neviděli. Nevěří v Mikuláše, v čerta a když dospěje, věří v dlouhověkou babičku, které svěří své děti.

Existenciální filozofie je v jedné věci zajedno s přístupem čtenáře Písma, který zpozorní a rozumí, když se Boží slovo obrátí osobně k němu a vztahuje se k jeho každodenní existenci. Toto osobní zaujetí vyjádřil Martin Luther: "Co by mi bylo platné věřit, že Bůh stvořil nebe i zemi, kdybych nevěřil v odpuštění hříchů?" Bultmann k tomu přitakává. Na druhé straně mu chybí plné porozumění pro to, co se stalo jednou (příchod Kristův a jeho kříž) a má věčnou platnost. Každá filozofie tíhne k pantheismu, k neosobnímu Bohu. Ráda objevuje pravdy, které jsou bez začátku a bez konce. Bultmann se tomuto nebezpečí brání jako teolog, jenž je povinen vykládat Ježíše Krista, jeho slova a činy. Jeho komentář k Janovu evangeliu je dokladem, že si je toho nebezpečí vědom.

Dějiny teologie prokazují, že mistrovat Nový zákon filozofií je neschůdné. Znovu platí, že filozofie může být služebnicí tomu, jenž je pravda, cesta i život. Filozofie podléhá času a mění se, Bible zůstává ve své dávné základní podobě a čeká, aby byla vyložena a předložena každé další generaci slovníkem, jemuž lidé rozumějí.

Leč, milí bratři a sestry, v každém z nás je filozof nebo aspoň filozofická tendence shrnout Bibli v několik věčných hodnot. Zpíváme o nich v našem zpěvníku č. 214 "abych se nebál zchudnout a vážil si věčných hodnot". S těmito hodnotami budeme in, na výši doby. A ani nebudeme muset chodit do kostela poslouchat ty konkrétní zkazky a příběhy, jichž je Bible plná! Díky Bohu!

Josef Veselý

Krvavá srážka na širém moři

Souhrnná rekapitulace

Cíl byl jednoznačný: flotila „Svobodná Gaza" měla se 700 „mírovými aktivisty" a 10.000 tunami humanitárního materiálu na palubě prolomit cestu do Gazy, po níž by pak „každý měsíc následovaly podobné konvoje". Tak to prohlásil Mohammed Kaya, vedoucí kanceláře „Mezinárodní humanitární nadace" (IHH) v Gaze 21. května. Kromě hnutí „Svobodná Gaza" (FG) a „Evropské kampaně pro skončení blokády Gazy" (ECESG) byla turecká IHH hlavním sponzorem spektakulární akce šesti lodí, kterou podle vlastních údajů „podporují stovky skupin a organizací z celého světa". Tři další lodě zůstaly kvůli technickým potížím na cestě.

Připomeňme si: Izrael blokuje území Gazy, protože je zde od léta 2006 držen v zajetí izraelský voják Gilad Šalit – bez jakéhokoli kontaktu s vnějším světem. Dokonce ani Červený kříž jej dosud nesměl navštívit. Kromě toho má být blokádou Palestincům jasně řečeno: ostřelování jižního Izraele raketami je nepřijatelné. Před válkou na přelomu 2008/2009 bylo z Gazy na Izrael vypáleno přes 10.000 raket, a od února 2009 už jich bylo opět skoro 500. Izraelský premiér Benjamin Netanjahu vysvětluje politiku své vlády „docela prostě": „Humanitární a běžné zboží tam pustíme. Zbraně a zboží vojenské povahy nikoliv." Ostatně: Egypt, který ovládá celou jižní hranici území Gazy bez jakékoli možnosti ovlivňování Izraelem, měl až dosud dost vlastních důvodů, proč pohyb osob a zboží přes hranici s pobřežním územím ovládaným radikálně islámským Hanusem co nejvíce omezovat.

Izraelské ministerstvo obrany už několik týdnů poskytovalo novinářům podrobné seznamy zboží, které bylo do Gazy nepřetržitě dodáváno - možná v tušení bouřkového mračna „humanitární flotily", které se začínalo chmuřit na mezinárodním nebi. Izrael dodává do Gazy každý týden daleko více materiálu, než tam chtěl dopravit celý lodní konvoj „Svobodná Gaza". Izraelci tvrdí: „Žádná humanitární krize v Gaze neexistuje!" Propalestinské organizace oponují, že dodávky zdaleka nestačí uspokojit „enormní potřeby vyčerpaného obyvatelstva". Faktem je, že už záhy po válce přetékaly trhy v Gaze vším, co člověk potřebuje ke každodennímu životu. Benzin tam v březnu 2009 stál přesně polovinu toho, co v Izraeli.

Jak Izraelci prohlašují, nikdy jim nešlo o to, aby lidé v Gaze trpěli nedostatkem životních potřeb. Stále trvá nabídka, že humanitární dodávky budou na místo určení v Gaze po bezpečnostní kontrole dopraveny z přístavu v Ašdodu. „Míroví aktivisté" ovšem tuhle nabídku odmítli stejně jako prosbu Noama Šalita, aby jeho synovi - unesenému vojáku -předali balíček a dopis. Nelze tedy jen tak snadno odmítnout závěr náměstka ministra zahraničí Daniho Ayalona: „Akce ‚Svobodná Gaza' nikdy neměla žádné humanitární cíle, byla to čirá provokace na podporu Hamásu." Kupodivu dosud nikoho z politiků ani novinářů, o „mírových aktivistech" ani nemluvě, nenapadlo požadovat od Hamásu propuštění Gilada Šalita nebo zastavení raketového ostřelování Izraele, aby tak alespoň připravili Izrael o záminku k blokádě Gazy.

Posádky šesti lodí časně ráno 31. května 2010 opakovaně odmítaly podřídit se výzvě izraelského námořnictva, aby změnily kurz a přistály v Ašdodském přístavu. Izraelské vedení se tedy rozhodlo, že je ke změně kurzu přinutí. Na pěti nákladních lodích flotily „Svobodná Gaza" se námořníkům podařilo bez problémů převzít kormidlo. Na osobní lodi „Mavi Marmara" byli však „míroví aktivisté" na příchod izraelských vojáků dobře připraveni – jak potvrzují záběry bezpečnostních kamer z lodě i filmové záběry aktivistů. Proudy vody a paralyzující granáty měly elitním vojákům zabránit ve vstupu. Záběry izraelské armády ukazují, jak byli vojáci, kteří se spouštěli na palubu Mavi Marmary z vrtulníku, brutálně zmláceni. „Očekávali jsme pasivní odpor a pokojné demonstranty, a podle toho jsme byli vyzbrojeni," vypráví kapitán R., „a najednou jsme stáli proti teroristům, kteří nás chtěli zabít." Na vojáky se střílelo ostrými náboji ze zbraní, které byly na palubě. Na lodi byly nalezeny nábojnice, které nepocházely z izraelských zbraní.

Nečekané přijetí od prolamovačů blokády nemělo izraelské vojáky a jejich velitele vlastně vůbec překvapit. Den předtím dr. Abd Al-Faták Šajek Naaman, hostující jemenský docent na univerzitě v Gaze, v hamásovské televizi Al-Aksa oznamuje: „Samozřejmě budou klást odpor zuby nehty. Jsou to lidé, kteří touží po mučednictví pro Alláha. I když by se do Gazy dostali rádi, mučednictví je jim přednější." Existují záběry účastníků konvoje „Svobodná Gaza", na nichž otevřeně vyslovují své přání stát se „šahídy", mučedníky. „Buďto mučednictví, nebo se dostaneme do Gazy," prohlašuje vášnivě jedna muslimka na závěr zpravodajství arabského vysílače Al-Džazíra z 29. května 2010.

„Khaibar, khaibar, vy židé! Mohamedova armáda se vrací!" skandují „míroví aktivisté" na Mavi Marmaře sborovým unisonem, kterému nezasvěcenec sotva rozumí. Khaibar je oáza na severozápadě arabského poloostrova, kde v dobách proroka Mohameda žili početní židé. Ještě další sem pak utekli z Mediny, když je odtamtud Mohamed vyhnal. Pokřik „Khaibar, Khaibar" je připomínkou bitvy „proti nepřátelům, dokud se nepodrobí islámu". Tuto bitvu vedl zakladatel islámu původně v r. 629. „Khaibarský spolek" podle některých vykladačů znamená, že muslimové mohou židy vyhánět, kdy a jak se jim zamane. Izraelské tajné služby měly vlastně vědět předem, jaký druh „mírových aktivis-

Dokončení na str. 3

Nejen ekumenický rej

Dokončení ze str. 1

řádek doma, než budeme radit jiným." Volala také po potřebné společenské shodě, jíž nelze dosáhnout bez pevných pravidel, kterým lze důvěřovat.

Shodou okolností hned po našem návratu z Mnichova média přinesla žhavou zprávu o vytvoření tzv. umělé buňky. Přitom právě na Kirchentagu bylo jedním z hlavních témat „Inženýři života" s podtitulem „Syntetická biologie – rozmach vědy". Hlavní přednášku měla mikrobioložka, prof. Bärbel Friedrich, spolu s dalšími z mezidisciplinárních oborů (etiky, technické biologie; teologické aspekty také zazněly, a to díky etikovi Prof. Giovannimu Maio). Profesorka přesvědčivým způsobem odborně prokázala možnosti „stvoření v laboratoři", což může být etickým dilematem. Konstrukce „protobuněk" či „minibuněk" je přede dveřmi. Ovšem vývoj půjde dál. Genetické moduly mohou být syntetizovány a posléze může dojít k sestavení organismů či „biologických strojů". Podotázkou pak je, má-li člověk právo tvořit život od zeleného stolu. Pro mnohé posluchače mohla vyvstat otázka, zda takový život bude „čistý", nebo se může stát i zrůdným. Ve hře je ovšem byznys, zbrojní průmysl, firmy – a ty nebudou mít valné zábrany. A je vůbec možno vydělit „život sám o sobě"? Vzít jej jako předmět do svých rukou a modelovat jej, jak se nám zlíbí? Má člověk právo tvořit „nový život"? Ze všech přednášejících v podstatě jediný profesor Moia výrazněji vyjádřil otázky mnohých z přítomných. Jako by zahrál na strunu úcty k životu Alberta Schweitzera. Život je více než kompletní živoucí stroj, jakýsi biostroj; máme-li nějaké rozpaky, firmy, byznys, vojenskoprůmyslové komplexy žádné ohledy mít nebudou. Co se stane, přejdou-li konstrukty syntetické biologie do přírody? A co genetické ozdravění, nebo dokonce cílená přeměna člověka? Profesorka Friedrich se touto mezní situací příliš nezabývala a doufá v přijatá tabu a uzavřené dohody o tom, jak se má dále postupovat. Po přednášce a diskusi byla ještě možnost s paní profesorkou hovořit. Na otázku, zda nehrozí chemikům, že skončí jak fyzici v Dürrenmatově dramatu, odpověď však nedala.

Do třetice připojme zmínku o programu, který se týkal našeho krajana Josefa Bora, souputníka Arnošta Lustiga, literárně určeného zkušeností holocaustu. Vedle románu Opuštěná panenka a prózy Terezínské Rekviem je to právě u nás zřejmě neznámé dramatické ztvárnění finále Ježíšových pašijí „Ten třetí", z něhož byly inscenovány ukázky. Dva kříže již měly své protagonisty, hledá se „ten třetí" v drsných dialozích mezi Římany samotnými, posléze i s představitelem židovstva Kaifášem. Dramatizaci provázel rozbor díla i následné diskuse během celého odpoledne. Přítomní přednášející a autoři programu však nevěděli, zda Josef Bor napsal dílo nejprve v češtině, nebo přímo německy. A je s podivem, že zřejmě u nás toto scénické dílo není vůbec známo a nikdy(?) nebylo uvedeno.

Pozoruhodná setkání se dála ovšem nejen organizovaně. Tak mezi nesčetnými sekcemi byl dán prostor středisku kurdských křesťanů, působících v Evropě, žijících často právě v Německu. Spíše než nezvykle vyhlížející tapiserie a výstavka

náboženských textů zaujali v rozhovoru tito křesťané. Zcela jednoznačně odmítali přítomnost americké armády. Situaci v oblastech obývaných Kurdy označovali za stejnou, ne-li horší, než za předešlého režimu. Uvedli, že v poslední době došlo k útoku na tři autobusy svážející každé ráno děti do školy. Vyslovovali se kupodivu pro společný, irácký stát. Ve svém stánku, jak jsem si posléze ověřil, měli iráckou, nikoli „kurdskou" vlajku. Sami chaldejští křesťané měli pochopení pro těžké postavení křesťanů (mj. i protestantských) v okolí Bagdádu a nesouhlasili s možností vytvořit pro křesťany jakousi zvláštní, chráněnou oblast v rámci Iráku.

Neméně zajímavých akcí byly ovšem desítky a člověk nedokáže, žel, být na několika místech najednou. A také se stalo, že hodinu před programem s Hansem Küngem mi přátelé volali na mobil, že místo je přeplněno. Stalo se mi i znovu, že u haly byla cedule PŘEPLNĚNO a dovnitř jsem již nebyl vpuštěn. Závěrem co se týče organizace přípověď do vlastních řad. Obětavým pracovníkům, kteří zajišťovali českou účast a prezentaci, patří velký dík. Je jim však třeba přát, aby Ekumenická rada církví v ČR vzala věc Kirchentagu více za svou. Český stánek by si zasloužil vedle několika publikací věnovaných jednou-dvěma-třemi(?) církvemi a pěkných výrobků z diakonie i něco více. Působil šedě a něco „interaktivního" by to určitě chtělo. Určitě se podařilo pódiové vystoupení, v němž němečtí odvážlivci se učili psát podle „českého šriftsystému" a za odměnu obdrželi od českých šoumenů německo-český slovníček. Potřebné jsou ovšem prostředky, za něž by se pestřejší prezentace zadala i profesionálům a jistě i službě u stánku by pak bylo veseleji. Nemluvě o potřebě počítače s připojením a tiskárny. Nebylo by pak problémem německým zájemcům leccos ukázat a poutníkům z Čech, jimž se zajišťuje servis, potřebné a naléhavé změny a informace vytisknout. Německý Kirchentag v Mnichově 2010 skončil, na příštím evangelickém v Drážďanech rozsáhlá instituce Kirchentagu již nyní pracuje.

Jan Kašper

Z ekumenického Kirchentagu - „český šriftsystém"

Sedm darů milosti 3

Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás. Kdo má dar učit, ať učí.
Ř 12, 6.7

Třetím darem Ducha svatého, který zmiňuje apoštol Pavel v listu Římanům, je dar učit.

Jako ve všech darech DS, tak i v tomto je výraz naší lidské potřeby a výraz Boží péče o naplnění našich potřeb. Celý život se učíme a potřebujeme učit, abychom nabyli moudrosti k životu, v němž naplníme každý své poslání.

Bývá-li v NZ dar učit zmiňován docela pravidelně, pak je tím potvrzeno to, že schopnost učit druhé je cosi neobyčejného. Tuším mnozí rádi vzpomínáme na učitele, kteří měli opravdu dar něco naučit. Při vyučování druhých nejde jenom o to seznámit se s látkou, kterou je potřeba předat druhým, a s metodami vyučování. Dobrý učitel je ten, kdo k tomu má dar od Pána Boha. Jestli dával a dává nebeský Otec své církvi učitele, které vystrojuje svým zvláštním darem, pak se tím předpokládá, že je zde co učit – učební látka. Když Pán Ježíš dával svým učedníkům a své církvi poslání, pověděl: „Získávejte mi učedníky ze všech národů, křtíce je ve jménu Otce i Syna a Ducha svatého, učíce je zachovávat všecko, co jsem vám řekl." (Mt 28,18-20) To, co má být předáváno obdarovanými učiteli, není jejich vlastní látka. Jsou jim svěřena slova a naučení evangelia Pána Ježíše Krista. Ta se mají předávat ve vší plnosti a pravdivosti.

A ještě jednu poznámku povím na adresu těch, kdo jsou obdarováni učit. Nejsou nezaujatými učiteli, kteří by stáli mimo (či vedle) látky, kterou vyučují. Učební látka je jejich potěšením. Byli jí uchváceni. Nalézají v ní životní světlo sami pro sebe a podřizují se jí. Nekompromitují to, co vyučují, způsobem vlastního života. Snad bychom mohli doplnit to, co apoštol Pavel vnímal jako samozřejmost: „Kdo má dar učit, ať učí a sám žije podle toho, co učí." Vyučovat Boží lid (církev) nelze nezaujatě a neosobně a bez osobních důsledků.

Stejně jako nemohou být nezaujatí učitelé, stejně nezaujatí jsme ovšem i my, kdo potřebujeme a chceme být vyučováni. Byli jsme pod vlivem Ducha svatého uchváceni Kristovým dílem pro nás. Jestli jsme si přivlastnili Kristovu oběť a získali odpuštění hříchů, pak je v nás touha žít podle jeho slov. Proto vděčně přijímáme ty, kteří jsou posláni, aby nás tomu učili.

Oba dva, učitel i vyučovaný, tvoří jednotu, v níž oba chtějí být dotvořeni evangeliem našeho Pána Ježíše Krista v jeho podobu. (Ga 4,19)

Jan Asszonyi, kazatel Církve bratrské

Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010

Pokračování příště

Krvavá srážka na širém moři

Dokončení ze str. 2

tů" se sešel na palubě flotily „Svobodná Gaza".

Počet obětí zprávy přeháněly, jak se už v pro-palestinských médiích dávno stalo dobrým zvykem, kdykoli referují o izraelských vojenských akcích. Nejdříve se mluvilo o 19 mrtvých. To pak bylo opraveno na 15 mrtvých. Nakonec se ukázalo, že o život přišlo devět tureckých „mírových aktivistů", z nichž jeden měl americký pas. Na izraelské straně bylo sedm zraněných, někteří těžce. Utrpěli zlomeniny, bodné rány do břicha a střelná poranění. Jeden měl proraženou lebku.

Zhruba 40 „mírových aktivistů" nemělo u sebe žádný doklad totožnosti. Zato měli plynové masky, neprůstřelné vesty, infra-dalekohledy pro noční vidění a nejrůznější zbraně. Každý z těch mužů měl u sebe v kapse přesně stejnou částku v hotovosti, dohromady více než milión dolarů. Izrael se domnívá, že šlo o žoldnéře Al-Kaidy. Izraelci zajistili obušky, železné tyče, nože, kovové předměty, praky a řetězy. Turci přesto trvají na tom, že na palubě Mavi Marmary žádné zbraně nebyly. Turecké úřady přece všechny cestující nechaly projít moderní bezpečnostní kontrolou.

K osobám, které se prohlídce podrobily, však zřejmě nepatřil člen jemenského parlamentu šejk Muhammad Al-Hasmí, který před izraelským zákrokem pózoval fotografům se svou zakřivenou dýkou.

Al-Hasmí patří ke straně Al-Islá, která je napojena na egyptské Muslimské bratrstvo. Přítomnost člena parlamentu při akci tohoto druhu by vlastně měla zaručovat, že vše proběhne bez násilí. Izrael a celý svět však nejpozději od Arafatova projevu v OSN v r. 1974, kde se představil jako palestinský vůdce s olivovou ratolestí a pistolí, museli vědět, že představitelé národa mávající zbraní nejsou v arabském světě ničím nepřístojným.

Arabská média a jejich sympatizanti bleskově zareagovali pokřikem o „masakru na širém moři". Izraelci kontrovali prohlášením, že jejich vojáci byli „lynčováni". Na internetových fórech a na Facebooku se starý známý antisemitský repertoár dočkal svého nejnovějšího vydání. Dlouho předtím, než mohla být známa veškerá fakta, svět se už preventivně rozčiloval nad krvelačným postupem židovského státu. „Smrt Izraelcům!" žádaly nálepky v Turecku, které stejně jako pořadatel fotbalového světového mistrovství, Jižní Afrika, odvolalo z Izraele svého vyslance k poradám. Středoamerická Nicaragua přerušila s Izraelem diplomatické styky.

Z iniciativy arabských států se komise pro lidská práva při OSN usnesla na vyšetřování – přičemž už rezoluce zřizující vyšetřovací komisi Izrael tvrdě odsoudila. Izraelský ministr a člen kabinetu Benjamin Ben-Eliezer je si jist, že Izrael nemá důvod se nějaké vyšetřovací komise obávat, protože nemá co skrývat. Od Goldstoneovy zprávy ovšem už sotva někdo v Izraeli věří tomu, že vyšetřovací komise OSN dokáže být nestranná. Tato vyšetřovací komise má údajně – podobně jako Goldstoneova – obdržet mandát pouze k vyšetřování Izraele, nikoli už ohledně chování Turecka či násilnických aktivistů. Írán Evropě výslovně poděkoval za tvrdou reakci na „barbarskou operaci izraelského komanda".

Během několika dnů po této události Izrael už všechny účastníky flotily „Svobodná Gaza" ze svého území vypověděl, včetně těch, kteří se dopustili násilných činů proti izraelským vojákům. Mezi „mírovými aktivisty" bylo více než 100 občanů z jedenácti arabských států, 380 Turků, ale také jedenáct Němců a čtyři Češi. Náklad flotily „Svobodná Gaza" byl naložen na 33 nákladních aut. Osm z nich čeká na hraničním přechodu Kerem Šalom, ostatní v ašdodském přístavu. Hamas jim totiž odepřel vstup. Zřejmě ani v Gaze nemají použití pro léky, které jsou už dávno prošlé, pro oděvy, přikrývky, invalidní vozíky ani hračky. Zato Egypt má patrně obavy, aby ho někdo jednou nehodil do stejného pytle se židovským státem – a otevřel jižní hranici s územím Gazy. Další lodě jsou prý už na cestě. Finanční náklady a osobní riziko účastníků tohoto propagandistického tažení se zřejmě nepřátelům židovského státu pořád ještě bohatě vyplatí.

© Johannes Gerloff,
Křesťanský mediální svaz KEP
přeložil Pavel Mareš
www.israelnetz.com

Snímky předmětů zajištěných na lodi Mavi Marmara, poskytnuté izraelským vojenským mluvčím, je možné si ode mne za účelem zveřejnění vyžádat. Výmluvný obrázek šejka Al-Hasmího mám rovněž uložený ve svém archivu.

Peter Beyerhaus v Českých Budějovicích

Světově známý luterský teolog misie - prof. Dr. Peter Beyerhaus přednášel na konvokaci (22. 4. 2010), na které se podílela Teologická fakulta Jihočeské univerzity a Středoevropské centrum misijních studií. Připomeňme, že Peter Beyerhaus mnoho let přednášel v Tübingen a je mimořádnou postavou formování teologie misie. Dlouhá léta vedl dialog se Světovou radou církví a vnášel tam svěží stanoviska biblicky zakotvené misiologie s důrazem na společné starokřesťanské základy. Jeho články a knihy vyjadřují hluboký zápas o teologii misie, která je biblická a přitom kontextuální. An-gažoval se také v Lausannském hnutí a ve Svazu evropských evangelikálních teologů.

V létě minulého roku přednášel v Castel Gandolfu pro žáky papeže Benedikta XVI. S papežem ho spojuje staré přátelství od doby, kdy oba působili v Tübingen. Papež pracuje na 2. dílu své knihy o Ježíši Kristu. Za dva hlavní referenty si pro zmíněné setkání vybral dva evangelické teology, z nichž jedním byl právě Peter Beyerhaus.

Beyerhaus byl devět let ve službě jako misionář. Dodnes zastává potřebnost vysílání misionářů do různých zemí světa. V misii odmítá paternalismus a je mu blízké hovořit o vzájemném užitku misijních kontaktů, které zbohacují obě strany.

Ve své přednášce nám prof. Beyerhaus vysvětlil, proč papež Benedikt XVI. pokračuje v podpoře misie a podobně jako jeho předchůdce hovoří např. o re-evangelizaci Evropy a zdá se v řadě ohledů konzervativní. Josef Ratzinger viděl ještě v Německu důsledky radikální interpretace koncilního dokumentu Gaudium et spes. Mnozí začali chápat misii jako snahu učinit z muslimů lepší muslimy a z buddhistů lepší buddhisty. Studentstvo přijímalo tyto návrhy s nadšením a aplaudovalo jim. Josef Ratzinger tím byl vylekán, opustil Tübingen a odešel do Řezna. Tenkrát mnozí viděli smysl misie v humanizaci a zlidštění podmínek lidského života. To nebyla krize v technických otázkách, ale jednalo se o krizi teologickou.

Boj proti nahrazení misie humanismem. Beyerhaus podobné tendence odkryl ve Světové radě církví. Proto již v roce 1971 pomohl připravit „Frankfurtské prohlášení" o misii, které spojilo biblicky orientované teology z různých zemí světa. Beyerhaus odmítal povýšit historicko-kritickou metodu výkladu Písma, jako jedinou autentickou metodu výkladu. Odmítal Bultmannovu demytologizaci biblických textů a rozvracení autority Písma svatého. Jestli není pravda to, co stojí v Písmu, pak se ztratil základ pro misii. Pojem misie se některým teologům stal trapným. Mluvilo se o interkulturní teologii a mezinárodní práci církve. Beyerhaus se podílel také na přípravě a průběhu velkého evangelikálního kongresu o světové evangelizaci, který byl v roce 1974 svolán Billy Grahamem. Podobné evangelizační důrazy a tendence můžeme vidět v apoštolské exhortaci Pavla VI. „Evangelii nunciandi" (1975) a v encyklice Jana Pavla II. „Redemptoris misio" (1990).

Missio Dei jako model a příklad dnes. Beyerhaus silně podtrhl, že misie není v prvé řadě činností církve. Misie je záležitost Boha samotného. Je to *Missio Dei*, ve které se trojjediný Bůh angažuje v tomto světě. Beyerhaus potvrdil, že II. Vatikán byl vykládán jako příliš oceňující jiná náboženství. To znejistilo mnohé katolíky. Proč potom konat misii? Pavel VI., Jan Pavel II. a Benedikt XVI. to korigují důrazem na tradici. To se ovšem nelíbí Hansi Küngovi, který právě rozeslal dopis všem katolickým biskupům, aby uskutečnili reformu bez papeže. Beyerhaus vidí již u Karla Bartha pojetí misie, které navazuje na vycházení Syna a Ducha svatého do světa. Katolická, pravoslavná i evangelikální teologie se shodly v základním pojetí Missio Dei. Co je příčinou pro Boží vystoupení ze sebe sama a jeho vstup do dějin? Biblické spisy nás odkazují na jeho úradek. Bůh se rozhodl intervenovat a tento motiv spojuje Starý a Nový zákon v jeden celek. To má své misiologické implikace. Teologický střed – hlavní smysl dějin spásy – je v nezadržitelném uskutečňování spásy. Proto je možné říci, že církev je misijní svou vlastní podstatou. V centru řádu spásy stojí tajemství Slova. Ježíše hnalo kupředu v jeho poslání přesvědčení, že se v něm naplňuje Otcova vůle.

Priorita misie a evangelizace. Peter Beyerahaus na základě Mk 13,10 ve vztahu ke konci dějin silně podtrhl, že dříve musí být evangelium kázáno všem národům. V Matoušově evangeliu je prorocký tón – toto evangelium bude kázáno všem národům a potom přijde konec. Celosvětové svědectví předchází příchodu království. Kristova vykupitelská smrt je základem – kříž a vzkříšení tvoří jádro kérygmatu. Oboje tvoří ekonomii spásy. Ekonomie spásy získává své určení v Božím plánu spásy, který předchází svět a dostává trinitární strukturu. Úvaha o božském plánu spásy ústí do eschatologie a do doxologie. Základní motiv misie je doxologický. Plán spásy směřuje k oslavení Boha. Tím je člověku odňata možnost sbírat zásluhy. Spása je nad materiální nouzí. Je potřebné a chvályhodné usilovat o zlepšení materiálních podmínek lidí, ale spása v Bohu má mít prioritu. Z tohoto pohledu se Beyerahaus kriticky stavěl k tzv. módním teologiím genitivu, jako jsou např. teologie osvobození, teologie feminismu aj.

Misie nesená Kristovým tělem – církví. Na *Missio Dei* navazuje misie apoštolů. Kristus je pověřil misií. Měli zvěstovat a uskutečňovat spásu mezi stvořením. Měli zvěstovat mezi izraelským lidem a také pohanům a všem odhalovat tajemství spásy. Izrael s ohledem na své povolání selhal. Židé nakonec budou spaseni. To je součást Božího plánu. Ale nemohou být spaseni mimo Mesiáše. V Bibli nenajdeme pověření celé církve, aby šla za národní hranice. Apoštolům je to řečeno, ale není řečeno, že se tak má chovat celá církev.

Pavel Černý

Dokončení příště

Oznámení

Tři roky po úmrtí kazatele Miloše Šolce st. jsou vydávány jeho paměti pod názvem "Jak život šel". Kniha obsahuje události od nejútlejšího mládí prožitého zčásti v drastické chudobě brněnského azylu, přes trénování tenisu ve šlechtických kruzích, hovoří dále o obrácení, znovuzrození, o profesionální a amatérské tenisové kariéře, studiích teologie, kazatelské službě a zmiňuje i nejrůznější zajímavosti z důchodového věku Publikace má 250 stran, 20 fotografií a je v ceně 150,- Kč.
Vydalo ji nakladatelství Křesťanských sborů a lze si ji objednat na telefonním čísle Kanceláře BJB 241434256 nebo u V. Vovkaniče 775364337

Inzerce

Sbor ČCE v Suchdole nad Odrou nabízí k pronájmu zrekonstruovaný byt 1+1 ve svém sborovém domě. Účast na životě sboru vítána.
Tel.: 556 736 283, 602 764 112

č. 14

Bohoslužby

Seniorát jihočeský

Českobratrská církev evangelická

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
tř. 28. října 28, f David Nečil, f Daniel Freitinger

Jindřichův Hradec, 377 01; Ne 9.30
Bratrská 129/IV, f David Balcar

Písek, 397 01; Ne 9.00
Fügnerovo nám. 48, f Jiří Ježdík

Soběslav, 392 01; Ne 9.00
ul. 28. října 277/II, f Daniel Matějka st.

Strakonice, 386 01; Sbor zrušen, od 1.1.2010 kazatelská stanice FS Volyně, Bezděkovská 216/59, Ne a c 8.30

Strmilov, 378 53; Ne 10.00
Studenská 382, f Drahomír Frühbauer

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bílkova 963/3, f Ondřej Soběslavský

Volyně, 387 01; Ne 10.30
Lidická 124, f Hynek Tkadleček

Církev bratrská

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
J. Š. Baara 64, Svetozár Slavka

Husinec, 384 21; Ne 10.00
Kostnická 85, Martin Grohman

Písek, 397 01; Ne 9.30
Tyršova 15, Roman Cimbulka

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bechyňská 2, Petr Jareš

Bratrská jednota baptistů

České Budějovice, 370 01; Ne 9.30
U Hvízdala 11

Evangelická církev metodistická

Bechyně, 391 65; Ne 15.00
Čechova 284, Filip Jandovský

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
Palackého náměstí (Husův dům CČSH), Dalimil Voříšek

Protivín, 398 11; Ne 9.00
Mírová 171, Filip Jandovský

Třeboň, 379 01; Ne 9.00
Seifertova 449, Richard Novák

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

19/2010

30. června 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. července

Z obsahu

* *Kdo jsou ti spravedliví?*
* *Zápisky z Konga*
* *Z ekumeny*
* *Sedm darů milosti - 5.*

Poselství k 5. neděli po sv. Trojici

BLÁZNIVÝ BŮH
1 K 1,18-25

Zní to divně a pro někoho pohoršlivě, ale přesně tohle tady čteme. Bůh to má s námi lidmi těžké. Svěřil nám své dílo, svět, abychom ho spolu s ním spravovali a tak mu zajistili nadějnou a pokojnou budoucnost. Místo spolupráce jsme se ale rozhodli vzít věci do svých rukou. Máme přece dost rozumu, tak co bychom si neporadili! Popřemýšlíme, uděláme analýzy, dáme volnou ruku trhu, vsadíme na své schopnosti a to by bylo, abychom si nezajistili skvělou budoucnost!

Nějak to ale nevychází. Svět se zmítá v chaosu, ztrácí řád, do budoucnosti hledíme s čím dál většími obavami. Toužíme po někom, kdo nás zachrání a nabídne nám jasnou vizi budoucnosti.

Ten někdo tu je – Bůh. Dávno nám nabídl záchrannou ruku ve svých řádech. Nebyl vyslyšen, jen neradi se vzdáváme pozice „být jako Bůh". Bůh se ale nevzdal. Když jsme se nedali vést moudrým slovem, postavil se nám do cesty bláznivým nápadem: záchrannou ruku podává z kříže. Na vlastním příkladě ukazuje, kudy vede cesta k radostné budoucnosti, k vítězství nad zlem a chaosem.

Skrze obětavou lásku, která nehledí na sebe, skrze tichost a pokoru. Kdo má odvahu se touto cestou vydat? Vítězství tu vypadá jako porážka, síla jako slabost. Leckdo v pohrdání ohrne nos. Kdo má otevřené srdce ale ví, že není jiné cesty dál, a že Boží „bláznivé slovo kříže" je ta největší moudrost.

Jana Gruberová,
farářka ČCE,
Dambořice

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

V Chrástu poprvé zazněl zvon

Po slavnostním požehnání se v Chrástu u Plzně poprvé rozezněl hlas zvonu. Novou zvonici nechali postavit členové evangelického sboru. Na její stavbu se složili především místní občané.

Asi stovka lidí se na zahradě Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Chrástu zúčastnila v sobotu 12. června 2010 slavnosti požehnání zvonu.

Stopadesátikilogramový litinový zvon získali zdejší evangelíci jako dar z Německa. Jeho cestu na západ Čech přijela z Bavorska připomenout novinářka Sabine Meissner, která historii zvonu sleduje: "Zvon od vysvěcení kostela Nanebevstoupení Páně v roce 1925 zvonil ve městě Zeil am Main. Svolával tamní křesťany při radostných i smutných příležitostech. Na začátku 90. let překročil hranice, které byly dlouho dobu nepřekročitelné. Z Bavorska vedla jeho cesta do Saska, do sboru v Possecku na území bývalé NDR. Nyní znovu překročil hranice a bude vyzvánět u vás v Chrástu," řekla Sabine Meissner. Pozdravy přednesli také starosta obce Ladislav Bohuslav, farář sousední římskokatolické farnosti v Dýšině Pavel Petrašovský a kurátorka sboru Libuše Klasnová.

V duchu překračování hranic se nesl i odpolední doprovodný program, kterého se kromě členů sboru zúčastnili lidé z obce a jejího okolí. Spolu s vystoupením místního pěveckého sboru Chrástochor vzbudila velký ohlas mezinárodní skupina Nsango malamu s duchovní a folklórní hudbou z Konga a Angoly. Děti mezitím na farské zahradě hledaly ukryté zvonečky a dostaly za ně sladké odměny.

Získat potřebné prostředky pomohla místnímu farnímu sboru Českobratrské církve evangelické sbírka "Podepiš se na zvonici". Lidé si mohli symbolicky "zakoupit" část střešní krytiny budoucí zvonice a napsat na ni své jméno. Během několika měsíců se tak sešlo 85 000 korun. Více než sedm desítek dárců z řad občanů přispělo celkem 55 000 Kč. O zbytek se postaraly sponzorské dary firem.

Během několika týdnů bude zvonice vyzdvižena na střechu fary a zvon jako jediný v širokém okolí bude pravidelně vyzvánět k bohoslužbám a dalším příležitostem. Právě k otázce využití zvonu otevřel farář sboru v závěru akce veřejnou diskusi. První ohlasy přítomných v rámci provedené ankety vyjádřily přání chrásteckých, aby zvon ohlašoval také poledne, případně podvečerní "klekání".

Průběh stavby je možné průběžně sledovat na
http://chrast.evangnet.cz/online-stavba-zvonice

Karel Šimr,
farář Farního sboru

Betlémská kaple a architekt Kubiček

Letos je tomu již 90 let od doby, kdy se uskutečnil první stavebně historický průzkum zbytků Betlémské kaple, spjatý s osobností historika české architektury Aloise Kubička (1887-1971).

Betlémská kaple byla zbořena, či spíše pobořena v roce 1786, přes protesty vlasteneckých kruhů i přes snahu o získání kaple pražskými evangelíky. Vlastenec Jan Jeník, rytíř z Bratřic, o tom ve svých pamětech podal svědectví: „Mnozí z pravých Čechů bědovali tak bolestně, že jsou za to měli a drželi, že tím lehkomyslným, zarmutlivým rozbouráním téhož kostela (tj. Betlémské kaple) národu českému o mnoho hůř a škoda nabytá se stala, než kdyby se byl zámecký metropolitní kostel sv. Víta byl dal rozbourati". Dochované zbytky kaple byly pak ještě více poškozeny v letech 1836-1837, kdy byl na celém staveništi někdejší Betlémské kaple postaven rozsáhlý třípatrový dům s dvěma dvorními křídly. Ke stavbě bylo použito dosud neporušených zdí kaple, z nichž část byla teprve nyní pobořena či zcela zbořena.

Takový tedy byl stavební stav městiště někdejší Betlémské kaple ještě na konci 19. a počátku 20. století. Pětisté výročí Husovy mučednické smrti v roce 1915 přineslo nový zájem o osudy Betlémské kaple jak u širší národní veřejnosti, tak v odborných historických kruzích. O dějinách kaple i o její někdejší podobě psali archiváři Václav Vojtíšek a Josef Teige, zejména pak archeolog Karel Guth. Právě doc. Guth soustředil veškeré písemné a obrazové doklady o stavbě a vzhledu Betlémské kaple. Závěry všech uvedených badatelů, včetně K. Gutha, vyznívaly skepticky v tom smyslu, že se nedochoval "ani poslední zbytek kaple Betlémské".

Se zcela odlišným názorem však přišel tehdy mladý ing. arch. Alois Kubiček. V protokolu magistrátní stavební komise z 27. února 1836 našel údaj, že pro novostavbu domu čp. 255 se použije starého zdiva až do výše druhého patra a že toliko třetí patro bude nově vyzdviženo. Otázka tedy zněla - jde skutečně o zdi bývalé kaple?

Vypuknutí 1. světové války a narukování arch. Kubička znamenalo přeryv v chystaném průzkumu. Jakmile se však A. Kubiček šťastně z vojny vrátil, hned roku 1919 začal v činžovním domě čp.255 ze své iniciativy pátrat. Autor toho článku rád vzpomíná na Kubičkovo vyprávění o této objevné akci. Arch. Kubiček musel pochopitelně získat souhlas majitele domu, ale nejen to. Nezbývalo mu než přesvědčit nájemníky k tomu, aby souhlasili s provedením sond v jejich bytech, dílnách a na chodbách. A. Kubiček napínavě líčil např. jednání s hospodyní, aby dala souhlas s pobořením své kuchyně! Výsledky nelehkého průzkumu však stály zato! Podařilo se jednoznačně zjistit, že z Betlémské kaple zůstaly zachovány v celé své výšce dvě obvodní zdi, tj. východní a západní, a z velké části zeď severní. Zničena tedy byla toliko zeď jižní. V zachovaných zdech byla zjištěny tyto gotické architektonické články- tři ostění oken a dvou vchodů do kaple, dále pak gotický nápis na její západní zdi (část traktátu Jakoubka ze Stříbra), studna a základ jednoho pilíře.

O překvapujících výsledcích průzkumu informoval arch. Kubiček

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Od dolnolužickosrbských evangelíků

Většina Dolních Lužických Srbů, kteří jsou evangelického vyznání, tvoří nejstarší generace. Valná část této generace se označuje za Vendy mezi sebou i vůči německým krajanům. Zúčastňují se v plném duchovním vědomí dolnolužickosrbských evangelických bohoslužeb, ale Dolnolužickosrbskou Bibli považují za vendskou. Němečtí krajané, především protestanti, žijící v jejich prostředí, je historicky nazývají Vendy. Dolní Lužičtí Srbové mají na sebe jiný pohled než Horní Lužičtí Srbové. Jejich duchovní a kazatelé se prokazují a jednoznačně vystupují na veřejnosti Spolkové republiky Německo jako dolnolužickosrbští evangelíci. Většina samotných dolnolužickosrbských věřících evangelíků, kteří jsou bývalí zemědělci, žijící v okolí Chotěbuzi a v blízkosti souvisících ramen Sprévy nazývá Lužickými Srby hornolužickosrbské evangelíky v Budyšíně.

Závěrem lze říci, že většina těchto dolnolužickosrbských evangelíků je silná v evangelické víře. Velmi důležité je, že svůj dolnolužickosrbský jazyk, udržovaný především biblickými texty, ovládají v dialektech stále velmi dobře.

Josef Lebeda

Z církví doma i ve světě

Prohlášení pražského arcibiskupa k dohodě o vzájemné péči o katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha

Arcibiskup pražský Dominik Duka a prezident republiky Václav Klaus podepsali v pondělí 24. 5. 2010 v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha slavnostní prohlášení o úpravě vzájemných vztahů při péči o katedrálu. Pražský arcibiskup při podpisu řekl následující slova:
Vážený pane prezidente, pracovníci Kanceláře prezidenta republiky, pracovníci Správy Pražského hradu, vážený pane probošte, otče biskupe, členové Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, milí přítomní, především také vy, zástupci sdělovacích prostředků!
Chtěl bych poděkovat za vstřícné jednání, kterého se mi dostalo z obou zúčastněných stran. Úvodní slova našeho slavnostního prohlášení o úpravě vzájemných vztahů při péči o katedrálu vycházející z Preambule Ústavy České republiky nám přibližují chápání historie pražské katedrály jako Božího chrámu, který v duchu biblické tradice patřil Bohu a o který vykonávali péči nebeští patroni sv. Vít, Václav a Vojtěch a na zemi panovník a arcibiskup a později i Metropolitní kapitula. Tento způsob vlastnění a správy majetku, kdy katedrála patří katedrále, měl v toku dějin zabezpečovat ochranu katedrály před možností prodeje či užití k jinému účelu. Pro určitou ilustraci bych srovnal otázku vlastnictví katedrály, která je duchovním statkem a symbolem, s otázkou vlastnictví např. Dvořákova Oratoria sv. Ludmila. Víme, že toto vlastnictví nelze vtěsnat do právních norem a předpisů. Toto dílo bylo autorem věnováno celé světové kultuře.
Odpovídají tomu také slova papeže Benedikta XVI. při přebírání pověřovacích listin českého velvyslance u Svatého stolce: "Doufám, že takové úvahy budou brány na zřetel během hledání řešení týkajícího se budoucnosti katedrály v Praze, která stojí jako živoucí svědek bohatého kulturního a náboženského dědictví vaší země, a dokazuje harmonické soužití církve a státu".
Katedrála je národním duchovním, státním i kulturním symbolem drahým všem obyvatelům této země bez rozdílu jejich vyznání. Na jejích vstupních dveřích je zobrazen Otec vlasti Karel IV., jak společně s arcibiskupem Arnoštem z Pardubic přinášejí relikvie do právě zakládaného dómu. Vznik tak nádherné stavby umožnil právě harmonický vztah panovníka a arcibiskupa, aby zde lidé mohli oslavovat Boha i české zemské patrony.
Ale nejen to! Katedrála sloužila jako místo, kde byli korunováni čeští králové. Zde královskou korunu na hlavu panovníka vsazoval pražský metropolita po mši svaté a po pomazání posvátnými oleji. Ve zdech katedrály je uložena i svatováclavská koruna, symbol české státnosti. Jejím držitelem je na věčné časy sám svatý Václav, tak, jak si to přál císař Karel IV. Katedrála slouží i jako mauzoleum, ve kterém v naději na vzkříšení odpočívají ostatky českých knížat, králů, arcibiskupů a světských i duchovních hodnostářů. K největším relikviím patří ostatky svatého Václava, o jehož pomoc pro tuto zem denně ve zdech katedrály církev prosí.
Katedrála vzkvétala vždy, když o ni nerozdílnou rukou pečoval stát i církev a kdy byla užívána ku prospěchu obou. Je to i závazek do budoucna. Věřím, že i dohoda prezidenta republiky a pražského arcibiskupa je vyjádřením naší společné vůle zabezpečit spolehlivou a harmonickou vzájemnou spolupráci v péči o katedrálu a její uchování budoucím generacím.

www. cirkev.cz

Rakouská pošta vydává poštovní známku při příležitosti VS Světového luteránského svazu

Rakouská pošta vydává zvláštní známku při příležitosti zasedání Valného shromáždění Světového luteránského svazu ve Stuttgartu, které se bude konat ve dnech 20.- 27. července 2010. Známka v hodnotě 55 centů zobrazuje televizní věž tohoto města, Lutherovu růži a logo 11. Valného shromáždění Světového luteránského svazu, informuje ekd.de.

www.christnet.cz

Betlémská kaple a ...

Dokončení ze str. 1

Společnost Husova muzea. Její zástupci, profesoři Václav Novotný, Ferdinand Hrejsa, Vlastimil Kybal, Zdeněk Nejedlý a spisovatel Stanislav Klíma, navštívili již 11. října 1919 (na den Jana Žižky) první část objevů. A byly to právě naše Kostnické jiskry, které jako první o nálezech přinesly zprávu - Betlémská kaple objevena, KJ z 23. října 1919. S podporou zmíněné Společnosti Husova muzea bylo pak v průzkumu pokračováno, opět pod vedením arch.Kubička, ještě v roce 1920 Výsledky průzkumu z let 1919-1920 byly shrnuty a zhodnoceny v několika odborných pojednáních, zejména v knížce F. M. Bartoše a A. Kubička - „Betlémská kaple, 1920“ a ve sborníku „Betlémská kaple, o jejích dějinách a zachovaných zbytcích“ (F. M. Bartoš, V. Novotný, F. Hrejsa, K.Guth).
Další osudy objevených zbytků Betlémské kaple jsou již pokračujícími kapitolami o úsilí, nakonec úspešném (1954), o jejich trvalé zachování i o rekonstrukci původní podoby kaple. Tato tématika je znalecky shrnuta v díle autora jistě zvláště povolaného, arch. Aloise Kubička. Jeho základní monografie, nazvaná stručně "Betlémská kaple", vyšla koncem 50. a na počátku 60. let v několika vydáních.

Michal Flegl

Tradice doby pobělohorské 3.

Pokračování z minulého čísla

VI. 1773–1790

Historický vývoj ovlivňoval jednoznačně politicko-ekonomický zájem, ideově už většinou nezakrývaný. Řešení sociálních otázek, opožďující se za ekonomickým a technickým rozvojem vedlo k výbuchu francouzské revoluce; revoluční ovzduší se však projevovalo i jinde než ve Francii.
Na tuto realitu existovala dvojí reakce: snaha o nějaké řešení, byť nedokonalé, nebo potlačení silou, což ovšem znamenalo nebezpečí revolučního zvratu.
Josef II. volil první variantu, proto řada jeho reforem je prostě odpovědí na nahromaděné dlouhodobě neřešené problémy, a to samozřejmě nikoli pouze v sociální oblasti. Způsob provádění byl striktní, vojenský. Kulturní hodnoty byly nedoceněny, stejně jako požadavky národní identity. Stát pokračuje v ovládání církve (např. zřízení Dvorské duchovní komise, rušení klášterů, kostelů a kaplí).
V Římskokatolické církvi nastala polarizace, která se projevila i při vydání tolerančního patentu. Ten byl prakticky odpovědí na náboženské vzpoury a opakující se petice evangelíků, postavených mimo zákon, žádajících náboženskou svobodu. Toleranční patent znamenal ovšem pouhé trpění, nikoli rovnoprávnost. Vydaný patent pak nebyl důsledně vyhlášen všemu obyvatelstvu, byl omezen nejen obsahově, ale nakonec i časově (do 31. 12. 1782). Nevztahoval se také na vlastní tradici české reformace, ale pouze na protestantské církve obvyklé v říši i v Uhrách, tj. luterskou a kalvínskou, a rovněž na církev pravoslavnou. I takto vydaný toleranční patent byl pro konzervativní část římskokatolické církve, trvající na dosavadní praxi, naprosto nepřijatelný; byl pokládán za veliké zlo. Proreformní část duchovenstva a veřejných činitelů s ním souhlasila z důvodu praktického užitku pro život obyvatelstva a rozvoj státu i pro morální hodnotu snášenlivosti.
Skrytá církev české reformace sice vyvázla z bezprostředního ohrožení, ale za cenu pozvolného ztrácení vlastní identity. I zde došlo k polarizaci. Část dosud tajných evangelíků se s daným stavem (místo vlastní návaznosti pouze státem povolené protestantské církve, luterská a reformovaná – helvetská) nakonec smířila, část se různými způsoby vytrvale, byť marně, snažila své identity domáhat a zůstala mimo tolerované církve. Snaha o zachování vlastní identity však nepřestala být přítomna i u značné části těch, kteří formálně přijali vyznání určená tolerančním patentem.

Život tradice v 19. a 20. století

V období národního obrození a zejména v souvislosti s vývojem k obnově státní samostatnosti a její orientace se chápání pobělohorské doby stále více polarizovalo.
Na jedné straně „Bílá Hora" jako počátek poroby a následující „doba temna", zejména v 18. století, na druhé straně oceňování dosažené vnější jednoty, začlenění do (západo)evropských struktur, zdůrazňování umělecké vyspělosti. Tato polarita trvala i po roce 1948 – zneužívání kritického pohledu na dobu pobělohorskou tehdejším vládnoucím režimem a jako vzdor vůči tomu neoficiální kladné hodnocení pobělohorské doby, především baroka. Diskuse stále pokračuje. Pokud jsou jejím podkladem pouze emoce, je a zůstane, kontraproduktivní.
Tento společný pokus o objektivní hodnocení vývoje v 17. a 18. století v Čechách a na Moravě však ukazuje, že věcné a seriózní zkoumání je nejbezpečnější cestou k vzájemnému lepšímu porozumění složité problematiky.

Podrobnější údaje k jednotlivým etapám

I. etapa 1620–1648 – období třicetileté války

a) obecný přehled:

1621–1624:	válka falcká
1625–1629:	válka dánská
1630–1635:	válka švédská
1635–1648:	válka švédsko-francouzská

b) některé základní mezníky a události:
8. 11. 1620: bitva na Bílé Hoře; první vlna emigrace (přímí účastníci povstání); další vlny následovaly v letech 1624 a 1627–1628
únor 1621: císařským se vzdalo Slezsko (pokračoval jen Jan Jiří Krnovský s Valachy, snaha zaútočit na Vídeň)
21. 6. 1621: staroměstská poprava
1621: zrušení výsady kalicha pro Čechy (tragédie Jana Lociky)
březen, prosinec 1621: protireformační dekrety (vypovězení duchovních reformačních církví z královských měst v Čechách)

Pokračování příště

Pat na Blízkém východě

Johannes Gerloff vylíčil poutavě průběh incidentu, který opět upoutal naši pozornost k dění na Blízkém východě (Krvavá srážka na širém moři, ET-KJ č. 18). Mohla by to být pouze jedna z drobných epizod nekonečné krize. Přesto se mi zdá, že se děje cosi závažného a že tekuté písky se na Blízkém východě daly do pohybu.
Český čtenář má možnost nalézt v obsáhlých pamětech Henryho Kissingera (Roky v Bílém domě, Bouřlivé roky, Roky obnovy) svědectví o vzniku stávající struktury Blízkého východu: Izrael opírající se o podporu USA a spoléhající na dvě mírové smlouvy: s Egyptem a Jordánskem. Klasickou Kissingero-vou tezí bylo, že vytvoření a prodlužování patové situace je výhodné pro Izrael a jeho přátele. K pokroku vede pouze umírněnost a přátelství s USA, zatímco radikálové a klienti Moskvy nedosáhnou ničeho.
Na přelomu 80. a 90. let se zhroutil komunismus a bipolární svět přestal existovat. USA v čele Západu se staly hegemonem světového uspořádání. Tehdy podle mého názoru byla ideální doba k prosazení mírového řešení blízkovýchodního konfliktu, protože později nebyl čas. Zavraždění Jicchaka Rabina bylo smutnou tečkou za obdobím naděje. Přicházela jedna krize za druhou: irácko-íránská válka v letech 1980-1988, 1. irácká válka 1991, invaze do Afghánistánu na podzim 2001, invaze do Iráku 2003.
Prodlužování času se nepříznivě podepisovalo na pružnosti myšlení všech stran. Jestliže Paul Johnson napsal v Dějinách židovského národa: „Na konci osmdesátých let měl židovský stát už dvacet let ve svém držení Západní břeh Jordánu, a jeho hranice, byť místy se statutem dočasnosti, začaly vypadat jako stálé... Ukázalo se, že čas hraje ne pro Araby, ale pro Izraelce", potom si mnozí začali zvykat na myšlenku, že to tak bude navždy. Místo hledání řešení, které by postihlo kořeny problémů, nastoupila únava a pochopitelná snaha minimalizovat náklady a lidské oběti.
Názorným příkladem může být poslední vývoj kolem pásma Gazy. Izrael zde nejprve udržoval své osady a v roce 2005 se je rozhodl evakuovat. Mělo to praktické důvody: k zajištění bezpečnosti bylo nutné trvalé nasazení daleko většího počtu vojáků než ochraňovaných osadníků. Nicméně všichni kolektivně zaspali v roce 2007, kdy se moci uvnitř pásma Gazy zmocnil Hamás. Pokud byl prohlášen za teroristickou organizaci, měla následovat vojenská invaze a vyčištění území. Ale kdo by to měl provést? Nechtělo se USA, Egyptu ani Izraeli. Místo toho bylo Hamásu dovoleno, aby si vzal jako rukojmí přes milion lidí.
Od té doby uplynuly tři roky. Nikdo nenaznačil, jaký je pro Gazu politický plán. Neexistuje mechanismus pro nalezení diplomatického řešení. Vedou se nepřímá jednání Izraele s Palestinci, ale prezident Abbás je slabý a nemůže o osudu Gazy rozhodovat. Vyhlašovaný cíl blokády je ten, aby donutil obyvatelstvo Gazy povstat a režim Hamásu odstranit. Ovšem je reálné očekávat, že obyvatelstvo pod hrozbou vyhladovění povstane a s holýma rukama přemůže po zuby ozbrojenou milici?
Bohužel nikdo včas nedocenil význam vnitřní proměny Turecka, k níž dochází od roku 2002. Dnes už si zřetelně říká o vedoucí postavení v regionu a pásmo Gazy se pro něj stalo symbolem neschopnosti Západu blízkovýchodní konflikt vyřešit. Vysláním zmíněného konvoje dostalo Izrael pod diplomatický tlak a do USA adresovalo výzvu: buď dotlačte Izrael k mírovému řešení podle představ arabských států, nebo se postupně zřekněte další odpovědnosti. Do toho se tiše vkrádá nevyřešená nástupnická otázka po nemocném prezidentu Mubarakovi v Egyptě a narůstá íránská jaderná hrozba, přičemž účinnosti mezinárodních sankcí věří málokdo.
Na adresu Turecka by bylo možné říci mnoho trpkých slov. Jedno se mu však nedá upřít: chytře vystihlo moment, kdy už není možné pat na Blízkém východě beztrestně prodlužovat. Henry Kissinger kdysi nazval jeden ze svých článků: „Není čas na nový Camp David". Ne, opravdu není. Je-li čas k modlitbám za politiky Izraele, Turecka a všech zúčastněných zemí, potom je to právě teď.

Miloš Hübner

Jan Jessenius – lékař a politik

Mezi 27 popravenými stavy, vůdci na Bílé Hoře poraženého stavovského povstání proti katolickým Habsburkům, byl i slovenský lékař, humanista působící v cizině a poté v Praze, Jan Jessenius (1566-1621), osobní lékař císaře Rudolfa II. a Matyáše, a po určitou dobu rektor Univerzity Karlovy.

Jan Jessenius žil v době silného vlivu humanismu a reformace, s jejich ideou, že je v lidských silách více přispívat k úrovni lidí znalostmi, pozitivní prací, vzájemnou komunikací ve vlastním jazyce - k úrovni rozumové, mravní, sociální, k úrovni jejich zdraví. Jako lékař se Jessenius snažil poznat a pochopit lidské tělo - bez znalostí jeho stavby a funkcí nebyla možná důkladná péče o zdraví, o prevenci nemocí, o léčení chorob. Jeho první veřejnou pitvu mrtvého člověka je možno chápat jako veřejnou vzdělávací akcí - aby lidé nežili v předsudcích, fatalisticky, ale naopak, aby rozuměli svému tělu a dovedli se o něj starat.

Katolická církev hleděla na aktivity „vědců" s velkou nelibostí. Cítila se ohrožena ve své moci nad myšlením lidí, používala znalosti daleko více proti lidem než k jejich prospěchu. Mocní se neštítili i nejkrutější fyzické likvidace těch, kteří přicházeli s poznatky o světě, jež neladily s církevní interpretací světa a života. Snad opravdu věřili, že svou moc mají od Boha a že nižší třídy byly stvořeny k tomu, aby sloužily jejich luxusu. I kněží, kteří netajili svou víru v nadání a schopnosti lidu, za své přesvědčení trpěli.

Katoličtí Habsburkové od začátku své vlády v Českém království považovali protestantismus většiny obyvatel Českého království za ka-cířství. Lid v království vnímali pouze jako zdroj daní, bohatství a levné pracovní síly a postupně osekávali jeho práva. Omezování práv horní zámožné vrstvy bylo hlavním důvodem ke stavovskému povstání roku 1620 proti Habsburkům. Bylo tragédií odboje, že si česká protestantská šlechta dostatečně neuvědomovala důležitost středních vrstev pro svůj odboj, pro zachování legitimních práv českého království i pro úroveň jeho obyvatel.

Výsledkem odboje byla Bílá Hora, konec v Evropě naprosto unikátní náboženské tolerance, úsilí o vzdělání celé společnosti, vyhnání 30 tisíc protestantských rodin střední vrstvy z Českého království, konfiskace jejího majetku. Výsledkem byla také násilná rekatolizace, nemilosrdná náboženská netolerance, obecná nevzdělanost a kruté nevolnictví, trvající přes dvě stě let. Český národ byl oloupen o výsledky své staletí trvající práce a sražen na kolena nelidskými prostředky. Pomýšlelo se i na jeho likvidaci. Nová cizácká katolická šlechta, která získala svůj majetek v zemi za desetinu jeho ceny, potřebovala však levnou pracovní sílu, a po třicetileté válce zbylo v českém království ze dvou a půl milionu obyvatel sotva půl milionu. Neblahá tradice českého národa jako levné pracovní síly ve prospěch cizích zájmů, přílišné podléhání politické reprezentace cizím tlakům na úkor úrovně vlastního národa, ať v důsledku politické nevzdělanosti, morální slabosti, či vypočítavosti, se, bohužel, stala poměrně silnou tradicí českých dějin, která čeká na historické zpracování.

Od 15. století je základem pozitivní demokratizační tradice českého národa reformační úsilí, důraz na vzdělání, důkladné znalosti, včetně těch, jejichž symbolem byl Jan Jessenius. Moderními slovy touto tradicí je obrana vědy, jako prostředku ke znalostem, k porozumění života, světa, ve kterém lidé žijí, k úrovni lidí. Nebylo náhodné, že od 15. století stoupal důraz na úroveň češtiny jako vzdělávacího a komunikačního nástroje. Také nebyla náhoda, že než byl Jessenius krutě a teatrálně popraven, byl mu vyrván jazyk jako symbol jeho intelektuálního působení a vlivu mezi studenty a veřejností.

V době, kdy Jan Jessenius působil, se začala rodit idea obecně lidské solidarity, založená ne na církevním náboženství, ale na víře v pozitivní intelektuální a mravní potenciál všech lidí, právo ho rozvíjet a právo se mezi sebou dorozumět o společných, důležitých záležitostech a zájmech. Do té doby právo se dorozumívat měla jen církev, panovník a šlechta, kteří však dávno opustili křesťanský princip, že bohatství na zemi je dost pro slušný život všech, ale ne pro luxus malých mocenských menšin, které mají silnou inklinaci si přivlastňovat bohatství na úkor slabších a většiny. Idea lidské sounáležitosti a solidarity se stala postupně nejvíce výrazná v rozvoji jednotlivých evropských národů. Národy byly komunitou, ve které lidé obecně dostali možnost vzdělání ve vlastním jazyce, možnost komunikace o společných potřebách, možnost vytvoření politické sféry přístupné všem.

To vše ohrožovalo tradiční roli úzké mocenské menšiny, která v obraně své moci a privilegií byla vždy schopna užívat i ty nejnelidštější prostředky, jak nám ukazuje osud Jana Jessenia, jeho druhů a mnoha ostatních. Solidarita mocných proti většině, na rozdíl od různě atomizované menšiny, je velmi výrazným prvkem lidské historie. Již od 16. století začalo být jasné, že účinnou obranou proti mocným, domácím i cizím, je vzdělaná veřejnost, vědoma si svých přirozených práv, a tím schopná kontrolovat mocenskou vrstvu s její inklinací užívat svou moc proti zájmům většiny.

V moderní době teprve vliv osvícenství, četné revoluce a vzdělanější národy ztlumily absolutistický vliv katolické církve, panovníka a šlechty a posunuly vývoj ku prospěchu většiny. Možnost všeobecného i odborného vzdělání, snadno dostupného všem, a postaveného na osvícenských a humanitních principech, je nejcennějším výdobytkem tohoto úsilí, nejcennějším výdobytkem celé naší civilizace. Tento výdobytek se nikdy nesmí brát jako samozřejmý. Závisí na něm úroveň celé společnosti, vědy jako služby obecnému dobru, jako služby nikdy nekončícího procesu demokratizace. Péče o úroveň a dosažitelnost vzdělání je úkol nelehký, vyžadující jak mravní úroveň tak statečnost těch, kteří jsou za tuto oblast zodpovědní. To si uvědomovaly nejosvícenější hlavy od středověku do současnosti. V zájmu lidskosti je trvalou mravní potřebou nedopustit, aby ti, kteří svědomitě k důkladným a užitečným znalostem přispívají, nebyli nikdy, byť jinými prostředky, umlčeni jako Jan Jessenius a jeho druhové.

Projev 21. 6. 2010, k 389. výročí popravy 27 pánů na Staroměstském náměstí 21. 6. 1621.

Marie L. Neudorflová

Z pietního shromáždění na Staroměstském náměstí v Praze

Sedm darů milosti 4

Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás:
Kdo dovede povzbuzovat, nechť povzbuzuje.
Ř 12, 6.8

Dar povzbuzení. V řeckém novozákonním textu je použito slovo „parakaleo". Je to složení dvou slov: „para" – což znamená „vedle někoho", a „kaleo" – což znamená „volat". Jde tedy o blízkost člověka a jde o pomoc.

Zkusme si představit následující situaci. Vidíte člověka, jak jde a je obtížen mnoha břemeny. Padá pod nimi, vzdychá, trápí se. A vy nezůstanete chladní, přijdete k němu a vezmete jeho břemena na sebe. Potom jdete dál společnou cestou, doprovázíte ho. To je parakaleo. Znamená to přijít, přiblížit se k někomu a pomoci mu ve chvíli, kdy to potřebuje.

Ten člověk, který takto pomáhá, je řecky parakletos. Zde nám zaznívá slovo, které Písmo používá pro Ducha svatého. On je ten Parakletos, Utěšitel. Ten, který byl poslán, aby byl s námi. Jde s námi životem, neboť byl dán Božím dětem. Jde vedle nás a pomáhá nám, posiluje nás, povzbuzuje nás, když klesáme. Chce nám dávat sílu k tomu, abychom žili život podle Božího slova. Bůh sám je Bohem povzbuzení a útěchy (Ř 15,5).

A proto působí v církvi tak, že dává toto charisma – dar povzbuzení. Bůh ve svém Slově řekl, abychom se všichni navzájem povzbuzovali (1 Te 5,11). Ale některé vybavil zvláštním darem – schopností přiblížit se k druhému, povzbudit ho na cestě víry, vybídnout klesajícího, aby to nevzdával, aby šel dál. Je to schopnost dát člověku dobrou radu, pomoci mu a povzbudit ho, pozvednout. Nejde o lidské uchlácholení, že „zase bude líp". Ta pomoc jde do hloubky. Když strávíme čas s člověkem, který má tento dar povzbuzovat, cítíme se lépe, i kdybychom hovořili o těžkých věcech. Náš duch se pozvedl k Bohu.

Mám za to, že tohoto daru je zapotřebí i dnes, v době, která je těžká a mnoho lidí si neví rady. Někteří lidé jsou smutní, protože ztratili blízkého člověka. Jiní neví, jak řešit a jak unést problémy v zaměstnání, v rodině, finanční nebo zdravotní problémy. Mnoho lidí je skleslých ve víře, opouští je důvěra v Boha. Ztrácí sílu k vítěznému křesťanskému životu. Kolik lidí i dnes potřebuje duchovně povzbudit, poradit a vyzvat k cestě dál!

A tak děkujme Bohu, že dává dar povzbuzování. A kdo tento dar má: povzbuzujte! Amen.

Pavel Coufal, kazatel Sboru BJB v Brně

Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010 *Pokračování příště*

Plánování času jako duchovní úkol

Času je každému z nás věnována zcela určitá míra. Týká se to jak dne, tak počtu let našeho života. Otázkou je, co s tímto darem uděláme.

Podíváme-li se do karet teologům, zasvětí nás do problematiky odlišnosti času zvaného „kairos". Když nahlédneme do tajů ekonomického plánování, setkáváme se s časem, který nese řecké pojmenování „chronos" (viz chronometr jako označení pro přesné hodiny). Na jedné straně „vhodný čas" k vykonání určitého činu, na druhé strohý čas píchaček. Jak to dát dohromady?

O tuto syntézu se pokusili dva k tomu dobře vybavení muži. Oba mají dobré teologické vzdělání a zároveň i vzdělání v oblasti psychologie a sociologie, ba i ekonomie. Jedním z nich – starší Anselm Grün, druhý – mladší Friedrich Asslaender. Kniha, která takto před necelými dvěma lety vznikla, se objevila právě na pultech našich knihkupectví v českém znění. Jmenuje se „Time Management jako duchovní úkol". Vydalo ji Karmelitánské nakladatelství. Má 223 stránek a na nich mnoho jak hluboce teologického, tak i velice praktického pro každého, kdo si klade otázky typu "Co udělat dříve a co potom?", „Jak rozdělit čas mezi tolik různých úkolů, které mám zvládat?" nebo „ Jak moudře hospodařit s časem?"

V úvodní části této knihy je hluboké zamyšlení nad tím, čím je nám čas, jak ho chápat a jak s ním zacházet. Na to navazuje několik krátkých kapitolek o tom, jak chápat čas jako příležitost k vnášení určitého řádu do našeho života. Hned na to se setkáváme s pozorováním toho, jak to ve skutečnosti v našem životě vypadá – jak se snažíme žít stále rychleji, stále toho zvládat více a více, jak využíváme stále modernějších prostředků, které by nám měly získat další čas, a vzdor tomu jsme stále více v časové tísni, nedostatku času a v časovém stresu.

Po tomto úvodu je zařazena kapitola nazvaná „Ora et labora" – „modli se a pracuj" – o moudrém rozhodování, o čase věnovaném práci a modlitbě, o čase v naší duši. Další kapitoly jsou již velice konkrétní a praktické. Hovoří se tam o stavění si cílů – malých i velkých, o úspěchu a neúspěchu – jak je chápat a v čem je vidět.

Závěrečné části knihy se týkají otázek vyrušení z práce, odkládání úkolů, otázek rozhodování, telefonování, využívání moderních elektronických komunikačních prostředků (efektivní elektronické konference) a vědomého řízení času.

Celkově jde o knihu jak velice praktickou, tak i hluboce křesťanskou. Je to právě spojení těchto dvou hledisek, které – spolu s bohatými praktickými znalostmi autorů - činí tuto knihu tak vzácnou. Je jí možno doporučit každému, kdo si uvědomuje, že čas je vzácný dar a chtěl by ho podle toho i moudře využívat.

Jaro Křivohlavý

Ohlasy čtenářů

Vážení přátelé,
kouzlem nechtěného se v č. 17/2010 na téže stránce ET-KJ objevila vedle článků o době protireformace zmínka o papeži jako "Svatém otci". Příznačné zjevně je, že to bylo převzato z monitoringu ERC. Nic proti snahám o kontakty s řkc (které ovšem mají své limity), ale přece jen - toto označení papeže je i dnes pro nekatolíky nepřijatelné - jak věcně, tak duchovně. Papež není o nic více svatý než kterýkoli jiný věřící, a Otce v tom duchovním smyslu máme jen jednoho, a to Otce v nebi...
Jako zajímavost připojuji v této souvislosti plný titul papeže (snad je můj pramen přesný): "Benedikt XVI., Jeho svatost papež, biskup římský, náměstek Ježíše Krista, nástupce knížete apoštolů, nejvyšší velekněz (!) katolické církve, patriarcha západu, primas Itálie, arcibiskup a metropolita římské provincie, suverén Vatikánského městského státu a služebník služebníků Božích." Jak vidět, je z čeho vybírat.
S pozdravem

Josef Potoček,
Hradec Králové

Peter Beyerhaus v Českých Budějovicích

A přece evangelizace vděčí za své rozšíření spontánnímu svědectví křesťanů, kteří se pohybovali po římské říši. Poslání apoštolů nevylučuje spoluúčast celého Božího lidu v evangelizaci. Proč Bůh kdysi vyvedl Izrael a s ním uzavřel smlouvu? Chtěl vytvořit lid, kde by byli kněží, a vše bylo připraveno pro příchod Syna člověka. 1Pt 2,9 podtrhuje, že církev je kněžstvo svaté a vyvolený lid. Na toto společenství byl vylit Duch svatý. Frankfurtské prohlášení na Missio Dei navazuje Missio ecclesiae! Církev Ježíše Krista má svaté právo a neodstranitelnou povinnost účastnit se poslání trojjediného Boha ve světě. Prostřednictvím křtu je věřící zapojován do těla Kristova. Poté, co Ježíš vstoupil na nebe, jsme zde my jeho ruce a nohy. Kristu byla dána veškerá moc na nebi a na zemi, proto jeho království nezná žádné omezení.

Důležitost evangelizace.
Přednáška prof. Beyerahuse končila silným apelem k podpoře a rozvíjení misie na všech kontinentech. Dosud je na světě asi dvanáct tisíc skupin, které žijí v izolaci, např. ve vysokých horách. Hovoří různými dialekty. Je zde i projekt 10/40 stupně šířky severně od rovníku. Tento prostor začíná u Atlantiku a jde přes Afriku, Asii a Tichomoří. V tomto pásu žije mnoho nejchudších obyvatel země, je tam analfabetismus, krátká délka života. Pouze 7 % misionářů je v prostoru 10/40. V Evropě počet křesťanů klesá. Církev je povolána, aby se postavila proti tomu. K tomu patří připravenost k dialogu. Je třeba dbát na otevřený dialog s jinými náboženstvími. Zde stojíme před otázkou, kde je hranice mezi misií a tím ostatním. Jestli je misií vše, pak misií není nic. Misionáři by stáli před úkolem, na který nedorostli a na který nejsou připraveni. Spásné poslání zde není proto, aby vyřešilo změny klimatu, ale proto, aby v prvé řadě řešilo problémy hříchu a svázanosti člověka. Pokusit se udělat ze světa místo naprosté svobody nelze. Teprve, když se jednou podaří zlovolníka – Satana spoutat, můžeme dosáhnout svobody, kde nebude utrpení.

Současná proměna misie.
V každé nové etapě není možné zůstat ve stejných formách a užívání stejných metod. Uvnitř pak vznikají rozpory. Naší práci bychom odsoudili k neplodnosti. Je nutné překonat eurocentrismus a znovu rozvinout plantatio ecclesiae! Misie je širší a dnes jsou v ní zapojeny církve z jiných kontinentů. Důležité je partnerství. Církev se stala velkým společenstvím. Proto bylo raženo heslo: Celá církev nese celé evangelium celému světu. Centrum křesťanství se posouvá na jih. Křesťansky vnímaný Západ se nachází v sekularizačním procesu. Evangelikální křesťanstvo dnes představuje novou misijní sílu také ve Třetím světě. Z této oblasti pocházejí dnes transkulturní misionáři a na mnoha místech jsou lépe přijímáni.

Evangelizace nesená Kristovým tělem.
Za důležitý dnes považuje Beyerahus posilování misijní zodpovědnosti laiků. Je třeba vytvořit prostor neordinovaným spolupracovníkům určeným pro domácí evangelizaci.
Celý Boží lid (laos) představuje velký misijní potenciál. Misie se dnes děje v ekumenickém prostředí katolického a evangelického dialogu. Mnohdy bývá překonáno konkurenční myšlení. Ve 20. a 21. století došlo k rozvoji islamismu. Objevila se velká pronásledování a někde se křesťané nesmí scházet ani tajně. Martyrium patří k misii a dnešní misionáři na to musí být připraveni.

Edinburgh 2010.
Tento rok je jubilejním rokem misie. Slaví se sto let od Edinburghu 1910, kdy se konala první společná misijní konference. Beyerhaus by vítal nové ekumenické prohlášení k misii za účasti protestantů i katolíků. Dnes je třeba překonávat relativismus a pluralismus. Dejme pozor na pluralistickou teologii, která tvrdí, že všechna náboženství mají stejnou pravdu. Co jsou základy a hranice pro společné svědectví? Katolíci, protestanti a pravoslavní – v čem všem mohou sloužit společně a v čem jsou meze? Závěrem Beyerhaus položil důraz na modlitbu. Modlitba je vnitřním centrem misie. Ef 6,18: V každý čas se v Duchu svatém modlete, aby mi bylo dáno pravé slovo, kdykoli promluvím.
Poděkování za inspirativní setkání a otevřené diskuse s mimořádným hostem patří iniciátorovi doc. Jaroslavu Vokounovi (Jihočeská univerzita) i korejskému faráři Jonksilovi Lee (SCMS), kteří se na zdařilém setkání podíleli.

Pavel Černý

Zvěst bez řečiček

(Biblické citáty ve filmu)

„Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku." – K vrcholným scénám filmu Davida Lynche Sloní muž (Elephant Man, z roku 1980) patří, jak upozorňuje Jérome Cottin, přednes kompletního Žalmu 23. Ve filmu ztvárnil Lynch skutečný příběh člověka, který byl znetvořen v lůně matky (pošlapané v těhotenství slonem) a jako takový po desetiletí využíván „vlastníkem" coby cirkusová atrakce. Ž 23 zaznívá při závěrečné rehabilitaci „sloního muže" (jež podle Cottina byla „téměř vzkříšením", neboť invalida byl předtím „pro lidstvo mrtvým, spíše zvířetem než člověkem").
Lynchův snímek a několik dalších vyzdvihuje Cottin, profesor na Fakultě protestantské teologie Univerzity ve Štrasburku, v článku Biblické citáty v kinematografii, kde se zabývá jednak doslovnými citáty Písma ve filmech, jednak filmařskými aktualizacemi a parodiemi Bible. Zmiňme alespoň jednu z vyostřených formulací autora: „Tzv. klasické filmy o Ježíši (Pasolini, Zeffirelli, Scorsese, Rosselini, Moati) zůstávají … spjaty s historizující četbou evangelií, jež neodpovídá teologickému záměru autorů evangelií … Filmy vyprávějící o Ježíšově životě nám pouze ukazují, čím Bible není (čistě historickým příběhem), zatímco filmy vycházející z mimobiblického času nám často pomáhají pochopit, co Bible je: příběh o setkání, zaslíbení a odpuštění." Cottinův článek vyšel spolu s příspěvky dalších jednatřiceti autorů (teologů, filosofů, sociologů, filmových kritiků a historiků, odborníků na média a komunikaci) v letošním nejnovějším čísle francouzské revue Ciném Action (č. 134), které je věnováno tématu „Víry a posvátno v kinematografii". „Víry", jak naznačuje množné číslo, nejsou omezeny na víru křesťanskou – pozornost je nadto věnována zejména judaismu a islámu. (Vedoucí redaktorka v úvodu připomíná, že téma č. 49 z roku 1988 znělo „Náboženský film" a č. 80 z roku 1996 „Křesťanství v kinematografii".) Ke Cottinovu vyzdvižení tvorby Davida Lynche doplňme údaj nikoli nepodstatný: Dotázán reportérem květnatě (ba přímo s poukázáním na kýžené navyšování filmových rozpočtů z peněz soukromých inzerentů) na jev zvaný „umístění produktu" v kinematografii, reagoval ctihodný veterán lakonicky drsným výrazem, který bychom mohli zjemňujícím způsobem přeložit jako „řečičky", a následně jej rozvinul přívlastkem v Kostnických jiskrách netisknutelným. Jinak vyjádřeno: do filmového díla, má-li toto za něco stát, nelze vpravit zároveň osvobozující (biblickou) zvěst i manipulativní (obchodní) „řečičky". (Lynchovu kolegovi Clintovi Eastwoodovi, oslavovanému médii po celém světě u příležitosti kulatého životního výročí, toto rozpoznání prozatím žel uniká.)

František Schilla

Odkazy:
Cottin, J.: Citations bibliques au cinéma. Ciném Action č. 134 (2010), s. 98-102
Lynch, D.: Product Placement (http://www.youtube.com/watch?v=F4wh_mc8hRE)

Z dopisů čtenářů

Reaguji na článek J. Veselého o noci kostelů. Bratr Josef Veselý se v něm dopouští mystifikace, když píše, že se akce „ Noc kostelů" uskutečnila ze soboty na neděli, když ve skutečnosti proběhla v pátek 28. května. Navíc nesouhlasím s tím, že tato akce nemůže dát nic nevěřícím. V našem kostele probíhal doprovodný program, který byl zaměřen na některé biblické události, takže návštěvníci si mohli prohlídnout jak architekturu našeho kostela, tak se zajímavou formou seznámit i s biblickými příběhy. Což je možná lepší, než kdyby nevěřící přišel na mši a nevěděl proč probíhá, jak probíhá. Myslím, že tato akce může přivést do kostela i nevěřící, které to zaujme natolik, že příště může přijít i na mši. Navíc mimo mši si může popovídat i s panem farářem, který si mohl najít čas na otázky nevěřících a hledajících, na které během mše není čas.

Kamil Jeroným

Inzerce

Prodám byt 2+1 v panelové výstavbě 55 m² s proskleným balkonem, po zateplení domu a částečné rekonstrukci bytu s výhledem na východ, jih a západ, přes ulici rodinné domky se zahradami, v klidné části Zahradního Města, dostupná veškerá občanská vybavenost. Cena: 2 500 000 Kč.
Kontakt:
email: vacek.prof@seznam.cz,
tel: 728221345

č. 15

Oznámení

I letos se konají 6. července ekumenické bohoslužby na Kozím hrádku, při kterých vzpomeneme Mistra Jana Husa, začátek v 9.30 h. Pro zájemce bude přistaven autobus, který odjede od sborového domu ČCE v Bílkově ul. v 8.50 h. Těšíme se na vás!

Ondřej Soběslavský

Pozvánky

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem
zve na vystoupení
pěveckého sboru

Rolling Hills

Smíšený pěvecký sbor z Kalifornie s doprovodem rytmiky přednese spirituály a muzikálové melodie v neděli 15. srpna od 18.00 h v evangelickém kostele.
Vstupné dobrovolné

* * *

V rámci Křesťanké konference v Praze budeme mít příspěvek na téma

Izrael a církev – církev a Izrael,
a sice v neděli 4. 7. 2010
od 16.15 do 17.45 h.
Já (Krista) bych ráda krátce vysvětlila, jak se dívají Židé na nás křesťany. Hlavní část bude mít Johannes o tom, jaký vztah bychom my věřící měli k mít k Izraeli podle Bible.
Konference se bude konat na místě v posledních letech obvyklém, tedy v SOŠ stavební a zahradnické (Učňovská 1, Praha-Jarov, u zastávky „Spojovací").
Se srdečným pozdravem

Johannes a Krista Gerloffovi

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Chrudimský seniorát

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří č. 223, f L.Ondra
Bučina , Ne 10.00
Bučina č.1, f L.Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č.59, f M.Grombiřík
Čáslav, Ne 9.00
J.Karafiáta č.159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 23, f J.Nečas
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č.32, f Jan Machala
Džbánov Ústí nad Orlicí, Ne 10 h
Voděrady-Džbánov č.4, f J.Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f J.Plecháček
Holice v Čechách a,b,c,e 9.00
Hradecká 53, a D.Ženatý
Horní Čermná, Ne 8.45
Horní Čermná č.2, f J. Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, f J. Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f M.Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f A.Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická Čtvrť č.65, k M.Středa, a. M. Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří č.654, f D.Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A.Tomíčka 69, f V.Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č..53, j Rut Kučerová, a. J. Kučera, k B.Tefr
Opatovice Ne 9.00
Opatovice č. 5, f J. Potočková, k L. Bárta
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická č.25, f D.Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská č. 86, f H. Schusterová
Semtěš,Ne 10.30
Semtěš č.69 , a J. Plecháček, k J. Ruml
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f P.Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka 66, f M. Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova 162, k B. Smetana, a J. Kučera
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49, f L.Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, k R. Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, k P. Asszonyi
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, k R. Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, k J. Hábl
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, k J. Šrámek
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, k P. Kučera
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, k M. Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, k P. Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Nádražní 526, k D. Smetana
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, k P. Pýter
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, k S. Jindra

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, k L. Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, k V. Zeman

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20-21/2010

21. července 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 11. srpna

Z obsahu

* *Kdo jsou ti spravedliví?*
* *Konference misie v Sudetech*
* *Toleranční hřbitůvek*
* *Sedm darů milosti - 6.*

Poselství k 8. neděli po sv. Trojici

Vy už jste světlem!

Ef 5,8b-14

Obyčejně se s náboženstvím spojují nějaké nároky kladené na jeho vyznavače. Třeba ten, že bychom měli být světlem pro společnost. Měli bychom být lepší. Je za tím naše hluboká touha po církvi, která je čistá, čistější než jakékoli jiné uskupení lidí. Jsme však zapleteni do různých problémů a kompromisů. Jistě se necítíme tak , že sami všechno zvládáme lépe a zvládneme vyřešit i problémy druhých.

Kupodivu nás však Písmo nazývá světlem. Ač – jsme-li upřímní – bychom se tomu měli bránit, či se alespoň podivovat. Nevlastníme žádné světlo. Ale ono je to naše svícení myšleno jinak. Smíme totiž odrážet Boží světlo. Jsme leda odraženým světlem, ale patříme ke světlu. Svítíme tehdy, když se přimykáme k pravému světlu a nebráníme mu, aby svítilo dále do světa. Světlem nejsme jednou provždy, nýbrž jen když svítíme druhým.

Jakmile se však objeví skutečné světlo, hned máme co do činění se stíny a temnotou. Ve světle se ukazuje, jakou váhu a pravdivost mají naše činy a životy. Proto je pro člověka nepříjemné konfrontovat se se světlem. Písmo skutečně mluví o konfrontaci, zápasu mezi světlem a temnotou. My tu však nejsme od toho, abychom bojovali za světlo. Ani není na nás, abychom mluvili o druhých z nadhledu a škodolibě pojmenovávali stíny druhých. Naším úkolem je konfrontovat sebe se světlem. Nazývat věci pravým jménem. Vystavit svět kolem sebe jeho světlu. S důvěrou, že ono má tu moc vyhánět temnotu a beznaděj i prozářit všechny naše stíny.

Filip Susa,
farář ČCE, Libštát

Se zdviženým prstem

Tak to začíná, když se svět s výchovou svých občanů dostává do úzkých. A končí to u policie, u soudu a v kriminále, což je poslední místo, kde se nezdárným synům a dcerám má dostati pod přísným režimem s krajním omezením osobní svobody takové výchovy, aby se polepšili a zařadili mezi slušné, pracovité a poctivé občany. O tom, zda tato metoda dosahuje žádoucích výsledků, pochybují nejen pozorovatelé zvenku, ale i sami ti, kdo jí používají: vychovatelé, policisté i soudci a věznitelé. Tato nouze je nutí, aby vyhledávali ke své těžké výchovné práci pomocníky: jedny, aby pracovali přímo mezi vězni, druhé, aby pracovali na veřejnosti, kde je třeba preventivně působit slovem proti vzrůstající nekázni a neúctě k zákonům země. Je snad už dobře známo, že ve věznicích církev působí prostřednictvím svých farářů, jednotlivě k tomu řádně povolaných. V poslední době se však ozvaly hlasy z veřejnosti, aby se celá církev připojila k společnému úkolu umravnit občany hlasitým souhlasem s připravenými morálními výzvami a podepsat se pod ně.

Bratr Blahoslav Hájek odmítl tento požadavek v článku v ET-KJ 15 "Proč církev mlčí". Maličko k němu přidám a zopakuji, proč si církev nechce nechat vnutit metody a slova, která jsou jí cizí. Má totiž své vlastní metody a svá vlastní slova, jimiž přivádí člověka k polepšení neobyčejnému. Její člověk, uvěřivší jejímu slovu (evangeliu), nebude už jen plivat na chodník, bude nejen zdravit a platit daně, ale obrátí se tak, že nastoupí novou životní cestu s Kristovou církví.

Vy ovšem víte, že církev ne vždy odmítala spolupráci se světem, naopak s chutí se světu nabídla a přijala jeho slova a metody, založené na násilí. Půldruhého tisíciletí se zpronevěřovala svému Pánu a jeho evangeliu lásky, určenému zvláště těm hříšníkům, kteří by měli skončit ve vězení, a i těm, kdo už se tam dostali. Právě ti jsou zvlášť typickým vzorkem hříšníků, které má Pán Ježíš tak rád, že se s nimi ztotožnil a nám, slušným lidem, domlouvá a vyčítá: "Byl jsem ve vězení, a nenavštívili jste mne" (Mt 25,43).

Tuto zradu vyznává církev na sebe dřív, než mu ji různí aktivisté - komunisté a volnomyšlenkáři - omlátí o hlavu. Odtud bere právo určovat svůj vztah ke světu jako svobodná, poddaná jen svému Pánu Kristu. Svět už jí nebude nic přikazovat, jako nepřikazuje zahrádkářům, co a

Dokončení na str. 2

Aktualita

Neposlechli filosofa

Současný český filosof Václav Bělohradský uvádí v předvolebním článku v deníku Právo historku o Albertu Einsteinovi. Ten prý na otázku, zda nosí stále s sebou zápisník, aby si mohl hned začerstva poznamenat dobrou myšlenku, jež ho znenadání napadne, odpověděl: Nepotřebuji ho. Dobré ideje jsou totiž vzácné." Filosof toho používá jako vhodného příměru a dovozuje, že evropské myšlení zrodilo postupem času tři dobré ideje, na nichž se organizují politické strany a hnutí: liberální, sociálně demokratickou a křesťanskodemokratickou. Zelení, říká, razí ideje aktuální, jsou však zatím v zárodečném stavu a měli by zůstat hnutím, byť sílícím. Každý tento soubor idejí klade důraz na něco jiného, ale jejich společný koncept, jak to Bělohradský vyjadřuje, není na evropské politické scéně ničím nahraditelný, neboť tento starý světadíl charakterizuje. Článek pak vyúsťuje v požadavek: ve volbách by se měl uvědomělý občan rozhodnout pro jednu ze zmíněných možností. Volit ideu, nikoli tváře na billboardech, a dobře rozsuzovat, zda za nimi není ideové prázdno.

Čeští voliči se však tohoto roku v rozhodující míře zachovali jinak, než jim radil moudrý filosof, jenž pro svůj dlouhý pobyt v italské emigraci, kde působí jako universitní profesor, vidí věci ostřeji než my a má nespornou výhodu, že jevy na naší politické scéně nenahlíží jen z naší žabí perspektivy. Evangelíka zvyklého přikládat na vše, co život přináší, biblické sudidlo, v této souvislosti napadne: "Zlořečený ten muž, který doufá v člověka" (Jr 20,14). Čeští voliči šli ve šlépějích těch korintských křesťanů, kteří nechápajíce, co je to vlastně evangelium, vykřikovali: "Já jsem Pavlův, já Apollův" (1 K 1,12).

Uhranuti novými vůdci, novými spasiteli, ohlušeni dunivými hesly a zpracováni jednostrannými sdělovacími prostředky pustili u volebních uren ideje z hlavy, pokud jim v ní vůbec kdy nějaké uvázly. Hlas filosofa neměl ty patřičné decibely, na které jsou zvyklí.

Jaroslav Kraus

Zaostřeno na blízko

Zaměstnanci Diakonie vybrali pro africké kolegy 38 tisíc korun

Praha, 7. července 2010 – Nadační fond Diakonie uspořádal ojedinělou sbírkovou akci, kdy zaměstnanci středisek Diakonie ČCE mezi sebou sbírali dary pro své kolegy v Etiopii.

Do anonymní sbírky konané ve střediscích se zapojila zhruba polovina ze čtyřiceti diakonických středisek a výtěžek je určen na pomoc pracovníkům etiopské diakonie, jejichž životní podmínky jsou o mnoho těžší než v našem prostředí.

„Sbírka navazuje na období, kdy i naši zaměstnanci a jejich rodiny byli často ve své nelehké práci podporováni ze zahraničí. Naši lidé určitě nejsou přepláceni, v porovnání s etiopskými kolegy však žijeme v naprosto nesrovnatelných podmínkách a i skrze tuto sbírku si to chceme uvědomovat a trochu ze svého evropského blahobytu uloupnout i pro ně," sdělil Martin Balcar z Nadačního fondu Diakonie.

Výtěžek sbírky ve výši 38.313,-Kč bude věnován jako dar na obživu diakonickým dobrovolníkům, kteří pomáhají obětem HIV/AIDS v diakonickém projektu v etiopském Bahir Daru.

DIAKONIE ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

Diakonie ČCE je jednou z největších nestátních organizací zabývajících se sociálními službami a občanskou pomocí. V loňském roce oslavila již 20. výročí obnovené činnosti. Celorepublikově poskytuje sociální, zdravotní, pastorační a vzdělávací služby – denně pomáhá tisícům klientů v nepříznivých životních situacích – od rané péče a pomoci rodinám s dětmi s postižením, přes provoz nízkoprahových klubů pro mládež až po seniorská zařízení či hospic pro umírající.

Diakonie ČCE poskytuje služby v 33 střediscích a dále provozuje 8 speciálních škol. V Diakonii ČCE pracuje přibližně 1500 zaměstnanců a 260 dobrovolníků. Diakonie ČCE zaměřuje svou činnost především na tyto oblasti:

* **Služby pro seniory**
* **Služby a školy pro lidi se zdravotním postižením**
* **Služby pro lidi v obtížné situaci – azylové domy**
* **Služby pro umírající**
* **Speciální školy**

V současné době Diakonie ČCE nabízí 125 různých sociálních služeb registrovaných dle zákona o sociálních službách 108/2006 Sb.

Kontakt pro média:

Mgr. Vendula Kodetová
odd. vnějších vztahů Diakonie ČCE
Belgická 22, 120 00 Praha 2
kodetova@diakoniecce.cz, w: www.diakoniecce.cz

Četli jsme jinde... o celibátu

V rozsáhlém rozhovoru pro Magazín/Dnes se pan arcibiskup Duka vyslovil k otázkám, jež se týkají celibátu. Celibát pro něj není v první řadě „otázkou sexuality", nýbrž „umět se zcela dát". Usuzuje, že i mnozí vězni, umělci i vědci umí také žít v celibátu a jako příklad uvedl sochaře Preclíka a dirigenta Peška. Odmítl tezi, že „zrušením celibátu přestanou všechny problémy". Ví ovšem, že pro zrušení celibátu jsou i někteří biskupové. Upozornil, že potíže mají i jiné církve, kde „mladí lidé vystudují, přijmou službu a za dva tři roky končí". Tradičně uváděný argument, že církev má díky celibátu zisk z dědictví, měl podle něj význam ve středověku. Dnes to je věc okrajová. Pokud jde o lidi se sklonem k úchylkám, pověděl, že kněžství může přivolávat i lidi se sklony k narcismu a exhibicionismu; církev má určité síto". Sledují se svědectví o dotyčném adeptu kněžství od jeho faráře, následuje zdravotní prohlídka a psychologický test. Situaci v Irsku vidí arcibiskup jako odlišnou, kde to byla „hlavně otázka internátů, polepšoven, v nichž docházelo k fyzickým trestům, ale to se dostávalo do oblasti interpretace sexuality". Vyslovil přesvědčení, že by se pak musely posuzovat podobné případy ve věznicích, nápravných ústavech a armádě.
Arcibiskupovi je podezřelé, že „všechno se začalo probírat v roce, kdy papež vyhlásil rok kněží". Připouští však, že „v rámci sexuální revoluce došlo k větší ležérnosti v církevním prostředí. Že se zkrátka některé věci nebraly tak, jak měly". Posléze se arcibiskup vyjádřil, že vše souvisí také s pojetím a změnami v církevním právu s povinností přešetřit, rozhodovat, což se děje i s určitou benevolencí.
Závěrem vyslovil přesvědčení, že „problém také je, že se tyto činy těžko dokazují. Často je to výpověď proti výpovědi. A když se to prokáže, rodiny některých dětí nechtějí, aby se causa dostala na veřejnost. To pak docházelo k tomu, že se kněz posílal pryč a domlouvalo se mu. To pravda byla."

-kar

Se zdviženým prstem

Dokončení ze str. 1

jak mají na své zahrádce pěstovat. A přitom musí uznat, což i do jisté míry činí, že církev i zahrádkáři jsou světu prospěšní, každý ovšem jinak. Ve svobodě, kterou má ve svém Pánu, církev mluví i jedná. Nemlčí, mluví na svém místě nejméně každou neděli, ve dne. Nevykřikuje na ulici a neopakuje hesla, která vyrobili světu její manažeři v naději, že zlepší morálně zmrzačený stav lidstva. Nechť svět vezme na vědomí, že církev má svůj nástroj, evangelium Pána Ježíše Krista, nepoužívá zdviženého prstu, má pro hříšníky něco lepšího a jedinečného: lásku a odpuštění. Že je to málo?
Podle Boží vůle je to dost, aby si hříšník uvědomil, že je čas k nápravě života, dát se najmout k práci na Božím království a žít skutečný, dobrý a užitečný život. Zdvižený prst se míjí s dobrým účinkem a vedle toho připravuje o důvěru toho, kdo jej má za jediný nástroj, a za třetí sklízí jen zklamání. Do takového spolku si církev zakázala vstoupit.
Athéňané už podruhé nepozvou Pavla na svůj Areopág, když jim vyložil, kterému jedinému jménu patří království, moc i sláva. Přizvukovali mu, pokud mluvil obecně o náboženství, i o Bohu, ale jakmile dospěl k jedinému muži, jemuž Bůh dal všecku moc, když jej vzkřísil z mrtvých, jedni se mu začali smát a druzí mu řekli "dost".
Za tu cenu, že se vzdá rozhodující poloviny svého zvěstování, nebude křesťanská církev stát o účast na příštím všenáboženském kongresu kdekoli. Se svým jedinečným jménem a jedinečným evangeliem o vzkříšení a novém životě neudělá na tomto světě kariéru.
Církev žije v neděli i v pondělí. Místo nárazových akcí, místo hesel zve svými otevřenými dveřmi každou neděli do shromáždění, kde zaznívají písničky, plné milosti a radosti z nového života. Žije i v pondělí až do soboty; tam mluví skrze své věřící, kteří svým pokojným a radostným životem zvěstují Krista a jeho přicházející království spravedlnosti, pravdy a pokoje. Její evangelium střeží Duch svatý, aby nebylo morálně sterilní, neúčinné, ale povzbuzovalo k tomu, aby člověk činil to, co je dobré a ušlechtilé, Bohu milé a bližním prospěšné.

Josef Veselý

Tradice doby pobělohorské 4.

Pokračování z minulého čísla
únor 1622: generální pardon – omilostnění dalších účastníků povstání, ale konfiskace statků (zabaveno v Čechách asi 53 %, na Moravě 40 % panství; likvidováno tak v Čechách na 680 rodin, na Moravě 250, nejvíce z rytířského stavu), znehodnocení mince jako prostředek pro „vykoupení" těchto statků; důsledkem je zakupování cizinců zejména v Čechách
září 1622: vypovězení novokřtěnců
listopad 1622: správa Karlovy univerzity odevzdána jezuitům, nikoli arcibiskupu Harrachovi; jim svěřena i cenzura knih a dozor nad veškerým školstvím země
1623: shození kalicha a kovového reliéfu krále Jiřího z Poděbrad z průčelí Týnského kostela (jezuitští žáci), přetvořeno v mariánský reliéf na témž místě
- zákaz oficiální připomínky Husova svátku
- zahájena stavba Valdštejnského paláce
1624: Česká kancelář přenesla sídlo do Vídně
- zřízení tzv. reformační (rekatolizační) komise
- duchovní reformačních církví vypovězeni z Čech a Moravy obecně, zahájena rekatolizace s pomocí vojska
31.7.1627: Obnovené zřízení zemské v Čechách; nekatoličtí stavové museli dle mandátu Ferdinanda II. přestoupit nebo odejít ze země
1627: povstání nevolníků v Polabí a Posázaví, poprava kněze Matouše Ulického
9.3.1628: Obnovené zřízení zemské na Moravě, důsledky stejné jako v Čechách; odchod Jana Amose Komenského do exilu
8.3.1630: zřízena tzv. solní pokladna pro financování římskokatolické církve (smlouva mezi papežem a císařem; míněna i jako odškodnění za majetek ztracený v 15. a 16. století); obnova římskokatolické církevní organizace
listopad 1631 až květen 1632: Praha obsazena saským vojskem, návrat mnoha emigrantů; obnovena činnost dolní konsistoře
1634: vyšel v emigraci v Leidenu spis Pavla Stránského Res publica Boiema (O státě českém), poprvé přeložen do češtiny roku 1893
- v Chebu zavražděn Albrecht z Valdštejna a tím zlikvidováno jeho vyjednávání se Švédy
1635: Pražský mír – obě Lužice odstoupeny Sasku; výchovu římskokatolického duchovenstva zajišťoval pražský arcibiskup v lužickém semináři v Praze na Malé Straně
1639: říšský sněm v Řezně, ochota Habsburků k restituci konfesionálních poměrů v říši dle stavu z roku 1627
1642: Švédové dobyli Olomouc a ovládli severní a střední Moravu; připravovali tažení na Vídeň
1643: na základě rozhovoru J. A. Komenského s gdaňským knězem Bartolomějem Nigrínem vznikl pozoruhodný ekumenický projev Komenského „Poznámky o smíření křesťanů, rozcházejících se ve věcech víry"
1644: zahájena mírová jednání v Münsteru a Osnabrücku
1645: bitva u Jankova (u Tábora) – vítězství Švédů
1647: vpád Švédů do západních Čech
- korunována soška Pražského Jezulátka v kostele P. Marie Vítězné na Malé Straně (původní luterský kostel Nejsvětější Trojice z roku 1611, první barokní kostel v Praze)
- spis J. A. Komenského společně s Adamem Hartmannem „Historia persecutionum Ecclesiae Slavonicae"; vytištěno v Leidenu
1648: obsazení Hradčan a Malé Strany Švédy
24.10.1648: vestfálský mír; základem konfesionálního rozdělení říše se stal stav z roku 1624; během třicetileté války rapidní pokles obyvatelstva Čech (z 1,7 mil. pod 1 mil.) i Moravy (z 0,9 mil. pod 0,6 mil.); podstatná proměna složení tzv. svobodných stavů (pánů, rytířů a měšťanů)

c) některé významné postavy:
Ferdinand II., Lamormain, Carlo Caraffa, Lohelius, Arnošt Harrach, Valerián Magni, Vilém Slavata, Albrecht z Valdštejna, Václav Budovec z Budova, Karel ze Žerotína, Ladislav Velen ze Žerotína, Jan Amos Komenský, Pavel Skála, Pavel Stránský, Jiří Třanovský, Matouš Ulický, Johannes Scheffler (Angelus Silesius)

II. etapa 1649–1680 – období oficiální rekatolizace

a) obecný přehled
1656: Leopold I. korunován králem českým; 1658 císařem římským
1663: vpád Turků (spojených často s protestantskými stavy v Uhrách) na Moravu
1679–1680: morová epidemie

b) některé základní mezníky a události:
1649–1650: první tři protireformační dekrety pražských místodržících, inspirované generálním vikářem Caramuelem z Lobkovic. Pro tvrdost (odloučení manželů, odnímání dětí, trestání na hrdle) musely být pozastaveny. Další iniciativa místodržících musela již mít schválení Vídně.
1650: obnova „reformační komise" v Čechách
- soupis poddaných podle víry
- postavení Mariánského sloupu v Praze
- návrat staroboleslavského mariánského měděného reliéfu
- J. A. Komenský píše Kšaft umírající matky Jednoty bratrské
1653: začátek přestavby Klementina
1654: Berní rula v Čechách
- počátek merkantilismu – ekonomického rozvoje monarchie
- Karlo-Ferdinandova univerzita získala znovu všechny čtyři fakulty (v letech 1638–1654 byly vyčleněny z dozoru jezuitů fakulty právnická a lékařská)
- práce „reformační" komise v podstatě ukončena, s výjimkou Ašska a báňských měst v Krušnohoří byla celá země oficiálně rekatolizována; Židů se tato opatření netýkala
- na Moravě postup pomalejší, byl proveden zákrok proti zbytkům nekatolické šlechty
1655: zřízení biskupství v Litoměřicích
1656: Lánský rejstřík na Moravě
- požár Lešna (centra Jednoty bratrské v exilu) v souvislosti s polsko-švédským konfliktem
1660: J. A. Komenský píše Smutný hlas zaplašeného hněvem Božím pastýře, navazující na Kšaft
1664: zřízení biskupství v Hradci Králové
1666: uprchl dominikán Jiří Holík do Žitavy; v roce 1676 vydal latinsky „Flagellum papae", v českých překladech nazýváno „Krvavý pláč země české"
1669: založena v Praze tisková nadace Dědictví svatováclavské
1670: zřejmě poslední nekatolický šlechtic opustil Čechy
1671: zpovědní seznamy (kontrola těch, kdo se neúčastnili povinné velikonoční zpovědi) se začínají zasílat konsistoři
1679: povstání poddaných na Frýdlantsku
1680: povstání poddaných všude kromě jižních Čech; výsledkem bylo vydání prvního robotního patentu

Pokračování příště

Eva Melmuková o Miladě Horákové

Četli jsme:
Regionální deníky, Jihočeský kraj, Richard Vlasák

* ***Paní docentko, jak jste poznala rodinu Milady Horákové?***
Maminka pana Horáka bydlela v Košířích a za ní a do smíchovského sboru docházela malá Jana.

* ***Znala jste osobně i Miladu Horákovou***?
Jana byla mladší než já a v té době byla již paní Horáková uvězněna. Pro Janu i babičku Horákovou to byla velmi těžká doba.

* ***Z televizních dokumentů, knih i vzpomínek vysvítá, jak krutá to byla doba. Jak jste ji prožívala vy a lidé ze Smíchova?***
V našem sboru se lidé měli rádi a pomáhali si. Byla to obrana proti tomu, co se dělo mimo sbor. Nezapomínejme také , že tehdy byly ještě potraviny na lístky a sestry a bratři neváhali i za cenu osobního ohrožení i vlastního strádání věnovat své lístky na jídlo i nějaký malý dárek pro starou paní Horákovou.

* ***Jak to probíhalo?***
Ve sboru se udělala sbírka a na balíček se napsalo Košíře a všichni věděli, co to znamená. Někdo ze sboru potom balíček odnesl k Horákovým.
*
Po studiích jste zde byla vikářkou a vaše kázání byla pověstná. Co lidi táhlo do Smíchova?

JUDr. Milada Horáková

Svoboda a bratrství, vzájemnost. Lidé chtěli slyšet Boží slovo a zároveň vědět, že je někde možná důvěra, normální vztahy a přátelství.

kar-žet

Zápisky z Konga

„Cesta je prach a štěrk a udusaná hlína…" Tato písnička nám zněla v uších vždy, když jsme se přesouvaly z místa na místo v Konžské demokratické republice. A těch přesunů, ať už pěších, automobilových nebo leteckých, bylo docela hodně. V Kongu máme totiž několik projektů, jak humanitárních, tak i rozvojových, a svou cestu jsme využily právě k jejich monitoringu.

Přesun první: K dětem z programu Adopce na dálku®

Dětský pokřik „mindele, mindele!!!" se ozýval ze všech stran, když jsme procházely písčitými uličkami plnými odpadků na jednom z předměstí Kinshasy. Vydaly jsme se totiž navštívit děti z programu Adopce na dálku®, abychom na vlastní oči viděly podmínky, v nichž žijí.

Děti se před námi zpočátku styděly, často se totiž s bělochy nesetkávají, ale postupně ostych padl a začaly vesele odpovídat na naše otázky ohledně jejich studia, koníčků, rodiny, kamarádů atd. Do hovoru často zasahovali i rodiče, pro které byla naše návštěva velikou ctí. Neustále nám děkovali za to, že díky dárcům z České republiky mohou jejich děti chodit do školy.

Ten den jsme navštívily deset domácností a ještě více jsme se začaly těšit na oficiální setkání s rodiči a dětmi. To jsme pomalu začaly připravovat.

Přesun druhý: Do školy svaté Kristýny

Uprostřed rušného tržiště, kde obchodníci prodávají všechno možné i nemožné a kde se jen těžce protlačujete davy lidí, stojí škola svaté Kristýny. Každý, kdo vstoupí na pozemek školy, si připadá jako v jiném světě. Všechno utichne a kolem se rozhostí klid a řád.

Dveře tříd byly otevřené, a tak jsme měly možnost nahlédnout do vyučování a podpořit děti ve studiu. V mateřské školce nám roztomilé děti v kostkovaných zástěrkách ukazovaly, jak dobře jsou připraveny na zářijový nástup do školy. Prvňáčci se učili počítat za pomoci barevných uzávěrů z lahví a starším dětem jsme pokládaly otázky i my. Testovaly jsme jejich znalosti o České republice a ukázalo se, že děti z programu Adopce na dálku® měly díky dopisům od dárců často velmi dobrý přehled. Na závěr prohlídky jsme se ještě setkaly s ředitelem školy a poděkovaly mu za kvalitní práci, protože škola svaté Kristýny má v oblasti skutečně výborné jméno.

Přesun třetí: Do centra pro děti ulice „Ndako ya biso"

Ještě v předvečer své návštěvy jsme se dozvěděly, že za čtyři roky existence centra prošlo rukama vychovatelů a sociálních pracovníků několik stovek dětí. Proto nás překvapilo, když jsme druhý den stály před třemi maličkými domečky. V jednom z nich ordinovala ošetřovatelka, v druhém měl svou pracovnu hlavní vychovatel a ve třetím se ten den v jedné třídě tísnilo asi 20 chlapců ve věku 6 až 12 let.

Učitelka společně s francouzským dobrovolníkem právě chlapcům pomáhali se čtením a psaním. Někteří z nich nějaké základy už měli, ale jiní se s tajemným světem písmen a slov setkávali poprvé.

Děti z Ndako ya biso se vůbec nepodobaly těm, které jsme viděly ve škole svaté Kristýny. Byly divočejší, drsnější, odvážnější, ale zároveň se neustále dožadovaly pozornosti a pohlazení, protože toho se jim v životě dostávalo příliš málo. Ale pracovníci centra se snaží, aby se tato situace změnila, a prací s dětmi i jejich rodinami usilují o opětovné sjednocení rodin.

Přesun čtvrtý: Do Severního Kivu

Tropické pralesy, obdělaná úrodná políčka a vesničky tvořené hliněnými chýšemi. V těchto místech jsme zahájily náš humanitární projekt pro válečné uprchlíky z okolí městečka Mbingi, kteří utekli před útoky rebelských skupin a žijí v táborech nebo v hostitelských rodinách.

Až do Mbingi jsme se sice kvůli nevyhovující bezpečnostní situaci nedostaly, ale Lubero, kam jsme s našimi partnery z celostátní Charity Kongo a z místní Charity Butembo-Beni přijet mohly, se od Mbingi zas tolik neliší. I tam totiž žijí váleční uprchlíci, takže jsme si jejich situaci dokázaly dobře představit: přelidněné vesnice, nucená pasivita a závislost na pomoci zvenčí ostře kontrastují s ideálními podmínkami pro zemědělství.

Díky našemu projektu, v jehož rámci budeme domácnostem uprchlíků distribuovat zahradnické nářadí a sazenice, bude tento potenciál využit. Uprchlíci se tedy budou moci vrátit ke svému tradičnímu stylu života a stanou se nezávislejšími na pomoci zvenčí. Když jsme odsud večer odjížděly, věděly jsme, že tisíce lidí opět našly smysl života a za pár měsíců budou na svých políčkách sklízet první úrodu.

Přesun pátý: Na setkání s dětmi a rodiči z programu Adopce na dálku®

Když jsme na plánovanou akci s hodinovým zpožděním přicházely, věděly jsme, že si pouze zkrátíme dobu čekání. Teprve hodinu a půl po oficiálním začátku byla místnost relativně zaplněna a my jsme se rozhodly začít.

Měly jsme pro děti připravené dvě prezentace. První, o fungování programu Adopce na dálku®, jsme musely přednést bez elektrického proudu a tedy i bez obrázků. Před začátkem té druhé, o České republice, naštěstí již generátor začal fungovat. Děti jsme upozornily, že po přednášce proběhne soutěžní kviz a otestujeme, jestli dobře poslouchaly. Obrázky dětem pomáhaly lépe si naši zemi představit. Často to však nestačilo, takže lyžování a bruslení jsme jim předváděly i názorně.

Před koncem přednášky přišel děti a jejich rodiče pozdravit také pan doktor Říha z Velvyslanectví České republiky v Kinshase, který pak přihlížel závěrečnému kvizu a obdivoval, jak dobré znalosti o naší republice malí Konžané mají. Děti soutěžily opravdu nadšeně a nyní si již mnohem lépe dokáží představit jednu malou zemi na severní polokouli, kde na ně někdo často myslí.

Přesun šestý: Zpět do České republiky

24. května jsme se na schůdcích letadla naposledy ohlédly za rozpálenou zemí, která nám za několik málo týdnů přirostla k srdci. Tikala malamu, Kongo!

Petra Matulová a Kristina Mezereková
pracovnice Charity Praha
adopce@charita-adopce.cz

Sedm darů milosti 5

Dávání

MÁME ROZLIČNÉ DARY PODLE MILOSTI, KTERÁ BYLA DÁNA KAŽDÉMU Z NÁS: KDO MÁ DAR PROROCKÉHO SLOVA, AŤ HO UŽÍVÁ V SOUHLASE S VÍROU. KDO ROZDÁVÁ, AŤ DÁVÁ UPŘÍMNĚ.
Ř 12, 6.8b

Povzbuzuji vás, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše rozumná bohoslužba (Ř 12,1). Apoštol Pavel nás vybízí "pro Boží milosrdenství". To milosrdenství vidíme v Ježíši Kristu. Ježíš tím, co pro nás udělal, vysvobodil každého z nás z otroctví hříchu. Teď je člověku možné žít z Boží milosti a žít tou milostí.

Nechali jsme se zachránit, podle toho náš život vypadá. Nemůžeme jinak než milovat a usilovat o poslušnost Boží vůle.

Přitom vztah k Bohu není soukromá věc, víra se děje mezi lidmi. Apoštol tu mluví ke společenství, ne k jednotlivcům.

Dary Boží milosti jsou k tomu, aby je člověk používal. Používal ke prospěchu společenství.

Dary Boží milosti jsou různé, už jsme o několika z nich slyšeli, o dalších ještě uslyšíme. Ty dary jsou naprosto konkrétní a praktické.

Já mám mluvit o dávání. "Kdo rozdává, ať dává upřímně."

Já vím, doposud jsem mluvila dost obecně, jako úvod to bylo dlouhé, ale potřebuji zdůraznit, že dávání je rozumná bohoslužba, logický důsledek té milosti, kterou jsme přijali.

Rozdávat lásku, projevovat laskavost, tak to má být. V tom se mnou asi budete souhlasit. Ale věnovat majetek, rozdávat peníze, to je jiná. Finanční záležitosti jsou mnohdy námi křesťany vnímány jako cosi nečistého, přinejmenším podezřelého. O penězích radši nemluvit, není to téma dostatečně duchovní.

Jenže peníze jsou součástí našeho života. Majetek k našemu životu patří. Má snad tato oblast být vyňata z Boží působnosti?

To, jak zacházíme s penězi, je naše bohoslužba – nebo modloslužba.

Když dáváme kousek z toho, co máme, neslouží tím především sobě, lidem, ba ani církvi. Dáváním sloužíme Bohu – v církvi a ve světě.

"Kdo rozdává, ať dává upřímně."

Jak že máme rozdávat? To slovo "upřímně" je jinde přeloženo jako: svobodně, štědře, nestranně, bezelstně, jednoduše. Já jsem si tu apoštolovu radu pro sebe přeložila takto:

Nedělejte z toho problém, prostě se rozdělte. Je to vaše bohoslužba. Amen.

Jana Křížová, Evangelická církev metodistická
Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010

Pokračování příště

Aby nebe bylo blankytné

Nastaly prázdniny a dovolené. Chystáte se na cesty, možná jste už vyrazili. Jiní zůstali v české kotlině. Dobře nám může být všude; i doma. V naší překotné době je umění se zastavit. Někomu stačí tři dny změny, jako panu prezidentovi. Mnohým posloužily svátky z kraje července s víkendem, případně si je prodloužili. Položme si ale hádanku: kolik dní v roce má člověk „bezpodmínečně vypnout"? Nabídneme možnosti: 25, 35, 52? Poslední: 52 je určitě správně! Což dovolenou nevylučuje, byť ta je dítkem zhruba posledních dvou století. Zato těch 52 dnů – to jsou přece dny odpočinku, osvědčené od pravěku jak pro Izraelce, tak pro křesťana či pro „ateistu". Den pro radost. Takové dny jsou doporučeným, „bodovým" zastavením uprostřed shonu. Ještě Karel Čapek vzpomínal, jak při pobytu v Anglii se v neděli život náhle zastavil. Bývalo to zastavení, co bys do sedmi napočítal. Byl v tom kus umění. Říká se, že dnes to neumíme, dnes to nejde. Jednou se ale zastavíme definitivně, docela a naprosto. Lidí s posledním odpočinkem jsou plné hřbitovy.

Potřebujeme rekreaci – nabrat oddech, osvěžení, odpočinek, obnovu. Rovněž v životě víry, lásky a naděje. Fyzicky, psychicky, duchovně. Naše „aura" ovšem nikoho neohromí. Marně si leštíme svou svatozář. Žádná není. Od úsvitu stvoření vesmíru a modré planety platí, že byť „Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůní byla tma, nad vodami vznášel se duch Boží" (Genesis, 1. Kniha Mojžíšova). Bohu díky, nezáleží jen na nás a našem výkonu. Potřebujeme zahnat „černé můry", jimž nejednou propadáme. Potřebujeme toho, který nám odděluje „světlo od tmy", uprostřed života, nikoli až v umírání. V našich starostech, radostech, při práci i rekreaci. Zbývá ale také na chvíli odložit práci a výkon, dopřát si snění, zájem o své blízké, ba nejbližší. Ostatně, i „ateista" má o dovolené příležitost zabloudit do kostela, otevřít Bibli, možná dokonce cíleně zajít na bohoslužbu, a křesťan i do jiné církve než své vlastní. A něco kultury jej také nezabije. Dovolenou smíme vstoupit do osvěžující oázy. Stejně tak se můžeme dostat do dobrovolně povinné, ošidné internace. Je naprosto nezbytné nabrat na dlaň pohody pro sebe i pro druhé, nechat překvapit sebe i je. Luxus, který zdánlivě nic nestojí a všichni jej potřebujeme.

Jan Kašper

Vzpomínka

28. července uplyne 90 let, co se v Kolíně narodil spisovatel Honzy z Telecího, řady povídek a literatury faktů, filmový scénárista (např. dosud stále hraného filmu "Smrt v sedle") a také bývalý redaktor Kostnických jisker b. Jiří Cirkl. Zemřel 12. ledna 1996. S vděčností Bohu na něj vzpomínáme.

-š-

Oslavy svátku mistra Jana Husa

V Chrástu a okolí

U nově opravené Husovy sochy v Chrástu se v den 595. výročí smrti Mistra Jana 6. července 2010 uskutečnilo poprvé v novodobé historii vzpomínkové setkání. Uspořádal ho místní evangelický sbor spolu s pěveckým sborem Chrástochor.
Přes sedm desítek příchozích si kromě zpěvu nebo čtení z Bible vyslechlo také úryvky z Husových spisů, mimo jiné také Husovu prosbu "abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli". Právě tento verš z Husova dopisu "veškerému národu českému" totiž stavitelé sochy v roce 1937 vybrali pro její podstavec. Zpráva o odhalení pomníku zazněla z kroniky obce. Farář Karel Šimr se pak zamýšlel nad Husovým pojetím pravdy a jeho odkazem pro dnešek. "Stále živý je Husův důraz na svobodu svědomí. I dnes je snadné nechat za sebe přemýšlet jiné - média, politiky, reklamní agenty. Vlastní svědomí ale nesmíme nikomu prodat," zdůraznil chrástecký evangelický farář.
Sváteční odpoledne pak pokračovalo řadou zastavení s hudbou u husovských památníků v okolních obcích. Staré i nové duchovní písně v podání Chrástochoru si přišli lidé poslechnout v Nové Huti, Kyšicích, Klabavě, Litohlavech, Vitince a Radnicích. Představitelé obcí na většině míst přečetli účastníkům "Zpívání pro Mistra Jana" informace o vzniku pomníčků a soch.
„Hudba doprovází všechny významné události, bylo tomu tak už v době Husově, cítíme to zcela nepochybně i dnes. Hudba, zejména zpěv, je nejpřirozenější formou jakékoliv oslavy. A proč právě Hus? Byl natolik významnou osobností českých dějin, že stojí za to si ho stále připomínat ve všech souvislostech a při všech příležitostech. Není jen symbolem církevního reformátorství, je pro všechny – tedy i ateisty – symbolem vzácné osvícenosti uprostřed středověku," vysvětluje smysl akce sbormistr Chrástochoru Květoslav Borovička.
Chrástochor tvoří 17 amatérských zpěvaček a zpěváků z Chrástu a okolí a působí druhým rokem jako samostatný subjekt, který střechu nad hlavou pro pravidelné zkoušky našel v ZUŠ Chrást. Sbor má za sebou prozatím zhruba desítku vystoupení v Chrástu, v Dýšině a v Plzni.

K. Šimr
http://chrast.evangnet.cz/

V Hořicích

Na svátek Cyrila a Metoděje se sešlo v Hořicích 20 účastníků ekumenických bohoslužeb k uctění památky upálení M. J. Husa. Nejdříve byl položen věnec k Šalounovu pomníku M. J. Husa a sestra farářka Církve československé husitské Eliška Zapletalová přečetla část dopisu Jana Husa Pražanům, psaného v Kostnici.
Další program následoval v modlitebně ČCE. Kázáním posloužil bratr farář ČCE Tomáš Molnár z Trutnova na téma pevnosti víry, která podstoupí i zkoušku ohněm (Da 3, 16-18). Připomněl odvahu neklanět se modlám, jak bylo nařízeno králem Nabuchodonozorem, ale setrvání ve víře Bohu, který přinesl záchranu. Podobně je to i s Janem Husem, který pro Boží pravdu setrval pevně na svých stanoviscích a své učení neodvolal, byť ho to stálo život.
Sestra farářka Zapletalová v přednášce o Husových přátelích připomněla celou řadu jmen lidí, kteří se s Husem potkali, spolupracovali a někteří se proti němu obrátili. Vytrvali jeho přátelé Petr Mladoňovský, Jakoubek ze Stříbra a hlavně Jeroným Pražský, který stejně jako Hus byl kostnickým koncilem odsouzen a upálen o 11 měsíců později, 30. května 1416. Bývalý přítel Petr Páleč se s Husem názorově rozešel a nakonec pomáhal v obviňování Husa.
M. J. Hus - na rozdíl od svých žalobců - co kázal a učil také žil, takže lidé pochopili pravdivost jeho učení a přijali je.
Shromáždění bylo zakončeno písní „Chval Pána svého písní" a následovalo malé pohoštění. Přátelské setkání proběhlo v rámci projektu „Společně cestou víry".

Oldřich Nekvinda

Jan Hus

(† 6. července 1415)

Jediný reformátor, který nezradil reformaci, nezradil evangelium a nezradil sám sebe. A uchoval své myšlení, svá slova i své činy v jednotě a čisté.
Nestal se nejznámějším a nejslavnějším. Jeho dílo bylo naopak lstí, lhostejností i násilím zmařeno. Nestal se ani nejslavnějším Čechem. Možná tím, že předstihl knihtisk a jeho spisy zamrzly na dlouhé časy v dějinách. Jeho dopisy z Kostnice patří však mezi skvosty lidského ducha a byly by chloubou i ozdobou kteréhokoliv kulturního národa.
My na Husa zapomínáme. Bagatelizujeme jej. Natřásáme se nad ním a otíráme se i o něj jako o celou českou reformaci a vlastně i o celé dějiny. Vše to ale jen ke své vlastní škodě a k degradaci obecných hodnot.
Letošní rok nenabízí žádné slavné husovské výročí. Nemusíme proto halasit a oslavovat. V den jeho smrti bychom se však měli zamyslet nad tím, co je a co není veliké. Jak hluboko necháváme klesnout své ideály. A zda život bez výšin nestává se jen pouhým hamižením.

Ilja Herold,
červenec 2010

Dětský tábor jako prostředek misie

Jedním z největších úkolů, které nám Pán Bůh dal, je jít a zvěstovat evangelium lidem kolem nás. Naše sbory by tedy měly zaměřit svou aktivitu nejenom dovnitř do sboru, ale také ven. Naším úkolem je vyjít s evangeliem mezi ohrady a ploty a nezůstat s tou nádhernou zvěstí za zdmi našich kostelů a modliteben. Je mnoho způsobů, jak ten který sbor to velké Boží poslání k misii tohoto světa konkrétně naplňuje. Někde se věnují starším a důchodcům, jinde navštěvují okrajové členy sboru; tu mají klub pro matky s dětmi, tam zase křesťanskou kavárnu. Tamhle dělají akce pro děti z města, onde se věnují narkomanům. Tam chodí do nemocnic, tu zase navštěvují vězně. Tam pracují v Diakonii, jinde chodí s různými preventivními programy do škol. Někdo pořádá Alfa kurzy, jiný zase křesťanské koncerty. Atd, atd… Všechny takové způsoby, kdy se snažíme tlumočit dobrou zprávu těm, kteří ji ještě neslyšeli a kteří jí (zatím) nevěří, jsou dobré a Bohu milé. Je to misie, je to náš celoživotní úkol.
V našem sboru pořádáme už 20 let sborové tábory v Kraslicích. Letos v létě jsme uspořádali dva takové tábory. Organizuje to sice náš sbor, ale účast na nich je mnohem pestřejší. Vedoucích bývá přes 20 a jsou to křesťané z různých denominací, většinou mládežníci. Mezi vedoucími máme i dva Romy. A děti? - Ty jsou ještě různorodější než my vedoucí. Celá škála od věřících dětí přes váhající či lhostejné až po zcela nevěřící. Na táboře máme také děti, které se zde setkají s křesťanstvím úplně poprvé v životě. Tato pestrost mezi dětmi je velmi užitečná na všechny strany. Na jedné straně je to dobré pro věřící děti: ty díky tomu nevyrůstají v křesťanských ghettech a mohou dobře poznávat, jak žijí lidé mimo církev. A na druhé straně – a to je ještě důležitější – je to moc dobré i pro nevěřící děti: nejenom uslyší dobrou zvěst o Boží lásce k člověku, ale také si to křesťanství v praxi prožijí. Na táboře máme s dětmi každý den biblická vyprávění, ale také zpíváme křesťanské písně, modlíme se s nimi před jídlem i při zahájení či ukončení dne. A když něco pokazíme, tak to dáváme do pořádku nejenom s člověkem, ale i s Pánem Bohem. Děti na táborech prožívají křesťanství v praxi. Je to naše misie mezi dětmi. Občas přemýšlím o rodičích, kteří - ač třeba ateisté - dávají své děti na naše tábory, ačkoli dobře vědí, že naše tábory jsou křesťanské. Když od nich děti na začátku tábora přejímám, občas slyším, o čem dumají: třeba manželé mezi sebou vyjadřují obavy, aby se jejich dítě po návratu z tábora nezačalo doma modlit. Nebo když po mně chtějí záruku, že jejich dítě nebudeme nutit k víře. Takovou záruku jsem dal rád – a hned jsem to vysvětlil: my opravdu k víře nikoho nenutíme, ale pouze svědčíme o tom, co jsme sami přijali a komu jsme uvěřili. Kraslické tábory je tedy jeden ze způsobů, jak se náš sbor snaží zasáhnout evangeliem ty, kteří Pána Ježíše ještě neznají. Je to náš způsob misie. A pokud biblická zvěst zasáhne nějaké dítě z nevěřícího prostředí, může se pak toto dítě stát jakýmsi malým misionářem ve své vlastní rodině.
Rád bych na stránkách Evangelického týdeníku uvítal takové nějaké sdílení, jak misii děláte jinde; třeba úplně jiným způsobem a třeba vůbec ne mezi dětmi. A možná z úplně jiného konce. Těším se na zkušenosti vás ostatních. Misijní poslání je stále aktuální pro nás pro všechny.

Mikuláš Zoubek,
předseda
PO evangelizačního a misijního ČCE

Inzerce

Hledám věřící pomoc do rodiny, hlavně na dopoledne. Nabízím ubytování v zařízeném pokoji, WC + koupelna v tomtéž podlaží. Odměna dle dohody. P. Jana Mejsnarová - Mladčina 6, Praha 6 (tel. 233311541).

č. 16

Pozvánky

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem
zve na vystoupení
pěveckého sboru

Rolling Hills

Smíšený pěvecký sbor z Kalifornie s doprovodem rytmiky přednese spirituály a muzikálové melodie v neděli 15. srpna od 18.00 h v evangelickém kostele.
Vstupné dobrovolné

Noemi
www.noemka.com

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.
Zaslání bližších info/přihlášky:

Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com
Noemi, Na Mušce 1124,
53401 Holice, ČR

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Praha - Město

Českobratrská církev evangelická
Praha 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer
Praha 1, Nové Město; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová
Praha 1 - Staré Město; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek
Praha 2 – Vinohrady; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková
Praha 3 – Jarov; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková
Praha 3 - Žižkov I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; j O. Pellar
Praha 3 - Žižkov II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal
Praha 4 – Braník; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar
Praha 4 – Modřany; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm
Praha 4 – Nusle; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeříková
Praha 4 – Jižní Město; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek
Praha 5 – Radotín; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová
Praha 5 – Smíchov; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš
Praha 6 - Dejvice – Bubeneč; Ne 9.30 Dr. Z. Wintra 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová
Praha 6 – Střešovice; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný+f Lenka Ridzoňová
Praha 8 – Kobylisy; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt
Praha 8 – Libeň; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur
Praha 9 - Horní Počernice; Ne 9.30 Třebešovská 2101/46; f P. Firbas
Praha 10 – Strašnice; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký
Praha 10 – Uhříněves; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír
Praha 10 – Vršovice; Ne 9.30 Tulská 1/14; f J. Ort

Ochranovský seniorát
Praha-Ochranovský sbor; Ne 9.30 Praha 4, Michelská I/7; f E. Šormová

Církev bratrská
Praha 1 – Staré Město, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot
Praha 2 - Nové Město, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner
Praha 3 – Žižkov, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta
Praha 4 - Jižní Město, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip
Praha 4 – Šeberov, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart
Praha 5- Smíchov, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík
Praha 6 – Dejvice, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko
Praha 9 – Černý Most, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.00 Ve Žlíbku 168, M. Kloubek
Praha 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek
Praha – mezinárodní sbor, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů
Praha 3, Ne 10 .00 Vinohradská 68
Praha 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilov
Praha 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris
Praha 4 – Pankrác, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš
Praha 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická
Praha 2 – Nové Město, Ne 9.30 Ječná 19, P. Hradský
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, R. Novotný
Praha 10 – Strašnice, Ne 10.00 Vilová 26, P. Kuchynka

Evangelický týdeník Kostnické jiskry
rejstřík ročníku 94 (2009)

Aktualita (A), Církev doma (CD), Církev ve světě (CS), Četli jsme za vás (ČV), Nad Biblí (NB), Názory čtenářů (NČ), Polemika (P), Poselství k neděli (PO), Recenze (RE), Zaostřeno na blízko (ZnB), Zaostřeno do dálky (ZdD), Z dopisů čtenářů (DČ). (Drobné zprávy z církví u nás i ve světě přejaté z jiných zdrojů neuvádíme)

Balcar Adam – Kdo je tam farář? 8
– Neděle sv. Trojice (Jan 3,3) **(PO)** 17
Bastlová Helena – Světový den modliteb letos z Papuy Nové Guineje 5
ben-kar – Celibát **(ČV)** 31
– O diakonii v Týdnu **(ZnB)** 31
Beneš Jiří – Na čem záleží Janu Hellerovi? (kniha „Na čem mi záleží") **(RE)** 18
Beneš Josef Daniel – Lék pro lidskou nouzi (Mt 15,21-28) **(PO)** 28
Benešová Ivana – Evangelíci pomáhají likvidovat následky povodně 21/22
– Evangelíci připomínali dvacet let pádu totalitních režimů ve střední Evropě **(ZnB)** 30
- Jednání mimořádné i řádné 19/20
- Nový předseda Ekumenické rady církví 33
- Pomoc ČCE Kosovu **(A)** 23/24
Beňo Milan – „...Semper reformanda...". 30
Berger Antonín L. – Staré časy v Nové Lysé 15-23/24
Bergnerová Aranka – Nový televizní pořad pro děti 27
Bistranin Jan – Pietní shromáždění na Staroměstském náměstí **(ZnB)** 21/22
Blažek Mojmír – Jde to nestarat se? (Mt 6,25-34) **(PO)** 27
BoK – K výročí pádu totality (A) 29
- Ordinace nových kazatelů ČCE **(CD)** 29
- Ze synodu Českobratrské církve evangelické (ZnB) . .16
Bort Jiří – Čemu dáme přednost? (J 12,20-26) **(PO)** 8
Britské listy 2.3.2009 – Vatikán rozděluje katolíky v Rakousku? **(ČV)** 9/10
Brož Zdeněk – Vyslaná církev (Mt 28,16-20) **(PO)** 21/22
Čapek Jan – Na památku Hany Smetánkové 13
- Památník obětem šoa 1938-1945 v Liberci otevřen **(ZnB)** 1
Čapek Petr – Vzpomínka na sestru Marii Bouškovou (19.10.1910-19.1.2009) 7
Čejka Jan – Vzpomínka na Přemysla Pittera 3-4
Čejková Naděje – Očekáváme na seslání Ducha svatého (J 15,26-27; 16,1-6) **(PO)** 15
Černý Pavel – Den s prezidenty EU 23/24
- ERC k problematice domácí a ústavní péče a výchovy dětí 6
- Projev předsedy ERC Pavla Černého při návštěvě papeže Benedikta XVI. 29
- Rozhovor o novém překladu – Bibli 21 14
- Setkání faráře Ulricha Parzany s pražským arcibiskupem 2
Drahokoupil Jan – Záchrana v Kristu (L 17,11-19) **(PO)** 26
Drápal Dan – Ohlédnutí za Svatoplukem Havelkou 9/10
Dus Jan – Volba systému Personálního fondu = volba mezi byrokracií a svobodou 5
Dvořáková Zuzana – Modlitba za domov 2009 **(CD)** 31
DŽ, Diakonie Vsetín – Očima dítěte (k článku „Jiskor-Pamatuj - ET-KJ srpen 2002) **(RE)** . . . 1
Ekuména vo svete 50/2008 – Svet sa rozlúčil s patriarchom najväčšej pravoslávnej cirkvi (Alexej II.) 1
Ekumenická rada církví – Vyjádření ERC v ČR k současnému vztahu státu a církví **(ZnB)** 28
-faz/kar – Zvrat v ŘKC ve Finsku **(CS)** 28
Fér Jaroslav – Kutnohorská výstava o Bibli 25
Firbas Petr – Bůh se pyšným protiví (L 18,9-14) **(PO)** 23/24
Flegl Michal – Bitva u Domažlic 1431 . . . . . 9/10
- Husův ochránce z hradu Svojkova 26
- Levínský kocour 13
- Libeňský mír z roku 1608 4
- Mikuláš Lehmann a česká výtvarná kultura 25
- Novodobí husité na Plzeňsku 8
- Tvrz v Chvalech 7
Flieglová Anna – Běda mně, budu-li mlčeti 21/22
- Odkaz Franze Schuberta a Antonína Sovy aneb pravá radost je vážná věc 1
Frolík Jan – Národní týden manželství 6
Frühbauer Drahomír – Dluh lásky? (Ř 13,8-14) **(PO)** 31
Frýdl David – Divadlo MANA se představuje 16
Frydrych Miroslav – Obracet v ruce euro – aneb Primož Trubar 500 let 11
- Vzpomínková slavnost u Husova kamene v Kostnici v neděli 5. 7. 2009 **(ZdD)** 27
Gerloff Johannes (překl. Kallus Mojmír) – Co přinesla válka v Gaze? 12
-(překl. Mareš Pavel) - Mezi vojenskou kampaní v Gaze a volbami 4
- Nový model Herodova chrámu před Zdí nářků. . . . 26
- Papežská hvězda ztratila lesk 16
(překl. –ms-) – Salafité v pásmu Gazy 27
Gerloffová Krista – Jak se může čtenáři Bible něco takového stát? 11
gfr – Zlaté srdce pro Evropu **(A)** 17
Hájek Blahoslav – Ať se peníze točí? **(ZnB)** 23/24
- Bez patosu 13
- Nezneužiješ jména 7
- Po ekumenickém chodníku **(RE)** 3
- Znovu Lisabon 2
Hajský V. – Rozloučení se sestrou Věrou Pávovou z Jičína (4. července 2009) 23/24
Hajských Věra a Vlastimil – Adventní pozdrav 33
Halama Jindřich – Nový rok (Lukáš 18,27) **(PO)** 1
Halamová Eva – Vyjádření k článku „Několik poznámek k návštěvě .." 15/09 **(DČ)** 18
Hallerová Ludmila – Proč kající bohoslužby za 2000 roků křesťanského antisemitismu? 17
Hamari Miroslav – Co s dědictvím? (L 15,11-32) **(PO)** 19/20
Hejzlar Samuel Jan – Ave Maria 32-33
Herold Ilja - Bible vojenská? **(CD)** 33
- Co sluší křesťanu **(A)** 16
- Čí války byly ty husitské? 17
- Díkůvzdání 30
- Ekonomie dobra a zla **(RE)** 21/22
- Jedno slovo **(A)** 4
- Ještě o autech 7
- Lisabonská smlouva, církve a náboženství 12
- Nelyrika **(RE)** 30
- Otázka 28
- Pro, proti, a proti-proti (Antisemitismus) **(A)** 15
- Reálná demokracie 31
- Rozvoj!? **(ZnB)** 8
- Štítek **(A)** 2
- Volební tajemství **(CD)** 19/20
- Z církve ven…? **(ZnB)** 3
- 200 let: Charles Robert Darwin (12. února 1809) (A) . . 7
Hesová Ludmila – „Čechy a Moravu propojila vzpomínka na oběti nehod" **(NČ)** 2
Houdková Viera – Co se stalo po sobotě **(PO)** 12
http://www.vsichnijsmelidi.cz/ - Pražská výzva bude zaslána generálnímu tajemníkovi OSN 14
Hudcová Abigail – II. Bienále pro Diakonii 8
Hübner Miloš – Blízký východ a teorie domina 6
- Svět bez židovského příběhu 2
(ih) – Matka a dcera 33
- Spravedlnost a odpovědnost **(CD)** 30
(ik) – Dana Krausová zpívá židovské písně 30
Internet 18/11/09 – Pravidla spravedlnosti, lidských práv a humanity **(A)** 32
Jalušková Hana – 100 let od narození Adolfa Ulricha . . . 19/20
Javornický Pavel – Velikonoční – Můj Pane! (Jan 20,1-18) **(PO)** 11
Jeancoffe Maya – Některé pařížské synagogy ve fotografii . . 9/10
(jel) – 15 let Fair Trade u nás 25
jNe – Do kostela na kole **(ZnB)** 25
-jp- - Sto let PhDr. Evy Pellarové 18
Kabíčkovi Jiří a Lubomír – Miroslav Rozbořil 80 let 5
Kaďůrková Milada – Křesťanství a tolerance 31
- Zamyšlení prof. Erazima Koháka: Domov a dálava **(RE)** 26
Kafková Jarmila – Upozornění na publikace (Prosečský obrozenský čtenář Josef Vávra) **(RE)** 2
Kalusová Vendula – „...Toho poslouchejte..." (Mt 17,5b) **(PO)** 3
-kar – Odpovědni za církev: biskupové? 5
- Omluva Karlu Čapkovi **(ZnB)** 7
- Papežova autorita otřesena? 9/10
- Před kostelem za kostelem 12
- Překlad slovem i obrazem (ilustrace různosti překladů Bible) 16
- Původ světa a lidstva (jeruzalémský překlad Bible přetlumočený do češtiny) 18
kar – dle mm. – Václav a Benedikt na medaili 27
Kašper Jan – Antiratzinger a papež Benedikt XVI. 28
- Gaza včera, dnes, zítra? 3
- K čemu je dobrý anděl 1
- Lenin, Stalin, Hospodin 28
- Náboženský kolorit přísahy prezidenta USA **(ZdD)** 5
- Nač pan prezident zapomněl **(ZnB)** 4
- Náš problém: volný pohyb Romů 23/24
- Nejen o Bibli 21 s Janem Roskovcem **(A)** 13
- Podnět valné hromady České biblické společnosti . . 16
- Růst není modla **(ZnB)** 15
- Slavíci, slavíci **(ZnB)** 33
- V čem opět pochybili státní úředníci **(ZnB)** 2
- Z demonstrace za azylový dům v Praze 11 (Projev Miloše Rejchrta) **(ZnB)** 6
Kejř Bohumil - Ocenění pro Jiřího Ottera **(A)** 1/22
–Vzpomínka (na kazatele Karla Touška) 3
- Zemřel prof. ThDr. Josef Smolík 6
Klobása Ludvík – Další setkání s Viktorem Fischlem 32
Kohoutek Jan – Kniha naděje („Opět doma?") **(RE)** 2
Komise pro otázky životního prostředí při SR ČCE – - Nechte zvony znít pro dobrou věc! . . 32
Kostka Michal – Boží království (L 17,20-30) **(PO)** 30
Kostnická jednota a redakce ET-KJ – Křesťanské církve v Evropské unii 23/24
- Slovo redakce 19/20
Kraus Ivo – Chceme mít nad sebou bič? 9/10
- Duchovní písně 27
- Je čas začít přemýšlet **(A)** 30
- Jistota materialismu **(A)** 25
- Naučte se odpočívat 21/22
- O hříchu lichvářů 16
- Otevřená 12
- Sociální asociálno **(ZnB)** 29
Kraus Jaroslav – Tradice versus Písmo 31
Křivohlavý Jaro – Kateřina Lachmanová: Kotva Naděje **(RE)** . . 25
- Nico ter Linden (Povídá se... podle Marka a podle Matouše) **(RE)** 32
- Sázavský deník **(RE)** 33
- Sedláček Tomáš: Ekonomie dobra a zla **(RE)** 26
Kutý Leo – K článku Emanuela Vejnara „Vajíčka naměkko, husiti načerno" **(NČ)** 21/22
Kužel Ruben – Radost vtělení (Svatba v Káně) **(PO)** 2
Landová Tabita – Jak se s ním neminout? (Mk 12,28-34) **(PO)** 29
Láska Jaroslav – Slabší auta silnějším nestačí (K Personálnímu fondu) 2
LP – Nevezmeš – jména – nadarmo 11
Macek Ondřej – Čekání před dveřmi (J 5,7-8) **(PO)** 32
Mareš Ivo – O rozsévačích a kazatelích (Podobenství o rozsévači) **(PO)** 5
Mareš Pavel – Od špatného k horšímu. 12
Marvan Jiří – Kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech (Mk 10,44) **(PO)** 9/10
Matějka Daniel – Ty jsi učitel - a tohle nevíš? (J 3,1-15) **(PO)** . . . 18
Matuška Radek – Ježíš je dobrý Pastýř (J 10,11-16) **(PO)** 13
Mečkovský Ladislav – Slovo redakce 13
Mečkovský Ladislav, Kejř Bohumil – Slovo redakce 2
-mf- - ThDr. Jiří Carda připojen jest k otcům svým 7
- Vlasta Vančová nás předešla 11
Molnár Dalibor – Po papežově návštěvě v Čechách 29
- Současný obraz protireformace v českých zemích . . . 4
- Urozený podivín Špork **(RE)** 31
Najbrtová Hana – K článku br. Vejnara v ET-KJ č. 5 (Ne jako nemoudří) 15
- K „Otázce" bratra Herolda v ET-KJ č. 28 **(DČ)** 29
Nečas Jiří – Proč? 25
- Půst dnes 4
Nikolová Zita – Výstava „Česká Bible napříč staletími" v paláci EU v Bruselu 6
Novák Jiří –Blahoslav 2009 **(RE)** 1
- Blíží se návštěva papeže v ČR 23/24
- Dušičky 29
- Habrovanští 11
- František Lízna: Šel jsem však vytrvale (cesta z hory Kremenec do Sevastopolu) 6
- Noc kostelů 29. 5. 2009 v Brně 18
- Období k zastavení 8
Ondrejovič Dušan – Dôstojná rozlúčka (s Milanom Rúfusom – básníkom) 7
Ondříčková Dagmar – Církev je síť, ne holding 7
Opočenský Jan – Drama v podobenství (Mk 12,1-12) **(PO)** 7
Otter J. J. – Stará moudra, která se mohou hodit k novému roku (výběr z okrajů deníkových poznámek) 1
- Šlo o Letnicích o první křesťanské kázání? **(NB)** 17
Pannenberg W. – „Trojiční Bůh" 6
Pechar Miloš F. – Zásadně k článku Josefa Veselého (Ad „Zásadně k návštěvě římského papeže", ET-KJ č. 28) **(P)** 31
Petratur Michal – Vztah Syna a Otce (Mt 11,27) **(PO)** 14
Petříček R. – Otevřený dopis 32. synodu ČCE 15
- Otevřený dopis 32. synodu ČCE - vysvětlení, upřesnění **(NČ)** 18

Pfann Daniel – Světlo svítí skrze mříže 33
Piškula Jiří – Zákaz Církve adventistů sedmého dne – test svobodných církví v Československu. 21/22
Plzáková Elen – Neděle svatodušní (J 14,23-27) **(PO)** 16
PM – Vánočně adventní meditace (Zj 1,8b) 33
Pokorný Jan – Bratr ThMgr. Zdeněk Jakub Navrátil (zemřel 26. června 2009) 23/24
- ThDr. Josef Veselý (narozen 9.3.1914). 5
Pokorný Petr – Bible a dějiny (projev při zahájení výstavy „Česká Bible napříč staletími") 6
Polma J. – Odešel Miroslav Hloušek (zemřel 29.12.2008) 6
- Rozloučení s Václavem Kačerem 29
- Slavnost v Kořenově **(CD)** 29
Potoček Josef – Ještě k Lisabonu 4
- Lincoln a Darwin **(ZdD)** 9/10
Procházková Ivana – Boží spravedlnost (Mt 20,1-16) (PO) 4
Radechovská Slavie, PaKl – 80. narozeniny br. Zdeňka Škrabala 11
Redakce ET-KJ – Rušný, ale slavnostní víkend v Praze **(ZnB)** 32
Reininghaus G. Frey – Zlaté srdce pro Evropu 12
Říčan Daniel – V. Mezinárodní konference MORAVIAN byla opravdu mezinárodní 32
Sestry a bratří pardubického sboru – ThDr. Jiří Doležal osmdesátníkem 8
Schilla František – Bilance pogromů v Orisse 28
- Bludy z nakladatelství Dialog (Zavádějící „Slovník cizích slov pro nové století") 2
- Dobrovolnictví a víra 30
- Gomora **(A)** 11
- Christianofobie (z The Church Times: K situaci v Pákistánu) 26
- Ještě i v šedinách ovoce ponesou (Z rozhovoru s P. D. Jamesovou) 13
- Litvínov (Od Karla Bartha k Jaroslavu Hutkovi a zpět) 6
- Krize, ekumena, důvěra **(A)** 3
- Křest, „protekce", porodnost **(A)** 14
- Mezi Gottem a Bohem 33
- Mezi živými všech dob 8
- Naděje a zápas na hraně zoufalství (z měs. Chrismon a knihy M. Kundery) 14
- Nemocné uzdravujte (K 18. ročníku festivalu Mezi ploty) 19/20
- Neučiníš sobě rytiny! 27
- Oběť, pivo, nenávist (Křesťanství a chlapáctví ve filmu Gran Torino) . . 12
- Obrněn proti pokušením (K úmrtí předního antropologa) 32
- Oddlužení úpadce 31
- Ohlupování a efekt motýlích křídel 21/22
- Okázalost a ekumenismus po převratu (z Chrismon 5/2009 a „Setkání" - knihy M. Kundery) 16
- Památný, památnější, nejpamátnější! (z Chrismon 12/08 a 1/09) 3
Poručíme větru, dešti? 30
- Poslušnost, nebo vzpoura? 29
- Protestantská „hospodářská etika"? (z Chrismon 3/2009) 9/10
- První lesbická biskupka **(CS)** 25
- Rytmus biblického jazyka (K úmrtí kritika překl. Písma H. Meschonnice 8.4.2009) 14
- Světlo Kristovo i osvícenství (K úmrtí předního pravoslavného teologa) 6
- Thriller značně serióznější (K úmrtí předního novozákoníka M. Hengela) 25
- Třetí vatikánský koncil na obzoru? **(A)** 9/10
- Úplnější obraz kalvinismu i katolictví **(A)** 18
- V síle pokrmu tohoto (K celofrancouzskému sjezdu protestantů) **(CS)** 33
- Veselé pády **(A)** 31
- Všeho zkušujte (K pražské přednášce dalajlámy) **(A)** . .5
- Vzkříšení do závorky nepatří! 16
- Za „bambusovou oponou" (K situaci křesťanů v Číně) **(A)** 12
- Zastrašování (K situaci křesťanů na Fidži) 25
- Život, statistika, média 4
Sláma Vlastimil – Jan Kalvín a banky (překlad) 2
Soběslavská Libuše – Jiří Carda – dodatek 9/10
Soběslavský Ondřej – Člověče, kde a kam? 30
- Kdo je pánem našeho života? (Mk 8,31-38) **(PO)**. 6
Staršovstvo FS ČCE Orlová – Ještě k Personálnímu fondu 8
Staršovstvo FS ČCE v Praze-Jižní Město – Prosba o podporu sdružení Společnou cestou (Praha – Jižní Město) 2
Stejskal Jaroslav – Návštěva Českobratrské církve v Teplé **(CD)** 30
Šebesta Pavel – 80. narozeniny faráře Líbala 7
Šimr Karel – Církve pomáhají cizincům bez práce 11
- Druhý seniorátní den diakonie **(A)** 27
- Hudba připomněla v Nejdku výročí tragické nehody **(ZnB)** 26
- Oběti nehod připomene třetí listopadový víkend **(CD)** 30
- Vyznání vin v bohoslužbě 28
Šimsa Jan – Bázeň Boží? 2
- Jdi a jednej také tak! 17
Šimsová Milena – Další v řadě (Rudolf Šedý – „Paměti ze vzpomínek starcových") . . . 4
- Výzva! Nejen vzpomínky **(RE)** 17
Škodová Edita – Zaujímavosti nie len z ekumény 30
Šlechta Marek – Když se řekne „Spiritual Fest" 28
Šlechta-Pardubice – Reakce na dva články z KJ č. 21-22/2009 **(DČ)** 23/24
Špaček Vladimír – Reakce na „Ruda, Vilda, dalajláma" (ET-KJ 29/2008) 1
Štěpán Jan – Bratr JUDr. Bohumil Kejř (11.6.1913-1.4.2009) 13
- Nežijme minulostí! (Výběr kázání ThDr. h.c. Bohuslava Beneše) **(RE)** 1
- Prof. ThDr. Josef Smolík a Kostnická jednota 7
- Rozloučení s Božím služebníkem kazatelem Karlem Touškem (24.3.1918-14.12.2008) 3
The Christian Today – Směrnice EU „umlčí" křesťany 28
Tlustý Vlastimil – Po staru se kázat nedá 30
Trnka Jan – Dobrý pastýř a letníce 15
- Evangelický týdeník = radostný týdeník. 14
- Předvelikonoční zamyšlení 11
- Rozum a svědomí i víra 19/20
- Slovanští věrozvěstové a mistr Jan Hus 21/22
Toušek Roman – Kristus, život náš (Z odkazu Božího služebníka Karla Touška) 3
- Sedm zastavení nad večeří Páně 13-19/20
Týdeník A2 4.3.2009 – Judaismus a sionismus **(ČV)** 9/10
Účastníci sjezdu – Prohlášení 64. sjezdu Kostnické jednoty 31
Valeš Jan – Radujte se v Pánu (Fp 4,4-7) **(PO)** 33
- Spiritualita v materiálním světě 23/24
Vejnar Emanuel – Dny evropského dědictví 25
- Ekumena jako výraz náboženské globalizace 31
- Kéž bys protrhl nebesa a sestoupil dolů 32
- Ne jako nemoudří 5
- Nebeské zboží 12
- Nová Lysá, město věrné 23/24
- Těšit a zvedat z prachu 26
- Vajíčka naměkko, husiti načerno **(ZnB)** 19/20
- V neděli ve čtvrt na šest 29
- V Lysé se sešli mladí evangelíci (A) 1
- Zajímavé a zvláštní **(A)** 8
- Živijó! 3
Veselý Josef – Bůh je láska 11
- Bylo mu toho roku teprve 44 nebo 45 let (E. Kantůrková, kniha o J. Husovi) 19/20
- Dogma a dogmatika 9/10
- Jak čtu Václava Havla 33
- Ježíšova matka Marie 1
- Křesťanská víra nemůže být tolerantní 30
- O všemohoucnosti Boží 5
- Otřásla církví 27
- Trocha teologie 13
- Úvaha snová, ale uvážlivá 14
- Věříte v anděly a v ďábla? 26
- Zadarmo 29
- Zásadně k návštěvě římského papeže 28
- Země, země, země, slyš slovo Hospodinovo 31
Veverková Hana, Pfannová Hana – Bohumír Šuchman – 100 let (od narození) 1
Vik B. – Georg Friedrich Händel (23.2.1685-14.4.1759) 9/10
- Před 90 lety k nám přišla Armáda spásy 25
- 500. výročí narození Jana Kalvína 14
Vokoun Jaroslav – Kdo z těch tří? (Milosrdný Samařan) **(PO)** 25
Volná Hana – Akce církví k předsednictví EU 14
Vondruška Rostislav – Výlety po církevních památkách v České republice 19/20
Vyskočil Jaromír – Zavolej svému synodálovi 11
Wolf Ondřej – Několik poznámek k návštěvě exšéfa KKK v ČR 15
www.boromejky.cz www.nmskb.cz – „Péče o člověka na jeho životní cestě – stáří jako šance a úkol" **(ZnB)** 17
www.christnet.cz – Turecká vláda přislíbila demokratické reformy v zájmu práv náboženských menšin **(A)** . . 26
www.krestandnes.cz – 3. ročník „Modlitby za domov" 27
www.prochrist.cz – Největší bohoslužba v Evropě (29.3.-6.4.2009 Aréna Chemnitz). 15
www.radiovaticana.cz – Nový generální tajemník SRC chce zintenzivnit spolupráci s katolíky . . . 28
Zálabová Sandra, Volná Hana – Den otevřených kostelů na Den Evropy **(ZnB)** 18
Zálabová Sandra - Noc otevřených kostelů 33
Zenit 3.2.2009 – Papež požaduje právní status pro církev v Turecku **(A)** 6
Ženatý Daniel – Vánoce (z knihy „Přeji pěkný den") 33

Básně

Calma Maria – Rozhovory s Bohem /1/ 3
Herrick Robert – Jeho litanie ke svatému Duchu 8
Fesensac Robert de Montesquiou – Modlitba ptačí 12
Molnár Dalibor – Osiřelé chrámy 21/22
- 220 let evangelického kostela v Lysé nad Labem 28
Pfann Jaroslav – Dej mi poznat krásu tvé přítomnosti 33
Pilz Josef A. (překl. Zámečník J.) – Žiješ 5
Plecháček Jaroslav – Pošetilé srdce 9/10
- Stupně času 9/10
Rúfus Milan – Žasnúca báseň o vode 7
Scheinpflugová Olga – Kniha 5
Volkman Alois – Prsty 13
Voráč Martin – Život vs. smrt 11

Články bez uvedení autora

Česká knížka z doby okupace – také pro německé čtenáře – 29, List mistra Jana Husa všem věrným Čechům – 19/20, Nová kniha – (B. Andrš: Česká Alexandrovka) (RE) – 9/10, Odpověď na článek Ilji Herolda („Co sluší křesťanu" ET-KJ 16/2009) (DČ) - 26, Pražská výzva – 13, Zpráva ze 64. sjezdu Kostnické jednoty - 32

Letní foto od Davida Kašpera

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

22/2010

11. srpna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 25. srpna

Z obsahu

* *Způsoby víry*
* *Výročí Mikuláše Biskupce z Pelhřimova*
* *Sedm darů milosti - 7.*

Poselství k 11. neděli po sv. Trojici

Jsme spaseni... a co dál?
Efezským 2,4-10

Baví vás číst knihu nebo sledovat film, když předem znáte pointu? Ano, existují příběhy tak silné a strhující, že v podstatě na dobrém ani špatném konci tolik nesejde. Můžeme milovat příběh sám o sobě. Je možné vracet se k jednotlivým zápletkám a kochat se nuancemi duchaplných dialogů. Jak ale vnímáme vlastní životní příběh? Říká se, že Bible je jediná kniha, která nás má přečtené. Píše se tam o nás bez nás a navíc vyzrazuje náš vlastní konec: *„Probudil nás k životu!"* K tomu člověk nic nepřidá: *„Spasení není z nás, z našich skutků."* Podobně tak i herec nic nenadělá s koncem, který připravil scenárista. To nejdůležitější – dobrý konec našeho života – již známe. Předem napsané dějiny nepřepíšeme: *„…aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši."* Není potom náš život příliš statický, neřku-li nudný, když vše je předem pevně rozhodnuto? Není a nemůže být: *„Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil."* Krásné je, že nevíme ani netušíme, jaké „předem připravené" skutky to jsou. Náš život má díky Kristovu vzkříšení jistý a uzavřený konec, a přitom silně nejistý a otevřený průběh! Připomíná přechod po laně, kde jistící lano nedovolí upadnout a zabít se, a přece zde zbývá prostor pro napětí, zápas, nejistotu i obavy.

David Kašper,
kazatel Církve bratrské
Klatovy

Opravená evangelická škola v Lysé nad Labem

Kdo jsou ti spravedliví?

Na biblické hodině v 1. sboru evangelické církve v Brně se rozproudil rozhovor nad starozákonními texty, které mluví o spravedlivých lidech. Řešil otázku, zda jsou vůbec nějací spravedliví, když Písmo obžalovává všechny lidi z hříchu a nenalézá mezi nimi ani jednoho spravedlivého a svatého. Spravedlivý je jen Bůh a všichni lidé jsou hříšníci.

Jenže tento výrok platí jen za podmínky, že už všichni stojíme před Bohem, před jeho soudem. Ten však ještě nenastal. Ještě žijeme na zemi. Ti křesťané, kteří tuto skutečnost nerespektují a pohlížejí na všechny lidi z hlediska Božího soudu, propadají škarohlídství, pesimismu, který jako slon v porcelánu šlape po všech a nerozlišuje mezi nimi, že jedni jsou spolehliví, druzí nespolehliví, jedni poctiví a pracovití, druzí lenoši a zloději atd., že tedy jedni jsou dobří a druzí zlí, jedni spravedliví a druzí nespravedliví, až i pachatelé trestných činů. Bible o tomto rozdílu ví, souhlasně se státem chválí ty, kdo dobře činí, a vyzývá všechny věřící, aby činili to, "co se ve světě považuje za ctnost a sklízí pochvalu" (Fp 4,8; Ř 13,3).

Tito spravedliví jsou pro společnost důležití. Byly doby, kdy ve městě nebylo jediného spravedlivého. Několik, ba jediný z nich by město zachránil od zkázy. "Bůh neusmrtí jediného spravedlivého se svévolníkem; spravedlivý není na tom stejně jako svévolník" (Gn 18,28). Bůh rozlišuje mezi vděčnými a nevděčnými (L 17,17) a mezi více nebo méně milujícími (L 7,47). Jidášův osud a Petrovu zradu nesl s větším pochopením a s větší bolestí než zradu ostatních učedníků (L 22,34.48).

Světová literatura je z tohoto rozdílu živa. Vypravuje o spravedlivém Sokratovi a neřestném Neronovi. Se Sokratem rádi jdeme, učíme se u něho, obdivujeme jeho myšlenkovou a životní cestu a litujeme jeho násilné smrti. A když čteme detektivku, zřídkakdy nebo vůbec nefandíme zloději nebo vrahu. Od detektiva, který je vyhledává a odevzdává soudu, očekáváme férové jednání: spravedlivý proti nespravedlivým. Nejen před Bohem, i před lidmi se odehrává zápas o spravedlnost. Jest ovšem mezi nimi rozdíl, zemská spravedlnost kulhá, nedosahuje té božské, dokonce přiznává, že se může mýlit a zaměnit poctivého za zloděje a spravedlivého za vraha.

Této zemské spravedlnosti podléhají všichni lidé, pokud jsou živi, věřící i nevěřící. My, věřící, bychom byli rádi, kdybychom o sobě a svých bratřích mohli říci, že jsme všichni spravedliví a v každém případě lepší než nevěřící. No ano, jsou mezi námi někteří, kteří jsou spravedliví, poctiví (platí správně i daně), pravdomluvní, snášenliví, mírumilovní, věrní. K nim bych na první místa

Dokončení na str. 2

Aktualita

Slovo Synodní rady Českobratrské církve evangelické k situaci na Kubě

V úterý 13. 7. bylo propuštěno prvních 7 kubánských politických vězňů a odesláno do Španělska. Synodní rada Českobratrské církve evangelické vítá tuto skutečnost i příslib kubánské vlády, že propustí dalších 45 vězňů svědomí (dalších víc než 100 vězňů svědomí však zůstává v kubánských vězeních). Propuštění z vězení, kde panují nelidské podmínky, je vždy dobrou zprávou. K osvobození těchto vězňů velkou měrou přispělo jednání zástupců Římskokatolické církve a španělské diplomacie, ale i tlak ostatních institucí, společenství a států, které se snaží o to, aby na Kubě zavládly lidštější a svobodnější podmínky k životu. Také Česká republika i církve v ČR, včetně Českobratrské církve evangelické, se snaží pomoci Kubáncům, kteří zápasí o svobodu a snesitelný život na „ostrově svobody", a jejich rodinám.

Zdá se, že i všechny ostatní propuštěné vězně svědomí bude chtít kubánská vláda dostat ze země. Je to vždy spolehlivý způsob totalitních vlád zbavit se vlastních kritiků. Pro svobodně smýšlející občany na Kubě to bude velké oslabení.

Jsme přesvědčeni, že propuštění politických vězňů by mělo být začátkem postupných kroků k osvobození společnosti, tzn. změnu vnitřní politiky směrem ke svobodné společnosti. Jinak propuštění vězňů svědomí nebude žádnou změnou, jen cynickým aktem, který má sloužit k upevnění režimu.

V Praze dne 14. července 2010

Dan Ženatý,
1. náměstek synodního seniora
Lia Valková, synodní kurátorka
Pavel Kašpar,
2. náměstek synodního seniora
Pavel Stolař,
1. náměstek synodní kurátorky
Eva Zadražilová,
2. náměstkyně synodní kurátorky

Zaostřeno na blízko

Škola v novém obleku

Myšlenka pustit se do generální opravy fasády bývalé evangelické školy v Lysé nad Labem se nezrodila v našich hlavách. Pravda, profilace ozdobných štukových prvků byla už leckde hodně setřena a omítka se odfukovala od zdiva. Pokud odpadla, místo jsme opravili a „jelo se dál". Prováděli jsme zrovna jednu takovou dílčí opravu, když do našeho areálu přišly dvě pracovnice Ministerstva kultury. Prohlédly si všechny budovy a zastavily se před školou. Chvíli si ji prohlížely, oťukávaly prstem omítku a pak prohodily: „Proč si nepožádáte o dotaci na kompletní opravu fasády?" Kdybych řekl, že nás to nenapadlo, nebyla by to pravda. Napadlo nás to, ale neodvažovali jsme se. Tušili jsme, že generální oprava – až k ní jednou dojde - bude velice drahá. Zkušenost z nedávné dílčí opravy kostela nás pak poučila, že štukové profily není schopna rekonstruovat každá stavební firma.

Předložená cena překonala naši nejbujnější fantazii. Rozpočet firmy Frňka, specializující se na opravy památkových objektů, činil 875 598 Kč. Když jsme ho dostali, skoro jsme to chtěli vzdát. Ale pak jsme začali jednat o snížení objemu zadaných prací s tím, že je provedeme svépomocí. Nakonec jsme se dostali na částku 427 482 Kč. Podle finální dohody firma realizovala odborné práce na fasádě s ozdobnými štukovými prvky v prvním podlaží, my opravu přízemní hladké části, zápůjčku lešení, jeho montáž, demontáž a nátěry oken. Z fondu Regenerace městských památkových zón jsme na opravu obdrželi od ministerstva kultury 100 000 Kč a od města Lysá nad Labem 86 000 Kč. Doufali jsme, že to bude více. Hodnota celkového objemu prací totiž zůstala ve výši výchozího rozpočtu. Ale jsme samozřejmě vděčni za to, co jsme dostali a bez čeho bychom se do akce nepustili.

Oprava probíhala zhruba dva měsíce. Spočívala v otlučení 90 procent omítek a zhotovení omítek nových. Na římsách a okenních šambránách je jich celkem šest vrstev. Řemeslnicky odvedli pracovníci stavební firmy práci na jedničku. A není to jen laický dojem. Při závěrečné prohlídce to potvrdila i paní památkářka. Kupodivu nic nevytkla ani naší svépomocné stavební četě. Škola se tedy opět skvěje v Areálu Evangelického sboru jako v roce 1907, kdy byla postavena. Vystupující štukové prvky jsou tmavě žluté, základní plochy jsou nově máslově žluté. Přízemní hladký sokl je světle šedý. Pod dvěma okénky se na něm objevily kované nosníky s plošinami na květiny. Kdo chce vidět školu v novém obleku na vlastní oči a potěšit se řemeslnickým umem zednických mistrů, může si ji prohlédnout každou neděli v době bohoslužeb nebo ve Dnech evropského dědictví.

Emanuel Vejnar

Z církví doma i ve světě

Hus 2010

U příležitosti státního svátku mistra Jana Husa se ve dvoraně sboru Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem sešlo asi 120 lidí, aby si tuto událost připomnělo. Slavnost zahájila reprodukovaná četba části Husova odvolání ke Kristu z právě vydaného CD Husových dopisů. Není nezajímavé, že jeho vydavatelem je místní radní a člen staršovstva Petr Kopecký. Jeho vydání podpořil vedle města Husince i další člen sboru, europoslanec Hynek Fajmon.

Úvodní projev pana starosty mířil proti zbožnému pokrytectví a klerikalismu, které nezůstaly uzavřeny v 15. století. Po něm si nás jako své posluchače 1. ročníku vzal do práce prof. Filosofické fakulty University Karlovy Erazim Kohák. Soustředil se zejména na vysvětlení Husova „realismu" a v Evropě tehdy převládajícího „nominalismu". Pomocí aktuálních aplikací z doby nedávno minulé se mu to podařilo. Pro Husa to znamenalo, že pravá – tedy reálná - zbožnost není to, co všelijak poklesle prezentuje církev, ale to, co prezentuje Kristus.

Relaxační hudební část měl na starosti písničkář Jan Řepka. Po jeho recitálu se polovina účastníků vydala průvodem asi 300 metrů na Husovo náměstí, kde pan starosta a pan farář položili kytice k Husově bustě. Bylo dojemné, že u ní při jejich příchodu už jedna kytice ležela. Ačkoli je mistr Jan z povědomí veřejnosti zjevně vytěsňován – ani jeden z deníků, dokonce ani ten okresní nymburský, o konání akce neinformoval – přesto jsou lidé, jimž je Hus drahý.

Emanuel Vejnar

Kdo jsou ti spravedliví?

Dokončení ze str. 1

zařadil Sokrata, apoštola Pavla a prezidenta T. G. Masaryka a povinně a bratrsky našeho synodního seniora Joela Rumla a třináct seniorů evangelické církve včetně brněnského seniora Pavla Kašpara, když už nemáme papeže. Ti ať nám svítí. Apoštol Pavel to o sobě řekl - přečtěte si to - že je před zákonem bezúhonný, spravedlivý (Fp 3,6).

Nevěřící jsou schopni téhož, ba jsou ještě schopnější dosáhnout pozemské spravedlnosti, pro niž reformátoři objevili a dosadili zvláštní označení: iustitia civilis - občanská spravedlnost: slušně zdravit, neplivat na chodník, dostát slovu, splatit dluh, nezabíjet, nekrást nic ani manželku bližnímu.

Věřící nejsou lepší, ač by měli být lepší. Věděli, co apoštol napsal, aby svými dobrými skutky svědčili o Bohu: "Žijte vzorně mezi pohany, tak aby ti, kdo vás osočují jako zločince, prohlédli a za vaše dobré činy vzdali chválu Bohu v den navštívení" (1P 2,12), Podstatně se neliší od nevěřících tím, že by byli lepší, ale že jsou jiní, mají Pána, který je miluje, podpírá a učí je pravdě na jejich cestě životem i ve smrti a tímtéž slovem je utvrzuje v naději na vzkříšení a věčný život s Bohem.

Nakonec rozdíl mezi věřícími a nevěřícími je v tom, že víra v Ježíše Krista otevírá cestu k Božímu odpuštění a k životu, nevěra ji drží zavřenou a pak záleží i na tom, jak věřící či nevěřící žili k společnému dobru. Láska Kristova má ovšem poslední slovo. Kristus Pán miluje své přátele a odpouští jim víc, než by se to lidské spravedlnosti líbilo. A není rovnostář, víc lásky má pro ty, kdo jej víc milují, ale odpouští i těm, kdo jeho lásky nejsou vůbec hodni (L 7,47).

Ještě jsme dlužni odpovědět na velmi známý výrok církevního otce Augustina (5. stol.), že ctnosti nevěřících jsou jen přestrojené neřesti. Nemá pravdu. Augustin měl zřejmě na mysli tu situaci, kdy nevěřící vkládají do svých skutků důvěru, že jim pomohou na cestu do nebe a nebudou potřebovat Kristovu lásku, která jediná svou obětí nebe otevírá.

Josef Veselý

Tradice doby pobělohorské 6.

Pokračování z minulého čísla

c) některé významné postavy:
Matěj Štýr, Bedřich Bridel, Bohuslav Balbín, Michna z Otradovic, Karel Škréta, Václav Hollar, Jan Kupecký, Kašpar Motěšický, Tobiáš Kučera

III. etapa 1681–1711 – období „normalizace"

a) obecný přehled:
1683: obležení Vídně Turky
1699: mír s Osmanskou říší
1707: Altranstädtská smlouva zajistila ve Slezsku šest nových tzv. chrámů milosti (Lehnice – Liegnitz – Legnica, Vratislav – Breslau – Wroclaw, Jelení Hora – Hirschberg – Jelenia Góra, Břeh – Brieg – Brzeg, Olešnice – Oels – Olesznica, Těšín – Teschen – Cieszyn) k původním třem kostelům míru (Svídnice – Schweidnitz – Swidnica, Javor – Jauer – Jawor, Hlohov – Glogau – Glogów)
1708: český král se stal opět členem kolegia kurfiřtů (po třicetileté válce zůstalo českým králům volební právo, byli ale vyloučeni z porad kurfiřtského sboru)

b) některé základní mezníky a události:
1683: socha Jana Nepomuckého postavena na Karlově mostě
1684: první soustředěná textilní manufaktura v Čechách (jezuité v Soběchlebích u Teplic)
1693–1695: vzpoura Chodů, poprava Jana Sladkého – Koziny
1695: robotní vzpoura na hukvaldském panství, které náleželo olomouckému biskupství
1697: první vlnařská manufaktura (punčochárna) na klášterním panství v Oseku u Duchcova
1700: vyšla Poselkyně starých příběhů českých (Beckovským upravená a rozšířená verze Hájkovy kroniky)
1704: zahájena stavba chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze (dokončeno 1755)
1705–1714: sochařská výzdoba Karlova mostu
1705: započata výstavba barokního komplexu v Kuksu
1710: dekrety proti cikánům

c) některé významné postavy:
Leopold I., Pavel Josef Vejvanovský, Jan František Beckovský, Carlo Lurago, Krištof Dienzenhofer, Ferdinand Maxmilián Brokoff, Matyáš Bernard Braun, František Antonín Špork, Jan Sladký – Kozina, Václav Trojan

IV. etapa 1712–1740: období spolupráce i soupeření církve a státu v úsilí o vykořenění kacířství

a) obecný přehled:
1711: po smrti Josefa I. nástup jeho bratra Karla VI., jeho volba římskoněmeckým císařem
1713–1714: poslední morová epidemie v Čechách a na Moravě
1720: schválení pragmatické sankce (zajištění nástupnictví v habsburských državách i v ženské linii) sněmy v Čechách, na Moravě i ve Slezsku
1736: sňatek Marie Terezie s Františkem Štěpánem Lotrinským, později císařem říše římské

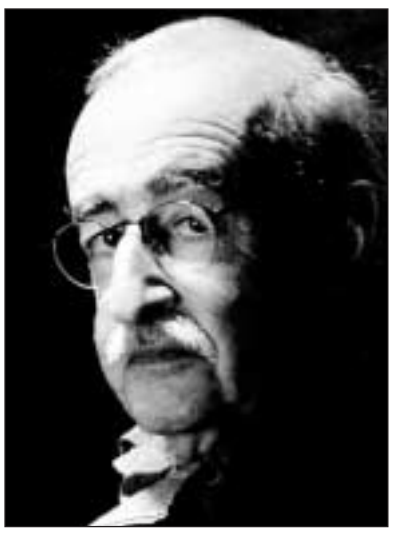
b) některé základní mezníky a události:
(**1708:** vznik Kleychova nakladatelství v Žitavě)
(**1709:** tisková cenzura přešla od církve na stát (královský tribunál)
1712: reforma studia na pražské univerzitě (v neprospěch jezuitů)
1713: největší manufaktura na zpracování plátna s dílnami v Čechách v Rumburku a okolí
-povstání proti robotám na Kolínsku
-robotní patent pro Moravu (obdoba českého patentu z roku 1680)
1715: nejvýznamnější centralizovaná manufaktura na jemné sukno v Čechách v Horním Litvínově
-povstání proti robotám na Čáslavsku
1717: „inženýrská profesura" (základ příštího českého technického školství) zřízena v Praze
-patent proti dovozu evangelických knih a jejich vlastníkům
1719: vyšly první české noviny „Pražské poštovské noviny"
1720–1721: rozsáhlé zatýkání pro kacířství v Praze a okolí
1721: Jan Nepomucký prohlášen za blahoslaveného v Římě, veřejný výstav jeho ostatků v katedrále sv. Víta
-pronásledování „nekatolíků" bylo převedeno do rukou necírkevních orgánů
1722: založení Ochranova (Herrnhutu) hrabětem Zinzendorfem v Horní Lužici pro emigranty z českých zemí vedené Kristiánem Davidem
-státní správa převzala poštovnictví
1723: korunovace Karla VI. (a pak i jeho manželky) za českého krále Karla II.
-Puncta Bohemiae – žádost k pruskému králi o pomoc, podepsaná: „všichni údové evangelického náboženství v Čechách, na Moravě a ve Slezsku" (šlo o to, aby pruský král informoval rakouského panovníka a vyjednal s ním náboženskou svobodu)
1724: ustavení komerčního kolegia v Čechách (na pomoc politice merkantilismu)
-první stálé operní scény (svobodný zednář hrabě Špork – Praha a Kuks)
-povstání na Znojemsku – zápas o stará privilegia a svobody
-konání tzv. generálních vizitací (zátah na tuláky a žebráky) – postupně rozpracovány směrnice sledování
-patent k podpoře průmyslové výroby a obchodu v Čechách

Pokračování příště

Militantní ateista s Biblí na nočním stolku ...aneb četli jsme jinde

Kníže česko/slovenského filmového hororu, režisér Juraj Herz prožil jako kluk koncentrák. O svých zkušenostech otevřeně hovoří. Výrazně nás určitě zaujme úryvek z jeho rozhovoru.

** Je podle vás Bůh krutý, když připustil holokaust?*
Pro mě Bůh neexistuje. Já jsem hluboce věřící a militantní ateista. Zrovna zítra máme schůzku ateistů, přijíždějí z celé republiky. Ono je třeba se tomu trochu věnovat. Já myslím, že málo lidí spí s biblí u hlavy jako já. Nebo ji mají na nočním stolku, ale nečtou si v ní. Já si v ní čtu a podtrhávám. Hlavně ve Starém zákoně – to je absolutní, neskutečný horor. Ale Starý zákon křesťané převzali – i s tím mstivým, zlým Bohem. Já jsem opravdu velice rozezlen, když potkám mnicha. Zeptám se ho, v jakém je řádu. „Dominikán." No to já bych raději potkal esesáka, protože ti zavraždili míň lidí než dominikáni. Dominikáni zavedli upalování, autodafé. A dva dominikáni, nyní svatí, sepsali Kladivo na čarodějnice, podle kterého se 400 let upalovalo, kvůli moci, kvůli penězům, kvůli ovládání lidí.

** Na podzim půjde do kin váš nový film Habermannův mlýn, odehrávající se v Sudetech za druhé světové války. Přitahovala vás ta látka kvůli osobním zkušenostem z té doby?*
Naprosto. V Kežmaroku, kde jsme žili, zatkli a zplynovali všechny čtyři mé prarodiče, tety, strýčky, sestřenice – na šedesát lidí. Otce, matku i mě nechali na pokoji – otce měli jako lékárníka velmi rádi, my byli navíc pokřtění, protože jsme si mysleli, že si tak zachráníme život. Pak jsme se schovávali v sedm kilometrů vzdálené vesnici Eisdorf. Ne slovenské, protože Slováci, to si uvědomte, to byl fašistický stát se svou Hlinkovou gardou, se svým panem prezidentem – katolickým knězem Tisem. Celý Eisdorf věděl, že jsme tam, já si hrál s dětmi na ulici. Po třech týdnech jsme dostali zprávu, že se můžeme vrátit. A když jsme se vrátili, Slováci nás udali a museli jsme do koncentráku. Rodiče byli ještě mladí, 35, 34, já měl deset. Otec řekl, že se po válce sejdeme doma – a opravdu jsme se všichni tři vrátili, i když mě osvobodili Rusové, mámu Angličani a otce Američani. Ale když chtěli jít poděkovat Němcům, kteří nás schovávali, zjistili jsme, že ta vesnice už neexistuje. Ti Němci byli odsunuti nebo zavražděni. A bývalí gardisté, kteří nás udali, seděli na národních výborech. Takže já jsem cítil jako povinnost vůči lidem, kteří nám pomohli, natočit tenhle film.

** Bojíte se stáří?*
Jak se můžu bát stáří, když mi letos bude šestasedmdesát? Už jsem za průměrem, kterého se dožívají čeští muži. Každý další rok je darovaný.

dle magazínu Pátek č. 26 LN

- kar

Jeruzalémská bible a JHVH

Koncem minulého roku 2009 byla vydána v jediném svazku česká verze tzv. Jeruzalémské bible. Původní *La Bible de Jérusalem* je překlad Bible do francouzštiny, dílo dominikánské Jeruzalémské biblické školy. Na české verzi přes dvacet let pracovali překladatelé, manželé František X. a Dagmar Halasovi, s řadou spolupracovníků, mezi nimiž zaujímá přední místo současný pražský arcibiskup Dominik Duka.

Mezi třemi překlady Bible, které se v roce 2009 objevily na knižním trhu (ještě tzv. Bible 21 a Český studijní překlad), je česká Jeruzalémská bible (dále JB) jistě největším přínosem. Text navíc obsahuje bohatý poznámkový aparát (odkazy, poznámky a vysvětlivky, i obsažné úvody k jednotlivým knihám).

Česká verze JB však obsahuje jednu skutečnost, která zároveň zařazuje tento český překlad mezi antikvované, ve smyslu nepoužitelné pro běžné používání při bohoslužbách. Jedná se o zásadní rozhodnutí překladatelů překládat tetragram JHVH, který zachycuje ve Starém zákoně "vlastní jméno" Boha Izraele, výrazem **Jahve.**

Překladatelé překládají biblická jména zásadně co nejpřesněji ke znění v původním jazyce, hebrejštině či řečtině, avšak běžně užívaná vlastní jména nechávají v tradiční podobě. Výjimku z tohoto pravidla překládat co nejpřesněji k hebrejské, případně řecké výslovnosti dělají v podstatě jedině právě u překladu tetragramu JHVH.

Tetragram tvoří čtyři souhlásky, jakože jak starozákonní forma hebrejštiny, tak současná hebrejština (ivrít) samohlásky v písemném zachycení řeči nepoužívá. Rodilý Žid je ovšem "ví" a při četbě automaticky příslušné samohlásky použije a vysloví. Jenomže úcta k Bohu se zvyšovala po celé starozákonní období, a to se týkalo i "vlastního jména", kterým starozákonní Izrael pojmenovával svého Boha. Původní výslovnost jména Boha Izraele byla postupem času zapomenuta, takže Izraelci, po návratu z babylonského zajetí už Židé, toto vlastní Boží jméno různým způsobem opisovali (Pán či Panovník, Bůh, Jméno, také Nebesa). Proto Matoušovo evangelium tolikrát použije pojmu "nebeské království" a myslí tím totéž, co u Marka popisuje pojem království Boží.

Při tzv. ustalování starozákonního textu židovští učenci výraz JHVH opunktovali, tj. opatřili znaménky pro samohlásky. Přitom jen převzali a „ustálili" tehdy již staletý úzus: Vlastní Boží jméno se nevysloví, ale samohlásky naznačují, že místo JHVH je třeba vyslovit adonaj, tedy Pán či Panovník, nebo ve dvojici adonaj JHVH že je třeba vyslovit adonaj elohím, tedy Panovník Bůh (hebrejské elohím znamená Bůh).

Odtud vyplývá jediné: Tetragram JHVH coby Jahve „nečte" (a nepoužívá) ani hebrejský masoretský text, ale ani žádný starověký překlad starozákonního textu do řečtiny, tedy ani Septuaginta. Tetragram takto nikdo nečte, nejméně sami Židé. Ostatně už Septuaginta svým Kyrios prostě jen překládá to, co později "punktátoři" v hebrejském textu vyznačili samohláskami a co Židé místo JHVH čtou dodnes: adonaj - česky Pán, řecky Kyrios.

V češtině je ale prastará, vlastně původní překladatelská tradice, která tetragram JHVH překládá jako Hospodin.V tom má totiž čeština (a některé další slovanské jazyky) jasný "náskok" proti jazykům germánským i románským, ovšem také i proti francouzštině. Čeština má tímto způsobem totiž pro tři hebrejské výrazy: adonaj, elohím a JHVH také tři odlišné české výrazy: Pán, Bůh a Hospodin. Překlad tetragramu ve tvaru Jahve užívají však některé překlady právě v těch jazycích, kterým vedle překladové možnosti pro Pán a Bůh "chybí" třetí pojem pro vlastní jméno Boha Izraele. To je vedle angličtiny a němčiny i případ francouzštiny. Tyto jazyky překládají Lord, Herr, Seigneur za adonaj, resp. God, Gott, Dieu za elohím, kdežto pro překlad výrazu JHVH si vypomáhají a tisknou LORD, HERR, resp. SEIGNEUR.

Některé studijní překlady tedy tetragram JHVH výrazem Jahve překládají. Že se tetragram vyslovoval Jahve, to je ovšem jenom odhad starozákoníků, který je brán jako sice nejvíce pravděpodobný, ale stejně tak neprokazatelný jako jiné uvažované možnosti pro výslovnost JHVH (Jaho, Jabe...). Původní francouzská verze Jeruzalémské bible akceptovala tento pravděpodobný odhad starozákoníků, nepochybně také proto, že francouzskému jazyku chybí pro překlad tetragramu onen třetí termín, vedle Dieu a Seigneur.

Není to ovšem žádný důvod k tomu, aby byl tento jen "odhadnutý" termín pro výslovnost tetragramu použit pro český překlad, když existuje tradiční český termín Hospodin, který navíc splňuje i charakteristiku "české" starobylosti obdobně jako termín JHVH pro hebrejštinu.

Zdánlivá odbočka: V české katolické překladatelské tradici se užívá české Emanuel pro hebrejské Im-mánú-él (Izajáš 7,14). Tato tradice se orientuje na novozákonním Mt 1,23, kde se cituje toto prorocké zaslíbení a kde řečtina vyslovuje Emmanuél. Přitom hebrejské Im-mánú-él znamená právě to, co Matouš upřesňuje: S-námi-Bůh. Tady (Iz 7,14) se tedy český text JB na přesném hebrejském tvaru neorientuje a svobodně použije formu Emanuel, živou v české katolické tradici. Jistě také proto, že se tím sjednocuje termín starozákonní podle novozákonního. Kromě toho je mnohokrát v Novém zákoně myšlen Hospodin tam, kde má řecký text pojem Kyrios, přinejmenším všude, kde je citován Starý zákon a citát obsahuje tetragram. Např. Lukáš 1,68 cituje Žalm 41,14: „Ať je požehnán JHVH, Bůh Izraele," tak zní obsah hebrejského textu. Pokud česká verze JB přeložila Ž 41,14: „Buď požehnán Jahve, Bůh Izraele," proč v citátu tohoto místa u Lukáše 1,68 nepřekládá stejně, totiž: „Veleben budiž Jahve, Bůh Izraele"? Tím by se sjednocoval naopak termín novozákonní podle starozákonního.

Toto nejspíš překladatelům, českým stejně jako francouzským, ani na mysl nevstoupilo; možná i proto, že se jim dost dobře pro Nový zákon nehodí Jahve jako ten, který v Kristu „navštívil a vysvobodil svůj lid" (Lukáš 1,68b). Jenomže vždyť je to stále tentýž Bůh, stejný ve Starém jako v Novém zákoně. Stejný Bůh, stejně milosrdný a dobrotivý pro svůj lid staré smlouvy jako pro svůj lid smlouvy nové.

Pro hypotetickou výslovnost tetragramu JHVH jakožto Jahve se nelze odrazit ani od výpovědi v Exodu 3,14 , kde je zdánlivě jasné a jednoduché vysvětlení, proč termín Jahve použít. Odpověď „Jsem, co jsem", i po převedení do 3.osoby singuláru, zní v hebrejštině „Jihje ‘ašer jihje", a to se rozhodně neblíží výslovnosti „jahve".

Ovšem výrok Exodus 3,14n chce opravdu být vysvětlením a jasnou charakteristikou, a to nejen „vlastního Božího jména", ale chce charakterizovat Boha Izraele jako takového. Bůh tady o sobě nepodává Mojžíšovi jen informaci o tom, že je, že existuje, jak to interpretuje text Septuaginty. Výpověď Ex 3,14n především obsahuje a zahrnuje vzájemný vztah: Jsem ten, co jsem tady s tebou, ten, jenž jsem tu ve vztahu k tobě, ten, který jsem zde pro tebe.

Je škoda, že tímto jediným netradičně zvoleným překladovým termínem je tento dobrý český překlad Bible odsouzen do role studijního odborného textu. Přitom termín Hospodin pro hebrejské JHVH je překlad vžitý mezi všemi křesťany u nás, žádná církev ho nijak nezpochybňuje, včetně církve římskokatolické. Text, kde se vyskytuje termín Jahve, je ale žel pro jiné než studijní účely dost dobře nepoužitelný.

Jaroslav Fér

O hornolužickosrbských evangelících

Podél horního toku Sprévy v SRN nacházejí se řídká venkovská hornolužickosrbská osídlení, doplňující hustá osídlení německá. Zahrnují Horní Lužici a tzv. Střední Lužici. Po pravé straně počátku toku Sprévy na jihovýchod od Budyšína žije ve vesnicích dosud největší množství evangelických Horních Lužických Srbů. Je opatřeno duchovní péčí malého počtu hornolužickosrbských duchovních a kazatelů. V Budyšíně žije většina hornolužickosrbské evangelické inteligence, též superintendent Jan Malink. Enkláva hornolužickosrbských evangelíků se nachází na západ od Budyšína. Novým pojmem je tzv. Střední Lužice, jak se dnes nazývá severní část Horní Lužice. Zahrnuje oblast wojereckou na západě a slepskou na východě, tj. bývalé typické hornolužickosrbské oblasti. Označení Střední Lužice spočívá v zeměpisném vyjádření stále nižšího, prakticky nepatrného počtu evangelických Horních Lužických Srbů. Tady existuje jen nevelký počet malých misí, kde se stále mluví hornolužickosrbsky. Tento zbytek Horních Lužických Srbů evangelické víry upevňuje modlitba, která stále dává naději. Školní program Vítej pro děti hornolužickosrbských evangelíků, který je určen jejich dalšímu trvání, má i prvky náboženské výchovy a vzdělání.

Josef Lebeda

V jezu

snad
jako utopenci
jednou
znovu se setkáme

ó Jezu

já v jezu
a ty nad jezem

ó Jezu

já živý ve tvém snu
ty mrtvý v životě
jenž
mlčí

ó Jezu

Milan Balabán
(z básnické sbírky Pravěká tanečnice)

Sedm darů milosti 6

MÁME ROZLIČNÉ DARY PODLE MILOSTI,
KTERÁ BYLA DÁNA KAŽDÉMU Z NÁS:
KDO STOJÍ V ČELE, AŤ JE HORLIVÝ.
Ř 12, 6.8c

Kdo stojí v čele … tato část věty mi byla jasná. … ať je horlivý. Tato část už mi tak jasná nepřipadla. Přemýšlel jsem a složil hlavu do dlaní. Horlit, horlit, horlit … jak se uhorlit během pár minut. Testoval jsem kolegy v práci výbušnou a překvapivou otázkou: Co je to horlit?, a odpovědí mi byl takřka ve všech případech milosrdný pohled dotázaného a pomyšlení si něco o šílenci.

Nu nic ,řekl jsem si a s detektivním zápalem vyrazil pátrat do knihovny. Byl jsem tak zaujatý svojí prací, při které jsem si zvesela a nadšeně prozpěvoval, že jsem si ani nevšiml knihovnice, která nechápala, proč si 15. ledna přitrouble a bezmyšlenkovitě notuji: Štědrý večer nastal. Jako vášnivý čtenář a milovník knih jsem pilně prostudovával knihovní fond a hledal slovník spisovné češtiny. Heuréka – měl jsem ho … horký, hornina, horlivý – jaké zklamání na mne čekalo, když jsem zjistil, že při hledání smyslu slova, jsem byl celou dobu horlivý-horlivost sama a slova, která jsem před chvílí k vám vyslovil, jsem u hesla horlivý našel - tedy: zapálený, zaujatý, nadšený, vášnivý a pilný. Kdybych všechna ta slova vzal a nacpal do plechovky nápoje, vznikl by jeden velký horlivěenergetický Red Bull – nápoj, který dává křídla. Ano, stát v čele, to chce hodně energie, dar milosti, kterou nemá každý – ne každý se dokáže skoro jako šťavnatý pomeranč ze všech sil vymačkat ve vedení druhých a pro druhé.

Víceméně z nudy jsem sáhl ještě po staročeském slovníku a hledal slovo horlivý: tam stálo horlivý = zápalný, hořlavý. Ano, v tu chvíli mi to došlo: hořet pro něco, skoro shořet jako oběť něčemu, podstata při hoření zmizí – účel se naplní. To je milost, které se nedostává každému, to je něco, co málokdo obětuje – sám sebe na oltář vedení druhých. Je to ideál, kterého dosáhnou pouze ti, které vede Duch svatý, který sám je věčným letničním ohněm našich životů, našich darů a milostí.

(A protože detektiv není nikdy s prací hotov, pohlédl jsem na překlad do Bible kralické, kde stojí ve stejném verši o stání v čele a horlivosti následující: kdož předložen jest, v pilnosti – jak říkám, práce detektiva není nikdy u konce – snad příště.)

Rostislav Toman, Starokatolická církev

Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010

Pokračování příště

Za bratrem farářem Laštovkou

Krátce před dovršením 88 let svého věku zesnul v Pánu ThDr. Zbyněk Jan Laštovka, dlouholetý farář českobratrského evangelického sboru v Mariánských Lázních. Po osvobození v r. 1945 byl poslán synodní radou, aby budoval pohraniční sbor v Duchcově (ostatně se vracel tam, odkud musel po Mnichově spolu s celou rodinou odejít - takže byl vlastně svědkem dvojího vyhnání, na což poukazoval po letech při rozhovorech se sudetskými Němci). Podmínky jak zde, tak také na jeho dalším působišti v Černošíně nebyly snadné. Budovalo se pohraničí a násilně se zakládala jednotná zemědělská družstva. Orgány tehdejšího diktátorského "dělnického" režimu, hlásícího se k ateismu, vyvíjely přirozeně na duchovní osoby značný tlak. Když byl pak bratr Laštovka povolán staršovstvem v r. 1966 za faráře mariánskolázeňského sboru, nastoupil nedlouho nato režim normalizační, s nímž měli duchovní správcové sborů opět svízele jiného rázu. Obtížná byla i léta dvojího funkčního období seniorského, neboť územně rozsáhlý západočeský seniorát se potýkal s výraznou neobsazeností sborů. Nadto bylo nutno ve složitých jednáních s církevními tajemníky uhájit funkční místa stávající.

Br. farář byl dobrým kazatelem, vzdělaným v literatuře, nepostrádajícím smysl pro humor. Byl znalcem české reformace a milovníkem bratrských písní, jež dával při bohoslužbách často zpívat. Říkal o nich, že jsou vlastně sumou bratrské teologie. Zasloužil se o dobré ekumenické vztahy v Mariánských Láznách. Jakožto výborný němčinář kázal dvojjazyčně, neboť bohoslužby bývaly (a dodnes jsou) v sezóně hojně navštěvovány lázeňskými hosty z Německa. Udržoval styky s luterskými sbory v Hamburku a Tirschenreuthu. Za diplomní práci o protestantismu v západních Čechách mu byl udělen doktorát. V posledních devíti letech, již jako vdovec, žil na odpočinku v Chebu a v Plzni. Skoro do poslední chvíle vypomáhal kazatelsky na různých místech.

Mariánskolázeňský sbor spolu s kazatelskou stanicí ve Třech Sekerách a v Lázních Kynžvart bude na svého někdejšího faráře vděčně vzpomínat. Poslední rozloučení se zesnulým se konalo v chrámu Páně Korandova sboru v Plzni, a to za hojné účasti z celého seniorátu.

Jaroslav Kraus

Konference Misie v Sudetech

Pohraniční oblast České republiky, která byla až do let 1945-1946 osídlena převážně německy mluvícím obyvatelstvem, se ne zcela přesně nazývá „Sudety". Tato oblast má svá specifika jak historická, tak současná. Z historie připomeňme zejména to, že v první polovině 20. století zde ve vztazích mezi českým a německým národem došlo k řadě vzájemných zločinů a křivd. Lidský hřích tehdy závažným způsobem narušil vztahy obou národů, které zde do té doby po řadu staletí žily vedle sebe v pokojném sousedství. Je dobré vědět, že krev Ježíše Krista stačí i na tuto lidskou vinu, která byla strašná a jejíž přímí aktivní účastníci už povětšině zemřeli věkem.

V současnosti jsou tzv. Sudety specifické tím, že v této oblasti mají prakticky všechny křesťanské církve v České republice nejřidší oblast sborů a členů. Čím to je, že jsou Sudety tak ateistické? Možná to je důsledek té neradostné historie před 100 – 60 lety? Možná to je i důsledek toho, že poválečtí dosídlenci do pohraničí většinou nenašli cestu do našich kostelů a modliteben? Možná to má i jiné příčiny?

Ve dnech 11. – 13. června 2010 uspořádal sbor ECM Tachov ekumenickou konferenci s názvem „Misie v Sudetech". Účastnili se jí zástupci většiny křesťanských církví v Čechách z pohraničních sborů. Tématem konference bylo: Jak oslovit evangeliem naše nevěřící okolí? Hlavním řečníkem byl br. Phil Clark z Velké Británie. Z jeho přednášek mě zaujala tato myšlenka: Čemu se podobají naše sbory? Jsme opravdu tím, čím máme být, tedy záchrannými čluny ku pomoci topícím? – Anebo jsme se poznenáhlu přeměnili v jachtové kluby, které se zaměřily především na uspokojování potřeb svých vlastních členů? - V sobotu odpoledne jsme si pak ve vzájemném sdílení povídali o tom, co se nám na poli misie v našem okolí povedlo a co nikoli. Bylo moc zajímavé slyšet, jak ten který sbor velmi různorodě naplňuje to velké Boží poslání k misii tohoto světa. Naše vděčnost patří Pánu Ježíši, že i v Sudetech má své vyslance, které si Pán Bůh používá i vzdor jejich lidské slabosti. Kéž umíme být opravdu těmi záchrannými čluny a ne jachtovými kluby!

Mikuláš Zoubek,
účastník konference a
předseda PO evangelizačního a
misijního ČCE

Toleranční hřbitůvek u Dobříče

K článku o evangelících v Chýnicích (ET-KJ č.1-2010) přišel zajímavý čtenářský ohlas, který jistě stojí za zmínění.

Pan Antonín Dyk z Prahy 6, rekreačním pobytem spjatý s mlýnem v Chýnicích, mi poslal knihu Josefa Klempery "Tachlovice". Kniha vyšla nákladem Obecního úřadu v Tachlovicích (2006) jako dar jejího autora rodné obci. Monografické zpracování dějin Tachlovic v pestré mozaice sleduje historický vývoj zdejší lokality od nejstarších dob až po současnost. Pozornost je věnována rovněž hmotným památkám a také pověstem a místním tradicím.

V kapitole "Pověsti a zkazky" (str. 278-279) nalezneme zmínku o tolerančním hřbitůvku, založeném v roce 1803. Rozkládá se mezi obcemi Tachlovice, Dobříč a Chýnice, ovšem na katastru Dobříče. Sloužil však evangelíkům nejen z těchto obcí, ale i z širšího okolí. Uvádím svědectví z Klemperovy knihy o více než skrovných pozůstatcích tzv. Beranského hřbitova, jak je toto místo nazýváno dodnes.

„Zde pochovávali evangelíky, ale mnoho let zde nebyl již nikdo pohřben. V okolním kraji byli evangelíci nechvalně nazýváni od jiných vyznavačů náboženství: berani, odtud tedy jméno hřbitůvku. Snad dostali jméno, protože byli v ohledu vyznání neústupní, jako berani. Ač v kraji jich bylo pomálu, přece zůstávali až do konce svého života věrni tomuto vyznání. Snad někdo z vás si představoval pod jménem hřbitov veliký čtverhranný prostor, ohraničený vysokou zdí, kde se uvnitř nalézají upravené hroby. Beranský hřbitov zabíral však jen malý prostor, ohraničený polorozbořenou zdí, která byla tvořena z kamenů jen na sobě postavených - tam, po pravé straně průrva mezi zdí, kde byla dříve vrátka, ze kterých však zůstaly jen zbytky polorozbořených pilířů. A při nich býval strom, snad planá višeň, snad jasan. Později byl vnitřek hřbitova již skoro plochý, jen tu a tam se ještě zdvihal stlačený tvar hrobu. Ano, hřbitůvek byl ponechán na pospas přírodě, nikdo se už o něj nestaral. A přece někdo. Mnohdy, dokavad sám nezemřel, ve volné chvíli sem přicházíval z nedalekého mlýna opravovat hroby a keři osázet pustou plochu a tak se snažil obnovovat zastaralou podobu beranského hřbitůvku mlynář Karel Kruncl."

Věnujme tedy vděčnou vzpomínku mlynáři Krunclovi a jeho neokázalou, leč záslužnou činnost považujme za podnět ke snaze o pietní úpravu a rehabilitaci prostoru památného tolerančního hřbitůvku u Dobříče, v sousedství Tachlovic a Chýnic.

Michal Flegl

Vydavatelství Petr Kopecký, Lysá nad Labem, nabízí sborům, skupinám zájmců i jednotlivcům AUDIOKNIHU

Listy M. Jana Husa

Čte Jiří Hanák

Celkem 70 Husových dopisů je rozděleno do 3. částí - z Prahy, vyhnanství a Kostnice. Doplněny jsou krácenou přednáškou Josefa Pekaře O době husitské a řečí T. G. Masaryka přednesenou v Ženevě 6. července 1915. Šestihodinová nahrávka je k dispozici na CD ve formátu mp3.

NYNÍ I K POSLECHU!

Cena: 200,- Kč (při odběru od 3 ks sleva 10 %, od 5 ks sleva 15 %)
+ poštovné a balné 60,- Kč/zásilka.
Objednávky – tel.: 325 637 259, 608 974 985; e-mail: petrqkopecky@seznam.cz

Inzerce

Ahoj. Jsem svobodná, bezdětná, VŠ, 161 cm výška, mladšího vzhledu. Hledám touto cestou život. partnera, věřícího muže, ve věku od 43 do 53 let. Žiji v Plzni. Mé zájmy: příroda, vycházky, hudba, Bible, modlitba, turist., sport rekreační.
Telefon: 733 513792.

č. 18

Pozvánky

Evangelický sbor v Zábřehu Vás zve v neděli 5. září 2010 od 14.30 h do kazatelské stanice ve Svébohově na slavnost 150 let od postavení kaple ve Svébohově.

V malé horské dědině se od 18. století scházeli tajní čtenáři Melantrichovy Bible, kteří si časem postavili pozoruhodnou modlitebnu, první český evangelický chrám na severní Moravě.

Při slavnosti bude kázat bratr synodní senior Joel Ruml. Bude také možné prohlédnout si památnou Bibli z roku 1549.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie Vás zve na výstavu vybraných obrázků a fotografií ze soutěže pro děti a dospělé Moje tajné místo aneb krajina a setkání s Bohem, uspořádanou k letošním Dnům vděčnosti za stvoření.

Výstava je otevřena v Galerii Josefa Adamce v Praze 7, Na Špejcharu 3 (dům Obce křesťanů, 2. patro; metro A Hradčanská) každou středu od 14 do 19 hodin v období od 18. srpna do 15. září 2010.

Na závěr výstavy ve středu 15. září v 18 hodin proběhne vyhlášení cen.

(jNe)

* * *

Sbor Českobratrské církve evangelické v Pelhřimově-Strměchách připomene 590. výročí volby Mikuláše Biskupce z Pelhřimova duchovním představitelem (biskupem) táborského bratrstva v neděli 5. září 2010 ve sborovém domě v Pelhřimově, Růžová 82 v 8.45 h bohoslužbami – kázat bude farář Jan Čapek; v 10 h přednáškou far. Jana Čapka: Táborská konfese. Po přednášce bude beseda.

Všechny zve

staršovstvo sboru

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Horácký

Českobratrská církev evangelická

Daňkovice, Ne b d e 9.00 h, a c 11.00
Daňkovice č.4, 592 03 Sněžné na Moravě, a Michal Vogl

Horní Dubenky, Ne 9.00 h
Horní Dubenky č.54, f Tomáš Vítek

Horní Krupá, Ne 10.15 h
Horní Krupá č.63, 580 01 Havlíčkův Brod 1, f David Šorm

Horní Vilémovice, Ne 9.00 h
Horní Vilémovice č.31, 675 07 Čechtín, f Leonardo Teca

Humpolec, Ne 9.00 h
Husova 143, f Pavel Šindler

Jihlava, Ne 8.30 h
Vrchlického 1, f Jan Keřkovský

Moraveč, Ne 9.30 h
Moraveč č.35, 393 01 Pelhřimov, f Daniel Matějka ml.

Nové Město na Moravě, Ne 9.00 h
Křenkova 151, f Zdeněk Šorm, f Markéta Slámová, f Vojtěch Hrouda

Opatov, Ne 10.00 h
Opatov č.10, 588 05 Dušejov, a Pavel Šindler

Pelhřimov - Strměchy, Ne 8.45 h
Pelhřimov, 10.45 h Strměchy
393 01 Pelhřimov, Růžová 82, f Michael Hána

Sázava, Ne 10.00 h
Sázava č.73, 592 11 Velká Losenice, f Petr Gallus

Sněžné na Moravě, Ne 9.30 h
Sněžné č.60, f Michal Vogl

Telč, Ne 8.30 h
Nám.Zachariáše z Hradce 21/I, f Petr Melmuk

Třebíč, Ne 8.30 h
Bráfova 33/561, f Aleš Mostecký, f Daniela Zapletalová Grollová

Velká Lhota u Dačic, Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č.37, 380 01 Dačice, f Kateřina Frühbauerová

Velké Meziříčí, Ne 9.00 h
U Světlé 734/24, f.Pavel Janošík

Evangelická církev metodistická

Jihlava, Ne 8.45 h
Seifertova 13, Jan Zajíc

Seniorát Liberecký

Českobratrská církev evangelická

Česká Lípa, Ne 9.00 h
Chelčického 1012, f Marek Lukášek

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Pod Baštou 10, f Tomáš Matějovský

Jilemnice, Ne 10.00 h
Jungmannova 268, f Martin Horák

Křížlice, Ne 8.45 h
Křížlice č.127, 514 01 Jilemnice, f Gabriela Horáková

Liberec, Ne 9.00 h
Masarykova 22, f Tabita Landová

Libštát, Ne 9.00 h
Libštát č.83, f Filip Susa

Nové Město pod Smrkem, Ne 10.00 h
Blahoslavova 325, f Adam Balcar

Rumburk, Ne 10.30 h, c 15.00 h rodiny s dětmi
Krásnolipská 540/22, f Filip Šimonovský, f Constance Šimonovská

Varnsdorf, Ne 8.45 h
Tyršova 1246/7 , f Filip Šimonovský

Evangelická církev metodistická

Jablonné v Podještědí, Ne 15.00 h
Markvartice 69, Jiří Šimek

Bratrská jednota baptistů

Jablonec nad Nisou, Ne 9.30 h
Máchova 39b, Daniel Kuc

Liberec, Ne 10.00 h
Malé nám.7, Blahoslav Fajmon

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

23/2010

25. srpna 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 8. září

Z obsahu

* *Poválečný zápas o majetek*
* *Laskavé stezky Věry Ludvíkové*
* *Zoufalý cestující*

Poselství k 13. neděli po sv. Trojici

Život, který jsme si sami nedali
1 J 4,9

Často se říká, že život je dar. Ano, je to tak, ale tato skutečnost se na povrch, ke slovu dostává většinou jen v důležitých okamžicích, jakými jsou narození, svatba, ale také loučení s někým z našich blízkých. Právě tehdy pociťujeme sílu tohoto daru. Jindy si ani příliš nevšimneme, jak nesamozřejmé je to, že se někdo narodí, že roste a postupně začíná mluvit, chodit, až se z něj nakonec stane dospělý člověk, který je pak základem další přicházející generace. Ještě o poznání méně samozřejmé je přijmout skutečnost, že tento život není jen výsledkem setkání dvou lidí, muže a ženy, ale že jeho kvalitu může a má určovat a spoluurčovat Kristus. Je to On, skrze koho máme život, kdo nás oživuje a kdo se stává naším duchovním základem. Nebýt jeho, pak by něco chybělo, člověk by přicházel o vědomí hlubšího založení a zakořeněnosti. Původní řecké znění 1 J 4,9 nás upozorňuje, že být živý v Kristu není jen připomínkou nabytí života jako daru a jako ‚majetku'. Nakonec v životě, zvláště když mu přisuzujeme přívlastek křesťanský, nejde o to, že něco máme, ale že něčím smíme být právě skrze Krista, jenž nás oživuje k novému bytí. Ožívat, žít a být skrze Krista znamená vědět o Boží lásce, které se smíme učit právě skrze Krista. Jiná cesta k životu takto zvěstovanému Písmem nevede.

Filip Čapek
farář ČCE
Třebechovice pod Orebem

Co s Desaterem

Najdete je na dvou místech ve Starém zákoně, Gn 20 a Dt 5, toliko ve Starém zákoně. Už tato skutečnost by měla křesťany upozornit, že jako je Starý zákon přípravou příchodu Božího Syna Ježíše Krista, tak i Desatero je přípravou toho, co vyjde z Ježíšových úst jako definitivní výraz Boží vůle. Ježíš sám to velice zřetelně vyjádřil protikladem: "Bylo řečeno starým, ale já pravím vám" (Mt 5,21). Nejen zabití, ale už hněv, pomlouvání a ponižování a vůbec všechno, "co má tvůj bratr a tvůj soused proti tobě," takže nežiješ s nimi v míru a lásce, půjde před Boží soud, jako bys je zabil. Přečtěte si z 5. kapitoly Markova evangelia od 17. verše do konce a uslyšíte tam 6krát "ale já pravím vám". Přesto Desatero zaujímá v církevním životě jedno z předních míst, kde už není slyšet Ježíšova kritika a kde Desatero platí tak, jak je.

Prof. Jan Milič Lochman v úvodu ke svému výkladu Desatera vzpomněl, že v jeho rodném domě bylo Desatero v celém znění vyvěšeno jako obraz na stěně. Bylo mu připomínkou závaznosti křesťanova života, asi jako to napsal apoštol Jakub o víře, že bez skutků je mrtvá. Mám za to, že všechny výklady Desatera našich i cizích teologů trpí vůči znění Desatera přílišným respektem, který nedoceňuje, že Ježíš uznal jeho platnost, ale učinil jej jen základem, na němž nutno dále stavět.

O zmíněném respektu svědčí známá skutečnost, že děti se při konfirmační slavnosti vyznávají ze znalosti Desatera. Ježíšovo dovršení, citaci těch 6krát opakovaných "ale já pravím vám" neuslyšíte. Říkával mi v Jilemnici bratr Zdeněk Volek, jak je potřebí, aby církev připomínala sobě a společnosti přikázání Desatera: Nic víc není třeba k ozdravění! Je na tom kus pravdy, protože je to základ, který však volá po pokračování. A dáme-li na hlas lidu, dovíme se, proč musíme zůstat u základu, u Desa-tera: Nejsme schopni je dodržovat. Jak bychom mohli splnit víc, to, co požaduje Ježíš? Hlavně že se nezabíjíme. Požadavek nehněvat se a nežít v nesváru by svou náročností jen podlomil přirozenou vůli lidu za-chovávat zákony společného života. Zůstaňme pěkně na zemi!

Církev, totiž my nevěříme Kristu. S lidem, který nepočítá s Bohem a jeho mocí, zůstáváme sedět u základu a nechceme slyšet, kam nás Ježíš vede. Nevěříme v Ducha svatého. Místo abychom oň prosili a s jeho pomocí postoupili od Nezabiješ k Miluj, zůstáváme při starém a dostatečném Nezabiješ. Bojíme se naprosté nezákonnosti, která nejednou si vyžádala nespočet lidských životů a stále hrozí, že bude žádat zase, a to i ten můj. Proto nechť platí Nezabiješ! Ježíšův požadavek je luxus!

V tom ohledu zůstává starozákonní

Dokončení na str. 2

Aktualita

Křesťanská diakonie/charita v Indii

(Sto let teologického semináře v Bangalore)

Guvernér indického státu Karnataka u příležitosti oslav stého výročí Sjednoceného teologického semináře v Bangalore odsoudil útoky proti křesťanům a vyzdvihl službu křesťanů širší indické společnosti.

Od května 2008, kdy se ve státě Karnataka chopila moci hinduistická nacionalistická strana Bharatiya Janata, bylo útoků na křesťany více než 200. Guvernér Hans Raj Bhardwaj prohlásil, že extremisté „kážou nenávist a šíří tmářství a zaslepenost".

Ačkoli křesťané čítají pouze 2,3 % z celkového počtu 1,2 miliardy indického obyvatelstva, provozují téměř 20 % indických vzdělávacích, zdravotnických a diakonických/charitativních zařízení. Podle guvernéra vnášejí křesťané do indické společnosti pojetí „důstojnosti života" a „znalost chudých". (Podobně „kontrastní" dojem jsem mutatis mutandis nabyl před časem po zhlédnutí oceňovaného českého filmu Tajnosti, kde pro distingovanou hrdinku holdující orientálním tanečním kreacím a přemísťující se po Praze zásadně automobilem tvořila zdaleka nejhorší čichový, sluchový i optický zážitek jízda „sockou", tj. prostředkem hromadné dopravy – tedy, ó ty hrůzo, pospolu s obyčejným „póvlem"…)

V bangalorském teologickém semináři se vzdělávají studenti z osmdesáti indických křesťanských denominací. Britský anglikánský týdeník The Church Times z 23. července 2010, odkud čerpáme informace, v závěru zprávy připomíná, že Jihoindická církev (Church of South India, po Římskokatolické církvi druhá nejpočetnější indická církev) vznikla roku 1947 sloučením místních anglikánů s tzv. svobodnými církvemi.

František Schilla

Zaostřeno na blízko

Šetření postihne i církve

Šetření a škrty se nevyhnou ani církvím a duchovním. Na úpravě mzdových tarifů zaměstnanců církví nyní pracuje ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Úprava tarifů se chystá ve více variantách, o kterých rozhodne vláda na některém ze svých příštích zasedání, řekla ČTK mluvčí MPSV Viktorie Plívová. Církevní představitelé upozorňují na to, že už nyní je plat duchovních hluboko pod celostátním průměrem. Platy duchovních mohou klesnout až o deset procent.

Církve jsou financovány z rozpočtu ministerstva kultury (MK), které letos musí ušetřit nejméně 428 milionů korun, klesnout má i rozpočet na příští rok. Úsporná opatření se dotknou jak platů duchovních, tak dotací pro církev.

"Vázání prostředků státního rozpočtu pro rok 2010 i snížení rozpočtových prostředků na příští rok se dotkne dotací pro církve a náboženské společnosti stejným způsobem jako v případě jiných subjektů," sdělila ČTK ředitelka odboru církví MK Pavla Bendová. "Nepochybně krizová opatření, která se dotýkají každého občana našeho státu, musí se dotknout i členů všech církví," uvedl pro ČTK pražský arcibiskup Dominik Duka. Církev se podle něj už několik let snaží pracovat úsporně.

Duka zároveň upozornil na to, že průměrný plat duchovního, který činí podle tabulek zhruba 16.800 korun měsíčně, je hluboko pod celostátním platovým průměrem. Průměrná mzda v ČR se blíží k 23000 korun měsíčně.

V souvislosti s otázkami financování církví Duka zopakoval, že v době krize nebude církev usilovat o realizaci majetkoprávního vyrovnání.

Zákon o platech duchovních umožňuje k základnímu platu přidat takzvaný hodnostní přídavek, ten činí od několika stovek po několik tisíc korun. Loni zaplatil stát 4755 duchovním 17 různých církví celkem 1,27 miliardy korun (včetně pojistného), to je v průměru zhruba 22000 korun měsíčně. Početně nejvíce je katolických duchovních, téměř 3100.

Církve jsou v České republice financovány z několika zdrojů. Kromě příspěvků, darů a příjmů z prodeje a pronájmu majetku činí podstatnou část rozpočtu církví prostředky z dotací ministerstva kultury. Duchovní nejsou zaměstnanci státu, ale svých církví, platí je však stát.

Majetkoprávní vyrovnání státu a církví stále není dořešeno. Podle dohody z roku 2007 se měla církvím navrátit asi třetina majetku zabaveného komunisty, zbytek měla nahradit částka 83 miliard korun vyplácená po dobu 60 let, i s úroky mělo jít o 270 miliard korun. Proti dohodě se tehdy postavila levice a bývalý poslanec ODS Vlastimil Tlustý.

christnet/ČTK

Z církví doma i ve světě

Tvrdí ukazatelé

(K situaci křesťanů v Pákistánu)

Ačkoli platí, že na základě pákistánských „zákonů proti rouhání" nebyl doposud nikdo popraven, na druhé straně je faktem, že nejméně deset obviněných bylo před vynesením rozsudku zavražděno.
To připomíná britský anglikánský týdeník The Church Times při zprávě, že 19. července 2010 byli v Pákistánu neznámými atentátníky před budovou soudu zastřeleni dva obžalovaní: protestantský farář Rashid Emmanuel a jeho bratr Sajid. (Zároveň byl vážně postřelen člen policejní eskorty.)
Při vyhodnocování situace křesťanů v Pákistánu by měli být, domnívám se, směrodatní (vyjádřeno oblíbeným výrazem bývalého politika, jehož gramatickou správnost máme ověřenu) především „tvrdí ukazatelé". A k nim nepochybně patří počet mrtvých v souvislosti s „potahováním" na základě zákonů proti rouhání.

František Schilla

Desítka nebo jedenáctka ?

Albert Camus, od jehož úmrtí uplynulo 50 let, napsal ve svých Zápiscích jakýsi svůj existenciální manifest – deset pro sebe nejdůležitějších slov: Svět, bolest, země, matka, lidé, poušť, čest, bída, léto, moře. Že vám chybí slovo Bůh? Je přece skrytý za tím vším. Zemi stvořil, skrze matku Ježíšovu do světa lidí přišel, abychom přes poušť svých životů poznali svou bídu i čest. Mořem nazývá Jan z Kříže Boha pro jeho hlubiny i výšiny. A létem Hospodinovy milosti jsme ze všech svých bolestí spaseni jeho LÁSKOU.
Ano, to slovo mi v desítce chybí. Zkuste si to taky. Upřímně. Žádné „církevničiny". Jaká bude vaše desítka?

P. S. Ostatně ta slova byla psána do písku.

Mgr. Jana Šilerová,
olomoucká biskupka
Církve československé husitské

(Z Malých úvah v Českém zápase, 2010, č. 25, s. 2)

Tradice doby pobělohorské 7.

Pokračování z minulého čísla

1725: císařské reskripty o trestání kacířství pro Moravu i Čechy
1726: patent o stíhání kacířství s podrobnými prováděcími nařízeními
-stanoven „numerus clausus" sňatků mezi Židy (později došlo ke zmírnění)
1727: začátek stavby první císařské silnice (Vídeň – Brno – Olomouc)
-vznik Obnovené jednoty bratrské v Ochranově (Herrnhutu); 13. 8. památná sv. večeře Páně
1728: vydání ediktu „K podpoře továren a manufaktur"
1729: vydán „Klíč kacířské bludy k rozeznání otvírající, k vykořenění zamykající"Antonína Koniáše
-svatořečení Jana Nepomuckého v Římě
-oslavy svatořečení v Praze
1730: první původní česká opera „O původu Jaroměřic" od F. V. Míči (zpívaná italsky, ale i v němčině a češtině) se hrála v Jaroměřicích nad Rokytnou
1731: cechovní patent (omezení moci cechů)
1732: evangelíci na opočenském panství žádají svobodu vyznání – hnutí tvrdě potlačeno
-na sv. Kopečku u Olomouce symbolická korunovace P. Marie za „královnu Moravy"
1735: memorandum evangelíků ke Corpus evangelicorum (Sbor evangelických knížat při Říšském sněmu v Řezně), na jehož základě intervenovali členové tohoto Sboru u Karla VI. ve prospěch žadatelů
1737: první stálá scéna v Čechách v Praze v Kotcích
-vnuk J. A. Komenského biskup Daniel Arnošt Jablonský, který při korunovaci pomazal za krále v Prusku Bedřicha (Fridricha) I. Hohenzollerna, ordinoval M. L. Zinzendorfa na biskupa Jednoty bratrské
-v dnešním Berlíně – Neukölln vznikla „česká vesnice", tehdejší Rixdorf (bratrská obec)
1738: hnutí za snížení roboty poddaných zejména v jižních (nikoli nejjižnějších), středních a východních Čechách, v návaznosti i na Moravě
1739: generální cechovní artikule (omezení pravomoci cechů)

c) některé významné postavy:
Karel VI., Koniáš, Firmus, František Antonín Špork (už v třetí etapě), František Václav Míča, Kilián Ignác Dienzenhofer, Jan Blažej Santini, Matyáš Bernard Braun (už ve třetí etapě), Ferdinand Maxmilián Brokoff (jeho působení přesahuje už z třetí etapy), Václav Kleych, Jan Liberda, Václav Schulz, David Nitschman, Mikuláš Ludvík Zinzendorf, Jan Valesius, Martin Rohlíček, Matěj AntonínTauc

V. ETAPA 1741–1772: období byrokratického státu a ekonomické pokusy o přestavbu země v častém vojenském ohrožení Pruskem

a) obecný přehled:
1740: nástup Marie Terezie po smrti Karla VI.
-obsazení většiny Slezska Pruskem
1740–1742: první válka slezská (obsazení téměř celé Moravy)
1741: Bavorsko obsadilo za pomoci Francie Čechy
-Karel Albrecht (císař Karel VII.) veřejně vyhlášen za českého krále Karla III.
1742: vratislavská dohoda a berlínský mír: Prusko získává Kladsko a téměř celé Slezsko
-končí vláda Karla III. v Čechách
1743: korunovace Marie Terezie v Praze
1744: státní vojenská akademie ve Vídni (i s výukou češtiny)
1744–1745: druhá válka slezská
1745: po smrti Karla VII. (Karla Albrechta) se stává císařem manžel Marie Terezie František Štěpán Lotrinský. Prusko to neuznává
-Drážďanský mír – potvrdil držbu Kladska a většiny Slezska Pruskem, ale i uznání Františka Lotrinského za císaře
1748: uznání pragmatické sankce evropskými státy
1756–1763: sedmiletá válka
1763: mírová smlouva na zámku Hubertsburg potvrdila odstoupení Kladska a Slezska (mimo Těšínsko a Opavsko), ale také uznání nástupnictví Josefa II. jako císaře
1764: Josef II. zvolen císařem

b) některé základní mezníky a události:
1741: 486 českých stavů slavnostně uznalo na Pražském hradě Karla III. českým králem
-ustavena v Čechách prozatímní vláda s novou Českou dvorskou kanceláří
-založena nejstarší zednářská lóže v českých zemích (z iniciativy francouzských důstojníků – spojenců Karla III.,velitelů spojenecké armády v Čechách
1742: tzv. Osvobozovací patent Karla III. – za pomoc proti rakouské armádě formou povstání nabízel Čechům osvobození z nevolnictví a úlevu na daních. Ohlas byl jen na Kouřimsku a Boleslavsku
-generální koncese Bedřicha II. Velikého umožnila Jednotě bratrské usadit se v královských zemích a veřejně vykonávat své bohoslužby
1744: dočasná pruská okupace Prahy (a celých Čech)
-vypovězení Židů z českých zemí pro údajné vyzvědačství pro Prusy (po čtyřech letech zmírněno a roku 1755 obnoven stav před rokem 1744)
-zřízen nejvyšší revizní soud (pro země české i rakouské) se sídlem ve Vídni
1746: vznikla manufaktura pro výrobu lněných tkanin v Janovicích u Rýmařova
-v Olomouci založena učená společnost Societas eruditorum incognitorum in terris Austriacis; sdružovala učence z tuzemska i zahraničí. Vydávala první vědecký časopis ve střední Evropě (německy). Společnost zanikla roku 1751

Pokračování příště

Co s Desaterem

Dokončení ze str. 1

Desatero ve shodě s přirozenou vůlí lidu, ale nadto s Boží pedagogikou, která "nás střežila pro zjevení Boží milosti skrze víru v Ježíše Krista" (Ga 3,23). Apoštol mluví o našem minulém stavu jako o nezletilosti, kvůli níž jsme byli "pod poručníky a správci, až do doby, kterou otec předem stanovil" (Ga 4,1n). Člověk se musel naučit chodit podle přikázání Desatera, než bude schopen pochopit a přijmout milost. Pak už není pod zákonem, ale pod milostí, je v Kristu.
Jsme v Kristu. Věřící to rozpoznává, když evangelium vede naši víru, aby šla za Ježíšem, až tam, kde bydlel (J 1,38) a ještě dál. O tom napsal evangelista Jan: Ježíš jednoho učedníka miloval a měl ho stále nablízku, vyznal se, že miluje Marii, Martu a jejich bratra Lazara a toužil po tom, aby byl na oplátku také milován (J 11,5; 21,15). Jsme v Kristu. Nemusíme se k němu dobývat. Vírou a křtem jsme jen přitakali k tomu, že si nás Kristus přivlastnil a že nás miluje. Milujícím není třeba nic přikazovat. Srdce jim přesně řekne, co a jak mají mluvit a jednat. Při pohledu na svůj wittenberský sbor to za všechny milující pověděl Martin Luther: Každý křesťanský sbor, vyučen Duchem svatým, by mohl stvořit nová desatera - a jasnější! A přitom sám se přizpůsobil zvyklosti a pro své věřící vyložil Desatero, ač věřil a věděl, že zákon a Desatero byly nahrazeny milostí: "když přišla víra v Ježíše Krista, nemáme již nad sebou dozorce" (Ga 3,25).
A všechno je nové. Není svatých, oddělených dnů, všechny jsou svaté, patří Pánu (Ř 14,5). Už nic neplatí sobota, ale ani neděle. Křesťané se mohou shromažďovat k bohoslužbě v kterýkoli den. V prvotním jeruzalémském sboru se dohodli, že to bude den po sobotě. Dáme-li se vést Duchem svatým, už nejsme pod zákonem (Ga 5,18). To je svoboda! Už jsme k ní dozráli? Galatské pošetilosti, která se nechtěla rozloučit se zákonem a Desa-terem, je mezi námi dost, velmi často slouží jako zástěrka slušnosti: Nikoho jsem nezabil, ani neokradl. Cítím se také osloven, když apoštol připomene: "Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho" (Ga 5,1).

Josef Veselý

Národy bez Bible

Je přirozené a správné, že každý křesťan v naší zemi má doma svou Bibli. Vždyť skrze ni k nám promlouvá náš Pán, vede nás v našich životech, odpovídá na naše otázky a dává základní nasměrování našemu životu. O to víc nám leží na srdci, že na celém světě existuje ještě mnoho národů a jazykových skupin, jejichž členové dosud nemají Bibli ve svém vlastním jazyku. Je to dáno tím, že jejich mateřština nemá písemnou podobu, pouze ústní. Tyto národy nemají písmo, a proto nemají ani Písmo. Takových lidí je na celém světě více než 350 milionů a hovoří celkem asi 2700 jazyky. Je to převážně v Africe, Jižní Americe a Asii.
Je možno těmto lidem nějak pomoci? – Takovou otázku si kdysi položila skupina lidí, která pak založila mezinárodní misijní společnost Wycliffovi překladatelé Bible. Tato křesťanská misie si vytyčila jediný hlavní úkol: přeložit Bibli nebo aspoň její část do zbývajících 2700 jazyků. A protože tyto jazyky nemají svou písemnou formu, je třeba ji nejprve vytvořit. Wycliffovci tedy nejprve žijí a pracují v daném domorodém kmeni a postupně se naučí místní jazyk. Pak jim vymyslí písmo a přeloží do něj Bibli nebo alespoň některé evangelium. Wycliffovci tím jdou vlastně ve stopách Konstantina a Metoděje, kteří v 9. století podobným způsobem vytvořili písmo pro naše předky.
Při práci v rozvojovém světě se Wycliffovci setkávají také s neuvěřitelnou bídou. A tak kromě svého základního poslání překladatelského podporují i jiné křesťanské aktivity v zemích, kde působí. Mezi tisíce takových podporovaných projektů patří i jeden sirotčinec v Kakamega v Keni. Vede ho domorodý křesťan Micah Ommani se svou manželkou. A do tohoto Dětského domova odjel letos mládežník našeho sboru Šimon Zoubek na letní prázdninovou výpomoc. V domově jsou děti, jejichž rodiče zemřeli na AIDS a Šimon je tam jediný běloch široko daleko. Budeme rvděčni za vaše přímluvné modlitby. Bližší informace o české pobočce této misijní organizace buď na http://www.wycliffe.cz/ nebo u ředitele české pobočky br. Daniele Kaczmarczyka z ČCE Český Těšín.

Mikuláš Zoubek,
předseda PO evangelizačního a misijního ČCE

Česká řeč

Svůj vztah k české řeči vyjádřím slovy Karla Čapka – lepších slov neznám: „A ještě musím pochválit tebe, česká řeči, jazyku z nejtěžších mezi všemi, jazyku z nejbohatších všemi významy a odstíny, řeči nejdokonalejší, nejcitlivější, nejkadencovanější ze všech řečí, které znám nebo jsem slyšel mluvit.... Nikdy jsi mi neselhala; jen já jsem selhával, nenacházeje ve své tvrdé hlavě dosti vědomí, dosti povzletu, dosti poznání, abych to vše přesně vyjádřil. Musel bych žít sterým životem, abych tě plně poznal; doposud nikdo nezhlédl vše, co jsi, ještě jsi před námi, tajemná, překypující a plná dalekých výhledů, budoucí vědomí národa, který vzestupuje."
Nejtěžší je dobrá řeč, vždyť dobře mluvit znamená učit se mluvit. - S velkou úctou a pokorou se snažím přistupovat ke slovu, vždyť dle biblického sdělení : „Na počátku bylo Slovo ..." Slovo psané trvá, proto ho snad mám raději než slova vyřčená.
Pro mne nelze jmenovat jedno slovo, ale slov jedenáct, která považuji za existenciálně důležité pro sebe : člověk, život, duše (duch), tělo, domov (vlast), otec (Otec), matka, mír, láska (srdce, cit, dobrota, Láska), ctnost (ušlechtilost), odpuštění.

PhDr. Anna Flieglová, Praha

Z pohřbu Milana Paumera

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. Jaký prospěch bude mít člověk, získáli celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět? Syn člověka přijde v slávě svého Otce… a tehdy odplatí každému podle jeho jednání."

Matouš 16,24-27

Vážená rodino zesnulého,
vážená paní Mašínová,
vážení a milí hosté,
z Písma slyšíme nabídku: Zachování – anebo ztráta duše; získání osobního prospěchu – anebo uchování osobní integrity, svobody. To je alternativa, která nás tak dlouho provázela a dosud provází.
Tady jde o prostou otázku: co postavíme ve svém životě na první místo, co předřadíme všemu ostatnímu? Ježíšova slova jsou jednoznačná. Zvou k věrnosti vůči tomu, který je Alfou i Omegou, počátkem života i jeho naplněním. K věrnosti tomu, kdo nepodléhá času, trendům, režimům, relativitě hodnot.
Žel, dějinné okolnosti nás odnaučily se takto ptát a rozhodovat se. Mnozí se tvářili, že k tomu ani nemají důvod. Neviděli alternativy, mezi kterými volit, neboť souřadnice pro naše jednání a uvažování nastavila mocnost ovládající naši zemi a v nich nám bylo dáno se pohybovat. Bylo to omezující, ale jaksi jednodušší. Na mnohé věci jsme se nemuseli, nemohli či nechtěli ptát. A tak se mnozí neptali. Z mysli se tak vytratilo riziko, že by snad mohli svou duši ztratit.
Tím onemocněla celá společnost. Jakmile se vzdala mravního, svobodného rozhodování, všechna rizika, vnější i vnitřní, hmotná i duchovní se jala zesměšňovat, banalizovat, či je cynicky prohlašovat za hloupost. A jestli někdo možné nebezpečí prohlédl, pojmenoval a postavil se mu, byl dříve nebo později zneškodněn – příznačně se souhlasem i pomocí širokého okolí. Neboť rušil klid na práci. Neboť nepředloženě ukázal, že se i v této situaci lze zachovat jinak, nepředepsaně, mimo dané souřadnice. Připomněl slova Ježíše Krista, našeho Pána: „Kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej."
Leč o takové hrdiny tu nebyl zájem. Provokovali svou odvahou, jinakostí, vírou, vědomím, že žádný tajemník, estébák, natož milicionář není tím, kdo disponuje tou opravdu nejvyšší mocí.
Ježíšova slova vyjadřují pravdu, že zachování života něco stojí. Zachování duše, osobní integrity, svobody od vnějších i vnitřních hrozeb není zadarmo. Kolik lidí na sobě pocítilo kříž v podobě chladných cel, obušků, vyhazovů ze zaměstnání, otrocké práce v dolech, politické šikany ve školách, krádeže majetku – jen proto, že nerozprodali svou duši. Kolika lidem byl násilím ukončen život. Tento kříž, který lidé na sebe vzali, ať dobrovolně či vnuceně, stojí jako předpoklad naší svobody. Od Milana Paumera bylo možné při besedách slyšet, že svoboda není zadarmo. Je vykoupena úsilím, nesvobodou, krví těch, kdo po svobodě toužili a druhým ji přáli.
Bylo tu mnoho obětí. Příliš mnoho. Ale byli tu také ti, kteří nečekali, až je režim skřípne a semele. Byli tu také ti, jakkoliv jich bylo poskrovnu, kteří se zločinnému režimu postavili se zbraní v ruce. Zareagovali nikoliv strachem, ústupky, shrbením se, vyčkáváním, nýbrž zhmotnili ideu svých otců z doby jiné nesvobody, tu ideu, že chceme-li svobodu, musíme za ni bojovat.
Bojovali, třebaže jich bylo málo. Bojovali, třebaže výsledek jejich činnosti nebyl nijak zásadní. Pomsta režimu byla několikanásobně větší než škody, které režimu způsobili. Vyplatilo se to? Tak by se zeptal člověk zcyničtělý, uvyklý na počty má dáti – dal.
Můžeme se ptát jinak. Měli se přizpůsobit? Být loajální a přitom si myslet svoje? Akademicky diskutovat v uzavřených kroužcích? Čekat, až to jednou někdo vyřeší za nás? Skupina kolem bratří Mašínů se rozhodla nestat se pasivními diváky a oběťmi komunistického teroru. Poznali, že někdy nestačí pouhé slovo nebo dobrý úmysl, že vyhrocená situace ospravedlňuje vyhrocené nasazení.
Jistě se shodneme, že zabití je zlo. Je ovšem zarážející, že je u nás stále nazýván vrahem ten, kdo se postavil proti režimu terorizujícímu vlastní občany. Platí, že v některých případech je použití zbraně vyváženo nutností zasáhnout proti zlu většímu. Takových lidí, kteří se toho odvážili, bylo u nás málo – možná proto jsme se tak dlouho utápěli v krvavých a zatuchlých vodách komunistické totality. Tito lidé dosvědčují, že jsou principy a hodnoty, za které stojí za to trpět a bojovat. Milan Paumer, evangelík z Poděbrad, spolu se Ctiradem a Josefem Mašínovými, se Zbyňkem Janatou, Václavem Švédou, Ctiborem Novákem a dalšími to nejen prohlašovali, ale do boje i šli. A to, že tehdejší režim je dnes prohlášen za zavrženíhodný, se stalo i díky jim. Tato skutečnost zpětně oceňuje jejich odboj. Ale prozrazuje ještě něco víc. To, že nakonec byli přinuceni vzít do ruky zbraň, odráží především podstatu těch, kterým se vzepřeli. I za to poznání jim patří náš dík.
„Syn člověka přijde v slávě svého Otce … a tehdy odplatí každému podle jeho jednání." Konečné hodnocení a završení dějin je v Boží kompetenci. My ovšem smíme a máme být všímaví a vděční za jednání konkrétních lidí, nesené vírou, odvahou, solidaritou, zkrátka touhou po nerozprodání své duše. Milane Paumere – díky! Amen

4. 8. 2010
Poděbrady

(Marek Zikmund)

Sedm darů milosti 7

Pomáhání

Máme rozličné dary podle milosti,
která byla dána každému z nás:
kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí.

Ř 12,6.8d

Utrpení a radost. Dva pojmy-stavy, které se navzájem zdánlivě vylučují. Když čteme tento verš, napadne nás, že člověk, který se trápí, nemůže mít radost, a kdo se raduje, raduje se proto, že nemá žádné trápení.
V původním textu vlastně není zmíněno přímo utrpení. V Jeruzalémské bibli bychom mohli číst: kdo koná milosrdenství, ať září radostí. Ale protože o milosrdenství v podobě finančních darů již byla řeč, jistě má Pavel na mysli slitování s potřebnými.
Nejspíš si vybavíme nemocnice, zdravotní střediska, azylové domy, sběrny starého šatstva a různé organizace, kam se může člověk obrátit, když se ocitne "na dně".
Ti, kdo poskytují tuto "první pomoc", setkávají se s lidskou bídou, které jakoby ani nebyl konec. Denně přicházejí noví a noví lidé, každý s jedinečným dramatem svého života. A denně se vracejí ti, kterým už tolikrát podali talíř polévky, vyhledali přibližnou velikost obnošeného kabátu a ošetřili nesčetná zranění.
V takovém povolání se člověku snadno vytratí úsměv z tváře. A Pavel nám připomíná, že svěřený dar milosrdenství zahrnuje také radost, kterou člověk může zažít i v utrpení. Když se u zraněného objeví někdo, kdo mu nabídne pomoc. Zastaví a skloní se nad ním jako Boží posel, z jehož úsměvu září naděje na záchranu. Ještě dřív než zraněného ošetří, podá mu polévku a kabát, probudí v něm úsměvem chuť do života.
Pravé milosrdenství pozvedá člověka nejen z bídy tělesné, ale také duchovní. Je darem Boží milosti. Tu milost zakouší ten, komu byla poskytnuta pomoc prostřednictvím pomáhajícího, ale také pomáhající skrze zachráněného.

Eva Buttová, Církev československá husitská
Ekumenická bohoslužba v Brně, leden 2010

Benešovy a Vaďurovy Pradějiny

PRADĚJINY sepsali pro širokou čtenářskou obec Jiří Beneš a Petr Vaďura.
Beneš je vedoucí biblista Husitské teologické fakulty UK, Vaďura je kazatel a rozhlasový pracovník. Obálku knihy zdobí potopní námět Xénie Hoffmeisterové.
Podněty k vydání knihy vyšly v brněnské redakci Rádia 7. Kniha je věnována studentům biblické školy v přírodě v Mladoticích. V současné podobě se má dotknout lidí, kteří mají laický, ale upřímný zájem porozumět některým biblickým místům, zvláště těm, která jsou obestřena zavádějícími výklady.
V rozhovoru dvou biblistů a zároveň žurnalistů vzniká jakási dějeprava pro dospělé, která ovšem (zatím) zahrnuje prvních jedenáct kapitol knihy Genesis.
Knížka, kterou vydal Kalich roku 2010 (k vydání připravil Michal Plzák), má 288 stran, včetně ediční poznámky a závěrečné tiráže.
Pradějiny nejsou koncipovány jako vědecká publikace, proto jsou poznámky pod čárou nepočetné (celkem 31) a není tu žádný soupis literatury, autoři nechávají stranou biblickou kritiku a neopírají se o žádné biblistické autority. Výjimkou je Jan Heller, zmiňovaný Jiřím Benešem až trochu devótně. Jeden z autorů (Vaďura) klade otázky, někdy prosté, jindy sofistikované, a druhý (Beneš) se pouští skoro s hlasitou radostí do odpovědí, jež umožňují i ne dost vzdělanému, nebo spíš biblicky zanedbanému čtenáři schůdnější pochopení.
Oba biblisté jsou přesvědčeni, že teprve čtenář biblických textů svým osobním, angažovaným pochopením vstupuje do prostoru přesvědčivého výkladu. Tato hermeneutika a pedagogika je hodna ocenění.
Za otázkami a odpověďmi se skrývá teologie, jež má sice protestantský ráz, ale neodpovídá přímo žádné teologii nekatolických církví u nás. Je tu osobní teologie Benešova, která někde jemně hladí, jinde hodně studí. Proto ani Český ekumenický překlad není pro naše interpretační duo dost přesvědčivý, někdy se tu narazí na písek konvence, byť jakoby vědecky seriózní. To se jeví navenek tak, že je někdy citován ČEP, jindy nabízí Beneš svůj vlastní, pokud možno doslovný, překlad. Sledujeme metodu, kterou vštěpoval Benešův guru J.Heller už začínajícím studentům a kterou pěstoval nizozemský teolog K.Deurloo; tento „rebe" šel touto cestou (jakoby osvíceně „fundamentalistickou") při svých přednáškách na ETF a v úspěšném kurzu Collegium biblicum vedeném starozákoníkem M.Prudkým.
Kniha, v protestantském prostředí dost neobvyklá, postupuje od dvojí zvěstné zprávy o stvoření přes Noeho a „jeho" potopu až k těžišti Tóry. Záměrná jednoduchost položených otázek je někde trochu vybílená odpovědí, která vyrukuje s odbornými termíny, které jsou prostému čtenáři (skoro) neznámé (diachronní a synchronní analýza – str. 244n). Toto vybočení nebylo nutné. Laskavě, ale přitom dost razantně dávají naši biblisté zvídavému laictvu na vědomí, že v biblických příbězích naprosto nejde o nějakou historii (ve smyslu kroniky), nýbrž o osobní oslovení, apel, atak a pozvání. "Společným jmenovatelem všech těchto příběhů je lidské selhání. Nejedná se tedy o žádné hrdinské eposy, líčící životy slavných předků. Lidé, kteří tu vystupují, se dopouštějí chyb, svévole, ba dokonce zločinů. Pokud je to však možné, Bůh do těchto selhání vstupuje a lidem nabízí novou šanci. Všechna tato vyprávění tak mají nějaký přesah do budoucnosti…" Boží vstupování je ve skutečnosti sestupování. Zde navazuje Beneš opět na Hellera. „Přesah do budoucnosti" je možná ozvou některých úvah Hejdánkových a Balabánových. (Viz Balabán – Tydlitátová, Tázání po budoucím.) V oddějinění toho, co nazýváme dějinami, jdou biblisté Jiří a Petr hodně daleko. I stvoření, jež je jim čirou přítomností, kterou hymnus provází až k nám, nemluví de facto vůbec o minulosti; mluví-li se v Gn 1,1 o „počátku" (réšít), nejde o žádný chronologický počátek; proto Beneš překládá „počátek" slovem „hlavně"; to není ani stylisticky pěkné, a navíc je to matoucí. Bible je dějinně komponovaná: počátek – „prazjevení" – Hospodinův vyvedenec (odposlanec) Abram – dějinné počátky – různé epochy: soudci – králové – pády samostatnosti – exil atd. Bible klade přece důraz na svědectví, čteme list Hebrejům, Žd 11: Abraham věřil, Noe věřil – atd. A to vše proto, že Hospodin se rozhodl vstoupit do dějin tak, že je zahájí: „Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy…" (Žd 11,3). Ano, každá minulost se má stát přítomností, není však vymazána: stává se svědectvím, jež napomáhá naší životní orientaci. To ovšem říká sám Beneš v úvahách o rodokmenech (toledót), ať už se týkají dlouhověkovců nebo těch dalších, včetně novozákonních. Tato posloupnost vytváří jakési (nejen chrámové) sloupy v dění, jímž procházíme, vzpomínky nás podpírají a inspirují. Beneš výborně objevuje i jiný aspekt: rodokmeny byly též bohoslužebnou četbou, byly hrází proti vegetační cykličnosti a ukazatelem, „kudy vede cesta do budoucnosti a jak se po ní dá jít…" (str. 246) K základním biblickým pojmům patří termín „smlouva" (b-rít). Prý je tu souvislost mezi označením „smlouva" (b-rít) a louh (borít). Smlouva louží, čistí, poznamenává každého nějakou „invaliditou" (můj výraz – mb). Jákob po zápase s Neznámým u Jaboku kulhal. K tomu má nebo chce ukazovat i obřízka. Tyto skutečnosti jsou příliš syrové, než abychom jim byli úplně právi, skutečnosti kolem smlouvy a obřízky procházejí proměnou. Nastupuje „nová smlouva" vepsaná, jak říká Jeremjáš, do srdce. Vzniká nová spiritualita ducha. S tím koresponduje janovské pochopení v Novém zákoně.
Tady bych chtěl poznamenat: Benešovy konfrontace starozákonních míst s místy novozákonními je významná, ale ne vždy

Dokončení na str.4

Výročí Mikuláše Biskupce z Pelhřimova

Na letošní rok připadá 590. výročí volby významného, leč opomíjeného theologa, věrného žáka M. J. Husa Mikuláše Biskupce z Pelhřimova za duchovního představitele táborského bratrstva. Nemáme o této události přímé zprávy z táborských pramenů. Dokládají ji však přesvědčivě ve svých písemnostech dva současníci. Zmiňuje se o ní velký nepřítel Táborů, vůdčí osobnost velmi umírněného husitského směru M. Jan z Příbrami ve svém spisu „Život kněží táborských" (vydal K.Vinařický v Časopisu katol. duchovenstva IV, 1863) a zejména ji připomíná ve své Husitské kronice Vavřinec z Březové: „Potom léta Páně 1420 v měsíci /září/ táborský lid na Hradišti, nechtěje býti bez hlavy a bez duchovního představeného, svorně zvolil Mikuláše z Pelhřimova, kněze a bakaláře umění, za svého biskupa neboli staršího, aby ho všichni jeho kněží uznávali za představeného a aby nikdo nekázal slovo Boží, leda se svolením toho biskupa, i aby s ostatními kněžími věrně rozděloval peníze obce podle potřeby každého bratra, jak by se mu uzdálo" (český překlad Fr. Heřmanského, 1979).

Je však docela možné, že toto není jediné Biskupcovo výročí v tomto roce. Podle některých historiků se narodil kolem poloviny osmdesátých let čtrnáctého století, někdy je přímo uváděn rok 1385, takže není vyloučeno, že letošní rok je 625. výročím od jeho narození. Leč nemáme pro to žádné přímé doklady. Stejně tak chybí spolehlivé doklady k dalšímu možnému výročí – a tím je rok jeho úmrtí. Je domněnka, že zemřel roku 1460 – tedy právě před 550 lety - anebo v době kolem tohoto roku. Spolehlivě však jen víme, že v roce 1452 byl táborskými měšťany spolu s Václavem Korandou st. a několika dalšími kněžími vydán vojsku Jiříka z Poděbrad, které přitáhlo k Táboru, aby jej donutilo k sjednocení se směrem Jana Rokycany. Táborští měšťané již dávno nebyli „Božími bojovníky". Více než na pravdě Kristova zákona jim záleželo na majetku, který získali. Klidně zvěstovatele a zastánce této pravdy obětovali. Jiří z Poděbrad je pak uvěznil na svých hradech, Biskupce v Poděbradech. Tím zprávy o Mikulášově životě končí, kromě vyprávění, které zachovali členové Jednoty bratrské.

Písař užší rady Jednoty bratrské Vavřinec Krasonický (cca 1450-1532) ve svém spisu „O učených" a biskup Jednoty bratrské Jan Blahoslav (1523-1571) ve spisu „O původu Jednoty" uvádějí příběh o vyvedení tří táborských kněží z poděbradského vězení; jedním z těch kněží byl Mikuláš z Pelhřimova. Blahoslav vyprávění řadí mezi ty příběhy, o nichž „od starých a hodnověrných lidí slyšel i také paměti sepsané o tom četl". Podle toho příběhu byl do věže poděbradského zámku k uvězněnému knězi Mikuláši s jinými dvěma kněžími táborskými později vsazen nějaký mnich. Ten se uvězněných kněží po nějaké hodině zeptal: „Milí bratři, rádi-li byste toho vězení prázdni byli?" Odpověděli mu: „Chceš nám pomoci, a sám jsi s námi vězněm." Na to on řekl: „Již vy se o to nestarejte, když já vám i sobě odsud pomohu." A hned lezl z té věže po zdi nahoru jako nějaká veveřice. Když nahoru vylezl, pustil jim dolů provaz a jednoho po druhém vytáhl; bylo to v noci. Potom je vyvedl na zeď parkánu a přivázal provaz, aby se po něm spustili dolů přes zeď; sám se spustil první, potom další dva za ním. Kněz Mikuláš, který byl již starý a „nemocný na kámen", se pro mdlobu po tom provaze spustit nemohl, upadl a zlámal si nohy. Řekl ostatním: „Milí bratři, vy jděte, kam vás Pán Bůh obrátí, já tu musím zůstat." Na to řekl onen mnich těm dvěma: „Pojďte vy za mnou a jeho tu nechte." Vyvedl je do rybářské ulice k Labi k jedné lodi, na níž je převezl přes Labe do luhů. Pověděl jim, aby šli, kam je Pán Bůh obrátí; kam má jít on sám, to že ví. Po těch slovech se ten mnich hned ztratil. – Tolik Krasonickým a Blahoslavem zaznamenaný příběh.

Zd. Soušek

Benešovy a Vaďurovy Pradějiny

Dokončení ze str.3

význačná. Někdy získáš dojem, že je tu kazateli všech církví praktikovaný pseudohermeneutistický trik „Hop, a je tu Ježíš!" To však je spíše jen šelest.

Geografika demaskuje Beneš po hellerovsku jako stručná aktuální poselství. Výklady o Bábelu jako Blábolu jsou velmi instruktivní, i dnes jsou totalitarismy charakteristické obřím a krutým úsilím o (takzvanou) jednotu (hitlerismus, stalinismus, ale i náš obyčejný český komunismus – připomíná čerstvě husitský biblista). Excelentně je formulována věta: "Taršíš… je místo, kam se utíká před Hospodinem" (str. 249). Gog a Mágog jsou šifry temného apokalyptického bezvýhledna (str.249). Prostý čtenář, jemuž je část dějepravy Benešovců adresována, si pročistí mysl a zklidní srdce, když se zbaví hloupých otázek (například: kde vzal Kain ženu) a přimkne se k tomu, co má povahu ústřední důležitosti. Dozví se o „luku duhy" (str. 231) a zjistí, že Nimrod není označení myslivce, ale že jde pravděpodobně o mezopotamského boha války a lovu, v Bibli ovšem polidštěného. Tady Beneš et consortes nešetří louhem, a dobře tomu tak. V pevně formulované kapitole o Tóře připomíná Beneš spjatost židovského Zákona (Tóra – to, co „ukazuje" k Božím orientujícím pokynům – str. 276) s Prostředníkem (prototypálně je jím Mojžíš), kultem (ten proroci často kritizovali, ale nezpochybňovali) a přinášením obětí. Prostředník (a to připomíná Beneš objevně – str.281) zachraňuje ve chvíli radikální krize, kdy se vztah Hospodin – Lid rozsypává a někdy zcela mizí, „navzdory Božímu záměru". Mojžíš sám sebe ztrácí, ale touto sebeztrátou odvrací důsledky Božího rozhněvání.

Někde hraničí Benešovy explikace s jakousi alegorézí. Noe dostává od Hospodina instrukci, aby archu „vysmolil" uvnitř i zvenčí. Pro vy-smolení je užito slovesa k-p-r, jehož vlastní význam je smířit. Avšak vymazání smolou (B21) nemá s pojmem označujícím smíření nic společného. Výraz kofer–smůla je vzat z cizího jazyka a nemá žádný náboženský přesah (Viz výklady k ČEP, ad loc.) Také Theologisches Handwörterbuch I, F.Maass nic takového nenaznačuje. Tady se investigáror Beneš blíží některým židovským, zvláště rabínským výkladům, které si dovolují ještě víc. Beneš však je v plném právu, když vidí stavbu záchranné Lodi jako akt bohoslužební a spirituální.

Hodné pozoru jsou krátké, ale vydatné úvahy o Boží lítosti v Gn 6 (str. 170nn). Tady jde o božskou Hospodinovu emocionalitu (můj výraz –mb). „Vypravěč nám to přibližuje pomocí tzv.antropomorfismu, tedy výrazu, jímž se Hospodinovo jednání popisuje jako jednání lidské" (str. 172). Na to navazuje Benešovo přesvědčení, že „vypravěč používá zmíněné antropomorfismy především proto, aby Boží jednání zlidštil…" (rovněž str. 172). Ale kde je hranice mezi metaforou a skutečností? To, že Bůh ve svém srdci trpěl, není jen metafora, to je skutečnost, není to jen zlidštění pro naše uši. Je tomu vlastně tak, že naše skutečná lítost je ohlasem Boží lítosti. Naše náboženská emocionalita je pravá, nelíčená a nenalakovaná, jen když zrcadlí Boží emocionalitu. Ostatně, zdá se, že sami autoři biblických textů jedou na jakémsi buvolu a mají trochu strach, že samou ochotou něco povědět sklouznou do propasti.

Satis, hic Rhodus… V libé knížce, kterou lze srdečně doporučit, a to právě proto, že je trochu pórovitá, se objevují pěkná nezvyklá slova, například o „čtyřhlavé řece" (str. 65); na druhé straně je tu ono pochybné „přeci" nebo „přesně tak" (fuj!)

Kvůli žádoucí i žádané stručnosti nereaguji na některé interpretace, kde bych hodil otazníček. Nevyjadřuji se ani ke gematrii (str. 153) a podobně.

Doporučuji Pradějiny Jiřího a Petra všem písmákům a biblistům, těm prostým i těm biblicky vzdělaným. Tažme se po budoucím, jež v estetickém náčrtu vyhlašuje Bible už ve svých pradějinách, a biblické budoucno prolne do naší přítomnosti.

Milan Balabán

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Pozvánky

Evangelický sbor v Zábřehu Vás zve v neděli 5. září 2010 od 14.30 h do kazatelské stanice ve Svébohově na slavnost **150 let od postavení kaple ve Svébohově.**

V malé horské dědině se od 18. století scházeli tajní čtenáři Melantrichovy Bible, kteří si časem postavili pozoruhodnou modlitebnu, první český evangelický chrám na severní Moravě.

Při slavnosti bude kázat bratr synodní senior Joel Ruml. Bude také možné prohlédnout si památnou Bibli z roku 1549.

* * *

Sbor Českobratrské církve evangelické v Pelhřimově-Strměchách připomene 590. výročí volby Mikuláše Biskupce z Pelhřimova duchovním představitelem (biskupem) táborského bratrstva v neděli 5. září 2010 ve sborovém domě v Pelhřimově, Růžová 82 v 8.45 h bohoslužbami – kázat bude farář Jan Čapek; v 10 h přednáškou far. Jana Čapka: Táborská konfese. Po přednášce bude beseda.

Všechny zve

staršovstvo sboru

Způsoby víry

a. víra jako konfese *(konfese je reflexe víry, reflexe dobová atd.)*

b. víra jako dogma *(VÍRA se nekryje s žádnou christologickou nebo eklesiologickou formulací. Dogma je geometrizace živé víry)*

c. víra jako výraz náboženského přístupu *(víra nutně neplyne z toho, že se dívám na svět náboženskýma očima, živá víra může i náboženství přeskočit, může mít světský, sekulární, výraz)*

d. víra jako protiklad vědy *(to je falešné, víra nepátrá, kdy svět vznikl,věda ví o svých mezích a nedělá náboženské závěry)*

e. víra jako odrazitě našich fantazií *(o nebi, o pekle, o mimozemšťanech), vede spíše ke střízlivosti, je spíše racionální než iracionální.*

f. víra JAK *(jak vznikl svět, jak to bylo s Ježíšovým chozením po vodě, jak to probíhalo u Ježíšova hrobu, jak bude probíhat vzkříšení, jak bude vypadat „život po životě" – toto JAK víru nezajímá)*

g. víra ŽE *– jako konstatování (že něco je – Bůh „je" ? Ž 14 – exkurz; estování není ek-sistence = to, co se dostává ven, z chaosu, nicoty)*

h. víra jako stav *(dostat se do „jiného stavu", člověk je „in", zaťal se do něj dráp transcendentna, je ve stavu žít „nad" poměry, „nad sebe" , ne „pod sebe", ne brát víru jako extázi (opium), nýbrž být v ex-tázi)*

ch. víra jako po-stoj*, stoj, stání před Bohem-Pravdou- Životem (stát pevně, když se všechno kývá: pravda vítězí, poněvadž má vítězit, i kdyby se k tomu protrpěla. Víra je stoj spatný. I Ježíš stál před svým Otcem v pozoru. Jako Přivolávatel Království, ale jiného než toho mocenského)*

i. víra jako cesta *k budoucímu (Abrahamovo šlapání do neznáma, očekávání Judejců v exilu, některých Židů v době Ježíšově, čekání lepší, čisté Církve v před- i v reformaci až do toho Karafiáta)*

f. víra V *nechce pěstovat kult Osoby, nýbrž znamená orientaci na Dílo velkých Osob (Ježíš nechtěl být zkultěn na způsob pohanských idolů, Bůh nechce být zbožšťován, Duch chce vanout, ne sedět na našich dušičkách jako nádherný upír, není to krásný vlkodlak našich niter)*

Milan Balabán

Bohoslužby

Brněnský seniorát

Českobratrská církev evangelická

Boskovice, Ne 9.30
Hybešova 1446/9, f Marek Zikmund
Brno –Husovice, Ne 9.00
Netušilova 720/26, f Štěpán Hájek
Brno – Židenice, Ne 9.00
Konečného 6/8, f Pavel Kašpar
Brno I, Ne 8.30 a 10.00 (červenec-srpen 9.00)
Opletalova 600/6, f Jiří Gruber, f Olga Tydlitátová
Brno II, Ne 9.00
Lidická 719/79, f Jaroslav Vítek, f Ondřej Kolář
Břeclav, Ne 8.45
U potoka 383/34, a Jarmila Řezníčková
Dambořice, Ne 9.00
Dambořice 73, f Jana Gruberová
Heršpice, Ne 9.30
Heršpice č.117, Slavkov, f Jarmila Řezníčková
Hrabětice, Ne a c 9.00
Šanovská 304, a Ondřej Titěra
Hustopeče u Brna, Ne 10.00
Masarykovo nám.390/4, f Ivo David
Klobouky u Brna, Ne 9.30
Brněnská 218/30, f Luděk Korpa
Miroslav, Ne 8.30, 19.00 (L) 17.00 (Z)
Husova 44, f Ondřej Titěra
Moravská Třebová, Ne 9.00 (c 13.30)
Svitavská 961/40, f Alois Němec
Nikolčice, Ne 8.15
Nikolčice č.70, f Ivo Davic
Nosislav, Ne 9.00
Masarykova 156, f Ondřej Macek
Olešnice na Moravě, Ne 9.00
Rovečínská 131, f Olga Smrčková
Prosetín u Bystřice nad Pernštejnem, Ne 9.30
Prosetín u Bystřice nad Pernštejnem č.44, f Jaroslav Coufal
Rovečné, Ne 9.30
Rovečné č.174, f Ondřej Ruml
Silůvky u Brna, Ne 8.30
Kopaninky 184, f Martina Kadlecová
Svitavy, Ne 9.30
Poličská 3, f Filip Keller
Vanovice, Ne 9.00
Vanovice č. 60, f Pavel Freitinger, f Lenka Freitingerová
Veselí, Ne 9.00
Veselí č. 21, Rovečné, j Martin Litomiský, a Ondřej Ruml
Znojmo, Ne 10.00
Rudoleckého 928/15, f Jana Špinarová

Církev bratrská

Brno-Betanie, Ne 10.30
Ostrá 14, Pavel Lukáš
Brno – Kounicova, Ne 9.00
Kounicova 15, Jan Asszonyi
Brno – Královopolská, Ne 10.00
Královopolská 810/74, Jiří Lukl
Kyjov, Ne 9.30
Urbanova 716, Jan Asszonyi
Letovice, Ne 9.00
Okružní 13, Zbigniew Lipus
Olomouc, Ne 10.00
Mariánská 3, David Beňa
Prostějov, Ne 9.00
Šárka 10a, Ernest Welszar
Třebíč, Ne 9.30
Kpt. Jaroše 638/7, Roman Neumann

Evangelická církev metodistická

Brno – Bystrc, Archa, Ne 9.00
Lýskova ul. , k Jana Křížová
Blansko, Ne 11.00
Masarykova 13, k Jana Křížová
Mikulov, DDM, Ne 8.30
Vrchlického 11, f Michal Kostka
Valtice, Ne 10.00
Příční 31, f Michal Kostka
Nový Přerov, Ne 15.00 (střídavě s Drnholcem)
Nový Přerov 15, f Michal Kostka
Drnholec, Ne 15.00 (střídavě s Novým Přerovem)
Tyršova 8, f Michal Kostka
Znojmo, Ne 9.30
Chelčického 2, k Miroslav Čížek

Bratrská jednota baptistů

Brno, Ne 9.00
Smetanova 20, k Pavel Coufal
Blansko, Ne 9.00
Svatopluka Čecha, k Michal Petratur
Olomouc, Ne 9.30
Klub Sidia, tř.Kosmonautů, k Petr Coufal

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
24/2010

8. září 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 15. září

Z obsahu

* *Když mysl zalétá dál a pravda vyžaduje vůli - recenze*
* *Ježíš mezi Zéloty*
* *Řád ve svobodě*

Poselství k 15. neděli po sv. Trojici

Volání k pokoře

1 P 5,5c-11

Co je oním voláním k pokoře? Pokora před Bohem pro mne znamená především nevymáhat na Bohu, aby se vše točilo kolem mých představ a chodilo podle mých přání. Dobře to ilustruje jedna stará příhoda, kterou jsem někde četl: *Kdosi si stěžoval starému reformátorovi Lutherovi, že se mu v životě nic nedaří, jak by si přál. A modlíte se? Stěžovatel: No, samozřejmě! A modlíte se také Otčenáš? Ano, zajisté! Luther na závěr odpovídá: Tak to jste si sám vinen. Kdybyste se modlil „buď vůle má", třeba by šlo vše po vašem. Ale když se modlíte „buď vůle tvá", nemůžete se potom divit.*

To je sice vtipná historka, ale ono je to někdy těžké při jímat v pokoře, co Bůh dává. Někdy se to od našich tužeb a představ dost liší. Pokora před Bohem znamená přiznat Bohu právo, aby to dělal jinak než my, aby

Pýcha proti Bohu, Bůh proti pýše

Dokázat obstát v ďábelských pokušeních je pro člověka otázkou života a smrti, ve hře je celý duchovní život i věčná spása.

Lidé v určitou dobu pracují a v jinou dobu odpočívají. Démoni jsou aktivní stále a neodpočívají nikdy. Lidé někdy hovoří vážně a jindy žertují. Démoni nemají smysl pro humor, a proto hovoří vždy smrtelně vážně. Lidé se umějí smát, ale démoni nevědí, co je smích. Když člověka ponoukají k tomu, aby se smál, pak je to jen úšklebek, v němž není obsažena skutečná radost.

Boží díla jsou úchvatná. Ďábelská zloba však na to nedbá, a proto se démoni noří ve své pýše stále do hlubších temnot.

Láska a kříž - to jsou tajemství, která zlý duch nenávidí, protože se jich zřekl a rozhodl se pro nenávist a sobectví.

Posláním vtěleného Slova Ježíše je i vysvobození člověka z hříchu, tedy osvobození člověka od zlých duchů, kteří člověka k hříchu svádějí a ponoukají.

Jako kdysi, tak i dnes! Velkou porážkou démona je pravá křesťanova víra. Bůh se pak stává pro své dítě nedobytnou pevností, v níž smí díky daru víry a milosti přebývat.

Ve světě, kde nemoc je jednou z příčin utrpení, kde vznikají nekontrolovatelné viry a ničivé bakterie, je Boží uzdravení jedním ze znamení spásy. Znamení mají doprovázet církev, když káže slovo Boží, aby svět mohl uvěřit. Náš protivník ďábel se nepřestane pokoušet zničit Boží dílo, ale my se ho v jednání ve víře nemáme obávat.

Jiří Ježdík,
farář ČCE Písek

Redakce se omlouvá autorům i čtenářům, že vlivem letní nepravidelnosti ve vydávání došlo k tomu, že byly objednány dva biblické úvodníky na stejné datum a stejný text. Bylo by škoda je neuveřejnit - a tak předkládáme oba příspěvky.

Světlo přišlo nejen od východu

Je třeba ocenit, že časopisu Respekt se podařilo oživit „Příběh Cyrila a Metoděje – Dva dobrodruzi, kteří obrátili Čechy na Východ". V době kolem státního svátku snad jako jediné z našich periodik. Úkol na malém prostoru náročný; některé znovu tradované nepřesnosti se však vloudily:

1. Světlo vzdělanosti a křesťanství přicházelo na Moravu několika směry již před misionáři z Byzance. Dosvědčují to i základy křesťanských kostelů, odpovídající prostředí, jímž byli ovlivněni první misionáři. Ti přišli na Velkou Moravu již před Cyrilem a Metodějem. Ať už šlo o vlivy iroskotské nebo ilyrské. Pravda je, že oba bratři působili celkem poslušně pod jurisdikcí Říma a Cyril tamtéž i poslušně, již vyčerpán a v ústraní, zemřel. Misijní tažení do střední a severní Evropy nešlo přímo přes Alpy, nýbrž ze západní a jihozápadní Evropy. Nejstarším dochovaným slovanským textem jsou Frisinské zlomky, přepisované ze staroslověnštiny latinkou. O poměrech před misí byzantských bratří svědčí i kostel v Nitře, který vysvětil (nejspíše pro francké kupce) bavorský biskup Adalram. Tamního tehdy ještě pohanského knížete Pribinu posléze vyhnal kníže Mojmír za Dunaj, kde tento založil nové, panonské knížectví v dosahu Blatenského jezera, pod německou patronací, s biskupstvím solnohradským.

2. Osud Čech, oproti Moravě, byl ovšem odlišný. Počátek víry a vzdělanosti v Čechách také s našimi bratry souvisí jen omezeně. Nějaký mocenský vliv Velká Morava v české kotlině měla, církevně – prakticky, více než omezený. Čechy zůstaly ještě tři generace zemí křesťansky neoranou, pomineme–li několik odbojných velmožů, kteří utekli do Němec a nechali se tam pokřtít. Až kníže Bořivoj, ještě pohan, v samém zenitu Metodějova života (885?) zatouží „po integraci do Evropy" a nechá se pokřtít. Jinak by Čechům hrozilo, že se rozpustí v německém moři, stejně jak Slované rozsetí na sever až po Rujanu. Na Bořivojově dvoře, má se za to, byla obrácenou křesťankou jeho manželka Ludmila. Také tam bylo několik kněží, poslaných Metodějem i jinými, latinského ritu.

3. Na základě článku by mohl vzniknout dojem, že Moravě i oblasti Čech hrozilo bezmála připojení k byzantské církvi a do sféry Byzantské říše. Nebylo tomu tak. Cyril zemřel jako poslušný syn Říma tamtéž

Dokončení na str. 2

Soubor Rolling Hills - viz str. 2

Zaostřeno na blízko

Němá generace

Připletli jsme se s manželkou k desátému jubilejnímu Sázavafestu. Neměli jsme tušení, jak mohutný je to podnik. Několik čtverečních kilometrů bochánkovitých luk za městečkem rozdělených moderními mobilními ploty na desítky parkovišť a stanových ploch, u vchodu vždy mládenec dohlížející na pořádek. Buňky WC pravidelně vyprazdňované, spousta prázdných odpadkových košů, nikde pohozený pohár nebo papírek. Účastníci: mládež, a to spíše ta mladší; dospěláků málo. Kolidovalo mi to s kvalitou stanového vybavení a s množstvím drahých aut. Vstupné na celý festival Kč 1100,00, jen na sobotu za Kč 600,-, právo přespat v areálu Kč 100,00. Strava v kioscích a stáncích ne předražená, ale nikoliv levná. S kontrolou věku pivařů se zřejmě nikdo netrápil, sem tam se kouřila balená cigareta, podezírám, že s marihuanou. Občas prošla nevtíravá skupinka mladých policistů, občas zadrnčel vrtulník, ale myslím, že jich vůbec nebylo třeba. Pořádek, čistota a klid.

Byli jsme tam s manželkou jako přišlí z jiného světa: Jediný notně již dědkovský pár. Ale všichni nám ustupovali a jen zcela výjimečně se někdo za námi ohlédl.

Až k pódiu jsme už pro vzdálenost nedošli. Ale na jedné lavičce se k nám přitočili dva sympatičtí mládenci. A zdáli se být skutečně potěšeni, že se sem za nimi někdo ze staré generace vypravil a o jejich festival se zajímá. Zpovídali nás, zda a která ze skupin se nám líbí a které skupiny a co hrály a zpívaly za našeho mlada. Až jsme se styděli, nejen jak málo toho víme o současnosti, ale i jak málo si pamatujeme z vlastních časů.

Narazili i na generační vztah. A skoro na rozloučenou pak ten hovornější z obou chlapců shrnul téměř doslova: ***"Já proti starým doopravdy nic nemám. A v tramvaji je klidně pustím sednout. Ale nic mi neříkají. A pořád jsou zamračení ..."***

Stále na to myslím. Pořád mluvíme, pořád píšeme ... a nic neříkáme. Jsme němá generace? A jen se mračíme. Jako bychom toho v životě příliš mnoho prošvihli a hněvali se na něj, na sebe i na jiné. Mračíme se asi právem. Ale rozhodně ne k užitku.

Ilja Herold,
iherold@upcmail.cz

Světlo přišlo nejen od východu

Dokončení ze str. 1

v klášteře, Metoděj vždy horko těžko prokazoval svou západní pravověrnost. Jeho poslušnost vůči papeži byla zřejmá a na ní zakládal své postavení. Po vyhnání a odchodu Metodějových žáků na Rus, do Bulharska, se i tam stala staroslověnština liturgickým jazykem a základem pro užité písmo. V Sedmihradsku, Moldávii, dnešním Rumunsku, se malebnou „pokroucenou alfabetou" psalo až do 18. – 19. století a poté se přešlo na latinku. S nadsázkou vzato, málo platné, mezi Slovany jsme byli stejně jako první gramotní!

4. Vztah strany podobojí i Jednoty bratrské v Čechách k pravoslavné tradici byl jen okrajový. Husité si nemohli nepovšimnout, že pravoslavní takříkajíc přijímají „podobojí". Teologicky zde přímých souvislostí celkem nebylo. Jednota bratrská pak hledala ve světě „jiné jednoty", nezávislé na „jednotě římskokatolické". Bratři proto cestovali na Blízký východ, do Egypta, na Rus. Zde se také bratr Rokyta v jisté naivitě setkal s carem Ivanem Hrozným, který jej vyslechl, velkopansky použil a drsným přípisem jako propadlého zhoubným naukám v podstatě vyhnal. Jednota bratrská tak zřejmě přišla o své iluze.

5. Dočetli jsme se, že „Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje je jediným církevním a zároveň státním svátkem našeho současného kalendáře". Není tomu tak; o den později se slavil svátek Husův.

Jan Kašper

Tradice doby pobělohorské 8.

Pokračování z minulého čísla

1747: Pražská univerzita vydala nový studijní a zkušební řád. Dozor nad univerzitou převzal pražský arcibiskup z titulu virilního kancléře univerzity (oslabení pozic jezuitů)
-počátek finančních, daňových a správních reforem v Rakousku, podporujících centralismus a byrokratizaci
-v berlínském Rixdorfu vznikají další evangelické sbory – luterský a reformovaný
1748: centralistický systém zaveden i v českých zemích, vstoupil v platnost tzv. první tereziánský katastr (zpracováván už od roku 1713)
-zřízení stálé armády (nezávislé na schvalování zemských sněmů, země pouze přispívaly pevnou roční částkou)
1749: manžel Marie Terezie František Lotrinský zřídil soukenickou manufakturu v Kladrubech
-oddělení politické a soudní správy na Moravě a ve Slezsku
-nový ústřední orgán Direktorium pro veřejné a finanční záležitosti (později pod názvem „Spojená dvorská kancelář česko-rakouská")
-vrcholným politickým a hospodářským úřadem Českého království se stala Královská reprezentace a komora v Praze (místo zrušeného místodržitelství). Podobně se stalo i na Moravě a ve Slezsku
1751: vytvoření zemských manufakturních úřadů
-postátnění krajských úřadů (ze stavovských hodnostářů se stali úředníci)
1752: v Klementinu založena dodnes funkční meteorologická stanice
-zřízena Úvěrní banka v Brně
1753: cenzura knih svěřena cenzorům jmenovaným vládou
-první soupis obyvatelstva (nepřesný) – Čechy cca 2,5 mil., Morava a Slezsko cca 1,5 mil.
1753–1775: přestavba Pražského hradu
1754: žádost Marie Terezie (na návrh vídeňského arcibiskupa) papeži Benediktu XIV. o zrušení 24 zasvěcených svátků (potom se konaly bohoslužby, ale smělo se i pracovat).
-první lesní řády pro Čechy a Moravu – obnova a ochrana lesů
-bleskosvod Prokopa Diviše (premonstrát)
1757: druhý tereziánský katastr včetně soupisu panské půdy (dominikálu)
1761: vyšel první díl České kroniky Václava Hájka z Libočan s kritickým komentářem vydavatele Gelasia Dobnera
1762: oficiální úřední pokus o statistické zjištění kacířství v Čechách po linii státní i církevní
1763: zemské správní úřady přejmenovány na zemská gubernia
-sekularizována filosofická fakulta (dosud pouze jezuité, nyní hlavní vliv K. H. Seibt)
-na pražské univerzitě zřízen ústav mineralogie a metalurgie
-vznik manufaktur v Kosmonosích (bavlna), Kladrubech (vlněné látky – druhá vedle manufaktury Františka Lotrinského) a v Brně (jemné vlněné tkaniny)
-zahájena stavba pevnosti Josefov
1764: obnoven protireformační patent z roku 1749, stát hlavním činitelem boje proti „nekatolíkům", římskokatolická církev podřízena státnímu dozoru
1765: nařízeno vyučování češtině na jezuitských gymnáziích
-restituce hrdelních soudů, stanoven jejich počet a uzákoněna přítomnost zkušeného právníka u každého z nich
1766: nový tereziánský zákoník; kruté tresty odstraněny, ale mučení bylo stále rozhodujícím důkazním prostředkem
1768: založení České obchodní společnosti pro export
-anonymní memorandum upozorňující vídeňskou vládu na vrchnostenský útisk poddaných
1768–1770: vyšetřování některých nepřístojností vrchností, zejména na dobříšském panství
1769: založena Soukromá učená společnost (od roku 1775 vydávala sborníky)
-vznikla manufaktura (vlněné látky) v Nové Kdyni
-ustavena Vlastenecko-hospodářská společnost v Praze
-budování kartounek v severních Čechách
1770: Moravská hospodářská společnost v Brně
1770–1771: neúroda,hladomor, řada selských vzpour (jižní, západní a střední Čechy, Čáslavsko)
1771: inspekční cesta Josefa II. po českých zemích
1772: první veřejná čítárna zahraničních časopisů (založil pražský nakladatel, svobodný zednář Wolfgang Gerle)
-vyhlášena zásada obecné vojenské povinnosti (výjimku tvořila některá povolání)

c) některé významné postavy:
Marie Terezie, Fridrich II., Ernst Laudon, Bedřich Vilém Haugwitz, Václav Antonín Kounic, Karel Jindřich Seibt, Josef Stepling, Prokop Diviš, Josef Petrasch, Gelasius Dobner, Ignác František Platzer, Kilián Ignác Dienzenhofer (už je ve čtvrté etapě), Anselm Lurago, Jan Dismas Zelenka, Jan Šlerka, Tomáš Kučera, Josef Přibyl st., Voršila Koubová

VI. ETAPA 1773–1790: OBDOBÍ NÁSTUPU OSVÍCENSTVÍ

a) obecný přehled:
1773: zrušení jezuitského řádu papežskou bullou Klementa XIV.
1780: počátek samostatné vlády Josefa II.
1781: Fridrich (Bedřich) II. vydává v Prusku 1. díl zákoníku Corpus iuris Fridericianum (základ moderního právního systému)

Pokračování příště

Rolling Hills

Soubor je jedním z pěti pěveckých těles sboru Covenant Church v Kalifornii. Na letošní prázdniny si naplánovali dvanáctidenní turné po Evropě. Navštívili při něm Německo, Rakousko a Českou republiku. Jejich vystoupení nebyla typickými koncerty. V programu bylo vždy několik „svědectví". Ta jsou určitou sázkou do loterie. Mohou být totiž působivá, ale i trapná. Tady v Lysé se většinou podařila.

Hned po příjezdu jsme se s našimi hosty vydali na radnici. Pan starosta jim popřál příjemný pobyt a přiťukl si s nimi skleničkou šampusu. Pak se v kostce dozvěděli o dějinách obce počínaje dobou, kdy byla Lysá věnným městem českých královen, přes rod Smiřických a Šporků, až k současnosti. Zvláštní zřetel byl přitom věnován situaci evangelické menšiny, která ve městě prokazatelně existovala už před rokem 1620.

Z radnice jsme se vydali do zámecké zahrady. Naši hosté se stále fotili a co chvíli mizeli v zelených habrových tunelech. Na anglický park jsme se z francouzského jen z dálky podívali a už jsme spěchali dolů k faře. Vzápětí stál celý soubor v kostele. Bubeník a klávesista si ohmatali nástroje, zpěváci zapěli pár melodií. A už tu byli první příchozí. Sešlo se jich skoro dvakrát tolik, co ráno na bohoslužbách – 130.

Obecenstvo nejvíce oslovovaly spirituály. Při nich se roztleskalo do rytmu a jednou dokonce zpěváky napodobovalo v nějaké gestikulaci. Největší aplaus ovšem sklidil sólista Jerome Broomfield. Obrovský černoch se zlatou náušnicí procházel mezi lavicemi a zpíval přitom jímavé melodie. Děti se nejprve tiskly ke svým maminkám a zakrývaly si tvář. Když zaslechly jeho hlas, tak po něm začaly z jejich náručí i ony zvědavě pokukovat.

Závěrečným potleskem jsme si vymohli jednu píseň navíc. Místní pan farář při děkování konstatoval, že Američani mají zkrátka spirituály v krvi. Vystoupení komentoval i tím, že podle toho, co jsme viděli a slyšeli, musí být v amerických kostelech veselo, a že zpěv krásných písní činí z obyčejných lidí lidi neobyčejné. Dirigentu Davidu Halversonovi pak předal na památku soubor dvanácti velkoformátových fotografií města.

Po koncertě se naši hosté ještě zdrželi při pohoštění na farní zahradě. Spolu s nimi tu zůstalo i mnoho místních, takže docházelo i k česko-americkým rozhovorům. Rozloučili jsme se až s padajícím soumrakem. Zpěváci nasedli do autobusu a zamířili do Prahy, odkud se druhý den vraceli do Kalifornie. Hospodyňkám, které připravily pohoštění, vzkazují, že takové, jaké dostali v Lysé, za celé turné neměli.

Emanuel Vejnar

Zoufalý cestující

Vydat se na daleké cesty bývalo vždy krokem do neznáma. Rozumní lidé se ve středověku nejraději drželi doma a když už někam museli, byla to událost. Zato dnes je to jiné, za prací se musí dál a dál, do Prahy prý denně dojíždí již milion lidí. Z místa na místo se tedy pohybuje kdekdo. Na Ukrajině se dokonce lidé zdraví s příjezdem. Na první pohled úsměvné, ale kdo nezažil, nepochopí.

Často cestuji takovým červeným motoráčkem z 50. let lidově zvaným kostitřas a onehdá si stěžuji: "To je hrozný, jak ty dveře bouchaj, jako by nestačilo, že se tu v tom vedru nedá pořádně vyvětrat. Jsem z tý cesty do práce unavenější než z práce samotný." Tu náhle se na mě usmála nějaká důchodkyně a veselým hlasem dodala: "Ale panáčku, buď rád, že jedeš."

To jsem si měl možnost brzy připomenout, když někde na trati cosi vyhořelo a široko daleko nastalo astronomické zpoždění. Automatizace selhala a v osiřelých domečkách u kolejí již nikoho nebylo, kdo by byl schopen mávat na vlak. Jak smutné, pomyslel jsem si.

Vtom jsem si však uvědomil, že Ježíš chodil většinou pěšky a na poměry cest nereptal. Ostatně, své zkušenosti použil v příměru o cestě do pekel, která je pohodlná a široká, a o úzké kamenité cestě do Nebe. Cestovatel možná leccos pochopí, všechno má svůj smysl. Otec Abraham musel vyjít za Bohem do neznáma stejně jako Mojžíš kráčející moři vstříc. Hospodin je vedl a vždy to bylo k užitku.

Kéž nás Pán provází na našich cestách, ať už jsou jakékoliv. S trochou nadsázky si troufám tvrdit, že bez Krista a to nejen na českých drahách, daleko nedojedeme.

Pán vás provázej.

Ivo Kraus

Laskavé stezky Věry Ludíkové

Dost málo známá, ale duchovně výživná a inspirující spisovatelka Věra Ludíková poskytla vděčné čtenářské obci několik dosti sporých, ale vydatných knížek zahrnujících její prózy, především však její poezii; tu si zčásti nechala překládat do jiných (i asijských) jazyků. Chtěl bych upozornit na dva poslední spisky: jsou to ESEJE (Grantis 2009) a POCTA BOŽENĚ NĚMCOVÉ (Grantis 2010). Eseje uvádí Tomáš kardinál Špidlík a uzavírá docent PhDr. Josef Štěpán. Poctu Boženě Němcové uvádějí a zakončují obě zmíněné autority.

Eseje mají 118 stran, Pocta je kratší (94 stránek). Grafickou stránku nám věnoval Jan Moravec a M. Janyš. Obě knížky mají obdélníkový A5- tvar a připomínají buď širokou záložku nebo zápisník s jemným nárysem životních cest.

Eseje skýtají témata Tajemství básníků – O literatuře, umělecké tvorbě a smyslu života – O tradici a dědictví minulosti – Naše společnost – Čas naděje – Strom až do nebe. A také tři úvahy: Duchovní hladiny univerza – O psí duši – Krajina básníků. Už z tohoto výčtu lze s potřebným utišením sledovat široké spirituální rozpětí: od věcí nejintimnějších až po kosmické dálavy. Rozhlédneš se po instruktivně ironické Procházce parlamentem. Úvahy Ludíkové jsou v dobrém smyslu vlastenecké: "Podle tibetských proroctví vzejde myšlenková obroda pro svět někde poblíž nás, anebo přímo z našeho území, od národa zkoušeného, od národa s tolikerou zkušeností, od národa, který ve zkouškách obstál, od národa, který má co světu sdělit i dát. Sdělit i něco světu dát může země naše, země česká, domov můj." (Eseje, str. 54) Útěšně znějí básnířčiny verše zakončující úvahu Nebojme se… *Zalévej stonek rovných slov, / slov krásné řeči; /zalévej stonek, ať je pevný…/ S pocitem letu ptáků / až do volných prostorů / s pocitem rozpjatých paží až do duchovních sfér /předávám všem, kdo mu porozumí, /váš vzkaz: Nebojme se!* (str. 28). Básník není jen vynalézačem krásných, jímavých slov, je to jakýsi artista a akrobat: je to „chodec po obloze", v prsou mu tkví ostnitá otázka a „hromadí záblesky v Malém voze" (str. 18).

V Poctě Boženě Němcové se Ludíková inspiruje útržky dopisů Němcové známým i málo dnes známým osobám, ludíkovské verše pak plynou jakoby samy od sebe. Tady, z těch vzácných fragmentů dopisní Němcové, vane tiché zoufalství (vztah k muži, rodině, malé stvoly feminismu i dnes moderního, nedostatek času psát a tím se druhým dát, až skoro modlitební pokusy přežít všemu navzdory), ale i štkavá naděje, naděje doprovázená vědomím vlastních prohřešení rozpoznaných příliš pozdě. Mějme své uši pro úprosnou interpretaci paní Ludíkové: *Duše, duše plná chvění, /ty rozechvíváš ladičky blízko nás, /obýváš prostory vysoko nad námi, /toužíš být nablízku hvězd.*

Snové krajiny, krajiny jiných světů, krajiny /poezie a malovaných obrazů…Jsme pravými dětmi, cítíme se být tolik oslovováni hvězdami a celým Vesmírem (str. 41).

Milan Balabán

Záplavy (1998–2010)

Jdou hory mračen
jdou a jdou
a hrozivou jsou
pěstí sevřenou,
jež nad zemí se tyčí
a dopadá a ničí
běsnící záplavou.

To do soukolí země
to pyšné lidské plémě
vložilo ruku svou.

Když pak se příval valí.
jsme ubozí a malí.

V takové chvíli temné
kéž soucitně a pevně
navzájem bratry jsme.

Se Samařanem ochotně
srdce, čin, oběť přiložme!
S levitou, knězem jíti dál
není, co v Kristu Bůh si přál.
Samařana za příklad dal
a nejen dal – i dává.
Buď za to dík mu, sláva.

D. Molnár

Poválečný zápas o majetek Německé evangelické církve v Českých zemích

(Na základě archivních materiálů Českobratrské církve evangelické a fondů státní správy Národního archivu zpracoval Jiří Piškula. Vydáno v Knižnici studijních textů ČCE „Cesta církve 1", Praha 2009, zkráceno – E. Vejnar)

Němečtí evangelíci a nacismus

V poválečném Československu byla Německá evangelická církev (NEC) vnímána jako výrazně pronacistická. Tento soud byl ovšem spíše intuitivní či vysloveně tendenční. Otázka zapojení NEC do složek nacistického režimu zůstává dodnes nezodpovězena. Zcela nezpracovány jsou klíčové prameny z doby Druhé republiky a Protektorátu. Určitý obrázek si však lze udělat z hlášení úřadů První republiky. Důležité je, že tyto materiály nejsou zatíženy tendenčností poválečných let.

Prvorepublikové orgány vyšetřovaly NEC s ohledem na možnou nacistickou orientaci a agitaci v letech 1930 – 38. Při šetření nebyly shledány přímé důkazy o nacistické propagaci. Výhrady vůči NEC se týkaly shromažďování ilegální pošty na farách, zvaní duchovních z Říše, pořádání porad a přednášek neznámého obsahu, prázdninových pobytů dětí v Německu, zapojení do německých národních spolků a přijímání peněz z Říše. Nejčastější výtkou vůči NEC byly sympatie vůči Sudetendeutsche Partei (SdP). Minimálně sedm farářů bylo jejími aktivními členy. (Podle poválečných údajů Ministerstva vnitra (MV) byli členy SdP prakticky všichni faráři.) NEC však s SdP nespolupracovala jako instituce. Vyvstává navíc otázka, zda je vůbec možno chápat sympatie k SdP do r. 1938 jako přitakávání nacismu. Až do obsazení Sudet popírali představitelé této legálně existující politické strany velkoněmecké tendence a orientaci na nacismus. SdP se do té doby prezentovala jako ochránce německé menšiny. Jeden ze sedmi farářů, členů SdP, Walter Stoeckel, podle úřední zprávy rozmnožoval a mezi svými kolegy rozšiřoval texty protinacistické německé „Vyznávající církve". Pozoruhodné je i to, že do Říšské církve se NEC začlenila až v r. 1940. Slezská evangelická církev se přitom do Polské evangelické církve začlenila 7.11. 1938, okamžitě po odtržení Sudet.

Poválečná situace Německé evangelické církve

Po válce neměla NEC prakticky žádnou možnost ovlivnit svou budoucnost. Už v prvním červnovém týdnu proto začalo její vedení řešit své záležitosti prostřednictvím Synodní rady Českobratrské církve evangelické (SR ČCE). V této době začíná docházet k prvním konfiskacím jejího majetku. (Kostel a fara v Trutnově, Brně, Č. Budějovicích…) Od poloviny června začíná majetek NEC zajišťovat SR ČCE. Ta rovněž intervenuje za její zatčené faráře, jejich rodinné příslušníky a formou půjček jim poskytuje finanční výpomoc. Do odsunu německého obyvatelstva jsou postupně zařazováni i faráři, takže NEC začíná mít problémy s personálním zajištěním správy svých věcí.

V červenci s nelibostí evidují zápisy jabloneckého ústředí NEC první nucenou správu svého majetku ze strany Československé církve (CČS). Informují o tom SR ČCE a snaží se, aby veškerý její majetek přešel na ČCE jako teologicky jí nejbližší církev. 21. 8. 1945 požádala Rada NEC o připojení k ČCE. Ministerstvo školství a osvěty (MŠO) tuto žádost z formálních důvodů neuznalo. (Musel by ji totiž potvrdit sněm, který však nebylo možno svolat.) Své rozhodnutí o spojení s ČCE zopakovala Rada NEC v letech 45 - 46 několikrát. Pravděpodobně právě tato její snaha vedla v únoru 1946 k zatčení jejího prezidenta E. Wehrenfenniga. Naznačuje to m.j. zpráva libereckého faráře Šuchmanna, kterému jablonecká policie sdělila, že zatčení provedla na pokyn Ministerstva vnitra. V srpnu 1946 byl Wehrenfennig odsunut. Tím byla NEC v Československu umlčena.

Politické předpoklady soupeření o majetek

O majetek NEC měla ovšem zájem i CČS. Předpokladem jeho získání byla jeho konfiskace. Tou by se stal obecným vlastnictvím, o který by se mohl hlásit kdokoli. Konfiskaci majetku NEC prosazovala v poválečném politickém spektru KSČ. Toto její řešení se proto CČS rozhodla podporovat. Po válce okamžitě sesadila své zkompromitované vedení a do čela si postavila „Ústřední národní správu". Jejími členy byli komunisté František Hub (pozdější vedoucí Státního úřadu pro věci církevní), Václav Mollkup (pozdější pražský krajský církevní tajemník) a pražský biskup Miroslav Novák. Ten se nechal na pokyn ÚV KSČ později ze strany vyškrtnout a byl veden jako „důvěrný člen". Zachovaly se dopisy z ledna a února 1947, v nichž Novák gratuluje Klementu Gottwaldovi k politice vlády, připomíná mu svou „pokrokovost" a stěžuje si, že ještě nedošlo ke konfiskaci majetku NEC. Konfiskace majetku NEC se na komunisty vedeném Ministerstvu vnitra domáhala i Ústřední rada CČS.

ČCE se obracela na ostatní strany, především na evangelíky v jejich řadách. Posílala jim a jejich poslaneckým klubům ohledně NEC různé rezoluce. (KSČ nebyl adresován jediný dopis.) Největší pomocí ČCE se stal národní socialista František Loubal. Ten se stal v květnu 1945 předsedou Zemského národního výboru v Brně a svým vlivem pomohl získat ústavy v Sobotíně a Myslibořicích. (Zemřel v 50. letech v Jáchymově.) ČCE razila právní výklad, že majetek NEC je „veřejnoprávním evangelickým majetkem". Pro tento výklad získala i Slovenskou luterskou církev, která by při jeho aplikaci získala majetek NEC na Slovensku.

Politicko-právní bitva

Základní právní rámec, podle kterého se na majetek NEC pohlíželo, tvořil dekret prezidenta republiky 33/108 Sb „O úpravě československého občanství" a dekret 108/45 Sb. „O konfiskaci nepřátelského majetku". První dekret odstavil od majetku NEC původního vlastníka, druhý poskytl nástroj k jeho konfiskaci.

SR ČCE se přihlásila o majetek NEC 28. 5. 1945 dopisem Zemskému národnímu výboru v Praze a Brně. V tom oznamuje, že považuje majetek německých evangelíků za majetek ČCE. V Brně bylo 17.7. rozhodnuto o přidělení majetku NEC do správy ČCE jako církvi ideově nejbližší. Již 27. 7. ovšem Ministerstvo školství a osvěty (MŠO) nařídilo, aby Národní výbory ustavily nad majetkem NEC národní správu. Ministerské nařízení mělo přitom větší právní váhu než rozhodnutí Zemských národních výborů.

V říjnu 1945 vydala SR ČCE memorandum obsahující právní rozbor týkající se povahy majetku NEC. Jeho základní myšlenkou bylo, že uvedený majetek není majetkem hmotným, nýbrž majetkem účelovým – tedy potřebným k praktikování víry jedné konfese. Jako takový nepodléhá žádnému z konfiskačních dekretů. Evangelická církev byla v Rakousku organizována jako jednotný celek na základě patentu z r. 1861. Po roce 1918 se církev rozdělila podle národnostního principu. Je tedy logické, že má-li být nový Československý stát po roce 1945 jednotný, musí se evangelická církev vrátit k jednotné správě.

S řadou memorand vyjadřujících její právní názor přišla i CČS. Ta stavěla na červencovém výnosu MŠO zřizujícím nad majetkem NEC národní správu. NEC hodnotila jako národnostně nespolehlivou, s nacistickým charakterem. Tedy ve smyslu dekretu 108/45 Sb. vůči Československu nepřátelskou. Sama sebe prezentuje jako uvědomělého pěstitele národního života. Poskytnutí majetku NEC by jí pomohlo rozšířit toto působení do pohraničních oblastí. Argumentuje i tím, že má v pohraničí z nekatolických církví nejvíce členů. Termín „evangelický" posouvá na „nekatolický".

Chaoticky působí výnosy MV. V prosinci 1945 MV souhlasí s rozpuštěním NEC a sloučením s ČCE. Sloučení se však má týkat pouze osob, nikoli majetku. V březnu 1946 přebírá MV právní názor SR ČCE, že nárok na užívání majetku NEC má ČCE. Od června 1946 - tedy po pro KSČ úspěšných volbách - však začne zastávat názor, že se konfiskační dekret vztahuje i na majetek NEC. MŠO naproti tomu trvale tvrdí, že se tento dekret na majetek NEC nevztahuje a disponování s ním je třeba vyřešit zvláštním zákonem. Než se tak stane, souhlasí však s uvalením národní správy. V r. 1946 se o majetku NEC jednalo na čtyřech schůzích vlády. Vždy patově. Komunističtí ministři žádali konfiskaci, nekomunističtí byli pro jiné řešení.

Únor 1948 a jeho důsledky

Krátce po převratu bylo MŠO vyzváno sborem CČS v Ústí n.L., aby realizovalo návrhy na konfiskaci majetku NEC a přidělovalo jej nekatolickým církvím v pohraničí podle potřeby. Vedoucím církevního odboru MŠO byl bývalý duchovní CČS, člen KSČ Vladimír Ekart. Dr. Ammer, kterého na MŠO vnímala jako „svého člověka" SR ČCE, zde v dubnu skončil. Koncem března se sešli na Úřadu předsednictva vlády zástupci MV a MŠO a dohodli se na speciálním zákonu, který bude projednán ve zkráceném řízení. ÚV KSČ vyhodnotil deset dní před přijetím zákona CČS jako „vhodný nástroj" pro své politické cíle a 25. 4. 1949 rozhodl, že součástí podpory této církve bude i předání konfiskovaného majetku NEC. Zákon 131/1948 Sb. „O likvidaci právních poměrů NEC" byl schválen už 4. 5. 1948. V jeho důvodové zprávě se mluví o zachování kultového účelu pro potřeby nekatolických církví, z nichž je na prvním místě jmenována CČS. Církve pak byly osloveny, aby podaly své návrhy na rozdělení majetku. Vzhledem k vlivnému postavení některých členů CČS v novém režimu a zmíněnému usnesení ÚV KSČ nepřekvapí, že CČS nakonec získala většinu, tj. 73 % majetku NEC, zatímco ČCE 27 %. V absolutních číslech to znamenalo pro ČCE 48 položek ze 176. Definitivně byly majetkové převody NEC dokončeny až v roce 1958.

Mikuláš, Havel a Zdeněk z Pelhřimova

Už kvůli těmto třem mužům stojí za to Pelhřimov navštívit. Doporučuji cestu vlakem, je to pomalejší a vznešenější. Víc uvidíte a uslyšíte. Můžete jet z Tábora přes Obrataň, ale krásnější cesta je z Horní Cerekve. Lidé, co nesnášejí velké výškové rozdíly, jezdí raději autem. Nicméně motoráček z Cerekve je nezapomenutelný. Šplhá zatáčkovitou tratí do slušných nadmořských výšek s úchvatnými výhledy, až zastaví v Nové Bukové. A máte na dlani celou Evropu, na budově zastávky je nápis „Evropské rozvodí Dunaj – Labe". Až vám zalehne v uších, když sjíždíte pomalu přes Dobrou Vodu, Zajíčkov a Rynárec do Pelhřimova.

Sotva zastavíte na pelhřimovském nádraží, uslyšíte (správně slyšíme srdcem!) překrásný Dřevínkův chorál „Již Babylon velmi klesá, rány Boží hodně nesa: z toho radujte se věrní, že Bůh zprošťuje vězení Antikrista, svůdce světa, jehož je ukrutnost lítá." Husův odkaz ožívá, pravda se rozmáhá. Však si tu píseň zazpívejte, najdete ji v evangelickém zpěvníku č. 400. K tomu i další čtyři, jednu zpíváme před jídlem („Otče náš všemohoucí"). Havel Dřevínek se narodil v Pelhřimově v rodině podobojí, vstoupil do Jednoty bratrské a působil jako její kněz v Novém Jičíně, v Třebíči a v Dačicích. Zemřel v roce 1563.

Jdete dál až na malebné náměstí a slyšíte hřímající hlas o „vyšší" pravdě a že Boží pravdu máme hájit a konflikty řešit spíš domluvou a jednáním, a přitom mít ohled na slabé, chudé a utlačované. Tak mluví táborský biskup Mikuláš z Pelhřimova, řečený Biskupec. Byl ustanoven biskupem před 590 lety památného roku 1420.

Hledáte uličku Na obci a potkáte Mikuláše z Vlásenice, vsi u Pelhřimova. Pravda, tento muž stojí na okraji husitského hnutí v druhé půli 15.století, ale přesvědčí vás, jak je důležité horovat pro mravní očistu a spravedlivé sociální pořádky.

Už stojíte na konci uličky Na obci č.153, dál to nejde, musíte zazvonit a branku vám otevře Zdeněk z Pelhřimova (nic na tom nemění, že se narodil v Bučovicích). Dovede všecky ty Mikuláše a Havly mistrně přetlumočit do naší doby. Je ovšem podstatně mladší než oni. Převážnou část svého života prožil ve století dvacátém. Dokonce se podařilo zjistit přesné datum jeho narození 23.8.1925 (teď jsou to prý údaje přísně utajované). Tedy je pětaosmdesátník. Zdeňka z Pelhřimova známe především z jeho působení v Libici n.Cidl.,kde byl 35 let evangelickým farářem a 14 let seniorem Poděbradského seniorátu v nelehkých dobách. Dokonce tu i trochu spolupracoval s Vojtěchem Slavníkovcem, arcibiskupem pražským.

Právě v Libici vznikla před 50 lety myšlenka na ekumenický překlad Bible při návštěvě prof. Miloše Biče. A překládalo se. ThDr. Zdeněk Soušek byl předsedou a tajemníkem starozákonní překladatelské komise. Nešlo jen o překlad sám, ale také o vyjednávání s různými úřady a tiskárnami. Ale dílo se podařilo. Vděčně vzpomínám, jaké obohacení i pro sbor bylo, když překladatelská komise zasedala několikrát v Kolíně. Díky všem překladatelům, kteří už přešli do církve zvítězilé. Milému pak Zdeňkovi z Pelhřimova i jeho milé paní Slávince přejeme všecko dobré od Hospodina.. Spolu s Havlem Dřevínkem zpíváme:

„Co jsem já, že mne tak vážíš a takovou milost činíš, v církvi své svaté mne chováš, štědře svých darů dodáváš!"

Miroslav Frydrych

Farář Jaroslav Adámek – svědek Kristův 1. (20. 8. 1910 – 24. 5. 1986)

Rodina Adámkova

Strávili jsme poslední překrásný večer v rozkvetlé jarní přírodě Železných hor. Písněmi i modlitbami jsme vyjadřovali svou vděčnost za Boží moudrost, věrnost a lásku. A ještě v šeru končícího dne jsme se procházeli po břehu ztichlé hladiny Sečské přehrady, v níž se zrcadlily měnící se barvy západu. Po stisku ruky a s přáním dobré noci jsme usínali v očekávání nového krásného dne. Netušili jsme, že večerní přání a pozdravy jsou poslední. Ráno jsme nalezli na lůžku už jen vychladlé tělo našeho drahého tatínka, bratra Jaroslava Adámka. Uprostřed noci si ho odvolal Pán života i smrti. Tiše přešel do království lásky a pokoje, které po celý život vyhlížel a na které se v hloubi duše těšil.

Ve svých vzpomínkách **„Jak život šel"** píše o počátcích svého života:

„ Narodil jsem se ve staré evangelické rodině. Můj otec Jan Adámek pocházel ze sboru prusinovického, matka Marie, rozená Buldrová, byla ze sboru chlebského. Do roku 1925 jsme žili v Holešově, kde měl otec výrobu pleteného zboží.

Do prusinovického kostela se chodívalo většinou pěšky, asi 5 km cesty. Jednou měsíčně bývalo shromáždění v Holešově, v budově reálného gymnasia. Žili jsme tak v městě, kde nebylo velkých možností podílet se na sborovém životě.

Naše rodina patřila k dobrým evangelickým rodinám. Den jsme začínali ranní pobožností a také jsme jej společnou pobožností končili. Moje matka byla hluboce věřící žena, která mne a sestru vychovávala v bázni Boží a připomínala nám často: „Děti, nechoďte tam, kam by s vámi nešel Pán Ježíš." Byla zvyklá na intenzivní sborový život ve sboru chlebském a velimském; toužila po tom, abychom se přestěhovali do jiného města, kde bychom se mohli více podílet na sborovém životě.

K uskutečnění jejího plánu došlo až v r. 1926, kdy otec rozšířil svůj podnik a kdy jsme se přestěhovali do Přerova, kde jsme prožili téměř 50 roků života."

Holešov

Jaká byla náboženská situace v Holešově?

Pod vlivem faráře Josefa Syptáka (1918-26) se Holešov stal kazatelskou stanicí prusinovického sboru. V této době došlo ve sboru k duchovnímu oživení. Maminka Adámková vodívala svého synka na večerní shromáždění, která se konala v soukromém bytě. Jedno z těchto shromáždění zanechalo hluboký vliv na dospívajícího chlapce. *„Vzpomínám si, že v tomto shromáždění Pán Bůh promluvil k mému srdci velmi živě a já jsem si o tom napsal záznam: >Byl jsem ve shromáždění u Gajdošíků, kde kázal pan Huževka z Jablůnky na Valašsku. Toto kázání se mne velice dotklo, že jsem se rozhodl, že budu následovat Pána Ježíše. Svoje rozhodnutí však nikomu neřeknu, poněvadž změnu chci dokázat svými činy a ne slovy.<"*

„Dnes vidím," napsal později b. Adámek, *„že to byl první Boží apel na mé srdce k rozhodnému následování Pána Ježíše. Protože jsem to však chtěl činit ve vlastní síle, tak jsem to dlouho nevydržel Asi za 14 dní jsem se vrátil do starého způsobu života. Snad jsem víc poslouchal maminku nežli dřív, ale jinak se to projevilo pouze citovým vzrušením."*

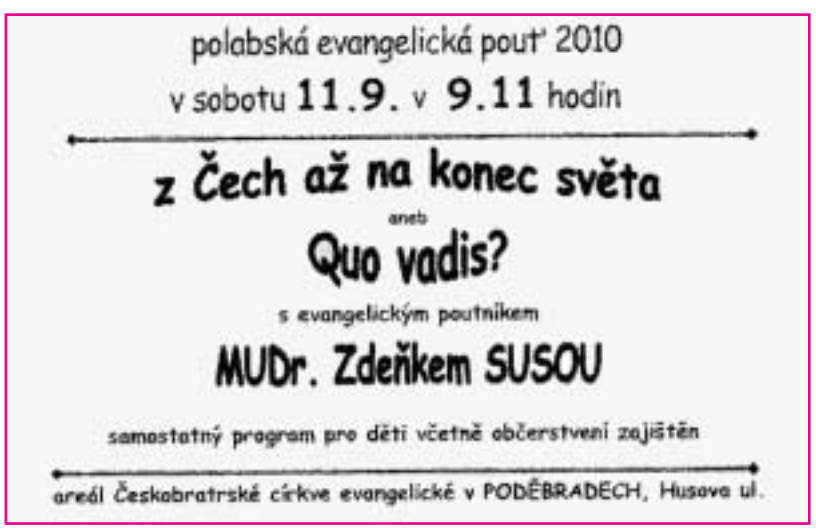
Chleby

Abychom porozuměli duchovnímu životu v rodině Adámkově, který velmi ovlivnila s. Adámková, ještě několik slov k tolerančnímu sboru v Chlebích, odkud pocházela.

Pavel Smetana

Pokračování příště

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Inzerce

I FS ČCE v Merklíně u Přeštic hledá kazatele - kazatelku. Rádi uvítáme někoho, kdo se cítí povolán ke službě na malém sboru. Bližší informace najdete na www.merklin.evangnet.cz, případně si je můžete vyžádat u kurátora našeho sboru Pavla Šaloma (tel.: 603 862 544, e-mail: pavel.salom@seznam.cz).

č. 19

Svobodná věřící 44 VŠ ze severní Moravy hledá hodného nezadaného věřícího muže.
E-mail: jb@sendme.cz

č. 20

Pozvánky

Pozvánka na oslavu 90 let metodistické církve.
Den D - 11.9. 2010

11. září proběhne v prostorách farnosti ECM Praha 2 (Ječná 19) oslava 90. výročí Evangelické církve metodistické u nás, v ČSR, ČSSR, ČSFR a ČR a SR.
Oslavy se zúčastní také biskup Heinrich Bolleter.
Program začíná v 9 hodin. Od 13:30 do 17 hodin bude současně probíhat program pro děti. Bližší informace najdete na www.umc.cz.

* * *

Pozvání k vyučování v oblasti evangelizace

Ulrich Parzany
německý evangelický pastor a evangelista ProChrist, spolupracovník Německé evangelické aliance a YMCA, navštíví Prahu
Téma odpoledního vyučování:
1. Chceme mít děti?
2. Příprava sboru/farnosti pro evangelizaci
Zveme zájemce o evangelizaci z křesťanských církví ekumeny z řad kazatelů, studentů teologie, starších sborů, pracovníků v mládeži a mezi dětmi.
Vyučování se uskuteční v neděli 12. 9. 2010 odpoledne od 15 do 17 h ve Sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15.
V neděli večer bude na stejném místě probíhat evangelizační shromáždění se službou Ulricha Parzany od 18:30. Přijďte a pozvěte své přátele!

* * *

Pozvání na večer evangelia – dobré Kristovy zprávy

Božím slovem slouží:
Ulrich Parzany
německý evangelický pastor a evangelista ProChrist, spolupracovník Německé evangelické aliance a YMCA, navštíví Prahu
„Tak je to správné a milé našemu Spasiteli Bohu, který chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli k poznání pravdy."
1. epištola Pavlova Timoteovi 2,3-4 (Bible)
Srdečně zveme Vás i Vaše známé k tomuto shromáždění, které se bude konat v neděli 12. září 2010 v 18:30 ve Sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15.
Pořádají společně: Sbor Církve bratrské v Praze 1, pražský seniorát sborů CB a ekumenické společenství pražských sborů a farností, které společně pořádaly velikonoční čtení Bible: Praha čte Bibli!

Samuel se přestěhoval

Milí přátelé,
jsme rádi, že vám můžeme oznámit, že se nám nyní, po téměř 20 letech od založení nakladatelství SAMUEL, naskytla možnost otevřít v Praze naše první opravdové knihkupectví. Od 1. září 2010 nás tedy najdete na adrese:
Soukenická 15, Praha 1 - a to včetně kanceláře nakladatelství.

Bohoslužby

Seniorát Západočeský

Českobratrská církev evangelická

Aš, 352 01; Ne 9.30
Husovo nám. 3, f Pavel Kučera
Černošín, 349 58; Ne 10.00 (a.c.e); 14.30 (b.d)
Husova 249, f Jiří Marván
Dolní Bělá, 331 52; Út 17.30
Nový obvod 137, a. Jiří Marván
Domažlice, 344 01; Ne 9.00
Tyršova 690, f Petr Grendel
Horní Slavkov, 357 31; Ne 11.00 Horní Slavkov, Ne 8.00 kz Nové Sedlo, Dolní příkopy, a. Radek Matuška
Cheb, 350 02; Ne 10.15
ul. 26. dubna 5, f Marek Ryšánek
Chodov u Karlových Varů, 357 35; Ne 9.15
Dukelských hrdinů 281, f Radek Matuška
Chrást u Plzně, 330 03; Ne 9.30
Železniční 477, f Karel Šimr
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.15
Zahradní 33, j Pavel Klimeš, a. Radek Matuška
Kdyně na Šumavě, 345 06; Ne 9.00
Dělnická 359, a. Jan Satke
Kralovice, 331 41; Ne 9.00
Žatecká č. 480, f Jana Kadlecová
Mariánské Lázně, 353 01; Ne 10.00
Lidická 189/16, f Daniel Matouš
Merklín u Přeštic, 334 52; Ne 9.00
Husova 201, f Jan Satke
Nejdek, 362 21; Ne 9.00
Husova 525, f Bob H. Ogola
Ostrov, 363 01; Ne 10.00
Jáchymovská 170 , a. Bob. H. Ogola
Plzeň - Korandův sb., 301 50; Ne 9.30
Anglické nábř. 13, f M. + H. Hamariovi
Plzeň - západní sb., 301 00; Ne 9.00
Němejcova 2, a. M. Hamari
Podbořany, 441 01; Ne 11.05 (a.c)
Politických vězňů 300, f Jana Kadlecová
Přeštice, 334 01; Ne 9.00
Rebcova 557, f Jan Satke
Rokycany, 337 01; Ne 9.30
Jiráskova 481/II, a. M. Hamari
Sokolov, 356 01; Ne 10.30
nábřeží Petra Bezruče 501/7, j Pavel Knorek, a. Pavel Kučera
Stříbro, 349 01; Ne 10.00 (a.c.d.e), 16.00 (b), Masarykovo nám. 15, a. Daniel Matouš
Teplá, 364 61; Ne 9.30
Máchova 357, j Renata Šilarová, a. Daniel Matouš

Církev bratrská

Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Bulharská 2061/29A, Jan Valeš ml.
Klatovy, 339 01; Ne 9.30
Masarykova 367/III, David Kašper
Plzeň, 301 00; Ne 9.00
Doudlevecká 31, Zdeněk Šplíchal

Evangelická církev metodistická

Horšovský Týn, 346 01; Ne 16.00 (b.d.e)
Nádražní 79, Zdeněk Eberle
Karlovy Vary, 360 01; po domluvě
Zámecký vrch 45, Miloslav Čech
Plzeň 1 Lochotín, 323 00; Ne 9.30
Bolevecká náves 2, Zdeněk Eberle
Plzeň 3, 301 24 ; Ne 9.00
Husova 14, Petr Procházka
Tachov, 347 01; Ne 10.00
náměstí Republiky 85, Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

Aš, 352 01; Ne 9.00
Táborská 9, Alois Boháček
Cheb 1, 350 02; Ne 9.00
Libušina 4, David Sláma
Cheb 2, 350 02; Ne 9.30
Mírová 6, Jan Katušťák
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Závodu míru 112, Ivo Šrajbr
Kraslice, 358 01; Ne 10.00
Fučíkova 1639
Sokolov, 356 01; Ne 9:30
Brněnská 486, Michal Jílek
Teplá, 364 61; Ne 9.00
Havlíčkova 42, Jaroslav Pospíšil

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

25/2010

15. září 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 22. září

Z obsahu

* *Vesnička pro seniory*
* *Americká religiozita*
* *Řád ve svobodě*
* *Slouží čtyřicet let*

Poselství k 16. neděli po sv. Trojici

Žijme v Boží síle

2 Tm 1,7-10

Apoštol Pavel buduje mladého Timotea, na kterém leží břemeno správcovství sborového života. Zřejmě má tendenci si nedůvěřovat. Pavel mu nepřipomíná tehdejší knihovny světa, kde by mohl najít návod, jak být silnou osobností. Pavel, který rozpoznal v Timoteovi potenciál věrného a Pánu poddaného služebníka, jej nyní povzbuzuje, aby se spolehl s důvěrou na Boží dar, který mu byl dán skrze vzkládání rukou (1 Tm 4,14). Pavel mu totiž, na základě daru Ducha sv. – proroctví, ve víře v Ježíšovo jméno předal určitý dar milosti. Cílem bylo, aby přemáhajícím způsobem naplňoval jemu svěřenou službu. Pavel nežádal Timotea, aby se více snažil, ale aby důvěřoval Pánu, že stále platí, že v naší slabosti se dokonává Jeho moc. Cílem tedy nebylo, aby se Timoteus cítil silný, ale aby počítal s tím, že je silný v Kristu. Vždyť i sám vzkříšený Pán Ježíš povzbuzoval své učedníky, aby očekávali na Otcovo zaslíbení (Sk 1,8), že dostanou sílu (moc) směle předávat ostatním lidem zprávu, že skutečně Ježíš vstal z mrtvých (2 Tm 1,8). To byl a stále je silný podnět k získání naděje, po které ve skutečnosti člověk touží. Nejde o to akademickým způsobem lidi o moci vzkříšení přesvědčovat, ale předávat jim svědectví s jistotou a radostí v srdci. Má-li být svědectví přesvědčivé, je potřebí mít onu sílu Ducha sv. v sobě. Nemá-li takové svědectví být provázeno postojem duchovní pýchy, pak Boží prozřetelnost poukazuje na doplnění potřebné síly také láskou a rozvahou. Tyto tři projevy Ducha dávají zvěsti vyváženost. Dnešní církev, má-li být rostoucí a užitečná v sekulárním prostředí, musí mít odvahu a smělost hájit hodnoty, které mají svůj původ v Hospodinu a jsou dnes deformovány např. manželství, rodina, předmanželský sex, právo na život v těžké nemoci i početí apod. Byli jsme Božím Synem zachráněni skrze Jeho smrt a přijali od Něho milost a také povolání připomínat a hájit Ježíšovo svědectví, které nám zanechal. Je pravděpodobné, že se projeví protivenství. Pavel nás vybízí, abychom tlaku světa nepodlehli a nestyděli se v dnešní době za svědectví našeho Pána. **Je čas, aby se křesťané sjednotili a vydali jasný a smělý hlas.** Je k tomu potřebí odvaha. Tu nehledejme v akademických titulech i když také považuji vzdělání za důležité, ale v daru milosti - v Duchu svatém. Nedávejme v srdci prostor pro bázlivost, vždyť Kristus Ježíš zničil smrt a uvedl nás do života a neporušitelnosti.

Petr Šimmer
kazatel CB Litvínov

Z loňské akce „Do kostela na kole“ - ČCE v Sázavě

Ježíš mezi zélóty

O bratřích Mašínech už v tomto periodiku diskuse proběhla a nemá cenu se k ní vracet, ale otištění pohřební promluvy z rozloučení s Milanem Paumerem (KJ, 2010, č. 23, s. 3) nelze nechat zcela bez odezvy. V záhlaví promluvy je uveden text z Mt 16,24-27, kde Ježíš říká svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuje mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej…". Autor pak hned rozvádí, jak této výzvě rozumí. Je to nabídka: „Zachování – nebo ztráta duše; získání osobního prospěchu – anebo uchování osobní integrity, svobody." Ona druhá alternativa, zachování si osobní integrity a svobody „od vnějších i vnitřních hrozeb" je interpretována jako projev „věrnosti vůči tomu, který je Alfou i Omegou". Je to ovšem možnost, která „něco stojí", není tu „zadarmo". Její cenou je „kříž, který na sebe lidé vzali, ať dobrovolně, či vnuceně", a to „v podobě chladných cel, obušků, vyhazovů ze zaměstnání, otrocké práce v dolech, politické šikany ve školách, krádeže majetku"…

Americký postmoderní teolog Robert Scharlemann se ve své knize *Důvod následování* (The *Reason of Following*, Chicago, 1991) zabývá fenomenologií lidského já, které „přichází k sobě" tím, že se ve vztahu k jinému, ve vztahu, jejž lze charakterizovat jako „následování", extaticky přesahuje. Povolání učedníka k následování je tak ve skutečnosti výzvou k tomu, aby se „stal sám sebou". Podle Scharlemannovy christologie je totiž pravé učednictví charakterizováno svobodou, která je zcela autonomní: Následujeme „druhého", ten však pro nás není žádným „ty", ale je to naše „já" dosahující vnitřního pokoje a celosti. Následování tak není výrazem poslušnosti, ale událostí osobní emancipace a integrity. Ježíšovo „pojďte za mnou" vychází z jeho vlastního sebeuvědomění („já jsem") a znamená proto podnět k osvobození se od okolního světa. Jádrem spásy je zkušenost této autonomie v životě toho, kdo tuto výzvu uslyší a přijme. Nejde o *sebevydání*, ale *sebepřijetí*; vztah k druhým tu nehraje žádnou roli. Kristova autorita je autorita onoho sebepřesahujícího „já", každá jiná autorita potlačuje mou vůli a mou svobodu. Podle Scharlemanna jde o extázi podobnou té, k níž dochází v díle umělce. Člověk v ní nezapomíná na sebe, ale teprve se sám sebou stává; ostatní tu mohou sehrát maximálně instrumentální roli, mohou být vnějším podnětem tohoto sebepřesahu k autentickému „já".

Důraz na zachování si vnitřní svobody a integrity interpretovaný jako učednictví, jako „nalezení života" ztraceného pro Krista, nám ono Scharlemannovo „následování" trochu připomíná. S Ježíšem evangelijního podání však má podobně velmi málo společného. Svoboda a osobní integrita představují zkušenost, kterou s sebou vynalézavé následování Krista nese, nikoliv však jeho vlastní účel nebo cíl. Tím je a zůstává svědectví mysli, která sleduje a praktikuje záchranu a povznesení druhých, přátel, ale i nepřátel, všech, kteří to potřebují, protože ve svém životě stádají. Ježíšovo „já jsem" (ego eimi) potvrzuje autenticitu osobního setkání s touto zachraňující Boží myslí. Učedník jí má a smí být změnou svého smýšlení ve službě, ale o jeho „ego" tu nejde. Následování Krista je volba riskantní a „ztrátová", protože vždy znamená určité sebezapření. To, co učednictví ve vztahu k okolí – ve vztahu k druhým, ať je to kdokoliv – představuje, je třeba chápat ve světle Ježíšova „horského kázání" (Mt 5-7) a apoštolského napomenutí k věrnosti (Ef 2,3nn). Boží láska je osvobodivá, ale přiměřenou odezvu si nevynucuje. Je neúnavná, ale zároveň zranitelná. Z toho je zřejmé, že i hyperbola o „ztrátě" či „nalezení" života vyhlašuje, že tam, kde prosazování našich věcí povede k poškození či znásilnění druhých, je třeba se ho vzdát. Taková je svoboda a integrita nositelů „kříže", který má nějakou spojitost s oním Kristovým. Všechny ostatní „kříže" jsou sekundární metafory odkazující k útrapám, jež má

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Do kostela na kole

"Pojeďte do kostela na kole!" Tak zní motto akce pořádané Poradním odborem pro otázky životního prostředí při SR ČCE, Ekologickou sekcí ČKA a Českou křesťanskou enviromentální sítí při příležitosti slavení Dnů vděčnosti za stvoření, Dne bez aut a Ekumenické neděle.

K již třetímu ročníku akce se může připojit každý, kdo v neděli 19. nebo v sobotu 18. září přijede do kostela na kole. Svůj závazek je možné dopředu zaregistrovat na internetových stránkách http://www.dokostelanakole.cz/, kde jsou současně shromážděny praktické informace týkající se cyklistiky. Fotografie dokumentující akci budou zařazeny do slosování o čepice a trička, které věnovala Evropská křesťanská enviromentální síť.

Smyslem této celorepublikové ekumenické akce je propagovat cyklistickou dopravu, která je, stejně jako pěší chůze, šetrná k životnímu prostředí a ve srovnání s automobilovou dopravou nepoměrně levnější, zdravější a na kratší vzdálenosti dokonce statisticky rychlejší.

Strmý nárůst automobilové dopravy v posledních letech se nevyhnul ani církevnímu prostředí. V neděli jsou kostely doslova obleženy auty. Jejich majitelé si však často ani neuvědomují, jak hodně jejich, jistě velmi praktický, pomocník škodí životnímu prostředí.

Přímé oběti automobilismu zná naprostá většina ze svého blízkého okolí. Vždyť jen za dobu nutnou k přečtení tohoto článku zahubí auta na celém světě průměrně 20 lidí a dalších 1000 je vážně zraněno. Z antropologického hlediska mnohem nenápadnější, o to však nebezpečnější, jsou oběti nepřímé. Auta produkují totiž celou řadu nebezpečných produktů: silně rakovinotvorné látky, látky vedoucí k astmatu a jiným trvalým dýchacím obtížím, podráždění očí atd. Nezanedbatelnou roli hraje také hluk a vibrace, devastace životního prostředí spojená s těžbou ropy, výrobou a likvidací automobilů. Odhaduje se, že na tyto nepřímé následky zemře jen v Evropě několik desítek tisíc lidí ročně.

Akce je pořádána při příležitosti slavení Dnů vděčnosti za stvoření. Jako křesťané máme zodpovědnost za svěřené hřivny, totiž tento přerozmanitý svět. Snažme se být dobrými správci světa!

Víra a „adrenalin"

(Z německého evangelického měsíčníku Chrismon 8/2010)

„Horská dráha je nejbezpečnějším prostředkem hromadné dopravy na světě," tvrdí Roland Mack, velkopodnikatel v zábavním průmyslu.

Mack a myslitel Rüdiger Safranski se v letošním osmém čísle celoněmeckého evangelického měsíčníku Chrismon zabývají (v rozhovoru v rubrice „Setkání") otázkami bezpečnosti, rizika a strachu. V lunaparku samozřejmě nesmí k selhání techniky dojít. Safranski říká: „V naší vysoce rozvinuté společnosti blahobytu máme enormní spotřebu bezpečnosti. A čím vyšší je bezpečnost, tím větší je pocit ohrožení… A druhá stránka věci: Tato bezpečná společnost produkuje potřebu mezních situací. Musejí to ale být simulované mezní situace." Oba debatéři kritizují zdravotnictví (kde normy prevence a sebepozorování hraničí s hypochondrií) a bankovnictví (nestátní, přesto zbavené podnikatelského rizika). Safranski se opakovaně přimlouvá za „trochu bezstarostnosti, důvěry v Boha" a dodává: „Dostanete úplně jiný obraz své existence, když ji riskujete… Odvážný výběr povolání může být takovým mezním krokem." (Roku 1975 vsadil Mack se svým otcem při založení zábavního parku všechno na jednu kartu.) Doplňme: „adrenalin" může představovat také rozhodnutí studovat teologii (prof. Milan Machovec označoval studium teologie za normalizace za „dobrodružství") popř. volbu životního partnera z výrazně odlišného společenství.

Na „adrenalinový" sňatek v roce 1984 vzpomínají Thomas a Müzeyyen Dressenovi. On byl a je protestantský teolog, ona byla a je věřící muslimka. „Do půl roku skončíš na ulici, neboť němečtí muži mění ženy jako košile," varovali tenkrát Müzeyyen rodiče. Místní imám ji při všech výhradách povzbudil: „U každé zdi, kterou prorok vytvořil, existují dveře." V roce 1984 si ve Spolkové republice Německo vzalo německého partnera 319 Turkyň (v roce 2007 už 1874 Turkyň) a 1312 Turků (v roce 2007 už 3839 Turků). V počátcích manželství, jak líčí Müzeyyen, chodili do kostela. Thomas vypráví, jak zakouší mešitu jako „úžasné místo, v němž cítí pokoru před Bohem". Thomas pracoval jako tajemník Vestfálské zemské církve pro sociální otázky, nyní je referentem pro evangelickou práci s mládeží. Müzeyyen, vystudovaná ekonomka, se dobrovolnicky angažovala v muslimské obci v Duisburgu. Pro Thomase se časem stal ústředním příběh o obětování Izáka (tradovaný i v Koránu): naučil ho, že „děti se nemají obětovat, a to ani zájmům rodičů". Müzeyyen se naopak podivuje Thomasově teologické strohosti ve výchově dětí. (Safranského „troška důvěry v Boha" z příběhu Dressenových výsledně prosvítá.)

Nastaly v manželství Thomase a Müzeyyen od roku 1984 další „adrenalinové" momenty? Přijal některý z Dressenových potomků křest? Proč mají někteří automobiloví závodníci panickou hrůzu z jízdy na horské dráze? Pro odpověď na dané otázky viz stránky www.chrismon.de, kde jsou oba výše shrnuté příspěvky zveřejněny v plném rozsahu. Kromě většiny článků z „obecného" srpnového Chrismonu (distrubuovaného jako příloha několika německých novin) zde nalezneme i materiály z rozšířené mutace „Chrismon plus".

V čem se mohou soudobí evropští autoři poučit u Johna Updikea? A proč by mělo vyučování začínat až v devět? Na tyto otázky přináší odpověď jen „papírová" verze letošního osmého Chrismonu. Ale raději se začněme pídit po odpovědích vlastních! Vždyť samostatné přezkoumání některých obecných „samozřejmostí" může rovněž představovat „adrenalin"…

František Schilla

Tradice doby pobělohorské 9.

Dokončení

1789: svolání generálních stavů ve Francii do Versailles, dobytí Bastilly, francouzská revoluce, Deklarace práv člověka a občana (rovnost před zákonem, svoboda slova, shromažďování a vyznání)

b) některé základní mezníky a události:

1773: potiskování kartounů prohlášeno za svobodnou živnost (končící fáze boje proti cechům, spočívající v tom, že jednotlivá cechovní řemesla byla prohlášena za svobodná)

1773–1774: vyšla publikace Effigies virorum eruditorum atque artificum Bohemiae et Moraviae (autoři Born, Voigt, Pelcl); změna ideové koncepce české historiografie

-položeny základy soukromé Učené společnosti

1774: zavedení povinné školní docházky pro děti 6–12 let, při farních kostelech triviální školy, v městech hlavní školy, v zemských hlavních městech normální školy (hlavní i normální školy německé)

-prosebný list evangelíků k pruskému králi

1775: studijní řád pro gymnázia, zavedení přírodních věd a dějepisu do učebních osnov

-vydání Balbínovy Obrany jazyka českého (latinsky)

-celní reforma v Rakousku (ochrana domácí výroby)

-následek utajování císařského nařízení o úpravě robot: povstání poddaných, „selské guberno"

1776: vydání robotního patentu

-zemědělství předmětem univerzitního studia

-humanizace trestního práva v Rakousku

1777: zahájení tzv. raabizace – parcelace dominikální půdy mezi rolníky a převod nepotřebné roboty na peníze (již od roku 1775 prováděno na bývalých jezuitských statcích)

-zpřístupnění pražské univerzitní knihovny

-biskupství v Olomouci povýšeno na arcibiskupství

-založení biskupství v Brně

-falešný toleranční patent na Valašsku

1780: zrušeny náboženské komise (a tedy i misionáři)

1781: toleranční patent – povolení existence církví luterské, kalvínské a pravoslavné („nesjednocení Řekové") se značně omezenými právy

-patent o zrušení nevolnictví

-toleranční patent pro Židy v Čechách (nemuseli už nosit zvláštní označení, směli se učit řemeslům, vstupovat do škol aj., museli však opustit židovskou podobu jména)

-zastavení nucené emigrace a vysidlování do území monarchie při hranicích s islámem

-zrušení řádů, které se nezabývaly společensky prospěšnou činností jako je charita či školství (více než jedna třetina klášterů v Českých zemích)

-vznik Náboženského fondu pro úhradu dvojnásobného počtu far

1782: toleranční patent pro Židy na Moravě

-uzákoněna „tichá tolerance" husitů

-založena první zednářská lóže v Brně (František Václav Kounic)

-provádění tolerančního patentu podle dosavadního způsobu pouze do konce roku

1783: zavedení šestinedělního cvičení jako nezbytné podmínky pro přestup k tolerovaným církvím

-Dekret o „deistech" a „izraelitech" (zákaz hlásit se k „sektám", ale také vyhledávat „sektáře" – zákaz o této problematice vůbec mluvit)

-spojením Moravy a Slezska vzniklo Moravskoslezské gubernium se sídlem v Brně

1784: samosprávy ve městech byly nahrazeny magistráty

-zřízeny správní orgány – superintendence tolerovaných církví, i jednotná správa židovských obcí

1785: zřízení biskupství v Českých Budějovicích

-tzv. josefínský katastr – základem už nebyla panství, ale obce

1786: vydán první díl Občanského zákoníku

c) některé významné postavy:

Josef II., Josef Sonnefels, Ignác Born, Štěpán Rautenstrauch, F. K. Kressel, Ferdinand Kindermann, Lepold Hay, Josef Hurdálek, František Vavák, Josef Dobrovský, Josef Mysliveček (Venatorini), Václav Kramerius, Michal Blažek, Jan Végh, Kateřina Skrčená, bratři Josef a Pavel Brchaňové

Pozn.: Jména uvedená na konci seznamu osobností náleží zpravidla k skrytým či tolerovaným evangelíkům, o nichž se píše mj. souhrnně v publikaci „Evangelíci v rané toleranční době v Čechách a na Moravě".

Miroslav Soukup

Ježíš mezi zélóty

Dokončení ze str. 1

Boží záchranná expedice jistě na zřeteli, jež však svědectvím o ní bezprostředně nejsou.

Je jisté, že ani občanská svoboda „není zadarmo", zvlášť tam, kde politická moc, která jí stojí v cestě, disponuje množstvím nástrojů a způsobů, jak ji okleštit nebo znemožnit. To dobře věděli už palestinští zélóti – tak jako všichni „horlivci" politické svobody před nimi a po nich. Ježíš jim nepochybně rozuměl a sympatizoval s nimi, ale byl dalek toho ztotožnit svou misi s jejich ambicemi a cíli. Byl s nimi spojován jen účelově, protože jeho metoda (jeho alternativa) představovala pro stávající moci stejné potenciální ohrožení, ne-li ještě větší, protože je odhalovala v jejich nezákonnosti. Pokus udělat z jeho výzvy morální základ odboje proti represivnímu režimu je proto teologicky zavádějící a znamená dezinterpretaci jak kulturněhistorických pramenů, tak duchovně formativní tradice. K něčemu takovému se hodí bezpočet heroických příběhů, ať skutečných či legendárních, v nichž dobro a pravda vítězí za cenu velkých ztrát a obětí nad přesilou zla a lži. K těm skutečným jistě patří vedle řady jiných i statečný odboj podplukovníka Mašína a ostatních členů jeho skupiny proti nacismu a svým způsobem – přes všechny znehodnocující aspekty – sem patří i příběh Mašínových synů a Milana Paumera. Jejich nasazení a kuráž ve střetu s institučním zlem morálně inspirovaly a motivovaly jejich současníky a pokud je máme v paměti, mohou tak působit i dnes. Ježíšova výzva je však podstatně jiná a ne náhodou proto představuje „kámen úrazu" jak pro náboženské tradicionalisty pečlivě oddělující duchovní od světského, tak pro radikály, pro které je každý boj se zlem „svatý".

Evangelík z Poděbrad si zasloužil evangelický pohřeb, kde by bylo připomenuto i obecně platné poselství jeho rozhodnutí vzepřít se zločinnému režimu, aniž by byl představen jako prototyp Kristova svědka, a kde by v kázání také zaznělo, že ani jeho žízeň po svobodě nebude nakonec zahanbena. Nebude zahanbena právě proto, že zdrojem křesťanské naděje je nahlédnutí, že korunu vítěze nedostává Bar Kochba nebo Spartakus, ale Boží Beránek.

Petr Macek

Malé množství kvasu

Matouš 13,33-35

Tři procenta. Je to málo nebo hodně? Kdyby se k volbám dostavila jenom 3 % voličů, bylo by to žalostně málo. Kdyby se vám však podařilo sehnat běžný účet s 3 % úrokem, měli byste velké štěstí.

Tři procenta. Českobratrský evangelický sbor zde v Javorníku slaví šedesát roků od svého založení. V rámci takřka dvoutisícileté historie křesťanské církve představuje šedesát let právě ona tři procenta. Tři setiny. Je to málo nebo hodně? Jak už jsem naznačil, záleží jen a jen na úhlu pohledu, jakou hodnotu tomuhle zlomku přiřadíme.

Tři procenta se mohou zdát nepatrná. Vždyť celek je tak obrovský a drobné částky se v něm ztrácejí. Obyvatelům javornického výběžku asi nemusím příliš povídat o pocitu ztracenosti. Ještě donedávna byly zdejší hranice uzavřené. Bylo sem daleko odevšad. Cesta vedla oklikou kolem hor. A přece sem cesta vedla. V poválečném období sem přesídlily rodiny z Valašska i ze Slovenska, tedy z oblastí, kde byla evangelická církev tradičně silná. Právě tito bratři a sestry vytvořili základ českobratrského sboru. Prostě dělali to, nač byli ze svých dřívějších domovů zvyklí. O nedělích a o svátcích se scházeli, aby nad Biblí společně rozvažovali o Pánu Bohu a chválili jej za to, jaký vliv má ve světě. Kromě Javorníka se bohoslužby konaly ještě ve Skorošicích, v Bílém Potoce i jinde. Jenže co fungovalo po řadu let ve valašských a slovenských dědinách, nešlo tak snadno vyjmout a přesadit do nového prostředí. Vytvořit živé a kvetoucí společenství z lidí různých kořenů je mnohem náročnější nežli zahradničení.

Tři procenta. Kolik asi dnes zbývá z oněch původních přesídlenců? A v kolika rodinách se podařilo předat křesťanskou víru dětem a vnoučatům? Z někdejších stovek členů zůstal jenom hlouček vytrvalých. Je to málo nebo hodně? Lze si lámat hlavu počty, lze být znepokojen statistikami, lze vznášet otazníky nad budoucností. Snad něco podobného dělali Ježíšovi učedníci. Vy víte, že si Kristus vybral dvanáct pomocníků a ustanovil je apoštoly. Učinil z nich své vyslance, aby procházeli krajinou a po vesnicích a městečkách s lidmi hovořili o Bohu a o jeho vládě. Měli rozhlašovat Boží království. S jakou reakci se asi setkávali? Nebyli přijímáni zdaleka jenom vstřícně. Jistě narazili na odmítnutí a nezájem. Vždyť samotný Kristus jim dal instrukce jak v takovém případě postupovat. Tedy – kolik lidí se jim podařilo získat pro ježíšovský pohled na Boha, na lidi, na svět? Hodně nebo málo?

Pověděl jim i toto podobenství: *„Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko prokvasí."* (v. 33) Jsme u jádra věci. Ježíš uvádí posluchačům příklad, který všichni znají ze svých domácností. V prostých podmínkách se v každém domě pekl vlastní chleba. Všichni vědí, jak to chodí. V poměru k mouce je kvásku málo. Když se však patřičně promísí s moukou, má značný účinek. Začne pracovat. Tímto jednoduchým podobenstvím travinářským příměrem Kristus vráží do našich běžných představ a očekávání. My máme rádi superlativy – když je něco „nej-". Nejlepší, nejsilnější, nejvýhodnější, nejúspěšnější. Mistři, šampioni, hvězdy plní noviny a televizi. Výjimeční lidé a výjimečné události nás zajímají ve všech podobách. Čím víc, tím líp. A stejně se někdy vztahujeme k Pánu Bohu. Čekáme, že bude „nej-": nejskvělejší, nejmocnější, nejneodolatelnější. A Ježíš říká, že Bůh prostě takový není. Pověděl jim i toto podobenství: *„Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko prokvasí."* Není třeba vždycky hledat světoborné a omračující úkazy. Pán Bůh si ve světě vystačí se skromným zastoupením. Začíná pěkně zlehounka, aby nezaplašil rodící se nové věci. Když se v Bibli hovoří o Bohu, nemyslí se na nějakou všemocnou, vše válcující sílu. Boží kralování, Boží království je věc nepatrná, ale současně pronikavá. Nestrhává masy, nýbrž si postupně získává srdce jednotlivců. Pravda není výsadou davů, nýbrž bohatstvím pokorných a obětavých. A hlavně se rodí z malých počátků.

Tři procenta. Šedesát roků v průběhu dvou tisíců let a v nich jedna malá skupinka křesťanů uprostřed miliardového lidstva. To je javornický sbor. A zase se můžeme ptát, co změže jedno společenství v toku dějin. Hodně nebo málo? Odpověď nám dává Ježíšovo podobenství. „Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko prokvasí." V souvislosti

Dokončení na str. 3

Recenze

Když mysl zalétá v dál a pravda vyžaduje vůli

Sestry, bratři, přátelé, mám v ruce knížku od Jakuba Schwarze Trojana; knížka o 540 stranách je vyzdobena několika fotografiemi, vydal ji charismatický vydavatel lékař docent Zdeněk Susa ve Středoklukách (v redakci též Alena Dvořáková). Kniha se podobá bílé cihle menšího formátu s jakýmsi okem, z něhož na nás hledí trojanské a trójanské osudy hraběte J. S. T. zvaného v bližších kruzích Jeseter. Hrabě Jakub se oženil, vzal si šlechtičnu Karlu Schwarzovou, zvanou Kája Krásnou fotografii dvou krásných lidí najde čtenář ve fotooddílu knihy. Ocitáme se v Šír ha Šírím trojanského času. Půvabná vyprávěcí kniha má svou biolinku, ale Ariadninou nití je jímavé hledání pravdy a cti i za těžkých okolností. Minotaurus zabydlený v českém politickém labyrintu je dvouhlavý, jedna hlava je státní, druhá (menší) církevní. Ve funkci přítomně-mytické Ariadné vystupuje v narativním toku Nová orientace, jakási laicko-teologická „Charta 77 před chartou", jejíž pozvolný porod je výstižně popsán: šlo o teologii angažovanosti, navazování, elementární víry a pokusů o civilní interpretaci. Charakterizováno je v souvislostí s touto neobyčejnou fascinací víry mnoho osob, čelně figuruje v soutěži s jinými Trojanova Karla, jejíž jímavý portrét vidíme v mnoha kouzelných zrcadlech. Nejmalebnější je Alfréd Kocáb a jeho až do mystického chaotična prostřené projevy na kazatelnách, prknech, jež znamenají svět. K osobám víry patřil i pes Dingo, patriotický člen rodiny. Jinou malebnou postavou byl synodní senior Dr. Viktor Hájek, jehož jakási korpulence se projevovala i v korpulentních slovech – někdy útočných a ironických. Ve Kdyni, Trojanově sboru, se objevil na evangelickém posvěcení modlitebny budované až do úmoru, trochu předčasně, maje jen malou tuchu o heroickém úsilí evangelíků, některých přátel a mimosborců. Ale tento muž někdy jakoby otrlého pohledu, ale jemného osrdí, kázal na jeremjášovský text: "Nespoléhejte na klamná slova: Je to chrám Hospodinův…" (Jeremiáš 7). Ve fotoschránce knihy najdete mohutnou postavu Hájkovu a velmi útlou postavu Trojanovu, který tu slavně figuruje jako poslušné páže. Jinou dojímající postavou je profesorka Božena Komárková, první setkání s ní na letní konferenci Akademické YMCA v Brandýse nad Orlicí. Fotovložka ukazuje Komárkovou, později naši přední filosofku (nejen evangelickou) jako srdnatou oteplákovanou ženu vařící něco jako oběd (?) na táborové louce v Miřkově. Zmíněno je farářské bratrstvo zvané Trokavero: Trojan, Kalus, Veber, Rodr. Tito muži, každý na svém místě a se specifickým obdarováním bojovali jako rytíři ducha o svatý Grál pravdy pro jednotlivce i pro mnohé. (Foto najde zvídavý čtenář ve fotosložce knihy). Mluví k nám pozoruhodný farář biblista Šebesta, vzpomínky provívá mnohočetný Jan Šimsa, "vítr prérie" a jeho žena Milena, historička a archivářka, která se zasloužila o aktuální martyrologii českých a především snad evangelických bojovníků proti politickému a ideologickému totalitarismu. Rozložitě si sedí v krajině vzpomínek a výzev Ladislav Hejdánek, vzdělanec vyučující v županu matematiku, také autora knihy, spolutvůrce novoorientačního prospektu, pozdější mnoha krotkými duchy velmi obávaný – navazující na Rádla, Hromádku, Patočku a později až emotivně na D. Bonhoeffera; přátele našli Trojanovi i ve Finsku a Dánsku. Nepodávám tu plný výčet osob-osobností uvedených v rozhovorech s pamětí. Jen letmo: Karel (Kája) Trusina, J. B. Šourek, Jan Čapek a další. Z profesorů jsou zmíněni R. Říčan, J. B. Souček, F. M. Dobiáš, J. N. Ondra (zvaný Slávek), J. Smolík, Amedeo Molnár, J. B. Jeschke, J. M. Lochman, zcela okrajově S. C. Daněk – to je škoda, Daňkovi sehráli v duchovně biblických zápasech CČE velmi významnou roli, dodnes nedoceněnou, jen letmo je zmíněn i Daňkův nejserióznější žák, více pozornosti je věnováno problematickému B. Pospíšilovi, asi kvůli jeho prostátně zaměřeným politickým hlediskům. Z profesorů jímá Trojana až synovská, ne-li zasvěcenecká úcta k postavě J. L. Hromádky, mrkněte do rejstříku, ostatně Nová orientace ho vydává za jednoho ze svých ideových otců. Navzdory dosti četným neurčitostem a nedojasněnostem byl Hromádka nerétorickým poslem Pravdy: Jde o následování Ježíše z Nazarétu, o službu církvi i celé společnosti „v solidaritě a bez nároků". Trojan ve svých pamětech připomíná, že si Hromádka nedělal iluze ani o Sovětském svazu a nebyl si jist, zda v SSSR zvítězí demokratická tradice a že Sovětsko může přejít k totalitnímu systému. Z osobního hlediska, na základě traumatické zkušenosti, jsou vykresleny události kolem Jana Palacha, který se skoro upálil na horním konci Václavského náměstí. Tento čin mladíka, člena libišského sboru, pochopil Trojan et consortes jako sebeoběť, nikoli jako (klasickou) sebevraždu. Trojanovo kázání u Palachova hrobu na olšanském hřbitově strhlo svou nadějností mnohé. V Nepřeslechnutelné výzvě uveřejněné v evangelickém tisku slyšíme: "Na Palachův čin…existuje pouze jediná odpověď následovat jej v osobním i politickém životě neúplatným svědectvím pravdě."

Z mnoha událostí, z nichž některé se podobaly zeleným planinám, kdežto jiné měly charakter eruptivní, zmiňuji z Trojanovy cihelné knihy významný XVI. synod 1969, který odsoudil sovětský zásah v srpnu 1968 a konstatoval, že „pravda přestává být pravdou", ale církev nesmí přistoupit na nějaké ad hoc laciné smíření. "Smíření…je možné jen v pravdě a svobodném a rovnoprávném rozhovoru o ní." Nejtěžším údobím pro Novou orientaci byla etapa rezignace po Husákově „Machtübernahme", na nějž vsadil i Josef Smolík a kdy i vedení ČCE spatřovalo v NO „nátlakovou skupinu" (V. Kejř: "Bratři, na Novou orientaci pozor.") a po vypuzení J. N. Ondry a J. L. Hromádky z vedení KMK. Politické procesy z padesátých let byly jakoby zapomenuty, ale ovany z těchto stbáckých operací začaly provívat celou společnost. Biblicistická práce překladatelských komisí byla zhruba tolerována. Jinak dopadaly na církev další a další „egyptské rány". Nastaly trestní postihy: Jaromír Dus, L. Hejdánek, jeho žena Heda a Jiří Jirásek, Ctirad Novák a Jan Zeno Dus, muž šlechetný a statečný, Vlastimil Sláma, který našel svého diplomatického obránce v Janu Čapkovi. Až bizarní se jeví Škarvanova pseudoteologická argumentace, že „protivenství a utrpení na nás sesílá Bůh", ale také skutečnost, že si „trable, zejména politického charakteru způsobujeme často sami". Teologicko-dějinné bylo vystoupení Boženy Komárkové na jednání Komise v dubnu 1972. Komárková kritizovala dopis synodní rady sborům z února dvaasedmdesátého: „Žijeme v období, kdy dochází k obnově stalinismu. Církev zachovává Pán, nikoli oportunismus, který je výrazem morální kapitulace." Ale: "Sesun v nejvyšším poschodí církevního vedení… pokračoval." Kejř a Škarvan se snažili, aby se stát jakž takž nažral, ale církevní koza zůstala jakž takž celá. Z té potměšilé doby, v níž se církevní představitelé snažili hájit „prostor církve" se však ozývaly i hlasy skoro klasicky prorocké. Zaznamenávám tu slovo Alfréda Kocába: "Musíme se připravit na vyznavačský postoj… Ježíš komunikoval s vládci, ale měl i zvláštní cit pro komunikaci se slabými. Máme velikou odpovědnost vůči slabým v naší společnosti, vůči těm, kdo se ocitnou pod koly!... Proti monolitnímu socialismu je třeba postavit jiný model jednoty… Snaha zglajchšaltovat veřejné mínění je dnes démonie číslo jedna…" Poněvadž církevní vrchnosti získaly dojem, že teologická základna Nové orientace je dost mlhavá, napsali její představitelé v závěru roku 1973 synodní radě dopis s řadou tezí; dopis byl doručen synodní radě; dopis byl podepsán také Janem Kozlíkem, Petrem Krejčím, Jaroslavem Pfannem, Milošem Rejchrtem a Jiřím Vebrem. Po klikatém jednání projevili představitelé synodní rady s rozeslání tezí do sborů nesouhlas. Brzy na to ztrácejí Trojan a Kocáb souhlas k výkonu kazatelské služby. Nepomohl ani přímluvný dopis synodní rady. V obraně svého manžela poslala své slovo staršovstvu libišského sboru jeho žena Karla Trojanová (v druhém kole rozhovorů ve staršovstvu libišského sboru 16. února 1974). Její slova jsou možná hodna jména Justina Martyra: „Jistě rozumíte tomu, že se nikdo nežene do starostí. Nevybrali jsme si tu situaci, jsem si jista – i když tu neděli nejsem s vámi, káži v Kostelci – že manžel v kázáních neprovokuje. Když však úřady hodily rukavici, nezbývá než bojovat. Sklonit se by znamenalo přijmout nesprávné rozhodnutí úřadů. Nebo to snad máme pokorně přijmout? Nejsme tam, kde jsme chtěli být, ale když budeme stát pevně, co se může stát? Co se může stát seniorovi? Snad jen to, že napříště nedostane souhlas k seniorské volbě. Největší riziko leží na manželovi, že bude proces a půjde do vězení. Mně hrozí nejvýše to, že mi vezmou souhlas pro Kostelec, ale práci dostanu. Budu třeba uklízet…" Jedna členka staršovstva nato řekla: „Co řekla sestra Trojanová, je olej do našich ran." Ten Kájin kostelecký vzkaz dýchá duchem prvokřesťanky, která je odhodlána jít kvůli Kristu do arény: No, co vlastně máte, jen tu rozzuřenou zvěř, to je hodně málo. Já jsem, vy pronásledovatelé a budoucí vyznavači Krista, bez bázně. Podobně se někdy vyjadřoval Jan Zeno Dus a proto z něho měli stbáci vítr, a hrozný.

V bílé Trojanově knížce jsou jemně drsné charakteristiky tehdejšího seniora (laického historika a znamenitého biblisty) Zdeňka Souška, rozpačitého až do podivného selhání, i světlé tváře řady presbyterů, kteří hájili své sbory pilně jako boží ohaři. Dosti, víc se dočtete, až zvednete tu bílou cihlu a uchopíte ji za černý řemínek.

Nakonec vše vypoví autor knihy v básni LET PTAČÍHO HEJNA

Prudké vybočení z letu
často s údivem vnímám
Nemizí jeden z nich!
Všichni zamíří jinam
Hejno se obrátí náhle
Jenom tak? Na znamení?
S čí touhou v perutích?
Bylo tu. Už tu není

Milan Balabán

Malé množství kvasu

Dokončení ze str. 1

s Pánem Bohem je poněkud ošidné tázat se na množství. Někdy vnější poměry matou. Neboť i trocha kvásku stačí, aby dodala šmrnc plné kádi mouky. A to je věc, která podle mne má dnes zaznít. I vy, evangelíci v Javorníku a okolí, jste až dosud pomáhali prokvasit tento svět. Pomáhali jste vnést do lidské společnosti radost z Boha. Vy a vaši předchůdci jste nositeli nakažlivě radostného poselství Ježíšova evangelia. Je dobře, že jste zde po šest desetiletí neděli co neděli vytvářeli příležitost mluvit o věcech v lidském životě, o kterých se jinak moc nemluví. Příležitost mluvit o odpuštění, o pokoji uprostřed hádek, o důvěře uprostřed člověčí nespolehlivosti. Příležitost mluvit o lásce, která nepodlehne strachu. Vždyť kdo přišel na shromáždění do tohoto domu, nepřišel proto, aby byl otrávený, nýbrž aby zde z Písma svatého a ze společenství čerpal naději. Nepřicházel proto, aby brblal a nadával, nýbrž aby prosil a chválil Boha, Stvořitele života. Bohu díky za všechny chvíle, kdy se to dařilo!

Tři procenta. Snadno je lze přehlédnout. Avšak ta tři procenta v sobě mají cosi z onoho kvasu v podobenství. Skutečný význam, skutečný účinek nemusí být na první pohled patrný. Vlastně ani nelze dost dobře pozorovat, jak kvásek pracuje. Rád vzpomínám, jak moje babička nebo maminka zadělávaly na buchty. (Ech, kdopak se dnes ještě namáhá s kynutým těstem?) Když bylo vše řádně prohnětené, postavila se mísa do tepla a přikryla se utěrkou. Bez povšimnutí těsto v klidu kynulo. Nebylo vidět, jak kvasnice působily. *„Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko prokvasí."* Co se ve zdejším evangelickém sboru za uplynulých šedesát let událo? Ať se budeme snažit sebevíc, stejně nepostihneme všechno. Něco jen tušíme, něco zůstává skryto úplně. Jen namátkou uvedu pár položek, které přesahují běžný sborový provoz a které se mi zdají být důležité. 1. Zdejší sbor navštívilo mnoho hostů z domova i z ciziny, dříve oddělené železnou oponou. Dělo se tak díky rodině Adolfa Petra, dlouholetého javornického faráře. 2. Pro jeho činnost zde i na Travné představoval sbor nezbytné zázemí církevní instituce. V dobách nesvobody mohl jedině sbor zaštítit lecjaký počin na hraně socialistické únosnosti. 3. A dále – z domu setkávání na Travné sem zejména o svátcích a o prázdninách zavítaly desítky mladých lidí. Někteří se ve zdejší modlitebně poprvé účastnili evangelických bohoslužeb, prvně kupříkladu zpívali písničky z našeho zpěvníku a někdy se i prvně v nitru obraceli na Boha. 4. A ještě jedna věc – v dobách svobody opět na sborovém půdorysu přišel poněkud krkolomný pokus o rozjezd střediska Diakonie. Projekt se výrazně proměňoval a štěpil, nicméně určitou sociální díru zakryl. Je to hodně nebo málo? Uskutečnilo by se to bez javornického sboru?

Sestry a bratři, šedesát let se zde něco dělo a my nejsme schopni rozeznat všechny důsledky. Co si kdo odsud odnesl? Čím byl jeho život ovlivněn a prokvašen? *„Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko prokvasí."* Pekaři a kuchařky nám potvrdí, že s kváskem a droždím se musí zacházet jemně a opatrně. Nepůsobí automaticky. Snadno je lze spálit, utlumit, zmařit a kýžený výsledek se pak prostě nedostaví. Jako v každém společenství i zde v Javorníku byla vedle slov prospěšných vyslovena také slova zbytečná, slova bez účinku. Některá jiná slova zase bolela nebo jinak škodila. Tak tomu bývá, že lidské spory a roztržky kazí a maří dobré Boží záměry. Naše siláctví dovede přidusit jemný kvas Božího království. Radostné však je, že u toho nezůstane. Boží království kvasí svou dobrotou mezi námi. Neboť i z malých počátků se rodí velká naděje. Amen.

Javorník,
kázání k 60. výročí založení sboru

I v šedinách svých stále ovoce ponesou ...

Před šesti lety vzniklo sdružení devadesátníků. Mezi zakladateli byl Severin Tůn z Leštiny u Zábřeha a Josef Veselý z Brna. Přibrali pak mezi sebe další faráře Jana Pokorného z Brna a Jiřího Ottera z Prahy. Letos v lednu přistoupil Jaroslav Batla z Hranic a jako šestý byl 11. září 2010 přijat Jaroslav Vanča, rovněž z Hranic. Oba hraničtí členové patří též do zvláštní skupiny strážců Moravské brány.

Jaroslav Vanča se narodil v Teplicích v Čechách a svá zralá léta tráví u Teplic na Moravě.. Jako student theologie pracoval za války u faráře Ant. Vernera v Kolíně (1940– 1945). Prvním samostatným sborem se stala manželům Vančovým valašská Jasenná (1946–1968), k níž do roku 1948 patřily ještě Vizovice. Byla to krásná, nezapomenutelná léta.

V památném roce 1968 odešli Vančovi do Čech, do Mšena u Mělníka. I tady, v docela jiném prostředí a v nesnadné době, pracoval Jaroslav Vanča poctivě, jako milý dělník Pána Boha rozdělovat slovo pravdy (2 Tm 2,15). Po necelých dvaceti letech mšenské služby, spojené i s administracemi sborů v Kovánci, v Nebuželích a v Mladé Boleslavi, se Vančovi vrátili na zasloužený odpočinek do Kolína. Ale i zde se stal J. Vanča na devět let vynikajícím seniorátním vikářem.

Před deseti lety přesídlili Vančovi do Hranic. Po odchodu milované manželky Vlasty je náš jubilant v péči a v opatrování své dcery Lydie. Přejeme do dalších let hodně síly, radosti a naděje. Jeden z dávných hranických kazatelů Jiří Strejc zpíval: „Těm, kdo jsou pravého srdce, Pán spomáhá."

Za přátele Miroslav Frydrych

Farář Jaroslav Adámek – svědek Kristův 2.

(20. 8. 1910 – 24. 5. 1986)

Pokračování z minulého čísla

V době jejího dětství a dospívání byl zde farářem Jan Janata, který sboru sloužil déle než 50 let. Byl to jeden z nejvýznamnějších mužů reformované církve té doby. Byl dvakrát zvolen za českého superintendenta, avšak nebyl vládou potvrzen pro své národnostní smýšlení. Byl básníkem a lidovým kazatelem, průkopníkem angločeských vztahů. Na své faře shromažďoval pokrokově smýšlející faráře a organizoval setkání se zástupci zahraničních církví. Sbor byl veden k poslušné víře, ale také k odpovědnosti za věci veřejné. Tuto zbožnost si do rodinného života přinesla jeho maminka. V rodině bratra Jana Adámka, otce, bylo vše utříděno; věci Boží byly na prvním místě, dále věci hospodářské, a ovšem velký důraz byl položen na rodinný život.

Manželům Adámkovým se brzy narodil syn Jaroslav a o pět let později dcera Vlasta. Jaroslav byl živý, temperamentní chlapec s organizačním talentem.

Přerov

V r. 1925 se rodina konečně přestěhovala do Přerova. Zde Jaroslava o rok později konfirmoval přerovský farář Jaroslav Urbánek. Na cestu životem obdržel text z evangelia podle Matouše 13, 45: „Podobno je Království nebeské kupci, hledajícímu pěkných perel." „Také já jsem v životě hledal různé pěkné perly, až jsem z milosti Boží později nalezl nejvzácnější perlu svého života- Pána Ježíše Krista, který dal mému životu pravý smysl a obsah", píše mnohem později bratr Adámek.

To již měl za sebou obecnou a měšťanskou školu v Holešově a připravoval se na své budoucí zaměstnání v otcově podniku. Dva roky strávil na Německé veřejné obchodní škole v Novém Jičíně. „Začátky ve škole byly pro mne jako pro Čecha krušné, ale s pomocí Boží jsem to zvládl. Studium dokončil s vyznamenáním."

V přerovském sboru se zapojil do práce ve sdružení mládeže, po řadu let byl jeho předsedou. Zde uplatňoval své organizační nadání.

Založení vlastní rodiny

„Poněvadž jsem pracoval mezi mládeží různých sborů a církví, tak se stalo, že jsem si svoji manželku, Jaroslavu Dvořákovou, našel, nebo lépe, Pán Bůh mi ji našel v řadách mládeže naší církve. Moje manželka vyrůstala ve sboru v Novém Městě na Moravě pod vedením sen. Vašíře a Dr. Václava Kejře." Na bratra Adámka velice zapůsobila hluboká zbožnost její matky. O ní se zmiňuje ve svých vzpomínkách i br. farář Balabán: *„Velice milá a opravdově zbožná byla paní Dvořáková. Ke mně měla zvláštní vztah.. Když jsem někdy v neděli nešel domů, zvala mne, abych s ní šel na nešpory. To se mi jinak žilo a dýchalo u Dvořáků. Zde voněla Boží láska, prýštící ze srdce člověka, který je mu oddána posvěcuje svůj život pro bližního…"*

K veliké bolesti rodiny, krátce po svatbě, paní Dvořáková, maminka nevěsty, zemřela. Manželům Adámkovým se narodili dva chlapci, Jan a Jaroslav a dcera Zdeňka. Děti, dávno už dospělí lidé, s velkou vděčností a láskou vzpomínají na svého otce, který pečoval o jejich duchovní vývoj při pravidelných rodinných pobožnostech a který si s dětmi dovedl hrát.

Obrácení na kurzu v Německém

Jak se stalo, že se br. Adámek dostal na biblický kurz Snahy do Německého o prázdninách v r. 1939, nevím. On sám píše o této události ve svém životopisu, který předložil komisi při prověrkách v r. 1956: *„Za nejdůležitější událost svého života pokládám své duchovní obrácení, kdy jsem se naučil dívat sám na sebe ve světle Božího Slova…Pokládám za velikou milost Boží, že jsem mohl ve svých 29 letech zaslechnout a uposlechnout výzvu Pána Ježíše: „Pojď za mnou!" a že jsem se mohl stát jeho následovníkem. Tato skutečnost dodala mému životu velikou oporu nejen v životě naší církve, ale také v životě osobním i v mém zaměstnání, kde jsem se snažil žít životem učedníka Kristova."*

Snaha

Abychom porozuměli jeho duchovnímu vývoji, musím povědět několik základních informací o Snaze.

Bylo to společenství evangelizačních pracovníků a rozhodných křesťanů, které pracovalo na ekumenickém základě. Snaha byla založena v r. 1926 v Pardubicích. Heslem, které určovalo její práci, byla slova Pána Ježíše: „Snažujte se vcházet těsnou branou a úzkou cestou." Snaha organizovala evangelizační shromáždění a kurzy, při kterých mnozí účastníci prožili hlubokou zkušenost svého obrácení.

Ke svému obrácení se br. Adámek často vracel. Došlo k němu na biblickém kurzu Snahy v Německém, kde byl tehdy farářem br. dr. Adolf Pospíšil. Kazatelem na tomto kurzu byl br. Karel Kolman, učitel a evangelizační pracovník, který v závěru svého kázání vyzval všechny, kdo chtějí osobně přijmout Pána Ježíše, aby přistoupili ke Stolu Páně, aby se s nimi mohl pomodlit. Bratr Adámek při této příležitosti uslyšel osobní pozvání Pána Ježíše Krista.

Pavel Smetana

Pokračování příště

Sdělení a pozvánka předsednictva Kostnické jednoty

Pozvánka

Oznamujeme členům, ale i přátelům a všem zájemcům, že letošní /nevolební/ sjezd se bude konat v sobotu 23. října v Praze od 14 h ve sboru CB Vrázova 1, Praha 5 (metro B, st. Anděl nebo tram. 4, 10, 14, st. Zborovská (ul. Lidická). Na programu bude přednáška Karla Sládka z Katolické teologické fakulty v Praze, který promluví k významnému výročí L. N. Tolstého, které si tento rok připomínáme. Prosíme, počítejte s touto akcí ve svých plánech – jste na ní všichni srdečně zváni.

Sdělení

Kostnická jednota – sdružení evangelických křesťanů, o.s. přijala na svém sjezdu v roce 2006 nové stanovy, které významným způsobem pozměnily např. i otázku členství. K této změně bylo potřeba přistoupit vzhledem k aktuální situaci.

V současnosti působí jen několik Místních sdružení (Kolín, Kutná Hora, Lysá nad L., Pardubice, Uherské Hradiště), což znamená, že je třeba aby ti, kteří bývali členy Kostnické jednoty např. skrze své sbory (jako kolektivní členy) a chtějí i nadále podporovat její činnost, obnovili své členství přihláškou u sekretariátu sdružení. Bude to pomoc i pro nás, abychom mohli být s vámi v kontaktu.

Nyní má každý individuální člen možnost se nejen podílet na činnosti Kostnické jednoty, ale také se účastnit jejího sjezdu, podávat návrhy, hlasovat a volit.

Prosíme tedy všechny, kteří se chtějí aktivně účastnit našeho života nebo jej podporovat, o zaslání následujících údajů:

jméno příjmení adresa – ulice / číslo poštovní směrovací číslo / obec
nepovinné (ale vítané) telefonní číslo / emailová adresa

Naše adresa – Ječná 19, 120 00 Praha 2. Telefon: 224 919 607 e-mail: et.kj@worldonline.cz

Pro pořádek uvádíme, že na letošní rok je výše členského příspěvku 250 Kč pro pracující, 50 Kč pro důchodce a studenty.

/příspěvek je možno uhradit hotově v ústředí, příkazem k úhradě nebo se můžete řídit následujícími údaji/.

Uvítáme i možnost, že se nebudete chtít stát členy, ale vyjádříte svůj zájem o dostávání informací.

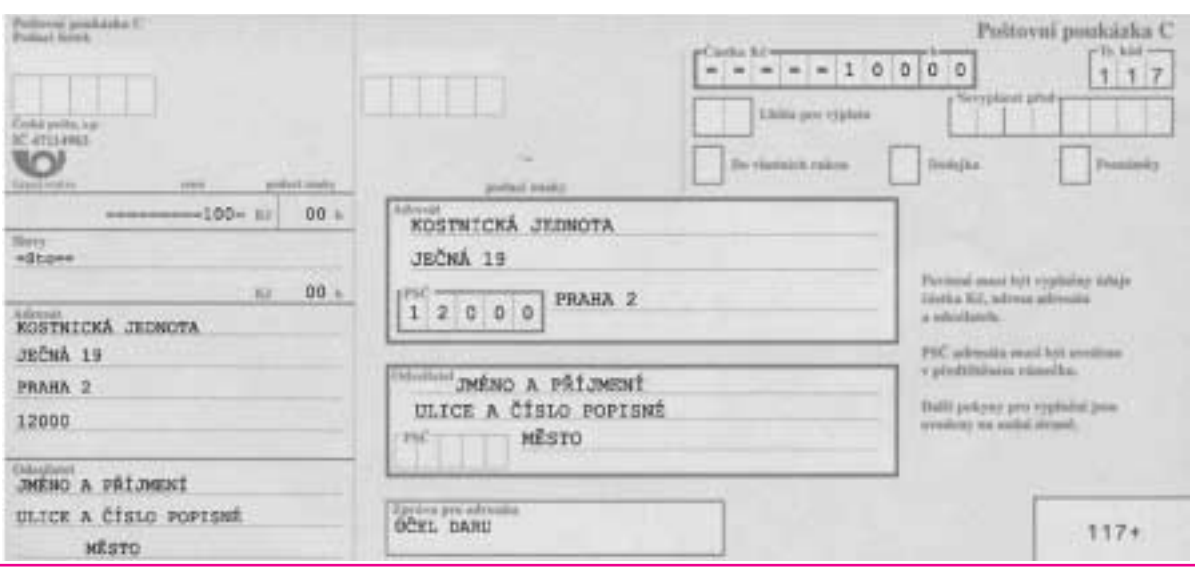
Předsednictvo Kostnické jednoty

Vážení přátelé, čtenáři a podporovatelé,

děkujeme vám srdečně za vaši podporu a zájem na vydávání Evangelického týdeníku, také díky vám stále vycházíme.

V uplynulých měsících jsme byli osloveni některými z vás a dotázáni, zda by nebylo užitečné a vhodné občas vložit do ET složenku, která by umožnila širšímu okruhu čtenářů přispívat na vydávání ET. Vycházíme této touze vstříc a otiskujeme vzor složenky - pokud dáváte přednost tomuto způsobu podpory, vyzvedněte si na kterékoliv poště složenku typu C a vyplňte ji podle níže uvedeného vzoru. Rádi vám zašleme i složenku již vyplněnou, ozvěte se nám, pokud o tuto variantu máte zájem.

Ing. Tomáš Paulus, ekonom sdružení

Pozvánky

Jak na to, když jsem sám? Jsem sám?

Pod tímto názvem proběhne v sobotu 18. září 2010 v Rokycanech další diakonický den západočeského seniorátu ČCE. Přednášky a dílny se tentokrát zaměří na téma komunitních přístupů ke sborové diakonii.

Jak zaktivizovat lidi k vnímání společné odpovědnosti za věci v našem společenství i jeho okolí? Jak podpořit vzájemnou pomoc a spolupráci při řešení toho, co se nás společně týká? To jsou otázky, které si položí účastníci již třetího novodobého diakonického dne v západních Čechách. Účastníci se mohou těšit na úvodní přednášku PhDr. Zuzany Havrdové na téma "Co to vlastně je komunitní práce a jak s ní začít?", prezentaci příkladů komunitní práce z (ne)křesťanského světa od Jany Kosové (sdružení Český západ) a Petra Neumanna (Diakonie ČCE-středisko v Rokycanech) nebo prakticky zaměřené dílny, které vyjdou z potřeb přihlášených.

Zájemci se mohou hlásit u Jaroslavy Mossoczyové e-mailem na adrese diakonie-zapad@evangnet.cz nebo telefonicky na čísle 731 433 102. Bližší informace na http://diakonie-zapad.evangnet.cz

Bohoslužby

Seniorát jihočeský

Českobratrská církev evangelická

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
tř. 28. října 28, f David Nečil, f Daniel Freitinger

Jindřichův Hradec, 377 01; Ne 9.30
Bratrská 129/IV, f David Balcar

Písek, 397 01; Ne 9.00
Fügnerovo nám. 48, f Jiří Ježdík

Soběslav, 392 01; Ne 9.00
ul. 28. října 277/II, f Daniel Matějka st.

Strakonice, 386 01; b d Ne 8.45
Bezděkovská 216/59, a Hynek Tkadleček

Strmilov, 378 53; Ne 10.00
Studenská 382, f Drahomír Frühbauer

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bílkova 963/3, f Ondřej Soběslavský

Volyně, 387 01; Ne 10.30
Lidická 124, f Hynek Tkadleček

Církev bratrská

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
J. Š. Baara 64, Svetozár Slavka

Husinec, 384 21; Ne 10.00
Kostnická 85, Martin Grohman

Písek, 397 01; Ne 9.30
Tyršova 15, Roman Cimbulka

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bechyňská 2, Petr Jareš

Bratrská jednota baptistů

České Budějovice, 370 01; Ne 9.30
U Hvízdala 11

Evangelická církev metodistická

Bechyně, 391 65; Ne 15.00
Čechova 284, Filip Jandovský

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
Palackého náměstí (Husův dům CČSH), Dalimil Vořišek

Protivín, 398 11; Ne 9.00
Mírová 171, Filip Jandovský

Třeboň, 379 01; Ne 9.00
Seifertova 449, Richard Novák

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET
Kostnické jiskry
Evangelický týdeník
26/2010

22. září 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 6. října

Z obsahu

* *Bratři Valečovští - spolubojovníci Žižkovi*
* *Nebezpečné knihy*
* *Pozvání do Izraele*
* *Domácí formy liturgie*

Poselství k 17. neděli po sv. Trojici

Skrze Krista nás Bůh „restauruje" k obrazu svému
Ř 10,9–17

Tenhle oddíl, to je tak dokonalá definice toho, o co v křesťanství jde, že k tomu není téměř co dodat. Snad jen „Amen", ale to by bylo příliš krátké na úvodník, který má mít 1400 znaků. Dovolím si tedy oživit tu trochu přísnou dokonalost následujícím nedokonalým obrazem: Jako křesťané vycházíme z toho, že Kristus je pokrm a nápoj, který vyživuje naši víru, aby nezahynula (aby se vždy znovu obnovoval náš vztah s Bohem). Pokud jsme jej přijali, jsme zváni, abychom se na té „restauraci" (obnově a občerstvení dobré životní síly) spolupodíleli, abychom druhým nesli (servírovali) ten životadárný pokrm a nápoj – evangelium. Všichni, kdo jsme se ke spolupráci přihlásili („vyznali ústy svými a uvěřili ve svém srdci"), se tak stáváme „číšníky a servírkami" v té Boží „restauraci" - a vůbec nezáleží na tom, zda jsme profíci nebo učňové, vyučení v oboru nebo brigádníci, s praxí nebo začátečníci... Jde o to, abychom hostům, všem příchozím přinášeli dobré věci: pokoj, dobro, potěšení, záchranu, odpuštění (obnovu vztahu s Bohem, srov. Iz 52,7) a dbali o to, aby to cestou nevychladlo nebo nezteplalo, neokoralo, neztratilo vůni a chuť... Někomu ovšem chutnat nebude, odejde a ještě zanadává něco o opíjení rohlíkem; jiný se vrátí a třeba přivede s sebou další hladové a žíznivé. Ale to neřešme, kdo a proč a s jakými pohnutkami přichází. To není naším úkolem. Naším úkolem je přinášet všem bez rozdílu pokrm a nápoj občerstvující, obnovující k Životu. A do účtování, komu a za kolik, se také nehrňme. Účet vystaví každému hostu sám Majitel, to není náš byznys. My jen nosme ochotně ty dobré věci, evangelium. A jestli Majitel pozve všechny hosty na „účet podniku", je to jeho kompetence. My určitě škodní nebudeme. Totiž už to, že můžeme dělat pro tak „dobrou firmu" (apoštol Pavel to řekne jinde elegantněji: „být spolupracovníky na díle Božím"), je výsada, kterou jsme si nezasloužili, ale díky které jsme i my odměňováni dobrými věcmi: pokojem, radostí, odpuštěním, životem v Boží blízkosti ...

P. S. Pokud stojíte o jiný (a lepší) obraz toho, jak může vypadat v obyčejném životě „přinášení dobrých věcí", jako jsou radost, pokoj, smíření, najdete jej v knížce Olgy Scheinpflugové „Tulákova hůl" pod názvem „Zachráněné město".

Anna Lavická,
farářka ČCE,
Chrudim

Slabikář

Jaroslav Seifert

Opět ty staré vzpomínky
člověk jim neodolá,
chlapec jde vedle maminky
a dneska začíná škola.

Slabikář vidím v duchu zas
s obrázky Alšovými,
Bože, bylo v nich tolik krás,
jež dávno zapadly mi.

Neskáče už pes přes oves,
jak v oné písničce skromné,
větříček foukal také dnes,
hruštičku neshodil pro mne.

Tak jenom napadlo dneska mi,
jak jsem si v knížce té čítal,
čas letěl nad těmi stránkami
– a já jej nepočítal.

Americká religiozita

V tomto roce vyšla ve Vyšehradě kniha literárního historika a pedagoga Karlovy univerzity **Martina Putny: Obrazy z kulturních dějin americké religiozity**. Naše česká kultura včetně náboženství (nejde už jen o křesťanství) je stále více ovlivňována kulturou americkou, nejvíce po roce 1989. Je dobře, že už mnohé emoce od všelijakých evangelistů a uzdravovatelů opadly; tehdy církevní tisk většinou taktně mlčel (méně už pisatelé), snad dle Gamalielovy rady. Vzápětí přišlo množství amerických filmů do kin a televize, her a knih podobně jako před lety sovětských., tak se nám to americké už trochu přejídá. Ale o americké religiozitě moc nevíme, není předmětem velkého zájmu. Proto si myslím, že můžeme Putnovu knihu přivítat a číst. Snad jsme věděli, že síť církví v USA je téměř nepřehledná, že se samofinancuje, že prošla několika vlnami probuzení, že ve sborech vládne čilý společenský ruch podobající se klubům, že mají sociální cítění k chudým, nemocným, starým i imigrantům. Mnohá společenství se prolínají, jiná balancují na hraně nebo jsou už mimo křesťanství.

Martin Putna knihu uspořádal až encyklopedicky s výbornými informacemi a ilustracemi, které nasbíral při svém jednoročním pobytu v USA. Ovšem jako literární historik se zabývá literaturou, filmy a divadelními hrami, v našem případě americkým náboženstvím. Připomeňme si snad jen nejznámější. Od Marka Twaina: Dobrodružství Toma Sawyera (1870) nebo Dobrodružství Huckleberryho Finna (1884) a od Harriet Beecher Stoweové: Chaloupku strýčka Toma (1852). Z novějších děl chci jen poukázat na divadelní hru Artura Millera: Čarodějky ze Salemu (1953) připomínající losinské upalování čarodějnic. Z nejnovější literatury uvádím román Dana Browna (1964): Šifra Mistra Leonarda, která u nás nedávno zvedla neobvyklou vlnu zájmu. Židovská tematika se vyskytuje i v jedné epizodě kresleného seriálu Simpsonovi… Mnohem víc se dá vyčíst v uvedené knize.

Autor nazývá jednotlivé kapitoly „obrazy". Po úvodu obraz **I: Puritáni, obraz II: Američtí katolíci budovatelé, III: Židé, IV: Quakeři, V: Čarodějnice a ctitelky Bohyně, VI: Evangelikálové a fundamentalisté, VII: Španělští katolíci, VIII: Černí evangelikálové a hledači „černého náboženství", IX: Anglikálové a episkopálové, X: Shakeři, XI: Osvícenci a zednáři, XII: Mormoni, XIII: Unitáři, transcendentalisté a ctitelé Přírody, XIV: Sekulární obchodníci s obřady, XV: Indiáni, XVI: Američtí katoličtí reformátoři a restaurátoři, XVII: Buddhisté, beatníci a ctitelé New Age, XVIII: Televangelisté a stoupenci „Křesťanské pravice"**

Dokončení na str. 2

Aktualita

Slavnostní bohoslužba k pověření nového superintendenta ECM

2. září 2010 se ve velkém sále Evangelické církve metodistické, Ječná 19, Praha 2 konala slavnostní bohoslužba u příležitosti pověření faráře Mgr. Petra Procházky úřadem superintendenta ECM. Pozvání přijala řada hostů z církví, které jsou zastoupeny v Ekumenické radě církví, a přítomni byli také zástupci akademické obce. V závěrečné části bohoslužby vystoupili Mons. František Radkovský, Tomáš Butta a doc. Martin Prudký s přáními a požehnáním pro Petra Procházku do jeho nového úřadu. Zároveň také vyslovili poděkování předešlému superintendentovi ECM panu Josefu Červeňákovi za jeho službu.

Nového superintendenta uvedl do úřadu dr. Patrick Streiff, biskup Centrální konference ECM pro střední a jižní Evropu.

Po bohoslužbě následovalo pohoštění v prostorách sborového domu.

Alena Šebková

Zaostřeno na blízko

Ještě tě držím za ruku

Ještě tě držím za ruku, dcerko, dnes, kdy jdeme spolu – poprvé do školy. Poskakuješ vedle nás rodičů i prarodičů, vesele štěbetáš a tolik se těšíš; snad je pro tebe dobře, že nevíš, nemůžeš ve svém věku ani tušit, co pro tebe končí – a co začíná. Vždyť již zítra vloží život na tvá malá bedra školní brašnu – jako symbol břemene, které nesundáš co živa budeš, břemeno povinnnosti. Ještě tě držím za ruku, ještě jsi jenom naše, ale už za chvíli usedneš do lavic, které se stanou na dlouhou řadu let tvým domovem - jakým asi? Tolik bych ti přála, abys touto cestou spěchala ráda nejen dnes nebo zítra, ale vždycky, pokud těm lavicím budeš patřit. Vím, to nezáleží jen na tobě, to záleží i na nás – tvých rodičích, na tvých učitelích – kolik trpělivosti, pochopení a laskavé moudrosti ti budeme umět poskytnout. Neboť „o hodnotě člověka nerozhoduje, co ví, ale co koná". Přála bych ti, abys během těch let, která ve škole strávíš, nabyla nejen vzdělání a tím i schopnost porozumění pro druhého, ale aby ses naučila rozeznávat zlé od dobrého, abys uměla oceňovat vše, co to zaslouží, a pomíjet malicherné. Snad ti v tom bude vzorem tvůj učitel či učitelka, na které budeš ještě po letech vzpomínat s vděčností a obdivem – jako na zosobnění všeho nejlepšího: vědění, spravedlnosti a dobroty. Přeji ti, má děvenko, aby dnešek byl tím nejkrásnějším vstupem do života – do toho, kdy už tě rodiče ani „babička" nebudou držet za ruku.

Anna Flieglová, Praha

K začátku školního roku 1. 9. 2010

Z církví doma i ve světě

Mínil téhož Boha

(K úmrtí zastánce mezináboženského dialogu)

„Evropská tradice a obrozené světové kultury. Několik předpokladů k setkání náboženství. Církev a světová náboženství." – Názvy tří esejí Raimona Panikkara (3.11.1918-26.8.2010), jež byly zveřejněny v letech 1968 a 1969 ve čtvrtletníku Komenského evangelické bohoslovecké fakulty COMMUNIO VIATORUM, vystihují autorovo celoživotní směřování.

Dialogu (zejména mezi křesťanstvím a hinduismem a mezi křesťanstvím a buddhismem) věnoval Panikkar (římskokatolický kněz, který se narodil a zemřel ve Španělsku, poznání se dobral hlavně v Indii a působil jako vysokoškolský pedagog převážně v USA) sedm desítek knih v různých světových jazycích (česky vyšel roku 2003 dialog s židovským teologem Pinchasem Lapidem „Míníme téhož Boha?" a roku 1999 práce „Trojice. O mystické sounáležitosti mezi lidmi").

Podle některých „panikkarologů" se dostal až na pozice synkretismu, podle jiných nikoli, resp. nikoli jednoznačně.

Nakladatelství Vyšehrad jej v roce 2003 označilo za „význačného představitele křesťanské spirituality". (V půvabném rozhovoru z roku 1996, dostupném zdarma na adrese

http://www.youtube.com/watch?v=Cbjd_Tdnqxg,

sám veškeré škatulky a nálepky odmítl.) Jeho výrok, že přijal za své něco z hinduismu a buddhismu, aniž přestal být křesťanem (doplňme: a katolickým knězem), je poměrně střízlivý vedle dikta, jímž Gándhí zahrnul do svého hinduismu celou škálu náboženství. Panikkar se navíc intenzivně zabýval i moderním sekularismem. V epoše fundamentalismů a přivolávačů „střetu civilizací" se každopádně Panikkarův důraz na obrodu a dialog jeví neméně potřebným než v době tzv. pražského jara.

František Schilla

Bitý nebitého nese

Není zřejmě náhodou, že vstříc září letošního roku se k majetkovému vyrovnání státu s církvemi a ohledně platů duchovních vyjádřil nejen ministr kultury České republiky, MUDr. Jiří Besser, ale take synodní senior Českobratrské církev evangelické Joel Ruml. Zhruba v téže době to snad byl ještě ohlas na Christnetu Petra Cekoty. Dalších vyjádření a ohlasů již téměř nebylo slyšet.

Pro pana ministra na řešení věci jsou čtyři roky, vše je třeba znovu přezkoumat, byť *"nevyrovnat se s církvemi je hulvátství"*. Poté vyjádřil nespokojenost s narůstajícím počtem duchovních. Nejmenoval však, v které církvi je to snad probléma, pokračoval však plošně k problemtice platů přišel se svou inovací, která se přitom navýšení míst farářů a hodnostářů netýká: *"Neříkali bychom církvím, to je církevní hodnostář a dostane tolik a tolik, ale řekneme, tady máte balík na své hodnostáře a rozdělte si ho. Ten, který káže dobře, dostane víc, a ten, který je méně schopný, dostane méně. Tohohle faktu je potřeba využít, protože i ony budou mít větší možnost ocenit kvalitní duchovní oproti těm nekvalitním. Církve to tak zatím vůbec nemohou dělat. Nové řešení chceme nejprve připravit, představit arcibiskupovi Dukovi a poté i ekumenické radě. Každopádně pokud bude vůle, je možné ho stihnout projednat i zavést do konce roku."*

Pan ministr zřejmě pomůže církvím nastavit personální politiku, věc se tím nejspíš vyřeší; ponechme raději bez komentáře.

Synodní senior na základě jasných faktů prokazuje, že církev přispívá do státního rozpočtu, nikoli naopak. K samotným platům dokládá: *"Pokud se tedy dnes jedná o to, aby platy duchovních byly o 5-10 % sníženy, pak to znamená, že církve dostanou o 80-160 mil. Kč méně než jindy a o to se pak navýší výnos pro státní rozpočet ze strany někdejšího církevního majetku církví a církví samotných. Pokud společnost a vládní představitelé uznají, že je třeba, aby církve dotovaly stát, pak se taková vynucená „dobročinnost" ze strany církví již musí dít na úkor jednotlivých zaměstnanců církví. A kvůli tomu pak průměrný měsíční plat duchovních půjde níže ze současných cca 16 tis.Kč (nikoliv 22 tis. Kč, jak je někdy uváděno). Výše uvedená skutečnost se stále spíše zamlčuje než zveřejňuje, ona totiž vše pak staví do jiného světla. Podle ní to vůbec nejsou daňoví poplatníci (a už vůbec ne nevěřící a ti, kdo do církví nepatří), kdo platí ze svých daní církve, ale jsou to církve prostřednictvím jim zabaveného majetku, kdo dotují státní rozpočet, což pak dovoluje krýt i takové náklady, jako jsou předražené zakázky, nesmyslné benefity a rozmařilost podle zásady z cizího krev neteče. Církve a duchovní nebudou těmi, kdo budou stávkovat kvůli platům. Ocení však a uvítají, když žurnalisté, těšící se obrovské důvěře ze strany společnosti, budou informovat přesně a komplexně. Problematika majetkového narovnání mezi státem a církvemi a její populistické zneužívání jsou půdou, kde můžou cílením za pravdivostí vykonat velice mnoho."*

Vyjádřený postoj synodního seniora Joele Rumla je tak dobrou odpovědí na výhradu Petra Cekoty z Christnetu: „Odbory v církvi nemáme, tak kdo už by měl za práva zaměstnanců církví bojovat, ne-li církevní představitelé?"

Jan Kašper

Americká religiozita

Dokončení ze str. 1

a v závěru píše o náboženské scéně současnosti aneb hledání středu.

Než se pustíme k některým, určitě zjednodušeným, informacím o americké religiozitě, chci je propojit, a to v knize samozřejmě není, aspoň kuse na nynější českou náboženskou scénu.

Ameriku objevil tradičně 1492 Kryštof Kolumbus, dle některých historiků tímto datem začíná novověk. Americké východní pobřeží omývá Atlantický a západní pobřeží Tichý oceán. USA vznikly po Americké revoluci (1775 – 1783) osvobozením od anglického kolonializmu. V současné době mají 263 miliony obyvatel. Žije tam mnoho národů, kromě domorodých Indiánů, kterých zůstalo půl milionu (počet jen z rezervací) a zavlečených, bývalých otroků, afrických černochů do 30 milionů. Už koncem 20. let 17. století se do Ameriky stěhovali pronásledovaní pro víru: protestanti i katolíci z Anglie. Žijí tam Japonci, Číňané, Indové, Italové, Němci, Britové, Skotové, Irové, Španělé, Arabové a Židé (obojích po pěti milionech) a také Češi, Slováci, Poláci… Ti všichni mají vliv, včetně vzájemného prolínání i s pohanstvím, na bohatý náboženský život v USA. Nejzákladnější rozdělení je, že roztříštěných protestantů je asi 134 milionů a římských katolíků 47 milionů.

V knize jsou nejprve zmiňováni **puritáni** (a pak quakeři, anabaptisté), kteří založili Plymouth, pak Boston, Harvardovu univerzitu. Po doplutí do Ameriky slavili první **díkůvzdání** spolu s Indiány, kteří jim umožnili přežít kruté začátky. Díkůvzdání se stalo snad nejvýznamnějším církevním i národním svátkem USA.

V USA pochopitelně nevyvraždili nacističtí Němci **Židy**, proto je jich tam víc jak v Izraeli. Věřili, že jsou pozůstatkem (ostatkem) dle Mi 2,12. Židovské přistěhovalectví proběhlo v několika vlnách (sofardská, aškenázská, po pogromu velká vlna z Ruska). Židé očekávají příchod Mesiáše, u některých liberálních mohlo očekávání znamenat také revoluci.

O **amerických katolících** je v knize několik kapitol. Španělská misie většinou františkánů probíhala v Kalifornii mezi Indiány, je hodnocena kladně, ale po objevení zlata a příchodu drsných zlatokopů se začal život úplně měnit (naturalistické sochy, krvavé velikonoční zvyky), těžko říct, kam takové katolictví spěje. Římští katolíci žijí v mnoha lokalitách s různými proudy. Jeden neuznává II. vatikánský koncil, jsou následovníky Marcela Lefebvra, chtějí latinskou mši Pia V. Benedikt XVI. je jim nakloněn. U nás se soustředili kolem již zaniklého Mezinárodního reportu. V Bostonu zase bylo nejvíc afér s pedofilními a homosexuálními knězi, papež se při návštěvě USA tomuto místu diplomaticky vyhnul. Americká katolická církev je už od 60. let v krizi, přesto množství katolíků žije výsledky koncilu, někteří se kloní k levici. Nejznámějším Čechem v USA je Jan Nepomuk Neuman (1811-1860). Prvním americkým prezidentem katolíkem byl John Fitzgerald Kennedy, zavražděný v roce 1963 v Dallasu.

Jen kratičce zmíním **presbyteriány** – kalvínsky orientované Skoty, **episkopály**, původně anglikány, jejichž hlavou je král(ovna), ale aby po Americké revoluci přežili, museli se přejmenovat a změnit organizaci církve. V církvi jsou tři směry: ortodoxní „vysoká církev" (bohatších, dbá hodně na liturgii), „nízká církev" a úplně liberální „široká", s biskupkami a některými představiteli a představitelkami hlásícími se veřejně k homosexualitě. Nová informace ještě není v knize, že Vatikán předpokládá, že asi půl milionu anglikánů i episkopálů přejde ke katolické církvi, ale za zvláštních podmínek. Velkým společenstvím v USA je **metodistická církev** bratří Wesleyů a **baptisté**. Němci si přinesli do Ameriky většinou klasickou **luterskou víru**, Rusové zase **pravosláví**. V Pensylvánii žijí obce **moravských bratří**, někdejších exulantů z Moravy (někde zbytky z misie CČS(H), JN).

O **letničních křesťanech, evangelikálech a fundamentalistech**, snad ani o vlnách probuzení nemusíme moc psát. Vše se u nás prolíná do tradičních církví a hlavně do nově vzniklých společenství (Apoštolská církev, Křesťanské společenství, Slovo života, Ježíš přijde…), zpívají spirituály, krátké popěvky třeba o pěti slovech, buší do čehokoliv, tančí, mluví v jazycích, prorokují, uzdravují. V této kapitole je zmiňováno i jméno baptistického evangelisty **Billy Grahama** (nar. l918) a černošského baptistického kazatele a známého bojovníka za práva černochů **Martina Luthera Kinga** (1929 – 1968, kdy byl zavražděn). Také černoši mají své letniční sbory, jsou emotivnější, a tak se u nich vše řečené projevuje výrazněji; jejich centrem je černošský Harlem. Jiní jsou **hledači původního černého náboženství,** předpokládají také návrat zpět do Afriky… Možná je na místě napsat o rasistickém **Ku Klux Klanu** namířenému proti černochům, později Židům i katolíkům. **Adventisté s.d.** vycházejí z vidění farmáře Millera a učení Elen Whiteové, očekávají brzký příchod Pána Ježíše Krista. U nás mají řadu sborů už z minulého režimu s přerušením i dříve. **Svědci Jehovovi** čtou tetragram JHWH jako Jehova, odtrhli se od adventistů, své centrum mají v Brooklynu. Nejznámější je, že jsou proti transfuzi krve nepochopením Lv 34,17. V ČR mají řadu sborů, za socialismu nebyli povoleni, ale tolerováni. **Mormoni** (Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů) jsou už dost vzdáleni od křesťanství, Joseph Smith (1805-1844) prý měl zjevení anděla jmenujícího se Mormon, ukázal mu, kde jsou zakopány zlaté desky o pradějinách Ameriky, on je údajně přeložil. My známe toto společenství jako polygamisty (od toho už ustoupili), křtí se za mrtvé (1K 15,29-30). Stát Utah je mormonský, 2002 tam byla zimní olympiáda. U nás mají již 14 sborů včetně Prahy a Brna. **Quakeři** (kvékři) vycházejí z anglického puritanismu. Dle nich nemusí být Bible nutná ke spasení, mají prosté modlitebny a tam čekají na zjevené slovo. **Křesťanská věda** ztotožňuje svou zakladatelku Mary Baker Eddy s Duchem svatým. **Theosofická společnost** Heleny Blavatské má ezoterické učení o nových a nových inkarnacích (vtěleních). V ČR existuje pod názvem Obec křesťanů včetně waldorfských škol. V Českém bratru byl uveřejněn rozhovor s pražským farářem Milanem Horákem. **Unitáři** odmítají učení o Trojici a i jinak se vzdalují od křesťanství. Unitářkou byla Charlote Masaryková; v naší republice existovaly malé sbory včetně Prahy (Unitaria) a Brna, teď se nazývají také univerzalisté. **Ctitelé přírody** mají vztah k ekologii a vegetariánství až veganství. **Shakeři** (třesení a tanec) zakladatelce říkají Matka An Lee, má být zjevením Krista. **Svobodní zednáři** už v době Americké revoluce vystupovali s idejemi rovnosti a svobody. Šlo o osvícenecký deismus, i američtí prezidenti byli zednáři (např. Georg Washington), založili Kapitol - budovu amerického kongresu. Církve jim nebyly nikdy nakloněné. U nás se k zednářům hlásí herec Martin Štěpánek, Odilo Štampach. a další. **Sekulární obchodníci s obřady** konají, hlavně v Las Vegas, sňatky ve svatebních kapličkách a opět za poplatek je lze zrušit. Uskutečňují také pohřby na veselých hřbitovech - lesních paloucích – lidí i zvířat, zvláště psů. Na takovém hřbitově je po-hřben např. Michael Jackson a Čechoameričan Rudolf Friml. **Scientologové** vystupují jako církev kvůli daním, mají dianetická centra, která nabízejí placený tzv. Oxfordský test schopností; cílem je kupovat stále dražší testy. Zabydleli se i v ČR. Zvláštním fenoménem jsou **Televangelisté**, jsou populární, mají svá televizní show, která ovlivňují řadu lidí. Někteří takoví evangelisté mí-vají i řadu sexuálních a třeba i finančních skandálů, zaplétají se také do politiky. **Indiáni** - jejich křesťanství se prolíná s původními pohanskými prvky. Církev amerických Indiánů při obřadech používá drogy – peyetlu (halucinogenního kaktusu).. Někdy se k religiozitě řadí i **hippies** z poloviny 60. let 20. století, jako protest proti tehdejší americké společnosti. Ani jim nebyly cizí drogy. V USA žijí také **buddhisté** a hlavně množství vyznavačů **islámu**. Islám utrpěl veliký šrám, zvláště po 11. září 2001 zničením Světového obchodního centra v New Yorku. První černošský prezident Barack Obama se před volbou distancoval od svého kazatele pro náznaky černošského separatismu. Teď podpořil stavbu mešity nedaleko zničeného centra, zřejmě aby ukázal dobrou vůli. To poslední, co chci zmínit, je nejnovější **New Age**, dle nich odchází věk ryb, jako symbol křesťanství a předpokládají ná-stup nového věku.

Těchto několik poznámek nám snad přiblíží, i když neúplně, novou knihu Martina Putny o americké religiozitě i s tímto nepatrným promítnutím až do České republiky.

Jiří Novák

Den modliteb za pokoj Jeruzaléma

Vyprošujte Jeruzalému pokoj: Kéž v klidu žijí ti, kdo tě milují. (Ž 122,6)

Každou první neděli v říjnu se stovky milionů křesťanů ze všech denominací, jazyků, ras a národů spojují, aby v souladu s biblickou výzvou vyprošovali pokoj pro Jeruzalém a všechny, kdo žijí v jeho branách. Od svého vzniku v roce 2002 se tato iniciativa rychle stala největším modlitebním hnutím zaměřeným na Izrael v dějinách církve. V roce 2010 očekáváme, že se do ní zapojí na 175 národů a za pokoj Jeruzaléma se bude modlit 300 milionů věřících.

V ČR tuto iniciativu koordinuje česká pobočka ICEJ. V Praze se uskuteční v neděli 3. 10. od 18.00 hodin mezidenominační shromáždění ve spolupráci se sborem Církve bratrské, Soukenická 15, Praha 1. V Brně proběhne setkání organizované brněnskou regionální kanceláří ICEJ na adrese Cejl 93 od 15.00 hodin. Srdečně zveme křesťany všech vyznání.

Další podrobnosti najdete na stránkách: www.icej.cz; www.daytopray.com (anglicky)

Malé úvahy s olivovými lístky

Skromná spisovatelka, vdova po starozákoníkovi husitské teologické fakulty, Jindřiška Kubáčová, sestavila svou půvabnou knížku Malé úvahy (Česká biblická společnost 2010, ilustrace Alžběta Skálová) povětšině z článků vyšlých v Českém zápasu. Knížka, jež má se vším všudy 104 strany a vkusný přebal, se zabývá dennodenními úvahami jakoby šeptanými církvi (nejen husitské), lidem slavícím svátky (nejen vánoční), zvídavcům, kteří se ptají, co to je člověk, zvláště dnešní, a všem, kteří nejsou líní ptát se po hodnotách, jež někdy přesahují etickou konvenci (cudnost, ješitnost, oddanost i „mračnopozornost"). V závěrečné stati rozlučné vyjevuje Kubáčová dost udatný optimismus, protože přes všechnu svou nelidštinu nevypadáváme z Boží přízně: „Neboť my všichni jsme (byť velice porušeným, ale přece jen) obrazem Boží tváře na této zemi. Smysl našeho bytí je v tom, že my víme, odkud přicházíme a kam jdeme. Naší povinností je nepřeslechnout ten teninký hlásek v našem nitru, který nám napovídá, co je dobré a co je zlé." (str.97) Přesto, že je knížka hodně věřivá (neotazníkuje základní dogmatické teze), je tu i kapku psychologie: paní J. nevytýká učedlníkům, že v zahradě Getsemanské usnuli: byli přece hodně unaveni a ten spánek byl nutný, aby později přinesli potřebné zprávy (str. 58n). Ani Dušiček (pro protestanty většinou rušiček) se nemusíme bát, úcta k mrtvým je legitimní. Kubáčová radí bezradným a až příliš přímočarým, aby použili (ne zneužili) „malých gest": „Stačí úsměv, žert, grimasa či malé popíchnutí a je po bouřce. Lidé se zasmějí a všem je zase dobře" (str. 65). Nezastírejme, že jako křesťané žijeme v tomto světě jako ovce mezi vlky."Ale nebojte se! Zůstaňte pokorní a trpěliví. Nepovyšujte se. Bojujte však proti zlému dále. Nebudete sami. Je s vámi Pán!" (str.66)

Vzácná paní Jindra promlouvá k církevníkům (ale i necírkevníkům) jako paní učitelka, někdy i jako mami při vyprávění pohádek. Jsme všichni „Moji milí", ale některým hrotům asi neujdeme. Všechno obklopuje paní K. laskavostí a humorem, trochu tím navazuje na židovskou vypravěčskou metodiku.

Děkujeme za ty dary, paní s laskavci.

Milan Balabán

Typický texaský kostelík - viz str. 1 a 2

Řád ve svobodě

Českobratrská církev evangelická patří do rodiny církví „lidových". Součástí takové církve se člověk stává křtem - zpravidla jako novorozenec - a patří do ní dokud neumře. Nemusí se ani účastnit jejího života a přispívat na její provoz. Samozřejmě, že by měl. Ale pokud tak nečiní, církev to většinou toleruje. Je si vědoma, že v rámci volných vazeb, které v ní panují, by z ní mohl člověk, na kterého se tlačí, snadno odejít. A tak ho stále vede ve své evidenci a poskytuje mu „služby", které z členství vyplývají. Zasílá mu sborové dopisy a pokud o to příbuzní po jeho skonu požádají, farář vykoná jeho pohřeb. Už ani děti ovšem často nevědí, že jejich rodič byl členem nějaké církve.

Opakem lidových církví jsou církve „výběrové". Jejich sbory jsou početně malé. Mívají řádově desítky členů. Svou životaschopností však zastiňují mnohonásobně větší sbory církví lidových. Je to způsobeno tím, že výběrové církve nemají „mrtvé členy". Jakmile se někdo ze sborového společenství vzdálí, je vybídnut k návratu. Nedojde-li k němu, je z církve vyloučen. Odvaha dodržovat pevný řád způsobuje, že na sebe mohou být ve výběrových církvích náročnější než v církvích lidových. Být jejím členem je pokládáno za něco prestižního. Kázeň, která zasahuje až do nejosobnějších poloh, je ovšem i největší slabinou těchto církví. Snadno totiž vede k pokrytectví a přetvářce.

Benevolence uvrhuje lidové církve do stále větší neurčitosti. Věrouka se dostává na vedlejší kolej a vlastně už lidi nezajímá. Stávají se z nich rychle se zmenšující vzdělávací, kulturní a dobročinné spolky. Má-li se tento proces zastavit, je třeba neignorovat své zásady a znovu uchopit, co nikdy nepřestalo platit. Tak mohou lidové církve opět získat tvar, zaujmout své okolí i své vlastní členy. Svoboda bez řádu vede k chaosu a vyprazdňuje. V církvi hodné toho označení, musí být i ve svobodě řád. Usilovat spolu tyto dva projevy skloubit, je nám výzvou. Přijměme ji. Je to způsob, jak naši největší lidovou reformační církev - Českobratrskou církev evangelickou - opět učinit solí země.

Emanuel Vejnar

Slouží čtyřicet let

Snad ani v jednom z čísel ET-KJ nechybí článek připomínající výročí významných a cenných osob, kazatelů, sborů i jejich staveb. Výročí jsou to obvykle kulatá a vyšší. Čtyřicet let – je pro člověka věk, kdy teprve kráčí ke svému životnímu a profesnímu vrcholu a ještě mnoho se od něho očekává. Avšak pro knihu – ne tu neporovnatelnou Knihu knih, ale obyčejnější a skromnější - je čtyřicet let hodně, nebo málo?

Letos je tomu 40 let, kdy v edici Kalich vyšla v r. 1970 kniha modliteb, pro mnohé velmi drahá a cenná, kterou sestavil br. farář Miloš Šourek se svými spolupracovníky Miroslavem Heryánem a Janem Miřejovským **Sešli světlo své.** V následujících takřka dvaceti letech se hojně tiskla v zahraničí, ve velkém pašovala do země původu a patřila k tomu nejkvalitnějšímu, co bylo dováženo. Další velkou výhodou v té době bylo, že zahraniční kopie byly prakticky nerozeznatelné od originálu. Nevím, jak vše probíhalo, kdo byl organizátorem, ale všem patří naše vděčnost.

Díky této drobné knížečce jsem se seznámila a zcela ztotožnila s modlitbami křesťanů všech věků počínaje modlitbami prvních křesťanů, které moudrý, Duchem sv. vedený výběr bratří do sbírky zařadil. Vnímavý uživatel uslyší mnohohlasý chorál proseb i chval, procítí a prožije, co je jednota církve obecné. O sv. Birgittě jsem nevěděla nic, ale její modlitba mně ji přiblížila jako sestru. Básnickým slovem se mohu kát s P. Verlainem, s africkými křesťany prosit o umění rychle zapomínat na zlé mně učiněné, plavit s M. Rafajovou a toužit po prořezání na Boží vinici, s velkým K.Barthem si připomenout, že nejsem pro Boha ztracena, ale ani mu také nemohu uprchnout. S Benediktem z Nursie, který zemřel r. 543, prosit stručně a jasně o duchovní dary důležité pro náš život. Poznat, jak a o co prosili lidští velikáni i umělci. Bylo by možno citovat velmi dlouho. Cenné je, že tato sbírka nám účinně pomáhá vyprostit se z úzkých mezí osobních problémů, v nichž se často v modlitbách utápíme. Otevírá před námi daleko širší a nadějnější výhledy než ty, které ve své neschopnosti, skleslosti a vyčerpanosti ve zbytku času vyhrazeném modlitbám nalézáme. I modlit se máme učit.

Zvláště cenné bylo, že tuto útlou knížku bylo možno bez rozpaků a obav věnovat prakticky komukoli, členům jiných církví i těm, kteří o víře nevěděli, nebo měli jen jakési mlhavé tušení, a zvláště hledajícím. Nezaznamenali jsme od obdarovaných za ta mnohá léta negativní reakci. Naopak, ještě i nyní by byl zájem, ale kniha už není…

Závěrem citace z úvodních slov br. M. Šourka:

Modlitba není neškodná a malicherná záležitost. Vede se v ní zápas o sám smysl a cíl života, aby nepropadl marnosti a nicotnosti, zápas o svět a lidstvo, o budoucí generace, o Kristovo panování. Tato kniha je pozváním, abychom nezemdlívali, ale připojili se k těm, kteří zápasí a prosí: Sešli světlo své a pravdu svou.

Bohu díky, že až dosud sesílá.

E. Žárská

Vesnička pro seniory – ojedinělý projekt bydlení pod Pálavou

Ilha Formosa byl původní název pro Tchajwan a v překladu znamená – krásný ostrov. Ostrovem v dnešní uspěchané době má být vesnička pro seniory Formóza. Tak se nazývá nový areál pro ty, které spojuje chuť naplno žít důležitou a krásnou etapu života, kteří chtějí žít na základě vlastních rozhodnutí a tak si zachovat svoji vlastní důstojnost a nezávislost.

Podobná nabídka bydlení v ČR doposud chyběla. Tento projekt se snaží nároky seniorů nejen naplnit, ale dát i něco navíc. Jde o prodej či pronájem malých domků v řadové zástavbě tvořící atrium, kde každý obyvatel má vlastní domek. Jednopokojové a dvoupokojové bytové jednotky o ploše cca 35 a cca 48 m² jsou nadstandardně vybaveny a jsou uzpůsobeny bezpečnému a pohodlnému užívání. Podlahové vytápění, koupelna s vyvýšenou toaletou a prostorným bezpečným sprchovým koutem se sedátkem - to je jen část z mnoha výhod. Celý areál je absolutně bezbariérový bez jediného schůdku, ke všem vstupním dveřím je možný pohodlný příjezd vozem pro případ stěhování, přenášení nákupů, lékařskou pomoc a dostatek parkovacích míst v blízkosti vstupů. Vesnička je na pozemku s parkovou úpravou, lavičkami, malou vinicí a prostorem pro společenské akce. Je zde vymezen prostor pro záhony, kde může každý obyvatel vesničky pěstovat zeleninu či květiny.

Neméně důležité pro budoucí obyvatele jsou služby správce areálu a pečovatelky. Správce bude bydlet přímo v areálu a bude zajišťovat veškerou technickou správu a chod areálu, údržbu parku, opravy v bytových jednotkách, společné nákupy, donášku obědů, dopravu apod. Pečovatelka bude nápomocná při běžných úkonech péče o obyvatele, úklidu domácnosti, osobní hygieně a dalších službách dle potřeby. Bude postaráno také o kulturní vyžití obyvatel, výlety, tematické přednášky a další aktivity dle zájmu obyvatel. Bydlení zde není určeno jen seniorům, ale i těm, kteří hledají komfort a pohodlí. Vesnička Formóza tak může splnit sen žít bezstarostně v domku se zahradou.

Umístění Formózy-vesničky pro seniory bylo vybráno tak, aby bylo rychle a lehce dostupné a zároveň bylo v klidném prostředí s krásnou přírodou. Z okraje Brna tam cesta vozem trvá maximálně 30 minut. Vesnička vyrůstá v obci Brod nad Dyjí, což je asi 4 km od známějších Pasohlávek anebo 12 km od Mikulova. Malebná obec leží na břehu Novomlýnských nádrží nazývaných také Mušovská jezera.

„Při přípravě jsme pečlivě naslouchali přáním zájemců a připravili jsme nabídku, která bude vyhovovat jak těm, kteří mají zájem o bydlení v nájmu, tak těm, kteří dávají přednost koupě bytu do osobního vlastnictví," říká Karel Pavelek, jednatel společnosti Formóza spol.s r.o. Zájemci mají tedy na výběr mezi dvěma variantami. V případě nájemního vztahu nemusí hradit při vstupu žádné vysoké poplatky, jak to bývá v zařízeních pro seniory. U osobního vlastnictví hradí měsíčně jen náklady ¨na služby a energie, které jsou tak nízké, že si senior výrazně zvýší životní úroveň. Jelikož jde o nadstandardní a velmi žádanou novostavbu s výhledem do budoucna, zajímavě takto zhodnotí rodinné finance. Jelikož ne všichni zájemci o osobní vlastnictví mají volné finance, je společnost Formóza spol.s r.o. připravena také pomoci s prodejem stávajících nemovitostí zájemcům a v mezidobí zajistit bydlení v nájemním vztahu. V soukromém sektoru jde pravděpodobně o cenově nejdostupnější bydlení se službami.

Celému objektu má sloužit moderní ekologický čistý zdroj vytápění využívající přírodního tepla ze země a sluneční energie. Tato kombinace přináší obyvatelům vesničky rekordně nízké náklady na vytápění a ohřev vody a stálou zhruba poloviční sazbu na elektřinu. Poplatky za služby jsou zde hrazeny na domácnost a ne na osobu, proto je zde bydlení výhodné i pro manželské páry.

Dokončení výstavby je plánováno na začátek roku 2011 a příjem přihlášek již začal.

Kontakty: Písemně - Formóza spol.s r.o., K Hluku 7, 664 31 Lelekovice – , nebo e-mailem formoza@email.cz. Další informace na tel.: 724 864 720, 776 628 664 nebo na www.vesnickaproseniory.cz.

Lidové noviny, 17.7.2010

Vážená redakce,
nejsem členkou žádné církve, ale Českobratrská církev evangelická byla církví mé - bohužel již dávno zesnulé - maminky, a kromě toho mi je ČCE sympatická také díky své Diakonii, která zde, v mém bydlišti v Praze 10 a ve styčném obvodu Praha 2, dělá ve spolupráci s úřady našich městských částí veliký kus práce pro potřebné – a nepochybně nejen zde: angažuje se např. i v tragických povodních na Liberecku... a jistě by se našly četné další příklady. Proto Vám posílám následující xerokopii článku z Lidových novin, 17.7. t.r.
Asi před rokem – přesně si datum již nepamatuji – jsem v Katolickém týdeníku četla velice zajímavý článek o tzv. farních buňkách, což podle autora (ani jeho si, bohužel, nepamatuji) jsou společenství věřících, kteří, pokud si to přejí, žijí komunitním způsobem života, přičemž jim v tom pomáhá jejich místní farář. Autor psal, že tato společenství se ve světě těší popularitě – on sám jmenoval USA a Itálii – ale u nás nejsou. (Což se nedivím: co je ve světě veřejně prospěšné, o tom nemá naše drahá vlast nikdy ani ponětí.)
Ptala jsem se tenkrát na pražském seniorátu ČCE, na Korunní ul. v Praze 2, ale odtamtud mi přišla, bohužel, negativní odpověď. Jiných církví jsem se neptala.
Proto jsem se velmi zaradovala, když jsem uviděla výše zmíněný článek a s radostí jej posílám vám i Katolickému týdeníku – třeba se podaří nějakou farní buňku postavit! Ať už jako konkurentům, nebo jako spolupracovníkům podle hesla „jednota v rozmanitosti". Držím oběma Vašim církvím palce – kéž by něco podobného vyšlo!
Srdečně a s úctou zůstávám Vaše ***Jana Pokorná***

Farář Jaroslav Adámek – svědek Kristův 3.

(20. 8. 1910 – 24. 5. 1986)

Pokračování z minulého čísla

Vyprávěl, že na něj nejvíc zapůsobila slova bratra K. Kolmana, který ujišťoval posluchače, že Pán Ježíš Kristus je nikdy nezklame: *„Kdyby Vás snad zklamal,"* řekl učitel Kolman, *„můžete přijít ke mně a nafackovat mi za to, že jsem Vám lhal."* Při modlitbě v soukromí pak odevzdal svůj život Pánu Ježíši Kristu. Zde začala viditelná, hluboká proměna jeho života.

Po skončení biblického kursu se b. Adámek vrátil domů. O své nové duchovní zkušenosti obrácení vyprávěl své mamince. Tato moudrá žena se na něj vážně podívala a pak mu řekla: *„Jarinku, myslíš-li to vážně, pak bys měl co nejdřív zajít k rodině z našeho sboru, kde otec v době hospodářské krize ztratil u nás práci."* *„Byla to trpká cesta"*, vyprávěl bratr Adámek. Došel k domku, kde rodina bydlela. Zazvonil. Za chvíli se ve dveřích objevila tvář syna, který byl členem evangelického sdružení a býval jeho dobrým kamarádem. Když uviděl Jaroslava, zeptal se ho, co chce. Ten odpověděl, že by rád s nimi hovořil. *„My už jsme spolu dohovořili,"* odpověděl a chtěl mu před nosem zavřít dveře. B. Adámek stačil strčit botu mezi dveře. Řekl: *„Kdyby přišel největší chudák, nevyženeš ho od dveří. Pusť mne dál. Nevíš, co Vám chci říci."* Přišli do kuchyně, kde seděla celá rodina. Nikdo neodpověděl na jeho pozdrav. A tu bratr Adámek vyprávěl o svém obrácení a řekl, že je prosí za odpuštění, i když se necítí vinen. Nikdo ani na tato slova neodpověděl. A tu si b. Adámek klekl na kolena a modlil se. Prosil Pána Boha, aby mu odpustil, udělal-li něco zlého a aby je jako křesťany smířil.

Všichni v kuchyni mlčeli. Bratr Adámek poděkoval, rozloučil se a odešel. V srdci však měl pokoj.

V době, kdy br. Adámek prožil obrácení, byl novým mladým farářem v přerovském sboru br. Václav Urban, pozdější farář v Praze - Nuslích. Bratr Adámek cítil povinnost povědět svému faráři o svém obrácení. „Jak to, že jste prožil obrácení v Německém, proč ne zde? ptal se br. farář. "Kážu přece totéž evangelium." Bratr Adámek odpověděl otázkou: „Ano, jak to?"

Bratr Adámek zvlášť vděčně vzpomínal na evangelického faráře Františka Pokoru ze Zádveřic, který dobře rozuměl srdci mladého bratra. Vyprávěl, jak se spolu na kolenou modlili: „Hospodine Bože náš, klečíme před tebou my dva, jeden mladý a jeden starý hříšník. Prosíme, drž nás, drž nás, drž nás, nebo tě zradíme hůř než Jidáš."

Práce ve Snaze a v církvi

Snaha, do jejíž práce se po svém obrácení b. Adámek naplno zapojil, byla během německé okupace zakázána. Proto byla evangelizační činnost převedena na půdu církevní. V Moravskoslezském seniorátu byl vytvořen evangelizační odbor . Do konce války se uskutečnilo 25 biblických kursů a shromáždění.. Obnovená poválečná aktivita Snahy trvala krátce, jen do roku 1951, kdy byla ukončena rozhodnutím MV. Přesto se podařilo uspořádat řadu biblických kurzů - dva poslední se konaly ve Zlíně za veliké účasti několika tisíc lidí.

Pokračování příště

Sdělení a pozvánka předsednictva Kostnické jednoty

Pozvánka

Oznamujeme členům, ale i přátelům a všem zájemcům, že letošní /nevolební/ sjezd se bude konat v sobotu 23. října v Praze od 14 h ve sboru CB Vrázova 1, Praha 5 (metro B, st. Anděl, nebo tram. 4, 10, 14, st. Zborovská, ul. Lidická). Na programu bude přednáška Karla Sládka z Katolické teologické fakulty v Praze, který promluví k významnému výročí L. N. Tolstého, které si tento rok připomínáme. Prosíme, počítejte s touto akcí ve svých plánech – jste na ni všichni srdečně zváni.

Sdělení

Kostnická jednota – sdružení evangelických křesťanů, o.s. přijala na svém sjezdu v roce 2006 nové stanovy, které významným způsobem pozměnily např. i otázku členství. K této změně bylo potřeba přistoupit vzhledem k aktuální situaci.

V současnosti působí jen několik Místních sdružení (Kolín, Kutná Hora, Lysá nad L., Pardubice, Uherské Hradiště), což znamená, že je třeba, aby ti, kteří bývali členy Kostnické jednoty např. skrze své sbory (jako kolektivní členy) a chtějí i nadále podporovat její činnost, obnovili své členství přihláškou u sekretariátu sdružení. Bude to pomoc i pro nás, abychom mohli být s vámi v kontaktu.

Nyní má každý individuální člen možnost se nejen podílet na činnosti Kostnické jednoty, ale také se účastnit jejího sjezdu, podávat návrhy, hlasovat a volit.

Prosíme tedy všechny, kteří se chtějí aktivně účastnit našeho života nebo jej podporovat, o zaslání následujících údajů:

jméno příjmení adresa – ulice / číslo poštovní směrovací číslo / obec
nepovinné (ale vítané) telefonní číslo / emailová adresa

Naše adresa – Ječná 19, 120 00 Praha 2. Telefon: 224 919 607; e-mail: et.kj@worldonline.cz

Pro pořádek uvádíme, že na letošní rok je výše členského příspěvku 250 Kč pro pracující, 50 Kč pro důchodce a studenty

/příspěvek je možno uhradit hotově v ústředí, příkazem k úhradě nebo se můžete řídit následujícími údaji/.

Uvítáme i možnost, že se nebudete chtít stát členy, ale vyjádříte svůj zájem o dostávání informací.

Předsednictvo Kostnické jednoty

Vážení přátelé, čtenáři a podporovatelé,

děkujeme vám srdečně za vaši podporu a zájem na vydávání Evangelického týdeníku, také díky vám stále vycházíme.

V uplynulých měsících jsme byli osloveni některými z vás a dotázáni, zda by nebylo užitečné a vhodné občas vložit do ET složenku, která by umožnila širšímu okruhu čtenářů přispívat na vydávání ET. Vycházíme této touze vstříc a otiskujeme vzor složenky - pokud dáváte přednost tomuto způsobu podpory, vyzvedněte si na kterékoliv poště složenku typu C a vyplňte ji podle níže uvedeného vzoru. Rádi vám zašleme i složenku již vyplněnou, ozvěte se nám, pokud o tuto variantu máte zájem.

Ing. Tomáš Paulus, ekonom sdružení

Inzerce

Žena, roč. 77, hledá střechu nad hlavou, domov, sdílení, jinou práci v Hradci Králové. Prosím, SOS, dík.

č. 21

Pozvánky

Českobratrská církev evangelická v Brandýse nad Labem vás zve na program s ekonomem PhDr. Tomášem Sedláčkem ve čtvrtek 23. září. v 17. 00 h v areálu při kostele sv. Petra, Horova 1885. Zahraje: Kapela Evergreen Miloše Rady (při nepříznivém počasí pod střechou kostela).
Podpořeno grantovým programem Městského úřadu, Odboru kultury Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 12. října 2010 od 18.30 h do kostela sv. Klimenta v Praze 7, Kostelní ul. (tramvaje 5, 8, 12, 14, 15, 17, 25, 26 Strossmayerovo nám. nebo nábř. kpt. Jaroše, metro C Vltavská) k účasti na EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBĚ VDĚČNOSTI ZA STVOŘENÍ. Kázáním poslouží P. RNDr. Matúš Kocián, PhD., zpívat bude pěvecký soubor Scandula. Po bohoslužbě cca od 19.30 hodin následuje beseda k tématu "Krajina" s úvodním slovem PhDr. Ivana Ryndy, vedoucího katedry sociální a kulturní ekologie FHS UK.

(jNe)

* * *

Srdečně zveme na přednášku, kterou pořádá v rámci svého sjezdu **Kostnická Jednota - Sdružení evangelických křesťanů, o.s.** ve spolupráci **se sborem Církve bratrské** na Smíchově v sobotu 23. října 2010 od 14.00 h ve sboru Církve bratrské,Vrázova 4, Praha 5 (v blízkosti stanice metra Anděl a tram 4, 10, 14 stanice Zborovská).
Lev Nikolajevič TOLSTOJ (+ 20.11. 1910), ruské myšlení, vlivy a podněty – přednáší ThLic. Mgr. Karel Sládek Th.D., Katolická teologická fakulta UK Praha, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát moravskoslezský

Českobratrská církev evangelická

Bruntál Ne 10.00
U potoka 383/34, adm. f. Vlastislav Stejskal
Český Těšín Ne (polské a c 8.00) české 9.00
nám. Dr. M. Luthera 1, j Radomír Palacký
Frýdek – Místek Ne 9.00
Husova 377, f. Pavel Křivohlavý
Hodslavice Ne 9.15
Hodslavice č. 96, f. Lubomír Červenka, f Mária Jenčová
Hrabová Ne 8.30
Hrabová č. 117, Zábřeh, adm. f. Jiří Tengler
Hranice Ne 8.30
Farní 43, adm. Petr Kulík
Javorník u Jeseníku Ne 9.45
Lidická 162, adm. f. Daniela Havirová
Jeseník Ne 9.15
Bezručova 7/41, f. Daniela Havirová
Krnov Ne 9.45
Albrechtická 746/92, j Radovan Rosický, adm. f. Jan Lukáš
Nový Jičín Ne 9.00
Janáčkovy sady 184/1, f. Pavel Prejda
Odry Ne 8.15
1. máje 63, adm. f. František Hruška
Olomouc Ne 9.00
Blahoslavova 916/1, f. Jana Rumlová, pp Noemi Batlová
Opava Ne 9.00
Lidická 747/2, f. Jan Lukáš
Orlová Ne 9.00
Palackého 787, f. Štěpán Janča
Ostrava Ne 8.30
Husovo nám. 1188/4, f. Aleš Wrana
Ostravice Ne 9.20
Hamrovice 230, f. Pavel Janás
Prostějov Ne 10.00
U kalicha 2574/1, f. Jan Jun
Přerov Ne 10.00
Čapky Drahlovského 912/1, f. Petr Kulík
Suchdol nad Odrou Ne 10.00
Malá Strana 45, adm. f. Pavel Prejda
Šenov u Ostravy Ne 9.30
Hasičská 1131, j Štěpán Marosz, adm. f. Pavel Křivohlavý
Šternberk Ne 9.30
U horní brány 130/4, f. Vlastislav Stejskal
Štramberk Ne 9.00
Zauličí 473, f. František Hruška
Šumperk Ne 8.45
Revoluční 1174/8, f. Hana Chroustová
Vítkov Ne 9.15
Opavská 116, adm. f. Jan Lukáš
Zábřeh Ne 10.00
U Vodárny 545/2, f. Jiří Tengler

Církev bratrská – Severní Morava

Frýdek – Místek, Ne 10.45
Jiřího z Poděb. 260, Jan Drahokoupil
Havířov, Ne 9.00
Fryštátská 21, Tomáš Holubec
Opava, Ne 9.00
Hradecká 50, Karel Buba
Ostrava, Ne 9.30
Tř. 28.října, Jan Drahokoupil
Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č.102, Jaroslav Preisler
Vsetín, Ne 9.30
Horní Jasenka 102, Josef Fišer
Zlín, Ne 10.45
Okružní 4551/17, Pavel Škrobák

Těšínsko

Český Těšín, Ne 9.00
Studentská 25, Tadeáš Firla
Horní Suchá, Ne 8.45
Těrlická 64/353, Pavel Fér
Hrádek, Ne 9.30
Hrádek č. 74, Stanislav Stebel
Třinec, Ne 9.30
Dolní Lištná 9, Otto Rusnok
Třinec – Terasa, Ne 9.30
Chopinova 463, Třinec – Lyžbice, Pavel Fér

Bratrská jednota baptistů

Olomouc, Ne 9.30
Klub Sidia, tř. Kosmonautů, k Petr Coufal
Ostrava, Ne 9.00
Závoří 101/32, k Erik Poloha
Suchdol nad Odrou, Ne 10.00
Malá Strana 40, k Tomáš Mrázek
Šumperk, Ne 9.30
Štefánikova 10, k Pavel Mrázek
Vikýřovice, Ne 9.30
Šumperská 272, k Nick Lica
Příbor, Ne 10.45
nám. S. Freuda 20, k Lance Roberts

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2010

6. října 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 13. října

Z obsahu

* *Píše jako Koniáš*
* *Zpěvy a modlitby z Taizé*
* *Pohled do historie novozákonních spisů*

Poselství k 19. neděli po sv. Trojici

Předpis, nebo radost?

Ř 14,17-19

Cítíme asi, jak to nejde dohromady. Předpis svazuje, radost je odvázaná.

Radost bývá vyhledávaná, ale předpisy nejsou oblíbené a leckdo je raději obchází. Tak to je vnímáno dnes v běžném životě. Ale bývá to spíše důsledek lehkomyslnosti než odpovědného rozhodnutí.

Přesvědčení, že se něco má a něco jiného nemá jíst a pít, budí většinou úsměv. Ale je poctivé a hodné úcty. Pavel k němu také přistoupil s plnou vážností. Nesouhlasí, ale nezlehčuje. V jídle a pití nespočívá Boží království. Tedy v Zákoně, protože ten je tu celý zastoupen předpisem o jídle.

Nespočívá v plnění, ale ani v neplnění. Vždyť svoboda od příkazů a zákazů nemůže být nějakým dalším břemenem zákona. To by samozřejmě žádná svoboda nebyla.

Setkal jsem se už s tím, že radost ze spasení byla chápána jako povinnost. Bylo to smutné.

Radost, o níž píše Pavel, je z Ducha svatého a je doprovázena spravedlností a pokojem.

Duch svatý může být připodobněn k větru – nikdo ho nevidí, neví, odkud jde a kam, ale účinek je patrný.

Spravedlnost neodsuzuje, ale pomáhá rozlišit dobré od zlého. Pokoj je přán všem, radost je upřímná a sdílená. To stačí, o jídlo nejde.

Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé si ho váží. Tak píše apoštol. Zda je to pravda, záleží také na nás.

Vážíme si takových lidí? Víme o nich?

Martin Litomiský
jáhen
Českobratrské církve evangelické
Veselí

Smíření mezi Čechy a Němci

Letos uplynulo patnáct let od vypracování dokumentu Stanovisko ČCE k problematice vysídlení sudetských Němců, které 29. synod přijal za oficiální stanovisko ČCE. Vzápětí v lednu 1996 na ně odpověděli v dopise tehdejšímu synodnímu seniorovi Pavlu Smetanovi Dr Klaus Engelhard, zemský biskup a předseda Rady EKD, a Dr Johannes Hampel, zemský biskup v. v. a místopředseda Rady EKD. Následovalo Prohlášení 8. synody Evangelické církve v Německu přijaté jako dokument této synody v listopadu 1996.

Největší ohlas mělo Stanovisko pochopitelně v německé Evangelické církvi. Pozitivně se k němu vyjadřovali i jednotlivci nejen z Německa, ale také z Rakouska. Z české strany vstřícně odpověděli za kancelář prezidenta republiky Ivan Medek, předseda parlamentu Milan Uhde, tehdejší velvyslanec v Bonnu Jiří Gruša a někteří jednotlivci z řad členů ČCE. Byly ale také ohlasy negativní, některé varující před přílišnou vstřícností vůči sudetským Němcům, jiné zašly až k tvrzení, že jde o poníženou omluvu, o vpadnutí vládě do zad, zneuctění památky českých evangelíků v odboji, na zahraničních frontách a v koncentračních táborech, kde mnozí zahynuli.

Ze Stanoviska ČCE – Deklarace

„Radikální a zdánlivě definitivní řešení problému vztahu Čechů k Němcům v českých zemích jejich globálním vysídlením po druhé světové válce jeví se nám, přes všechno povědomí minulých křivd, jako krok mravně pochybený. Opíráme se přitom o zhodnocení konkrétních

Dokončení na str. 2

Aktualita

Charita

Britská Nadace pro charitativní pomoc zveřejnila nedávno žebříček zemí podle ochoty jejich obyvatel k dobročinnosti. Vycházela z indexu složeného z procenta peněžních dárců, času věnovaného dobročinnosti a počtu lidí, kteří během posledního měsíce poskytli pomoc cizí osobě. Mezi 153 zeměmi světa zařadila Česko na 81. místo. Je to téměř uprostřed; jelikož však co do bohatosti jsme stále ještě na místě 39., máme co dohánět, i když obecná úměrnost zde vůbec neplatí.

My křesťané bychom měli být příkladem. Charitas je přece láskou pomáhající a přirozeným ovocem víry. A církev by nás k ní měla soustavně orientovat: Snadno zapomínáme ... nesnadno se orientujeme ... ne vždy umíme a víme jak ... Zato často zůstáváme v okruhu svých "vlastních", a tedy i vzájemného pečování. Před kterým i Ježíš varoval.

O charitu pečují dnes v Česku ponejvíce samostatné (soukromé) organizace. Je jich veliká řada a nové dále vznikají. Zda a kdo má nad nimi dohled, nevím. Obracející se na veřejnost sofistikovanými písemnými osobními žádostmi dobře až bohatě vybavenými, s drobnými dárky a pozornostmi. I sama vlastní dobročinnost je pak zřejmě lukrativní: Materiální pomoc se kupovává v bohatých zemích a dováží přes půl světa.

Prozradil mi přátelský "fundrajzer" jedné u nás církevní charity, že jen jeho holá výběrčí činnost spotřebuje 1/3 darů, které vyzíská. Přičemž za každou složenku odvede dárce ještě poště Kč 22,00. Své vyúčtování předkládají však tyto instituce veřejnosti jen zcela výjimečně.

Na mne se dnes obrací téměř 10 institucí, některé i vícekrát do roka. A nové přibývají, jako by za jejich zády kdosi obchodoval s adresami. A jako by i počet darů znamenal více než skutečná pomoc. Bylo by dobrou, i když náročnou a nevděčnou službou tuto "poštovní" charitu v rámci sborů soustředit a prověřit ... a pak i zefektivnit a zlevnit. A nám ji připomínat a mravně i finančně usnadnit. Protože charitas je láskou pomáhající ... a měla by být přirozeným ovocem víry.

Ilja Herold
iherold@upcmail.cz

Zaostřeno na blízko

Nebezpečné knihy

K 493. výročí světové reformace

31. října 1517 zveřejnil augustiniánský mnich a profesor wittenberské university Martin Luther 95 tezí, v nichž kritizuje praktiky tehdejší církve a vybízí ji k návratu k biblickým východiskům. Neuspěl. Když svou obnovu církev odmítla jako celek, rozhodl se Luther podpořit svým teologickým nasazením alespoň tu její část, která byla jeho kritickým argumentům otevřená. Pro tento proces vnitřní obnovy církve se vžilo označení „reformace". - Tedy, nové zformování jejího učení a z něj vyrůstající praxe. Jedno i druhé se totiž v průběhu staletí vzdálilo podobě, kterou mělo na počátku.

Evangelické církve, které z tohoto obnovného procesu vzešly, si Lutherovo vystoupení připomínají jako „Den reformace". Evangelíci v Lysé nad Labem si letos tyto své „narozeniny" připomenou bohoslužbami konanými podle Postylly Ewangelické luterského kazatele Martina Filadelfa Zámrského. Tato sbírka kázání o téměř 1300 stranách, zdobená řadou dřevorytů, vyšla poprvé v roce 1592 nákladem moravského hejtmana Hynka Bruntálského z Vrbna. Její tisk probíhal konspirativně na třech místech. Olomouckému biskupovi se přesto podařilo část z osmi set výtisků zabavit a zničit.

Další dvě vydání Postylly Ewangelické (drážďanské a lipské) se objevila současně v roce 1602. Oba její pražští nakladatelé, Daniel Sedlčanský a Jiří Dačický, byli za svůj počin uvrženi do vězení. V Koniášově „Klíči" figuruje Zámrského Postylla Ewangelická v kategorii nejnebezpečnějších tisků. Nebezpečná byla především pro svou kvalitu. Její autor je prostě výjimečný teolog se širokým rozhledem, střízlivou myslí, ostrým jazykem, lidovým projevem a pevným christologickým zakotvením. Současní bohemisté (Jan Malura) si jeho projevu cení natolik, že doporučují pořídit z jeho kázání alespoň výběrovou edici.

V Lysé se bude 31. října kázat ze Zámrského Postylly Ewangelické díky tomu, že se zdejším tajným evangelíkům podařilo v době protireformace jeden z jejích výtisků uchovat. Jde o tzv. lipské vydání. Nejen že tím zachránili jedinečnou kulturní památku, (ve světě je registrováno 11 exemplářů včetně zlomků,) ale přispěli i k uchování historického povědomí pomáhajícího udržet evangelickou identitu. Kdo přijde na Den reformace do lyského evangelického kostela, ať ovšem počítá s tím, že bohoslužby budou delší, nežli je běžné. Při poslechu Zámrského jadrného jazyka však na čas nejspíš zapomene.

Emanuel Vejnar

Hostem semináře o domácích formách liturgie bude Pavel Černý

Evangelická liturgická iniciativa Coena pořádá již 18. pravidelné studijní setkání - tentokrát na téma: Domácí formy liturgie - domácí zbožnost, růst ve víře.
Hlavním přednášejícím bude bývalý předseda rady Církve bratrské a Ekumenické rady církví, kazatel Církve bratrské Pavel Černý. Setkání se koná od čtvrtečního večera 14. října do sobotního poledne 16. října 2010, kdy bude zakončeno společnou bohoslužbou.
Kromě hlavního přednášejícího bude mít setkání i další ekumenický rozměr. Poprvé se bude konat na faře jiné než evangelické církve. Konkrétně na faře římskokatolické v Nové Cerekvi na Vysočině.
Nová Cerekev se nachází mezi Jihlavou a Táborem s dobrou dostupností vlakem nebo autem z nedaleké dálnice D1. Prostory jsou vhodně opraveny pro skupinovou práci se slušným ubytovacím zázemím. Příspěvek na pobyt je dobrovolný.

Karel Šimr

Hospodin nerezignoval!

(K tématu „vyhoření" ve Starém zákoně)

„Příklad Ezechiele vposledu ukazuje, že ne každé povolání znamená již v zárodku nebezpečí tzv. vyhoření ... Bůh Ezechiele nestaví pod tlak nutného úspěchu," konstatuje starozákoník Franz Hubmann.
Ve třetím letošním čísle rakouského čtvrtletníku Theologisch-praktische Quartalschrift, jež je věnováno tématu „vyhoření" (tzv. burn-out, tj. naprostého vyčerpání energie a motivace) z hlediska pastorální teologie, působí biblická studie nečekaně. A o to osvěživěji! Hubmann si nejprve na příběhu o putování Izraelitů po poušti všímá sledovaných klinických příznaků u všech zúčastněných, zejména u Mojžíše, jenž přáním vlastní smrti dosahuje posledního stadia „vyhoření" (Nu 11,14-15). Dále rozebírá krize proroků Eliáše a Ezechiele (oběma bylo nakonec ozdravnou, odlehčující vzpruhou sdělení, že další běh Boží věci nezávisí na nich). Posléze ukazuje, jak Starý zákon nejenom hovoří o Bohu v tzv. antropomorfismech, ale opravdu „bere Boha vážně i s jeho emocemi". Vyjádřeno jinak: „To, že Bůh ve svém srdci trpěl, není jen metafora, to je skutečnost, není to jen zlidštění pro naše uši." (M.Balabán: Benešovy a Vaďurovy Pradějiny, ET-KJ 23/2010) V dané souvislosti zmiňuje Boží lítost nad nezdarem experimentu „člověk" (Gn 6,5-6) a opakovaný Boží hněv nad reptáním lidu na poušti (Nu 11,1.10 aj.). Na otázku, zda lze uvedené příklady dát do souvislosti s tzv. vyhořením, však kladnou odpověď nedává. Boží zklamání totiž naprosto nevede k rezignaci! (Zajímavý je Hubmannův závěrečný odkaz na rabínské výklady, že Bůh sám se modlí, aby jeho milosrdnost zvítězila nad hněvem.)
Prof. Jan Heller soustavně varoval před psychologizacemi starozákonní zvěsti. Mám za to, že Hubmannova studie je navíc po metodické stránce poučná v tom, jak si lze v biblistice psychologickým instrumentáriem posloužit, avšak psychologizace zvěsti se vyvarovat.

František Schilla

Odkaz:
Hubmann, F.: „Es ist genug, Herr …". Beispiele von Burn-out in der Bibel. Theologisch-praktische Quartalschrift 3/2010, s. 261-271 (http://www.ktu-linz.ac.at/thpq).

Smíření mezi Čechy a Němci

Dokončení ze str. 1

okolností, jichž jsme se dotkli výše, i o obecnou úvahu o babylonské pýše administrativního opatření, které rázem zbaví domova celou mnohasetletou kulturu a tak ji vykoření a osobuje si deportovat lid, jehož početnost i rozloha jeho sídlišť odpovídá obydlení nejednoho evropského státu. Jsme přesvědčeni, že to byl krok politicky neprozíravý, jelikož nás zbavil možnosti osvědčit moudrou svrchovanost v soužití národů a místo toho nás vystavil obviňování.
Zcela odsouzeníhodné jsou zločiny, jichž se mnozí Češi dopouštěli na Němcích před odsunem a během něho, ať byl jejich rozsah a počet obětí jakýkoli a bez ohledu na případné úřední krytí takových zločinů. Za hanebný je nutno považovat i zákon 115/1946 o jejich hromadné exkulpaci (pokud byly spáchány do 28. 10. 1945), již ve své době marně kritizovaný jako „monstrózní" a „jediný svého druhu v civilizovaném světě", zákon, jímž byl právní nihilismus zvláště posílen.
Hluboce litujeme i způsobů, jakými bylo nakládáno s majetkem bývalých německých spoluobčanů, často bez skrupulí zabraným, rozchváceným či zničeným, zejména v prvních letech divokého osídlování pohraničí. Tím více jsme i my sami byli ochuzeni o množství ekonomických a kulturních hodnot, jež čeští Němci vytvářeli po staletí a jichž byli vesměs naráz zbaveni se svými sídly."

Z prohlášení 8. synody evangelické církve v Německu

„Českobratrská církev evangelická vyznala českou vinu. Naproti tomu v žádném případě nelze spočíst zločiny, které byly na Češích spáchány jménem Němců a Němci a které vyhnání Němců předcházely.
Rozbití Československé republiky a anexe jejího území byly brzo cílem nacionálně socialistické politiky. Mnichovskou dohodou dosažené připojení Sudet k Německé říši a protiprávní okupace zbývajících částí Čech a Moravy uvolnily cestu násilnickému panství nacionálně socialistického režimu, který přinesl zemi i lidu Československa ponížení a pronásledování, válku, zpustošení a smrt. Vykořisťování, nucené práce a teror ovládly zemi, tisíce lidí trpěly a umíraly v koncentračních táborech. Židovské obyvatelstvo bylo odvlečeno a zlikvidováno. Lidice a Terezín jsou jména, která představují strašlivé události mezi roky 1938 a 1945. Pro Československo cizí nadvláda a útlak nepominuly s koncem války. Více než čtyřicet let komunismu patří k následkům nacionálně socialistické válečné politiky.
Velká část německého národa i sudetských Němců nacionálně socialistický režim přijala. Ani církve mu dostatečně neodporovaly. Všechny své spoluobčanky a spoluobčany prosíme, aby uznali naši společnou odpovědnost za bezpráví způsobené lidem v Československu. Důrazně odmítáme princip kolektivní viny. Nezávisle na osobní nevině dnes žijících prohlašujeme: Nás všechny tíží vina našeho národa.
S bázní a vážností před Bohem hledáme odpuštění této viny. Prosíme naše české sestry a bratry o odpuštění a odpuštění, nakolik nám to přísluší, i opětujeme.
Opravdová připravenost ke smíření nás zavazuje vyslovovat i nevítané a těžko snesitelné pravdy. Ty z našich sudetoněmeckých krajanů, kteří se ještě distancují od vzájemného sblížení, prosíme, aby i oni vykročili na cestu smíření se sousedy ve ztracené české, moravské a slezské vlasti.
Proti bezpráví vyvlastnění a vyhnání stojí závažná realita, že po půlstoletém dějinném vývoji tam mají dnes svůj domov jiní lidé. Tento vývoj se nedá zvrátit a ani nesmí být zvrácen. Právní nároky odporují smíření, směřují-li ke změnám, jichž nelze dosáhnout bez nových zranění. Smíření vyžaduje zříci se nároků, jimž nemůže být vyhověno, a to je pro mnohé stále ještě bolestivé.
To platí pro uplatnění práva na vlast i pro individuální majetkové nároky právě tak jako pro požadavky, jež z nich mohou být odvozeny. Smířením posílené dobré sousedské soužití Němců a Čechů přináší různé možnosti, dosud uzavřené cesty se otevřou. Tuto naději podporují bezpočetné dobré zkušenosti s jinými sousedy Německa. Naděje však nemá šanci, jsou-li nároky stavěny nad porozumění. Trvání na nárocích ztěžuje partnerům hledat cestu k porozumění. Otevřená slova zůstanou nevyřčena z obavy, aby z nich nebyly vyvozeny nároky.
Důsledky viny, kterou na sebe německý národ uvalil, zvláště těžce dolehly ztrátou vlasti na sudetoněmecké i všechny ostatní vyhnance. Prosíme své spoluobčanky a spoluobčany, aby upuštění od nároků v České republice a v někdejších územích ocenili jako zástupný přínos vyhnaných ke smíření a pokojným vztahům s našimi sousedy a projevili jim za to vděčnost a úctu."
Protože za dobu patnácti let se vytratily možná tyto dokumenty z naší paměti, připomínám je. Mám za to, že jsou stále aktuální a stojí za zamyšlení zejména proto, že jsou mnohé události stále nevyjasněné a že se dozvídáme o nových skutečnostech z doby konce 2. světové války, s nimiž se musíme i my Češi vypořádat, tak jako to museli učinit Němci se zločiny spáchanými v době Hitlerova nacionálního socialismu.
Je mnoho sporných událostí v našich soudobých dějinách. Patří sem divoký odsun německých obyvatel z Československa těsně po skončení války, pochod smrti z Brna, krvavý masakr v Postoloprtech, kde téměř osm set Němců skončilo nejčastěji ranou do zátylku v hromadných hrobech, které si předtím museli sami vykopat. Byla mezi nimi pětice chlapců ve věku od 12 do 15 let. Dosud není jasné, kdo způsobil výbuch muničního skladu v Krásném Březně, po němž následovalo zabíjení Němců v Ústí nad Labem. Je tu také odhalení masakru na Švédských šancích v Moštěnicích nedaleko Moravského Přerova a celá řada dalších smutných událostí a příběhů. Před časem vysílala Česká televize dokument o vraždění Němců v Kladenské ulici v Praze Na Bořislavce a v nedávných dnech byly prozkoumávány kosterní pozůstatky zavražděných Němců nalezené v hromadném hrobě nedaleko Dobronína na Jihlavsku.

Jaroslav Vořišek

Bratři Valečovští – spolubojovníci Žižkovi

Skalní hrad Valečov u Mnichova Hradiště se výrazně zapsal do válečných událostí husitské revoluce. Není divu, vždyť leží v severních Čechách, v oblasti mezi českým husitským vnitrozemím a sousedním protihusitským Saskem. Navíc zde měla silné pozice šlechta spolupracující s císařem Zikmundem a ovšem i bohaté kláštery, zejména cisterciácký klášter v Mnichově Hradišti.Z dobových pramenů víme, že odtud byla organizována zpravodajská síť, která měla středisko na hradě Frýdlantu. Informace měly umožňovat přípravy na chystané útoky husitů. Obdobně jistě postupovali i husitští vojevůdci, kteří se snažili vybudovat svá opěrná pevnostní místa. Proto založil Jan Žižka hrad Kalich mezi Úštěkem a Ústím nad Labem, jako strategicky důležitou oporu ve zdejší oblasti.
Pevnými a oddanými stoupenci husitského programu byli právě držitelé hradu Valečova. Tento skalní hrad byl postaven na počátku 14.století na pískovcové skále. Ve skalách vznikly vytesané prostory, doplněné dřevěnými a později i zděnými stavbami.Na počátku husitské revoluce drželi tento hrad bratři Bernard a Bartoš Valečovští. Patřili k blízkým spolubojovníkům Jana Žižky, ba dokonce jejich vztahy byly vysloveně přátelské. O tom, jaký význam jim Žižka přisuzoval, svědčí skutečnost, že je v roce 1423 zvláštním listem pozval do Vilémova k poradě o dalších postupech jeho strany. Bratři Valečovští ze svého hradu podnikali úspěšné útoky proti nepřátelům,bojovali s Čeňkem z Vartemberka, zaútočili s úspěchem na Mnichovo Hradiště. Také po Žižkově smrti 11.října 1424 vyvíjeli nemalou bojovou aktivitu. O jejich vážnosti mezi husitskými hejtmany svědčí skutečnost, že do jejich správy byl předán hrad Valdštejn, dobytý ještě Žižkou, v rámci vojenské operace z jara 1424 směřující k obsazení města Turnova. Pod dohledem Valečovských byl roku 1427 na Valdštejnu internován Zikmund Korybutovič, když ztroskotaly jeho snahy o kandidaturu na českého krále.
V roce 1439, v období nestálých politických poměrů po bitvě u Lipan, se Valečova zmocnil Jindřich z Vartemberka a vypálil ho. Vdovu po jednom z bratrů Valečovských, paní Machnu, i její syny Břeňka a Jana zajal a věznil na Děčíně. Po několika letech se však tito synové opět ujali držení Valečova. Pravděpodobně to byl výsledek úspěšných bojů Pražanů proti Vartemberkovi v letech 1443-1444.
Roku 1462 získal hrad Valečov i celé panství jejich bratranec Vaněk Valečovský, významný přívrženec Jiřího z Poděbrad. Ten se zúčastnil (1448) na Poděbradově straně dobytí Prahy. Zde pak získal majetek a dosáhl hodnosti purkmistra Starého města pražského i člena rady zemského správce. Významné postavení ve službách Jiřího z Poděbrad, zemského správce a posléze českého krále, přineslo Vaňkovi nemalý majetkový prospěch. Darem získal od krále hrad a panství Opočno i několik menších statků. Finanční zázemí umožnilo Vaňkovi nákladnou stavbu nového paláce na Valečově, který - byť jako zříceninu - můžeme obdivovat dodnes a který stále vytváří charakteristickou siluetu hradu. Za upozornění jistě stojí, že stavebnímu vývoji hradu věnoval v poslední době badatelskou pozornost historik Kamil Podroužek, autor studie základního významu. Pokud jde o Vaňka Valečovského, nelze opominout jeho činnost literární. Je autorem traktátu zaměřeného k tématu světského panování kněží. V duchu čtyř pražských artikulů i politiky Jiřího z Poděbrad zaujal ostře kritické stanovisko k vměšování kněží do politického dění. V tomto smyslu o Vaňkovi píše také Alois Jirásek v románu "Husitský král".
Dnes je ze skalního hradu Valečova zřícenina, dominující svému okolí. Právě Vaňkův hradní palác patří k jeho nejzachovalejším částem, s řadou dochovaných architektonických článků, včetně interiéru. Zřícenina hradu Valečova tak zůstává trvalou připomínkou dějů husitské revoluce i významné úlohy rytířského rodu Valečovských.

Michal Flegl

Přemysl Pitter – Sám proti zlu

Pavel Kosatík, Sám proti zlu, nakladatelství Paseka, 2009 (stran 378)

Po roce a půl intenzivního studia vyšla studie Pavla Kosatíka o mimořádné osobnosti Přemysla Pittra a jeho spolupracovnice Olgy Fierzové.

Čtenář se seznámí s desítkami jmen těch, kteří dopomohli ke vzniku rozsáhlé monografie (s. 357 - 358), bude provázen řadou dobových fotografií a prostřednictvím mnohých citátů a odkazů se stane účastníkem dlouhého období, které se zrcadlí v životě Přemysla Pittra (1895 - 1976). Spisy menšího rozsahu, které vyšly po roce 1989, nás postupně seznamovaly s dílem Přemysla Pittra a těch, kteří při něm stáli při uskutečňování rozmanitých programů. Uvádím alespoň tyto knížky, studie a svědectví: Tomáš Pasák, Život Přemysla Pittra, Ústav pro informace a vzdělávání, Praha, 1995, Přemysl Pitter, Duchovní revoluce v srdci Evropy, Konfrontation Verlag Zürich, 1974, přetisk Kalich Praha, 1995, Nad vřavou nenávisti, Kalich Praha, 1996, Olga Fierzová, Dětské osudy z doby poválečné, Fokus Praha, 1992. Ovšem neméně významné pro poznání osobnosti Přemysla Pittra jsou například Modlitby z "prkenné katedrály" uprchlického tábora Valka, Akademische Buchdruckerei F. Straub, München, 1959.

Ve vší neúplnosti zmíním jenom některá období v Pittrově životě v návaznosti na předložený životopis.

Rodiče žili v Praze. Otec pracoval v grafických závodech a časem se stal ředitelem. Matka se ve volném čase věnovala umění. Rodina byla poznamenána ztrátou šesti dětí, z nich nejdéle žijící Žofinka zemřela v deseti letech. Později, 21. června 1895, se narodil Přemysl. Matka se na něj bála podívat, dala jej do péče sestry na venkovský statek "a tak mne viděla až o mých prvních narozeninách, kdy už jsem vypadal k světu a matinka se se mnou chodila chlubit po známých". (11) Matka byla velmi zbožná. Přemysl Pitter vzpomíná na to, jak mu odpověděla na otázku, zda existuje Bůh. Přivedla ho do parku na Karlově náměstí a ukázala mu tam kvetoucí tulipány a hyacinty. Později o tom napsal: "Byl to okamžik niterného osvícení." (14) V roce 1911 zemřela matka, v roce 1913 otec. V té době již Přemysl procházel obdobím bez víry.

V roce 1914 vstoupil dobrovolně do rakousko-uherské armády v přesvědčení, že se jedná o velmi krátké období. Jeho odhad se však nepotvrdil a on se stal svědkem i účastníkem krutých bojů na italské frontě. Obával se zvláště bojů "na bodáky". Pozoroval úlevu italských vojáků, když se dostali do zajetí. Stal se telefonistou a později se staral o raněné. Dvakrát zběhl z fronty a zažil očekávání na popravu... V té době prošel vnitřní změnou, která se stala základem celého dalšího života. Do rukou se mu dostala povídka Lva N. Tolstého Kde láska, tam Bůh. která způsobila ten převrat. Právě v této povídce nalezl odkaz na 25. kapitolu Matoušova evangelia. "Vzpomínám si: bylo to na Černém vrchu nad Košířemi. Byl jsem na dovolené z fronty u svých příbuzných v Praze... Začnu číst Ježíšovo >Kázání na hoře< a některá jeho podobenství - a to byl onen >můj den<, kdy se mi pojednou v duši rozbřesklo a já plakal v hlubokém duševním pohnutí." (30)

Přemysl Pitter nastoupí vlastní cestu kritického vztahu k církvi a stálého studia Písma. Snad nejsilnější mocí v životě Pittrově se stává osobní vyznání, které zve ne k odkladům, ale k jednání v tuto chvíli. "Ježíš nikdy nepraví: >Počkáme, až přijdou ostatní. Dnes to ještě nejde, však zítřek nám to přinese.< Ježíš zná jen teď, hned, nyní." (35)

Nad rámec mých poznámek je účast Přemysla Pittra v hnutí pacifismu, který měl v Evropě silné zastoupení a k němuž se znal zpočátku také Tomáš G. Masaryk stejně jako Jaroslav Šimsa. Po řadu let Přemysl Pitter přednáší na Staroměstském náměstí i na jiných místech, zve k rozhovorům nad etickými a náboženskými tématy a publikuje drobné spisky a články. V roce 1920 se rozchází právě v otázce použití násilí s Masarykem, "když president a vláda se rozhodnou vybudovat klasickou armádu, byť demokratického typu". (46)

Přemysl Pitter nikdy nebyl členem církve, avšak jeho duchovním zázemím církev byla. V roce 1920 studoval na Husově bohoslovecké fakultě a zvláště na něho zapůsobil historik Ferdinand Hrejsa a novozákoník František Žilka.

Nastává dlouhé období, v němž je ovlivněn silně odkazem Milíče z Kroměříže a jeho zaujetím pro potřebné, ponižované a bezradné. Od let dvacátých se věnuje zvláště dětem a zároveň vede rozhovory s lidmi, kterých si vážil. Zde jsou někteří z nich: Herbert. G. Wells, Romain Rolland, Bertrand Russel, poslední tajemník Lva N. Tolstého Valentin Bulgakov, Móhandás Gandhi a Leonhard Ragaz. Byl partnerem víc než statným. Například, když se zastával pronásledovaných odpíračů vojenské služby.

Pavel Kosatík se domnívá, že největší vliv na Přemysla Pittra měl filosof Emanuel Rádl, který patřil do kruhu Akademické YMCA, jejíž působení v době prvé republiky a krátce po válce bylo zcela mimořádné. K šedesátým narozeninám Emanuela Rádla Pitter napsal: "Ukázal mi bojovnou stránku křesťanství, a to v oné době popřevratové, kdy jsem byl snad příliš odvrácen od světa. Pochopil jsem, že v jeho drastickém úsloví >Lidem je potřebí otloukat křesťanství o hlavu< je cosi velmi pravdivého. Totiž že křesťanství nelze prožívat kdesi v mystickém ústraní, ale že křesťan se stává křesťanem teprve ve styku s lidmi, v zápase o království Boží na tomto světě." (87)

Generační druh Jaroslav Šimsa, zaměstnaný jako tajemník prezidentova osobního sekretariátu, byl patrně druhým nejvýznamějším mužem v životě Přemysla Pittra. Pavel Kosatík v návaznosti na AY a jmenované muže píše: "Lidé jako Rádl, Šimsa a pochopitelně Pitter byli názoru, že odpověď na mravní krizi nové doby nemůže přijít odjinud než ze světa náboženství. Toto nové náboženství nemělo být jenom vnitřní, individuální záležitostí moderních věřících, ale mělo být motorem veškerého lidského jednání - a jako takové mělo být veřejně (a hrdě) manifestováno." (s. 90)

Čtenářům je asi dost známá činnost Pittrova mezi dětmi, k níž se připojila od roku 1926 celoživotní přítelkyně Švýcarka Olga Fierzová. V prostředí chudého Žižkova byla v roce 1933 u Olšanského rybníčku postavena moderní budova Milíčův dům. Pittrovi se podařilo přesvědčit stavitele dr. Karla Skorkovského ke stavbě na dluh, který se časem díky dárcům podařilo splatit.

Vlídné prostředí, duch tolerance, schopnost povzbuzovat děti méně nadané a nesmělé, to, že děti měly své vlastní záhonky, na kterých pěstovaly svou vlastní kytičku či rajče, to všechno patří k pokladům a dědictví pravé pedagogické péče. K tomu hry, mnoho hudby, besídky s kázáním a jednou do měsíce rozhovory s rodiči. Spolupracovníci představovali nejen obětavost, ale také patřičnou vzdělanost spolu s hlubokou lidskou účastí s dětmi všelijak poznamenanými tvrdostí či chudobou.

Až do roku 1951 tato práce vytrvala. Její zachování souviselo s tím, že Přemyslu Pittrovi se podařilo oblomit i ty, kteří mohli provést rychlou likvidaci díla. Během necelých dvou desetiletí Milíčův dům i další střediska přijímaly ohrožené. V době záboru Sudet to byli Češi, kteří odcházeli z pohraničí v době rostoucího násilí z německé strany, později došlo k ochraně Židů, celých rodin, zvláště však dětí s přetěžkým rozhodováním židovských rodičů, zda mají děti ponechat českým přátelům a jít do transportu sami, či děti vzít s sebou. A později v čase odvety po roce 1945, kdy například v Raisově škole bylo množství slabých, určených k odsunu, na pokraji smrti. Podobně tomu bylo na třiceti jiných místech. Tehdy Pitter a jeho přátelé zřídili další domovy. V nich chránili pronásledované před poválečnou lůzou. Učili spolu žít židovské děti a německé mladíky, kteří byli vychováni v duchu militantního nacismu.

Dále můžeme sledovat čas uvadající demokracie po roce 1945. kdy se ještě daří Pittrovi uchovat díky výjimkám přece jenom něco z promyšlené činnosti. Ale postupně dochází k vnějším zásahům do struktury Milíčova domu a vší práce na jiných místech a ideový monopol sílí a vítězí.

Olga Fierzová po návštěvě Švýcarska při pohřbu sestry se již nemůže vrátit do Československa.

Nad Přemyslem Pittrem se zatahují sítě i hrozba uvěznění, a tak v roce 1951 Olga Fierzová připraví útěk, který se zdaří.

Začíná další velmi náročné období, které trvá až do roku 1962, kdy se Přemysl Pitter a Olga Fierzová věnují pomoci lidem v uprchlickém táboře Valka u Norimerku. Německo je zavaleno utečenci a jejich situace je často beznadějná. Opět jde o prostředkování pomoci lidem zklamaným, rozbitým, žijícím v nenávisti. V tomto prostředí Pitter káže v kapli a zároveň působí v rozhlase svými kázáními a úvahami.

Pavel Kosatík se věnuje vztahům česko-německým, vytváření dialogu a nápravě ve smyslu nové otevřenosti. Některé kapitoly knihy je možné doporučit k následným rozhovorům. K nekončícím disputacím o životě a působení profesora J. L. Hromádky vybízí už samotný název jedné části studie Pitter a Hromádka: Dvě různé cesty (s. 293).

Závěrečná část života Přemysla Pittra a Olgy Fierzová se vyznačuje publikační činností, přijímáním četných hostů v jejich švýcarském domově a radostí nad setkáním s bývalými dětmi, které byly vychváceny ze smrti. Rádi se věnovali činnosti v curyšském Husově sboru. Přemysl Pitter zemřel 15. února l976. V následujících letech Olga Fierzová se starala o odkaz dědictví Milíčova domu a obohatila pedagogické myšlení o hloubku vztahu k dětem ve smyslu úcty k jedinečnosti cesty každého jednotlivého dítěte s jeho vrozenými disposicemi i se vším , co vytváří prostředí - někdy ubíjející, někdy rozvíjející talenty malého člověka. Zemřela 12. června 1990.

Pavlu Kosatíkovi patří poděkování. A nám k čtenářům se vemlouvá povzbuzení i napomenutí (parenese) zmíněných: T. G. Masaryka, E. Rádla, Přemysla Pittra: pokračujte v kritickém myšlení, hledejte. Ne někdy, ale už nyní. Takže to nemáme jednoduché.

Petr Čapek

Z loňského ročníku „Modlitby za domov“

Modlitba za domov

Již počtvrté se 28. října sejdou pod Řípem křesťané z různých církví, aby společně oslavili státní svátek poněkud netradičním způsobem. Ekumenická rada církví pořádá další ročník akce Modlitba za domov, tentokrát s podtitulem "Pouštěj svůj chléb po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš." (Kaz 11,1). Opět je připraven celodenní program s volným vstupem, všichni jsou srdečně zváni!

Dopolední část programu začne v 10 hodin v parku Domova odpočinku ve stáří v Krabčicích. Na místě bude tržiště církevních a charitativních organizací s téměř 30 stánky s výrobky z chráněných dílen (keramika, textil, upomínkové předměty), s ukázkami řemeslné výroby nebo prezentací projektů. Nebude chybět ani pestrá nabídka občerstvení, od tradičních klobás až po zdravé dobroty, letošní novinkou bude také ochutnávka "ekumenické polévky", kterou připraví zástupci Ekumenické rady osobně. Pro děti je připraven program plný her a soutěží nebo dětské divadlo, dospělí se mohou těšit na hudební program na pódiu. Součástí je i duchovní program. V kapli Diakonie bude čtení z Bible střídat zpěv z Taizé, vystoupí také několik duchovních se zamyšlením nad tématem letošní Modlitby za domov. Zdatnější chodci se mohou vydat z Krabčic na Řip, v rotundě bude až do 14 hodin připraveno čtení z Bible.

Od 15 hodin v krabčickém kostele začne komponovaný program Modlitba za domov s hudbou, rozhovory se známými osobnostmi a společnými modlitbami. Tento program moderovaný Martinou Kociánovou a biskupem Dušanem Hejbalem živě odvysílá Česká televize na programu ČT2. V letošním roce bude část pořadu věnována pomoci postiženým povodněmi, diváci mohou přispět prostřednictvím DMS.

Stejně jako v loňském roce se programu zúčastní Místní akční skupiny, které ukáží výsledky spolupráce s církvemi a nastíní přípravu dalších společných projektů.

Bližší informace k programu jsou na stránkách www.modlitbazadomov.cz

Kontakt:
Zuzana Dvořáková
tel.: 776 599 977
ERC v ČR, Donská 5, 101 00 Praha 10, tel.: 271 742 326

Farář Jaroslav Adámek – svědek Kristův 4.

(20. 8. 1910 – 24. 5. 1986)

Dokončení z minulého čísla

Ani zákaz Snahy však neumlčel svědeckou službu členů církve, kterým záleželo na duchovním probuzení. Pod hlavičkou seniorátního a celocírkevního poradního odboru pro evangelizaci se konaly biblické kurzy v LTK v Bělči, v Praze, v církevním středisku ve Vrbně pod Pradědem a na dalších místech. Vytvořil se tým evangelizačních pracovníků, z nichž se někteří později stali kazateli a presbytery naší církve: Učitel Tomáš Coufal, JUDr. Karel Pala, JUDr. Alois Sklenář, JUDr. Brouček, Evžen Kožušník, b. Kielar a mnozí další.

Cesty na Slovensko

V normalizačním období, v letech 1972-1983, kdy slovenští faráři a členové církve neměli možnost pořádat vlastní biblické kursy a do Čech přijížděli jen s velkým rizikem, organizoval b. Adámek každoročně „spanilou jízdu" na Slovensko. Navštěvoval slovenské evangelické sbory, povzbuzoval faráře, kteří byli často izolováni ve svých sborech. Dobře si uvědomoval, jak je důležité pro duchovní život pevné společenství víry.

Abychom porozuměli životnímu zakotvení b. Adámka, nelze přejít osobní situaci rodiny. V r. 1950 byl protiprávně zlikvidován prosperující rodinný podnik. Rodina byla vystěhována, veškerý majetek byl zkonfiskován. Museli se nastěhovat do vlhkého, nevyhovujícího domku. Jako podnikatelé nedostávali potravinové lístky, takže všechno museli nakupovat na volném trhu za několikanásobnou cenu. Přesto jsem od b. Adámka nikdy neslyšel stížnosti. S Jobem vyznával: „Hospodin dal, Hospodin vzal, buď jeho jméno pochváleno."

Navzdory politické situaci jako velmi schopný ekonom se prosadil, takže v závěru svého života, před odchodem na důchod, se stal v nemocnici v Přerově vedoucím Oddělení práce a mezd.

O prověrce v r. 1958 jsem již vyprávěl. Připojím však ještě několik slov. V životopisu označil za nejdůležitější událost svého života své obrácení ke Kristu. Vedoucí komise s jeho životopisem v rukou řekl:"Člověče, vy jste fanatik!" B. Adámek odpověděl: „Každý člověk, který dělá svou práci celou bytostí, je do jisté míry fanatikem. I vy, pane předsedo, jste fanatikem, pokud jste věrný svému přesvědčení." Kupodivu nakonec prověrkami prošel, aniž by musel ustoupit ze svého přesvědčení.

Bratr Adámek byl 16 let kurátorem přerovského sboru a ve stejné době i kurátorem Moravskoslezského seniorátu.. Rád vzpomínal na své spolupracovníky, zvláště na b. seniora Stehlíka, s kterým navštěvovali rodiny farářů, které procházely manželskou krizí. Říkával: „ Bratr senior Stehlík byl nejlepší pastýř pastýřů, kterého jsem poznal. Podařilo se mu mnohé z nich zachránit."

Bratr Adámek byl ovšem kritickým křesťanem. Byl přesvědčen, že by sbory vzkvétaly, kdyby kazatelé o ně řádně pečovali, za ně se modlili a volali své posluchače ke Kristu. Své přesvědčení se nebál prosazovat na konventech a synodech.

Přidaná léta

Po odchodu do důchodu manželé Adámkovi přemýšleli, jak naplnit zbytek svého života. Píše o tom: "Když jsem v r. 1972 končil své civilní povolání, přemýšleli jsme s manželkou o tom, jak nejlépe využít léta našeho důchodu, která jsem nazval přidanými léty, k oslavení Pána Ježíše Krista. V jednom ze svých kázání na text z 2 Kr 20,1nn napsal: „Bůh králi Ezechiášovi zaslíbil, že prodlouží jeho život o třetinu jeho dosavadního věku..Ve své děkovné modlitbě slíbil král, že chce svým dalším životem oslavovat Pána Boha. Jinými slovy, že využije přidaná léta k Boží oslavě. Kdykoliv čtu tento příběh, myslím na naše bratry a sestry důchodce. Patřím k nim také sám. Dosáhli jsme věku, kdy nám náš stát po letech práce zajišťuje poměrně slušnou obživu, aniž bychom museli dále chodit do zaměstnání. Léta našeho důchodu můžeme pokládat pro každého z nás za léta Bohem přidaná… Co můžeme učinit lepšího, nežli věnovat tato léta a - nebo už jenom dny svého života buď zcela nebo z větší části našemu Pánu. Kolik práce pro Boží království můžeme ještě dnes vykonat v našich sborech. Můžeme navštěvovat všechna shromáždění, modlitební chvíle. Kolik starých a nemocných lidí čeká v našich sborech, až je někdo navštíví a přinese jim potěšení ze slova Božího…"

Nejen slova, ale i skutky

Bratr Adámek učinil odvážné rozhodnutí, že ve svém pokročilém věku nastoupí jako kazatel do něhož uprázdněného sboru.

Dostal pozvání do malého diasporního sboru v Šonově u Nového Města nad Metují, které manželé bez váhání přijali. Zde strávili téměř deset let aktivního života. Jako ordinovaný kazatel si zde b. Adámek ověřoval vše, čím žil, co od Pána přijal. Během své služby si doplnil vzdělání, složil vikářské a farářské zkoušky. Po udělení farářského dekretu žertoval, že je nejmladší - nejstarší farář v celé církvi. Svou práci kazatele, učitele, modlitebníka konal s plným nasazením. Byla to pro něj nová zkušenost. Poznal totiž, že ani sebevětší úsilí člověka nezaručuje úspěch kazatelovy práce. Obnova duchovního života, obrácení, probuzení zájmu o evangelium není v moci člověka. Jen tam, kde se Duch svatý dotkne lidského srdce, dochází k novým věcem. Tuto zkušenost pěkně vyjádřil ve své básni Jan Karafiát: "Ach léta po létu, šípek jsem v ouvrati, kdy že já pokvetu, až tě Bůh obrátí." Tato zkušenost ho vedla k hluboké pokoře. Nově se naučil vážit si duchovenské práce svých kolegů.

A pak přišel neočekávaný zásah do života manželů Adámkových. Sestra Adámková prodělala vážné onemocnění. Nemohli déle zůstávat ve studené faře. Museli proto uvažovat o ukončení duchovenské práce a o změně bydliště.

Praha–Libeň

Ve sborovém domě v Libni se uvolnil jednopokojový byt, který si Adámkovi nechali opravit a kam se nastěhovali do blízkosti rodiny své dcery Zdeňky. Zde prožili závěrečná 4 léta. Ani tehdy nesložil bratr Adámek ruce v klín. Ve sboru založil Kruh důchodců, který vedl až do konce svého života. Pomáhal všude, kde bylo třeba. Rozvážel a roznášel sborové dopisy, navštěvoval nemocné a opuštěné. A zůstal mu ještě čas na vnoučata. Pak ho zasáhla rána nejtěžší. Dva měsíce před dovršením společných padesáti let zemřela sestra Adámková. A o půl roku později ji následoval její manžel.

O několik dní dříve vyjádřil svou radostnou naději: „ Už mne v tomto světě nic nedrží, Těším se na nový domov, který mi připravil Pán Ježíš v nebesích."

Zemřel tiše, v noci. Zemřel? Odešel ke svému Pánu, který si ho zamiloval a kterému až do konce sloužil.

Pavel Smetana

70 let manželství

Tohoto vzácného jubilea se dožili dne 5. října t. r. manželé br. farář ThDr. Josef Veselý se svou paní Milenou rozenou Chmelíkovou. Oddával je v Brně tehdejší šéf br. Veselého far. dr. Viktor Hájek a připomněl jim na společnou cestu text: „Hledejte Hospodina a živi buďte." (Am 5,6) Ve vzájemné podpoře víry a vzájemné účinlivé pomoci prošli velkou část obskurního 20. století, aby nejen zvěstovaným Slovem, nýbrž i životem svítili v prostředích, do nichž byli postaveni. Pomysleme jen, jaká to byla cesta! Na začátku II. světová válka s nejistotami, které přinášela, po ní křivdy nastoupivšího režimu, které postihly zvláště rodinu s. Mileny, nelehká práce ve vlastním sboru v Jilemnici, téměř z ničeho pracné budování tamějšího sborového domu, přitom péče o tři děti, nepřízeň státního dozoru, pro niž br. Veselý nesměl být volen seniorem. Opravdu jen pevná víra a neotřesitelná naděje mohla obstát a přinášet hojné ovoce. Nikdy však nenaříkali, vše nesli s jakousi cudností a radostnou laskavostí. Však se také dočkali pádu všech krutých mocností, toho, že svatý Bůh nebude diktátory posmíván. Při vší práci ve sboru se br. Veselý stačil věnovat badatelské činnosti a dosáhl doktorátu na naší teologické fakultě z oboru věrouky staré Jednoty bratrské.

Nyní žijí šestadevadesátiletí manželé Veselých už řadu let v I. brněnském sboru obklopeni láskyplnou pomocí svých dětí, kruhem vnoučat a roztomilým houfečkem pravnoučátek. K naší radosti a povzbuzení je vídáme, pokud mohou, společně v nedělních shromážděních, br. Veselého pravidelně v biblických hodinách a na pastorálních konferencích. Není snad ani třeba zmiňovat, že br. Veselý patří ke kmenovým přispěvatelům Kostnických jisker. Mnozí se vždy znova těší na jeho řádky..

Přejeme manželům Veselých Boží posilu a ochranu, statečný postup vpřed a podle vůle Boží ještě dobrý kus cesty mezi námi.

Jan Pokorný

Pozvánky

Občanské sdružení Exulant zve nejen své členy na pravidelnou konferenci, která se bude letos konat ve dnech 16. a 17. října 2010 ve sborovém domě Bratrské jednoty baptistů ve Vikýřovicích, Šumperská 272 (asi 120 m od železniční zastávky Vikýřovice směrem na Šumperk). Zahájení konference bude v sobotu 16. října v 10.00 h. Program bude zaměřen na 550. výročí úmrtí Petra Chelčického. Přednášet bude prof. dr .ing. Jakub Trojan. Večer bude věnován 85. výročí vzniku exulantského vikýřovického sboru BJB. Při nedělních bohoslužbách bude kázat Mgr. Pavel Smetana.

V sobotu se v polední přestávce uskuteční valná hromada občanského sdružení; tentokrát je volební, bude volen nový výbor i revizní komise.

Ubytování je možno zajistit na adrese: stehlík.dobroslav(zavináč)spktree.cz

* * *

Upřesňujeme pozvánku, kterou jsme již otiskli.

Prosíme, abyste využili tuto příležitost, kterou jsme připravili pro své členy, přátele, ale i další zájemce:

Srdečně zveme na přednášku, kterou pořádá v rámci svého sjezdu Kostnická jednota - Sdružení evangelických křesťanů, o.s. ve spolupráci se sborem Církve bratrské na Smíchově v sobotu 23. října 2010 od 14.00 h ve sboru Církve bratrské, Vrázova 4, Praha 5 (v blízkosti stanice metra Anděl a tram 4, 10, 14 stanice Zborovská)

Lev Nikolajevič TOLSTOJ
+ 20.11. 1910
ruské myšlení, vlivy a podněty

Přednáší ThLic. Mgr. Karel Sládek Th.D., Katolická teologická fakulta UK Praha, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové.

Biblickým úvodem poslouží Mgr. Pavel Smetana, emeritní synodní senior ČCE. V rámci programu zahraje houslový virtuos Alexander Shonert

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 12. října 2010 od 18.30 h do kostela sv. Klimenta v Praze 7, Kostelní ul. (u Strossmayerova nám.) k účasti na

EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBĚ VDĚČNOSTI ZA STVOŘENÍ.

Kázáním poslouží P. RNDr. Matúš Kocián, PhD., zpívat bude pěvecký soubor Scandula. Po bohoslužbě cca od 19:30 hodin následuje beseda k tématu "Krajina" s úvodním slovem PhDr. Ivana Ryndy, vedoucího katedry sociální a kulturní ekologie FHS UK.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Chrudimský seniorát

Českobratrská církev evangelická

Brandýs nad Orlicí, Ne 8.30
Českých bratří č. 223, f L.Ondra
Bučina , Ne 10.00
Bučina č.1, f L.Chaloupka
Bukovka, Ne 9.30
Bukovka č.59, f M.Grombiřík
Čáslav, Ne 9.00
J.Karafiáta č.159, f Pavel Jun
Česká Třebová, Ne 9.00
Riegrova 23, f J.Nečas
Dvakačovice, Ne 9.00
Dvakačovice č.32, f Jan Machala
Džbánov Ústí nad Orlicí, Ne 8.30
Ústí, 10.00 Džbánov
Voděrady-Džbánov č.4, f J.Kvapil
Heřmanův Městec, Ne 9.00
Zahradní 537, f J.Plecháček
Holice v Čechách a,b,c,e 9.00
Hradecká 53, a D.Ženatý
Horní Čermná, Ne 8.45
Horní Čermná č.2, f J. Keller
Hradiště, Ne 9.30
Hradiště č.15, f J. Kučera
Choceň, Ne 10.00
Žerotínova 94, f M.Ondrová
Chrudim, Ne 9.00
Pardubická 324, f A.Lavická
Chvaletice, Ne 10.00
Hornická Čtvrť č.65, k M.Středa, a M. Hübner
Lanškroun, Ne 9.00
Českých bratří č.654, f D.Tomeš
Litomyšl, Ne 9.00
A.Tomíčka 69, f V. Pleskotová
Lozice, Ne 10.00
Lozice č..53, j R. Kučerová, a. J. Kučera, k B. Tefr
Opatovice, Ne 9.00
Opatovice č. 5, f J. Potočková,
Pardubice, Ne 9.00
Hronovická č.25, f D.Ženatý
Přelouč, Ne 9.00
Českobratrská č. 86,
f H. Schusterová
Semtěš,Ne 10.30
Semtěš č.69 , Čáslav, j Hynek Schuster, a J. Plecháček, k J. Ruml
Sloupnice, Ne 9.00
Dolní 80, f P. Peňáz
Trnávka, Ne 8.45
Trnávka 66, f M. Hübner
Vilémov u Golčova Jeníkova, Ne 10.00
Vilémov u Golčova Jeníkova 162, k B. Smetana, a J. Kučera
Vysoké Mýto, Ne 9.00
Javornického 49, f L.Havelka

Církev bratrská

Bystré, Ne 9.30
Bystré č.82, k R. Toušek
Česká Skalice, Ne 9.30
Tyršova 285, k P. Asszonyi
Náchod, Ne 9.30
Purkyňova 584, k R. Staněk
Nové Město nad Metují, Ne 9.00
K Sirkárně 1506, k J. Hábl
Trutnov, Ne 9.00
Lomní 103/9, k J. Šrámek
Česká Třebová, Ne 9.00
Tykačova 1183, k P. Kučera
Hradec Králové, Ne 10.00
V Kopečku 89, k M. Legát
Chrudim, Ne 9.00
Slezská 514, k P. Jelínek
Litomyšl, Ne 9.00
Nádražní 526, k D. Smetana
Vysoké Mýto, Ne 10.30
Javornického 49, k P. Pýter
Pardubice, Ne 9.00
Lonkova 512 – Archa, k S. Jindra

Bratrská jednota baptistů

Pardubice, Ne 9.00
Sladkovského 521/38, k L. Šíp
Vysoké Mýto, Ne 9.30
Pražská 72, k V. Zeman

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
28/2010
13. října 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 20. října

Z obsahu

* *Od duše k duši*
* *Zpěvy a modlitby z Taizé*
* *Václav nebo Bolslav?*
* *Kde hledat sílu?*

Poselství k 20. neděli po sv. Trojici

Cíl našeho povolání

1 Te 4,1-8

Pán Bůh se rozhodl zcela svobodně povolat a oddělit lidi v Tesalonice a jejím okolí pro důvěrný vztah s ním. Vyvolenými se stali všichni, kteří uslyšeli Boží volání tlumočené apoštoly a ostatními křesťany a reagovali na ně. Při Božím povolání nerozhoduje lidská dobrota, ale milost v Kristu. Celý tenhle princip platí dodnes. Byli jsme posvěceni dříve, než jsme mohli učinit něco dobrého. Tesaloničtí právně patřili Bohu jako majetek a stejně je to s námi. A to i v případě, když Tesaloničtí zhřešili a zhřešíme i my. Právně se nic nemění. Ale jestliže Tesaloničtí chtěli nebo my chceme zůstat Kristovi, museli oni i my dát mravní jednání s právním stavem do souladu. Pavel je k tomu povzbuzuje a jako určitou pomoc jim dává konkrétní příkazy a směrnice obdržené přímo od Ježíše. Ty se týkaly především sexu, protože právě v této oblasti tehdy docházelo, podobně jak dnes, k hříchům a k zraněním. Pavel učí, že v sexu, který se Pánu Bohu líbí, není místo pro „vášnivou chtivost", nese vůni „svatosti", tedy čistoty a „úcty" a je praktikován pouze v manželském svazku. Ano, líbit se Pánu Bohu ve všech oblastech života včetně nejintimnějších a přinášet mu čest, to je cíl našeho povolání. Nezna-mená to, že povolaný člověk nezná pády. Zná, ale zná i posvěcující proces. Jeho původcem a tvůrcem je Duch svatý. Proto se z pádu zvedá a znovu vstupuje do cíle povolání – posvěcení, což je důvěrný vztah s Bohem a touha se mu líbit.

Ernest Welszar,
kazatel Církve bratrské,
Písek

Sir John Everett Millais. Podzimní život, 1856 - galerie Lublaň

Na co se ateista nesmí ptát

Kovaný ateista se nesmí kamaráda, kterého náhodou překvapen potká na koncertě, zeptat: "Ahoj, no to je tedy věc, jsi tu náhodou?" Pochopitelně, že je tady náhodou, vše kolem je přece náhodou. Celá existence pravověrného ortodoxního ateisty je náhodným shlukem molekul. A totéž platí i pro jeho kamaráda. Podobně nemůže zamítnout třeba film, knihu, počínání nebo celý život poukazem na to, že to "nemělo smysl". Ano, nemělo. Nic přece nemá smysl. Tyto otázky může klást pouze člověk, který v jakýsi smysl věří (a ve vztahu k němu poměřuje věci, jež smysl nemají).

Věřím nepravděpodobnosti

Ve světě máme plno univerzit nabízejících studium křesťanství, buddhismu, islámu - jako hlavních náboženství, jejichž studium a dějiny jsou pro nás důležité. Koneckonců, každý by měl tušit, čemu věří, jak se jeho víra v dějinách vyvíjela a v jakém kontextu vznikala. Z tohoto hlediska je zajímavé, že ateismus (dnes dominantní vyznání) nelze nikde studovat. Je to zvláštní, člověk by se měl přece zhruba vyznat v tom, čemu věří. Povedla se zvláštní věc: ateistu považujeme za někoho, kdo nemusí v nic věřit. Přitom to není přesné - a už vůbec ne dostatečné. Ateista musí věřit stejně jako člověk "věřící", tedy ateista je člověk, který nevěří v existenci Boha, ale věří mnoha jiným věcem, jimž nerozumí a rozumět nemůže. Věří třeba vědě. Avšak vědě nelze věřit, věda je pouze metoda. Navíc věda nezkoumá otázky smyslu, třeba proč máme srdce, ale jak funguje. A mnozí vědci poukazují na to, že věda ani v pravém smyslu nezkoumá pravdu. Věda ověřuje nebo vyvrací hypotézy. Zkoumá, zda daný model "souhlasí" s empirickou realitou. Tak například podle Poppera je vědecká metoda věčným hledáním - nikdy pořádně nepoznáme, kdy "máme pravdu", zato dokážeme říci, kdy jsme se mýlili.

Ateismus věří spoustě věcí, které mu musejí připadat zázračné. Už jen to, že (stále) objevujeme nové a nové, geniálnější a geniálnější principy fungování přírody: Jak je to možné, když jsme tu nejchytřejší? Snad nejvýstižněji to kdysi řekl Albert Einstein: Nemohu věřit, že jsem první, kdo na tento princip přišel. Někdo tu musel být přede mnou... Jinými slovy: svět kolem nás je mnohem inteligentnější než my sami. Pokud mi odpovíte, že není inteligentní, jen náhodný, pak ovšem nemá cenu jej inteligentně nebo racionálně zkoumat.

Zázraky ateismu

Věda naopak musí věřit, že je svět racionální a racionálně poznatelný. Tím však přiznáváme, že je svět "chytřejší než my", když jej tak dlouho zkoumáme a odhalujeme. Nikdo z nás by jej nebyl schopen znovu sestavit. Každý z nás umí automaticky polykat a trávit potravu, ale kdo z nás tomuto zázraku rozumí? Kdo umí vědomě pohlídat, že se z párku s hořčicí stane energie, která nás drží při životě a dovoluje nám o něm přemýšlet? Naše tělo to dělá samo a téměř nepřetržitě. Věřit, že je to náhoda, vyžaduje mnohem více víry (v náhodu) než jakékoli jiné náboženství, jež v sobě zahrnuje princip božství. Takže zde máme lidstvo, které je na vrcholu svého intelektuálního vývoje (pomineme-li bájnou Atlantidu), a přesto věcem kolem sebe vlastně nerozumí. Vědecky nevíme, co jsou vlastně čas nebo hmota - a nejsme ani blízko. A přece v takovémto (nepochopitelném) světě vteřinu od vteřiny žijeme a objevujeme jej. Tím vůbec nechci říci, že náboženská víra může (nebo snad dokonce má!) nahradit vědu. Smysl tohoto článku je přesně opačný: poznání a víra se musejí doplňovat. Máme tisíce předmětů, které nám říkají, co nevíme, anebo víme, ale pohříchu žalostně málo o tom, čemu (byť jako ateisté) věříme. Jak říkám, (vědecký) ateismus by měl mít svůj předmět v rámci věrouky naší doby. Ať víme, čemu - a komu – věříme.

Přetištěno z Hospodářských novin se svolením autora

Tomáše Sedláčka v ET

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Konvergence

Slovo konvergence znamená sbíhání či přibližování. Často se používá v matematice, kde jde o přibližování k nějaké limitní hodnotě, ale můžeme se s ním setkat i jinde. V šedesátých letech se s nadějemi mluvívalo o konvergenci kapitalismu a socialismu; tuto v určitém smyslu utopickou vizi pohřbil r. 1968 Leonid Brežněv se svými kumpány, poslav do Československa okupační vojska.

Mám před sebou letošní druhé číslo čtvrtletníku Okruh a střed, věnované krajině. Několika výňatky z rozhovorů je zde připomenut muž, který krajině rozuměl, pro krajinu se s velkým nasazením angažoval a jehož myšlení i jednání bylo vedeno hluboce prožívanou křesťanskou vírou, ministr životního prostředí z porevolučního, ještě krásnými ideály naplněného období Ivan Dejmal. V jednom z citátů připomíná, že pro tradiční vesnici velký význam mají dvě místa sloužící setkávání lidí - kostel a hospoda. Při jeho čtení mě napadlo uvažovat o jejich konvergenci. Pro někoho možná kacířská myšlenka.

Uvědomuji si, že představě staré Jednoty bratrské spíše odpovídá hospoda jako chrám ďáblův, jemuž je záhodno se zdaleka vyhýbat. Jenže hospoda je velice široký pojem. Už Ivan Dejmal ve zmíněném citátu upřesňuje, že hospodou nemyslí lokál s hracími automaty, ale místo, kam si lidé přijdou popovídat, setkat se a něco společně udělat.

Několikrát jsem slyšel vyprávět zkušenost o tom, že se někde cestou po venkově porouchalo auto či kolo. A často postižený našel pomoc, dokonce bezplatnou, v hospodě, kde se ho nějaký ochotný, šikovný a potřebnou technikou či místními konexemi vybavený člověk ujal.

Tradiční obecní hospoda je místem, kde člověk nachází člověka, kde není sám, kde se uskutečňuje lidské sdílení. Takovýchto hospod je čím dále tím méně. Schopnost s druhými (s těmi známými i

Dokončení na str. 2

Na co se ateista nesmí ptát

Dokončení ze str. 1

Ohlasy na uvedený text

Bylo jich několik set, více: http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/tomas-sedlacek.

Ukázka:

Já jako ateista (možná agnostik, pro mne v tom není rozdíl) si nemyslím, že jednou nastane okamžik, kdy věřící uznají, že neměli pravdu. To mne nikdy ani nenapadlo. Pro mnoho lidí je touha po tom, co nabízí náboženství (posmrtný život,absolutní spravedlnost, vyšší smysl života, boží ochrana...) silnější než objektivní úsudek (vyhnul jsem se pejorativnímu výrazu zdravý rozum) a tak to vždy bude.

frante

Jste trapný a navíc unfair odkazujete na nedoložitelné důkazy.

Zbyněk

Co konkrétně od Gödela máte na mysli, co si má pan Sedláček přečíst? Tyto následující, Gödelem formulované a dokázané věty? "Žádný formální systém nemůže být zároveň úplný a bezesporný. Bezespornost formálního systému nelze uvnitř tohoto systému dokázat." Z toho přece mimo jiné vyplývá, že věda, kakožto formální systém pro zkoumání světa, nemůže poznat a vysvětlit vše a navíc ani není schopna formulovat, co není schopna poznat a vysvětlit. A to svědčí spíše ve prospěch filosofických názorů pana Sedláčka.

Hrbek

Konvergence

Dokončení ze str. 1

s těmi, s nimiž se setkáme více méně náhodně) nést radost i zármutek zřetelně mizí. I když v mnohých oblastech hustota zalidnění roste, člověk má k člověku dál. Sdílení však neodmyslitelně patří k lidskému životu a k němu je třeba setkávání.

A jak je to s posláním kostela? Pokud slouží jen k nedělním bohoslužbám (a často je pro tento účel prostorově naddimenzovaný), je zřejmě něco v nepořádku. Prokazatelně už z ekonomického hlediska, tak nízký koeficient využití objektu si kromě církve sotva kdo dovolí. Nicméně ekonomické hledisko není tím nejdůležitějším. Věřím, že bychom si přáli, aby kostely byly využívány lépe. Je velice sympatické, když se církevní prostory otevírají i pro koncerty, veřejné vzdělávací akce, mateřská centra apod. A v některých církevních objektech vznikají i kavárny a podobná zařízení. To je vykročení žádoucím směrem. Dnešní styl života je tvrdě individualistický a pro sdílení, pro lidské setkávání v něm nezbývá místo, avšak ono je součástí plně prožívaných lidských životů. Individualismus spojený s konkurencí a úsilím o vlastní zisk znamená ztrátu podstatné složky lidství. Té, která se v tradičních duchem sdílení prodchnutých hospodách podporovala a rozvíjela.

Evangelium je úžasně krásná a oslovující zvěst. Ale v té formě, jak je tlumočeno dnešní církví, většinu lidí neoslovuje. Není náš církevní život příliš uzavřený? Není to proto, že dveře našich kostelů de facto veřejnosti otevřeny nejsou, i když de iure naše shromáždění veřejná jsou? Mnozí lidé volají "Nemám člověka" (J 5,7) a touží po někom, kdo by v danou chvíli byl s nimi. A přitom v nedalekém kostele je kázáno evangelium Ježíše Krista. Nicméně oni vnímají dveře kostela jako zavřené a pomoc tam nehledají.

Konvergence znamená přibližování, nikoli splynutí. V tomto smyslu se tento pojem používá v matematice. Ani úvahy o konvergenci kapitalismu a socialismu v šedesátých letech nemířily k úplnému vymazání rozdílů mezi nimi. A přestože nakonec dějinný vývoj šel jinou, pro nás tvrdou cestou, znamenající kvalitativní zlom (v matematice se v této souvislosti hovořívalo o katastrofách), tehdejší úvahy o konvergenci svou podstatou diametrálně odlišných systémů znamenaly pro nás, tehdejší vysokoškolské studenty, myšlenkové obohacení. Samozřejmě uvažuji-li teď o konvergenci kostela a hospody, také nemám na mysli jejich splynutí. Úloha těchto dvou míst a jejich vztah však stojí za aktuální promýšlení.

"Hospoda", tedy sekulární místo pro scházení a sdílení, je pro život obce nezbytná. Hospoda bez hracích automatů a rámusivé hudby a jen s velmi skromnou a omezenou nabídkou tvrdého alkoholu. Hospoda, kde se - při kávě, čaji, pivu, vínu, limonádě či sodovce lidé svěří se svými problémy a budou mít naději najít pochopení. A také kde navzájem budou sdílet radost. Člověk člověka potřebuje.

A kostel, ten by neměl být jen místem tradičních církevních shromáždění. Kostel má být místem setkávání s Kristem. Co to znamená? Zřetelnou odpověď dostáváme v podobenství o posledním soudu. S Kristem se setkáváme především v druhých lidech - a nemusí jít zrovna o "lidi církevní". Tedy kostel má sloužit k setkávání a vzájemnému sdílení.

Nejde zde tedy nakonec skutečně o konvergenci? Tuto otázku kladu při vědomí, že Kristus je jediná cesta, pravda i život. Svět nesmírně moc potřebuje evangelium, evangelium plné a nezkreslené. V zájmu šíření evangelia stojí za to zříci se i něčeho ze zaběhané církevní praxe tak, aby kostel byl skutečně místem plného lidského setkávání a sdílení, místem, kde se v druhých lidech setkáváme s Kristem.

Jiří Nečas

Židé a křesťané na šachovnici světa

Italský umělec v oboru sklářství Gianni Toso vytvořil šachovou hru s figurkami židů a katolíků. Na šachovnici proti sobě jako král a královna stojí v černém rabín s knihou tóry a jeho manželka s šabatovými svícny proti bíle oděnému biskupovi a jeptišce. Tyto figurky na šachovnici přesně vyjadřují pocit většiny židů vůči křesťanům obecně.

Židé se v minulosti radši dali upálit, než aby se dali pokřtít a tak přestoupili na křesťanskou víru. Před tuto volbu je postavili například i husité v Chomutově v roce 1421.

Stát Izrael uzákonil jako neslučitelný protiklad židovství a křesťanství v procesu "bratra Daniele" v roce 1962. Polský Žid původním jménem Oswald Rufeisen patřil ve svém mládí k sionistickému mládežnickému hnutí. Po ukončení základní školy v roce 1939 se dva roky připravoval na imigraci do Palestiny. Během nacistické okupace pracoval v podzemním hnutí, pašoval zbraně pro židovské přátele a podílel se na záchraně 200 -300 Židů ve městě Mir. Poté se ukrýval v katolickém klášteře, konvertoval a následovně vstoupil do karmelitského řádu. V roce 1958 přicestoval do Izraele. Do identifikačních papírů uvedl jako národní příslušnost židovství a jako náboženskou příslušnost římský katolicismus. V rámci Zákona o návratu požádal o status nového židovského přistěhovalce. Jeho případ se dostal před soud. V soudním rozsudku stálo mimo jiné: "Žadatel bratr Daniel není příslušníkem ani židovského, ani polského národa, protože se polské národnosti vzdal, než opustil Polsko – je bez státu a tak má být zaregistrován."… „odpadlík se odloučil od náboženství, lidu a společenství Izraele. Stejná osoba nemůže být obojím - židem i křesťanem." Soudce Berenshon se vyjádřil takto: "Na základním předpokladu, že židé a křesťané jsou dvě zásadně se vylučující definice, panuje obecná shoda… nikdo nepovažuje odpadlíka za náležejícího k židovskému národu."

Židé vidí holocaust jako vyvrcholení křesťanského antisemitismu. Hned u vchodu do památníku šesti miliónů Židů umučených k smrti v Evropě jsou návštěvníci konfrontováni s antisemitskými citáty prvních církevních otců přes středověké církevní obrázky s karikaturami Židů až k Hitlerovu národnímu socialismu. Ortodoxní Židé označují misijní aktivity za duchovní holocaust na motto: Nepodařilo se vám, křesťanům, zničit nás fyzicky, tak se pokoušíte zničit nás duchovně. Usilujete o to, abychom přestali být Židy.

Právě proto, že Židé nepočítají s tím, že by je křesťané měli rádi, reagují velmi pozitivně na projevy nezištné přijímající lásky a na projevy upřímné lítosti. Nechtějí, aby je někdo obracel na křesťanství, ale jsou velmi vstřícní, což projevil izraelský stát při návštěvě papeže Benedikta. Při uvítací ceremonii mu izraelský president Šimon Peres předal snopek velmi výnosné v Izraeli nově vypěstované pšenice, která byla pojmenována podle něho – pšenice Benedikta XVI. Dalším symbolickým darem bylo Písmo svaté Starého zákona v miniaturní podobě na mikročipu. Izraelci byli hrdí, že předávají církevnímu hodnostáři svůj antický spis v podobě nejmodernější techniky.

Americký Žid žijící v Izraeli Victor Mordeccai byl pohnut setkáními s evangelikálními křesťany, kteří milují Izrael a stojí za ním. V USA se setkal s Tassem Saadou, jehož příběh vyšel pod názvem: Bojoval jsem pro Arafata. Mordeccai sám vydal před deseti lety knížku s názvem "Christian Revival for Israel's Survival" – Křesťanským probuzením Izrael přežije. Ortodoxní rabín z Bet Elu, Benni Elon, řekl skupině amerických křesťanů: „Nemám nic proti misii, ale začněte u vás se svými sousedy. Až budou vaše sbory plné věřících lidí, kteří znají Bibli a žijí podle ní, vyjděte do světa islámu. Jděte od mešity k mešitě a zvěstujte, kdo je Stvořitelem nebe i země. Řekněte, že vyvolil Izrael, že miluje celý svět, za nějž zemřel Ježíš. Až přijme muslimský svět Ježíše, můžete přijít i k nám a slibuji vám, že se domluvíme."

© Krista Gerloffová,
Křesťanský mediální svaz
KEP
www.israelnetz.com

Islám potřebuje čas

(K filmům 2012 a Agora)

Nejznámější symboly a monumenty spojené s hlavními světovými náboženstvími berou za své při globální katastrofě zachycené ve filmu 2012. To se ovšem netýká monumentů islámských. Jak se při uvedení filmu do kin nechali tvůrci slyšet, odpovídající záběry nakonec z filmu raději vystřihli – v obavách z možných potíží ze strany islamistů …

To španělský režisér Alejandro Amenábar je jiný kabrňák. Pustil se hezky adresně a zostra do fundamentalismu! Zvolil k tomu mazaně žánr historického filmu z pozdní antiky. Kamera najíždí do vesmírných dálav, z ptačí perspektivy odtud zabírá severní Afriku, pak sjíždí zpět mezi smrtelníky. O chvíli později znovu, pak zase – na scéně zatím dochází k různým zvratům a převlékání kabátů … Divákům se tak připomíná stará poučka FINITUM NON EST CAPAX INFINITI (KONEČNÉ NEDOKÁŽE POJMOUT NEKONEČNÉ), kterou fundamentalismus všech odstínů troufale ignoruje … Ale copak to? Neradikálové ve filmu Agora (situovaného do pozdně helénistické Alexandrie, kdy křesťanství, čerstvě vyhlášené oficiálním náboženstvím římské říše, vytlačuje dosavadní mnohobožství a soupeří s židovstvím, zatímco do vzniku islámu a následné arabské expanze z Arabského poloostrova zbývají staletí) mají vesměs rysy anglosaské. Ne tak náboženští radikálové – ty představují naopak herci/narurščici/statisté typu jednoznačně arabského …

Film Agora trpí četnými nepřesnostmi. O dějinné detaily v něm koneckonců ani nejde. Jakýpak asi fundamentalismus působí v současnosti řadovým lidem v Evropě i Americe největší starosti? Psst … Zde si poučenější tuzemský divák vybaví památný výrok Milouše Jakeše: „…vést ten úder nějak jinak, nepřímo, přes někoho jinýho …"

Při vší švejkovině Amenábar (k jehož předchozímu snímku Hlas moře viz článek Naučit se mlčet, ET-KJ 26/2007) vystihuje jednu ze základních zákonitostí ve vzájemném dotyku monoteistických náboženství v prostoru kolem Středozemního moře: Fundamentalistické, militantní tendence v jednom náboženství nutně vyvolávají obdobnou (fundamentalistickou, militantní) odezvu a reakci v náboženství druhém: Nejprve ve filmu uspořádají (v areálu alexandrijské knihovny) pogrom židé na křesťany. To podnítí plamenné protižidovské výlevy na křesťanské straně atd., atd., atd. Ke dvěma monoteistickým náboženstvím, jejichž „sourozeneckou žárlivost" Amenábar v rané fázi sleduje, přibude později, dodejme, ono třetí, rovněž abrahamovské, kolem něhož chodí filmaři hodně, ale opravdu hodně po špičkách …

Ve vývoji vztahů tří abrahamovských náboženství (tj. židovství, křesťanství a islámu) spatřoval protestantský teolog Paul Tillich neblahý, osudový přelom v reconquistě (znovudobytí Španělska pro křesťanství). Podle Tillicha vedl mechanismus rozpoutaný reconquistou až k holocaustu (tzv. „konečnému řešení židovské otázky" za nacismu). Amenábar Tillichovu tezi nevyvrací. Zobrazením mezináboženských konfliktů v oblasti Středozemního moře ještě před vznikem islámu jako by navíc ilustroval upozornění teologa a znalce islámu Hanse Künga: „Islám potřebuje čas (Islam braucht Zeit)." Tak jako jej potřebovaly obě starší abrahamovské tradice – židovství a křesťanství.

František Schilla

Vychladlá hnízda

Petr Musílek

(Památce Bohuslava Reynka)

Z podzimních polí mlha zebe
Les žloutne Sad je prořídlý
Vlaštovčí hejna nesou nebem
ranečky tepla pod křídly
přes hřbety kopců okoralých
k dálce v níž chladné slunce plá
nad zemí v které zanechaly
svá hnízda v tichu vychladlá
Vrátí se zpátky? Najdou zjara
hřebeny kopců? Stužky řek?
Ptačí zpěv mizí jako pára
Je čas odletu vlaštovek

Pohled do historie novozákonních spisů

Čtenářům teologicky do hloubky vzdělaným tento text, který vychází z článku Zfalšovaná Bible?, uveřejněného v časopise pro novou evangelizaci Milujme se! (12/2010), neřekne asi nic nového. Mnohé křesťany však obohatit může, neboť i když jsme často poměrně obšírně obeznámeni s obsahem svatých Písem, o jejich vzácné, ojedinělé historii většinou jen málo víme. Do jaké míry jsou biblické texty, na nichž je zakotvena naše víra, celé naše životní nasměrování, opravdu historicky spolehlivé? Jak dlouhá je časová přímka, která zachované opisy dělí od původních originálů? Původní knihy Nového zákona byly psány na papyru, jehož struktura mnoho nevydrží a během asi tří století se vlivem vzdušné vlhkosti většinou rozpadne. Psali-li apoštolé krátké listy, použili nejspíš jeden list papyru, který mohli přeložit, zapečetit a odeslat. Delší novozákonní texty byly napsány pravděpodobně na papyrový svitek – evangelium Lukášovo snad až na svitek 10 metrů dlouhý. Krátká životnost papyru je však vinna, že se žádný z biblických originálů nezachoval. Musíme ovšem zdůraznit, že se originály nedochovaly ani u žádného díla bohaté antické literatury. Všechny uchované řecké a římské písemnosti známe také jen a jen z opisů, z opisů, které často dělí od originálů mnohem delší čas, než je tomu u opisů textů biblických.

Od 2. století se začíná v písemnictví užívat pergamen. Je mnohem trvanlivější, kvalitnější než papyrus, také neporovnatelně dražší. Křesťané ho však začali používat až ve století čtvrtém – a není divu, uvážíme-li, že byli do roku 313 tvrdě pronásledováni a jejich posvátné knihy ničeny. Ze čtvrtého století je například známý dochovaný Kodex sinajský, který nalezl německý badatel Konstantin von Tischendorf v roce 1844 v klášteře svaté Kateřiny pod horou Sinaj. Tyto opisy jsou od doby sepsání originálů vzdáleny přibližně 250–300 let. Je to dlouhá doba? Nebo naopak doba krátká? Na pomoc si pro srovnání vezměme opět literaturu antickou. Např. Platonovo dílo se nám zachovalo v nejstarších opisech, které jsou o 1300 let mladší než originál. Platí tedy odpověď druhá. Ano, rozpětí 250 let mezi originálem biblického textu a jeho opisem je dobou z pohledu historie krátkou, ba ve srovnání s literaturou antickou dobou výjimečnou. To ovšem nic nemění na tom, že ani tuto vzácnou památku, jakou Kodex sinajský je, nemůžeme zařadit do doby před Ediktem milánským (r. 313), který po třech stoletích útlaku přináší křesťanským vyznavačům svobodu. Naleznou se některé texty i z doby nesvobody, jejíž tíha a sevření může být jakýmsi vnitřním ukazatelem větší opravdovosti pisatele, texty, jejichž pravost, přesnost, nezaměnitelnost bude proto průkaznější, průhlednější?

V roce 1896 byly objeveny v Oxyrynchu dva listy papyru (dnes v Britském muzeu uložené pod signaturou 782), které nám suchý egyptský písek dokázal uchovat navzdory křehkému materiálu, i když pocházejí dokonce ze 3. století, tedy ještě z doby nesvobody křesťanů. Je na nich zapsána první a dvacátá kapitola evangelia Janova a jejich text souhlasí s textem Sinajského kodexu. Papyrové nálezy však jdou ještě dál. V roce 1931 byly objeveny velké části všech čtyř evangelií a Skutků apoštolských již z počátku třetího století a některé opisy Pavlových listů byly pořízeny dokonce kolem roku 200, možná že ještě krátce před koncem druhého století. Rozmezí mezi sepsáním originálu a těchto opisů, označených P s indexem 45, 46, na pouhých 100–150 let nemá obdobu u žádného jiného antického díla.

Dosud bylo nalezeno téměř sto různých papyrů s novozákonním textem. Pozoruhodný je především papyrus Ryland, který se uchovává v Manchesteru. Jde o malý útržek papyru popsaného z obou stran úryvkem Janova evangelia. Na základě typu papyru, písma, úpravy textu je datován přibližně do roku 130. Zachovaný opis, pořízený pravděpodobně méně než čtyřicet let od vzniku originálu Janova evangelia, patří k největším perlám starého světového písemnictví.

Závěrem můžeme shrnout, že k začátku třetího století, to znamená více než sto let před konstantinovským obratem, je možno sestavit z dochovaných rukopisů většinu knih Nového zákona, některá místa jsou doložitelná dokonce pomocí více různých velmi starých rukopisů. Již tedy nejen věříme, ale prokazatelně víme, že texty našich svatých Písem byly opisovány poctivě a věrně a vznikly-li někdy odchylky, šlo o skutečnosti nepříliš podstatné a snadno rozpoznatelné.

Milada Kaďůrková

Píše jako Koniáš

Nejprve zkarikovat stávající kritiku, pak vzbudit dojem, že jiná než takto směšná není, a nakonec vyrukovat se svými objevnými poznatky. Touto metodou se dá obhájit cokoli. Zdání objektivity dodá špetka kritičnosti. Tak se dá Nero představit jako nadějný umělec či Goebbels jako milující otec rodiny. J. A. Novák tímto způsobem učinil v článku „Hříchy pátera Koniáše" (Hospodářské noviny 17. 9.) z tohoto představitele násilné pobělohorské rekatolizace „mimořádně obětavého člověka, který byl přísný především sám na sebe".

Čtenář je jeho líčením přiveden až k dojetí: „Koniáš byl od dětství neduživý a slabý, trpěl častými záchvaty, které mohly být epileptického původu. Měl oboustrannou kýlu, těžký revmatismus, časté bolesti hlavy… Zřejmě tedy spíš neduživý chudák než ďábel v lidské podobě." Kdo by si snad pohrával s myšlenkou, že je „Koniášovo působení jen logickým vyústěním dlouhodobého vymývání mozků v tmářském (jezuitském) řádu", ten zastává podle Nováka „chybný pohled vyplývající z jiráskovského přístupu k historii".

Autor připustí, že „jezuitský řád vznikl jako reakce na rozmáhající se reformaci". Hned však dodá: „V praxi však nešlo jen o potírání nekatolíků, tím méně pak o primitivní vybíjení jinověrců, jaké o století dřív provozovali husité." O jezuitských metodách taktně pomlčí. Připíše jim však generální pardon konstatováním, že se jejich uživatelé snažili „nahradit to, co považovali za rozkladné, něčím hodnotným". Nezdůvodňují dnes pravicoví radikálové anebo anarchisté své metody stejným způsobem?

Pálení knih je vyhrazena samostatná kapitola. Uvozuje ji nadpis: „Vše ze svého platu." U čtenáře to má bezesporu vyvolat dojem, že Koniáš lidem zabavené knihy proplácel. Kdo pokračuje v četbě, ten ovšem zjistí, že nadpisek je odstřižen z jakési poznámky z roku 1727, v níž Koniáš uvádí, že při blíže neurčené příležitosti nahradil „dobrovolně odevzdané bludné knihy vybranými postilami a modlitebními knížkami a krom toho dalšími vhodnými knížkami v ceně 14 rýnských a 48 krejcarů, vše ze svého platu".

Óda na Koniáše pokračuje zobecňujícím konstatováním, že „zabavená díla nejen nahrazoval jinými", ale „také knihy psal". Kvalitu jeho produkce autor nepokládá za špičkovou. Zdůvodňuje to však tím, že jejich „úroveň byla přizpůsobena myšlení prostých venkovských věřících". Do závorky sice vsunuje kritickou poznámku „nelze se zbavit dojmu, že na víc autor ani neměl", tu však okamžitě překrývá neprůstřelně mravokárným: „O jeho poctivosti však nemůže být pochyb."

Koniášův vlastní odhad, že za svého života zlikvidoval 30 000 „závadných děl", Novák nepopírá. K uvedené skutečnosti se ovšem nevyjadřuje a okamžitě zaútočí proti těm, kteří by se snad nad tímto počínáním pozastavovali. Jejich výhrady nejprve shrne do tezí, že jim Koniášova postava „splývá s inkvizicí, je symbolem tmářství, fanatickým nepřítelem literatury a předchůdcem nacistů veřejně spalujících neněmecká díla", aby vzápětí tyto teze rozbil svrchovaným: „Nic není tak vzdáleno pravdě."

Nového časového zařazení se v článku dostalo i Jiráskovu termínu „temno". Novák shrnuje výsledek svého bádání do věty: „Pokud bylo v českých dějinách nějaké období opravdového temna, pak šlo především o husitské války, kdy zastánci nového učení masově vraždili nejen své odpůrce, ale i bezbranné civilisty, z kvetoucí země udělali trosky a přivedli ji do izolace kulturní i ekonomické." Autor jako by také nabýval dojmu, že píše pro „prosté venkovany" stejně jako jeho literární vzor.

Závěr článku je opět hrou na city: „Antonín Koniáš byl zřejmě spíš

Dokončení na str. 4

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

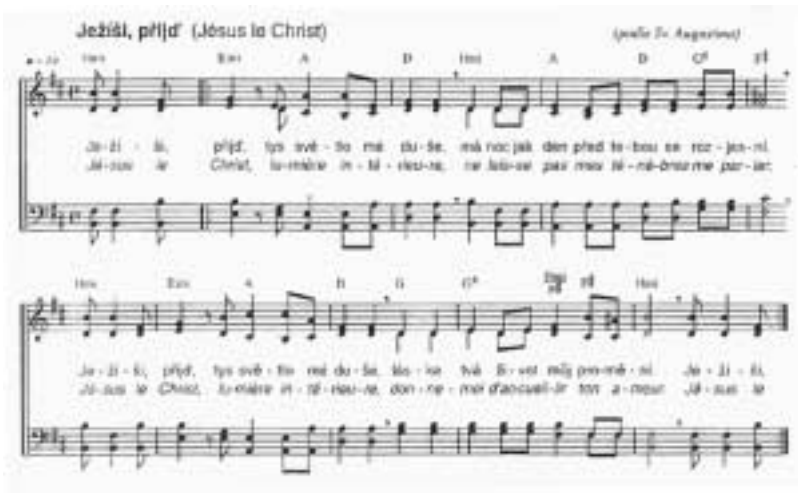
V dubnu a květnu jsme uveřejnili články o ekumenické komunitě z Taizé. Bratři z Taizé novým způsobem oslovili a oslovují velmi mnoho lidí. Jak to, že tito kontemplativně založení muži dokázali zapůsobit především na mladé lidi celého světa? Snad nám odpoví sám bratr Roger:

"zmrtvýchvstalý Kristus činí z lidského života slavnost, která nikdy nekončí. Evangelium nese v sobě naději...". Pozvání k této vnitřní radosti nás staví k zásadní osobní volbě tak, jak nás volá verš Nového zákona Ř 10, 9 a 11: Vyznáš-li svými ústy, že Ježíš je Pán, a uvěříš-li v srdci, že Bůh ho vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. Vždyť Písmo říká: "Kdo v něho věří, jistě se nezklame." V Bohu je pramen naděje a radosti. Bůh nás neustále hledá. Volá nás, abychom mu velmi prostě dali svoji důvěru a postavili svůj osobní život na skále evangelia. Život v této naději může proměňovat jednotlivce, naše sbory i církve. Tento Koutek písmáka chce přispět k povzbuzení české tradice písmáctví, které bylo spojeno s naší reformací. Chce vést k hlubšímu rozjímání, přemýšlení, soustředění i uvažování. Nemá za cíl jen množství přečteného textu, ale chce přivádět ke společenství s živým Bohem skrze modlitbu, modlitbu zpěvem i chvíli ticha. Již ztišení před Boží přítomností je modlitbou.

Bratři připravují "Zpěvy a modlitby z Taizé". Mohou být použity jak osobně, tak v menších či větších skupinkách. Písně – noty i slova chtějí být pokornými služebníky Slova. Tyto krátké a snadno zapamatovatelné písně pronikají do největší hloubky, až se něco prolomí... Proto se zpívají opakovaně třeba i 8x nebo 10x. Může se zpívat i několik písní za sebou. Chtěli bychom otiskovat vždy jednu píseň v každém čísle ET-KJ.

Věříme, že tato pravidelná rubrika bude novou inspirací i novou radostí a povzbuzením našich čtenářů.

Píseň – Ježíši, přijď (Jésus le Christ)

Žalm 42, 1-6
Čtení: Ř 8,31-39, Mk 2,13-17
Píseň
Ticho
Chvály

Ježíši tichý a pokorný srdcem, tys přišel, abys zjevil Otcovu lásku všem lidem.
Ježíši, neskutečná dobrotivosti, ty nám odpouštíš naše hříchy, zajatcům vyhlašuješ volnost.
Ježíši, naše útočiště, tvé jho netlačí a tvé břemeno netíží.
Ježíši, poslaný od Otce, ty uzdravuješ naši slepotu.
Ježíši, chlebe živý, ty sytíš naše srdce svým slovem.
Ježíši, tys přišel, abys zapálil oheň lásky na zemi.
Vzkříšený Ježíši, ty nám dáváš účast na tvé radosti.
Ježíši, ty jsi cesta, pravda i život.

Otče náš

Modlitba
Ježíši, světlo našeho srdce, od svého zmrtvýchvstání k nám neustále přicházíš. Ať jsme kdekoliv, vždy na nás čekáš. Ty nám říkáš: Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi břemeny, a najdete u mne odpočinek.

Zpěv

(Jésus le Christ – Music: J. Berthier, © Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam:
Rosa, hudební vydavatelství
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046
e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Pro bližního svého!

(Ze vzpomínek E.Schillebeeckxe)

„Schillebeeckxovi jsem nic neřekl," opakoval teolog Karl Rahner tajemníkovi Kongregace pro nauku víry Philippemu poté, co deník Le Monde 24.9.1968 zveřejnil Vatikánem utajované informace o procesu proti Edwardu Schillebeeckxovi. Vatikánský hodnostář po třech hodinách výslech ukončil a Rahnerovi se omluvil.

Oproti publikaci Nepřestávám věřit v živého Boha (blíže viz článek Svědek navýsost lidského Boha, ET-KJ 7/2010) zachycuje kniha rozhovorů Francesca Strazzariho s vlámským římskokatolickým teologem Edwardem Schillebeeckxem (12.11.1914 – 23.12.2009) s názvem Jsem šťastný teolog, vydaná o desetiletí dříve, podrobněji dobová vnitrocírkevní pnutí. Epizodu vylíčenou na s. 67-70 považuji za podnětnou dodnes i přes hranice konfesí.

Během řízení ohledně Schillebeeckxových vyjádření o sekularizaci (zejména o lidské autonomii) byl Karl Rahner jako obhájce podle kanonického práva (latinsky: „relator pro auctore") pod hrozbou sankcí vázán mlčenlivostí. Nesměl nic říci ani Schillebeeckxovi. Usoudil ale, že obecné zásady přirozeného práva mají přednost před ustanoveními práva církevního, vlámského teologa informoval a zapůjčil mu celý spis. Když věc po čase probublala na stránky deníku Le Monde, padlo podezření z indiskrece na Rahnera. Při výslechu ve Vatikánu se Rahner uchýlil v nouzi k tzv. mentální výhradě, rezervaci (francouzsky: „la restriction mentale"), kdy se při rozhovoru dává slovům odlišný význam, než jaký má druhá strana zjevně na mysli. V rozporu se skutečností tedy popřel, že by Schillebeeckxe o zahájení řízení informoval.

Porušil Rahner uvedeným počínáním přikázání o „nepromluvení proti bližnímu svému křivého svědectví"? Mám za to, že v přikázání je důraz především na slovech „proti bližnímu svému". (Plně odpovídat intenci přikázání může též výklad: „Nepromluvíš proti bližnímu svému ani svědectví pravdivého.") V tomto smyslu Rahner přikázání neporušil. Porušil pouze jakousi obecnou zásadu nikdy nelhat, kterou z Desatera dovodil např. Masaryk. Ona masarykovská zásada je však pouze jednou z možných interpretací přikázání. (Široká akceptace dané zásady nezabránila žel tomu, aby Českobratrská církev evangelická dávno před vznikem Blesku a TV Nova fungovala jako rozsáhlá „drbárna" …)

František Schilla

Odkaz:

Schillebeeckx, Edward: Je suis un théologien heureux. Entretiens avec Francesco Strazzari. Les Éditions du Cerf Paris 1995

Prosíme, abyste využili tuto příležitost, kterou jsme připravili pro své členy, přátele, ale i další zájemce:

Srdečně zveme na přednášku, kterou pořádá v rámci svého sjezdu
Kostnická jednota
– Sdružení evangelických křesťanů, o.s.
ve spolupráci se sborem Církve bratrské na Smíchově

v sobotu 23. října 2010 od 14.00 h
ve sboru Církve bratrské, Vrázova 4, Praha 5
(v blízkosti stanice metra Anděl a tram 4, 10, 14 stanice Zborovská)

Lev Nikolajevič TOLSTOJ

+ 20.11.1910

ruské myšlení, vlivy a podněty

přednáší
ThLic. Mgr. Karel Sládek Th.D.,
Katolická teologická fakulta UK Praha,
Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové

Biblickým úvodem poslouží Mgr. Pavel Smetana
emeritní synodní senior ČCE.

V rámci programu zahraje
houslový virtuos
Alexander Shonert

Srdečně vás všechny zveme!!

Píše jako Koniáš

Dokončení ze str 3

nešťastný než v pravém slova smyslu zlý. Pokud někoho nenáviděl, tak nejvíc sám sebe." Následuje výčet způsobů, „jak se trestal". Bylo by zajímavé udělat na základě uvedených projevů Koniášovu psychiatrickou diagnózu. Autor jeho projevy nazývá „exaltovanou horlivostí" a „nekompromisní věrností". Pro vyhledávání tajných evangelíků a jejich předávání světským soudům k potrestání zas užívá eufemismu „misijní činnost".

Šaškovskou čepici svému článku J. A. Novák definitivně nasazuje větou: „Zdá se, že v jeho stopách opravdu zůstávaly zástupy upřímných konvertitů."

V Lysé nad Labem bylo v roce 1747 v důsledku Koniášovy „misijní činnosti" zabaveno devatenáct knih a osm lidí bylo odsouzeno k obecní práci v okovech a poutech. Součástí trestu bylo i veřejné vyznání katolické víry. Všichni tito „konvertité" se – pokud se toho dožili – po vyhlášení tolerančního patentu přihlásili i se svými rodinami ke zde vzniklému evangelickému sboru.

Emanuel Vejnar

Oslava Dne reformace v Trutnově

Sbor Českobratrské církve evangelické v Trutnově (Úpická 163, 541 01 Trutnov) zve všechny na

neděli 24. října 2010

k oslavě Dne reformace.

Dopolední bohoslužby s večeří Páně od 10.00 h budou konány společně s Církví bratrskou a Církví československou husitskou.

Odpoledne od 14.30 h proběhne koncert, při kterém zazpívá pěvecký sbor "Naši pěvci" pod vedením Lydie Härtelové za doprovodu Lucie Novákové na varhany.

Hosté, kteří by chtěli přijet již dopoledne, nechť se předem ohlásí na faře v Trutnově - tel. č. 499 815 650 nebo 603 966 067, aby s nimi mohlo být počítáno k obědu.

NOEMI

WWW.NOEMKA.COM

**** Seznamka pro křesťany***
**** Pobyty pro nezadané***

Přihlášeno přes 2000 osob z ČR a Slovenska.

Zaslání bližších info/přihlášky:
Tel/SMS: +420 777222877
info@noemka.com

Noemi, Na Mušce 1124, 53401 Holice, ČR

č. 7

Upřesnění redakce

Autorem seriálu Tradice doby pobělohorské je historická společnost VERITAS a br. Milan Soukup uvedený pod článkem je jejím členem.

Pozvánky

Výročí sboru

V neděli 24. října t.r. si sbor ČCE v Pelhřimově-Strměchách připomene při shromáždění s díkůčiněním v 9.30 h v tolerančním kostele ve Stměchách 140. výročí zřízení samostatného farního sboru. Kázat bude b. synodní senior Mgr. Joel Ruml.

Srdečně zve staršovstvo sboru.

* * *

Občanské sdružení Exulant zve nejen své členy na pravidelnou konferenci, která se bude letos konat ve dnech 16. a 17. října 2010 ve sborovém domě Bratrské jednoty baptistů ve Vikýřovicích, Šumperská 272 (asi 120 m od železniční zastávky Vikýřovice směrem na Šumperk). Zahájení konference bude v sobotu 16. října v 10.00 h. Program bude zaměřen na 550. výročí úmrtí Petra Chelčického. Přednášet bude prof. dr .ing. Jakub Trojan. Večer bude věnován 85. výročí vzniku exulantského vikýřovického sboru BJB. Při nedělních bohoslužbách bude kázat Mgr. Pavel Smetana.

V sobotu se v polední přestávce uskuteční valná hromada občanského sdružení; tentokrát je volební, bude volen nový výbor i revizní komise.

Ubytování je možno zajistit na adrese: stehlík.dobroslav(zavináč)spktree.cz

* * *

Fredi Winkler v Košicích, ve Val. Meziříčí a v Praze.

Fredi Winkler (60), renomovaný průvodce Izraelem a biblickými proroctvími Starého i Nového zákona, který žije se svou rodinou od roku 1973 v Izraeli, přijede na několik dní do Evropy a navštíví Slovensko i Českou republiku.

Od 24. do 26. 11. bude sloužit ve sboru BJB v Košicích, 27. 11. ve sboru ČCE ve Valašském Meziříčí a večer 28. a 29. ve sboru BJB v Praze na Jiřího náměstí.

Srdečně zvou pořádající sbory a MOKJ Praha.

Náměty přednášek: situace v Izraeli na pozadí biblických proroctví a pohledy do Janovy Apokalypsy.

* * *

Seminář VERITAS

„Otázka unionismu a protireformace za tureckého ohrožení střední Evropy", tak zní název přednášky, kterou prosloví doc.PhDr. Václav Huňáček, CSc. z Ústavu slavistických a východoevropských studií na Filosofické fakultě UK. Bude to na XXXII. semináři historické společnosti VERITAS, který se bude konat v sobotu 23. října 2010 v 10 hodin v sálku na faře ČCE v Pardubicích, Sladkovského 638. Fara je 6. dům za evangelickým kostelem. Všichni zájemci jsou srdečně zváni. Od nádraží jedou k ul. Sladkovského trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru (3.zastávka).

* * *

Ochranovský sbor Praha při ČCE pořádá přednáškový cyklus:

Teologická osobnost a Jednota bratrská.

Jsou naplánovány tyto přednášky:

19. října J. Rokycana a Jednota bratrská, Dušan Coufal

2. listopad J. Calvin a Jednota bratrská, M. Rejchrt

4. prosinec M. Luther a Jednota bratrská, M. Wernisch

25. leden 2011 F. Melanchton a Jednota bratrská, J. Just

22. únor F. Schleiermacher a Jednota bratrská, J. Kranát

22. březen K. Barth a Jednota bratrská, J. Štefan

26. duben Yoder a Jednota bratrská, J. Macek

První z této řady přednášek se uskuteční v úterý 19. října 2010 od 19 hod. v Čajkovského ulici číslo 10 v II. žižkovském sboru ČCE. Všichni jste srdečně zváni.

Staršovstvo ochranovského sboru Praha

Bohoslužby

Seniorát poděbradský

Českobratrská církev evangelická

Bošín, Ne 9.30
Bošín č. 44, Křince, f T. Drobík

Brandýs nad Labem, Ne 9.30
Horova 1885, f J. Kašper

Český Brod, Ne 9.30
Za Nemocnicí 1159, f M. Trgalová, f J. Mamula

Chleby, Ne 8.30
Chleby č. 55, Bobnice, a V. Hurt

Kolín, Ne 9.00
Politických vězňů 560, f B. Matějka

Kovánec, Ne a c 9.00
Kovánec č.14, Skalsko, f M. Šimek

Krakovany v Čechách, Ne 10.00
Krakovany v Čechách č. 59, j Miroslav Německý, a J. Fér

Kutná Hora, Ne 9.00
Jiřího z Poděbrad 308/4, f J. Fér

Libenice, Ne a c 10.30
Libenice č.69, a B. Matějka

Libice nad Cidlinou, Ne 8.30
Ke hradišti 12, f M. T. Zikmund

Lysá nad Labem, Ne 9.00
Nám. B. Hrozného 442/16,
f E. Vejnar

Mělník, Ne 9.00
Krombholcova 548, f H.Pfannová

Mladá Boleslav, Ne 10.00
Husova 199/15 , f V.Hurt

Mšeno u Mělníka, Ne 9.00
Boleslavská 9, f M. Šimek

Neratovice - Libiš, Ne 9.30
Školní 44/1, f M.Pfann

Nymburk, Ne 10.00
Smetanova 14/613, f K.Roskovcová

Pečky, Ne 9.00
Husovo.nám.480, f B. Hájek

Poděbrady, Ne 9.45
Husova 141, f P.Dvořáček

Předhradí, Ne 9.00
Předhradí č.36, Pňov, f H.Junová

Velenice, Ne 8.30
Velenice č. 34, Dymokury, a P. Dvořáček

Velim, Ne 10.00
Sokolská 26, a B. Matějka

Zruč nad Sázavou, Ne a c e 9.00
Zahradní 189, a J. Fér

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2010

20. října 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 27. října

Z obsahu

* *Od duše k duši*
* *Z ekumeny*
* *Kniha apokryfů*

Poselství k 21. neděli po sv. Trojici

Kde hledat sílu?

Ef 6,10-17

„A tak, bratří, svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci."

Stalo se nám před lety s partou kamarádů v horách na východním Slovensku, že jsme v dešti a v mlze zabloudili. Nakonec jsme nevěděli, zda jsme ještě na Slovensku, nebo už v sousedním Polsku. Promočení, odření a vyčerpaní několikahodinovým blouděním v lesích jsme konečně narazili na asfaltovou lesní silničku. Hurá, konečně civilizace!

Ale teprve při chůzi po silničce na nás začala doléhat únava. Cesta po silničce, i když objektivně jistě byla rychlejší, se nám zdála strašně pomalá a silnička nekonečně dlouhá. Co nás posilovalo, byla vidina teplé východňarské hospůdky, kde si dáme nějaký čaj nebo grog na zahřátí, zjistíme, kde vlastně jsme a vydáme se zpátky do základního tábora v maringotce na okraji Runiny.

Zdá se mi, že jako církve jsme na tom podobně. Když je doba pronásledování a útlaku, je třeba bojovat a není čas, aby se myslelo na únavu. A paradoxně, když pak přijde doba poklidná, bez pronásledování, únava se dostaví za všechna dřívější léta bojů a strádání.

Ať tak či onak, apoštol nás vybízí, abychom hledali sílu u Pána, v jeho veliké moci. Kdyby ta slova nenapsal právě apoštol Pavel, mohla by znít jako pouhá útěšná fráze. Když však víme, jakými útrapami apoštol prošel, jak i ve vězení neztrácel naději a jak i doby poklidné intenzivně využíval, nezbývá nám než vzít ta slova vážně. Přestat skuhrat a fňukat, přestat si stěžovat, že je nás málo a že nás společnost bere málo vážně, a začít prostě žít z víry v Krista.

Pro doby těžké potřebujeme vědět, že on je s námi, že v boji nejsme sami. A pro ty doby poklidnější a pohodlnější potřebujeme lépe znát i cíl, ke kterému směřujeme a který nás přitahuje sám svou silou tak, že naše únava se před ním rozplývá.

Pavel Čmelík,
Horní sbor ČCE Vsetín

Svěřený majetek

Jsme dlužni, zemi sůl, světu světlo. Bez ohledu na svět nemůžeme žít ani být spaseni. Majitelem soli i světla je Kristus Pán a jeho evangelium a potom v zastoupení jeho apoštolové a církev. Snad až do 19. století necítila, že by byla něco dlužna světu, lidem, kdo žili kolem ní. Slušelo se totiž, aby se každý člověk narodil i do církve - většinové samozřejmě, do menšinové, evangelické výjimečně. Být bez vyznání patřilo mezi anomálie, odchylky od pravidla, byla to neslušnost, která byla vystavována na pranýř tak jako nemanželské narození. Teprve po francouzské revoluci se vazba na církev a její služebnosti uvolňovala. 19. století už má občany, kteří jsou si vědomi svých práv, ale stále ještě v mezích zákona, trůnu a oltáře. Na skutečnou volnost a bratrství si musely evropské země počkat ještě 100 i více let, některé o ně ještě bojují.

Volnost přinesla církvi poznání, že nemůže jen čekat, až k ní lidé přijdou, ale sama nechť jim nabídne účast na Božím slovu a životě v obecenství bratří a sester. Četla s novým porozuměním zprávu o životě prvního jeruzalémského sboru, kterému Pán denně přidával ty, které povolával ke spáse. Všimla si, že ten růst jí nepadl do klína z nebe bez jejího přičinění: "Chválili Boha a byli všemu lidu milí" (Sk 2,47), poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Měli všechno společné. Světlo takového života hřálo a přitahovalo. Tolik energie nevyzařuje líná a spící církev. Kupodivu se ve 20. století probudila k bdělosti díky některým jednotlivcům, které zděsil pohled na svět, který se tak vzdálil od církve. Přestali jej však za to hanobit a odsuzovat a podle apoštolského příkladu mu pomáhali najít cestu ke Kristu. Domnívali se, že lidé ve světě rádi přijmou jeho odpuštění a nový život, budou-li osloveni jako bratři s láskou; věřili, že když jim vyjdou vstříc, pomohou i církvi k správnému sebeuvědomění, že nesolí a nesvítí jen sobě, ale světu a zemi, jejíž lid je pravým adresátem Kristova evangelia. Bůh hříšníky přijímá. Sůl patří zemi ke zdraví, světlo k životu patří světu, jinak se církev ocitne na soudu pro vytunelování svěřeného majetku!

Jeden z těch, kdo hledali, jak přiblížit církev světu a svět církvi, byl Blahoslav Hrubý. Vystudoval na evangelické fakultě v Praze. Setkal jsem se s ním v letech 1935-36, kdy jsem jako kandidát teologie studoval na pařížské svobodné evangelické fakultě. On byl v té době sekretářem světového mírového hnutí RUP - Rassemblement universel pour la paix v Paříži. Více se strachoval o svět než o církev, kterou, tu naši, v jejích představitelích zrovna moc nemiloval, ale byl jí věrný. Svět se měl připravovat na válku, zatím však usiluje ze všech sil o mír. Nejednou jsme s bratrem Blahoslavem Hrubým a Janko Petrikem o situaci církve ve světě besedovali. Jim oběma posílám pozdravení obvyklou cestou vzhůru. Po skončení 2. světové války B. Hrubý zaměnil uniformu americké armády za farářský talár a věnoval se mimo jiná zaměstnání svému vlastnímu povolání sloužit lidem, Bohu a své církvi. Pro americké evangelíky vydával tiskem souhrn událostí v Československu okupovaném komunistickou stranou, ale zvláště v jakém útlaku tam žila evangelická církev. Tento návrat ze světa do církve je charakteristický pro všechna hnutí, v nichž se křesťané angažovali, aby přinášeli evangelium světu. Tohoto "naivního sluhu Božího" ocenil pre-

Dokončení na str. 2

Aktualita

Podzim

Písmo zná podzim a jeho deště. Ale nejsou mu ke stěžování. Naopak: Jsou darem Božím a odpovědí na věrnost jeho zákonu lásky. Protože jsou příslibem a podmínkou příští úrody a sklizně (Dt 11,13n).

Naopak obrazem těch, kteří se *"dali cestou Kainovou, nechávají se svést úplatkem a hodují bez bázně před Bohem ... jsou prázdné mraky bez deště hnané větrem ... podzimní stromy bez ovoce ... divoké vlny mořské vyvrhující své vlastní hanebnosti ... bludné hvězdy, jimž navěky je připravena nejčernější tma"* (Ju 1,12 nn).

Nestěžujme si na podzim, mraky a deště. Poděkujme za jejich přínos. A pokud se již sami skláníme ke svému podzimu, pamatujme na svou vláhu a ovoce, nezbytné pro příští úrodu a sklizeň.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Zaostřeno na blízko

Slavnostní shromáždění na Smíchově

Evangelický sbor z Prahy – Smíchova, Na Doubkové, připravil slavnostní shromáždění k odhalení pietního místa na památku Dr. Milady Horákové, která byla členkou místního sboru.

Touto slavností bylo završeno dlouholeté úsilí připomenout si příklad statečné a věrné ženy, zastánkyně pravdy. A protože je vhodné nedržet její poselství někde za zamčenými dveřmi, a protože před kostelem je vhodný, veřejně přístupný prostor, je pietní místo otevřeno pro všechny zájemce.

V nádherném nedělním odpoledni se smíchovský evangelický kostel zaplnil těmi, kteří se přišli zúčastnit odhalení i připraveného programu. Tím nás provázel místní kurátor br. A. Kratochvíl. Modlitbou zahájil br. Ivo Mareš.

Otakar Brousek a Rudolf Kvíz přednesli „Věnec sonetů Advent", který ve vězení napsal spoluvězeň Milady Horákové Dr. Jiří Hejda. Sonety jsou spíše žalozpěvem nad stavem světa a společnosti ve 20. století, jehož trápení a smutek je v kontrastu s tím, co nám zvěstují advent a Vánoce.

Výběr ze zhudebněného „Věnce sonetů" od L. Matouška na klavír a violoncello přednesli Petr Nouzovský a Daniel Wiesner.

Synodní senior Joel Ruml ve své promluvě podtrhl, že na jedné straně je v evangelické zbožnosti cizím elementem vyvyšovat lidi, míváme z toho rozpaky, protože naše poděkování především patří Bohu. Na druhé straně velice ocenil úsilí především členů smíchovského sboru a dalších, kteří se zasadili, aby se nápady staly skutečností.

Dále promluvil Fr. Šedivý, předseda Klubu Milady Horákové, který připomněl celý její život. Za Městskou část Praha 5, která se finanč-

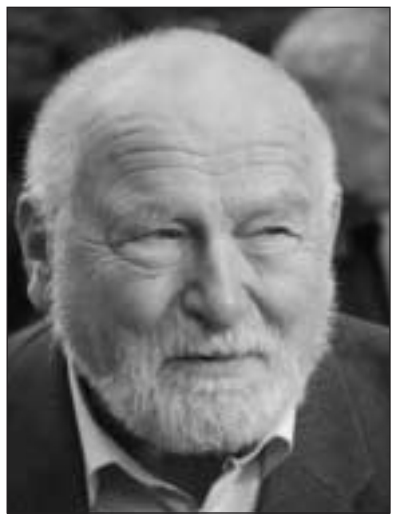
Dokončení na str. 2

Slavnostní shromáždění na Smíchově

Dokončení ze str. 1

ně spolupodílela na realizaci tohoto díla, oslovil shromáždění místostarosta Michal Šesták.

Další program se odvíjel již před kostelem kolem pietního místa, kde došlo k odhalení objektu, jehož autorem je Olbram Zoubek, který zvítězil se svým návrhem ve vyhlášené soutěži a který své dílo vyrobil bez nároku na honorář.

Figura ženské postavy není zpodobněním Milady Horákové, je to především výzva k zamyšlení, v ideálním případě k následování… Stojí zády k příchodové cestičce, hlavu skloněnou, obličej přikrytý vlasy – a návštěvník ji musí obejít, aby uviděl pamětní desku a sám zaujal svůj vlastní postoj.

Odhalený objekt, který nese typický zoubkovský rukopis, doprovodil autor několika příhodnými, milými slovy.

Jemu i všem, kteří se o toto pietní místo zasloužili, patří náš dík!

Bohumil Kejř

Svěřený majetek

Dokončení ze str. 1

zident České republiky řádem TGM až po jeho smrti (1990).

Uvědomili si dluh, který má církev u světa, a také došli poznání, že církev není schopna svým kázáním oslovit moderního člověka z ulice, změnit ho a vytvořit pro něho skutečné bratrské obecenství. Do života Evropy vstoupilo hnutí, jemuž se dařilo měnit člověka a včlenit ho do společenství přátel! Toto hnutí stálo pod heslem First be good friends - Nejprve buďte dobrými přáteli, s nímž přistupovali k lidem. Přesvědčili se, že člověk uvěří, když mu nebude o lásce kázáno, ale láska mu bude ukázána už prvním podáním ruky. Činy, ne slova! Z tohoto jednostranného důrazu lze vyčíst konečné směřování tohoto hnutí: vyměnilo evangelium za mravnost, věřícímu i nevěřícímu nabídlo mravní výzbroj evangelijního původu. Šeptem smíme říct, že církev je nenahraditelná, ale v těchto hnutích vidí své spojence, ne konkurenci.

V Evropě se toto hnutí objevilo pod jménem Oxfordských skupin. Shromažďovali se po rodinách. Ukazovali světu i církvi, co s člověkem udělá láska, zaměříme-li ji na jednotlivce, který místo na fotbal a pak do hospody "na jedno" se dal pozvat přítelem do skupiny, kde zažil dotek, jímž byl uveden na novou životní dráhu. Tak píše jejich zakladatel Frank Buchman (1878-1961) o způsobu práce Oxfordských skupin. Američan - správně v něm tušíte pragmatičnost, zjednodušit problém až na jádro a pak nechť praxe ukáže, zda to funguje.

Podobnost s Oxfordskými skupinami, jíž se těší Evangelické akademie, není náhodná: shromažďují lidi téhož zaměstnání nebo zájmu, aby se v rozhovorech dopídili stanoviska, které by odpovídalo svědectví Písma. Bibli čtou v duchu prorockém, Boha nevzývají, jsou střízliví a morální, jak to odpovídá jejich dospělosti, kritickému myšlení a demokratickému sebevědomí. I Evangelické akademie se rozpadnou, neboť založit a držet obecenství lze jedině na Ježíši Kristu. "Beze mne nemůžete činit nic" (J 15,5). Toto Ježíšovo slovo nelze přeslechnout.

Církev nezapomene na svůj dluh vůči světu, bude-li se stále reformovat podle Božího slova. Pak bude sdílet nouzi světa o skutečné obecenství pokorným zvěstováním Pána Ježíše Krista, jenž pro jednotlivce, pro tisíce, pro milióny a pro miliardy lidí nemá jiné naučení než prosit za Ducha, stvořitele nového lidství.

Josef Veselý

Provolání poutníků z Bzí hory a náš dnešek

Čtení: Ex 15,1-13

Kázání: Ga 5,1: *Protož v svobodě, kterou Kristus nás osvobodil, stůjte a nezaplétejte se zase ve jho služebnosti.*

Čtyři roky po Husově smrti, v létě 1419 se myšlenky Husa, Jeronyma, Jakoubka ze Stříbra, Jana Želivského a dalších rozšiřovaly na venkov a zástupy lidí dospívaly k tomu, že je nutné se rozejít s papežskou církví, jejími biskupy a kněžími, s jejich obřady, ctěním obrazů a svatokupectvím. Naopak je třeba vyhledávat v Písmu Slovo Boží, Boží zákon a svobodu z něho plynoucí. Na Plzeňsku toto hnutí představoval Václav Koranda starší a ten také svolal shromáždění na horu Bzí 17. září 1419. Ne v chrámech a kostelích zkažené církve, ale na hoře nebo na poli se sejdou v očekávání království Božího ke slyšení Božího slova a ke shromáždění okolo stolu Páně a vysluhování chleba a vína pod obojí způsobou.

Zde Václav Koranda vyhlásil husitský manifest či provolání poutníků z hory Bzí. V manifestu se praví, že jsme obec sebraná na Bzí hoře a shromážděná v naději ducha Ježíše Krista. Zamysleme se nad tím, co vzkazuje tento manifest naší době a našemu životu dnes.

První věc je to, že východiskem a základem je Boží zákon; nikoli zákonické předpisy, ale Slovo Boží vyvýšené nad lidské autority, pravda Boží nadřazená člověku, pravda, které smíme naslouchat a v jejím smyslu vést svůj život. A to odpovědně a závazně, nikoli svévolně a nikoli pro svůj prospěch nebo zisk. Tu jde o svobodné slyšení věrné, spasitelné zprávy založené v Božím zákoně. To je spjato s přijímáním svátosti na památku Ježíše Krista. Člověk nemusí svémocně vystavovat na odiv své já a samolibě se v něm zhlížet, nýbrž je pozván, aby se pokořil před Bohem a jeho Slovem a rozeznal, v čem je jeho postavení mezi lidmi a jeho služba v osobním životě, v rodině i na veřejnosti.

Z toho plyne druhá věc, význam svobody a vysvobození v životě. V popředí je ono svobodné slyšení Božího Slova. Manifest připomíná z Bible situace, kdy Boží lid toužil po vysvobození a dočkal se ho. Třeba když byli ujařmeni v Egyptě, Hospodin vzpomenul na své sliby Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, pohlédl na ně a vysvobodil je. Manifest připomíná statečné ženy Judit a Ester, které se modlily za vysvobození svého lidu a byly vyslyšeny. Kněz Matatiáš v 1. knize Makabejské napomíná k statečnému zachování Božího Slova a připomíná osobnosti Izraele, které důvěřovaly Pánu Bohu a byly vysvobozeny. Uvádí praotce Abrahama, Josefa v Egyptě, Fínesa v boji s modlářstvím, Jozue, který vede lid do zaslíbené země, Kálefa, který odmítá poraženectví, Davida v boji s Goliášem, Eliáše v zápase s Baalovými proroky, další muže jako Ananiáše, Azariáše a Misaele a také Daniela v jámě lvové. Byli vysvobozeni. Kněz Matatiáš vyzývá, aby se nelekali hrozeb hříšného člověka: Buďte silní a mužně si počínejte pro Zákon. Svoboda Božího zákona zakládá svobodu jednotlivce i společnosti. Kristus je dárcem svobody. Proto v svobodě, kterou nás Kristus osvobodil, stůjte a nezaplétejte se zase ve jho služebnosti. Nikdo nemá druhého člověka ovládat, nic nemá člověka vázat a zotročovat, nikde nemá být závislý a připoutaný ve strachu a ponížení. Svoboda je obsahem spásy a je nám nabízena pro každodenní život.

Třetí věc je varování právě před těmi závislostmi. Všechno zlé a duším škodlivé má být ničeno. Lidské duše je možné lstivě a zhoubně svádět a je třeba se varovat pokryteckých svůdců, kteří vedou lidi do neštěstí. Manifest dokonce zmiňuje podle proroctví Daniele velkou ohavnost postavenou na svaté místo, když je Boží pravda potlačena, zavržena, nahrazena lží a podvodem a když je zvelebováno to, co je proti Kristu, co je antikristovské. To je zmatení člověka v duši, svádění člověka v jeho nitru, v jeho myšlení a cítění, převrácení hodnot. Mohli bychom zmiňovat zkušenosti 20., ale i nynějšího století a všechny ty fanatiky, kterým nejen jednotlivec, ale celé zástupy a davy dovedly podlehnout. Vzpomeňme na ty iluze a pošetilosti, ale také zločiny, kterým naivně člověk propadl, prováděl je anebo k nim mlčel. A tak dnes hledáme moudré lidi, kteří dovedou rozeznat, co se osvědčí jako pravdivé, poctivé a spolehlivé ve správě země, ve vede-

Dokončení na str. 3

O mariánském sloupu

Milada Horáková se významně podílela na stržení Mariánského sloupu. Jako evangelička se dne 3.11.1918 zúčastnila velké demonstrace na Staroměstském náměstí. Byla studentkou prvního semestru právnické fakulty UK. Když probíhalo stržení sloupu, nikdo kromě Milady Horákové nebyl schopen vyšplhat se na mariánskou sochu, hodit smyčku na její vrchol, smyčku upevnit a trhnutím započít se zbouráním symbolu bývalé habsburské vlády. Milada Horáková, pozdější hrdinka II. a III. odboje, naplnila tak myšlenku TGM „dál od Říma a od Vídně".

Podle vyprávění Huga Rokyty
Josef Lebeda

Jak to ve skutečnosti bylo?

Zprávička, kterou jsme dostali, koluje již drahnou dobu. Nikdo však ji nikdy nepotvrdil. Naopak se můžeme setkat s názorem, že tuto „legendu" vytvořila záměrně až propaganda, která se tímto mj. snažila rozdělit evangelický a katolický tábor. Zároveň tak dopadá na Miladu Horákovou podezření, že v jejím jednání se objevovaly i nacionalistické sklony.

Jsme přesvědčeni, že velikost Milady Horákové a její odkaz jsou v jiných skutečnostech než v domnělé spoluúčasti na stržení Mariánského sloupu.

redakce

Václav, nebo Boleslav?

Jaká to byla doba, v níž Václav žil? Co víme o dvou letech jeho vlády? Jak vypadala střední Evropa tehdy? Především je třeba říci, že Čechy nebyly nejzápadnějším koncem slovanského světa. Hranici mezi tehdejšími Slovany a Germány tvořilo Labe a Sála. Většina Pruska a celé dnešní Sasko bylo slovanské. S Němci jsme sousedili jen na Šumavě.

9. a 10. století (jako i další staletí) jsou dobou válek Germánů proti Slovanům. Ale i v celé Evropě se tehdy s oblibou válčilo. Každý národ a každý kmen hájil své hranice. Germánská strana měla výhodu, že už od dob Karla Velikého (zemřel 814) měla státní zřízení. Slované byli rozdrobeni do kmenových svazů. Výjimkou byla Velkomoravská říše, která trvala téměř století a k níž se připojil i český kníže Bořivoj. Po smrti Svatoplukově 894 se Čechové odtrhli a za vedení Bořivojových synů se podrobili Němcům. Vůbec nebrali ohled na ostatní Slovany.

Zatím usedl v Německu na královský trůn saský vévoda Jindřich I. Jeho programem byl boj proti Slovanům. Říkalo se tomu také pokřesťanšťování pohanů. Když 921 náhle zemřel kníže Vratislav, ujala se vlády nad hlavním českým kmenem za jeho nezletilé syny vdova Drahomíř. Pocházela z předního kmene Polabských Slovanů, z lutických Havolanů. Je nasnadě, že jí byla cizí dosavadní bořivojovská tradice podrobení Němcům. Do těchto souvislostí zapadá záhadná vražda staré kněžny Lidmily na Tetíně. Odvetou za to je patrně vpád bavorského vévody Arnulfa o rok později, který Drahomíř odrazila.

Zatím se asi roku 925 ujal vlády mladý Václav a brzy bylo všechno jinak. Nastalo neobyčejné sblížení s německou říší nejprve ve věcech církevních, pak i politických. Lidmilini rádcové byli povoláni z vyhnanství. Bavorští kněží zahrnovali knížete knihami a ostatky a Václav jim to bohatě odplácel zlatem a stříbrem i otroky. Snad na to padl celý poklad otcovský. Také tělo Lidmilino bylo slavnostně přeneseno do Prahy.

V této napjaté době docházelo nejen k nepokojům, ale i ke krveprolití mezi stranou německou a slovanskou. Václav vypověděl ze země matku a přední odpůrce. Na přelomu roku 928 a 929 došlo k nejtragičtější události v sousedním slovanském Polabí. Německý král Jindřich udeřil s dobře vycvičeným vojskem na Slovany. Podrobil si jejich západní kmeny při Labi, jako byli Bodrci či Rataři, a v zimě dobyl lutický hrad Braniboř. Odtud se vracel dnešním Saskem a porazil slovanský kmen Glomačů. Zamířil do Čech, kde se Václav podrobil bez boje králi. Král Jindřich tedy přišel do Prahy jako do města spojeneckého a Václava bohatě odměnil ostatkem sv. Víta (rámě Vítovo). Právě sv. Vítu přičítali Sasové náhlý rozmach své země. Václav hned postavil na pražském hradě kamenný kostelík sv.Víta, který se stal základem pozdější svatovítské katedrály. Země byla také podrobena běžnému poplatku (to jsou ti volové a to stříbro) jako záruky věrnosti.

Sotva se Jindřich vrátil do Německa, byla Václavova strana bezbranná proti nenávisti odpůrců. Nadto v létě 929 došlo k nové vzpouře slovanských kmenů na Labi. O tom se jistě v Praze vědělo. V září bylo však vojsko slovanských kmenů krvavě poraženo a ztratilo i významný hrad Lončin (nedaleko dnešního města Wittenbergu na Labi). V Praze nastal strach, co bude dál. Kdo byli ohroženi nejvíce, chtěli zachránit situaci vraždou knížete Václava a jeho hlavních rádců.. To jsou boleslavské události 28. září 929.

Na Václavovo místo nastoupil jeho mladší bratr Boleslav, sotva dvacetiletý. Nastala válka s Němci, o níž nevíme nic Až v roce 936 nový německý král Otto vytáhl proti Čechám, ale kníže Boleslav německá vojska porazil a vládl neohroženě dalších 14 let. Sklonil se před přesilou teprve při návštěvě samého krále Otty v Čechách. Boleslav ale uhájil naprostou svrchovanost nad Čechami a německý král se vzdal jakéhokoli vměšování do vnitřních poměrů českých. Tak se Boleslavovi podařilo vytvořit ze svazu českých kmenů silný stát.

Když pak umíral jeho syn, Boleslav II., v roce 999, byl tu český stát jako nástupce říše Velkomoravské.

Podle F. M. Bartoše

M. Frydrych

Kniha – neodmyslitelná součást mého života

Chcete zmoudřet ? Můj ty světe - otevřete knihu – čtěte !

(*Jiří Žáček z Encyklopedie pro žáčky*)

Od dětství mne knížky provázejí z domova, čichání k potištěnému papíru bylo mou vášní – laskavý hlas maminky, babičky i tatínka a jejich ruce otáčely stránkami knížek s tolikerou krásou písmen a obrázků. A což teprve maminčin doprovod do pojízdného bibliobusu v obci, kdy očekávající pan knihovník v knižním labyrintu vše našel, obřadně a nadšeně nám předal a maminka mu nosila ze zahrádky libeček, koření do polévky a on nám pak mával ze dveří bibliobusu...

Byla jsem dítě pokřtěné arcibiskupským knihovníkem otcem F. Vernerem, snad i to předznamenalo moji pozdější profesi knihovnice. Nejmilejší knihou dětských let byl pro mne Louskáček a myší král E. T. A. Hoffmanna, asi z důvodu, že se jeho obsah odehrává ve vánočním požehnaném čase a že stojí výrazně proti sobě postavena poctivost, čestnost, upřímnost a ochrana, na druhé straně zpupnost, moc, agresivita, zlo a boj. Pak přišly školy. -"Nemilovat knihy je nemilovat moudrost... Knihami se mnozí učení stávají učenými i mimo školu, bez knih pak nikdo učeným nebývá ani ve škole; jestliže milujeme školy, milujeme také knihy, duše škol," sdílím s J. A. Komenským a s K. H. Borovským lze souhlasně vyjádřit, že „knihovna je škola, a to škola pro mládež i pro dospělé, škola všestranná, kde vyučuje mnoho moudrých učitelů". - Z knih pramení vzdělání – je třeba se však naučit číst mezi řádky, vidět za mrtvými literami živého spisovatele, jak píše František Halas: „Ta bdělá vážnost nad přípravou slova ty čtoucí zdali víš, že z nesmírna se slovo klová a roste jak s ním zacházíš." V mé dospělosti mne potěšuje kromě četby Bible, slov a úvah Matky Terezy, M. Gándhího, A. Schweitzera i dalších duchovních osobností, česká poezie, zvláště našich nadaných básníků, jimiž byli např. J. V. Sládek, Jan Neruda, Antonín Sova, František Halas, Jan Zahradníček, Václav Renč, Miroslav Florian a mnozí další.

Ke čtení máme být vedeni rodiči – dům bez knih by zůstával i při nejlepším vybavení jako tělo bez duše, prázdný, duchovně chudý – lze říci, že by z něj vzešli duševně ochuzení lidé. - Však přicházejí strázně života, člověk oplakaná ztrátu bližních, cítí nekonečné zklamání z nespravedlnosti, křivdy, vypořádává se se svými pochybeními, vinami – a tu se zadívá na mlčenlivé společníky – pravé, věrné přátele na regálech knihoven a ptá se v duchu: „Pomůže některá?" A hle: zjistí, že když sáhne a rozhoduje se, že mu *určitá kniha* pro daný okamžik jde sama vstříc, za nic ho nekárá, neubližuje, ale pokorně vede svou moudrostí. Však nejcennější je pro mne ta kniha či slovo, které mi někdo předá, když je mi velmi úzko, a pak slova či úvahy, které vytvořím, napíši sama a když je někdo ze zástupců tisku otiskne i pro ostatní čtenáře, teprve to mi přináší pravou radost.

Z toho plyne, že nejcennější knihou by měl být pro každého z nás náš vlastní život, zázrak a dar Boží. *V úzkém slova smyslu trvá, když žijeme v tomto světě, však písmem – v knihách žijí naše myšlenky po věky. Tak nás knihy vedou obloukem zpět k člověku, k jeho nesmrtelné duši. Neztraťme schopnost psát a snahu potěšovat druhé (dopisy či deníky apod.). Vždyť básník Antonín Sova nám vzkazuje z věčnosti* „jen jedno slovo najít v pravý čas a uzdravit jím k smrti smutnou duši. Najíti, za horou, když někdo čeká nás, a uhodnout, kde srdce skrývá se a buší." Proto myslím, že prostřednictvím knih hledáme stále lidi, jež bychom měli rádi a jimž by bylo v našem společenství dobře.

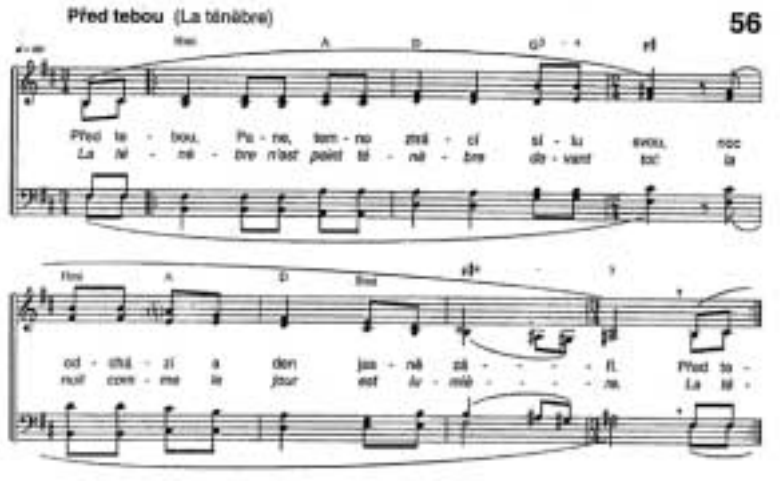
PhDr. Anna Flieglová

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

2

Píseň - Před tebou (La ténebre)

Žalm 85,8–14
Čtení: Fp 4,4–7; Mk 1,1-8
Píseň
Ticho
Prosby:
Ty, Moudrosti, která jsi vyšla z úst Nejvyššího a která kraluješ nade vším, od jedné končiny země k druhé, přijď a ukaž nám cestu moudrosti.
- Pane, přijď brzy!
Ty, Pane, který ses zjevil v ohni hořícího keře Mojžíšovi a dal jsi mu Zákon na Sinaji, přijď a vykup nás mocí svého ramene.
- Pane, přijď brzy!
Hvězdo ranní, záři věčného světla a slunce spravedlnosti, přijď a osviť ty, kdo jsou v temnotě a v stínu smrti.
- Pane, přijď brzy!
Ty, Králi, který máš moc utišit naši touhu, nárožní kameni, který sjednocuješ všechny národy, přijď a spas člověka vytvořeného ze země tvýma rukama.
- Pane, přijď brzy!
Emanueli, naděje a Spasiteli národů, přijď a vysvoboď nás, Pane, náš Bože.
- Pane, přijď brzy!
Duch a nevěsta praví: přijď!
- Amen, Pane Ježíši, přijď brzy!
Otče náš
Modlitba:
Ježíši, radosti našich srdcí, tvé evangelium nás ujišťuje, že Boží království je mezi námi a v nás se otevírají brány prostoty a také nevinnosti.
Zpěv

(La Ténébre – Music: J. Berthier, © Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství, Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046, e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Provolání poutníků z Bzí hory

Dokončení ze str. 2

ní národa a národů, v politice.

Čtvrtá věc je starost o společenství, o tu sebranou obec, o to scházení bratří a sester. Je zde vysloveno přání, abychom byli jednoho zákona, jedné víry, jednoho srdce a jedné duše. Je tu prosba o svornost a pozvání k dalšímu setkání 30. září 1419 u Křížků na úhoru při benešovské silnici na té hoře za Ládvím směrem ku Praze. Jeden z obrazů Slovanské epopeje malíře Alfonse Muchy představuje tuto schůzku na Křížkách s kazatelem Václavem Korandou. Na obraze ozářená krajina prý připomíná sílu pravdy lidu a naopak mraky předzvěst těžkého zápasu. Při těchto shromážděních nadto jde o spasitelný prospěch a počestné dobro všeho království, protože křesťané mají na mysli dobro a prospěch všech lidí a a také to, co upevňuje spravedlivý stát. Věci se později v husitství a táborství rozvíjely odlišeně, byly spory, rozchody, nesrovnalosti mezi bohoslovci a vůdci skupin, a tato nesvornost a znepřátelení vyústilo nakonec v bratrovražednou bitvu u Lipan. To ovšem neruší základní smysl evangelia a víry, že lidé se mají sejít, tíhnout k sobě, hledat společenství a tvořit obec spolupráce a pokoje.

A to páté je večeře Páně, kterou manifest nazývá nejdůstojnější božská svátost těla a krve našeho Pána, spasitele Ježíše Krista. I o ni byly spory uvnitř husitského hnutí, v jakém smyslu je při vysluhování chleba a vína zaslíbena blízkost a dějství Božího pokoje. Byly to spory o tom, ¨v jakém smyslu je Kristus přítomen a jaký je význam vysluhovaného chleba a vína. Jde o přijímání na památku Kristova umučení a našeho vykoupení k našemu posílení, zachování a potvrzení ve spasitelném životě. Chléb a víno připomínají Ježíšovo tělo a krev, ale neproměňují se a tak jako se láme chléb a víno vylévá, tak bylo jeho tělo lámáno a jeho krev prolita.V Duchu svatém může toto dějství tehdy na Golgotě být nejen připomenuto při vysluhování chleba a vína, ale může silně a mocně působit v našich životech jako osvobozující dějství odpuštění, radosti a pokoje. Večeře Páně může být tak mezi lidmi nejsvobodnější událostí na tváři země a pozváním pro všechny lidi pokořit se před Bohem a pohlédnout bližnímu do oči s vděčností a radostí. Při večeři Páně nejhlouběji smíme prožívat Kristovo dílo vykoupení a ve víře rozumět této svátosti. Proto ve svobodě, v kterou nás osvobodil Kristus, stůjte a nezaplétejte se zase ve jho služebnosti."

Tak i letošní připomenutí dávného shromáždění na hoře Bzí vyjadřuje spojitost víry a odpovědnosti tehdy a dnes mezi křesťany, kteří se nestydí za evangelium Kristovo a chtějí z něho žít svobodně, důstojně a pokojně. Amen.

Jan Čapek

Bohoslužby s večeří Páně na hoře Bzí
12. září 2010

Žalmové otázky i závan pokoje

(Elie Wiesel: Rukojmí)

Biblické motivy výrazně zaznívají z románu Elieho Wiesela Rukojmí. Přitom běží o akční příběh!
Odehrává se roku 1975 v New Yorku, kde dvojice teroristů unese Shaltiele Feigenberga (dále jen „Šaltiel"), židovského vypravěče pohádek, podobenství, příběhů vůbec. Hodlá jej vyměnit za několik Palestinců vězněných v Izraeli. Autorovi se daří udržovat čtenáře v napětí na bezmála čtyřech stovkách stran – hlavně informacemi o vyšetřování a o vývoji vztahu mezi únosci a rukojmím. Po zjištění, že Šaltiel je – jak sám hned tvrdil – bezvýznamný, mu blízkovýchodní fanatik Ahmed vyčte, že je oklamal, avšak Ital Luigi začne se Šaltielem ještě více komunikovat. (Ahmed jej hlídá ve dne, Luigi v noci. Luigi se chová lidštěji – nemučí Šaltiela, ale naopak jej odváže, nechá ho jít na záchod, dá mu napít apod. Hájí před ním „věc revoluce" a nechává si od něj vyprávět příběhy. Překvapivou závěrečnou pointou jako by Wiesel nad tímto druhem „revolucionářů" odmítal definitivně zlomit hůl …)
Wieselův těžce zkoušený hrdina předjímá témata, jež jsou dnes obecně aktuální: Jaké ve skutečnosti je ono náboženství, jemuž se Ahmed domnívá sloužit? Jak se asi daný druh terorismu bude vyvíjet dále? Jako hluboce věřící si Šaltiel především po způsobu žalmisty klade otázku, kde je v tom všem Bůh. Zároveň si v duchu promítá dosavadní život svůj a svých příbuzných (otce a strýce, kteří přežili Osvětim, bratra Pinchase/Pavla, který oblouzen komunistickými ideály emigroval do Sovětského svazu, aby se po prohlédnutí stal rabínem v Izraeli). Tyto občas halucinační pasáže jsou v knize v souhrnu nejrozsáhlejší. Místy se prolnou ve fresku zachycující např. postavení židovské menšiny v Sovětském svazu za války a těsně po ní. (Českého čtenáře, uvyklého obrazu rudoarmějce coby zaostalejšího poberty, zaskočí schéma kontrastní – totiž rudoarmějce, který v nestřežených okamžicích přechází z ruštiny do jidiš. Dozví se také třeba to, že ještě po válce fungovalo v Moskvě Židovské národní divadlo, v němž vystupoval slavný herec Šlomo Mikoels.)
Skřípe někde Wieselův román? Obhroublý newyorský policista si napoprvé (s. 36) ověřuje, zda Šaltielova profese zní „vypravěč" (francouzsky: le conteur), nebo „počtář" (francouzsky: le compteur). Hříčka by v angličtině byla sotva možná. Další zádrhelík: Terorista si odskočí „naposledy zatelefonovat" (s. 373) vedení do Libanonu. Čech-pamětník přímo nadskočí (takto bezstarostně telefonoval tenkrát v tuzemsku málokdo); na druhou stranu bezpečnostní expert výslovně zařazuje oba teroristy mezi „amatéry"…
Mimořádně čtivé, a přitom velmi hluboké dílo! Čerpá z chasidismu (židovské mystiky), oplývá mesiášským očekáváním a až do použitého jazyka je prosyceno Písmem. U působivých líčení dne odpočinku (který se malý Šaltiel snažil v dětské naivitě maximálně prodloužit) se evangelíkovi bezděčně vybaví slova o „pokoji Božím, kterýž převyšuje všeliký rozum" (Fp 4,7)…

František Schilla

Odkaz:
Wiesel, Elie: Otage. Bernard Grasset, Paris 2010

3 x 13

Starší pamětníci, pilní čtenáři Kostnických jisker si pamatují na články Daniela Henycha, vážící se k různým výročím významných osobností, které svým dílem, vědeckými objevy či uměním poznamenaly kulturní dějiny lidstva. Navíc se čtenář těch článků dozvěděl, co se jinde nemohl dočíst. Totiž, že svá obdarování přijímali ti lidé jako Boží dar a starali se o to, aby se svěřenými hřivnami dovedli dobře hospodařit. Články rozšiřovaly kulturní obzor čtenářů, inspirovaly k přemýšlení.
Daniel Henych byl čtyřicet let evangelickým farářem. Jeho povolání zahrnuje i učitelství, tedy starost a péči o vzdělání každého člena svěřeného sboru. Didaktika prostupuje jeho rozsáhlou činnost spisovatelskou, najdeme ji v jeho poesii pro děti, v pohádkách, v písničkách i v příbězích pro mládež. Ale povinnost vychovávat, vést, najdeme i v jeho překladech duchovních písní. Svou poslední knihu věnoval mladým lidem, kteří se seznamují s dějinami kultury. Nazval ji 3 x 13 věřících osobností. Vydal ji Marek Světlík jako svou druhou publikaci, chtěl tak zřejmě naznačit, jakým směrem se bude jeho vydavatelství ubírat. První část knihy je věnována vědcům, jejichž objevy posunuly vývoj lidstva. Ty byly využívány v minulé době k atheistické propagandě. Nyní se dočteme, jací hluboce věřící lidé byli Koperník, Kepler, Newton, Lomonosov, Darwin, Einstein a řada jiných. Jejich víra je vůbec od jejich výzkumů neodváděla. Naopak. „Velebnost všemohoucího Boha oslavil svou moudrostí" – stojí na náhrobku Newtonově. Vystihuje jeho osobnost a vlastně i ostatních.
V druhé části píše autor o vynikajících umělcích, o malířích Dürerovi, Cranachovi, Rembrandtovi, Chagallovi, o hudebnících Bachovi, Händlovi, Mozartovi, o spisovatelích Defoeovi, Stoweové, Tolstém, Bjornsonovi, Sayersové, o naší L. Mašínové. „Všecko se může změnit, jenom ne srdce lidí, jejich žízeň po lásce a touha po Bohu." To je výrok Chagallův, který autor připomíná.
Poslední, třetí část, připomene filantropické dílo Schepplerové, Amerlinga, Lincolna, Kolpinga, Boothové, sester Royových, Nansena, Schweitzera, Kagawy, Pittera, Haamarskjölda, Matějčka,Vaniera, na které bychom neměli zapomínat.
Kniha končí řadou otázek čtenáři. Může si tak sestavit osobní kviz, zkontrolovat paměť.
O to zřejmě autorovi šlo.

M. Nekvasil

Pozvánky

Pozvání ETF UK

Ve dnech 4. a 5. listopadu 2010 pořádá Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Českobratrskou církví evangelickou a Českou biblickou společností sympozium ke 100. výročí narození prof. ThDr. Miloše Biče (19. listopadu 1910 – 28. dubna 2004)

Program:

* čtvrtek 4. listopadu – Karolinum, Vlastenecký sál (Ovocný trh 3, Praha 1)
17:00–19:00 slavnostní zahájení sympozia
- M. Prudký: Život a dílo prof. M. Biče
- proslovy představitelů Českobratrské církve evangelické, České biblické společnosti a spolupracovníků na Ekumenickém překladu Bible
* pátek 5. listopadu – Velká posluchárna ETF UK (Černá 9, Praha 1)
14:00–18:00 Dílo prof. Miloše Biče v perspektivě dějin biblistiky 20. století
- M. Prudký: Místo a funkce Dekalogu v dějinách náboženství starověkého Izraele u M. Biče
- P. Sláma: Dějiny Izraele a jejich role v biblické teologii u M. Biče
- F. Čapek: Dějiny a teologie u M. Biče podle 2S 8
- J. Rückl: „Já mu budu Otcem a on mi bude synem" – královská božnost v 2S 7,14
- J. Dušek: Přínos M. Biče na poli severozápadní semitské epigrafiky
Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Doc. Jindřich Halama, Dr.
děkan

* * *

V neděli 7. 11. 2010 od 14 h si chceme připomenout 310. výročí narození a 250. výročí úmrtí hraběte Mikuláše Ludvíka Zinzendorfa přednáškou seniora Ochranovského seniorátu a faráře v Železném Brodě Jiřího Polmy „Obnovení Jednoty bratrské v roce 1727 a Ochranovská misie". Akce se bude konat ve sborovém areálu Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem.
Zve staršovstvo a místní skupina Kostnické jednoty.

* * *

Už potřetí se v neděli 21. listopadu 2010 od 15 hodin uskuteční u dálniční kaple na obchvatu Plzně (na odpočívadle dálnice D5 poblíž Šlovic u 83. km ve směru na Prahu) ekumenická bohoslužba "Na památku obětí dopravních nehod". U příležitosti Světového dne obětí dopravních nehod ji společně s plzeňskými duchovními pořádají Psychosociální intervenční tým ČR, České sdružení obětí dopravních nehod, Terénní krizová služba Diecézní charity Plzeň a Centrum SOS Archa Diakonie ČCE - střediska v Plzni.

Karel Šimr

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Poličský

Českobratrská církev evangelická

Borová u Poličky, Ne 9.30
Borová u Poličky č. 30, j Miloš Lapáček, a Tomáš Jirků

Hlinsko, Ne 9.00
Straněnská 837, f Miroslav Čejka, f Naděje Čejková

Jimramov, Ne 8.30
nám.Jana Karafiáta 148, f Tomáš Jirků

Krouna, Ne 9.00
Krouna č.155, f David Sedláček

Krucemburk (dř. Křížová), Ne 10.00
ul. Mikuláše Střely 178, f Marek Vanča

Poličká, Ne 8.30 h
Nábř. Svobody 561, f Jan Dus

Proseč u Skutče, Ne 9.00
Proseč u Skutče č. 120, f Lukáš Klíma

Raná u Hlinska, Ne 10.30
Raná u Hlinska č. 80, f Marta Sedláčková, a David Sedláček

Svratouch, Ne 10.30
Svratouch č. 123, a Jan Dus

Telecí, Ne a, c, d, e 9.00
Telecí č. 129, f Lukáš Pešout

Pražský seniorát - střední Čechy

Českobratrská církev evangelická

Benešov u Prahy, 256 01; Ne 10.00
Husova 656, f Tomáš Trusina

Beroun, 266 01; Ne 9.45
Husovo náměstí 43/30, f Dagmar Ondříčková

Dobříš, 263 01; Ne 10.00
Husova 1556, f Samuel Hejzlar

Hořovice, 268 01; Ne 9.30
Valdecká 408, f D. Dušková - Havlíčková, f Anna Šourková

Hvozdnice, 252 05; Ne 9.30
Hvozdnice č. 125, f Vendula Kalusová

Kladno, 272 01; Ne 9.00
gen. Klapálka 37/1394, f Daniela Brodská

Libčice nad Vlt., 252 66; Ne 9.00
5. května 66, j Pavla Jandečková, f Dana Rotkovská

Sedlec – Prčice, 257 92; Ne 8.00
K. Burky 150, a Tomáš Trusina

Soběhrdy, 256 01; Ne 10.00
Soběhrdy č. 21, f Petr Turecký

Škvorec, 250 83; Ne b, d 9.30
Husova 133, a Elen Plzáková

Církev bratrská

Kladno, 272 01; Ne 10.00
Víta Nejedlého 1503, Daniel Kaleta

Neratovice; 277 11, Ne 10.00
misijní sbor, Vojtěšská 1219, Petr Grulich

Rakovník, 269 01; Ne 9.00
Vysoká 195, Petr Šimmer

Vlašim, 258 01; Ne 10.00
misijní sbor, Spolkový dům, Palackého n. 7, Jan Lukl

Evangelická církev metodistická

Kladno, 272 01; Ne 10.00
Milady Horákové 1526 (modl. CASD), Daniel Hottmar

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30/2010

27. října 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 3. listopadu

Z obsahu

* *Zpráva ze sjezdu Kostnické jednoty - sdružení evangelických křesťanů*

Poselství k 22. neděli po sv. Trojici

Co máš na srdci, když se modlíš?

Filipským 1,3-11

Představ si, že jsi na shromáždění ve Filipech. V týdnu posel přinesl čerstvý dopis od apoštola Pavla. Starší sboru čte, společně naslouchá te. Co má na srdci? Co nám píše?

Má v srdci nás. V poutech na nás vděčně vzpomíná a touží po nás. Děkuje za nás Bohu, s radostí za nás prosí a modlí se za nás s jistotou, že Bůh v nás bude dál konat svoje dobré dílo. A jak se projeví jeho dílo? V tom, že se budeme mít navzájem ještě raději, že budeme schopni ještě jasněji rozlišovat dobré od zlého a že budeme správně žít ke slávě Boží. To má Pavel na srdci a za to se modlí.

Modlí se tak proto, že má ve svém srdci nejen nás, ale na prvním místě Ježíše Krista. Modlí se s vděčností za jeho milost. Modlí se s vírou v Kristovu moc. Modlí se s nadějným očekáváním Ježíšova příchodu. Modlitbou Syna Božího chválí a oslavuje.

Stále jsi na shromáždění ve Filipech. Jak se tě Pavlova modlitba dotýká? Co to s tebou dělá? Jestli máš ve svém srdci také na prvním místě Ježíše Krista, nepochybně tvé myšlenky začnou rezonovat. Přidáváš se k chvále a oslavě Krista s vděčností za jeho milost, s vírou v jeho moc a s touhou po setkání s ním. Chceš se svému Pánu líbit, a tak se také modlíš, aby Bůh v tobě dál konal svoje dobré dílo. Chceš opravdověji milovat, jasněji rozlišovat dobré od zlého, oddaněji a poslušněji žít ke slávě Boží. Modlíš se spolu s Pavlem. Za sebe i za druhé.

Rostislav Staněk
kazatel CB Náchod

Cesta k svatosti

Vstoupil jsem na evangelickou teologickou fakultu v 30. letech 20. století s vidinou, že jako kazatel budu moci vést lidi k Bohu a k pravdě. Přišel jsem z kroměřížské kazatelské stanice Evangelické církve, kterou jsem si pod vlivem YMCA vyvolil a svémocně do ní vstoupil. Můj Bůh byl snadno k nalezení, stačilo otevřít okno do široka a otevřít oči a dívat se. Domníval jsem se, že Bible právě tak vede své čtenáře a vykladače k Bohu. Ježíše jsem pochopil jako kazatele, který dobře zná svého nebeského Otce, a proto káže tak mocně a obrací lidi k Bohu a k poslušnosti jeho vůle. Apoštol Pavel zůstával přitom stranou, nerozuměl jsem mu. Ale byl to pak právě on, kdo způsobil v mém myšlení obrat, který jsem prožíval jednak vzrušeně, jednak s radostí.

Nejprve mne přitiskl ke zdi a postavil mi před oči můj osobní hřích: do otevřeného okna směrem k Bohu vstoupil kříž. Na něm se můj zrak zastavil. Naše doba si příznačně libuje v nerozděleném ok-ně, hřích není její problém. Uvě-domil jsem si zahanbeně, že tím mým otevřeným oknem nevede cesta k Bohu, zatarasil ji kříž, na nějž Krista přibil lidský a můj hřích. Ten povstal proti mně, zasedl si na mne, aby mne trápil. To bylo vzrušení, o němž jsem se zmínil. Radost se dostavila, když jsem pochopil hluboký význam kříže: JE ZAPLACENO a všichni, kdo věří, jsou svobodní od hříchu a mají podíl na všem, co je Kristovo. Kdo by se mne otázal, kde je má spravedlnost, má čistota a má víra, tomu bych ukázal na Krista, on je má svatost a spravedlnost i má víra, on věří za mne. To bylo uleh-čení, to byla radost. Jednostrannost takové víry jsem chvílemi tušil, ale nechtěl jsem svou nabytou svobodu zproblematizovat a ztratit.

Když se v té době objevila otázka svatých, jak je římská církev nalézá a za svaté po důkladném zkoumání prohlašuje, měl jsem po ruce rychlou a snadnou odpověď, která byla v souladu s mým poznáním: nikdo není svatý, všichni jsme hříšníci anebo všichni věřící jsou v Kristu svatí, svatí jen v Kristu. Jinak zůstáváme hříšníky. Naše svatost je v naprosté závislosti na Kristu. Téměř sto let před luterskou reformací čeští evangelíci - táboři - ve Vyznání Mikuláše z Pelhřimova ve 3 kapitolách dokládají, " jak pošetilí jsou ti, kdo se dožadují jiného zastánce než Krista samého (str. 120). Církev má mnoho vymyšlených prostředníků, kteří způsobují zatmění slunce spravedlnosti, Krista, pravého zastánce. Od Boha lze něčeho dosáhnout jen prostřednictvím Kristovým."

I pozdější světová reformace v 16. století odmítla kult svatých. Bylo to luterství, které vidělo svatost jen při Kristu. Je scestné hledat ji při člověku. Dnes se nám tato naprostá jednostrannost - Kristus vše, člověk nic - jeví jako poloviční pravda. Zároveň však rozumíme, jak k této jednostrannosti došlo. Německý historik Kurt Aaland věnoval mnoho stránek ve svých Dějinách křesťanství, aby popsal obrovské úsilí středověkého křesťana o svou spásu. Lidé zbožní náramně, kteří měli čas a peníze, shromažďovali třísky z Kristova kříže, jiní pečlivě zapisovali a sčítali, kolik hodin jejich modlitební družstvo věnovalo modlitbám, aby předčilo družstvo sousední. Zmiňuji jen to dvé jako doklad, že spása se stala odměnou za lidské skutky. Reformátoři utratili mnoho sil v boji proti této skutkařské zbožnosti a opomněli vzít vážně mnohá místa zvláště v listech apoštola Pavla a Jana, která očekávají od člověka opravdový, vážný až do krve, zápas o svatost, která je přikázána jako odpověď a vděčnost za spásu, kterou všem lidem připravil Kristus Pán svým životem i svou smrtí za lidský hřích. České a světové reformaci patří

Dokončení na str. 2

Aktualita

Slovíčko k otci Koniášovi

(ET–KJ 28/2010)

Knihovnickou službu Pražské Městské knihovny řídí výborný počítačový systém. Jmenuje se poeticky "Koniáš". A vnucuje se otázka: Je to projev postmoderní nevzdělanosti? Nebo cynický humor? Nebo snad dokonce dlouhodobý program a divná perspektiva? Někdy by možná bylo dobré, vzdor lidové moudrosti, "slyšet trávu růst".

Ilja Herold
<iherold@upcmail.cz>

Nešťastný cit

(Variace na Karla Hynka Máchu)

Nad hradem v kopci vsazeným po řece nebes mračno pluje.
Pod hradem v hněvu ztrápený otec nad svedenou dcerou mstu kuje.
Co chvíli stojí, co chvíli přechází; neví až kam v pomstě zajít.
Z okna chalupy myšlenku hledá, leč vzkypělou vášeň už nechce dál tajit.

Dívka se posadí i spatří otce, pak s hrůzou slzy s očí stírá.
„Co zmůžeš ty? Je pozdě, tma. Já sama? Duše má bolem zmírá."
Leč otec vlídnou mírnost dceři nepředstírá.
Dál jen dál před sebe v dáli zírá.
Nad svůdcem dcery své trest vykonat se strojí.

Kníže pán u krbu v praskotu polen bukových se hřeje
A syn netuše, že bratra jeho pod srdcem žena cizí nosí, se naň směje.
Odbila půlnoc a synek už spí, i kníže pán v posteli s nebesy leží.
Kachlová kamna, míšeň i samet..; z dálky už Luna se rozloučit běží.

Srpnová noc co kolébka konejší; i oči strážných pohladil teplý van.
O odpuštění sen, o naději, o světle sní. Že pomsta krutá ukáže i tu svůj chřtán?

Paloukem hradebním prošel jak opar nepoznán.
Jak by dírkou klíčovou pronik do nejtajnějších komnat.
Už stín se zdvíhá a pod ním ... spí kníže pán.
Snad dcera moje čin ten ocení. Snad?!

V mohutných dlaních sevřená v měsíčním svitu čepel se lesk-ne.
Nad nevinností dcery mé si nikdo, nikdo neposteskne.
V podhradí polštář nejbělejší zkropený je dnes slzami.
Široké háje do větru se vlní, oděny bílými řízami.

Však nikdo neposteskne, nikdo..., tak vdovec smutnou ránu svou zjevil:

Sevřev nůž pevněji, vetnul jej do prsou svůdcových.
Ten zavzdychl, zachroptěl, vytřeštil oči své. Už zazněl jen spěch kroků otcových.

A noc – klidná a hřejivá spala kol dál..

Na svahu pod hradbou se otec zastaví: uvítá hory, hvězdy ranní – pevný ten svět.
Vydá se k domovu; za oknem v světnici – tam spatří svůj nejd-ražší květ.
Už pod kámen schovav nůž, zabírá za kliku. V síni se zastaví, váhá jak vejít má.
Kéž směl by zůstat tam, kde stojí v rozpacích, kde chrání ho nesmírná tma.

Leč za dveřmi k světnici zaslechne kroky té, jež rozhodne o váze zločinu.
Jaký dopad bude mít? Co změní? Čí světlo odhalí mord a krev – nelidskou vinu?
Dveře se rozevřou, spatří ho bledého ve světle svic: líce vystouplé, klobouk, čelo bílé.
Svedená ustoupí, zavzlyká, odběhne: „Co bude teď, co s námi?" – strašná chvíle!

Jen věčnost se nad ní klene, když šeptá k synovi: „Otec tvůj motýl, děd ale vrah!".
Děd v síni zasykne, na práh se posadí. Tu ona poklekne: „Bože, mám strach!"
Nad hradem v kopci vsazeným po řece nebes mračno pluje.
Pod hradem v žalu ztrápený otec co děd i vrah jedno odteď sluje.

Věnováno K. H. Máchovi k 200.výročí jeho narození.

Adam Balcar

Z církví doma i ve světě

Prezident Obama o Islamských centrách

New York, ENI. Americký prezident Barack Obama povedal, že moslimovia majú právo budovať kultúrne centrá islamu aj v blízkosti miest, ktoré boli cieľom útoku 11. septembra 2001. Stalo sa to 13. augusta pri prezidentskej večeri v Bielom dome na začiatku moslimských sviatkov Ramadánu. Niekdajší hovorca Domu Spojených štátov Newt Gingrich, možný prezidentský kandidát Republikánskej strany v roku 2012, k tomu poznamenal, že nacisti nemajú právo umiestniť nejaký svoj symbol blízko múzea holokaustu vo Washin-gtone. Prezident vo svojom príhovore zdôrazňoval neotrasiteľný zá-väzok Spojených štátov chrániť náboženskú slobodu.

Pozdrav Svetovej evanjelickej aliancie Svetovému letničnému spoločenstvu

Christian News. Vedúci výkonný úradník Svetovej evanjelickej aliancie Dr. Geoff Tunnicliffe vo svojom pozdrave Svetovej konferencii letničných kresťanov potvrdil posilnenie vzťahov medzi letničnými a inými evanjelikálnymi kresťanmi. Tisíce Letničných kresťanov z celého světa sa 24. až 27.augusta zúčastnilo stretnutia v Štokholme, vo Švédsku. Dr.Tunnicliffe sa zhromaždeniu poďakoval za rast kresťanstva vo svete. Odchádzajúci vedúci Spoločenstva, biskup James Leggett verejne oznámil nové partnerstvo medzi Alianciou a Spoločenstvom. Nastupujúci vodca Dr. Prince Guneratnam z Malajzie potvrdil záväzok Letničného spoločenstva k účasti na spolupráci s Evanjelickou alianciou. Svetová konferencia Letničného spoločenstva sa koná každé tri roky.

8. valné zhromaždenie Ekumenického fóra kresťanských žien Európy

23. až 29. augusta sa na Evanjelickej akadémii v Loccum v Nemecku konalo 8. valné zhromaždenie Ekumenického fóra kresťanských žien Európy. Zišlo sa tu do sto sedemdesiat delegátok a hostí z dvadsiatich siedmich krajín Európy. Hlavná téma stretnutia znela: Na ceste spravodlivosti je život. Okrem správ o činnosti, volieb a diskusií obohatili zhromaždenie prednášateľky: Brigitte Triems, prezidentka Ženskej lobby, Dr. Ina Praetorius, evanjelická teologička a spisovateľka zo Švajčiarska, Dr. Marina Šišova, pravoslávna teologička zo Sankt Peterburgu a Dr. Klara Butting, nemecká evanjelická teologička pripravila biblickú prácu na základe 23. žalmu a evanjeliového príbehu o nasýtení zástupu. Zaujímavými hosťami boli rádová sestra Hatuna Dogan, Corazon Reyes, generálna tajomníčka Spoločenstva najmenšej mince z Malajzie a ďalšie sestry.

Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike, 35/2010

Cesta k svatosti

Dokončení ze str. 1

sláva za bohulibé nadšení, s nímž vyzdvihla evangelium Ježíše Krista na piedestal, aby k němu nemohl dolehnout hluk náboženského tržiště.

Svatost co vděčnost za spásu se nikdy nesmí vzbouřit proti dárci spásy, Ježíši Kristu, ani vystavovat samu sebe za základ spásy člověka. Ano, snažte se, jako by Krista nebylo a jako by vše záleželo jen na vás, napodobujte Ježíše Krista jako by on byl jen váš vzor, ale dejte si velký pozor, abyste ani na vteřinu nechtěli konkurovat Kristu, bez něhož nejsme nic a nezmůžeme nic. Ale znovu zpět: slyšte Nový zákon, jenž nás volá k aktivní, účinné, trpělivé víře a lásce. Náš bližní a náš svět očekávají, že k nim přijdeme se svým světlem a svými skutky. Kdo jiný by jim měl ukázat, co je pravda a co je láska? Přitom se vyvarujme pokušení přijít do světa mezi lidi se vztyčeným prstem moralistů. Druhé pokušení vypadá zbožně: stočit se do sebe, uzavřít se do svého sboru a do své rodiny. Cožpak Ježíš neřekl: "Ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali chválu vašemu Otci v nebesích."? (Mt 5,16)

Jako na velikém plátně čteme v Pavlově listu Římanům, jak blahoslavené je uvěřit v Kristovo dílo spásy, ale jak nutné je usilovat o svatost: "Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé" (Ř 12,1).

Josef Veselý

Kdo bude pro Izrael?

V Praze se konal Pochod dobré vůle – 18. dubna 2010 pro podporu Izraele.

V současné době, kdy se probouzí znovu antisemitismus a politický antisionismus, musíme si položit otázku jejich důvodů. Nedávné události, které se odehrávaly okolo politické operace nazvané „humanitní flotila“ jsou interpretovány v médiích v neprospěch Izraele, jako agrese Izraele proti civilizovanému světu. Obraz Izraele je nepřetržitě očerňován obratnými akcemi, které zkreslují realitu situace.

Izrael nemá právo obhájit své území a více - jeho existence je kontestovaná araboislámskými státy. Jejich politická propaganda rozvíjí nenávist vůči Izraeli a chce odvrátit pozornost veřejnosti a je ospravedlňována humanitními potřebami populace Palestinců, které vzrůstají chybami jejich politických představitelů.

Izrael počítá ve světě stále méně přátel, proto je třeba poděkovat těm, kdo se staví po boku Izraele – jako organizace ICEJ v České republice – v Praze a každý rok organizuje manifestace proizraelské.

Jak nebýt pohoršeni, že antisemitismus se znova rozvíjí v Evropě po 2. světové válce. Zvláště v zemích jako Francie, kde jsou konfliktní situace vůči Židům provokované populacemi arabskomuslimskými a prodlužují problém Izrael - Palestina na území evropských států. Účast humanitních organizací na operaci Flotila-Mari-Umarmara byla zneužitá a maskovala politické účely ze strany jejich organizátorů.

Humanitní organizace jako ONG – islámská světová organizace, která je součástí ONG – lékaři bez hranic, CBSP – Komité dobročinnosti a záchrany pro Palestince, UOIF – Unie organizací islamistů Francie, která je sdružená s organizací Egypt. Bratří musulmanů organizují finanční sbírky pro organizaci velmi známou jako teroristickou - HAMAS.

Účel těchto organizací je politický a ne humanitní. Za organizací „Flotily svobody" se skrývala IHH organizace Turecká islámská.

Všechny tyto „humanitní organizace" vzbuzují nenávist Izraele ve všech populacích, kterým poskytují pomoc a zneužívají jejich činnost pro rozšiřování a propagandu islámu.

Zorganizování tohoto „divadla – Flotila svobody" mělo provokovat Izrael a představit jej jako agresora na mezinárodní scéně.

Politika EU často pokračuje v perspektivě odsuzování Izraele, když se jedná o nátlak a vnucování politických řešení, která neodpovídají jeho situaci a potřebám.

Na obzoru se profiluje nukleární hrozba ze strany jednoho státu (Írán) jehož vůdce popírá právo na existenci Izraele; to je hrozbou pro celý svět.

Historické právo Izraele na jeho zemi je nesporné, jen zlovolní duchové ho popírají. Duchovní dě-dictví, které spojuje církev a Izrael není dobře chápáno! Biblická proroctví týkající se Izraele se budou ještě realizovat s účastí církve nebo bez církve. Svědectví církve po boku Izraele, je Pravda Božího Slova, která je nezbytná oběma.

Maya Jeancoffe, Paříž

Názory čtenářů

Kam až...?!? Jak dál...?!!

Právo je úplně potlačeno, spravedlnost stojí někde v dáli, pravda klopýtá po náměstí, a co je správné, nemůže vstoupit. Pravda vyprchala, kořistí stane se ten, kdo se varuje zlého. Hospodin to však vidí a je zlé v jeho očích, že není žádného práva. Vidí, že není nikoho, žasne, že nikdo nezasáhne.

Iz 59, 14-16

Bratři a sestry,

vyzývám vás, vás všechny, kterým ještě leží na srdci věc našeho Pána, opusťme tu ulitu pasivity a lhostejnosti a vážně se zajímejme o současný stav našich církví a také společnosti, ve které žijeme.

Z průzkumu veřejného mínění jsme se dověděli, že lidé nejvíce nedůvěřují církvím, nedůvěřují tedy také členům církví-křesťanům. Po dvaceti letech našeho trestuhodného mlčení se není čemu divit! Již příliš dlouho mlčíme ke všem těm excesům „mocných" a neprotestujeme proti lži, korupci, proti morálnímu hazardu a mravnímu úpadku. Neprotestujeme proti odklonu společnosti od skutečných hodnot, jako by nám to nevadilo či dokonce vyhovovalo. Nehájíme pravdu, nevoláme po spravedlnosti!! Tato pasivita křesťanů, která z nás dělá spoluviníky současného stavu společnosti i církví, přijde jen z veřejných prostředků na cca 1 mld. Kč ročně.

Vyzývám vás, bratři a sestry, zamýšlejme se a diskutujme o tom, kam až jsme klesli. Zamýšlejme se také nad tím, jak čteme tu Bibli a jaká vlastně je ta naše víra! Diskutujme, zda pasivní a mlčící křesťan je to, co od nás Pán žádá. Vážně se zamýšlejme a diskutujme, jak za současného stavu dál!! Podle slova však také jednejte,nebuďte jen posluchači - to byste klamali sami sebe! Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled; podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá. Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky. (Jk 1,21-25)

S bratrským pozdravem

Rudolf Petříček, Pardubice

Jako člen ČCE se obracím v první řadě na členy své církve.

Milovat svého bližního na Blízkém východě

Vojenská kontrolní stanoviště jsou v Palestině a Izraeli pro Palestince na denním pořádku. Desítky tisíc se jich denně trpělivě přesouvají skrz otočné závory a úzkými ohrazenými průchody do svých zaměstnání, škol nebo domovů. Je to vskutku ponižující zážitek.

Také pro Izraelce jsou v jistém slova smyslu tato místa součástí běžného života. Jsou to totiž právě jejich synové a dcery, kteří pozorují pohyb Palestinců těmito kontrolními body za prací, domů, do škol a na bohoslužby.

Některé z těchto kontrol, jako například zábrana na ulici Shuhada v Hebronu, vedou do prázdné, opuštěné ulice s ubedněnými obchody a vylidněnými byty. Palestinští obyvatelé pak mohou jít ulicí pouze do určité vzdálenosti a poté se musí vrátit.

Tyto kontroly přinášejí zásadní trhlinu pro smysl sousedských vztahů, které mohly být součástí rodinné a náboženské výchovy těch, kteří jimi procházejí i jejich pozorovatelů.

V náboženstvích abrahamovské tradice tohoto regionu, tedy judaismu, islámu i křesťanství, je totiž hluboce zakotven smysl pro lásku a náklonnost ku svému bližnímu, resp. sousedovi, a ten má svůj původ v úctě a lásce k Bohu.

Rev. Dr. Olav Fykse Tveit, generální sekretář Světové rady církví, v této souvislosti pronesl v neděli 29. srpna v Evangelické luterské církvi Vykupitele ve staré části Jeruzaléma kázání o milosrdném Samařanu. Mluvil právě v den, kdy jeho delegace SRC na vlastní oči viděla bariéry, které oddělují lid. Podobenství o milosrdném Samařanu v L 10 popisuje životní kvality, které vystupují do popředí ve „velkém přikázání o milování bližního", uvedl Tveit. Na místě je otázka, kdo v tomto podobenství skutečně prokázal, že je dobrým bližním.

Podle Tveita jsou v kontextu situace v Palestině a Izraeli se všudypřítomnými bariérami a násilím všechny strany připraveny o možnost naplnit v životě tento cíl – milovat Boha a svého bližního. „Náboženství by nemělo být překážkou k naplňování tohoto požadavku."

Přes složitost politických a náboženských odlišností, které vyvěrají jak z nedávných tragédií, tak i historických událostí Palestiny a Izraele, příběh o milosrdném Samařanu vydává zcela jasnou představu, co je to „milovat svého bližního".

Příběh o milosrdném Samařanu vypráví o muži, který chtěl z nějakého důvodu jít do Jericha, uvedl Tveit na shromáždění Církve Vykupitele. „Jeho cestu přerušilo násilí. Příběh je možná ještě reálnější, než bychom si přáli."

Když přicházíte v Palestině a Izraeli ke kontrolnímu bodu, je těžké nemyslet na bližní, na sousedství a na to, že jste něčí soused. Podle Tveita je „vše v posledku o milování bližního."

Toto poselství Nového zákona je jednoduché a možná příliš naivní. Jak by takové poselství o milování bližního mohlo fungovat v kontextu tak komplexním jako je tento? „Není tajemstvím, koho máme milovat", uvedl Tveit a dodal také: „Žít morálně není nikterak tajemné: znamená to milovat Boha, svého bližního a sebe sama."

Důsledkem roků násilí v Palestině a Izraeli jsou prázdné ulice s opuštěnými, zavřenými obchody, vysokými zdmi a ploty s ostnatými dráty, které mají jednu část obyvatel udržet venku a druhou zase uvnitř. Separovaní lidé jsou plni podezření a strachu jeden z druhého.

Když Tveit a jeho kolegové procházeli prázdnou ulicí Shuhada, která dělí oblast Hebronu kontrolovanou palestinským vedením od části pod izraelským dozorem, ticho bylo výmluvné. Šli s členy Ekumenického doprovodného programu v Palestině a Izraeli (zkratka EAPPI). Jde o dobrovolníky z členských církví SRC z celého světa, kteří doprovázejí Palestince při procházením kontrolami a Izraelce při konfrontacích s postu-

Dokončení na str. 3

Karel Čapek: Kniha apokryfů

Výběr

Protiva chytrosti jest hloupost, kdežto protiva rozumu bláznovství. Ale co jest protiva moudrosti ? Jsou myšlenky, které nejsou ani chytré, neboť jsou příliš prosté, ani nejsou rozumné, ježto se podobají bláznovství, a přece jsou moudré. Moudrost se nepodobá ani chytrosti, ani rozumu. Zkrátka, chytrost je dar, nebo talent, rozum je přednost, čili síla, ale moudrost je ctnost. A teď už vím, jaký je rozdíl v těch třech slovech.

Chytrost je obyčejně krutá, zlomyslná a sobecká, vyhledává na bližním jeho slabost a dovede ji využít ke svému zisku, **vede k úspěchu**.

Rozum bývá krutý k člověku, ale spravedlivý k účelům, hledá zisk obecný, najde-li na bližním slabost nebo zpozdilost, hledí ji odstraniti poučením nebo kázní; **vede k nápravě**.

Moudrost nemůže býti krutá, neboť je samá blahovůle a sympatie ; nehledá už ani obecný zisk, neboť příliš miluje lidi, než aby mohla milovat ještě nějaký další účel ; najde-li slabost nebo ubohost bližního, odpouští ji a miluje ji, **vede k harmonii**.

Slyšeli jste někdy, že by se dávalo jméno „moudrý" člověku nešťastnému ? nebo šprýmaři ? nebo člověku žlučovitému a zklamanému? Povězte, proč je zvykem alespoň v životě nefilozofickém nazývati člověkem moudrým muže takového, který chová nejméně nenávisti a který si se světem dobře rozumí? Řekněte si pro sebe mnohokrát a mnohokrát slovo „moudrost"; řekněte si to slovo, když jste v radosti ; nebo v žalu, unaveni, rozhořčeni a netrpěliví; budete v něm slyšeti smutek, ale už usmířený; radost, ale stále a jemně opakovanou, únavu, ale plnou pobídek, trpělivost a odpuštění bez konce; a to vše, přátelé, je zvuk rozkošný a teskný, hlas, kterým zvučí moudrost.

Ano, moudrost je tesknota jakási. Rozum svůj může člověk cele vložit do svého díla, může jej uskutečnit svou prací. Avšak moudrost vždy zůstane nad každým dílem. Moudrý člověk je jako zahradník, který hnojí záhon nebo přivazuje růže k tyčím a při tom myslí třeba na Boha. Jeho dílo nikdy nedosáhne ani neztělesní jeho moudrost. Rozum je v činu, ale moudrost je v prožití.

Každá doba má jiné mučedníky. Jsou doby, kdy vězněn nebo křižován ten, kdo bojuje za svůj národ ; a jindy je řada na tom, kdo říká, že se musí bojovat za chudáky a otroky. Obojí se střídá a každý má svůj čas.

Lidé jsou vždycky křižováni za něco velkého a krásného. Národ je velká a krásná věc, ale i spravedlnost k chudým je veliká a krásná věc. Jenže lidé se mohou udusit nenávistí a zlobou pro ty velké a krásné věci. A ti ostatní jsou jednou tím a podruhé oním a vždycky pomáhají ukřižovat toho, na kom je právě řada ; nebo se na to jen dívají a říkají si: Dobře mu tak, měl být na naší straně.

Proč křižují toho uprostřed? Kdyby to vyhrál ten na levici, ukřižují toho vpravo, ale ještě dříve toho uprostřed. Kdyby to vyhrál ten na pravici, ukřižují toho, co je vlevo, ale toho, co je uprostřed, ještě dřív. Ovšem je také možno, že nastanou zmatky a boje; pak ten vpravo a ten vlevo společně ukřižují toho, co je uprostřed, protože se nerozhodl, proti kterému z těch dvou půjde. Nenávist po levici, nenávist po pravici a mezi nimi ten, který to chtěl spravit láskou a rozumem.

* * *

Já věřím, horoucně věřím, že je pravda a že ji člověk poznává. Bylo by bláznivé, myslet si, že pravda je jen k tomu, aby ji člověk nepoznal. Poznává ji, ano. Ale kdo? Já, nebo ty, nebo snad každý? Já věřím ,že každý má na ní svůj podíl ; i ten, kdo říká „ano", i ten, kdo říká „ne". Kdyby se ti dva spojili a rozuměli si, vznikla by tím celá pravda. Ano a ne se nedá ovšem spojit, ale lidé se vždycky mohou spojit, je více pravdy v lidech nežli ve slovech. Mám více smyslu pro lidi, nežli pro jejich pravdy ; ale i v tom je víra, ale i tomu je třeba udržovat se v nadšení a vytržení. Já věřím. Naprosto nepochybně věřím, ale co je pravda ?

Být, ale něčím, to je slovo vykupující.

Připravil: Miroslav Šlechta

Miluj svého bližního na ...

Dokončení ze str. 2

py vlády, která obyvatele místo sbližování separuje.

Během společné cesty byli dva doprovázející zavoláni, aby se dostavili k jednomu ze stanovišť a pomohli při problémech s projitím jistého Palestince. Situace se nakonec vyřešila. Ekumeničtí pracovníci zaznamenali a zdokumentovali kamerami celou událost; již dříve byli svědky stejné situace. Napětí kleslo a skupinky se vrátily na svá původní místa a posléze i do svých domovů.

Kde jsou všichni lidé z ulice Shuhada v Hebronu, která je na mapě nyní zakreslena jako „červená linie"? Kde je jejich sousedství? Ulice bývala svého času živým tržištěm plným obchodníků a jejich zákazníků.

Znamením naděje, které Tveit našel v příběhu o milosrdném Samařanu, nebylo pokání na straně těch, kdo procházeli kolem zraněného cestovatele a odmítli pomoci. „To by byl ukázkový příběh." „Náš nedostatek schopnosti litovat naštěstí neomezuje Boží schopnost přinášet lásku a spravedlnost." Faktem je, že i tváří v tvář kontrolním stanovištím a separaci obyvatel, urážkám a násilí „nemůžete zneplatnit pravdu" o Boží lásce a spravedlnosti. Podobenství o milosrdném Samařanu to demonstrovalo již dávno.

Z materiálů SRC přeložila
Klára Břeňová

Od duše k duši

(K nejnovější Mluvnici současné češtiny)

„Žena, DUŠE, píseň, kost," zní vzory pro skloňování podstatných jmen rodu ženského ve fungl nové Mluvnici současné češtiny.

Poslední mluvnicí, která předtím vzor „duše" uváděla, byla Trávníčkova Mluvnice spisovné češtiny z roku 1951. V 60. letech nám místo „duše" vštěpovali vzor „nůše". Mé děti pro změnu memorovaly vzor „růže", jímž byla „nůše" od 70. let nahrazena. Jak vysvětluje V. Cvrček (vedoucí autorského kolektivu letošní Mluvnice současné češtiny), tentýž češtinářský velikán, který svého času zapříčinil odstranění vzoru „duše" (příliš prý „zavánějícího křesťanstvím"), zařídil posléze na smrtelné posteli přechod k „růži"…

Ach, ty roztodivné intelektuálské piruety v proměnách času! Netvoří návrat k „duši" prostě jednu z nich? Mám za to, že ne tak docela. S přesným přiřazením „duše" je to sice poněkud složitější, než se v 50. letech domníval onen výše vzpomenutý češtinář; vedle myšlení hebrejského (biblického) patří i k antice. K základům euroatlantické civilizace patří nicméně právě propletenec obojího odkazu – Písma i antiky. Termín „duše" každopádně do evropské kultury patří! K návratu „duše" mezi skloňovací vzory lze tudíž dle mého názoru přitakat.

František Schilla

Odkaz:
Cvrček, V. a kol.: Mluvnice současné češtiny I. Praha, Karolinum 2010

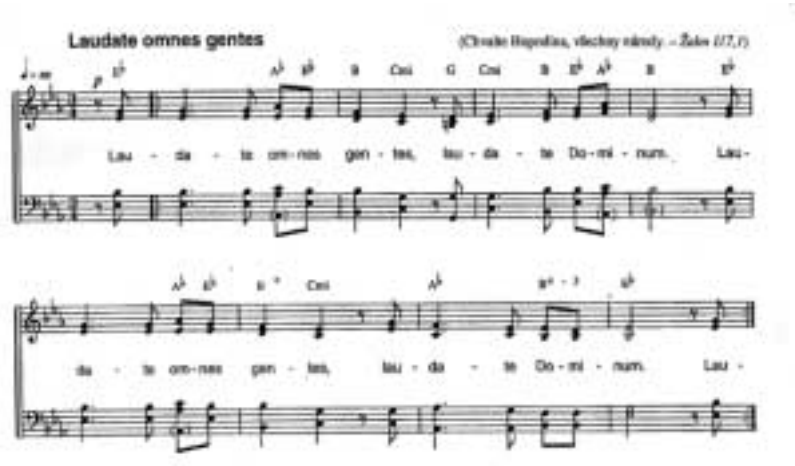
16. listopadu uplyne 200 let od narození básníka Karla Hynka Máchy

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

3

Píseň - Laudate omnes gentes

Žalm 19, 1 – 7

Čtení: Iz 61,10–11; L 1,26–38

Píseň

Ticho

Chvály:

Vzdáváme ti díky, Bože, že zjevuješ svou lásku ve stvoření.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za člověka, jehož jsi stvořil ke svému obrazu a povolal do svého společenství.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za příslib tvého království spravedlnosti a pokoje, svatosti a lásky.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za to, že jsi mezi námi zjevil své království ve svém Synu, Ježíši Kristu.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za Ježíšovo narození uprostřed chudých, za jeho svatý život, za jeho slova a zázraky.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za jeho utrpení a smrt, za jeho zmrtvýchvstání a vstup do tvé slávy.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za tvou církev, kterou voláš, aby byla místem společenství pro všechny lidi.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za příchod tvého království do našich srdcí skrze Ducha svatého.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Za příchod tvého království na konci věků, kdy ty budeš všechno ve všem.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Otče náš

Modlitba:

Bože, který jsi od věčnosti, to víš, že lidskou řečí dokážeme jen stěží vyjádřit svou touhu po společenství s tebou. Ty nám však dáváš dar života skrytého v tobě. A tak vychází jitřenka důvěry.

Zpěv

(Laudate omnes gentes – © Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam:
Rosa, hudební vydavatelství,
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046, e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Novinky z knihkupectví Samuel

Nové samolepky
Nakoupili jsme nové samolepky. Nyní máme v obchodě více než 120 druhů! Objednat si je můžete samozřejmě i v našem internetovém knihkupectví.
Standard, USA, 10 x 11 cm
cena: 14 Kč

Poslední let (Last Flight Out) - DVD
Už čtyři roky nepilotoval Dan Hogan žádný letoun legálně, jen trochu dobrodružně vracel nesplácené letouny původním majitelům. Před čtyřmi lety byl totiž Dan kapitánem letounu, který havaroval. Zahynul tehdy jeho přítel - druhý pilot, jehož sestra Ann se potom jako lékařka stala misionářkou v kolumbijské džungli. Oblast, kde nyní Ann působí, terorizují bandité, ale Ann se odmítá vrátit. Její otec požádá Dana, aby ji letěl vysvobodit. Záchrana ženy, kterou kdysi miloval, se stane Danovým největším dobrodružstvím. Tento film ovšem není jen o lásce, která je ochotna riskovat, ale o lásce, která je ochotna se obětovat pro druhé, i kdyby ji to mělo stát vlastní život. O lásce, která má svůj původ a svoji odměnu mimo tento svět...
Billy Graham Evangelistic Association/Rosa, DVD, český dabing, 83 minut
cena: 299 Kč

Rozšířená nabídka křesťanské hudby a filmů
V knihkupectví máme nyní širokou nabídku DVD a CD s křesťanskými filmy a hudbou. Do prodeje jsme zařadili nejen novinky, ale i starší kvalitní tituly.

I rodiče by měli dělat chyby
Jiřina Prekopová

Známá psycholožka a rodinná terapeutka se už po několik desetiletí zabývá výchovnými problémy a rodinnou psychoterapií. V této knize shrnuje svou celoživotní praxi a poznání. Jeden z nedostatků moderní výchovy vidí v neschopnosti rodičů stanovit dětem pravidla a vést je k sebereflexi. Rodiče vychovaní generacemi svých přísných rodičů dnes často odmítají jakékoli tresty a pravidla a zároveň se při výchově dopouštějí mnoha chyb, které mohou negativně ovlivnit vývoj dětí. Rodiče však mají právo na to, aby chybovali. Zároveň by si ovšem měli chyby přiznat a vyvodit z nich správné důsledky. Kniha je psána pro rodiče a rodinné terapeuty.
PhDr. Jiřina Prekopová pracovala jako dětská psycholožka na klinice ve Stuttgartu. Po léta se zabývá rodinnou psychoterapií, je průkopnicí vlastního terapeutického přístupu – terapie pevným objetím podle Prekopové. V Portálu vyšly její knihy Malý tyran, Když dítě nechce spát, Děti jsou hosté, kteří hledají cestu, Neklidné dítě, Prvorozené dítě, Pevné objetí.
Portál, A5, 112 s., **cena:** 159 Kč

Pozitivní výchova sourozenců v rodině
Jan Čapek, Markéta Čapková

Kniha je souhrnem zkušeností autorů z Kurzů efektivního rodičovství, na nichž oba působí jako lektoři, a zároveň přináší rodičům cenné výchovné podněty. Autoři na základě teoretických východisek sourozeneckých konstelací a konkrétních příkladů ze života poskytují rodičům podněty pro výchovu. Vycházejí z teorie, praktických příkladů a kazuistik tréninku Efektivní rodičovství krok za krokem a zároveň představují postupy pozitivní výchovy ve smyslu výchovného působení podle Jiřiny Prekopové, výchovy, která je založena na vztahu lásky mezi rodičem a dítětem, na účinném řešení problémových situací vycházejícím ze vzájemného respektování rodičů a dítěte. V jednotlivých kapitolách autoři například uvádějí základní důvody, proč děti zlobí a jak zlobení předcházet, nebo jak řešit sourozenecké spory.
Jan Čapek je psycholog, kouč a lektor manažerských, komunikačních a prodejních dovedností. Je dlouholetým spolupracovníkem Centra pro rodinu při Arcibiskupství pražském. Působí jako terapeut v Křesťanské psychologické poradně v Nymburce, zabývá se manželským, rodinným a výchovným poradenstvím.
Markéta Čapková je speciální pedagožka, věnuje se kurzům pro maminky s předškolními dětmi.
Jan a Markéta Čapkovi jsou od roku 2006 lektory Kurzu efektivního rodičovství. Oba prošli výcvikem Terapie pevným objetím u Jiřiny Prekopové. Mají spolu čtyři děti.
Portál, B5, 120 s., **cena:** 169 Kč

Knihy Bible
John H. Sailhamer
Stručný přehled obsahu všech biblických knih. Představení jednotlivých knih směřuje přímo k jádru poselství a podává jednoduché a jasné shrnutí jejich obsahu.
Dr. John Sailhamer je profesorem Starého zákona a hebrejštiny na Golden Gate Baptist Theological Seminary (v minulosti vyučoval na Trinity Evangelical Divinity School a Southeastern Baptist Theological Seminary). Je autorem více než desítky knih, především v oblasti starozákonní teologie. K nejznámějším patří např. komentář ke knize Genesis v sérii The Expositor's Bible Commentary, Pentateuch as Narrative a Genesis Unbound.
Biblický teol. seminář, A5, 86 s., **cena:** 159 Kč

CD-ROM Stvoření světa
animované příběhy a hry
Multimediální CD-ROM vás provede výběrem starozákonních příběhů od stvoření světa až po Josefa Egyptského. Najdete zde osm kreslených a animovaných příběhů na motivy Starého zákona v celkové délce 50 min. Pro tento titul je převyprávěl Zdeněk Jirotka ml. Do příběhu jsou začleněny rozmanité hry a rébusy, např. Babylónská věž, Puzzle, Bludiště, Muzikant a další. Obtížnost her si můžete zvolit ve třech úrovních. První úroveň zvládnou děti ve věku 5 - 6 let. Celkem v programu naleznete 10 her, které pomáhají dětem rozvíjet logiku, prostorovou představivost, hudební sluch i všeobecné znalosti. Jsou naprogramovány tak, že při každém opakování je hra jiná. Objevují se stále nové obrázky, zvuky apod. Při zobrazování lze současně zvolit dva jazyky. Jeden zvukově a druhý se zobrazuje jako titulky. V nabídce je čeština, angličtina a němčina.
Simopt, CD-ROM, **cena:** 395 Kč

Hermie a ustrašený pavouk
Max Lucado

HERMIE A JEHO PŘÁTELÉ jsou tady, aby vás pobavili, zazpívali si s vámi krásné písničky a tu a tam vás poučili, co je v životě správné. Tři díly:
* HERMIE – OBYČEJNÁ HOUSENKA
* HERMIE A LHÁŘKA FLO
* HERMIE A USTRAŠENÝ PAVOUK
Urania, DVD, 86 min, český dabing, **cena:** 149 Kč

Jonáš - Dobrodružství pirátů v zeleninové zemi
Big Idea Productions

Netradiční, zábavné a poněkud bláznivé zpracování příběhu o Jonášovi, které dětem přístupnou formou přiblíží jádro biblického poselství o Boží milosti. Zpívající Chřestíci, rajče Bob a skupinka nejlínějších pirátů na světě přinášejí dobrodružství, na která se nezapomíná, a také ponaučení, že jeden z největších darů, které kdy můžeme dát (ale i dostat), je druhá šance...
SPI Int., DVD, 83 min, český dabing, **cena:** 44 Kč

S Bodlinkou od jara do zimy- CD-ROM
Manuela Jungová
Interaktivní CD-ROM

Kreativní chvilky s Bodlinkou
Zvuková verze příběhu s obrázky a písničkami v podání dětského souboru Klauníci, interaktivní hry, omalovánky, puzzle a pexeso.
Pro děti od 5 let.
Tim 2,2, **cena:** 159 Kč

S Bodlinkou od jara do zimy - kniha

Bodlinka je malý ježeček (paní ježková :-), kterého doprovázíme přes čtyři roční období a objevujeme různé zajímavosti z jeho života, ale především jak krásně Bůh všechno zařídil a jak se stará i o nás. Plnobarevná obrázková knížka. Pro děti od 5 let.
Tim 2,2, 21 x 22 cm, 36 s., il. Lenka Kubiasová, **cena:** 189 Kč

Objednat můžete i prostřednictvím Internetového knihkupectví SAMUEL
Kompletní nabídka titulů v naší distribuci, přehledné prohlížení, snadné objednávání, slevy.

Jan Bíca
Nakladatelství Samuel
Soukenická 15, 110 00 Praha 1,
tel.: 224317674

Pozvání ekologické sekce České křesťanské akademie

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu na téma Geoparky.
Úvodní slovo přednese Ing. Martina Pásková, PhD., z Ministerstva životního prostředí České republiky.
Beseda bude v úterý 9. listopadu 2010 od 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49.

Jiří Nečas

Pozvánky

Pozvání ETF UK
Ve dnech 4. a 5. listopadu 2010 pořádá Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Českobratrskou církví evangelickou a Českou biblickou společností sympozium ke 100. výročí narození prof. ThDr. Miloše Biče (19. listopadu 1910 – 28. dubna 2004)
Program:
* čtvrtek 4. listopadu – Karolinum, Vlastenecký sál (Ovocný trh 3, Praha 1)
17:00–19:00 slavnostní zahájení sympozia
- M. Prudký: Život a dílo prof. M. Biče
- proslovy představitelů Českobratrské církve evangelické, České biblické společnosti a spolupracovníků na Ekumenickém překladu Bible
* pátek 5. listopadu – Velká posluchárna ETF UK (Černá 9, Praha 1)
14:00–18:00 Dílo prof. Miloše Biče v perspektivě dějin biblistiky 20. století
- M. Prudký: Místo a funkce Dekalogu v dějinách náboženství starověkého Izraele u M. Biče
- P. Sláma: Dějiny Izraele a jejich role v biblické teologii u M. Biče
- F. Čapek: Dějiny a teologie u M. Biče podle 2S 8
- J. Rückl: „Já mu budu Otcem a on mi bude synem" – královská božnost v 2S 7,14
- J. Dušek: Přínos M. Biče na poli severozápadní semitské epigrafiky
Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Doc. Jindřich Halama, Dr.
děkan

* * *

V neděli 7. 11. 2010 od 14 h si chceme připomenout 310. výročí narození a 250. výročí úmrtí hraběte Mikuláše Ludvíka Zinzendorfa přednáškou seniora Ochranovského seniorátu a faráře v Železném Brodě Jiřího Polmy „Obnovení Jednoty bratrské v roce 1727 a Ochranovská misie". Akce se bude konat ve sborovém areálu Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem.
Zve staršovstvo a místní skupina Kostnické jednoty.

* * *

Už potřetí se v neděli 21. listopadu 2010 od 15 hodin uskuteční u dálniční kaple na obchvatu Plzně (na odpočívadle dálnice D5 poblíž Šlovic u 83. km ve směru na Prahu) ekumenická bohoslužba "Na památku obětí dopravních nehod". U příležitosti Světového dne obětí dopravních nehod ji společně s plzeňskými duchovními pořádají Psychosociální intervenční tým ČR, České sdružení obětí dopravních nehod, Terénní krizová služba Diecézní charity Plzeň a Centrum SOS Archa Diakonie ČCE - střediska v Plzni.

Karel Šimr

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Západočeský

Českobratrská církev evangelická

Aš, 352 01; Ne 9.30
Husovo nám. 3, f Pavel Kučera
Černošín, 349 58; Ne 10.00 (a.c.e); 14.30 (b.d)
Husova 249, f Jiří Marván
Dolní Bělá, 331 52; Út 17.30
Nový obvod 137, a. Jiří Marván
Domažlice, 344 01; Ne 9.00
Tyršova 690, f Petr Grendel
Horní Slavkov, 357 31; Ne 11.00 Horní Slavkov, Ne 8.00 kz Nové Sedlo, Dolní příkopy, a. Radek Matuška
Cheb, 350 02; Ne 10.15
ul. 26. dubna 5, f Marek Ryšánek
Chodov u Karlových Varů, 357 35; Ne 9.15
Dukelských hrdinů 281, f Radek Matuška
Chrást u Plzně, 330 03; Ne 9.30
Železniční 477, f Karel Šimr
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.15
Zahradní 33, j Pavel Klimeš, a. Radek Matuška
Kdyně na Šumavě, 34506; Ne 9.00
Dělnická 359, a. Jan Satke
Kralovice, 331 41; Ne 9.00
Žatecká č. 480, f Jana Kadlecová
Mariánské Lázně, 353 01; Ne 10.00
Lidická 189/16, f Daniel Matouš
Merklín u Přeštic v unii se sborem Přeštice Ne 9.00
Husova 201, f Jan Satke
Nejdek, 362 21; Ne 9.00
Husova 525, f Bob H. Ogola
Ostrov, 363 01; Ne 10.00
Jáchymovská 170 , a. Bob. H. Ogola
Plzeň - Korandův sb., 301 50; Ne 9.30
Anglické nábř. 13, f M. + H. Hamariovi
Plzeň - západní sb., 301 00; Ne 9.00
Němejcova 2, a. M. Hamari
Podbořany, 441 01; Ne 11.05 (a.c)
Politických vězňů 300, f Jana Kadlecová
Přeštice v unii se sborem Merklín u Přeštic; Ne 9.00
Rebcova 557, f Jan Satke
Rokycany, 337 01; Ne 9.30
Jiráskova 481/II, a. M. Hamari
Sokolov, 356 01; Ne 10.30
nábřeží Petra Bezruče 501/7, j Pavel Knorek, a. Pavel Kučera
Stříbro, 349 01; Ne 10.00 (a.c.d.e), 16.00 (b), Masarykovo nám. 15, a. Daniel Matouš
Teplá, 364 61; Ne 9.30
Máchova 357, j Renata Šilarová, a. Daniel Matouš

Církev bratrská

Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Bulharská 2061/29A, Jan Valeš ml.
Klatovy, 339 01; Ne 9.30
Masarykova 367/III, David Kašper
Plzeň, 301 00; Ne 9.00
Doudlevecká 31, Zdeněk Šplíchal

Evangelická církev metodistická

Horšovský Týn, 346 01; Ne 16.00 (b.d.e)
Nádražní 79, Zdeněk Eberle
Karlovy Vary, 360 01; po domluvě
Zámecký vrch 45, Miloslav Čech
Plzeň 1 Lochotín, 323 00; Ne 9.30
Bolevecká náves 2, Zdeněk Eberle
Plzeň 3, 301 24 ; Ne 9.00
Husova 14, Petr Procházka
Tachov, 347 01; Ne 10.00
náměstí Republiky 85, Milan Mrázek

Bratrská jednota baptistů

Aš, 352 01; Ne 9.00
Táborská 9, Alois Boháček
Cheb 1, 350 02; Ne 9.00
Libušina 4, David Sláma
Cheb 2, 350 02; Ne 9.30
Mírová 6, Jan Katušťák
Karlovy Vary, 360 01; Ne 9.30
Závodu míru 112, Ivo Šrajbr
Kraslice, 358 01; Ne 10.00
Fučíkova 1639
Sokolov, 356 01; Ne 9:30
Brněnská 486, Michal Jílek
Teplá, 364 61; Ne 9.00
Havlíčkova 42, Jaroslav Pospíšil

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

31/2010

3. listopadu 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 10. listopadu

Z obsahu

* *Komenského Pres Boží*
* *Z ekumeny*
* *Jan Žižka - ctný rytíř, nebo lapka?*

Poselství k 23. neděli po sv. Trojici

PATŘÍME PÁNU

Římanům 14, 7 – 9

To jediné, co člověk opravdu v životě potřebuje, je „patřit Pánu". Během svého života sice hromadíme mnohé a mnohé rádoby potřebnosti, ale to jediné, co si s sebou člověk odnáší do hospicového pokoje, je naděje upnutá k Pánu Ježíši Kristu. Nic víc v té chvíli člověk nepotřebuje.

Při návštěvě umírajících si vždy uvědomuji, jak prázdné jsou mé ruce. Na bohoslužby si s sebou nesu kázání. K lůžku těžce nemocného přicházím nevybaven. To jediné, co s sebou mám, je naděje. Pavlova naděje. „Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu."

Cestou domů pak více než kdy jindy myslím na to, co je v životě skutečně důležité. Uvědomuji si obrovskou sílu naděje, která člověka drží vzdor tíži poslední chvíle. Vidím bolestnou pomíjivost hodnot, kterým v životě zbytečně dopřáváme tolik prostoru.

Pak procházím kolem hřbitova, který právě v těchto dnech osvětluje velké množství svíček. Jejich plameny nejsou jen dekorativní. Symbolizují naději vzkříšeného Pána. Naději života, který nekončí na tomto světě. Naději, která přetrvá to neznámo, kterého se tolik obáváme.

Rozžaté svíce sice vypadají hezky, ale to hlavní, opravdové světlo musí mít člověk uvnitř. Teprve moje niterná důvěra v naději Kristova vzkříšení mi pomáhá hledět s očekáváním tam, kde bez víry už nikdo nic nečeká.

Pavel Křivohlavý,
farář ČCE
Frýdek - Místek

Prý mu milenky zkazily stáří

Nepřísluší nám, abychom vydávali o druhých nezvratné, definitivní soudy. Ježíšova slova "Nesuďte, abyste nebyli souzeni" spolu se základním přikázáním lásky k bližnímu položila vysoko laťku, která určuje naše chování. Apoštol Pavel to připomněl svým korintským věřícím, které nedostatek vzájemného milosrdenství a lásky přivedl až před soud. Až do počátku minulého století se evangelíkům neslušelo používat služeb soudů. Nicméně nemohli se vyhnout jistému posuzování svých bližních. Společný život ve státě, ve městě, ba i život sousedský vyžaduje, aby jedni k druhým byli slušní, poctiví a důvěřiví. V nedávné době jsme byli veřejně upozorňováni na nepoctivce a zloděje mezi námi. Ani křesťané nemohou naivně mít každého cizího člověka za upřímného bratra. Synodní rada evangelické církve musela za to poznání zaplatit.

Na jedné straně tedy chceme vidět všechny své bližní v dobrém světle, nesoudit a milovat je, to jest přát jim, aby i oni vešli do obecenství křesťanské víry, v němž žijeme my. Ale na druhé straně se chráníme toho, abychom naletěli nepoctivcům a zlodějům a způsobili škodu sobě a případně i celému společenství.

Jako křesťané máme velkou výhodu v tom, že žijeme v církvi, ve sboru, kde se čte a vykládá Písmo svaté. Z tohoto pokladu pravdy a milosti nám předložil v Nosislavi 25. října 2009 farář Ondřej Macek ve svém instalačním kázání slova proroka Micheáše 6,8: "Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem."

Ve sboru, pod Božím slovem se učíme vynášet "spravedlivý" soud o svých bratrech a bližních. Nepřehlížíme, že všichni lidé bez výjimky jsme hříšníci a že hřích není jen to, co je vidět, ale hlavně to, co není vidět a co se událo mezi Bohem a člověkem: obrátili jsme se k Bohu zády, utekli nebo odešli jsme od něho, abychom mohli žít podle své vůle. Tento hřích je to, co nás identifikuje jako hříšníky.

Říct nebo napsat o člověku jako nezvratný soud, že mu milenky zkazily a zničily stáří, předjímá Boží soud a nepatřičně vyzdvihuje milenecký vztah nad ostatní vztahy, které také a stejně nebo hůř kazí a ničí život mladým i starým. A bude to stále hřích, má jen různé podoby: chamtivost, milování peněz, alkoholismus a jiné horší závislosti, ale i samospravedlivý moralismus, tvrdost srdce, které odmítá milosrdenství a pokoru, ale snáší se s pravým a levým fanatismem. Srdce křesťanů patří Pánu. Nemá nás rozdělovat žádná náklonnost nebo láska, která je uboze pomíjivá oproti lásce, kterou nás Bůh v Kristu miluje.

Nechť ještě stokrát Písmo na nás dotře, abychom si zapamatovali a do srdce zapsali to tré, právo,

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Ad 3 x 13

(ET–KJ 29/2010)

Kniha "3 x 13 věřících osobností" je určitě záslužným počinem, neboť povzbudí a poučí. S tou výhradou ovšem, že Darwin mezi ty "hluboce věřící" vědce určitě nepatří. Dr. Reinhard Junker z německé společnosti Wort und Wissen, která se systematicky zabývá touto oblastí, k tomu píše (září 2010): "Po přednáškách opakovaně dostávám otázku, zda je pravda, že se Darwin krátce před svou smrtí obrátil ke křesťanské víře. Žel nikoliv, musím pak odpovědět, je to jen zbožná legenda. Tato domněnka je v rozporu i s tím, co o sobě ve svých dopisech a denících napsal Darwin samotný." Z jiných zdrojů k tomu mohu doplnit dvě taková Darwinova vyjádření: "Pokud jsem se zmýlil v hodnocení významu přírodního výběru, což ale zdaleka nepřipouštím, tak jsem alespoň - jak doufám - podstatnou měrou přispěl k překonání dogmatu o speciálním stvoření" (v dopise americkému botanikovi Asa Grayovi, 1861). A dále: "Postupně jsem poznal, že Starému zákonu se nedá věřit více než svatým knihám hinduismu nebo pověrám barbarů... Postupně jsem došel k přesvědčení, že křesťanství není zjevené náboženství." (Nora Barlow, Autobiography of Charles Darwin, 1958). Darwin byl přesvědčen, že jeho teorie vytěsňuje ideu Boha-Stvořitele mimo rámec rozumné diskuse, a sám se z tradičního křesťanství, ve kterém vyrůstal, nakonec dostal někam do oblasti mezi deismem a panteismem. Rozhodně ho není možné zařadit mezi "hluboce věřící" lidi v běžném slova smyslu.

Josef Potoček

Hlavním bodem programu letošního sjezdu Kostnické jednoty byla přednáška katolického teologa Karla Sládka o L. N. Tolstém

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Z letošního sjezdu Kostnické jednoty

Podle oznámených a dostatečně publikovaných pozvánek se konal 65. sjezd Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s. Jeho program byl koncipován tak, že většina času patřila biblickým, vzdělavatelným a kulturním důrazům.

Biblickým úvodem nám posloužil br. Pavel Smetana, který nejprve vzpomněl na svou spolupráci s Kostnickou jednotou, která v době totality umožňovala mnohé ekumenické i jiné aktivity, včetně zahraničních zájezdů.

Ve svém výkladu vyšel z Hesel Jednoty bratrské a podle slov z knihy Jobovy zdůraznil, že když „Bůh boří, nemůže zase stavěno býti…" A na příkladech ukazoval, jak mnohé mocné síly pominuly. Otázka je, kdy je takové dění skutečným soudem, kdy Hospodin brání našim svévolným plánům.Ale především stále zůstává ta potěšitelná pravda, že Pán Bůh dveře otevírá a staví a zve nás do své blízkosti.

Hlavním bodem programu byla přednáška katolického theologa br. Karla Sládka, který se mj. věnuje ruské spiritualitě, a proto mu život a dílo L. N. Tolstého, který zemřel před 100 lety, bylo velmi blízké.

Velice podrobně nám přiblížil dobu, ve které Tolstoj vyrůstal. Z velmi obsáhlé přednášky můžeme připomenout jen střípky důrazů a myšlenek: Tolstoj viděl společnost i církev /všechny, nejen pravoslavnou, ale i katolickou a

Dokončení na str. 2

Z letošního sjezdu Kostnické jednoty

Dokončení ze str. 1

církve protestantské/ v krizi. Šlo mu o novou společnost a nové křesťanství. V ní měla být hlavní tvůrčí silou „univerzální láska" – kterou křesťané mohou působit, když přijmou Boží lásku. Rozhodně se křesťanství, církve. nesmí stát nástrojem moci. Tolstoj byl velice nekonformní bořitel a kritik, který jako zcela odlišný „starec" (v závěru života žijící velice, ke svému okolí až necitlivě, asketickým životem) prosazoval, především vlastními slovy i činy, novou podobu praktického křesťanského života.

Jeho zásada neodporovat zlu násilím navazovala např. na Petra Chelčického (ale Tolstoj byl seznámen s jeho dílem, až když sám se k těmto závěrům i na základě Horského kázání dostal), naopak u něj nacházeli inspiraci např. Gándhí či M. L. King, bylo však ukázáno, v čem došlo u nich k určitému vývoji...

První československý president T. G. Masaryk měl k Tolstému velmi blízko /také odmítal mystickou podobu křesťanství/, vážil si jeho postojů, ale přece jen se až tak zcela neztotožňoval s radikálními Tolstého závěry; podle Masaryka o povaze činu rozhoduje motiv.

Tolstoj vyhlížel novou společnost. Nedokázal sám vyjádřit, jak by měla vypadat. Ale tam, kde se člověk ovládne a místo nenávisti projevuje lásku, kde se dobrovolně sebeomezí a milosrdně pomáhá bližním, tam už se ukazují jakési příznaky té nové doby.

Celé poutavé vyprávění bylo korunováno jedinečným promítáním asi osmiminutového autentického filmu se záběry s Tolstým v Jasné Poljaně, i z jeho mohutného pohřbu.

Velmi příhodně tuto část doplňovalo vystoupení význačného ruského mladého houslisty Alexandra Shonerta, který zahrál např. improvizaci na židovsko-ruské motivy a své hudební vstupy zakončil skladbou Sergeje Rachmaninova. Jsme vděčni za skvělé vystoupení jemu i jeho matce Natálii Shonertové, která jej doprovázela na klavír.

Po kratičké přestávce proběhlo již jen poměrně stručné vlastní sjezdové jednání, které vedl místopředseda sdružení br. L. Mečkovský. Br. B.Kejř přednesl zprávu za uplynulý rok, ve které zmínil starosti i naděje, které činnost našeho sdružení provázejí, a radost z těch Místních sdružení, která stále aktivně působí. Připomněl, že ústředí je stále připraveno pomáhat těm sdružením, která by chtěla začít opět pracovat, a že se bude i nadále snažit připravovat hodnotné programy pro své členy i širší veřejnost.

S hospodářskými záležitostmi nás seznámil účetní br. Tomáš Paulus. V promítané prezentaci ukázal srovnávací graf hospodářských výsledků za uplynulé 4 roky. Názorně ukázal, jak jsou pro nás důležité dary našich členů, přátel a sborů, které nám zvláště v závěru loňského roku zcela zásadně pomohly. Doufáme, že tomu tak bude i tentokrát, i když letošní rok nevypadá tak zoufale – ale to především kvůli tomu, že byly v létě roku 2009 výrazně sníženy odměny všem spolupracovníkům a stále setrvávají v této „níži". Aby se platy mohly vrátit na původní výši, potřebovali bychom mít o 150 000 Kč více, což by mohlo být dosaženo zvýšením předplatného např. na 15 Kč za číslo /roční předplatné tedy 555/. Ale bylo to pouze zmíněno, nebylo to ani projednáváno, ani to nebylo navrženo jako věc, o které by sjezd jednal nebo rozhodoval.

Revizní zprávu přednesl br. Petr Teuchman, který na základě uskutečněné kontroly doporučil sjezdu přijetí hospodářské zprávy, což sjezd učinil.

Ze sdělení vyjímáme, že příští sjezd je naplánován předběžně na 15. 11. 2011.

Připravený bohatý a hodnotný program, jakož i hladký průběh sjezdu nás potěšily. Byla škoda, že obou částí se nezúčastnilo více členů i hostů. Náš dík patří i sboru Církve bratrské na Smíchově ve Vrázově ulici, který nám poskytl své prostory. Doufáme, že další naše setkání a připravované akce budou stejně zajímavé – a že si na ně najde čas větší počet účastníků. Činnost Kostnické jednoty potřebuje i vaši podporu!

Bohumil Kejř

Prý mu milenky zkazily stáří

Dokončení ze str. 1

milosrdenství a pokoru. S takovým srdcem nebudeme vynášet zlé, nezvratné soudy nad svými bližními ani nad sebou.

Co nás kazí a ničí, je hluboko ležící hřích. Kdyby tím hříchem byly milenky, mohli bychom očekávat, že ukončením mileneckého vztahu bude člověk svobodný a bez další úhony před Bohem a před lidmi. My však musíme hledět hlouběji pod povrch, tam, kde sídlí a panuje hřích jako stohlavá saň; useknete jednu hlavu a druhá ji hned nahradí. Skončí-li člověk s milováním žen, nahradí je milování peněz, nic lepšího, ba horšího, hřích dál bude vládnout. Nakonec stáří postupně a smrt najednou ukončí všechny naše vztahy, další hlava už nebude k mání. Znamená to, že jsme čisti, bez hříchu? Kdyby tomu tak bylo, měli bychom smrt vítat a jí děkovat. Jenže smrt nemá takovou moc, ona vlastně nic neukončí, nic nesmaže. To se nám jen zdá. Hřích je mimo její dosah a my se musíme postavit před Boží soud se vším, co jsme kdy mluvili a dělali.

To stínání saních hlav je na odiv, vypadá vítězně, ale ve skutečnosti léčí povrch a čistí konvici zvenčí (Jr 6,14; Mt 23,25). Přejme lékařům a psychologům, aby se jim jejich léčba dařila, protože je mnohdy nezbytná, ale skutečné zdraví a vysvobození přinášejí starozákonní proroci a jejich dovršitel, Ježíš Kristus svým kázáním Božího evangelia. Jejich služba není drahá, byla a je zadarmo. Nic se na tom nezměnilo. Ježíš ode mne a od vás nechce peníze, ale mne a vás. Dokud budeme místo sebe nabízet něco jiného, zůstáváme ve hříchu a v nejlepším případě, leč trapném a odsouzeníhodném, hrajeme na obě branky.

Tak nebo tak se nakonec setkáme s Bohem. V něm však spočívá dobrá naděje pro nás všechny, nejprve pro nás, kteří co neděli slyšíme, že nad všemi jeho vlastnostmi trůní jeho milosrdenství, které svým odpuštěním, něhou a láskou přináší do našich zraněných, vyhaslých a obojetných srdcí pokoj a nový život. Choďme v tom pokoji, okusme a užívejme nový život v následování našeho Pána Ježíše Krista, který se vydal za naše hříchy, a nebudeme naříkat nad svým stářím ani nad jeho zkažením. Vždyť Bůh ospravedlňuje! A kdo si stáří nezkazil, ať za to děkuje Pánu Bohu.

Josef Veselý

Studijní setkání Coena

Domácími formami liturgie se zabývalo podzimní studijní setkání Evangelické liturgické iniciativy Coena. Hlavním hostem setkání byl kazatel Církve bratrské a vyučující na Evangelikálním teologickém semináři, ThDr. Pavel Černý, Th.D. Bývalý předseda Ekumenické rady církví a Rady Církve bratrské upozornil na fakt, že většina obnovných hnutí v dějinách církve rostla ze studia Písma a z domácí modlitby. Pokud prvotní církev konala svou bohoslužbu po domech a etablující se církev od 4. stol. na tuto formu postupně zapomněla, stojíme dnes před otázkou, zda obecně nepřeceňujeme chrámovou (kostelovou) bohoslužbu a zda se zejména v lidových církvích život víry nesmrskl na hodinu v neděli dopoledne. Domácí rituály, vyprávění příběhů, dobrořečení a žehnání Bohu, společná četba a reflexe Písma svatého, to vše jsou podstatné prvky života víry jednotlivce, rodiny a potažmo i celé křesťanské obce.

Marie Hunalová ve svém koreferátu upozornila na vztah liturgie a lidové zbožnosti v římskokatolických dokumentech a na teologický, pastorační a eklesiální vrchol obsažený ve slavení eucharistie v den Páně. Představila také celostnou pedagogiku France Ketta, která pro protestantské prostředí neobvyklou formou učí děti i dospělé citu pro úžas jako základu vděčnosti, učí slyšet řeč symbolů a dokáže tak být vhodným začátkem cesty z nulového stavu života víry v rodině k něčemu víc. V koreferátu Davida Sedláčka zazněl rozbor brožury vydávané každoročně Evangelickou církví "Na každý den". A Drahomír Frübauer představil instantní metodistickou denní modlitbu z knihy "A Guide to Prayer for All God`s People".

V pořadí již 18. studijní setkání Evangelické liturgické iniciativy ve dnech 14.-16.října 2010 drží dvě prvenství. Setkání se poprvé nekonalo na půdě Českobratrské církve evangelické. Místem setkání byla Nová Cerekev a římskokatolická fara a kostel sv. Tomáše Becketta. A poprvé byl na studijní setkání pozván jako přednášející reprezentant evangelikálního křesťanství.

Setkání již tradičně doprovázela ranní, polední, večerní a noční zpívaná liturgie hodin a na závěr pak ranní chvály spojené s eucharistickou bohoslužbou.

Coena je otevřenou iniciativou členů Českobratrské církve evangelické a sympatizantů, kteří usilují o prohloubení duchovního, liturgického a svátostného života v evangelické církvi. Coena působí od roku 2002 a výstupy své činnosti publikuje na svých webových stránkách. Rovněž příspěvek Pavla Černého i Marie Hunalové bude k dispozici na http://coena.edunix.cz

(tsd)

Evangelické Novoborsko

Město Nový Bor v severních Čechách se dočkalo důkladného a v mnohém ohledu objevného zpracování svých dějin. Historik dr. Vladislav Jindra vydal zatím první díl Dějin Nového Boru, mapující období do roku 1848 (druhý díl má vyjít v nejbližší době). Autor si všímá také historického vývoje obcí sousedních a částečně přesahuje i do doby po roce 1848. Vzhledem k tomu, že založení Nového Boru je záležitostí až 18.století a rovněž okolní osídlení není v podstatě starší století šestnáctého, stranou pozornosti pochopitelně zůstává doba husitské revoluce a události s ní spojené ve zdejším kraji. Můžeme při této příležitosti upozornit na články v loňském i letošním ročníku našeho listu. Týkají se skalních hradů Svojkova a Valečova i úlohy Václava z Chlumu či bratrů Valečovských v době Husově a husitské.

Druhá polovina 16. století znamenala na Novoborsku, pravděpodobně většinou utrakvistickém, výrazný rozmach luterství. Je třeba vzít v potaz, že se jedná o území v této době již silně poněmčené, navíc v těsném sousedství evangelického Saska a Horní Lužice. Také místní evangelická šlechta luterství přála a obsazovala fary luterskými kazateli. Jedním z prvních středisek luterství na Novoborsku se stal farní kostel sv. Kateřiny ve Sloupu v Čechách. Dne 20.října 1560 zde nastoupil kazatel Zachariáš Hilbeck. Sloupské panství tehdy patřilo šlechtickému rodu Berků z Dubé. Známá jsou i jména dalších kazatelů - Zachariáš Ullmann, Thomas Kellner a jako poslední Michael Lindner, který se zde udržel až do roku 1623. Dalším luterským střediskem byla Skalice u České Lípy. Tam na faru u kostela sv.Anny se v roce 1626 vrátil kazatel Pavel Leistius. Povolali ho sem rychtáři ze Skalice, Polevska, Chotovic, Okrouhlé a Slunečné, aby sloužil tamním evangelíkům. Dlouho zde jistě nezůstal, po vyhlášení Obnoveného zřízení zemského 1627 musel natrvalo odejít. V nedalekém Polevsku působil v předbělohorské době kazatel Matyáš Preussler, příslušník početného sklářského rodu. Ubytován byl v tzv. Danelově domě a pro nedostatek většího prostoru kázal ze schodiště pod širým nebem. Arnultovice (dnes součást Nového Boru) měly kazatele v Sebastianu Griesbachovi, původem ze Saska. Ubytování mu poskytli evangelíci, bratři František a Antonín Raschke (Rašek), držitelé velkého statku v dolní části Arnultovic. Věnovali mu louku, na níž byl postaven jeho domek, v troskách zachovaný ještě v polovině 18.století. Kazatelův pobyt připomíná starobylé (a žertovné) pomístní jméno - "Kněžourova louka". Rozkládala se v prostoru u dnešního železničního přejezdu na Egermannově třídě v Novém Boru.

V době protireformační se zdejší příhraniční oblast stávala místem střetu. Na jedné straně bývala častým cílem jezuitských misií i poustevníku z bratrstva ivanitů. Jejich cílem bylo zamezit vliv evangelického živlu ze Saska i ze Slezska. Odtud do Čech pronikali

Dokončení na str. 3

Milada Horáková a mariánský sloup

Údajný podíl Milady Horákové, rozené Králové, na stržení tzv. mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze dne 3. listopadu 1918

Protože se na různých webových stránkách (a nejnověji také na stránce druhé 29. čísla letošního ročníku ET–KJ) stále objevují informace o údajném podílu Milady Horákové, rozené Králové, na stržení tzv. mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze dne 3. listopadu 1918, pokusím se na tomto místě o analýzu této otázky z technicko-historického pohledu.

Účast tehdy šestnáctileté (narozené 25.12.1901) Milady Králové (až od roku 1927 provdané Horákové) na demonstraci 3. listopadu 1918 na Staroměstském náměstí v Praze není nikde doložena (dokonce ani ve velmi podrobné Kronice 20. století), lze ji ovšem samozřejmě považovat za možnou. Přímou účast Králové na stržení sloupu, a zejména to, že měla ona sama přehodit soše P. Marie na vrcholu sloupu smyčku přes hlavu, považuji za vysloveně nepravděpodobnou.

Pouze jako lidovou tradici to uvádí i komentář k novinovému článku Jaroslava Durycha z roku 1922 o stržení sloupu na webovém serveru KatolíkRevue (srov. http://www.sweb.cz/katolikrevue/durych/6_treti_listopad.htm)

Sloup byl stržen ve spolupráci s žižkovskými hasiči, kteří k tomu použili žebřík. Na žebřík určitě musel někdo vylézt a na sloup upevnit lano, kterým byl pak sloup po rozkývání povalen, a nárazem o dlažbu se rozlomil na několik kusů. (Fotografii povaleného sloupu můžeme zhlédnout například na http://www.zanikleobce.cz/index.php?obec=5423.)

Pochybuji, že by do výše téměř 16 metrů k hlavě sochy na vrcholu sloupu hasiči pustili po žebříku, opřeném mimochodem nejspíše o hruď či záda P. Marie, šestnáctiletou dívku (například plnoletost a volební právo byla tehdy až od 24 let). Žel, patrně neexistuje žádná fotografie ze strhávání sloupu, která by byla k tomuto problému skutečně nejprůkaznějším pramenem. Alespoň na internetu jsem žádnou takovou nenalezl. Z toho, kam bylo lano na sloupu uvázáno, bychom mohli leccos odvodit. Z rytiny, na níž je sloup vyobrazen, totiž vyplývá, že postupem „smyčka kolem krku sochy" pravděpodobně sloup povalit nebylo ani technicky možné – sloup by v takovém případě zůstal stát, protože by se nejspíše přelomil ve svém nejužším místě – mezi hlavicí sloupu a nohami draka, po jehož hlavě P. Marie šlape. Pak by bylo ovšem nutné vylézt opět na žebřík a lano na torzo sloupu (nyní již bez sochy) znovu upevnit. Proč by ale někdo chtěl na sloup lézt dvakrát, když to nebylo vůbec potřeba?

Mám za to, že pro stržení celého sloupu naráz (včetně sochy na jejím vrcholu) bylo nejlepší upevnit lano rovnou těsně pod hlavici sloupu, a to asi ne přehozením smyčky přes celou sochu se svatozáří a přes rozepjatá křídla draka, nýbrž omotáním dříku sloupu pod hlavicí lanem a uvázáním pevného uzle. Na takovýto úkon by dle mého názoru mladá Králová jen těžko stačila, zatímco každý řadový hasič by to provedl jistě hravě, rychleji a určitě bez závratě.

Mgr. Miroslav Soukup,
historická společnost VERITAS,
publikováno v dubnu 2008

(článek převzat ze stránky: http://veritas.evangnet.cz/html/sloupcz.htm)

Evangelické Novoborsko

Dokončení ze str. 2

evangeličtí kazatelé-predikanti, aby duchovně podpořili své tajné souvěrce. Důležitou roli sehrál majitel sloupského panství hrabě Josef Maxmilián Kinský, významný ekonom i politický činitel. Ač výrazný propagátor kultu sv. Jana Nepomuckého a mariánský ctitel, projevoval nezvyklou míru náboženské tolerance vůči příslušníkům jiných církví. Přijímal je do svých služeb a porůznu usazoval na svých statcích, aniž by na ně vyvíjel jakýkoliv nátlak k přestupu do římskokatolické církve. Proto bývá J. M. Kinský považován za jednoho ze šlechticů, kteří s velkým časovým předstihem v podstatě uváděli do praxe zásady tolerančního patentu. Vydání patentu se však nedočkal, zemřel roku 1780. Je dosti pravděpodobné, že podnětem ke zmíněným postojům hraběte Kinského mohla být jeho příslušnost k zednářské lóži.

V době potoleranční a v 19.století se na Novoborsku, tehdy již zcela poněmčeném, šířili stoupenci německé evangelické církve a.v. V Novém Boru na počátku 20.století postavili kostel, jehož základní kámen byl položen 14.dubna 1901. Tento evangelický chrám v historizujícím slohu lze vidět pouze na starých pohlednicích. Zcela zbytečně byl zbořen v sedmdesátých letech minulého století, aby ustoupil malému sídlišti. Dnes v Novém Boru působí živá náboženská obec Církve československé husitské i kazatelská stanice Českobratrské církve evangelické.

Kniha Vladislava Jindry stopuje historický vývoj města i okolí z řady hledisek. Pochopitelně velká pozornost je soustředěna na sklářskou výrobu, dodnes charakteristickou pro zdejší region. Stranou autorova badatelského zájmu nezůstaly ani otázky historické topografie, správního vývoje, dopravy, školství a zdravotnictví. Všechna probíraná témata jsou výstižně zařazena do širších souvislostí českých dějin. Jindrova práce vychází z původních archivních pramenů a je nesporně výsledkem dlouholetého badatelského úsilí. Ve svém celku je obohacením našeho regionálního dějepisectví.

Takže se mů-žeme těšit na vydání 2. dílu.

Michal Flegl

Kde sedí cenzor?

Ta otázka nemíří někam za hranice, do Ruska nebo na Kubu. Tam cenzor, kterého hledám, určitě nesedí. Ale pěkně popořadě. Kancelář synodní rady Českobratrské církve evangelické rozesílá zájemcům tzv. „monitoring médií". Jde o každodenní zásilku několika desítek článků z vybraných sekulárních tištěných i elektronických médií týkajících se církve či náboženství. Články podle určitých klíčových výrazů vybírá robot.

Většinou se jedná o „lokálky" z okresních deníků. Dočtete se v nich o svěcení opravených kapliček, konání poutí, koncertů či o návštěvách biskupů. V každé svodce se však obvykle objeví i něco obecně zajímavého. Nedávno třeba psychologická analýza odlišnosti vnímání protestantů, katolíků a ateistů. Někdy narazíte na téma vysloveně teologické, jako třeba křesťanská identita České republiky versus požadavky muslimů.

Českobratrská církev evangelická přebírá monitoring od České biskupské konference. Ze strany římskokatolické církve je to určitě chvályhodné ekumenické gesto. Je s podivem, že uvedenou službu využívá tak málo evangelických odběratelů. Pokud nerozesílá kancelář synodní rady monitoring vícero způsoby, je koncových adresátů pouze pět. Alespoň tolik se mně jich objeví při přijetí zásilky v rubrice „adresáti".

Monitoring má ovšem jednu podstatnou vadu na kráse. Není tím, za co se vydává, tedy „monitoringem médií", ale „monitoringem vybraných textů z médií". Na trase mezi robotem třídícím texty podle klíčových výrazů a koncovým odběratelem ještě někde sedí člověk, který výběr přehlédne a občas si řekne: „V tomto článku se sice objevuje slovo Bůh, církev, kněz, ale na jeho obsah není vhodné upozorňovat." A vyřadí ho.

Takové tvrzení je jistě třeba doložit. Nevím, jak se ten člověk jmenuje ani zda sedí v Jungmannově či Thákurově ulici. Mohu však garantovat, že se žádný z mých článků zveřejněný v Lidových novinách či na internetovém portále „Neviditelný pes" (z nichž se výběr pořizuje), do „monitoringu médií" nedostal. Mám určité tušení, kde nejspíš ten cenzor sedí, ale nechám to na dedukci na čtenářům.

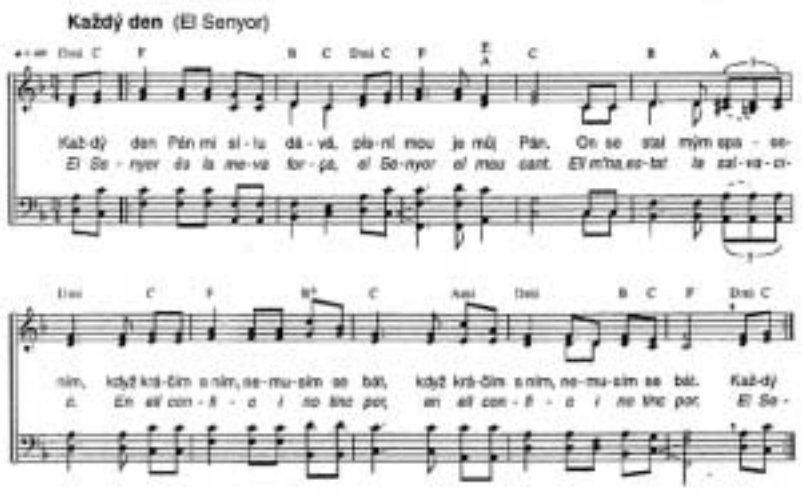
Emanuel Vejnar

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

4

Píseň - Každý den (El Senyor)

Žalm 71,1–9

Čtení: Jr 29,11–22; Mk 10,17–22

Píseň

Prosby

Ježíši Kriste, ty nám dáváš nové srdce a tak nás obnovuješ k Božímu obrazu. Osviť naše temnoty.

Ježíši Kriste, světlo našeho srdce, ty znáš naši touhu. Veď nás k prameni tvého evangelia.

Ježíši Kriste, světlo světa, ty osvěcuješ každého člověka. Dej, ať ve všech lidech rozeznáváme tvou přítomnost.

Ježíši Kriste, příteli chudých, otevři v nás brány prostoty a učiň z nás svůj příbytek.

Ježíši Kriste, tichý a pokorný srdcem, obnov v nás ducha dětství.

Ježíši Kriste, tys povolal svou církev, aby ti ve světě připravovala cesty. Otevři všem brány svého království.

Otče náš

Modlitba:

Ježíši, naše radosti, když chápeme, že ty nás miluješ, něco se v našem životě mění a upokojuje. A my se tě ptáme: co od nás očekáváš? Skrze Ducha svatého odpovídáš: nic ať tě neleká, modlím se v tobě. Odvaž se darovat svůj život.

Zpěv

(El Senyor - Music: J. Berthier, © Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam:
Rosa, hudební vydavatelství
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046
e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Nabídka Mediaservisu

Do redakce jsme dostali nabídku distribuční společnosti Mediaservis na novou službu předplatitelům veškerého periodického tisku.
Jedná se o "e-složenku", která slouží výhradně pro úhradu předplatného.
Nabídka se tedy týká i našich čtenářů.
Případní zájemci obdrží od společnosti e-složenku na svou e-mailovou adresu, kterou musí nejprve společnosti nahlásit na e-mail: kveta.kubatova@mediaservis.cz

Redakce a administrace

Dnešní tabu se jmenuje stáří

Sociální kampaň Diakonie ČCE

Diakonie ČCE připravila ve spolupráci s agenturou Thamesdown dlouhodobou kampaň, jejímž cílem je změnit pohled veřejnosti na seniory, ukázat, že stáří - stárnutí má svoji kvalitu a cenu a upozornit na fakt, že senioři jsou dnešní společností (médii) přehlíženi a podhodnoceni. - Senioři představují zároveň nejpočetnější skupinu klientů, o něž Diakonie ČCE pečuje ve svých střediscích.

Je stáří tabu?! Zastavme narůstající projevy věkové diskriminace

Hlavním sdělením úvodní řady krokové kampaně je slogan „Dnešní tabu se jmenuje stáří". Plakáty, které se v první vlně objevují od 18. října v outdoorové reklamě na telefonních budkách po celé ČR a dále mj. v tištěných médiích, upozorňují na skutečnost podpořenou řadou současných sociologických (mediálních) studií, jež je na veřejnosti dosud málo reflektována.
„Lidé, kterým je 55 roků a více, jako by neexistovali. Jen výjimečně se s nimi setkáte v médiích jinak než jako s oběťmi nehody či podvodu," popisuje kreativní ředitel ag. Thamesdown Ivan Peterka důvody, které vedly ke vzniku kampaně usilující o změnu stereotypního pohledu.
Odborným garantem této kampaně je Mgr. Lucie Vidovičová, PhD. (www.ageismus.cz).
Senioři jsou vůči mladším znevýhodněni, běžně označováni pejorativními výrazy (stařík, dědek), často vnímáni jako „pomalí, popletení, nemohoucí…". Pro takové chování je zaveden termín ageismus: diskriminace seniorů je vědomé, záměrné a časté znevýhodnění starších lidí kvůli jejich věku i dalším „přitěžujícím okolnostem", které má za následek stigmatizaci a nenormální postavení seniorů a upírání jejich zasloužených práv. (Vidovičová, Gregorová 2008)
Podle domácích průzkumů zažil téměř každý třetí občan starší 60 let, a více než každý druhý starší 70 let v nedávné době situaci, kdy se k němu někdo choval rozdílně jen z důvodu jeho vyššího věku. Ageismus se netýká jen nejstarších věkových ročníků. Jedním z typických příkladů je např. diskriminace starších pracovníků na trhu práce, za které jsou v závislosti na oboru považováni už padesátníci nebo i lidé nad 45 let!
Zaměření kampaně se nese v duchu jejího titulu - Otevřeno seniorům. Chceme otevřít seniorům… mysl lidí, přístup institucí i jednotlivců, veřejné i neveřejné prostory, zkrátka společnost. Tím, že otevíráme seniorům, otevíráme i sami sobě.
Služby pro seniory tvoří podstatnou část práce Diakonie ČCE, která se stará ročně, opakovaně zhruba o více než 4000 seniorů v terénních službách (ošetřovatelé, pečovatelé), ambulantních službách (např. stacionáře) a pobytových službách (př. domovy pro seniory, hospic pro umírající). DČCE dlouhodobě spolupracuje s Českou alzheimerovskou společností.
Médiím rádi v souvislosti s kampaní nabídneme tematické články, diskuse, rady a návody, jak může veřejnost věkové diskriminaci lidí v našem okolí předcházet.
Několik tipů k zamyšlení z tzv. seniorského desatera (www.otevrenoseniorum.cz):
Stárnutí je proces, nikoli stav. Neexistuje žádný přesně určený čas „stáří", starší lidé jsou řekněme jen „mladí lidé s více lety". Senioři neexistují. Lidé nad 60 - 65 let, kterým jsme zvyklí běžně říkat senioři, jsou nadmíru různorodým seskupením lidí v naší společnosti! Stárnutí české populace není sociální problém. Věkové indexy mnoho neříkají o skutečné ekonomické závislosti jednotlivých složek populace. Stárnutí populace je historicky zcela ojedinělou záležitostí – cílem není společnost „pro staré", nýbrž společnost přátelská „pro každý věk". Senioři volí, pracují a nakupují. Starší lidé jsou velmi dobrými zákazníky a konzumenty různých služeb. Řada z nich je aktivních i po odchodu do důchodu. Na stáří se neumírá. I ve vysokém věku se zhruba 1/2 až 2/3 osob těší zcela uspokojivému zdraví.

O nás. Diakonie ČCE

Diakonie ČCE je jednou z největších nestátních organizací zabývajících se sociálními službami a občanskou pomocí. V loňském roce oslavila již 20. výročí obnovené činnosti. Celorepublikově poskytuje sociální, zdravotní, pastorační a vzdělávací služby – denně pomáhá tisícům klientů v nepříznivých životních situacích: od rané péče, pomoci rodinám s dětmi s postižením, přes provoz nízkoprahových klubů pro mládež až po četná seniorská zařízení či hospic pro umírající.
DČCE poskytuje služby ve 33 střediscích a 8 speciálních školách. Pracuje zde přes 1500 zaměstnanců a 1000 dobrovolníků. DČCE nabízí 126 sociálních služeb registrovaných dle zákona o sociálních službách.
Diakonie respektuje potřeby jednotlivců,
podporuje rodinné prostředí se zachovanými vazbami,
pomáhá všem bez ohledu na vyznání.
Více informací na
www.diakoniecce.cz a
www.otevrenoseniorum.cz
Kontakt – public relations:
Mgr. Vendula Kodetová,
PR senior,
m: 739 244 788,
e: kodetova@diakoniecce.cz

V průzkumu znalostí o náboženstvích ve Spojených státech amerických bodovali ateisti

New York (ENI)
Jestli chcete dostat odpověď na otázku o náboženstvích v USA, zeptejte se nějakého ateisty.
Američtí ateisté a agnostici vedou mezi skupinami, které se zúčastnily půzkumu vědomostí o světových náboženstvích uskutečněném Washingtonským Pewovým výzkumným centrem fóra náboženství a veřejného života.
Vysoké známky získali i američtí židé a mormoni.
Průzkum mezi 3412 dospělými, uskutečněný od 19. května do 6. června zjistil, že velký počet Američanů neví nic o učení, praxi, dějinách a vedoucích osobnostech největších náboženských tradic, včetně té své, sdělil Pew 28. září při oznámení výsledků průzkumu.

(red)

Inzerce

Hledám ošetřovatelku pro svou matku - 65 let, na vozíku. Koupání a veškerá pomoc v domácnosti. Nabízím bydlení v P 9 Čakovicích zcela zdarma a finanční kompenzaci.
Tel.: 725 026 325 dcera,
777 224 622 syn.

Pozvánky

Maranatha Gospel Choir T.O.P. Dream Company pořádá 13. listopadu Gospel party.
V 10.30 h se koná dopolední bohoslužba a v 19 h večerní koncert.
Adresa: Peroutkova 57, Praha 5.
Spojení bus 137, zastávka Urbanova.
Vstupné 150 Kč. Předprodej v Barevné kavárně na Londýnské.
www.gospel.maranatha.cz

* * *

Barevná kavárna na Londýnské & Společenské centrum Londýnská 30 pořádají na podzim 2010 tato představení a přednášky:
* 4. 11. 19 hodin - Blade Runner. Filmový klub. (Akční, sci-fi, drama USA/Hong Kong 1982)
* 4. 11., 11.11, 25. 11., 18:30 hodin - Četba knihy Exodus. Seminář. Moderuje Mgr. R. Jonczy
* 9. 11., 16. 11., 23. 11., 19 hodin – Duchovní život v české společnosti na začátku 21. století. Přednáškový cyklus. Přednáší religionista Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek
* 15. 11., 19 hodin - Jak mohou duchovní hodnoty ovlivnit můj život. Téma Úloha peněz v mém životě. Přednáší Jiřina Krejzová B. Th. Seminář.
* 25. 11., 19 hodin – Monika Škramlová a hosté. Písně a balady
* 30. 11, 19 hodin – Joyful. Komorní worship
* 1. 12., 19 hodin - Vánoce s Maranatha Gospel Choir. Gospel
* 3. 12., 19 hodin – Oboroh. Folk – rock
* 7. 12., 14.12., 21. 12., 19 hodin - Paradox zvaný Ježíš. Přednáší teolog Mgr. R. Jonczy
* 9. 12., 19 hodin – Životy v oblouznění. Komedie USA. Filmový klub
* 13. 12., 19 hodin – Jak mohou duchovní hodnoty ovlivnit můj život. Téma Spokojené partnerství. Seminář. Přednáší J. Krejzová B. Th.
* 16. 12., 19 hodin – Na kole po Izraeli. S cestovatelem Mgr. V. Krupou. Cestopis
* 18. 12., 19 hodin – Vánoční koncert pěveckého sboru Praha-Vinohrady
Akce se konají na adrese Londýnská 30, Praha 2, 120 00. Na všechny akce vstupné dobrovolné.
Více informací na
www.londynska30.cz,
www.barevnakavarna.cz.

* * *

Ekumenická bohoslužba
Už potřetí se v neděli 21. listopadu 2010 od 15 hodin uskuteční u dálniční kaple na obchvatu Plzně (na odpočívadle dálnice D5 poblíž Šlovic u 83. km ve směru na Prahu) ekumenická bohoslužba "Na památku obětí dopravních nehod".
U příležitosti Světového dne obětí dopravních nehod ji společně s plzeňskými duchovními pořádají Psychosociální intervenční tým ČR, České sdružení obětí dopravních nehod, Terénní krizová služba Diecézní charity Plzeň a Centrum SOS Archa Diakonie ČCE - střediska v Plzni.

Karel Šimr

Bohoslužby

Seniorát jihočeský

Českobratrská církev evangelická

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
tř. 28. října 28, f David Nečil, f Daniel Freitinger

Jindřichův Hradec, 377 01; Ne 9.30
Bratrská 129/IV, f David Balcar

Písek, 397 01; Ne 9.00
Fügnerovo nám. 48, f Jiří Ježdík

Soběslav, 392 01; Ne 9.00
ul. 28. října 277/II, f Daniel Matějka st.

Strakonice, 386 01; b d Ne 8.45
Bezděkovská 216/59, a Hynek Tkadleček

Strmilov, 378 53; Ne 10.00
Studenská 382, f Drahomír Frühbauer

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bílkova 963/3, f Ondřej Soběslavský

Volyně, 387 01; Ne 10.30
Lidická 124, f Hynek Tkadleček

Církev bratrská

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
J. Š. Baara 64, Svetozár Slavka

Husinec, 384 21; Ne 10.00
Kostnická 85, Martin Grohman

Písek, 397 01; Ne 9.30
Tyršova 15, Roman Cimbulka

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bechyňská 2, Petr Jareš

Bratrská jednota baptistů

České Budějovice, 370 01; Ne 9.30
U Hvízdala 11

Evangelická církev metodistická

Bechyně, 391 65; Ne 15.00
Čechova 284, Filip Jandovský

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
Palackého náměstí (Husův dům CČSH), Dalimil Voříšek

Protivín, 398 11; Ne 9.00
Mírová 171, Filip Jandovský

Třeboň, 379 01; Ne 9.00
Seifertova 449, Richard Novák

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32/2010

10. listopadu 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 17. listopadu

Z obsahu

* *Dává to smysl? Rozhovor s P. Hlaváčem o politice a křesťanství*
* *Z ekumeny*

Poselství k předposlední neděli církevního roku

Zřejmá naděje

Ř 8,18-25

Naděje je - obecně vzato - cílem a účelem každého našeho konání. To, co jsme si vytkli za cíl, nás pak zpětně ovlivňuje, motivuje nás, dává sílu. Apoštol Pavel výmluvně vykresluje cíl a účel veškerého stvoření - vysvobození ze zániku a marnosti, uvedení do slávy Božích dětí. Pro tuto naději má biblická mluva obrazy - Boží království, nový Jeruzalém, hostina u otce. Jestliže jsme tento dar, toto zaslíbení přijali jako cíl a účel svého života, jestliže se záchrana v Ježíši Kristu stala naší nadějí, je to jistě docela neviditelná naděje. Navíc je často v přímém rozporu s tím, co se děje kolem nás, co máme před očima. Někdy je pořádně těžké svou naději uhájit. Proto je nám tak dobře ve společenství, kde svou naději můžeme upevňovat a pěstovat. Směr a cíl této naděje nás však vždycky povede ven, do světa, který na naději také čeká, dokonce ji toužebně vyhlíží, a pro který je stejně neviditelná, jako pro nás. Lidé naděje vědí, že co je důležité, je očím neviditelné a o své naději si zpívají „srdce mé to ví, už s tím počítá". Jejich naděje je sice neviditelná, ale projevuje se v jejich životě směřováním, zacílením. Po jejich ovoci je poznáte. Takže se jich na to občas někdo zeptá. Proto: Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslýchal o naději, kterou máte, a dělejte to nehalasně, uctivě.

Anna Šourková,
farářka ČCE,
nemocniční kaplanka

Zaostřeno na blízko

V Masarykově duchu

Příjemný sváteční podvečer strávilo 28. října přes 150 lidí v evangelickém kostele v Lysé nad Labem. V rámci městské oslavy 92. výročí vzniku samostatného československého státu zde vystoupil soubor Muzica Viva. Sedm hudebníků (cembalo, housle, viola, violoncello, hoboj, flétna, buben a zpěv) vystoupilo s originálním repertoárem lidových písní pocházejících z doby Třicetileté války.

Vzhledem k názorovým pozicím, na kterých tehdy jejich autoři stáli, se u nás jejich texty nezachovaly. Do místa svého zrodu se dostaly oklikou přes německý Heidelberg, kde byla jejich sbírka nalezena. Pro ucho českého posluchače bylo zcela nezvyklé naslouchat barokním skladbám s názvy: S českým vojskem hrabě Thurn, Běda nám bratři Čechové, Měj Wűrtenberg, ó Pane, rád, nebo ironickou: Náš milý Ferdinande.

Nejradikálnější byla ovšem skladba s klerikálně znějícím názvem: Já kardinál Clesel, ve které se jmenovaný církevní hodnostář dává dohromady s jezuitou a pak s ďáblem. Ten si libuje, že mu tihle dva nejvíc pomáhají jako živí. Však také umělecký vedoucí souboru Jaroslav Krček poznamenal, že tuto skladbu nelze hrát v každém kostele. Mimochodem z dvaceti přednesených skladeb měla právě tato největší aplaus.

Po koncertě se posluchači posíleni dalšími občany města přesunuli za roh fary do Zámecké ulice na dvanáctiminutový ohňostroj. Na plakátech byl uveden jako „světelná iluze". Jeho výjimečnost tkvěla v synchronizaci s hudbou – na malém městě něčím opravdu nezvyklým. Dvanácti minutami Antonia Vivaldiho a s očima zdviženýma vzhůru jsme tedy sváteční podvečer zakončili. Bylo to symbolické a hezké.

Emanuel Vejnar

Jan Žižka – ctný rytíř, nebo lapka?

Letos v červenci jsme si připomínali (i na portálu ČT 24) pěkně kulaté 600. výročí snad největšího středověkého ozbrojeného střetu, který známe jako "Bitvu u Grunwaldu". Byla mezi Poláky a Litevci na jedné straně – a proti nim stál řád německých rytířů. To byly tedy ty dvě fronty, které měly spolu spor až tak veliký, že se zhmotnil v nebývalé řeži. Nutno připomenout, že obě strany si najímaly žoldnéře, tedy placené vojáky, a tak tam bojovali i Maďaři, Španělé, Tataři – ale také Češi – , a to na obou stranách. A mezi nimi byl i Jan Žižka, pozdější vůdce husitského vojska. Asi jsme si většinou představovali, že bojoval po boku Poláků (čímž by byla hezky podtržena slovanská vzájemnost), popřípadě že už tam byl zárodek jeho pozdějších bitev s křižáky, kteří k nám přicházeli zvláště z německých zemí. Poněkud nás znejistil názor, že mohl bojovat na straně německých rytířů, dokonce se objevila zpráva, že na to jsou důkazy. S těmi jsme však dosud seznámeni nebyli…

Jestli s určitostí víme, že od grunwaldské bitvy uplynulo 600 let, pak si také připomeňme, že snad je to 650 let od narození husitského hejtmana Jana Žižky (jako pravděpodobný rok narození se předpokládá r. 1360). V době, kdy se účastnil onoho historického klání, bylo mu již úctyhodných 50 let. Poklidně žijícího Jaroslava Vrchlického, slavícího padesátku, prý oslovovali "velebný kmete", což to však bylo proti seniorovi Žižkovi, který se lopotně ne protloukal, ale probíjel životem za podmínek nesrovnatelně horších!

Stačí pohled na chatrný půdorys jeho rodné tvrze v Trocnově, která nedosahuje ani obytné plochy panelákového bytu, aby bylo zřetelné, že tento zeman z Nemanic neměl na růžích ustláno. Že nepřišel do zajištěné existence. Naopak, společně s dalšími zchudlými jihočeskými zemany se o růži bolestně píchá, ale snaží se jí vzdorovat – totiž pětilisté růži Rožmberků, jejímuž bujnému růstu bránila existence těch mnoha drobných hospodářství a zemanství, která nedokázala účinně vzdorovat svému mocnějšímu konkurentovi, pouze jen poněkud komplikovala jeho rozmach. Je celkem logické, že se tak Žižka propadá do party lapků a jihočeských desperátů = zoufalců, kteří neměli mnoho jiných možností na výběr. Je to však cesta, která je protizákonná, a proto také na sebe přivolává soud.

Neznáme podrobnosti, ovšem jsme zpraveni, že král Václav IV. Lucemburský udělil v roce 1409 Žižkovi milost a on na oplátku vstupuje po třech letech k němu do služby jako "vrátník" královského paláce. To vyžadovalo i jeho přítomnost v Praze, kde se tedy usazuje. A má tak i příležitost navštěvovat již vyhlášená kázání mistra Jana Husa. Není ale pouhým posluchačem, Husovy evangelijní myšlenky si i hluboce osvojuje a stává se jejich oddaným stoupencem. Proto není až tak podivné, že se patrně aktivně účastnil první pražské (a to ještě povedené) defenestrace, ke které dal r. 1419 před novoměstskou radnicí podnět Jan Želivský.

Opravdu je v Žižkově životopise příliš bílých míst a prostorů pro dohady a roztodivné spekulace… Mohli bychom se ptát: Proč neboval po Husově boku v Kostnici, kam mistra Jana doprovázeli jiní Češi? Určitě by mu Žižka byl opo-

Dokončení na str. 2

Aktualita

Nájemné

Deregulace nájemného je na spadnutí: Současný stav, kdy jeho zvyšování je časově rozloženo a krokově omezováno, má skončit, a v platnost má vstoupit plný tržní vztah - vztah nestejně silných nabídky a poptávky. Předpokládat lze právní úpravu smluv a jejich uzavírání, předpokládat lze i pravidla jejich rušení, případných sporů a následných vystěhovávání,- ale sotva co více. Když president republiky v letošním "medailovém" projevu hovořil o utahování opasků, zřejmě myslel spíše nájemníky než majitele.

Nechci zde nyní hovořit o společenském hospodářském zřízení, i když i k tomu bychom měli najít v církvi odvahu. Zastavit se chci pouze u skutečnosti, že i mnohé sbory jsou majiteli nájemních domů, a že i je,- respektive jejich staršovstva,- čeká volné podnikatelské uvažování a aktivita.

Některá staršovstva už přemýšlejí a na jednání se připravují. Dokonce mezisborově. Měl jsem možnost seznámit se s některými (zatím ovšem nemnohými a jistě předběžnými) závěry a nemohu nepochválit ekonomičnost jejich myšlení. Předběžně se kalkuluje, myslí na financování sboru a jeho provozu, na rozšiřování odkazu otců a spolehlivou kapitalizaci zisků. Máme ve sborech mnohé zaujaté odborníky.

Celkem výjimečně se objevuje výhled, že nájemné bude možno diferencovat nejen podle skutečné kvality bytů, respektive podle jejich individuální nákladovosti s výnosovosti, ale také s přihlédnutím k sociální situaci nájemníků a jejich rodin. Díky za to. Ale nikde jsem zatím nenarazil na slova jako evangelium, spravedlnost nebo mravnost. Asi se s penězi nesrovnávají. Takže teprve v okamžiku, až se církve oddělí od státního rozpočtu a půjde o bytí a nebytí sborů, se v plném obsahu ukáže, že církve bez aktuálního řešení otázek organizačních, mravních a teologických institucionálně existovat nemohou.

Zajímavá komplikace nastává tím, že mezi nájemníky ve sborových domech běžně patřívají členové sboru i presbyteři,- a někde presbyteři i převážně. A zde se pak objevil pochopitelný a jistě i doložitelný názor, že takovíto presbyteři by z rozhodování o výši nájemného měli být vyloučeni. Čímž se dostáváme k něčemu v církvi zatím novému, čemu se v politice říkává nebo říkávalo třídní boj. A vyloučit nelze ani pasivní rezistenci, neřku-li stávky nájemníků.

Znamená to o věci hovořit. Hodně hovořit a včas. A zkoumat konkrétní realitu. A hledat spíše mravnou a únosnou strategii sborového hospodaření, než pouhou maximalizaci zisků v podivné naději, že peníze vše vyřeší za nás. Aby smluvní nájemné bylo doopravdy smluvní a řešilo kompromis ne mezi jakousi vzdálenou abstraktní nabídkou a poptávkou, ale mezi reálnými existenčními možnostmi dvou stran, které jsou obě a reálně,- i když nestejně,- na dohodě závislé.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Z církví doma i ve světě

Podle německého prezidenta je dnes Islám součástí Německa

Trier, Germany (ENI). „Islám je součástí moderního měnícího se Německa" – pronesl spolkový prezident Christian Wulff v pozdravu při příležitosti dvacátého výročí sjednocení rozděleného německého národa. "Křesťanství je samozřejmou součástí Německa. Židovství, samozřejmě, je součástí Německa. To je naše židovsko-křesťanská historie. Ale dnes už i islám je součástí Německa," řekl 3. října prezident shromážděným hodnostářům, včetně kancléřky Angely Merklové, v severoněmeckém městě Brémy. Dříve než byl ustanoven prezidentem v červenci tohoto roku, Wulff jako ministerský předseda v Dolním Sasku zřídil první Muslimský státní kabinet ministerstva v Německu.

Revidované vydání Bible sjednotí všechny křesťany v Číně

Hongkong (ENI). Předseda Sjednocené biblické společnosti pochválil nové opravené vydání Čínské jednotné verze Bible. Jeho skompletizování trvalo 27 roků a má sjednotit všechny čínské křesťany na světě. V promluvě při bohoslužbě věnované vydání revidované Čínské Bible 27. září v anglikánské katedrále Svatého Jana v Hongkongu, vedoucí světové Sjednocené biblické společenosti, Nora Lucero, vyzdvihla originální verzi vydanou v roce 1919. Řekla, že byla nástrojem "sjednocování a harmonizování různých jazyků z různých regiónů používaných lidem Číny" a poznamenala, že revidovaná verze bude pokračovat v této misii.

Juhoafrický morálny kompas Tutu oficiálne odchádza do penzie

Cape Town (ENI). Laureát Nobelovej ceny mieru, arcibiskup Desmond Tutu, často označovaný za morálny kompas Južnej Afriky, oficiálne odišiel do penzie v deň svojich 79. narodenín. Vyslovil poďakovanie za oddanosť svojej manželke Lei a svojej rodine. Tutu, ktorý bol najväčšou postavou bojov proti apartheidu, v júli t.r. oznámil, že 7. októbra, v deň svojich narodenín chce odstúpiť z verejného života a prestane poskytovať aj rozhovory pre médiá. Juhoafrické noviny Daily Dispatch 7. októbra napísali: "On propagoval toleranciu a porozumenie, popularizoval africký koncept „ubuntu", ktorý pozýva k odpúšťaniu a schopnosti vždy ukázať voči iným ľudskosť." Americký prezident Barack Obama v písomnej gratulácii Tutuovi uviedol: "Po desaťročia bol morálnym titanom, hlasom princípov, neústupný šampión spravodlivosti a oddaný mierotvorca."

Zo zdrojov agentúr CEC, ENI a WCC
vybrala
Daniela Horínková
Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike

Názory čtenářů

Komenského Pres Boží

Českobratrská spiritualita (zbožnost) se dá definovat jako příklon k existencialismu. To nemusí být na závadu, jakkoliv francouzští existencialisté končili jako komunisté. V duchu Paula Tillicha lze říci, že lidský život, bytí, je poznáván v mezní situaci. (Podobně i protějšek člověka – Bůh.) V lidském životě, k jeho zkvalitnění, zlepšení, mohou hrát svou úlohu i Boží soudy. I Boží soudy mohou mít očišťující význam. (Řecky se řekne soud krisis – krize.) O těch však nechci hovořit především, o jejich úloze v naší pozemské pouti v časnosti může povědět každý, kdo má s Bohem vztah.

Svatopluk Karásek kdysi do jím vedených bohoslužeb zařadil před kázáním píseň č. 164 z Evangelického zpěvníku jako ordinarium (neměnnou část každé bohoslužby). V této písni zpíváme: Pane, tys mne zkusil, tobě tajno nic není…. Tento text má velký význam hlubinně psychologický a existenciální. Nicméně dovolím si ke Sváťovi Karáskovi jistou liturgickou výtku, právě s ohledem na onu „aliturgičnost" ČCE. Tato výtka by neměla popudit br. Miloše Hübnera, který kdysi ve své reakci na článek Pryč od toho špatného uvedl na pravou míru stanovisko ČCE ke konfesní orientaci. ČCE tak není ani kalvínskou, ani luterskou církví. (Není ryba ani rak, já osobně se přidržuji „raka".) Odráží se to i na tváři bohoslužeb, důsledky jsou znatelné. Takto pojatá liturgie vyhovuje přesně modelu ČCE, jak byl vyhlášen při jejím vzniku. Taková liturgie je pravdivá a zdůrazňuji, že je plně platná, ale právě tam lze též vidět, jak snaha přiblížit liturgicky věci víry člověku jsou v našem českobratrském prostředí poplatné profesorské katedře (a také mnohým kompromisům), univerzitě – v tomto případě existenciální filozofii. Ale dost výtek a debat. Vnější nebo i vnitřní tlaky v životě člověka mohou mít význam pro náš duchovní vývoj.

Komenského Pres Boží byl napsán …17. dne měsíce dubna,…, neveselého, sychravého roku 1624. Tak to J.A. Komenský uvádí v úvodu našeho spisku. Spis sám je inspirován Pláčem Jeremiášovým 1,15: „Pošlapal Pán všecky mé silné uprostřed mne, svolal proti mně zástupy, aby potřel mládence mé, tlačil Pán presem pannu dceru Judskou (Kral.)". Název Pres Boží čili Boží „lis", nástroj na lisování vinného moštu, vyvolává přesně existenciální představy mezní situace tlaku a nesmírné tíhy. (Vinice je církev, vinařem je Hospodin.) Komenský v marginálních, na okraji psaných otázkách a shrnutích zpřehledňuje: Pres tělesný co a k čemu jest: Pres vlastním slovem vyznamenáním jest řemeslný nástroj, k mnohým lidským prácem přeužitečný, který se používá ze čtverého způsobu: Zaprvé, když se má nějaká věc, která nedrží pohromadě, učinit soudržná, jednolitá. Zadruhé, když je nějaká věc tvrdá a pevná a má se upevnit, uchytit (v tomto smyslu je pres třeba svěrák). Zatřetí se používá presu, aby věci (ovoce) pustily svou tekutinu (zde je míněn presem třeba vyloženě lis na moštování). Čtvrtým způsobem presu podle Komenského může být třeba tiskařský lis.

I Pán Bůh má takové podobné nástroje: Pán Bůh má také své presy, kterýchž k presování, ne dříví, kamení, kovů, papíru etc., ale i nás lidí užívá; a to presy dva t. lehčejší a těžší. První a lehčí formou presu je míněna církevní kázeň, …jenž jest moc služebníkům církve daná, aby

Dokončení na str. 3

Jan Žižka – ctný rytíř, nebo lapka?

Dokončení ze str. 1

rou! Že by tomu bylo proto, že právě v roce Husova upálení, tedy v roce 1415, se mohl Žižka, jak se někteří (nebo aspoň některý jednotlivec) domnívají, účastnit po boku Angličanů vítězné bitvy u Agincourtu a dát tak Johance z Arku důvod, proč po několika letech začít nadšeně bojovat za svou zem a pokusit se ji vychvátit z rukou pokořitelů? Opravdu, až příliš široký prostor pro nejrůznější teorie a fantazie.

Chci se však pokusit ukázat, že ač může být Žižka všelijak kritizován, ač mu může být vyčítáno mnohé (spojenectví s vůdcem lupičské bandy Matějem, žoldnéřina… jistě, válečnické způsoby, které s odstupem staletí vidíme jako někdy surové a někdy nenáležité), že ty poslední roky a boje jeho života byly vedeny v obdivuhodné pokoře, zodpovědnosti, že se jeho jednání pohybovalo v těch dvou nejzákladnějších rovinách lidské existence, na horizontále i vertikále; totiž s ohledem na lidi i na Pána Boha.

Jen si představte, že ten, který má tolik vojenských starostí, který vytváří dějiny své doby, který vládne početnému zástupu lidí, bojových houfů i celých měst, ten píše v dubnu 1422 Domažlickým:

"...A vědětiť vám dávám, žeť mě jest zpravila nebošce Kučtajnova žena ze Dvorce, že jest dala schovat peřiny a šatstvie své tu u vás Šprochovi. Protož vás prosím, abyšte jí to propustili, což jest jejého.

Jan Žižka z Kalicha, správce lidu táborského v naději Boží"

Slavný, nepřemožený vojevůdce, a stará se, aby chudá vdova nepřišla o trošku svého majetku, o pár hadříků na sebe a nějaké peřiny.

Někdy se objevují názory, že hejtman Žižka byl pouze účinnou, pádnou ozbrojenou rukou husitské revoluce, ale že se v jejích ideálech moc neorientoval. Že jen boj, válečnická strategie, to byly jeho domény. Tomu silně protiřečí jeho dopis z 1. dubna 1423, jímž svolává ke sjezdu u Německého Brodu:

"Najmilejší bratří!

Napomínámť vás skrze dobrodiní Pána našeho všemohúcího, kterýž jest nám mnoho pomáhal i osvobozoval od nepřátel velikých, jakož jest ráčil učiniti u Brodu Německého mocí svú nad nepřátely svými, že sám za nás ráčil bojovati. A my toho vděčně nepřijali sme, ani jeho milosti chvály vzdali sme na tom místě. Ale v lakomství, v lúpeže, v pýchu a v nevěru dali sme se, a tudy sme Pána Boha rozhněvali, a od toho času málo sme co dobrého učinili. A Pán Buóh mstí spravedlivě nad námi pro naše hříchy…"

Můžeme si klást otázky nad tím, nakolik oprávněně ztotožnil husitský velitel věci, které zastával, s celou pravdou, ale i láskou Boží. Ale nemůžeme pochybovat o tom, že upřímně usiloval, aby ctně obstál před Bohem i před lidmi.

Je pro mě dost překvapivé, že se Jan Žižka z Trocnova (a později z Kalicha) umístil tak výrazně v popředí v anketě o Největšího Čecha, kterou uspořádala v roce 2005 Česká televize. Jeho páté místo bylo vskutku dost nečekané, možná až příliš lichotivé. Že by v tom sehrála svou roli i touha ukázat, že jsme ve své národní historii úplně všechno neprohráli? Že jsme měli i nějaké vítěze?!

Především však stojí za to vyzdvihnout, že alespoň v posledních letech svého života bojoval ten starý harcovník na správné straně – že měl soucit i s těmi nepatrnými, nedůležitými lidmi, a že mu šlo o to, aby Pána Boha nerozhněval.

Připomínáme si, že "hejtman nadmíru odvážný" (nebo "potvora ohyzdná" - to záleží, z jakého úhlu pohledu jeho současníků jej vidíte) svůj boj dobojoval během válečného tažení 11. října 1424 u Přibyslavi.

Bohumil Kejř
psáno pro zpravodajský portál ČT 24

http://www.CT24.cz/

Právo a síla

Autorka článku „Kdo bude pro Izrael?" Maya Jeancoffe (ET-KJ č. 30, 2010) vyslovuje podporu Izraele slovy: „Historické právo Izraele na jeho zemi je nesporné, jen zlovolní duchové ho popírají."

Ve stejné době zaznamenala média výrok ministra zahraničí Izraele Avigdora Liebermana, pronesený na schůzi strany Izrael je náš domov: „Na Blízkém východě přežijí jen silní." Je tedy zapotřebí diskutovat, v jakém vztahu je historické právo na existenci ke schopnosti obhájit toto právo silou.

Předmětem politiky v každé době je, že řeší konflikty mezi nároky jednotlivých stran. V každém konfliktu existuje nadbytek požadavků, které nelze uspokojit zároveň. Mezi různými druhy nároků se nejhůře prosazuje právo historické, které požaduje obnovu stavu, který již přestal existovat. Někdo jiný musí uvolnit místo těm, kteří tu žili před ním. Proto je snadné vyjmenovat historická práva, která zůstávají pouze na papíře. Pomineme-li starověký Egypt, Babylon či Perskou říši, mohl by se Izrael stát klidně součástí řeckého státu, pokud by ten byl uznán za dědice říše Alexandra Velikého, nebo italského státu, pokud by měla být obnovena Římská říše. Klidně by se mohl stát provincií nějaké neoosmanské říše, protože strávil pod tureckou vládou několik staletí. Obdobně můžeme uvést původní obyvatele Ameriky, Kurdy či Tibeťany, jejichž historická práva se navzdory tisíciletému obývání území až dosud neprosadila.

Názorným příkladem vztahu práva a síly může být vyústění řecko-turecké války v letech 1919-1922. Mírová konference v Paříži uznala v roce 1919 právo Řeků obsadit Smyrnu a přilehlé pobřeží Egejského moře. Důvodem byl historický argument, že Řekové obývali pobřeží Malé Asie a že politický vývoj pobřeží se odlišoval od vývoje vnitrozemské Anatolie. K vylodění Řeků ve Smyrně a k vojenskému obsazení části Malé Asie došlo v květnu 1919. Následujícího roku uzavřela osmanská vláda 20. 8. 1920 mírovou smlouvu v Sévres, která zpečetila rozdělení Turecka. Každá z vítězných mocností 1. světové války měla obdržet dohled nad určitou částí, Cařihrad s úžinami se měl stát mezinárodní zónou, pobřežní oblasti byly přiděleny Řecku a mělo dojít k obnově velké Arménie na území mnohonásobně přesahujícím její dnešní rozlohu.

Mezitím proběhla ve všech státech poválečná demobilizace a v Turecku vzniklo národní hnutí vedené generálem Mustafou Kemalem, nazvaným později čestným titulem Atatürk – otec Turků. Mustafa Kemal zorganizoval armádu a v sérii krvavých bitev Řeky porazil a z tureckého území vyhnal. Posledním dějstvím dramatu je pohled na tisíce zoufalých Řeků čekajících v přístavu na pozadí hořící Smyrny, až budou naloděni a odvezeni z dosahu hrozící smrti.

Sešla se další konference a dne 24. 7. 1923 byla podepsána v Lausanne druhá mírová smlouva, která ignorovala historická práva Řeků, Kurdů i Arménů a potvrdila nedělitelnou existenci Turecka jako národního státu v jeho nynějších hranicích. Proč? Protože se v předcházející válečné konfrontaci ukázalo být nejsilnější stranou konfliktu.

Domnívám se proto, že je třeba v praxi sloučit zápal, s nímž hájí Maya Jeancoffe právo Izraele na existenci, i realistické konstatování Avigdora Liebermana, že Izrael existuje pouze proto, že zvítězil ve všech dosavadních válkách. Pokud by Izrael prohrál některou z příštích válek, shoří jeho právo na existenci tak, jako v roce 1922 řecké historické právo ve Smyrně. Nepovažuji za prozíravé spoléhání některých izraelských politiků, že Amerika je bude ochraňovat za všech okolností a navždy, a modlím se, aby tento scénář nikdy nenastal.

Miloš Hübner

Jan Kepler a jeho muzeum v Praze

Letos si připomínáme 380.výročí úmrtí proslulého astronoma, matematika, filozofa a ovšem i astrologa - Jana Keplera. Zemřel 15.listopadu 1630 v německém Řezně (nar. 27.prosince 1571 ve Weil der Stadt v Německu). Svými životními osudy i dílem byl po řadu let spojen s Prahou. Již v roce 1980 mu věnoval zasvěcenou pozornost významný český historik a astronom Zdeněk Horský v knize "Kepler v Praze". J. Kepler, německý luterán, získal univerzitním studiem nejprve teologické vzdělání, aby se posléze soustředil na studium přírodních věd,, zejména astronomie, fyziky a matematiky (v Tübingen). Svému luterskému vyznání zůstal věrný po celý život, ač mu tento pevný postoj mnohdy přinesl nemalá protivenství, když odmítal přestup do římskokatolické církve.

Do Prahy přišel Kepler na dvůr císaře Rudolfa II., příznivce věd a umění, v roce 1600 na přímé pozvání astronoma Tycha Braha, rovněž luterána. S ním také úzce spolupracoval a konal pozorování v Brahově observatoři v Kurzově letohrádku na pražských Hradčanech, jak jsme o tom podrobněji psali v letošním ročníku našeho listu. Po Brahově náhlé smrti v říjnu 1601 se Kepler stal císařským matematikem a astrologem. Na základě empirických pozorování Tycha Braha matematicky formuloval zákony, jimiž se řídí pohyby planet (tzv. tři Keplerovy zákony). V letech 1607 až 1612 Kepler se svou rodinou žil v domě "U francouzské koruny"(čp. 188) v dnešní Karlově ulici na Starém Městě pražském. Zde také měl observatoř a tady

vznikala jeho významná díla, zejména "Astronomia nova", publikovaná roku 1609. Ponechme příslušným odborníkům, aby charakterizovali a hodnotili Keplerovo vědecké dílo a jeho přínos k vývoji astronomie (Keplerova rovnice, keplerovská dráha, keplerovská rotace). Řada z jeho prací vznikla za jeho pražského pobytu, např. "Astronomiae Pars Optice"(1604) či "Dioptrice"(1611). Upozornění si jistě zaslouží, že ještě v Praze (1611) Kepler navrhl konstrukci astronomického dalekohledu, později nazvaného jeho jménem. Součástí Keplerovy činnosti, zvláště na dvoře císaře Rudolfa II., byla také astrologie, jak to v té době bylo běžné (astrologií se zabýval i Tycho Brahe). Uvádí se, že za svůj život sestavil na 800 horoskopů, včetně svého. Z Prahy odešel Kepler v roce 1612 nejprve do Lince, později do Ulmu.

Vraťme se však ještě ke starobylému domu "U francouzské koruny" v Karlově ulici. Pobyt Jana Keplera zde připomínají hned dvě pamětní desky. První je na průčelí domu a je dílem Svaty Hajerové z roku 1971. Druhá portrétní deska od Dobroslava Kotka je umístěna v průjezdu a pochází z téhož roku. Dnešní renesanční budova, upravovaná v roce 1862 a znovu 1964, skrývá ve svých sklepeních pozůstatky původního gotického domu (v roce 1433 byl nazýván "U Faunů"). K zásadní renesanční přestavbě došlo na počátku 17.století. Stavebně historický průzkum ukazuje, že přestavba částečně pokračovala ještě za Keplerova pobytu. V Mezinárodním roce astronomie 2009 bylo v domě "U francouzské koruny" (čp.188) otevřeno "Muzeum J. Keplera". Expozice, umístěná v domovním přízemí, dokumentuje na základě obrazových i trojrozměrných exponátů Keplerovu vědeckou činnost i jeho pražský pobyt. Autorkou scénáře je doc.Alena Šolcová, předsedkyně Historické sekce České astronomické společnosti. Z mnoha poct, kterých se J. Keplerovi dostalo, připomeňme aspoň, že jeho jméno nesou krátery na Měsíci a na Marsu i kosmická sonda. (Kepler předpověděl existenci měsíců Marsu již v roce 1610!) Na konci 19. století bylo Keplerovo jméno umístěno na budově pražského Národního muzea. V místě zmiňovaného Kurzova letohrádku na Hradčanech stojí moderní školní budova s pamětní deskou - Gymnázium Jana Keplera. A před školou je k náměstí Pohořelec orientováno sousoší - Tycho Brahe a Jan Kepler - od Josefa Vajce z roku 1984.

Michal Flegl

Názory čtenářů

Komenského Pres Boží

Dokončení ze str. 2

na hříchy žehrali a je jak ostrými slova Božího pohrůžkami, tak i tvrdošijných vylučováním, od svátosti a od naděje milosti Boží odháněním přísně trestali. (Stará Jednota bratrská se vyznačovala právě dbaním církevní kázně). Druhým a těžším způsobem presu je Boží pres, kdy … má Pán Bůh druhý pres, mocnější a hmotnější: totiž rozličné a těžké pokuty, kterýmiž když opravdově doléhá, vineme se, kroutíme, vzdycháme, stůněme, kosti praští, srdce trne, pot a slzy z nás běží, často i krev na stranu stříká. My máme vědět, že právě tyto tlaky jsou Božím nástrojem na nás. Proč to Bůh dopouští? Dělá to proto, že svým nás kříži presováním nám i sobě užitku hledá. …Jakož pak kdo jest, kdo by pod křížem vždy nějak nezkrotl? …Tolikéž Boží oumysl jest, nás lidi slovem svým cvičiti a navozovati k cnostem těm, kterýchž nám věčně v nebi potřebí bude. …Nad to ještě, poněvadž jsme vinnice Boží, chce z nás Pán Bůh míti užitek, jenž jsou díkčinění, modlitby, láska vzhůru plápolající a ustavičná na Pána Boha paměť a k němu vzdychání. …Naposledy chce Pán Bůh, abychom my list Boží byli, popsaný ne černidlem, ale duchem Boha živého na dskách srdcí… Komenský vybízí k trpělivosti, abychom dlouho v kříži jsouce, sobě nestýskali, nereptali a nepochybovali; nebo k užitečnému všeliké věci presování i čas přináleží… Napomenutí druhé jest ku pokání a proměňování se ze zlého v dobré a z dobrého v lepší… . Nejjistější tedy a nejbližší cesta k vyjití z trápení jest, tiše jako v klíštích se míti a všechno Boží sekání, hoblování a pilování bez uhybování a kroucení se míle přijímati; též zpytovati pilně a v srdce sobě vkládati slovo Boží; item (lat. „také") saft (šťávu) vzdychání, slz a modliteb co nejštědřeji z sebe vydávati; a tolikéž zevnitřní všechny vášně v cnosti směňovati. Komenský vyslovuje výstrahu: Výstraha tato jest, abychom proti lidem a prostředkům, jichž za presy na nás užívá Pán Bůh, se nezlobili, jako mnozí činí, jen na lidi v bídách svých naříkajíce a lajíce, klnouce a mohou-li, mstíce se. Vážení čtenáři, přiznám se, že toho jako člověk „sevřen v kleštích, v lisu („presu")" jsem sotva schopen. Mojí velkou soukromou oporou je onen lotr ukřižovaný po pravici Ježíšově, který nenadával svým exekutorům (vykonavatelům spravedlnosti) a okřikl druhého rouhajícího se lotra a kterému Kristus řekl: Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji (L 23,43 ČEP). I v nelehké životní situaci máme mít potěšení: Jedno, že když se v presu kříže vidíme, jistotu toho, že Bůh o nás má péči… K tomu, poněvadž Pán Bůh kříž svůj při nás presem, sebe pak presovníkem nazývá, můžeme jistou sobě dělati naději, že nám nic nepokazí ani přes příliš nepřetíží…, že brzy nás Bůh s presu pustí, poněvadž že se ne v trápení, než v napravení našem kochá, jistotně víme. Jemu samému, nesmrtedlnému, moudrému Bohu buď sláva, čest a požehnání; nad námi pak vznášej se milosrdenství a slitování jeho nyní i na věky věkův. Amen.

Dočetli jsme útlý spisek Komenského. Patří do Koniášova Klíče a Indexu, tedy knih, které měly být za protireformace ničeny. Nechci a nebudu opěvovat naši evangelickou tradici, jak je krásná. Na otázku, co „žere" náš evangelický kořen, odpovím: jsme to my sami, kdo jí škodí. Komenského šíře spirituality je obrovská. Jeho víra zakořenila v Písmu sv. – v reformačním výdobytku. „Otec vlasti" šel tak daleko, až k „nestandardním" duchovním proudům (Drabík, Poniatovská). Jsem poctěn, že čtu česky, že mohu mnohé nalézt v J. A. Komenském.

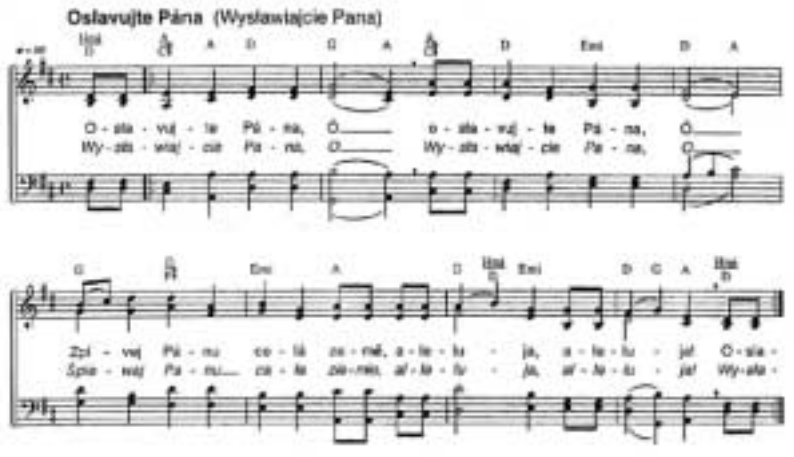
OM

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

5

Píseň - Oslavujte Pána (Wyslawiajcie Pana)

Žalm 43

Čtení: Iz 11,1–9; L 1,39–45

Píseň

Ticho

Prosby:

Dej, Bože, abychom vždy radostně odpovídali na tvé volání.
Buď s námi, Pane!

Naplňuj nás svým Duchem lásky, abychom nezavírali svá srdce svým bližním.
Buď s námi, Pane!

Obnov křesťany v jednotě, aby svým bratrským společenstvím svědčili o tvé lásce.
Buď s námi, Pane!

Buď oporou těm, kdo trpí na duchu či na těle. Daruj jim pokoj a zdraví.
Buď s námi, Pane!

Uveď umírající do života věčného, aby jejich oči spatřily slunce, které nezapadá.
Buď s námi, Pane!

Otče náš

Modlitba:

Ježíši, světlo našeho srdce, chtěli bychom ti být nablízku a nikdy tě na své cestě neopustit. A když zakoušíme vlastní křehkost, můžeme v sobě objevit tvé skryté zdroje, vnitřní elán, kterým nás naplňuješ.

Ať Boží pokoj, který převyšuje každé poznání, uchová naše srdce a naše myšlenky v Kristu Ježíši.

Zpěv

(© Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046
e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Nabídka Mediaservisu

Do redakce jsme dostali nabídku distribuční společnosti Mediaservis na novou službu předplatitelům veškerého periodického tisku.
Jedná se o "e-složenku", která slouží výhradně pro úhradu předplatného.
Nabídka se tedy týká i našich čtenářů.
Případní zájemci obdrží od společnosti e-složenku na svou e-mailovou adresu, kterou musí nejprve společnosti nahlásit na e-mail: kveta.kubatova@mediaservis.cz
Redakce a administrace

Plachá služebnice

Rád bych několika slovy vzpomenul na paní Annu Strakovou, která nedávno právě tak nenápadně odešla, jako předtím nenápadně žila. Začínám od konce: 5. října 2010 zemřela v mostecké nemocnici, když předtím dlouhá léta žila v ústraní svého suterénního mezibořského bytu. Neměla ráda návštěvy. Neobtěžovaly ji, spíš ona nechtěla obtěžovat je. Přežila kdysi dva velké výbuchy ve „Staliňáku" rozuměj ve Stalinových závodech, které byly nejen pozůstatkem války, ale především necitlivé komunistické éry. Pracovala u sousedního kompresoru. Několik lidí zemřelo, ona zůstala s těžkým sluchovým postižením. Nervy dostaly zabrat, lekala se, když na ni někdo promluvil. Když navíc ještě ztrácela zrak, bylo jí v přítomnosti návštěv trapně. „Jak k tomu přijdou, dívat se na mě a křičet..."

Připadalo mi neslušné, operovat s teorií křesťanské trpělivosti. Hluboce věřící – a tedy rovněž s mnoha otázkami, hledala žité odpovědi, s lupou četla Písmo a občas si tak upřímně povzdychla; jen Nejvyšší patrně rozuměl té řeči srdce, třeba to byl obousměrný dialog; kdoví.

Byla ženou, kterou v dívčím věku zachytila předválečná Armáda spásy, a po čase stráveném v krčské „domovině" ji předala do rodiny, v níž se měla adaptovat na standardní sociální podmínky té doby, podpořené náboženskou aktivitou. Pomáhala „paní majorce", jak vytrvale oslovovala mou matku v době, kdy měla hodnost vyšší, i v době, kdy už žádnou neměla. Sloužila i jinak než v kuchyni: jako vítr uklízela můj nepořádek a odvážně krotila příliš přísné požadavky mého otce podplukovníka Armády spásy na mou milou usměvavou a zasněnou matku. Odnesli jsme to všichni tři a otec nechtě poctivě přiznal barvu. V době svých jazykových počátků jsem ji nazval Nananinka a to jí z mé strany a ze strany celé mé rodiny zůstalo až do konce. Příjmení změnit celý život nepotřebovala.

Poté co komunistický režim rozpoznal v Armádě spásy špionážní organizaci řízenou z britského centra a „rozprášil" zbožné, sociálně agilní a nic netušící „salutisty", hledali všichni svůj nový duchovní domov. Snažili se zakořenit, ale šlo to těžko, žít svéráznou akční zbožnost k záchraně člověka bylo přísně zakázáno, tak zkoušeli u baptistů, evangelíků, metodistů i dalších svobodných společenství – a vzpomínali. Anička vulgo Nananinka našla několik lidí z Církve bratrské, kteří byli na její frekvenci. U evangelíků vposledu příliš nepochodila, i když tam byla dlouholetou členkou. Škoda.

Původně praktikovaný úkol služby se stal symbolem jejího života. Jak opravdově sloužila v rodině a domácnosti, tak později sloužila tam, kde se otevřel prostor. Navštěvovala nás ve Svratouchu na Vysočině a „vyhlížela", kde a kam přiložit ruku. Dovedla využít již odložených, ale stoprocentně funkčních věcí a věděla, co s nimi. Když nemohla osobně, přišel balík. Přes svůj handicap komunikovala skutkem. Docela rád bych viděl virtuální „seznam" těch, kterým prakticky pomohla - ať věcnými nebo finančními prostředky; myslím, že by překonal všechny předpoklady.

Z Meziboří, již v důchodu, občas vyrážela za známými, bratrem v Praze a zbylými „salutisty". Taky za mojí rodinou, když už jsme byli zase po roce 1989 v žižkovském sboru. U nás se tvrdohlavě nikdy nestavila, jenom strčila pár slov do obálky, aby bankovku nebylo příliš vidět. To i tehdy, když jsme byli doma. V dopise vysvětlila: „.... máte moc práce, abych vás nezdržovala." U téhle praxe setrvala, i když jsme jí to poté v dopise dost důrazně vytýkali. Když už nemohla, přišel dopis poštou. Obyčejně nedoporučený – nikdy se neztratil. Argumentovala tím, že má dost a ať to použijeme pro ty, kteří to potřebují.

Své loňské přání k mým narozeninám, napsané velkým neurčitým písmem, doplnila prosbou „prosím, abys mě nikomu nepřipomínal" a uzavřela sarkastickým: „jak vidíš, málo vidím". Uvědomil jsem si, že vidím a trochu jsem se styděl.

Letos už nenapsala. Sehnali jsme ji ještě s manželkou koncem letošního srpna v litvínovské nemocnici s následnou péčí. Bylo to milé setkání: poznala nás, vzájemně jsme se potěšili – a nakonec nás skoro vyhodila, abychom už šli, když její plachý pohled zvlhnul ...

Stav se zhoršil, prodělala operaci a odešla po 93 letech nelehkého života do otevřené náruče svého Pána. Dověděli jsme se o závěru jejího života až ze specifických otázek pracovníků mostecké nemocnice. Netisklo se úmrtní oznámení a po dohodě s jejím posledním žijícím bratrem a několika známými se nekonalo ani pohřební rozloučení. Kdo by přišel?

Proto těchhle několik řádek vděčnosti. Strašně by se zlobila plachá kdysi služebná, vskutku služebnice, kdyby to četla. Třeba to čte a vysvětlí Sedícímu nad oblaky, že ona nic, ale ti dole mermomocí chtějí vděčnost nějak projevit. Věřím, že to tam určitě vyřídí.

Bohdan Pivoňka

Slavný vězeň karlštejnský Michal Polák

Ve své „Historii o těžkých protivenstvích církve české" mu věnuje jeden odstavec i Komenský. „Nebo léta 1480 (dne 21. srpna) z poručení krále Vladislava kněz Michal Polák, v Starém Městě u svatého Jiljí správce církevní, člověk života šlechetného a kazatel výborný, s jinými třemi faráři, Václavem Slánským, Janem Mičkou a Václavem Píseckým, že papeže Antikristem vyhlašovali, zjímáni jsou a na Karlštejnský zámek zavezeni, kdež první hladem a toho žaláře smradem umořen, jiní pak na přímluvu stavů s těžkostí propuštěni."

Kdo byl ten Polák? Prof. F.M.Bartoš ho neváhá nazvat nejslavnějším kazatelem tehdejší Prahy. A byl to opravdu Polák. Jeho otec, polský šlechtic, přišel patrně do Prahy ve službách krále husitské revoluce Zikmunda Korybutoviče, spolu se svým chlapcem Michalem. O mládí Michalově nevíme nic. Vystudoval poměrně pozdě na kněze a asi dvacet let strávil jako kněz na venkově. Pak se objevil v Praze a velice rychle se stal významným knězem u sv. Petra na Vyšehradě, u Týna a u sv.Jiljí. Kázal udatně a směle. Jeden pamětník napsal, že „nesmlčel ani chudému ani bohatému, králi ani kterému urozenému". Tuto smělost zaplatil životem. Poslední týdny jeho života vypsal jeho žák a druh v utrpení.

Desátý rok panoval v Čechách král polského původu Vladislav Jagellonský. O jeho zvolení se Michal nemalou měrou přičinil. Doufal, jako mnozí jiní husité, že mladý král přilne k husitství. Leč nestalo se tak. V roce 1480 bylo Michalovi kolem sedmdesáti let, když došlo k útoku na husity. Přední pražští konšelé byli obviněni z velezrady a dáni do těžkého žaláře. Husitská šlechta se jich nezastala. Na jejich obranu se postavil kněz Michal se svými žáky. Jeho protesty otřásly celou Prahou. Michal byl povolán ke králi a spolu se třemi knězi zatčen a odvezen na Karlštejn. Tam byli takřka pohřbeni v strašlivém žaláři. Společně se modlili a zpívali písně. Michal dovedl povzbuzovat své tři druhy i vtipným povídáním o pražských prelátech, kteří sedí ve vlastních výkalech. Pak byl odvlečen do samotky a mučen. Do měsíce útrapám podlehl.

1. listopadu 1480 byl pochován v karlštejnském kostele sv. Palmacia vedle hrobů místních děkanů. Aspoň této pocty se dostalo nejslavnějšímu kazateli tehdejší Prahy. Byl posledním z velké generace kazatelů naší reformace po Miličovi, Husovi či Rokycanovi. Dlouho na něho vzpomínali jeho posluchači a žáci. Ve vděčné památce ho měla i Jednota bratrská, Lukáš Pražský, Vavřinec Krasonický i slavný Viktorin Kornel ze Všehrd.

Michal Polák patří do veliké skupiny Poláků, kteří se stali dobrými pracovníky naší reformace. Někteří přišli, aby reformaci poznali, jiní jako vyhnanci, aby se v naší zemi usadili natrvalo. O sto let později zase polský národ poskytl útočiště exulantům Jednoty bratrské, která měla v Polsku vlastní sbory a vlastní seniory po kolik století.

Až někdy pojedete na Karlštejn obdivovat jeho krásy, vzpomeňte na hrozné vězení v hradním sklepení a na neohroženého husitského kněze Michala Poláka.

S vděčností F. M. Bartošovi M. Frydrych

Pozvánky

Maranatha Gospel Choir T.O.P. Dream Company pořádá 13. listopadu Gospel party.

V 10.30 h se koná dopolední bohoslužba a v 19 h večerní koncert. Adresa: Peroutkova 57, Praha 5. Spojení bus 137, zastávka Urbanova. Vstupné 150 Kč. Předprodej v Barevné kavárně na Londýnské.

www.gospel.maranatha.cz

* * *

Barevná kavárna na Londýnské & Společenské centrum Londýnská 30 pořádají na podzim 2010 tato představení a přednášky:

* 15. 11., 19 hodin - Jak mohou duchovní hodnoty ovlivnit můj život. Téma Úloha peněz v mém životě. Přednáší Jiřina Krejzová B. Th. Seminář

* 25. 11., 19 hodin – Monika Škramlová a hosté. Písně a balady

* 30. 11, 19 hodin – Joyful. Komorní worship

* 1. 12., 19 hodin - Vánoce s Maranatha Gospel Choir. Gospel

* 3. 12., 19 hodin – Oboroh. Folk – rock

* 7. 12., 14.12., 21. 12., 19 hodin - Paradox zvaný Ježíš. Přednáší teolog Mgr. R. Jonczy

* 9. 12., 19 hodin – Životy v oblouznění. Komedie USA. Filmový klub

* 13. 12., 19 hodin – Jak mohou duchovní hodnoty ovlivnit můj život. Téma Spokojené partnerství. Seminář. Přednáší J. Krejzová B. Th.

* 16. 12., 19 hodin – Na kole po Izraeli. S cestovatelem Mgr. V. Krupou. Cestopis

* 18. 12., 19 hodin – Vánoční koncert pěveckého sboru Praha-Vinohrady

Akce se konají na adrese Londýnská 30, Praha 2, 120 00. Na všechny akce vstupné dobrovolné.

Více informací na
www.londynska30.cz
www.barevnakavarna.cz

Vzpomínka

Dne 9.11.2010 jsme vzpomínali nedožitých 100 roků našeho strýce Františka Augustina z Holína.
Dne 18.3.2011 budeme též vzpomínat nedožitých 99. narozenin jeho manželky Emilie Augustinové a 1.8.2010 by se dožila 90 roků její sestra Růžena Janečková.
Vděčně vzpomíná

Miluše Chvojková
z Heřmanova Městce s rodinou

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát ústecký

Českobratrská církev evangelická

Děčín, Ne 10.00
Bezručova 4/90, f Petr Čapek

Duchcov, Ne 8.00
Havlíčkova 23, a Jan Opočenský

Chomutov, Ne 9.30
ul. 28. října 12, f Jiří Bureš

Chotiněves, Ne 10.30
Horní Řepčice 58, Úštěk, f Martina V. Šeráková, a Jan Kupka

Kadaň, Ne 13.30
ul. 5.května 693, a. Jiří Bureš

Krabčice u Roudnice n. L., Ne 9.00
ve středisku Diakonie
Krabčice č.26, f Jan Kupka

Libkovice pod Řípem, Ne 10.45
Libkovice č.74, a Kurt Bartoš

Litoměřice, Ne 9.00
Rooseveltova 7, f Rut Brodská

Louny, Ne 9.00
Českých bratří 1510, f Tomáš Pavelka

Most, Ne 10.10
U města Chersonu 8/1675 f Marian Šusták

Roudnice n. L., Ne 9.00
Švagrovského 674, f Kurt Bartoš

Teplice, Ne 9.30
J. V. Sládka 2006/16, f Jan Opočenský

Třebenice, Ne 8.30
Sokolská 89, a. f Štěpán Brodský

Ústí nad Labem, Ne 10.30
ve sbor. domě Dvořákova 6, f Marie Molnárová

Žatec, Ne 9.30
Husova 1200, f Jan Veselý

Církev bratrská

Děčín, Ne 9.30
Puchmayerova 4, Karel Hůlka

Litvínov, Ne 9.30
Dukelská 424, Libor Trousil

Most, Ne 9.30
J. Kříže 3127, Milan Let

Teplice, Ne 9.30
Poštovní 10/934, Pavel Benák

Ústí nad Labem, Ne 9.30
V Zahrádkách 33, Štefan Paluchník

Evangelická církev metodistická

Litoměřice, Ne 9.30
Sládkova 8, f Zdeněk Brož

Bratrská jednota baptistů

Cvikov, Ne 9.30
Čsl. armády 34, s Karel Kuc

Děčín, Ne 9.00
Šikmá 152, s Vlastimil Růžička

Litoměřice, Ne 9,30
Žižkova 3/2039, s Vlastimil Malý

Lovosice, Ne 9.30
Dlouhá 84, s Radek Pospíšil

Teplice, Ne 9.30 modlitebna ASD
Křičkova 13, s Vjacislav Jelisejev

Žatec, Ne 9.30
Lva Tolstého 1249, s Jan Pospíšil

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

33/2010

17. listopadu 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 1. prosince

Z obsahu

* *Vzpomínka na prof. Miloše Biče*
* *Příchod Pastýře*
* *Z ekumeny*

Poselství k poslední neděli církevního roku

„A setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude - neboť co bylo, pominulo."
Zj 21,4

Během rozhovorů s lidmi registruji tři různé důrazy - důraz na minulost a život ve vzpomínkách, důraz na přítomnost a život pro dnešní den, důraz na budoucnost, život s představou, že zítřek přinese lepší věci. Vlastně ne - ještě se setkávám s lidmi, kteří mají jiný, tedy čtvrtý důraz. Perspektivu věčnosti. Když tito lidé mluví o minulosti, když popisují své dnešní starosti a radosti a také když mluví o zítřku, můžete v jejich slovech slyšet jasně perspektivu věčnosti. Není to samozřejmé s tímto pohledem kráčet životem. Ani mezi lidmi věřícími není tento životní postoj samozřejmý. Když přemýšlím nad konkrétními lidmi, kteří s touto perspektivou žijí, vybavují se mi tak různí lidé – stará sestra, kamarád podnikatel, několik mladých lidí. Spojovacím článkem není věk, vzdělání ani finanční postavení. Spojovacím článkem je pokorné následování Pána Ježíše Krista. Pro ně je perspektiva věčnosti Kristus. Ve Zjevení svatého Jana 21,1-6 autor popisuje svůj prožitek, ve kterém mu Duch svatý dovolil nahlédnout do věcí, které pro svůj lid v budoucnu připravil. Jan dostává pokyn zapsat, co viděl a slyšel, abychom i my mohli vidět a slyšet. Vidět a slyšet srdcem perspektivu věčnosti a dívat se pak skrze následování Pána Ježíše Krista na minulost,opravdověji prožívat přítomnost a nebát se dne zítřejšího, protože On je Alfa i Omega, počátek i konec a tomu, kdo žízní, dá napít zadarmo z pramene vody živé, jak nám připomíná biblický text. Rád bych připomněl několik věcí, které vnímáme jinak, pokud žijeme s „perspektivou věčnosti". Jako první je to vděčnost Pánu za „malé věci", které zažíváme v životě. Další je náš pohled na „každodennost", opakování úkonů, činností a aktivit prostého všedního života a to, jak v tom všem vidíme Krista. A na závěr dvě vlastnosti, které vědomí si toho, co Pán Bůh pro nás připravil, také ovlivní – pokora a odvaha. Ano, ti nejpokornější a nejodvážnější lidé v tom pravém slova smyslu jsou ti, kteří si uvědomují křehkost lidského bytí tady na zemi a budoucnost, kterou pro nás Bůh připravil.

Lubomír Hlavačka
kazatel CB Frýdlant n. Ostr.

Pavel Hlaváč

Dává to smysl?

Rozhovor o politice a křesťanství s Pavlem Hlaváčem, který letos kandidoval do senátu

**** Už několik desetiletí tě znám jako člověka "politického" - který sleduje dění v této oblasti, který kriticky zvažuje počínání státních představitelů a který také je ochoten zaujímat odpovědné občanské postoje. Vnímal jsem tě jako toho, kdo se bude i nadále pohybovat na takové rovině občanské aktivity. Proto mě tvá kandidatura překvapila tím více, že jsi kandidoval právě i v mém volebním obvodu. Jaká byla tvá cesta až k takovému nasazení?***

Že dojde až k takovému nasazení, když jsem vstupoval krátce po parlamentních volbách do politické strany TOP 09, jsem ani ve snu netušil. Byl jsem tehdy vlivnými členy této nové demokratické strany požádán, abych vystoupil ze svého důchodcovského zátiší a - vzletně řečeno - dal svůj čistý štít na oltář vlasti. Zakrátko jsem byl kooptován do regionálního výboru TOP 09 na Praze 11 a opět zakrátko přišla nabídka kandidatury do senátu. Vskutku strmá politická kariéra. Při rozhodování jsem si uvědomoval, že se konečně po dvaceti letech naskýtá reálná možnost změnit paradigma české politiky. Neodpovědnému zneužívání svobody je třeba – jak se říká - „utnout tipec". Chtěl jsem být aktivně při tom.

**** Velice živě si vzpomínám, jak se na nás na pastorálce pražského seniorátu /konala se tehdy v ČCE na Smíchově/ obrátil Sváťa Karásek s tím, že by mohl kandidovat do senátu - a co že si o tom my, jeho kolegové, myslíme? Proběhlo takové neoficiální kolečko, kdy jsme se k tomu všichni vyjadřovali. Nezaznával jednotný hlas, ale myslím, že spíše převažovaly názory, které jej od toho zrazovaly; že stejně nebude moci prosadit to, o co by mu šlo, že v takovém prostředí spíše sám ztratí než získá, což se asi do jisté míry vyplnilo. Zajímalo by mě, zda jsi ty také tento krok nějak konzultoval se svými kolegy.***

Své rozhodování jsem nepotřeboval konzultovat s nikým. Bylo to mé osobní svobodné rozhodnutí. Podobně jako podpis Charty 77. Samotného mě na stará kolena překvapuje, jak jsem si při závažných rozhodováních jistý.Vím zcela bezpečně, že by mě politika nezkřivila – na to jsem opravdu již dost zkušený a ošlehaný kde jakými větry, abych měnil své dobré zvyky a mravy.

**** Předpokládal bych, že by byla možnost přihlásit se ke své jasné křesťanské orientaci spluprací s KDU - ČSL. Zvažoval jsi tuto alternativu?***

Přiznám se, že pociťuji jisté rozpaky nad tím, když si politická strana dá na svůj vývěsní štít, že je křesťanská. Křesťanství, víra, evangelium – to přece není žádná ideologie, ani politika. Navíc, jak vždycky říká Láďa Hejdánek: skutečně křesťanská strana by musila vždycky prohrát. Zato jednotliví křesťané se mohou, nebo přímo mají v odpovědnosti před Pánem Bohem a společenstvím bližních – tedy vlastně polis - podle svého svědomí, podle svého politického rozhledu a přesvědčení angažovat v různých demokratických, zdůrazňuji demokratických, stranách. Ještě dovolte slovo pro mnoho hodných, ale od politiky se tak trochu odtahujících evangelíků, věrných a tiše zbožných křesťanů: Pan profesor J. B. Souček jednou napsal do Křesťanské revue: „ Není žádného rozhodnutí víry a žádné činnosti církve, které by neměly svůj politický dosah. Mluvit o nepolitičnosti křesťanství a církve je sebeklamem nebo neupřímnost. Křesťané dosti často přijímali toto zatlačení do koutku v ústraní a dokonce si ještě libovali, že jim to zaručuje „čistotu víry" od politiky ... jen stálá duchovní bdělost a duchovní zápas může církev i křesťany chránit jak před Scyllou falešné duchovnosti, tak před Charybdou nedůstojného posluhování.."

Dokončení na str. 2

EDITORIAL

Vážení čtenáři,
milé sestry a bratři,

zdravím vás z redakce Evangelického týdeníku a přeji vám vše dobré v čase, který dozrává k novému Adventu. Již příští naše číslo vyjde v křesťany tolik očekávané sváteční době. Ohlížím-li se proto při psaní tohoto pozdravu nazpět, nemohu než s díky vyznat, že i v tom dnešním, všelijak rozkolísaném světě nás Hospodin neopustil. Nejen naší malou „pracovní dílnu" v Kostnických jiskrách, ale jsem si jist, že přebýval mezi vámi i ve vašem osobním, rodinném či sborovém životě.
Jeho hmatatelnou přítomnost v našem středu jsme pociťovali v průběhu celého roku. Projevovala se bezesporu i ve vydávání našeho týdeníku. Podařilo se nám, tak jak jsme si předsevzali, vydat prozatím všechna plánovaná čísla. Do konce kalendářního roku jich má být celkem 37.
Chci proto poděkovat všem, kteří se na vydávání Evangelického týdeníku podíleli svými články, komentáři či zprávami ze sborového života. Vždyť noviny tvoří jedním dílem jeho autoři i čtenáři.
Upřímný dík patří každému, kdo nás podpořil finančními dary . Mohli jste si ostatně přečíst ve zprávě ze sjezdu Kostnické jednoty, že se ekonomické situaci „Jisker" věnujeme s velikou pozorností a pečlivostí. Těšíme se z vaší přízně a pomoci.
Proto si vás také dovoluji znovu povzbudit k podpoře Evangelického týdeníku, aby i v příštím roce vám jeho četba mohla přinášet duchovní užitek a potěšení. S důvěrou očekáváme, že v tomto čase, jako před rokem, vzroste vaše obětavá štědrost.
Do dnů naplněných dobrými dary od toho, který jest, který byl a který přijíti má, vám přeji jménem redakce ET-KJ hojnost víry, lásky a naděje

Ladislav Mečkovský

Z církví doma i ve světě

Stanovisko maďarského evanjelického biskupa k ekologickej katastrofe

Budapest/ Geneva, (LWI). Maďarský evanjelický biskup Dr. Tamás Fabini ostro kritizoval vlastníkov továrne Ajkai Timfoldgyar v meste Ajka, zodpovedných za pretrhnutie hrádze skládky toxického chemického odpadu. Ten v podobe červeného bahna 4. októbra zaplavil štyri štvorcové kilometre krajiny, čo spôsobilo smrť deviatich ľudí, zranenie stopäťdesiatich, zničenie mnohých domov, nútenú evakuáciu okolo osmsto ľudí, zamorenie životného prostredia a ohrozenie rieky Dunaj. Biskup severného dištriktu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Maďarsku pre tlačovú agentúru Svetového luteránského zväzu LWI povedal: „To, čo sa stalo, nie je ekologická katastrofa spôsobená neovládateľnými prírodnými silami, ale zavinila ju ľudská nedbanlivosť, vykorisťovanie a nenásytnosť."
Biskup Fabini, ktorý je aj viceprezidentom Svetového luteránskeho zväzu pre strednú a východnú Európu, vyjadril podporu vláde v boji s následkami nešťastia. Evanjelická cirkev sa v spolupráci s ekumenickým hnutím Hungarian Interchurch Aid aktívne zapojila do pomoci ľuďom postihnutým katastrofou.

Svetový deň potravy hovorí o úlohe žien pri ich produkcii

Geneva (ENI). Farmárske ženy v Afrike produkujú viac ako osemdesiat percent potravín pre svetadiel. Napriek tomu trpia nedostatkom uznania vlastníckych práv a sú najviac postihnuté hladom a podvýživou. - povedal Peter Prove, riaditeľ Ekumenickej advokačnej aliancie k Svetovému dňu potravy 15. októbra za účasti organizácie Potraviny a poľnohospodárstvo, zástupcov cirkví a zástancov ľudských práv z celého sveta.
"Viac ako jeden bilion ľudí v súčasnosti trpí chronickým hladom a z toho sedemdesiat percent sú práve ženy postihnuté podvýživou, biedou a nedostatkom potravy." – tvrdí Prove.
Poznamenal, že podľa správy Poradného výboru Rady pre ľudské práva, napriek tomu, že ženy tvoria väčšinu poľnohospodárskej produkcie, globálne majú prístup iba k piatim percentám produkcie a jej kontroly.

V životě není absolutní tma – říká slepý japonský duchovní

Tokio (ENI). Japonský duchovní, který ztratil zrak jako agronom v Súdánu kvůli alergii na užívání léků proti malárii, říká, že v životě neexistuje absolutní tma.
"Kristus mě podporoval, když jsem padal do pekla," - řekl reverend Yoji Takeoka, emeritní profesor agronomie na Nagojské univerzitě v středním Japonsku, když vzpomínal na dobu, kdy oslepl během návštěvy v Africe v roce 1992.
Takeoka po odchodu z univerzity sloužil v církevním sboru ve své domovině v Nagoji od dubna 2003 do prosince 2009 jako pastor Sjednocené Kristovy církve Japonska. Napsal knihu, v které popisuje své zkušenosti za osmnáct roků slepoty.

Protestanté litují neúčasti křesťanů z Číny v Kapském Městě

Kapské město (ENI). Světová evangelická aliance vyjádřila zklamání, že křesťanská delegace z Číny chybí na Třetím světovém shromáždění v Jižní Africe.
"Přítomnost a přínos čínské delegace by byl obohatil celý kongres a přispěl by ke kompletnějšímu porozumění naší společné lidské identitě a různosti etnického a kulturního vyjádření," – říká se ve společném dokumentu ze 17. října pro ENI news.
Okolo 4500 účastníků z celého světa se 16.-25. října setkalo v Kapském Městě na třetím Lausannském kongresu o světové evangelizaci.

Promluva vedoucího Světové rady církví k setkání Lausannského hnutí

Kapské město (ENI). Vedoucí Světové rady církví v promluvě ke Světovému shromáždění protestantských křesťanů různých tradic řekl, že je potřebné navzájem se učit, jak se podílet na Boží misii.
"Jsme povoláni k jednotě a ke smíření, tak aby svět mohl uvěřit, že Bůh v Kristu smířil svět se sebou," - to jsou slova generálního tajemníka reverenda Olava Fykse Tveita, vyslovená 17. října v den zahájení Třetího Lausannského kongresu o světové evangelizaci.
Je to poprvé, co generální tajemník Světové rady církví pozdravil kongres Lausannského hnutí, které je nazváno podle švýcarského města Lausanne, kde bylo první shromáždění v roce 1974.

Ekumenická rada cirkví
v Slovenskej republike

Dává to smysl?

Rozhovor o politice a křesťanství s Pavlem Hlaváčem, který letos kandidoval do senátu

Dokončení ze str. 1

**** Tvé billboardy a ostatní materiály nesly heslo: "Žít poctivě a bezúhonně přece dává smysl." Pociťuji, že ta vazba "dává smysl" místo tradičnějšího "má smysl" byl vstřícný krok k dnešní mluvě a tedy snad i k této generaci... Ale ten vlastní obsah se mi nejeví jako něco, co by masověji oslovovalo naše současníky. Bylo v tom tedy spíš jen tvé osobní vyznání, možná naznačený idealistický program?***
Ach, ty billboardy! To byla věc zřejmě nutná, ale pro mne velmi nezvyklá. Chodit kolem svého „ksichtu", zvláště byl-li tak obrovský, jsem bral trochu jako recesi a s chutí jsem si po sobě, nalepeném na podlaze v metru, šlápnul a dupnul, ale samozřejmě jsem se volil. Těch mých billboardů nebylo zas tak mnoho. Naštěstí naše kampaň byla spíše šetřivá, na rozdíl od bombastické kampaně „zazobaných" stran. Ty vymydlené úsměvy na každém rohu, v každém vagonu Metra C – a ne jeden, dva, hned deset, padesát....A těch chvástavých slov, co všechno udělali, a ani slovo o tom, co všechno nakradli.
Ty však se ptáš na obsah mých propagačních materiálů. Nechtěl jsem se podbízet, nešlo mi v prvé řadě o masové, natož o bulvární oslovování lidského stáda, ale o věcné oslovení rozumných občanů. Snažil jsem se být zdrženlivý, nechlubit se, pamětliv biblických slov „...díme-li, že hříchu nemáme, sami se svodíme a pravdy v nás není". Však jsem nemohl uvádět, že bych byl členem různých představenstev nebo dozorčích rad, ani že mám podíl v několika společnostech s ručením omezeným nebo neomezeným. To tedy opravdu nejsem a nemám. Nijak jsem však nezastíral, že se angažuji v ČCE, v YMCA a rovněž i v řadě nevládních a neziskových organizací.

**** Kterým tématům a oblastem jsi se chtěl věnovat? Kde se domníváš, že mohl být tvůj přínos a co teď senátu bude chybět, když nejsi v jeho řadách?***
Jen namátkou cituji ze svého volebního programu: „Budu podporovat rozumné hospodaření státu... Budu bojovat proti korupci a klientelismu... Budu vždy stát za svým názorem... Budu podporovat neziskové organizace a občanskou společnost... Kritériem všeho v mé práci bude důraz na tradiční mravnost... Zasadím se o rozvoj etické výchovy ve školách..." Rozhodně jsem byl ze všech deseti kandidátů do senátu ve volebním obvodu č. 19 tím nejlepším kandidátem, to je snad jasné, ne?! Ovšem, koho si občané zvolili, toho mají! Mne neúspěch nijak nezlomil. Nejsem nenahraditelný a doufám, že můj prapor zvednou v senátu ti zvolení kolegové, kteří nejsou úplatní a sdílejí podobné hodnoty jako já. Čekám, že jich bude v budoucnu čím dál víc. Naše zem to potřebuje jako sůl.

**** I když jsi do druhého kola nepostoupil, přesto považuji počet hlasů, které jsi získal, za velký úspěch "nové tváře". Popiš nám, v čem tě volební nezdar osvobodil a proč jsi byl naopak zklamán, že jsi nedošel až ke zvolení?***
Já též to, že mě volilo více jak pět tisíc občanů, považuji za veliký úspěch. Na kandidátním lístku stálo: Pavel Hlaváč, evangelický farář. Byl to i jakýsi lakmusový papírek v tom našem, nikoli zcela bezbožném, Jižním Městě. Vítám možnost, že mohu svým voličům alespoň zde, v Kostnických jiskrách, poděkovat. Takže, mě neosvobodil nedávný „volební nezdar", protože mě již dávno osvobodil někdo docela jiný, přece Kristus! Ani nejsem zklamán – vždyť jak bych mohl být, když z toho má radost především moje milá žena.

**** Pociťoval jsi po svém rozhodnutí takto vstoupit do politického zápolení z církve nějakou podporu - nebo spíše nepodporu, abychom se vyjádřili diplomaticky.***
Pokud jsem se mezi svými kolegy, ale i mezi bratřími a sestrami ve sboru setkal s reakcí na mé rozhodnutí vstoupit do politiky a pak i kandidovat do senátu, byla to reakce vesměs pozitivní, přátelská a solidární. Na naší faře v Uhříněvsi jsem měl dokonce základnu své volební kampaně v MMČ kolem Prahy 22. Také u dalších farářů v mém volebním obvodu byly k dispozici mé volební materiály. Jsem za to vděčný. Pokud byli kritici, tak mlčeli – i za to jsem vděčný.

****Věřím, že to byla pro tebe velice zvláštní zkušenost, nové situace, nová setkání, možná i trochu adrenalinový tlak. Jaká bude následující etapa? Byl to jednorázový počin /když nevygradoval zvolením/, nebo se budeš podobně angažovat dál?***
Tak ano, volební kampaň byla obdobím hektickým, ale řekl bych, že mě to i zdravotně „nakoplo". Byla to nová, úžasně zajímavá a co si budeme říkat, po sedmdesátce, i naprosto nečekaná životní zkušenost. Zpět do důchodcovského zátiší se zatím nechystám. Mám práce nad hlavu v komisi synodu „Cesta církve 1945 – 1989". Čekám z našich sborů pro práci naší komise více informací o persekuci laiků v minulém, komunistickém období.

**** Dlouhodobě církve ztrácejí v naší společnosti důvěryhodnost. V něčem patrně po zásluze, ale taky nemůžeme pominout vliv nevstřícnosti z různých vrstev společnosti. Je v takové situaci rozumné a potřebné, aby se křesťané objevovali v těch vyšších politických patrech? Neměli by se spíše angažovat na rovině občanských spolků a hnutí?***
Myslím si, že pokud můžeme mluvit o nedůvěryhodnosti společnosti vůči církvím, tak to není v prvé řadě vina společnosti, ale církví samotných. Důvěryhodnost se těžko nabývá, lehce ztrácí. V první epištole Petrově 4,17 čteme: „Přišel totiž čas, aby se začal soud od domu Božího." Jako křesťané a církevníci bychom měli i v nepřízni světa „svěřovat své duše věrnému Stvořiteli a činit dobré". To bude stačit, dost na tom, víc není třeba.
Chtěl bych však zareagovat na to, co se již podruhé ve tvých otázkách ozývá: jako by angažmá na rovině občanských sdružení bylo něco apolitického. Cožpak se vylučuje angažmá v politice a v občanských spolcích? Věrní křesťané jsou potřeba všude a jde o to, aby byli věrní. Pak se mohou a dokonce mají objevovat i v těch vyšších a nejvyšších politických patrech – třeba jen než je vyhodí, což se i nezřídka stává. Pak je dobré rozpomenout se na zmíněná slova Písma a případně si i přivlastnit to staré erbovní heslo švýcarské konfederace: „Hominum confusione – Dei providentia". Ano, je to tak, lidské zmatky a Boží prozřetelnost provází život národů i jednotlivců.

**** Milý bratře Pavle, čím bys chtěl ukončit toto naše krátké povolební interview?***
V posledním předvolebním čísle našeho stranického plátku, v Pražském kurýru, jsem měl krátký text, který většina čtenářů ET-KJ jistě nečetla. Tak ho uvádím ještě i zde:
„Když mě za totality naháněli komunisti a StB, často jsem si vybavoval naděje a zaslíbení moudrých a věrných synů našeho národa. Člověk v těch nesnadných dobách potřeboval povzbuzení a posilu. A tak jsem četl Bibli, prózu i poezii klasiků, poslouchal Svobodnou Evropu, Hlas Ameriky a vyhledával spolehlivé přátele. Kromě samizdatů a exilové literatury jsem čas od času otevíral sličnou starou knížku, rodinné dědictví - Komenského Labyrint světa a ráj srdce, svázaný spolu s Kšaftem Jednoty bratrské. Je to vlastně také exilová literatura, tištěná v Berlíně Léta Páně 1737 a ilegálně přenášená přes tehdy ještě nezadrátovanou hranici. Některý z mých pradědů tam těžkou rukou podtrhl: Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český! Jsem neskonale vděčný za svobodu, v níž již 20 let žijeme. Svoboda je krásný, ale křehký květ. Dávejme si pozor! Mrzí mě, že tak mnozí se klanějí zlatému teleti a že je zotročuje Moloch moci a ziskuchtivosti. Je třeba to změnit – přece žít poctivě a bezúhonně dává smysl – víc, než si myslíte."Tento závěr platil před volbami, o to víc platí nyní, po volbách.
Bratři a sestry, pamatujme na to, jak dlouho trvala cesta Izraele z Egypta do země zaslíbené. Celou tu dobu se lid vlekl pouští. Hlad, žízeň, reptání, voda ze skály, mana, křepelky a mnohé další tresty i Hospodinova vysvobozování. Kdo to nezná, ať čte v Bibli. „Tam to všechno je – kniha Exodus a Numeri nám povídá, jak to s Židy tenkrát bylo..." Zkrátka – biblický model cesty z otroctví ke svobodě je čtyřicetileté putování pouští. Je to modelová situace i pro nás. Zaplať Pán Bůh, vždyť již více jak půl cesty tou naší českou pouští a úhorem máme za sebou.

Rádi bychom sdíleli tvoji naději, že ta cesta českou pouští a úhorem ústí v nějaké lepší budoucnosti - a doufali, že už máme polovinu té horší cesty za sebou! Ale upřímně ti děkujeme za otevřenost odpovídat a prosíme, aby tě Hospodin vedl dál po své cestě.

Bohumil Kejř

Kdo za to může?

Mt 5, 13-16

"Kdo za to může?" Tato otázka přichází na mysl při nespokojenostech nejrůznějšího druhu. Za minulého režimu neveřejně a po jeho pádu i veřejně se mezi lidmi tradovala jednoduchá odpověď, totiž že za všechno - rozumějme, za všechno špatné - můžou komunisté. A slýcháme ji často i dnes, přestože ony kritizované jevy se vyskytují i v zemích, kde komunisté nikdy nevládli. Pro někoho pak za vše špatné prostě mohou blíže nedefinovaní "oni" - politici a místní zastupitelé, stranické sekretariáty, držitelé ekonomické moci, zkažená mládež a jiní blíže neurčení a neurčitelní. Což však zamyslet se nad jakousi komplementární odpovědí. Můžeme za to my - my křesťané, my církev - každý si může odpovědět konkrétním zájmenem já. Nešlo by o výsledek nějaké o objektivitu se snažící politické, ekonomické, sociologické či etické analýzy. Prožitek viny je subjektivní záležitostí. A subjektivní charakter má i vědomí osobní odpovědnosti. Mysleme na ni ve světle Ježíšových slov z Mt 5,13-16: "Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích."
Nepozbyla sůl chuti? Neztratila už církev v Evropě onu první lásku ke Kristu, takže do její situace mluví slova z 2. kapitoly Janova Zjevení (Zj 2,4.5a), adresovaná do Efezu? Náš náboženský život má svou zaběhanou, a řekněme svým způsobem osvědčenou, praxi, kterou se nám nechce měnit. Jenže stereotyp, absence pohybu, to není dobrý atribut pro živou Církev Páně a až příliš připomíná nesnesitelnou vlažnost laodikejských křesťanů (Zj 3,14-22). Máme-li být světlem, jsme spíše tím světlem přikrytým, které není vidět.
Svět potřebuje jasné světlo. Svět potřebuje dobrou sůl. Jak to může na světě vypadat, když světlo selhává, když sůl nesolí - když církev neplní své poslání? Kredit církve v Česku není příliš dobrý. Je pravda, že mediální obraz církve je zde hodně zkreslený. I to ale může mít své důvody. Jedním z mediálních témat posledních let byla otázka církevního majetku. Není negativní obraz církve, který se v této souvislosti objevuje, důsledkem nedostatku víry projevujícího se hledáním zajištění ve světských ekonomických prostředcích místo spoléhání na Hospodina? Novináři se rádi zajímají o různé mravnostní aféry duchovních. To však může být vyvoláno velmi pomalou reakcí na pohyb ve struktuře společnosti či skutečností, že často křesťanská morálka staví více na zkostnatělých předpisech než na lásce a ovoci Ducha sv.
Pán Ježíš v Kázání na hoře pověřuje své učedníky důležitým posláním. To znamená při vyloučení jakékoli pýchy přijmout odpovědnost za stvoření, za svět, jeden za druhého - odpovědnost založenou na lásce. A k ní i přivlastnit si Ježíšovo přání, aby jeho následovníci "jedno byli". To nevolá po stejnosti, po uniformitě, nýbrž po společné cestě v lásce k témuž krásnému cíli. A k poutníkům na této cestě se mohou a mají přidávat další a další. V cestě za Kristem se stáváme bratry a sestrami. Různost projevů víry a zbožnosti je obohacením. Monochromatické světlo není příjemné ani vhodné k osvětlování. Krásná sluneční záře je spojitým spektrem barev. Není cílem, abychom jako křesťané byli stejní, abychom Boha uctívali stejným způsobem, abychom stejným způsobem jemu sloužili. Máme však žít v lásce, úctě a harmonii a šířit kolem sebe pozitivní myšlení, ducha tolerance a bratrství, spolupráce a vzájemnosti, šířit vědomí o tom, že život je dar, že má smysl, který dokonce přesahuje tento materiální svět. Že současnost světa a církve je neradostná? To platilo o Laodikeji a tamní církvi také. Avšak i k nim zaznívalo slovo naděje (Zj 3, 18-21): "Radím ti, aby sis ode mě koupil zlato přetavené v ohni, abys byl bohatý; a bílé roucho, abys byl oblečen a neukazovala se hanba tvé nahoty; a své oči pomaž mastí, abys viděl. Já všechny, které miluji, kárám a vychovávám. Rozhorli se tedy a čiň pokání. Hle, stojím u dveří a tluču. Kdokoli uslyší můj hlas a otevře mi dveře, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou. Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na mém trůnu, jako jsem i já zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůnu." Toto slovo naděje zní i k nám, do našich církví, do naší civilizace. Nejsme na světě zbyteční. Kristus od nás očekává aktivitu, činnost. Tím obohacuje a naplňuje naše životy. Záleží na nás, na Církvi, na sborech, na jednotlivcích. Záleží na našem myšlení a vztazích. Záleží na našem jednání. Záleží na našich modlitbách.

Jiří Nečas

Názory čtenářů

Nejde jen o Darwina

Nedávné stránky ET-KJ uveřejnily krátkou, klidnou, ale významnou diskusi o tom, zda uznávaného přírodovědce Charlese Darwina můžeme pokládat za významného křesťana, pakliže popřel biblický příběh o stvoření světa v jeho věčném i časovém průběhu a nahradil jej učením o evoluci a historickém vývoji druhů.
Darwinovi je dnes asi zcela lhostejné, co si o něm myslíme. Nám ale nejde o Darwina, ale o nás samotné. Můžeme my sami sebe pokládat za křesťany (pakliže vůbec), jsme-li nejen přesvědčeni, ale i nadšeni a okouzleni novými přírodovědnými poznatky,- nebo je evangelium Ježíše, kterého vyznáváme Kristem, vázáno na určitý historicky ohraničený vývojový stupeň kultury, poznání a vzdělanosti ? A je pak úkolem teologů a kazatelů tajit, ignorovat a popírat skutečný stav a poznání našeho světa, nebo naopak hledat, rozpoznávat, formulovat a předávat živý kristovský hlas pro tento náš současný svět takový jaký je? Současný v jeho dobrém i zlém,- možném i nemožném?
Obávám se, že to první je zatím snadnější. Jsou kázání, kde posloužit posluchačům znamená převyprávět biblický text vlastními slovy, literárně jej rozvést a případné důsledky odkázat na nebesa. Jsou kázání, ze kterých trčí nejen neznalost skutečnosti, ale i naprostý o ni nezájem. A jsou proto i kázání, ze kterých posluchač odchází spíše umluven než poučen, potěšen a přesvědčen, aby pak žil normálně svůj normální reálný život podle jeho vlastních pravidel a podle svého vlastního uvážení. Ale přece evangelium je prý o něčem zcela jiném.
Obávám se, že tak je nastaveno již i studium teologie, a to v samotném svém přístupu k Písmu a jeho jednotlivým částem. A obávám se, že tak je nastaveno již i výchozí vyznání a praxe našich církví, kdy se změnou se nepočítá a odvažující se kritické hlasy se stáčejí do oblasti rituálů, symbolů, emocionální nábožnosti a vnitřních osvícení.
Některé církve tuší proměny času a zabývají se otázkami své další existence. Naše české, ale zřejmě i zahraniční. Intenzivní a cílevědomou práci lze odvodit obecně u katolíků; neoficiální a víceméně dobrovolnická skupinka zaměřená na "Krizi a vizi církve" se schází například v ČCE. V obou případech probíhají ovšem hledání spíše v oblastech praktického církevního dění, kdežto se změnou (reformou) základního pohledu na Písmo, Ježíšovu postavu a výpověď evangelia se téměř nepočítá.
Jde o otázku, která se vícekrát prolomila již v čase první církve. A opakovala se dále v reformacích a po první válce a vnucuje se i dnes. Církev a svět... víra a vědění... dogma a život. Kristus byl pro život a vše, co s tím souvisí. Tak si to alespoň myslím. A prohlašujeme-li se za Kristovce, měli bychom i z toho vyvodit své důsledky.
Můžeme čekat na nového reformátora. Můžeme se reformaci i bránit. Můžeme ovšem o reformaci zatím alespoň mluvit a otevírat jí prostor. Nejde o připodobňování se světu: To děláme běžně a bez zábran. A nejde ani o novou dogmatiku. Jde o to rozpoznávat Ježíšovsko-Kristovské důrazy a hledat v nich a nalézat směrovky, rady i řešení pro své moderní i postmoderní a prostě současné každodenní životy v dobrém i zlém. Pokud se ke Kristovectví hlásíme.

Ilja Herold,

iherold@upcmail.cz

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

6

Doba adventní

Když se v adventu připravujeme na Vánoce, připravujeme se na přijetí Krista.
Bůh připravoval Kristův příchod skrze svůj izraelský lid: proroci jej ohlašovali, Jan Křtitel mu otvíral cestu. Advent je připomínkou očekávání chudých: Marie a Josefa, Alžběty a Zachariáše...
Advent znamená očekávání Kristovy přítomnosti v nás a skrze nás ve světě. Je to očekávání plné prostoty, ducha dětství a radosti.

Píseň – Magnificat (kánon)

Žalm 130

Čtení: Iz 40,1-5; L 1,46-55

Píseň

Ticho

Chvály:

Bože, náš Otče, tys poslal svého milovaného Syna, abys v něm usmířil celý svět.
- Hle, Bůh, který mi přichází na pomoc.
Synu Boha živého, tys sdílel naše lidství a daroval jsi svůj život za spásu světa.
- Hle, Bůh, který mi přichází na pomoc.
Duchu svatý, tys sestoupil na Krista a nepřestáváš vylévat Otcovu lásku na všechny lidi.
- Hle, Bůh, který mi přichází na pomoc.
Kriste, tys sestoupil z nebe a stal se jedním z nás. Nauč nás radostně přijímat naši lidskou přirozenost.
- Hle, Bůh, který mi přichází na pomoc.
Kriste, tys zachoval věrnost až do smrti. Dej, abychom i my zůstali věrni svému povolání.
- Hle, Bůh, který mi přichází na pomoc.

Otče náš

Modlitba:

Ježíši Kriste, ty ses stal člověkem, ty znáš lidskou touhu po niterném pokoji. Naše duše k tobě volá: dej nám vnitřní pokoj. Ty v našich temnotách zapaluješ oheň odpuštění a milosrdenství, oheň, který nikdy nezhasíná.
Ježíši, náš pokoji, ty nám dáváš, abychom nesli tvé evangelium tam, kde ochabuje důvěra plynoucí z víry, a abychom byli nablízku těm, kdo jsou v zajetí pochybností.

Zpěv

(© Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046
e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Křesťanství v Jižním Súdánu

Vážení přátelé,

rádi bychom vás pozvali na zajímavou akci v našem sboru, sice:

V neděli 5. prosince 2010 od 14 h se ve FS Českobratrské církve evangelické Louny, Českých bratří 1510, budou konat adventní bohoslužby a v 15.30 h beseda za účasti evangelického luteránského kazatele z Jižního Súdánu Ch. O. Obuy, který byl pro víru dvakrát vězněn a mučen islamistickou policií. Během následného útěku džunglí do Ugandy byl zajat brutální guerillou LRA. Jako její zajatec zažil nepředstavitelné utrpení, které skončilo, až když byl za dramatické přestřelky vysvobozen jihosúdánskými povstalci.
Bratr farář Obua bude vyprávět nejen o svém utrpení pro víru, ale také o církvi v Súdánu a Ugandě a třeba také o afrických Vánocích.

Srdečně zveme!

Staršovstvo
FS ČCE v Lounech

Charita něco stojí

(„Umění románu" podle Tolstého a Viewegha)

„Láska jako společná podstata všech náboženství." – Tak v závěru života nastiňuje koncepci svého největšího projektu Lev Tolstoj ve filmu **Poslední zastávka** (The Last Station) z roku 2009. Jak aktuální myšlenka dodnes (třeba na pozadí muslimských výzev)!

Snímek zachycuje ruského spisovatele a jeho manželku v závěru života. S P. Ricoeurem lze říci, že se podílí na moci toho, k čemu odkazuje – na síle Tolstého myšlenek. To vynikne na pozadí úplně jiné „poslední zastávky" z českých kinosálů, totiž filmu Román pro muže. V obou dílech se konstatuje, že charita něco stojí. Ale diametrálně odlišně!

Tolstoj hodlá odkázat svá autorská práva „všemu ruskému lidu". Manželka ostře nesouhlasí, hájí nároky rodiny. Konflikt se táhne filmem jako červená nit. Helen Mirrenová (pocházející z ruské šlechty, a tak k roli přímo předurčená) ječí, rozbíjí nádobí, válí se po zemi … (Ne nadarmo byla s představitelem Tolstého nominována na Oscara.) Nejde věru o problém nicotný: kam až může charita zajít, aby neničila dobrodince ani jeho potomstvo? Manželka též usiluje do poslední chvíle o to, aby se Tolstoj vrátil do lůna Ruské pravoslavné církve (z níž byl exkomunikován).

Ve filmu **Román pro muže** zorganizuje zazobaný státní zástupce (ztvárněný Miroslavem Donutilem) „humanitární akci" pro smrtelně nemocného bratra: sourozenecký výlet do luxusního hotelu ve Vysokých Tatrách za doprovodu striptérky. Zprvu se zdá, že „zlatý padák" funguje – chorý bratr hodí trable na hlavu a blaženě skotačí s dívkou v bazénu ... Leč organizátor náhle „charitu" odpíská, zruší a bratrovi novou kamarádku na místě přebere. Důvod? Bratr se se striptérkou nesblížil pohlavně. (To postrádá logiku: nemocnému na „poslední zastávce" evidentně postačoval kontakt kamarádský, od jehož přetržení, navíc takto krutého, lze očekávat záporný dopad na psychiku.) Ústřední motiv „charity" bere zčistajasna za své, stavba díla se hroutí. Nekončí nicméně film – ten je sotva v polovině … Ještě je totiž třeba pěkně polopaticky rozvést tenor tzv. srovnávací reklamy, totiž tezi: „Spokojím se jen s tím nejlepším." Na scénu halasně nastupuje jeden z hlavních umístěných produktů …

Zatímco Vieweghova stejnojmenná knižní předloha jakous takous stavbu má („charita" je zrušena až k závěru), ve filmu je děj utnut vpůli kvůli (brutální, řvavé, vulgární) vložené reklamě na prostředek pro povzbuzení potence „cialis". Cialis je (méně okatě) „umístěn" i v knize – tam autor dokonce ztotožňuje bůžka orgiastického vytržení s Halíkovým „Bohem hledajících". Ve filmu je provokace vypuštěna. Režisér Bařina, ostřílený reklamní šíbr, respektuje alespoň to, že reklama se nesmí dotknout náboženského cítění diváků. (To samozřejmě analogicky platí i pro tzv. umístění produktu.)

Menší skrupule projevili tvůrci filmu při propagaci cigaret. Ani vrchní hollywoodský nekorektník Clint Eastwood neukazuje přímo krabičku s názvem! (Srov. článek Ohlupování a efekt motýlích křídel, ET-KJ 21-22/2009.) Natož aby v závěru filmu pouštěl píseň, kde mezi věcmi, jež „koupit lze", figuruje na prvním místě „jó, kartón marlbórek" … Z nejvlezlejších dalších „účinkujících" zmiňme alespoň různá vína, hotely, sportovní výbavu a lyže Elan (kvůli nim jsou zkraje vyhozeny „obyčejné lyže" do popelnice), klub Baník. Těžko vše poslepovat dohromady!

Ve filmu o Tolstém jsou „umístěna" různá Tolstého díla. Ústrojně, ano podnětně pro odbornou diskusi: Milan Kundera formuluje ve francouzském Umění románu (s. 186) tezi, že Tolstoj byl při přepracování románu Anna Kareninová do definitivní podoby poslušen „moudrosti románu". Poslední zastávka v tomto ohledu přináší novou myšlenku: k přepracování některých děl přispěla Tolstého žena, a to především kritikou dosavadní neživotnosti některých postav … Postřeh hodný pozornosti nejen Kundery!

Tolstému ve filmu nechybí pokora ani sebeironie. (Sám by byl, jak říká, „špatným tolstojovcem".) Zato Bařinův státní zástupce si hraje na Boha. Pokud by jej v restauraci po hádce rozhořčený kuchař fyzicky napadl, šel by za útok na veřejného činitele „do tepláků". Ba co víc: onen státní zástupce by se prý následně postaral, aby už z vězení nevyšel. Doživotí za pár facek – jak pošetilá hrozba! (Koliduje s tradiční lidovou moudrostí: „Zavřít můžou, pustit musej!") Jako z udělání padl krátce po uvedení Románu do kin hojně medializovaný rozsudek za ránu pěstí veřejnému činiteli: osm měsíců vězení s podmíněným odkladem na 30 měsíců. V knize (kde místo státního zástupce vystupuje soudce) ona vystupňovaně pošetilá hrozba chybí. Herec Miroslav Donutil, popleten docela reklamní „logikou přehánění", zřejmě v improvizaci přehrává, bezděčně potápí celý film a staví do trapného světla i předlohu ...

Tolstoj a Viewegh – románová klasika a románová „moderna". Jaký to kontrast!

František Schilla

Odkaz:
Kundera, M.: L'art du roman. Éditions Gallimard 2006

EMAN právě vydává

Josef Veselý, Věřit a rozumět

Výběr z teologizujících esejů výrazného evangelického theologa. Autor, zasazený v teologii 20. století a dobře obeznámený s reformačními důrazy, umí vytříbeným jazykem a s pochopením pro současného člověka sdělit to, co je na křesťanství podstatné.

„…křesťanův prvotní zájem leží jinde: záleží mu především na biblické zvěsti o ospravedlnění hříšníka z Boží milosti pouhou vírou. Záleží mu na tom, aby se tato zvěst dostala k dnešnímu člověku, jenž je postaven před velké změny dnešního světa. Kdo mu může podstatně pomoci v jeho strachu i v jeho nadějích? Cílem zvěstování ospravedlnění je svoboda."

128 str. 13,5*18 cm, brož, ISBN 978-80-86211-72-5
DPC 144 Kč, při objednávce u nakladatele 19% sleva

Novinky zasíláme bez účtování poštovného

Představení knihy za účasti autora se bude konat v Brně na zelené faře, Opletalova 6, ve čtvrtek 18. listopadu od 17 h.
Knihu uvede Jan Pokorný.

Objednejte u EMANA
Husova 656
256 01 Benešov
tel.: 317 722 215
http://eman.evangnet.cz

Druhý sbor ČCE
v Praze 3–Žižkov, Čajkovského 10, zve

na sborové dny, které se budou konat o 1. adventním víkendu

27. – 28. listopadu 2010

Hostem bude MUDr. Zdeněk Susa, lékař, poutník, spisovatel, nakladatel, emeritní synodní kurátor, bývalý předseda rady Českého rozhlasu, někdejší člen koordinační rady Česko-německého diskuzního fóra a křesťanská folková skupina Pranic pod vedením evangelického duchovního Ondřeje Halamy

PROGRAM

* Sobota 27.11.
16 h - Přednáška Zdeňka Susy nad tématem jeho knihy Tělo a duše ve zdraví a nemoci, v níž autor vypráví o medicíně v souvislostech těla, duše a ostatních lidských rozměrů
19 h - Koncert skupiny Pranic

* Neděle 28. 11.
9.30 h - Bohoslužba s večeří Páně, káže Zdeněk Susa
11 h Rozhovor s hostem na téma Zajímavá setkání při putování nejen po zemi, ale i v životě.

Pozvánky

Fredi Winkler v Košicích, ve Val. Meziříčí a v Praze.
Fredi Winkler (60), renomovaný průvodce Izraelem a biblickými proroctvími Starého i Nového zákona, který žije se svou rodinou od roku 1973 v Izraeli, přijede na několik dní do Evropy a navštíví Slovensko i Českou republiku.
Od 24. do 26. 11. bude sloužit ve sboru BJB v Košicích, 27. 11. ve sboru ČCE ve Valašském Meziříčí a večer 28. a 29. ve sboru BJB v Praze na Jiřího náměstí. Srdečně zvou pořádající sbory a MOKJ Praha.
Náměty přednášek: situace v Izraeli na pozadí biblických proroctví a pohledy do Janovy Apokalypsy.

* * *

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 2 - Vinohrady, Korunní 60 srdečně zve na vánoční trh konaný v neděli dne 5.prosince 2010 od 11 do 16 hodin ve vstupní hale sborového domu. Ve 14 hodin zahraje divadelní soubor Buchty a loutky pohádku pro děti - Andělíček Toníček. Koupí výrobků a dárků podpoříte chráněné dílny a přispějete středisku Diakonie ve Stodůlkách na potřebné vybavení.

* * *

Ochranovský sbor Praha při ČCE pořádá přednáškový cyklus: Teologická osobnost a Jednota bratrská. Jsou naplánovány tyto přednášky:
* 4. prosinec M. Luther a Jednota bratrská, M. Wernisch
* 25. leden 2011 F. Melanchton a Jednota bratrská, J. Just
* 22. únor F. Schleiermacher a Jednota bratrská, J. Kranát
* 22. březen K. Barth a Jednota bratrská, J. Štefan
* 26. duben Yoder a Jednota bratrská, J. Macek

* * *

Pozvání do Izraele
Fredi Winkler, Beth Shalom Haifa a Ludmila Hallerová zvou ke společnému poznávání Izraele a biblických proroctví na těchto zájezdech v roce 2011:
13. – 23. ledna
24. ledna – 1. února
17. – 27. března
Bližší informace na hallerova@volny.cz
Tel.: 242 428 814, mobil: 774 572 671
Ludmila Hallerová, Ve vilách 7, 140 00 PRAHA 4 - Michle

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát Praha - Město

Českobratrská církev evangelická
Praha 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer
Praha 1, Nové Město; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová
Praha 1 - Staré Město; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek
Praha 2 – Vinohrady; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková
Praha 3 – Jarov; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková
Praha 3 - Žižkov I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; j O. Pellar; a J. Ort
Praha 3 - Žižkov II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal
Praha 4 – Braník; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar
Praha 4 – Modřany; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm
Praha 4 – Nusle; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeříková
Praha 4 – Jižní Město; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek
Praha 5 – Radotín; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová
Praha 5 – Smíchov; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš
Praha 6 - Dejvice – Bubeneč; Ne 9.30 Dr. Z. Wintra 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová
Praha 6 – Střešovice; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný+f Lenka Ridzoňová
Praha 8 – Kobylisy; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt
Praha 8 – Libeň; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur
Praha 9 - Horní Počernice; Ne 9.30 Třebešovská 2101/46; f P. Firbas
Praha 10 – Strašnice; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký
Praha 10 – Uhříněves; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír
Praha 10 – Vršovice; Ne 9.30 Tulská 1/14; f J. Ort

Ochranovský seniorát
Praha-Ochranovský sbor; Ne 9.30 Praha 4, Michelská I/7; f E. Šormová

Církev bratrská
Praha 1 – Staré Město, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot
Praha 2 - Nové Město, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner
Praha 3 – Žižkov, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta
Praha 4 - Jižní Město, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip
Praha 4 – Šeberov, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart
Praha 5- Smíchov, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík
Praha 6 – Dejvice, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko
Praha 9 – Černý Most, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.00 Ve Žlíbku 168, M. Kloubek
Praha 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek
Praha – mezinárodní sbor, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů
Praha 3, Ne 10 .00 Vinohradská 68
Praha 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilov
Praha 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris
Praha 4 – Pankrác, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš
Praha 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická
Praha 2 – Nové Město, Ne 9.30 Ječná 19, P. Hradský
Praha 9 – Horní Počernice, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, R. Novotný
Praha 10 – Strašnice, Ne 10.00 Vilová 26, P. Kuchynka

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2010

1. prosince 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 8. prosince

Z obsahu

* *O vánočních herezích*
* *Vzkříšení*
* *Z ekumeny*

Poselství k 2. adventní neděli

Příchod Pastýře

Jeremiáš 23, 1 - 5

V místě svého bývalého působiště jsem navštěvoval jeden domov pro mentálně postižené muže. Zpíval jsem si s nimi a povídal a cítil se mezi nimi dobře - jako mezi svými. V Adventu jsem jim řekl: „Advent znamená příchod, příchod Pána Ježíše.“ „Co znamená Advent,“ zeptal jsem se jich vzápětí. „Příchod" odpověděli sborově. Pak jsem je nějaký čas neviděl, ale o jednom Adventu je opět navštívil a zeptal se jich, co znamená Advent. Sborově odpověděli: „Příchod". A hlásil se Kamil, že chce zazpívat nějakou koledu. „Tak spusť, Kamile,“ řekl jsem mu. A on začal s rozzářenou tváří „Beskyde, Beskyde..." Moc toho neví, ale co ví, to umí se štěstím ve tváři nabídnout. A ví, že Advent je „Příchod", příchod Ježíše Krista - Pastýře; a z toho, že to ví, se raduje.

Víme to my? Možná jsme se nechali okouzlit nejrůznějšími „pastýři" dneška. Je jich, nebo toho, co se dnes hlásí o naši pozornost tolik! Možná cítíme, že to, o co nám jde a za čím jsme se pustili, není to pravé. Možná se v nás opět ozývá onen požehnaný hlad po tom co skutečně dokáže nasytit.

Je-li tomu tak, pak věžme, přichází pravý Pastýř, ten, který nás opět volá k sobě. Chce nás, všelijak rozptýlené, shromáždit a soustředit na sebe sama, abychom se nemuseli „bát ani děsit" a „právo a spravedlnost" aby se mezi námi zabydlelo.

A radujme se z toho, že to víme. Vždyť nadcházející Advent je časem radostného očekávání a vyhlížení přicházejícího pravého Pastýře.

Petr Maláč
farář ČCE,
Hošťálková

Zaostřeno na blízko

Nemoc všeho lidu

Rezervy a limity docházejí, standardy chybí, lékaři i pacienti se bojí a tápou. Už jsme si zvykli. Mnozí by rádi gordický uzel našeho zdravotnictví rozetnuli. Nikomu se nechce jej trpělivě a rozhodně rozplést. Nedaří se to již dvě desítky let. V devadesátých letech mne jeden lékař, delegát Sjezdu České lékařské komory v Olomouci, vždy propašoval do pléna, když měl přijet ministr zdravotnictví. Tristní pohled. Delegáti, samí inteligentní lidé, mnozí sršeli nápady; čekali na svého velkého šéfa. Viděl jsem tam a slyšel ministry určitě tři. Neslaní, nemastní, nejistí, podivní. Ne jako na televizních kanálech, kde titíž házeli „do placu“ jednoduché slogany a byli borci. Tváří v tvář svým kolegům vyšuměli. Jako by o lékařích platilo kristovské „jiným pomáhali, sami sobě pomoci nemohou", ovšem bez spásného happyendu. Dnes mají lékaři 20 poslanců. Sešli se s reprezentací České lékařské komory, účasten byl i ministr Heger, pobesedovali a ministr přijal pozvání prezidenta ČLK k účasti na jejím XXIV. sjezdu. Komora nabídla, že může pro neformální „Lékařský poslanecký klub", sloužit jako zdroj informací. Blýská se na lepší časy? Snad. Sotvakdy se však sejde jakási „tripartita" zdravotníků, pojišťovníků, politiků, natož „kvartet", včetně pacientů. Farmaceutů k tomu? Nebylo by to shora ani zdola, snad rozumný kompromis a koncept pro budoucnost. Zdraví všeho lidu bylo vždy podlomené a je třeba je podpírat. Potřebný je nikoli stranický diktát, nýbrž rozumná shoda, bez bagatelizování situace zúčastněných. Přičemž pacienti, občané, by měli být prioritou. Nikoli posledním kolem u vozu. Kopáč, učitel, farmář, zdravotní sestra, farář, prodavačka, novinářka, manažer; nejsme si rovni? V nárocích před zákonem. Vstříc Hippokratově přísaze.

Vždy znovu slyšíme, že chceme zdravotní péči nadále zadarmo. Není tomu tak. Musíme trvat na tom, že nejsme neplatiči, nýbrž důstojní klienti zdravotnického zřízení. Celá desetiletí platíme spolu se zaměstnavateli něco kolem 13 % pojištění. Zaplatili bychom nejspíš i víc, kdyby to k něčemu bylo. Jsme setrvale trpěliví a i po dvou desetiletích nejspíš ochotni přiznat ministru Hegerovi jako oprávněné tvrzení: „Jestli si někdo myslí, ať je to člověk na pravé nebo levé straně politického spektra, že to zdravotnictví je možno obrátit během dvou let úplně o 180 stupňů a najednou začne být zázračně efektivní a nebude potřebovat žádné peníze, tak takhle to prosím není." Určitě to není jednoduché jak s ČEZ, kde má stát poloviční podíl, platíme bez odmlouvání jak mourovatí a podnik je neskonale ziskový.

Pozoruhodnou byla konference Globální krize a její dopady na zdravotnictví, kterou v Rize uspořádala Světová lékařská asociace (WMA) ve spolupráci s WHO a OECD. Jednalo se o konferenci o dopadech ekonomické krize na zdravotnictví. Konference se účastnil dr. Kubek. Účastníci konference „přijali mimo jiné i následující závěry a doporučení: „Ekonomická krize má negativní efekt na zdravotní systémy a zdraví populace, přičemž její důsledky výrazněji pociťují chudší obyvatelé. Právě chudé občany musí stát chránit. Není přijatelné, aby v Evropě v 21. století byla nemoc příčinou upadnutí do chudoby. Krize je příležitostí k provedení reformních změn, ke kterým jinak politici nemají odvahu. Zejména v čase krize jsou prioritou investice

Dokončení na str. 2

Věčný život

Svět, jehož vůdcem a zároveň mluvčím bylo Řecko, měl pro člověka dobrou, ba skvělou zprávu: Jsi věčný. Svým myšlením se pozdvihuješ nade všecko, co je, a máš duši. Tvé panování nad přírodou dotvrzují mystikové svou zkušeností, která tuší, že uprostřed vší pomíjivosti zůstává nedotčeno nesmrtelné, věčné bytí, jehož je člověk podílníkem. V tom je jeho důstojnost, kterou mu nevezme ani ten nepřítel, který se legitimuje jako vykonavatel zákona pomíjivosti, platného pro všechno stvoření. Člověk je tedy věčný. Mohli bychom tomu uvěřit, kdyby jeho myšlení a zkušenost mystiků podávaly zcela jednoznačný důkaz věčnosti člověka a kdyby jeho úděl na zemi byl výsostně lepší nad všechno ostatní stvoření. Každodenní zkušenosti ho naopak přesvědčují, že není nad přírodou, ale součástí její pomíjivosti. Řecký idealismus neprošel touto zatěžkávací zkouškou. Starost a strach o život daly řeckému idealismu takovou ránu, že se nestal lidovým přesvědčením. Křesťanská víra v život věčný není odnoží tohoto idealismu, který je založen na člověku; proto také neuhájil své postavení a postupně vymizel.

Daleko odolnějším se ukázal názor, že základem víry v život věčný je nesmrtelná duše. Do křesťanské tradice a do učení církve vešla se skoro jednomyslným souhlasem pánů biskupů, kteří v ní viděli doklad podobnosti člověka s Bohem. Dobře si vzpomínám, že za mého teologického mládí se u nás o ní živě diskutovalo. Vítězili a snad i zvítězili ti, kdo snesli dostatek biblických důkazů, že nesmrtelná duše není biblického původu, ale děkuje za svůj život platonské filosofii. Protože tato víra má tuhý kořínek - pro nesmrtelnou duši se s jakousi samozřejmostí vyslovoval můj brněnský "šéf", farář Viktor Hájek - je potřeba znovu s důrazem povědět, že naše podobnost s Bohem záleží v tom, že máme k němu vztah jako osoba k osobě, mluvíme s ním, modlíme se k němu, prosíme ho, ale nezdědili jsme nic z jeho božství, nesmrtelnost. Nejsme nijak svou náturou božští. Máme duši, ale i ta je smrtelná!

Od tohoto poznání bychom měli vycházet jako od axiomu, samozřejmé, nesporné pravdy. Na nebi je Bůh, který je nesmrtelný, věčný, na zemi jsme my lidé a jsme smrtelní, není na nás nic božského, ani nesmrtelného. Aby měl člověk podíl na věčnosti, musí mu ji Bůh přinést, přidělit, neboť - znovu zdůrazněme - jen Bůh je Pán nad časem, je jeho stvořitelem, je věčný a dárce věčnosti. Jako takový přichází k Mojžíšovi a mluví s ním a pověřuje ho úkolem na svém vysvoboditelském díle. Pak už je zřetelné, že jako spolupracovník Boží oblékne věčnost jako legitimaci svého pověření.

Základním předpokladem takového dění je skutečnost, že člověk je osoba, jako Bůh je osoba. Už toto vědomí by nás mělo vést k vděčnosti a hned k hrdosti, která je si vědoma zvláštní odpovědnosti, jíž

Dokončení na str. 2

Stupně času

Jaroslav Plecháček

Po stupních času Tvého poutník
žitím šel
že není pánem toho času
ale nevěděl
svět přece říkal stále znovu zas
že každý je svým pánem
a jeho je čas.

Stále víc se však na cestách potácel
unavený se z dálek domů navracel
ze slova Tvého pronikal však jas
nad všemi stupni časů
Ty jsi pevná hráz.

Pokud zde v těle chodím dej abych
dál bděl
o velkém lásky skutku
všude vyprávěl
že bolestí svou uzdravil jsi nás
nad všemi stupni časů
Ty jsi pevná hráz.

Z církví doma i ve světě

Nairobi / Ženeva (ENInews).
Čína přispívá k lidským právům svojí schopností nasytit 1.3 miliardy lidí, říká švýcarský etik, ačkoliv zaznamenává porušování individuálních lidských práv Pekingem.
"Jestli je Čína schopna podporovat mír a přispívat ke spravedlnosti tím, že rozvíjí svou ekonomiku a sytí dvacet procent populace světa, tak je to největší příspěvek k lidským právům," - řekl Christoph Stückelberger ze společnosti Globethics net group, sídlící v Ženevě, po přednášce o globální a kontextuální etice 28. října v Nairobi.
"Číňané by měli respektovat i práva jednotlivců, ale my bychom neměli zapomínat, co dělá pro základní lidská práva." – tvrdí Stückelberger, lektor na univerzitě v Basileji.

Nemoc všeho lidu

Dokončení ze str. 1

do lidského kapitálu. Zejména pro chudší státy je důležité si i v čase krize udržet kvalifikované zdravotníky, jejichž náhrada by ex post byla velmi obtížná. Zdravotnictví nemůže být resortem, na jehož úkor budou řešeny ekonomické problémy. Zvýšení veřejných výdajů na zdravotnictví může být naopak prostředkem boje proti ekonomické krizi. Investice do lidského kapitálu (vzdělávání, věda, zdravotnictví) jsou zásadní pro udržitelnost zdravotní péče, ale i pro budoucí ekonomickou prosperitu." Představenstvo ČLK vzalo informaci na vědomí. I my můžeme přijmout informaci jako vyjádření zajímavého rozhovoru, který je veden napříč nejen Evropou mezi lékaři. Nenabízí přirozeně snadno uplatnitelný recept na problémy, jež se nás týkají. Doufejme, že ve zdravotnictví nebude platit tisíce let ověřená, ďábelská rada: „Kůži za kůži! Za sebe samého dá člověk všechno, co má." Snad tomuto pokušení nepodlehneme a obstojíme stejně jak pověstný Job. Vždyť přece nejde jen o byznys (?), a ač se to stydíme byť jen povědět, jde jen o „zdraví všeho lidu".
Zcela aktuálně: Česká lékařská komora na svém právě skončeném sjezdu zásadně odmítla, aby se základem zdravotnické reformy staly zákony připravené exministrem Tomášem Julínkem (ODS), a nabídla pomoc při tvorbě nových zákonů. Požaduje zvýšení výdajů na zdravotnictví, zejména zvýšení platby státu za děti, důchodce a nezaměstnané. Sjezd podpořil záměr ministra omezit rozsah zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Požaduje vytvoření do-hodovacího řízení o úhradových standardech za účasti ČLK s cílem vytvořit prostor pro komerční připojištění. Dále ČLK podpořila v usnesení sjezdu ministra zdravotnictví Leoše Hegera (TOP 09) a nabídla mu spolupráci na reformních krocích. Jeho případné odvolání by nepovažovala za řešení problémů zdravotnictví, ale naopak za důkaz toho, že vláda problémy zdravotnictví řešit odmítá.

Jan Kašper

Sympozium ke 100. výročí profesora ThDr. Miloše Biče

K letošnímu 100. výročí narození profesora ThDr. Miloše Biče (19. 11. 1910 - 28. 4. 2004) uspořádala Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy sympozium. Spolupořadateli byly Českobratrská církev evangelická a Česká biblická společnost. Sympozium bylo zahájeno ve čtvrtek 4. listopadu navečer slavnostním shromážděním ve Vlasteneckém sále Karolina. V úvodním proslovu nastínil život profesora Biče a shrnul celoživotní dílo svého předchůdce jeho nástupce na Starozákonní katedře a současný prorektor UK Martin Prudký. Náměstek synodního seniora ČCE Daniel Ženatý připomněl službu profesora Biče jako evangelického faráře i jeho práci teologickou včetně přípravy Biblické konkordance ke Kralickému překladu, na kterou navázala dlouholetá práce na novém ekumenickém překladu Bible. Ředitel České biblické společnosti Pavel Novák ocenil zásluhu, která profesoru Bičovi patří za vytvoření Českého ekumenického překladu, který inicioval a pak vedl a řídil práci na překladu Starého zákona. Za spolupracovníky ze starozákonní překladatelské komise přiblížil Jaroslav Fér základní koncepci a konkrétní postup práce na překladu. Biblická společnost, vlastnící v současnosti autorská práva na Český ekumenický překlad, odhaduje, že za uplynulých 30 let bylo vydáno jistě 900 tisíc výtisků ekumenického překladu.
Sympozium pokračovalo druhý den v prostorách Evangelické teologické fakulty UK pěti odbornými přednáškami, které se pokusily ukázat *Dílo prof. Miloše Biče v perspektivě dějin biblistiky 20. století.* Martin Prudký se retrospektivně ohlédl, jaké je *Místo a funkce Dekalogu v dějinách náboženství starověkého Izraele u M. Biče*. Ten Desatero nepovažoval jen za teologickou výpověď, ale zároveň s ním pracoval i jako s historickou skutečností. Petr Sláma ve svém zamyšlení *Dějiny Izraele a jejich role v biblické teologii u M. Biče* poukázal na to, jak profesora Biče ovlivnili jeho učitel a předchůdce Slavomil Daněk a skandinávská Uppsalská škola a zároveň jak se M. Bič snažil vše dokumentovat na faktech. Filip Čapek ve své přednášce *Dějiny a teologie u M. Biče podle 2 S 8* ukázal, jak se mění interpretace misijního rozšíření Hospodinova jména, když vezmeme v úvahu, že jde až o deuteronomistickou redakci textu, z konce královské doby. Jan Rückl se ve svém tématu *„Já mu budu Otcem a on mi bude synem" - královská božnost v 2 S 7,14* nově dotkl otázky Božího synovství davidovských králů. Není však tento citát základně spíš odkazem k Božímu otcovství vůči davidovskému králi? Na závěr se Jan Dušek věnoval *Přínosu M. Biče na poli severozápadní semitské epigrafiky* a seznámil přítomné s velkým počtem nových textů, které v knihách profesora Biče nebyly zahrnuty a které budou zanedlouho kompletně vydány v několikasvazkovém díle. Přednesené příspěvky budou uveřejněny ve fakultních Studiích a textech v příštím roce. Už teď patří dík evangelické fakultě i spolupořadatelům za celé Bičovské sympozium. Konalo se bezprostředně po úmrtí a pohřbu manželky bratra profesora, jak to připomenul docela na začátku sympozia Martin Prudký. - „Máš-li útočiště v Hospodinu, u Nejvyššího je tvůj domov," pod ochranou Nejvyššího.

Jaroslav Fér

Vzpomínka na zkoušku u bratra docenta Miloše Biče

Když jsem byl požádán, abych napsal ke 100. výročí narození profesora M.Biče osobní vzpomínku, vybavila se mně především velmi dávná jízda do Domažlic na druhou sobotu v září 1946. Tehdy mně, již jako docent na Husově fakultě, ale zároveň ještě i domažlický farář, umožnil skládat závěrečné zkoušky ze Starého zákona doma na domažlické faře.
Bylo to tehdy pod tlakem fakultní správy, která potřebovala urychlit příchod nového docenta R. Říčana. Ten však byl ještě farářem v Bohuslavicích a nechtěl svůj sbor opustit bez zajištěné náhrady. Došlo tedy k dohodě se synodní radou, že v nastalé nouzi půjdu zatím na jeho místo já, jako prozatímní diakon, a že fakultní studium dokončím dálkově. (Já jsem se nedlouho předtím vrátil ze zahraničního studia na fakultě v Belfastu, ale mohl se ještě během letních prázdnin trochu připravit i na určené zkoušky.)
Provoz fakulty začínal až v říjnu, a tak mne bratr docent (jak se titulovalo na Plzeňsku) pozval ke zkoušce k sobě domů. Moje situace byla zvláštní tím, že jsem ho dosud znal jen z předválečných sdruženeckých setkání, nikoli z prostředí fakulty. (Po válce jsem byl přítomen jen několika rozhovorům, kdy si s mým otcem sdělovali zkušenosti z nacistického věznění; to jsem obdivoval jeho pilné využívání času i v prostředí koncentračního tábora.)
V době, kdy byl povolán na fakultu jako docent, jsem byl na studiu v zahraničí, takže jsem ho nemohl poznat jako fakultního učitele. To byla nevýhoda. Měl jsem však o něm určité povzbudivé informace od kolegy Jendy Hellera, který mně také zapůjčil své poznámky z jeho přednášek a dal mně signál: "Připrav se zvlášť na Izaiáše!" (Bylo dobré vědět předem něco o Bičově přístupu a důrazech, už i proto, že jsem jako původně klasický filolog měl větší zájem o novozákonní řečtinu, než o hebrejštinu. Mým prvním učitelem starozákonní vědy byl v období tajného bohosloveckého vzdělávání za okupace prof. A. Novotný; a jen během krátkého poválečného období na obnovené Husově fakultě prof. S. Daněk.)
Je pochopitelné, že jsem tehdy jel na zkoušku u nového starozákoníka s určitým napětím. Ještě během ranní dvouhodinové jízdy osobním vlakem do Domažlic jsem pokračoval v četbě Hellerem zapůjčených záznamů. Moje předzkoušková tréma však hodně povolila již při vlídném přijetí v 8 h na domažlické faře, kde jsme začali rozhovorem při snídani připravené vlídnou sestrou farářovou. Pak jsme přešli do farní kanceláře na úvodní zkoušku z hebrejštiny. (Podle notýskového záznamu: půlhodinový klausurní překlad Iz 40,1-10, pak čtení a překlad Iz 41,1-7.- Z následující hlavní zkoušky jsem si stačil zaznamenat: problém autorství knihy Izaiáše, jméno Kýros a jeho theologické pozadí, pozdní proroci v literární kritice.- Ze starozákonní theologie: hrozby Amosovy proti Bethelu; pýcha Týru a Edomu; srovnání německého R. Koehlera s anglickými starozákoníky a s naším S. Daňkem.).
Přátelský přístup zkoušejícího docenta, který mně spíš pomáhal odhalit, co znám, než co neznám, mně odpomohl od trémy. (Deníkový záznam končí zmínkou, že jsem "dobře uspěl"). A tak, při následné svačině, nad lákavými chodskými koláči, jsem už hovořil s bratrem docentem Bičem zcela volně, jako s otcovským přítelem. On pak vlastně zůstal po celý život, až i jako uznávaný vědec, porozumivým docentem-učitelem, i pastorem-pastýřem-kazatelem pro celé generace bohoslovců i našich písmáků.

Jiří J. Otter

Věčný život

Dokončení ze str. 1

se lišíme od zvířat. Ze zkušenosti víme, že povolání do úřadu, třeba poslanecký mandát probouzí v normálním člověku vděčnost a vědomí důležitosti a odpovědnosti. Podobně farář, ale i každý člověk povolaný, oslovený Bohem je jím zároveň vyzdvižen k věčnosti. Bez Božího oslovení bychom neměli víru. Ta živená Božím slovem a Duchem svatým okouší věčnost. Nebo se vám to zdá přílišné, odtržené od všední skutečnosti? Bývalo to tak. Mojžíšův zákon držel lidi při zemi, dokud nepřišel Ježíš a s ním čas neobyčejné, zcela nezasloužené přejnosti a dobrotivosti Boží. Místo aby se přestal "s námi bavit" pro naši častou nezdvořilou nepozornost - nebo se vám vaše shromáždění jeví v lepším světle? -, prozradil na sebe, že skrze svého Syna bude vůči nám trpělivý a poskytne nám i čas, abychom se vrátili do své lavice a byli vděčnými a pozornými posluchači a činiteli Božího slova. Nastal čas neobyčejné, výjimečné Boží benevolence. A to je naše příležitost, poslední; jiná nebude.
Kázané evangelium Ježíše Krista je poslední slovo od Boha. Ježíš přišel, aby svým přinesl život v hojnosti (J 10,10). Tato hojnost - věčnost je přítomná víře, kterou vzbuzuje evangelium o Boží lásce v Ježíši Kristu. Jinou věčnost Bible nezná. Její věčnost nemá nic společného s dlouhým, nekonečným trváním v čase ani s popřením času: věčnost je přítomnost Krista Pána v Duchu svatém, a je aktivní. Teď už jen dlužíme zdůraznit, že jsme v Kristu určeni k věčnosti, ale zde na zemi ji máme jen částečně, její plnost je nám slíbena. Snad závažnější je varování, že Bible zná dvojí věčnost: kladnou a zápornou, pokoj a strach, nebe a peklo - podle toho, zda člověk věří nebo víru odmítá.
Víra je život v Boží lásce. Kdo věří, má život věčný.

Josef Veselý

Spravedlivé klima?

17. listopadu skončila v Budapešti konference, které se účastnilo na 80 zástupců evropských církví a církvím blízkých agentur, které se zabývají problematikou vývoje a snižování chudoby. Uspořádaly ji Konference evropských církví (CEC) a Světová rada církví (WCC) za přispění církví maďarských. Jednalo se o otázkách biblického stvoření a o hromadění bohatství na straně jedné, a o ekologických dopadech a chudobě na straně druhé. Závěrečné prohlášení podtrhuje, že způsob, jakým se tvoří a hromadí bohatství v rozvinutých evropských zemích, vede často ke zbídačování celých společenství a škodí stvoření jako celku.
V doporučeních se proto mimo jiné uvádí, že *"spravedlivé klima a odtud i sociální a ekologické hodnoty by měly být ústředním cílem veškeré politiky... V rozvinutých zemích by pak ekonomický rozvoj neměl být pokládán za cíl sám o sobě..."*
Prohlášení dále uvádí, že *"přerozdělení bohatství a sdílení technologií mezi bohatými zeměmi a těmi, které jsou postiženy klimatickými změnami, jsou klíčovými prvky klimatické spravedlnosti"*, která by měla být provázena *"úsilím o zmírňování klimatických změn a o jejich zpřijatelňování"*.
České církve, pokud vím, nejsou členy ani CEC ani WCC právě pro svůj nesouhlas s jejich sociálními důrazy a interpretací evangelia. Domnívám se však, že by tato orientace mohla a měla být v církvích podrobena demokratické diskusi. A že by to mohla a měla být nejprve naše Ekumenická rada církví, která by své dosavadní postoje k těmto otázkám zdůvodnila ,- a asi i teologická fakulta.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Recenze

Baptistické zásady

S baptisty bývá v řadě ohledů potíž. Nepoučení znejistí již při cizokrajně znějícím názvu. A tak se ve sborové poště tu a tam objeví dopis, v němž jsou adresáti nazváni babtistickou či dokonce budhistickou církví. Dojem cizorodosti se československí baptisté pokusili rozptýlit, když nově ustavenému sdružení svých sborů dali roku 1919 název *Bratrská jednota Chelčického*. Odkaz k radikálnímu reformačnímu mysliteli zůstal v názvu českých baptistů až do začátku 50. let. Poučení vědí, že baptisté představují jeden z proudů poreformačního křesťanstva a že jejich pojmenování je odvozeno od řeckého slova BAPTISMA, které znamená ponoření a v novozákonním pojmosloví vesměs označuje rituál křtu.

Zásadnější potíž nastává, když mají baptisté vysvětlit, kdo vlastně jsou a co je spojuje. Traduje se vtip, že když se setkají dva baptisté, mají tři názory. Velmi často se baptisté představuji výčtem zásad, které je odlišují od ostatních protestantů. Většinou ovšem jedním dechem zdůrazní, že toho, co sdílejí s ostatními křesťany, je daleko více než odlišností. Při tomto ubezpečení lze spočinout, pokud ovšem oboustranně nepřeceníme skutečnost, že se baptisté nedokážou připojit k bezvýjimečnému uznávání křtu, neboť jeho nemluvnědí podobu za křest nepovažují.

Jiná nesnáz se objeví, když se v rámci ekumenické spolupráce setkají představitelé ostatních křesťanských denominací s reprezentanty baptistů – u nás nejčastěji s členy Výkonného výboru Bratrské jednoty baptistů (BJB). Brzo zjistí, že mají co do činění s církví-necírkví, která si příliš nepotrpí na závazné apely, nadekretovaná stanoviska, ani na veřejná prohlášení. Pojem církve baptisté ve světle novozákonního svědectví důsledně vyhrazují pro místní společenství věřících (sbory) a pak již pouze pro "svatou církev obecnou". Proto také pro širší společenství místních sborů používají spolkovou terminologii – u nás Jednota, v USA Konvence, na celoevropské úrovni Federace, na celosvětové rovině Svaz.

Překvapí, že už je to více než 60 let, kdy se čeští baptisté naposledy pokusili ve formě samostatné publikace vyjádřit, kým jsou a oč jim jde (1948 – František Kolátor, 1938 – Jindřich Procházka, 1929 – Václav Králíček, 1922 – Josef Novotný). Informační dluh vůči veřejnosti i dovnitř BJB se alespoň částečně pokusili zacelit tři členové pražského baptistického sboru Na Topolce svými kratšími studiemi, které pod souhrnným názvem **Baptistické zásady, jejich kořeny a okolnosti vzniku** vydala na základě doporučení své historické komise v roce 2010 BJB v ČR.

První studii s názvem **Milníky na cestě baptistické duchovní tradice** zpracoval teologicky školený presbyter a bývalý ředitel Diakonie ČCE Pavel Vychopeň. Baptisté bývají řazeni do ranku tzv. „svobodných církví" (Free Church, Freikirche). Míní se tím jednak nezávislost církevních společenství ve vztahu ke státní moci (princip odluky církve od státu) a jejich svobodný postoj vůči nadsborovým církevním strukturám (kongregacionalismus), jednak svobodné členství v církvi, založené na osobním a dobrovolném rozhodnutí víry. Autor spatřuje vývojovou linku tohoto typu křesťanství na ose valdenští – Petr Chelčický – anabaptisté – kongregacionalističtí nonkonformisté přelomu 16. a 17. století (první baptistický sbor vznikl roku 1609).

Druhou studii s názvem **Průniky do historie českých baptistů** zpracovala teoložka a akademická pracovnice Mezinárodního baptistického teologického semináře Lydie Kucová. Za pozornost stojí, že první český baptistický sbor nevznikl na území Československa, nýbrž v polském Zelově (1872), kde byla řada potomků českých pobělohorských exulantů oslovena způsobem sborového života německých baptistů působících na území dnešního Polska.

V Čechách vznikl první baptistický sbor v roce 1885 (*"Pražský sbor u víře pokřtěných baptistů"*). Jeho první kazatel Jindřich Novotný již v témže roce vydal český překlad výrazně kalvinisticky orientovaného vyznání víry německých baptistů. Nikdy však nehrálo roli závazné konfese, jak tomu bylo (a snad dosud je) v evangelických církvích. Centrem moravského baptismu se stal brněnský sbor, který založil roku 1898 Norbert Čapek, který se však později od baptistů odloučil, aby se stal v českých zemích průkopníkem unitářství.

Ačkoliv baptisté měli mezi sebou řadu osobností, které měly kontakty na T. G. Masaryka (především prof. Václav Králíček, který byl ve dvacátých letech zpravodajem pro kancelář prezidenta republiky), nepodařilo se za celých dvacet let první republiky nalézt takový právní status pro baptistické sbory, který by plně odpovídal jejich ideálu "svobodné církve ve svobodném státě". Nepůsobili proto na základě církevního, ale spolkového zákona, neboť odmítali takové státní uznání, které by oklešťovalo jejich zásadu odluky církve od státu a pojetí sborů coby plnoprávných církví.

Osudový zářez do života československých baptistů představovaly církevní zákony roku 1949. Na první pohled zrovnoprávňovaly dosud pouze trpěné křesťanské denominace včetně baptistů s tradičními církvemi. Ve skutečnosti však systém státních souhlasů pro duchovenskou činnost vnesl do sborů i BJB dosud odmítané prvky hierarchizace a klerikalizace církve. Z protestantských církví dopadla státní represe 50. let snad nejbrutálněji na baptisty. V roce 1952 byli zatčeni vrcholní představitelé BJB a celá řada dalších kazatelů, aby byli ve vykonstruovaných procesech odsouzeni k těžkým trestům odnětí svobody. Ve valdické věznici umírá Cyril Burget, kazatel pražského vinohradského sboru a sekretář výboru BJB. V prosinci 1953 proběhla za účasti představitelů ostatních protestantských denominací konference BJB, na které delegáti baptistických sborů podlehli nátlaku státních orgánů a schválili předem připravené prohlášení, v němž se zřekli svých odsouzených kazatelů. V roce 1990 konference BJB tyto své bývalé představitele rehabilitovala, k důsledné reflexi tohoto tragického období však dosud nedošlo.

Třetí studii s názvem **Baptistické zásady** zpracoval kazatel topoleckého sboru a šéfredaktor časopisu Protestant Jáchym Gondáš. Autor traktuje baptistické zásady formou komentářů k jednotlivým článkům oficiálního dokumentu BJB *Zásady a stanoviska*, který vznikl v devadesátých letech na půdorysu teologického materiálu Evropské baptistické federace *„Kdo jsou baptisté – na cestě k vyjádření identity baptistů v měnící se Evropě"* (tzv. Dorweilský dokument). Komentáře jsou doplněny citacemi významných českých i zahraničních baptistických teologů. Nejčastěji jsou zmiňováni Jindřich Procházka, ředitel baptistického bohosloveckého semináře (1921-1950) a Josef Novotný, předseda Bratrské jednoty Chelčického (1920-1928). Každou ze třinácti tezí *Zásad a stanovisek* baptisté sdílí i s dalšími křesťanskými skupinami, žádná není výlučně baptistická. Co tyto zásady činí jedinečně baptistickými, je jejich ucelenost a provázanost.

Ústředním důrazem baptismu uprostřed rodiny protestantského křesťanstva je jeho pojetí církve. I křest výlučně na vyznání víry (nikoliv křest dospělých, jak se někdy o baptistech nepřesně traduje) jako nejvíditelnější rozpoznávací znak baptismu nestojí sám o sobě, ale je zakotven v (sebe)pochopení církve jako společenství věřících, kteří se vědomě a svobodně rozhodli ke (spolu)následování Ježíše Krista jako svého Spasitele a Pána pánů.

Publikace *Baptistické zásady* nemá pouze informační význam, ale představuje také (a možná předně) významný hlas do probíhající (či spíše žádoucí) diskuse baptistických sborů o jejich dalším duchovním i praktickém směřování. Vynořuje se řada témat, kde čeští baptisté musí promýšlet, jak uchopit své inspirační zdroje v novém dějinném kontextu. Namátkou zmiňuji alespoň některé. Je pobírání státních dotací na platy kazatelů a misijních pracovníků v souladu s principem odluky církve od státu? Jak se postavit k přerozdělování finančních prostředků z vesměs katolických restitučních nároků na základě chystaného zákona o nápravě některých majetkových křivd způsobených církvím? Jak se vyrovnat s učeními o autoritách, která vlivem různých duchovních hnutí deformují tradiční baptistický model správy sborového života? Jak čelit erozi vnitrosborového kongregacionalismu, která hrozí v důsledku klesajícího zájmu členské základny o spoluodpovědnost za směřování svého sboru i společenství BJB?

Petr Hlaváček

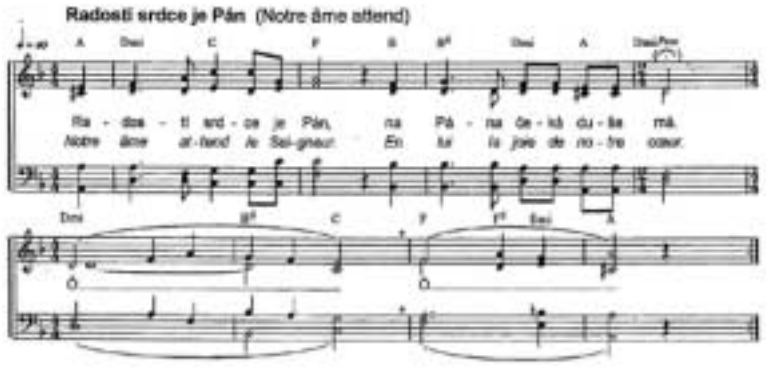
Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

7

Doba adventní

Píseň – Radostí srdce je Pán (Notre ame attend)

Žalm 31,1-6; 8-9; 15-17

Čtení: Sf 3,14-18a ; J 1,6-12

Píseň

Ticho

Chvály:
Ježíši, který přicházíš hlásat chudým radostnou zvěst.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!
Ježíši, který přicházíš a zjevuješ lidem radost z odpuštění.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!
Ježíši, který miluješ ty, kdo nevěřili, že jsou tvé lásky hodni.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!
Ježíši, ty chceš, aby všude bylo hlásáno tvé evangelium.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!
Ježíši, ty posiluješ naději ve své církvi.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!
Ježíši, který přicházíš, abys přebýval mezi námi.
- Dobrořečíme tvému svatému jménu!

Otče náš

Modlitba:
Spasiteli všech lidí, ať se radují ti, kdo tě hledají. Ty nám říkáš: Vím o tvém soužení a tvé chudobě. Ale jsi bohat. Bohat čím? Přítomností svatého Ducha... Jeho slitovná láska osvětluje i ty nejskrytější stíny tvé duše.
Požehnej nás, Bože živý, tys nás skrze křest oblékl do nového šatu, kterým je Kristus.

Zpěv

(© Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046
e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Česko–maďarské historické vztahy mezi církvemi helvetského vyznání

1.

Česko-maďarské církevní vztahy sahají hluboko do minulosti. Je známo, že v průběhu kristianizace Maďarů (kolem r. 1000) hrál významnou roli pražský biskup sv. Adalbert a pannonhalmský opat Astrik (Radla).

Český reformátor Jan Hus působil na pražské universitě od roku 1398. Jeho maďarští studenti Tamás Pécsi a Bálint Újlaki přeložili Bibli do maďarštiny (1439). Mnozí husité se usadili v Maďarsku (v Uhrách) a sehráli tam důležitou roli v rychlém šíření reformačního učení.

Češi sami se nepřipojili ani k luteránům, ani ke kalvínům, nýbrž si vytvořili vlastní vyznání (české a bratrské) podle učení českých reformátorů. Vyznání Jednoty bylo zasláno Petru Juhászovi Méliuszovi, reformovanému biskupovi debrecínskému, jenž souhlasil se všemi základními tezemi. – Během 16. století se většina českomoravského obyvatelstva semkla v českobratrské církvi.

Za protireformačních dob bylo pronásledování protestantů v Čechách těžším než v Uhrách (pro blízkost k Vídni). K dočasnému zmírnění došlo teprve po úspěšných osvobozeneckých bojích Istvána Bocskaiho a Gábora Behlena. Habsburkové však vynucené podmínky míru pořád narušovali. Tak došlo k bitvě na Bílé hoře (1620), po níž Češi na dlouhá staletí ztratili svou nezávislost, a nekatolické církve se náhle octly mimo zákon. Ten, kdo neemigroval, stal se automaticky katolíkem.

Spousta evangelíků utekla do Polska, Pruska a Uher. Když se usadili na panstvích maďarských šlechticů (zejména Bethlenů a Rákócziů), uprchlíci mohli ihned začít sborový život. Učeného biskupa rozptýlených českých bratří, Jana Amose Komenského, Rákócziové sami pozvali k sobě do Šarišského Potoka. Čtyři roky (1650-54) působil tam Komenský jako učitel učitelů a autor proslulých učebnic. Potockou školu Komenský položil na zcela nové základy a díky tomu škola představovala světovou špičku. – Svého pobytu v Šarišském Potoku Komenský využil i pro práci v duchovní službě v zájmu českomoravských bratří žijících ve vyhnanství.

Pokračování příště

Ještě ohlédnutí za letošními povodněmi

Motto: ***"A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry." Ga 6,10***

Jako farář evangelického sboru v Novém Městě pod Smrkem jsem byl velmi intenzivně vtažen do organizace popovodňové pomoci lidem bydlícím na jizerskohorské řece Smědé (Wittig) a na dalších přilehlých říčkách a potocích. Voda nás tu letos v srpnu skutečně všechny překvapila. Během dvou hodin přišla v neuvěřitelné síle. V našem sboru bylo vážně postižených rodin sedm. Jsme malý sbor. Jeden manželský pár se dokonce málem utopil, když se marně pokoušel zadržet příval vody proudící do domu hlavními dveřmi. Bydlí na nábřeží ve Frýdlantě. Jen tak tak, že přeplavali chodbu a vyběhli do patra. Voda u nich dostoupala do výšky 2 metrů. V dalších rodinách zaplavila vlna dům, ale naštěstí nevystoupala do takové výše. V zatopených domech bylo nebo ještě bude třeba otlouct omítky. Nábytek se většinou musel vyhodit, spotřebiče leckde taky. Naštěstí je letošní podzim teplý, takže zdivo jakž takž vysychá. Ně-kde voda způsobila škody na zahradě: poničené ploty, nánosy kontaminovaného bahna, zkáza včelstev (zničení úlů), poškození králikárny, vyplavení hnojiště či kompostu apod...

Živel dokáže změnit tvář nejen domu a zahrady, ale i celého údolí, ano - celé krajiny. Některé věci, stavby, památky se už žel nikdy neobnoví. V první chvíli ale pochopitelně myslíte na sucho a teplo rodinných domů.

Velice nás potěšila obětavost, kterou samy od sebe projevily sbory Evangelické církve z celé republiky. Prokázaly úžasnou solidaritu. Lidem z našeho sboru opravdu pomohly, a to nejen po stránce materiální. Všichni obdarovaní vyřizují co nejvřelejší pozdravy a děkují. Někde jsem viděl i slzy dojetí. Takovou pomoc přímo od sborů z církve u nás v kraji "od zbytku světa odříznutého horami" nikdo, ale opravdu nikdo nečekal. Zvláště v dnešní době individualismu si takového projevu soudržnosti až lásky nesmírně vážíme.

Pro představu, co povodňová sbírka zatím vynesla: Od srpna do konce října jsme dostali dohromady 70.200,-Kč. Prozradím i dárce: účastníci letní rekreace evangelických rodin v Orlických horách pod vedením faráře Jiřího Klimeše, sbor v Teplicích, sbor v Dobříši, sbor v Miroslavi a sbor v Hošťálkové. Peníze byly ve sboru rozděleny ve dvou kolech, podle výše škod. Jsme rádi, že jsme mohli zprostředkovat pomoc "těm, kdo patří do rodiny víry" (Ga 6,10). Také jsme obdrželi pleny a kojenecké potřeby z Krabčic v hodnotě asi 1.500,-Kč, které jsme odevzdali centru humanitární pomoci ve Frýdlantě. Přímo ve sboru o ně zájem nebyl.

Ve velkém pak v našem kraji operovala naše Diakonie ČCE, která se soustředila na obec Višňovou a k ní přidružené vesnice. Odvedla tam veliký kus práce hlavně úklidové a také tam po důkladném monitoringu posílá šeky. Členové tamního zastupitelstva iniciativu Diakonie ČCE vřele uvítali. Hasiči si tam naši Diakonii chválí dodnes! Hlavní tábory se zázemím pro dobrovolníky byly zřízeny v Liberci na faře (díky libereckému farnímu sboru) a v Novém Městě pod Smrkem v Domě dětí a mládeže (tam zvláště díky nasazení sestry Blanky Svobodové).

1.adventní neděli ještě proběhla sbírka ve sborech Libereckého seniorátu. Schválil ji konvent. Iniciativa vzešla od seniorátního kurátora Jiřího Kužela.

Ještě jednou jménem všech obdarovaných: Ze srdce děkujeme!

Adam Balcar,
ref. farář Evang. církve pro jizerskohorské Frýdlantsko

Reakce čtenářů

Bzí hora a náš včerejšek

S uznáním a potěšením jsme si přečetli článek „Provolání poutníků z Bzí hory a náš dnešek", komentující letošní slavnost, v Evangelickém týdeníku Kostnické jiskry 29/2010. Bohoslužby s večeří Páně v místě, kde kázal Václav Koranda starší, jsou cennou aktivitou a připomenutím doby, na kterou mohou být všichni příslušníci Husova národa hrdi.

Při této příležitosti jsme si vzpomněli na rok 1969, kdy plzeňský farář Korandova sboru Jaromír Klimecký a druhý farář Stanislav Kureš organizovali bohoslužby na hoře Bzí poprvé. V dalších letech pomáhal i farář Pavel Pellar. Bylo to období, kdy jsme v některých místech naší země mohli potkávat vojáky Rudé armády, kdy láska k Sovětskému svazu byla předpokladem vstupu na střední a vysoké školy, kdy mnozí omlouvali své členství v KSČ touhou a potřebou dosáhnout kariéry. Atheismus ovládal tzv. světový názor a dodnes je znát, že jsme jeden z nejatheističtějších národů střední Evropy.

V této době bylo hrdinstvím organizovat první vzpomínkové bohoslužby na Bzí hoře u Plzně. Heslo, pod kterým byly uskutečněny, bylo: „Aby slovo Boží bylo v národě českém svobodně hlásáno" a bylo evidentně namířeno proti tehdejší censuře. Byli jsme mladí a měli malé děti a trochu i strach. S nesmírným potěšením jsme mohli vidět mnoho účastníků této akce a řadu farářů i farářek našich i jiných evangelických sborů, jak ukazuje fotografie z té doby, a náš strach pomalu mizel, i když mezi námi chodilo plno tajných policistů.

Věříme, že aktivity tohoto druhu budou pokračovat a stanou se záležitostí celého národa tak, jako se jí stává Modlitba za domov v den 28. října. Bylo by jistě přínosné, pokud by některý pamětník mohl zmapovat období mezi rokem 1969 a 2010, pokud se týče bohoslužeb na Bzí hoře.

Jaromír Klimecký
Vanda Klimecká
Věra Klimecká

Vzpomínky na oběti nehod

Vzpomínky na oběti nehod napříč republikou proběhly v sobotu 20. listopadu v Praze na Chodově u Památníku obětem dopravních nehod a v neděli 21. listopadu v západních Čechách v Plzni a na jižní Moravě v Letovicích. U příležitosti Světového dne dopravních nehod v pátek 19. listopadu proběhla na pražské Evangelické theologické fakultě konference s názvem "Neštěstí a vina: Věrní souputníci". Vzpomínkové akce vyvrcholily v neděli 21. listopadu pochodem za oběti dopravních nehod, v rámci akce "Nemyslíš - zaplatíš", pořádané Ministerstvem dopravy v ČR a agenturou Euro RSCG. Trasa vedla z Václavského náměstí na Letnou. Cílem těchto každoročních vzpomínkových akcí je připomenout památku obětí dopravních nehod a podpořit vzájemnou pomoc při jejich zvládání.

Vážení čtenáři,

s blížícím se koncem roku na nás v redakci stále intenzivněji doléhá otázka "Vyjdeme i napřesrok"
Na nedávném sjezdu KJ zaznělo nadějné ujištění, že náš letošní finanční výhled je mnohem lepší než loni. Před rokem jsme zvýšili cenu ET o 3,–Kč a výsledek se dostavil – finance se stabilizovaly a naše hospodaření přestalo vykazovat neúnosné ztráty. Na sjezdu ovšem také zaznělo, že vydávání týdeníku stojí víc, než kolik se nám v současnosti sejde od Vás, předplatitelů. Někdo tedy musí doplácet rozdíl. Ptáte se, kdo to je?
Veliký díl nákladů nesou dárci, kteří přispívají na vydávání ET nemalými částkami (ročně se podpora dárců pohybuje okolo neuvěřitelných150.000,– Kč!). Na jejich podporu s nadějí očekáváme i letos. Stejnou oběť, nicméně, přinášejí i členové vydavatelského týmu (ti jsou ovšem na rozdíl od desítek dárců pouze čtyři!) – jejich mzdy za práci v redakci jsou ročně o zhruba 150.000,– Kč nižší než bývaly.
Na každé číslo týdeníku se tedy skládá předplatitel, dárce a redakční tým. Náklad na výrobu jednoho čísla ET byl v roce 2009 16,43 Kč. Z toho 13,–Kč platíte Vy, předplatitelé.
Sjezd KJ rozhodl, že týdeník letos zdražovat nebudeme. Nezbývá tedy, než ze srdce poděkovat těm, kdo doplácí – dárcům a redakci. Díky Vám za Vaši podporu a práci – bez Vás by to opravdu nešlo!
S přáním pokojného konce roku a dobré mysli

Tomáš Paulus, ekonom sdružení

Pozvánky

Pozvání Geshem

Dovolujeme si vás pozvat co nejsrdečněji na koncert vokální akapelové skupiny Geshem, pořádaný na oslavu 10. výročí existence tohoto souboru v Atriu, Čajkovského 12 na Žižkově, dne 14. 12. 2010 od 19.30 h.

Přijďte s námi podpořit dobrou věc: činnost Centra dětí a mládeže Teen Challenge.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 14. prosince 2010 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) k adventnímu setkání, při němž se ve světle poselství o Boží lásce a zájmu o svět chceme ohlédnout za dosavadní činností sekce a uvažovat o tom, co bychom v budoucnosti mohli a měli dělat.

(JNe)

Vánoční nabídka

Ekumenické oddělení ÚCK ČCE upozorňuje na německý překlad knížky vězeňských vzpomínek Jiřího J. Ottera „Za mřížemi a dráty – také trochu jinak". Na letošním mezinárodním knižním veletrhu v Lipsku byla představena a zaujala nejen české, ale i německé čtenáře. Duch smíření a porozumění je základním tématem dramatických příběhů.

Kniha jako vánoční dárek může potěšit zahraniční přátele i české čtenáře.

Je možné ji zakoupit v knihkupectví KALICH – česká verze 105 Kč, německá verze 100,- Kč.

Doporučujeme!

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Brněnský seniorát

Českobratrská církev evangelická

Boskovice, Ne 9.30
Hybešova 1446/9, f Marek Zikmund
Brno –Husovice, Ne 9.00
Netušilova 720/26, f Štěpán Hájek
Brno – Židenice, Ne 9.00
Konečného 6/8, f Pavel Kašpar
Brno I, Ne 8.30 a 10.00
Opletalova 600/6, f Jiří Gruber, f Olga Tydlitátová
Brno II, Ne 9.00
Lidická 719/79, f Jaroslav Vítek, f Ondřej Kolář
Břeclav, Ne 8.45
nám. Svobody 2056 /14, a Jarmila Řezníčková
Dambořice, Ne 9.00
Dambořice 73, f Jana Gruberová
Heršpice, Ne 9.30
Heršpice č.117, Slavkov, f Jarmila Řezníčková
Hrabětice, Ne a c 9.00
Šanovská 304, a Ondřej Titěra
Hustopeče u Brna, Ne 10.00
Masarykovo nám.390/4, f Ivo David
Klobouky u Brna, Ne 9.30
Brněnská 218/30, f Luděk Korpa
Miroslav, Ne 8.30, 19.00 (L), 17.00 (Z)
Husova 44, f Ondřej Titěra
Moravská Třebová, Ne 9.00 (c 13.30)
Svitavská 961/40, f Alois Němec
Nikolčice, Ne 8.15
Nikolčice č.70, f Ivo David
Nosislav, Ne 9.00, 14.00 (Z), 18.00 (L)
Masarykova 156, f Ondřej Macek
Olešnice na Moravě, Ne 9.00
Rovečínská 131, f Olga Smrčková
Prosetín u Bystřice nad Pernštejnem, Ne 9.30
Prosetín u Bystřice nad Pernštejnem č.44, f Jaroslav Coufal
Rovečné, Ne 9.30
Rovečné č.174, f Ondřej Ruml
Silůvky u Brna, Ne 8.30
Kopaninky 184, f Martina Kadlecová
Svitavy, Ne 9.30
Poličská 3, f Filip Keller
Vanovice, Ne 9.00
Vanovice č. 60, f Pavel Freitinger, f Lenka Freitingerová
Veselí, Ne 9.00
Veselí č. 21, Rovečné, j Martin Litomiský, a Ondřej Ruml
Znojmo, Ne 10.00
Rudoleckého 928/15, f Jana Špinarová

Církev bratrská

Brno-Betanie, Ne 10.30
Ostrá 14, Pavel Lukáš
Brno – Kounicova, Ne 9.00
Kounicova 15, Jan Asszonyi
Brno – Královopolská, Ne 10.00
Královopolská 810/74, Jiří Lukl
Kyjov, Ne 9.30
Urbanova 716, Jan Asszonyi
Letovice, Ne 9.00
Okružní 13, Zbigniew Lipus
Olomouc, Ne 10.00
Mariánská 3, David Beňa
Prostějov, Ne 9.00
Šárka 10a, Ernest Welszar
Třebíč, Ne 9.30
Kpt. Jaroše 638/7, Roman Neumann

Evangelická církev metodistická

Brno – Bystrc, Archa, Ne 9.00
Lýskova ul. , k Jana Křížová
Blansko, Ne 11.00
Masarykova 13, k Jana Křížová
Mikulov, DDM, Ne 8.30
Vrchlického 11, f Michal Kostka
Valtice, Ne 10.00
Příční 31, f Michal Kostka
Nový Přerov, Ne 15.00 (střídavě s Drnholcem)
Nový Přerov 15, f Michal Kostka
Drnholec, Ne 15.00 (střídavě s Novým Přerovem)
Tyršova 8, f Michal Kostka
Znojmo, Ne 9.30
Chelčického 2, k Miroslav Čížek

Bratrská jednota baptistů

Brno, Ne 9.00
Smetanova 20, k Pavel Coufal
Blansko, Ne 9.00
Svatopluka Čecha, k Michal Petratur
Olomouc, Ne 9.30
Klub Sidia, tř.Kosmonautů, k Petr Coufal

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

35/2010

8. prosince 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 15. prosince

Z obsahu

* *Obraz Boží na míru*
* *Z tebe vyjde vévoda*
* *Príroda v náboženstvách*

Poselství ke 3. adventní neděli

NEPŘESLECHNI TEN HLAS

Lukáš 3, 1-14

V čase vánočním k nám pronikají informace z nejrůznějších stran. Reklamy nás lákají k utrácení a koledy nás budou provázet všude kolem. Určitě zase budu litovat pokladní v obchodním domě, která celou směnu poslouchá pět koled stále znovu a znovu…

Člověk po nějakém čase přestane už ten zvuk vnímat. Můžeme si také vytvořit vlastní svět hudby podle vlastního vkusu…. Právě v tomto čase vánočních příprav k nám však z pouště zaznívá jasný a silný hlas Jana Křtitele. Zástup posluchačů kolem Jana byl různý, ale stejná zvěst: čiňte pokání a vykroč v životě novým směrem. Určitě jsme slyšeli kritiku na naši práci a spoustu rad, co se mělo udělat. Vzpomínám na svého prvního kazatele, který mě naučil hodně o mezilidských vztazích. Byl jsem novým návštěvníkem kostela, když jsem mu zkritizoval večerní biblickou úvahu. Usmál se, a posluchačům oznámil, že za týden mám biblickou úvahu já. Následující čas využil k mnoha rozhovorům a já rád naslouchal, abych se dobře připravil. Jan Křtitel nechtěl posluchače zničit a ponížit, ale připravit na někoho většího a mocnějšího. Posluchač, který činil pokání, získává milost k novému životu. Někteří posluchači dokonce vidí Jana, jak pokleká před Ježíšem.

Čas velkých příprav je před námi. Už v hlavě plánujeme, co udělat pro chvíle pokoje a radosti.

Určitě souhlasím, že musíme vše důkladně připravit. Hlas z pouště nám připomíná úklid našeho srdce. Srdce potřebuje k usmíření plán cesty.

Smíření a radost činí vánoční svátky nezapomenutelnými. Přeji vám všem, aby se všechny přípravy vydařily.

Hottmar Daniel,
farář ECM
Sedlčany

O pekle, bez legrace

Každý čtenář si vzpomene, že z Ježíšových úst uslyšel i zlou zprávu o pekle: "Tam bude pláč a skřípění zubů" (Mt 8,12). S apoštolským vyznáním opakujeme, že Ježíš přijde soudit živé i mrtvé. I já, stejně jako někteří se mnou bychom nejraději ten tak zvaný poslední soud škrtli a zůstala by nám jen ta dobrá zpráva o odpuštění hříchů a životě věčném. Když to nejde - evangelium nepředěláš, nesmíš k němu nic přidat ani z něho ubrat (Zj 22,18.19) - aspoň se utěšujeme, že přece nemůžeme dopadnout tak špatně jako ten bohatec, kterého odsuzujeme, že nedal chudému a nemocnému Lazarovi ani drobty, které padaly z jeho stolu. Takoví patří do pekla, a pak jistě Hitler a Stalin a podobní zločinci.

Ale ve chvílích prozření ze sebe strháváme masku slušnosti, která dovede oklamat i ombudsmana, a stojíme před Soudcem nazí a průsvitní až k pramínkům našich nejtajnějších pohnutek. My křesťané, včetně mne, raději tu masku oprašujeme a když hrozí rozpadnutím, slepujeme ji, aby ještě vydržela aspoň do jara a nevyšlo najevo, že se před námi otevírají brány pekla pro naše myšlení a naše skutky, souhrnně řečeno, že jsme se vzdálili od Boha a "odešli jsme do daleké země a tam jsme svůj majetek rozmařilým životem rozházeli" (L 15,13). Jsme raději slušní se svou maskou

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Další ocenění spolupracovníka našeho listu

Náš dlouholetý spolupracovník ThDr. Jiří J. Otter, který je jako člen Svazu osvobozených politických vězňů předsedou Českého svazu bojovníků za svobodu v Praze 2, byl již loňského roku vyznamenán při svých devadesátinách pamětní bronzovou medailí za svou činnost v tomto svazu. Při letošní výroční schůzi, konané při výročí 17. listopadu, byl vyznamenán další, tentokrát stříbrnou pamětní medailí. Stalo se tak i se zřetelem k jeho úsilí o česko-německé smíření a porozumění a zvláště na knížku jeho vězeňských pamětí "Za mřížemi a dráty – také trochu jinak", která vyšla také v německém překladu a byla oceněna na letošním mezinárodním knižním veletrhu v Lipsku.

Advent

kupte si zlaté anděly
je otevřeno v neděli
snad zalíbí se potomkům
až budou viset na stromku

jen kup si věnec – je jak pravý
a máme druhů víc než šest
na dveře dej ho – tak –
ať zdraví
všechny, kdo vracejí se z cest

a pešek advent okolo
chodí a nikdo nedívá se
jsme v zajetí svých malých lásek
už neslyšíme volání
k pokání

* * *

zas všichni kupují...
za okny Vánoce...
z ošatky vyhodím
nahnilé ovoce

ze srdce vyhodit
nahnilé vztahy
nejde tak lehce
jsou samý záhyb

všichni jak ovce
bloudíme světem
se srdcem lovce
lovíme co chcem...

Daniela Sedláčková
BÁSNĚ & básničky /Praha 2004/

Z církví doma i ve světě

Církvi bratrské je již 130 let

Sbory Církve bratrské si letos připomínají uvedené výročí. Založena pod názvem Svobodná církev reformovaná. Po první světové válce přijala jméno Jednota českobratrská, aby v roce 1967 měla ve svém názvu znovu Církev, ale již bratrská. Z pohledu lidského života je to dlouhá doba, ale z pohledu Církve Kristovy jsme stále církev mladá.

Sbory pražského seniorátu CB se sešly v neděli 7.11.2010 ve sboru v Praze 1 k odpolední, bohatě navštívené, bohoslužbě k připomenutí tohoto výročí. Biblické heslo bylo: Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. Žd 13,8

Bohoslužbu řídil místní kazatel bratr Pavel Černý. Připomenul, že potřebujeme povzbuzení a naději. Bratr kazatel Pavel Javornický zavzpomínal na bratry a sestry, kteří ovlivnili jeho životní cestu víry. Bratr kazatel Bronislav Kaleta, pražský senior, se zastavil u slova adresovaného církvi v Laodikeji, které může být i slovem pro nás - ...nejsi studený ani horký, jsi vlažný, říkáš

totiž: nic nepotřebuji... já všechny, které miluji, kárám a vychovávám. Rozhorli se tedy a čiň pokání... pokáním se stáváme přijímajícím dítětem, odkázaným na Boží milost a proměňující Boží moc. Celé shromáždění bylo proloženo krásnou hudbou a písněmi jak z kancionálu, tak písněmi mládeže i spojeného smíšeného sboru pod vedením T. Najbrta; jejich závěrečný sbor Haleluja z oratoria Mesiáš od G.F.Händela nádherně pozvedl naši mysl k velké naději a jistotě- Haleluja, Pán Bůh všemohoucí kraluje od věků na věky.

Záměrně jsem ještě nepřipomněl kázání předsedy Rady Církve bratrské bratra Daniela Fajfra, neboť by bylo škoda nepřemýšlet o tomto slovu podrobněji.

Co chce Ježíš Kristus udělat s námi dnes?

Neklamným příznakem stárnutí bývá vzpomínání na to, co bylo dříve, přičemž se nám obraz minulosti jeví jako " staré zlaté časy". Mladí lidé jsou zase spíše v pokušení přehlížet a nedoceňovat minulost, žijí oslněni přítomností a nadějí budoucnosti. Avšak živá a duchovně zdravá církev Ježíše Krista dovede naslouchat na obě strany, dává pozor na hlas svých proroků, ale přitom je vděčná za své historiky, kteří připomínají, z čeho vzešla a na co navazuje.

Každá generace křesťanů v církvi by se měla podílet na budování Božího království tím, že navazuje na své předchůdce a současně staví něco nového. Apoštol Pavel popisuje tuto stavbu církve- Ef 2,19-20 ...máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině. Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. Na jiném místě pak apoštol Pavel říká: Každý ať dává pozor, jak na tomto základu staví. Je úžasné, že Pán Ježíš se nemění, ale jde vždy s dobou. On je stejný včera, dnes i na věky a přitom tak současný. Co to konkrétně znamená? Abychom i my se svou vírou v Ježíše byli aktuální, všechno naše počínání musí vycházet z víry v Ježíše Krista, vše na něm musí být založeno a postaveno. Ap. Pavel nás nabádá, abychom si dali pozor, jak na tom základu stavíme. Tato výzva klade před nás tři otázky: Co stavíme, podle čeho stavíme, z čeho a jak stavíme.

Co stavíme? Stavíme Boží dům – církev. Stavíme ji tak, aby byla branou do Božího království. To není definice církve, ale jistě naše přání. Církev je duchovní chrám, který je pořád rozestavěný až do druhého příchodu Pána Ježíše Krista. Žádná generace jej nemůže dokončit. A co dnes? Zdá se nám, že oslovit dnešního člověka a přivést na cestu víry je velmi těžké, ale co je u lidí nemožné, u Boha je vždy možné. A stane se tak, když lidé budou konfrontováni s Kristovou láskou. To, co máme udělat, je nečekat až přijdou mezi nás, ale jít za nimi, poslechnout Ježíšovo jděte!

Jděte a buďte světlem, buďte solí, kažte evangelium a získávejte učedlníky.

Žijeme ve společnosti, která je zmatená: tradiční hodnoty, úcta k druhému, k životu obecně, význam rodiny, manželská věrnost... se vytrácí. Je nebezpečí, že uprostřed liberální společnosti můžeme couvat a zpochybnit své postoje. Pokud chceme přinést něco nového, uzdravujícího, musíme vycházet z hlubokého vnitřního přesvědčení, z prosté dětské víry, která se nebojí, neohlíží se na názory většinové společnosti, ale ve svých postojích si počíná svobodně a směle. Tato tvrdá konfrontace církve v liberální české společnosti může církvím pomoci v tom, aby hledaly onu hlubinu bezpečnosti zakotvenou v dobrém a milujicím Bohu ne jen pro sebe, ale pro druhé. Čím je společnost vzdálenější Bohu, tím musíme mít hlubší zakotvení v Kristu.

Co tedy stavíme? Církev – společenství sboru, které není ze světa, ale žije v něm.

Podle čeho stavíme ? Stejně jako v první církvi i o nás musí platit, že zůstáváme v učení apoštolů (Sk 2,42). Co bylo obsahem apoštolské zvěsti? Bylo to slovo Ježíšovo, kázání na hoře, podobenství o Božím království i kázání

O pekle, bez legrace

Dokončení ze str. 1

než radostní v nově darovaném šatu od Otce. Slušnost místo radosti - to je stálé pokušení i vzpoura evangelických křesťanů proti dobré zprávě evangelia i proti hrozící obsílce k soudu.

Toto pokušení a hlavně vzpoura budou na soudu odhaleny a odsouzeny. To, čemu jsme se snažili utéci, už nás dostihuje: peklo. Kdo si o sobě myslí, že si zaslouží něco lepšího, strašně se mýlí, ale mýlí se ještě více ten, kdo si nad svým ortelem zoufá a své zoufalství vykřikuje s Kainem: "Větší je nepravost má, než aby mi mohla být odpuštěna," jinak řečeno "můj zločin je větší, než aby byl odčiněn" (Gn 4,13). Slušní křesťané se stydí, že tak laskavý a mírný Ježíš vyslovuje tak hrozná slova, peklo a pláč a skřípění zubů, ač ovšem slušných křesťanů se nemohou týkat.

Naštěstí světská literatura, zvláště beletrie se už dávno chopila tématu pekla a vykreslila je ne jako představu, ale jako skutečnost mrazivě holými obrazy dna, vězeňské cely, osamění, deprese, úzkosti, nechuti k životu, jež člověku signalizují, že je nejvyšší čas, aby se vrátil mezi lidi, jinak se mu peklo stane nesnesitelným. Psychologové a psychiatři mu v tom pomáhají, často úspěšně, ale jen načas, tušíce, že deprese a úzkost mají hlubší kořeny, než si mysleli.

Ví-li člověk, že si svou depresi a úzkost přivodil svou vzdáleností od Boha, pomůže mu jeho farář zvěstí, že Boží milosrdenství v Kristu Pánu je silnější než každé lidské odcizení. Evangelium léčí a uzdravuje, to podepisuji. Ti, kdo chodí do kostela, se dostanou zpět ke zdraví, víře a poslušnosti dřív než osamocení evangelíci.

Soudím tedy, že evangelický farář, kazatel evangelia, vstupuje na kazatelnu proto, aby světlem Kristova evangelia oznámil všem slyšícím, že jejich deprese a úzkost i jejich únava a nechuť k životu jsou upozorněním, že jim hrozí sestoupení do pekel a že je nejvyšší a neodkladný čas otevřít uši a srdce k slyšení a poslušnosti hlasu dobrého Pastýře, Krista Pána: "Pojď a následuj mne." Kdo se mu odevzdá, zbaví se tíhy sebe samého, své zlé vůle a své blbé nálady, uvolní se a propůjčí svůj hlas, pokud jej ještě má, sboru bratří a sester, kteří zpívají s radostí a vděčností Pánu, že byli vysvobozeni z pekla a nyní slouží lidem k dobru a Bohu ke slávě.

Snad si nevymýšlím příliš? Apoštol Petr (1P 3,19 a 4,6 - což si musíte přečíst) nejprve chválí Krista Pána, který dal život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Kristova starostlivá láska šla však i za těmi, kteří ve dnech Noémových neposlechli varování a dostali se do vězení (pekla), a kázal jim odpuštění a vysvobození. Vyhlásil jim zvěst, která je v 4,6 zřetelněji označena jako evangelium, jež Kristus zvěstoval mrtvým, "sestoupil do pekel" podle Apoštolského vyznání. Sestoupil tam, aby zvěst evangelia o odpuštění v Kristu vešla v platnost a přinesla vysvobození i těm, kdo zemřeli před Kristovým narozením a jako všichni lidé byli pro svůj hřích odsouzeni do pekla.

Věz tedy, není místa a situace, z nichž by tě Kristus Pán nevysvobodil, a není takového provinění, jež by nevzal na sebe, aby tě osvobodil. Není pekla, v kterém bys musel zahynout. Dokládá to hříšník, jenž už skoro ze dveří pekla prosí o milost a vyznává: "Já pravý šibeničník jsem - pln neřestí a zvůle - do něhož hřích tak zažral se - jako rez do cibule. - Za ucho, Pane, chyť mě, psa - kost milosti dej ohryzat, - a poruč zhurta k tomu: - Marš, do nebe syp domů. (Přeložil BB Bašus, Modlitby šeptem, Luděk Rejchrt, Kalich 2005.)

Jen nevěřící, kteří pohrdají touto milostí, sklidí to, co zaseli.

Josef Veselý

Kolik bude v Číně křesťanů v roce 2050?

(K tzv. slepému bodu někdejšího Prognostického ústavu)

Úvahy Oliviera Roye o vzájemném vztahu mezi náboženstvím a globalizací zaujaly, podobně jako nás (srov. článek Ještě tady!, ET-KJ 31/2008), i Scotta M.Thomase. Ten se v „prognostickém" čísle časopisu Foreign Affairs za listopad a prosinec 2010 vrací ke slavné eseji o „střetu civilizací" uveřejněné před lety v témže periodiku, a některé Huntingtonovy teze kriticky přezkoumává právě v návaznosti na Roye.

Zatímco různí autoři uvádějí rozličná „hausnumera" (složenina s - HAUS- je na místě, neboť většina z odhadovaného počtu se schází neoficiálně po obydlích) ohledně množství křesťanů v Číně, Thomas se hlásí k prognóze, podle níž by do roku 2050 mohlo být čínských křesťanů 218 milionů. Ve studii o narůstajícím vlivu náboženství ve světě autor fundovaně zohlednil kdeco – až na jedno dle mého názoru sotva pominutelné hledisko: Podle některých francouzských islamologů se momentálně, ač to tak zvnějšku nevypadá, nachází islám celosvětově ve stagnaci.

Nad Thomasovými podnětnými prognózami a rozbory vynikne tzv. slepý bod někdejšího „Prognosťáku" (tj. Prognostického ústavu, nyní často připomínaného/oslavovaného): otázky náboženství, kultury atd. pojímal ve svých prognózách jako pouhou druhotnou, odvozenou „nadstavbu". Tento metodický přístup překonávali politici vzešlí z „Prognosťáku" individuálně, každý po svém. Sám Valtr Komárek (ředitel Prognostického ústavu) doposud dle mého názoru plně nepřistoupil na to, že, vyjádřeno se Scottem Thomasem, „na náboženských myšlenkách opravdu záleží (religious ideas do matter)".

František Schilla

Odkaz:

Thomas, Scott: A Globalized God. Religion's Growing Influence in International Politics.
Foreign Affairs, Volume 89, No. 6 (November/December 2010), s. 93-101

životem. Je třeba se držet především Bible - onoho neomylného svědectví o Božím zjevení, které má svůj vrchol ve spasitelném díle Ježíše Krista. Číst Bibli osobně, doma s rodinou, vykládat ji, kázat z ní, zhudebňovat její verše, nechat se jí inspirovat. A hlavně být Božím slovem proměňován do Kristova charakteru. Evangelium Boží má stálou moc, my už tomu tak nevěříme. Ježíš Kristus má moc měnit lidské životy! Na to církev sama nestačí a to je naše naděje. Stavíme na Ježíši Kristu, On je to Slovo Boží.

Z čeho a jak stavíme? Žijeme ve svobodné společnosti. Jedna generace již vyrostla v demokracii. Nejsme již zatlačení jen do modliteben. Naší modlitebnou jsou vesnice, města, celá republika. Potřebuje smělejší projekty. To není jen doslova vyjít a kázat na ulicích, znamená to žít evangelium ve světě jako jednotlivci a společenství, pro které Ježíš Kristus není soukromá záležitost. To je ona víra skrze lásku dělající, vyjádřená osobní evangelizací a misijním úsilím, péčí o potřebné. Církev musí vyrůstat z nadšení, ba vášně pro Krista a z hlubokého přesvědčení víry. Vytvářet společenství založené na Ježíši Kristu znamená znovuobjevení všeobecného kněžství obecné církve, která oslovuje svět svojí opravdovostí, horlivostí, láskou... a to je náročné. To se nedá napodobit, to je způsobeno pouze Duchem svatým a oddaností Ježíši Kristu. Zde je klíč k obnově církve.

Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus.

Jan Trnka

O vánočních herezích

Před námi jsou Vánoce a my si každoročně připomínáme jejich smysl. Nespočívá ve spoustě dárků, vánočních hodech, lidových zvycích a tradicích, nýbrž v tom, co se děje mezi nebem a zemí. Někdo k nám přichází z nadehvězdných výšin; kdo to je? Je zajímavé sledovat odpovědi na tuto otázku, jak je vždy znovu slyšíme v kázáních a čteme ve svátečních úvahách a ve sborových dopisech.

V jednom takovém jsme se dočetli, jak nám Pán Bůh dal největší možný dar. Sám přišel na tento vět a stal se jedním z nás. Stal se malým dítětem a narodil se v Betlémě. To nám připomíná pohádku o třech zlatých vlasech děda vševěda, kde slunce je ráno malým dítětem, v poledne dospělým mužem a večer starcem. A s Pánem Bohem je to prý něco podobného: vánoční svátky tráví na zemi v jesličkách jako malé pacholátko, o Velikonocích bere na sebe mužnou podobu Krista, trpí na kříži, umírá, vstane z mrtvých a pak se zas vrací na nebe, kde je opět tím vznešeným starcem, kterého Písmo nazývá Věkovitý nebo Starý dnů (Da 7,9).

Kdysi jsem slyšel na dětské vánoční besídce, že Pán Bůh k nám přišel v přestrojení, jako kdysi král Václav IV. chodil na zapřenou po pražských tržištích, aby viděl zblízka život pracujícího lidu. A jinde jsem zase četl, jak se Pán Bůh rozhodl, že opustí své nebe a bude žít v každém ohledu jako domorodci. To se skutečně stává, že lidé z rodu královského, aby si učinili správnou představu o životě svých poddaných, zatouží s nimi společně prožít aspoň nějakou chvíli. Anglický princ William ze solidarity a na podporu dobročinné akce strávil o loňském adventu jednu noc na ulici s bezdomovci. Spal ve spacáku na chodníku, byla mu ukrutná zima a mohlo ho přejet zametací auto. Ale pro příštího možného krále je to zkušenost obrovská. A bezdomovce nesmírně povznáší, že princ se stal na chvíli jedním z nich. Ovšem až bude jednou králem, tak mu podobný výlet nedovolí rodina ani vláda.

Jenže Pánu Bohu nemá kdo co poroučet. On koná vše, jak se mu líbí. Ve vánočním čísle Katolického týdeníku jsme loni četli, že Všemohoucí se rozhodl stát dítětem. Všemohoucí je tradiční přívlastek Hospodina. Prosím – on může všechno – ale stejně nás napadá: kdo v té chvíli zůstal na nebi? Byly to sedisvakance - období, kdy Boží trůn byl uprázdněn? Kdo Všemohoucího zastupoval v té chvíli, když byl nemohoucím dítětem? Někdo si třeba myslí, že je to velké tajemství, ale ve skutečnosti je to hereze.

Bůh Otec, Syn a Duch svatý jsou nezaměnitelné osoby. I když žijí v dokonalé jednotě, každá má svou vlastní totožnost neboli identitu. Kdo to nebere v úvahu, dostává se na scestí, čehož dokladem jsou pak nejen vánoční, ale i velikonoční bludy a hereze, kterých je v církvi vždycky dostatek. Proto nás těší, že renomovaní teologové mají v té věci jasno, jako třeba papež Benedikt XVI., který v loňské adventní promluvě vyzval věřící, aby „uváděli do praxe poselství Syna Božího, který se z lásky k nám zřekl všeho a stal se malým dítětem". A my dodejme, že Syn Boží tak učinil v souhlase s Otcovou vůlí a z jeho rozhodnutí. A důvod? Neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho (J 3,17).

Vlastimil Tlustý

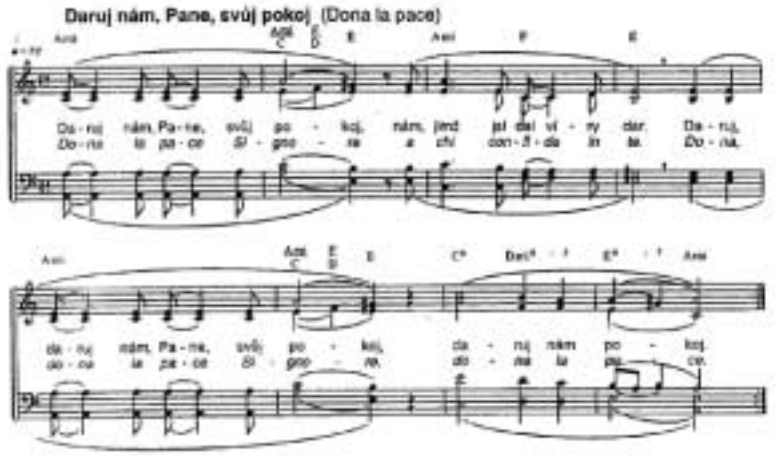
Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

8

Doba adventní

Píseň – Daruj nám, Pane, svůj pokoj (Dona la pace)

Žalm 27,7-8;11-14
Čtení Jk 5,7-8;Mt 1,18-24
Píseň
Ticho
Chvály:
Ježíši Kriste, tys byl poslán na svět, abychom z tebe žili.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, ty jsi nablízku všem, jejichž životem se opovrhuje.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, ty s námi uzavíráš novou smlouvu, která nebude nikdy zrušena.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, ty osvěcuješ oči všech, kdo jsou v temnotách.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, ty dáváš rozkvétat poušti, ty nás vedeš do země radosti.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, chudým se bude ohlašovat radostná zvěst a zajatcům propuštění.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, zlomená srdce budou uzdravena, hladoví nasyceni.
- Pane, přijď brzy!
Ježíši Kriste, cesty budou narovnány a na zemi bude přebývat tvoje sláva.
- Pane, přijď brzy!

Otče náš
Modlitba:
Ježíši, lásko nad všechnu lásku, do zbrázděné země našeho života vkládáš důvěru víry. I když zpočátku je jen jako malé semínko, roste a může se stát jednou z nejjasnějších skutečností evangelia, zdrojem nevyčerpatelné dobroty lidského srdce.
Požehnej nás, Pane Ježíši Kriste, v tobě je pokoj našeho srdce.
Zpěv

(© Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství, Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046, e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Zdravá společnost a postižený Mr. „Alexander Tomský" Bean

Je evidentní, že ani vysoký intelekt a vzdělání nikoho neochrání před hlasitým říhnutím ve společnosti. To se přihodilo Alexandru Tomskému, jenž ve svém čtvrtečním komentáři v Lidových novinách s názvem „Postižená společnost" napadá moderní dětskou medicínu způsobem, za který by se věru nemusel stydět kdejaký hlasatel fašizujících a fašistických stran. Dokonce je na místě vážné podezření, jestli od některého z nich Tomský neopisoval.

0č jde? Tomský ve svém článku na obecné úrovni kritizuje moderní pediatrii, že napomáhá početí, porodu a přežití neduživých kojenců. Jako kritickou hranici volí porodní váhu dětí 2,5 kg. Tomský se děsí toho, že se bude muset společnost o některé z těchto dětí starat a vydávat na péči o ně miliony. Argumentuje, že už máme přece dost problémů s péčí o zmrzačené při automobilových nehodách. O tom nemusíme pochybovat. Zdravý (!) selský rozum chápe, že miliony, které vydáme na péči o neduživé děti, budou ve státním rozpočtu scházet, až se budou hledat miliardy na rozšiřování dálniční sítě...

Tomský dále nabízí zajímavé srovnání novorozenecké úmrtnosti ve Velké Británii a v České republice (Československu). Česká republika (včetně historických politických předchůdců) dlouhodobě vykazuje velmi nízkou novorozeneckou úmrtnost, dokonce nižší než v jiných ohledech vyspělejším Spojeném království. Tomský přichází s věru originálním vysvětlením: Zdravotní sestry za lamanšským kanálem prý častěji otevírají na neduživé děti okna. Eventuálně častěji kladou dětem na obličej polštářky nebo odpojují hadičky od přístrojů. Neduživé děti pak umřou rychleji, než bys řekl Tomský. Ten v tom vidí racionální korekci středního zdravotnického personálu, aby se bezradní lékaři iracionálně nevyčerpávali případy a ve státní kase pak zůstalo víc peněz. Více peněz na dálniční tunel, na výplaty sester nebo na důchod pro pana Tomského. Asi i proto jsou v Anglii důchody lepší než u nás...

Tomský nabádá k novorozenecké euthanasii na úrovni obecné, já se vyjádřím proti na úrovni konkrétní. Uvedu tři příklady ze svého velmi blízkého okolí:

1. Můj nejmladší syn se narodil s porodní váhou podle Tomského neakceptovatelných 2,11 kg. V průběhu celého těhotenství stresovali ošetřující lékaři mou tehdy čtyřicetiletou manželku čtvrtorodičku hrozbami, že se může narodit dítě s Downovým syndromem. Nabízeli nebezpečná vyšetření a nepřímo doporučovali potrat. Nyní nám po necelých třech letech doma běhá zdravý a chytrý chlapeček, který mluví česky i anglicky a ovládá počítač pomalu lépe než jeho babička (ročník 1947, jako A. Tomský). Jednou z něj bude pravděpodobně politik.

2. Moje pětatřicetiletá kolegyně dlouho nemohla přirozenou cestou otěhotnět. Letos na jaře se jí po umělém oplodnění narodila naprosto zdravá a krásná dvojčata. S výbornou genetickou výbavou svých rodičů do harmonického prostředí. Z holčičky bude nejspíš novinářka a z chlapečka geriatr.

3. Třetí případ se týká mé neteře. Narodila se čtyřiadvacetileté matce. Věk matky by Tomský v tomto případě schválil. Jenže novorozená holčička měla komplikovaně zauzlená střeva a byly nutné složité operace. Šance na přežití ještě před deseti lety nulová. Teď je vhodný okamžik, aby někdo "prozíravý" pokradmu otevřel okno. Jenže nejmodernější lékařské technologie umožnily úspěšný zásah a holčička je nyní zcela zdravá. Trvale. Z mojí neteře bude jednou po mamince statná a bodrá zdravotní sestra.

Tu mě přepadají noční můry. Mám před očima Tomského a čtyři neduživátka, kterým se snaží preventivně zakroutit krkem...

A následně před sebou vidím děsnou scénu z budoucnosti. Spatřuji omšelý domov důchodců, ve kterém ctihodný kmet Alexander dožívá svá léta. V Lidových novinách vychází článek jedné mladé novinářky, ve kterém podporuje návrh mladého politika, aby občané starší osmdesáti pěti let podstupovali povinně euthanasii. Je totiž prokázáno, že péče o ně vyčerpává státní kasu a v rámci rozpočtové odpovědnosti je návrh zákona přijat nejen dolní sněmovnou, ale i pravomocemi posíleným senátem. Nezbývá totiž dostatek peněz na nové dálniční obchvaty. Hned v následujícím týdnu chce po ránu připravit mladý geriatr pro pana Tomského jistou speciální injekci. Mezitím mu bodrá zdravotní sestra ušetřila práci a státní kase peníze. Nechala totiž panu Tomskému na pokoji během lednové noci dobře větrat...

Probírám se a za ty hloupé noční můry se musím těm dětem omluvit. Ve skutečnosti se o svého kata jednou dobře postarají. Pan Tomský se nemusí bát. Dostane v domově kvalitní léky i dobrou polévku. A bude moci i nadále svobodně hlasitě říhat. Neduživátka totiž budou lépe než ostatní vědět, že lidský život má větší cenu než peníze. I život postižený. Dokonce i život pana Tomského. Amen.

Petr Špirko

Psáno jako reakce na článek "Postižená společnost", LN 18.11.2010

Česko–maďarské historické vztahy mezi církvemi helvetského vyznání

2.

Pokračování z minulého čísla

V této práci pokračoval o půlstoletí později Jan Valesius (Valeš), jenž pocházel z řad uprchlíků. Jako čtyřicetiletý se stal studentem teologie v Debrecíně. Potom byl farářem v maďarských reformovaných sborech, pak seniorem v Komárenském seniorátu. Mezitím se potichu staral o osiřelé eklésie české s velikou radostí a zanícením. Valesius myslil i na to, aby bylo komu odevzdat pastýřskou hůl. Na své faře začal učit tři nadané mladíky a posléze je poslal studovat do Debrecína a do města Pápa. Po ukončení studií je sám vysvětil. Za to byl 77letý farář zadržen a odvlečen do komárenské hradní věznice. Za rok se dostal na svobodu a skrytě pokračoval v práci s nezlomenou sílou. Na tom, že po vydání tolerančního patentu se lidé v obrovském počtu přihlašovali do českých protestantských církví, má mimořádně velké zásluhy Valesius a jeho činnost.

Toleranční patent vydaný Josefem II. (1781) reorganizaci českobratrské církve nepovolil. Souhlasil jenom s uplatňováním náboženského života v rámci evangelické církve augsburského vyznání a reformované církve helvetského vyznání. Nato se přihlásilo více než 70 tisíc osob, a do konce r. 1784 bylo založeno 1015 protestantských sborů a bylo postaveno 233 protestantských kostelů.

Protože tradice českomoravských věřících byla blíže k helvetskému než luteránskému směru, znovu založené evangelické sbory se obrátily na reformovaného biskupa miškovského Sámuela Szalayho, aby jim poslal faráře a učitele. Mnohé naléhavé žádosti zapůsobily, a tak od r. 1782 až do konce století odešlo sloužit k českomoravským sborům 47 kandidátů a 7 sborových farářů z Šarišského Potoka a dalších 20 mladých farářů z Debrecína. V českomoravských – od r. 1784 úředně uznaných – reformovaných distriktech byli všichni faráři a učitelé vysláni z Maďarska.

Tato první generace přeložila Heidelberský katechismus, II. Helvetské vyznání, maďarskou reformovanou agendu a dílo Györgye Szikszaiho „Křesťanské učení a modlitby" do češtiny a Komenského „Labyrint světa a ráj srdce" do maďarštiny.

Historik Luděk Brož takto píše o duchovních této první generace:

Pokračování příště

Jak pomáhají peníze z povodňové sbírky

Diakonie Českobratrské církve evangelické se v srpnu letošního roku opět aktivně zapojila do pomoci oblastem postiženým povodněmi. Přinášíme zprávu o využití vybraných prostředků z veřejné sbírky na pomoc konkrétním lidem v postižených oblastech. 2 590 000,- Kč směřuje do 96 domácností v oblasti Višňové na Frýdlantsku. Příspěvek jedné domácnosti se pohybuje okolo 27 000 Kč.

Při monitorování škod byla postižená území rozdělena mezi jednotlivé humanitární organizace. Monitoring Diakonie ČCE proběhl ve 130 domácnostech v oblasti Višňové na Frýdlantsku. Finanční pomoc 2 590 000,- Kč z veřejné sbírky směřuje do 96 domácností (Filipovka, Poustka, Předlánce, Višňová, Víska a Minkovice).
„Na jednu domácnost připadá průměrně 27000 Kč, skutečně přidělené částky se pohybují od 10000 do 50000 Kč, rozhodující je rozsah škod a sociální situace konkrétní rodiny. Největší částky směřují k obyvatelům obce Víska, která patří mezi nejpostiženější z uvedených lokalit," sdělil vedoucí povodňového štábu Mgr. Pavel Kalus.
Kromě veřejné sbírky a dárcovských SMS se Diakonie při srpnových povodních zapojila také formou dobrovolnické pomoci. Stovka dobrovolníků pomáhala v oblastech Českolipska a Liberecka s odstraněním bezprostředních povodňových škod, další pak při následném podrobném monitoringu jednotlivých postižených domácností.
Humanitární pomoci se Diakonie ČCE aktivně věnuje již od roku 1997 a dosud rozdělila přes 65 milionů korun. Je také dlouhodobě zapojena do IZS - Integrovaného záchranného systému ČR při MV ČR.

Stále můžete pomoci

Lidé mohou přispívat na povodňový sbírkový účet č. 27196349/0800, v.s. 2010 nebo zaslat dárcovskou SMS ve tvaru DMS POMOCPOVODNE na číslo 87777.
Cena DMS je 30 Kč, Diakonie ČCE obdrží 27 Kč. Službu DMS zajišťuje Fórum dárců.
Kontakt pro média:
Mgr. Vendula Kodetová, Public Relations, m: 739 244 788, e: kodetova@diakoniecce.cz

* * *

Diakonie ČCE je druhou největší neziskovou organizací v oblasti sociálních služeb v ČR s více než dvacetiletou obnovenou působností. Poskytuje služby na 41 místech po celé republice. Diakonie ČCE zajišťuje 126 registrovaných sociálních služeb, denně pomáhá v přímé péči tisícům klientů ve složitých životních situacích – od rané péče, pomoci rodinám s dětmi s postižením, přes provoz nízkoprahových klubů pro mládež až po seniorská zařízení či hospic pro umírající. Více na http://www.diakoniecce.cz.

Vzkříšení

(Tolstoj v podání „provařených" celebrit)

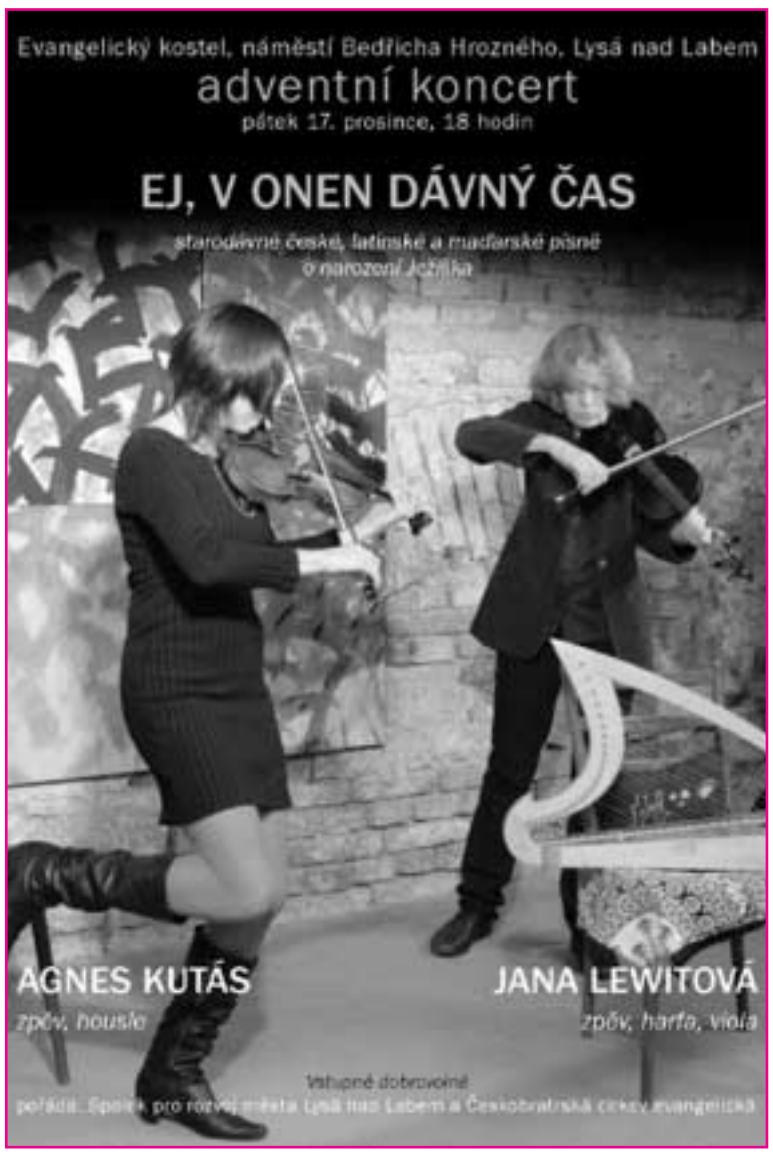
Vladimír Čech nikoli jako moderátor televizního „Milionáře", ale jako předseda senátu řešící těžká dilemata. František Němec nikoli jako kolega majora Zemana, ale jako kazatel. Pavel Kříž nikoli jako stále nudnější „básník", ale jako lékař-zloduch. – Celá plejáda českých herců (v čele se třemi jmenovanými) exceluje ve dvoudílném italsko-německo-francouzském televizním filmu Vzkříšení z roku 2001, natočeném podle stejnojmenného románu Lva Tolstého. Běží v něm o témata viny, pokání, lásky, milosti. Kníže Dimitrij dobrovolně doprovází na Sibiř bývalou prostitutku Kaťušu, nespravedlivě odsouzenou k sedmi letům nucených prací v důsledku neobratně zformulovaného výroku poroty (v níž sám zasedal). Kasační senát po komplikovaných peripetiích rozsudek zruší. Kaťuša, přestože k Dimitrijovi (který ji kdysi svedl) chová též kladné city, dá nicméně přednost odsouzenému anarchistovi a pokračuje s ním v cestě na Sibiř … Závěrem, kdy se ve všeobecné euforii vítá „nové" století, tj. století dvacáté, českého diváka zamrazí dvojnásob. Dvacáté století bylo přece též stoletím stupidních televizních seriálů. Právě ve skvělém podání notoricky „provařených" českých celebrit vynikne, že pokání a láska byly i ve 20. století stejně tak nové jako ve stoletích předcházejících … (Snad se jednou Vzkříšení dostane i na některý z tuzemských kanálů.)

František Schilla

Na místě by byla kajícnost

Papež Benedikt XVI. při své nedávné návštěvě ve Španělsku hovořil o úpadku víry a náboženskosti v dnešní společnosti a zmínil přitom zvláště národ francouzský a český. Konstatuje tak nepopiratelnou skutečnost. Člověk si položí otázku: šlo tu o kouzlo nechtěného, nebo si pontifex v hloubi duše uvědomuje souvislosti, ale nereflektuje je? Vždyť jmenuje právě ty národy, jež zažily na jedné straně bartolomějskou noc a na druhé rozstřižený Rudolfův majestát, staroměstskou exekuci a lámání páteře národa po dobu násilné protireformace. A to všechno s požehnáním potridentské katolické církve. Kdybychom byli svědky alespoň sebemenší reflexe v tomto směru, pak by papežův výrok měl smysl, takto je to pouhé plácnutí do vody. Ale co můžeme čekat za situace, kdy jsou hlavy Římskokatolické církve v Čechách a na Moravě daleky takovéto reflexe a nedokázaly papeži rozmluvit o mnohém vypovídající návštěvu pražského jezulátka u Panny Marie Vítězné, když byl naposledy v Praze?

Jaroslav Kraus

Pozvánky

Evangelická církev metodistická Farnost Praha 10 - Strašnice si vás dovoluje pozvat na Vánoční bohoslužby 24. 12. ve 22.00 h a 25. 12. v 10.00 h. (Bohoslužba 25. 12. bude v přímém přenosu vysílána Českou televizí, prosíme tedy účastníky, aby přišli před 9.45. h) Obě bohoslužby se konají v bílém kostelíku na Vilové 26, několik minut chůze od metra A Strašnická.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na Adventní setkání. Na programu je ohlédnutí za dosavadní činností sekce, perspektivy, úkoly a poslání (přijďte, těšíme se na vaše nápady a náměty). Setkání se koná v úterý 14. prosince 2010 od 17.30 h v klášteře Emauzy (přízemí) Praha 2, Vyšehradská 49.

(jNe)

Vánoční tipy

Halfdan W. Freihow
Milý Gabrieli

Milý Gabrieli je dopis, který píše otec svému autistickému synovi. Otec se snaží pochopit a s láskou Gabrielovi vysvětlit, proč a v čem je jiný než ostatní děti. Synův autismus jej plní nekonečným smutkem, ale i pýchou nad tím, jak jeho syn dokáže se svým handicapem zápasit.
Ty sám jsi také tak trochu paradox, složitý, nevypočitatelný a náročný, nikdy se s tebou člověk nenudí, vždycky něčím překvapíš a není ti snadné rozumět. Jsi jako sám jazyk, Gabrieli.

Kniha Milý Gabrieli je autorova prvotina. Dočkala se skvělých kritik a byla přeložena do mnoha světových jazyků.

Halfdan W. Freihow (1959) pracoval řadu let jako literární kritik, překladatel z francouzštiny a jako redaktor nakladatelství Aschehoug.

Přeložila Jarka Vrbová

ISBN 978-80-7017-146-2
Váz., 1. vydání, Edice světové prózy PRVOTISKY sv. 8
Cena 169 Kč, v Kalichu do 24. 12. 2010 135 Kč.

www.ekalich.cz/produkt/177-Mily-Gabrieli/index.htm

* * *

Celostátní pěvecký sbor Církve bratrské Effatha vydal nové CD „Veselme se, křesťané!"

CD obsahuje nahrávky z posledních dvou koncertů.
Kdo Effatu dlouho neslyšel, může být překvapen úpravami písní.
Věříme, že se stane šiřitelem té „dobré zprávy" u Vás i mezi Vašimi přáteli.
Cena: 160,- Kč.
Objednávky:
www.effatha.cz/shop
nebo
jana@effatha.cz ,
tel: 481 545 312

Bohoslužby

Seniorát jihočeský

Českobratrská církev evangelická

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
tř. 28. října 28, f David Nečil, f Daniel Freitinger

Jindřichův Hradec, 377 01; Ne 9.30
Bratrská 129/IV, f David Balcar

Písek, 397 01; Ne 9.00
Fügnerovo nám. 48, f Jiří Ježdík

Soběslav, 392 01; Ne 9.00
ul. 28. října 277/II, f Richard Dračka

Strmilov, 378 53; Ne 10.00
Studenská 382, f Drahomír Frühbauer

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bílkova 963/3, f Ondřej Soběslavský

Volyně, 387 01; Ne 10.00
Lidická 124, f Hynek Tkadleček

Církev bratrská

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
J. Š. Baara 64, Svetozár Slavka

Husinec, 384 21; Ne 10.00
Kostnická 85, Pavel Fér

Písek, 397 01; Ne 9.30
Tyršova 15, Ondřej Kyml

Tábor, 390 02; Ne 9.30
Bechyňská 2, Petr Jareš

Bratrská jednota baptistů

České Budějovice, 370 01; Ne 9.30
U Hvízdala 11

Evangelická církev metodistická

Bechyně, 391 65; Ne 15.00
Čechova 284, Josef Červeňák

České Budějovice, 370 01; Ne 9.00
Palackého náměstí (Husův dům CČSH), Dalimil Vořišek

Protivín, 398 11; Ne 9.00
Mírová 171, Josef Červeňák

Třeboň, 379 01; Ne 9.00
Seifertova 449, Richard Novák

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

36/2010

15. prosince 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 22. prosince

Z obsahu

* *Immanuel, Bůh s námi*
* *Národní týden manželství*
* *Jde především o stvoření*

Poselství ke 4. adventní neděli

NEBOJTE SE – PÁN JE S VÁMI!

LUKÁŠ 1,26–33

Milí bratři a sestry, stojíme téměř na rozhraní adventu a Vánoc. Právě do tohoto času patří vyprávění o andělském pozdravu Marii.

Zdráva buď – a plná milosti – milostí zahrnutá – ty požehnaná. – Pán s tebou. Tak pozdraví anděl. Anděl Gabriel. Archanděl, ne ledajaký anděl. Boží posel.

Zdrávas, Maria – zaslechnou evangelíci s obavou, aby církev nechválila jen tu Pannu. Nechválí – Písmo svaté je tu výborně věcná kniha. – Zázrak narození Božího Syna evangelium popisuje tak normálně, jak je to jen možné. Normální zázrak.

Marie – buď zdráva – Bůh je s tebou – i jeho milost – neboj se! – Ty, Marie, se opravdu neboj – Bůh to tak chce – proto počneš ve svém životě a porodíš syna.

Boží Syn se narodí v ženském životě – to znamená jako každé jiné dítě. Takže máme jistotu, že i jeho tělo bude jako naše tělo – že bude mít hlad, bude se mu chtít spát, bude jako ta naše těla unavené, nemocné, všelijak postižené – bude se radovat, ale i rmoutit – a nakonec to tělo utrápí, umučí a připraví o život. – Abychom my měli život na věky.

A do té doby se můžeme také těšit, že vždy a kamkoli Bůh posílá na pomoc anděly. Že je posílá i k nám – třeba do našeho zapadlého Nazareta – a pak i do Betléma, kde je tak málo místa k přespání – andělé budou i tam spolu s pastýři mít radost – a Pána Boha chválit.

Marie se možná na chvilku opravdu zalekla. A hledala pomoc – ale pak poznala, že nalezla milost u Boha. Lekla se, ustrašila – možná se i zarmoutila – ale nakonec zplésalo to nemluvňátko v životě jejím… Bůh se narodil. A tehdy řekla: Velebí duše má Hospodina.

Marie poznala, že se narodil Syn Nejvyššího. A co my? – Přece: Hleďme se také **radovat**!

Tomáš Potoček,
farář ČCE v Myslibořicích

Marie – matka Boží 1.

Bůh se rozhodl sestoupit na svět v podobě svého Syna a vyvolil ze všech žen jednu, která mu měla být matkou. Když to anděl zvěstoval Marii, je pozoruhodné, že ji nenazýval jménem, ale pozdravil ji jako milostí zahrnutou. Milost je dar Boha, který je láska. Plodem této lásky je vyvolení; člověk se stane „Božím dítětem v Kristu". V případě Marie to znamenalo také vyvolení za matku Božího Syna. Vtělení Slova v lidskou přirozenost se uskutečnilo právě v ní. Poslušná Marie se Bohu dokonale podřídila a plně se otevřela působení Ducha svatého.

V její situaci to vůbec nebylo snadné. Jakožto snoubenka byla již „Josefovou ženou". Hrozila jí obžaloba z nevěry u soudu, což mohlo znamenat i ukamenování. Bůh chtěl její osobní souhlas, než došlo k vtělení. Nedovedeme si představit, co by bylo, kdyby se Marie zalekla a odmítla. Ona však řekla: „Jsem služebnice Páně, staň se mi podle tvého slova" (L 1,38).

Mariina víra bývá přirovnávána k víře Abrahamově. Abrahama nazývá apoštol „otcem ve víře" (Ř 4,12) a jeho víra tvoří počátek Starého zákona; Mariina víra při zvěstování zahájila Nový zákon. Abraham, ačkoli už neměl naději, přece doufal a uvěřil, že se stane otcem mnoha národů (Ř 11,33). Marie poukázala na své panenství, ale uvěřila, že se stane matkou Božího Syna (L 1,35).

Od Mariina „fiat" - staň se – začala její cesta víry v poslušnosti. Jako Abraham i Marie potvrzovala, že doufá proti vší naději. Abraham však svého syna obětovat nemusel, Marie ano.

Když Simeon vzal malého Ježíše do náruče, z Ducha svatého pronesl: „Mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy - světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael." Jeho slova k Marii: „On je dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat - i tvou vlastní duší pronikne meč - aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí" (L 2,25-35) potvrzovala zaslíbení, ale prozradila, že Marie bude prožívat své poslání v utrpení.

Už po návštěvě mudrců musela Marie s dítětem, pod ochranou Josefa, utéci do Egypta, protože „Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil" (Mt 2,13). Po Herodově smrti (Mt 2,15) se vrátili do Nazaretu. Celý ten čas života v Nazaretě se jí i Josefovi Ježíš podřizoval, "prospíval na duchu i na těle a byl milý Bohu i lidem". Marii nebylo samozřejmě hned všechno jasné. Ani ona ani Josef nepochopili, co jim dvanáctiletý Ježíš říkal, když ho po třech dnech hledání našli v jeruzalémském chrámu (L 2,46-50). Podobně i za Kristova života mu Marie nerozuměla (Mk 3,21-35). Zachovávala však věrně své spojení se Synem až ke kříži. Zde se splnila Simeonova slova: „Tvou vlastní duší pronikne meč." Každý, kdo má děti, ví, že by dal za ně život a že by raději sám trpěl, než je viděl v utrpení. Oběť na kříži byla i obětí Ježíšovy matky. Ježíš Kristus se na Golgotě ponížil a v poslušnosti podstoupil i smrt na kříži (Fp 2,8), hrdinskou poslušnost víry zde prokázala i Marie. „Blahoslavená, která uvěřila." Blahoslavenství víry je jakási protiváha neposlušnosti a nevěry, které jsou obsaženy v hříchu prvních lidí. Tertulián řekl: „Eva uvěřila hadovi, Marie uvěřila Gabrielovi. Co ona svou vírou zavinila, to Marie svou vírou napravila".

Když jakási žena ze zástupu volala na Ježíše: „Blaze té, která tě zrodila a odkojila," odpověděl na to výrazně: „Blaze těm, kteří slyší Boží slovo a zachovávají je" (L 11,28). Ježíš chce odvést pozornost od mateřství chápaného jen tělesně a zaměřit ji na duchovní pouta, která se vytvářejí slyšením a zachováváním Božího slova. Ještě jasnější to je, když bylo Ježíšovi ohlášeno: „Tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí tě vidět," a on odpověděl: „Má matka a moji

Dokončení na str. 2

Advent

ve svitu svíček adventních
přeju si, světe, abys ztich
abys v té kapce čekání
utopil křečovitý smích
i teskné ozvy klekání

nechci se cítit romanticky
snít si o hvězdě, závějích...
chtěla bych potkat v ulicích
lidi, co chovají se lidsky
a potom stát se jednou z nich

ve svitu svíček adventních
zvonů co zvoní temně
přeju si, Bože, aby ztich
svět, co je ve mně

DANIELA SEDLÁČKOVÁ
BÁSNĚ & básničky /Praha 2004

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Lano, kterého se přidržuji

Nestává se často, že by se někdo ze světa šoubyznysu hlásil k církvi. A když ano, tak k Římskokatolické. Jako evangelička se u nás otevřeně prezentuje snad jen mladičká, nedávno konfirmovaná zpěvačka Ewa Farná. Ta se teď mimochodem v anketě Český slavík umístila na třetím místě. - Nedávno jsem zaregistroval, že se ze svého protestantského vidění světa a ze své víry vyznává člověk opentlený přívlastky „netaktní, namyšlený, arogantní", ale také „charismatický, inteligentní, vnímavý". Jde o úspěšného producenta zahraničních popových hvězd, šestatřicetiletého Slováka Jara Slávika. U nás ho známe jako jednoho z porotců soutěže Česko Slovensko má talent. V rozhovoru, který s ním vede 20. listopadu v příloze Práva Helena Vacková, mimo jiné čteme:

Máte dva malé syny. Čemu především je učíte?

Pracovitosti, protestantské otevřenosti a pragmatičnosti. Slovenské prostředí je přeci jen poznamenané katolickými dogmaty.

Když zmiňujete křesťanství, vybavuji si vaše slova: Teď se učím pracovat se svou vírou. Jak jste to myslel?

Tohle je pro mě velmi intimní téma… Řeknu to takhle. Snažím se nebát si přiznat, že některé věci jsou mimo moje chápání. A že existuje něco, v co věřím a s čím se dá pracovat. A vzhledem k mému až programovému nihilismu vůči některým věcem mi víra pomáhá v určitých životních situacích. Víte, dřív pro mě byla víra bodem, o který se opřete. Teď se pro mě stává lanem, kterého se přidržuji. A není třeba se bát, že spadnu. Vím, že všechno je tak, jak má být.

Takové vyznání, vycházející z prostředí, z něhož bychom to nečekali, určitě povzbudí. Možná nás, zvyklé na často sterilní kostelní klišé, svým důrazem i teologicky protříbí a připomene nám, že v křesťanské víře nejde o vaření kafe a všechny ty další náhražky, jimiž se dnes církve snaží dostat lidi do kostela. Křesťanská víra - to je lano, kterého se přidržuji a nemusím se bát, že spadnu. Je dobře, že nám to bronzová slavice ze slezské Vendryně a Jaro Slávik ze Slovenska připomínají.

Emanuel Vejnar

Z církví doma i ve světě

Německé církve, kdysi rozdělené železnou oponou, se spojují

Trier, Německo (ENInews). Tři regionální protestantské církve na severu Německa odstranily hlavní překážku zformování sjednocené církve, která se bude rozkládat od hranic Dánska k hranicím Polska. Většina delegátů ze všech tří církví hlasovala v Den reformace 31. října ve prospěch návrhu církevního zákona, který předpokládá spojení. Oficiální jméno církve bude znít Evangelicko-luterská církev severního Německa anebo zkráceně Severní církev.

Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike

Adventní setkání bývalých členů Mužského sboru Církve bratrské

Jako každý rok, i letos se sešli bývalí zpěváci Spojeného mužského sboru Církve bratrské ke svému předvánočnímu setkání, tentokrát ve sboru CB v Horních Počernicích.

Tato předvánoční setkání jsme praktikovali již v dobách minulých, a tak se to stalo jakousi tradicí, ve které pokračujeme i po ukončení činnosti mužského sboru v roce 1993 (založen byl 1956). Jsme si vědomi toho, že se jeho členové pomalu odebírají k našemu Nebeskému Otci, i když je nás ještě poměrně velký počet. V Horních Počernicích se nás sešlo asi 25. Krátkého biblického zamyšlení se ujal br. Pavel Klement a potom jsme se modlili, děkovali jsme za vše, co nám Pán Bůh dal při službě zpěvem i slovem ve všech sborech Církve bratrské i na ekumenické půdě. Po několika děkovných i přímluvných modlitbách a vzpomínkách na ty, kteří se již nemohli našeho setkání zúčastnit, jsme ještě zazpívali /ne na bývalé úrovni/ několik písní z repertoáru našeho sboru.

Pozdravil nás i místní kazatel br. M. Kloubek. A velmi pěknou atmosféru tohoto večera korunovaly sestry z Horních Počernic: připravily nám dobré občerstvení, při kterém jsme mohli dále rozmlouvat. Loučili jsme se rozradostněni z toho, že jsme se sešli ve slušném počtu, že jsme se povzbudili k prohlubování našeho vztahu s Pánem Bohem a se všemi bližními. Díky Pánu za takováto setkání a za víru, která nás spojuje a povzbuzuje k následování našeho Pána a Spasitele.

Ladislav Štifter a Bohumil Kejř

Vianočné zamyslenie

Minulé Vianoce som od jednej vzácnej pani z Anglicka dostal krásny list. Je to Vianočná parafráza známeho biblického textu apoštola Pavla o láske (1 K 13).

„Ak vyzdobím svoj dom perfektne trblietavými girlandami, čečinou, sviečkami a elektrickými svetielkami a zabúdam pri tom prejavovať lásku mojej rodine, stávam sa len obyčajným dekoračným pracovníkom.

Ak trčím stále v kuchyni a pečiem hromady všelijakých sladkostí a pripravujem špeciálne jedlá a dômyselne aranžujem výzdobu štedrovečerného stola a úplne zabudnem prejaviť lásku všetkým okolo mňa, stávam sa len obyčajnou kuchárkou.

Ak aj participujem na všelijakých predvianočných charitatívnych aktivitách a zabúdam na lásku pre svojich blízkych aj ďalekých, nič cenného to pre mňa neprináša.

Ak aj všetko vyzdobím trblietavými anjelmi a budem spievať vianočné koledy a krásne staré kantáty a nebudem orientovať všetky tieto aktivity na Ježiša Krista, tak sa úplne míňam cieľa.

Láska pribrzdí to varenie a pečenie, aby som mala čas objať a pohladiť svoje dievčatko, ktoré sa motá v kuchyni.

Láska tak odloží nabok všetko to vyzdobovanie, aby som pobozkala všetkých mojich dragých.

Láska je pohladiť a usmiať sa aj keď je mnoho práce.

Láska nevrčí na deti, že sa motajú a sú v ceste, ale sa teší s vďačnosťou, že sú tu a motajú sa.

Láska sa nerozdáva len tým, o ktorých myslíme, že nám ju vrátia, ale prináša radosť rozdávať lásku tým, ktorí nám ju nemôžu vrátiť.

Láska všetko znáša, je trpezlivá.

Láska nikdy neprestáva.

Videá, počítače, mobily, všetko sa môže pokaziť, diamanty a perly sa stratia, golfové palice zhrdzavejú. Ale darovať lásku je trvalá hodnota.

Vianoce – to narodenie Ježiša Krista, ktorý je láska - transformujú milióny ľudí na celom svete. Tá transformácia cez lásku by mala byť trvalá zmena. Vianoce sú svetlom v temnotách. Stali sme sa aj my svetlom v temnotách? (Sk 13,47).“

Vianoce prichádzajú, nenechajme ich zasa odísť.

Váš Ján Siracký

Marie – matka Boží 1.

Pokračování ze str. 1

bratři jsou ti, kdo slyší Boží slovo a podle něho jednají" (L 8,20-21). Podle Marka se rozhlédl po těch, kdo seděli v kruhu kolem něho (Mk 3,34), podle Matouše ukázal na své učedníky (Mt 12,49). Ježíš hlásá Boží království, ve kterém dostávají věci nový rozměr. Bratrství i mateřství dostávají hlubší smysl. Ne již jen podle těla.

Na první pohled by se mohlo zdát, že se Ježíš od své rodičky odtahuje, ale je nutno si uvědomit, že Marie již při zvěstování uposlechla Boha a stala se služebnicí Páně. Je tedy hodna blahoslavenství i podle Ježíše. Marie nalezla a přijala ve víře i tento nový rozměr mateřství, které mělo být jejím údělem po boku Syna. Ve víře to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom (L 2,19). V tomto smyslu se stala „učednicí" svého Syna ještě dřív, než Ježíš vyzval k následování apoštoly.

Na svatbě v galilejské Káni řekla Ježíšova matka: „Už nemají víno." Ježíš jí odpověděl: „Co to ode mne žádáš? Ještě nepřišla má hodina." Ježíšova odpověď je odmítavá, ale Marie se přesto obrátila na služebníky a řekla: „Udělejte, cokoli vám nařídí." (J 2,5) Nato Ježíš přikázal služebníkům, aby naplnili kamenné nádoby k očišťování vodou a z vody se stalo víno, lepší než to, které bylo podáváno nejdříve.

Marie se stará o lidi, vychází jim vstříc v šíři jejich potřeb a nedostatků. Ukázka v Káni se může zdát malá a bezvýznamná, ale tehdy v takové situaci to znamenalo pro svatbu katastrofu a hanbu. Marie se stává prostřednicí, vstupuje mezi potřebné a Ježíše, ne jako cizí osoba, ale ze svého postavení matky. Přimlouvá se za lidi. Chce, aby se projevila Synova mesiášská moc, která osvobozuje od zla a pomáhá v neštěstí.

Matka řekla služebníkům: „Udělejte, cokoli vám nařídí." Ukazuje na Syna a stává se tlumočnicí jeho vůle. Na její přímluvy a pro poslušnost služebníků zahájil Ježíš v Káni „svou hodinu". Marie se v Káni projevuje jako osoba věřící v Ježíše. Její víra a první znamení přispěje k probuzení víry učedníků. Pravá mariologie vždycky vede ke Kristu.

„Mariino mateřské poslání vůči lidem nijak nezastiňuje ani nezmenšuje činnost Krista, jediného prostředníka, ale spíš poukazuje na Jeho sílu. Žádný spasitelský vliv Mariin na lidi není nutný, ale závisí na svobodném Božím rozhodnutí a vyplývá z nadměrných zásluh Kristových; má základ v jeho činnosti prostředníka, na ní úplně závisí, z ní čerpá veškerou sílu; přímému spojení věřících s Kristem nejen že nebrání, nýbrž právě mu napomáhá. Je jen jeden prostředník mezi Bohem a lidmi; člověk Kristus Ježíš (1Tm 2,5-6)." (Věroučná konstituce Světlo národů 2. vatikánského koncilu čl. 60)

Starost Syna o matku se projevila ve vrcholném bodě spasitelského řádu. Když Ježíš s kříže viděl svou matku a jak při ní stojí učedník, kterého měl rád, řekl matce: „Ženo, to je tvůj syn." Potom řekl učedníkovi: „To je tvá matka." Od této chvíle si ji ten učedník vzal k sobě (J 18,25-27). Bylo by však zjednodušením, kdybychom posuzovali pouze Ježíšovu starost o materiální zajištěnost matky po své smrti. (Kdyby Marie měla mimo Ježíše ještě jiné děti, které by se o ni musely postarat, byla by Janova adopce zbytečná.)

Kristova matka je dána za matku člověku. Tím člověkem pod křížem je Jan, ale pod křížem stojíme všichni. Cesta věřících vede pod kříž a tam se setkávají s Marií. Ona je jim dána za matku. Matka Kristova je matkou lidí.

Ježíš nazývá matku ženou v okamžiku, kdy přemáhá svou výkupnou mocí zlo hříchu a smrti v samém kořeni. Plní se zaslíbení obsažené v protoevangeliu. Pokolení ženy zasáhne hlavu hada (Gn 3,15). Slova Ježíšova znamenají, že mateřství té, která ho zrodila, bude mít pokračování v církvi a skrze církev. Marii nacházíme i před letnicemi mezi apoštoly (Sk 1,14). Marie spojuje obě události - vtělení slova v Nazaretě a okamžik zrození církve o letnicích v Jeruzalémě. Její přítomnost je nenápadná, ale výmluvná. Odkazuje na cestu zrození a Ducha.

Mezi Marií a církví je souvislost. Církev také vytváří ve víře a poslušnosti působením Ducha tělo Kristovo. Církev je též panna, protože zachovává úplně a neporušeně věrnost svému snoubenci. Vždyť je Kristova snoubenka (2 K 11,2) a nevěsta Beránkova (Zj 21,9). Bohu zasvěcené panenství (Mt 19,11-12; 2 K 11,2) je pramenem duchovní plodnosti, pramenem mateřství v Duchu svatém. Tak jako Marie uchovávala všechno v srdci a rozvažovala o tom (L 2,19 a 51), je i církev zavázána opatrovat Boží slovo, zkoumat jeho vnitřní bohatství a vydávat o tom všem lidem svědectví v každé době. Marie je v tajemství církve přítomna jako vzor.

Když Jan přijímá Marii jako matku, bere ji k sobě, přijímá ji do svého života, do svého lidského a křesťanského já. I toto je vzor vztahu křesťana a církve. V tomto smyslu je Marie - matka církve - také její vzor. Církev má od ní převzít nejdokonalejší způsob následování Krista.

Díky tomuto poutu, které spojuje Bohorodičku s církví, se objasňuje současně s církví tajemství ženy od prvních kapitol Genesis až po Apokalypsu. Marie má mateřskou účast na usilovném boji proti mocnostem temnot, který prostupuje celé dějiny lidstva. Proto je ztotožňována s ženou oděnou sluncem (Zj 12,1). Církev v ní došla k dokonalosti, ve které je neposkvrněná a bez vrásky (Ef 5,27).

Pavel Tůma

Pokračování příště

Modlitby a právotvorba

„Povšiml jsem si, že vězni (v celách smrti), kteří nenašli něco duchovního, čeho by se přidrželi, buďto spáchali sebevraždu, nebo se zbláznili," vzpomíná Juan Melendez, bývalý odsouzenec k trestu smrti, nyní aktivista zasazující se o to, aby Nejvyšší soud Spojených států prohlásil trest smrti za protiústavní.

Melendez sám si už tajně přichystal „mašli" poté, co byl zamítnut další z jím podaných opravných prostředků; nakonec byl po téměř osmnáctiletém nespravedlivém žalářování přece jen osvobozen, když se přiznal skutečný vrah. V rozhovoru na poslední straně v britském týdeníku The Church Times z 19. listopadu 2010 líčí prekérní, stresující podmínky ve floridských celách smrti (prakticky nepřetržitý pobyt na samotkách pod pomyslným Damoklovým mečem), připomíná, že v letech 2007 až 2009 zrušily trest smrti tři státy USA a že z pětatřiceti států federace, jež trest smrti dosud formálně drží, jej vykonává už jenom pár (většina z nich na jihu). Zdůrazňuje: „Dělám tuto práci, protože jsem tam /tj. ve floridských celách smrti/ nechal tolik dobrých lidí. Pokud trest smrti nezrušíme, budou zabiti."

Rozhovor s Melendezem drasticky upozorňuje na jedno z úskalí trestu smrti: případný justiční omyl je nezvratný. Jako teolog se nemohu neohradit proti závěrečným slovům: „Modlím se za ukončení trestu smrti." Dle mého názoru běží o nepatřičné přesouvání odpovědnosti za lidské dílo na Boha. (Jako by se na Melendezovi při všem jeho angažmá projevoval v tomto bodě ještě povězeňský šok ze svobody, nutnosti rozhodovat se, přejímat odpovědnost atd.) Ale jinak – palec nahoru!

Fr**antišek Schilla**

Názory čtenářů

Strach

Před několika týdny uveřejnily Jiskry dopis čtenáře, který horlil pro důraznější sociální zaujetí a vystupování církve. Autor se podepsal, adresu neuvedl, ale legitimoval se svou příslušností k jednomu ze sborů ČCE.

Dopis mne potěšil hned dvakrát: jednou tím, že byl napsán, a podruhé tím, že jej redakce otiskla, ačkoliv (jak se domnívám) sama myslí poněkud jinak. Proto jsem autorovi odepsal a dopis poslal na jím uvedený sbor. Dopis se mi vrátil s poznámkou, že adresát členem sboru není.

Nevidím za tím zlý úmysl, ale strach. Strach z bratří a sester, kteří mají v otázkách společenských své převzaté "jasno", a pro jiné myšlení,- jakkoliv biblické,- znají pouze odsouzení. Sám jsem si to prožil. A je nesnadné cokoliv si s tím počít. Pokud neotevřeme prostor věcnému rozhovoru a sociálním důrazům proroků a evangelií nevěnujeme stejnou pozornost jako pavlovské mystice.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Obraz Boží na míru

Každý ho v sobě nosíme. Tu míru si ovšem střihneme sami. Prostě podle našeho gusta. Jak kdybychom nebyli stvořeni k obrazu Božímu, nýbrž Bůh k našemu. A je jedno, zda jsme konzervativní, či „kreativní" povahy; fundamentalisté, liberálové, zatvrzelí protestanté, sveřepí či pokoncilní katolíci, agnostici či ateisté, nebo sirotci postmoderny. Podstatné je, zda jsme otevřeni pro kritickou reflexi. Přemýšlet je někdy zábavné, jindy bolí. V každém případě vám hloubání musí být životní potřebou. V případě, že nikoli, neztrácejte čas čtením těchto řádků. Pokud však ano, pak právě pro vás přichází na předvánoční trh kniha, která stojí za to: **Divadlo pro anděly Tomáše Halíka** (s podtitulem *Život jako náboženský experiment*; Nakladatelství Lidové noviny 2010). A tato kniha je v řadě již desátá! Jak seriál, který posledním dílem neznehodnotí ty, co ještě přijdou.

Dopřejme si malou ochutnávku, rovnou měrou jak pro „věřivce", tak i „nevěřivce": *„Narazím-li na věřícího, který je týrán představou boha jako obávaného, mstivého, puntičkářského kontrolora, úzkostlivého rodiče, či sadistického třídního učitele, je mi ho líto více než ateisty, který právě takového boha odmítá. Nemohu však přehlédnout, že i pro onoho ateistu hraje tato představa boha důležitou a podobně negativní roli: tentýž patologický obraz totiž vyplňuje jeho představu o Bohu a zabraňuje mu otevřít se jinému pojetí Boha."* Autor proto dobře chápe ateisty. Hovoří o infantilní představě o Bohu, kdy lidé Boha míjejí tím, že jeho karikaturu považují za realitu, nebo naopak představu pouze myšlenou, či zase za nadpřirozenou bytost, která za kulisami viditelného světa vyřizuje naše pohledávky. Podle jeho efektivity, jak funguje dle našich představ, pak v něj věříme, či nikoli.

Uvedený námět je zpracován velice živě, nesen autentickým prožitkem. U některých kapitolek jsme zase svědky složitější kompozice, se spoustou odkazů, citací a jmen. Tak např. na straně 69 – a strany jsou menšího formátu – se objeví pět jmen, a ještě odkaz v poznámkách. Trochu jak v aparátu odborného textu. Jindy jako bychom vstoupili do autorova čtenářského deníku, jenž bezesporu zaujme.

Nosnou je linie Ludwig Feuerbach-Friedrich Wilhelm Nietzsche. Dokonale zmapovali měšťácký, rádoby křesťanský životní styl, rozbředlý, povrchní a pokrytecký. Nikoli náhodně je uvedena „evangelická teoložka" Dorothea Sölle, jejíž boom jsme zažili v 60. letech minulého století. Již tehdy se jí věnoval v našem prostředí Josef Smolík (Současné pokusy o interpretaci evangelia), který poznamenal, že pro Sölle *„ztrácí Kristus, jeho dílo, svou teologickou závaznost"*. Je zřejmé, že Sölle ztratila vztah k osobnímu Bohu. Bůh se jí prostě vytratil. Nevěřila v konečné nastolení Božího království, tradiční christologii naprosto vyprodala. Propadá se vlastně do nevěry. Nemá představu, že Bůh je ten, který je, nejvlastněji byl i bude. A pak: je-li Bůh bytostné, osobní povahy, ba je-li vůbec? Vlastně není. Dokumentuje to žalostně i její poznámka k manželovi, když si na hřbitově všimla nápisu na hrobce „Na shledanou" a prohlásila jej za lživý! Manžel jí však opáčil: „Jak může být naděje lidí lživá?" V této souvislosti a v našem prostředí by bylo vhodné zmínit bývalého evangelického faráře, praktikujícího ateistu, prof. Otakara A. Fundu. - Podobně jako Sölle, zaujal i spisek vydaný v překladu již v době tání - John A. T. Robinson: Čestně o Bohu. Rozhodně sem patří také jeden z našich nejvýraznějších myslitelů, Josef Šafařík svým životním dílem „Cestou k poslednímu", v němž dospěje k vyjádření: *„Tu v situaci in extremis vzal do svých rukou sám Spasitel – Bohočlověk, uvědomiv si své ontologické manko manipulovaného Božího beránka... Dnes se Ježíš, ten člověk, osvobodil od vší moci a církevnictví, a jestliže křesťan mohl po věky naslouchat jen skrze mocnosti, může dnes naslouchat Ježíši - tomu člověku na kříži samému."* Načež v samém finále mu vše vyústí v *„imaginární duel Golgoty jako okamihové zkratky k poslednímu: Nesmrtelný: Umři pro mne, abych byl. Syn člověka: Umřu, proto jsem. – Sud' o tom, co kdo sud'."*

Pod vánočním stromem, pod stromem života, bude pro Divadlo pro anděly a čtenáře to pravé místo. Potěší nás sličné vydání, pevná vkusná vazba s přebalem i záložkou, umělecké snímky děl z výstavy Věčná pomíjivost, instalované v bývalém kostele Zvěstování Panny Marie v Litoměřicích. Určitě nás osloví žízeň Tomáše Halíka po skrytém Bohu, jež vyvěrá z Ježíšova výkřiku opuštěnosti. Ukřižovaný je pro něj *„jediným zbývajícím oknem, otevřeným do oslepujícího světla Božího tajemství"*. Knížka nám umožňuje do něj také nahlédnout. Halík chce provést čtenáře *„temnotami různého druhu"* na druhý břeh.

Jan Kašper

Recenze

Štefan Šrobár:
Príroda v náboženstvách
Bratislava, Lufema 2008, 71 s.

V útlé knížce formátu A5 autor, zemědělský inženýr a teolog, přehledně seznamuje čtenáře o tom, jak nejdůležitější náboženství vnímají přírodu. Začíná stručnou kapitolou o judaismu a křesťanství a poté přechází k dalším velkým světovým náboženstvím - k islámu, buddhismu a hinduismu. Výklad, podávaný z křesťanského hlediska, je uvozen myšlenkou známého německého teologa Hanse Künga, že mír ve světě není možný bez míru mezi náboženstvími; ten však vyžaduje dialog mezi náboženstvími, jehož nezbytným předpokladem je vzájemné poznání. Tomuto cíli slouží autor tím, že zde křesťanskému čtenáři přináší určitý sektor myšlení z různých mimokřesťanských náboženství.

Po přehledu pohledů na přírodu v dnešních velkých světových náboženstvích následuje shrnující kapitola "Prínos náboženstiev", kde autor pozitivně hodnotí možné přínosy jednotlivých světových náboženství pro řešení současné environmentální krize.

Tato shrnující kapitola je následována krátkým seznámením s náboženským uvažováním Indiánů, k němuž patří sympatická spontánní symbióza člověka s jeho přirozeným prostředím.

Poslední část knihy je věnována některým dalším starým orientálním náboženstvím, mezi nimi i těm, která měla vliv na utváření myšlení biblického Izraele.

Stručnou a přehlednou Šrobárovu knížku lze doporučit širokému okruhu zájemců o religionistiku a všem, komu je blízký duchovní rozměr přírody a životního prostředí.

Jiří Nečas

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

9

Doba vánoční

Doba vánoční slaví narození a zjevení Krista, slunce spravedlnosti, které přichází osvítit naše temnoty.
V den Narození Páně oslavujeme pokornou Boží přítomnost mezi námi, v den jeho Zjevení pak manifestaci této přítomnosti celému světu , zastoupenému třemi mudrci.
V den svého křtu se Ježíš před započetím veřejné činnosti zjevuje jako milovaný Syn Boží, na kterém spočívá Duch svatý.

Píseň – Gloria, gloria (kánon)
Žalm 98,1-6
Zpívejte Hospodinu píseň novou,
neboť učinil podivuhodné věci,
zvítězil svou pravicí, svou svatou paží!
Hospodin dal poznat svoji spásu,
zjevil před očima národů svou spravedlnost,
na své milosrdenství se rozpomenul,
na svou věrnost domu Izraele.
Všechny končiny země vidí spasení našeho Boha.
Hlahol Hospodinu celá země,
dejte se do plesu, pějte žalmy,
zpívejte Hospodinu žalmy při citaře,
při citaře nechť zazní žalmy;
s doprovodem trub a polnic
hlaholte před Hospodinem Králem!
Čtení: Žd 1,1-3; L 2,1-14
Píseň
Ticho
Chvály:
Kriste, proroci ohlašovali tvůj příchod, chudí tě očekávali.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Nebesa oslavovala tvé narození, apoštolové, mučedníci, věřící všech věků se připojili ke zpěvu andělů.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Tvá církev tě chválí všemi lidskými jazyky, neboť uviděla tvou spásu.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Synu Boží, ty ses ponížil a stal se služebníkem, abychom my byli povýšeni a měli účast na tvé slávě.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Byli jsme v temnotách a tys nám dal světlo a sílu, pokoj a radost.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Veď nás podle vůle své lásky, učiň z nás lid, který ve svatosti žije z tebe.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Dej nám přímé srdce, abychom naslouchali tvému slovu a přinášeli hojné ovoce.
- V Bohu se raduje naše srdce.
Otče náš
Modlitba:
Ježíši, synu Panny Marie, o Vánocích nám nabízíš radostnou zvěst svého evangelia. Kdo naslouchá, kdo přijímá dary Ducha svatého, ten ve dne i za nočního bdění odkrývá, že i s docela malou vírou, téměř bez ničeho, má vše.
Ježíši, chudí pastýři tě nalezli v jesličkách. Přijď a dej, abychom se přibližovali k jasu tvé přítomnosti ukryté v nás. A srdce každého z nás ti může říci: Ježíši, má radosti, má naděje, můj živote.
Zpěv

Z tebe vyjde vévoda

Ten útržek biblického textu z Matoušova evangelia nezachycuje andělské zvolání určené Marii. Jeho původ je mnohem zemitější. Jeruzalémští velekněží a zákoníci v něm na příkaz krále Heroda oprašují dávnou výpověď proroka Micheáše. Herodes se zajímá o náboženství, protože je znepokojen. Do Jeruzaléma totiž dorazili mudrci od východu a zjišťují, kde naleznou právě narozeného krále Židů. Nebeské znamení – hvězda zářící nad světem – je přivedlo až sem. Ale Herodovi se syn nenarodil. Hledaný tedy nemůže být jeho následník, ale pouze jeho konkurent. A o konkurentech je dobré mít přehled.
Herodes svolává svou intelektuální elitu, aby se od ní dozvěděl, co ho dosud vůbec nezajímalo: „Kde se má Mesiáš narodit?" Je židovským králem, a nezná tak zásadní věci týkající se jeho národa! Učenci jsou ve své odpovědi jednotní: „V judském Betlémě, z toho vyjde vévoda. " Prorok Micheáš, na jehož výpovědi stavějí, o zaslíbeném Mesiáši poznamenává, že jeho „původ je odpradávna, ode dnů věčných". Micheáš by si dobře rozuměl s apoštolem Pavlem. Ten v Ježíši také nevidí jen výjimečně schopného člověka narozeného v roce jedna, ale „obraz Boha neviditelného a prvorozeného všeho stvoření".
V té původní hloubce však velekněží a zákoníci prorocká slova Herodovi netlumočí. Řeknou mu o Betlémě, brnknou na sentimentální strunku malosti tohoto judského městečka, přidají pastýřský motiv a tím končí. Úplně stejně, jako když se lidé ptají po Mesiáši dnes. Původ toho „vévody" se také ztrácí v balastu kolem něho. Ve slavnostně nasvícených ulicích, v záplavě dárků a výstřelech lahví šampusu. Ještě že jsou kolem nás kostely a modlitebny, ve kterých je stále sdělováno to pro Vánoce podstatné: „Vévoda, který vyšel z judského Betléma, je od Boha zaslíbeným Mesiášem." Kdo ho nalezne, už není ztracený.

Emanuel Vejnar

Česko–maďarské historické vztahy mezi církvemi helvetského vyznání

3.

Pokračování z minulého čísla

„Bylo mezi nimi mnoho lidí skutečně zapálených pro věc Kristovu, ochotných vzdát se i minimálního pohodlí a životního zajištění, i odvažujících se úkolů, pro něž mohli počítat skutečně jen s pomocí Pána církve. Jen tak si dovedeme vysvětlit, že zvláště tato maďarská reformovaná misie neztroskotala a že zvláště ti, u nichž existenčně přeubohý úděl duchovních trpěné církve ztěžovala ještě neznalost jazyka a prostředí, neodešli zpět do vlasti. Jen někteří nestačili, naproti tomu množí srostli s prostředím tak dokonale, že celé rody farářů maďarského původu sloužily po generace české a moravské církvi (Szalatnayové, Tardyové, Molnárové, Nagyové, Véghové)."

Začátkem 19. století z Maďarska pocházející duchovní odevzdali svá místa zčásti svým synům a zčásti nadaným mladým, pocházejícím již z domácích sborů. Ačkoliv tato druhá generace už perfektně ovládala češtinu a plně se integrovala do české společnosti, ba co víc, sehrála významnou úlohu v českém národním obrození, intenzivní styky s Maďarskem trvaly ještě dlouho. Na podporu reformovaných sborů v Čechách se pravidelně organizovaly celocírkevní oféry v Maďarsku až do r. 1849. Dvě šlechtičny ze Sedmihradska se staraly o klenodia pro českomoravské reformované sbory. Studenti z Čech a Moravy bez poplatku mohli studovat už nejen v Debrecíně a Šarišském Potoku, ale i v Lučenci, Pápě, Kecskemétu a Nagykőrösi.Česko-maďarské vztahy, i církevní, byly přerušeny následkem panslavistického hnutí a potom vyrovnáním r. 1867, jež se dotýkalo pouze Maďarska, a tím obrátilo ostatní národy a národnosti proti „panujícím" Rakušanům a Maďarům.

Po vzniku Československé republiky, už 17.-18. prosince 1918, deklarovaly evangelická církev a.v. a reformovaná církev h.v. organizační sjednocení obou církví. Nová církev byla pojmenována Československobratrská církev evangelická. Poté nutně vznikla Reformovaná církev na Slovensku, jež zahrnuje jak slovenské, tak maďarské reformované sbory. Stojí za připomenutí, že Československobratrská církev tuto svou sestru na Slovensku nepustila ze zřetele.

Pokračování příště

PhDr. Jan Fiala, CSc. (1929 – 2010)

Dr. Jan Fiala se narodil 15. ledna 1929 v Horních Počernicích. Svůj život na této zemi dokonal tamtéž 26. listopadu 2010. Celý život jej provázel hluboký zájem o historii. Vystudoval ji na pedagogické fakultě a po promoci v roce 1952 učil několik let na vojenském politickém učilišti a na základní škole. Dlouhá léta se věnoval především zkoumání československé vojenské historie ve 20. století. V letech 1959 až 1970 působil jako vědecký pracovník Vojenského historického ústavu (VHÚ). V období normalizace byl pro odpor proti srpnové okupaci propuštěn a živil se jako obsluhovač čerpadel. V roce 1990 byl reaktivován a ve svém bádání se (opět pod hlavičkou VHÚ) zaměřil na zkoumání okolností mobilizace Československé armády v říjnu 1921 v souvislosti s maďarskými pokusy o obnovu předválečného Rakouska-Uherska.

Po svém druhém odchodu do penze v roce 1992 (poprvé už v roce 1989) se jeho vědecký zájem stočil k tématům z českých novověkých dějin. Šlo zejména o období pobělohorské, právem nazývané již tehdejšími emigranty pro víru „dobou temna", které jej zaujalo již v době, kdy pracoval v dělnické profesi. Od roku 1996 se zapojil do práce Ekumenickou radou církví v ČR a Českou biskupskou konferencí Římskokatolické církve zřízené Komise pro studium rekatolizace českých zemí v 16.–18. století. (Tato komise následně přerušila svou činnost, v roce 2004 byla obnovena, v současné době již několik let opět jaksi nepracuje; oficiální rozpuštění ale nebylo ani nyní, ani v prvním případě učiněno.) Dr. Jan Fiala se práce Komise účastnil za svou osobu jakožto „historik na volné noze". Členem žádné církve nebyl, ani žádnou nebyl k této práci delegován.

Z výsledků svého bádání o pobělohorském období sepsal dr. Fiala dvě publikace vydané v nakladatelství EMAN. *Hrozné doby protireformace* (1997, ISBN 80-901854-7-9) ani *Temno, dobu Koniášovu* (2001, ISBN 80-86211-20-7) česká historiografie nepřijala příliš příznivě. Byly totiž napsány v době, kdy se čeští historikové na popisovanou dobu dívají naprosto opačnou optikou než v letech před rokem 1989. Především proto, že se v některých bodech obsah obou knih shoduje s interpretací běžnou v době komunismu, tyto knihy prostě zavrhují. Fialovi v nich ale rozhodně nelze upřít velké množství shromážděných fakt a snahu o jejich objektivní vyhodnocení. Mezi množstvím knih o historii doby pobělohorské, které byly v posledních 20 letech vydány, jsou tyto jeho dvě knihy jasně patrné, protože se v nich neobjevuje dnes módní postmoderní vše relativizující pohled a autor se v nich také rozhodně nesnaží otázky (ne)svobody svědomí bagatelizovat, nebo dokonce barokní dobu glorifikovat.

Jan Fiala také v roce 2003 vstoupil do historické společnosti pro aktualizaci odkazu české reformace VERITAS. Ze zdravotních důvodů se zvláště v poslední době již nemohl účastnit osobně všech jejích aktivit a akcí. Místo toho nám ale poměrně často zasílal v dopisech různé své návrhy a nápady, některé z nich jsme mohli uskutečnit. Za zmínku stojí např. první vydání elogia (oficiálního nekrologu od jiného člena jezuitského řádu) A. Koniáše v českém překladu nebo jeho snaha, abychom podali pomocnou ruku Společnosti Aloise Jiráska (potřeba pomoci se nakonec nepotvrdila). V posledním období jsme díky dr. Fialovi mohli oslovit Vojenský historický ústav a vybídnout jej k důstojnému připomenutí kulatého výročí bitvy u Domažlic (1431) v roce 2011. Neuskutečnitelným se ukázal jeho podnět uspořádat pokračování výstavy Umění české reformace (1380–1620), instalované v prostorách Císařské konírny na Pražském hradě od prosince 2009 do dubna 2010, i pro období 1620–1781 (s navrhovaným názvem: Umění české reformace ve vyhnanství a podzemí).

Závěrem je nutné přiznat, že nejen historická společnost VERITAS, ale samozřejmě i celá historická obec ztrácí v dr. Janu Fialovi (žel) osamělého bojovníka za (historickou) pravdu různých dějinných dob, člověka, který ve svém životě i díle odmítl nechat se vmanévrovat do konceptů, které byly právě v módě, byly podporovány, nebo bylo politicky výhodné se jich držet.

Mgr. Miroslav Soukup,
jednatel VERITAS

Spravedlivé klima? (ET–KJ 34/2010)

Poznámka bratra Herolda o budapešťské konzultaci k problému bohatství, chudoby a klimatických změn, kterou pořádaly společně Konference evropských církví a SRC, je užitečným připomenutím naléhavého problému a zaslouží si poděkování. Obsahuje však hned několik zásadních nepřesností či omylů, které je třeba opravit.

Nepřesně je již datum konference, konala se 8. - 12. listopadu, to však je maličkost. Horší je mylná domněnka, že české církve nejsou členy zmíněných organizací. Samozřejmě jsou, nezkoumal jsem v celé ekumeně, ale za ČCE mohu odpovědně prohlásit, že je členem obou těchto církevních organizací. To neznamená, že by evangelíci nutně souhlasili se všemi rezolucemi a prohlášeními, které z nespočetných sekcí, konzultací, konferencí a pracovních skupin jedné či druhé organizace vyjdou, v rozhovorech nad nimi zaznívá nejeden kritický hlas, ale označit to za „nesouhlas s jejich sociálními důrazy a interpretací evangelia" je chybné zobecnění.

Rozhodl jsem se napsat těchto pár řádků „za fakultu", proto se nadále přidržím její praxe a postojů. Rozvírající se propast mezi bohatými a chudými je i pro nás společenským a politickým problémem, teologicky je to vina, způsobená sobectvím. V seznamu přednášek ETF lze pravidelně najít kurzy o globalizaci, vztahu k životnímu prostředí, problémech práce, zaměstnání či nezaměstnanosti, pojetí lidských práv a jejich porušování a dalších podobných tématech. Jakkoli je „klimatická spravedlnost" bonmot, který je užíván často ideologicky a nekvalifikovaně, souhlasíme s tím, že naše civilizace potřebuje změnit svůj styl života. „Sebeomezení, prostota a askeze", které jsou v závěrečném dokumentu zdůrazněny jako ústřední hodnoty křesťanského života, by velké části našeho světa rozhodně prospěly. A možná by pomohlo i omezení stohlavých konferencí a nasměrování prostředků k praktické pomoci.

J. Halama,
děkan UK ETF

Advent v Chrástu nabízí i hudební zážitky

Zvláštnost adventní doby vyjadřují v chrásteckém sboru Českobratrské církve evangelické také bohatstvím zpěvu a hudebních forem.

Zvon z nové zvonice na evangelické faře v Železniční ulici v Chrástu u Plzně v adventu kromě nedělních bohoslužeb svolává každý pátek na 17. hodinu také k Rorátům. Původně ranní mariánskou mši se místní evangelíci rozhodli pojmout jako večerní modlitbu se zpěvem žalmů a starých českých adventních zpěvů. Při posledním předvánočním zpívání 17. prosince je posílí schola sousední katolické farnosti v Dýšině.

Pro změnu schola katedrály sv. Bartoloměje v Plzni doprovodí v Chrástu evangelické bohoslužby 3. neděle adventní 12. prosince od 9.30 hodin.

Krátce se zastavit v předvánočním shonu budou moci lidé v modlitebně zdejšího evangelického sboru v neděli 19. prosince od 17 hodin při Adventní hudební půlhodině. Chrámový pěvecký sbor Korandova sboru v Plzni pod vedením M. Esterleho přednese část kantáty „Uns ist ein Kind geboren", původně připisované J. S. Bachovi, a vícehlasou úpravu písně "Zvěstujem vám radost" od Jana Trajána Turnovského.

Oslavu svátků Ježíšova narození pak už tradičně v Chrástu zahájí (Před)půlnoční bohoslužba se zpěvem známých koled ve 22.30.

Karel Šimr

Pozvánky

LEDNOVÉ KONCERTY

9. ledna 2011, 17.00
Dorothea Fleischmannová – varhany
Petra Andrýsková – flétna
Petra Musilová – soprán
(J. S. Bach, J. D. Zelenka)
* * *
16. ledna 2011, 17.00
BUBUREZA
dívčí pěvecký sbor
(G. P. Palestrina, J. Brahms, B. Martinů, P. Eben)
* * *
23. ledna 2011, 17.00
Aleš Bárta – varhany
(J. S .Bach)

pořádá
Farní sbor Českobratrské církve evangelické
Praha 10 – Strašnice, Kralická 4

Kontakt: tel.: 274 811 226,
e-mail: strasnice@evangnet.cz,
www:
http://strasnice.zde.cz

Spojení: Metro A - Strašnická,
Tram 7, 11, 19, 26
Vstupné dobrovolné.

Vánoční tip

Sváťa Karásek: Vrata dokořán
(Texty písní a básně)
184 stran, váz. v plátně

Úplné vydání písňových textů a poezie Sváti Karáska navazuje knižní úpravou na úspěšnou sbírku kázání Boží trouba (Kalich 2000). K vydání připravil Jaroslav Riedel.

Cena 230 Kč, v Kalichu do 31. 12. 2010 cena 184 Kč.
http://www.ekalich.cz/produkt/178-Vrata-dokoran-Texty-pisni-a-basne/index.htm

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

Seniorát moravskoslezský

Českobratrská církev evangelická

Bruntál Ne 10.00
U potoka 383/34, adm. f. Vlastislav Stejskal
Český Těšín Ne (polské a c 8.00) české 9.00
nám. Dr. M. Luthera 1, j Radomír Palacký
Frýdek – Místek Ne 9.00
Husova 377, f. Pavel Křivohlavý
Hodslavice Ne 9.15
Hodslavice č. 96, f. Lubomír Červenka, f. Mária Jenčová
Hrabová Ne 8.30
Hrabová č. 117, Zábřeh 1, adm. f. Jiří Tengler
Hranice Ne 8.30
Farní 43, adm. f. Petr Kulík
Javorník u Jeseníku Ne 9.45
Lidická 162, adm. f. Daniela Havirová
Jeseník Ne 9.15
Bezručova 7/41, f. Daniela Havirová
Krnov Ne 9.45
Albrechtická 746/92, j Radovan Rosický, adm. f. Jan Lukáš
Nový Jičín Ne 9.00
Janáčkovy sady 184/1, f. Pavel Prejda
Odry Ne 8.15
1. máje 63, adm. f. František Hruška
Olomouc Ne 9.00
Blahoslavova 916/1, f. Jana Rumlová,
Opava Ne 9.00
Lidická 747/2, f. Jan Lukáš
Orlová Ne 9.00
Palackého 787, f. Štěpán Janča
Ostrava Ne 9.30 (Třanovského sál)
Husovo nám. 1188/4, f. Aleš Wrana
Ostravice Ne 9.20
Hamrovice 230, f. Pavel Janás
Prostějov Ne 10.00
U kalicha 2574/1, f. Jan Jun
Přerov Ne 10.00
Čapky Drahlovského 912/1, f. Petr Kulík
Suchdol nad Odrou Ne 10.00
Malá Strana 45, adm. f. Pavel Prejda
Šenov u Ostravy Ne 9.30
Hasičská 1131, j Štěpán Marosz, adm. f. Pavel Křivohlavý
Šternberk Ne 9.30
U horní brány 130/4, f. Vlastislav Stejskal
Štramberk Ne 9.00
Zauličí 473, f. František Hruška
Šumperk Ne 8.45
Revoluční 1174/8, f. Hana Chroustová
Vítkov Ne 9.15
Opavská 116, adm. f. Jan Lukáš
Zábřeh Ne 10.00
U Vodárny 545/2, f. Jiří Tengler

Církev bratrská – Severní Morava

Frýdek – Místek, Ne 10.45
Jiřího z Poděb. 260, Jan Drahokoupil
Havířov, Ne 9.00
Fryštátská 21, Tomáš Holubec
Opava, Ne 9.00
Hradecká 50, Karel Buba
Ostrava, Ne 9.30
Tř. 28.října, Jan Drahokoupil
Velká Lhota, Ne 9.30
Velká Lhota č.102, Jaroslav Preisler
Vsetín, Ne 9.30
Horní Jasenka 102, Josef Fišer
Zlín, Ne 10.45
Okružní 4551/17, Pavel Škrobák

Těšínsko

Český Těšín, Ne 9.00
Studentská 25, Tadeáš Firla
Horní Suchá, Ne 8.45
Těrlická 64/353, Pavel Fér
Hrádek, Ne 9.30
Hrádek č. 74, Stanislav Stebel
Třinec, Ne 9.30
Dolní Lištná 9, Otto Rusnok
Třinec – Terasa, Ne 9.30
Chopinova 463, Třinec – Lyžbice, Pavel Fér

Bratrská jednota baptistů

Olomouc, Ne 9.30
Klub Sidia, tř. Kosmonautů, k Petr Coufal
Ostrava, Ne 9.00
Závoří 101/32, k Erik Poloha
Suchdol nad Odrou, Ne 10.00
Malá Strana 40, k Tomáš Mrázek
Šumperk, Ne 9.30
Štefánikova 10, k Pavel Mrázek
Vikýřovice, Ne 9.30
Šumperská 272, k Nick Lica
Příbor, Ne 10.45
nám. S. Freuda 20, k Lance Roberts

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

37/2010

22. prosince 2010 ◆ ročník 95 ◆ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 5. ledna 2011

Z obsahu

* *Čeští exulanti v Sasku*
* *Diesel II*
* *Novoroční pozdrav*

Vánoční poselství

Immanuel, Bůh s námi

Matouš 1, 22 - 23

Jako dítě jsem často trpěl osamělostí. Toužil jsem být někomu nablízku, s někým se sdílet, nebýt sám. Už v ráji si Bůh všiml: „Není dobré, aby člověk byl sám." Bůh stvořil člověka ke společenství. Se sebou a s druhými. Není samota základní problém člověka?

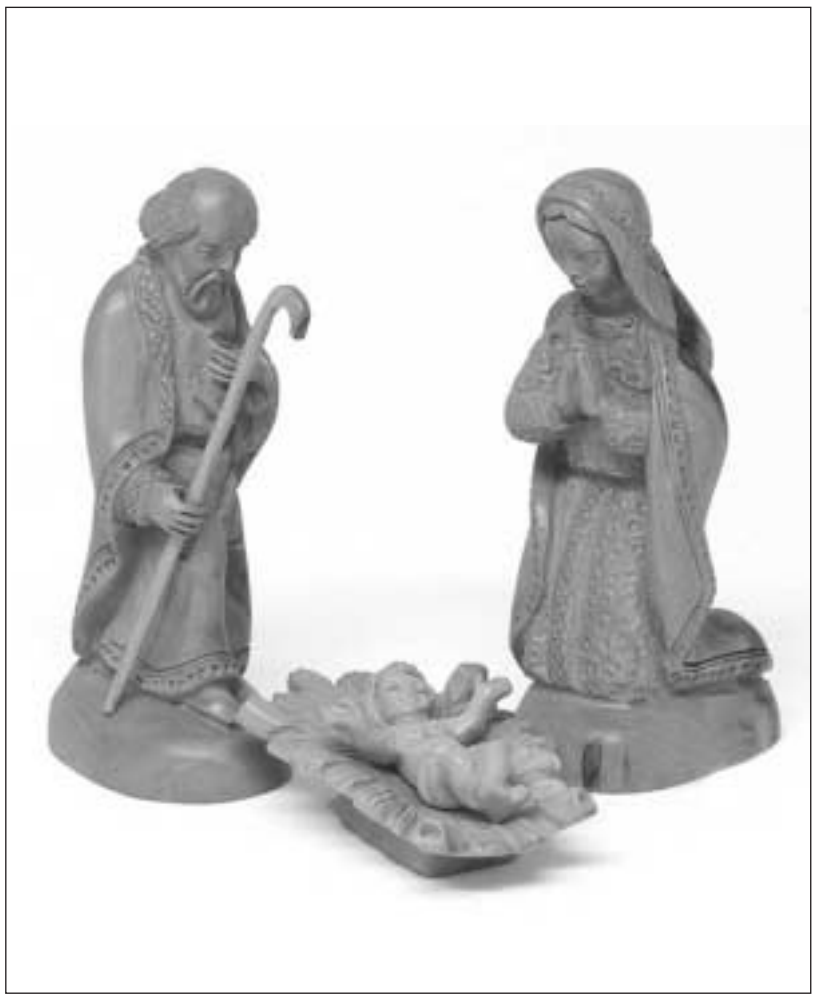
Nikdy pak není osamělost větší než o Vánocích. Když vidíme, jak se rodiny navštěvují a scházejí, jak se lidé v televizi a rádiu baví a jsou spolu, a my musíme být sami. Tehdy samota nejvíce bolí.

Ale Vánoce jsou přece o tom, že nejsme sami. „Bůh s námi!" Sám Bůh se zjevil v životě, smrti a vzkříšení Ježíše Krista. Jeho láska nás usmiřuje s Bohem a zachraňuje nejen před věčným odsouzením, ale i před časnou samotou a izolovaností. Bůh sestoupil z nebe, aby nám řekl, že nás miluje! V jedné písni se zpívá: „Bůh přišel v Kristu na dotek, jak máme děkovat?"

O tom jsou Vánoce! Sám Bůh přichází v Synu, aby byl s námi. Přichází, aby odpustil naše hříchy, posílil naši víru, vlil do nás novou radost, dal nám naději do budoucna, uzdravil naše minulá zranění. Pavel říká „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?"

Toto poselství Vánoc se během dvou tisíců let nezměnilo. Každoročně nám Vánoce připomínají, že Bůh je s námi. Jste-li o těchto Vánocích osamělí, obraťte se ve víře ke Kristu. A pak ho poproste, aby vám ukázal na někoho, kdo je sám, a ukažte dotyčnému Kristovu lásku.

Ondřej Kyml
kazatel Církve bratrské
Písek

Zaostřeno na blízko

Torzo, nebo mozaika Vánoc?

Brandýské muzeum pořádá snad každoročně sezonní výstavy betlémů. Tak i letos. Stojí za to ji navštívit. Betlém s pastevci, rodinou a zvířaty ve stáji, sem tam anděl. A také s mágy, hvězdáři, mudrci - či jak bývají nazýváni - i králi. Ve stálé muzejní expozici však najdeme také pozoruhodný reliéf, mimořádné umělecké dílo mistra G. B. Quadriho: Klanění tří králů. Obraz toho, jak učení a mocní se sklánějí před právě narozeným dítětem. Nejspíš jej chtěli hledat na královském dvoře Herodově, a nakonec jej objevili ve žlabu betlémské stáje. Muzeum vydalo toto dílo na neobyčejné pohlednici: adresát ji může rozebrat a opět složit jako skládačku (tzv. „puzzle"). Drobný, ale pěkný vánoční dárek, či pozdrav pro vaše přátele. Lze jej také poslat jako pohlednici a pak již jen rozložit a složit, aby nic nechybělo. Aniž si to uvědomíme, míváme v dnešní době sklon takto nakládat se slavením Vánoc. Leccos si vybereme, přebereme, vynecháme. A nejde nám to nějak dohromady. Obzvlášť s životním stylem dnešní doby. Namísto krásného obrazu nám zbude nakonec jen pár podivných úlomků, folklorních obyčejů, nebo prázdno, které už nelze nikam zařadit. Co jsme si tam promítli, co hledáme, co ztratili? Snad ještě ti mágové mají své ezoterické kouzlo, zato Ježíš se proměnil v jakousi figurku nosiče dárků a zůstal do příště odložen v jesličkách. Toho nás na cestě za hvězdou našeho života, a nejen o Vánocích, Bůh chraň!

Jan Kašper

Marie – matka Boží 2.

Pokračování z minulého čísla

Panna Marie byla první svědkyní výkupné lásky Otcovy a touží zůstat vždy a všude její pokornou služebnicí. Tento mariánský rozměr v křesťanském životě leckdy chybí v pohledu na ženu a její postavení ve společnosti. V dnešní době rozvinutých emancipačních snah a jejich oprávněných kritik by právě Marie mohla být prostřednicí ukazující k Ježíši trpícímu pro naši spásu. Opora na místě nejčestnějším. Žena při pohledu na Marii může objevit tajemství, jak důstojně prožívat své ženské bytí a jak se doopravdy realizovat. V Mariině světle spatřuje církev ve tváři ženy odlesk krásy, v níž se zrcadlí nejušlechtilejší city, jakých je schopno lidské srdce: bezvýhradná obětavost lásky, síla jež dovede snášet největší bolesti, bezmezná věrnost a neúnavná činorodost, dovednost spojovat hluboký vhled se slovem útěchy a povzbuzení.

Možná, že bychom nyní mohli bez předsudků porozumět našim římskokatolickým bratřím, proč chápou Marii jako výraz jednoty církve. Marie reprezentovala veškeré úsilí o dosažení jednoty, a to i v tak nešťastných podobách jako byla protireformace, která rozdělila tábor protestantský od římského na staletí. Není tedy divu, že protestanté chovají k Marii stejnou podvědomou nedůvěru, jakou měly často koloniální národy, které byly kolonizovány se jménem Ježíšovým na rtech, ke křesťanství.

Od dob Husových, který se v mariologii od římské církve takřka nelišil, hledala protestantská teologie důvody pro potlačení významu Panny Marie. Byla to pochopitelná opozice proti sílícímu mariánskému kultu v římské církvi, který skutečně někdy nabýval až pověrečných forem. Výsledkem je, že se postava Marie v evangelických kruzích raději obchází a pokud o ní hovoříme či píšeme, tak zpravidla polemicky s větším důrazem na to ‚čím není, než čím pro nás je. Často máme i zkreslené představy o mariánské úctě v římské církvi, založené na povrchním po-zorování nebo na nějakém pověrečném způsobu, jehož jsme byli svědky.

Současné pojetí mariánské úcty je vyjádřeno ve věroučné konstituci o církvi - Světlo národů. Toto ústřední dílo II. vatikánského koncilu si vyžádalo čtyři roky práce. Nemalou těžkost způsobila otázka, zda se má nauka o Matce Boží do předlohy zařadit, nebo o ní jednat zvlášť. Jeden směr, příliš zdůrazňující zvláštní důstojnost Rodičky Boží, chtěl, aby se o Marii jako prostřednici všech milostí mluvilo zvlášť. Druhý směr však zdůrazňoval rozdíl mezi Kristem Synem Božím a Marií, která je pouze tvor Boží. Jako dcera Evy je též vykoupena Kristem a náleží ke společenství církve, která v ní má zvláštní přímluvkyni a svůj vzor. Nauka o církvi, dle druhého směru, je vhodnou půdou k pochopení důstojnosti a poslání Panny Marie. Důvody vycházejí z toho, že nejen protestanté, ale i východní církve se nelibě dívaly na ony směry v katolické teologii, které mluvily o jedinečné, ba téměř nutné účasti Mariině na vykupitelském díle Kristově. Výrazy spoluvykupitelka a pro-

Dokončení na str. 2

Vánoční pozdrav Kostnické jednoty

Milé sestry a bratři, vážení přátelé, drazí čtenáři!
Adventem jsme vstoupili do úvodních zastavení nového církevního roku, ve kterém nás čekají výmluvné připomínky toho, jak nás laskavý Hospodin obdarovává, jak štědře připravil všechno, abychom neměli nedostatek; jak mnohostranně zjevuje svou spasitelnou péči.
Ano, hned ve vánočním dění září nebeská sláva – a nabídka pokoje pro ty, kteří otevírají svá srdce a radují se, že "nám, nám narodil se".
Ať vás potěšuje zvěst, že Bůh je s námi zvláště tehdy, když dolehají samota a nejrůznější starosti a úzkosti. Bůh je s námi i v tomto světě!
Zároveň jsme se přiblížili k prahu nového občanského roku. A dodejme, i nového vydavatelského ročníku našeho Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. Jako předsednictvo vydavatele Kostnické jednoty i jako všichni spolupracovníci redakce a administrace jsme velice rádi, že se nám podařilo – i s vaší pomocí – dodržet slib, že letos vydáme 37 čísel, a že tedy můžeme doufat, že stejně obstojíme i v roce 2011.
S upřímným přáním radostného a pokojného Nového roku, s vděčnosti za Boží pomoc i za vaši dosavadní podporu
Předsednictvo Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., a redakce a administrace týdeníku

Z církví doma i ve světě

Svetoví a ázijskí cirkevní vodcovia upozorňujú na hrozbu z Kórey

London/Geneva (ENInews)

Predseda Rady svetovej misie, globálneho zoskupenia hlavne reformovaných cirkví, odsúdil ostreľovanie juhokórejského ostrova severokórejskou armádou a žiadal o modlitby za to, aby napätie neprerástlo do konfliktu. "Rada svetovej misie a vedúci jej členských cirkví vyjadrujú zármutok ekumenického bratstva a svetového spoločenstva cirkví nad nevyprovokovanou agresiou a útokmi a vyzývajú armádu Severnej Kórey, aby prestala s útokmi na ľud Juhu," – napísal generálny tajomník Rady svetovej misie reverend Des van der Water v liste Presbyteriánskej cirkvi v Kórei.

Prezident Světového luterského svazu Munib Younan vyzývá církve k prorocké službě

Ženeva (LWI)

Luterská rodina na celém světě musí spolupracovat při uzdravení poraněného světa, řekl biskup Evangelicko-luterské církve v Jordánsku a Svaté zemi Dr. Munib Younan, prezident Světového luterského svazu, 25. listopadu v kapličce Ekumenického centra v Ženevě. "Jsme povoláni pracovat na zmírňování bídy, prorocky bojovat proti nespravedlnosti, být mostem mezi Jihem a Severem, Východem a Západem, posilňovat své sestry a bratry, kteří trpí pro svou víru, a nést odpovědnost za celistvost stvoření," – řekl Younan na bohoslužbách s vysluhováním svátostí při instalaci nového generálního tajemníka Svazu, reverenda Martina Jungeho. Ten před svým zvolením pracoval jako tajemník pro Latinskou Ameriku a Karibik v Oddělení pro misii a rozvoj Světového luterského svazu a byl prezidentem Evangelicko-luterské církve v Chile. Biskup Younan řekl, že zvolení prvního generálního tajemníka pocházejícího z Latinské Ameriky je příznačným znamením života tohoto světového společenství.

Americkí katolíci a Reformované cirkvi si vzájomne schvaľujú krst

Baltimore, Maryland (ENInews/RNS)

Rímskokatolícki biskupi v USA na svojom tohtoročnom jesennom stretnutí, so súhlasom štyroch reformovaných protestantských denominácií, schválili dohodu o vzájomnom uznaní platnosti krstu. Pracovalo sa na nej šesť rokov. Dohodu uzavreli s Presbyteriánskou cirkvou USA, Reformovanou cirkvou v Amerike, Kresťanskou reformovanou cirkvou a Zjednotenou cirkvou Kristovou. Arcibiskup Wilton Gregory z Atlanty, predseda Ekumenického a medzikonfesijného výboru Konferencie katolíckych biskupov Spojených štátov, nazval dohodu "míľnikom na ekumenickej ceste."

Verbum Domini – nový list pápeža

Pred niekoľkými dňami Vatikán zverejnil nový list pápeža Benedikta XVI pod titulom Verbum Domini - Slovo Pána. List je finálnym príspevkom synody z roku 2008. Na stodeväťdesiatich stranách anglického textu je tento nový list nástupcom dokumentu Druhého Vatikánskeho koncilu Dei Verbum – Božie slovo. Ten sa zaoberal interpretáciou Svätého písma, jeho úlohou v liturgii, katechéze a teológii, a vzťahom medzi Písmom a tradíciou. V kontexte katolíckeho hodnotenia týchto tém a v dialógu s inými cirkvami v ekumenickom hnutí dogmatická konštitúcia Druhého Vatikánskeho koncilu, postavená na Svätom písme, sa stala kľúčovým odkazom pre cirkev na najbližších päťdesiat rokov. Tak ako konciliárny dokument, aj Verbum Domini chápe slovo Božie v stelesnenej podobe a zameriava sa na život a misiu cirkvi. Mali by si ho prečítať všetci ekumenici.

Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike

Marie – matka Boží

Dokončení ze str. 1

střednice všech milostí jsou těžce srozumitelné v oblasti teologie, kde spása a milost jsou dar Boží.

Když malá většina rozhodla, aby se o Matce Boží mluvilo v předloze o církvi, považovalo to mnoho biskupů a teologů za snížení Panny Marie a ústup protestantům. Zařazení nauky o Matce Boží do předlohy o církvi je však užitečné nejen pro ekumenické hnutí, ale i pro postoj všech věřících k Panně Marii. Koncil pak ve své konstituci předložil věřícím jen některé body nauky o Marii a nechtěl řešit různé otázky, které se objevují v rozpravách mezi jednotlivými teologickými školami.

Z této konstituce je dobré připomenout z článku 66 a 67 oficiální stanovisko římskokatolické církve k mariánské úctě:

„Už za dávných časů blahoslavená Panna byla uctívána pod jménem Bohorodičky a pod její ochranu se utíkali věřící v modlitbách při všech nebezpečích a potřebách. Hlavně po efezském sněmu úcta Božího lidu k Marii podivuhodně vzrostla a projevovala se v uctívání, lásce, vzývání a napodobování, tak jak to vyjadřují její prorocká slova: „Budou mne blahoslavit všechna pokolení, že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný" (L 1,48-49). Tato úcta, která byla vždycky přítomna v církvi, má sice naprosto jedinečný ráz, přesto se však podstatně liší od bohoslužby klanění, které se vzdává vtělenému Slovu, stejně jako Otci a Duchu svatému a je bohoslužbě velmi na prospěch. Církev schválila rozmanité pobožnosti k Bohorodičce v hranicích zdravé a pravé nauky a se zřetelem na podmínky, které existují v jednotlivých obdobích a místech a s ohledem na ducha věřících. Tyto pobožnosti způsobují, že při uctívání matky je poznáván, milován a oslavován Syn a jsou zachována přikázání Toho, kvůli kterému všechno bylo stvořeno (srv. Ko 1,15-16) a v němž - podle rozhodnutí věčného Otce - jsou všechny dokonalosti v plné víře (Ko 1,19).

Posvátný sněm úmyslně vyhlašuje tuto katolickou nauku a zároveň napomíná všechny syny církve, aby horlivě podporovali mariánskou úctu, hlavně liturgickou, a aby si vážili mariánských modliteb a pobožností, které učitelský úřad během staletí doporučoval... Sněm vybízí též naléhavě teology a hlasatele Božího slova, aby se při zvláštní důstojnosti Bohorodičky zdrželi jak nesprávného přepínání, tak i příliš úzkého hlediska. Studiem - pod vedením učitelského úřadu církve - Písma svatého, církevních otců, učitelů a liturgie ať správně osvětlí poznání a výsady blahoslavené Panny, které jsou vždy zaměřeny ke Kristu, jenž je pramen každé pravdy, svatosti a zbožnosti. Úzkostlivě se musí vyhýbat všemu, co v jejich slovech nebo činech by mohlo vést odloučené bratry i ostatní lidi v omyl o pravé církevní nauce. Věřící si pak musí uvědomit, že pravá úcta nezáleží v neplodném a přechodném citu ani v jakési prázdné důvěřivosti, nýbrž vychází z pravé víry, která nás přivádí k uznání důstojnosti Bohorodičky a vybízí k synovské lásce vůči naší Matce a k napodobování jejích ctností."

Mariánské modlitby, což to není největší kámen úrazu mezi denominacemi? Jak je možno modlit se k Panně Marii a ke svatým, když se přece máme modlit jedině k Bohu? Zde si nejprve musíme uvědomit, že modlitby ke světcům v římskokatolické církvi nelze porovnávat s modlitbami k Nejvyššímu. I když se mluví o modlitbě, jsou to v podstatě pouze prosby o přímluvy, protože jedině Bůh jedná. A k čemu přímluvy? Proč se neobracet k Bohu přímo? Tutéž otázku bychom mohli dát i apoštolu Pavlovi, který se obrací na bratry v Kristu s žádostí, aby se za něho modlili (1 Te 5,25; Ko 4,3), a sám se také za druhé modlí (2 Te 1,11). Proč se neobrátí k Bohu každý sám? Zřejmě proto, že žádost o přímluvu přímou modlitbu nevylučuje ani nenahrazuje a máme nést břemena jedni druhých i na modlitbách. Je-li Kristovým vzkříšením přemožena smrt (1 K 15,55), pak v Ježíši Kristu je spojena církev bojující s církví vítěznou. (2 K 5,1) Předpokládáme-li, že církev vítězná se modlí, může se modlit i za církev bojující. Pak není tak nepochopitelné, jestli někdo z bojující církve požádá o modlitbu za svůj problém také někoho z církve vítězné, i když v protestantismu toto není zvykem. Protože modlitba spravedlivého má velkou moc (Jk 5,16), obracíme se zpravidla s žádostí o modlitbu na ty, o nichž se domníváme, že jsou modlitebníky, kteří nežijí neřádným životem. Tam někde jsou kořeny proseb ke svědkům víry o přímluvy: pros za nás.

Pokorná, tichá, skromná dívka Marie, která se držela v pozadí a ukazovala k Ježíši Kristu. Což právě na ni se nevztahují slova „Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží"? (L 22,26) V tomto pohledu Boží logiky by nám nemusel vadit ani titul Královna nebes. To už není jakási nadbytečná kultovní postava vedle Boha a Ježíše, se kterou si jako protestanté nevíme rady. To je vzor křesťanova života. Otvírat se v plné důvěře a poslušnosti Duchu svatému, abychom už nežili sami sobě, ale žil v nás Kristus (Ga 2,20). Abychom byli schopni přijmout všechny dary, které Pán pro nás připravil (1 K 2,9). Což nemáme jednat jako Marie? Je mnoho svědků Kristových, mnoho apoštolů a učitelů církve, ale u žádného není tak jasné a zřejmé jak je nutno odpovědět na Boží výzvy, aby se Slovo stalo skutečně tělem. Zde nejde o teologické diskuze, to je charakter křesťanského života.

Pavel Tůma

Jde především o stvoření

Téma Darwinova vztahu ke křesťanství bratr Herold zajímavým způsobem rozvedl (ET-KJ 33), jeho výchozí premisu je však nutné upřesnit. Podstata věci nespočívá v tom, že by Darwin „popřel biblický příběh o stvoření v jeho věcném i časovém průběhu", ale v tom, že dospěl až k odmítnutí biblického principu zjevení a dostal se do rozporu se samotným základem křesťanství. J.M. Lochman ve své knize Krédo říká, že víra znamená osvobození od jednorozměrného vidění světa. Bůh je Tvůrcem nebe a země, ke stvoření patří to viditelné i neviditelné. Kdežto naturalismus, kterému Darwin otevřel dveře, vedl ke zjednodušenému vidění světa, které Boha cíleně vylučuje, kde se „země technokratů vyzdvihuje na jedinou relevantní skutečnost" (Lochman). Kde za složitými proměnami hmoty od elementárních částic až po člověka jsou uznávány jen neosobní přírodní procesy. Fyzik Freeman Dyson z Princetonu k tomu říká: "Vesmír v určitém smyslu musel vědět, že přijdeme."

Vážíme si (a jsme aktivními účastníky) úsilí vědy o poznání našeho světa, ale měli bychom také vědět, že každý její pohled má i svoji ideologickou, metafyzickou složku. Nejen lidé biblického věku, ale i my dnes podléháme kulturním ohraničením své doby. Biblická zvěst o stvoření zde pak plní roli spolehlivého ukazatele cesty. Připomeňme si k tomu ještě myšlenku J. L. Hromádky, že z pohledu lidské snahy o poznání světa existuje mezi aktem stvoření a realitou tohoto světa zásadní diskontinuita – ztráta příčinné souvislosti. To znamená, že naše úsilí o poznání bude mít vždy své meze, že až k Bohu se tímto způsobem nikdy nemůžeme dostat. Znamená to ale i to, že stvoření není jen nějakým abstraktním principem, nýbrž že se našeho světa konkrétně týká, neboť svět je Božím dílem. Ambice naturalismu o absolutní výklad světa je nepochybná a sekulární člověk dneška s tím nemá žádný problém. Jak na to máme reagovat my? Myslím si, že místo snahy o nějakou „změnu základního pohledu na Písmo" (I.Herold) to má být spíše setrvání u podstaty jeho svědectví. Vyznání o Stvořiteli, tato „nedílná součást křesťanské víry v Boha" (Lochman), k němu určitě patří, bez ohledu na proměny času.

Josef Potoček

Čí je televize?

Internetový časopis Deník Referendum uveřejnil na svátek sv. Mikuláše dopis adresovaný předsedům politických stran a představitelům Senátu a Parlamentu. Dopis poukazuje na neutěšený stav České televize, který je podle názoru autorů zakotven již v jejím pojetí, začlenění i vnitřním uspořádání. Dopis se odvolává na situaci programovou, ideovou i hospodářskou,- připomíná již loňskou iniciativu studentů "Inventura demokracie",- a přimlouvá se za radikální nápravu. My, kteří jsme odkázáni na televizi jako na prakticky jediný dostupný zdroj kultury a vzdělávání a povinně si ji platíme, dáme asi pisatelům za pravdu.

Dopis podepsaly všechny profesní svazy a připojilo se 155 osobností, z nichž mnohé známe z veřejného života a jsme zvyklí uznávat jako lidi dobropověstné. Osobně mne potěšilo, když jsem mezi nimi našel i evangelického faráře Miloše Rejchrta a biskupku CČSH Janu Šilerovou. Jen bych jich byl očekával více.

Ilja Herold, iherold@upcmail.cz

Nabídka kalendářů

Překrásné nástěnné týdenní kalendáře (30 x 30 cm) s 53 fotografiemi z Izraele jsou u mne k vyzvednutí za 180,- Kč nebo 7 Euro.

Jsou v češtině s biblickým veršem na každý týden a s uvedenými svátky křesťanskými i židovskými.

Předem zavoňte na tel.: 242 428 814 (774 572 671), abyste nešli nadarmo.

Ludmila Hallerová,
Ve Vilách 7, 140 00 Praha 4 - Michle

Příliš slábi ve víře

(česká ne/religiozita v evropském kontextu)
Zdeněk R. Nešpor
Váz., 1. vydání, 216 stran

Běžně se hovoří o tom, že Češi jsou „nejateističtějším národem", což se zdají potvrzovat i mezinárodní sociologické výzkumy. Problém nastává ve chvíli, kdy se na jejich výsledky podíváme hlouběji: velká většina českých nevěřících není úplnými ateisty, příliš pevná však na druhou stranu není ani víra věřící menšiny. A to přesto, že si obě strany o sobě myslí pravý opak a jsou ochotny se za něj dokonce bít. Většina naší společnosti je možná víc „proticírkevní ze zvyku" než ateistická z přesvědčení, zatímco podstatná část členů církví se svého přesvědčení drží také především silou tradice a zvyku. Tato kniha se snaží prostřednictvím historických a sociologických analýz ukázat, proč tomu tak je a jaké to má společenské a kulturní důsledky. Zdeněk R. Nešpor je historik a sociolog náboženství, působí jako vědecký pracovník Sociologického ústavu AV ČR a docent na Fakultě humanitních studií UK. V Kalichu vydal Encyklopedii moderních evangelických (a starokatolických) kostelů Čech, Moravy a českého Slezska (2009) a Století evangelických časopisů, 1849-1948 (2010).

Party, party, partičky

Parta asi nejvíc přitahuje svou neformálností. Nevyplňují se v ní dotazníky, nedělají se statistiky. Příslušnost k ní někdy vyvolává až euforii. Všichni si v ní přece tak dobře rozumějí, jsou výjimeční a táhnou za jeden provaz. Čím je člověk v partě déle, tím zřetelněji si však uvědomuje, že je to složitější. O co menší je v ní formalismus vnější, o to větší je formalismus vnitřní. Party jsou přísně hierarchicky strukturovány. Vůdce, obestřený gloriolou nedotknutelnosti, má kolem sebe kruh propagandistů, kteří tlumočí jeho názory způsobem nepřipouštějícím alternativu. Kdo chce v partě obstát, případně se dostat mezi její autority, musí přitakat všemu, co od nich přichází. Navenek neformální společenství je sešněrováno konvencí vyrůstající zevnitř. Institucní společenství také vyžaduje určitou elementární poslušnost. Parta však vyžaduje poslušnost absolutní.

Všechny instituce jsou ohroženy tím, že se stanou vlivovými zónami všelijakých zájmových part a partiček. Ve finále může dojít až k prorůstání organizovaného zločinu. Počátky ovšem vypadají zcela nevinně. Bývají spojeny s působením nejrůznějších občanských iniciativ, lobbistů a kmotrů, kteří buď z titulu nějakého „vyššího principu" nebo pod slibem výhod ovlivňují řídící orgány těchto celků. Nestandardní situace, k nimž v důsledku toho dochází, občas komentují politici a novináři. Poměrům v církvích se jejich komentáře zatím vyhýbají. Není však nestandardní třeba to, že pokud jde o věrouku, snese Evangelická církev prakticky všechno - i naprostou nevěru, zatímco v polohách společensko-politických zaujímá postoje až bojovně vyhraněné? To je zásadní odklon od novozákonní zbožnosti. Její důrazy jako by byly obráceny naruby.

Právě tento posun, až jakési teologické přepólování, na Evangelické církvi mnoha současníkům vadí. V oblasti víry se v ní stalo módou klást lidem otázky a vybízet je, ať si na ně sami odpovídají. Má to vyjadřovat evangelickou svobodu. V oblasti společensko-politické je jim však všechno nalajnováno bez pardonu. Věci „podstatné" jsou tak relativizovány a věci „případné" jsou povýšeny na zásadní. Ale lidé přece nepřicházejí do kostelů proto, aby jim tu někdo kladl otázky. Oni si s sebou přinášejí ty své a chtějí zde na ně slyšet odpovědi. Když je nedostávají a je jim navíc vnucováno, co nehledají anebo co se jim dokonce vysloveně příčí, jdou jinam. To je naprosto normální. Jen hlupák by si dal místo chleba vnutit ořezávátko. Toto teologické vyprázdnění ohrožuje řádné fungování církve a je jedním z hlavních důvodů trvale se vyprazdňujících kostelů.

Co je to za partu, která církev tlačí tímto směrem? Nejde o kompaktní skupinu s jasně ohraničenými okraji. Těch part a partiček je více. Všechny přitom spojuje odpor či přinejmenším lhostejnost vůči určité teologii. Žel, právě té od počátku pro život církve klíčové. Křesťanská církev umírá přímo úměrně tempu, jímž se této teologie vzdává. Apoštolské vyznání víry ji proklamuje slovy: „Věřím v těla z mrtvých vzkříšení." To není snadno stravitelná výpověď. Odmítnout ji však znamená zůstat vším svým myšlením pouze v intervalu mezi narozením a smrtí. S přívrženci této teologie zavřeného hrobu se setkáváme už v Novém zákoně. Apoštol Pavel ji zde ovšem zásadně odmítá a jejím příznivcům namítá: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí." Nelze se divit těm, kteří ubozí být nechtějí a místa, kde se káže mrtvý Kristus, opouštějí.

Vinu za odumírání Evangelické církve nenesou komunisté, ale ztráta víry v těla z mrtvých vzkříšení, která má za důsledek sociálně-politicko-kulturní zploštění její teologie. Neschopnost vidět za horizont biologického bytí a současné opuštění osvobodivého reformačního důrazu na moc víry a na Boží milost ji přivedly zpátky ke středověkému skutkařství. Pokud křesťan ztratí ze zřetele nebe, zbude mu jen zaprášená a upocená země. Místo osvobodivého a motivujícího zvolání „Kristus byl vzkříšen" se tak z evangelických kazatelen ozývá zákonické „cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších…" K činění dobrých skutků není třeba víry. Almužny dávají i pohané. Party a partičky, které církev tlačí k zemi – tedy k hrobu, reprezentují právě tuto mentalitu. Ztráta vnímavosti pro spásný dopad Kristova vzkříšení je plodem jejich působení.

Proč někdo věnuje svůj zájem církvi, když se s jejím základním dějinným směřováním neztotožňuje? Nejspíš proto, že chce její strukturu využít k naplnění svých představ, ambicí a plánů. Církev je ve své institucní podobě prostorem, v němž se může zabydlet kdokoli. Musí z něj ovšem napřed vytlačit původní obyvatele. Nedávný „palácový převrat" v Jednotě bratrské ukazuje, že ta myšlenka není vůbec nereálná. Aktuálně bychom se mohli třeba ptát: Proč je taková snaha obepnout Evangelickou církev seniorátními faráři pro mládež? A proč církev podporuje vytvoření paralelní, právně na ní nezávislé mládežnické struktury? Je tomu tak proto, že množství mládeže nezvládá, nebo proto, aby ji uvolnila z vazby ke svým sborům a přihrála nějaké partě? Její věk je k tomu ideální. Doma je nuda a práce, zatímco v partě je zábava a noci jsou tam až do rána mladé.

Je zvláštní, že co jedny odpuzuje, druhé přitahuje. Někoho teologie mrtvého Ježíše z církve vyhání, jiný s pouze společenským rozměrem církve vystačí. Souvisí to s vírou a nevěrou, s očekáváním existenciálním nebo jen existenčním. Komu stačí splynout se skupinou, ten je v partě přátel zaštiťující se autoritou církve spokojen. Koho zajímá, co má dělat, aby měl podíl na věčném životě, ten ovšem s mrtvým Ježíšem nevystačí. Křesťanská, to znamená i Evangelická církev je historickou platformou pro tu druhou skupinu. Naši předkové nestavěli kostely kvůli koncertům, výstavám a přednáškám. Budovali je proto, aby se z nich šířila zvěst o Ježíšově vzkříšení a aby zde lidé oslavovali svého Spasitele. Ti, kteří dnes tyto kostely zklamaní opouštějí, jsou jich více právi než ti, kteří od nich mají klíče a jimž struktura církve slouží jen k naplňování jejich partikulárních zájm**ů.**

Emanuel Vejnar

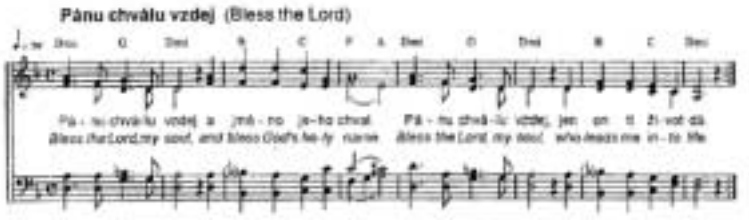
Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

10

Doba vánoční

Píseň – Pánu chválu vzdej (Bless the Lord)

Žalm 67

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání,
kéž nad námi rozjasní svou tvář!
Ať je známa na zemi tvá cesta,
mezi všemi národy tvoje spása!
Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu,
kéž ti vzdají chválu všichni lidé!
Ať se národy radují, ať zaplesají,
neboť soudíš lidi podle práva,
spravuješ národy země.
Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu,
kéž ti vzdají chválu všichni lidé!
Země vydala své plody,
Bůh nám žehná, Bůh náš.
Bůh nám dává svoje požehnání.
Nechť se ho bojí všechny končiny země!

Čtení: Iz 60,16b. 18-20; Mt 2,1-12
Píseň
Ticho
Prosby:

Kriste, Synu Boží, který jsi byl již před stvořením světa, tys sestoupil na zem, abys všechny lidi spasil. Učiň z nás nositele této radostné zvěsti.
- Buď požehnán, Pane!

Slunce spravedlnosti, tys zazářilo z nebe a naplnilo svým světlem vesmír.
- Buď požehnán, Pane!

Ty, který ses stal dítětem a byl položen do jesliček, obnov v nás dětskou prostotu.
- Buď požehnán, Pane!

Králi slávy, který ses ponížil a stal se člověkem, dej nám srdce chudých.
- Buď požehnán, Pane!

Otče náš
Modlitba:

Ježíši, vzýváme tvé jméno a se srdcem dítěte k tobě voláme: přijmi naši modlitbu. Chtěli bychom ti všechno odevzdat a radovat se z toho, co v každém z nás konáš.
Požehnej nás, Pane Ježíši Kriste, tvá láska uzdravuje rány našeho srdce.
Zpěv

(© Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství, Thákurova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046, e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Duchovní nejsou zaměstnanci státu

(Platy duchovním neklesnou)

O variantách dalšího vývoje platů duchovních vláda nakonec 7. prosince vůbec nejednala. Původně byl tento bod na pořadu jednání vlády - spolu s celou řadou dalších kategorií pracovníků, ale na dotaz ČTK na tiskové konferenci premiér Nečas uvedl, že tento návrh byl stažen, a tudíž o něm vláda vůbec nejednala. Prakticky to znamená, že zůstane zachován současný status quo, kdy průměrný plat duchovních činí kolem 16 000 Kč a nástupní plat kolem 11 000 Kč (v obou případech hrubého).

K zamýšlenému snižování platů se vyjádřila otevřeným dopisem Ekumenická rada církví, která zdůraznila, že duchovní nejsou státními zaměstnanci. Duchovní nejsou státní zaměstnanci a není dobře, že jsou placeni ze státního rozpočtu. Napsala to Ekumenická rada církví (ERC) v otevřeném dopise veřejnosti, vládě a parlamentu. To, že jsou duchovní stále ještě placeni z rozpočtu, není jejich volbou, ale důsledkem dlouhodobé liknavosti ze strany státu, který se s církvemi nevyrovnal ani 21 let po konci komunistického režimu, píše se v listu. ČTK o dopise informoval Aleš Čejka z ERC. Neoficiální zpráva ČTK, podle níž vláda snížila platy i duchovním a kterou převzala i další média (ČT, iDnes.cz atd), se tak ukázala jako nesprávná.

Platy duchovních je podle ERC nutné pokládat za jistou míru kompenzace za výnos ze zabaveného majetku církví. Podle odhadu renomovaných institucí jsou dotace ČR poskytované církvím nejvýše třetina výnosu ze zabaveného církevního majetku, píše ERC. Průměrný plat duchovních dosahuje 16.000 korun měsíčně, nástupní plat mladých vysokoškolsky vzdělaných kněží činí 11 000 korun. Průměrná mzda v ČR je zhruba 23 500 Kč.

Předseda ERC Joel Ruml dnes ČTK řekl, že rada na obsahu dopisu pracovala téměř půl roku. Nyní ho nerozeslala z nějakého konkrétního důvodu to, že má vláda rozhodovat o snižování platů duchovních, je prý spíše náhoda. ERC nicméně uvádí, že na rozdíl od zaměstnanců státu nedocházelo u duchovních v minulosti k pravidelnému navyšování platů v obdobné míře, a to jak v četnosti, tak v objemu. ERC v dopise připomněla konstatování Ústavního soudu (ÚS) z 1. července 2010. ÚS prohlásil za neústavní nečinnost parlamentu, který dosud nebyl schopen přijmout zákon o majetkoprávním vyrovnání mezi státem a církvemi.

dle christnet
-kar

Česko–maďarské historické vztahy mezi církvemi helvetského vyznání

4.

Dokončení z minulého čísla

V roce 1928 kompetentní synodní výbor ČCE zaslal ministru Milanu Hodžovi žádost v zájmu 45 farářů a učitelů Reformované církve na Slovensku, kteří ztratili státní příslušnost. Osud českých bratří po r. 1945 se vyvíjel – jako již mnohokrát v dějinách – podobným způsobem jako osud maďarských reformovaných. Žili v izolaci a pod přísnou kontrolou. A přece v oblasti vzájemných vztahů je záhodno hovořit o některých faktech.

Zájemcům z Reformované církve na Slovensku bylo umožněno studovat na Komenského evangelické teologické fakultě v Praze – až do vzniku Teologické Akademie J. Calvina v Komárně (1994-95). – Na Komenského fakultě Karlovy univerzity působili profesoři, docenti a lektoři i z Reformované církve na Slovensku. Na pozvání biskupa Károlye Tótha čeští bratří navštěvovali mezinárodní farářské konference osmdesátých let v Tahi (Maďarsko). Při příležitosti 200. výročí vydání tolerančního patentu se české a maďarské farářské delegace vzájemně navštívily. Asi 10 maďarských duchovních posloužilo kázáním v těch sborech, jež byly (re)organizovány pomocí „tolerančních" farářů z Maďarska.

Nuže: chtěli bychom si tyto trvalé, zřetelně požehnané bratrské vztahy uvědomit a realizovat i v současnu.

Pečovatel/ka roku 2010

Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze ve spolupráci s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR uspořádaly slavnostní vyhlášení vítězů již VIII. ročníku celostátního ocenění "Pečovatel/ka roku 2010".
Vyhlášení výsledků a předání jednotlivých ocenění pečovatelkám a pečovatelům z celé republiky se uskutečnilo na společenském setkání 1. prosince 2010 na Novoměstské radnici v Praze.
Záštitu nad soutěží převzala opět manželka prezidenta republiky paní Livia Klausová, starosta Městské části Praha 2 pan Jiří Paluska a dále ministr práce a sociálních věcí pan Jaromír Drá-bek. Ocenění vyhlašuje každoročně Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze.
Během slavnostního setkání byla oceněna desítka pečovatelů a pečovatelek, kteří shodně získali titul pečovatel/ka roku 2010.
Akce není pojímána jako soutěž či klání, ale spíše jako příležitost poděkovat a veřejně ocenit jejich práci. Desítku vyhlášených nominovala komise odborníků ze sociální oblasti. Ta má k dispozici vyjádření zaměstnavatele, kolegů i klientů a následně také samotných pracovníků.
„Letos bylo pozoruhodné setkat se s elánem pracovnic, které ve stejném působišti pracují i více než třicet let. Rekordmankou byla paní Alena Červenková, působící 37 let v pečovatelské službě v Soběslavi. Reagovat citlivě na změny je schopnost, která jako pečovatelský úkon není v zákonu vyjmenována. Je to princip, který je každodenním východiskem. To je mimo jiné nadstavba, pro kterou si ceníme opomíjené práce pečujících a chystáme slavnost, která pro ně bývá zastavením a povzbuzením do další práce," říká Mgr. Libuše Roytová, ředitelka Diakonie ČCE – SKP v Praze.

Mediální partneři akce v roce 2010:
Český rozhlas 2, časopis Sociální služby a Rádio Proglas.

O nás. Diakonie ČCE
Diakonie ČCE je jednou z největších nestátních organizací zabývajících se sociálními službami a občanskou pomocí. V loňském roce oslavila již 20. výročí obnovené činnosti. Celorepublikově poskytuje sociální, zdravotní, pastorační a vzdělávací služby – denně pomáhá tisícům klientů v nepříznivých životních situacích – od rané péče, pomoci rodinám s dětmi s postižením, přes provoz nízkoprahových klubů pro mládež až po četná seniorská zařízení či hospic pro umírající.
DČCE poskytuje služby ve 33 střediscích a 8 speciálních školách. Pracuje zde přes 1500 zaměstnanců a 1000 dobrovolníků. DČCE nabízí 126 sociálních služeb registrovaných dle zákona o sociálních službách.

Kontakt – public relations:

Mgr. Libuše Roytová,
ředitelka DČCE-SKP v Praze,
m: 777 734 170,
e: roytova.skp@diakoniecce.cz

Mgr. Vendula Kodetová,
PR senior,
m: 739 244 788,
e: kodetova@diakoniecce.cz

Národní týden manželství

Národní týden manželství bude zahájen 14. února 2011 tiskovou konferencí, uspořádanou se souhlasem premiéra Petra Nečase v budově Úřadu vlády ČR.
Již pátý ročník Národního týdne manželství, největší celonárodní iniciativy na podporu manželství v ČR, se bude konat v týdnu 14. - 20. února 2011.
Vedle motta „Dobré manželství není samozřejmost", které provází NTM od prvního ročníku, bude tématem letošního týdne manželství otázka věrnosti v manželství.
I když podle výzkumu brněnské Masarykovy univerzity a společnosti SC&C z roku 2009 je pro obyvatele České republiky v manželství nejdůležitější věrnost, sex, diskuse nad problémy a děti, právě nevěra je chronickým problémem českých manželství.
Ukazuje se, že realita se od přání značně liší. Podle již mnohokrát citovaného výzkumu sexuologů Weisse a Zvěřiny zaměřeného na sexuální chování českého národa bylo alespoň jednou během manželství nevěrných 64 procent mužů a 46 procent žen. Není proto divu, že i když není tolerována v rámci osobního vztahu, ve společnosti je nevěra tolerována a mnohdy považována za projev úspěchu.
NTM chce nabídnout párům jiný pohled, který ukáže přesný opak, že věrnost není slabost.
Na otázku co za tímto mottem ještě stojí, jeden ze zakladatelů a organizátorů NTM v ČR Jiří Unger odpověděl takto: „O věrnosti se v pozitivním smyslu v české společnosti mluví snad už jen ve vztahu firem či obchodních řetězců k jejich zákazníkům či naopak. Reklamní letáky, věrnostní programy a karty sice hlásají, že věrnost se vyplatí, ale nějak jsme zapomněli, že totéž platí i ve vztazích v manželství. Nevěra sice není nejčastější příčinou rozpadu manželských i mimomanželských svazků, ale pokud k ní dojde, má v naprosté většině případů pro manželství nebo vztah ničivé důsledky. V prostředí, kde se dlouhodobě oslabuje hodnota odpuštění a závazku vůči druhému, má jen málo párů sílu takovou krizi zvládnout. Národní týden manželství chce inspirovat k tomu, aby si české páry mohly připomenout, co vlastně ve svém vztahu doopravdy chtějí, a našly cestu, jak nezničit nebo napravit něco, na čem jim ve skutečnosti opravdu záleží – důvěrný vztah."
Posláním NTM je připomenout si alespoň jednou za rok rozmanitost a krásu manželství jako základu života rodiny.
Je zastřešující iniciativou pro nejrůznější celostátní i místní aktivity v týdnu Valentýna, zaměřené na praktický rozvoj manželství a podporu jeho hodnoty ve veřejném a politickém prostoru.
Je radostné, že každým rokem přibývá akcí, které netrvají jenom den nebo týden, ale mají dlouhodobý účinek a vedou páry k tomu, aby na svém manželství pracovaly. Jsou to různé publikace, přednášky, semináře a kurzy jak pro ty, kteří se do manželství chystají, tak pro ty, kteří už do manželství vstoupili.
Stovky manželských párů potvrzují, že ohrožené manželství se dá zachránit a že dobré manželství se dá ještě zlepšit, bez ohledu na věk.

Pro další informace kontaktujte:

Petr Činčala, PhD.,
koordinátor
Národního týdne manželství
Mobil: 777 815 481

Jan Frolík,
tiskový mluvčí
Národního týdne manželství
Mobil: 602 200 159
info@tydenmanzelstvi.cz
www.tydenmanzelstvi.cz

Modlitebna adaptací zničená

(Gottova „Cesta rájem" a nebohý Elvis)

Píseň „Pláču v modlitebně (Crying in the chapel)", celosvětově asi nejznámější v podání Elvise Presleyho, přibližuje dění v „jednoduché, prosté modlitebně".
Lidé se tu vyznávají Bohu z hříchů. Výsledkem jsou nejednou slzy radosti. Závěrem Elvis vyzývá: „Take your troubles to the chapel. / Get down on your knees and pray… (Vezmi trable do modlitebny. / Poklekni a modli se …)"
Na scénu však nastupuje Karel Gott s tuzemskou tzv. coververzí (adaptací, předělávkou)! Modlitebnu/kapli suverénně vynechává resp. demoluje a slibuje komusi ukázat rovnou „cestu rájem". Vykladačský hlavolam představuje zejména věta: „Pánbůh zaplatí dnes nájem …" Stvořitel by měl v ráji platit nájem, a to s denní periodicitou! Běží o variaci na Anselmovu satisfakční teorii, nebo spíš (ve spojení se slovy „a nechá nás dole spát") o čirou pošetilost?
V souvislosti s dílem písničkáře Boba Dylana se ve světě prosazuje přístup, že u písní s duchovním rozměrem by jakákoli adaptace/coververze měla především respektovat právě tento rozměr. Český text „Cesta rájem" z roku 1965 (z pera Jiřího Štaidla) uvedený požadavek nesplňuje. Osobně mám dojem, že pokaždé, když Slavík zapěje „Pojď, ukážu ti cestu rájem", nebohý Elvis se obrací v hrobě a při spekulacích o Stvořitelově „zaplacení jednodenního nájmu v ráji" a jeho důsledcích (společném noclehu tamtéž, zřejmě – dočerpejme související motiv z Mistrova nesmrtelného repertoáru – se snídaní) si zoufale zacpává uši …

František Schilla

Vánoční bohoslužby

Českobratrská církev evangelická v Praze a okolí

Praha 1
Kostel u Martina ve zdi, Martinská 8, Staré Město.
Farář: Ivo Mareš
24. 12. ve 24.00 hodin, půlnoční bohoslužby
Praha 2
Kostel Korunní 60, Vinohrady.
Farářka: Ester Čašková
19. 12. v 17.00 - Rybova mše vánoční
Praha 3
Modlitebna U kněžské louky 9, Jarov.
Farářka: Elen Plzáková
24. 12. ve 22.00 hodin, večerní nešpory
Praha 4
Kostel Milíče z Kroměříže, Donovalská 53, Jižní Město.
Farář: Michal Šourek
24. 12. ve 22.00 hodin, (před)půlnoční bohoslužby. O Štědrém dni bude možné si do kostela přijít pro betlémské světlo.
Praha 8
Modlitebna U pošty 6, Libeň.
Farář: Roman Mazur
19. 12. v 9.30 hodin, 4. adventní neděle s vánoční divadelní hrou
24. 12. v 16.00 hodin, odpolední bohoslužby, kazatel: Pavel Smetana
24. 12. v 22.00 hodin, večerní bohoslužby, kazatel: Roman Mazur
Kostel U Jákobova žebříku, U školské zahrady 1, Kobylisy.
Farář: Miroslav Erdinger
24. 12. ve 22.00 hodin - štědrovečerní bohoslužby
Modlitebna v protiatomovém krytu Tulská 1, Vršovice.
Farář: Jiří Ort
24.12. v 15.00 hodin - pásmo písní a textů
Libčice,
5. května 66.
Farářka: Dana Rotkovská
18.12. v 18.00 hodin, Rybova Mše vánoční
24.12. v 15.30 hodin, nešpory
Sedlec-Prčice
K.Burky 150.
Jáhenka: Pavla Jandečková
18.12. v 17.00 hodin, vánoční koncert ZUŠ Sedlec-Prčice

Inzerce

Nabídka místa studentského faráře na ETF UK
Synodní rada ČCE hledá vhodného kandidáta pro práci studentského faráře na Evangelické teologické fakultě UK s nástupem od 1. července 2011 (nebo později dle dohody).
Písemné přihlášky adresujte personálnímu oddělení Ústřední církevní kanceláře ČCE, Jungmannova 9,
111 21 Praha 1 do 20. února 2011.

Předpoklady:
* osvědčení o způsobilosti k ordinované službě faráře v ČCE,
* zkušenosti v práci v ČCE,
* komunikační, pastorační a organizační obdarování, schopnost týmové spolupráce,
* min. tříletá praxe na sboru (vč. vikariátu),
* min. poloviční pracovní úvazek.

Nabízíme:
* platové podmínky - dle platného vládního nařízení,
* pomoc při řešení bytové otázky.

Eman vydává

ČLOVĚČE, KDE JSI?
Sborník textů z kurzu Spolku evangelických kazatelů z r. 2010.
Kde a jak potkáváme dnes člověka jako teologové, pastýři, filosofové, psychologové...? S jakými specifickými problémy počítat u mladé generace? Jak se dnešní Evropané vyrovnávají se smrtí?
Autoři: Hana Pfannová (Úvodní bohoslužby), Milan Balabán (Fatální rozhodnutí proroka Jeremjáše), Tomáš Trusina (Člověk před Boží tváří podle Žalmu 8), Petr Gallus (Teologicky o člověku), Anna Hogenová (Člověk v době postmoderní – filosoficky o člověku), Friedhelm Kraft (Dětská teologie jako cesta k objevení dítěte), Oldřich Matoušek (Mladí lidé ohrožení sociálním selháním), Giuseppe Maiello (Pohřební rituály a problematika smrti v antropologii), Naděžda Špatenková (Ztráta – konec, nebo nový začátek?), Václav Cílek (Polní výzkum minaretů v Damašku), Erazim Kohák (Výzvy věku a odvaha k pravdě).
Knižnice SpEKu č. 16., 96 stran, 99 Kč

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamací: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X